

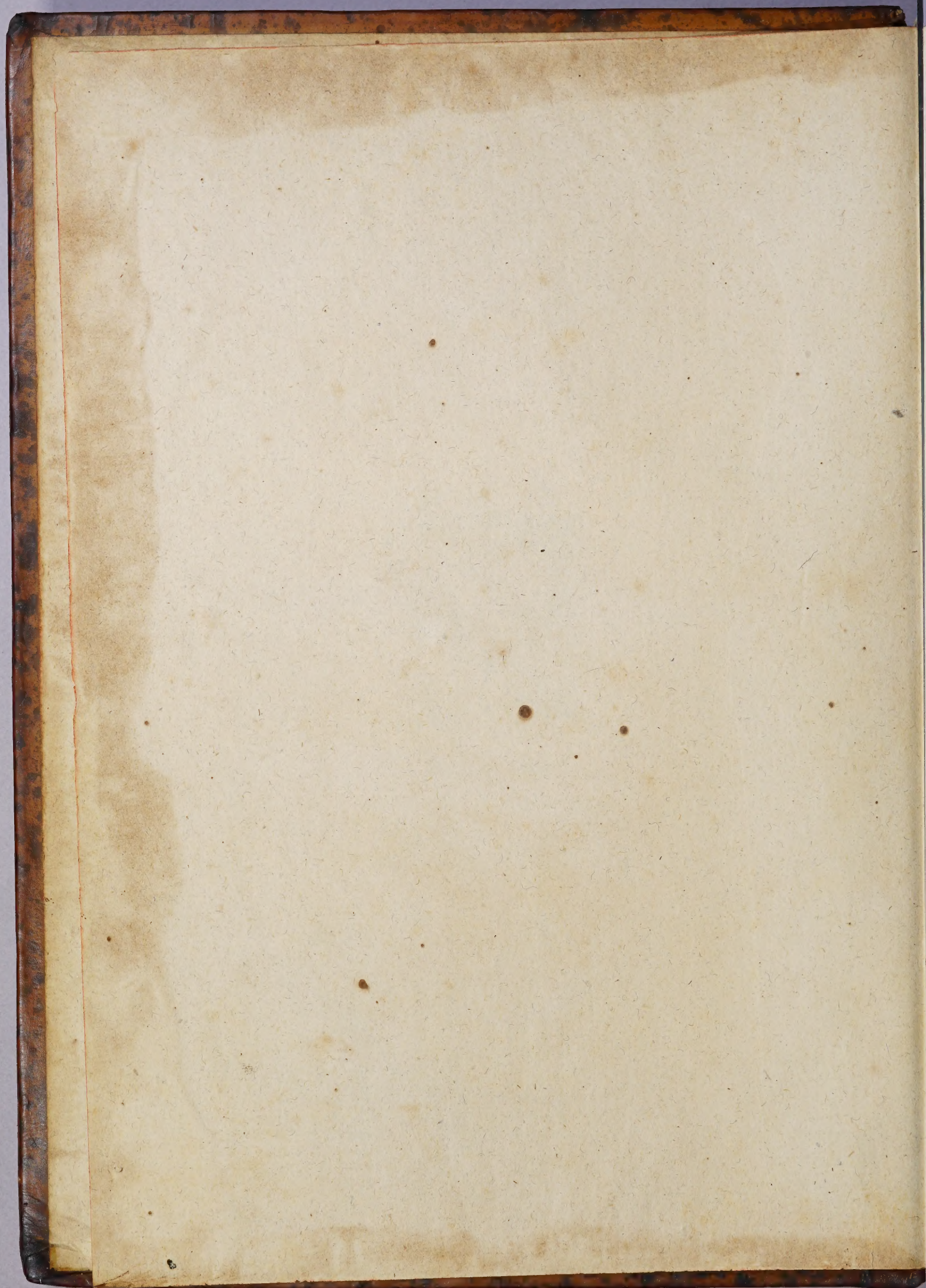
1734

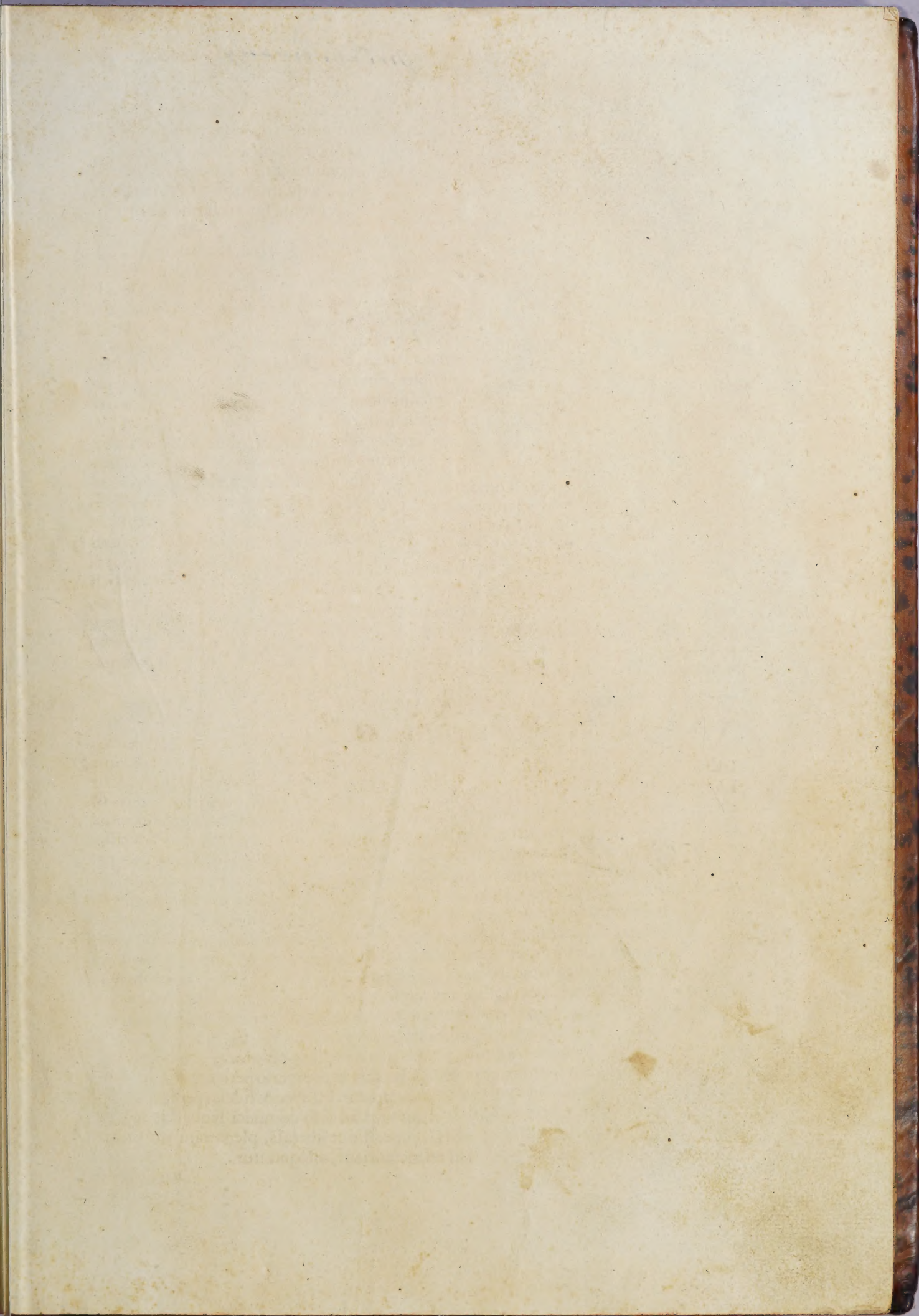
Ff. 93

John Carter Brown.

Ex Libris quos Collegio Parisiensi Societatis
Jesu, egavit Nobiliss. D. D. ACHILLES DE
HARLAY, Comes de Beaumont, Regi à san-
ctioribus Consiliis.

Not on Tomanx
into page 36.

Insertion of new letter

DE ORIGINE

Seraphicæ Religionis Fræciscanæ
eiusq̃ progressibus, de Regularis
Observaciæ institutione, forma ad
ministratiōnis ac legibus, admirabiliq̃
eius propagatiōne.

F. FRANCISCI GONZAGÆ
eiusdem Religionis Administratiōis
AD

S. D. N. SIXTVM V.
opus in quatuor partes diuisum.

Earum quid unaquæque
contineat
Collegii Parisiensis Societ. Iesv.
sequens pagina indicabit.

Jo. Gonzaga Roma. Superiorū
Culacina 1587

ELENCHVS EORVM, quæ in hoc opere continentur.

IN prima huius operis parte agitur de initijs ac progressibus Ordinis, quoties, & quo tempore nouis legibus sit astrictus, atque ad veteris disciplinae seueritatem reuocatus cum in virorum, tum etiam in mulierum monasterijs.

Quàm hac Religio sit honestata in calis copia, præstantiaq; martyrum, confessorum, virginum: & in terris numero, ornamentisq; Pontificum, Cardinalium, Patriarcharum, Episcoporum atq; Doctorum.

Vnde originem duxerit Observantia, ex qua nominamur, & de eius propagatione.

Monasteria Observantium duobus modis gubernari, alia proximè subiecta esse Ministro generali, alia Ministris prouincialibus.

Quot sint monasteria, quàm antiqua, quibus ornata privilegijs, quæ proximè subsunt Ministro generali.

In secunda de numero, fundatione, rebus insignibus monasteriorum, Cismontanorum, quæ proximè subsunt Ministris prouincialibus.

In tertia tractantur eadem de Ultramontanis.

In Quarta de Transmarinis, in quibus comprehenduntur monasteria Indiæ Orientalis, Indiæ Occidentalis, nouæ Hispaniæ, & Regni Perurani.

112. GONZAGA. Historia seraphici ordinis Franciscani. fol. Romæ 1587. \$25.

This magnificent work published by the Duke Gonzaga contains many hundred engravings, drawn by first-rate artists in a time when art was most flourishing in Italy. In fact the whole execution of this beautiful publication may rank with the masterpieces which Typography and art produced. About 120 pages describe the convents and towns in America where the order of St. Francis was established; illustrated by the portraits of the Saints and Martyrs of the New-World.

The part relating to East and West-India was re-printed in Ingolstadt in 1625.

GONZAGA. Fr. de Gonzaga de origine seraphicæ religionis Franciscanæ ejusque progressibus, de regularis observantiæ institutione, forma administrationis ac legibus admirabilique ejus Propagatione; 2 vols. Romæ, 1587. folio. numerous fine portraits, plates of seals, martyrdoms, miracles, etc. etc. fine copy, in ~~the original~~ rare. £5 5s.

Not only relating to the rise and progress of the Franciscans in the Old World, but particularly also in the New, and enumerating their religious houses and establishments both in Mexico and Peru, as well as in Yucatan, Chili, and the Brazil. This work is most beautifully illustrated, containing hundreds of portraits of the most distinguished members of the order; drawn and engraved by eminent artists. The illustrations of the part devoted to American convents are not only very numerous, but belong to the finest of the whole work, a work which shows on every page that it owe its origin to the princely munificence of a Gonzaga.

SANCTISSIMO
AC BEATISSIMO PATRI,
ET D. N. SIXTO V.
PONT. MAX.

FRATER FRANCISCUS GONZAGA
ORDINIS MINORVM MINISTER GENERALIS,
ET HUMILLIMVS SERVVS S.

JOHN CARTER BROWN

PVS de origine, propagatione, legibus Religionis Franciscanæ primùm vniuersè, deinde illius speciatim, quæ ex Obseruantia nomen accepit, non sine multis laboribus, ac vigilijs à me per hos Ministeriatus mei annos confectum ad S. T. Sixte V. defero, sectator ego Christi sub præcipuo eius seruo S. Francisco, illius institutis ac legibus in parte Obseruantium ab adolescentia mea innutritus, eiusq; octo ab hinc annos Minister, ad S. T. quæ à primis ætatis suæ temporibus eidem sacrosanctæ militiæ se adscripsit, & veræ pietatis studio ardens sanctissimæ illius disciplinæ rationes à se ipsa seuerissimè exegit, vtq; à cæteris obseruarentur, enixè operam dedit, atq; in Religione per omnes honorū gradus ad summum euecta, deinde in Episcoporum, paulò post in Cardinalium ordinem allecta, postremò Christi Vicarius, sacrosanctæq; eius Ecclesiæ Præses, exemplo, legibus, pœnis, præmijs non modò Romam, cæteroqui solitam sæpe efferuescere, atq; exundare, sed totum prope orbem in officio continet. Neque verò in mentem mihi venit subuereri, vt tibi gratum futurum sit. Quantum enim de illo detrahitur, quòd meum est, idest ab homine in agendo, nimio plus, quàm vellem, in scribendo autem parum exercitato proficiscitur; tantum illi gratiæ apud

ceteros etiam (spero) homines, certè quidem apud S. T. id conciliabit, quòd ad sancti Francisci, cuius tibi amor hæret in visceribus, honorem, & gloriam, ad Franciscanæ societatis utilitatem, ad honestam etiam piorum quorumlibet hominum oblectationem spectat. Hac ego spe fretus, & librum, & me ipsum ad sacrosanctos pedes tuos abiectus in manum istam benignitate, & fide præstantem trado, ac S. T. potius pro mei muneris officio, quàm quòd id necessarium sit, Religionem Franciscanam, quæ ad Antipodas vsq; progressa Christo Domino nostro, vt eius Vicarijs perpetuò deseruit, etiam atque etiam commendo: vt clarissimi istius solis tui, cuius salutari lumine vniuersa Ecclesia illustratur & floret, ipsa quoque munificis radijs alatur, & crescat. Deus Opt. Max. S. T. diu nobis incolumem præstet.

P R O O E M I V M.

AGIT VR octauus annus, cùm Parisijs in Comitijs generalibus ad generale Religionis meæ Ministerium vocatus, continuò longè grauius esse hoc onus, quàm vires meæ ferendo essent, & sensi, & dolui. Sed quando ita Deo meo placuerat, à quo nephas est facti sui rationem reposcere, pro summa illius benignitate valde confidi fore, vt idem, qui onus nec opinanti imposuerat, auxilio gratiæ suæ, intercedentibus præsertim sancti patris nostri Francisci precibus alleuaret. Quare, vt quod poteram, præstarem, quò minus ingenio, ac rerum vñu valebam, eò maiorem mihi diligentiam adhibendam intelligens, multos ex natu maioribus, ac prudentia præstantibus Religionis nostræ patribus sum perconctatus, num quis apud nos commentarius asseruaretur, in quo Proinciæ, & monasteriorum numerus, conditio, priuilegia, res insignes, forma administrationis descripta essent. Illi verò ingenuè fassi sunt, ne cogitatum quidem esse vnquam huiusmodi quicquam: attamen intelligere se, rem longè vtilissimam fore & ijs, qui præessent, & ijs, qui subessent: illis vt campos sibi colendos tam vastos, ac diffitos in vno libro, quasi in tabula, vnico obtutu inspicientes, quò potissimum maior curarum ac laborum suorum pars deriuanda esset, cognoscerent: his verò, vt in ea se Religione esse latarentur, quam Deus præclara illa Abrahamæ benedictione sit prosequutus, semen eius multiplicans, vt astra cæli, multisq; alijs præstantissimis muneribus honestarit. Quamobrem magnopere me hortabantur, vt quod superiorum annorum Ministri pro quadam simplicitate omiserant, id ego à meis successoribus desiderari non paterer. Mouit me optimorum patrum authoritas. Itaque non minimam hanc muneris mei partem putans, sedulò ac diligenter in ea re, per hos octo annos versatus, accuratisq; precibus Deo, & patri meo sancto Francisco, ad quorum gloriam, & Franciscanæ Religionis matris meæ vtilitatem tantummodò spectabam, labores meos commendans, non longè mihi videor ab eo, quod mihi proposueram, aberrasse. Longum & putidum esset, quot mihi difficultates, atque impedimenta sese obtulerint, quantisque laboribus hoc mihi opus constet, commemorare. Quorum à fratribus meis, quibus hæc scripsi, si quando ex ijs non nihil se iuuari sentient, hanc vnā mercedem postulo ipsis etiam vtilem futuram, vt pro mea, & viuentis, & viam vniuersæ carnis ingressi salute preces ad Deum fundant. Laicis hominibus aspera hæc, fat scio, videbuntur. Nam orationis suauitates adhibere, nec si maximè voluissem, poteram, nec si possem, fortasse voluissem. Si qui tamen erunt qui legenda putent, inuenient interdum fortasse aliquid, quod se didicisse non pœniteat, & nonnulli gaudebunt ex ijs se maioribus ortos, quorum pietas in fundandis, & dotandis monasterijs enituerit. Deus & mihi, & tibi amice lector benedicat, & illuminet vultum suum supernos.

Secundi Ordinis, Clarissarum videlicet initium.

INSTITUIT præterea seraphicus pater Franciscus Clarissarum sororum Ordinem à beata Clara Assisinate, quæ eius Primipila fuit, sic dictum, anno à foelicissimo virgineo partu 1212. quando videlicet beatam ipsam Claram, coram altari gloriosissimæ virginis Mariæ de Angelis propè Assisium, ipso Palmarum die habitu Religionis induit. Cui & Regulam, quam primam vocant, Franciscanæ ferè consimilem, ex generalium Capitulorum decreto compositam, atque postmodum à Gregorio IX. Pont. Max. viuæ vocis oraculo confirmatam, præfixit. Hanc tamen summus Pontifex Innocentius III. præfati Gregorij IX. successor, cum ex ea nihil proprii, nihilque immobilis, aut annui redditus monialibus habere liceret, ad quarundam earum instantiam, anno Domini 1245. moderatus est. Sed beata Clara, alijsque, quibus paupertas, atque omnium reddituum alienatio in votis erat, supplicantibus, Generali totius Franciscani Ordinis Ministro, atque eiusdem illustrissimo Protectori, vt primam Regulam à beatissimo patre Francisco editam, atque à summo Pontifice Gregorio IX. confirmatam, quam & viuæ quoque vocis oraculo corroborauit, à sanctimonialibus, omni postposita appellatione obseruandam curarent, edita bulla præcepit. Crescente tamen sororum numero, atque pristino earum feruore tepescente, ipsisque maximè instantibus, summus Pontifex Urbanus VIII. secundam Regulam edidit, secumque dispensauit, vt & annuos redditus, atque immobilia bona possidere possent. Hincque huiusmodi sorores Urbanistæ, siue de secunda beatæ virginis Claræ Regula dictæ veniunt. Ne verò huiusmodi prima Regula à beatissimo patre Francisco sanctissime instituta, atque à beata Clara acerrimè propugnata penitus aboleretur, Deus Opt. Max. anno salutis nostræ 1406. sororē quandam Coletam natione Burgundam, professioneque Tertiariam, siue de Tertio beati patris Francisci Ordine, atque omni virtute & sanctitate insignem excitare dignatus est: quæ in manibus Benedicti XIII. præfatam beatæ Claræ Regulam Niciæ professæ, plura Clarissarum sororum monasteria, tum in Belgica, tum quoque in Celtica atque Narbonensi Gallia, necnon & in superiori Germania, non absque maximis laboribus, difficultatibusque ex eius auctoritate reformaret, atque profligata ab eis quacunque rerum proprietate, pristino nitore & paupertati, iuxta sanctorum Francisci & Claræ mentem, restitueret. Quorum plurima adhuc ipsidem in partibus, sub præstitutis ab ea legibus, sanctissime perseverant, nihilque immobilitatis, aut redditus admittunt, sed ex sola emendicatione, atque liberali piorum largitione victitant. Nec desunt in Hispanijs aliquot sororum Clarissarum conuentus, paucis ab hinc annis erecti, qui horum vestigia sectentur. Quinimmo aliorum nouiter erigendorum maxima nobis spes affulget.

Tertij Ordinis Franciscani exordium.

CV M autem, ad feruentissimam seraphici patris Francisci prædicationem, plures tum homines, tum etiam mulieres matrimonialibus legibus astrictæ conuerterentur, cuperentque sibi aliquam Regulam, certasque leges dari, quibus vitam, iuxta Evangelicæ legis perfectionem, foelicius instituere possent: adiecit beatus ipse pater, vt & Tertium Ordinem, quem de poenitentia dici, atque virginibus vxoratisque, necnon & solutis communem esse voluit, anno Dominicæ incarnationis 1221. institueret. Cuius & si certa Regula ab ipso beato patre Francisco tradita non inueniatur, certissimum tamen est aliquas sibi leges, quibus eius alumni in vtriusque hominis conuersatione, corporali scilicet & spiritali, vti deberent, ab eodem fuisse præfixas: hasque à summo Pontifice Nicolao III. in vnum collectas, & moderatas, atque in Regulæ formam à præfatis Tertiarijs tum solutis, tum quoque vxoratis obseruandæ redactas. Quem quidem Ordinem Honorius III. Pont. max. confirmauit, & Gregorius IX. Innocentius III. atque Nicolaus III. summi itidem Pontifices plurimis fauoribus, atque priuilegijs prosequuti sunt. Cum igitur sacra hæc Tertiariorum Confraternitas indies magis, magisque cresceret, meliusque audiret, illustrissima simulatque pientissima Angelina à Termis,

Ciuitellæ apud Brutios Comitissa, coacta bona illustrium iuencularum manu, Fulgineæ, quæ Vmbriæ Ciuitas est, & Conuentum sub titulo sanctæ Annæ sibi construxit, & illum cum socijs ingressa tribus monasticis votis, castitatis scilicet, obedientiæ, atque paupertatis emissis, ibidem ad mortem vsque sanctissimè perseuerauit. Cuius exemplo quamplurimæ aliæ virgines permotæ, collatis in medium proprijs facultatibus, octo Monasteria, in quibus sub habitu, atque legibus Tertij Ordinis beatissimi patris Francisci conuiuerent, in diuersis Italiae partibus post breuissimi temporis spacium ædificari curarunt: Et ab his sacra Tertiariorum Religio initium sumpsit. Quam & Martinus V. & Eugenius IIII. Pont. max. statutis, atque apostolicis concessionibus honestarunt. Cùmque ad harum Sororum exemplum plurimi quoque viri & coenobia erexissent, & ibidem sub habitu, & norma præfati Tertij Ordinis, triplici monastico voto emissos, religiosè commorarentur, & isti, atque illæ supra modum multiplicarentur, Leo X. Pont. max. huiusmodi Tertium Ordinem confirmauit, sibi que propriam Regulam, ab ea quam Nicolaus Papa IIII. prius condiderat vtcunque dissimilem, anno Domini incarnationis 1521. die verò 20. mensis Ianuarij, sed Pontificatus eius anno 8. præscripsit.

Minoritici Ordinis declinatio, ac Cæsarenorum patrum initium.

VIX Seraphicus pater hæc pro sua prudentia & zelo debitè, sanctèque disposuerat, cùm Franciscana Religio ab illa recta viuendi linea ab ipso præfixa declinare coeperit. Sed insigni tum beatissimi patris Francisci, tum quoque beati patris Antonij de Padua, atque solerti opera effectum est, vt vnde deflexerit, eò foelicius redierit. His tamen vita functis, ac succrescentibus legitimis quibusdam causis noster Ordo, sub Innocëtio IIII. Pont. max. circa annum à mundi redemptione 1244. ab Ordinis verò institutione 35. & annuos redditus, & rerum immobilium dominium ac proprietatem (in communi tamen) primæua illa paupertate, quæ totius Minoritici ædificij firmissimum fundamentum, ac tutissima basis est, vtcunque relegata ex pontificia dispensatione admisit. Quamobrem aliquot patres præfata paupertatis zelotes, qui & ab eorum patre Cæsareo Cæsareni dicti sunt, syluas, atque solitaria loca petentes, ibidem per sexaginta & tres continuos annos, iuxta primæuam Franciscani Ordinis institutionem, perseuerauerunt: Et ab his prima nostri Ordinis reformatio sumpsit exordium. Fauebat huiusmodi patribus reuerendissimus pater frater Raymundus Gaufredi, qui, anno à salutifera mundi redemptione 1289. & à Franciscano Ordine erecto 81. in Capitulo generali Reatino, sub Nicolao IIII. Pont. max. eius Præside, in xiiij. Generalem totius Minoritici Instituti Ministrum electus fuit: eaque de causa eo totius Ordinis summo Moderatore illis benè fuit.

Patrum Clarensium exordium, progressus, atque diuisio.

SVB hoc pientissimo patre aliquot fratres arctiorem vitam anhelantes à beato Petro Coelestino V. qui tunc totius Ecclesiæ militantis clauum tenebat, suæ Regulæ literatè, & vt simpliciter sonat, segregatim ab alijs, qui pontificijs priuilegijs gauderent, obseruandæ facultatem obtinuere. Horum Antesignanus fuit doctissimus quidam pater, ac frater Angelus de Cingulo, quod Anconitanæ Marchiæ oppidum est; cuius in sacris concionibus facundia, atque doctrina, nec non & linguæ Græcæ peritia illis temporibus mirabilis fuit. Nam & Ioannis Climachi pijsimum opus, & Macharij dialogum, & libellum quendam diui Ioannis Chrysostomi polito, elegantissimoque stylo, ex Græco in Latinum transtulit & plurimos à vicijs ad virtutes conuersos suis concionibus, atque adhortationibus Christo Seruatori peperit. Is ergo cùm suæ Regulæ, quam & fidelissimè, acutissimeque exposuit, zelantissimus esset, sub Adulpho Germanorum Imperatore, circa annum Domini 1294. à præfato summo Pontifice Coelestino V. cui etiam familiarissimus fuit, diploma, quo sibi vitam eremiticam, qua ex eiusdem summi Pontificis auctoritate solus aliquandiu gauisus fuerat, cùm sibi adherere volentibus ducere, fratres recipere, atque aliqua loca in solitudinibus erigere liceret, donec tandem negocijs pro voto

voto succedentibus, tranquilliori vita frui posset (tenebatur siquidem, rebus Religionis in melius compositis, se illi denuò coniungere) impetrauit, atque in Montem clarum, à quo tum ipse, tum eius sequaces Clarenī sunt appellati, pedem ibi cum suis fixurus primò concessit. Quibus denique omnibus pro voto, & facta sibi facultate constitutis, atque plurimīs religiosīs hinc inde collectis, nec non & aliquibus Monasterijs, siue potius Eremitarijs (licet enim in huiusmodi separatione fratres Minores, atque Franciscani status reformatores haberi semper voluerint, in habitu tamen, qui eremiticus omnino erat, vnde & Eremitæ passim ab omnibus appellabantur, & in ædificiorum forma maximè à reliquis Minoribus differebant) desertis in locis pauperrimè constructis, cum primùm præfatus summus Pontifex Coelestinus V. Pontificatui renunciasset, sibi suoque gregi summopere ob huiusmodi separationem timens, communique paci atque quieti confulere cupiens, in Græcorum partes simul cum eo secessit. Cùmque à reuerendissimo patre fratre Ioanne de Muro, qui Ananię, anno à Dominica natiuitate 1296. præfato reuerendissimo patri fratri Raymundo Gaufredi in Generalatus officio successit, sub omnimodę tranquillitatis pollicitatione, tum ipse, tum quoque eius asseclę in Italiam reuocati fuerint, nunquam tamen se cæteris coniungere voluerunt, sed ad tempora vsque Sixti IIII. Pont. max. nempe vsque ad annum Domini 1477. cœpto in viuendi modo, sub Ordinariorum ferula perseverarunt. Quod ita esse ex eiusdem Sixti IIII. apostolico breui, dato eodem anno 1477. Pontificatus verò sui vj. ad instantem petitionem reuerendissimi patris fratris Francisci Sansonis totius tunc nostri ordinis Generalis Ministri, quod in Ecclesia sanctę Marię de Angelis prope Assisium asseruatur, & ab huiusmodi verbis exorditur: Eremitis sancti Francisci &c. manifestissimè constat. Cuius quidem apostolici breuis tenore præfati fratres Clarenī, quorum pater frater Angelus à Cingulo multis retro actis annis antea in quodam Neapolitani regni monasterio sarcina carnis solutus migrauerat ad Dominum, Franciscano Ordini coniuncti sunt. Ea tamen lege, vt Ministro tantum Generali sub proprio prælato, qui Generalis Ministri Vicarius diceretur, non autem Prouincialibus Ministris parere tenerentur. Permansit nihilominus in proposito, sub præfatorum videlicet Ordinariorum cura, bona eorum pars: quę tamen temporis successu absumpta est. Antequam huiusmodi transitus contingeret, præfati Clarenī & nomine & habitu ab inuicem, atque ab alijs, tum Conuentualibus, tum quoque Obseruantibus Franciscanis distinguebantur. Ab inuicem quidem; quia qui Episcoporum dictis audiebant breui habitu, simplici que capucio, ante & retro ad cordam vsque pyramidalī forma pendente, cui à tergo pannea lingua hærebat, utebantur, & Aclarenī, siue Clarenuli appellabantur. Alij verò qui Generali Ministro obediebant consimili habitu, dempta pensili illa lingua, omnino amiciebantur, fratresque Clarenī dicti sunt. Sed ab Obseruantibus, cæterisque Conuentualibus Franciscanis, quibus longior, latior, atque honestior habitus, duplexque capucium est, in omnibus ferè discriminabantur. Ab his igitur Clarenis secunda, vel potius prima Franciscani Ordinis reformatio, post eius institutionem, exordium sumpsit. Nam Cæsarenī, de quibus superius, extincto eorum capite, venerabili scilicet patre fratre Cæsareo Spirensi, derelictos à se Conuentus repetere compulsi sunt. Et si qui fuerint alij, qui, in perfectionem vitam inhiantes, omnem rerum proprietatem à se eliminatam exoptarint, ne tamen rerum nouatores haberentur, suis se pellibus continentes, meliori quo poterant modo, non absque maximo animi dolore cæteris conuiuebant. Vnus tamen fuit venerabilis pater, ac sanctę paupertatis egregius zelator frater Ioannes de Vallibus sacerdos, qui ista omnia floccifaciens, post multas superatas difficultates, sua constanti perseverantia à Ministro Generali locum Pistię, siue Bruliani in florido colle obtinuit, in quo cum fratre Gentili à Spoleto Prouincię sancti Francisci alumno, ac professione laico, qui & frater Paulutius de Fulgineo vocatus fuit, alijsque paucis eiusdem ingenij se sequentibus, sub Generalis, atque Prouincialis Ministrorum cura, & obedientia sanctissimè iuxta Regulę exigentiam atque genuinum sensum, quo ad vixit, perseverauit. Quo denique vita, non absque sanctitatis opinione, functo, Prouincialis sancti Francisci Minister aliquam in Ordine scissuram, atque diuisionem pertimescens, eos ab inuicem separauit, ac per diuersa Prouincię sancti Francisci loca distribuit.

Observantia regularis exordium apud Italos.

CUM præfatus frater Gentilis à Spoletò, defuncti fratris Iohannis de Vallibus strenuus imitator, cœptum viuendi modum sibi prosequendum statuisset, tam diu sibi laborandum censuit, quousque se, ac suos sequaces ablato loco restitueret. Nec eum sua spes, aut cura fefellerunt: Nam quorundam nobilium fauore usus, à summo Pontifice Clemente VI. præfatum Bruliani locum, atque alia tria, Carceris videlicet, Eremitæ, atque Montis Lucij supra Spoletum in præfata sancti Francisci Prouincia impetravit. Insuper &, vt in eorum singulis duodecim fratres, vel ex conuentibus aduentantes, vel ex secularibus Minoritico habitu induendos, constituere posset, ab eodem Pont. max. obtinuit. Cùmque & his cedere tum ipse, tum quoque eius socij ex Pontificia auctoritate coacti fuissent: quidam frater Paulus de Trincis à Fulgineo laicus, illustrissimi cuiusdam domini Hugolini de Trincis, eius consanguinei, ac oppidi Fulginei domini temporalis fauore usus, eadem loca reuerendissimo patre fratre Thoma de Frigniano, siue Mutinense totius Ordinis nostri Generali Ministro sibi propitio, anno à Christo seruatore nato 1368. recuperavit: insuper & obtinuit, quatenus ibidem cum quatuor, aut quinque socijs eiusdem vitæ claris imitatoribus separatim ab alijs patribus, victitare posset. Cui, cùm venerabiles patres frater Angelus à Monteleonis, ac frater Ioannes à Stronconio, ambo prædicatores, atque viri sanctissimi ambo, adhæsisset, quamplurimi alij religiosi ex eorum optimo odore allekti sibi adiuncti sunt. Ita vt non post multum temporis, vndecim loca eidem fratri Paulo à sanctissimo domino Gregorio Papa XI. Villæ nouæ apud Auinionem concessa, quæ olim à beatissimo patre Francisco ædificata à patribus ob eorum asperitatem derelicta fuerant, omnino repleuerint. Quibus omnibus, sibi que successuris Gregorius XI. Pont. max. plenariam omnium excessuum indulgentiam, pro sua in nascentem familiam pietate, animique propensione, edita etiam plumbea bulla, quæ habetur in conuentu sancti Damiani prope Assisium, impertitus est. Et hic primus spiritualis fauor, primaque Pontificia gratia Obseruantibus fratribus concessa extitit. Accesserunt quoque iisdem fratribus ex apostolica auctoritate alia quædam ab his loca in Prouincia Romana: præsertim in Reatino territorio, atque in Prouincia Marchiæ. Successit præterea præfato reuerendissimo patri fratri Thomæ de Frigniano in officio Generalatus reuerendissimus pater frater Leonardus de Giffono, anno Domini 1373. qui pullulantem huiusmodi congregationem maximis fauoribus, maximaque beneuolentia prosequutus est: prædictumque fratrem Paulum de Trincis, editis parentibus literis, in suo viuendi modo confortauit, confirmauitque, nec non & omnium Eremitiorum Guardianum instituit. Cuius reuerendissimi patris pietatem imitantes reuerendissimi quoque patres frater Ludouicus Venetus xxv. frater Petrus de Cassana xxvj. ac frater Martinus à sancto Georgio Ripalensis xxvij. Generales Ministri, præmemoratum fratrem Paulum, sibi que creditum gregem plurimis honoribus, ac beneficijs cumularunt. Quibus subscribens reuerendissimus pater frater Henricus Astensis xxviii. Generalis Minister, anno à Dominica natiuitate 1388. ab Ordine verò instituto 180. eundem fratrem Paulum de Trincis supra omnia fratrum reformatorū Prouinciæ, tum sancti Francisci, tum Romanæ, tum quoque Marchiæ loca, siue Eremitoria (sic enim huiusmodi domus appellabantur) suum instituit Commissarium; ac denique sequenti biennio, anno videlicet 1390. plenariam eidem, suos quocunque vellet transmittendi fratres potestatem fecit. Qui, cùm esset senio iam confectus, atque omnino decrepitus, venerabilem patrem fratrem Ioannem à Stronconio, eximia sanctitatis virum, in sui coadiutorem assumpsit, suasque sibi vices committens, omnium Eremitiorum, ex Generalis Ministri auctoritate, visitatorem constituit. Venerabilis autem pater Ioannes à Stronconio, ascito sibi in socium strenuo suæ professionis zelatore, patre videlicet Angelo à Monteleonis (cuius superius mentio facta est) in Tusciæ Prouinciæ concessit, ibidemque quatuor loca, nempe Fesularum, Columbarij, Cetonæ, atque sancti Processi ex credito sibi munere recepit, fratribusque instruxit: ac tum demum venerabilibus patribus, fratre nempe Paulo de Trincis Fulginei, ac fratre Angelo à

gelo à Monteleonis apud præfatum sancti Processi locum, vita, non absq; maxima sanctitatis opinione, atque miraculorum patracione, functis, supra omnia memorata loca, siue Eremitoria à reuerendissimo patre fratre Antonio à Pyreto xxix. Generali Ministro eius Commissarius institutus est: illisque per aliquot annos, scilicet ad annum vsque à Christo seruatore in terris nato 1420. & ab Ordinis origine 212. ex eadem auctoritate vigilantissime, sanctissimequè præfuit.

*De schismate, tum in Ecclesia catholica, tum quoque in
nostro Ordine oborto.*

FVIT per id tempus non parum, idque multis annis, periculosis fluctibus agitata, ob exortum schisma, Apostoli Petri nauicula, contententibus videlicet Urbano VI. vero summo Pontifice, ac Romæ canonicè ad Pontificatum assumpto: Et Clemente vij. pseudo-Papa, & Auinionis imprudenter electo, de eius clauo regendo. Quamobrem Hispani, Galli, atque Angli, demptis Lusitanis, isti, tanquam legitimo Coryphæi Apostolorum successori, parendum fore asseuerabant. Itali verò, superioresque Germani neutiquam, sed illi, Urbano videlicet, obtemperandum mordicus contendebant. Quorum diuisam factionem diuisi quoque inter se fratres sectantes (si diuo Antonino Archiepiscopo Florentino aurem accommodare velimus) quotquot ex præmemoratis Germanis, atque Italis erant, electo sibi proprio Generali Ministro, Urbano adhæserunt. Hispani verò, Galli, atque Angli, constituto sibi quoque peculiari alio Generali Ministro, Clementis partes tenuere. Donec tandem Oecumenico Concilio Constantiæ celebrato, atque tribus Pontificibus iuri cedentibus, nempe Iohanne XXIII. Gregorio XII. & Benedicto XIII. Martinus V. in summum Pontificem canonicè electus, ac militanti Ecclesiæ unitas restituta, nec non & reuerendissimus pater frater Antonius de Massa in totius Ordinis xxxj. Generalem Ministrum, exauthoratis alijs, canonicè, ac ritè creatus est. Successit hic pater in officio Generalatus reuerendissimo patri fratri Angelo Saluetto Senensi, cuius pronitas in Obseruantes suæ Regulæ fratres, atque beneuolentia non obscurè elucuit. Is enim venerabili patri fratri Ioanni à Stronconio ex hac vita migranti beatum patrem Bernardinum de Senis in Prouincijs sancti Francisci, & Tusciæ super Obseruantes patres in officio Vicariatus suffecit. Quo tamen officio functo, foelix Obseruantum progressus retardari cœpit. Quapropter eius Zelatores à Martino V. & à reliquo Constantienfè Concilio supplices petiére, vt amotis huiusmodi impedimentis Franciscanam regularem obseruatiam, non ita dudum foelicissime currentem, paterno fauore prosequi dignarentur: quatenus tantis auspicijs ad præmeditatam metam aliquando peruenire posset. Excepti itaque humanissime, à tanto coetu, quicquid humiliter petierant, pro votis assequuti sunt. Præsertim Galli, atque Burgundi, vt paulò inferius dicemus. Creuit itaque eo temporis, mirumque in modum aucta fuit regularis Obseruantia in Hispania, Gallia, præcipuè verò in Italia, beneuolentia, & pietate præfati summi Pontificis Martini V. cuius auctoritate Sicilia Prouincia, non ita paruum progressum in ea fecit: & Apuliæ, nec non & Calabria Prouinciæ ab Obseruantibus patribus, in eadem regulari disciplina fundatæ, erectæque sunt. Tantus præterea fuit huius summi Pontificis ad Minoriticum Ordinem affectus, vt conantibus quibusdam sancta loca Hierosolymitana, videlicet Montis Syon, sancti Sepulchri, beatissimæ Domine nostræ in Valle Iosaphat, atque Bethlehemiticum, à Franciscanis fratribus pacificè diu possessa, atque inhabitata in dubium reuocare, ac sub iudice constituere, in faciem, commissa reuerendissimo Ioanni Hierosolymitano, atque Gradenfè Patriarchæ totius causæ discussione, restiterit: ac definitiuam sententiam à præfato Patriarcha in Minorum fauorem latam suo calculo, ex apostolica auctoritate comprobarit, confirmaritque. Quidni regularis Obseruantia ædificium tantum incrementi, tantumque splendoris, tam paruo temporis spatio acceperit? ac foeliciores progressus temporis successu fecerit? cum iacto super profundissimam beatorum patrum Pauli de Trincis, Ioannis à Stronconio, atque Angeli à Monteleonis humilitatem, vitæque sanctimoniam fundamento, sui opifices, atque promotores habuerit

habuerit non minoris sanctitatis viros, beatos videlicet patres Bernardinum à Senis, Ioannem Capistranum, Iacobum à Marchia, & Albertum à Sartiano. Qui firmissimæ quatuor bases, quibus vniuersa innitebatur structura, quatuor strenui duces, qui ceteris foelicissimum præbuere ducatum, ac tandem quatuor honoræ atque indefessæ tubæ fuere, ad quarum potentissimum clangorem plurimi ex Italia, Germania superiori, Boemia, Polonia, atque Vngaria, contemptis sæculo, eiusque pompis, atque illecebris, regularis obseruantiaë tesseram acceperunt, illique fidelissimè insudarunt. Desinet ergo mirari huiusmodi foelicem successum quicumque ille fuerit, si præfatorum patrum eximiam sanctitatem, pietatem, doctrinam, promptam obedientiam, veram humilitatem, atque exantlatos pro catholica Ecclesia labores, nec non summi Pontificis Martini V. ac Constantiensis Concilij erga eos, eorumque sequaces & imitatores beneuolentiam non lipis (vt aiunt) oculis fuerit contemplatus.

Origo regularis Obseruantia apud Gallos.

E G I M V S superius de origine regularis Obseruantiaë in Italia, restat vt modò (si pollicitis stare velimus) eiusdem ortum in Gallijs paucis perstringamus. Cum igitur ob abortum schisma res in deterius tenderent, fratresque Minores liberius in Gallia viuerent, venerabiles quidam tres patres ex Turonia Prouincia sui status zelotes, quibus ea viuendi licentia minus arridebat, reuerendissimo patri fratri Antonio de Pyreto Generali Ministro, anno Domini 1388. vt illis locum aliquem, in quo remotè ab alijs iuxta Regulæ rationem victitare possent, concedere dignaretur, humiliter supplicarunt. Et accepto pro votis mandato reuerendum patrem fratrem Ioannem Philippi, tunc illius Prouinciaë Ministrum accedentes Mirabelanum conuentum in Pictauiensis Episcopatus Dioecesi situm ab eo humanissimè impetrarunt: inibi que, vsque ad præfati patris Ioannis Philippi obitum, cum quibusdam alijs eiusdem propositi fratribus sibi adiunctis quietissimè, ac maxima cum laude perseuerarunt. Quorum laudabili vita moti aliquot procures vndecim loca diuersis in partibus, in quibus iuxta eum viuendi ritum commorari possent, ex apostolica auctoritate suis sumptibus erexerunt. Sed præfato patre Ioanne Philippi, qui illis summopere fauit, sarcina carnis soluto de ijs locis deturbati sunt. Atqui reuerendissimus pater frater Antonius Pyretus ea de re certior factus à Benedicto xiiij. apostolicas literas impetrauit, quibus & illis ablata domicilia restituit, & in proprium prælatum, sub Vicarij siue Commissarij titulo, venerabilem patrem fratrem Thomam de Curte, qui eorum curam gereret, præfecit: Inde verò ex Alexandri V. ac Ioannis xxiiij. mandato eiecti, vt suis rebus consulerent, Constantiensè Concilium petiere. A quo tandem plures gratias, pluraque priuilegia suum statum concernentia, atque regularium Obseruantum titulum retulere. Id autem ita esse manifestè ostendunt patentes literæ in eorum fauorem à præfati generalis Concilij patribus datæ, quorum initium est: Sacrosancta, & generalis synodus Constantiensis dilectis Ecclesiæ filijs Generali, & Prouincialibus Ministris, & Custodibus, ceterisque Ordinis Minorum professoribus &c. Eximens præterea præmemorata generalis synodus Constantiensis huiusmodi fratres Obseruantes à patrum Ministrorum obedientia, illis proprij Prouincialis Vicarij eligendi ex se ipsis facultatem in qualibet trium Prouinciarum, Turonia videlicet, Burgundiaë, atque Franciaë (nam præfati duodecim Conuentus his inserti erant) impertita est. Qui tamen Prouincialis Vicarius à Prouinciali Ministro confirmandus veniret. Quod si post elapsam triduum huiusmodi confirmationem ab eo non accepisset, ipso facto in officio confirmatus haberetur. Insuper præfatos patres Obseruantes plurimis alijs honoribus, vt ex præmemoratis literis satis patebit, prosequentes, voluere ijdem sacri Concilij patres, vt tres illi Prouinciales Vicarij cum suis discretis (habebat siquidem quælibet Prouincia Vicarium Prouincialem, atque discretum) vnum aliquem patrem in Generalem Vicarium, qui tribus prædictis Prouincijs præesset eligerent, confirmandumque Generalem totius Ordinis Ministro proponerent. A quo si infra triduum ab ea propositione non veniret confirmatus, se ipso huiusmodi confirmationem (vt diximus de Prouincialibus Vicarijs) adeptus esse censeretur. Huic patrum Constantiensis Concilij prouidæ deter-

dæ determinationi, siue prouisioni subscripsit, anno à Christo Seruatore nato 1418. Pontificatus verò sui iij. summus Pontifex Martinus V. (de quo supra) illique alia quædam priuilegia in eorundem Obseruatum fauorem adiecit. Cum autem patribus Obseruantibus non satis per Constantiense Concilium prospectum videretur, alia quædam sibi adhuc adijcienda fore existimauit pius ipse summus Pontifex. A supradicto igitur tempore in his tribus Prouincijs, nempe Burgundiæ, Franciæ, atque Turoniæ regularis Obseruantia stabilita fuit, postquam (vt prælibauimus) per viginti quinque annos antea ibidem plantata fuisset.

Ortus regularis Obseruantia apud Hispanos.

Idem ferè temporibus, vel paulò ante quàm patres (de quibus superius) regulari Obseruantia in Gallijs initium darent, venerabilis quidam, ac eximia sanctitatis pater frater Petrus Villacretius natione Hispanus, atque Prouinciæ Castellæ alumnus, nec non sacrae Theologiæ Magister, cum in pauperiorem, austerioremque vitam inhiaret, quoddam specu prope oppidum sancti Petri de Arlanza ex superiorum licetia petijt, ibidemque per viginti continuos annos in summa paupertate, rigiditate, atque poenitentia perseuerauit: illud semper alta mente reuoluens, qualiter Franciscanum, iam summè in Hispania, à primæua sui institutione collapsum Ordinem, eò, vnde deflexus videbatur, reducere, ac pristino nitore restituere posset. Considerabat siquidem ipse pater rem esse omnino maximi ponderis, atque discriminibus, difficultatibusque plenam. Tandem vt generosus catulus, qui ad tempus, tanquam deliberans, viresque resumens, delitescit, & è latebris egrediens, quodcunque periculi genus paruipendens, in nudos prorumpit enses, diuino repletus spiritu, summoque feruore incensus, omni postposita cunctatione, Conuentum sanctæ Mariæ de Saliceto sacrum, inter medios fines oppidorum Tendiliæ atque Pennaluerij, à fundamentis erexit, inibi que Franciscanæ Obseruantie regularis prima semina iecit. Quæ adeò excreuerunt, vt eorum fructus ad reliquas Hispaniæ Prouincias dimanarint. Assequutus deinde hominem sibi per omnia similem, ac omnino secundum cor suum, nempe summæ religionis virum, ac patrem fratrem Petrum à Regalada Pincianum, qui & spiritu prophetico donatus fuit, illum suis moribus, ac pijssimis desiderijs informauit, eiusque opera summè adiutus deuotissimos quatuor Conuentus, videlicet Dominiæ nostræ de Saliceto Toletanæ Diocesis, Aquilariæ Diocesis Palétinæ, Tribuli (vulgò del Abrojo) ad sextum lapidem ab oppido Vallisoletto, & sancti Antonij siue sancti Iuliani de Capraria ædificauit, fratribusque zelotibus, ac regularis Obseruantia sectatoribus sui per omnia similibus instruxit, atque sanctissimis legibus, quibus nascens, tenerimusque Ordo conspiretur, confoueturque, communiuit: ac tandem Constantiense Concilium, licet senio confectus accedens, ab eo pro pollulante illa Religionis Franciscanæ plantula priuilegia Gallis Obseruantibus concessa (de quibus supra) retulit: insuper & à summo Pontifice Martino V. impetrauit, vt in præfatis duobus Conuentibus Aquilariæ, & Tribuli statuta à seraphico patre nostro Francisco Monasterio Sanctæ Mariæ de Angelis olim præfixa, deinceps obseruarentur. Is igitur tantus pater postquam omnia, pro facta sibi facultate, suauissimè disposuisset, neophitum gregem suo successorì, atque charissimo discipulo, patri videlicet Petro Pinciano committens, in Minoritico Conuentu, qui Hispanico idiomate Peñafiel nuncupatur, diem vitæ suæ clausit extremum: quem & in ipsomet Conuentus ingressu prædixerat, inquiens; Hæc requies mea in sæculum sæculi. His duobus ducibus accefferat & tertius simili virtute, simili que benè instituendæ Religionis zelo præditus pater ac frater Petrus à Sanctoyo, qui cum esset sæcularis sacerdos, eo ipso die quo sacerdotij primitias altissimo offerre decreuerat, insalutato (vt aiunt) hospite, idest parentibus, & amicis, qui ad solemnia conuenerant, nullo pacto præmonitis, ad Minoriticum Castrixerizij Monasterium, quod patribus Conuentualibus parebat, conuolauit, religiosoque habitu mox ibi indutus ad nouum Aquilariæ domicilium, Obseruantibus illis fratribus associandus, atque à beato patre Petro Villacretio eius Præside optimis moribus imbuendus se transfudit. Vnde post solemne votum emissum, ex superiorum facultate, Hierosolymam, ea sanctissima loca

visitaturus

visitaturus, se contulit. Ex qua in Italiam reuersus plurima ibidem à beatò patre Bernardino de Senis Regularis Obseruantiae statum, atque candorem concernentia didicit. Quibus denique apprimè imbutus propriam Castellae Prouinciam remeauit, ibidemque non pauca loca sub Regularis Obseruantiae legibus construxit, redegitque: de quorum numero fuit Valisoletanus conuentus: ac tandem, postquam eius Custodiae, quae tunc extra Montes appellabatur, nunc autem Conceptionis Prouincia dicitur, primum Custodem sanctissimè egisset, atque introductam à sanctissimis patribus Petro Villacretio, ac Petro Pinciano siue de Regalada foeliciter in Hispaniam Regularem Obseruantiam feliciter auxisset, anno à mundi redemptione 1431. cum maximo sanctitatis odore Valisoleti in Domino obdormiuit, atque in Minoritico conuentu honorificè sepultus est. Hi sunt Regularis Obseruantiae primi apud Hispanos authores, atque egregij fundatores, qui licet eo in opere Gallos praeuenerint, eos tamen hoc loco ponendos censui: tum quia postèrius ad Concilium confugerint, tum etiam quia patres Galli prius Vicarios Prouinciales, atque Generalem à praefatis Constàntiensis Concilij patribus, summoque Pontifice Martino V. (vt superius diximus) obtinuerint. Nam huiusmodi Vicariorum munus non à Constàntiensi Synodo, sed à praefato Martino V. ad instantiam Ioannis eius nominis ij. Legionis atque Castellae Regis patribus Hispanis concessum, & ab Eugenio IIII. summo Pontifice virtute cuiusdam bullae, cuius initium est: Ex apostolica nobis desuper iniuncta &c. ad serenissimae Mariae Ferdinandi Aragonum Regis filiae, atque praefati Ioannis Regis vxoris instantes preces, anno Domini 1434. iisdem confirmatum fuit. Introducta igitur (vt proloquuti sumus) Regulari Obseruantia à praememoratis patribus in Hispaniam, atque mirum in modum ab altero eorū, nempe à venerabili patre Petro à Sanctojo aucta, cum eius sequaces post ipsius obitum nouem conuentus, sub titulo Custodiae Sanctoianae, vel extra Montes, obtinerent, cuperentque plurimis patribus Conuentualibus, ac secularibus se illis indies coniungentibus, alia loca pro cōmodiori habitatione acquirere, atque Custodiam dilatare, sancti Iacobi Prouinciam penetrantes, conuentus Corrunniensem apud Gallecos, Beneuentanum, Zamorensem, atque Salamantinum, & alios quot alios apud veteres Castellanos ex apostolica auctoritate obtinere. Quibus omnibus vnicus tantum pater sub Custodis, siue Commissarij titulo, praerat. Idque munus vsque ad annum à virgineo partu 1447. quo ex Eugenij IIII. Pont. max. decreto (vt inferius meminerimus) & Prouinciae distinctae, & Prouinciales Vicarij instituti sunt, perseuerauit. Inter ceteros à praedictis patribus Villacretio, Pinciano siue Regalada, atque Sanctojo Hispanicae Regularis Obseruantiae auctores, atque strenuos promotores longè emicuisse venerabiles patres fratres Lopetius à Salazar, eiusdem patris Petri Villacretij non surdus auditor, nec piger imitator, qui Custodiae sanctae Mariae Minorum, cui Burgenfis Prouincia successit, inclytus fundator fuit, & strenuus, doctissimusque pater frater Alphonsus Boroxius sacrae Theologiae Magister, qui cum Prouincialatus officio apud patres Conuentuales in Prouincia Castellae functus fuisset, se ad Sanctoianam Custodiam illis relictis, sub Regulari Obseruantia deinceps militaturus, transulit, illamque sua opera mirum in modum ampliauit, atque plurimas domos in omnibus Prouinciis Castellae Custodijs (quae tunc sex tantum numero erant) vel redditibus eliminatis, ex Pontificio indulto, reformauit, vel de nouo aedificauit: ac tandem post Eugeanum decretum (cuius inferius mentio fiet) primus Prouinciis Castellae Prouincialis Vicarius fuit, & Regularem Obseruantiam mirum in modum per Hispaniam propagauit. Obijt mortem tantus hic vir, anno à salutifera Christi natiuitate 1469. Occaniae, nobilemque sepulturam in maiori Minoritici conuentus sacello nactus est: cuius anima cum spiritibus illis coelestibus beari existimatur.

Origo Regularis Obseruantiae in Portugalia.

N V L L A penitus Prouincia, ab Ordine instituta ad annum vsque Domini 1378. in Portugaliae Regno à patribus Lusitanis erecta fuerat, sed sub Custodijs degentes quotquot ibidem commorabantur fratres, Prouinciali Ministro Prouinciis Sancti Iacobi parebant. Sed praefato anno 1378. ob obortum in Ecclesia periculosum illud schisma, quod

quod per quadraginta ferè annos (vt superius dictū est) Petri nauiculam summoperè agitauit, Lusitanis quidem Urbano VI. Castellanis Clementi VII. Pseudopapæ obtemperantibus, Portugalenses patres, erecta sibi peculiari Prouincia, ab obedientia patrum Prouinciæ sancti Iacobi se subdixerunt. Incausa quoque huius separationis fuit truculentissimū bellum, quod inter Castellæ atque Portugalæ Reges, per id tempus, infestioribus animis gerebatur. His ergo rebus ita constitutis, atque hac naçta occasione, aliquot Galleci, atque Castellani patres sacerdotes, nempe frater Didacus Arias Astur vir doctissimus, atque egregius prædicator, frater Gundifaluus Marinus nobilibus ortus natalibus, atque in sæculo olim ditissimus, frater Petrus Almancus, frater Alphonfus Saccus, frater Petrus Diaz, ac frater Gasias Montanus professione laicus, suæ acquiescendi Regulæ ratione ducti: quæ præcipit, vt fratres Minores semper pedibus sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditi subiectique sint, relictis Gallecia, atque Castella, in Portugalam, quæ Urbano VI. summo Pontifici Romæ agenti aurem accommodabat, traicere, inibi quæ, anno à salutifera Christi natiuitate 1392. sub neophita Religione, atque perfectissima Regulari Obseruantia, conuentus sanctæ Mariæ de Mosteyrô ad tertium miliare à Tuiçensi Gallecorum ciuitate, sancti Pelagij, ac Domiuæ nostræ de Insula, in ipsis faucibus Minij fluuij, ac inter crispantes maris vndas, sancti Francisci Vianensis ad nonum lapidem ab eadē Insula, sancti Clementis de Rupibus, Conceptionis Domine nostræ, sancti Antonij à Castaneto sexta leuca à præclara ciuitate Vlyssiponensi, sancti Francisci prope Visum ciuitatem, & sanctæ Catherinæ de Carnota sesquimiliari ab oppido Alanquerio construxerunt. In quibus nouem conuentibus, iuxta præfatæ Regularis Obseruantie leges, in maxima simplicitate, vitæque sanctimonia, sub obedientia Ministrorum Prouincialium patrum Conuentualium Prouinciæ Portugalæ, pacificè satis, atque pro voto, fauentibus sibi eius Regni proceribus, atque ipsismet Regibus, vixerunt, & ad tempora vsque Eugenij IIII. Pont. max. perseverarunt. Cuius auctoritate (vt inferius dicemus) ex propria Obseruanti familia Vicarium Prouincialem, qui cæteris præesset, sibi elegerunt, constitueruntque. Nec tamen ea quies cæteris Obseruantibus in Italia fuit. Nam Obseruantes Itali, quod malè de Pontificijs priuilegijs, atque Apostolica auctoritate sentirent apud summum Pontificem, reuerendissimorumque Cardinalium Collegium inculcati sunt. Qua de causa eorum centum quinquaginta Romam venire, atque interrogatis respondere iubentur. Qui trans Tiberim in Ecclesia diui Francisci, quæ reformatis religiosis adhuc paret, simul conuenientes, beatum Ioannem Capistranum, communi suffragio, qui omnium nomine impositis satisfaceret, & se atq; omnes à tanta labe vindicatos pristinæ famæ restitueret, elegerunt. Is igitur tanta humilitate, doctrina, atque eloquentia obiectionibus sibi factis coram Cardineo illo coetu satisfecit, vt non solum se, suosque confratres ab huiusmodi crimine purgarit, sed etiam sibi, ac omnibus illis maximam laudem compararit.

De primo Capitulo generalissimo.

NON ita parum pijsimum Martini V. summi Pontificis animum angebat, quod tantus, tamque florens Ordo, Franciscanus videlicet in dies magis, magisque diuideretur, ac inter se dissentiret: quamobrem alta mente reuoluere coepit, quo pacto sibi de remedio opportuno prouidere posset. Existimansque id in vnus generalissimi Capituli celebratione consistere, illud, in quo patres Conuentuales, atque Obseruantes conuenirent, anno à mundi redemptione 1430. ab Ordinis verò erectione 222. Assisij celebrandum indixit. Cùmque ex Pontificio præcepto vtriusque Ordinis conscripti patres ad Capituli locum statuta die conuenissent, communi omnium, quorum intererat, suffragio pater Antonius de Massa, quod sibi subditis fratribus laxiorem struxisset viam, ab officio depositus, sibi quæ reuerendissimus pater frater Gulielmus de Cassali in officio successus est: qui omnes Prouinciales Vicarios patribus Obseruantibus præpositos exauthoraui. Huiusmodi autem Capituli Præsès, simul & patres Diffinitores constitutiones quasdam pro futura reformatione ediderunt, quas & iuramento ab omnibus, tum Conuentualibus, tum quoque Obseruantibus admitti, firmarique curarunt. Has Martinianas vocant

vocant à Martino V. qui illas edita bulla, cuius initium est: Peruigil more pastoris temperauit &c. Et hoc primum omnium generalissimum Capitulum fuit ab huiusmodi Ordinis diuisione, in quo & Conuentuales & Obseruantes Franciscani conuenire, vocemque actiuam, tum quoque passiuam & isti, & illi habuerunt. Accidit ut eo tempore præfatus summus Pontifex Martinus V. moreretur, sibi que Eugenius IIII. Franciscanæ familiæ addictissimus, anno Dominicæ incarnationis 1431. in Pontificatu succederet, qua occasione, pro voto, oblata, beatus Ioannes de Capistrano summum Pontificem nouissimè electum accedens sibi quàm humillimè supplicauit, ut si Obseruantibus fratribus consultum cuperet, illis concedere dignaretur, quatenus à Prouincialibus eiusdem familiæ Vicarijs, prout & ante præfatum generalissimum Capitulum licebat, regi, corripique in posterum sibi liceret: quâdoquidem Regularis Obseruantie candor ex huiusmodi regimine penderet. Cuius iustissimis votis annuens Eugenius, omnibus & solis patribus Obseruantibus generale Capitulum, in proximo festo Pentecostes eiusdem anni 1431. Bononiæ celebrandum indixit, illisque concessit, ut cuilibet Prouinciæ vnum Prouincialem Vicarium ex se ipsis præficere possent, qui eius fratribus de familia sollicitè præesset, præfixamque reformationis viam foelicius ostenderet. Et hoc primum generale Capitulum fuit, quod à patribus Citramontanis Obseruantibus, ab eorum institutione, habitum, celebratumque extitit. Cui quoque præfatus Papa Eugenius bina apostolica breuia omnino fauorabilia, quæ in præsens vsque in Minoritico Capistrani loco diligentissimè asseruantur, transmisit. Insuper & voluit, ut beatus pater Ioannes Capistranus ex Apostolica auctoritate Commissariatus munere super prædictos omnes patres, ac fratres Obseruantes fungeretur. Quod & summo omnium illorum applausu, per integrum septennium, ab anno scilicet 1431. vsque ad annum 1438. fecit. Sequenti verò biennio ab huiusmodi Capituli celebratione, anno videlicet à lætabunda Christi natiuitate. 1433. ab Ordinis autem erectione 225. patres Conuentuales generalia sua Committia, semotis Obseruantibus, Bononiæ quoque habuerunt. Videbatur Generalis Minister per id tempus nihilminus ab Obseruantum necessitatibus curare: quamobrem beatus pater Ioannes Capistranus præfatum patrem sanctissimum, ac summum Pontificem Eugenium IIII. Florentiæ tunc in Hetruria agentem, cui ob vitæ sanctitatem, grauissimos mores, atque dicendi faciendiam gratissimus erat, quàm humillimè conuenit, secumque de multis Franciscanum nitorem concernentibus, præcipuè verò de periculosis Minoriticæ Regulæ transgressionibus, de sui Ordinis reformatione, deque recta gubernandi forma disseruit, illique obnixè per Deum, perque omnia sancta supplicauit, ut si pauperculo, zelotipoque gregi in veram suæ Regulæ obseruantiam anxius inhianti prospectum ex iniuncta Pastoralis cura affectaret, vnum aliquem probum patrem instituere dignaretur, qui vniuersæ Cisimontanæ familiæ Obseruanti ex Apostolica auctoritate ita præesset, præferreturque, ut in vno tantum, vel altero casu tum ipse, tum sibi creditus grex Generali Ministro subesset. Quod si sibi fideri vellet, oblaturum se quidem suæ beatitudini virum tanto munere dignum, venerabilem videlicet patrem Bernardinum de Senis, quem quacunque exceptione multò maiorem iudicaret, pollicitus est. Cuius honestæ persuasioni morem gerens summus ipse Pontifex, reuerendissimo patri fratri Gulielmo de Cassali totius Ordinis Generali Ministro, præcepit, ut è vestigio præfatum patrem Bernardinum de Senis suum Commissarium, siue Vicarium Generalem cum plenaria potestate super omnes fratres Citramontanos Regularis Obseruantie alumnos iustitueret, cuius præceptis illi parerent, dictisque audirent. Quod & ille incunctanter, iuxta præscriptam sibi à summo Pontifice formam, exequutus est. Et hic primus familiæ Cisimontanæ Generalis Vicarius fuit. Cuius electio, siue institutio contingit anno Domini 1438. ab Ordinis verò exordio 230. sed ab huiusmodi reformationis, siue Regularis Obseruantie institutione 58. Sanctus igitur pater Bernardinus huiusmodi Apostolica, atque generali auctoritate fræsus Assisium petens, grauissimis quibusdam patribus in conuentu sancti Damiani 15. Augusti, anno à Virgineo partu 1438. conuocatis, constitutiones aliquot pro foeliciori Regulæ Obseruantia edidit, illasque in epistolæ formam redactas ad vniuersas sibi commissas Prouincias, ut publicè in communitatibus legerentur, transmisit. Præterea, anno Domini 1440. Regulæ declarationem à venerabili patre fratre Nicolao de Ausino Prouinciæ Sancti Angeli Vicario

li Vicario tunc Prouinciali in lucem emissam suo calculo approbavit, confirmavitque. Qua etiam de causa sancti Bernardini declaratio communiter ab omnibus appellatur. Ac denique quinquennio in huiusmodi Generalis Vicariatus munere foelicissimè, ac maiori, quàm dici possit, laude exacto, cum sacris concionibus toto pectore, regularibus tamen negotijs expeditus, vacare exoptaret, officio in præfati sanctissimi domini Eugenij Papæ IIII. manibus renunciavit. Quam quidem renunciationem is, pro sua in virum pietate, atque solita beneuolentia, boni æquique consulens benignissimè acceptauit. His itaque vix absolutis R. P. F. Gulielmus de Cassali Florentiæ in Minoritico sanctæ Crucis conuentu sarcina carnis deposita migravit ad astra. Quamobrem summus Pontifex, vt venerabili patri fratri Alberto à Sartiano, viro utiq; integerrimo, atque Regularis Observantiæ acerrimo propugnatori, necnon religione, moribusq; insigni viam ad Generalem Ministeriatum strueret, (nouerat enim vigilantissimus ipse Pastor plurimum accrementi, plurimumque splendoris vniuerso Ordini ex huiusmodi promotione obuenturum) ipsum super vniuersam Religionem Minoriticam ex Apostolica auctoritate Generalem Vicarium instituit. Qui & munus sibi creditum exactissimè, iuxta conceptam de ipso spem, per integrum annum obiuit, & generalissimum secundum tum Observantum, tum quoque Conuentualium patrum Capitulum Patauij, anno Domini 1443. vel (vt alij volunt) anno 1444. futurum assignauit, ac tempore præscripto prudentissimè celebrauit.

De secundo Capitulo generalissimo.

ANXIVS Eugenius IIII. summus Pontifex de huiusmodi Capitulo generalissimo, atq; de futura Generalis Ministri electione, cupiensq; (vt præfati sumus) præmemoratum patrem Albertum ad huiusmodi munus promotum, breue quoddam Apostolicum ad patres omnes vocales, quo suam illis mentem aperiebat, opportunè satis destinavit. Nihilominus tamen R. P. F. Antonius de Rusconibus, Mediolani apud Infubres oriundus, in xxxij. Generalem Ministrum electus est. Ille verò statim Senas ad Pont. max. sui officij confirmationem ab eo petiturus, perrexit. Qui tamen, ne prius iratum sibi Mediolanensium Ducem arma, cædesque minitantem in se magis magisque concitaret, si sibi subditum & compatriotam ab officio amoueret, eum eo in munere confirmavit. Illi nihilominus præcepit, vt omnibus Citramontanis fratribus Observantibus venerabilem patrem fratrem Ioannem Capistranum, Ultramontanis verò eiusdem familiæ insignem patrem, pariterque doctissimum fratrem Ioannem de Mahuberto in Generales Vicarios, cum potestatis plenitudine, præficeret. Istum quidem vt Gallis, atque reliquæ Ultramontanæ Observanti familiæ præficeret, illum verò, vt Citramontanæ superintenderet. Et ab eo tempore instituendorum duorum Generalium Vicariorum Observantum, qui vtrique Observanti familiæ præferrentur, in generalibus Capitulis vsque ad Leonis X. Pont. max. tempora, mos inoleuit. Qui quidem Apostolicis iussis parens 13. Iulij eiusdem anni 1443. mandatum fidelissimè, datis illorum vtrique patentibus suis literis, executioni dedit. Ex quibus liquidò constat, præfatum patrem Ioannem à Mahuberto primum Ultramontanæ Observantis familiæ Generalem Vicarium, siue potius Commissarium, ex Generalis Ministri institutione, egisse. Qui cum eo munere per quadriennium fidelissimè functus esset, in primo generali Capitulo à patribus Ultramontanis Observantibus, sub ipsomet præside, Odomaropoli, quæ Galliæ Belgicæ ciuitas est, anno à Christi natiuitate 1447. ex Eugenianæ bullæ auctoritate celebrato, omnium patrum, quorum intererat, suffragio, in primum eorum Generalem Vicarium electus est. Beatus verò pater Ioannes Capistranus in secundum Cismontanæ Observantis Congregationis Generalem Vicarium à Generali Ministro creatus fuit: nam illi beatus pater Bernardinus de Senis eo in officio, ex præfati summi Pontificis Eugenij IIII. mandato, prælatus extitit. Quem etiam idem pater Ioannes à Capistrano, ipsius eiusdem Pont. max. potestate frætus, sub Apostolici Commissarij titulo (vt supra pertranseundo tetigimus) per integrum quinquennium præcesserat. Eligebantur huiusmodi Generales Vicarij nõ quidem totius Ordinis, sed eius familiæ, cui præesse debebant, suffragio. Nihilominus tamen semel, vel secundo Ordinis totius voto electi fuere. Prouinciales verò vicarij (si

de Cismontanis loquamur) à primo fratrum Obseruantum generali Capitulo Bononiæ, anno Domini 1431. ex Eugenij IIII. auctoritate celebrato initium sumpsere. Si vero de Ultramontanis Gallis sit sermo, ij à Constantiensi Cōcilio, idest ab anno Domini 1415. (vt superius meminimus) habuere principium. Sed si de Hispanis tum Castellanis, tum quoque Lusitanis oriatur quæstio, ij non ante præfatum Bononiense Capitulum generale, cui Cismontani tantum fratres Obseruantes interfuere, idque ex Eugenij IIII. summi Pontificis auctoritate, in lucem prodire. Verum est tamen quod sub Martino V. Pont. max. atque sub reuerendissimo patre fratre Antonio de Massa xxxj. Generali Ministro (vt supra tetigimus) plures Vicarij Prouinciales in diuersis Italiæ Prouincijs electi fuerint. Qui tamen omnes, sub eodem summo Pontifice in Capitulo generali Assisij celebrato, per patrem ac fratrem Gulielmum de Cassali eius successorem, ibidem electum exauthorati fuere.

De Vicariorum Generalium iurisdictione & auctoritate.

Q VANDOQV IDEM de Generalibus Vicarijs Ultra, & Citramontano incidit mentio, non abs re erit, si antequam ad alia transeamus, paucis eorum auctoritatē, potestatem atq; iurisdictionem perstrinxerimus. Cupiens itaq; vigilantissimus Pastor Eugenius IIII. omnem digladiandi ansam ab Ecclesia Dei longè exploratam, volensque omnem rixarum fomitem in Ordine Franciscano penitus extinctum, tribus S.R.E. Cardinalibus, nempe illustrissimis Morinensi, Tarentino atque Cumanò huiuscemodi iurisdictionis, atque potestatis Generalibus Vicarijs, pro foelicio-ri suorum gregum regimine, concedendæ discussionem, atq; determinationem commisit. Qui re diligenter examinata, atque pro debito trutinata, de ipsius summi Pontificis, atque de vtriusque (cuius intererat partis) beneplacito, pro tribunali sedentes huiusmodi sententiam protulerunt: Vt videlicet Generales Vicarij eandem prorsus auctoritatem, atque potestatem in sibi subditos fratres haberent, quam & Generales Ministri ex officio in totum Ordinem obtinerent. Vtque Generalis Minister neque ex literis, neque ex priuilegio quocunque prædictorum Vicariorum Generaliū officium impedire posset. Tum demum, vt quicumque fratrum Obseruantum contra Vicariorum Generalium voluntatem ad patres Conuentuales transfret, ipso facto excommunicationis poenam incurreret. Quam vtique sententiam summus ipse Pontifex lata bulla comprobauit, ratamque habuit. Et anno à mundo redempto 1447. postquam sua sponte, motuque proprio plura priuilegia, pluresque gratias patribus Obseruantibus, ex mera tantum, qua eos prosequabatur, beneuolentia concessisset, Capitula Prouincialia celebrandi, in eisque Vicarios Prouinciales, qui eadem, qua pollebant Prouinciales Ministri apud patres Conuentuales, auctoritate & ipsi præditi essent, eligendi potestatem iisdem denuò fecit. His fauoribus adiecit præfatus summus Pontifex Eugenius IIII. Capituli patrum Citramontanorum Obseruantum celebrationem: quam proprijs sumptibus, atque se Præsede in Aracœlitano conuentu Romanæ Urbis, anno Domini 1446. haberi voluit, atque in primum Generalem eorundem patrum Vicarium (nam duo præcedentes, beatus videlicet pater Ioannes Capistranus, atque beatus pater Bernardinus de Senis non ex fratrum electione, sed ex Apostolica auctoritate eo munere functi fuerant) venerabilem, ac eximie religionis patrem fratrem Iacobum de Primadicijs, Capitularium interim suffragio accedente, elegit. Præterea editis constitutionibus cauit, ne Generales, vel Prouinciales Vicarij ultra triennium eo munere fungerentur: vtque eo in Aracœlitano conuentu aliquot patres doctrina, scientia, atque moribus insignes, qui inter ceteros seligi deberent, perpetuò commorarentur: quorum duo Hispani, duo Galli, atque duo Germani futuri essent: vtque tandem insignes duo religiosi, vnus Ultramontanus, & alter Citramontanus seligerentur, quorum quilibet Commissariatus officio, pro sua familia, in Romana Curia fungeretur. A quo etiam tempore huiuscemodi officiorum mos inoleuit. Sed qui ex familia Generalis Ministri pro tempore existens est, is modò non Commissarius, sed Romanæ Curiae Procurator, altero interim Cō-

missarij

missarij titulum retinente, dicitur. Ac tandem edita bulla leges quasdam Generalis Ministri erga Obseruantes auctoritatem coarctantes tulit: idque tantum sibi, ac ceteris Prouincialibus Ministris (ne omnimoda Ordinis separatio fieret) reliquit, vt scilicet Prouinciales Ministri Conuentuales Vicarios Obseruantum Prouinciales, & Generalis Minister Vicarios vtriusque familiæ Generales nouiter electos confirmarent, ratosque haberent. Hanc Eugenianam bullam passim nuncupabant.

De Eugenianæ bullæ vicissitudine.

LONGIOR profectò (quàm par esset) historia nobis texenda foret, si ea omnia, quæ ob præfatæ bullæ Eugenianæ concessionem euenerunt, referre vellemus. Cum iâ ex mādato Nicolai V. summi Pontificis, anno Dominicæ incarnationis 1453. examinata, iam per Calixtum III. Pont. max. edita alia, cui Calixtina nomen fuit, anno Domini 1456. reuocata, iamque ab eius successore Pio II. anno à partu Virgineo 1459. confirmata fuerit. Nihilominus tamen, vt debita historiæ series seruetur, eorum aliqua nobis in medium, licet breuiori, quo fieri poterit, stylo producenda erunt. Contigit igitur, vt non ita post multum temporis ab Eugenianæ huius bullæ promulgatione, eius author naturæ debitum exolueret, sibi que summo in Pontificatu Nicolaus Papa V. succederet: qui licet huiusmodi Eugenianam concessionem, tanquam de surreptione suspectâ diligentius examinari curarit, illi tamen subscribēs Regulari Obseruantia fauorabilis fuit. Quo tamen, anno Dominicæ natiuitatis 1455. vita functo, eius loco illustrissimus Alphonsus à Borgia natione Hispanus, atque Valentinus Archiepiscopus suffectus est: qui & Calixtus III. appellari voluit. Hic cum aliquot articulos contra Obseruantes accepisset, illis vtcunque tanquam inobedientibus, atque nouatoribus succensere coepit: licet nihil contra eos inconsulto beato Iacobo Marchiano, cui ob vitæ sanctitatem addictissimus erat, intentare voluerit. Quapropter omnes patrum tum Conuentualium, tum quoque Obseruantum Prælatos Prouinciales, atque Generales conuocans, vtriusque partis rationes audire voluit: vt ijs diligentius examinatis, apprimèque discussis, atque compositis, fieret tandem ex omnibus Franciscanis vnum ouile eisdem legibus, sub vnico tantum vniuersali Pastore astrictum, exauthorato interim vtroque Generali Vicario. Sed cum res multò difficilior, quàm prius sibi fuerat pollicitus, successisset, tertium generalissimum Capitulum in proximo omnium Sanctorum eiusdem anni 1455. festo Assisij ab istis, & ab illis celebrandum, in quo perpetua pax, stabilisque vnio statuenda, firmandaque foret, ex Apostolica eius auctoritate indixit.

De tertio Capitulo generalissimo.

AD VENIENTE igitur præfato omnium sanctorum festo, conuenientibusque omnibus vtriusque Philadelphiae, Obseruatæ videlicet atque Conuentualis proceribus, siue vocalibus, & eius Capituli Præsides, post habitam ab ipsomet doctissimam, atque pijsimam orationem, quælibet pars separatim ab alia (nam in id emnino Præsides incubuit, ne existentibus simul Conuentualibus atque Obseruantibus, dum alter proponit aliusque vel sibi inficiatur, vel propriam causam tuetur, præfata vnio difficilior redderetur) suos articulos proposuit, atque aliquas constitutiones simul cum ipso Præsides edidit. Quas omnes simul collectas summo Pontifici ille præsentauit, atque mirum in modum Obseruantis familiæ modestiam, pietatem, atque religionem commendauit. Vnde non parua suæ beatitudini deuotio ad eam accreuit. Summus deinde Pontifex beatum patrem Iacobum à Monte Brandone, aliàs de Marchia ad se vocans, illi licet renuenti, huiusmodi vnionis faciendæ munus, vtriusque partis articulis, atque constitutionibus, nec non & Apostolica auctoritate plenaria prius sibi collatis, commisit, iniunxitque. Qui debito satisfacere cupiens, aliquot leges ab vtraque parte obseruandas, quarum vnam, vel alteram hic subiiciam, instituit. Harum prima fuit, vt quotquot fratres siue patres Franciscano Ordini nomen dedissent, siue ij

Obferuantes, siue Conuentuales essent, in omnibus, & per omnia Generali totius Ordinis Ministro obedire tenerentur. Quæ tamen nec illis, nec istis, quod multò maiorem facultatem, quàm sibi Franciscana Regula concederet, Generali Ministro tribueret, penitus arrisit. Quamobrem ab illustrissimo tunc Ordinis Protectore illud sibi adiunctum est: Scilicet, sicut in Regula continetur. Secunda fuit, vt patres Obferuantes cuicunque Conuentualium generali Capitulo, siue Congregationi interesse tenerentur, in quo si opus esset, qui, ex tribus partibus ab ipsis Generali Ministro proponendis, ab eodem comprobaretur, is in Vicariorum Vicarium eligendus veniret. Quibus tamen nullo pacto peculiaris Capituli generalis celebratio vel ad id, vel ad aliud quidpiam statuendum liceret. Et hæc sanctio Obferuantibus ingratißima fuit. Tertia verò extitit, vt Prouinciales Vicarij vocem tantum actiuam, non autem passiuam in Generalis Ministri electione haberent. Et hæc quoque constitutio Obferuantibus ijsdem, immò etiam & patribus Conuentualibus summè displicuit. Alias quoque constitutiones, atque leges condidit beatus ipse pater Iacobus à Marchia, siue de Monte Brandone, quas, quod parui sint momenti, quòdque ab omnibus patribus Conuentualibus, & Obferuantibus comprobata fuerint, silentio pertranseundas censui. Has igitur leges, siue sanctiones, propria edita bulla, quæ & Calixtina dicta est, Eugeniana interim exauthorata, omnibus tum Conuentualibus, tum quoque Obferuantibus patribus summus ipse Pontifex Calixtus III. anno à salutifera Christi natiuitate 1456. seruandas proposuit, atque præscripsit.

De quarto generalissimo Capitulo.

INTER cætera quæ summus hic Pontifex in sua Calixtina sanxit, illud quoque fuit, vt videlicet in proximiori festo Pentecostes, quod contigit 13. Iunii, anno ab incarnatione Domini 1457. ab Ordinis verò institutione 246. generalissimum Capitulum Mediolani apud Insubres, in conuentu sancti Francisci, à præfato reuerendissimo patre fratre Iacobo Mozanica Generali Ministro, iuxta eius bullæ tenorem, celebraretur. Sed cum ad præstitutum locum tempore assignato patres Conuentuales, atque Obferuantes conuenissent, ibidemque magnificentissimis illustrissimi pariter ac excellentissimi Mediolanensium Ducis Francisci Sfortiæ sumptibus alerentur; noluerunt patres Conuentuales, legitimis (vt crediderim) ex causis, fratres Obferuantes suis concilijs, electionibus, aut diffinitionibus interesse. Quapropter præfati Obferuantes testibus per publicum notarium, ne in Calixtinam bullam impingere viderentur, solemniter adhibitis, atque authentico instrumento confecto, proprium sancti Angeli conuentum repedantes electos ex qualibet familia probatos tres patres Generali Ministro proposuerunt, vt quos illorum vellet in Generales Vicarios, siue Vicariorum Vicarios assumi illis significaret. Qui cum patrem ac fratrem Antonium à Monte falco ex Citramontana familia, & patrem ac fratrem Theodoricum Aurigam ex vltromontana selegisset, patres Obferuantes in præfato conuentu sancti Angeli eiusdem Mediolanensis ciuitatis, in quo omnes commorabantur, licet refectionis causa sancti Francisci monasterium peterent, suis generalibus Capitulis ritè, ac iuxta Regulam celebratis, eos in suos Generales Vicarios euexerunt, crearuntque. Prouinciæ verò Vngariæ patres, qui sua sponte se à patrum Conuentualium obedientia subtrahentes Obferuantibus per aliquot annos adhæserant, hoc in Capitulo, pro viribus, iisdem denuò adiungi voluerunt, contenderuntque: Sed frustra, Calixtina illis bulla contradicente. Hoc in ipso Capitulo communi omnium patrum sententia decretum fuit, vt Pennensis Prouincia, antiquiori nomine relicto in sancti Bernardini reuerentiam, quod sacrum eius corpus in altero ipsius, nempe in Aquilano cõuentu recõderetur, ipsimet in posterum dicata euaderet. Fuit hic annus. 1457. præfatorum trium venerabilium patrum morte illustris, insignisque. Quorum alter, videlicet pater Iacobus à Mozanica Mediolani acutissimo morbo correptus, nondum expleto 40. ætatis suæ anno, è viuis repente excessit: & alter, venerabilis scilicet pater frater Antonius à Monte falco Romæ in Aracœlitano cœnobio sarcina carnis solutus migravit ad astra: & religiosissimus pater frater Theodoricus Auriga, cum primum Alpinos montes transiliisset, diem vitæ suæ clausit extremum.

De quinto Capitulo generalissimo.

HIS igitur patribus vita functis, ut successorum electio fieret, generalissimum quintum Capitulum Venetijs, in proximo futuro festo Pentecostes, celebrandum fuit indictum: quod quidem omnibus patribus Obseruantibus, præsertim verò Ultramontanis, ob locorum distantiam, itinerumque difficultates, ingratis omnino extitit. Atqui summus Pontifex Calixtus III. qui quendam patrem sibi charum, nempe fratrem Ioannem à Sarzuola, virum utique doctissimum, deque sua religione optimè meritum, atque natione Cathalanum ad Generalatus officium promotum cupiebat, eius capituli celebrationem Romam transtulit, futurasque expensas liberalissimè obtulit, quas etiam & contulit. Tempore igitur præfixo adueniente, patribusque omnibus tum Conuentualibus, tum quoque Obseruantibus Romæ, in conuentu Aracœlitano conuenientibus, huiusmodi Capituli præses, conuocatis omnibus patribus Conuentualibus, ad quos eius celebratio ex munere spectabat, ac quatuor tantum patribus ex qualibet familia Obseruantibus, prolato quodam Apostolico breui, declarauit eam esse summi Pontificis mætè, ut perseuerantibus in sua vi pro tempore futuro Calixtinis constitutionibus, Generalis Ministri electio penes patres Conuentuales tantum, tunc temporis, esset; utque patres Obseruantes tum Ultramotani, tum quoque Citramontani seorsim conuenientes, suos Vicarios Generales à futuro Generali Ministro confirmandos, liberè eligerent. Quo quidem nihil gratius illis accidere poterat. Procedentibus itaque iuxta canonicas sanctiones & istis in sacristia, & illis in refectorio, ad præfatas Generalis Ministri, ac Viciorum Generaliù electiones, in totius Ordinis Minorù xxxvj. Generalem Ministrum R. P. F. Ioannes à Sarzuola à patribus Conuentualibus, pro suæ sanctitatis voto, & in Cismontanæ Obseruantis familiæ Generalem Vicarium à Cismontanis patribus venerabilis pater frater Baptista de Leuanto, & in Ultramontanæ Generalem quoque Vicarium à patribus Ultramontanis venerabilis pater frater Ioannes Mugini, anno à mundo redempto 1458. ab Ordine verò condito 250. electi sunt. Quorum electio tanto gratior summo Pontifici fuit, quanto cum maiori omnium pace, atque expectatione facta extitit. Fuit summus hic Pontifex Regulari Obseruantia satis fauorabilis, ac Turcarum infestissimus hostis: Nam & Vssumcaßanem Persarum potentissimum Regem, atque Tartarorum magnum canem siue Imperatorem oblati muneribus sibi concilians, in ipsos infestissimè concitauit, atque sexdecim instructis triremibus, eorum maritimam oram continuè incurfionibus per suos Duces, atque milites mirum in modum infestauit, depopulatusque est. His ergo, ac plurimis alijs virtutibus clarus, post expletum summo in Pontificatu triennium, trabea carnis exutus migravit ad æthera. Cui doctissimus, pariter ac præstantissimus Æneas Siluius Piccolomineus, sub Pij II. nomine, in officio pastoralis, anno à Christo seruatore nato 1459. successit: qui pro sua in Franciscanam Religionem, præcipuè verò in Obseruantem pietate, ac beneuolentia, eius Protectorem instituit reuerendissimum ac illustrissimum dominum Bessarionem Græcum, ac S.R.E. Cardinalem, atque expedita plumbea bulla, cum prius negotium reuerendissimis quatuor alijs S.R.E. Cardinalibus discutiendum commisisset, constitutiones, quæ Obseruantibus aduersabantur, reuocans, Eugenianum diploma, in eorum fauorem editum. (cuius superiùs meminimus) confirmauit, stabiliiuitque atque eos plurimis alijs fauoribus cumulauit. Quod in causa fuit, ut illi per tredecim continuos annos sub præfato Pio II. atque eius successore Paulo itidem II. qui prædecessoris acta eorum fauorem concernentia rata, atque firma esse voluit, ac sub reuerendissimis patribus fratre Ioanne à Sarzuola, & fratre Francisco à Ruuere Saouense, Generalibus totius Ordinis Franciscani Ministris, omni pace, omni tranquillitate, ac omni denique quiete fruerentur. Sed præmemorato reuerendissimo patre fratre Francisco à Ruuere ad Cardineum pileum à Paulo II. summo Pontifice vocato, atque ex morte eiusdem ad Petri nauiculam regendam assumpto, non ita contemnendis difficultatibus quati, agitarique cœperunt. In idipso summo Pontifice omnino incumbente, ut quotquot Regularem profiterentur Obseruantiam, ij penitus Gene-

rali totius Ordinis Ministro subderentur, atque ad nutum parerent, atque Eugeniana concessio illis fauens omnino reuocaretur. Mandaturus igitur Sixtus III. huiusmodi intentum exequutioni venerabilem patrem fratrem Marcum à Bononia Cismontanę Obseruantis familię tunc Generalem Vicarium secreto conscriptorum patrum, illustrissimorum videlicet S.R.E. Cardinalium Consistorio interesse voluit, futuramque huiusmodi submissionem, atq; Eugenianę bullę reuocationem illustrissimo illi Cardineo cœtui coram eo proposuit. Qui quidem venerabilis, ac zelantissimus pater, cum illustrissimos Cardinales in summi Pontificis sententiam propensos cerneret, neque rationibus, neque precibus, vt sibi, suisque fratribus (quandoquidem omnimoda eorum vtriusque hominis consolatio ex eo tantum penderet) iuxta pręscriptas ab Eugenio III. Pont. max. non absque rationabili, maturaque deliberatione, leges viuere liceret, impetrare vllatenus posset, omni spe humana longę à se abiecta, diuinoque tantum auxilio in-nixus, ac oculis in cœlum intentis, promptam ex manica beatissimi patris Francisci Regulę genuflexus in medio Consistorio à se proiecit, atque alta voce, feruentissimoque spiritu ait: Eia sanctissime pater, pauperumque Patriarcha Franciscę pro tuę Regulę obseruantia stare satagito, quandoquidem pauperculus ego homuncio viribus omnibus extenuatus, atque omni humano fauore destitutus, id efficere nequeo, nec aliquo sibi adiumento esse valeo. Cuius verba, zelum, atque feruorem tum summus ipse Pontifex, qui rem ea in congregatione concludere intendebat, tum quoque ceteri Cardinales maximę admirantes nihil penitus determinarunt, sed soluto Concilio, rem interim maturiori deliberationi committentes, venerabilem ipsum patrem humanissimę dimiserunt. Quę omnia alta mente reuoluens vigilantissimus pater atque hęc verba iteratō repetens: Domine salua nos, perimus, & Excita omnipotens Deus potentiam tuam, & fac tranquillitatem, omnibus Obseruantibus imminens sibi periculum quām citissimę significauit, suggestiitque, vt instantissimis precibus, & lachrymis Deo opt. max. negotium commendarent, literasque in sui fauorem commendatitias à Principibus, atque Regibus ad summum Pontificem impetrarent, quibus saltem commotus sententiam mutaret, illorumque miseretur. Ne autem & ipse officio pro sua parte deesse videretur, plurimorum quoque Principum, ac magnatum, quibus amantissimus ob vitę sanctitatem erat, fauorem suis epistolis implorauit. A quibus cum humanissimum, ac omnino fauorabile responsum, simul cum eorundem ad Pontif. max. literis, quibus illi supplicabant ne Obseruantes Conuentualibus submittere, ac eorum Eugeniana priuilegia abrogare vellet, quandoquidem ipsi nullo pacto in suis ditionibus id permitturi forent, recepisset, eas omnes disco commissas sibi pręsentari fecit. Quibus perlectis subiecit summus pontifex: Putabam me cum abiectis, ac pauperculis fratribus negocium tantum, non autem cum omnibus mundi Principibus habiturum. Cui cum illustrissimus, ac reuerendissimus Cardinalis Bononiensis Nicolai Papę V. vterinus frater, quorum vterque Regulari Obseruantię addictissimus fuit, fortuitō adesset, subiunxit: Videris sanctissime pater quid hoc in negotio egeris, quidque decreueris; nam ij fratres plures numero sunt, & bene ob vitę candorem, atque sinceritatem apud omnes audiunt, optimeque de catholica Ecclesia merentur, & vniuersum orbem post se (si opus fuerit) trahent. Quod si meum consilium alicuius apud te sit momenti, illis non tantum concessa à tuis prędecessoribus confirmabis, verum etiam multo plura concedes, addijciesque. Cuius verba quanti ponderis apud summum Pontificem fuerint, vel hinc saltem coniectare licebit: Cum non solum Eugenianum diploma (de quo erat quęstio) suis literis, atque calculo comprobaret, verum & beati patris Bernardini de Senis corpus, quod apud patres Conuentuales per triginta octo annos, Aquilę (quę Brutiorum ciuitas est) reconditum fuerat, illis, ad eorum Ecclesiam nouiter ibidem ædificatam, in proximę futuro generali Capitulo Aquilano, transferendum concesserit. Sub hoc Pontificatu, ac sub reuerendissimis patribus fratre Francisco Sansone totius Ordinis Generali Ministro, & fratre Petro à Neapoli Cismontanę Obseruantis familię Vicario Generali, anno à partu Virgineo 1475. cum summus ipse Pontifex Sixtus III. fratribus cupientibus vitam in melius, ac in rigidiorē viuendi modum, iuxta regulares Franciscanas sanctiones, quocunque

quocunque Pontificio indulto, siue declaratione seclusa commutare, dummodo se sub Generalis Ministri obediētia cōtinerent, liberalissimè, ac libentissimè, pro sua in Deum pietate, ac in seraphicam Religionem zelo, adesset, (quod tamen plurimi, suspicantes id in Regularis Obseruantiaē destructionem, dissipationemque, cui, ob præmemoratas causas, infensus videbatur, ab eo factum fuisse sinistrè interpretati sunt: licet mihi minimè probetur: cum non me lateat qualibus, ac quantis fauoribus præfata Regularis Obseruantia ab eo honestata sit) quidam frater Antonius à sancto Ioanne Prouinciæ Tusciæ alumnus, ac Regularis Obseruantiaē professor, sollicitatis clam quadragintaquinque eiusdem Prouinciæ confratribus, vt secum in quandam vitæ reformationem transire vellent, cum illorum quinque in montem Argentarium maritimis fluctibus Hetruscis allutum, atque Turcicis excipiendis piratis receptaculum peropportunum, syluestrem, ac pauperrimam vitam, ad tempus ibi ducturus secessit, Indeque soluens, idoneum nouæ plantandæ reformationi locum inuestigaturus, Serram Prouinciæ sancti Angeli oppidum appulit. Cumque ibidem à Serrano Comite humanissimè exceptus esset, ac locum ædificando monasterio accomodum impetrasset: dum Apostolicam auctoritatem Romæ, quò se contulerat, (præstolantibus interim alijs quadraginta socijs in suis conuentibus secretò foelicem rei euentum, vt se illi coiungerent) venari intendit, à patribus, iustissimis tamen de causis, ne id assequeretur præuentus est. Quapropter re infecta propriam Tusciæ Prouinciā repedare coactus, alijs se suis pellibus contingendi causa fuit.

Patrum Caperolanorum institutio.

QVIDAM frater Petrus Caperolus, qui Regulari Obseruantiaē in Mediolanensi Prouincia nomen dederat, reuerendissimo patrè fratre Francisco Sansone Generali Ministro, ac serenissimo Nicolao Venetorum Duce sibi fauentibus, sub prædicto patrè fratre Petro à Neapoli eiusdem Obseruantis familia, sed Cismontanæ, Vicario Generali, à præfato Sixto Papa IIII. anno à Dominica incarnatione 1477. vt, Vicario Prouinciæ Mediolanensis Prouinciali vale dicto, se, ac quàm plurimos alios fratres sui sequaces, qui & Caperoli dicti sunt, nec non & eiusdem Prouinciæ, Bergomatem, Brixianum, ac Cremonensem conuentus ad sancti Antonij Prouinciā, sub Ministri Prouincialis patrum Conuentualium obedientia deinceps moraturus, ac nouam quandam reformationem instituturus transferre posset, impetrauit. Insuper & obtinuit, vt iuxta aliarum Obseruantum Prouinciarum morem, & Capitulum celebrare, & Prouincialem Vicarium, qui huiusmodi reformatis fratribus præesset, eligere posset. Quo tamen, sub venerabili patrè fratre Angelo à Clauasio Generali Vicario, circa annum Domini 1479. vita functo, & huiusmodi Caperolana congregatio, agnita ab eius alumnis in proximo generali obseruantum Capitulo huiusce leuitatis culpa, soluta est, & fratres illi omnes, qui prædictum fratrem Petrum Caperolum sequuti fuerant, nec non & tres conuentus (de quibus supra) Mediolanensi Prouinciæ restituti sunt.

De Clarenorum reditu ad Generalis Ministri obedientiam.

EODEM anno 1477. quidam frater Petrus natione Hispanus, sed professione Clarenus, qui inter ceteros suæ Religionis maxima pollebat auctoritate, suorum confratrum apud Sixtum IIII. Pontificem legatione functus, vt antiquiori Anachoritico viuendi modo, habitu, atque Episcopis promissa obedientia relictis, in Generalis Ministri potestatem, sub peculiari tamen prælato: vtque in ceterorum Franciscanorum habitum, licet aliquantulum differentem, (vt fusiùs supra meminimus) transire possent, ab eo retulit: atque sumpto de ipsiusmet summi Pontificis manibus nouo habitu, quo ipse, sui que sequaces in posterum uti deberent, primus Generalis Ministri Vicarius à suis electus reliquis, qui sibi adhæserunt, (perstiterè nihilominus aliquot ex eis in Anachoritica illa vita, ac Ordinariorum obedientia ab istis omnino diuisi, vnde & Aclareni, siue Clarenuli dicti sunt) viuendi norma effectus est. Cui etiam præfatus Sixtus IIII. sancti

sancti Hieronymi Ecclesiam Romæ erectam, quæ ad fratres beatissimi patris Francisci Tertiarios attinebat, liberalissimè ex Apostolica auctoritate concessit.

Amadeorum fratrum origo, atque progressus.

F V I T nobilis quidam Lusitanus nomine Ioannes Menesius, primi Comitis Villæ Regiæ ex matre nepos, ac primi itidem Comitis Portalegrensis, nec non & pientissimæ sororis Beatricis à Sylua, Ordinis monialium Conceptionistarum illustri fundatrici vterinus frater regio sanguine clarus, qui ex Portugalia, cum Eleonora Eduardi Lusitanæ Regis filia, ac Federici III. Germanorum Imperatoris legitima vxore in Italiam trajiciens, diuina gratia præuentus, Eremitis diui Hieronymi fratribus, in Ecclesia beatissimæ Virginis Mariæ de Bressanoro Cremonensis diocesis, apud castrum Leonis, quod Insubrum est oppidum, sub Anachoritico illorum habitu, adiunctus fuit. Postmodum à beatissimo patre Francisco, atque à Seruiatore nostro Christo, eiusque sanctissima matre præmonitus, vt, eo viuendi instituto relicto, Assisium, à Generali Franciscanorum Ministro Minoritico induendus habitu, peteret, diuinis illorum oraculis acquiescens, ibidem, à præfato Generali Ministro cæteris Franciscanis Conuentualibus, sub fratrum laicorum habitu, annumeratus est. Cuius cellula ipsamet Ecclesia, exercitium verò perpetua oratio, aut diuinarum rerum contemplatio, aut humile obsequium fuit. Eius igitur famam cum excellentissimus Franciscus Sfortia Mediolanensium Dux accepisset, à Generali Ministro obtinuit, vt frater Amadeus, (sic enim vulgò appellabatur, licet eius nomen Amator esset) Mediolanum de cætero moraturus, se transferret. Quò cum peruenisset, & Duci, atque Ducissæ eius coniugi gratissimus, amantissimusque extitit, & illis optatissimam prolem, quam obtinere non poterant, instantissimis precibus ab altissimo impetrauit. Quod in causa fuit, vt sibi magis magisque afficerentur, atque locum, pro ædificando monasterio Mediolani concederent. Quo denique obtento, de summi Pontificis licentia conuentum, sub titulo sanctæ Mariæ de pace, qui vsque in præsens perseuerat, eò quod ibi optatissimam sui spiritus pacem, assequutus esset, omni adhibita diligentia, inibi construi curauit, fratresque Conuentuales, tum de Generalis Ministri licentia, tum quoque ex summi Pontificis auctoritate sibi, ad instantiam præfati Mediolanensium Ducis, facta, ad se venientes recipere, & alios sæculares eius confortium affectantes Minoritico habitu, qui ei, quo Obseruantes utebantur, persimilis erat, induere coepit, sanctissimisque legibus, ac constitutionibus, quibus Regulæ candorem foelicius conseruarent, sanctissimi que patris Francisci vestigijs tenacius hærerent, eos astrinxit. Quibus maximè succrescentibus nouellus hic Amadeorum ordo, ab eius fundatore sic dictus, anno à Dominica incarnatione 1460. inchoatus, mirum in modum per Italiam, cuius ambitu circumscribebatur, præcipuè verò per Insubriam dilatarì coepit. Adeò vt vigintiocto loca, in vnicam tantum Prouinciã erecta, & proprio Prouinciali Ministro subacta, sub cura tamen, ac obedientia Generalis Ministri, successu temporis, obtinuerit. Accidit interim vt, anno Domini 1471. Sixtus IIII. cui frater Amadeus notissimus erat, ad summum Pontificatum, ob Pauli II. mortem, (vt præfati sumus) eueheretur. Qui eximiam sanctitatem, maximamque religionem in homine pro sua pietate veneratus, eum Romam accersuit, consecratumque sacerdotem, licet inuitum ob dignitatis atque ministerij reuerentiam, quo se indignum pro sua humilitate iudicabat, in confessorium, atque fidissimum secretarium, cui suæ conscientiæ vulnera panderet, detegeretque, atque grauissimã negocia communicaret, elegit, ac eius Ordinem, collata sibi quoque sancti Petri Montorij, siue Montis aurei Ecclesia in vrbe Romanæ Ianiculo, qui & Mons aureus vulgò dicitur, sita, eo videlicet in loco, in quo Apostolorum Princeps diuus Petrus, pro Christi confessione cruci affixus, occisusque fuit, plurimis gratijs, priuilegijs, atque fauoribus locupletauit. Quam quidem diui Petri Ecclesiam Gallorum Rex in iustum conuentum promouere coepit. Sed cum prosequendo operi superfedisset, eam catholici Hispaniæ Reges Ferdinandus, eiusque vxor Elisabetha curiosissimè elaboratâ omnibus suis numeris, collato etiam amplissimo sibi adiacente situ, ac regijs Hispaniæ armis parietibus affixis, absolui, atque in elegantissimi monasterij formam redigi curarunt.

runt. Fuit beatus pater Amadeus vniuersæ Romanæ curiæ virtutis exemplum, ac sanctitatis norma: qui licet summo Pontifici charissimus esset, grauioribusque implicaretur negocijs, nihil tamen solitæ humilitatis, aut asperitatis prætermisit. Nam pane tantum & aqua laboribus defessum, atque vigilijs attritum corpusculum semel in die reficiens, nudisque pedibus incedens simplicissimo amiciebatur habitu, & duabus horis seclusis, quibus hilari, atque benignissimo vultu cum omnibus ad se aduentantibus humanissime conuersabatur, quod reliquum sibi temporis ex die supererat, id vel in diuinis persoluendis laudibus, vel in coelestium mysteriorum contemplatione in quodam montis eiusdem specu segregatus ab alijs insumebat. In quo & pulcherrimum libellum de reuelationibus, & prophetijs Romanæ Ecclesiæ statum, Angelicum quendam Pontificem, Regnorum, Dominiorum, atque Religionis mutationem concernentibus composuit. Quem tamen alij quidam proprijs imaginationibus, atque fantastiis adinuentionibus conspurcantes, adeò obscurarunt, atque in ordinem pro libito redegerunt, vt ipsorum potius, quàm beati Amadei libellus dicendus iure optimo veniat. His igitur virtutibus insignis beatus Amadeus, cum præfatum conuentum de pace à se constructum inuisurus Mediolanum concessisset, ibidem expletis à sua conuersione in huiusmodi laudabili vita, atq; poenitentia vigintiduobus annis, anno à salutifera Christi natiuitate 1482. à Pontificatu verò præfati Sixti IIII. 12. diem clausit extremum, atque in medio maiori sacello miraculis ante, & post mortem clarus, sepultus est. Ab hoc ergo patre Amadeorum Ordo, siue Congregatio sumpsit exordium: quæ vsque ad Leonem X. Pont. max. licet ab anno 1508. vsq; ad id tempus Obseruantibus adhæserit, Generali totius Franciscani Ordinis Ministro subfuit. Ab eo verò (vt inferius dicetur) Generali Obseruantis familiæ Ministro subacta, sub illo vsque ad Pij V. Pont. max. tempora militauit. Sub quo tandem (vt suo loco adnotabimus) cum Clarenis, ac quibusdam alijs, reiecto Amadei vocabulo, nec non Prouincia, ac Prouinciali Ministro proprijs exauthoratis, in omnimodam Regularem Obseruatiam transijt: Subactis interim eius monasterijs illi Obseruati Prouinciæ, cuius ambitu cōtinerentur.

Conceptionistarum sororum institutio atq; auctrix.

ASSVEVIT Deus opt. max. quoties insigne aliquod, atq; memorabile opus in humani generis fauorem æterna sua dispositione producere decreuit, illud quibusdam signis, atque prodigijs præsignare, vt vel sic mortales attentiores, & quod futurum est commendatissimum reddat. Sic Israeliticum populum ab Ægyptiaca seruitute liberaturus exterminatorem Angelum, qui transilitis absq; damni alicuius illatione Hebræorum domibus Ægyptiorum primogenita interimeret, præmisit. Sic Moysæ legis dationi tonitrua, fulguraq; prætulit. Sic salutiferum Christi seruatoris nostri temporalem ortum à miraculosa sui præcursoris natiuitate, atq; à plurimis prophetis, sibillinisq; oraculis præueniri, æterna sua voluntate, statuit. Sic etiam nobilissimum hunc Conceptionis Ordinem in honorem sanctissimi illius conceptus gloriosæ, semperq; Virginis Dei genitricis Mariæ instituendum, tanquàm sibi gratissimum, mortalibusq; vtile, plurimis mirabilibus præmissis euentibus, commendatissimum reddidit: Quemadmodum ex his, quæ sequuntur, facillimè constat. Fuit igitur olim nobilissima quædam, pariterque pulcherrima virgo Lusitana nomine Beatrix à Sylua, beati patris Amadei, (de quo paulò supra) atque illustrissimi Comitis Portalegrensis veterina soror, nec non & serenissimæ Elisabethæ Ioannis huius nominis secundi, Regisq; Castellæ vxoris cognata: quæ cum præfatæ Elisabethæ Reginæ ex Portugalia in Castellam vsq; congressa, in eius regia versaretur, ac à potentioribus Principibus tum ob sanguinis splendorē, tum quoq; ob animi, corporisq; dotes & elegantiam in matrimoniū desideraretur, velletq; quisq; illorum riuilibus expediri, quibusdam tumultibus, atq; iurgijs occasionem ministravit. Quod cum Regina rescuisset, idq; ex quadam suspitione præfatæ Beatricis procacitati, atque leuitati imputasset, eam per triduum lignea in arca absque cibo, & potu includi iussit. Illa verò tantis oppressa angustijs, atque præsentissimo vitæ discrimini exposita, cum impositi criminis expers esset omnino gloriosissima

simæ Virginis Mariæ fauorem implorare cœpit, sibiq̃ue ex voto promisit, si vnquam huiuscemodi periculum euadere posset, perpetuam se virginitatem seruaturam. Quapropter educta ex huiuscemodi arca, mundo, eiusq̃ pompis, in celeberrimo sancti Dominici regij monasterio, vale dictura, Toletum se conferre decreuit. Dumq̃; itineraretur, cuiusdam Lusitani vocem se à tergo proprio nomine vocâtis audiuit: cui responsura, vt primùm faciem conuertit, binos Franciscanos patres omnino venerabiles, seq̃; sequentes conspicata est. Quibus tamen visis pelli suæ (suspiciabatur enim illos à Regina missos eius excipiendæ confessionis causa, vt tandem ritè disposita, & absq̃; tumultu necaretur) timere cœpit. At illi curru appropinquant, certioresq̃; de eius pauore, atque sinistra suspitione facti, eam bono, constantiq̃; animo esse iusserunt: Tum quia nihil huiuscemodi periculi sibi immineret, tum quia plurimarum, atque verè illustriū virginum foetu foecundanda foret. Quibus illa respondit, impossibile hoc esse: quandoquidem virginitatem Deo, eiusq̃; sanctissimæ matri vouisset, illamq̃; inuiolatam omnino seruare vellet. Illi verò adiecere nihil hoc impedire, quo minus id sibi contingeret. Cùmq̃; simul pergentes, atq̃; de multis conferentes ad hospitium peruenissent, ipsaq̃; sollicitius commune prandium parari iuberet, euauerunt prædicti patres. Ob cuius rei euentum, id sibi beneficio Virginis gloriosæ, cui se ad præfatorum patrum conspectum ex intimis præcordijs commendarat, cuiusq̃; præsentia, dum adhuc intra arculæ angustias compressa teneretur, dignata fuerat, accidisse existimans, omnino confortata est: emissumq̃; prius de seruanda virginitate votum confirmauit, atq̃; Toletum appulsa præfatum sancti Dominici regij conuentum cum duabus tantum pedissequis ingressa est, ibidemq̃; per continuos quadraginta annos, honestissimo in habitu, (licet seculari) atque in maxima vitæ sanctitate, poenitentia, & rigore sacris eius loci virginibus conuixit. Faciem verò, quæ tantis tribulationibus occasionem aliquando præbuerat, ita velo obduxit, vt eam ab aliquo seculari siue viro, siue muliere, nisi semel tantum à catholica Hispaniæ Regina Elisabetha Ferdinandi Regis vxore, atq̃; alterius Elisabethæ filia conspici permiserit. Cùmq̃; gloriosissimæ Virginis Mariæ deuotissima esset, die noctuq̃; meditari non cessabat, quo pacto gratum aliquod obsequium, in beneficiorum à se receptorum memoriam, illi præstare posset, quoque modo immaculatam eius conceptionem, quam summopere venerabatur, mundo celebriorem redderet. Dumq̃; hæc anxia, atq̃; sollicita mente reuolueret, animi affectum præfatæ Regine Elisabethæ aperuit. Quæ læta de voto, ac de eius exequutione sollicitior effecta, Toletanam regiam, quam vulgò Galianæ palatia tunc temporis nuncupabant, nunc verò sanctæ Fidei monasterium appellant, illi liberalissimè contulit. Qua obtenta, atq̃; in commodiorem formam redacta, ad eam, anno à mundi redemptione 1484. cùm duodecim relictæ à se monasterij sacris virginibus se conferens, ibidem per continuos quinque annos, in eo habitu, quo modò Conceptionistæ moniales per Hispaniam vtuntur, tunica nempe, atq̃; scapulari albis, ceruleoq̃; mantello, quo etiam induta sibi in arculæ ergastulo gloriosa Virgo apparuerat, cōuersata est. Cui Innocētius VIII. Pont. max. qui tunc in totius militantis Ecclesiæ specula agebat, anno Domini 1489. ad instantiam serenissimæ eiusdem Elisabethæ Regine edita bulla concessit, vt in habitu, nomine, atq̃; sanctissimæ Conceptionis officio à se adiuuentis tum ipsa, tum duodecim illæ sibi adiunctæ sorores, atq̃; in posterum adiungendæ, sub Cisterciensi Ordine, Diocesaniq̃; Præsulis obedientia, atq̃; sub quibusdam à se præfixis constitutionibus, de cætero viuere, altissimoq̃; famulari possent. Quæ quidem bulla, cùm in mari naufragata esset, miraculosè à se nihilminus cogitante, sed fortè fortuna arculam quandam euolvente inter strophiala reperta est. Cùmq̃; quid contineret penitus ignoraret, eam reuerendissimo patri fratri Garfiæ Quisiadæ Franciscano, ac Guadigienfi Episcopo perlegendam misit. Dumq̃; certior de summi Pontificis gratia, & concessione facta Deo opt. max. alacrius pro tanto miraculo, tantoq̃; singulari beneficio debitas redderet grates, mirabilius ab Angelo quodam de rei euentu, nempe de præfatæ bullæ naufragio, & emersione, deq̃; loco, & tempore, quo ea acciderant adamussim edocta est. Episcopus verò Guadigianus (vulgò de Guadix) indicta ex reuerendissimi Toletani Archiepiscopi auctoritate, cuius id munus erat, solennissima supplicatione, atq̃; vniuerso,

uerſo, tum eccleſiaſtico, tnm quoq; ſæculari ſenatu, ac reliquo populo ad eam inuitato, præmemorata bulla ſtatuta die à matrice illius ciuitatis eccleſia vſq; ad prædictum ſanctæ Fidei locum, cum maxima pompa, & inſtructiſſima, pariter ac illuſtriſſima ſe comitante proceſſione detulit, ibiq; habita pro roſtris concione, eam coram vniuerſo conſeſſu legit: quem & de omnibus, quæ circa ipſam acciderant, inſtruxit, atq; ad ſolemne ſacrarum neophitarum virginum profeſſionem, à ſe poſt quindenam excipiendam, inuitauit: Cùm itaq; præfata Beatrix à Sylua ad huiusmodi nouam militiam, nouamq; Religionem ſuſcipiendam ſe diligentius præpararet, neceſſariâq; diſponeret, à glorioliſſima Virgine Maria, poſt quintam à ſolemni illâ prædicatione diē, viſitata, atq; certior de breuiſſima ſibi morte imminente facta eſt. Quapropter accerſito eius patre Confeſſario Franciſcano per generalem conſeſſionem conſcientiam abſteſſit, viaticumq; quàm deuotiſſimè ſumpſit, atq; quod ſibi vitæ reliquum fuit in continua oratione, diuinarumq; rerum meditatione tranſegit. Quibus omnino intentâ, ex acutiſſima febre, decimaſeptima menſis Auguſti eius anni, qui à partu Virgineo 1490. erat, ab eius verò ortu 66. cum maxima animi ſerenitate obdormiuit in Domino: Eo videlicet die, quo iuxta reuerendiſſimi Guadigiens ſis Epicoſpi condictum Chriſto ſponſo, ſub nouo ſanctiſſimæ Conceptionis habitu, nomen publicè datura fuerat. Statimq; in eius fronte ſplendiſſima quædam, atq; aurea ſtella viſa eſt. Sed antequam animam cœlo redderet plures Dominicani fratres, atq; eiufdem Ordinis ex præmemorato ſancti Dominici regij conuentu ſorores, quibus illa in habitu ſæculari plurimis annis cohabitarat, vt tantum pignus, ideſt exanime corpus raperent, ſimulq; ſibi cohærentes cariſſimas ſocias in propriam domum transferrent, ſollicitè accurrerunt. Quibus nihilominus præſentibus à Franciſcanis Obſeruantibus, quibus illa fuerat ſemper addiſtiſſima, præcogitato à ſe ſanctiſſimæ Conceptionis habitu indui, atq; velo contegi, nec non & in eorum manibus ſolemne Religionis votum emittere paululùm ante mortem voluit. Quo tandem factum eſt vt inter vtroſq; religioſos, Dominicanos videlicet atq; Minoritas maxima de eius corpore ſepeliendo oriretur quæſtio. Sententia tamen in Franciſcanorum fauorem ab illuſtriſſimo Archiepiſcopo Toletano prolata, ab iſdem Obſeruantibus in propria ſanctæ Fidei domo cum maxima ſolennitate, populiq; frequentia deſiſit, tumulatumq; eſt. Præfata autem Dominicanæ ſorores, quæ eius obitui adfuerant, pro virili curarunt, vt duodecim illæ religioſæ virgines, quæ deſunctæ in vita adhæſerant, neophitamq; Religionem profiteri intendebant, ea dereliſta in earum Philadelphiam tranſirent. Cùmq; illis ſollicitius inſtarent, venerabilis pater ac frater Ioannes à Tolofa, cui prædicta ſoror Beatrix à Sylua ſtatim ab eius tranſitu Guadalſagiare præcioſiſſimo amiſta habitu apparuerat, ſuaſeratq; vt Toletum petens eius ſocias in propoſito confirmaret, ex tempore adfuit: qui & iſtis perſeuerantiam in propoſito ſuggeſſit, & illas ab eis ſollicitandis omnino pepulit. Vnde & ab eo die earum ædes, quæ prius ſanctæ Fidei ſacra erat, immaculatæ ſanctiſſimæ Virginis Conceptioni, iuxta Apoſtolicam Innocentij VIII. ſummi Pontificis conceſſionem, dicata euasit. Poſt tranſactos verò aliquot dies præfata illæ duodecim virgines tantæ matris deſunctæ ſanctiſſimis inhærentes veſtigijs eodem habitu, quo & illa induta fuerat, indui, atq; eidem prorfus profeſſioni, cui & illa aſtringi paulò ante mortem voluit, ex ſolemni voto obligari & ipſæ voluerunt: & Toletano Archiepiſcopo, ex Apoſtolica auctoritate, vale prius dicto, Franciſcanorum regimini, & curæ ſe commiſerunt. Erat illis fortè contiguū Benedictinarum monialium, ſed Conuentualium monaſterium diuo Petro ſacrum: quamobrem, vt vtriuſq; domus ſorores in vnum iunctæ ſœliciùs coaleſcerent, ſereniſſima, atq; catholica Hiſpaniæ Regina Eliſabetha per eius Confeſſarium, venerabilem videlicet patrem fratrem Franciſcum Ximenium tunc Prouinciæ Caſtellæ Vicarium Prouincialem, atq; Generalem omnium Ordinum totius Hiſpaniæ ex Apoſtolica auctoritate Reformatorem egit, vt vtroq; monaſterio in vnum conflato, amborum ſorores in eandem Regulam, eandemq; profeſſionem verba facerent. Quapropter, impetrata ab Alexandro VI. Pont. max. hac de re facultate, anno à Chriſti ſalutifera natiuitate 1494. vtræq; virgines ſacræ, dereliſtis antiquioribus normis quibus ex voto ſubiaccebant, in ſanctæ Claræ Regulam, ſed ſub Conceptionis habitu, tranſierunt: in qua & ali-

& aliquandiu pacificè satis, atq; vnanimi consensu perseuerarunt. Sed oborto inter eas, ob diuersos mores, & cæremonias, maximo schismate, maior eorum pars ad alios conuentus deflexit. Qua de causa & ab amicis, & ab inimicis nascens iste, atq; primitiuus sanctissimæ Conceptionis Ordo maximam persequutionem perpeffus est. Adeo vt præfatus pater Franciscus Ximenius eum omnino, iuxta visionem aliquando à præfata sorore Beatrice præuifam, aboleri præceperit. Viderat siquidem illa, dum quadam nocte chororum matutinis interfutura horis ante alias peteret, lampadem, quæ ex religioso more coram sacrosancto, ac venerabili Eucharistiæ sacramento accensa perseuerabat, omnino extinctam. Cumq; tristior ea de re effecta orationi feruentius instaret, illam se ipsa reuiuiscere conspexit, submissamq; vocem sibi dicentem audiuit: Ordo à te instituentus, ad istius lampadis exemplar, dissoluendus aliquando, ac ferè extinguendus est: sed diuino sibi astante numine splendidior, post multas perpeffas tribulationes, emerget, reuiuifcetq; . Quod & omnino euenit: Nam conuenientibus iterum in vnum, ac in propria remeantibus omnibus illis sororibus, quæ ad alia loca diuerterant, is Ordo, qui dissolutus omnino videbatur, multò illustrior euasit, atq; omni fauorum genere à suis met persequutoribus cumulatatus extitit: aduentantibusq; indies plurimis virginibus, atque Conceptionis sanctissimæ nouum habitum sumentibus, postquàm ille dissensionum turbo euanuisset, serenaq; concordie aura efflare coepisset, in tantam sacer hic Ordo foecunditatem erupit, vt mirum in modum suas propagines extenderit. Anno siquidem Domini 1525. deuotissima Marina à Cardenas, illustrissimi Alphonsi à Cardenas nobilis Militiæ sancti Iacobi magni Magistri neptis, ob maximam deuotionem, qua in nascentem hanc Religionem ferebatur, ex domesticis facultatibus, ad vrbs Romanæ Capitolini montis radices conuentum, sub titulo sancta Maria libera nos à pœnis inferni, ædificari curauit, ipsumq; cum alijs decem mulieribus, quæ apud Lateranensem ecclesiam distinctis in ergastulis latitabant, ingressa, huiusce Instituti habitum, atque velum de manu reuerendissimi patris fratris Francisci Angelorum (de quo paulò inferius) accepit, inibi que primam Abbatissam egit, ac se tandem, eiusque sorores Minorum fratrum curæ commisit. Desiderantibus verò præfatis Toletanis sororibus à quouis alio Ordine exemptionem, atque in peculiarem aliquam normam, & viuendi modum inhiantibus adfuit Iulius II. Pont. max. qui anno Domini 1511. Pontificatus verò ipsius viij. quodam edito diplomate, eas & à Cisterciensium, & à Clarissarum, & à quarumcunq; aliarum monialium, siue etiam fratrum Ordine eximens, Franciscanorum Obseruantum curæ, atq; sollicitudini immediatè subegit, ac sanctissimis quibusdam statutis, & præceptis à se editis mancipauit. Ac tum demum reuerendus pater frater Franciscus Angelorum Prouinciæ Castellæ Prouincialis Vicarius, qui tandem vniuersi Minoritici Ordinis Minister Generalis euasit, post elapsam quinquenniū, nempe anno 1516. sibi statuta intrinsecam, extrinsecamq; earum conuersationem concernentia, quæ vsq; in præsens mordicus, & inuiolabiliter ab eisdem seruantur, illis ordinauit.

Coletanorum fratrum, atq; monialium ortus.

ORDO præposterus, sed necessariò commutatus. Hæc dixerim, quòd Coletanorum Ordinem, quem Conceptionistico præponere debuissẽ, cum illum per aliquot annos præcesserit, sibi postposuerim. Prodiit namque iste nobis circa annum Domini 1410. ille vero non ante annum 1480. licet eius fundatrix ab anno 1440. viam sibi struere coeperit. Hoc tamen non abs re fecerim: cum iste, Coletanus videlicet non tã late pateat ac ille. Vt igitur ad rem deueniamus, emerfit inter reliquas Tertiarias Prouinciæ Burgundiæ moniales, circa annum Dominicæ natiuitatis 1406. soror quædam Coleta eximie profectò sanctitatis foemina, quæ obtentis à Benedicto XIII. qui tunc summo apud Gallos Pontificatu fungebatur, Apostolicis fauorabilibusq; literis, plures monialium Clarissarum conuentus reformauit edificauitq;, ac omnibus redditibus eliminatis, sanctissimis cõstitutionibus instruxit, communiuitq;. Quas omnes, simul cum plurimis alijs à se editis R. P. F. Gulielmus de Cassali totius Ordinis Minorum Generalis Minister, in sexdecim capita redactas, præfatis sororibus reformatis, tanquã inuiolabiles à se

à se seruādas leges præscripsit. Obtinuit præterea beata Coleta ab eodē Benedicto XIII. vt patrem confessarium, qui & fororum confessiones exciperet, & aduentantes sæculares, qui absq; aliqua rerum proprietate siue in particulari, siue in communi, iuxta Regulæ tenorem atq; præceptum, & absq; Pontificijs indultis victitarent, sibiq; subessent, Minoritico habitu indueret, eligere posset; prout etiā elegit. Quò factū est, vt intra breuissimi temporis spacium, plura monasteria tum sororum Clarissarum pauperum, tum quoq; fratrum Reformatorum, iuxta Coletanam hanc reformationem & in Belgio, & in diuersis Franciæ Prouincijs fundata, ac reformata fuerint. Quia verò huiusmodi monasteria à beata Coleta reformata, & erecta extitēre, & fratres ad eius nutum atq; præceptum eorum ministerio destinabantur, & isti Coletani, & illæ Coletanæ dictæ sunt. Ad huius quoq; beatæ sororis Coletæ normam, & exemplum plura sanctimonialium cœnobia de prima beatæ virginis Claræ Regula in Italia, per beatum patrem Bernardinum de Senis etiam reformata, atq; ædificata sunt. Hi tamen fratres Reformati siue Coletani, cū illis in cētesimo generali Capitulo Romæ, anno Domini 1506. sub Iulio II. Pont. max. celebrato (in quo R. P. F. Rainaldus, siue Reginaldus Gratianus à Cotignola in quadragesimum primum totius Franciscani Ordinis Generalem Ministrum electus fuit) à patribus facultas data esset, vt infra annum vel Conuentualibus, vel Obseruantibus, reiecto huiusmodi Coletano nomine, vnirentur, post elapsū biennium, anno videlicet Domini 1508. Obseruantibus adhæserunt, illisq; Prouincijs nomen dedēre, in quibus eorum conuentus subsistere contigit. Fuerunt & alij quidam fratres de Capucio siue de sancto Euangelio (quos Prouinciæ sancti Gabrielis aliqui, & meritò tribuunt) Reformati, qui, quòd simul cum præfatis Coletanis patribus etiam Obseruantibus eodem tempore adhæserint, nec adeò magni nominis aut numeri fuerint, data opera, silentio prætereuntur.

De sexto Capitulo generalissimo.

CV M patres Franciscani Conuentuales atq; Obseruantes à temporibus Sixti IIII. Pont. max. vsq; ad Iulium II. summum itidem Pontificem, ab anno videlicet Dominicæ incarnationis 1472. vsq; ad annū 1505. sub eodē Sixto IIII. Innocentio VIII. atq; Alexandro VI. summis quoq; Pontificibus, atq; sub R. P. F. Francisco Sansone totius Ordinis Generali Ministro summa pace, summaq; quiete, atq; tranquillitate potiti fuissent, mirumq; in modum & isti, & illi pullularent florentq; , Iulius II. cuius ad seraphicam Religionem affectus incredibilis fuit, sextum generalissimum Capitulum sibi celebrandum statuit: vt si bono modo fieri posset duæ illæ patrum Conuentualium, atq; Obseruantum Franciscanorum celeberrimæ Congregationes in vnum conflarentur, fieretq; ex illis vnicum tantum ouile, vnusq; grex sub vnico tantum moderatore, ac Generali Ministro constitutus. Quamobrem expedito sub anulo piscatoris Apostolico quodam breui 5. Iulij eiusdem anni 1505. Generali Ministro, ac ambobus Vicarijs Generalibus, Citramontano scilicet ac Ultramontano, necnon & cœteris Ministris, ac Vicarijs Prouincialibus, sub excommunicationis latę sententię poena, præcepit, vt in festo Pentecostes anni Domini 1506. omnes Romæ sextum generalissimum Capitulum celebraturi conuenirent. Quamobrem Generalis Citramontanus Vicarius Ultramontano scripsit, vt quantò citius secum, ac cum alijs patribus de rebus Regulæ Obseruantiam concernentibus, ac de ijs, quæ dicto in generalissimo Capitulo proponenda petendaq; forent acturus, Romam properaret. Insuper & congregationem patrum Definitorum Florentiæ habuit, ac multa secum de præfatis negocijs, ac de ijs, quæ eorum status candorem concernere videbantur, pertractauit ac statuit: illaq; literis mandata Prouincialibus Vicarijs exposuit: quos & ad generalissimum futurum Capitulum simul citauit. Et Urbem, præfata congregatione soluta, petens omnium Cardinalium fauorem sibi conciliauit: atq; ipso summo Pontifici Obseruantem familiam pro viribus commendans, se atq; illam pedibus suæ Beatitudinis, atq; voluntario decreto submisit, à quo benignum etiam illud responsum retulit: Effet bono animo, quandoquidem nihil circa Obseruantię Regularis statum immutandum, innouandumq; foret: sed omnia in proximo

generali Capitulo statuenda in eius potius bonum, atq; vtilitatem cessura essent. Idq; profecto rei euentus facillimè commonstrauit. Ultramontanus interim Generalis Vicarius de his omnibus præmonitus, coacta generali quadam ac extemporanea congregatione, itidemq; authentico per publicum tabellionem confecto instrumento, cum patribus protestatus est, velle se quidem viuere & mori ea in vocatione Regularis Obseruantia, quæ tot summorum Pontificum, atq; generalis Concilij Constantiensis calculo approbata esset; nisi interim aliud suæ Sanctitati videretur, cuius imperio se in omnibus submittebat. Quod si patres Conuentuales in eam transire vellent, id quidem sibi gratissimum fore: dummodo in singulis eorum Prouincialibus capitulis certas domos constituerent, in quibus, aliquot eorum redditibus, rerumq; proprietate eliminatis, iuxta præscriptam à Sede Apostolica, atq; ab Oecumenico Constantiensi Concilio patribus Obseruantibus formam, aliquando victitarent. Quos tandem in huiusmodi vitæ instituto perseverantes ipsi ex animo admissuri forent. Et hanc protestationem iuridicè factam, atq; sua omniumq; patrum vocalium manu subscriptam, antequam se itineri cum reliquis accingeret, summo Pontifici, atq; Citramontano Generali Vicario per tabellarium præsentari fecit. Quam & vterq; libentissimè vidit; præsertim Generalis Vicarius, cui nihil gratius accidere poterat. Instante itaq; statuta Capituli generalissimi celebrandi die, accidit, vt quàm plurimi ex patribus Conuentualibus, & vtriusq; familiæ Obseruantibus Romæ in domo illustrissimi Protectoris cõuenirent, simulq; de futura vnione plurimis interim in medium rationibus adductis, coram sua Dominatione differerent. Cũq; nulla eius componendæ via, stantibus & istis & illis in suo proposito, inuestigari posset, quidam pater sancti Bonauenturæ Minister nomine frater Catherinetus, ac sacra Theologiae Magister, pro publico confesso, dixit: Equidem patres Obseruantes consultissimè à nobis dissentitis. Quamobrè ex consilio meo vestra in sententia perstete. Cuius etiam sententiæ quamplurimi alij Prouinciales Ministri subscripserunt. Qua nacta occasione Cismontanus Generalis Vicarius Pontificem maximum accedens, eumq; certiore de omnibus, quæ acciderant, faciens, sibi quàm humillimè supplicauit, vt familiæ sibi commissæ rebus consulere dignaretur: quod certe se facturũ sciret, si eam patribus Conuentualibus minimè vniret. Idq; suæ sanctitati procul dubio facillimũ asseruit; quandoquidem ab eius sententia præfati patres Conuentuales non abhorrerent. Cuius petitioni humanissimè annuens summus ipse Pontifex præcepit, vt Conuentuales patres in suo sanctorum Apostolorum conuentu morarentur, vtq; generale Capitulum in Aracœlitano monasterio, quod ad Obseruantes spectabat, celebraretur. Adueniente igitur præfixa commitijs huiusmodi celebrandis die, quatuor millia Franciscanorum fratrum: Conuentualium quidem, Clarenorum, Amadeorum, Coletanorum, atq; de Caputio siue de sancto Euangelio tria millia: sed vtriusq; familiæ Obseruantis mille tantum Romæ, suis in locis conuenire. Quibus ita dispositis, summus Pontifex suos Commissarios, qui futuris commitijs ex Apostolica auctoritate præessent, instituit. Illi verò celebrata prius, de laudabili more maxima cum solemnitate spiritus sancti Missa, Aracœlitano in refectorio sexta feria ante Pentecosten conuenientes, patres omnes Conuentuales, qui eorum dexteram tenebant, interrogarunt: num in patrũ Obseruantũ viuendi modum transire vellent. Quibus vnanimiter respondentibus nequaquam, sed velle se omnino pontificijs priuilegijs, atq; dispensationibus frui: ad Obseruantes, qui refectorij sinistram occupabant, transierunt, ab illisq; petierunt; vtrum in patrum Conuentualium verba facere exoptarent. Quibus affirmantibus, atq; simul protestantibus, velle se omnino in antiqua Regulæ obseruantia perseverare, is confessus solutus fuit. Sequenti verò die, qui Pentecosten præcessit, cum omnes simul eo in loco conuenissent, Magister quidam Philippus, ipsius Generalis Ministri socius in medium coronæ procedens, genuaq; flectens, collato prius præfatis Commissarijs Ordinis sigillo, Generalatus officio nomine R. P. F. Ægidij Ameliani renunciavit, subiecitq; haberent illum excusatum, quod in propria persona id minimè fecisset: cum grauiori morbo correptus lectulo decumbere cogeretur. Interrogatus præterea, num sponte Minister Generalis officio cederet: Respondit: sponte omnino. Quapropter admissa per publicum instrumentum, huiusmodi renuntiatione, acceptoq; Ordinis sigillo ab vtroq; Præsidente, seruata

uata iuris forma, prædictus pater ac frater. Ægidius Amelianus officio functus declaratus est. Nihilominus, re diligentius discussa, in eam sententiam tum præfati Præsides, tum quoq; cæteri patres Capitulares venêre: Præfatum scilicet patrem Ægidium non priuatum, nec ea propter ad Generalatus officium ineptum esse: immò potius optimo iure ad idem Generalatus munus denuò assumi posse: quamobrem ad Ministri Generalis electionem intrepidè procederetur. Quibus ita statutis, quotquot Obseruantes aderant, Eugeniænæ constitutioni obtemperantes Capitulo cesserunt. At patres Conuentuales communibus suffragijs R. P. F. Raynaldum à Cotiniola in totius Franciscani Ordinis Generalem Ministrum elegerunt. Reuerendissimus verò pater Ægidius Amelianus viam Appiam, sequenti nocte, cum aliquibus sibi amicis arripiens, Neapolim breui peruenit: vbi & honorifice à magno Catholicorum Hispaniæ Regum Capitaneo Gundisaluo Fernandez à Corduba exceptus est: nec ita post multos dies sarcina carnis solutus astra (vt piè creditur) petijt. Obijt reuerendissimus is pater apud Obseruantes, à quibus humanissimè receptus fuerat, in conuentu sanctæ Mariæ nouæ Neapolitano, ad quem, cum se morti propinquum cerneret, deferri voluit. Decretum fuit hoc in Capitulo generalissimo, vt Generalis Ministri officium vltra sexennium non protenderetur: quo expleto immediatè expiraret. Item, vt omnes Clareni, Amadei, Coletani ac fratres de Capucio siue de Euangelio, & quicunq; alij inuenirentur, qui sub beatissimi patris Francisci vexillo (demptis Tertiarijs) militarent, ij omnes simul cum suis domibus infra annum vel Conuentualibus, vel Obseruantibus, antiquiori tamen nomine retento, vnirentur. Præterea, edito Apostolico breui, cautum est, ne Generalis Vicarius ab Obseruantibus eligendus ex sui prædecessoris Prouincia assumeretur. Quod tamen breue, tanquam rei benè gerendæ contrarium, reuocationi subiucuit. Hoc tandem generalissimum sextum Capitulum, cuius temporibus Regularis Obseruantia ex quadraginta quinq; Prouincijs, atq; ex mille ducentis & quinquaginta monasterijs, in quibus triginta millia octingenta fratrum commemorabantur, constabat, postquam summus ipse Pontifex, cuius humanitas, atq; beneuolentia in Franciscanum Ordinem incredibilis fuit, omnes Eugeniænæ constitutiones in Obseruantum fauorem editas cōfirmasset, omnesq; fratres Conuentuales, & Obseruantes in sacro palatio, ipso die sanctissimæ Trinitatis proximè sequenti, conuenire iussisset, suamq; benedictionē tum præsentibus, tum quoq; cæteris omnibus absentibus, nec non & monialibus, atq; Tertiarijs iteratò impertitus esset, ac suam auctoritatem, qua electo ad libitum confessario, à quocunq; excessu absolui possent, illis concessisset, & se omnium orationibus ex animo commendasset: insuper & hæc verba addidisset: Triginta quatuor annis, cum essem Cardinalis, vestrum egi Protectorem, nunc autem summus Pontifex effectus vestrum ago, agamq; patrem, quapropter quicquid libuerit audacter à me petite, solutum est, omnesq; fratres latantes in propria concesserunt.

*Quo pacto Clareni, Amadei, Coletani atq; fratres de sancto
Euangelio Obseruantibus adhaeserint.*

POST biennium ab histemporibus elapsum, præfati Clareni, Amadei, Coletani, atq; fratres de sancto Euangelio, iuxta datam sibi in generali Capitulo electionem, Obseruantibus (vt supra meminimus) subesse, parereq; decreuerunt; quod præfatus summus Pontifex Iulius II. ratum habuit, ac omnia acta in generali Capitulo denuò confirmauit. Præterea, assumpto ad Ragusinum Archiepiscopatū prædicto reuerendissimo patre fratre Raynaldo à Cotiniola, fratres patreq; Conuentuales, quorum ex munere intererat, Romæ, anno Dominicæ incarnationis 1510. conuenire, inibiq; centesimum primum generale Capitulum celebrare iussit. Qui Pontificijs iussis obtemperantes reuerendissimum patrem fratrem Philippum de Bagnacuallo in xij. Generalem Ministrum elegerunt. At is, post annum à sua electione, Romæ in conuentu sanctorum Apostolorū sarcina carnis solutus migravit ad astra. Huic, post duodecim menses à sua morte elapsos, nempe anno à partu Virgineo 1512. in officio successit R. P. F. Bernardinus à Prato, Ordinemq; quatuor annis & vltra gubernauit.

De septimo generalissimo Capitulo deq̃ causis celebrationis eiusdem.

CV M Dei sapientia in vniuersalis Ecclesię agro Euangelicę perfectionis semen, per Regulam beatissimo patri nostro Frācisco traditam, seminasset, adfuit ex tempore (vt præcedentia legenti manifestum euadet) inimicus homo, qui eius glorię, atq; fecunditati, per varia ætatum curricula, pro suo more, inuideret, negociumq; faceßeret. Quem dum coelestis ille agricola, incomprehensibili suo iudicio atq; summa bonitate, ad futuram vsq; messē patienter sustinet: surrexerunt à tempore fœl. rec. Eugenij Papę IIII. egregij illi mēsores, atq; operarij, scilicet beati patres Bernardinus de Senis, Ioannes Capistranus, pluresq; alij post eos, (quorum ex parte meminimus) qui Franciscanę Regulę obseruatores, tanquam purissimi tritici spicas interuellentes, fœcundiori terrę, sub Vicariorum tum Prouincialium, tū quoq; Generaliū, necnon & sub Generalis Ministri cura, vt cum maiori fēnore in Dominicum horreum optatus fructus inferri posset, ad hęc vsq; nostra tempora committerent. Cumq; acerrimus idem generis humani hostis, atq; fraternę pacis teterrimus osor eos mirum in modū pullulantes cerneret, inuidiæ indulgens, nullum non mouit lapidem, vt pinguisßimam, atq; florentem hanc Franciscanam segetem, Obseruantem videlicet familiam, vel immisso in eam brucco, importunaq; locusta, omnino perderet, vel tetro nœuo conspurcaret. Quò factum est, vt vnde pax, gaudium atq; gloria omnibus Franciscanis accedere debuerint, inde tristitia, atq; perturbatio, in internę tranquillitatis iacturam, successerint. Quapropter, vt huiusmodi incommoda à tam celebri Religione, ex Apostolica auctoritate, prorsus eliminarentur, vtq; debita pace eius alumni aliquando potiri possent, quotquot erant tunc temporis Christiani Principes, Reges, Duces, Magnates, atq; Republicę Leoni X. Pont. max. supplicarunt. Is verò, vt pijsßimis eorum votis satisfaceret, seraphicoq; Ordini, pro sua in eum propensione, atq; pro curę pastoralis debito, prospiceret, septimum generalissimū omnium fratrum Minoritarum Capitulum Romę in conuentu Aracelitano, ipsis ferijs sanctißimę Pentecostes anni Domini 1517. celebrandum, per sequens citatorium breue Apostolicum, indixit.

*Breue citatorium sanctißimi D. N. Leonis Papę X.
pro Capitulo celebrando.*

DILECTIS filijs Generali, ac omnibus & singulis Prouincialibus Ministris, necnon Generalibus, ac Prouincialibus Vicarijs fratrum Ordinis Minorum Conuentualium, & de familia, siue de Obseruantia nuncupatorum, vltra & citra montes Leo Papa X. Dilecti filij salutem & Apostolicam benedictionem. Romanum Pontificē Domini nostri Iesu Christi Principis pacis, & amoris Vicarium ea imprimis prosequi condecet, quibus, extirpatis discordiarum radicibus, diuinum honorem, ac tranquillum & pacificum Christianę Religionis statum, non parū promoueri constat. Hactenus siquidem cū acclamantibus Christianis Principibus, præsertim charissimis in Christo filijs nostris Christianissimo Francorum, ac Catholico Hispaniarum, necnon Anglię, Portugalię, Dacię, Noruegię, ac Slauorum, siue Dalmatarum, Gottorumq; Regibus, multis præterea fratribus nostris Archiepiscopis, ac etiam dilectis filijs Vicarijs, Ducibus, Principibus, Ducissis, ac etiam Electoribus Romani Imperij, Comitibus, viris grauib, Locumtenentibus, Præsidentibus Prouinciarum, ac diuersarū Communitatū & Populorū, Communitatibus, Magistris, ciuium Burgi Magistris, Consulibus, Rectoribus, & Scabinis, lites, iurgia & commotiones in vestro Ordine, non sine graui sanctę matris Ecclesię incommodo, ac tam cleri, quam populi pernicioso scandalo ortas, cum magna cordis amaritudine accepissimus; Attēdentes huiusmodi turbationes, quas è medio tolli præfati Principes humiliter supplicarunt, grauiora in futurū catholicę Ecclesię conflictura vulnera, nisi de remedio opportuno contingerit prouideri. Nos Ordinem vestrum, quē à puero tenerrimis sumus amplexi affectibus, præfatorum Principum pijs annuendo votis causas, & seminaria huiusmodi iurgiorum, ac litiū nonnullis ex fratribus nostris S. R. E.

Cardina-

Cardinalibus, à nobis in Consistorio nostro secreto, ad hoc specialiter deputatis examinandas commisimus. Quibus per ipsos, longo maturæ discussionis examine, diligentissimè, ac fidelissimè digestis, relatione super præmissis nobis per ipsos facta, Capitulum generalissimum totius Ordinis vestri indicendum fore, verbo indicto Consistorio facto, decreuimus. Quod quidem ex nunc auctoritate Apostolica in proximo festo Pentecostes, in sacro conuentu Aracoeli de vrbe celebrandum, iuxta morem vestri Ordinis, assignamus. Quodq; vos Generalis Minister, & Generales Vicarij omnibus & singulis Prouincialibus Ministris, Vicarijs, Custodibus, seu quibuscunq; alijs nominibus nuncupatis superioribus, vobis respectiue subiectis, post harum receptionem, fideliter, sine dolo, & fraude citius, sub excommunicationis latæ sententiæ poena, intimare debeatis. Quare vobis, & vestrum cuilibet, in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, & sub poena eiusdem excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda firmiter præcipimus, quatenus ad dictum Capitulum generalissimum, electis Custodibus, vel Discretis, secundum morem vestrum, respectiue, qui vobiscum ad dictum Capitulum accedere teneantur, legitimo cessante impedimento, conueniatis. Mandamus etiam, sub eisdem poenis, omnibus, & singulis fratribus dicti Ordinis Congregationum fratris Amadei, de Clarenis, de sancto Euangelio, siue de Capucio, ac quocunq; alio nomine nuncupatis, reformatam vitam sub Ministris non reformatis ducentibus, quatenus in singulis Prouincijs, quas nunc inhabitant, duos probos, discretos, & reformatos fratres ex se ipsis, in congregatione per ipsos in huiusmodi Prouincijs respectiue facienda, eligant, qui ad dictum generalissimum Capitulum, sicut & cæteri prælati Ordinis, habeant conuenire. Et quoniam nostræ mentis existit omnes dissidij inter vos orti occasiones, & fomenta, quantum cum Deo possumus, subtrahere, vos quoque vnanimi, ac pacifica conuersatione interea Domino famulari, omnes causas, processus, lites, & quarelas occasione domorum, siue locorum, ac fratrum hinc inde respectiue ablatorum, & receptorum, coram quibuscunq; Iudicibus, quacunq; dignitate, etiâ Cardinalatus honore fungentibus tam in curia Romana, quam extra, seu quauis alia occasione, vel causa motas, & etiam mouendas, in qualicunque statu existant, suspendimus, silentium vsque ad dictum Capitulum generale partibus imponentes. Inhibentes nihilominus iudicibus, ac partibus huiusmodi, sub excommunicationis latæ sententiæ, & officiorum, ac beneficiorum suorum priuationis poenis, ipso facto, quo contrafecerint per ipsos in currendis, ne de dictis causis vllatenus cognoscant, aut causas præfatas per se, vel per alios, quouis modo, prosequantur: Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis factis, aut faciendis, statutis quoq; & consuetudinibus dicti Ordinis, quacunq; auctoritate, etiam Apostolica confirmatis, cæterisq; in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscunq;. Et quia difficilè foret præsentibus nostras literas ad singulas Prouincias deferri; volumus, vt earum exemplaribus in Romana curia auctoritate nostra impressis, per notarium publicum auctulatis, & signatis, eadem fides adhibeatur, tam in iudicio, quam extra, quæ ipsis originalibus, si exhiberentur, vel ostensæ fuerint, foret adhibenda. Datum Romæ apud sanctum Petrum, die 2. Iulij, anno Domini 1516. Pontificatus verò nostri anno 4.

*De Generalis Ministeriatus, ac sigillorum translatione à patribus
Conuentualibus ad Obseruantes.*

CONVENIENTIBVS omnibus patribus vtriusq; familiæ Obseruantibus, omnibusq; Conuentualibus, necnon Clarenis, Amadeis, Coletanis, atq; de sancto Euangelio, quibus ex officio incumberebat die præfixa, præfato in conuentu sanctæ Mariæ de Aracoeli, propositum fuit à summo Pontifice: Num omnes in vnum viuendi modum, sub eodem habitu, eisdemq; legibus, de cætero conuenire vellent? Quandoquidem ea de causa, & vt ex omnibus Franciscanis, licet diuersis, vnum ouile, sub vnius tantum supremi pastoris cura degens fieret, conuocati fuissent. Cui cum Regularis Obseruantia sectatores respondissent, manibus (vt aiunt) pedibusq; eam in vnionem, atq; conuentionem se ituros, dummodo Regulæ obseruantia nihil detri-

menti pateretur, & patres Conuentuales cuius rerum proprietati tam in particulari, quàm in communi, ac quibuscunq; annuis redditibus, Pontificijsq; priuilegijs in manibus suæ sanctitatis re vera, & efficaciter renunciarent, necnon & legibus à Regulari Obseruantia præfixis parere vellent: atq; patres Conuentuales post maturam deliberationem assensuerant, malle se in antiquiori modo viuendi perseverare, atq; Apostolicis priuilegijs frui, quàm in Obseruantum vitam transire, Pontificia voluntas optato fine caruit, Generalisq; Ministri electio, atq; Ordinis sigillum, & alia (de quibus inferius) ab ipsis Conuentualibus ad Obseruantes, tum ex summi ipsius Pontificis, tum quoque ex omnium reuerendissimorum Cardinalium decreto deuoluta sunt.

Humilis & pia Generalium Vicariorum submissio.

CONSTITVTIS à sua beatitudine eius Capituli generalissimi Præsidentibus, atq; omnibus patribus Obseruantibus Ultra & Citramontanis Capitalibus in Aracoelitano refectorio sexta feria ante Pentecosten conuocatis, venerabilis pater frater Christophorus à Forliuio Ultramontanæ Familiæ Generalis Vicarius coram ipsis Præsidentibus, ac reliquo venerabili Coetu genuflexus in hæc verba prorupit: Placuit clementissimo Deo temporibus retroactis nostram hanc familiam, pro seraphici Ordinis Franciscani reformatione, atq; conseruatione instituere, illamq; per totum ferè orbem, cooperantibus beatissimi patris Francisci meritis, non absq; sanctitatis, virtutūq; profectu, ac sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ nec non totius Christiani populi ædificatione dilatare. Quapropter quantum in nobis est, sicut nec vnquam ab huiusmodi Regulari modo viuendi recedere quæsiuimus: ita nec quamdiu nobis sana mens fuerit, ab eo deflectere quæremus. Verumtamen si sanctissimo D. N. Leoni Pontifici summo quidquam aliud, quod in maius, sublimiusq; bonum omnium nostrum vergat, præcipere libuerit (quandoquidem quicquid honoris, dignitatis, aut quietis nobis sit, id profectò Apostolicæ Sedi debeamus) illud sanè è vestigio, & absq; vlla tergiuersatione admittemus, gratanterq; acceptabimus: Insuper & suæ sanctitati immortales gratias agemus. Quibus verbis subscripturus reuerendus pater frater Gilbertus Nicolai Ultramontanæ familiæ Generalis Vicarius genua, de religioso more, in media corona flectens, adiecit: Id ipsum ego, mihiq; commissa familia dicimus, nihilq; aliud à prompta obedientia, similiq; reuerentia, atq; gratiarū actione optimo iure debita superaddimus.

Vicariorum Prouincialium ad Ministeriatum, & Discretorum ad Custodiatum euectio.

ASCENDENS facellanus quidam secularis, ex eorundem Capituli Præsidentum mandato, editiorem in locum ex schedula quadam, quæ sequuntur protulit: Nos Apostolica auctoritate declaramus, omnes Vicarios veros esse Ministros Prouinciales, omnesq; patrum Obseruantum Discretos veros esse Custodes: quos deinceps in perpetuum, iuxta Franciscanæ Regulæ formam his nominibus appellari decernimus, statuimus, atq; iubemus. Quod & inuiolabiliter vsq; in præsens obseruatum est. Tum demum iidem Præsides fratres Amadeos, Clarenos, Coletanos, atq; de Caputio, siue de sancto Euangelio ad se venire iusserunt, illosq; cæterorum patrum Vocalium catalogo prius ascriptos dimittentes, auctoritate sanctissimi D. Leonis X. omnibus, & singulis patribus Capitalibus præceperunt, vt nullus eorum, nisi prius vocatus, pariq; modo albo conscriptus, ad futuri Generalis Ministri electionem vocem collaturus accederet: Atq; indicto omnibus silentio, hanc vnionis bullam alta voce legi iusserunt.

Vnionis Bulla Leonis Papæ X.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ite vos in vineam meam ait homo ille pater familias, qui plantauerat vineam, mūdi Saluator, atq; Redemptor noster Iesus Christus: qui & si curam gerat de omnibus, cunctaq; dirigat quæ

gat quæ ipse fecit: Attamen inter cæteras plantationes, quas per ipsum pater cœlestis in solo plantauit militantis Ecclesiæ, vineam quandam, tam ardenti prosequutus est amore, vt suam velut propriam vbiuis illam appellet. Hanc siquidem vineam sic asfiduis, solertibus, ac fidelibus excoluit agricolis, vt alios primo manè, alios hora tertia, sexta, nona, decima verò & vndecima, quasi incessanter, cultores transmiserit. Hæc est illa sacra Minorū fratrum Religio, quæ virentibus ceremoniarum folijs, per viros Apostolicos tanquam per palmites extensos, à mari vsque ad mare, & à flumine vsque ad terminos orbis terrarum, vino sapientiæ, & scientiæ irrigauit montes, & impleuit terram. Hæc est Religio sancta, & immaculata, in qua per speculum sine macula Redemptoris contemplatur præsentia vitæ Christi, & Apostolorum inspicitur forma, per quam primorum Ecclesiæ fundatorum, ante oculos Christianæ plebis, reducitur norma: quæ demum nihil nisi diuinum, angelicum, omni perfectione refertum, Christoq; nihil nisi conforme, vt non immeritò sua dicatur, representat. Ad hanc vineam excolendam primò manè, oriente iam sole, misit ipse pater familias Angelum illum ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei viui, beatum Franciscum, qui comitantibus miræ sanctitatis viris, prima vitis huius iecere fundamenta. His successerunt viri religiosi, qui duce beato Bonauentura muros huius vineæ iam vtrinq; ruinam minitantes, hora tertia Trinitatis sanctæ virtute & adiutorio, reparauere. Post hos, veluti hora sexta, prodierunt spiritu feruentes fratres nonnulli, qui à sacro Viennensi Concilio, tanquam à Deo missi, & confortati, eneruatam penè disciplinæ censuram ad sua principia reuocarunt. Hora verò nona, moriente Domino, surgentibus in dies malis, & scandalosis huius vineæ agricolis, suscitauit Dominus spiritum adolescentis, paucorum videlicet fratrum, qui signifero nominis Iesu beato Bernardino ductore, & Præside, sacri Concilij Constantiensis fræti præsidijs, languentem, immò penè mortuum per orbem vniuersum Ordinem viuificauerunt. Nouissimè verò diebus istis, quasi hora vltima, apparuerunt viri alij; qui zelantes pro domo Israel succiderunt lucos, & demoliti sunt delubra. At vbi abundabat peccatum, adiuuante Domino curauerunt per introductam reformationis normam, vt superabundaret gratia. Sed veluti inter parabolicos, & Euangelicos illos viticolas, quia nouissimi æquabantur prioribus, murmur surrexit non paruum. Sic acclamantibus Regibus, Principibus, Communitatibus, & Populis graues lites & iurgia, ac dissensiones, occasione superioritatum, & perfectionis graduum inter aliquos huius Religionis professores per totum mundum magis ac magis augeri, diutim accepimus. Quare nos, cuius animus ab ætate tenera ardenti deuotione efferbuit ad huius Ordinis professores, & Ordinem ipsum totum: Nunc verò ex communi cura procurationis, & Pastoralis regiminis, quam immeriti sustinemus, ad componendas huiusmodi agricolarum lites, & sedandas murmuraciones, illius Euangelici Procuratoris more, tantò prouocamur ardentius, quantò frequentius intenta mente recolimus fructus vberes, quos ex eorum exemplari vita, & salubri doctrina, vniuersali Ecclesiæ continuo cernimus prouenire: nec minus continuis Principum Christianorum, præsertim charissimorum in Christo filiorum nostrorum Maximiliani in Imperatorem electi, & Francisci Christianissimi Francorum Regis, ac Caroli Catholici Hispaniarum, Henrici Octauī Angliæ, & Emanuelis Portugaliæ, & Algarbiornm, & Ludouici Vngariæ, & Bohemiæ, ac Sigismundi Poloniæ, necnon Christierni Daciæ Regum illustrium, nec non nonnullorum Principum, aliorum Ducum, Comitum, Populorum, & Communitatum pijs prouocamur supplicationibus, & precibus, quibus pro pacandis huiusmodi diuisionibus, in Ordine diuī Francisci exortis, non cessant vsque hodie apud nos postulare. Deputatis igitur à nobis, in secreto nostro Consistorio, aliquibus ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus causas, & seminaria huiusmodi iurgiorū, & diuisionum diligenter perquirere, & de remedijs opportunis pro sedandis præfatis litibus pertractare, commisimus, & iniunximus: qui longo maturæ discussionis examine diligentissimè, ac fidelissimè iussa complentes, relatione per ipsos nobis facta, nec non pensatis per nos acutius, quæ per ipsos pro huiusmodi concordia tractata, & examinata fuerunt, habita etiam super his in dicto Consistorio nostro cum iisdem, ac reliquis eiusdem S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, & de eorum vnanimi con-

filio

filio, præfato Ordini, modo infraſcripto iudicamus prouidendum: quia imprimis compertum habemus prælatorum diuerſitatem, quorundam perpetuitatem, cæterorum verò fratrum vitam non reformatam, huiusmodi litibus, & diuiſionibus plurimum cauſæ præbuiſſe: ea propter volumus, & ordinamus, prout in dicta Regula beati Franciſci continetur, vnum Miniſtrum Generalem totius Ordinis de cætero omnibus, & ſingulis fratribus eiufdem Ordinis cum plenaria poteſtate, quæ ex Regula ſibi competit, præfici, cui omnes & ſinguli prædicti fratres in omnibus, quæ non ſunt contra Deum, animam ſuam, & Regulam, firmiter teneantur obedire. Qui quidem Miniſter Generalis, per ſex annos ad plus, Generalatus officio fungetur: infra quem terminum, ſi aliquo tempore appareret vniuerſitati Miniſtrorum Prouincialium, & Cuſtodum, prædictum Miniſtrum Generalem non eſſe ſufficientem ad ſeruitium, & communem vtilitatem fratrum, teneantur prædicti fratres, quibus electio data eſt dicti Miniſtri Generalis, alium ſibi eligere in nomine Domini. Quibus quidem ſex annis, vt præferatur, expletis, ipſo facto ſit abſolutus à Generalatus officio, & pro tali ab omnibus habeatur. Electio verò ſucceſſoris fieri debeat à ſolis Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus reformatis tam Ciſmontanis, quam Vltramontanis in Capitulo generali dicti Ordinis in feſto Pentecoſtes, in loco, quem Miniſter Generalis in Capitulo generali proximè præcedenti duxerit aſſignandum: ad quod Capitulum omnes Miniſtri, & Cuſtodes, ſiue vocales tam Ciſmontani, quàm Vltramontani accedere teneantur. Et ne caput ſuis membris difforme appareat, volumus, & etiam ordinamus, quòd nullus frater poſſit eligi in Miniſtrum Generalem, niſi vitam ducat reformatam, & pro reformato à Communitate reformatorum habeatur. In præfata verò electione Miniſtri Generalis, nullus penitus vocem habeat niſi reformatus, & pro reformato à Congregatione reformatorum habeatur. Quòd ſi in futuro quicquam in contrarium attentatum fuerit irritum penitus, & inane habeatur. Quò verò ad electionem futuri Miniſtri Generalis, in proximo feſto Pentecoſtes, in conuentu de Aracœli de vrbe, iuxta aliam noſtram ordinationem, in literis in forma brevis contentam, celebrandam ſtatuiſſimus, omnes Miniſtros, & Cuſtodes reformatos ac Vicarios, & Diſcretos fratrum de Obſeruantia, ſeu de Familia, dictam electionem debere celebrare. Et vt præfata electio Miniſtri Generalis, quæ ſecundum prædictam Regulam, à Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus fieri debet, liberè ſecundum intentionem eiufdem Regulæ, & abſq; quouis ſcrupulo celebretur: Declaramus, omnes Prouinciales Vicarios fratrum de Familia, ſeu de Obſeruantia veros Miniſtros eſſe, ipſosq; ad effectum electionis huiusmodi in Miniſtros ordinamus, & inſtituimus. Diſcretos etiam ipſorum ſimiliter declaramus eſſe Cuſtodes. Quò verò ad alios fratres reformatos, volumus quòd in Prouincijs in quibus pro nunc Miniſtri non ſunt reformati, nec pro reformatis habiti, ſub quibus ſunt aliqui conuentus reformati, duo fratres electi à præfatis conuentibus reformatis, ſecundum aliarum noſtrarum literarum tenorem, ſub forma brevis, voces Miniſtrorum non reformatorum quantum ad præfatas Prouincias, pro hac vice dum taxat ſuppleant. Fratribus verò de Congregatione fratris Amadei, de Clarenis, de ſancto Euāgelio, ſiue de Caputio, pro ſingulis Prouincijs, in quibus habent conuētus, vltra ſuorum Vicariorum voces, duas voces, pro hac ſolum vice, concedimus. Quam quidem electionem, à præfatis fratribus de huiusmodi Generali Miniſtro faciendam, canonicam ſecundum fratrum Minorum Regulam, ac formam à beato Franciſco in Regula traditam, eſſe diffiniſſimus, & etiam declaramus. Et vt in Ordine ipſo, quantum cum Deo fieri poteſt, pax conſeruetur, & charitas per amplius inter Ciſmontanos, & Vltramontanos fratres eiufdem Ordinis nutriatur, ordinamus, quòd ſi Miniſter Generalis præfatus, per ſex annos, de Ciſmontanis fratribus electus fuerit, ſequentibus ſex annis, de Vltramontanis fratribus eligi debeat: Quemadmodum alternatis vicibus in perpetuum volumus ab ipſis fratribus obſervari. Verum quia conſpicimus ipſum Ordinem, per vniuerſam Chriſtianitatem, minus in modum dilatatum eſſe, ne ob huiusmodi amplitudinem, debito paſtoralis regiminis careat beneficio, decernimus, quòd ſi Miniſter Generalis de Ciſmontanis electus fuerit, inſtituet in partibus Vltramontanis vnum Generalem Commiſſarium, ab ipſidem Vltramontanis fratribus eligendum, cui Miniſter Generalis, ſuper præfatos fratres Vltra

tramontanos, vices suas cōmittat, prout Capitulo generali expedire videbitur. Ita tamē quod Commissarius præfato Ministro Generali omnimodē subijciatur, vt cæteri dicti Ordinis prælati subijciuntur, ac illi per omnia obedire teneatur secundum Regulam. Dum verò Minister Generalis fuerit ex Ultramontanis fratribus electus, tunc pariter Commissarium Generalē Cismontani instituere debeant pari modo, quo de Ultramontano Commissario superius dictum est & statutum. Qui quidem Generalis Commissarius per triennium solū Generalis Commissionis fungetur officio: quo triennio elapso nouus Commissarius, per Ministrum Generalem in Capitulo generali, vt supra, eligendus, secundum quod Ultramontanis, vel Cismontanis de Commissario fuerit prouidendum, institui debeat. Minister verò Generalis, in partibus, in quibus suis sex annis fuerit, & ad alias partes se conferre voluerit, pro eo tempore, quo absens fuerit, Commissarium loco sui de consilio, & assensu Diffinitorum Capituli generalis huiusmodi duntaxat, relinquere possit. Et in partibus, in quibus dictis sex annis non erit Commissarius Generalis, tenebitur Minister Generalis primo triennio dictorum sex annorum celebrare vnum Capitulum generale, ad quod conuenient vocales illarum partium, à quibus assumptus fuerit, & similiter aliud Capitulum in partibus, à quibus assumptus non fuerit, per se, vel per suum Commissariū, ad quod oēs vocales dictarū partium accedere teneantur, celebrare habebit; aut super hoc fiat, quod Generalis Minister cum Capitulo generali iudicauerit faciendum. Porro quantum ad Ministros Prouinciales, in Prouincijs, in quibus Ministri pro nūc non sunt Reformati, seu pro verè Reformatis non habentur, declaramus, ordinamus & decernimus Vicarios fratrum de Obseruātia, seu familia illarum Prouinciarum respectiue, ex nunc & in perpetuum, veros & indubitatos earundem Prouinciarum esse Ministros, illosq; de cætero nomine Ministrorum debere appellari, quibus omnes, & singulos fratres, nec non domos & loca eorundem in dictis Prouincijs, vt præfertur, consistentes plenariē submittimus, ac Generali, & alijs Prouincialibus Ministris auctoritatem, & potestatem antea Generali, & alijs Prouincialibus Vicarijs de familia nuncupatis attributam, & concessam perpetuò concedimus, ac concessam & attributam esse decernimus. Mandantes præfatis fratribus, etiam Regulam beati Francisci purē & simpliciter Obseruantibus, vt dictis Ministris, sic per nos declaratis, & ordinatis; vt veris illarum Prouinciarum Ministris secundum Regulam per omnia obediant. Deniq; ne ex Ministrorum Prouincialium perpetuitate, Ordinem ipsum in ruinam iterum collabi contingat; volumus & ordinamus, præfatos Prouinciales Ministros, vltra triennium in suis non posse continuari officijs: quo triennio elapso, pro absolutis ab officio à cunctis fratribus habeantur. Poterunt tamen, infra dictum triennium, à suis Capitulis Prouincialibus, quæ secundum Regulam, & consuetudinem celebrabuntur, si minus vtilis inuenti fuerint, ab officijs Prouincialibus absolui, & idem iudicium de Custodibus per omnia habeatur. Nullus verò in Ministrum Prouincialem, aut Custodem eligi, aut in ipsorum electione vocem habere poterit, nisi ducat vitam reformatam, & in communitate Reformatorum illius Prouinciæ, cui præficiendus est, pro tali habeatur. Quicquid autem in contrarium attentatum fuerit, ipso facto irritum sit, & inane. Præterea quia de Reformatis, ac purē & simpliciter Regulam beati Francisci huiusmodi Obseruantibus sæpe sæpius in præcedentibus, & sequentibus mentio habetur: volumus, & declaramus, sub nomine Reformatorum, ac purē & simpliciter Regulam beati Francisci huiusmodi Obseruantium compræhendi omnes, & singulos infra scriptos; videlicet Obseruantes, tam de familia, quàm Reformatos sub Ministris, ac fratris Amadei, de Coletanis, Clarenis, de sancto Euangelio, seu de Capucio, ac Discalciatos nuncupatos, aut alios similes, quocunq; alio nomine nuncupentur, & Regulam ipsam beati Francisci purē, & simpliciter obseruent. Ex quibus omnibus supradictis vnum corpus insimul facientes, eosdem ad inuicem perpetuò vnimus. Ita quod de cætero, ommissa diuersitate nominum prædictorum, fratres Minores sancti Francisci Regularis Obseruantia, vel simul, vel discretiue nuncupentur, & nuncupari possint, & debeant. Omnesq; & singulos, vt præfertur, vnitos Generali Ministro prædicto, ac Prouincialibus Ministris, & Custodibus, in quorum Prouincijs & Custodijs respectiue morantur, in omnibus, & per omnia secundum Regulam subijci debeant. Conuentuales verò secundum priuilegia vi-

gia viuentes, quomodo eisdem Ministris Generali, & Prouincialibus subijci debeant, per alias nostras desuper edendas literas declarabimus. Cæterum, vt dissensionum, scandalorum & partialitatum fomes penitus ab Ordine ipso tollatur, præcipimus firmiter, & mandamus, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda, à qua nullus, præterquam in mortis articulo, nisi à nobis, aut à Sede Apostolica possit absolui, ne aliquis frater Ordinis sancti Francisci appeller alium fratrem eiusdem Ordinis malitiosè, irrisoriè, seu impropriosè Priuilegiatum, Coletanum, Bullistam, Amadeitam, Clarenum, de Euangelio seu de Caputio, Bigotum, aut alio quouis nomine etiam de nouo reperto, seu fortè in futurum, occasione priorum diuisionum ipsius Ordinis, vel huius nostræ sanctæ institutionis, & vnionis Spiritus sancti gratia compositæ, à quocunq; imponendo, seu alio quouis irrisorio, iniurioso, seu improprio nomine, aut quod pro improprio à patientibus habetur. Nec non præcipimus omnibus tam clericis, quàm laicis, ne fratres huiusmodi, aut eorum fautores præfatis nominibus irrisoriè, seu malitiosè appellent, sed omnes fratres ipsius Ordinis fratres Minores, vt præfertur, seu sancti Francisci à se ipsis, & omnibus alijs nominentur. Item statuimus, quòd de cætero nullus frater Reformatus possit per quemcunq; prælatum Ordinis, etiam Ministrum Generalem mitti ad morandum ad aliquem conuentum non reformatum, & pro reformato non habitum, excepto quòd si Capitulis prouincialibus videretur minus malum aliquem fratrem licentiare ad nondum Reformatos, quàm ipsum cum Reformatis retinere. Tali casu possunt Prælati mittere fratrem, seu fratres Reformatos ad nondum Reformatos. Inhibemus, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ omnibus & singulis Conuentualium secundum priuilegia viuentium Prælati, ac fratribus, ne aliquem ex præfatis Reformatis, nisi modo prædicto, recipere audeant. Similiter & dictis Reformatis fratribus, sub eadem pœna, ne ab obedientia suorum Ministrorum vllatenus, quàm modo prædicto, recedant. Et ne ex nouarum sectarum in dicto Ordine forsan introductione fienda, Ordinem iterum in rixas deuenire oporteat, volumus, & in virtute sanctæ obedientiæ firmiter præcipimus, & mandamus, quòd de cætero nullæ nouæ sectæ vel reformationes in dicto Ordine introducantur, aut fiant absq; Ministri Generalis, aut Prouincialium Ministrorum Reformatorum, in suis Prouincijs respectiue, expresso assensu. Ita tamen quòd dictæ reformationes ipsi Ministro Generali, & Prouincialibus Reformatis per omnia, iuxta Regulam, subijciantur, vt supra expressum est de alijs Reformatis. Quapropter omnes domos, loca & cremitoria, quæ fratres de Obseruantia, seu de Familia, seu alij Reformati sub Ministris, quocunq; nomine appellati fuerint, hætenus tenuerunt, & possederunt ipsi Ministro Generali, ac Prouincialibus Ministris Reformatis, ac per nos sic institutis, & declaratis in suis Prouincijs respectiue perpetuò subijcimus, & incorporamus. Volentes loca ipsa per ipsos Ministros, ac eorum successores Reformatos perpetuò teneri, & possideri, regi, & gubernari. Quascunq; lites desuper exortas coram quibuscunq; Iudicibus ordinarijs, vel delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & dicti ordinis Protectore, aut sacri palatii nostri Auditoribus, siue Commissarijs Apostolicis, tam in Romana curia quàm extra eandem, & tam inter Prælatos, quàm etiam subditos, in quibuscunq; statu, vel instantia, tam super possessorio, quàm petitorio, seu etiam spolio, si quomodolibet prætendi possit, desuper pendente, etiam si huiusmodi loca de obedientia, & de Capitulis fratrum Conuentualium dicti Ordinis prius fuissent, ad nos auocamus penitus, & extinguimus silentium perpetuum partibus imponentes: sententias quoq; , & processus, per quoscunq; Iudices in eis habitos, & latus, ac inde sequuta quæcunq; , etiam si lites ipsæ, ratione locorum fratrum, & bonorū hincinde receptorum, aut cuiuscunq; alterius rei occasione, vel causa motæ fuissent, cassamus, & annullamus. Et nihilominus dictis fratribus Conuentualibus, nec non quibusuis Iudicibus, ac alijs quibuscunq; , ne quicquam contra huiusmodi nostram declarationem, institutionem, innouationem, vnionem & incorporationem, in iudicio, vel extra, attentare, procurare, iudicare, vel pronunciare, etiam si eis per nos commissum existat, seu in futurum committatur, præsumant, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis beneficiorum quæ obtinent, ac etiam inhabilitationis ad alia in posterum obtinenda, eo ipso incurrenda, inhibemus, præcipimus,

mus, & mandamus. Demum, vt secundum exigentiam locorum, personarum, & morum, cuncta quæ conducere videbuntur, pro mantenentia reformationis, per totam Christianitatem in dicto Ordine, iam diuina gratia, introductæ, iuste, prouidè, & discretè valeant statui, & ordinari, volumus Capitulum generalissimum proximè celebrandum teneri deputare ex probatoribus, doctioribus, ac magis expertis fratribus nonnullis, ex diuersis regionibus assumptis, qui omnia & singula, quæ pro mantenentia reformationis, & vera Regulæ obseruantia, ac huius nostræ constitutionis debita exequutione accommodata iudicauerint, in vnum recolligant approbanda per totum Capitulum, vel maiorem partem eiusdem, ac tandem per nos Apostolicæ confirmationis patrocinio munienda. Et nihilominus moderno, & pro tempore existenti Cameræ Apostolicæ generali Auditori, nec non vniuersis Archiepiscopis, & ecclesiarum Prælati, ac quibuscunq; in dignitate ecclesiastica constitutis personis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli præsentis nostras literas, & in eis contenta quæcunq; vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dicti Generalis, ac Prouincialium Ministrorum Reformatoꝝ, seu alicuius eorum, super hoc requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant ea omnibus, & singulis prædictis pacificè frui, & gaudere: Non permittentes eos desuper per quoscunq;, quacunq; auctoritate fungètes, quomodolibet indebitè molestari. Contradictores, per censuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia, inuocato ad hoc etiam, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, appellatione postposita, compescentes. Non obstantibus quibuscunq; literis Apostolicis, & indultis, etiam sacri Concilij Constantiensis, dictæ Religionis fratribus, familijs, congregationibus, denominationibus, aut alicui eorum, siue earum auctoribus, & institutoribus, Conuēntualibus, siue Reformatis, aut de familia fratribus, sub quibuscunq; verborum formis, solemnitatibus, & clausulis fortioribus, & insolitis, concessis seu forsan infuturum concedendis, etiam si tales forent, quòd de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, expressa, indiuidua ac de verbo ad verbum mentio esset habenda, quibus quòd ad præmissa, expressè derogamus, ceterisq; contrarijs quibuscunq;. Cæterum quia difficilè foret has nostras præsentis literas, ad quælibet loca, vbi opus fuerit, deferre, volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quòd transumptis earundem manu Notarij publici signatis, & alicuius Prælati ecclesiastici sigillo munitis, ea prorsus fides in iudicio, & extra habeatur, quæ haberetur, si præsentis originales literæ exhibitæ, vel ostensæ forent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ institutionis, diffinitionis, submissionis, concessionis, ordinationis, declarationis, vnionis, statuti, subiectionis, incorporationis, aduocationis, impositionis, cassationis, extinctionis, inhibitionis, præcepti, mādati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ, apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1517. quarto Kalendas Iunij, Pontificatus nostri anno quinto.

Electio primi Generalis Ministri ex Obseruantum familia.

QUIBUS literis atq; vnionis bulla perlectis, aliquot patres ex vtraq; familia Citramontana videlicet, atq; Ultramontana in compromissarios selecti sunt, qui vocalium vota scrutarentur, atq; exciperent. Quorum alter, venerabilis videlicet pater ac frater Franciscus de Messana Prouinciæ Siciliæ Minister, post fidelem præfatarum vocum exceptionem, in hæc verba prorupit: In nomine Domini Amen. Hæc est electio reuerendi patris Ministri Generalis totius Ordinis Minorum beati Francisci canonicè celebrata per dicti Ordinis venerandos patres Ministros, & Custodes, auctoritate Apostolica, nunc institutos atq; declaratos, iuxta formam & puritatem Regulæ, per RR. DD. dominum Grimandum Episcopum Portuensensem, & dicti Ordinis Protectorem tituli sancti Eusebij, & Laurentium Puccium tituli sanctorum Quatuor Coronatorum, presbyteros Cardinales, ad Capituli rotius Generalissimi dicti Ordinis celebrationem præsidentes, per S. D. N. Leonem Papam X. specialiter deputatos, in sacro conuen-

tu fan-

tu sanctæ Mariæ de Araceli de Vrbe, ac in loco ad hoc specialiter ordinato, anno Domini 1517. die verò prima Iunij, canonicè celebrata à dicti Ordinis præfatis Ministris & Custodibus tam de Vltra & Citramontana familia, quàm de reformatè viuientibus quibuscunq; alijs Congregationibus, videlicet Amadeorum, Clarenorum, Coletanorum, & de sancto Euangelio, & huiusmodi Regulam beati Francisci purè, & simpliciter Obseruantibus ad sonum campanellæ, vt moris est, capitulariter congregatis, & prædictis RR. DD. Cardinalibus præsentibus, & dicta auctoritate Apostolica præsentibus. In qua in primo scrutinio reuerendus pater Vicarius Cismontanus septuaginta tria habuit vota. Et ego frater Franciscus de Messana eiusdem Ordinis professor, ac Prouinciæ Siciliæ Minister, & vnus ex exquisitoribus & compromissarijs scriptor, virtute compromissi in me, & socios meos facti, nomine meo, & nomine aliorum omnium, qui in dictam electionem conuenerunt & consenserunt, eligo & nomino in eiusdem totius Ordinis Ministrum Generalem, iuxta formam & puritatem Regulæ, electum reuerendissimum patrem fratrem Christophorum de Forliuio Prouinciæ Bononiæ, & nunc Vicarium Generalem Cismontanum, in quem maior pars vocalium consensit. Quam quidem electionem sanctissimus Leo Papa X. ex animo confirmauit.

De quibusdam decretis septimi generalissimi Capituli.

IN hoc generalissimo Capitulo quædam decreta sunt, quorum aliqua in medium adducemus. Nempè, vt singulo quoq; triennio generalissimum Capitulum per reuerendissimum patrem Generalem Ministrum celebraretur, in quo tam Citra, quàm Ultramontani Ministri & Custodes, iuxta Regulæ decretum, conuenerent. Vtq; Prouinciales Ministri, auctoritate Generalis Ministri, à prædecessoribus suis Ministris quoque Prouincialibus immediatis, vel ab ijs, qui eius loco Capitulum tenerent, vnà cum Diffinitoribus eiusdem Capituli confirmarentur: dummodo Generalis Ministri, aut eius Commissarij Generalis præsentia, infra triduum, haberi non posset. Vtq; casu quo Generalis Minister, currente eius officij tempore, decederet, is Prouincialis Minister, in cuius Prouincia Generalis occumberet, eius mortem omnibus patribus Diffinitoribus Capituli Generalis immediatè præcedentis, eius tamen familiæ, in qua is animam efflauerit, quàmprimum significare teneretur, ac præciperet, quatenus ad aliquem locum conuenientem, & idoneum ab eo prouidè assignandū, pro Vicarij totius Ordinis electione per eos celebranda conuenerent. In qua tamē electione ipse Minister præsidere, haberetq; vocem tū actiuā, tum quoq; passiuam, sicut & ceteri Diffinitores. Et ille, in quem maior eorum pars cōsentiret, esset vniuersi Ordinis Vicarius Generalis, ac pro tali ab omnibus patribus, fratribusq; tam Cismontanis, quàm Ultramontanis haberetur. Siq; contingeret aliquem ex præfatis Diffinitoribus morte præoccupari, præfatus Minister, de aliquorum eorundem Diffinitorum consilio, alium sibi subrogare posset. Teneretur tamen præfatus Minister Generalem eius partis Commissarium, in qua ille decessit, aduocare, qui & voce quoq; actiua, & passiuam in prædicti Vicarij Generalis electione gaudere quiret. Ipse verò Vicarius sic electus reuerendissimi Ministri Generalis mortē omnibus Prouincialibus Ministris, atq; Custodibus totius Ordinis, quàm citius intimare deberet, vt, si fieri posset, in proximiori festo Pentecostes generale Capitulum celebraretur, atq; nouus Generalis Minister eligeretur; sin minus, ad subsequens vsq; Pentecostes festum huiusmodi celebrationem differret. Vtq; tandem illi patres, qui omniū vice in Prouincijs suis electi fuerint, vt generali Capitulo adsint, propriarūq; Prouinciarum causas agant, non Discreti, sed Custodes in posterum nuncupandi veniant. Hoc etiam in generalissimo Capitulo, Angelorum Custodia Apostolica auctoritate & Capituli, in peculiarem Prouinciam, antiquiori retento titulo, erecta fuit. Itē Maioricarum Custodia, dummodo Aragoniæ Prouincia non contradiceret, Prouinciæ nomē sibi asciuit. Præterea ex quatuor locellis, qui de sancto Euangelio dicebantur, quiq; sub titulo Custodiæ Prouinciali Ministro Prouinciæ diui Iacobi parebant, atq; ex alijs septem ab eodem Ministro collatis sancti Gabrielis Custodia conflata fuit. Insuper, suppressis trium Custodiarum nominibus, Castellæ Prouincia solum Castellæ nomen retinuit.

tinuit. Ac tandem prouincialibus Capitulis data est facultas, vt pro conuentuum numero, vnam, vel plures Custodias erigere possent.

Generalium Vicariorum, & primò quidem Citramontanorum series.

ATEMPORE quo Obseruantes fratres tum Vltramontani, tum quoq; Citramontani ex Eugenij IIII. Pont. max. auctoritate per Generales Vicarios regi, gubernariq; ceperunt, nempe ab anno Dominicæ incarnationis 1439. vsq; ad annū 1517. quo, illis exauthoratis, Ordinis sigillum, Generalisq; Ministri titulus, & officium à patribus Conuentualibus ad eosdem Obseruantes ex Leonis Papæ X. mandato (vt præfati sumus) deuoluta sunt, habuit Regularis Obseruantia quinquagintatres Generales Vicarios: nempe viginti octo Vltramontanos, & viginti quinque Citramontanos, prout sequentes paginæ indicant.

1. Beatus Bernardinus de Senis, sub Eugenio IIII. Pont. max. ac sub reuerendissimo patre fratre Gulielmo de Cassali totius Minoritici Ordinis Generali Ministro, primus Citramontanæ Regularis Obseruantie Generalis Vicarius Florentiæ, anno Dominicæ incarnationis 1436. institutus est, illamq; sex annis gubernauit.
2. Vicarius Generalis beatus Ioannes de Capistrano, sub eodem Eugenio IIII. atq; sub patre fratre Antonio de Rusconibus Generali Ministro ex eiusdem Pontificis mandato, à præfato Generali, anno Domini 1443. Patauij institutus gubernauit annis 3.
3. Vicarius Generalis pater frater Iacobus de Primadicijs Romæ canonicè à patribus capitulariter, anno Domini 1446. electus gubernauit annis 3.
4. Vicarius Generalis prædictus beatus pater Ioannes de Capistrano in conuentu Nemoris à Mugello prope Florentiā, anno Domini 1449. electus gubernauit annis 3.
5. Vicarius Generalis pater frater Marcus à Bononia Aquilæ, anno Domini 1452. electus gubernauit annis 3.
6. Vicarius Generalis pater frater Baptista à Leuanto Bononiæ, anno Domini 1455. electus gubernauit annis 2.
7. Vicarius Generalis pater frater Antonius à Montefalco Mediolani, anno Domini 1457. electus gubernauit anno 1.
8. Vicarius Generalis iteratò pater frater Baptista à Leuanto Romæ, anno Domini 1458. electus gubernauit annis 3.
9. Vicarius Generalis pater frater Ludouicus Vicentinus in conuentu Auximienfi Prouinciæ Marchiæ, anno Domini 1461. electus gubernauit annis 3.
10. Vicarius Generalis pater frater Marcus à Bononia Assisij in conuentu sanctæ Mariæ de Angelis, anno Domini 1464. secundò electus gubernauit annis 3.
11. Vicarius Generalis pater frater Baptista à Leuanto Mantuæ, anno Domini 1467. tertio electus gubernauit annis 2.
12. Vicarius generalis pater frater Marcus à Bononia in Insula Bisentina, anno Domini 1469. tertio electus gubernauit annis 3.
13. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauasio Aquilæ, quæ Brutiorum ciuitas est, anno Domini 1472. primò electus gubernauit annis 3.
14. Vicarius Generalis pater frater Petrus à Neapoli, anno Domini 1476. Neapoli electus gubernauit annis 3.
15. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauasio Papiæ, anno Domini 1478. secundò electus gubernauit annis 3.
16. Vicarius Generalis pater frater Petrus à Neapoli, anno Domini 1481. Ferrariæ secundò electus gubernauit annis 3.
17. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauasio in sacro montis Aluernæ conuentu, anno Domini 1484. tertio electus gubernauit annis 3.
18. Vicarius Generalis pater frater Ioannes à Sigestro Assisij in conuentu sanctæ Mariæ de Angelis, anno Domini 1487. electus gubernauit annis 2.
19. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauasio Urbini, anno Domini 1489. quartò electus gubernauit annis 4.

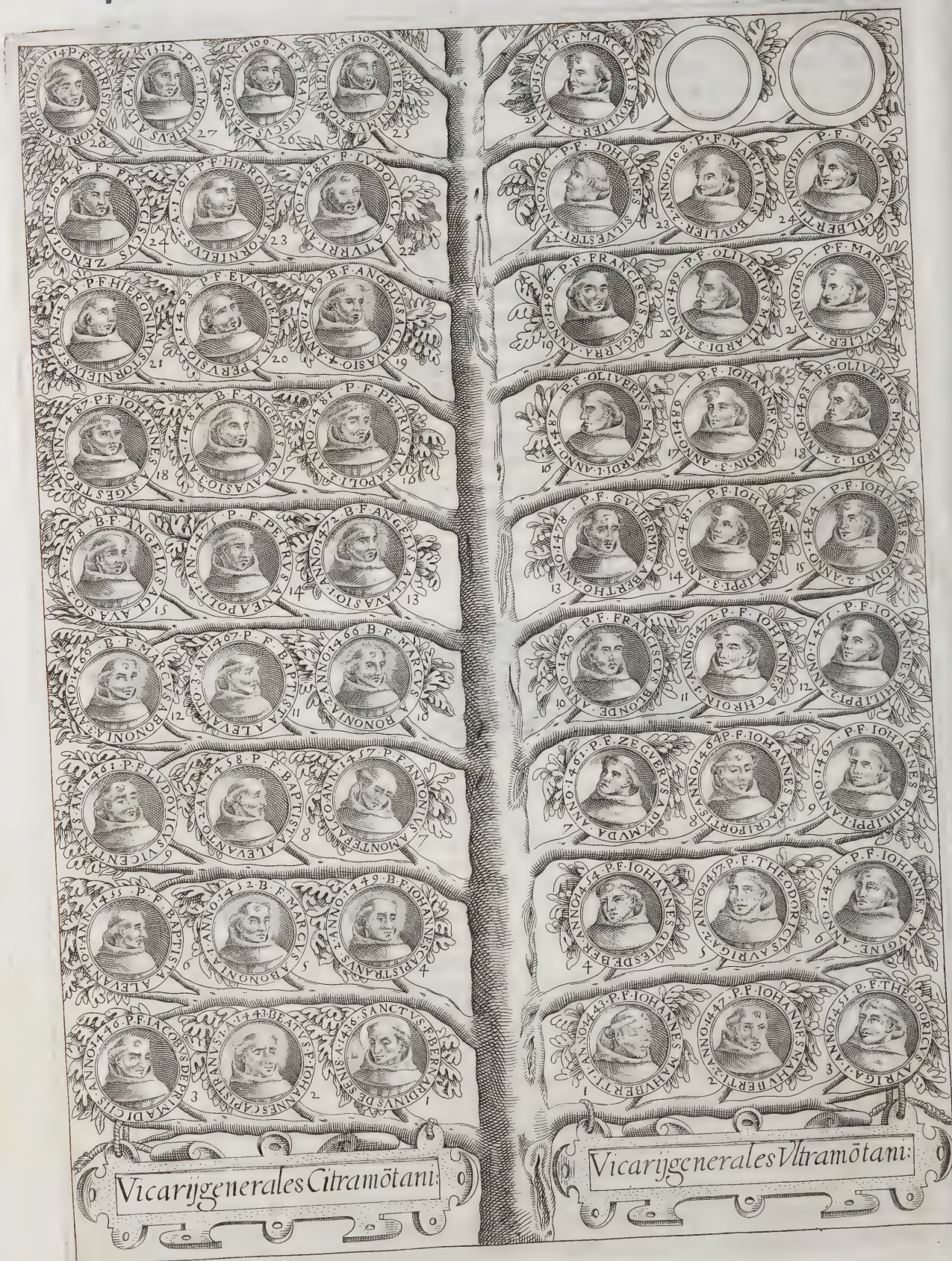
20. Vicarius Generalis pater frater Euangelista à Perusio Florentiæ, anno Domini 1493. electus gubernauit annis 2.
21. Vicarius Generalis pater frater Hieronymus Tornielus Aquilæ, anno Domini 1495. electus gubernauit annis 3.
22. Vicarius Generalis pater frater Ludouicus à Turri Mediolani, anno Domini 1498. electus gubernauit annis 3.
23. Vicarius Generalis pater frater Hieronymus Tornielus Urbini, anno Domini 1501. secundo electus gubernauit annis 3.
24. Vicarius Generalis pater frater Franciscus Zeno Mantuæ, anno Domini 1504. primo electus gubernauit annis 3.
25. Vicarius Generalis pater frater Hieronymus Tornielus Assisij in conuentu Portiunculæ, anno Domini 1507. tertio electus gubernauit annis 2.
26. Vicarius Generalis pater frater Franciscus Zeno Ferrariæ, anno Domini 1509. secundo electus gubernauit annis 3.
27. Vicarius Generalis pater frater Thimotheus à Luca Neapoli, anno Domini 1512. electus gubernauit annis 2.
28. Vicarius Generalis pater frater Christophorus à Forliuio Assisij in conuentu Portiunculæ, anno Domini 1514. electus gubernauit annis 3.

Vltramontanorum Generalium vicariorum catalogus.

1. **V**ICARIUS Generalis pater ac frater Ioannes Mahuberti, sub Eugenio IIII. Pont. max. ac sub R. P. F. Antonio de Rusconibus Generali Ministro Ultramontanæ Regularis Obseruantia ex eiusdem Papæ Eugenij mandato, à præfato Generali Ministro, anno salutis humanæ 1443. Patauij institutus est, gubernauitq; annis quatuor.
2. Vicarius Generalis idem pater ac frater Ioannes Mahuberti Odomaropolis, quæ Belgarum ciuitas est, canonicè à patribus Obseruantibus, anno Domini 1447. electus gubernauit annis 4.
3. Vicarius Generalis pater frater Theodoricus Auriga Fontiniaci, anno Domini 1451. electus gubernauit annis 3.
4. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Quiesdeber Basileæ, anno Domini 1454. electus gubernauit annis 3.
5. Vicarius Generalis pater frater Theodoricus Auriga Mediolani, anno Domini 1457. secundo electus gubernauit anno 1.
6. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Mugini Romæ, anno Domini 1458. electus gubernauit annis 3.
7. Vicarius Generalis pater frater Zeguerus à Dixmuda Salmantica, anno Domini 1461. electus gubernauit annis 3.
8. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Machrifortis Mechliniæ, anno Domini 1464. electus gubernauit annis 3.
9. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi in conuentu montis Lucij propè Traiectum, anno Domini 1467. electus gubernauit annis 3.
10. Vicarius Generalis pater frater Franciscus Blondæ Palentiolæ apud Hispanos, anno Domini 1470. electus gubernauit annis 2.
11. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Croyn Basileæ, anno Domini 1472. electus gubernauit annis 3.
12. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi Odomaropolis, anno Domini 1475. secundo electus gubernauit annis 3.
13. Vicarius pater frater Gulielmus à Bertho in conuentu Castri Rodulphi Prouinciæ Turoniæ, anno Domini 1478. electus gubernauit annis 3.
14. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi in præmemorato conuentu montis Lucij Prouinciæ Burgundiæ, anno Domini 1481. tertio electus gubernauit annis tribus.

15. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Chroyn Brugis, anno Domini 1484. secundo electus gubernauit Annis 3.
16. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi in conuentu sanctę Marię de Angelis prope Tolosam, anno Domini 1487. primo electus gubernauit annis 2.
17. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Chroyn Rupellę, anno Domini 1489. tertio electus gubernauit annis 4.
18. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi Florentię, quę ad Prouinciã sancti Ludouici spectat, anno Domini 1493. secundo electus gubernauit annis 3.
19. Vicarius Generalis pater frater Franciscus Segarra Cathalanus Tolosę, anno Domini 1496. electus gubernauit annis 3.
20. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi Mechlinię, anno Domini 1499. tertio electus gubernauit annis 3.
21. Vicarius Generalis pater frater Marcialis Boulier in conuentu Aluię Prouincię Aquitanię, anno Domini 1502. primo electus gubernauit annis 3.
22. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Siluestri in conuentu Laualensi Prouincię Turonię Pictauiensis, anno Domini 1505. electus gubernauit annis 3.
23. Vicarius Generalis pater frater Marcialis Boulier Barchinonę, anno Domini 1508. secundo electus gubernauit annis 3.
24. Vicarius Generalis pater frater Nicolaus Gilberti, aliàs de Aue Maria Rapistani, anno Domini 1511. electus gubernauit annis 3.
25. Et Vltimus Vicarius Generalis Vltamontanus pater ac frater Marcialis Boulier Antuerpię, quę Belgarum Metropolis est, anno à salutifera mundi redemptione 1514. electus gubernauit annis 3.

*Bulla Concordiæ inter Ministrum Generalem totius Ordinis sancti
Francisci, & Magistrum Generalem fratrum Conuen-
tualium eiusdem Ordinis.*

NE inter Generalem Ministrum, atq; Generalem Magistrum tunc electos, ac in posterum eligendos, distinctorum officiorum causa, aliqua oriretur rixa, sed ut potius dissensionibus tum inter eos, tum quoque inter sibi subditos fratres omnis amputaretur ansa, idem summus Pontifex Leo X. pro sua in Franciscanum Ordinem humanitate, atq; beneuolentia, sequentem concordie bullam edidit, promulgauitq;.

Leo Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Omnipotens Deus, cuius perfecta sunt opera, qui cuncta sapientissime condidit in numero, pondere, & mensura, & cuius nutu omnia reguntur, Romanum Pontificem sic catholicæ præfeciit Ecclesiæ, ut quæ diuino honori, salutiq; fidelium cognouerit accommoda non solum faciat, sed quantum in ipso fuerit, aspirante coelesti gratia, ad debitæ perfectionis perducat effectum. Sanè diebus nouissimis cum generalissimum Capitulum totius Ordinis beati Francisci conuocari fecissemus, illudq; in domo de Araceli de Vrbe dicti Ordinis celebrari debere ordinauissemus, pro vnione vniuersali fratrum prædictorum sub vno capite reformato, inter alia facienda pro votiua huiusmodi vnione, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, & assensu, nec non ad Regum, & Principum Christianorum humiles, & instantissimas preces, auctoritate Apostolica statuimus, & ordinauimus, quod de cætero, perpetuis futuris temporibus, Minister Generalis totius Ordinis sancti Francisci à solis, & de solis Reformatis fratribus dicti Ordinis viuentibus absq; priuilegijs bona temporalia concernentibus eligi debere: Cui omnes, & singuli fratres, secundum Regulam eiusdem beati Francisci, subijci, & obedire tenerentur. Et deinde fratres Conuentuales cum priuilegijs eis à Sede Apostolica concessis viuentes, ac redditus & possessiones, aliaue bona temporalia, secundum huiusmodi priuilegia, retinere volentes, per alias nostras literas etiam statuimus & ordinauimus, quod vnum ex eisdem fratribus Conuentualibus vita, & moribus idoneum sibi eligere possent. Qui eorum Magister Generalis appellaretur, & eorundem fratrum Conuentualium, sub dictis priuilegijs viuentium, curam gerere, & electionis de se factæ confirmationem à dicto Ministro Generali totius Ordinis petere deberet; prout in literis prædictis plenius continetur. Cumq; in Capitulo generalissimo in dicta domo de Araceli huiusmodi nuper per fratres Reformatos celebrato, ibidem præsentibus auctoritate nostra Protectore ipsius Ordinis, & alijs duobus ex S. R. E. Cardinalibus ad id à nobis specialiter deputatis, die ad hoc per nos assignata, fratres ipsi vocem in electione Ministri Generalis huiusmodi habentes dilectum filium Christophorum de Forliuio, qui Vicarius Generalis fratrum Minorum de familia tunc fuerat, in Ministrum Generalem totius Ordinis S. Fracisci ritè, & rectè elegissent: Fratres verò Conuentuales cum priuilegijs, ut præfertur, viuentes in domo sanctorum Apostolorum etiam de Vrbe dicti Ordinis, ad id etiam legitime congregati, dilectum filium Antonium Marcellum, vita & moribus idoneum, in Magistrum Generalem fratrum Conuentualium huiusmodi etiā elegissent: Nos cum audiuissemus electiones de Ministro, & Magistro præfatis per eosdem fratres, iuxta ordinationes nostras prædictas, spiritu sancto id operante, summa cum charitate, ac pace, & vnione factas fuisse, dictum Antonium in Magistrum fratrum Conuentualium electum coram nobis præsentem in Domino benediximus, ac benedictionem nostram huiusmodi pro confirmatione, quam à præfato Ministro Generali petere tenebatur, pro hac vice dum taxat sufficere voluimus; ac desiderantes per eosdem Christophorum Ministrum, & Antonium Magistrum sic electos, & eorum successores, fratresq; sibi commissos sub prospero, & foelici regimine gubernari, ac in pacifico, & tranquillo statu conseruari posse, cogitauimus tali modo providere; quod de cætero odor bonæ famæ eorundem fratrum apud omnes Christi fideles etiam Reges, & Principes Religionis Christianæ perpetuis futuris temporibus redoleat, & pax & vnio pluri-

mum ab omnibus desiderata conferuetur, omnisq; diffidij occasio, quæ humani generis procurante inimico exoriri posset, extinguatur, & penitus tollatur, aliqua per eisdem Ministrum, & Magistrum, aliosq; ipsius Ordinis professores firmiter, & inuolabiliter seruanda, motu proprio & ex certa nostra scientia, ac matura cum iisdem Cardinalibus Præsidentibus deliberatione præhabita, duximus statuenda: videlicet quod præfati Antonij Magistri Generalis fratrum Conuentualium successores, ab iisdem fratribus Conuentualibus pro tẽpore electi, confirmationẽ ab eodẽ Ministro Generali, & successoribus suis Ministris Generalibus totius Ordinis, quẽadmodũ Vicarij Generales tũc de familia nuncupati petere tenebantur, petere teneantur; ac quod Magister nunc, & pro tẽpore electus ad regimen fratrum Conuentualium S. Frãcis, iuxta dictam nostrã ordinationem, Magister Generalis fratrum Conuentualium in perpetuum appellari debeat. Quodq; in singulis Prouincijs deputati ad regimen fratrum Conuentualium de cætero Magistri Prouinciales fratrum Conuentualium cum suis sigillis vocari, & à Ministris Prouincialibus Regularis Obseruantie in Prouincijs, iuxta morem dicti Ordinis, respectiue pro tempore existentibus, confirmationem electionum de eis pro tempore factarum, eo modo, quo Vicarij Prouinciales olim de familia nuncupati à tunc Ministris Prouinciarum fratrum Conuentualium petere tenebantur, etiam petere teneantur. Quodq; tam Generales, quàm Prouinciales Ministri præfati tam antè, quàm post Generalis, & aliorum Magistrorum confirmationem huiusmodi, tam de Generali, quàm de alijs fratribus, & Prouincialibus Conuentualibus huiusmodi, & aliorum Tertij Ordinis fratrum, & fororum nuncupatorum, qui eatenus sub Ministro Generali Conuentualium fuerant regimine, nullatenus se intromittere aut per se, vel suos Commissarios visitare, seu corrigere possint, nec aliquam iurisdictionẽ, seu superioritatem in ipsos exercere valeant: præterquàm cum ipsum Ministrum Generalem pro tempore existentem, ad ipsorum fratrum Conuentualium domos, & loca declinare contigerit. Quo casu ipse Minister eosdem fratres Conuentuales paternè visitare, ipsiq; fratres Conuentuales eundem Ministrum Generalem tanquam totius Ordinis superiorem omni cum charitate, & dilectione recipere debeant; dummodò idem Minister Generalis nunc, & pro tempore existens, nihil iudicialiter circa ipsos fratres Conuentuales, ac domos, & loca, ac etiam monialium monasteria sub eorum cura degentium exercent, nisi eo modo, quo Minister Generalis tunc fratrum Conuentualium super fratres de familia, eorum domos, & loca, & monasteria monialium tempore conuocationis dicti Capituli generalissimi exercebat, exercere possit. Et insuper Generali, & Prouincialibus Ministris pro tempore existentibus, sub excommunicationis lætæ sententiæ poena, præcipimus, & mandamus, ne directè, vel indirectè, etiam fauore dominorum temporalium, ciuitatum, & vniuersitatum, oppidorum, terrarum, & villarum, ac personarum ecclesiasticarum, etiam Prælatorum quorumcunq; , seu eorundem Cardinalium, seu alio quæsito colore, vel ingenio, malitiosè, quòd domus, & loca fratrum Conuentualium, seu monasteria monialium curæ Magistri Generalis Conuentualium huiusmodi subiecta, & quæ hætenus sub dicto Ministro Generali fratrum Conuentualium fuerant, ab eis quoquomodo auferantur, procurare præsumant: & nihilominus, quicquid in contrarium attentatum fuerit, sit eo ipso facto irritum, & inane. Domus autem, & loca, ac monasteria monialium Magistro Generali fratrum Conuentualium ea subiecta esse intelligi volumus, quæ Apostolica, vel alia auctoritate, Ministro Generali, ante celebrationem dicti Capituli generalissimi proximè in dicta domo Aracoeli celebrati, subiecta erant, & in quorum possessione ipse tunc Minister Generalis Conuentualium existeret. Præsertim domus seu conuentus Assisij, & sancti Saluatoris de Vrbe, aliæq; quamplures domus, ac multa monasteria monialium, quæ eidem Ministro Generali tunc immediatè subiecta erant, quæ omnia ex nunc Magistro Generali Conuentualium immediatè subiecta perpetuò sint, & esse censeantur: exceptis domibus, & locis, ac monasterijs monialium dictorum fratrum Reformatorum per priores literas nostras huiusmodi nuper vnitis, quæ Generali, & Prouincialibus Ministris in suis Prouincijs respectiue, in omnibus subiecta remanere volumus. Statuimus etiã quòd si fratres Conuentuales quandoq; se reformare voluerint, reformatio ipsa, iuxta priuilegia Apostolica eis concessa, per suos Generalem,

lem, & Prouinciales Magistros dum taxat fieri debeat; nisi vbi fratres alicuius domus, seu conuentus ad veram, & Regularem Obseruantiam, & omnimodam Generalis, & Prouincialium Ministrorum obedientiam venire, & Generali ac Ministris alijs præfatis se subijcere vellent. Quo casu, si fratres illarum domorum, in quibus à decem vsq; ad viginti fratres, in alijs verò domibus, in quibus numerus à viginti vsq; ad quemcunq; numerum fratrum eorundem Conuentualium fuerit, duæ tantum partes subiectioni, & submissioni huiusmodi consenserint, tunc Generalis, & alij Prouinciales Ministri pro tempore existentes domos fratrum subiectioni, & submissioni huiusmodi modo præmissis consentientium, quacumq; contradictione non obstante, domos fratrum Conuentualium, & illarum fratres huiusmodi liberè, & licitè recipere possint. Domos verò fratrum Conuentualium, in quibus minor numerus quàm denarius fuerit, etiam de omnium fratrum Conuentualium earundem domorum consensu, nullatenus recipere valeant; sed illæ Generalis, & aliorum Prouincialium Magistrorum reformationi liberè dimittantur. Singulis vero fratribus Cōuentualibus ad Generalem, & Prouinciales Ministros transire volentibus, ab eorum superiore prius petita, licet non obtenta, licentia, liberam transeundi licentiam & facultatem concedimus. Præterea volumus, quòd illi ex fratribus Conuentualibus, qui de cætero vitam reformatam sub Generalis, seu Prouincialium Magistrorum vitam ducere voluerint, sub eorum regimine permanere possint, dummodò aliquo signo notabili distinctiuo distinguantur, & discernantur ab illis, qui vitam regularem sub Generali, seu Prouincialibus Ministris ducunt, prout Generalis Minister, & Magister inter se conuenerint: Bonis præfatarum domorum reformandarum immobilibus, & omnibus, quorum fratres Reformati non sunt, nec capaces esse volunt, Generali, & alijs Prouincialibus Magistris, ad eorum liberam dispositionem, liberè remanentibus. Et ne inter Reformatos, & Conuentuales fratres præfatos super præcedentia dissensio & contentio oriri possint, volumus & etiam statuimus, quòd inter eos talis ordo seruetur, videlicet quòd in processionibus, & funeralibus, ac exequijs, nec non in omnibus alijs actis publicis fratres Conuentuales fratribus Regularis Obseruantie locum digniorem relinquere teneantur. Si tamen aliqui graduati, seu antiqui patres, aut Guardiani domorum Conuentualium remanere vellent cum quibusdam fratribus antiquioribus sub Generali, & Prouincialibus Ministris viuentibus, tunc in hoc casu, vt euitetur dissensio huiusmodi, & perfecta vnio conferuetur, simul incedere possint. Ipsiq; Conuentuales semper eorum crucem, & vexillum per eos deferri solitum, deferre liberè, & licitè valeant. Postremò omnia, & singula priuilegia, & indulta dicto Ordini tam per nos, quàm alios quoscunq; Romanos Pontifices hætenus concessa eisdem fratribus Regularis Obseruantie, ac Conuentualibus, in quantum præmissis non sint contraria, auctoritate, & tenore præsentium inuicem perpetuò communicamus, & suffragari volumus, eaq; omnia etiam illis denuò concedimus. Quocirca Camera Apostolicæ generali Auditori, nec non vniuersis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & ecclesiarum Prælati, ac quibuscunq; in dignitate ecclesiastica constitutis personis per hæc apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli præsentibus nostras literas, & in eis contenta quacumq; vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ministrorum, & Magistrorum, aut alicuius ipsorum super hoc requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacia defensionis præsidio assistentes, faciant eos præsentibus literis, ac omnibus, & singulis in eis contentis pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos desuper inter se, ac etiam per quoscunq; alios quauis auctoritate & potestate fungentes quomodolibet indebitè molestari, aut perturbari. Contradicentes per censuras ecclesiasticas, & alia iuris opportuna remedia, appellatione postposita, cōpescendo, inuocato etiam ad hoc si, opus fuerit, auxilio brachij sæcularis; non obstantibus quibuscunq; literis Apostolicis, & indultis, etiam sacri Concilij Constantiensis, diætæ Religionis fratribus, familijs, congregationibus, denominationibus, aut alicui eorū siue illarum auctoribus, & institutoribus, sub quibusuis verborum formis, solemnitatibus, & clausulis fortioribus, & insolitis concessis, seu forsan in futurum concedendis, quibus etiam, si ad illarum derogationem de illis earumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas

id impor-

id importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut alia aliqua exquisita forma seruanda esset: illarum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, hac vice dum taxat specialiter, & expresse derogamus contrarijs quibuscunq; , aut si Ministris, & Magistris, ac fratribus præfatis, vel quibuscunq; alijs communiter, vel diuissim ab Apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes expressam, & plenam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præsentibus literas ad quælibet loca, ubi opus fuerit, deferre; volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quod transumptis præsentium manu Notarij publici signatis, & alicuius Prælati ecclesiastici sigillo munitis, ea prorsus fides in iudicio & extra habeatur, & adhibeatur, quæ adhiberetur, si præsentibus originales literæ essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præcepti, statuti, communicationis, concessionis, mandati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ, apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę 1517. pridie idus Iunij, Pontificatus nostri anno quinto. Præcedentis bullæ, à nobis tamen adamussim obseruatæ, reuocationem patres Conuentuales, quoad aliqua, à Clemente VII. summo Pontif. viuæ vocis oraculo obtinuissè asserunt: idq; sanè experientia ipsa indicare videtur.

*Numerus, & nomina Prouinciarum, ex quibus Franciscana Regularis
Obseruantia ante septimum generalissimum Capitulum constabat,
& earum ex quibus modo constat.*

EX præcedentibus manifestum euadit, quòd licet patres Conuentuales Obseruantibus multò antiquiores sint, & isti ab illis suum genus, originemq; ducant, beatissimi tamen patris Francisci legitimi successores isti, Obseruantes videlicet, iure optimo dici possint. Quòd tamè de patribus Capucinis asseri minimè potest. Nam licet ij patres religiosissimi sint, & Franciscanam Regulam ad literam seruare contendant, ad veram tamen Patriarchæ pauperum Francisci successionem nullo pacto spectant: cum ab ipso totius Ordinis capite, à Generali scilicet Ministro, ac tanti patris vicario seiuncti, separatiq; sint. Sed quicquid successionis, atq; hæreditarij iuris est, id profectò (longè absit ambitio) Obseruantibus, tanquàm legitimis filijs, debetur: Tum quia annuos redditus, rerumq; proprietatem, quorum vtrumq; cum Franciscana Regula è diametro pugnat, admittere nolint: tum quia à Leone X. Pont. max. & veræ successionis titulos, atq; Ordinis sigilla, quæ penes patres Conuentuales erant, acceperint: tum quia promissam à se Regulam, iuxta Pontificias declarationes, quocunq; secluso priuilegio mordicus obseruent: Tum quia in suis titulis, atq; functionibus nihil extranei à regularibus præceptis (si summorum Pontificum declarationibus, quibus tergiuersari execrabile placulum est, standum sit) admittant: imò potius tesseram ab Ordinis institutore, beato scilicet patre Francisco creditam pro viribus teneant, fidelissimèq; custodiant. Tum etiam quia de illis solis verificatur illud à Christo Domino beato ipsi patri promissum: Extendendum videlicet eius Ordinem ab Oriente in Occidentem, & ab Aquilone in Meridiem. Nam si de patribus Conuentualibus oriatur quæstio, ij tantum Italiam quasdamq; tum Galliæ Narbonensis, tum quoq; superioris, atq; inferioris Germaniæ portiunculas incolunt. Si vero de Capucinis fiat sermo, ij Italiæ, Galliæ, atq; principatus Cathalonix, apud Hispanos, limites non transgrediuntur. Sed si de Obseruantibus loquamur, quæ mundi pars à catholicis inhabitata eos fugit? Nulla penitus: Cum & in Italia, & in Germania tum superiori, tum quoq; inferiori, & in vtraq; Gallia Celtica, & Narbonensi, & in vniuersa Hispania, & apud Aphros: imò & apud vtrosq; Indos, Orientales scilicet & Occidentales, apud ipsos quoq; Antipodas plures Prouincias erexerint, plurimosq; conuentus occupent: vt interim quos apud Turcas, & Barbaros incolunt, silentio prætermittā.

Qua-

Quapropter seraphica hæc nostra Regularis Obseruantia optimo iure ab Ecclesia catholica omni fauore, & beneuolentia prosequenda venit. Accedit quod omnes ferè alij Ordines sic Ecclesiæ deferuiant, vt de ipsius Ecclesiæ bonis, atq; redditibus viuant. Sed nostra hæc Philadelphia ita eidem Ecclesiæ in sacris confessionibus excipiendis, prædicationibus, lectionibusq; ad populum habendis, atq; in cæteris pijs exercitijs obsecundatur, vt licet numerosissima (vt ex hoc libello liquidò patet) sibi, suisq; redditibus nullo pacto onerosa sit. Sed in sudore proprii vultus suo pane ex emendicatione, populo minus graui, acquisito vescatur, pascaturq;. Vt autem quod superius diximus, manifestū euadat, hic earum Prouinciarum, ex quibus vniuersa Regularis Obseruantia tempore præfati septimi generalissimi Capituli sub Leone X. Pont. max. celebrati constabat, & illarum, quibus modò absoluitur, numerum, atq; nomina quàm breuissimè subiiciemus: & primo quidem loco earum, quæ ad familiam Cismontanam tunc temporis, attingebant, modoq; spectant. Secundo verò loco de Vltramontanis agemus. Conflabatur itaq; vniuersa Respublica Obseruans Franciscana, ante præfatum septimum Capitulum generalissimum ex quadraginta quinque Prouincijs: quarum viginti quinque ad Citramontanam familiam, ad eam videlicet, quæ ab Alpibus Orientem versus progreditur, omnino spectabant: reliquæ verò viginti ad Vltramontanam, idest ad illam, quæ ab iisdem Alpibus montibus in Occiduum tendit, haud dubiè pertinebant. Sed modò octoginta & vna absoluitur: quarum triginta præfata familiam Cismontanam, reliquæ verò tum Vltramontanam, tum quoq; Indicam familias complent: vt ex his quæ sequuntur legenti manifestum euadet.

Prouinciarum Citramontanarum ante septimum generalissimum Capitulum series.

PROVINCIA sancti Francisci quadraginta loca siue conuentus habens.
 Prouincia Romana triginta & vnum conuentus complectens.
 Prouincia Marchiæ ex triginta quinque conuentibus constans.
 Prouincia Tusciæ ex quadraginta quinque locis conflata.
 Prouincia Bononiæ vigintiquatuor loca obrinens.
 Prouincia sancti Antonij ex trigintaquinque conuentibus collecta.
 Prouincia Ianuæ ex quinquaginta septem conuentibus composita.
 Prouincia Mediolanensis viginti octo monasteria continens.
 Prouincia Neapolitana ex quadragintaquinque locis confecta.
 Prouincia Calabriæ ex triginta & vno locis coaceruata.
 Prouincia Siciliæ ex triginta & septem monasterijs coadunata.
 Prouincia Apuliæ triginta & sex monasteria ambiens.
 Prouincia sancti Bernardini vigintiduo cœnobia circumcingens.
 Prouincia sancti Angeli ex totidem conuentibus collecta.
 Prouincia Dalmatiæ ex totidem quoq; locis conflata.
 Prouincia Candiæ & Terræ sanctæ octo tantum loca habens.
 Prouincia Austriæ viginti & vnum conuentus continens.
 Prouincia Bohemiæ à viginti & septem cœnobijs sustentata.
 Prouincia Poloniæ ex viginti tribus monasterijs composita.
 Prouincia Bosniæ ex quadraginta & vno conuentibus, in septem Custodijs distinctis, conflata.
 Prouincia Corsicæ ex vigintitribus locis composita.
 Prouincia Brixiae ex Viginti duobus monasterijs conflata.
 Prouincia Ragusij ex nouem tantum cœnobijs collecta.
 Prouincia Basilicatæ quatuordecim monasteria complectens.
 Et Prouincia Vngariæ ex septuaginta monasterijs composita.

*Ultramontanarum Prouinciarum ante septimum generalissimum
Capitulum catalogus.*

PROVINCIA Franciæ triginta & nouem conuentus complectens.
 Prouincia Castellæ quadraginta loca, in quatuor Custodias distincta, nempe To-
 letanam, Burgensem, Murtianam atq; Angelorum continens.
 Prouincia Saxonæ vigintiquatuor monasteria circumcingens.
 Prouincia Turoniæ triginta cœnobia ambiens.
 Prouincia Aragoniæ ex trigintaquatuor locis, in quatuor Custodijs diuisis, conflata.
 Prouincia Argentiæ ex viginti sex conuentibus collecta.
 Prouincia Burgundiæ siue sancti Bonauenturæ ex quadragintanouè monasterijs confecta.
 Prouincia sancti Iacobi ex trigintatribus minoriticis domibus composita.
 Prouincia Coloniæ ex quadraginta octo sacris ædibus coadunata.
 Prouincia Aquitaniæ ex vigintiquatuor monasterijs coaceruata.
 Prouincia Portugaliæ ex triginta tribus monasterijs congeſta.
 Prouincia sancti Ludouici ex vigintribus locis contexta.
 Prouincia Hybernæ ex septendecim conuentibus constans.
 Prouincia Scotiæ octo tantum Franciscanas domos continens.
 Prouincia Conceptionis viginti monasteria habens.
 Prouincia Daciæ vigintiduo loca complectens.
 Prouincia Angliæ duodecim cœnobia circumcingens.
 Prouincia Bethica ex triginta monasterijs confecta.
 Prouincia Indiarum siue sanctæ Crucis.
 Prouincia Britannæ ex viginti monasterijs constans.
 His adiunctæ fuere ex patrum decreto in præfato vltimo generalissimo Capitulo &
 aliæ duæ Prouinciæ, nempe angelorum, atq; Maioricarum, siue Balearum: quæ ex
 Custodijs in Prouincias emerſerunt.

*Prouinciarum Obseruantum Cismontanarum post septimum genera-
liſſimum Capitulum numerus atq; nomina.*

P ROVINCIA sancti Francisci.	Prouincia Candiæ.
Prouincia Romana.	Prouincia Bosnæ Croatia.
Prouincia Marchiæ.	Prouincia Austriæ.
Prouincia Tuscæ.	Prouincia Bohemiæ.
Prouincia Bononiæ.	Prouincia Poloniæ.
Prouincia sancti Antonij.	Prouincia Corsicæ.
Prouincia Ianuæ.	Prouincia Ragusij.
Prouincia Mediolani.	Prouincia Brixie.
Prouincia Principatus.	Prouincia Basilicatæ.
Prouincia septem Martyrum.	Prouincia Vngariæ Saluatoris.
Prouincia Siciliæ.	Prouincia Bosnæ Argentiæ.
Prouincia sancti Nicolai.	Prouincia Vngariæ sanctæ Mariæ.
Prouincia sancti Bernardini.	Prouincia Terræ laboris.
Prouincia sancti Angeli.	Prouincia Tirolensis, atq;
Prouincia Dalmatiæ.	Prouincia Calabriæ.

HIS Prouincijs accedunt binæ Custodiæ, videlicet Custodia Terræ sanctæ, nec non
 & Custodia Albanæ: quarum vtraque Prouinciæ vices quodammodo obtinet,
 cum nulli Prouinciali Ministro subſit, sed Generali tantum Ministro immediatè pareat.

*Prouinciarum Obseruantum tum Ultramontanarum , tum Indicarum,
post septimum generalissimum Capitulum catalogus.*

P R O V I N C I A Franciæ .	Prouincia sancti Michaëlis .
Prouincia Franciæ Parisiensis .	Prouincia Cantabriæ .
Prouincia Castellæ .	Prouincia Canariæ .
Prouincia Saxonie S. Ioannis Baptiste .	Prouincia sancti Andreæ .
Prouincia Saxonie sanctæ Crucis .	Prouincia Sardinie .
Prouincia Turoniæ .	Prouincia Valentie .
Prouincia Turoniæ Pictauiensis .	Prouincia Cathalonie .
Prouincia Aragonie .	Prouincia Arrabidorum .
Prouincia Argentine .	Prouincia sancti Ioseph in Castella .
Prouincia Aquitanie .	Prouincia sancti Ioannis Baptiste .
Prouincia sancti Iacobi .	Prouincia Granatensis .
Prouincia Colonie .	Prouincia sancte Crucis in Insula S. Domi-
Prouincia sancti Bonauenturæ .	nici, seu (vt vulgò appellant) Hispaniola.
Prouincia Portugalie .	Prouincia sancti Euangelij in Regno Me-
Prouincia sancti Ludouici .	xicano apud nouam Hispaniam .
Prouincia Hybernæ .	Prouincia sancti Ioseph de Iucatam apud
Prouincia Conceptionis .	eandem nouam Hispaniam .
Prouincia Britanniæ .	Prouincia SS. Petri, & Pauli de Mechocam-
Prouincia Bethicæ .	ibidem .
Prouincia Burghensis .	Prouincia nominis Iesu de Guatimala ibid.
Prouincia Angelorum .	Prouincia S. Georgij de Nicaragua ibidem .
Prouincia Pietatis .	Prouincia duodecim Apostolorum de Lima
Prouincia sancti Gabrielis .	in Regno Peruaco .
Prouincia Carthaginensis .	Prouincia sancte Fidei noui Granatensis Re-
Prouincia Flandriæ .	gni ibidem .
Prouincia Germanie inferioris .	Prouincia Sanctiss. Trinitatis de Chille, &
Prouincia Maioricarum .	Prouincia S. Francisci de Quito eodem in
Prouincia Aquitanie Reformatorum .	Regno Peruaco

SUPERIORIBVS Prouincijs annectēde veniūt Custodia S. Tho. apud Indos Orien-
tales, quæ licet Prouinciæ Portugalie obtemperet, nihilominus tamē plurimis Pro-
uincijs, iure optimo, æquari potest: & Custodia continentis, siue Firmæ terræ Indiarum.
Complexata quoq; fuit Ultramontana familia & alias tres florentissimas Prouincias,
Scotie videlicet, Daciæ, atq; Angliæ. Quæ furenti sanguinariorum hæreticorum rabiei
cedentes, earum alumni vel funesto gladio absumptis, vel aliò profligatis, in nihilum
reductæ sunt, vt meritò de vna quaq; illarum cum Ieremia Propheta dicere possimus:
Quomodo sedet sola Prouincia plena olim probis, atq; doctissimis patribus: facta est
quasi vidua domina gentiū, princeps Prouinciarū facta est sub tributo. Plorans ploravit
in nocte, & lachrymæ ipsius in maxillis eius. Non est qui consoletur eam ex omnibus fi-
lijs eius. Omnes amici eius spreuerunt eam, & facti eius inimici ad nihilū (proph dolor)
redegerunt. Quod vel hinc saltim constat, cum vix vnus, aut alter pater, aut frater ex
omnibus eius alumni, dum hæc à nobis scribuntur, superfit. Quod & in causa erit vt
vel leuissimo stylo eas depingamus, vel omnino transiliamus. Nam impræsentiarum
vsq; , & si omni adhibita diligentia, nullum penitus monumētum ad manus habere po-
tuimus, quo de aliqua earum antiquitate, memoria, ac conuētuum erectionibus certio-
res fieri possimus. Nec vllus ad eas penitus patet accessus, vt aliquis frater eò destinari
queat, qui huiusmodi rem perficiat, & quod à nobis maximè desideratur præstare va-
leat. Immo nec ipsa saltem minora præfatarum Prouinciarū sigilla, vt maioribus subro-
garemus, ne loca vacarent, affecuti sumus. Et quod peius est, ex crescentibus indies illis
in partibus hæreticis, nouisq; sectis, ac peregrinis dogmatibus, ijsq; pestiferis omnino sibi
succe-

succedentibus, nulla earum recuperandarum spes nobis affulget. Hinc sanè monendi veniunt, qui stare sibi videntur, ne aliquando, Deo opt. max. id ob nostra flagitia permit-
tente, cadant. Ego quidem dum illarum regionum, in quibus præfatæ tres Prouinciæ
olim substitère, antiquam sanctitatem, in Deum & proximum pietatem, atq; Christianæ
religionis zelum cum præsentī earundem impietate, diuini cultus, paternarumq; tradi-
tionum contemptu, atq; (vt paucis multa perstringam) atheismo conféro, non possum
non propriæ pelli timere. Interim tamen pium lectorem præmonitum cupimus, ne dum
hec à nobis relata legerit, aliquid sinistri de illarum Prouinciarum patribus, aut fratribus
suspicietur: immo vt certissimè sciat illorum plurimos glorioso martyrio pro Christi fi-
de, ac Christianæ religionis defensione sub truculentissimis hæreticis in proprio solo oc-
cubuisse, plurimosq; alias terræ plagas in melotis, ac pellibus caprinis tanquam aduenas,
& peregrinos circūuissē, ac deniq; plurimos alijs in nostris Prouincijs, præsertim Germa-
niæ inferioris, Flandriæ, atq; Franciæ Parisiensis cum maxima sanctitatis opinione in
Domino quiescisse.

*Vniuersi Ordinis Franciscani Obseruantis tum generalia, tum quoq;
prouincialia sigilla.*

Q V I A in eum scopum noster hic labor tendit, vt & Prouinciarum, atq; conuentu-
um origo, fundatio, atq; antiquitas, nec non & numerus, atq; nomen omnibus
in propatulo sint: Insuper & vt Generalis Minister omnium sibi subditarum Prouincia-
rum sigillorum (quandoquidem vnaquæq; ex præfatis Prouincijs proprio honestatur si-
gillo, quo Prouincialis eius Minister ad iniuncti sibi muneris exequutionem utitur) con-
seius, multò foelicius suo munere fungi queat, omnia tum nostri Instituti generalia,
tum quoque Prouinciarum particularia sigilla affabrè depicta, atq; fidelissimè ex ip-
sissimis æreis sigillis extracta, vt intuenti liquidò constabit, hic annectenda censuimus.

Quorum nihilominus in cuiusq; Prouinciæ exordio aliquantulam mentionem
faciemus. De minoribus autem sigillis quibus præfati Generalis ac Prouincia-
les Ministri, nec non Custodes, Commissarij, atq; cæteri nostri Ordinis
Prælati vtuntur, quòd ea ob signandis potissimùm literis, ac qui-
busdam alijs non adeò magni momenti negocijs deferuiant
nulla impræsentiarum fit mentio, sed tantum de
maioribus. Habet nempe præfatorum supe-
riorum quisque duplex sigillum,
maius scilicet &
minus.

SIGILLA ORDINIS GNĀLIA
ATQ; PROVITIARV. PECVLARIA

S. Commissarij Gnālis
Cis mōtani.

Sigillū Ministri Gnālis

S. Commissarij Gnālis
Vltia mōtani.

S. Procuratoris Curiae R.

S. Terrae sanctae.

S. Commissarij Curiae R.

19. Pro. Bohemia.

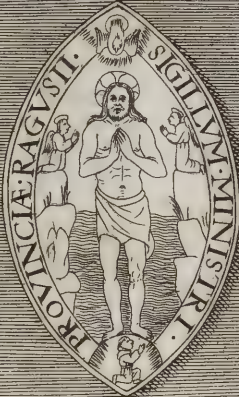
20. Pro. Polonia.

21. Pro. Corsica.

22. Pro. Ragusij.

23. Pro. Brixia.

24. Pro. Basilicata.

25. Pro. Vngariae saluato.

26. Pro. Bosnae Argentinae.

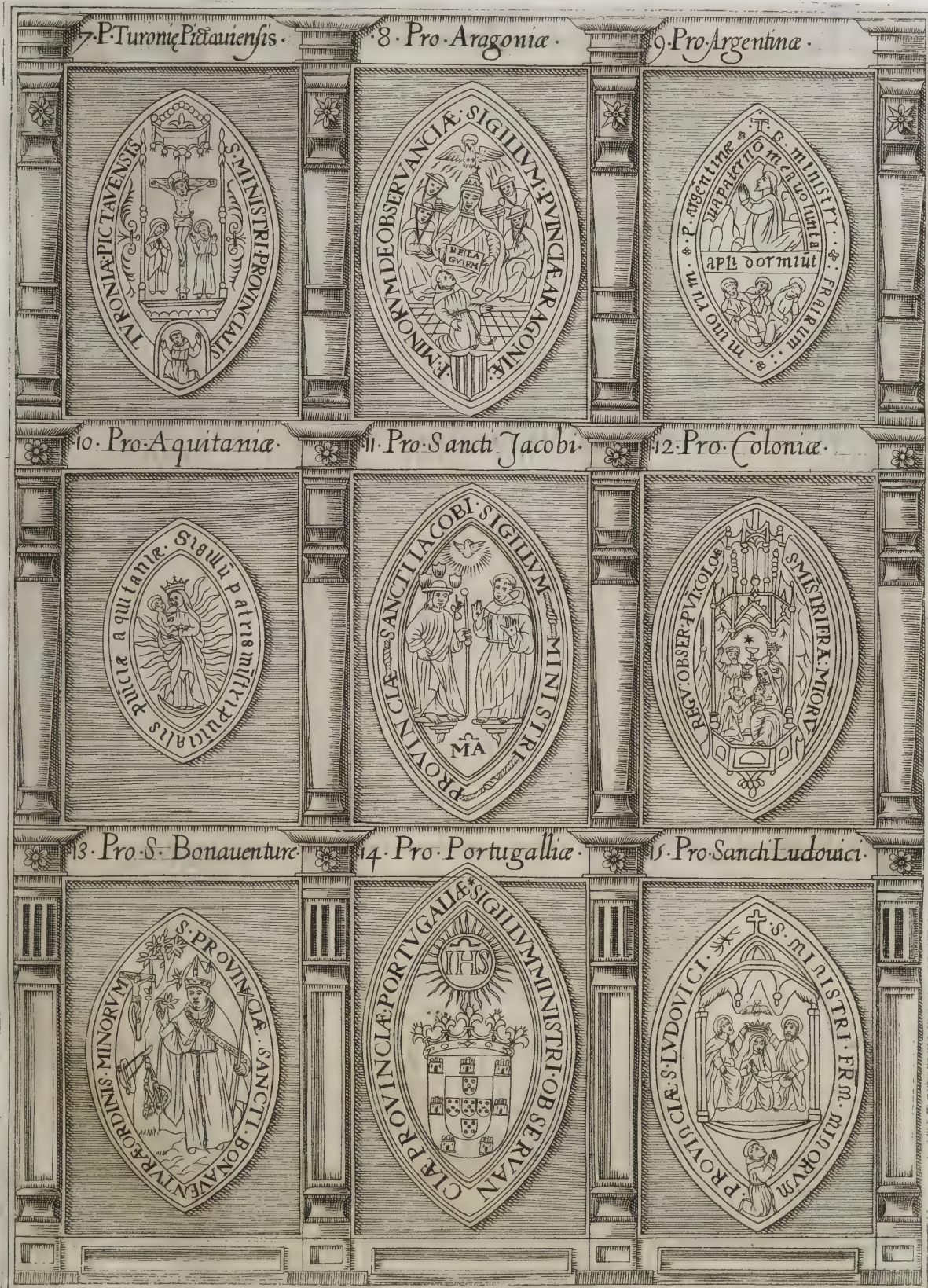
27. Pro. Vngariae S. Mariae.

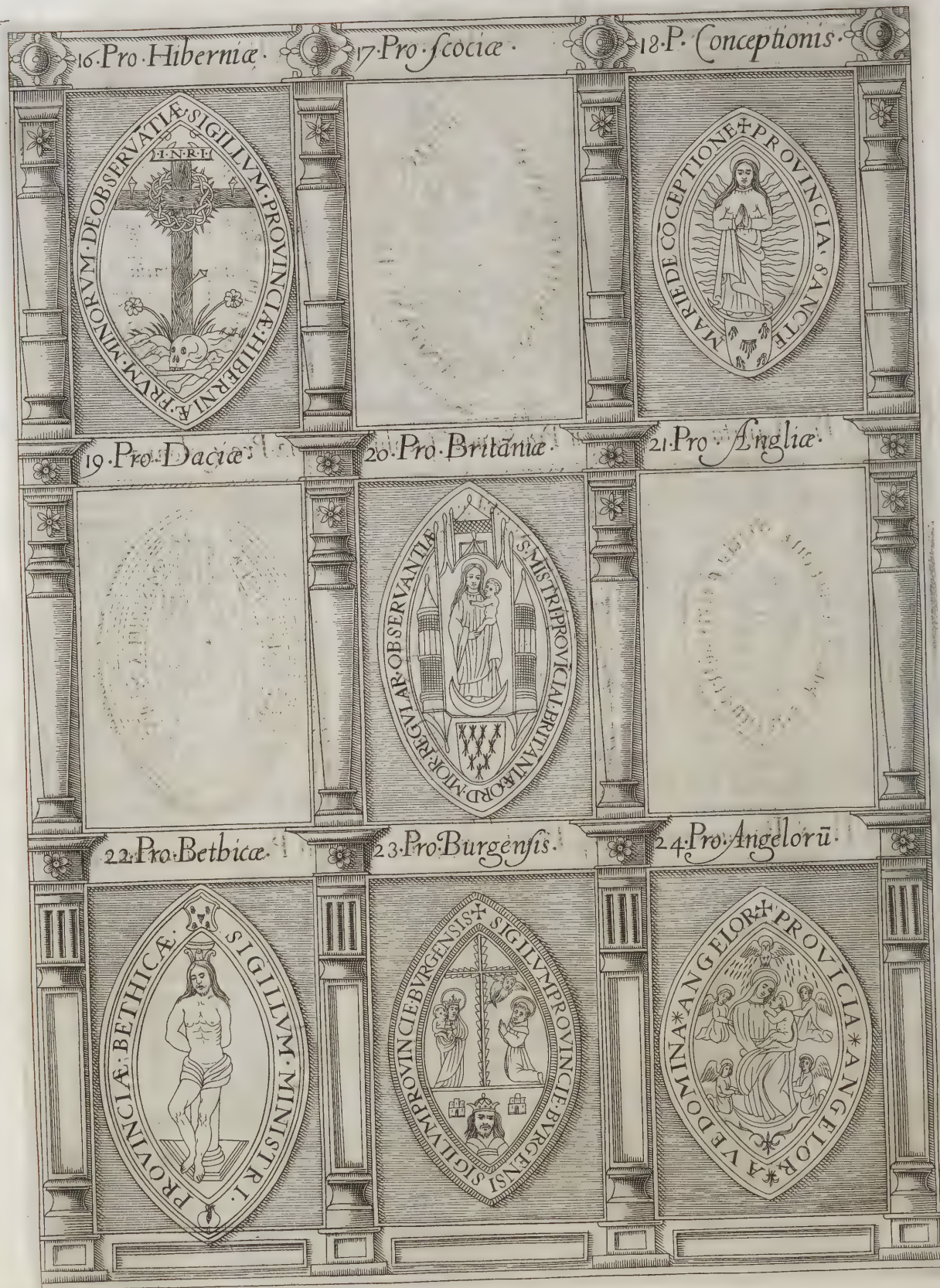

Que præcedunt sigilla, ad Cismontanam familiã
 nempe ad eam, quæ ab Alpibus orientem versus tẽ
 dit, pertinent: quæ verò, subsequuntur ad vlttramõ
 tanam, ad eam videlicet, quæ à præfatis Montibus
 in occiduum vergit, spectant:

25 Pro. Pietatis

26 Pro. S. Gabrielis

27 Pro. Cartaginensis

28 Pro. Flandriae

29 Pro. Germanie Inferioris

30 Pro. Algarbiorum

31 Pro. Sancti Euagelij

32 Pro. Maioricharum

33 Pro. Aquitanie Recensioris

*De Franciscani Ordinis perfectione, patrumq; Capucinorum origine,
ac discrimine inter eos, Obseruantes, atq; patres
Conuentuales Minoritas.*

EA est Franciscani Instituti perfectio, (vt præfati sumus) vt omnes alios Ordines (procul absit ambitio) longè superet, & in causa sit, vt tepescentibus primæuis illis ardoribus, humanaq; natura in decliue tendēte, relaxationem aliquando patiatur. Sed ea quoq; est Dei bonitas, atq; misericordia, vt cū magis magisq; is Ordo declinare, atq; à recto tramite deflectere videatur, tunc ex tempore robustior consurgat, atq; eò, vnde dilapsus est, aliquorum eius zelotum opera foelicius redeat, vt inconcussa interim diuina pollicitatio beatissimo patri Frācisco facta maneat: videlicet nunquā defuturos fratres, qui vitam iuxta Euangelicam paupertatem ducant, quiq; Regulā à se editam inuiolatam seruent. Sic enim, dum adhuc tenellos haberet vnguiculos, atq; debiti rigoris aliquantulum remisisset, à beatis patribus Francisco, Antonio atq; fratre Adamo de Marisco Anglico priori statui restitutus est. Sic pater Angelus de Cingulo, eiusq; sequaces Clarenī à Claro monte sic dicti, nec non & venerabiles patres Paulus de Trincis & Ioannes à Stronconio, beatiq; Bernardinus de Senis, Ioānes Capistranus, Iacobus à Marchia, Albertusq; à Sartiano Regularis Obseruantia fundatores, strenuiq; propugnatores, eius licentiam diuersis temporibus compescuere, atq; viuendi modum à se-raphico patre Francisco traditum, non solum tanquā legitimi, ac generosi eius filij, in omnibus sequuti sunt, sed & ab alijs imitandum, tenendumq; quā diligentissimè curarunt. Sic etiam vltimis his temporibus, nempe anno à salutifera Christi natiuitate 1525. venerabilis pater Mathæus Bascius Regularis Obseruantia alumnus, qui miraculis tum in vita, tum quoq; in morte claruit, vir utiq; sui status zelantissimus, atq; Euangelicæ paupertatis amantissimus, strictiori vitæ inhians, pyramidalī cuculla, quam vulgò capucinum vocant, vilissimōq; habitu sumptis, patrū Capucinorum Ordini initium, originemq; dedit. Quem pater frater Ludouicus à Fossambruno, eiusq; vterinus frater eiusdem Regularis Obseruantia sectatores, ex Apostolica Clementis VII. Pont. max. auctoritate sibi, ad illustrissimæ Camerinsium Ducissæ instantiam, anno Dominicæ incarnationis 1526. die verò mensis Maij 28. Pontificatus eius anno 3. facta, promouerunt, stabilieruntq;. Atq; non ita post multum temporis, anno videlicet Domini 1527. adiunctis sibi vndecim alijs patribus Obseruantibus, coactōq; primo generali Capitulo, idem frater Ludouicus à Fossambruno in primum eorum Generalem Vicarium electus est, oblatumq; sibi à præfata illustrissima Camerinsī Ducissā, Catherina videlicet Cibo Camerini locum, qui & principatum inter reliquos obtinet, ad suorum fratrum habitationem acceptauit, admisitq;. Huic patri strenuè, opportunèq; adfuere venerabiles patres frater Bernardinus Astensis, frater Antonius à monte Sicardo, frater Ioannes à Fano, atq; frater Franciscus Titelmanus Belga, qui omnes Regulari Obseruantia à prima professione mancipati Capucinis fratribus nouiter consurgētibus adiungi voluerunt. Est autem discrimen inter huiusmodi patres Capucinos, nosq; Obseruantes, atq; inter patres Conuentuales: nam isti Pontificijs quibusdā concessionibus, atq; priuilegijs siue dispensationibus circa Franciscanam Regulā potiuntur. Capucini verò eandem Regulā secundum corticem, idest iuxta literam seruant. Atqui nos Obseruantes eandem prorsus, sed iuxta Pontificias declarationes, mordicus tenemus. Et vt paucis quid de hoc sacro Capucinorum Ordine sentiam, ingenuè dicam, quæ sequuntur subijcere libet. Coeperunt hi patres suas domos, intra paupertatis limites, in locis ab hominum frequentia semotis ædificare, idemq; impræsentiarum vsq; seruant: paupertati, asperitati, atq; orationi student, nulloq; pacto à Regulari Obseruantia, sicut nec à patribus Conuentualibus dependent, licet his aliquando subfuerint, sed proprio Generali parent. Vacant etiam pro modulo studijs, optimeq; apud omnes audiunt: Nec immeritò cū sui status zelotes sint. Quamobrem in Europæ partibus præcipuè verò Italicis mirum in modum suos ramos extenderunt.

Reformatorum atq; Recollectorum patrum exordium.

NON dissimilem à patribus Capucinis vitam ducunt, nec in vnus vnguiculi latitudine illis nostri Reformati cedunt, quorum originem, atq; viuendi modum paucis tradam. Cùm enim frequentius patres Obseruantes tum antiquiores à patribus Conuentualibus conuentus derelictos, tum quoq; alios de nouo à Principibus ædificatos, ex Apostolica auctoritate, admittere cogerentur, nec sui status normam, ob fratrum numerositatem, ea foelicitate in illis, quòd maiores augustioresq; essent, qua in à se antiquitus constructis, qui multò minori mole constabant, seruare possent, ne vetustus Obseruantia nitor labefactaretur commaculareturq;, neuè eius rigor remitti contingeret, neuè etiam plurimorum patrum vota, quos maximè eius vitæ tædebat, cassa redderentur, reuerendus admodum pater Martialis Boulier Vltamontanus Generalis Vicarius, in quadam generali Congregatione apud Castellæ Prouinciam celebrata, ex patrum, quorum id munus erat, consensu, humiliores quasdam domos, quas Recollectas vocant, ab hominum frequentia semotas, atq; regulari vitæ ducendæ omnino accommodas in singulis Hispaniæ tum Prouincijs, tum quoq; Custodijs, in quibus ij patres atq; fratres, qui ætioris vitæ desiderio tenerentur, cõmorari possent, anno Dominicæ incarnationis 1502. selegit constituitq;. Cùm autè pium hoc decretum optato fine caruisset, coeperunt quidam patres sui status zelotes nouas Custodias, sub Regulari tamen Obseruantia, atq; sub strictissima paupertate, in quibus iuxta primæuam Obseruantum institutionem vitare possent, erigere. Quamobrem Prouinciarum proceres ne, dilabentibus ab eis ad Custodias fratribus, illæ aliquando pessum irent, opera R. P. F. Francisci Angelorum totius Minoritici Instituti Generalis Ministri adiuti, præfatas domos Recollectas in omnibus Hispaniæ Prouincijs sub Clemente VII. ac circa annum Domini 1525. denuò instituerunt: quæ vsq; in hodiernum diem sanctissimè perseuerant. Habitant siquidem in illis egregij patres ac fratres, qui orationi, spirituiq; ex professo vacant, sanctissimamq; paupertatem, silentium, humilitatem, charitatem, præcipuè circa infirmos, atq; cæteras virtutes diligentissimè colunt, inutilesq; discursus maximè fugiunt. Ad quorum exemplar Itali quoq; patres quosdam conuentus, ad idem opus selectos, atq; in Custodias, sub proprio patre Custode ex præfati Clementis VII. Pont. max. auctoritate, redactos, ijs fratribus, qui primiuitiuorum patrum Obseruantum vestigijs insistere vellent, tradiderunt. Est nihilominus aliqualis differentia inter istos, atq; illos: Nam isti Reformati dicuntur, peculiariq; Custodi immediate subsunt, atq; quibusdam concessionibus, & priuilegijs summæ Pontificis Clementis VII. gaudent: illi verò Recollecti appellantur, atq; Prouincialibus Ministris adamussim parèt, nullumq; Custodè admittunt, nec præfatis Clementinis concessionibus gaudere volunt. Confurrexere etiam tum ijs temporibus vel paulò ante, tum quoq; postea integræ quædam Recollectorum Prouinciæ apud Hispanos: videlicet sancti Gabrielis, Arrauide, Pietatis, sancti Ioseph, sancti Antonij, atq; sancti Ioannis Baptiste (quorum suo loco meminerimus) in quibus antiquus ille Regularis Obseruantia rigor, paupertas, atq; viuendi modus maximè relucent. Quibus tamen maiorum conuentuum, atq; Obseruantum Prouinciarum grauitas, religio, compositio, disciplina, doctrina atq; debita, iuxta summorum Pontificum declarationes, paupertas in nullo penitus cedit. Ex præcedentibus itaq; liquidò constat, quàm grata sit Deo opt. max. sacra hæc Franciscana Religio, qualiterq; sibi curæ sit. Nam & si eam ad tempus à recto tramite aliquantulum deuiare sinat, non tamen in deformationis baratrum labi permittit. Quinimò sibi perpetuò ex illa septem millia virorum seruat, qui non curuant genua sua ante Baal, quiq; pro tantæ matris honore, dignitate, atq; nitore zelantes eam in rectam, vnde deflexerat, viam foelicitissimè reducant. Idq; omnino in causa est, non autem (vt aliqui malè autumant) animi leuitas, aut inconstantia, vt tot rami, nobiliaq; germina, puta Clarenj, Amadei, Obseruantes; Reformati, Capucini, & alij (de quibus supra) ex ea prodierint. Quæ tamen omnia patribus Capucinis demptis, totius Ordinis Generali Ministro iuxta Franciscanæ Regulæ præceptum, quo cauetur: vt vniuersi fratres vnum de fratribus istius Religionis teneatur semper habere Generalem Ministrum, & seruum

& seruum totius Fraternitatis, & ei teneantur firmiter obedire, paruerunt, eiusq; dicto audierunt, & modò, quæ ex ijs supersunt, ad nutum audiunt.

Certissima Generalium Ministrorum series.

QUIA verò de Generali Ministro superius mentio facta est, non erit abs re, si quid de ipsius tempore tum ex Regula, tum quoq; ex Pontificijs decretis determinatū sit, paucis tradiderimus, siq; eorum seriem, successionem, & nomina tum scripto, tum quoq; picta tabula his subiecerimus. Ministri enim Generalis tempus ex Regula indeterminatum est. Inquit siquidē cap. 8. Decedente Generali Ministro electio successoris fiat à Ministris Prouincialibus, & Custodibus in Capitulo Pentecostes: in quo Prouinciales Ministri teneantur semper insimul conuenire, vbicunq; à Generali Ministro fuerit constitutum. Et hoc semel in tribus annis, vel ad alium terminum maiorem, vel minorem, sicut à prædicto Ministro fuerit ordinatum. Ex quibus constat, ipsum tempus in Generalis Ministri auctoritate, atq; arbitrio constitutum esse. Quibus etiam experientia ipsa astipulatur. Nam alius Minister Generalatus officio quatuor annis, vt pater ac frater Crescentius: alius octo, vt pater ac frater Ioannes Parmensis: alius verò octodecim, vt beatus pater Bonauentura: & alius vigintitribus & ultra, vt pater frater Franciscus Sanson functus est. A tempore tamen Leonis X. Pont. max. vsq; ad tempus Pij V. itidem summi Pontificis, idest ab anno Dominicæ incarnationis 1517. vsq; ad annum 1571. præfati Generales Ministri, ex prædicti Leonis X. decreto, sexennales fuere, sed ab anno 1571. vsq; impræsentiarum ex præmemorati Pij V. lege octoënnales sunt. His igitur vtcunq; prælibatis reliquum est, vt ad præfatorum Generalium Ministrorum enumerationem deueniamus. Si tamen prius curiosum huius nostri qualiscunq; operis lectorem præmonuerimus, non omnes scriptores, qui eorum ordinem recensere conati sunt, in ea conuenire. Nam alij eos quinquaginta quinque tantum esse volunt; alij quinquaginta sex; alij verò plus minusq;. Huius proculdubio discordiæ (nisi me mea fallit opinio) causa est vel reprehensibilis antiquorum patrum incuria, qui nihil minus ab Ordinis nostri monumentis curasse videntur, vel obortum (de quo superius) nostra in Religione schisma. Nos verò reuerendissimi patris fratris Marci ab Olyssipone Ordinis nostri Chronicorum authoris, atq; Portuensis in Portugalia Episcopi, nec non scriptoris in suo idiomate grauissimi auctoritatem, post diligentem tamen plurium chartarum euolutionem, sequuti, primæ opinioni, eorum videlicet qui præfatos Generales Ministros ad quinquagesimum sextum numerum reducunt, subscribere volumus. Quæ tamen si alicui minus arrisserit, is aliam certiore in medium adducat, eumq; libenter, vitandę contentionis gratia, audiemus. Cum itaq; seraphicus pater Franciscus huiusmodi Generalatus munere primus omnium functus fuerit, ab eo nobis auspiciandum erit.

BEATISSIMVS pater Franciscus, qui sub Innocentio III. Ordinem, anno Domini 1206. instituit, itidemq; sub eodem, ac sub eius successore Honorio III. eundem Ordinem per se, suosq; Vicarios viginti continuis annis, & ultra gubernauit.

2. Generalis Minister pater frater Ioannes Parens ex ciuitate Castellana Prouincię Hispanię primus Minister Prouincialis in Capitulo generali Romano, anno Domini 1230. primò electus, Gregorio I X. Pont. max. ac eius Capituli Præsides, Ordinem gubernauit annis 6.

3. Generalis Minister pater frater Helias à Cortonio, eodem Gregorio I X. summo Pont. in sexto generali Capitulo Assisij, anno Domini 1236. electus Ordinem gubernauit annis 3. Nam expleto sui officij triennio, ab ipso Gregorio I X. priuatus fuit, à quo etiam primò à Vicariatus Generalis officio, quo per quatuor annos post seraphici patris Francisci mortem functus fuerat, deiectus erat; imò & ante omnia ista ab ipso met beato patre Francisco ab eodem munere propulsatus fuit.

4. Generalis Minister pater frater Albertus de Pisis Prouincię Tuscię atq; primus Anglię Minister in secundo Capitulo generali Romano, eodem Gregorio I X. præsidente, anno Domini 1239. electus fuit, ac Ordinem rexit mensibus 4.

5. Generalis Minister pater frater Haymo Anglus in tertio Capitulo generali Romano, eodem Gregorio IX. præsidente, electus fuit anno Domini 1239. Ordinemq; gubernauit annis 5.

6. Generalis Minister pater frater Crescentius Esius Prouincię Marchię in primo generali Capitulo Ianuensi, anno Domini 1244. electus, Innocentio III. Pont. max. Ordinem gubernauit annis 4. vel circiter.

7. Generalis Minister pater frater Ioannes Parmensis Auinioni in Capitulo generali, anno Domini 1248. electus, eodem Innocentio III. Ordinem gubernauit annis 8. cum dimidio.

8. Generalis Minister beatus pater Bonauentura Prouincię Romanę alumnus, doctorq; seraphicus in 4. Capitulo generali Romano, anno Domini 1256. electus, Alexandro III. Urbano III. & Clemente itidem III. summis Pontificibus, Ordinem sanctissime gubernauit annis 18. postea S. R. E. Cardinalis, Episcopusq; Albanensis à Gregorio X. Pont. max. factus, miraculis tandem clarus per Sixtum III. sanctorum catalogo ascribitur.

9. Generalis Minister pater frater Hieronymus ab Esculo Prouincię Marchię in primo Capitulo generali Lugduni celebrato, anno Domini 1274. electus Ordinem gubernauit annis 5. eodem Gregorio X. Innocentio V. Adriano V. Ioanne XXI. & Nicolao III. à quo postea S. R. E. Presbyter Cardinalis, & Episcopus Prænестinus creatus, tum demum Pontifex electus Nicolaus III. dictus est.

10. Generalis Minister pater frater Bonagratia Prouincię Bononię in 2. generali Capitulo Assisinate, anno Domini 1279. electus, eodem Nicolao III. ac deinde Martino III. Pontificibus, Ordinem gubernauit annis 6.

11. Generalis Minister pater frater Atholotus de Prato Prouincię Tuscię in primo generali Capitulo Mediolanensi, anno Domini 1285. electus, eodem Martino III. ac deinde Honorio etiam III. Ordinem gubernauit anno 1.

12. Generalis Minister pater frater Mattheus de Aqua sparta Prouincię sancti Francisci in primo Capitulo generali apud montem Pessulanum celebrato, anno Domini 1287. electus, Apostolica Sede vacante, atq; Nicolao III. Pont. à quo etiam Cardinalis creatus est Ordinem gubernauit annis 2.

13. Generalis Minister pater frater Raymundus Gaufredi Prouincię sancti Ludouici in primo Capitulo generali Reatino, anno Domini 1289. electus, eodem Nicolao III. Capituli præsides, ac deinde Coelestino V. & Bonifacio VIII. à quo Episcopus Patauinus factus, licet acceptare noluerit, Ordinem gubernauit annis 7.

14. Generalis Minister pater frater Ioannes de Muro Prouincię Marchię in primo Capitulo Ananienfi, anno Domini 1296. electus, eodem Bonifacio VIII. præsidente, à quo etiam postea S. R. E. Cardinalis, & Episcopus Portuensis factus est, Ordinem gu-

bernavit annis 8.

15. Generalis Minister pater frater Gundisalvus de Valbona Gallecus Prouincię sancti Iacobi alumnus, sed Prouincię Castellę Minister in 3. generali Capitulo Assisiensi, anno Domini 1304. electus, Benedicto XI. ac deinde Clemente V. Pont. Ordinem gubernavit annis 9.

16. Generalis Minister pater frater Alexander ab Alexandria Prouincię Ianuę in primo generali Capitulo Barcinonensi, anno Domini 1313. electus, eodem Clemente V. Ordinem gubernavit anno 1. cum dimidio.

17. Generalis Minister pater frater Michael de Cesena Prouincię Bononię in primo Capitulo generali Neapolitano, anno Domini 1316. electus, Ioanne XXII. Pontifice, Ordinem gubernavit annis 13.

18. Generalis Minister pater frater Gerardus Odonis Prouincię Aquitanie in primo generali Capitulo Parisiensi, anno Domini 1329. electus Ordinem gubernavit annis 14. sub summis Pontificibus Ioanne XXII. Benedicto XII atq; Clemente VI. à quo postea Antiochenus Patriarcha, & Catanensis Episcopus creatus est.

19. Generalis Minister pater frater Fortanerus Vessallius Prouincię Aquitanie in primo generali Capitulo Massiliensi, anno Domini 1343. electus Ordinem gubernavit annis 5. mensibus 8. eodem Clemente VI. Pont. max. à quo postea Rauennensis Archiepiscopus, atq; Gradenfis Patriarcha factus est.

20. Generalis Minister pater frater Gulielmus Farinerius Prouincię Aquitanie in primo generali Capitulo Veronensi, anno Domini 1348. electus Ordinem gubernavit annis 8. eodem Clemente VI. ac deinde Innocentio VI. à quo postea S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus est.

21. Generalis Minister pater frater Ioannes de Bucco Prouincię Aquitanie in 2. Capitulo generali Barcinonensi, anno Domini 1356. electus, eodem Innocentio VI. Ordinem gubernavit anno 1. mensibus 7.

22. Generalis Minister pater frater Marcus à Viterbio Prouincię Romanę in 2. generali Capitulo Ianuensi, anno Domini 1359. electus Ordinem gubernavit annis 8. summis Pontificibus eodem Innocentio VI. ac Urbano V. à quo postea S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus est.

23. Generalis Minister pater frater Thomas de Ferignano Mutinensis Prouincię Bononię in 4. generali Capitulo Assisiensi, anno Domini 1367. electus Ordinem gubernavit annis 6. Urbano V. ac item Gregorio XI. à quo postea Gradenfis Patriarcha, ac deinde Presbyter Cardinalis factus est.

24. Generalis Minister pater frater Leonardus de Griffonibus Prouincię Terre laboris in primo generali Capitulo Tolosano, anno Domini 1373. electus, eodem Gregorio XI. ac deinde Urbano VI. Pont. Ordinem gubernavit annis 6. postea Cardinalis factus est à Clemente VI. schismatis tempore.

25. Generalis Minister pater frater Ludouicus Venetus Prouincię sancti Antonij in primo generali Capitulo Strigonensi anno Domini 1379. electus Ordinem gubernavit annis 4. eodem Urbano VI. Pont. max. à quo postea Cardinalis factus est.

26. Generalis Minister pater frater Petrus de Cassana Prouincię Penensis, nunc vero sancti Bernardini in primo generali Capitulo Ferrariensi, anno Domini 1383. electus Ordinem gubernavit annis 2. Urbano VI. Pont. Petri nauiculam regente.

27. Generalis Minister pater frater Martinus à sancto Georgio Ripalensis Prouincię Ianuę in primo Capitulo generali Patauino, anno Domini 1385. electus, sub Urbano VI. Pont. max. anno sui Officij nondum expleto migravit ad astra.

28. Generalis Minister pater frater Henricus Astensis Prouincię Ianuę in primo generali Capitulo Florentino, anno Domini 1386. electus, eodem Urbano VI. atq; deinde Bonifacio IX. summis Pontificibus Ordinem gubernavit annis 18.

29. Generalis Minister pater frater Antonius à Pyreto Prouincię Romanę in primo generali Capitulo Argentinensi, anno Domini 1405. electus Ordinem gubernavit annis 16. Innocentio VII. Gregorio XII. ac Martino V. summis Pont.

30. Generalis Minister pater frater Angelus Saluetus Prouincię Tuscię in primo generali

generali capitulo Mantuano, anno Domini 1421. electus, eodem Martino V. Ordinem gubernauit annis 2.

31. Generalis Minister pater frater Antonius de Massa Prouinciæ Tusciæ in primo generali Capitulo Forliuensi, anno Domini 1424. electus, eodem Martino V. Ordine gubernauit annis 6. posteaq; Episcopus Massensis factus est.

32. Generalis Minister pater frater Gulielmus de Cassali Prouinciæ Ianuæ in 5. generali Capitulo Assisienti, anno Domini 1430. electus, eodem Martino V. ac deinde Eugenio IIII. Pont. Ordinem gubernauit annis 12.

33. Generalis Minister pater frater Antonius de Rusconibus Prouinciæ Mediolanensis in 2. generali Capitulo Patauino, anno Domini 1443. electus, eodem Eugenio IIII. ac deinde Nicolao V. Ordinem gubernauit annis 7.

34. Generalis Minister pater frater Angelus à Perusio Prouinciæ sancti Francisci in 5. generali Capitulo Romano, anno Domini 1450. electus, eodem Nicolao V. Pont. max. Ordinem gubernauit annis 3.

35. Generalis Minister pater frater Iacobus à Mozanica Prouinciæ Mediolanensis in primo generali Capitulo Bononienti, anno 1454. electus, eodem Nicolao V. & Calixto III. summis Pontificibus, Ordinem gubernauit annis 4.

36. Generalis Minister pater frater Ioannes à Sarzuola Cathalonius Prouinciæ Aragoniæ in 6. generali Capitulo Romano, anno Domini 1456. electus, eodem Calixto III. atq; Pio II. Pont. Ordinem gubernauit annis 6.

37. Generalis Minister pater frater Franciscus de Ruuere Sauonenfis Prouinciæ Ianuæ in primo generali Capitulo Perusino, anno Domini 1464. electus Ordinem gubernauit annis 5. eodem Pio II. ac deinde Paulo II. à quo postea Cardinalis factus, tum demum Pontifex creatus Sixtus IIII. vocari voluit.

38. Generalis Minister pater frater Ioannes, siue Zanetus ab Vtino Prouinciæ sancti Antonij in primo generali Capitulo Veneto, anno Domini 1469. electus Ordinem gubernauit annis 6.

39. Generalis Minister pater frater Franciscus Sanfon Prouinciæ Tusciæ in primo generali Capitulo Vrbinate, anno Domini 1475. electus, eodem Sixto IIII. ac deinde Innocentio VI. & Alexandro VI. Pont. summis, Ordinem gubernauit annis 24. cum dimidio.

40. Generalis Minister pater frater Ægidius, siue Eugenius Delphinus de Amelia Prouinciæ Orientis Minister, ac Ordinis Procurator in curia Romana in Capitulo generali Iterannensi, anno Domini 1500. electus, eodem Alexandro VI. ac deinde Pio III. & Iulio II. Pont. Ordinem gubernauit annis 6.

41. Generalis Minister pater frater Raynaldus Gratianus à Coriniola Prouinciæ Bononiæ in 7. Capitulo generali Romano, anno Domini 1506. electus Ordinem gubernauit annis 4. eodem Iulio II. à quo postea Archiepiscopus Ragusinus factus est.

42. Generalis Minister pater frater Philippus de Bagnacualo Prouinciæ Bononiæ in 8. Capitulo generali Romano, anno Domini 1510. electus, eodem Iulio II. Ordine gubernauit anno 1. mensibus 3.

43. Generalis Minister pater frater Bernardinus de Prato Prouinciæ Ianuæ in 6. Capitulo generali Assisienti, anno Domini 1512. electus, eodem Iulio II. ac Leone X. Pont. Ordinem gubernauit annis 4.

44. Generalis Minister pater frater Christophorus à Forliuio Prouinciæ Bononiæ Vicarius Generalis Cismontanus, ac vltimus à Concilio Constantiensi in 9. Capitulo generali Romano, ex dispositione bullæ Leonis X. anno 1517. electus Ordinem gubernauit anno 1. eodem Leone X. Pont. à quo postea S. R. E. Cardinalis creatus est.

45. Generalis Minister pater frater Franciscus Lichettus Brixientis Prouinciæ Brixie in 2. Capitulo generali Lugdunensi, anno Domini, 1518. electus, eodem Leone X. Pontif. Ordinem gubernauit annis 2.

46. Generalis Minister pater frater Paulus à Soncino Prouinciæ Mediolanensis in primo generali Capitulo Carpenfi, anno Domini, 1520. electus, eodem Leone X. ac deinde

deinde Adriano VI. Ordinem gubernauit annis 3.

47. Generalis Minister pater frater Franciscus de Angelis, aliàs Quinnionius, Hispanus Prouinciæ Angelorum in Capitulo generali Burgenfi, anno Domini 1523. electus Ordinem gubernauit annis 5. Adriano VI. ac deinde Clemente VII. à quo postea S. R. E. presbyter Cardinalis factus est.

48. Generalis Minister pater frater Ioannes Piffottus Parmensis Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Parmensi, anno Domini 1528. electus, eodem Clemente VI. Pontif. Ordinem gubernauit annis 4.

49. Generalis Minister pater frater Vincentius Lunellus Hispanus Prouinciæ Carthaginensis in Capitulo generali Niciano, anno Domini. 1534. electus, Paulo III. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

50. Generalis Minister pater frater Ioannes Caluus Prouinciæ Corsicæ in 2. Capitulo generali Mantuano, anno Domini 1540. electus, eodem Paulo III. Pontifice, Ordinem gubernauit annis 5.

51. Generalis Minister pater frater Andreas Insulanus Prouinciæ Portugalix in 7. Capitulo generali Assisiensi, anno 1547. electus eodem Paulo III. ac deinde Iulio, III. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

52. Generalis Minister pater frater Clemens Monelianus Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Salmantino, anno 1553. electus Ordinem gubernauit annis 4. eodem Iulio, III. ac deinde Paulo IIII. à quo postea S. R. E. Cardinalis creatus est.

53. Generalis Minister pater frater Franciscus Zamorensis Hispanus Prouinciæ Carthaginensis in Capitulo generali Aquilano, anno Domini 1559. electus, eodem Paulo. IIII. ac deinde Pio item IIII. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

54. Generalis Minister pater frater Aloysius Puteus Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Vallisfolitano, anno Domini 1565. electus, eodem Pio. IIII. ac deinde Pio V. Pontif. Ordinem gubernauit Annis. 6.

55. Generalis Minister pater frater Christophorus à Capite fontium Britannus Prouinciæ Britannix in 10. Capitulo generali Romano, anno Domini 1571. electus Ordinem gubernauit annis 8. eodem Pio. V. ac Gregorio XIII. summi Pontif. Tum demum à præfato Gregorio XIII. Cæsariensis Archiepiscopus creatus est.

56. Generalis Minister ego frater Franciscus Gonzaga Prouinciæ sancti Antonij Minister in 2. generali Capitulo Parisiensi, anno Domini 1579. electus, eodem Gregorio. XIII. ac sanctissimo domino nostro Sixto V. Pontif. max. Ordinem gubernauit annis. 8.

*Quid sibi Protectoris munus velit, & quare à beato
Francisco institutum.*

NE autem eius Ordo à recto fidei catholicæ tramite vnquàm recederet, sed vt perpetuò sub promptissima S. R. E. obedientia, ac in Regulæ obseruantia permaneret, voluit beatissimus pater, ac pauperum Patriarcha Franciscus, vt ex supremo militantis Ecclesiæ, Apostolicæq; Senatu illustrissimū pariterq; reuerendissimum vnū, Cardinalem sui Protectorem, Gubernatorem, atq; Correctorem haberet, illumq; à summo præfati Senatus Præsidente, nempe à Pontifice maximo petere teneretur. Cuius munus, atq; auctoritas, (vt pertranseundo quàm breuissimè eius iurisdictionem patefaciamus) iuxta plurium summorum Pontificum, præcipuè verò Gregorij XI. decreta, tres tantum casus complectitur: Si videlicet totus ipse Ordo à fidei veritate recefferit: Si etiam totus idem ab obedientia S. R. E. (quod Dominus auertat) se subtraxerit: Aut si totus suæ Regulæ obseruantix vale dixerit. Nam quod præfati muneris reliquum est, id totum ipsius Ordinis protectionem, virilemq; defensionem à persecutionibus, atq; violentijs, cœterisq; molestijs iniuste illatis, vt ex Nicolai III. Pont. max. verbis, quæ, vt tanti Pontificis pietas omnibus in propatulo sit, impræsentiarum inferenda censuimus, liquidò constat, haud dubiè concernit. Cùm enim pater, ac frater Bonagratia totius Ordinis Generalis, ac reliqui Prouinciales Ministri alterum ex S. R. E. Cardinalibus in sui Pro-

recto-

rectorem ab illo peterent, pientissimus Pontifex oculorū aciem in charissimum sibi nepotem astantem, illustrissimum videlicet, ac reuerendissimum Matthæum Cardinalem intendens in hæc verba prorupit: Ad te sermo noster dirigitur. Si beneficia, quæ tibi proueniunt per nos, recensere vellemus, inuenirentur magna & vtilia, sed in nonnullo sic è vicino dedimus tibi arram vitæ æternæ, sicut in isto, quod tibi modò præstamus. Damus tibi melius quod habemus. Damus tibi cordis nostri desiderium, pupillamq; oculorum nostrorum. Ad quorum verborum prolationem, tanta amoris teneritudo eius cor inuasit, tantusq; lachrymarum imber ex ipsius oculis profluere cœpit, vt ad tempus subticere coactus sit. Tandem reassumpta, post aliquantulum, voce subiecit: Non possumus in hac materia dilatare quod natura minimè patitur. Et extensa manu annulum è digito detractum amantiſſimo nepoti porrexit dicens: Committimus tibi fratrum Minorum Ordinem. Et illa Franciscanæ Regulæ verba in eius duodecimo capitulo contenta, scilicet vt sis Gubernator & Corrector exponens, intulit: Tu agubernatione non indiget Franciscanus Ordo: quòd tot sapientibus, & prudentibus personis abūdet, quòd ad se benè gerendum sibi ipsi sufficiat. Correctioni quorum non oportet te insistere; cūm ex munium officiorumq; dispositione nullus penitus defectus sit. Habent siquidem Guardianos, qui si defecerint, ad Ministros possunt recurrere fratres: si etiam & isti debito minimè satisfecerint, adsunt Generales Ministri, & Capitula generalia, quæ ius æquissimè dicant. Et vt paucis concludam, non est verissimile ab Ordine adeò benè disposito, benè ordinato, ea, quæ correctione indigent, præteriri. Vnum tamen est, in quo protectio, atq; patrocinium tuum sibi adiumento esse possunt. Cūm enim eius alumni sint imbecilles, & pauperes, & à plurimis indebitè inquietentur, molestiasq; ferre cogantur, quibus repugnare, aut resistere minimè valeant, Protectoris brachio, atq; fortitudine, vt huiusmodi calamitates à se longius propulsare possint, maximè egent. Hoc igitur potissimum est, in quo ipsis tua cura, atq; protectio adesse debeat. Nec minus laudanda venit cœterorum summorum Pontificum, qui ab Ordine instituto ad hæc vsq; nostra tempora Petri nauiculam gubernarunt, in seraphicam hanc Confraternitatem benèuolentia, animiq; propensio: cūm sibi de illustrissimo aliquo, ac reuerendissimo Cardinali dignissimum in Protectorem, quoties sese occasio obtulit, ex tempore prouiderint. Habuit igitur noster hic Ordo, (vt sub Generalibus Ministris constitutus) à sui origine ad præsens vsq; tempus vigintis sex Protectores, quorum effigies proxima pictura, nomina verò subsequens pagella indicabit. Velim tamen quæ à nobis dicta sunt de illustrissimorum Protectorum auctoritate, ita accipienda, vt nullus existimet me eam in ordinem redigere voluisse: quandoquidem summorum Pontificum subiacet determinationi.

*Illustriſſimorum Minoritici Ordinis Protectorum ſucceſſio,
atque catalogus.*

PRIMVS Protector affectu ſaltem, atq; beneuolentia, licet officio nequaquã dominus Ioannes à ſancto Paulo Episcopus Cardinalis Sabinenſis.

2. Protector dominus Hugolinus Episcopus Cardinalis Oſtienſis.
3. Protector dominus Rainaldus Episcopus Cardinalis Oſtienſis.
4. Protector dominus Ioannes Caietanus tituli ſancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinalis.
5. Protector dominus Matthæus Rubeus Vrſinus tituli ſanctæ Mariæ in porticu Diaconus Cardinalis.
6. Protector dominus Ioannes de Muro Picens Ordinis Minorum Episcopus Cardinalis Portuenſis.
7. Protector dominus Arnaldus Cardinalis creatus à Clemente V. Pont. max.
8. Protector dominus Iacobus Caietanus Diaconus Cardinalis tituli ſancti Georgij ad velum auri.
9. Protector dominus Dominicus Capranica Cardinalis tituli ſanctæ Crucis, & maior Poenitentiarius.
10. Protector dominus Nicolaus tituli ſanctæ Marię inuolatę Diaconus Cardinalis.
11. Protector dominus N. tituli ſanctorũ Petri & Marcellini Presbyter Cardinalis.
12. Protector dominus Gulielmus Cardinalis.
13. Protector dominus Iordanis de Vrſinis Episcopus Cardinalis Albanenſis.
14. Protector dominus Firmianus tituli ſanctæ Crucis Cardinalis.
15. Protector dominus Beſſarion Nicænus Cardinalis Inſularius, & Patriarcha Conſtantinopolitanus.
16. Protector dominus Petrus Cardinalis ſub Sixto IIII. Pont. max.
17. Protector dominus Iulianus de Ruere Episcopus Oſtienſis, & tituli ſancti Petri ad Vincula Cardinalis.
18. Protector dominus Marcus Viguerius Episcopus Senogallienſis, & Cardinalis.
19. Protector dominus Dominicus Grimanus Episcopus Portuenſis, & tituli ſancti Marci Cardinalis, nec non Patriarcha Aquileienſis.
20. Protector dominus Andreas de Valle tituli ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis.
21. Protector dominus Franciſcus Quinnionius tituli ſanctæ Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis, & Franciſcanus.
22. Protector dominus Rodolphus Pius Episcopus Portuenſis, & tituli ſanctæ Mariæ trans Tiberim Cardinalis Carpenſis (vulgò) dictus.
23. Protector dominus Carolus Borromęus tituli ſanctæ Praxedis Cardinalis, & Archiepiſcopus Mediolanenſis.
24. Protector dominus Iulius Feltrius de Ruere Archiepiſcopus Rauennas, & Cardinalis Præneſtinus, aliàs de Urbino.
25. Protector dominus Franciſcus Alciarus tituli S. Marię in porticu Cardinalis.
26. Protector dominus Ferdinandus Medices tituli ſancti Euſtachij Cardinalis.

De Franciscani Ordinis dignitate, atque excellentia.

INTER cætera quæ seraphicum hunc Ordinem commendatissimum reddunt, illud sanè potissimum est, quod cum mendicatione victitet, maximoq; labore, quæ sibi ad amictum, atq; victum necessaria sunt, crescente indies Mendicantium tum Confraternitatum, tum quoq; Religionum neophitarum numero, atq; charitate mirum in modum refrigescente, comparet, adeò vt quod olim, primævis scilicet, ac verè aureis nascentis huius Instituti temporibus duo fratres facillimè præstabant, id hoc nostro infoelicissimo sæculo vix viginti præstare valeant: quod in causa est, vt nulli parcatur, sed vt omnes religiosi emendicare, ac per pagos & oppida cursitare cogantur: nihilominus tamen non desunt plurimi, qui in præstantissimos heroes, ac in viros doctos euadant, quiq; suas elucubrationes in lucem edant: vnde non ita contemnendum emolumentum Ecclesiæ catholicæ præsertim verò pestilentissimis his temporibus, quibus Deus opt. max. propter nostra peccata, à paucis cognoscitur, obuenit. Quod quidem efficacissimum prouidentia diuinæ, eiusdemq; peculiaris beneuolentiæ, & amoris erga hanc sacram Religionem, eiusq; alumnos mihi argumentum est. Quorum plures à sede Apostolica honoribus, atq; dignitatibus etiam eminentissimis, ferè ab Ordinis exordio ad hæc vsq; nostra tempora, insigniti cumulatiq; sunt. Nam quæ maior, aut eminentior, dignitas, vel excogitari potest, à summo Pontificatu, Christi q; in terris Vicariatu? Ego quidem quantum ad me nullam penitus illa maiorem, nec etiam similem agnoui. Cum eam omnes Christiani Principes, Reges, atq; etiam Imperatores venerentur, colant atq; suspiciant. Vt autem quod superius dixi, manifestum euadat, his omnes nostri Ordinis summos Pontifices, & Cardinales, atq; aliquot Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, doctores atq; scriptores annexam: ita tamen, vt multò plures absque comparatione, ne hæc legentibus onerosior sim, subiceam, quam in medium adduxerim: quos tamen optimo iure referre potuissem. Sed ne id facerem prolixitatis incurrendæ timor prohibuit.

SVMMI PONTIFICES

QVI EX SERAPHICO ORDINE

P R O D I E R E.

NICOLAUS IIII. dictus antea Hieronymus Asculanus Picens Philosophus, & Theologus insignis, primò Dalmatiæ Prouincialis Minister, quo tempore missus est Legatus Ecclesiæ Romanæ ad Græcos, deinde Generalis electus, à Nicolao III. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Pudentianæ, & sub Martino IIII. Pont. max. Cardinalis Prænestinus, & anno 1288. summus Pontifex creatus, Rodulpho & Adolpho Imperatoribus electis, sedit in beatissima sede annis 4. mense 1. & diebus 14. ediditq; multa opera laude digna, de quibus inferius.

ALEXANDER V. antea Petrus Philaretus, vel Philangi Cretensis Custodiæ Cretensis Prouinciæ Romanæ, in omni vita & ætate præstans, præsertim verò in virtute præditos liberalis, vir egregiè doctus, cuius exstant aliqua opera. Hic primò Episcopus Vincentinus; deinde mutato loco Episcopus Nouariensis, & Archiepiscopus Mediolanensis, & Patriarcha Gradenis; demum ab Innocentio VII. creatur Presbyter Cardinalis basilicæ Sanctorum duodecim Apostolorum. Qui priuatis in Concilio Pisano ex Synodi sententia Gregorio XII. & Benedicto XIII. ob mutuam eorum collusionem sexto kal. Iulij summus Pontifex, & vniuersalis Papa, Ruperto Imperatore electo, anno Domini 1409. creatus est, & in beati Petri cathedra per menses decem, & dies octo sedens, Bononiæ, quinto nonas Maij, anno Domini 1410. diem clausit extremum, sepultus est in ecclesia sancti Francisci ad meridiem.

SIXTVS IIII. Franciscus antea dictus, natione Ligur, Ciuis Sauonensis, è familia de Ruuere in Taurinis peruetusta, ac perillustri, iam multos antea annos Sauonam propagata, ortus: primò Prouinciæ Genuæ; deinde totius Ordinis Generalis Minister; postremò à Paulo II. electus Presbyter Cardinalis tituli S. Petri ad Vincula ob eximias eius virtutes, & ope Bessarionis Nicæni, & Francisci Gonzagæ Cardinalium demum Pontifex creatus est, anno Domini 1471. v. Idus Augusti. Sedit annos 13. menses 4. dies 5. Obijt Romæ anno 1484. sepultus in Basilica S. Petri in Capella, quæ ab ipsomet constructa Sixti vulgo dicta est.

FOELIX Perettus à Montealto, per omnia Franciscana munia ad Generalem sui Ordinis Magisteriatum euectus, ac à Pio V. Pont. max. Episcopus Agathensis, & Cardinalis creatus, anno à Dominica natiuitate 1585. maximo illustrissimorum Cardinalium applausu, atq; consensu, per mortem Gregorij XIII. ad summum Pontificatum assumptus est, ac Sixtus V. appellari voluit. Cuius singularem pietatem, rectam iustitiam, ardentem zelum, serpentinam prudentiam, cæterasq; eximias dotes, alius qui foeliciori ingenio præditus sit ex professo enarret: cum me imparem ad hoc præstandum agnoscam, & subiecto eius icone graphicè depicto contentus sim.

NICOLAUS V. antea Petrus de Corbario agri Reatini, Pontifex in schismate electus, tempore Ioannis XXII. Pont. Ludouico Bauaro imperante, vixit in schismate annos 3. menses 3. dies 4. Sed hunc, non quòd summorum Pontificum catalogo ascribendus veniat, sed quòd Pontificia dignitate nomine saltem, licet iniuste, potius sit, adijcere volui.

NICOLAUS VIII PONT. MAX. CREA. ANN. 1288

ALEXANDER V PONT. MAX. CREA. ANN. 1409

SIXTUS III PONT. MAX. CREA. ANN. 1471

SIXTUS IV PONT. MAX. CREA. ANNO. 1484

Cardinales sacri Ordinis seraphici.

SANCTVS Bonauentura Fidanzius, siue à Fidāzis à Balneo Regio in Hetruria à Gregorio X. Pont. max. in Concilio Lugdunensi, in Pentecoste, anno Domini 1274. ex Generali Ministro Episcopus Cardinalis Albanensis creatus est, obiitq; Lugduni in eodem Concilio, anno 1275. ætatis verò suæ anno 53.

Frater Vicedominus de Vicedominis Placentinus Gregorij X. ex sorore nepos ab eodem in Concilio Lugdunensi, anno Domini 1274. Episcopus Prænестinus, Presbyterq; Cardinalis creatus obiit Viterbij apud fratres Minores, apud quos & sepultus est.

F. Bentiuenga à Bentiuengis Aquaspartanus Tudertinæ Dioecesis Capellanus & Cōfessor Nicolai III. summi Pont. primo Ep̃s Tridentinus, deinde Cardinalis Albanus & Pœnitētiarius maior creatus, obiit Tuderti anno 1289. sepultus in ecclesia S. Fortunati

Frater Mattheus Aquaspartanus à Nicolao III. Pont. primò, anno Domini. 1288. Presbyter Cardinalis tituli sancti Laurentij in Damaso, deinde Episcopus Portuensis creatus obiit Romæ in conuentu Aracelitano.

Frater Iacobus Caietanus, siue de Rhomās Anagninus Bonifacij VIII. nepos, anno 1295. Presbyter Cardinalis tituli sancti Clementis creatus, obiit anno 1304.

Frater Gentilis à Monte Florum in Piceno Theologus eximius, Lectorq; sacri Palatij à Bonifacio VIII. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli sancti Martini in montibus creatus, obiit Auinioni anno Domini 1312. atq; in Italiam relatus iacet Assisij.

Frater Reginaldus Archiepiscopus Rothomagensis, Lectorq; sacri Palatij à Bonifacio VIII. Episcopus Cardinalis Portuensis, & sanctæ Rufinæ creatus.

Frater Leonardus Patraffus à Guarcinò Alatrinatis Dioecesis Bonifacij VIII. Pont. max. auunculus, ab eodem Episcopus Cardinalis Albanensis, anno Dominicæ incarnationis 1300. creatus, obiit Auinioni.

Frater Ioannes à Muro vallium in Piceno ex Generali Lector sacri Palatij effectus, à Bonifacio VIII. anno Domini 1302. Episcopus Cardinalis Portuensis, & sanctæ Ruffinæ creatus, nec non Ordinis Preceptor institutus, Auinioni obiit.

Frater Vitalis à Furno Bassatenfis Aquitanus à Clemente V. anno 1312. Presbyter Cardinalis tituli sancti Martini in montibus creatus, & à Ioanne XXII. ad Episcopatū Albanensem assumptus, Auinioni obiit, atq; apud Minores eiusdē ciuitatis sepultus est.

Frater Bertrandus, siue Beltrandus à Turre ex Cabolico Aquitanus Archiepiscopus Salernitanus à Ioanne XXII. Presbyterq; Cardinalis tituli sancti Martini in montibus, postea verò Episcopus Tusculanus, anno 1320. creatus, Auinioni, post sexennium, idest anno 1326. obiit.

Frater Pastor ab Albernago Prouincialis ex Archiepiscopo Ebredunensi Presbyter Cardinalis tituli sancti Martini in montibus à Clemente VII. Pont. max. anno 1350. creatus, obiit Auinioni.

Frater Helias à sancto Herodio Aquitanus Episcopus Vticensis ab Innocentio VII. Pont. anno 1356. Presbyter Cardinalis tituli sancti Stephani in monte Coelio creatus, & ab Urbano V. Episcopus Ostiensis institutus, obiit Auinioni.

F. Gulielmus Farinerius Aquitanus ex Generali Ministro ab Innocentio VI. Presbyter Cardinalis tituli SS. Petri & Marcellini, anno Domini 1356. creatus, obiit Auinioni.

Frater Fortanerius Vassellius Aquitanus ex Generali Ministro Episcopus Massiliensis, ac deinde Archiepiscopus Rauennas, & Patriarcha Gradenfis ab Innocentio VI. Presbyter Cardinalis, anno Domini 1361. creatus est, ante adeptum titulum Patauij moriens in æde diui Antonij sepeliri voluit.

Frater Marcus Viterbiensis Theologus insignis ex Generali Ministro Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Praxedis ad Urbano V. anno Domini 1366. creatus, Viterbij apud Minores viam vniuersæ carnis est ingressus.

F. Bertrādus Laguerij ex Fagiaco Aquitanus ex Ep̃o Glaudatenfi à Gregorio XI. anno Dñi 1371. Presbyter Cardinalis tituli S. Priscæ creatus, & ab Urbano VI. Pont. Ep̃s Ostiensis institutus, obiit Auinioni anno 1392. ibidemq; apud Minores sepultus est.

Frater Thomas de Ferignano Mutinensis, ex Patriarcha Gradenſi ab Urbano VI. Pont. Presbyter Cardinalis tituli sancti Laurentij in Damaso, anno Domini 1378. creatus, & ab eodem postea ad Tusculanum Episcopatum promotus, Romæ mortem obiit, & in conuentu Aracœlitano sepultus est.

Frater Ludouicus Donatus patricius Venetus, hæreticæ prauitatis Venetijs Inquisitor, ab Urbano VI. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli sancti Marci creatus anno Domini 1378. Ianuæ anno 1386. mortem obiit.

Frater Bartholomæus de Cothurno ciuis, & Archiepiscopus Ianuensis, ab Urbano VI. Pontifice, anno Domini 1381. Presbyter Cardinalis tituli sancti Laurentij in Damaso creatus, Ianuæ defunctus est.

Frater Leonardus Geophonis, siue Gifonensis, aut de Griffonibus Prouinciæ Terræ laboris, ex Generali Ministro à Clemente VI. Presbyter Cardinalis tituli sancti Martini in montibus, anno Domini 1382. creatus est.

Frater Bartholomæus Vliarius Patauinus, ex Archiepiscopo Florentino à Bonifacio VIII. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Pudentianæ, anno Domini 1389. creatus, Caietæ Regni Neapolitani Legatus, diem clausit extremum, sepultusq; est apud Minores, anno Domini 1397.

Frater Petrus Comes de Fluxo Gallus ex Episcopo Lascurienſi, & Commendarum à Benedicto XII. anno Domini 1409. Presbyter Cardinalis tituli sancti Stephani in monte Coelio electus, & ab Eugenio IIII. Episcopus Albanensis constitutus, Auinioni Legatus obiit, atq; apud Minores sepultus est.

Frater Riarius Sauonensis Ligur, ex Episcopo Taruifino Archiepiscopus Florentinus, & Patriarcha Constantinopolitanus à Sixto III. Pontifice, anno Domini 1471. Presbyter Cardinalis tituli sancti Sixti creatus, Romæ viam vniuersæ carnis est ingressus, atq; in ecclesia sanctorum 12. Apostolorum, in capella Riaria sepultus.

F. Petrus Comes de Fluxo iunior Gallus Episcopus Venetensis, atq; Diaconus Cardinalis tituli sanctorum Cosmæ, & Damiani à Sixto IIII. Pont. max. anno Domini 1476. electus, Romæ anno 1490. obiit.

Frater Gabriel Rangonius Mutinensis Episcopus Agrienſis, atq; Presbyter Cardinalis tituli sanctorum Sergij & Bacchi à Sixto IIII. anno 1477. creatus est.

Frater Helias Gallus, ex Archiepiscopo Turonensi Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Lucie in Silice, anno Domini 1483. à Sixto IIII. Pontifice electus, obiit in Gallijs anno sequenti, idest 1484.

Frater Clemens Grossus de Ruuere Sauonensis Sixti IIII. ex sorore nepos, primò Episcopus Minetensis, deinde Mendensis, à Iulio II. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli S. Clementis creatus anno Domini 1503. Romæ sequenti biennio, idest anno 1505. huic sæculo vale dixit.

Frater Marcus Viguerius Sauonensis, ex Episcopo Senogallienſi, à Iulio II. Pontifice, anno Domini 1505. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Marię trans Tiberim creatus, deinde Episcopus Prænестinus, & Archipresbyter sancti Petri, Ordinisq; Protector, nec non & arcis sancti Angeli de vrbe custodiæ Præfectus ab eodem institutus, Romæ obiit, & apud Ecclesiam sanctæ Mariæ Transiberim, anno 1516. humari voluit.

Frater franciscus Ximenius de Cisneros Palentinæ Diocesis Hispanus, Archiepiscopus Toletanus, à Iulio II. Pontifice, anno Domini 1507. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Balbinæ electus, obiit in Hispanijs, Complutiq; sepultus est.

Frater Christophorus Numaius Forliuiensis à Leone X. Pont. max. anno Domini 1517. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Mariæ in Aracœli creatus est.

F. Franciscus Quinnionius Hispanus, à Clemente VII. anno Domini 1527. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Crucis in Hierusalem creatus, & Ordinis Protector effectus, mortem obiit anno 1540.

Frater Clemens de Ollera Monelianus Ligur à Paulo III. Pont. max. anno Domini 1557. ex Generali Ministro Presbyter Cardinalis tituli S. Marię in Aracœli creatus est.

F. Gulielmus Petus Anglus ex Episc. Salſiburiensi à Paulo IIII. Pont. max. Presbyter Cardinalis, atq; Angliæ Legatus, anno Dñi 1557. creatus est, mortemq; obiit in Anglia.

CATALOGVS EORVM CARDINALIVM QVI EX FRÆCISCANO ORDINE PRODIERVNT

Minoritici Instituti Patriarchæ.

FRATER Thomas de Bononia Gradenfis Patriarcha.
 Frater Gerardus Odonis Antiochenus Patriarcha.
 Frater Franciscus Ximenius Hierosolymitanus Patriarcha.
 Frater Thomas de Ferignano Gradenfis Patriarcha.
 Frater Fortanerius Vafellius Aquileienfis Patriarcha.

Eiusdem Ordinis Archiepiscopi.

FRATER Petrus Aureola Archiepiscopus Aquensis.
 Frater Bertrandus à Turri Archiepiscopus Salernitanus.
 Frater Pandulphus Archiepiscopus Neapolitanus.
 B. Leo Archiepiscopus Mediolanensis.
 Frater Gerardus Archiepiscopus Rochensis.
 Frater Bernardus à Fresneda Archiepiscopus. Cæsaraugustanus
 Sanctus pater Antonius Archiepiscopus Duratienfis.

Eiusdem quoq; Ordinis Episcopi.

FRATER Rodulphus Episcopus Erfordienfis.
 Frater Gundisalvus Episcopus Zaietenfis.
 Frater Antonius de Massa Episcopus Massensis.
 Frater Franciscus Ruizius Episcopus Abulenfis.
 Frater Raymundus Episcopus Patauinus.
 Frater Antonius de Gueuara Episcopus Mendonienfis.
 Frater Aegidius Montanus Episcopus Dauentrienfis.
 Sanctus Stanislaus Episcopus & martyr.
 B. Martinus Episcopus.
 B. Richardus Episcopus Amalech, & martyr.
 Frater Franciscus Orantius Episcopus Ouetenfis.

Ex adductis in mediū Archiepiscopis, atq; Episcopis facile intelliget pius lector, quòd omne tedium à se longè propulsum cupiamus: Cum his paucis ex innumera eorum multitudine contenti fuerimus.

Scriptores illustres sacri Ordinis Minorum.

FRATER Adam Sasbouth, vel Sasboldus Delphius, qui plurimos annos in inclita Louanienfi Academia prælector publicè literas sacras est professus, edidit succinctam expositionem in Esaïam, & in omnes Paulinas Epistolas ex omnibus tam Græcis, quàm Latinis Orthodoxis patribus collectam, claruit anno 1540.

Frater Adamus Godham Anglus scripsit in textum sent. lib. 4. Determinationum lib. vnum. Claruit anno 1320.

Frater Adamus de Marisco Anglus scripsit Elucidarium scripturæ, Lecturas in Theologia lib. 1. claruit anno 1260.

Frater Albertus de Marchesijs de Cotiniola edidit Cœliloquium morale.

Frater Alexander de Ales ex oppido Alensi Britannus B. Bonauenturæ Cardinalis Præceptor edidit iussu Innocentij III. Summam in 4. partes diuisam, & per articulos, quem scribendi modum nullus attigerat. Eundem est imitatus diuus Thomas Doctor Angelicus eius auditor vnà cum diuo Bonauentura, cum quo maximo amore, & familiaritate fuerat cōiunctus. Ij duo (de religiosis loquor) primò insignia Magisteriatus susceperunt Parisijs. Idem Alexander totam ferè scripturam postillauit, & exposuit. In Psalmos Dauidicos edidit lucidissimos Commentarios. Scripsit vitam sancti Thomæ Cantuariensis,

sis, vitam Regis Richardi, Annotationes Bibliorum lib. 1. in Epistolas Pauli lib. 4. in Metaphysicam, & lib. 1. de Anima Arist. de factis Machometi, egregium tractatum beatę Marię Virginis, in quo sustinet ab originali labe fuisse immunem; Repetitiones lectionum lib. 1. quibus longē, lateq; inclaruit. Obijt Parisijs 1245. 12. Kal. Septembris, sepultus in ecclesia sancti Francisci ante Crucifixum.

Frater Alexander ab Alexandria scriptor illustris edidit in 4. sent. lib. in Metaphysicam, & in lib. de Anima Arist. variarum quęstionum lib. 1. & multa alia.

Frater Alexander Arioſtus edidit Enchiridion, & Minorica elucidatiua.

Frater Alexander Bonanrius Panormitanus edidit Quadragesimale, quod portum Panormitanum prętitulauit anno 1574.

Frater Alexander Villaledus patria Dolensis humanarum literarum disertissimus, & calculator insignis, poęta Leonini carminis, quod olim in prętio fuit, facilē princeps edidit primō doctrinale puerorum, de computo Ecclesiastico, de Sphera, de arte numerandi, totius diuinę scripturę compendiolum. Claruit sub Friderico anno 1240.

Frater Alexius Zamorensis Hispanus edidit tres dialogos de Republica Christi.

Frater Alphonsus Madritensis edidit libellum de arte inseruiendi Deo, & speculum Illustrium lingua Hispanica.

Frater Alphonsus à Castro Zamorensis accerimus Hęreticorum oppugnator edidit aduersus Hęreticos librum insignem, de iusta Hereticorum punitione ad Carolum V. Imperatorem, in Psal. 50. & 31. homilias declamatorias, & de Potestate legis pęnalis pulcherrimum librum. Claruit anno 1546.

Frater Aluarus Pelagius natione Hispanus Ioannis Scoti auditor, iuris vtriusq; simul & diuinarum literarum eruditissimus, Episcopus Siluēsis in Lusitania, sub Ioanne XXII. à quo in pręcio fuit habitus, scripsit de Planctu Ecclesię opus insigne, speculum Regum lib. 1. super sent. lib. 4. Apologiam lib. 1. contra Gulielmum Ocham. Claruit anno 1320.

Frater Andreas de nouo castro Lotaringus scripsit in 4. sent.

Frater Angelus à Clauasio Ligur edidit summam (vulgō angelicam) de casibus vitę, & opuscula pręclara, quibus nomen suum longē, lateq; diuulgauit. Claruit anno 1490.

Frater Antonius Andrę Aragonius edidit super 4. sent. quęstiones in Logicalia, & Methaphys. Arist. & alia laude digna. Claruit anno 1320.

Frater Antonius Bitontinus collegit ex Nicolao Lyrensi postillam in omnes lectiones veteris, & noui testamenti, & sermones Dominicales.

Frater Antonius Bruichius à Ronygsten collegit breue Euangeliorum Monotessaron ex quatuor Euangelijs decentissimo ordine desumptum anno 1541.

Frater Antonius de Cucharo Regnicola Episcopus Acernensis, non longē à Neapoli, edidit lib. vnum de beatę Virginis conceptione, anno 1506.

F. Antonius Guereſcus Procenēsis compilauit summulam de sacramēto pęnitentię. Frater Antonius Gueuara Episcopus Mēdoniensis, Caroliq; V. Imperatoris Augusti Concionator, Chronista, & à Consilijs scripsit lingua Hispanica historiā Dominicę passionis sub titulo Montis Caluarij, & alia multa opuscula; nempe de Marco Aurelio, de Principe Christiano, & epistolas varias sermone Vernaculo, in quibus multa ex sacris prophanisq; literis, lectu digna continentur. Claruit anno 1540.

Frater Antonius Lucensis Hetruscus edidit Quadragesimale.

Frater Antonius de Mare Ianuensis compilauit summam Theologię.

Frater Antonius à Mathelica Picens edidit pulchram expositionem in orationem Dominicalem.

Frater Antonius Monelianus Ligur edidit insigne opum fursum corda, & Commentarios in mysticam beati Dionysij Theologiam, anno 1522.

Frater Antonius Cordubensis almam fidei, de indulgentijs; de Potestate Papę expositionem notabilem super Regulam, & alia quędam opuscula edidit.

Frater Antonius Posius à Monte Ilcino edidit tabulam vtilem in omnes Auerr. libros.

Frater Antonius Paganus Venetus edidit quędam opuscula, de quibus ista feruntur, de Ordine, iurisdictione, & residentia Episcoporum, Discursus de pęnitentia, de lege canonica, & quosdam versus spirituales.

Frater

- Frater Antonius Syrectus ex doctrina Scotica edidit subtilissimas formalitates.
- Frater Antonius Trombeta Patauinus Archiepiscopus Athenarum, & Episcopus Vrbinas edidit formalitates ex doctrina Scoti, quæstiones subtilissimas in Metaph. Arist. & de futuris contingentibus. Claruit anno 1442.
- Frater Antonius Vercellensis edidit Quadragesimale satis eruditum.
- Frater Archangelus Puteus à Burgo nouo compilauit quendam tractatum de nomine Iesu sermone vernaculo, & quendam Apologiam.
- Frater Arlottus Pratenfis scriptor illustis edidit Bibliorum concordantias, & varios sermones.
- Frater Ascensius Aquitanus Theologus non obscurus postillam fecit in Apoc. & super 4. sent.
- Frater Astesanus de Asta vir vtriusq; iuris, simul & Theologus consultissimus summam edidit de casibus, quæ vulgò summa Astesana dicitur. Claruit anno 1330.
- Frater Augustinus Alueldensis scripsit Malagma aduersus Lutherum, & de confessione sacramentali.
- Frater Augustinus Milius Cædicus Clusentinus edidit descriptionē Montis Aluerne.
- Frater Augustinus Righinus Ferrariensis Ecclesiastes suo tempore clarus scripsit in Euangelia Quadragesimalia sermones non aspernandos.
- Frater Balthassar Olimpius à Saxo ferrato edidit quædam opuscula.
- Frater Baptista de Salis Ligur diuinarum literarum eruditissimus scripsit summam de casibus, vulgò dictam (iuxta nomen auctoris) summam Baptistinianam. Claruit anno 1494.
- Frater Baptista Trouamal scripsit summam de casibus ordine alphabetico, quæ nominatur Ruscella. Floruit Louanij anno 1483.
- Frater Bartholomæus Baphius Lucinianensis Hetruscus edidit quasdam orationes Latinas, anno 1570.
- Frater Bartholomæus de Chaumis edidit opus interrogatorium, anno 1450.
- Frater Bartholomæus Albij Pisanus scripsit triginta volumina ingentia, & eo amplius, inter quæ extat opus pulcherrimum Conformitatum, super 4. sent. de laudibus sanctorum, de casibus conscientiæ, de laudibus beatæ Virginis cum Christo, & Quadragesimale. Floruit anno 1380.
- Frater Bartholomæus Vrsinus Romanus edidit Quadragesimale valde vtile.
- Frater Bertrandus à Turre Cardinalis edidit elegantes Commentarios in 4. sent. lib. sermonum Euangeliorum, sermonum de sanctis lib. 1. sermonumq; de Epistolis lib. 1.
- F. Bernardinus de Asta Ligur edidit quasdam orationes spirituales lingua vernacula.
- Frater Bernardinus de Busto Mediolanensis edidit Mariale, sermones, & Rosarium.
- Frater Bernardinus Feltrensis edidit quosdam sermones vernaculo sermone.
- Frater Bernardus de Bessa Aquitanus compilauit quendam legendā beati Francisci.
- Frater Bernardinus Florentinus edidit dialogum de laudibus castitatis, & virginitatis ad Franciscum Cardinalem tituli sancti Petri ad vincula, qui fuit Sixtus III. Habetur Florentiæ in bibliot. sanctæ Crucis manu scriptus.
- Frater Bernardus Lauineta epitomauit artem Raymundi ordine composito, & facili.
- Sanctus Bernardinus Senensis concionator insignis, scripsit enim sermone scholastico, sed simplici in Apoc. lib. 1. de Euangelio eterno, de Christiana Religione, de Conceptione beatæ Virginis, de Passione Domini, sermones de tempore & de sanctis, & deuotissimum officium de nomine Iesu.
- Frater Bindus Senensis edidit quosdam sermones predicabiles.
- Frater Bonauentura Blancus de Cotiniola edidit Quadragesimale.
- Frater Bonauentura à Callio scripsit quosdam tractatus.
- F. Bonauentura à Cellano Prouinciæ sancti Bernardini scripsit quosdam sermones.
- Sanctus Bonauentura Fidenza Cardinalis reliquit monumenta clarissima: scripsit super 4. lib. sent. in Euangelium Luca, in Euangelia, & epistolas per annum, officiū de Cruce, in gratiam Ludouici Francorum Regis, clarumq; opus de quinq; visionibus, officium beati patris Francisci. Sed inter varia eius opuscula, quæ multifaria sunt, Ioannes Ger-

son Cancellarius Parisiensis mirificè laudat Breuiloquiū, & itinerariū mentis in Deum.
Frater Bonauentura de Gonzaga edidit quosdam versus spirituales lingua Hetrusca,
& super Magnificat. Claruit anno 1576.

F. Bonifacius Gallus Prouinciæ sancti Bernardini Minister edidit Quadragesimale.

Frater Bridus edidit sermones de coena Domini.

F. Cæsar Lanza Patauinus edidit in Predicamenta Arist. & quæstionem de auctione.

Frater Christophorus à Capite fontium Brito Generalis Minister scripsit de libero hominis arbitrio, de meritis bonorum operum, de reali præsentia corporis Christi. Scripsit etiā fidei maiorum nostrorum defensionem, & alia quædam. Claret hoc tempore 1587.

Frater Gometius Hispanus de cuiuscunq; scientiæ subiecto scripsit.

Frater Conradus Clingius Doctor, & concionator facundissimus apud Erphordiam in Thuringia aduersus hæreticos plures edidit libros.

Frater Conradus de Saxonia edidit super 4. sent. super orationem Dominicam lib. 1. de salutatione Angelica lib. 1. sermones de tempore lib. 1. sermones pro Quadragesima lib. 1. de sanctis lib. 1. in multos Bibliorum libros edidit Commentarios.

Frater Constantinus à Porta Cremonensis Musicus hoc tempore insignis, Magisterq; capellæ Lauretanæ modulationes quasdam composuit laude dignas, anno 1578.

Frater Constantinus Sarnanus Vmber edidit quasdam lucubrationes aliorum in vniuersalia Scoti, & super formalitates quasdam illustrationes marginales, anno 1578.

Frater Cornelius Mussus Placentinus Episcopus Bitontinus, vir incomparabili ingenij foelicitate præditus, vitæ & morum probitate illustris, à duodecim ætatis suæ annis publicum sacrarum concionum munus aggressus effectus est concionator insignis, & cunctis admirabilis. Extant eius conciones luculentissime Hetrusca lingua in plura volumina digestæ, & eleganti stylo elaboratæ, & Homiliæ Latinæ de modo visitandi, quinque libri de historia diuina, qui desiderantur ab omnibus studiosis, & quædam orationes Latinæ. Obijt Romæ, sepultus in ecclesia SS. 12. Apostolorū in capella Riaria, an. 1574.

Frater Crescentius Æsinus Picens declarauit quædam dubia circa Regulam suborientia, & edidit summam in iure, quo tempore Leo, Rufinus, & Angelus beati Francisci socij fecerunt eius legendam, quæ dicitur trium sociorum Legenda.

Frater Dauid Teutonicus humanarum, diuinarumq; literarum non ignarus scripsit de compositione hominis exterioris lib. 1. sermones de tempore lib. 1. de sanctis lib. 1. Claruit non longè post beatum Franciscum, obijtq; Augustæ Vindelicorum.

Frater Didacus Stella Lusitanus scripsit de contemptu mundi lingua Hispanica, & super Lucam latinè.

Frater Durandus Campanus Gallus edidit summam Confessorum: obijt in Gallia.

B. Ægidius Assisinas B. Francisci socius scripsit opuscula laude digna, de consilijs animarū, de via salutis & perfectionis, de fide & dilectione, de contemptu mūdi, & alia multa.

Frater Ægidius Zamora Hispanus edidit summam de casibus.

Frater Euangelista Marcellinus Hetruscus Ecclesiastes hoc tempore insignis edidit tractatum de conuersione peccatoris in Deum.

Frater Faustinus Tassus edidit quædam opuscula lectu digna.

Frater Foelix Perettus, qui & Sixtus V. Pont. max. magnis eloquentiæ neruis quasdam conciones non minùs eruditas, quàm pias Hetrusca lingua olim edidit.

Frater Franciscus Burgonius Parisiensis edidit Indicem omnium insigniter à beato Augustino dictorum.

Frater Franciscus Cordubensis edidit Annotationes catholicas in Religionis articulos contra Hæreticos.

Frater Franciscus Florentinus (cognomento Paduanus) compilauit quædam opuscula erudita, præsertim verò a d vniuersos Inquisitores Hæreticæ prauitatis, de incantatoribus & diuinatoribus, ad sanctissimum Pontificem Nicolaum V. Item tractatum de beato Francisco ad plebem Veronensem, de Christiana institutione ad Baccium Martellum patricium Florentinum, habentur Florentiæ manu scripta in Bibl. sanctæ Crucis.

Frater Franciscus Georgius Venetus elaborauit insigne opus de Harmonia mundi, & Problemata quædam vtriusq; Testamenti.

Frater

Frater Franciscus Gothus collegit compendium Biblicum singula diuinorum capitula, singulis quatuor metris iambicis, perstringens, neglecta tamen pedum, & syllabarum mensura.

F. Franciscus Gusmanus Toletanus de sacrorū ministrorū altaris cœlibatu edidit.

Frater Franciscus Horantius Hispanus edidit locos catholicos ad Carolum Hispaniarum Principem, & de Iustificatione.

Frater Franciscus Knaialus scripsit aduersus Erasmus Rotherodamum, qui, sprete Religione canonicorum Regularium, quam professus fuerat, furens in religiosos, ab eadem exiuerat.

Frater Franciscus Lichettus Brixianus edidit Commentarios eruditos in primum, secundum, tertium, & quodlibet Doctoris subtilis.

Frater Franciscus Macerataensis Picens scripsit Argumenta singulorum Capitum in septem lib. Iosephi de Bello Iudaico.

F. Franciscus Maniconius Somniensis edidit quasdam conciones lingua vernacula.

Frater Franciscus de Marchia edidit super libros naturales Arist. & super 4. lib. sent.

Frater Franciscus Maria Pugnetus Placentinus edidit quasdam orationes non in eleganti stylo concinnatas.

Frater Franciscus Maronius Ioannis Scoti auditor, & scolastica eruditione præstantissimus, qui tantę auctoritatis, & opinionis extitit in gymnasio Parisiensi, ut Doctor illuminatus ubiq; vocatus sit. Hic (ut aiunt) actū Sorbonicum Parisijs primus instituit, in cuius rei memoriā, actus ipse semper ab vno Minoritano inchoatur, & à Dominicano absoluitur, scripsit subtilissimè super 4. sent. lib. quæstionum variarum lib. vnum, de veritatibus beati Augustini lib. vnū, quandam Epitomen super libros naturales Arist. Quadragesimale, & postillas per annum, Annotationes memoria dignas in totā sacra scripturam. Ferunt etiā edidisse super Decretales. Floruit anno 1324. obiitq; Placentię. Pater Sanfon Generalis Minister in eius commendationem monumentum extruxit.

Frater Franciscus Maurus Hispellas Vmber edidit Poëma inscriptum Franciscianos, lib. 13. ad sereniss. Cosmum Medicem magnum Hetrurię Ducem.

Frater Franciscus ab Ostuna Bethicus scripsit super Missus est, & sermones in Euangel. totius anni. Claruit anno 1530.

Frater Franciscus Ortitius Hispanus scripsit super psal. 50.

Frater Franciscus Panigarola Mediolanensis, ac Concionatorum sui temporis facile princeps, summis eloquētię neruis, elegantiq; stylo, ac lingua Hetrusca scripsit octodecim lectiones aduersus Ioannem Caluinum hēresiarcham, centum sermones in Dominicam passionem, expositionem in Dauidicos psalmos, aliam itidem expositionem in lamentationes Hieremię Prophetę, binas orationes funebres in obitum illustrissimi Cardinalis Borromęi tituli S Praxedis, artē cōponēdi conciones, plura quoq; si ei vita comes fuerit, in lucē editurus, precipuè in Iob, & in difficiliore sacre scripturę locos.

Frater Franciscus Pichardi Doctor Parisiensis edidit enarrationes in Euangelia.

Frater Franciscus Feuardentius edidit Scholia in Irenęum, & Appendicem ad Alphonsum à Castro.

Frater Franciscus de Platea Bononiensis iuris, & scripturarum egregiè doctus scripsit opus insigne de restitutionibus lib. 1. de censuris lib. 1. de vsuris, & actu matrimoniali, & varios libros.

Frater Franciscus Polygranus edidit enarrationes in Euangelia, & assertiones quorundam Ecclesię dogmatum.

Frater Franciscus Rubeus de Apignano scripsit super 1. sent. Scoti.

Frater Franciscus Sauonenis Ligur scripsit quædam præclara opuscula, de quibus ista feruntur, de Futuris contingentibus, de Sanguine Christi, de poenitentia Dei, & de conceptione beatę Virginis.

Frater Franciscus Titelmanus Hassellensis Academię Philosophorum apud Louaniū aliquando Moderator illustris, & Prælector plura piissima, & doctissima edidit Syntagmata in diuinas scripturas, elucidarium in Iob, in Psalmos, in Hymnos, in Cantica, in omnes D. Pauli epistolas, in omnia Euangelia, de consideratione rerum naturalium, & plures

& plures Tractatus de sacramentis.

Frater Franciscus ex Valentia Padi edidit quæstiones in Metaphis. Arist.

Frater Franciscus Vifdomini Ferrariensis eruditionis, & eloquentiæ summæ, inuita & prorsus reluctante natura, ob linguæ & naturalis vocis offendiculū, edidit diuersas homilias Latino, & vernaculo sermone, Quadragesimale, & Cathéchismum catholicum, & quasdam Latinas orationes, & quædam alia, quæ à studiosis desiderantur.

Frater Frāciscus Vuiler scripsit insigne Repertorium Epistolarum sancti Hieronymi & alia quædam opuscula insignia, anno 1495.

Frater Franciscus Ximenius à Cifneros Palétinæ Diocesis Hispanus S.R.E. Presbyter Cardinalis tituli S. Balbinæ, Archiepiscopus Toletanus, Archicancellarius Hispaniarum edidit ad Leonem X. Pont. max. vniuersū vetus ac nouum Testamentū multiplici lingua, hoc est Hebraica, Chaldaica, Græca, Latinaq; immensis sumptibus, laboribus, ac vigilijs, maxima cum diligentia ab vniuersitate Complutensi in Hispania impressum, accitis ad hoc operis vndique terrarū tum in linguarū cognitione doctissimis viris, tum exemplaribus castigatissimis ac vetustissimis ex Vaticana & Medicea bibliotheca desumptis, vel à Venetorum Senatu trasmissis, aut aliunde nulla expensarum, aut laborum habita ratione conquisitis.

Frater Frāciscus Ximenius Cathalonius Episcopus Elnensis, & Patriarcha Hierosolymitanus edidit librum insignem de Angelis, & multa alia opera præclara lingua Cathalana, quæ reperiuntur in bibliotheca monasterij S. Mariæ à Iesu ciuitatis Barcinonensis, & in multis alijs bibliothecis Principatus Cathalonix.

Frater Frāciscus Zamora Hispanus conscripsit Homilias in singulos vers. Psal. 50.

Frater Franciscus Zichenius Teutonicus edidit in septem verba, quæ Christus in cruce protulit.

Frater Gabriel Brunus Venetus Terræ sanctæ Prouincialis ordinauit tabulā alphabeticam in singulis libris & capitibus tam noui, quam veteris Testamenti.

Frater Gaspar Scangerus scripsit scrutinium scripture, de libro arbitrio, de Missa contra Lutherum, de Matrimonij indissolubilitate, præsertim verò strinxit calamum in pestiferos Lutheranorum foetus.

Frater Gentilis Cingulanus transtulit ex Græco in Latinum Ioannem Climacum.

Frater Georgius Benignus Ragusinus Archiepiscopusq; Nazarenus edidit quæstiones de natura Angelica, habentur Florentiæ in bibl. S. Marci.

Frater Gilbertus Tornacensis scripsit sermones Dominicales, item sermones ad statum. Habentur Florentiæ manu scripti in bibl. sanctæ Crucis.

Frater Gerardus quidam Teutonicus scripsit quædam docta, & laude digna.

Frater Gratianus Brixianus edidit super 2. Scoti.

F. Gualterius Gatthor Anglus scripsit in 4. sent. opus sanè distinctum, anno 1489.

Frater Gulielmus Alneuier Northumber scripsit schismatum Elenchos in Philosophiam naturalem lib. 8. lecturam sent. lib. 4. anno 1360.

Frater Gulielmus Bernardi scripsit de sacrarum literarum communicatione, earumq; sensu germano.

Frater Gulielmus Cremonensis Episcopus Ticinensis edidit in 4. lib. sent.

Frater Gulielmus Fulginas D. Bonauenturæ opera in compendium redegit.

Frater Gulielmus Lamarensis Anglus scripsit super 4. sent. Correctoriū sancti Thomæ, Additiones in sanctum Bonauenturam, lecturas scolasticas, anno 1340.

Frater Gulielmus Ocham Anglicus Ioannisq; Scoti auditor, eiusq; doctrinæ oppugnator acerrimus, iuxta nominis etymologiam bellicosus, cum galeæ nomenclaturā contineat, scripsit in 4. sent. lib. & quodlibeta, & varia opuscula.

Frater Gulielmus Varro Anglicus Ioānis Scoti præceptor scripsit in 4. sent. & quæstiones ordinarias in opera Arist. Floruit anno 1270.

Frater Gulielmus Rubion Cathalonius scripsit super 4. sent. lib. Claruit anno 1333.

Frater Gulielmus Voriljo Brito conuentus Diuanni scripsit in 4. sent. opus præclarum, & quædam alia.

Frater Gulielmus Vuoderfordensis Anglus scripsit aduersus Vuitcleffum, declarationum

tionum lib. 1. contra 18. articulos, & alia præclara opuscula.

Frater Gutierrez Treius Placentiæ Hispanæ oriundus elaborauit Commentarios in Euangelia 1550.

Frater Helmanus Teutonicus de Nechemburg scripsit sermones de tempore.

Frater Henricus Herpius, vel de Hierp, Prouinciæ Coloniae, ingenio præstans, & clarus eloquio, iuris Pontificij non ignarus, scripsit de mystica Theologia tam speculatiua, quàm affectiua, & librum de decem præceptis, speculum perfectionis, & quædam alia. Claruit sub Friderico anno 1460.

Frater Henricus Helmesius Germipolitanus, summæ Colonienfis Ecclesiæ Concionator insignis, conscripsit in omnes Epistolas, & Euangelia tomos quinque miro artificio, & eruditione concinnatos anno 1550.

Frater Henricus à monte Iardino Ianuensis edidit Commentarios in Ioannem, & Euangelia.

Frater Henricus Regius Paderbonensis redegit Biblia ordine alphabetico.

Frater Henricus de Vuerlis Teutonicus Prouinciæ Colonienfis scripsit super 4. sent. de potestate Ecclesiæ, sermones varios, & alia plura, anno 1440.

F. Hermannus Brucken Nortusianus edidit sermones de sanctis proprios, & cōmunes.

Frater Hieremias Vrinensis edidit expositionem lucidam in quosdam Psalmos, in Orationem Hieremiæ Profetæ, & in Canticum Zachariæ sermone vernaculo.

Frater Hieronymus Balbanus edidit conciones decem lingua Hetrusca, & tractatum de Oratione.

Frater Hieronymus Bresighellenfis edidit quandam concionem sermone vernaculo de sacro Iubilei anno.

Frater Hieronymus Gadius Bononienfis scripsit luculenter in quodlibeta Scoti.

Frater Hieronymus Girellus Brixianus Theologus, & Philosophus insignis scripsit de primò cognito, & de speciebus intelligibilibus, & expositionem lucidam in disputationes Auerrois contra Algazelem, quæ adhuc desiderantur.

Frater Hieronymus Leopolditanus Ecclesiastes, & lector in vrbe Cracouia Polonici Regni Regia, omnes Bibliorum libros Polonica lingua conuertit. Claruit sub Carolo V. anno 1536.

Frater Hieronymus Maripetrus Venetus edidit spiritualem Petrarcham.

Frater Hieronymus Mengus Vitellianensis edidit compendium de arte Exorcistica sermone vernaculo, & flagellum Dæmonum.

Frater Hieronymus Pistoriensis edidit super Formalitates Scoti, & quasdam conciones lingua Hetrusca.

Frater Hugo de Castronouo edidit de finali Iudicio in Theologia, & de Antichristo, in 4. lib. sent.

F. Hugo de Digna edidit notabilem expositionem super Regulam beati Francisci.

Frater Hugo de Mancestria Anglus Prouincialisq; Angliæ scripsit contra quendam impostorem iussu Philippi Francorum Regis, & Compendium Theologiæ, anno 1294.

F. Huggarius Pisthiensis edidit sermones, qui inscribuntur Biga salutis, anno 1497.

Frater Hugo Stelstadt Teutonicus beati Bonauenturæ interpres.

Frater Iacobus Asculanus Picens varios edidit sermones.

Frater Iacobus Brancus ex Alba Ligur edidit opusculum per conclusiones in omnes libros Aristotelis.

Frater Iacobus de Casa edidit tractatum de conceptu Virginali.

Frater Iacobus Laudensis Theologus, & Summistæ citatur in Angelica.

F. Iacobinus Malafossa Barginensis Metaphysicus, & Theologus suo tempore clarissimus scripsit doctos Commentarios in primum Ioannis Scoti, & quasdam preces ad sacrum Concilium Tridentinum.

Frater Iacobus Alexandrinus edidit in naturalem Philosophiam Arist.

Frater Iacobus Florentinus redegit in meliorem formam Summam Raynerij Pisani.

Frater Iacobus de Massa scripsit historiam montis Aluernæ.

Frater Iacobus Paniscocti Melfitenfis scripsit opus prolixum in Psal. 14. interrupto dialogo

dialogo, item de articulis fidei. Claruit anno 1535.

Frater Iacobus de sancto Giminiano conscripsit sermones de tempore.

Frater Iacobus à Spinello edidit super 4. lib. sent. & in vniuersa Biblia.

Frater Iacobus à Trifanto elaborauit 32. Quadragesimalia, & multos sermones tam dominicales, quàm de tempore, & de sanctis.

Beatus Iacoponus Tudertinus edidit quædam opuscula Latina, & Hetrusca lingua laude digna.

Frater Ianus Lacinius Calaber Phycroneus edidit pretiosam Margaritam nouellam de pretiosissimo Philosophorum lapide.

Frater Ioannes Anglicus exposuit vniuersalia Scoti.

Frater Ioannes Argumanes Hispanus compilauit Tractatum de valore indulgentiarum lingua Hispanica.

Frater Ioannes Basolius scripsit candidissimè super 4. lib. sent.

F. Ioannes Bruncaldal, vel Blomendal Teutonicus Philosophus, & Prædicator egregius scripsit sermones de tempore lib. 1. de sanctis lib. 1. per Quadragesimam lib. 1. Claruit anno 1330.

Frater Ioannes Camers Commentarium edidit in tabulam Cæbetis, scripsitq; annotationes in Fenestellam, castigationes Plinianas, primus enim conscripsit Indicem in Plinium, scripsit alia quædam anno 1528.

Frater Ioannes Canonicus Ioannis Scoti auditor, Philosophus, Theologus, & Iuris consultus, scripsit super 4. sent. & Commentarios in lib. Arist. & alia, anno 1320.

B. Ioannes Capistranus scripsit de Cupiditate lib. 3. contra Huscitas lib. 1. sermones varios lib. 1. de Passione Domini lib. 1. & epistolas nonnullas.

Frater Ioannes à Casali varias contexit quæstiones in Philosophia, & Theologia.

Frater Ioannes de Colonia Agrippina edidit postillâ hyemalem, & æstiuale in 4. sent.

Frater Ioannes Concilij Gallus multa concinnauit, interfuitq; sacro sancto Concilio Tridentino.

Frater Ioannes à Dauentria Minister Prouinciæ Coloniae edidit exigim absolutissimam errorum, qui sunt in confessione Lutherana, & Apologiam.

Frater Ioannes Delphinus è Casali maiore multa edidit opuscula, de rerum euentu, de coelibatu, de potestate Papæ, de coelestibus globis ad Camillum Paleotum, de methodo, & quædam alia.

Frater Ioannes Dunsius Scotus vir admirandæ eruditionis subtilitate præditus, ob dicendi obscuritatem Græcè (Scotinos) dictus, quod olim Heraclito cognomen fuit; ferunt per diem interdum, & amplius immobilem sedisse mente, & sensibus sopitis, aut certè procul à corpore aberrantibus, atq; ita demum ab hominibus eius rei ignaris pro defuncto elatum, scripsit in 4. sent. libros, & quodlibeta, commentarios in Euangelia, in Epistolam ad Romanos, sermones de tempore. Hic scholam Parisiensem (velut alter Apollo) magnoperè illustrauit, & mirum cum nomine, & re fuerit subtilis; in nullo tamen à Parisiensi vniuersitate fuit notatus. Claruit anno 1308. obiitq; Coloniae Agrippinæ apud Minores, cuius epitaphium extat.

Scotia me genuit, Anglia me suscepit.

Gallia me docuit, Colonia me tenet.

Frater Ioannes de Erfordia Teutonicus edidit tabulam Iuris, Summam de casibus, in literis diuinis illuminatus, & peritus fuit.

Frater Ioannes Durandus, siue Duren Teutonicus edidit sermones de tempore, Quadragesimale, de septem peccatis mortalibus, & multa alia præclara opuscula.

F. Ioannes de Fabbrica edidit tractatum de indulgentijs pro animabus in Purgatorio.

Frater Ioannes Ferus Latinè, & Germanicè multa conscripsit in libros noui, & veteris Testamenti, & alia multa.

Frater Ioannes de Fonte Lector in monte Pessulano edidit Conclusiones in 4. sent. lib.

F. Ioan. Garię Tolosan? Doctor insignis vniuersitatis Tolosanę aliqua edidit opusculum, quod, Enarrant, inscribitur.

Frater

- F. Ioannes Genſius Quaia Parmenſis edidit librum de ciuitate Chriſti, & Roſarium .
 Frater Ioannes Gritſch Baſileenſis ſcripſit ſermones de tempore per Quadrageſimā .
 Frater Ioannes Krauenam Teutonicus quædam conſcripſit tempore Pij II. Pont. .
 Frater Ioannes Lagienus illuſtrauit ſermones B. patris Auguſtini .
 Frater Ioannes Mappellus Mediolanenſis fecit tabulam vtilem ſuper conformitates Bartholomæi de Piſis .
 Frater Ioannes Merdigius Teutonicus concionator egregius ſcripſit ſermones de tempore lib. 11. de ſanctis lib. 11. per Quadrageſimam lib. 1. .
 Frater Ioannes Perrinus Doct̃or Pariſienſis edidit de diſpenſatione Ordinis Minorū .
 Frater Ioannes Rennamam Teutonicus ſcripſit deſenſorium ſui, de Paſſione Domini ſermones varios, & alia complura .
 Frater Ioannes Rioche Britannus ſcripſit Compendium temporum, & Hiſtoriam ab Aſcenſione Chriſti vſq; ad annum 1576. .
 Frater Ioannes Richardi Ep̃ſcopus Draconenſis edidit Compendium Theologiæ .
 Frater Ioannes à Ripa Tranſonum Picens, qui ſuo hortatu Græcos redegit ad ſanctę ſedis obedientiam, ſcripſit ſermones de tempore, & de ſanctis .
 F. Ioannes Roijardus Antuerpienſis ſcripſit homilias iuxta literam in omnia Euangelia Quadrageſimalia medio inter veteres, & ſcholasticos ſtylo, anno 1540. .
 Frater Ioannes à Fonte edidit libellum ſuper Marcum, & quædam alia opuscula vulgari ſermone .
 Frater Ioannes de Rupella Aquitanus Magiſter Pariſienſis ſcripſit quædam opuscula, Summam virtutum & vitiorum, ſermonesq; Dominicales .
 Frater Ioannes Pupeciffa, præter ea quæ in lib. ſent. ſunt accuratè ſcripta, multa prædixit euentura ſpiritu quodam prophetico, anno 1340. .
 Frater Ioannes de ſancto Geminiano edidit quaſdam meditationes in Euangelia .
 Frater Ioannes Salon Valentinus edidit de emendatione Romani Calendarij, & de Paſchalis ſolemnitatis reductione .
 Frater Ioannes à Saxonia Teutonicus edidit ſummam Iuris, ſermones de tempore, & de ſanctis, anno 1350. .
 Frater Ioannes Standitius Anglicus ſcripſit aduerſus Eraſmi verſiones noui Teſtamēti, anno 1520. .
 Frater Ioannes Tirlandi ſcripſit officium quinq; Martyrum noſtri Ordinis, Berardi ſcilicet & ſociorum .
 Frater Ioannes Tyſſington Anglicus ſcripſit contra Vuicleſſi confeſſionem, de Sacramentis lib. vnum, de confeſſione auriculari, & alia .
 F. Ioannes Vallonus à Iuuenatio Apulus edidit declarationes marginales in Formaliſſimam Scoti .
 F. Ioannes Vigerius Ianuenſis edidit lucidam lecturam in primum lib. ſent. Scoti .
 Frater Ioannes Antonius Fauentinus Eccleſiaſtes noſtro tempore clariffimus edidit quaſdam meditationes ſermone vernaculo non minus doctas, quàm vtilis, & alia .
 Frater Ioannes Maria Velmatius Bagnacauallenſis edidit opus, metro exametro, inſcriptum Chriſtiados .
 Frater Ioſephus Angles Valentinus Ep̃ſcopus Boſſanēſis librum intitulum Flores Theologicarum quæſtionum ſuper quartum librum Sententiarum legentibus proficiuū, & ad promouenda ſtudia Theologiæ valde vtilem compoſuit .
 Frater Lādulphus Caracciolus Neapolitanus, Archiepiſcopusq; Amalphitanus ſcripſit ſuper 4. ſent. in 4. Euangelia, in epiſtolam ad Hebræos, in Zacchariam Prophetam, & ſermones de tempore .
 Frater Laurentius Maſterillus Fulginas opus Hymnorum ſacrorum edidit .
 Frater Leonardus Giphonenſis ſcripſit egregiam lecturam ſuper Cantica Canticorū, ſuper 4. ſent. libros, ſermones varios, & ſummam notabilem .
 Frater Lucas Aſſiſinas edidit opusculum quoddam, cū eſſet Regens Pariſijs .
 Frater Lucas Bitontinus edidit ſuper Euangelia, & Epiſtolas Quadrageſimales . Habentur Florentiæ manu ſcriptæ in bibli. ſanctæ Crucis .

Frater Lucas Paciulus ex Burgo sancti Sepulchri omnem penè rationem Mathematicæ disciplinæ complexus est, de diuina proportionem compendium, & alia insignia opuscula contexuit.

Frater Lucas Paduanus diui Antonij discipulus, iugi studio exercitatus, scripsit sermones de tempore, & de sanctis; habentur Paduæ manu scripti in bibl. Franciscanorum pastrum Conuentualium.

Frater Ludouicus de Lyrano edidit sermones feriales per totum annum, commune sanctorum, & multa alia.

Frater Ludouicus ex Filicaia Florētinus edidit vitam B. Francisci carmine Hetrusco.

Frater Ludouicus Tifernas (cognomento Philosophus) edidit hortulum Religionis sermone vernaculo.

Frater Mamotrepus à Regio Lepidi edidit Dictionarium omnium Bibliorum, quod rudibus clericis veluti mammam exhibuit.

Frater Marcus Blancus Salodiensis, alumnusq; fratris Francisci Lichetti, compilauit tractatum de secundis intentionibus.

Frater Marcus Olissiponensis edidit chronica Religionis lingua Hispanica digesta in tria volumina.

Frater Marcus de Summa Ripa Lector vniuersalis Taurini edidit Quadragesimale, quod inscribitur, Bonum quaternarium summæ Ripæ.

Frater Marcus Vlmenfis Hermannus edidit Dictionarium in scriptura sacra.

Frater Matthæus Siluegius Catanensis Siculus edidit compendium in omnes libros naturales Arist.

Frater Matthias Bellintanus Salodiensis edidit lingua vernacula tractatum de oratione mentali.

Frater Matthias Doringus edidit Respublicas defensiuas pro Nicolao Lyrensi, cuius auditor fuit, contra Paulum Burgensem.

Frater Matthias Felisius Brovvershauius edidit eruditam, & catholicam elucidationem institutionis Christianæ, & super Decalogum.

Frater Mauritius Hibernicus postillauit totam doctrinam Ioannis Scoti, & eius vniuersalia subtilissimè commentatus est, edidit etiam Dictionarium sacre scripturæ.

Frater Maximianus Beniamus Cremenfis edidit quasdam orationes.

Frater Melchior Parmensis edidit interrupto dialogo tractatum de Anima lingua Hetrusca.

Frater Michaël de Charcano Mediolanensis Theologus, & declamator celebris, in sermonibus vehemens, edidit de decem præceptis, & sermones vtilis.

Frater Michaël Medina Hispanus, Theologusq; Reginus, edidit Christianam Parænesim, & tractatum de Indulgentiis, & in 14. Articulis Symboli Apostolorum, & de Purgatorio, de recta fide & alia multa.

Frater Monaldus Iustinopolitanus Dalmata Theologus, & Iurisconsultus scripsit summam Iuris canonici, quæstiones in 4. sent. sermones varios lib. 1.

Frater Nicolaus ab Aquæ villa edidit sermones de Natiuitate, de sanctis, & per totum anni circulum.

Frater Nicolaus ab Auximo Picens composuit supplementum ordine alphabetico, & summam.

Frater Nicolaus Goran scripsit docta quædam in lib. sent. & sacram scripturam.

Frater Nicolaus Bonetus edidit Philosophiam naturalem.

Frater Nicolaus Grandis sacratissimæ facultatis Theologus scripsit ad Franciscum Gallorum Regem, in duas Epistolas B. Pauli, ad Romanos, & ad Hebræos elegantes Commentarios, anno 1546.

Frater Nicolaus Herbron scripsit Latino sermone enarrationes Euangeliorum quadragesimaliū, apud Coloniam Agrippinam Germanica lingua declaratas, & in Psal. 78. enarrationem lamentatoriam.

Frater Nicolaus Lackmam Teutonicus edidit in 4. sent. de tempore, & alia plura non abijciendæ lectionis.

Frater

Frater Nicolaus à Lyra ex Normandię oppido, genere Iudæus Hebraicarū literarum ab incunabulis studiosus, & ad perfectum instructus, vera, pura, & germana intelligentia edidit libros 85. Claruit anno 1320. Obijt Parisijs, sepultus in capitulo conuentus.

Frater Nicolaus Mutius Venetus edidit super Gregorium opus distinctum per materias, anno 1238.

Frater Nicolaus de Nijse Gallus concionator suo tēpore celeberrimus scripsit Compendium super 4. sent. sermones de tempore, gemmam prædicantium.

Frater Nicolaus de Orbellis Prouinciæ Turoniæ scripsit præclara quædam in 4. lib. sent. & Commentarios penè in omnes Arist. libros, & de casibus conscientiæ, & alia.

Frater Nicolaus Rochā scripsit de Concilijs generalibus, sermones, & quædam alia.

Frater Nicolaus Tacitus Zigenius ex Distemio oppido Brabantię edidit ad Iuliū III. castigationes in nouum Testamentum sub titulo Epanorthotes, item scholia in nouum Testamentum.

Frater Nicolaus de Torga scripsit de adoratione nominis Iesu Christi aduersus Petrū Vigmanum monachum Vratislauensem.

Frater Nicolaus Veronensis Vmber edidit Quadragesimale, & Dietarium salutis super Epistolas Quadragesimales.

Frater Octauianus Preconius Messanenensis scripsit summam de sacramentis, & de passione Christi sermone vernaculo.

Frater Oliuerius Maillardus Britannus edidit duo Quadragesimalia, & alia.

Frater Osualdus Vicarius Prouincię Vngarię edidit quartam partem operis Pelbarti morte consilium eius peruertente.

Frater Paduanus de Grassis Barolita scripsit Enchiridion scholasticum, & contradictiones in Quodlibeta Scoti, & concilium Pauli de ijs quæ specie tenus inter se pugnare videntur.

Frater Pelbartus Themessuar edidit sermones de tempore, Dominicales, de sanctis, Quadragesimale Triplex, quod Stellarium B. Virginis appellant, Pomerium, & in 3. lib. sent.

Frater Petrus Aureoli Verberius Archiepiscopus Aquensis scripsit stylo scholastico compendium omnium sanctorum Voluminum, super 4. sent. sermones de tempore, item librum qui transcribitur Rosæ distinctionum.

Frater Petrus de colle Teutonicus scripsit de auctoritate Concilij, in lib. sent. sermones varios. Claruit anno 1440.

Frater Petrus de Cornibus Doctor Parisiensis multa scripsit, quæ tamen desiderantur, anno 1555.

Frater Petrus Galatinus Apulus doctor insignis, Hebraicarum literarum non ignoscipit eruditissimè de Archanis catholicæ veritatis contra Hebræos, & multa alia opera, quæ habentur Romæ in bibl. Aracoeli manu scripta.

Frater Petrus Ioannes edidit Postillas in omnem ferè diuinam scripturam.

Frater Petrus Paulus de Potentia Apulus edidit quandā quæstionē de matrimonio.

Frater Petrus Reginaldus edidit Speculum finalis retributionis, de gaudijs piorum, & poenis malorum.

Frater Petrus Rodulphius Tussignanensis sacre Theologiæ Magister, ac sanctæ Inquisitionis Romæ consultor, nec non & vir doctissimus, summa eloquentia, ac summa ingenij dexteritate edidit seraphicę Religionis historiā in tres tomos distinctā: vbi totius Ordinis fundamenta, nec non instituta, & viros qui in eadem Religione floruerunt, & ab hac ætate habentur foelicissimè narrat: item Dictionarium pauperum Lugduni impressum: item conciones viginti vernaculo sermone explicatas super beatę Virginis canticum, & in septem verba quæ Christus in cruce protulit: item homilias centum Latinas in septem Dauidis psalmos, quos poenitentiales vocant: item de Christiano oratore libros tres, & alia quædam.

Frater Petrus de Saxonia edidit summam casuum, sermones de tempore, & de sanctis lib. 1.

Frater Petrus Thomas edidit tractatum Formalitatum ad mentem Scotistarum,

quandam Epistolam ad infantem Aragoniæ de conceptione B. Virginis.

Frater Petrus de Trabibus edidit super primum lib. sent.

Frater Philippus à Monte Calerio scripsit sermones de tempore, de sanctis, & Quadragesimale.

Frater Philippus Varagius edidit flores totius Theologiæ.

Frater Philippus Diez edidit quadruplex Quadragesimale, & totidem Aduentuale, insuper & Dominicale, & de sanctis sermones plurimos.

Frater Philippus Vleran edidit Concordantias Euangeliorum, & Homilias 14. Habentur manu scriptæ Florentiæ in bibl. sancti Marci.

B. Pontius Corbonellus postillam edidit in vtrumq; Testamentum.

Frater Raymundus Aëtgerij ex ciuitate Miniatenfi edidit in Polytica Arist.

Frater Richardus Cenomani Doctor Parisiensis doctissime scripsit in Psalterium, & alia nonnulla.

Frater Richardus Mediauillanus in sacris literis, Philosophia, & Iure Canonico egregie doctus, Doctor copiosus, & solidus scripsit luculenter super 4. sent. super distinctiones decretalium lib. 1. de ordine iudiciorum, in Epistolas Pauli lib. 4. in quatuor Euangelia lib. 4. de conceptione B. Virginis, & quædam alia.

Frater Robertus Caracciolus à Licio Episcopus Liciensis scripsit multa præclara opuscula, sermones de tempore, de laudibus sanctorum, de poenitentia, & de peccatis.

Frater Robertus Eliphar scripsit quæstiones super 4. sent. quæstiones ordinarias lib. 1. lecturas Theologiæ lib. 1.

Frater Robertus Messier edidit sermones viles super Epistolas, & Euangelia Quadragesimalia.

Frater Robertus de Russia scripsit ad Haymonem Anglicum in Regulam sancti Francisci, sermones varios, super sent. & quædam alia.

Frater Rogerius Bacchonitanus Doctor Osoniæ scripsit super 4. sent. in lib. Naturales, & Morales Arist. compendium studij Theologici, de Nicromanticis imaginibus, pronostica de syderum cursu, regimina coelestium, de vera Astronomia, & alia præclara, anno 1280.

Frater Salimbenus de Salimbenis Parmensis contexuit historias sui temporis, & chronica Italiæ vsque ad annum 1280.

Frater Samuel Cassinensis edidit opus inscriptum liber Isagogicus.

Frater Seraphinus Cumiranus Feltrensis edidit tomos duos contradictionum veteris, & noui Testamenti.

Frater Siluester Rossanensis edidit tractatum contemplatiuum de sanguine Christi.

Frater Simon Pontanus Doctor Parisiensis edidit historiam catholicam, Dialecticam, & alia varia opuscula.

Frater Stephanus Brulifer Doctor Parisiensis scripsit Reportata in 4. sent. lib. diui Bonauenturæ, de timore seruili, & alijs donis omnipotentis Dei.

Frater Theodoricus de Obsenbruck Teutonicus Prouinciæ Colonix edidit de passione Domini, manuale simplicium, & de exercitio interiori.

Frater Thomas de Ales Anglicus scripsit disputationes scholasticas, sermones Dominicales, & vitam B. Mariæ Virginis.

Frater Thomas de Cellano edidit duas sequentias, quarum principia sunt: Fregit victor virtualis, & sanctitatis noua signa, scripsit etiam librum de vita, & miraculis beati Francisci.

Frater Thomas ab Auximio Picens scripsit Quadragesimale, & clipeum Ecclesiæ, & quædam alia.

Frater Thomas Murner Argentinus multa edidit opuscula, præsertim calendarium, in quo Lutheranorum mores secundum circulum Zodiacum graphice depingit.

Frater Thomas de Spinosa Hispanus illustrium virorum tum Græcorum, tum quoque Romanorum viras ex Plutarcho in compendium, ipsissimis sibi iconibus apposis, vernacula lingua redegit, præloq; mandauit.

Frater Tilmanus de Hachenberg Teutonicus scripsit sermone de sanctis, & alia.

Frater

Frater Vbertinus à Cafali scripsit volumen ingens, quod prænotauit arborem vitæ Crucifixi ad vniuersos Christi fideles, in Apoc. de septem statibus iuxta septem visiones.

Frater Vrbanus Bellunensis edidit institutiones Grammaticas in linguam Græcam.

Frater Xpophorus Moreno Valentinus Minister Prouinciæ Valentia, ac Ecclesiastes hoc nostro tempore insignis edidit lingua Hispana librū de claritate simplicium in duas partes diuisum, & alterum de itinerario in cœlum, & tertium de vita, & actibus B.P. Nicolai Factoris etiam Minoritæ & Valentini.

De Franciscani Ordinis excellentia.

QUANTO PERE Deus opt. max. seraphicum hunc Ordinem dilexerit vel saltem ex ipsis sanctis, atq; beatis hîc subiiciendis, quos sibi ex eo seligere dignatus est, liquidò constat. Nec tamen velim quis existimet me omnes in medium adduxisse, sed quod plures me fugerint, quàm ad meam notitiam peruenerint. Quis enim dubitet apud Tartaros, Danos, Anglos, Scotos, Hybernos, Dalmatas, aliasq; nationes, vel Turcæ immani Christiani nominis hosti miserrimè subiectas, vel in hæresim turpissimè collapsas, apud quas olim sacra hæc Religio summoperè floruit, & modò vix eius vestigium apparet, plures patres sanctitate insignes, Deoq; gratos fuisse, qui sanctorum collegio excepti sint: quiq; miraculis tum in vita, tum quoque in morte claruerint? Nul- lus sanè, si huius sacrae Philadelphiae institutionem candido animo, apertisq; oculis cõtemplatus sit. Quorum tamen nomina, atq; memorias vel infidelium, aut hæreticorum nequitia, vel patrum, qui eorum vitam, atq; gesta ad posteros scripto transmitterent, vituperabilis oscitantia absorbit. Interim tamen cuperem, vt quisquis ille sit, hunc nostrum qualemcunq; laborem boni consulat, defectumq; si quis fuerit, æquè ferat, atq; Altissimo mecum, pro tanta misericordia, atq; erga hunc Ordinem beneuolentia, debitas gratias agat. Ne autem debitum ordinem, atq; serie in sanctorum, atq; beatorum enumeratione & dispositione inuertisse, ex crassa quadam ignorantia videamur, pium lectorem ante omnia præmonitum volumus, id nostro animo insedis, vt videlicet primo loco tum sanctos, tum quoque sanctas siue primi, siue secundi, siue etiam tertij Ordinis beatissimi patris nostri Frâncisci reliquorum eatalogo à summis Pontificibus ascriptos; Secundo verò Minoritas beatos alphabeticò ordine: sed Tertio tum secundi, tum quoque tertij Ordinis beatas mixtim: atqui quarto Tertiarios: sed quinto & vltimo loco vt Martyres, siue in Europa, siue etiam in nouo mundo apud Indos cùm Occiduos, tum quoq; Orientales, martyrij laurea pro Christi Seruatoris fidè laureatos, statuere- mus collocaremusq;.

Sacri Ordinis Minorum sancti diuorum catalogo ascripti.

S. B ERARDVS martyr.	S. Angelus martyr.
S. Petrus martyr.	S. Samuel martyr.
S. Accursius martyr.	S. Donulus martyr.
S. Adiutus martyr.	S. Leo martyr.
S. Otho martyr.	S. Nicolaus martyr.
S. Daniel martyr.	S. Hugolinus martyr.

Horum quinque primi Marrochij, septem verò postremi Ceptæ in Affrica sub Sara- cenis martyrij palmam assequuti sunt.

- S. Bonauentura Episcopus, & confessor.
- S. Ludouicus Episcopus & confessor.
- S. Antonius de Padua confessor.
- S. Bernardinus confessor.
- S. Iuo presbyter.
- S. Ludouicus Francorum Rex confessor.
- S. Elzearius confessor.
- S. Clara virgo Clarissarum Primipila.
- S. Elifabetha vidua & Tertiaria.

Seraphici

Seraphici Ordinis Beati.

- B. **A**CCVRSIVS laicus vitæ sanctitate clarus.
 B. Adam Ruffus præclaris miraculis corrufcans, obiit Barij apud Apulos.
 B. Adamus Catharæ sepultus.
 B. Adolphus Rilonij humatus.
 B. Adolphus Comes.
 B. Agnellus Pisanus primus Angliæ Minister, & almi Parisiensis conuentus primus fundator, Oxoniæ apud Anglos situs est.
 B. Aldemarius à Felfinio iacet in loco Figiaci apud Aquitanos, qui mortuus cæcos, & à dæmonibus vexatos curauit.
 B. Aldobrandinus de Amanatis Florentinus Salmanastra Perfidis obiit, miraculisq; claruit glorioso martyrio coronatus.
 B. Albertus à Sartiano miraculis clarissimus.
 B. Alexander de Ales consummatus theologus Parisijs tumulatus.
 B. Alphonfus Boroxius iacet Occaniæ.
 B. Alphonfus Sartor vir integerrimus.
 B. Amadeus Lusitanus Mediolani sepultus.
 B. Ambrosius à Massa, qui iacet in conuentu Vrbeuetano, viuens & mortuus miraculis insignis.
 B. Angelus à monte Leone obiit clarus miraculis apud montem Compatrium.
 B. Angelus de Clauasio vir doctissimus Cunij humatus.
 B. Angelus Tancredi Reatinus primò miles, deinde socius beati patris Francisci Assisij in ecclesia sancti Francisci, non longè à tumulo B. patris conditus est, qui signa, & miracula viuens, atque mortuus edidit.
 B. Andreas cognomento Dulcis iacet Arimini.
 Beatus Andreas de Comitibus Anagninus nepos Alexandri IIII. Pont. posthabita Cardinalitia dignitate sanctè vixit, obiitq; miraculis clarus, iacet in loco Pilei prope Anagniam.
 B. Andreas Hispellas miraculorum multitudine cunctis admirabilis iacet Hispelli.
 B. Andreas Vngarus in ciuitate Bidinij Regni Bulgarorū martyrio coronatus obiit.
 B. Andreas Adriæ sepultus.
 B. Andreas Albanensis Berberia tumulatus.
 B. Andreas Mediolanensis Argenghæ Orientis martyrio coronatur.
 B. Antonius Nursiæ sepultus miraculis claruit.
 B. Antonius de Rosate Mediolanensis, pro Christi fide à Saracenis inter asseres per medium sectus, glorioso martyrio consummauit agonem.
 B. Antonius Tegrinus Pisanus, qui viuens signa fecit, obiit gloriosè in monte Luco in agro Spoletano.
 B. Antonius Dirrachienfis Archiepiscopus Dirrachij quoq; sepultus.
 B. Antonius Ferrariensis iacet Cotiniolæ.
 B. Antonius Burgensis Toleti sepulturam nactus est.
 B. Augustinus Assisinas primus Prouinciæ Terræ laboris Minister obiit Neapoli ea ipsa hora, qua beatus Franciscus Assisij.
 B. Barbarus vir sanctitate vitæ clarus, ac socius beati patris Francisci.
 B. Bartholomæus Puccius iacet gloriosus in loco montis Politiani Tusciæ.
 B. Bartholomæus Martinozzi à monte Politiano, apud Cayrum Babilonis, pro fide martyrio coronatur.
 B. Barbarus in ecclesia sanctæ Mariæ de Angelis prope Assisiū (vt fertur) sepultus.
 B. Belingerius à monte Acuto extat Ianuæ signis præclarus.
 B. Benedictus Apulus Bidinij in Bulgaria martyr.
 Beatus Benedictus Aretinus spiritu prophetico clarus obiit Aretij apud Minores; qui cum esset Antiochiæ Minister, fertur detulisse Aretium Danielis Prophetæ digitum ex Babilone.

- B. Benedictus à Mugello Tusciæ, qui multa præclara fecit, situs est Florentiæ.
 B. Benedictus Hidropicus eximius Philosophus Blucanij sepultus.
 B. Benedictus à Græccio vir deuotissimus.
 B. Benedictus beatæ Virginis studiosissimus Effordiæ sepultus.
 B. Bencasa Tudertinus in Prouincia sancti Iacobi tumulatus.
 B. Benuenutus Eugubinus vitæ sanctitate clarus, spretis mundi huius illecebris, beatiq; Francisci vestigijs hærens, miraculis clarus, iacet Corneti apud Apulos.
 B. Benuenutus vir deuotus, miraculisq; gloriosus obiit, Recineti apud Picanos.
 B. Benuenutus laicus Mantuæ tumulatus.
 B. Bentiuola miraculis insignis obiit in conuentu sancti Seuerini Prouinciæ Marchiæ.
 B. Bertrandus à Bolega magnæ sanctitatis vir, atq; perfectionis, obiit Arelatæ in Prouincia Prouinciæ.
 B. Bertrandus vir humillimus.
 B. Bernardus iacet in loco Massæ, qui fuit miraculis gloriosus.
 B. Bernardus ex Quintaualle Assisinas vir utiq; probatissimus, beatissimiq; patris Francisci primogenitus, obiit Assisij, & in ecclesia sancti Francisci sepultus est.
 Beatus Bernardus Viritandus in ecclesia sanctæ Mariæ de Angelis prope Assisium tumulatus.
 B. Bernardus Vigilantis de Vida socius beati patris Francisci.
 B. Bernardinus Feltrius spiritu prophetico plenus, & miraculis insignis, iacet in loco sancti Iacobi prope Ticinium.
 B. Bertoldus insignis prædicator Ratisbonæ humatus.
 B. Bonifacius de Riparolo, in quo floruit virginitas, obiit Ianuæ.
 B. Bonitius socius beati patris Francisci obiit Bononiæ, ibiq; sepultus.
 B. Charissimus Clodienfis, vna cum alijs, Venetijs claret.
 B. Cathalanus paupertatis zelantissimus Auximij sepultus.
 B. Catellanus martyr Valentia humatus.
 B. Cherubinus Spoletanus.
 B. Clemens vir miræ perfectionis, & sanctitatis iacet in sacro Aluernæ loco.
 Beatus Colinus olim Argentina Minister, miraculis clarus, iacet Spiræ, apud Germanos superiores.
 B. Conradus martyr cognomento de Alijs ob Christi fidem à Saracenis in Palestina partibus decollatus est.
 B. Conradus martyrio in Prussia coronatus.
 B. Conradus Stonglem Kirijs humatus.
 B. Conradus, Pater vulgò dictus, Hildisen sepultus.
 B. Conradus vir sanctissimus iacet in Prouincia Austriæ.
 B. Conradus magnis miraculis insignis iacet Asculi.
 B. Constantinus ex S. Constantino socius beati patris Francisci miraculis claruit.
 B. Conradus Offidanus Picens sanctitate insignis, qui mortuos quinq; suscitauit, cuiusq; tunica deuotionis causa seruatur in sacro Aluernæ loco, obiit anno 1306. dum prædicaret apud Insulam Romanam (quæ Bastia dicitur) propè ciuitatem Assisij: eius corpus ibidem conditum fuit. Verùm dum bellum inter Perusinos, & Assisinales vigeret, Perusum translatus est, ibiq; in sacrario ecclesiæ sancti Francisci in arca lignea crebris corruscans miraculis quiescit.
 B. Damianus Patauinus vir insignis.
 B. Dauid vir utiq; deuotissimus Augustæ Vindelicorum situs est.
 B. Demetrius in Thana martyrio clarus.
 B. Deodatus Toleti sepulturam nactus est.
 B. Dominicus vir egregius iacet in loco sancti Marini apud Picanos.
 B. Donatus Ferrariensis obiit in conuentu castri Florentini apud Hetruscos.
 B. Drodo, cui (vt fertur) Angelus seruiuit in Missa, obiit Viennæ Allobrogensium, vulgò Delphinato.
 B. Ægidius Assisinas socius beati patris Francisci, qui spiritu prophetico clarus multa, ac

ta, ac magna sui in Deum mutui amoris indicia, & signa dedit, obiit Perusij anno 1272. iacetq; ibidem in ecclesia Minorum.

B. Aegidius de Capocijs vir magnæ sanctitatis quiescit Assisij.

B. Aegidius Regienfis obiit Tuderti.

B. Electus prophetico spiritu insignis iacet Assisij.

B. Electus vir sanctissimus Romæ in conuentu Aracœlitano humatus.

B. alius Electus Diensij tumultatus.

B. quoq; Electus laicus Narbonæ sepultus.

B. itidem Electus Missiæ situs est.

B. alius Electus iacet Rilonij.

B. alius Electus mortuus, atq; ibidem sepultus.

B. Electus Kirensis Guardianus iacet Kirijs.

B. Electus miraculis clarus ibidem quoq; situs est.

B. Electus iuuenis Bremæ tumultatus.

B. Electus laicus martyrio coronatus.

B. Electus spiritu prophetico clarus, qui in suo transitu lætitiæ, atq; claræ sanctitatis signum dedit, apud Cœnomanos Prouinciæ Turoniæ sepultus est.

B. alter Electus, cui (vt fertur) Christus in columbæ specie apparuit, Messanæ miraculis illustris situs est.

B. Erethdus Magdelburgij sepultus.

B. Erueus miraculis insignis iacet Toleti.

B. Ferdinandus vir deuotissimus.

B. Fidentius paupertatis amantissimus dormit Patauij.

B. Franciscus ab Alexandria à Saracenis martyrio coronatus iacet Amalechij.

B. Franciscus Dyrrachinus, qui septem annis panem non gustauit, & signis inclytus fuit, iacet Vriæ apud Apulos.

B. Franciscus nobilis sacerdos apud Brutios sepultus est.

B. Franciscus Fabrianensis miraculis clarus iacet Fabriani in Piceno.

B. Franciscus de Maleficijs Florentinus obiit gloriosus in insula Corsicæ.

B. Franciscus laicus Pauperculus vulgò dictus iacet Venetijs.

B. Franciscus Picens iacet Arghenghæ martyrio clarus.

B. Gallus lector deuotus, cuius sanctitas tanta extitit, vt puluis ex eius sepulchro haustus infirmos sanauerit, iacet Strigonij in Vngaria.

B. Gandulphus, qui viuens plura fecit miracula, iacet in loco Politij apud Siculos.

B. Gentilis Picens, ab infidelibus martyr effectus, sepultus est Venetijs.

B. Gerardus Mutinensis Prædicator insignis obiit Murinæ.

B. Gerardus vir deuotissimus Principidauia tumultatus est.

B. Gerardus à Valentia oppido Padi, ex nobili Cagnolorum familia oriundus, vir quidem idiota, sed sanctitate vitæ notissimus, obiit Panormi, ibidemq; sepultus est, cuius brachium Pisis apud Minoritas asseruatur.

B. Gilbertus vir humillimus Manderburgij humatus est.

B. Gundisaluus Hispanus in Ægipto martyr.

B. alter Gundisaluus Sanchius vir deuotissimus Auria obiit.

B. Gratianus ex Prouincia Romana, qui multa præclara egit, iacet Auximi.

B. Gratianus B. Ægidij socius iacet in loco montis Vlmi in Piceno.

B. Gregorius de Iadera in Bulgaria martyrio clarus.

B. Gualterus Pictauiensis (licet inuitus) Episcopus cæcos illuminauit, & multa alia signa fecit, quiq; plurimos à quatruiduana febre liberat, vitæ sanctitate, & doctrina clauit, obiit Pictauij in Prouincia Turoniæ.

B. Guido laicus humilitate insignis Assisij tumultatus est.

B. Gulielmus sibi simillimus iacet Viennæ.

Beatus Gulielmus Anglicus beati P. Francisci discipulus viuens miraculis clauit, obiitq; Assisij.

B. Alter Gulielmus iacet miraculis clarus in sancto Africano apud Aquitanos.

B. Guliel-

- B. Gulielmus strenuus Minorita Amoniaci obiit, humatusq; est.
- B. Gulielmus à Cordella iacet in loco Tuscanellæ in Hetruria.
- B. Gulielmus à Cortimilio Liguria miraculis clarus iacet Bononiæ.
- B. Gulielmus à Radicophano Prouinciæ Tusciæ, in cuius capitis vertice visus est ignis accensus, iacet in sacro Aluernæ loco.
- B. Gulielmus Coronatus iacet Tuderti sanctitate insignis, qui Ioannem à Muro Cardinalem à morbo suis precibus liberauit, & duos mortuos suscitauit.
- B. Guido Volsinensis situs est in loco Columbarij apud Hetruscos.
- B. Guido socius B. P. Francisci iacet Cortonæ in cathedrali ecclesia.
- B. Guido Senensis miraculis clarus.
- B. Guido prophetico spiritu illustris, atq; oratione insignis iacet Vitonij in Vmbria.
- B. Guido de Spathis, qui clauum in passionis Christi memoriam gerebat, iacet Bononiæ in ecclesia sancti Francisci.
- B. Hassus Tarraconis sepultus.
- B. Henricus Rex Cypri.
- B. Henricus Teutonicus vir perfectissimus Carauillæ situs est.
- B. Henricus Africanus apud Brabantos sepulturam est assequutus.
- B. Hermannus iacet Fulginij, qui viuens, & mortuus miraculis claruit.
- B. Hermannus de Gerstaghen Germanus obiit miraculis clarus in Mulusen.
- B. Hoggerius Saxo Ardenagi tumultatus est.
- B. Hudo vita, & miraculis insignis iacet Nussariæ.
- B. Hugo vita sublimis, & doctrina illustris Massiliæ quiescit.
- B. Humilis vir deuotissimus Bruforcij situs est.
- B. Humilis Perusinus obiit Florentiæ.
- B. Iacobus à Bario Apulorum obiit in loco Puppij, in Clusentino Tusciæ.
- B. Iacobus à sancto Nicolao miraculis clarus iacet Compluti.
- B. Iacobus Assisinas iacet in loco Fogiæ apud Apulos.
- B. Iacobus Vngarellius vir doctissimus Forliuij tumultatus.
- B. Iacobus ex Falerone Picens obiit Muliani in Piceno multis miraculis clarus.
- B. Iacobus Prouinciæ Saxonix Custos Manderburgij sepultus.
- Beatus Iacobus Picens (vulgò della Marcha) situs est Neapoli apud sanctam Mariam de Noua.
- B. Iacobus Tudertinus Tuderti quoq; quiescit.
- B. Iacobus Patauinus in Tanna Saracenorum vrbe pro Christo occisus est.
- B. Iacobus Syriæ Custos martyrio clarus.
- B. Iacobus paupertatis zelantissimus in ecclesia sanctæ Mariæ de Angelis propè Assisium sepultus.
- Beatus Iacobus laicus post obitum miraculis clarus iacet Tifernij in ecclesia sancti Francisci.
- B. Iacoponus Tudertinus vir mirandæ sanctitatis quiescit in ecclesia sanctæ Claræ propè Tudertum.
- B. Ioannes ab Aluerna sanctitate clarus.
- Beatus alter Ioannes obiit Cæsaraugustæ, apud Tarraconensem Hispaniam martyrio coronatus.
- B. Ioannes à sancto Constantino in ecclesia sanctæ Mariæ de Angelis propè Assisium humatus.
- B. Ioannes ab Auellino ciuitate Terræ laboris, qui mortuus miraculis claruit, iacet in loco sanctæ Illuminatæ in agro Tudertino.
- B. Ioannes Vngariæ Minister Villæ Francæ apud Vngaros situs.
- B. Ioannes Bartholi iacet Arimini gloriosus.
- Beatus Ioannes à Neapoli Diaconus à Rege Gazæ, pro Christi fide, martyrio coronatus est.
- B. Ioannes à Bucca Panormi requiescit.
- B. Ioannes Astur vir deuotissimus Asturicæ, quæ Asturum ciuitas est, sepultus est.
- Beatus

B. Ioannes à Capistrano ex Brutiorum opido non longè ab Aquila, Christianæ Religionis Prædicator insignis, & accerrimus vitiorum oppugnator in Stiria, & Charinthia miraculis claruit. Accolæ eius vestimenti fimbriam, dum viueret, contingere affectabant, & hodie ab Vngaris maximè colitur ob stupenda miracula, quæ Deus opt. max. anno Dominicæ incarnationis 1450. apud Belgradum, in die beatæ Mariæ Magdalænæ, dimicantibus Christianis contra infideles, operari ob eius merita dignatus est.

Beatus Ioannes Custos Carauillæ sepultus est.

Beatus Ioannes Etheus Hispanus Infantis Aragoniæ Confessor, vnâ cum Gundisaluo socio, apud Cayrum gloriosè martyrium compleuit.

Beatus Ioannes Piernius apud Brabantos tumulatus.

Beatus Ioannes Firmanus Picens, vir sanctitate vitæ mirabilis, iacet in sacro Aluernæ loco.

Beatus Ioannes vir sanctissimus Vrimbuthij sepultus.

Beatus Ioannes de Laudibus in sancto Geminiano in Hetruria, qui viuens beati patris Francisci laterale vulnus tangere meruit, Bitonij in Vmbria gloriosè quiescit.

Beatus Ioannes vir deuotissimus Ofemij situs est.

Beatus Ioannes Neapolitanus martyrij agonem in Syria consummauit.

Beatus Ioannes à Gatfordio vir mansuetissimus in Prouincia Daciæ requiescit.

Beatus Ioannes Parës Florentinus, primus Franciscani Ordinis Generalis post beatum patrem Franciscum, vir non minus eruditus, quam sanctus, qui instituit nullum fratrem appellandum Magistrum, quiq; nudis pedibus religionis causa Ordinem visitauit, atq; corpus Dominicum in argentea pixide reponendum iussit. qui tandem à Gregorio IX. Pont. max. cui apprimè notus erat, Romam missus, vt Romanos ad S.R.E. obedientiam reduceret, prædicatione Tiberinæ inundationis eos ad præfatam obedientiam præstandam adiecit.

Beatus Ioannes à Barfordio in Prouincia Daciæ miraculis insignis situs est.

Beatus Ioannes Parmensis Generalis Minister, scientia & religione clarus, iacet Camerini, in ecclesia sancti Francisci.

Beatus Ioannes à Gautfordio, apud Hibernos sepultus est.

Beatus Ioannes Pecham Anglicus, atq; Cantuariensis Archiepiscopus, obiit Cantuariæ in Anglia miraculis insignis.

Beatus Ioannes à Vafordio apud Hibernos sepulturam assequutus est.

Beatus Ioannes de Penna sancti Ioannis in Piceno iacet ibidem.

Beatus Ioannes Armeniæ Rex sanctissimè obiit.

B. Ioannes Simplex, quem viuentem beatus pater Franciscus sanctum nuncupauit.

Beatus Ioannes Hortulanus vir humillimus.

Beatus Ioannes ex ciuitate Stenical apud Germanos superiores, primo canonicus in ecclesia cathedrali Moguntina, deinde Spiritus sancti zelo accensus, post habitis mundi huius illecebris, Minorum habitum induit, in quo sanctè vixit, & mortuus miracula fecit: Obijt Spiræ, anno Domini. 1245.

Beatus Ioannes de Rupella vir paupertatis zelantissimus.

Beatus Ioannes sanctitate, & miraculis præclarus obiit Syracusis in Sicilia.

Beatus Ioannes Tentallen in loco sanctæ Illuminatæ in agro Tudertino cœcum illuminauit.

Beatus Ioannes Valeis, vel Galensis, Arbor vitæ nuncupatus, in fine huius humanæ vitæ constitutus, cum diu sine loquela permanisset, coepit lætus dicere, ad Patriam pergo, & ita abdormiuit in Domino.

Beatus Ioannes ex Vallibus, quem Deus crebris illustrauit miraculis, obiit in loco Pictiæ in valle Spoletanâ.

Beatus Iordanus laicus atq; humillimus iacet Vectorinij.

Beatus Iordanus Italus atq; deuotissimus requiescit Manderburgij.

Beatus Ioseph vir mitissimus iacet Florentiæ.

Beatus Iulianus Teutonicus vir miræ sanctitatis obiit Parisijs miraculis clarus. Hic vitam beati patris Francisci, & beati Antonij, quò ad cantum, & quò ad antiphonas, versus &

fus, & responsoria, vna vel altera antiphona demptis, cū esset in Regis Francorum aula Magister cantus, eleganter composuit.

Beatus Iuniperus socius beati patris Francisci obiit Romæ in conuentu Aracoeli.

Beatus Landus Tarentinus Apuliæ Minister signis claruit Andriæ in Apulia.

Beatus Leo Mediolanensis Archiepiscopus strenuæ sanctitatis vir iacet Lignani in Ducatu Mediolanensi.

Beatus Leo beati patris Francisci Confessor, & Scriba, qui fuit in sacro Aluernæ monte, dum beatus pater sacra stigmata suscipere, Assisij conditus est. Huic benedixit beatus pater Franciscus his verbis: Benedicat tibi Dominus, & custodiat te, ostendat faciem suā tibi, & misereatur tui, conuertat vultum suum ad te, & det tibi pacem, Dominus benedicat fratrem Leonem. Hæc verba habentur in sacro conuentu Assisinate manu beati patris scripta, vna cum laude, cuius principium est: Tu es sanctus.

Beatus Leonardus Fulginas obiit Priuerni.

Beatus Lupus vir sanctissimus Burgis apud Minores sepultus est.

Beatus Lucolphus summa honestate præditus iacet Manderburgij.

Beatus Lucidus venerandæ senectutis vir in Piceno tumultatus.

B. Lucas diui patris Antonij Patauini socius, atq; vir doctissimus Patauij quiescit.

Beatus Marcus laicus vir humillimus Corneclanij tumultatus.

Beatus Marcus Fantuccius Bononiensis Placentiæ sepultus.

Beatus Marcuatus miræ perfectionis religiosus iacet Vranslauiæ.

Beatus Martinus Narniensis summa prudentia præditus.

Beatus Martinus Ruizius incredibili religione insignis quiescit Toleti.

Beatus Massæus, qui viuens miracula fecit, obiit in loco Murri in Piceno.

Beatus Massæus Marinianus Assisij sepultus.

Beatus Matthæus Fauentinus Bononiæ in ecclesia sancti Francisci conditus est signis illustis.

Beatus alter Matthæus miraculis insignis iacet Fulginei.

Beatus Matthæus sanctitate præclarus ex monte Rubbiano agri Piceni iacet ibidem.

B. itidem Matthæus mira sanctitate plenus in Nigroponte tumultatus est.

B. Etiam Matthæus Baschius Picens, Venetijs in conuentu sancti Francisci de Vineæ sepultus, claret miraculis.

B. etiam Matthæus signis perspicuus quiescit Narniæ.

B. Michaël à Carcano vir prudentissimus.

B. Michaël Albanensis sanctitate strenuus Cheronesij humatus.

B. Michaël, qui aquam in vinum mutauit, iacet Viennæ apud Allobroges.

B. Maximus vir sanctissimus Occaniæ occubuit.

B. Monaldus Arghengæ martyrio coronatus vitam terminauit.

B. Monaldus, qui prædicante beato Antonio de titulo Crucis, vidit beatum Franciscum ad ostium capitali, iacet in loco Arelatensi.

B. alter Monaldus virtutibus clarus ex agro Piceno quiescit Iustinopoli.

B. Moricus Paruulus ac socius beati patris Francisci, qui languore graui laborans in xenodochio Parentesi propè Assisium, primò Cruciferorum Ordinem professus, deinde sola tunica contentus pauperem vitam duxit, obiit in Vrbe veteri, inibiq; iacet.

B. Nicolaus, cognomento Pater noster (nam à quolibet vnum Pater noster petere solitus erat) signis clarus obiit Meuanæ in Vmbria.

B. Nicolaus laicus vir humillimus quiescit Perusij.

B. Nicolaus à Bononia vir utiq; mansuetissimus obdormit ibidem.

B. alter Nicolaus miraculis insignis iacet Missiæ.

B. Nicolaus Assisinas cuius vitæ sanctitatem eius miracula testantur.

B. Odoricus Forliciensis vir sanctus, atq; deuotus, qui Asiam, & Indiam zelo fidei euangelizando peragrauit, in conuentu Vtineni foeliciter obdormiuit in Domino: quique in Patriarchatu Aquileiensi inter sanctos relatus est, & sanctorum quatuor martyrum corpora, de ciuitate Heroues ad superiorem Indiam in ciuitatem Carram, non sine ingenti miraculo per mare transtulit.

B. Oliuerius Maillardi religione , atq; sanctitate insignis .

B. Otho miraculis clarus Polæ sepultus .

Beatus Otho in ciuitate Alberstader virtutibus insignis situs est.

B. Pacificus Picens primò Poëta sui æui celebris , Rex versuum appellatus , atq; à Friderico Imperatore laurea donatus , primus Franciæ Minister , virtutibus atq; sanctitate plenus obdormiuit in Domino .

Beatus Paschasius , siue Paschalis Hispanus , martyr apud Tartaros in ciuitate Amalech, occubuit .

B. Paulus Picens religione illustris sanctissimè quieuit .

B. Paulus , qui viuens miracula fecit, iacet Arquatæ Diœcesis Nursinæ .

B. Pax Theatinus iacet Cassiæ in Vmbria .

B. Pelegrinus à Falerono Bononiæ studens , prædicante beato patre Francisco , conuersus ad Religionem ibi sanctè vixit , & gloriosus obiit .

B. Petrus Cathaneus Assisinas B. P. Francisci discipulus , atq; socius, qui, relicto seculari canonicatu , atq; patrimonio pauperibus distributo, Minoribus adiungi voluit , sanctissimamq; vitam duxit, atq; Assisij moriens , in conuentu sanctæ Mariæ de Portiuncula sepultus est .

B. Petrus à Galliando obiit Tuderti clarus .

B. Petrus à Regalada Hispanus miræ sanctitatis vir , atq; Regularis Obseruantie apud Hispanos author , virtutibus insignis sanctissimè quieuit .

B. Petrus Villacretius summa religione præditus , atq; præcedentis Magister sanctissimè quoq; quieuit .

B. Petrus Podianus vir ex omni parte perfectus .

B. Petrus à monte Vlmi , qui multos ab infirmitatibus curauit , iacet Tuderti .

B. Petrus à Sylua Hispanus vir modestissimus foelicissimè vitam terminauit .

B. Petrus à Monticulo iacet in loco Siroli in Piceno .

B. Petrus à Sanctojo Euangelicæ paupertatis zelantissimus , miraculisq; illustris obdormiuit in Domino .

Beatus Petrus martyr , hæreticæ prauitatis Inquisitor ab hæreticis occisus, Valentia sepultus est .

B. alter Petrus miraculis celebris iacet Trani .

B. Petrus miræ perfectionis , & sanctitatis obiit in Nigroponte .

B. Petrus Calaber vir modestissimus apud suos Calabros sarcina carnis solutus est .

B. Petrus à Podio Agni Piceni , qui multa fecit miracula , iacet Interamnè non longè ab Asculo .

Beatus Petrus vir utiq; omnibus suis numeris absolutus apud Brabantos obdormiuit in Domino .

B. Petrus Senensis in Tanna Saracenorum vrbe martyrio coronatus .

B. Petrus Nicolaus Factor Valentinus ante, & post obitam mortem miraculis clarus , migrauit è vita anno 1583. sepultusq; fuit Valentia in monasterio S. Mariæ à Iesu .

B. Philippus longus beati patris Francisci socius sanctissimè quieuit .

B. Philippus de Aquerijs Aquis magnis & crebris miraculis claret Neapoli in ecclesia sanctæ Claræ .

Beatus Philippus laicus, qui multa fecit signa, quiescit clarus in monte Ilcino Prouinciæ Tusciæ .

B. Pontius Carbonellus, sancti Ludouici præceptor , iacet gloriosus Barcinonis .

B. Probus vir humilis , atq; modestus gloriosus occubuit .

B. Raymundus ex Prouincia occubuit Amalech Tartarorum martyrio coronatus .

B. Raymundus, ab hæreticis ob Christi fidem occisus , iacet Tolosæ .

B. Rainerius laicus miraculis clarus , & miræ deuotionis vir , qui infirmos plurimos suis precibus curauit , iacet in Burgo sancti Sepulchri .

B. Raynaldus Reatinus quiescit in Compatrio .

B. Raphaël Teutonicus Mirandulæ tumultatus .

B. Rizerius à Mutina . B. P. Francisci socius , & miraculis ornatus .

Beatus

- B. Rigaldus vir utiq; admirabilis Aureliaci humatus.
- B. Richardus, qui multos ægrotos sanauit, iacet Calataieron in Sicilia.
- B. Rodolphus vir deuotus quiescit in loco sancti Odomari apud Belgas.
- B. Relandinus à Florentia miraculis illustris ante & post mortem.
- B. Rogerius, quem Gregorius IX. verè sanctum appellauit, & eius memoriam apud Tudertum celebrari præcepit, iacet Tuderti.
- B. Ruffinus Sipij Affisinas beatæ Claræ consanguineus, orationis & contemplationis prærogatiua sublimis.
- B. Saluator laicus Cathalanus miraculis clarus.
- B. Sanctus sanctitate utiq; insignis obdormiuit Villæ Franchæ.
- B. Sabbatinus, socius B. P. Francisci sanctissimus, requiescit Romæ in conuentu Aracœlitano.
- B. Sanctus poenitentiae amantissimus Scotaneti situs est,
- B. Segrianus qui viuens, & mortuus miracula fecit.
- B. Sensus laicus vir humillimus Perusij tumulatus.
- B. Seuerinus maxima modestia præditus.
- B. Siluester Affisinas socius B. P. Francisci, vir simplex, & miræ perfectionis, iacet Affisij in ecclesia beati patris.
- B. Simon Armenius, qui miracula viuens, & mortuus fecit iacet Messanæ.
- B. Simon à Campo Regali virtutibus illustris Ternij tumulatus.
- B. Simon Affisinas, cuius vita fuit speculum sanctitatis, & virtutis.
- Beatus Simon ex Collazono iacet Spoleti, qui multa signa ostendit, & maxima sanctitate claruit.
- B. Simon vir utiq; doctissimus iacet Manderburgij.
- B. Simon à Torsiano obdormit Ameriæ miraculis clarus.
- B. Simon Turoniæ Minister, in cuius ore spiritus sanctus in columbæ specie visus est, requiescit Pictauij apud Turones.
- Beatus Sigismundus, sanctitate, & miraculis insignis, obiit in sylua Melphitana apud Apulos.
- B. Soldaneri, qui moribus atq; doctrina fulsit, Viterbij situs est.
- B. Stanislaus, altæ contemplationis, & sanctitatis vir, in Domino quieuit.
- B. Stephanus Aquitanus, hæreticæ prauitatis inquisitor, Tolosæ ab hæreticis occisus, corona martyrij meruit sublimari.
- Beatus Stephanus Vngarus, in ciuitate Sarraim Tartarorum martyrio affectus, in cœlum euolauit.
- B. Tartericus, vir ex omni parte perfectus, Augustæ Vindellicorum sepulturam adeptus est.
- B. Theobaldus Affisinas iacet in ciuitate Hortensi.
- B. alter Theobaldus gloriosus iacet Spoleti.
- B. Theodoricus humilitate insignis Aldenardi apud Belgas sepultus est.
- B. Theodoricus Saxo, prudentia singulari præditus, Misniæ tumulatus.
- B. Thomas miræ sanctitatis vir iacet Eugubij.
- B. Thomas Fulginas martyrij palmam Bidinij apud Bulgaros assequutus est.
- B. Thomas Hibernicus, qui religionis causa pollicem sibi amputauit, ne ad celebrandum cogneretur, miraculis claret Aquilæ.
- B. Thomas Tolentinas in Tanna Saracenorum ciuitate martyrio laureatus est.
- B. Tobias, prophetico spiritu plenus, iacet Procenij in Prouincia Romana.
- B. Valentinus Narniensis multis clarus miraculis.
- B. Venantius laicus vir sanctissimus Parisijs humatus.
- B. Ventura, paupertatis amator, atq; charitate plenus, iacet Perusij.
- B. Vincentius laicus, summa humilitate præditus, in ecclesia sancti Iuliani prope Aquilam sepultus est.
- B. Voisslaus in Prussia, martyrij palmam consequutus, migravit ad astra.

Secundi, atq; Tertij Ordinis sancti Patris Francisci beata.

- B. **A**GNES ab Assisio beatæ Claræ soror vitæ sanctitate illustris.
 B. Agnes Bohema Orehij Bohemiæ Regis filia, Friderico secundo Germano-
 rum Imperatori nupta, iacet apud Pragam miraculis clara.
 B. Blancha Philippi Pulchri Francorum Regis primogenita.
 B. Catharina Bononiensis, cuius corpus incorruptum perseverat, in ecclesia corpo-
 ris Christi Bononiæ.
 B. Clara ex Monte Falchio, signis illustris, iacet ibidem.
 B. Clara à Viterbio virgo prudentissima.
 B. Clara Mantuana honestissima.
 B. Coleta Rodulphi Imperatoris filia.
 B. Constantia Friderici Imperatoris neptis, atq; Petri Aragonum Regis vxor.
 B. Elisabetha Oforio summa honestate prædita.
 B. Eleonora Quinnionia tum sanguine, tum quoq; virtutibus clara.
 B. Francisca à Contreras præcedenti per omnia simillima
 B. Helena Paduana iacet Patauij miraculis ornata.
 B. Hortulana Assisinas beatarum Claræ, atq; Agnetis sororum mater pientissima,
 vitæq; sanctitate celebris.
 B. Humiliana nobilis Florentina ex Circulorum familia signis illustris.
 B. Ioanna Rodriguez profundissima humilitate insignis.
 B. Ioanna à Cruce maxima in Deum pietate honestata.
 B. Maria à Toletto natalibus, atq; virtutibus illustrissima.
 B. Maria à Mendoza eisdem dotibus exornata.
 B. Marianna profundissima humilitate dotata.
 B. Magdalena à sancto Antonio virgo deuotissima.
 B. Margarita à Cortonio magnis, illustribusq; miraculis celeberrima.
 B. Melchiades virtutibus clarissima.
 B. Michelina Pisauensis, quæ multis adhuc Pisauri fulget miraculis.
 B. Philippa à Sotto maior mira modestia, atq; humilitate exornata.
 B. Rosa Viterbiensis, quæ Viterbij iacet, coruscatq; miraculis.
 B. Salomè Poloniae Regis filia, atq; deuotissima.
 B. Sanchia Ruperti Neapolitanorum Regis vxor, post obitum sanctæ Claræ habitum
 induit, et vitæ sanctitate profecit.
 B. Ursula à Conceptione sui status zelantissima.
 B. Ziugua B. Elisabethæ soror germana, quæ viuens, & mortua miraculis claruit.
 B. Angela à Fulgineo contemplationi deditissima, quæ per duodecim continuos an-
 nos nihil cibi admisit, sed sacra tantum Eucharistia contenta fuit.
 B. Apollonia Bononiensis, in pauperes omnino benefica, atq; pia miraculis insignis,
 iacet Bononiæ in conuentu sanctissimæ Annunciationis.
 Beata Blancha Franciæ Regina, atque sancti Ludouici Francorum Regis mater, mi-
 raculis celebris.
 B. Elisabetha Romanorum Imperatrix, Caroli eius nominis IIII. Francorum Regis,
 & Germanorum Imperatoris vxor, miraculis copiosa.
 B. Beatrix à Rusconibus Mediolanensis miraculis copiosa iacet in ecclesia sancti An-
 geli, Mediolani.
 B. Bona Mulier à Podio Bonitio B. Luchesij vxor virtutibus insignis.
 B. Mea Senensis virtutibus illustris.
 B. Pasqualina à Fulgineo miraculis celebris.

Beati ex tertio B. P. Francisci Ordine.

- B. **A**LEXANDER à Perusio insigni pietate præditus
 B. Bonitius Volaterranus miraculis clarus.

- B. Bartholus à sancto Geminiano vir sanctissimus.
 B. Carolus à monte Feltrio virtutibus insignis.
 B. Gualterus Episcopus Taruisinus miraculis celebris.
 B. Iacobus à Laude Pompeia sacerdos miraculis corruscauit.
 B. Ioannes Vrbinas vir integerrimus, atq; virtutibus illustris.
 B. Ioannes Rauennas plura miracula edidit.
 B. Luchesiùs à Podiobonitio Hetruscus miraculis copiosus, cuius corpus in Minoriti-
 co conuentu montis Imperialis prope Podium bonitium sepultum est.
 B. Lucius primus inter poenitentes Tertiarios miraculis clarus.
 Beatus Landonus à monte Feltrio in maxima veneratione, ob virtutes quas opera-
 batur, habitus.
 B. Nicoluccius Senensis vir integerrimus, atq; miraculis corruscans.
 B. Petrus Romanus, sub Soldano ob Christi fidem, martyrio coronatus.
 B. Petrus Petinariùs Senensis vitæ sanctitate illustris.
 B. Petrus à Colle præcedenti per omnia similis.
 B. Robertus Ariminensium Dominus natalibus, atq; miraculis illustris.
 B. Richardus Fossambrunensis Episcopus, virq; sanctissimus.
 B. Thomasinus vir strenuæ sanctitatis, qui dum oraret in die omnium sanctorum, ab
 ortu solis vsq; ad eius occasum, factus est in extasi.
 B. Torellus Puppianus vir omnibus suis numeris absolutus.

*Sacri Ordinis Minorum martyres, diuersis in partibus hoc nostro aeo, ob
 Christi fidem passi, & primò quidem in Prouincia Francia.*

- B. PATER Dionysius Pontanus septuagenarius in Prouincia Franciæ, an-
 no 1563. vtroq; oculo ab hereticis orbus, ac plurimis tormentis afflictus,
 obdormiuit in Domino.
 B. pater Nicolaus à Lotharingia ibidem, dum verbum Dei populo proponeret, lin-
 gua è ceruice extracta, in confessione veræ fidei spiritum emisit.
 B. pater Ludouicus Grippius ibidem, manuali tormento in ore ab heretico diploso,
 martyr occubuit.
 Beatus pater Petrus Pichet ibidem, eadem hereticorum rabie grassante, martyrij pal-
 mam obtinuit.
 Beatus pater Petrus Hoës Prædicator, hereticorum gladijs trucidatus, martyrium
 consummauit.
 B. pater Ioannes Benedictus ibidem, in forum adductus, sublimiq; trabi suspensus, in
 gyrum circum Crucem illudentibus hereticis, spiritum gloriôsè emisit.

In Prouincia Francia Parisina.

- B. PATER Nicolaus Trieti in conuentu pietatis, tormenti ictu, martyrium il-
 lustre subiit.
 Beatus pater Ioannes Liot sacerdos, & octogenarius sub iisdem martyrij agonem
 consummauit.
 B. pater Oliuerius Iulianus ferè septuagenarius eadem in Prouincia, in Romanæ
 Ecclesiæ confessione, varijs excruciatu tormentis, martyrij cursum absoluit.
 B. pater Ioannes Bruso ab hereticis manuali tormento occisus.
 B. pater Dominicus Godar in conuentu Sagienfi, in quo & præcedens, martyrij pal-
 mam obtinuit.
 B. soror Ioanna parua in conuentu Maritaniæ eiusdem Prouinciæ, plumbeis spheru-
 lis occisa, migravit ad sponsum.

In Prouincia Turonia Pictauiensis.

- B. PATER Petrus Odus in conuentu Radulphiorum Prouinciæ Turoniæ Pi-
 ctauiensis, sub impijssimis hereticis, animam Creatori reddidit.

B. pater Iulianus Gileer in conuentu Rosarum eiusdem Prouinciæ ab ijsdem, ob fidei constantiam, crudelissimè necatus est.

B. pater Ioannes Giuidrius sacerdos inclytus eadem morte occubuit.

B. pater Rodolphus Giamet sacerdos in conuentu Magdunensi, ob eandem causam, ab hæreticis martyrio coronatus est.

B. pater Ioannes à Lusia senio confectus, in conuentu Pulgerij eiusdem Prouinciæ ab hæreticis iugulatus, ad coelestia Regna migravit.

In Prouincia Turonia.

B. PATER Petrus Cofetus ab hæreticis captus, paloq; alligatus, tormentorum ictibus ad martyrij palmam peruenit.

B. Pater Gulielmus Cunctiuus in coenobio Salmutij martyr euasit.

In Prouincia sancti Bonauenturae.

B. PATER Iacobus Garæ conuentus sancti Bonauenturae Lugdunensis Guardianus, per tres menses pane tantum & aqua sustentatus, vltimò brachijs confractis, præcepit in Rodanum fluuium deijcitur.

B. pater Paulus Vascellator omnem hæreticorum crudelitatem expertus, tormento in eius os expulso, eternam requiem consequutus est.

Alij duo beati patres naribus, labijs, atq; auribus abscissis, erutisq; oculis, ac multis tormentorum ictibus laniati glorioso martyrio coronati sunt.

Quædam eiusdem Prouinciæ monacha, cum in hæreticorum manus incidisset, multis gladijs, ac tormentis, adeò fuit expauescens, vt ex omnibus eius corporis partibus sanguis efflueret, ac sic gloriosa ad sponsum perueniret.

In Prouincia Aquitania Reformatorum.

B. PATER Guardianus conuentus Vauri ab impijs hæreticis pro Christo occisus.

B. Gerardus Molmerius simul cum decem alijs patribus, ac fratribus, per hæreticorum manus, gloriose satis interiit.

Diuersis alijs in Franciæ partibus.

B. PATER Andreas Montanus quinquaginta quinque annos natus, in Baiosensis Prouinciæ ob Christi fidem, ab hæreticis occisus est.

B. Frater Petrus 25. annorum, ab hæreticis plumbeis glandibus ictus, martyrio ibidem coronatus fuit.

B. pater Andreas Guez ex conuentu Bernacensi ab hæreticis tractus, gladioq; fauciat, nec non & à ferocissimo equo per loca deuia, carduisq; ploena ad duo miliaria rapatus, animam coelo reddidit.

B. pater Gulielmus Souchier, in conuentu Galloniensi ab hæreticis, dum ipsorum impietatem constanter incusaret, gladijs confoditur.

B. pater Petrus Gofet venerandæ senectutis vir, anno Domini. 1563. ab hæreticis in Giriaco ex arce suspenditur.

B. pater Gulielmus Montanus ibidem, laqueo ad ijsdem hæreticis iniecto, vitam gloriose finiuit.

B. pater Iulianus à Maigneu ab ijsdem eodem in loco vita priuatur.

B. pater Ioannes Bunius ab ipsismet hæreticis crudelissimè pro Christi confessione martyrio ibidem, anno Domini. 1563. coronatus est.

B. pater Ioannes à Mer diaconus, manibus, maxillis, naribusq; ad hæreticis sibi præcis, ac in rapidum flumen proiectus, ibidem tormentorum glandibus confossus, Christi martyr euasit.

B. pater

B. pater Gentianus Cordier in conuentu Belliaco, anno 1562. hæreticorum gladijs transfigitur.

B. pater Aegidius Cottereau ab ijsdem in flumen mergitur.

B. pater Gulielmus Bourgugne sub ijsdem manibus vitam terminauit.

B. pater Gratianus Moyfant eodem mortis genere è viuis sublatus est.

B. pater Clemens Galloys, varijs tormentis eodem tempore ab hæreticis exagitatus, huic sæculo vale dixit.

B. pater Franciscus Durdaniæ, anno Domini 1564. in conuentu sancti Martini Telliaci, cum esset eius loci Guardianus, ab hæreticis truculentissimè occisus.

B. pater Ioannes Tixier eiusdem quoq; conuentus Guardianus, post elapsum quinquennium, ab ijsdem ibidem opprimitur.

B. pater Franciscus Butault, plumbeis globulis in eum ab hæreticis vi tormentorum proiectis, martyrij palmam adeptus est.

B. pater Ioannes Hiroleau, in Angoulemensium oppido, cum esset illius conuentus Lector, præcis ab hæreticis virilibus, vitam æternam assequutus est.

B. pater Ioannes Aprilis octogenarius, bipenne ibidem in capite ab ijsdem percussus, animam exhalauit.

B. pater Michaël Grillet eiusdem loci Guardianus, apud Dominicanos ex arbore ab hæreticis suspensus, astra petijt.

B. pater Petrus Boonneau ibidem quoque, ex alia arbore ab ijsdem suspensus, vitam gloriosè terminauit.

B. pater Gulielmus Benac. Buricensis Guardianus apud Aquitanos, in vmbilico hæretico gladio transfixus, ad astra euolauit.

B. pater Bernardinus à Molmerio conuentus sancti Antonij in Aquitania Guardianus, capite ad humeros vsque per hæreticos scisso, martyrij palmam promeruit.

B. pater Ioannes Tougne ex conuentu Mirabello, anno 1568. innumeris vulneribus pro orthodoxa fide ad hæreticis occisus est.

B. pater Nicolaus Clementeau ibidem, ab hæreticis extra ciuitatis mœnia factus, atq; ex arbore suspensus, ab ijsdem ferreis globulis transfuerberatur.

B. pater Ioannes Beouoifin, siue Bellouacensis monialium Confessarius, ab hæreticis occisus, atq; in flumen Ligerim proiectus est.

B. pater Ludouicus omnino decrepitus ab impijsimo quodam Stephano Martini hæretico in Bononiensi Diœcesi occisus.

B. pater Balthasar in conuentu Nemetensi apud montem Pessulanum ab hæreticis in puteū iacitur, indeq; extractus, ab ijsdem ad animæ vsq; efflacionem excarnificatus est.

B. pater Ioannes Cousetus præcedentis consobrinus pugionis ictu pectore transfossus est.

B. quidam frater laicus eodem prorsus in loco, ab ijsdem hæreticis iteratis gladij ictibus percussus, animam coelo reddidit.

B. pater Bernardinus à Turga in conuentu S. Macharij apud Aquitanos anno 1565. sub eorundem manibus martyrij palmam assequutus est.

B. pater Bernardinus de Alencho idem mortis genus subiit.

B. pater Bernardus Genesius laicus professus, in confessione catholica perseverans, post multa tormenta in Garumnæ flumen ab hæreticis demersus, vitam beatā possidet.

In Prouincia Germaniæ inferioris apud Belgas.

B. PATER Cornelius Distemienfis monialium Confessarius &

B. pater Ioannes à Nardis sacerdos, &

B. pater Ludouicus Votes insignis Prædicator, &

B. frater Adrianus Gandensis laicus professus, &

B. frater Engelbertus Terburchensis quoq; laicus, &

B. pater Daniel Aredon Alchmariensis Guardianus, sub impijsimo Principe Auriaco, pro constanti Iesu Christi confessione 23. Iunij anno Domini 1572. in oppido Encusæ iugulati sunt.

B. pater

B. pater Nicolaus Pichius Gorcomiensis Guardianus, &
 B. pater Hieronymus Vuertensis eius Vicarius, &
 B. pater Guilaldus Danus sacerdos, & octogenarius, &
 B. pater Nicasius Helius vir utiq; doctissimus, &
 B. pater Theodoricus Eindemus sacerdos, &
 B. pater Antonius Hormaër prædicator, &
 B. pater Godefridus Meruel quoque prædicator, &
 B. pater Franciscus Bruxellensis itidem concionator, &
 B. frater Petrus ab Ascha laicus professus, &
 B. frater Cornelius Tertiarius siue familiaris, Gorcomij ab hæreticis capti, atq; Brilā
 deducti, 7. Iulij eiusdem anni 1572. pro fide catholica, sub præfato Principe Auriaco,
 martyres euaserunt.

B. pater Gulielmus à Gouda in ciuitate montis sanctæ Gertrudis 4. septembris, an-
 no 1572. pro Christi nomine, martyr efficitur.

B. frater Ioannes ex Amstelrodamo oriundus, atq; diaconus, dum ad suum Dieftenfē
 collegium reuertitur, in itinere, anno Domini 1579. martyr occubuit.

B. pater Ioannes Puteanus Louanium relinquens, vt Thenas se conferret, anno quo-
 que 1579. ab hæreticis in via necatur.

B. pater Ioannes Gray Scotus, ac septuagenarius, in monasterio Minorum Bruxellen-
 si, ab hæreticis, anno eodē captus martyr ante Eucharistiæ sacramentum euadit.

B. frater Iacobus Scurremans, dum cum obedientiæ merito Ruremundam tenderet,
 in via per hæreticorum manus martyr obdormiuit in Domino.

In Prouincia Flandria apud eosdem Belgas.

B. PATER cognomento Pius conuentus Minoritici Athenfis Vicarius, dum
 Atho Gandauū ad Ministrū properat, in via ab hæreticis martyrio coronatur.
 B. pater Gulielmus Holst, inter medios fines Gandensium, atq; Brugarum, per hæ-
 reticorum manus interijt martyr coronatus.

B. pater Ioannes Pennemans, dum peracta concione in insula Sclusensi ad Sclusen-
 sem conuentum reuertitur, ab hæreticis iugulatur.

B. pater Andreas de la Dick Dixmudē ab hæreticis, ob fidei causam, morte affectus est.
 His tamen & plures alij annumerari possent, si eorum nomina non ignorarentur.

In Anglia.

B. PATER Hugo Richeus Cantuariensis Guardianus, & P. F. Richardus Rif-
 beus Richinotensis Guardianus, ex Henrici eius nominis VIII. Angliæ Re-
 gis præcepto, anno Domini 1534. pro Christi nomine occisi sunt.

B. pater Antonius Brorbeus doctissimus, anno Domini 1538. de eiusdem Regis man-
 dato variè afflictus, atque cingulo quo cingebatur strangulatus, ob defensionem Chri-
 stianæ fidei, fuit.

B. pater Thomas Cortus insignis Prædicator, pro fide catholica, eodem anno occisus.

B. frater Ioannes Forestus, eo quod Reginæ Anglorum Catharinæ à confessionibus
 fuisset, & reliquis confidentius restitisse Regis Henrici Primatui Ecclesiæ Anglicanę di-
 cebatur, Londini in campo Fabro ad furcas duas duabus catenis ad brachia colligatis
 attollebatur, suppositoq; lento ad pedes igne, miserabili spectaculo, ad mortem vsque
 crudelissimè torrebatur. In cuius etiam maiorem contumeliam, imaginem quandam,
 siue statuam ligneam ex Vualia allatam, eo quod nimio populi concursu celebrari dice-
 batur, vnā cum illo impiissimus Rex comburendam curauit anno 1538.

Beati alij triginta dico patres, qui carceribus, ob fidem catholicam, præfati Hen-
 rici Regis iussu mancipati erant, famis, frigorisq; asperitatem non ferentes, dies suos
 gloriose in ipso captiuitatis loco finiuerunt.

In Hibernia.

B. **P**ATER Patritius Hælius Episcopus Mianoënsis, &
B. pater Connacius à Ruuerche eius socius, atq; sacerdos, in Hibernia sub Gu-
lielmo Dari equite, ac Regni Hiberniæ Prorege, in ciuitate Limirensi pro fide catholi-
ca illustre martyrium subiére.

Apud Indos Occidentales.

B. **P**ATER Bernardus Cofin Gallus primus omnium à Chichimecis, qui Indi
gentiles sunt, illustri martyrio coronatus fuit.
B. pater Ioannes à Tapia ab Indis Guachichillis, anno Domini 1556. pro Christi fi-
de occisus est.
B. pater Ioannes Clausus, Capotiani conuentus apud Indos Guardianus, ad Zacate-
cas Indos gentiles, vt eos conuerteret, pertransiens, ab ijsdem sagittis confossus est.
B. pater Ludouicus Villalupus ab Indis Chichimecis, ob fidei prædicationem an-
no 1582. occisus fuit.
B. pater Ioannes à sancta Maria Cathalanus, &
B. pater Franciscus Lopetius, ambo sacerdotes, &
B. frater Augustinus laicus professus, anno Domini 1580. ob fidei confessionem, à
barbaris, varijs tormentorum supplicijs necati sunt.
B. pater Ioannes à Padilia sub ijsdem, atq; ob eandem causam, anno Domini 1539.
martyreuasit.
B. pater Ioannes Calerus aliàs de Spiritu sancto, per Indorum manus anno 1541.
martyrij palmam adeptus est.
B. pater Antonius à Cuellar cuiusdam conuentus Guardianus, dum à prædicatione
reueritur, sagittis ab illis barbaris transuerberatur.
B. pater Franciscus Laurentius ab ijsdē Infidelibus, ob Christi fidem, telis confoditur,
B. pater Paulus de Azeuedo Lusitanus idem mortis genus, eadem prorsus de causa
ab ijsdem sustulit.
B. frater Ioannes ab Herrera laicus non dissimili modo secum occubuit.
B. pater Franciscus Donzelus Guardianus, atq;
B. pater Petrus Burgenfis eius socius, sub Indis Chichimecis post plurima perpeffa
tormenta, Christi martyres euasere.
B. quidam pater senior atq; sacerdos, &
B. quidam alter frater iuuenis clericus, eiusq; socius, anno Domini 1555. sub ijsdem
Chichimecis Indis, pro catholice fidei defensione gloriosissime occubuere.

Apud Indos Orientales.

B. **P**ATER Melchior Vlyssiponensis Custodiæ S. Thomæ Custos, Iafanapata-
ni barbarorum sagittis, ob fidei prædicationem, confoditur.
B. pater Franciscus sacerdos Manicis, quæ Caphrorum patria est, à gentilibus, ea
quoq; de causa, occisus est.
B. pater Stephanus sacerdos Cochimū adnauigās, à barbaris Malauarib' opprimitur.
B. pater Martinus Guardiēsis etiam sacerdos, capite truncatus, sub ijsdem Malaua-
ribus, martyr euasit.
B. pater Ioannes Eluasius Cochimij Guardianus, &
B. pater Sixtus sacerdos à Malauaribus quoq; quibus Christiana fides odiosissima
est, in mari opprimuntur.
B. frater Ioannes clericus ab ijsdē Malauaribus, ob fidei cōfessionē, in mari occiditur.
B. frater Antonius laicus professus, in Chaulica obsidione gentiliū, gladijs occubuit.
Beati duo patres quorum nomina ignorantur, in Zeilamica insula à gentilibus, ob fi-
dei causam, occisi sunt.

Alij quoq; duo beati patres, quorum etiam propria nomina me latent, à Malauari-
bus quoq; Indis occisi, vitam gloriose terminarunt.

Sunt & plures alij beati martyres, quorum meminit Franciscanæ historiæ author,
reuerendissimus videlicet pater frater Marcus Vlyssiponensis Portuensis Episcopus,
ideoq; eos silentio petranseundos censui.

*De Ordinis Minoritici munijs, eorumq; auctoritate, deq; ijs, quæ me-
diatè, aut immediatè Generali Ministro subsunt.*

HIC igitur seraphicus Ordo tot martyribus, beatis, sanctis, viris doctis atq; Eccle-
siastica dignitate celeberrimis omnino illustribus, ne aliqua ex parte imperfectus
videretur, diuersis etiam munijs eius gubernationem concernentibus exornatur. Gene-
ralatus videlicet, Generalis Commissariatus, Prouincialatus, Custodiat, Guardia-
natus, et alijs quamplurimis: quæ tamen quòd non ita magni sint momenti, præte-
reunda iudicauimus. Generalatus quidem, vt vniuersi eius fratres, atq; sorores vnum ex
se ipsis habeant, cui in omnibus, & per omnia pareant, subiectiq; sint quiq; totius
Franciscanæ nauis clauum gubernet dirigatq;. Generalis Commissariatus vt altera
familia, Vltimontana scilicet, aut Citramontana, quando Generalis Ministeriatus
penes alteram esse contigerit, iuxta Leonis X. Pont. max. decretum, (de quo supra)
proximum prælatum habeat, qui Generalis Ministri apud eam vices gerat, quiq; eadem
auctoritate, (nisi sibi ab ipso restricta, coarctataq; sit) qua et ille, polleat. Prouinciala-
tus, siue Prouincialis Ministeriatus, ne Prouinciæ acephalæ videantur, sed vt ab vno
proximoq; capite foelicius regantur. Custodiat, vt is, qui ea dignitate insignitus
fuerit, vel Prouincialis munere si immediatè, vt Terræ sanctæ vel Albanæ Custos, patri
Generali subsit, fungatur: vel vt conuentibus sibi commissis, sub Ministri tamen cor-
rectione, (de Custodijs Prouincialibus Ministris omnino subiectis, non autem de ijs,
quæ ad Patres Reformatos spectant, sit sermo) diligentius præsit. Sed Guardianatus,
vt cuilibet conuentui superior, qui rei benè gerendæ intendat, proprius, præfens atq;
immediatus sit. Ex ijs tamen, quæ ad Franciscanam oeconomiam attinent, quædam
mediatè quædam verò immediatè totius Ordinis patri Generali subsunt. Huius vltimi
generis sunt Terræ sanctæ Custodia, Aracelitanus conuentus, alium Parisiense coeno-
bium, tria Neapolitana monialium monasteria, videlicet sanctæ Claræ, sanctæ Mariæ
Magdalænæ, atq; sanctæ Mariæ Aegyptiacæ, Sacrosanctæ ecclesiæ Lateranensis Pœni-
tentiaria, atq; Madritensis pauperum Clarissarum de prima Regula conuentus. Hæc
quidem ita Generali Ministro parent, vt nullam alicuius Ministri Prouincialis visita-
tionem, aut correctionem, nisi vel ipsius Generalis, vel eius, quem ille specialiter de-
stinauerit, admittant. Coetera verò omnia, licet præfati Generalis Ministri dictis au-
diant, peculiaribus tamen Prouincialibus Ministris subsunt, obediuntq;. His itaq; vt-
cunq; prælibatis, reliquum est, vt de ijs, quæ Generali Ministro immediatè subduntur,
& primò quidem de Terræ sanctæ locis siue Custodia, quæ iure optimo principem
locum obtinet, agamus; actum demùm ad singulas Citramontanæ familiæ Prouin-
cias deueniamus.

Terræ sanctæ loca siue Custodia.

PLVRIMA haud dubiè de locis Terræ sanctæ, in qua Deus opt. max. pro sua
tantùm infinita misericordia atq; miseratione, nullis penitus nostris meritis id exi-
gentibus, humanam salutem operari dignatus est, in medium asferre possemus, si fratri-
bus nostris ea petentibus frequentior cum Turcis consuetudo esset, siq; longiorem in il-
lis moram traherent. Sed ea est etiam, ab his difficultatibus, fratrum incuria, atq; su-
pina negligentia, quibus rerum notabilium prætermisio religio est, vt deficientibus no-
bis tum seniorum fideli, indubiaq; traditione, tum quoq; monumentis, ea silentio præ-
terire cogamur quæ notatu dignissima sunt. Quapropter non parum fecerimus si ea,
quæ curiosorum eò accedentium oculis sese offerunt, retulerimus. Habet igitur sacra
nostra

nostra Religio Hierosolymis quatuor præcipua loca seu monasteria, videlicet montem Sion, Bethlehē, sacrosanctū Reparatoris Christi sepulchrū, ac itidē gloriosæ Virg. Marię sepulchrum in valle Iosaphat: quę ante ducentos viginti sex annos, à fratribus nostris, bona fide, ac pacificè possessa, occupatq; sunt. Qua de iusta possessione extat in sacri montis Sion archiuis bulla, qua habetur, quòd dominus Ioannes Gradenfis Patriarcha, qui & Hierosolymitanus quoq; Patriarcha fuit, à Martino V. Pont. max. delegatus Commissarius, post irrefragabilia multorum omni exceptione maiorum testimonia, contra Ordinis nostri emulos, ac cōtradictores tulit sententiā in ecclesia cathedrali sancti Petri Mantuanæ ciuitatis, anno Dñi 1420. in fratrū Minorum fauorem pronuncians, sententiando, & diffiniendo; quòd quatuor præfata monasteria pleno, optimoq; iure ad Ordinem nostrum spectabant & pertinebant. Quòdq; etiam præscriptionis iure nostra erant: eò quòd fratres iam ante sexaginta annos ea nullo penitus refragante, bona fide possedissent. Quam quidem sententiam, vt plenius ex præfata bulla apud fratres asseruata constat, præfatus Martinus V. omnes defectus, si qui fortè interuenissent, supplendo confirmauit, ratāq; habuit. Possidemus itaq; pacifice præmemorata illa quatuor monasteria. Primò Sedis Apostolicæ, de cuius auctoritate non est penitus ambigendum, concessione. Secundò præscriptionis iure: Nam cum quadraginta annorum possessio, bona fide habita, plenum ius possidenti tribuat, vt habetur l. ad aures C. de Præscriptionibus, multò magis possessio 220. annorum id confert. Tertiò ratione sententię à Papæ Delegato latæ, quæ maximæ auctoritatis, maximèq; authentica est. Nam vt ex l. sanè C. de officio Delegati, atq; ex c. vltimo dist. 93. liquidò edocemur, Delegatus vicē Delegātis gerit, & si Pontificius sit, eodem honore, quo summus ipse Pontifex insigniendus venit. Ex præfatis Terræ sanctæ monasterijs, tanquam ex equo Troiano, permulti emerferunt fratres, qui vitam cum doctrina pariter copulantes, multum frugis in Dominicum horreum aduexerunt: quorum nomina vti credere pium est, in libro vitæ scripta sunt. Quod pleriq; summi Pontifices considerantes, plurima priuilegia (vt inferius patebit) cum reuerendo patri Guardiano montis Sion, tum eius fratribus, in orthodoxæ fidei fauorem, contulerunt. Inter quos fuere Alexander III. Calixtus III. Clem. V. Eugenius III. Gregorius XI. Innocentius III. Innocentius VI. Ioannes XXII. Martinus V. Nicolaus V. Sixtus III. & Urbanus V. quorum bullæ cum authentico originali asseruantur in archiuis sacri montis Sion.

Primum priuilegium. Absoluere possunt fratres, ex Eugenij III. facultate à quibuscunq; casibus, et excommunicationibus, ab apostasia, ab infidelitate, à schismate, et ab omnibus peccatis, præterquam à falsificatione Apostolicarum literarum.

Secundum priuilegium. Baptizare possunt fratres, ex Clemente V. Innocentio V. & Ioanne XXII. in locis infidelium, & dispensare.

Tertium priuilegium. Confiteri possunt fratres, ex Calixto III. sacerdotibus secularibus in absentia fratrum.

Quartum priuilegium. Dispensare possunt, ex Clem. V. Innoc. III. Ioan. XXII. & Gregorio XI. cum irregularibus.

Quintum priuilegium. Fratres dispēsare possunt, ex Clem. V. Innoc. III. Ioan. XXII. & Greg. XI. in 12. casibus dispensatione indigentibus.

Sextum Priuilegium. Possunt expellere Christianos male viuentes per censuram Ecclesiasticam, ex Clem. V. Inno. III. et Ioan. XXII.

Septimum priuilegium. Possunt recipere noua loca in partibus Orientis, ex Greg. IX. Inno. III. Clem. V. & Ioann. XXII.

Octauum priuilegium. Possunt ordines recipere à quocunq; Episcopo catholico extra tempora statuta, ex Nicolao V.

Nonum priuilegium: Possunt emere necessaria pro eorum necessitatibus occurrentibus, item commutare, & vendere non necessaria, & cogere Procuratores ad computum, ex Calixto III.

Decimum priuilegium. Guardianus montis Sion habet auctoritatem Delegati in partibus Orientis, ex Calixto III.

Vndecimum priuilegium. Guardianus potest dispensare in aliquibus super rigore Regulæ

Regulæ secundum loca, tempora, & necessitatem, ex Calixto III.

Duodecimum priuilegium. Guardianus, ex Calixto III. potest retinere capsam elemosinæ apud se.

Tertiumdecimum priuilegiū. Fratres, ex Clem. V. Innoc. IIII. & Ioan. XXII. possunt vota commutare, demptis Hierosolymitano, SS. Petri et Pauli, & Religionis votis.

Quartumdecimum priuilegium. Possunt, ex Clem. V. Innoc. IIII. Ioanne. XXII. participare cum excommunicatis, hæreticis, schismaticis, & infidelibus.

Quintumdecimum priuilegium. Guardianus montis Sion, ex Calixto III. potest ad se vocare fratres voluntarios de alijs Prouincijs absq; consensu Ministrorum.

Sextumdecimum priuilegium. Guardianus, ex Calixto III. habet auctoritatem super sacerdotes seculares, & laicos etiam.

Decimumseptimum priuilegium. Fratres, ex Martino V. & Calixto III. possunt ante diem celebrare, parcè tamen.

Multa sunt & alia priuilegia, quæ breuitatis causa subiceo. Nunc ad dignitates dictorum quatuor conuentuum, & primò quidem montis Sion, in quo plurima, eaq; miranda opera Christus mundi Redemptor fecit, transeamus.

De conuentu montis Sion. Conu. I.

HABITARANT fratres nostri plurimis annis pacificè satis in sacro conuentu montis Sion, donec videlicet impijssimi Turcæ, pessimo genio ducti, circa annum Dominicæ incarnationis 1550. quæsito colore, quòd Dauidis sepulchrum ibi esset, eos pepulerunt: quapropter de alio monasterio intra ciuitatis Hierosolymitanæ moenia sibi prouidere coacti sunt: Nempè de conuentu sancti Saluatoris, qui ad alterius nationis Christianos prius pertinebat, in quo frequentius viginti quinque fratres commorantur. Hæc facile est percensere quàm ægrè fratres nostri huiuscemodi eiectionem rulerint; cum facer ille mons Sion, qui non procul à Hierosolymitanis muris distat, modoq; Turcarum delubrum (proh dolor) effectum est, plurimis sacrosanctis mysterijs à Christo Domino dignatus sit. Ibi enim suorum discipulorum pedes lauit; Tremendum Eucharistiæ sacramentum, in vltima illa, atq; celeberrima coena instituit; Suisq; discipulis, atq; etiam Thomæ post dies octo apparuit; Ibidemq; spiritus sanctus super Apostolos descendit; Et diuus Matthias ab eisdem sorte fuit electus; Et beatus Iacobus minor ab ipismet Hierosolymitanus Episcopus extitit creatus; Et beata virgo Maria, per continuos quatuordecim annos, ab Ascensione dilectissimi filij sui mansit, & ex hoc sæculo migrans in coelum assumpta est; Prima etiam mundi ecclesia ibi fuit; Et beatus Ioannes Euangelista missam coram beata Virgine Maria sæpius celebrauit; Et beatus Stephanus protomartyr cum Gamaliele, Nicodemo, atq; Abibone, secunda vice sepultus fuit; Et paschalis agnus extitit assatus. Ibi quoque Christus Dominus, gloriosa eius matre præsentem, suis Apostolis sæpius prædicauit; Et in eodem loco alapa percussus est; atq; tribus Marijs post suam gloriosam Resurrectionem, dicens Auete &c. apparuit; Ibidemq; fuit oratorium beatæ Virginis gloriosæ post filij Ascensionem; Et Rex Dauid, eiusq; filius Salomon sepulti sunt; Nec non & Iudei beatæ Virginis corpus, quando Apostoli illud ad sepulchrum deferebant, rapere voluerunt. Insuper ibi est locus, vbi Petrus Apostolorum Princeps, post trinam negationem, fleuit amare; Et diuus Iacobus maior decollatus ibidem fuit. Ac tandem inde Christus Dominus Discipulos suos per vniuersum mundum misit dicens: prædicate Euangelium omni creaturæ &c. Quibus omnibus consideratis, non immerito locus hic vocatur sacer mons Sion. Qui etiam à Propheta celebratus est, quando dixit, de Sion exibat lex &c. & à plurimis summis Pontificibus maximis gratijs, & indulgentijs cumulatus est. Quæ tamen omnes ad nouum sancti Saluatoris monasterium (de quo supra) simul cum ipsis fratribus, ex Apostolicæ sedis auctoritate, translata sunt.

A

De conuentu sancti Sepulchri. Conu. II.

CONSVRGIT, intra eiusdem Hierosolymitanæ ciuitatis mœnia, prægrandis quædam ecclesia, in qua sex Christianorum nationes separatim commorantur, diuinumq; in suis idiomatibus persoluunt officium. Ibi quoq; tres, vel quatuor ex nostris fratribus perpetuò perseuerant, quibus subsequētia loca curæ sunt. Nempè facellum, in quo Christus Dominus cruci affixus fuit. Et secundum facellum, vbi eiusdem mundi Seruatoris corpus aromatibus conditum extitit. Et tertium, in quo sanctissimum eiusdem Reparatoris sepulchrum adhuc cernere licet, & in quo nullus à Minoritis fratribus, vel absq; eorum peculiari licentia, (dummodo Latino idiomate, & ritu celebret.) rem diuinam facere potest. Et quartum idq; pulcherrimum facellum, vbi idem mundi Redemptor Christus charissimæ suæ matri post resurrectionem apparuit; & magna pars eius columnæ, ad quam ipse idem Dominus alligatus, flagellatusq; fuit, adhuc perseuerat: & ibi fratres diuinum peragunt officium. Et hinc cum fratribus, tum quoq; peregrinis, siue comedendi, siue dormiendi, siue alterius rei faciendæ causâ ad Franciscanæ domus penetralia patet accessus. Sunt quoq; ijsdem fratribus curæ quoddam altare extra præcedentis facelli ambitum eo in loco erectum, in quo Saluator Christus beatæ Mariæ Magdalenæ, post eius mortem, in hortulani specie prospiciendum sese obtulit. Et locus vbi sanctissima Christi crux, quousq; à sancta Helena Constantini matre inuenta fuit, delituit. Qui ad eò subterraneus est, vt per quadraginta gradus eò descendi debeat. In quo & bina altaria erecta sunt. In præfata verò scalæ meditullio ad ima descendētib; facellum quoddam beatæ Helenæ sacrum occurrit, in quo plenaria omnium delictorum indulgentia, in accedentium ipsū fauorem, ex Apostolica auctoritate concessa est. Sunt præterea eadem in ecclesia deuotissima quædam loca à fidelibus maxima veneratione prosequenda, videlicet dignissimus ille Caluariæ mons, in quo Christus Dei filius pro totius mundi salutē crucifixus est. Et vbi idem Dominus in dilectissimæ matris suæ manibus reclinatus fuit. Et cappella quædam beatæ Virgini dicata, vbi Christus eius filius sibi apparuit. Et carcer vbi idem Christus ante crucifixionem positus extitit. Et locus, vbi eiusdem vestimenta à militibus diuisa fuerunt. Item & alius locus, in quo corona, lancea, atq; clauis inuenta sunt. Præterea & alius locus, in quo Adæ caput inuentum est. Est etiam & alia pars columnæ, ad quam Christus derisus, facie velatus, atq; spinis coronatus extitit. Ac tandem ibi est medium terræ habitabilis, iuxta multorum opinionem, vt verificetur Dauidicum illud oraculum. Operatus est salutem in medio terræ, Psal. 73. quæ tamen nostri iuris minimè sunt, sed ad alios diuersarum nationum Christianos pertinent.

De conuentu Bethleemitico. Conu. III.

AD quintū milliare à præfata Hierosolymorum ciuitate occurrit percelebris illa, ac multis nominibus celebranda Bethlechem, domus panis Latine interpretata, in qua diuinus ille panis pro nobis immolandus, atq; à nobis sumendus, Christus videlicet Dominus, non materialibus mortalium, aut Angelorum manibus compositus, sed diuina spiritus sancti operatione, ex diuina humanaq; naturis hypostaticos vnitis constans, nasci dignatus est. Ibi enim ædificata conspicitur magna quædam atq; pulcherrima ecclesia beatissimæ Virgini Mariæ sacra, à Mauris tamen atq; Turcis iniustissimè occupata, sed plurimis priuilegijs (vt inferius dicemus) illustris. Per hanc igitur fratrum nostrorum conuentus beatæ Catharinæ dicatus, atq; ab octo fratribus vt plurimum inhabitatus, petitur, qui sibi omnino contiguus est, atq; vnica tantum ferrea porta ab ea distinguitur. In qua quidem beatæ Mariæ ecclesia cripta est, vbi dulcissimus ille puer Iesus pro nobis nasci voluit: & locus vbi tres Magi Reges ad Christum puerum adorandum se cum muneribus præpararunt. Et alius locus, vbi stella illis disparuit. Et alius locus, vbi idem Christus circumcisus fuit, & nomen eius, prius ab Angelo impositum, vocatum est Iesus. Ibidem etiam est sanctorum Innocentium sepulchrum. Insuper & san-

K

ctorum

etorum Hieronymi, eiusq; discipuli Eusebij, nec non & Paulæ, eiusq; filia Eustochij A sepulturæ; & cubiculum, in quo idem diuus Hieronymus sacra transtulit Biblia, sunt. Ac tandem ecclesia sancti Nicolai, ibiq; cripta est, in qua beata Virgo cum puero Iesu Herodis Regis tyrannidem fugiens latuisse fertur: cuius terra miracula operatur. Extra Bethlehem verò ecclesia sanctorum Angelorum est, vbi pastoribus excubantibus gloria in altissimis Deo ijdem decantarunt: & Tecua, vbi duodecim Prophetarum sepulchrum est. Et eius sancti Simeonis domus, qui Christum Dominum in manibus accepit, lapideoq; cultro, iuxta Hebraicum morem, circuncidit. Et Therebinti arbor, sub qua beata Virgo Maria requieuit. Et Rachelis sepulcrum. Nec non & locus, ex quo Angelus Abacuch Prophetam in Babylonem traiecit. Insuper & sunt tres cisternæ, vbi stella Magis reapparuit.

De conuentu vallis Josaphat. Conu. IIII.

VALLIS hæc Josaphat montem Oliueti à Hierosolymorum ciuitate distinguit: ea inquam est, in qua finale, tremendumq; mundi iudicium à Christo Domino habendum est. In hac igitur valle pulcherrima ecclesia ad nostros fratres spectans constructa est: quam famosa quædam sepulchra, atq; alia memoratu dignissima commendatissimam reddunt. Ibi namq; est sacrosanctum sepulchrum gloriosæ Virginis Mariæ omnino subterraneum, in quo, licet aliarum nationum Christiani proprias lampades habeant, easq; oleo confoucant, nullus tamen alius à fratribus nostris ibi celebrare potest. Ibi quoq; sunt sepulchra sanctorum Ioachim, & Annæ eius vxoris, & sancti Ioseph deiparæ Virginis castissimi sponsi. Est & etiam ibi locus, vbi beatus protomartyr Stephanus lapidatus fuit. In ipso verò montis Oliueti iugulo ædificata est altera ecclesia, in qua vnus pedis Christi seruatoris vestigium viuo lapidi, dum Apostolis, & Virgine gloriosa concernentibus, in cælum assumptus est, & nubes suscepit illum ab oculis eorum, impressum adhuc perseuerat: Quam quidem ecclesiam, licet Turcæ eam in idolorum templum pro viribus trasferre voluerint, adhuc fratres nostri, per Dei gratiam, pacifice possident. Neutra tamen præfatarum ecclesiarum à fratribus inhabitatur. Sed cum ad eos spectent, illarum cura sollicitudoq; ipsis incumbit. In hac eadem valle Josaphat est torrens Cedron, sub cuius ponte per multum temporis spacium, (vt fertur) sanctissimæ crucis lignum stetit. Et descendantibus ab ea ad vallem Siloë fons occurrit, de quo Propheta aliquando dixit: Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro. Et in eodẽ fonte beata Virgo pueri Iesu panniculos lauit, cuius aqua à febre liberat. Hæc; de causa & à Mauris, & ab ipsis quoq; Turcis maximè frequentatur. Est etiam & ibi fons Siloë, vbi cæcus à Christo Domino illuminatus fuit. Præterea ibi Esaias Propheta sectus, occisus, atq; sepultus est: à cuius sepultura non longè distant Hacedama ager sanguinis triginta argenteis emptus. Et locus vbi Apostoli tempore passionis Christi delituerunt. A milliari verò ab eius ecclesia, quæ in summitate montis Oliueti constructa est, Bethania distat, quæ olim ad beatos Lazarum, Martham, atq; Mariam Magdalenam eius sorores pertinuit. Inibiq; ecclesia quædam constructa est, cuius ius ad nostros fratres pertinet, & in ea præfati beati Lazari sepulchrum, ex quo ad vitam à Christo Domino reuocatus est, conspiciere licet.

De conuentu Baruth. Conu. V.

VLTURA præfata quatuor loca, mōtis scilicet Sion siue potius S. Saluatoris, S. Sepulchri, Bethlehẽ, & vallis Josaphat, sunt & alia ad nos spectantia: inter quæ est monasteriũ nomine Baruth in Syria Damasci, quod Martinus V. Pont. max. cum omnibus iuribus, pertinetijs, oblationibus, & emolumentis inde prouenientibus, in fratrum sustentationem, nostro Ordini in perpetuum donauit: prout plenius in eius bulla continetur. In eo siquidem monasterio fratres nostri, non absq; maximo fidei catholicæ fructu, & emolumento, per multa tempora habitarunt. Sed postquã emporium inde sublatum est & mercimonium, atq; in Alappiam (vulgò Aleppo) translatum, mercatoribus inde

A inde recedentibus, recesserunt & fratres nostri, cum nulli essent, qui illis victum sup-
pedirent. Sunt & alia monasteria in istis partibus; sed ad fratres tum Græcos, tum
Armenos, tum quoque Syros pertinent: qui omnes sub Regula diui patris Basilij degunt,
asperam satis vitam, atque pauperem, ob infidelium cohabitationem, ducentes.

De conuentu Perensi. Conu. VI.

PAVCIS ab hinc annis ecclesia quædam sanctissimæ Virgini Mariæ de Drape di-
cata atque Peræ, propè Constantinopolim celebrem ciuitatem, sita patri Terræ san-
ctæ Guardiano à nobili quadam Græca oblata est. Quam & Gregorius XIII. Pont. max.
ultimo sui Pontificatus anno sibi confirmauit. Hanc igitur sacram ædem, quæ omni-
modam minabatur ruinam, is pater, qui tunc Hierosolymis Guardianum agebat, pro-
B modulo refarciuit, restaurauitque, atque constructa domo in monasterij formam redegit:
eoque decem fratres, de cætero moraturos, transmisit, qui illius patriæ Christianis, præ-
cipuè verò captiuis maximo solamini, atque adiumento sunt.

Nunc ad alia Terræ sanctæ loca quorum, vice Sedis Apostolicæ Hierosolymita-
nus Guardianus gubernator est, & quæ à fratribus nostris, ijs peregrinis, qui ex parti-
bus Occidentalibus numerosè illuc confluunt, gratanti animo ostenduntur, redeamus.
Primus locus, qui peregrinis è mari egressis sese offert, Ioppe est, vbi contritis, & con-
fessis datur ex Apostolica auctoritate plenaria omnium peccatorum remissio. Ibi-
Apostolus Petrus Thabitam à morte suscitauit. Deinde ciuitas Lidde, duobus à Rhama
milliaribus distans, vbi idem Apostolorum Coryphæus Æneam paralyticum sanauit,
C protinus occurrit. Tum Rhama, in qua domus in xenodochij modum, ad aduentan-
tes fratres, peregrinosque hospitio excipiendos, erecta est, cuius possessio ad patrem Hie-
rosolymorum Guardianum spectat, cura verò cuidam Græco, mercede ab eodem Guar-
diano conducto incumbit, venit. Tum denique Emaus, vbi duo discipuli Dominum in
panis fractione cognouerunt, occurrit, & ibi est sepulchrum sancti Cleopha. Est etiam in
via Machabæorum ciuitas, Modin dicta, & Ramatha quoque ciuitas, in qua Ioseph, qui
Christum sepeliuit, natus fuit, & Silo vbi Samuelis Prophetæ sepulchrum conspicitur.

De ecclesia ciuitatis Nazareth.

SPECTAT quoque ad fratres nostros ea ecclesia, quæ apud ciuitatē Nazareth eo ip-
so in loco, in quo gloriosissima Virgo Maria ab Archangelo Gabriele, Deique opt. max.
D paronympho salutata fuit, atque mundi Redemptorem concepit, ædificata est: licet à
nullo fratrum, sed ab vno tantum Græco, qui eius mundandæ, disponendæ, atque lam-
padarum concinnandarum, accepta pro labore mercede, curam gerit, inhabitetur.

De montis Oliueti prærogatiuis.

EST primò hoc in monte Oliueti ecclesia sancti Iacobi minoris, vbi Christus illi in
die resurrectionis apparuit: Deinde Zachariæ Prophetæ sepulchrum: Præterea lo-
cus, vbi beata virgo Maria, ex sacrorum eiusdem montis locorum visitatione defa-
tigata, pausare solita erat: Insuper & locus, vbi Christus futurum iudicium prædixit:
Item Bethfage: Item vbi Angelus Gabriel beatæ virgini Mariæ palmam præsentauit,
sibi-
E que suæ assumptionis diem prænunciauit: Item locus, vbi Christus fleuit super ciui-
tatem: Item antrum, in quo Christus ter orauit, & sudorem sanguinis emisit: Item
locus, vbi Christus fuit captus, & ligatus: Item locus, vbi Petrus abscidit Malcho au-
riculam. Tum demum ecclesia, de qua supra.

De Bethania.

IBI est domus Simonis leprosi. Item locus vbi Christus fremens fleuit, & alia de
quibus supra.

De Jordane.

DOMVS sancti Ioachim patris beatæ Virginis: Item locus, vbi homo ille descen-
dens ab Hierusalem in Hierico incidit in latrones: Item mons Quarantenæ, vbi
Christus ieiunauit quadraginta diebus: Item Monasterium sancti Ioannis Baptistæ: Itē

locus vbi Christus à Ioanne baptizatus est: Item monasterium sancti Hieronymi in vasta solitudine: Item mare mortuum, vbi subuersa est Sodoma, ibi sunt. Ultra Iordanem est desertum beatæ Mariæ Aegyptiacæ.

De montana Iudææ.

EST ibi Monasterium sanctę Crucis, vbi creuit cedrus, vnum de lignis crucis Christi. Item ecclesia sancti Ioannis Baptistę, vbi natus fuit. Item domus Zacharię, vbi beata Virgo salutauit Elisabeth, & composuit Magnificat. Item desertum sancti Ioannis Baptistę, vbi poenitentiam egit. Item vicus Anathoth vbi natus fuit Hieremias Propheta.

De Ebron.

IN valle Mambre est locus, vbi Abraham tres videns sanctissimam Trinitatem adorauit. Item cripta vbi Adam, & Eua poenitentiam egerunt & commissum planxerunt peccatum. Item campus Damascenus vbi Adam fuit plasmatus. Ex terra illa fiunt coronę, quę apud Christianos, Mauros, Turcas & Arabes sunt in magna æstimatione. Item est locus vbi Cain occidit Abel fratrem suum. Item spelunca duplex vbi Abraham, Sara, Isaac, & Iacob sepulti sunt.

Nazareth.

IN Elbir est locus, vbi Virgo Maria & Ioseph cognouerunt puerum Iesum non esse in comitatu. Item ciuitas Sichar, quę nunc dicitur Napulosa: ibiq; propę puteus Samaritanę. Item ciuitas Behtulię, de qua erat Iudith. Item castrum Zanim, vbi Christus mundauit decem leprosos. Item Naim vbi suscitauit filium viduę. Item ciuitas Nazareth, vbi est locus in quo Gabriel virginem salutauit. Item est fons, de quo Christus portabat aquam matri suę. Item est mons Thabor, vbi Christus transfiguratus est. Item locus, vbi Christus filiam Archisynagogi à morte suscitauit. Item alius mons, vbi 4000. hominum satiauit. Item Cana Galilęę, vbi aquam in vinum mutauit. Item ciuitas Sydon, vbi mulier dixit, beatus venter qui te portauit. Item vbi Christus sanauit filiam Chananę. Item ciuitas Capharnaum, & ciuitas Tiberiadis, vbi Christus multa miracula fecit.

Damascus.

AD vnum milliare est locus, vbi Christus Paulo dixit: Saule Saule &c. Item in muro ciuitatis est fenestra, per quam diuus Paulus submissus fuit in sporta. Item est ecclesia vbi diuus Paulus fuit baptizatus. Item domus Ananię.

De Hierusalem.

SVNT etiam à locis, de quibus supra, Hierosolymis ecclesia B. Virginis Marię, vbi fuit pręsentata, & literas didicit. Itē ecclesia, vbi natus est sanctus Ioannes Euangelista. Item carcer S. Petri. Itē domus Veronicę. Itē domus diuitis Epulonis. Item triuium vbi Iudei angariauerunt Simonem Cyrenęum, vt tolleret crucem Christi. Ibidem Christus dixit mulieribus; filię Hierusalem &c. Item est capella, vbi beata virgo Maria spasmus passa est, & gladius doloris cor eius transfixit, dum videret dulcissimum filium crucem portantem inter duos latrones. Item domus Pilati, vbi Christus flagellatus, coronatus, & condemnatus fuit. Item domus Herodis, vbi fuit derisus. Item ecclesia sanctę Annę, vbi beata virgo concepta fuit. Item porta aurea, per quam Christus intrauit in die Palmarum. Item probatica Piscina. Item templum Salomonis. Item porta sancti Stephani, per quam eductus fuit ad lapidandum. Item domus Annę, & iuxta eam

A eam est oliua, ad quam Christus fuit ligatus. Item domus Caiphæ, & vbi Petrus Christum negauit, & vbi gallus cantauit.

De locis sanctis apud Aegyptum.

P R I M O occurrit ciuitas Gazæ, in qua Sanfon obiit. In monte Sinai est ecclesia sanctæ Mariæ de Rubo, in qua requiescit corpus beatæ Catharinæ. Ibidem est locus, vbi apparuit Dominus Moyfi in medio rubi. In medio montis Sinai est locus, vbi Elias Propheta egit pœnitentiam. Item in cacumine montis est locus, vbi Deus dedit Moyfi duas tabulas decem mandatorum. Ad radices montis est ecclesia 40. martyrum. Est alius mons, vbi est petra Oreb, de qua emanarunt aquæ largissimæ. Item ad vnam dietam **B** est mare rubrum. Item ibi prope est locus, vbi erant duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmæ.

De Alexandria.

I B I est locus, vbi sancta Catharina fuit martyrizata. Item vbi sanctus Marcus, cum Missam celebraret, à paganis occisus est.

De Cayro.

E S T locus, vbi est ecclesia sanctæ Mariæ de Columna, in qua sepultum fuit corpus beatæ Barbaræ. Item est fons, vbi virgo Maria lauabat panniculos pueri Iesu cum esset in Aegypto, eiusq; aqua est dulcissima, quam pagani habent in maxima reuerentia, quia curat varias infirmitates, & propter tactum pueri Iesu, & ibi erecta est quædam capella. Ibi etiam creuit vinea balsami mirifici odoris. Ibi sunt monasteria sancti Pauli primi eremitæ, Antonij, Macharij, & aliorum plurimorum. Ad quadraginta miliaria à Massara siue Cayro est locus Elmarath, vbi est capella, in qua virgo Maria stetit septem annis cum puero Iesu, & fit festum eius in die palmarum.

De Syria.

E S T ciuitas Antiochiæ, vbi beatus Petrus septem annis prædicauit, summitatemq; capitis eius Infideles in contumeliam abraferunt. Apud Barutum, quod Cappadocia dicitur, sanctus Georgius draconem interfecit.

Hæc sunt præcipua loca sancta tam Terræ sanctæ, quàm extra: ad quæ peregrini cum obedientia reuerendi patris Guardiani sacri montis Sion, nunc verò sancti Saluatoris proficiscuntur oraturi; in quibus à pluribus sanctissimis Pontificibus magnæ indulgentiæ sunt concessæ, vt patet in bullis eorum. Præfatus pater Guardianus quotannis mittit aliquot fratres prædicatores, & confessores Alexandriam & Cayrum, tum in Syriam, in Aleppo, & Tripolim, qui verbo, & exemplo multos ad sagem Euangeticam perducere conantur.

De martyribus Terra sancta.

E N E C defuere Franciscani, qui hanc Terram sanctissimam suo sanguine pro Christi fide sparso illustriorem redderent: nam vt accepi à testibus omni exceptione maioribus, à viginti sex annis, vel circiter tres Prouinciæ Basilicatæ fratres apud Damascum, post multa & varia tormenta à Saracenis eis illata, martyrium pro Christo constanter pertulerunt; quorum historia (vt accepimus) in præmemorata Basilicatæ Prouincia extat. Fuit præterea & alius quidam Ordinis nostri frater laicus, qui postquam per humanam fragilitatem & Turcarum timorem fidem abnegasset, tandem in se reuersus, & à patre Guardiano Hierosolymitano accepta benedictione, in templo Salomonis coram innumera Turcarum & Maurorum caterua Christum liberè prædicans ad martyrij palmam peruenit.

Non pigebit his annectere Hispanam quandā mulierem, nomine Mariam, quæ duodecim ab hinc annis, fidei feruore accensa, in ipso die palmarum crucem per totam ciuitatem Hierusalem portans, ac Mahumeticam impietatem miseris ipsis Turcis exprobrans, in rogi ignis ardentis iniecta ante atrium sancti sepulchri, inuicto pectore, martyrium subiit, non sine maxima tum virorum, tum quoque mulierum infidelium admiratione: quod Christiana muliercula tam constanter pro sua fide ad martyrium properaret. Eius ossa, & cineres postea Mauri, & Turcæ Christianis magno precio vendiderunt. Fuerunt plerique & alij martyres, quorum nomina, tum ob raram (vt prædiximus) cum Turcis consuetudinem, tum etiam ob frequentem familiæ conuentus Hierosolymitani mutationem, nos latent; eorum tamen nomina in libro vitæ scripta sunt.

De his quæ à nouo Terra sanctæ Guardiano, dum eam cum commissa sibi familia petit, exponenda veniunt, de quibus his quæ occurrunt difficultatibus.

EXISTIMO me rem omnino ingratam minimè facturum, si paucis, quibus expensis, quibusque difficultatibus, fratres nostri Hierosolymam transmittantur, ibidemque sustententur, tradidero: eaque de causa præcedentibus quæ sequuntur adijcere volui. Cum primum igitur, vel in Capitulo generali, vel à Generali totius nostri instituti Ministro, Hierosolymitanus Guardianus instituitur, is summi Pontificis præsentiam, ab eo omnium priuilegiorum, gratiarum, atque indulgentiarum suis prædecessoribus à Sede Apostolica concessarum confirmationem petiturus, benedictionemque accepturus, accedit: Quibus obtentis Venetias cum vniuersa familia secum, pro eius tempore, Hierosolymis commoratura, quæ quadragenarium numerum ad minus claudit, ex tempore petit. Dumque nauigium, quo transfretare possit, operitur, simul cum Hierosolymitanis Procuratoribus ibidem degentibus, quæ sibi tum pro viatico, tum quoque pro captanda Turcarum beneuolentia, atque transigenda Hierosolymis vita, necessaria sunt, puta vinum, caseum, salsas carnes, panem nauticum, pisces, pannum pro fratribus induendis, cereos, tedas, atque cereas, candelas albas pro missarum celebratione, sacrum oleum pro baptizandis, atque chrismate signandis, nec non & pro extrema vnctione, tum Aleppi, tum Alexandria, tum Tripolis, tum Peræ, tum quoque Hierosolymis inungendis, sericum, purpuram, finissimumque pannum, atque plurima alia Turcis, pro munusculis, distribuere, maximo precio ex eleemosinis tum in Italia, tum in Francia, tum quoque in Hispania, maximo labore acquisitis comparat. Quibus debite dispositis, conscensaque naui vel conductitia, vel gratis à pijs mercatoribus sibi oblata, vel Ioppen, vel Tripolim Suriacum rectè contendit. Quo peruentus, nuncium in Rhama, ad Turcium exactorem, (vulgo Elemi) atque ad Subassam, qui Sanzachi siue Gubernatoris vicem gerit, saluum conductum, quo liberè eam patriam ingredi possit, ab ijs petiturus, destinat; aliumque siue eundem Hierosolymam ad Guardianum officio functum quoque transmittit, vt is adiunctis sibi Turcicæ linguæ interpretibus, quos vulgo Turcimanos vocant, de animalibus conductitijs, quæ sarcinas è naui eductas Hierosolymam deuehant, opportunè prouideat, Ioppemque perducatur. Obtenito itaque saluo conducto, impedimentisque expositis, omnium tum bonorum, tum quoque fratrum exactio regijs officiarijs, non quidem ea, quæ à magno Turca imposita est, sed quæ illis pro libito fuerit, è vestigio penditur: ita vt absque preciosis sex, tum fericeis, tum quoque purpureis vestimentis, illis vltro, sed pro antiqua, eaque necessaria consuetudine, oblati, ad quadringentos ferè aurcos coronatos exponi debeant. Peruentus verò non absque periculo, atque maximo labore, ad Hierosolymorum portam, nouus Guardianus Turcicos officarios ad se vocat, qui tum eius, tum quoque fratrum secum venientium, atque aliorum secularium, si qui sint, nomina libro ascribant, sequi ad conuentum usque sancti Saluatoris deducant, inibi que cunctam suppellectile rimentur. Quorum tanta est libertas, tantaque procacitas, vt impunè, quicquid sibi libuerit, nemine contradicente, accipere possint. Sequenti verò die vterque Guardianus, simul cum interpretibus Hierosolymitanos Satrapas acce-

- A pas accedens illis & sericeas vestes, atq; purpureas, nec non et plurimas pecunias ad captandam eorum beneuolentiam pro more offert, porrigitq; . Quibus ritè dispositis, Guardianus officio functus, simul cum antiqua familia Tripolim Suriacum nauim, qua in Italiam trajiciat, præstolaturus petit. Potest nihilominus nouus Guardianus vel aliquem ex antiquioribus fratribus sibi necessarium penes se retinere, vel aliquem ex recentioribus, si minus sibi arriserit, & minori adiumento futurus sit remittere. Deinde tum œconomia benè disponendæ, tum quoq; sui muneris exequutioni diligentius intendit. Et primò quidem Vicarium, qui eius vices gerat; nisi fortè illum Venetijs crearit, instituit. Postmodum alterum fratrem in Guardianum, septem sibi adiunctis fratribus, eligit, qui Franciscano Bethlehemitico conuentui per annum præsit; cui omnia ad victum necessaria pro se suisq; fratribus ex Hierosolymitano conuentu transmittuntur.
- B Ad sacrosanctum verò Christi sepulchrum binos sacerdotes, binosq; laicos fratres destinat, qui per integrum trimestre clausi omnino ibidem, nisi infirmitas vrgeat, perseverant, victumq; carceratorum more, singulis diebus manè & vespere, ex conuentu sancti Saluatoris per fenestrellam siue rotam recipiunt. Tum demum ex ijs, qui super sunt, fratribus Aleppum quatuor, quorum alter ad Christianos mercatores, illius loci accolas, sacras habet conciones. Tripolim Suriacum binos: & quando nationis Gallicanæ consul, qui illius gentis mercatoribus præest, iusq; dicit, proprium facellanum habere cupit, ternos: & Alexandriam quoq; totidem fratres mittit: qui coram Christianis, illis in locis degentibus, rem diuinam faciant, illorumq; confessiones excipiant, atq; pueros baptizent, nec non et illis alia sacramenta ministrent. Quorum opera aliqua etiam elemosinæ his locis sanctis obueniunt.

C *De almo Parisensi conuentu.*

- CERTVM est (vt de conuentus Parisiensis initijs dicamus) vel ad finem Pontificatus Innocentij III. anno Dñi 1216. vel initio Honorij III. anno Dñi 1217. Instituti nostri fratres Parisios appulisse, illicq; à quibusdam pijs viris (vt nunquam suis seruis Christus patitur aliquid deesse) humanè et benignè acceptos esse. Afferuantur etenim in eiusdem conuentus archiuis duo eiusdem formæ diplomata data Viterbij. iij. cal. Iunij, anno supradicti Honorij III. quibus idē summus Pontifex fratres Minores tanquàm verè fideles, religiosos viros, vitæ Apostolicæ sectatores, & à sancta Sede Apostolica probatos Archiepiscopo Senonensi, ac Episcopo Parisiensi, alijsq; eius Prouinciæ Suffraganeis impensius commendat. Ex quibus satis manifestum est, eosdem fratres iam aliquot antea annis Franciam peruasisse, ac Lutetiam Parisiorum incoluisse. Certa autem domo ac templo, quo sacra facerent, eosdem per annos aliquot caruisse, inde facilè colligitur, quòd idem Honorius anno Pontificatus x. Reate ad Episcopum Parisiensem misso speciatim diplomate eundem hortatus est, deinde iussit, vt sineret fratres Minores cum altari portatili, seu viatico Missas celebrare in omnibus tum ciuitatis, tum Diocesis suæ ecclesijs, seruato interim in cunctis parochiarum iure. Quorsum autem aræ portatiles, si fixas firmasq; in proprio templo habuissent? Diploma in conuentus cartophilatio tenuimus, & perlegimus. At Principum, Antistitum, ciuiumq; Parisiensium insignis ac toto orbe celebrata pietas, diù non tulit S. patris Francisci discipulos proprio monasterio carere. Deus namq; , qui aubus cœli nidos paterna prouidentia concedit, Simonis Abbatis S. Germani à pratis, fratrumq; illius animos flexit, vt hospitium intra portam ciuitatis, & ecclesiam SS. Cōsmæ & Damiani pusillo Franciscanorum gregi ad habitandum impertirent. Extant enim literæ domini Vvilhelmi Episcopi Parisiensis in eiusdem Abbatie D. Germani tabellario, scriptæ anno Domini 1230. mense Maio, quibus vniuersis, ad quos spectat, notum facit, superius nominatum Abbatem de fratrum suorum consensu quendam locum (cuius fundus, & proprietas ad eos pertinebat) cum domibus ibidem constructis diuinæ pietatis intuitu dilectis in Christo fratribus Minoribus commodasse, vt ibidem tanquàm hospites manerent: atq; etiam his legibus, vt nec campanas, nec cœmeterium, nec altare sacratum nisi portatile, nec capellam sacratam haberent: saluo deniq; in omnibus iure parochialis eccle-

lis ecclesiæ SS. Cosmæ & Damiani, cuius patronatus ad idem monasterium sancti Ger-
 mani pertinebat. Illic ergo simplicium fratrum Minorum plantula primò insita & con-
 stituta radices egit, creuit, & roborata est aliquot annis, instar Abrahami in terra alie-
 na in tabernaculis & casulis expectando ciuitatem, cuius artifex & conditor Deus est,
 agnoscentes se verè hospites & peregrinos esse super terram. Idè commentitiam fabu-
 lam esse apparet, illos aliquando collegiū Nauarræ seu Campaniæ incoluisse: cū insu-
 per nec dum illud ipsum constructum fuisset. Tunc autem in Gallijs regnandi finem fe-
 cit Philippus Augustus cui successit Ludouicus huius nominis IIII. qui Francis tan-
 tū tribus annis præfuit, annoq; Domini 1227. è vita migravit, & sanctus Ludouicus
 filius eius in Francorum Regem vnctus & inauguratus est. Hic pijsimæ matris Blan-
 chæ studio Christianis præceptis ac moribus imbuendus diuorum Francisci ac Domini-
 ci discipulis ac fratribus, tunc magna pietatis laude Parisijs florentibus, atq; non minus
 Principum, quàm vulgariū animos in sui admirationem concitantibus traditus
 fuit, veluti scriptis editis testantur Gaufredus de Bello loco huic Regi à confessionibus,
 Martinus Polonus Cisterciensis, Robertus Gaguinus, & Paulus Æmilius. Rex porro
 vt in eos gratus esset, per quos profecerat, prædictum locum, in quo diximus fratres Mi-
 nores moram præcariò tantum traxisse, ab Abbate & monachis S. Germani multo ære
 comparatum illis ad habitandum perpetuò concessit. Regiæ literæ signis ac sigillis
 communitæ, datæq; anno Domini 1234. mense Aprili, in eodem S. Germani à Pratis
 monasterio seruantur. Et vt totum hoc venditionis, emptionis, & concessionis nego-
 tium sanctius ac firmitus esset, etiam ipsius Ecclesiæ summi Pontificis iudiciū intercessit.
 Is erat Gregorius huius nominis IX. qui diplomate dato Interamnæ iij. nonas Iunij,
 Pontificatus sui anno x. initio rogat, deinde hortatur, deniq; pro sua in omnes Chri-
 stianos auctoritate districtè præcipit Abbati & monachis S. Germani à Pratis, vt amicis
 spiritualibus fratrum Minorum iusto pretio vendant tantum terræ intus & extra muros
 ciuitatis Parisiensis, quantum Episcopi Siluanectensis prudenti iudicio videretur neces-
 sarium pro conuentus illorum constructione. Sed quoniam crescente in dies fratrum nu-
 mero, locus designatus nimis postmodum angustus visus est, alijs rursum literis datis
 Laterani vj. Idus Decembris, Pontificatus sui anno xiiij. idem Christiani gregis supre-
 mus Pastor concessit fratrum nostrorum amicis, vt aliàs item terras tum intra, tum
 extra muros vr̄bis positas, & ad prænominatum monasterium S. Germani spectantes
 compararent, & conuentus fratrum nostrorum amplificationi dederent. Illic itaq; id
 est in terris ac locis ad Abbatem præfatū prius attinentibus, postmodum autem à Chri-
 stianissimo, simulq; sanctissimo Rege Francorum Ludouico, alijsq; aliquot pijs Lute-
 tianis ciuibus (quorum nomina sunt in libro vitæ) comparatis: quantum à porta olim
 de Cubardo, nunc à S. Germano appellata, ad portā ferè D. Michaëlis intra iuxtaq; mu-
 ros ciuitatis extenduntur, & ex altera parte collegijs Burgundiæ, Iustitiæ, Haricuriæ,
 ædeq; SS. Cosmæ & Damiani finiuntur, succedente tempore constructū & erectum fuit,
 quod nunc Parisijs extat Franciscanorū monasteriū & collegiū. Vt verò dilatandi locū
 finis esset, literis publicis super hac re confectis anno Domini 1240. F. Robertus Prouin-
 ciæ Frāciæ Minister, totusq; conuētus Parisiensis, quē etiā vnā regebat, Abbati & reli-
 giosis S. Germani sanctè iurauerūt & p̄miserunt, terminos eiusedē conuētus super eorū
 terris & dominijs nunquā vltius proferre. Sūt & alię in conuētus sacrario, quibus fra-
 ter Dionysius conuētus Parisiensis Guardianus contestatur vniuersum fundū ab Abbate
 receptum ab omnibus omnino censibus liberum, & humano commertio exemptum
 (quod vulgò amortisatum dicitur) esse. Ad hæc Philippus Rex Francorum cogno-
 mento Pulcher, D. Ludouici ex filio nepos, anno Domini 1298. quandam viam (Ruel-
 lam vocant literæ publicæ de hoc confectæ) retrò domum fratrum, prout à porta D.
 Michaëlis (quæ à Dæmonibus adiacēs castrum viridis vallis infestantibus porta inferni
 tunc dicebatur) vsque ad aliam portam extensam, in sui conuentus amplificationem,
 intra illius septa claudendam, & ab ipsis ac successoribus in perpetuum possidendam
 contulit. Postremò, cū anno Domini 1561. bellis ciuilibus ab hæreticis Hugonostis in
 Regem, patriam, & Ecclesiam excitatis omnia in Gallijs feruerent, animaduenterentq;
 Ordines ac ciues Parisiensis vr̄bis ex supradictō fratrum nostrorum conuentu, tanquam
 ex equo

A ex equo Troiano plurimos, eosdemq; spiritualibus armis instructissimos milites: ac fidei catholicae acerrimos propugnatores quotidie prodire, qui tum in eadem ciuitate Regia, tum in cunctis alijs finibus Regni, grassantibus hereseon ministris & satellitibus constanter se opponerent; gratitudinis gratia eiusdem conuentus hortos, qui valetudinario adiacent, alterius horti non aspernandae longitudinis adiectione & donatione liberaliter adauxerunt.

Proprio templo, aris fixis, campanis, ac coemeterio fratres nostros Parisienses aliquandiu caruisse, superius diximus, atq; id fortasse per 12. annos, & quod excurrere potest, idest vsq; ad initia Regni B. Ludouici. Attamen anno Domini 1245. iam magna ex parte erectum & constructum ibidem fuisse, vel inde certissimum est, quod Alexander Alensis insignis eius Ordinis Theologus, ac collegij Lector viam vniuersae carnis ingressus, in media sacra aede fratrum Minorum Parisiensium honorifica sepultura donatus fuerit. Illius fundamenta iecerant (opinor) fratres tum religiosissimi populi Parisiensis, tum maxime sanctissimi Regis, & liberalissimae matris eius Blanchae Reginae auspicijs & eleemosynis. Scripsit namq; de eiusdem Principis in omnes pauperes praefertim verò fratres nostros liberalitate D. G. de Bello loco. Quamuis nulli indigenti sua benignitate non ferret opem, illis tamen qui diuino cultui, & saluti animarum vacarent liberalius & crebrius eleemosynas praestabat. Solebatq; dicere nonnunquam familiaribus suis de magnis illis eleemosynis, quas quotannis Parisijs in fratres Dominicanos & Franciscanos conferebat: O Deus, quam benè collocatae sunt hae eleemosynae in tot tantosq; fratres ex toto terrarum Orbe Lutetiam aduentantes, vt quod hinc ex diuinis scripturis hauriunt, in totum mundum effundant in honorem Dei, & salutem animarum. Verum suscepta ab eodem Rege bella aduersus Tholosates, Alarchianos, Armoricos, & Anglos, expeditio deniq; transmarina pro Terra sancta aduersus Saracenos largitionibus modò imponentes opus templi feliciter inceptum intermittere coegerunt.

C Interea quoque plurimos, eosq; & domesticos, & acerrimos hostes fratribus excitauit Sathanas perpetuus sanctorum aduersarius; qui publicis concionibus, & lectionibus, immo & libris editis, non solum beneficorum animos à fratribus abalienare nitentur, verum & sanctissimae paupertatis quam obseruabant professionem, insectantur, & damnant. Sed quis Alexandro Alense, atque discipulis eius Ioanne Ruppellano, Bonauentura à Balneo regio propugnantibus ac defendentibus, votiuam paupertatem potuisset expugnare? Lis itaq; post multa certamina supremo sacrarum causarum iudici, ac totius Ecclesiae Pontifici dirimenda relinquitur. Causis ergo hinc inde discussis Alexander huius nominis II. diplomate dato Anagninae xiiij. cal. Nouembris pontificatus sui anno secundo, hortatus est Regem Franciae, vt faueret Archiepiscopis Rothomageni & Turonensi, atque Episcopo Parisiensi, quibus seuerè castigarent praecipiebat illos, qui seu priuatim, seu publice fratres Minores & Praedicatores diffamabant, dicentes eos non esse in via salutis propter votum paupertatis, neq; officia diuina in eorum ecclesijs audienda, nec illos posse confessiones audire, & absolutionem poenitentibus impartiri, aut ad populum conciones habere &c. Iubet item eosdem detractores cogendos ad priuatam & publicam recantationem sub interminatione anathematis & interdicti. Alio rursus diplomate idem summus Pontifex libellum Gulielmi de Sancto amore contra fratres editum tanquam iniquum, scelestum, & execrabilem condemnauit, & Vulcano tradidit. Insuper vt aliquandiu intermissum ecclesiae Fratrum Parisiensium

D opus piorum ciuium eleemosynis perficeretur, concessit idem Pontifex vnum annum & 40. dies indulgentiarum his qui ecclesiam illorum visitarent in SS. Francisci, Antonij, & Clarae festiuitatibus ac octauis. Idem rursus bulla data Anagninae, anno Pontificatus iiij. concessit accedentibus ad conciones fratrum Minorum in conuentu Parisiensi pro qualibet vice quadraginta dies indulgentiarum de poenitentijs sibi iniunctis. Sed neq; sic magnae molis & impensarum templum citò potuit perfici: verum cum ex Aegypto, Syriaq; redijisset Christianissimus Rex Ludouicus, Minoribus & Praedicatoribus (id affirmat Paulus Aemilius) non dum ad culmen perductas sacras aedes planè absoluit. Hoc autem circa annum à Christo nato 1262. contigisse idcirco existimaui, quod Urbanus III. anno sui Pontificatus ij. diplomate dato, in veteri Vrbe, ipsum Regem Francorum

Francorum laudat vehementer, quòd in domo fratrum Minorum Parisiensium de nouo, nec sine magnis sumptibus, ecclesiam construxerit, in cuius dedicatione indulgentias dari postularet. Concedit autem ad eiusdem Regis instantiam eis qui ab ipso die consecrationis usque ad 4. menses eandem ecclesiam visitarent 3. annos & totidem quadragenas. Illis quoque qui in dedicationis anniuersario die, & usque ad octauas ad eandem accederent annuatim, unum annum & 40. dies indulgentiarum. Pares rursus indulgentias concesserunt postea Clemens IIII. & Nicolaus IIII. veluti in eorum literis in huius loci archiuo asseruatis continetur. Sedente itaque in cathedra B. Petri Urbano IIII. & Francis imperante D. Ludouico, Franciscanorum Parisiensium templum solemni ritu, ac incredibili populorum frequentia Deo opt. max. in memoriâ B. Marię Magdalenes viij. Idus Iunij consecratum & dedicatum est. Habet porrò longitudinis supra 320. pedes, latitudinis supra nonaginta. Chorum à naui pulpitem, ligneum quidem illud, sed maximum & perpulchrum, aliquot ligneis affabrè factis columnis innixum, secernebat. In illud Reges, Reginas, Principes, Cardinales, Senatores non rarò conscendere, ac diutius residere conspexerunt plurimi, quatenus aliquantum à turbis semoti, inde sacris fratrum psalmodijs, suauisque tot vocum concentu animos pascere, & rebus diuinis interessent. Quin frequenter quoque concepto deuotionis spiritu, accitis ad se aliquot patribus, commissa peccata humiliter confitebantur, absolutione donabantur, & corpori ac sanguini Christi ex ara illic erecta communicabant. In chori medio multa Regum, Reginarum, ac heroum extabant sepulchra, quę suo loco commemorabimus. Templi parietes exornabant dependentia vexilla plurima, clypei, galeę, manicę militares, atque gentilicię imagines fortissimorum militum, Ducum, Imperatorum, qui pro patrijs legibus, & finibus Regni strenuè se gesserant, morientesque in eodem loco sepeliri cupiuerant. Chorum quoque vndique circumdebant 25. sacella partim muris, partim lignis affabrè factis inter se, & ab eodem choro distincta. In quolibet sacello erecta erat ara, simulque abacus tam elegantibus ac preciosis Christi, Deiparę, Apostolorum, Martyrum, aliorumque sanctorum, in quorum memoriam dicata erant figuris decoratus, ut & religionem simul & admirationem pijs spectatoribus incuterent. Muros vestiebant ligneę tabulę magno artificio compactę, nec deerant scamna & sedilia his aptissima, qui vel genibus precari, vel peccata sua confiteri, ut ab his absoluerentur, cupiebant. Naui templi innumeris penę sepulchris ad terram depressis strata erat, multis hinc inde epitaphijs Gallicis & Latinis in ære aut lapidibus insculptis, muros atque columnas exornantibus. Incredibili frequentia populi quotidie replebatur sacrę rei causa. Singulis Dominicis ac festiuis diebus selectus ex ordine studentium sacerdos, nonnunquam Baccalaureus, aut Doctor de suggestu ad populum de Euangelio concionabatur. Atque hæc de templi ædificio atque ornatu.

At sanctissimum & ornatissimum hoc templum (proh sancte Deus) numinis iram & ultionem in sua capita accersentibus peccatis suis hominibus, post 300. & quod excurrit, annos, idest 1580. 19. Nouembris omnino exarsit: idque tanto ardore, ut nec campanarum metallum inter rudera inueniri, nec sacri libri, mappę, aulę, vela, imagines, sacrę reliquię, quę in thecis religiosè seruabantur, incendio eripi potuerint. Sed & columnę lapideę iustę satis crassitiei, quibus templum innitebatur, vna cum basibus, ac supernis fornicibus. Insuper & plurima Principum sepulchra marmorea & alabastrina flammarum vi partim in cineres redacta, partim assulosè ac minutatim confracta fuerunt. Quin etiam duo magnę molis & impensarum pulpita ænea, ex quorum vno Epistola, ex altero Euangelium in sacris mysterijs recitabatur vnà cum quinque columnis æneis, & elegantibus suis epistylijs, quibus præcipuum altare circumdebatur, magnę ex parte calore liquefactę & fusę sunt. Atque hæc omnia intra duas horas, nimirum ab hora nona vespertina usque ad vndecimam, flammarum voracitate absumpta. An flagitiosa focordia eorum, qui tum domui præerant, & facibus candelisque cereis extinguendis non satis inuigilarent, id infortunium acciderit: an verò ab hæreticis Hugonostis, qui à 20. annis viginti millia sacrarum ædium in Gallijs succenderunt, huic quoque subiectum fuerit incendium, hætenus ignoratum. Deus tandem aliquando videbit iudicabitque. Mirabile autem immo verò miserabile dictu est, quāto gaudio debacchari sint, quantosque

A quantosq; ingeminarint tremulos naso crispante cachinnos Caluiniani, & pseudo Christiani, cum huius diuini templi conflagrationis fama Gallias peruasit. Dixisses rediuuos filios Edom in die vastationis Hierusalem iterum exultare, & percipere non hanc solum Franciscanorum domum, sed & alias omnes funditus euerfas, & exinanitas. Pro Babylonice sacrilegis eos iure accepisses, cum incenderent sanctuarium Domini, & prius a se pollutum alliderent in terram. Gloriabantur qui Dominum in seruis suis oderant in medio desolati sanctuarij, ac si erectis trophaeis de Christo, qui ibi colebatur, superbè triumpharent. Atq; hæc quidem impij. Pij vero omnes tam lugubri spectaculo attoniti stupebant, gemebant, atq; adhuc grauioris calamitatis præfagitionem esse metuebant. Singuli conscientiarum suarum latebras discutientes peccata sua omni humilitate & contritione fatebantur, atq; diuinam miserationem implorantes iudicia Domini iustissima humiliter agnoscebant. Orabant insuper toto pectore, vt propter semetipsum serenam faciem suam iterum ostenderet super sanctuarium suum vastatum & desolatum: recordaretur testamenti sui, memor esset congregationis, quam possederat ab initio: non relinqueret diutius virgam peccatorum super sortem iustorum: templumq; in quo toties nomen suum inuocatum, & prædicatum fuerat reparari iuberet.

Deus itaq; tot precibus exoratus, memorq; clementiæ ac bonitatis suæ, Regis, Principum, Pontificum, Senatorum ac ciuium Parisiensium continuò flexit animos, vt mox de noua templi Franciscanorum instauratione cogitarent. Igitur Præfecti, & Decurionum vrbs publica constitutione ac expensa, totius templi solum adeò eruderatum est, vt euerri facillè posset. Deinde sequentis anni media Quadragesima, D. Christophoro Thuano summo Senatus Parisiensis Præsidente, omnium maximè negocium procurante, primoq; fundamentorum iacente lapidem, instaurata fuit & constabilita prima lapidea columna: annoq; vertente tandem omnes vsq; ad triginta, pro qualibet in camento, lapidibus sectis, & artificium opera, solutis centum Gallicis aureis. Conquerentibus frequenter apud Præsidem fratribus, quòd nullæ pecuniæ superessent, magna constantia respondebat: Bono animo estote, Dominus providebit, subest illi cum voluerit posse. Sequenti anno, quinque aureorum millia in architectos eximia liberalitate conferente Christianissimo Rege Henrico, totius chori & sacellorum vtrinque claudentium lignaria fabrica dedolata, compacta, & super muros erecta fuit. Anno proximo videlicet 1583. communibus piorum ciuium largitionibus, & multis, quæ à Senatu quibusdam reis irrogabantur, & ad tam pium opus applicabantur, præeleganti tecto ardosio eiusdem chori ambirus & sacella, quæ ad meridiem spectant, vniuersa cooperta & tecta. Insuper interna seu concaua pars chori lectissimis asserculis incrustata & laqueata est. Tam prosperè procedente opere summoperè delectatus Christianissimus Rex, distractis rursus pictoribus mille & cētum aureis, totā eiusdē chori intimā crepidinem voluit coeruleo colore depingi, sparsis hincinde innumeris flammis igneis, interiectisq; multis lilij aureis, H. deniq; prima nominis sui litera fulgenti diademate redimita. Sequentem vsq; ad tertiam trabem partem Catharina Medices Regum mater, suis quoq; coloribus, characteribus, & familiaribus tesseriis illustrari curauit, solutis in hunc finem trecentis aureis. Supererant viginti & tres ingentes fenestræ, quibus chorus illuminatur, vitro obducendæ. Huic quoq; operi liberalitatem suam impendit Christianissimus Rex, quando secunda equitum Torquatorum ordinis Spiritus sancti creatione, ex his quos erogat militibus stipendijs, mille & octingentos aureos, summa eorundem nobilium consensione & propensione acceptos, in hoc opus infumi curauit. Atq; vt tantæ liberalitatis aliquod insigne honoris, aliquodq; monumentum laudis extaret, depicto in principe fenestra Spiritus sancti in Apostolos aduentu: in sequentibus sui ipsius, matris, vxoris, fratris, Reginae Scotiæ, Reginae Elisabethæ, Principum à stemmate Regio, Cardinalium, Episcoporum, heroumq; icones & insignia gentilitia, insuper Actuum Apostolorum tabulas benè pictas collocari in bono lumine præcepit. Erectā demū maiorem aram lectissimus ac piissimus D. Iulianus à S. Germano Cæsariensis Episcopus, & Parisiensis coadiutor, Deo in primis, deinde in beatæ Mariæ Magdalenes, & B. martyris Sebastiani memoriam dedicauit, anno Domini 1583. die Decembris 21. incredibili piorum omnium exultatione, & lætitia. Eadem die sanctissima Eucha-

ma Eucharistia ad cultum fidelium, infirmantiumq; promptum subsidium referuari A
solita, peracta circa conuentum publica lustratione, honestissimo altaris loco reposita
est: ac deinceps canonicae matutinae & vespertinae preces, aliaq; diuina officia à fratri-
bus ibidem persolui incepterunt. Cathedrae lignae, quae chorum vtrinq; exornant, tali in
dies artificio compinguntur, vt tandem aliquando (superis laus, et beneficis gratiarum
actio) nos verè dicturos speremus & confidamus: Maior est gloria nouissimae huius
domus, plusquàm primae. Sic Dominus post tempestatem tranquillum facit, & post
lachrymationem & fletum exultationem infundit. Sed haec de huius templi prio-
re, posterioreq; instauratione ac ornatu. Caetera persequamur.

Chori mediam partem clausuramq; occupabant plurima Regum, Reginarum, Princi-
pum, Episcoporum operosa sepulchra: qui vt veteres Patriarchae in Hebron terrae pro-
pter Christum sancta portiuncula, sic isti in pauperum fratrum Minorum sacro domi- B
cilio habuerant sepeliri in votis. Audierant enim Chrysostomi, idest oris illius verè au-
rei, & aliorum patrum concionibus, magnis encomijs celebratam fuisse magnorum Im-
peratorum Constantini, Constantis, Valentiniani, ac Theodosij pietatem, qui corpo-
ra sua vel in ostijs basilicarum Apostolorum, & martyrum sepeliri, pro re sancta & vti-
li, duxerant. Didicerant sanctissimos theologos Augustinum, & Paulinum constanter
docuisse, prouisum sepeliendis corporibus apud memoriam sanctorum locum, bonae
affectionis esse erga funera suorum: ad hoc vt dum recolunt vbi sunt posita eorum quos
diligunt corpora, eisdem sanctis illos tanquam patronis susceptos, apud Dominum
adiuuandos orando commendent. Erant itaq; primo loco duo sepulchra sibi à latere
coherentia altitudinis 4. pedum, longitudinis ferè 7. ex marmore nigro cum duarum C
heroidum alabastrinis effigiibus, quarum vnus epitaphium fuit: Hic iacet Dña Maria
Franciae Regina, vxor Regis Philippi filij diui Ludouici, Ducis Brabantij filia: quae
obiit 1321. mensis Ianuarij 12. Alterius autem: Hic sepulta est Domina Ioanna Regi-
na Franciae & Nauarrae, Comitissa Briae & Campaniae, vxor Regis Philippi cognomen-
to Pulchri: quae obiit anno Domini 1304. Aprilis die 2. In huius porro sarcophago cum
rueribus templum purgaretur, reperta est corona tenuissimo ferro paululum inaura-
to compacta, annulus verè aureus, fusi quoq; argentei. Demum est tabella plumbea in
qua haec insculpta fuerant: Ioanna Dei gratia Franciae & Nauarrae Regina, Campaniae
Briaeq; Comitissa Palatina, anno 33. aetatis suae inchoato à festo B. Hilarij 1304. die 2.
Aprilis feria sexta, apud næmus Vicenarum diem clausit extremum; sepulta verò fuit D
Dominica sequenti, in passione Domini, Parisijs apud fratres Minores, regnante Illu-
strissimo Principe Philippo Dei gratia Francorum Rege eius domino ac marito, cuius
anima sit in pace. Quae regnauit cum dicto domino suo per spacium viginti annorum,
trium mensium, & nouem dierum. Sequebantur pari ordine duo alia sepulchra mar-
morea cum duabus alabastrinis effigiibus iacentibus desuper; prior erat viri, posterior
mulieris corda habentium prae manibus, sine vlla inscriptione. Horum verò insignia
erant Gallicorum liliorum flores cum vitta desuper transversim collocata. Tertiò erat
tumulus ex marmore, & heroidis supra iacentis imagine ex alabastro, cum hac inscri-
ptione: Condita est hoc loco domina Ioanna Franciae & Nauarrae Regina, Burgundiae
& Arthesij Comitissa; quae vitam cum morte commutauit anno Domini 1329. mensis
Ianuarij 21. Alterum ad latus eius sepulchrum hanc scripturam habebat: Cor Regis E
Philippi cognomento Longi eiusdem sponsi Regis Francie & Nauarrae, filij Regis Phi-
lippi Pulchri hoc loco conditum est. Viuere autem desijt anno Domini 1321. Ianuarij
die 3. Quarto loco erant duo tumuli marmorei cum duarum Reginarum formis ex alaba-
stro. In priore scriptum erat: Cor Domine Ioanne Francie & Nauarrae Reginae vxor-
is Regis Caroli filij Philippi Pulchri. Obijt autem 1370. die quarta Martij. In poste-
riore verò, Cor Dominae Blanche filiae Regis Philippi, apud Longum campum monia-
lis anno Domini 1318. hoc terrae sanctae loco conditum fuit, anno Domini 1358. Apri-
lis die 26. Quintum locum occupant sepulchra Mathildis filiae Comitissae S. Pauli, vxor-
is Caroli filij Francorum Regis, ac Valesiorum, Alenconiorum, Carnutum, & Ande-
degauensium Comitissae: quae obiit 1358. die Octobris 3. Deinde alterius heroidis, cuius
imago veste sanctimoniali tegebatur. Epitaphium nullum adiacebat. Sexto sepul-
chrum

A chrum marmoreum, & figuram alabastrinam habebat Blācha filia sancti Ludouici Regis Francorum, quæ Ferrando Regi Castulonensium nupserat. Iuxta quā sepulchrum habebat Ludouicus de Valoys, filius Caroli Comitis Alenconiorum, Carnutum, & Andegauensium: qui ex hac vita migrauerat anno Domini 1329. die ij. Nouembris. Deinde in eodem quoque chori meditullio ad duos pedes erectus erat tumulus Alberti Carporū Principis cum statua ex ære Cyprio, quæ sola incendio superfuit. Insculptum erat huic istud epitaphium. Alberto Pio de Sabaudia Carpensium Principi, Francisci Regis fortunam sequuto, quem prudentia clarissimum reddidit, doctrina fecit immortalem, & vera pietas cælo inferuit. Heredes mestiff. posuerūt, anno Dñi 1535. vixit annos quinquaginta quinque. Extabāt rursus ibidē plura alia Archiepiscoporum, Episcoporum, Nobiliū, & Senatorū sepulchra partim erecta, partim humi depressa, quæ sigillatim enumerare prolixius fuisset. Satis ergo sit hæc illustriora commemorasse, vt ad alia properemus.

B Multa quoque extabant in templo, atque nunc extant in capitulo & clauistro sepulchra patrum & Doctorum, qui iam ab initio Ordinis, & huius conuentus, vtrumque pietate & doctrina non parū exornauerant. Atque imprimis sub magno illo pulpito ligneo, quod diximus chorum à naui disterrinasse, iuxta facellum D. Francisci sacrum, satis ingens saxum erectum erat, in quo insculpta erat effigies pijsissimi patris, ac celeberrimi Doctoris Alexandri Alensis cum huiusmodi versibus illo sæculo vulgatis & receptis.

*Gloria Doctorum, decus & flos Philosophorum,
Auctor scriptorum vir Alexander variorum,
Norma modernorum, fons veri lux aliorum,
Inclytus Anglorum Archileuita, sed horum,
Spretor cunctorum, fratrum collega Minorum
Factus egenorum, fit primus Doctor eorum.*

C Et postea. Obijt autem anno incarnationis Dominicæ 1245. xij. cal. Septembris.

In tabella quoque muro appensa adscripti sunt hi versus, quorum commemoratio omnibus ideò iucunda erit, quod illius ortum, vitam, magisterium, religionis ingressum, studia, beatum denique finem satis eleganter comprehendat.

*Qui tibi maiorum repetis monumenta per orbem,
Patris Alexandri gesta viator habe.
Hic placito Superum prognatus gente Britanna,
Protinus à puero flexit ad astra gradum.
Non Gæcæ meminit, nec auorum rura licetur.
Pectore in eximio sola Minerva sedet.
Ergo freta emensus, & vastos aquoris amnes,
Se totum ad studium Parisiense tulit.
Quo vel Socraticos, vel summos quosque Platones
Ingenio facile dexteriore preit.
Inde polum, & cælos, & qua super astra geruntur
Rimatus, didicit abdita fata Dei.
Sic tandem & meritis, & digna laude probatus,
Doctrina & verbi fit sator atque pater.
Ast ubi theologis pugnax sententia venit,
Acciperet Minor signa magisterij;
(Nullus enim sacri Doctoris signa ferentem,
Ex grege Francisci viderat orbis adhuc.)
Magnus Alexander cui mens persancta fuisset,
Ac deuota diu, & religiosa Deo:
Ipse ego (mox inquit) certamina litis inique
Compeſcam, non erit cui suus obſtet amor.
It vir, & induitur palla vilente Minorum:
Quique Magister erat, fit pius ecce Minor.
Nos quid obest (dixit) humilem gestare togellam,
Qui pariter gerimus nomen omnisque patris?*

L

Quid

PRIMA PARS

Quid contra impediatur sublimi in nomine mentem
 Cordigeros fratres continuisse piam?
 Discipulos Christi, quibus est lustrare popellos,
 Quis ferat ignaros iussa docere Dei?
 Non tumet irrigua cælesti flumine virtus:
 Nec sese extollit, cui Deus auctor adest.
 Mens humilis, purgata dolo, conserua Deorum
 Nec fama augefcit, nec iacet, ima colens.
 Iam primum posthac Doctor fraterculus ibo
 Veste sub hac minimus, parta trophæa gerens.
 Dixerat, hinc patuit Francisci semper alumnus,
 Laurea Doctorum, qui tot vt astra micant.
 Tum demum ex superis capsum geminare talentum
 Nec torperet iners prouidus instituit.
 At schola sacrorum quia nil satis ordine norat;
 (Cuncta quidem incertis sparsa fuere locis)
 Hic prudens opifex multa celeberrimus arte.
 Compage & neruis consolidauit opus.
 Primus in articulos diuina volumina duxit:
 Artis & in morem retulit acta senum.
 Quo duce pramonitus in prælia diuus Aquinas,
 Quot quot & usq; legis fortius arma gerunt.
 Nec quisquam adueniet, quamuis ars crescit in horas,
 Tam mente integra qui senis orsa latret.
 Hauriet hinc potius veluti de fonte liquorem:
 Et tanquam exemplar præferet usq; virum.
 Hæc breuib; dixi: quæ cætera multa supersunt,
 Non vacat vt noris, qui citus ire pergis
 Clauditur hoc saxo famam sortitus abunde
 Doctor Alexander iunctus in axe Deo.
 Si quis honos meritis, si qui virtute coluntur,
 Hunc animo præfer, hunc venerare patrem.
 Ne sorde & culpa pigritere per otia deses
 Nancisci studio, quæ Minor iste refert.

In prospectu maioris aræ, chori ferè medio, terræ conditus fuit R.P.F. Bonifacius de
 Cæua Doctor, qui diu strenuèq; laborauerat pro reformatione conuentuum Prouinciæ
 Franciæ Turoniæ, D. Bonauenturæ, & conuētus Parisiæ. Huiusmodi epitaphiū eius tu-
 mulo adscriptū fuit. Fratris Bonifacij de Cæua clariss. natalibus orti, omniq; disciplinarū
 gloria eminentiss. ac Prouinciæ Fraciæ ordinis Minorū Ministri præstantiss. hîc sita sunt
 ossa 1517. Aprilis 12. Prouinciā Franciæ rexit anno Dñi 1507. 1508. 1509. 1510. vt ex
 diplomatibus liquet. Huic coniuncta erat marmorea sepultura R.P. Gulielmi Hiceti Do-
 ctoris; qui pietate & doctrina celebris pluribus annis conuentum Parisiensem, deinde
 Prouinciā Franciæ laudabiliter rexerat. Hoc autem epitaphium habebat.

Hic tegitur pastor longè vigilantior Argo:
 Quem reuocat plebs, & Minor Ordo gemit
 Vox populo dulcis, doctrina, modestia, iuris
 Diuini interpret, Theologia, iacent.
 Hoc ne terra foret cælesti clarior aula
 Et celeri in superas nube receptus opes.

Animam Deo reddidit 1522. die 8. Augusti. Erant quoq; sub eodem lapide reposita
 duorum venerandorum patrum & Doctorum corpora. Prioris multa doctrina & pie-
 tate instructi nomen erat F. Petrus à Cornibus conuentus Belnensis Prouinciæ D. Bo-
 nauenturæ. Posterioris F. Iacobus Hugonis Carolo IX. Regi Francorum à concionibus,
 simulq; pro eo apud Philippum Regem Hispaniarum semel legatus. Ad dexteram præ-
 cipui

A cipui altaris suis tumultis mādati sunt pij & eruditi patres ac Doctores Iacobus Dumontier, Gulielmus Hugoti, Samuel Menouft, Franciscusq; Volantius, quorum duo priores Prouinciæ Franciæ, & postea conuentui Parisiensi præfecti fuerant: posteriores Prouinciæ Turoniæ. Refert D. Aluarus libro de planctu Ecclesiæ, & post eum Auctor firmamenti trium ordinum R. P. Gundisaluum in sacra Theologia Magistrum Prouinciæ D. Iacobi in Hispania, Ministrum Generalem electum in Capitulo Assisij anno 1304. visitando conuentum Parisiensem, diem extremum ibidem clausisse anno 1314. atq; paulò post mortem, in eodem conuentu, in visione quibusdam fratribus gloriosum apparuisse. Claustum ingredientibus mox ad leuam occurrit tumultus cui inscribitur: Honorandus pater frater Iulianus Britonis ordinis Minorum conuentus Cenomanensis, à confessionibus Mariæ Reginæ Francorum. Obijt anno Domini 1291. Hinc ad capituli locum pergentibus suo ordine octo sepulchra lapidea priorum patrum occurrunt, quorū insculptæ caputiorū formæ satis indicant ætatem B. Bonauenturæ vel equasse, vel præcessisse. Inscriptiones adeò pedibus transeuntium sunt attritæ, vt integrè legi nequeāt. In medio Capituli terræ conditum fuit corpus doctissimi, & pijssimi patris ac doctoris F. Nicolai Lyrani sub præmagno lapide, in cuius circumferentia hæc insculpta sunt: Hic iacet F. Nicolaus de Lyra sacre Theologiæ venerabilis Doctor, cuius vitæ & doctrinæ fama diffusa est per diuersa mūdi climata. Postillauit enim Biblia ad literam, à principio vsq; ad finem. Is enim Prouinciæ Franciæ alumnus in conuentu Vernolien- si, custodiæ Normaniæ habitum Minorum accepit, quem honorificè exemplariterq; an- nis 68. portauit, mortēq; obiit anno Dñi 1340. die 23. mensis Octobris. E regione in mu- ro sursum affixa est tabella marmorea, in qua literis aureis sequētes versus incisi sunt.

C

*Ne me me ignores, properans, dum plurima lustras,
Qui sum ex his nosces, quæ pede busta teris.
Lyra breuis vicus, Normana in gente celebris,
Prima michi vitæ ianua, forsque fuit.
Nulla diu mundi tenuit vesania natum
Protinus euasi religione Minor.
Vernolium admisit currentem ad sacra tyronem,
Et Christi docuit me domitare iugo.
Vt tamen ad mores legis doctrina beata.
Adyta planaret simplicitatis iter,
Artibus ipse pijs, & Christi dogmate fratus
Parisjs excepi sacra Magisterij.
Et mox quæq; vetus, & quæq; recentior affert
Pagina, Christicolis splendidiora dedi.
Litera nempe nimis, quæ quondam obscura iacebat,
Omnes per partes clara labore meo est.
Et quos sæpe locos occidens litera tradit,
Hos typicè humanis actibus exhibui.
Extat in Hebræos sanctissima condita turris,
Nostrum opus, haud nullis communienda petris.
Insuper & nostri releguntur sæpe libelli
Quos in sensa Petri quatuor arte tuli.
Est quoq; quodlibetis non irrita gloria nostris,
In quæ tu iustus arbiter esse potes.
Non tulit hæc ultra vitam perferre merendo,
Omnipotens Dominus, quo sumus & morimur.
A cruce tu cuius numeres si mille trecentos,
Adiungens vnà quatuor & decades,
Illo me rapuit mors omnibus amula sæclo
Cum micat Octobris terna vigena dies.
Iam quo tendis. Nicolai illectus amore?
Quo Doctore tibi lex referata patet?*

Atq; hæc de honorando patre & Magistro Lyrano: ex quibus liquet quosdam Cof- A
mographos turpiter hallucinari, quando illum nunc Flandrum, nunc Batauum, mox
quoq; Anglum faciunt.

Lyrano adiacet ad dexteram alius tumulus, cui hæc adscripta sunt: Hic iacet nobi-
lis ac prudens Dominus Matthæus de Trye eques, Dominus de Moncy, qui singula-
rideuotione motus voluit, ac requisivit hoc in loco recondi in forma & habitu fratrum
Minorum iiii. die Ianuarij, anno Domini 1360. Inter duas lapideas columnas quibus
ædificium innititur, iacent duo ex ordine quondam assumpti Episcopi. Super vnus
tumulo scriptum est. Hic iacet R. in Christo pater & Dominus F. Ioannes Arnaldi de
Prouincia Turoniæ, conuentus Niorti quondam Episcopus Sannatenfis, sacræ Theolo-
giæ Doctor eximius, ac suis temporibus historicus præmaximus, Confessorq; illustris- B
simi principis Ioannis primi Ducis Bituriæ, qui obiit anno Domini 1416. die Maij sex-
ta. In alterius sepulchro nullum scriptum superest.

Inter priorem lapideam columnam & parietem sacrarij repositum est corpus V. P. &
Doctoris F. Gulielmi Superbi cum hac in circuitu lapidis superpositi scriptura: Hoc tu-
mulo iacet literis ac moribus fanè conspicuus Magister Gulielmus Superbi Thureyeñ.
oriundus, conuentus Baiocensis, olim regens huius sacri conuentus, & Normaniæ Cu-
stos, qui anno à Dominica incarnatione 1510. naturæ debitum exoluit die xx. Mensis
Augusti. Incisi rursus sunt ibidem hi versus.

Flebile tempus adest, ploret gemebunda Minorum

Turba: virum extinctum desleat omnis homo.

Flere licet, plorare potest Normana propago,

Quæ dederat nobis hunc probitate virum.

O truculenta nimis mors, o seuissima nempe

Quæ ingenio doctos non finit esse diu.

Hic poterat longos vitam conferre per annos

Hunc cupiente Deo, sed rapis ante diem.

Semper adhuc viuas, viuas Guilhelme Superbi:

Quo illustrata fuit religiosa domus.

Eodem in capitulo terræ mandatum est corpus religiosissimi ac doctiss. F. Simonis Fon-
tani Doctoris ac Lectoris Theologi Prouinciæ Franciæ conuentus Senonensis: cuius
epitaphium tale est.

Fons ego caelesti manans de fonte profundi

Quas poto è sacri gurgite fontis aquas.

Has sibi dum sitiens haurit fons, arceo, sed sic

Vt redeam ad fontis prima alimenta mei.

Iam raptus viuo Christi me proluo fonte

Quo michi quæ fuerat desinit esse sitis

Obijt 18. Septembris 1557. Atq; hæc de sacris præcipuisq; patrū & fratrum Ordinis no-
stri sepulturis in conuentu Parisiensi: de reliquis ædificijs dicamus.

Tanta fuit Christianissimi, & sanctissimi Regis Ludouici in Deum pietas, & de fer-
uulis eius fratribus Minoribus bene merendi voluntas, vt præter eximium templum
quod descripsimus, aliud quoq; eidem coherens, eiusdemq; structuræ maximum &
firmissimum ædificium construi curauerit, in quo primum sacrarium, quo res sacræ E
asseruari solent continentur. Illud lapidibus politis sectisq; constructum, ac firmissima
testudine concameratum, & repagulis vndiq; septum, custodiendis sacris vestibus, lin-
theaminibus, libris, candelabris, thuribulis, calicibus, pixidibus, & preciosis sancta-
rum reliquiarum thecis, tutissimum locum præbet.

Sunt ibi quoq; plurima summorum Pontificum diplomata, quibus vel quosdam Or-
dinis sanctos referunt in numero diuorum, vel eximiam in fratres animi propensionem
declarant, vel totum sodalitium aduersus impugnatores communiunt, vel quibusdam
condonationibus ex beneficijs exornāt. Horum quædam commemorasse vtile erit. Duo
sunt Gregorij IX. alterū datū Perusij, Pontificatus sui anno ij. alterū Laterani anno iiii.
Quibus B. Franciscum propter eximiam vitæ sanctitatem, & præclara tum in vita cum
post

- A** post mortem edita miracula, sanctorum Confessorum adscribit catalogo, præcipiens vniuersis fidelibus diem eius festum celebrare iiij. nonas Octobris. Aliud est Alexandri IIII. datum Anagninæ pontificatus sui anno primo, quo confirmat, probatq; sacra Christi patientis stigmata eiusdem beati patris manibus, pedibus, ac lateri verè impressa fuisse, eademq; sese percepisse ac contrectasse, cum in minoribus agens familiarem cum sanctissimo viro consuetudinem contraxisset. Sūt & de eadem ipsa re Gregorij IX. & Nicolai IIII. authenticæ literæ. Est præterea bulla Gregorij IX. data Spoleti xvj. cal. Iulij, pontificatus sui anno vj. qua enumeratis B. Antonij Paduani virtutibus, meritis, laboribus, miraculis deniq; ante & post mortem ab eodem factis, illum inter beatos celi ciues Confessores annumerat, iubetq; diem festum memoriæ eius dictum, singulis annis celebrandum esse idibus Iunij. Insuper ijs, qui sepulchrum eius illa die, & per octauam visitauerint, vnum annum de poenitentijs iniunctis relaxat. Extant quoque literæ authenticæ Alexandri IIII. datæ Anagninæ vj. cal. Octobris, quibus B. Claram virginem refert in numerum beatarum. Clementis quoq; IIII. datæ Perusij v. idus Octobris, Pontificatus anno primo, quibus omnibus verè poenitentibus, qui ecclesias fratrum Minorum inuiserint diebus dedicationum B. Mariæ Deiparæ, sanctorum Francisci, Antonij, & Claræ, aliorumq; sanctorum, in quorum memoriam præcipua altaria constructa sunt, centum dies de poenitentijs iniunctis condonat. Idem quoque vnus anni & quadraginta dierum indulgentias his confert, qui in ecclesiam fratrum Minorum conuentus Parisiensis religionis gratia venerint in eiusdem anniuersario dedicationis die, bulla data Viterbij, anno pontificatus tertio. Idem rursus alia bulla data Romæ apud sanctum Petrum ij. cal. Maij, anno Pontificatus primo, vniuersos fratres Minores eximit à cuiuscunq; alterius à summo Pontifice subiectione: quin & eorum libros, loca, & vniuersa bona terrena sub solius Papæ dominio constituit, vsum autem illis impertit. Insuper diplomate dato Anagninæ iiij. cal. Nouenbris, anno sui Pontificatus secundo, hortatur Regem Francorum, vt faueat Rothomagensi, & Turonensi Archiepiscopis, & Parisiensi Episcopo, quibus iniunxerat, vt seuerè castigarent illos, qui seu priuatim, seu publicè fratres Minores & Prædicatores diffamabant, dicentes illos non esse in via salutis, diuina officia in eorum templis non esse audienda, nec illos posse confessiones ad se venientium audire, aut ad populum concionari. Idem quoq; suis literis Apostolicis præstiterunt Gregorius IX. Benedictus XI. Clemens III. & Innocentius IIII. Quin & Innocentius IIII. diplomate dato Perusij vij. cal. Augusti, anno Pontificatus x. eximit omnes conuentus fratrum Minorum ab omni decimarum solutione ex his terræ
- D** fructibus, qui in hortis & septis illorum nascuntur. Asseruatur quoq; bulla data Laterani, qua Alexander IIII. anno sui Pontificatus secundo concessit fratribus Minoribus conuentus Parisiensis tum in Missis priuatis, tum cum nota cantatis dicere Gloria in excelsis &c. & prosas competentes, non obstante statuto capituli Generalis Metis celebrati, quo id prohibitum fuerat. Habentur quoq; ibidem publicæ literæ Urbani IIII. datæ Viterbij xj. cal. Decembris, anno sui Pontificatus primo, quibus P. Guardiani, ceterorumq; fratrum conuentus Parisiensis precibus sese commendat: eisdemq; omnem beneuolentiam, & sanctæ sedis Apostolicæ fauorem pollicetur. Est & transumptum literarum Martini IIII. quibus permittit conuentibus nostris habere procuratores seu syndicos, qui eleemosynas eorum nomine procurent, recipiant, ac in vsus necessarios distribuunt. Custoditur etiam bulla Gregorij IX. data Viterbij iiij. nonas Maij, anno sui
- E** Pontificatus xj. qua districte mandat Archiepiscopis, Episcopis, Decanis, & Plebanis, vt fratres Minores sinant concionari ad populum, eundemq; dicti Ordinis sacerdotibus peccata sua confiteri, absolutionemq; percipere. Extat quoq; Innocentij IIII. bulla transumptum, qua conceditur fratribus sacerdotibus sacrum facere, confessiones audire, & concionari in parochijs, etiam si reluctentur Parochi. Idem Innocentius, diplomate dato Laterani iiij. cal. Iunij, prohibet vniuersis ab ordine alienis habitum fratrum Minorum, aut alium eidem aliquo modo similem deferre, aliàs censuram Ecclesiæ incurrant. Est deniq; bulla Leonis X. data Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die vndecima Aprilis, anno Domini 1518. qua sub excommunicationis latæ sententiæ interminatione prohibet fratribus Conuentualibus, ne verbo, aut facto mole-

sti sint fratribus de Obseruantia : Sed omnino seruent bullam concordie inter eos consti- A
tutam hucusq; de summorum Pontificum diplomatibus.

Vno pariete à sacrario determinatur capitulum longitudinis pedū 76. latitudinis 55.
quo feria ij. iiii. & vj. omnes fratres conueniunt commendationes benefactorum auditu-
ri, & suffragia publica pro viuis & defunctis persolutori. Deinde culpas coram præfecto
humiliter agnoscunt, & pro cuiusq; conditione aut defectibus poenitentiam suscipi-
unt. In hoc veluti loco sacro erectis tribus aris officium diuinum noctu dieq; celebra-
tum fuit annis quatuor superioribus; idest à templi conflagratione ad chori nouissimi
instaurationem. In eodem quoq; iam ab initio sub lapidibus politis, & quadratis terre
condita fuerunt multa multorum doctissimorum, & pijsimorum patrum corpora, qui,
dum vixerunt, doctrina & virtute toti Ecclesie catholice & ordini Minorum decori fue-
runt & ornamento. Horum quidam ob eximiam pietatem & singularem scientiam à B
Regibus, Reginis, & summis Francie Principibus asciti fuerunt, vt illis essent à sacris
confessionibus, & concionibus, alij ad Episcoporum gradum & sollicitudinem, alij so-
litudine sua contenti, post quàm multos annos publice legendo & docendo in eodem
conuentu laborauerunt, animabus Creatori suo redditis, ibidem corporibus sepultura
locum susceperunt. Præcipuos suo loco commemorauimus.

Capitulum rursus muro ad meridiem coniungitur aula spatiosa, quæ ante annos 60.
totius collegij schola Theologica fuit, alijs autem postea longè amplioribus, elegan-
tioribus & commodioribus constructis, humilioribus vsibus adaptatur. Atq; hæ tres
ædes in inferiore maximi illius ædificij parte continentur. In superiorem autem partem C
aliquot ex ligno gypsoq; gradibus conscendentibus, occurrunt duæ cellæ, ex quibus ve-
luti ex certis speculis maior pars conuentus videri potest, atq; id circo à Guardianis vt
plurimum incoluntur. Succedunt quatuor ordines cellularum decenter sibi partim co-
hærentium, partim infra supraq; positarum. In primo ordine dormitorium ingredien-
tibus ad dextram sunt 13. subter positæ, totidemq; secundo ordine supra positæ, qua-
rum omnium fenestræ ad occidentem conuentus claustrum respiciunt. Terminus ordo ad
leuam constitutus 15. cellulas infernè continet, supernè verò tantum 8. quæ quia su-
biectis paulò sunt latiores & ameniores Doctoribus, & Prælectoribus collegij conce-
duntur. Harum prospectus est ad Orientem, & maius conuentus atrium, quod curiam
vocant. Est rursus à patte claustri ad hoc ædificium appendix, in quo 12. sunt cellule,
quæ vt plurimum Cantoribus tribuuntur, quod ex his sit breuior & facilius ad templum D
descensus. Sicq; in hoc dormitorio 73. patrum studentum cellulas reperies. Clau-
strum quidem templi longitudine clauditur, ab Oriente nunc memorato ædificio, capi-
tulo, & dormitorio, à meridie porro vilibus casulis ligneis & stramineis olim finieba-
tur; at nunc præalto & maximo ex lapidibus quadratis & sectis cementoq; constructo
ædificio, quod tres alios ordines cellularum patrum in Theologia studentum elegan-
ter sibi superpositarum comprehendit. Inferior pars, quæ dormitorium Conceptionis
B. Deiparæ à fratribus nuncupatur 18. continet cubicula: media quæ à natiuitate eius-
dem immaculæ Virginis denominatur 20. patrum studentum cubiculis locum præ-
bet. Quibus si addideris duo alia cubicula in extremis templi partibus relicta sexagesi-
mum cubiculorum numerum perfeceris.

Totius ædificij fundamenta iecit P. Nicolaus Grandis Prouinciæ D. Bonauenturæ, licet E
Lutetie ortus, qui multis vigilijs, studijs, & prælectionibus gradū Doctoratus in Parisien-
si facultate promeruit, conuentui aliquot annis præfuit, & doctissimis in Epistolas B. Pau-
li ad Romanos, & ad Hebræos relictis commentarijs foelicem posteris suis memoriam
reliquit. Opus perpetuauit P. Richardus Cenomanus conuentus Carnotensis Prouinciæ
Franciæ, qui & ipse eximia virtute & sapientia Doctoris lauream adeptus, perdoctis
in Psalmos commentationibus, & aliquot alijs scriptionibus, inter pios & doctos scri-
ptores Ecclesiasticos meruit computari. Ædificio extremam manum adiecit P. Guilel-
mus Hugot & ipse Prouinciæ Franciæ, conuentus Meldensis, ac Doctor Theologus,
cùm tribus annis conuentui Parisiensi præfuisset. Conuentum communi magnaq; ianua
ingredientibus patet area satis quidem lata, sed magis oblonga, quæ alijs quinque cellu-
larum ordinibus omni ex parte circumcingitur. Primò ab Occidente illis, quas diximus
capitulo

A capitulo superpositas. Secundò à parte murorum ciuitatis qui proximè adiacent, 19. cubiculis. A parte valetudinarij Communis 8. à parte Orientis 16. à parte Septemtrionis, & sacrarij alijs 14. His omnibus si addideris alia 14. cubacula, quæ quia ad hortum conuentus orientemq; conuertuntur, Baccalaureis vt plurimùm conceduntur 81. patrum studentum in Theologia, Baccalaureorum, & Magistrorum cellas reperies. Numerus itaq; vniuersarum cellularum erit 214. quæ adeo maxima totius anni parte patribus studentibus refertæ sunt, vt frequenter recens ad studium accedentes oporteat recedere, ac tantisper expectare, quoadusq; aliquis suæ Prouinciæ præfinitum studij tempus absoluerit. Cellæ vt plurimùm 14. aut 15. pedum sunt longitudinis, totidemq; latitudinis.

Quia vix, imo ne vix quidem fieri potest, vt in tam conferta frequentiq; fratrum multitudine, nonnulli aduersa valetudine laborent, diuina prouidentia, & Heroidum Gallicarum beneficijs, illis de amplissimo, & commodissimo Valetudinario iam dudum prouisum est. Nam illustriss. D. Ioanna, Franciæ & Nauarræ quondam Regina (quemadmodum vestibulo affixæ vnà cum precatricis Heroidis effigie, duæ tabellæ marmoreæ docent) filia D. Ludouici filij Regis Franciæ, & Comitis Ebroicensis, vxor autem Caroli 4. Francorum & Nauarrorum Regis, anno Domini 1341. suis expensis construi curauit amplissimam & firmissimam domum, in qua hæc pro fratribus infirmis colligendis peropportuna diuerforia continentur. Imprimis duo amplissima cœnacula, in quorum priore decem satis ampla cubilia sunt, in quibus ægri omni humanitate colliguntur & fouentur: in posteriore, qui conualescunt, prandent, deambulant, & defecta longis ægritudinibus corpora aliquantò liberius recreant. Primo cœnaculo ad Orientem adiacet honestum & sacrum sacellum, quo qui possunt ex infirmis quotidie sacris vel operantur, vel interfunt. Secundo vero ad Occidentem, officina medica & vnguentaria in vsus infirmorum. Superiorem domus partem occupat primo ordine cella, quæ pestilentia, aut alio quouis contagioso morbo laborantibus deputata est. Deinde altera aula quatuordecim grabatis referta, vnà cum perhonesto sacello, in quo res diuina fit, cum id exigit infirmorum numerus. Sunt rursus & aliæ tres cellæ iuxta positæ, in quarum qualibet lectulis tot infirmi commodissimè iacere possunt. Cùm autem Regula præscribat: Si qui fratrum in infirmitatem ceciderit alij fratres debent ei seruire, sicut vellent sibi serui: magna semper fuit cura de illis. Medicus namq; totius vrbs optimus, & ordinis amantissimus seligitur, qui totius collegij communibus stipendijs perceptis singulis diebus semel, aliquoties etiam secundò & tertio singulos infirmos visitet, eisq; prospiciat. Inuigilat toti Valetudinario probatæ vitæ frater laicus, rursus quosdam alios quantum opus estimatur sub se habens laicos, qui infirmis ad nutum inferuiant. Visuntur quoq; omni fermè hora à confratribus & amicis, quantum quisq; charitate præditus est. Præstò est in superius nominato sacello sacrum Oleum infirmorum, quo iuxta Apostolum à presbytero vnguntur in nomine Domini, cùm opportunum ac necessarium videtur. Quoniam verò aer purus ac tenuis saluberrimum spiritum præbet hominibus, Dei beneficio ac piorum hominum elemosynis, ita infirmis nostris prospectum est, vt quatuor hortulos satis amœnos omni ex parte Valetudinarij habeant, vbi se oblectare sine interpellatoribus possunt. Ab hac autem domo ad conuentus aream redeuntibus occurrunt sub duplici dormitorio constructæ quatuor honestissimæ cellæ: in tribus clari viri, qui ad nos diuertunt hospitio recipiuntur: in quarta Syndicus (iuxta Martini IIII. concessionem) elemosynas procuret, recipiat, distribuat, & singulis mensibus dati & accepti reddat rationem, vnà cum seruo suo habitat. Sequitur ampliss. Tonstrina, in qua quolibet saltem mense tondunt fratres de religioso more barbam & capillos. Duæ quoq; subiiciuntur cellæ, quas incolunt qui conuentus instrumentis, & accepti, expensiq; tabulis & rei domesticæ inuigilant.

Hinc ad dexteram prospiciētibus duo patent itinera, quibus vel sub dio, vel sub tegumento, vt placuerit, ad maiores scholas pergitur, relicto ad eandem partem hortu vitibus è pergulis suspensis, varijsq; herbarijs satis amœno, amplo autem longitudine pedum 199. latitudine 142. Sunt autem scholæ eius formæ vt in tota Parisiensi vniuersitate, omnium iudicio, nullæ sint ampliores, elegantiores clarioresq; quippe quæ sine ullis inte-

lis interiora domus suffulcientibus aliquasq; offundentibus tenebras columnis 76. pedes habeant longitudinis, latitudinis verò 46. vndecim autem maximis fenestris colustrentur vndiq; . In his amplissimus erectus est suggestus, ex quo Doctores pro lectionibus dicunt: & alius inferior ex quo suo ordine Baccalaurei, plurimis ordinatim distributis sedilibus pro discipulis & auditoribus. Conueniunt autem horis matutinis ad lectiones duas de Theologia, quæ præsertim in speculationibus, & quæstionibus versantur: & pomeridianis, ad totidem in quibus de sacris scripturis differitur. Prioribus ut plurimum Baccalaurei, posterioribus semper Doctores eiusdem ordinis præficiuntur. Studentes patres quotidie à quarta vespertina in quintam in eisdem scholis de præfatis suis lectionibus disputant, quolibet illorum suo ordine respondente, alijs aduersus eum disputantibus. Fiunt quoq; semel qualibet hebdomada publicæ de thesibus affixis disputationes, vno propugnante, cæteris pro ordine differentibus, quodam semper Baccalaureo Præfide, cæteris Doctoribus & Magistris, cum opus est, dicentibus ac diiudicantibus.

Ut autem omnia ordine fierent, nec multitudo confusionem pareret, à reuerendissimis P. Ioanne Piffotto Parmensi & Caluo totius Sodalitij Generalibus Ministris fancitum est, simulq; à Francisco primo Rege Francorum authenticis literis datis in castello Fontis bellæ-aquæ 27. Decembris 1543. supræmoq; Senatu Parisiensi. ratum habitum, ut tres præcipuæ Regni Franciæ Prouinciæ ad obseruantiam Regularem reformatæ, quibusq; solis conuentus administratio credita est, maiorem numerum patrum studentum illuc mitterent. Prouincia Franciæ 40. Prouincia Turoniæ 20. Prouincia Burgundiæ (quæ nunc D. Bonauenturæ dicitur) viginti: quælibet autem aliarum Galliæ Prouinciarum, ut Franciæ Parisiensis, Turoniæ Pictauiensis, Aquitaniæ antiquioris, & sancti Ludouici 8. Prouincia Aquitaniæ reformatæ 5. Prouincia Britanniæ totidem: Extranei à Regno 25. Prouincia sancti Andreæ, quæ à Franciæ Prouincia distincta est, ex nostra constitutione mittere potest ad præfatum studium 4. dumtaxat. Numerus itaq; patrum Theologiæ incumbentium ex iure potest esse 150. absq; Doctoribus, Baccalaureis, Cantoribus, alijsq; conuentus officarijs, qui ut plurimum numerum superant 50. Gratia verò & facilitate eorum qui præsunt, quælibet Prouincia præfixum sibi numerum longè frequentius excedit, quàm imminuat.

Porrò ex patribus studentibus trium præcipuarum Prouinciarum, videlicet Franciæ, Turoniæ, & D. Bonauenturæ duo quotannis seliguntur, qui à R.P. Generali acceptis literis, ad lectiones publicas Magistri sententiarum: & post aliquot annos tota spectante vniuersitate publicas disputationes, ac responsiones Tentatiuæ, Sorbonæ, maioris, & minoris ordinariæ, quodlibetorum, & vesperiarum habitas, Doctoris laurea in aula R. D. Episcopi Parisiensis in signum honoris & reuerentiæ donentur. Vnus, ad quem spectat Philosophiæ cursum integrum fratribus iuuenibus prælegere, iure ordinario & antiquo: alter ordinario quidem, sed nouo, idest diplomatis à Paulo I I. concessi anno Domini 1549. ad hoc munus prouehitur: indeq; efficitur, ut in quolibet candidatorum Theologorum ordine (licentiam communiter appellamus) idest quolibet bienio 4. saltem Franciscani his gradibus & honoribus augeantur. Nam aliquot alij, sed ex eisdem solum tribus Prouincijs, aut domini Decani aliorumq; Doctorum beneuolentia, aut Principum & Pontificum fauore, ad eandem dignitatem promouentur interdum. Quoniam autem præfatus conuentus Parisiensis non ita pridem ad Prouinciæ Franciæ omnino pertinebat, effectum est, ut eadem sola tot ex studentibus suis iure antiquo ordinario prouehat, quot aliæ duæ: ius autem nouum seu diplomatis cum eisdem æqualiter diuidat.

Cæterum vnde ortum sit ius illud antiquum, & qui ab initio, ac deinceps eodem vsu, proprijs studijs, laboribus, & meritis in Ecclesia & sodalities celebres euaserint, dictu facile nec iniucundum. Constat enim ex Vincentij continuatore lib. 31. Bergomeni lib. 13. Volaterrano, Sabellico, Authore libri, qui dicitur fundamentum trium Ordinum & epigraphio Alexandri Alensis, eundem Alexandrum, natione Anglum, vtriusq; iuris professorem, Theologiæ deniq; Doctorem clarissimum, ante annum Domini 1240. relicto sæculo, veste, domo, moribus ac professione Franciscanis fratribus adhæsisse, in conuentu Parisiensi. Occasionem huiusmodi referunt. Insigni pietate in B. Deiparam affectus,

A ctus, vouerat se cuncta possibilia facturum, quæ quis in illius nomine & gratia ab eo postulasset. Hoc autem cum fratribus Dominicanis per quosdam pios viros innotuisset, duos ex suo coëru ad eum misisse, qui virum B. Virginis nomine ac obtestatione rogarent, vt in eorum ordinem transfiret. Sed cum ad colloquium ventum est, præcipue suæ legationis obliti, tantum de rebus alijs loquuti recesserunt: Idemq; & secunda & tertia legatione contigit. Tum pij illi admonitores, quod res non succederet pertæsi duobus fratribus Minoribus, qui tum in vico ædibus domini Alexandri proximo elemosynas colligebant, negotium aperiunt. Fratres nulla inter posita cunctatione, ad illius ianuam properant, pulsant, occurrentem pijssimum Doctorem beatissimæ Virginis Matris Domini nostri fauore interpellant, vt ordinem D. P. Francisci sua doctrina, pietate, & professione illustrare dignaretur. Dictum illico factum. Tunc scholæ publicæ in conuentu apertæ, & tantus auditorum ex omnibus ordinibus ad viri prælectiones concursus, vt vix dici queat. Videbatur cum Franciscana professione nescio quid ardoris seraphici induisse, quo discipulos suos ad incredibile studium pietatis & literarum diuinarum accenderet. In his Gerson, Stephanus Bruleferus, auctor fundamenti trium ordinum, epitaphium deniq; eiusdem Alexandri beatum Thomam Aquinatem Doctorem verè Angelicum, annumerat: quod & vetustissima pictura in pariete capituli fratrum Minorum Parisiensium, in quo docebat, adeò euidenter comprobatur, vt nec Balæus, nec Centuriatores Magdeburgenses hæretici, quantumuis sancti viri gloriæ inuideant, ac famæ detrahant, id negare sint ausi. Paralippomena quoq; Abbatis Vrspergensis referunt hunc anno 1238. disputationi Parisiensi de pluralitate beneficiorum interfuisse, suamq; de ea sententiam dixisse: quod in Alexandri nostri tempus penitus incidit. Itaq; fratris Alexandri Alensis primi inter fratres Minores Doctoris pietate ac celebritate permoti sacre facultatis Theologiæ Parisiensis procures virum monent rogantq;, vt quem ex suis discipulis fratribusq; aptiorem nosset eidem facultati quotannis præsentaret ad libros Sententiarum perlegendos, & insignia Doctoris Theologorum tandem pro laboribus accipienda. Is secum perpendens quantum hoc ad Ecclesiæ obsequium, & ordinis decus pertineret, orationibus ad Deum præmissis reuelatione didicit F. Ioannem de Rupella huic rei valde idoneum. Is igitur multis laboribus, studijs, virtutibus, & scriptis publicè editis clarus, secundus in ordine Doctor Parisiensis euasit. Tertius S. Bonauentura, qui & Eustachius dictus est natione Tuscus, patria Balneo reginus, Minorum postea Minister Generalis, dehinc Episcopus Albanensis, atq; S. R. E. Presbyter Cardinalis per Gregorium X. creatus. Huius pietas & ingenium Alexandro Alensi tantoperè placuit vt sæpè diceret: In fratre Bonauentura non videtur Adam peccasse. Gerson quoq; de eodem scripsit: Nescio si vnquam talem Doctorem sicut Bonauenturam, habuerit studium Parisiense. Platina refert Clementem IIII. eiusdem doctrina mirificè delectatum. Bergomensis lib. 13. refert eum mortem cum vita æterna commutasse anno 1274. Lugduni, quo Gregorius X. Concilium Oecumenicum ex Latinis Græcisq; congregauerat. Vincentij continuator lib. 31. addit cor eiusdem anno 1482. adhuc integrum inuentum fuisse, redactò in cineres reliquo corpore. Hugonostici rabie Caluiniana perciti preciosas eiusdem reliquias flammis consumpserunt, fauillis postea in Rhodanum sparsis anno 1562.

D

His duobus ad hæc vsque tempora plurimi alij alijs clariores successerunt, quorum enumeratio quia minus necessaria est, paucis contenti erimus. Itaq; in superiorum loco repositi sunt. F. Ioannes Guala seu Vvala, qui ob omnium ferè disciplinarum encyclopediam (Bartholomæo Pisano, Bergomeni, & Trithemio referentibus) ter maximus habitus est. Gualtherus Brugenis primùm Prouinciæ Turoniæ Minister, postea Pictauiensis Episcopus, qui Alexandri IIII. iussu multa conscripsit, veluti testantur Bergomensis & Trithemius. Chronica Flandrorum affirmant eum miraculis claruisse. Richardus re & nomine Minorita, ob præclaras animi dotes, factus postea Rhemenfis Archiepiscopus. Haimo de Feuersham Anglus, qui inter Aristotelicos Aristotelissimus (id affirmat Lelander) habitus est, demumq; à Gregorio X. ad Græcos Legatus missus, Anagninæ rediens diem clausit extremum. Nicolaus Bryto Innocentij IIII. à confessionibus, postea ciuitatis Assisiensis Episcopus. Ioannes de Parma Bononiensis, qui de studio Pa-

dio Parisiensi, vbi sententias legerat, anno Domini 1248. Pontificatus Innocentij an-
 no iiii. in Generalem totius ordinis Moderatorem & patrem electus est, plurimaq; mi-
 racula fertur edidisse. Radulphum Colemburgum Minoritam adiungit Ioannes Lelan-
 der, quem vult Oxonij primò, deinde Parisijs literis sacris non solum operam dedisse,
 sed & alijs publicè, magnaq; laude prælegisse, circa annum Domini 1270. Huic con-
 nectunt Rogerum Baconum, Græcè & Hebraicè doctum, qui ob incredibilem ingenij
 vim sui sæculi miraculum dictus est. Obijt autem anno 1284. Eodem tempore floruit
 quoque in conuentu Parisiensi Richardus de Media villa, natione Brito, vtriusq; Iuris
 peritissimus, & sacra Theologiæ Doctor præstantissimus. Ibidem paulò antea, anno
 nimirum 1270. Gulielmus Varro, qui primùm Oxonij, postea Parisijs scholasticis lectu-
 ris præfuit, & vtramq; Philosophiam non parum illustrauit. Ex eius schola prouenit Io-
 annes Duns ab oppido, quo ortus est, sic dictus, natione Scotus. Is vbi Oxonij aliquan-
 to tempore docuisset, singulari ingenij acumine ac subtilitate tantam sui famam & ad-
 mirationem excitauit, vt Lutetiam vocaretur, vbi laurea Magisterij accepta, cathedram
 Theologam cum tanto prouentu tenuit, vt ex eiusdem schola plurimi, ij deniq; doctis-
 simi viri in ordine prodierint. Tandem Coloniam Agrippinam visendi, docendiq; gra-
 tia pergens, ibidem obiit anno Domini 1308. magno sui fratribus ac discipulis relicto
 desiderio. Huius Doctoris re ipsa subtilissimi auditores, & postea cathedræ Parisiensis
 Rectores & Doctores fuerunt Franciscus Maronis, qui magna ingenij dexteritate ac fi-
 dentia, primus actum illum Sorbonium inchoauit, quo sine Præside, sine cibo & potu,
 sine vllis inducijs, ab hora quinta matutina ad septimam vsq; vespertinam, in amplif-
 simo vrbis, imò etiam Orbis theatro, de summis Theologiæ & Philosophiæ capitibus
 differendum ac respondendum est. Hinc quoq; factum vt Baccalaureus ex familia Fran-
 ciscana statas eas disputationes (quæ à collegio Sorbonico Sorbonicæ vocantur) quot-
 annis primus omnium auspicetur. Maronis in schola Scoti condiscipuli fuerunt, & gra-
 dum Magisterij in eadem facultate adepti sunt Petrus Aureoli, postea Aquisgranensis Archie-
 piscopus. Gulielmus Ocham, qui Parisijs docendo & scribendo claruit circa annum Do-
 mini 1330. reliquum vitæ in Germania dicitur consumpsisse. Ioannes de Ripa, ingenij
 tam præstantis vir, vt ante annum ætatis trigessimum, quatuor Sententiarum libros pu-
 blicè perlegerit, & Doctoris Theologi in facultate Parisiensi lauream acceperit. Gode-
 fridus de Fontibus, Doctor venerandus appellatus, & Custodiæ Parisiensis Custos institu-
 tus. Hugo de Nouo castro, Doctoris subtilis præceptoris sui doctrinæ accerrimus pro-
 puginator. Antonius Andreas Aragonius, & ipse Scoticæ disciplinæ eximius defensor. D
 Aluarus Pelagius natione Hispanus, vtriusq; Iuris & Theologiæ professor, Ioannis XXII.
 Poenitentiarius, demumq; Syluensis Episcopus, atq; S.R.E. Cardinalis; librorum de plan-
 ctu Ecclesiæ auctor. Ioannes Canonicus, & ipse quondam Scoti auditor ac æmulator,
 qui in Parisiensi schola docendo & scribendo vitam vsq; ad annum Domini 1320. pro-
 traxit. Hucusq; de Scoti discipulis.

Inter ceteros viros pietate & literis insignes, qui postea in schola nostra & facultate Pa-
 risiensi enituerunt, toto orbe Christiano celeberrimus est Nicolaus Lyranus, Prouinciæ
 Franciæ, Custodiæ Normaniæ, conuentus Vernoliensis; de quo constans fama est, quod
 Hebræis parentibus ortus sit. Cum verò mater puerperij illius diuturnioribus molestijs
 conflictaretur, à Christianis mulierculis admonita & persuasa, magna religione se ip-
 sam, foetumq; suum Religioni Christianæ obstrinxit & consecrauit, si cum illo salua E
 euaderet. Continuo verò Nicolaum nostrum foelicissimè enixa, sanctè vota Iesu
 Christo reddidit. Floruit ex eadem Prouincia & Custodia Rigaldus Gallicus, qui ob
 singularem pietatem & eximiam doctrinam, in Archiepiscopum Rothomagensem, to-
 tius Normaniæ primatem assumptus est. Ibidem rursus enituit & cathedram rexit
 ante pontificatum Dominus Petrus de Candia, qui postea Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
 Cardinalis, postremoq; in sedem B. Petri collocatus, Alexander V. appellatus est.
 Dehinc Franciscus de Marchia, Petrus de Aquila, Alexander de Saxonia, Iacobus
 de Asculo, Adam de Marisco, Alexander de Alexandria, Petrus Ioannis, Pontius Car-
 bonellus, Iacobus Spinellus, Bartholomæus Anglicus, Ioannes Pechanus, Gulielmus
 Maranus, Robertus Bastienis, Stephanus Bruleferus, Eustachius de Curia, Antonius
 Farinc-

A Farinerius, Bonifacius Cauanus, Petrus Chambonius, & alij absq; numero, sacris studiis ibidem præfuerunt, & Doctorum insignia sumpserunt. Narrat insuper auctor fundamenti trium Ordinum fratrem Raymundum de Prouincia Prouinciæ (à Græcorum colonia, Phocœa quondam dictæ) in capitulo Reatino anno 1289. in patrem ac Rectorem Generalem totius Ordinis electum, ad preces Regis Franciæ, cum Parisijs Capitulum generale cogeret, cathedram gradumq; Magisterij in Theologica facultate suscepisse. Nostri memoria religione & scriptis illustres ex eodem Ordine & gradu emerferunt patres Petrus à Cornibus, Richardus Cenomanus, Nicolaus Grandis, Gulielmus Bernardus, Ioannes Consilium, Simon Fontanus, & Franciscus Daheyus.

Nec velim quis existimet trium Prouinciarum, scilicet Franciæ, Turoniæ, atq; sancti Bonauenturæ patres huiusmodi dignitate, & honore pacificè, & absq; vlla contradictione potitos fuisse, nam Gulielmus quidam de sancto Amore, & manipulares in ipsis initijs omnium quos potuerant animos in fratres nostros incitauerunt, vt non tantum hoc gradu deijcerentur, verum & funditus delerentur. Accessit paulò post tumultus Parisijs exortus inter ciues & scholasticos adeò grauis, & multorū cædibus cruentus, vt hi de transferendo in Angliam studio relicta Lutetia feriò consultarent. Cum his consilijs nollent fratres acquiescere, nec scholasticis aduersus Lutetianos tumultuantibus adesse, illos è scholis publicis & facultatis consortio semotos, publicè legere aut differere prohibuerunt. Re ad summum Pontificem Innocentium III. delata, calendis Iulij anno Pontificatus sui vndecimo, qui in Christi annum 1354. incidit, grauissimis ad vniuersitatis Rectorem, Doctores, & Proceres missis literis, auctoritate Apostolica præcepit, vt Magistros Minores & Prædicatores à suo consortio per iniuriam eictos restituerent, horum lectionibus publicis scholasticos sæculares adesse permitterent, & sine vlla difficultate aut cunctatione ad pristinum statum gradumq; resumerent. Idem rursus altera bulla data Assisij vij. cal. Septembris eodem anno, Magistros & vniuersitatem Parisiensem hortatus est, deinde iussit, non tantum molestos non esse Magistris fratrum Minorum & Prædicatorum, sed eosdem omni potius humanitate & amicitia fouere: & vt hoc omnino præstarent, Episcopos Siluaneensem & Ebroicensem inuigilare & prospicere præcepit. Perlegimus & aliud paulò antiquius diploma, quo idem Pontifex anno summi sacerdotij sui secundo constituit, vt eiusdem Theologicæ facultatis & scholæ publicæ, & disputationes sacræ, & honorabiles gradus fratribus Minoribus & Prædicatoribus cū alijs liberi & communes essent. Innocētij in Cathedra Petri successor Alexander III. literis ad Episcopum Parisiensem datis Anagninæ vj. calen. Iulij Pontificatus sui anno v. quendam Guillotum nationis Picardorum facultatis artium apparitorem, tanquàm seditiosum, mandatorum sedis Apostolicæ contemptorem, ac salutis suæ immemorem, Christianorum sacra communione interdixit, ac in perpetuum omni officio publico priuauit, eò quod B. Thomam Aquinatem Doctorem actu concionantem contumelijs affecisset, simulq; scholasticos & Rectores artium incitasset, vt fratres Minores & Prædicatores à sacræ facultatis consortio exploderent. Alijs rursus literis datis Viterbij vj. Nonas Octobris, anno sui Pontificatus iij. testatur Odonem de Duaco, & Christianum Bellouacensem Romam ad se vocatos, de omnibus quæ in fratres effutiuerant palinodiam cecinisse, ac sacro magnoq; iureiurando sese obstrinxisse ad restituendum in societatem Doctorum facultatis Theologicæ Thomam de Aquino, Bonauenturam, & alios Magistros ordinis Minorum & Prædicatorum, quos magna iniuria paulò ante reiecerant.

E Quanta verò vtilitas, quantum decus ac ornamentum toti reipublicæ Christianæ ex hoc fratrum Minorum conuentu accesserit, manifestant imprimis lectiones assiduæ, quibus semper duo, nonnunquàm tres, aut quatuor (prout per tempus & rationem Præfectis Ordinis expedire videtur) in maximo, & præcellentissimo hoc collegio præficiuntur. Cæteri ad vnum omnes mox vt hunc gradum consequuti sunt, vel Theologicum cursum absoluerunt, suas Prouincias ædesq; repetunt, vt quod ex eius vniuersitatis vberimis fontibus hausierunt, suis popularibus propinent. Hinc in vniuersa Gallia vix ciuitatem vnam aut aliquod insigne oppidum inuenies, in quo Franciscanus Theologus Parisiensis Aduentus & Quadragesimæ sacris diebus, imò & præcipuis anni festiuitatibus,

Asis, proinde subiectus visitationi Prouincialis illius, & administratus à Guardiano, qui ex eadem sola Prouincia seligebatur. Nam pater Petrus à Cornibus Doctor primus omnium ex Prouincia D. Bonauenturæ, huic conuentui præfectus fuit circa annum Domini 1529. quantum ex antiquioribus eiusdem Prouinciæ patribus, & chartis conuentus colligi potuit. Primus verò ex Prouincia Turoniæ fuit frater Iacobus Dautry conuētus Blesensis, qui tunc vniuersæ Galliæ reformatissimus habebatur. In huius quoq; rei fidem, tot Guardiani, atq; iuris antiqui ordinarij Baccalaurei ex vnica, & supradicta Franciæ Prouincia assumuntur, & promouentur, quot ex alijs duabus. Insuper oportet Baccalaureum Biblicum, ex quacunq; Prouincia fuerit, non nisi Prouincialis Franciæ literis, & auctoritate, ad hunc gradum & ordinem promoueri. Deniq; quoties Capitulum prouinciale illius cogitur, ad illud ex conuentu Parisiensi Discretus pater ablegatur, qui & hanc primam conuentus Parisiensis conditionem agnoscat, & quæ huic necessaria sunt, procuret.

Deinde satis liquet ex libro fundamēti trium ordinum 4. saltem Capitula totius ordinis generalia ibidem coacta fuisse. Primum anno Domini 1264. eiusdem ordinis Rectore vniuersali sancto Bonauentura, Urbano III. summo Pont. Romano adhuc superstiti. Secundum anno Domini 1266. aut 67. sub eodem R. P. Generali iam in cathedra B. Petri sedente Clemente III. Tertium anno Domini 1292. totius sodalitij nostri summo Moderatore patre Raymundo Gaufrido Prouinciæ Prouinciæ, quæ nunc Massiliæ, & S. Ludouici nuncupatur. Quartum anno domini 1329. Pontificatus D. Ioannis XXII. anno 13. in quo pater Geraldus Odo Prouinciæ Aquitaniæ electus fuit in totius Ordinis patrem & Ministrum Generalem. De alijs nihil mihi compertum.

Cum verò ad annum 1502. Conuētualium more illic vt in alijs Galliæ Congregationibus viueretur, adueniens cum Apostolica, simulq; Ludouici huius nominis XII. atq; supremi Senatus Parisiensis Regia auctoritate, R. P. Ægidius Delphinus sacre Theologiæ Magister, ac totius nostri Ordinis Generalis Minister maiorem partem conuentuum trium Galliæ Prouinciarum, videlicet Franciæ, Turoniæ, ac sancti Bonauenturæ, atq; inter hos omnium maximè conuentum Parisiensem, ad Obseruantiam Regularem feliciter reduxit. Vt autem huic conuentui pro viribus prospicerent, sibiq; in posterum conseruarent, patres Prouinciæ Franciæ illius administrationis, ac iuris partem concesserunt aliarum duarum Prouinciarum Turoniæ, atq; sancti Bonauenturæ patribus. Peracta verò reformatione, constituit idem reuerendissimus quod nec Minister Franciæ, nec aliquis Commissarius, qui mitteretur ad istam Prouinciā, habeat aliquam auctoritatem super fratres huius conuentus, nisi in quantum Commissarius cum Guardiano voluerit. Similiter hūc conuentū nullo modo subiacere Capitulo prouinciali, nec decretis eius. Instituit autem primum à dicta reformatione Guardianum Magistrum Iacobum Dautry Prouinciæ Turoniæ conuentus Blesensis, reliquitq; à se reformatis tribus Prouincijs conuentum regendum. Ordinauit rursum, quod post terminum trium annorum præsidente reuerendissimo pater Generale Ministro, si adsit, vel eius Commissario, fiat noui Guardiani electio: ad cuius electionem solum ij patres studentes, qui integrum annum sui cursus præfato in conuentu expleuerint, vocem actiuam (de sacerdotibus loquor, nam iuuenes voce omnino carent) habent. Non possunt autem eligi nisi patres conuentuum reformatorum Prouinciæ Franciæ, Turoniæ, & sancti Bonauenturæ: confirmatio autem eius spectet ad Generalem Ministrum. Quæ omnia, aliaq; plurima, quæ prolixitatis vitandæ gratia prætermitto, propria syngrapha, ordinisq; sigillo pro more confirmauit: & præcipuorum Ordinis patrum paulò post ad Comitia generalia Romæ coactorum sententijs (vti fertur) corroborata esse voluit. Coeterum constituto, & confirmato ex vna Prouinciarum Guardiano, ne vnus tanti collegij negotijs obruatur, in partem curæ ac sollicitudinis aduocantur ex duabus alijs Prouincijs duo grauissimi patres, quorum vnus sacerdotum Vicarius constituitur, alter fratribus iuuenibus præsertim inuigilat. Res arduæ ac difficiles à toto Discretorio, cui aut Commissarius, aut Guardianus præsidet, diiudicantur. Illud autem constat eodem Commissario, aut Guardiano, Doctoribus, & Baccalaureis actu legentibus, duobus Vicarijs, patre seniore, & antiquiore studente quarumlibet aliarum Regni Franciæ Prouinciarum,

ciarum, videlicet Franciæ Parisiensis, Turoniæ Pictaviensis, Britanniae, vtriusq; Aquitaniae, & Massiliæ siue sancti Ludouici, coram quibus rationes totius rei oeconomicæ singulis quibusq; mensibus à Syndico, & cæteris ministris redduntur.

Sumptus autem conuentus accedere possunt ad quinquaginta Francicos modios tritici, quorum ferè triginta, tum in pane qui à fratribus laicis per vicos colligitur, tum in frumento à pijs viris, & Abbatijs dato conuentui, gratis suppeditantur. Vini expendantur per annum ferè quadringenta modia Parisiensia. Lignorum pro infirmis, pistoribus, culina, Syndico, hospitibus, Magistris, studentibus, iuuenibusq; fouendis, precium trecentos quinquaginta coronatos aureos frequenter superat. Lanioni pro carnis ministratis toto anno 1583. persolutæ fuerunt supra mille quingentos aureos. In-stauratorum tectorum, murorum, hortorum, ratio singularis ac præcisa vix reddi potest. In summa verè stipendium diuinæ prouidentiae miraculum, ac singulare opus esse fatentur omnes, tam frequens collegium fratrum (quibus ex Regula nihil omnino possidere fas est) nullis redditibus subnixum, sartum tectum seruari, & conseruari, & semper florere possit. Coronidem deniq; addit famoso huic collegio generale nostræ Regulares Obseruantiae Capitulum, anno Dominicæ incarnationis 1579. in ipso celebratum: in quo ego, licet immeritus, communi patrum suffragio in Generalem Ministrum electus fui.

De conuentu Sanctæ Mariæ de Araceli Romæ.

CVM facer hic locus in Capitolini montis summitate edificatus sit, non abs re erit, si paucis, quid sibi mons Capitolinus, & à quo primò habitatus fuerit ediseruerimus. Primum igitur ædificium Romæ præ omnibus alijs erectum (si Marci Portij Catonis Romani, atq; antiquissimi historiographi, cuius meminit Dionysius Halicarnæseus, verbis stare velimus (fuit Capitolium, siue arx Capitolina, suiq; authorem habuit, vel Saturnum ij. Sabatium videlicet Sagam, à quo & Saturnia per multum temporis, sicut & rota circūquaq; regio, dicta est: vel primū Saturnū, Chamesenuum videlicet, qui fuit Cham filius eiusdem Noë, quem pater Noë, quadrifons Ianus alio nomine vocatus, ab eo pepulit. Mihi autem secunda opinio maximè probatur, fuisse videlicet Capitolium à Cham, idest à Saturno Chamesenuo, non autem à Saturno Sabatio ædificatum. Dicitur autem Capitolium, siue mons Capitolinus, iuxta præfati Marci Portij Catonis sententiam, à capite quodam inuento sanguine perfuso, atq; fluente, dum Iouini templi fundamenta iaceret Princeps Tarquinius. Nam antea Tarpeius à Tarpeia virgine Vestali, Sabinorum scutis ibi interfecta, seu obruta, aboleto Saturni nomine, dicebatur: vel secundum alios à mundi capite, quòd ibi Consules, atq; Senatores, quibus totius Orbis cura, atq; regimen incumberebat, conuenirent, commorarenturq;. Cuius facies altis, atq; firmissimis muris, super montis fastigium, vitro atq; auro vndiq; contextis, mirisq; operibus laqueatis venustabatur. Intra ipsius autem arcis ambitum palatium fuit auro, argento, atq; lapidibus preciosis opere vario exornatum: Ita vt omnibus, & singulis gentibus sese in admirationem, atq; in speculum ostenderet. Honestabatur autem huiusmodi arx plurimis (licet idolorum) templis. Nam in eius summitate templum fuit cuidam porticui innixum, Iunoniq; Monetæ dicatum: Ad alteram verò fori partem aliud templum Vestæ, & Cereri sacrum exurgebat: vbi & pagani Pontifices sedem obtinebant, & Senatores cultum Cæsarem in cathedra, per sex dies in mense Martio potuere. Iuxta forum verò publicum templum fuit Herculis: sed in Tarpeio Asylius aliud templum dicatum erat, vbi & Caius Iulius Cæsar à Senatu oppressus exitit. Atqui ex altera parte Capitolij templum fuit Iunonis: Et vbi nunc facer hic conuentus sanctissimæ Virgini Mariæ de Araceli dicatus exurgit, bina constiterunt idolorum templa Senatorio palatio adiuncta, scilicet Phebi & Carmentis, & antiquissimum templum Iouis Feretrii, vbi Octavianus Cæsar Augustus vidit visionem, de qua inferius. Hic igitur conuentus, qui affabrè ex polito lapide constructus, atq; elegantissimè ædificatus est, peculiari quodam iure, atque prærogatiua spectat ad S. P. Q. R. tum quia ædificatus

- A ficatus in supercilio montis Capitolini ; tum etiam quia creditus fuit ab Eugenio Quarto Pontifex max. anno Pontificatus eiusdem quintodecimo , custodia , atque protectioni illustrium dominorum Conseruatorum eiusdem Romani Senatus , vt ex eius bullis , quæ in cubiculo patris Vicarij eiusdem Aracoelirani conuentus seruantur, patet . Pertinuit tamen olim locus hic ad monachos diui patris Benedicti : sed anno Dominicę incarnationis 1251. Pontificatus verò Innocentij anno 8. ab eodem Pontifice Innocentio III. antequā seiungerentur fratres Frāciscani Conuentuales ab eiusdem Ordinis Obseruantibus , translatus fuit ab ipsis Benedictinis ad Minoritas, tum demum ab Eugenio III. Pont. max. Pontificatus eiusdem anno xv. fratribus Obseruantibus Minoribus in habitationem concessus fuit, vt ex binis bullis ab ipso super hoc datis, de quibus supra, patet.
- B Inter multa præclara, quæ hoc in conuentu existunt, illud est præclarissimum, nempe imago gloriosæ Virginis Mariæ depicta à beato Euangelista Luca, quæ plurima, eaq; insignia edidit, editq; in dies miracula : præcipue tamen tempore Gregorij Papæ I. nam laborante ipsa vrbe Romana grauissima peste, cum ex mandato summi Pontificis præfata imago processionaliter à proprio loco vsq; ad Vaticanum deferretur, iamq; pontem, cui Adriani moles iuncta est, tangeret, visus est Angelus quidam in summitate molis gladium euaginaturn, sanguinolentumq; tenens, & auditus est chorus Angelorum circumstantium hanc deuotissimam antiphonam concinens: Regina celi lætare, alleluia. Quia quem meruisti portare, alleluia. Resurrexit sicut dixit, alleluia. (refert enim imago ipsa Virginem gloriosam, dum iuxta crucem staret, corpusq; filij sui dilectissimi exanime doleret.) Cui subiunxit summus Pontifex, qui processioni intererat, Ora pro nobis Deum, alleluia. Statimq; morbus cessauit. In cuius rei memoriam eo ipso in loco, in quo Angelus apparuit, constituta fuit alia quædam Angelica, sed lapidea figura. Accidit quoq; , vt anno Domini 1388. eadem de causa, nempe ob pestem, quæ summo pere in Vrbe præfata grassabatur, qua ictus primus omnium occubuit Pelagius tunc summus Pontifex, ex præcepto Nicolai Papæ III. secundo præfata imago deportaretur ad sanctum Petrum in Vaticano, cumq; ad ipsummet pontem applicuisset, lapideus Angelus, de quo supra, terq; quaterq; se ad Virginis gloriosæ imaginem, vt plures animaduernerunt, inclinauit. Quapropter hæc imago in maxima veneratione apud populum Romanum, cæterosq; eius Urbis accolæ est. Numerus eorum fratrum, qui hunc incolunt locum, centenarius est, quorum duo Theologiam speculatiuam prælegunt. Requiescunt hoc in conuentu plura sanctorum corpora, nempe beati Iuniperi,
- D & beati Electi sociorum beatissimi patris Francisci, quorum sanctitas, probataq; vita, cum omnibus sint in confesso, non erunt hîc mihi repetendæ. Iacent præterea ibidem corpora sanctæ Helenæ Imperatricis cui sanctissimę crucis inuentio ascribitur. Iacent quoq; corpora sanctorum martyrum Arthemij, Abundi, atq; Abundantij in sepulchro quodam porfideo, cui imminet altare quod Aracoeli dicitur: in quo videlicet Tiburtina Sibilla Octauiano Imperatori, Augustoq; Cæsari Virginem gloriosam aureo circulo insedentem iuxta solem, puerumq; vlnis gestantem ostendit dicens, caueret ne sibi Ara, tanquam potētiori, à Senatu Romano erigeretur, atq; inter Deos se connumerari pateretur, cum illa Virgo longè potentiores se enixa esset, atq; Aracoeli existeret. Ex qua visione perterritus, admirationeq; perfusus Imperator futuro Regi eam Aram erexit, thuraq; adoleuit: vnde Aracoeli nomen traxit is locus, primaq; Ara extitit. Afferuantur debita cum reuerentia hoc in loco pars sanctissimæ Crucis Christi Domini, altera ex spinis coronæ eiusdem, & spongiæ fragmentum, qua myrrhatum vinum Saluatori sitienti oblatum fuit. Item corpus gloriosi Papæ & martyris Stephani, caput sancti Urbani Papæ & martyris, caput sancti Adriani martyris, caput sanctę Martinæ martyris, brachium sancti Laurentij martyris, brachium præfati sancti Adriani martyris, & brachium sancti Nerei martyris. Est præterea præfatum altare quod Aracoeli dicitur hoc priuilegio à summis Pontificibus donatum, vt per Missarum beneficium fidelium animę à Purgatorij poenis liberentur. Gaudetq; plenaria omnium peccatorum indulgentia, in fauorem ipsum diebus Assumptionis, Conceptionis, atq; Natiuitatis gloriosæ Virginis, nec non & natalitijs sanctorum patrum Antonij Paduani, Ludouici Episcopi,

atq; Bernardini accedentium. Cùm locus hîc Aracœlitanus in Capitolini montis iugu- A
lo situs sit, vt accessus ad eum familiarior redderetur, ea lapidea scala, ex 120. gradibus
constans, quæ templo Quirino, sub Romanis gentilibus, olim deferuebat, sibi appli-
cata fuit, per ipsamq; fideles ecclesiam petunt. A præfatis verò sanctorum corporibus
tumulata sunt quoq; hac in sacra æde corpora beatorum (vt credere pium est) fratrum,
Bonauenturę Velitrensis laici, atq; fratris Thomę Corsici quoq; laici: quorum prior
plurima spiritu prophetico prædixit, puerumq; mortuum, quem matri suę precibus à
Deo obtinuerat, ad vitam suis orationibus reuocauit: Atqui posterior cœco ad sanctissi-
mæ crucis signum lumen restituit. Fuit præterea illorum vterq; charitate feruidus, in
oratione assiduus, atq; profundissima humilitate præditus.

Colophonem huic Aracœlitano conuētui additurus omnes summorum Pontificum
bullas, omniaq; Apostolica breuia, atq; transumpta, authentica tamen, in eius archi-
uis asseruata, ordine alphabetico (sprete interim antiquitatis serie, vt facilius inueniri
possint) in medium adducam. Id tamen ita præstare conabor, ne ea legenti onerosior
sim. Asseruatur itaq; , quædam bulla Alexandri IIII. Pont. max. data Anagninæ xvij.
cal. Nouembris, anno sui Pontificatus primo; ne fratres nostri ad proferendam, pro-
nunciandam, vel exequendam contra sæculares Principes, vel Communitates senten-
tiam, absq; speciali Apostolicę sedis mādato, ab aliquo Ecclesiastico Præsule cogi possint.
Et alia bulla eiusdem Alexandri IIII. data Laterani idibus Maij, anno sui Pontificatus ij.
vt Franciscani quoscunq; alios fideles defunctos ab vsurarijs, excommunicatis vel in-
terdicto irretitis, in suis ecclesijs sepelire possint. Et alia bulla eiusdem Alexandri IIII.
data Viterbij v. cal. Martij, anno sui Pontificatus IIII. cuius virtute fideles Aracœlita- C
num hoc templum in festiuitatibus beatæ Virginis Mariæ, atq; sanctæ Helenæ visitan-
tes centum dies de iniunctis sibi poenitentijs promerentur. Et alia bulla eiusdem Alexan-
dri IIII. data Viterbij iij. nonas Aprilis eodem anno, ne Episcopi Minoritas quoquo
modo molestant. Et alia bulla eiusdem Alexandri IIII. data Anagninæ vj. cal. Octobris,
anno sui Pontificatus v. qua patrum Benedictinorum ex Aracœlitano hoc conuentu
per Innocentium IIII. summum Pontificem eiectio, atq; fratrum Minorum eorum
loco per eundem subrogatio, & ad eosdem tum finium, tum quoq; cæterorum perti-
nentium, per Anacletum summum itidem Pastorem declaratio confirmantur. Et alia
bullæ eiusdem Alexandri IIII. data ibidem xv. cal. Octobris, eodem sui Pontificatus an-
no v. vt nostri Ordinis Prælati fratres apostatas, in quocunq; habitu sint, excommuni-
care, capere, ligare, carceribusq; tradere; inuocato etiam, si opus fuerit, ad hoc au- D
xilium brachij sæcularis, liberè possint. Et alia bulla Bonifacij Papæ VIII. data Romæ
apud sanctum Petrum pridie idus Nouembris, anno sui Pontificatus j. vt Franciscani ab
Episcopis rogati monialium monasteria ingredi possint. Et alia bulla eiusdem Bonifa-
cij VIII. data ibidem eisdem die, atq; anno, vt Franciscanorum prælati in correctioni-
bus iuris apices seruare non teneantur, sed Ordinis statuta sequi possint, vtq; inferiori-
bus iuxta eadem correptis appellationis beneficium denegetur. Et alia bulla Clemen-
tis IIII. Pont. max. data Perusij xvij. cal. Iulij, anno sui Pontificatus primo, vt Mino-
ritæ ab Episcopis ad sacras confessiones audiendas admissi, etiam ijs vita functis, donec
aliud à successoribus prouisum fuerit, fidelium confessiones excipere quæant. Et alia bul-
la eiusdem Clementis IIII. data Viterbij xj. cal. Februarij, anno sui Pontificatus iij. vt
Episcopi eos nouitios, qui probationis anno fratrum professorum habitum scienter de- E
tulerunt, eoq; relicto postea sæculum repetierint, per Ecclesiasticas censuras ad Religio-
nis Obseruantiam compellant. Et alia bulla eiusdem quoq; Clementis IIII. data ibidem
Nonis Ianuarij eodem anno, ne patres Dominicani Franciscanos, sub excommunica-
tionis latæ sententiæ poena, absq; eorundem prælatorum facultate, recipiant. Et alia
bullæ Clementis VII. summi Pontificis, data Romæ apud sanctum Petrum x. cal. Octo-
bris, anno Dominicæ incarnationis 1524. sui verò Pontificatus anno primo, qua renun-
ciatio conuentus sancti Hieronymi de Vrbe in Confraternitatis sanctissimæ Trinitatis
fauorem per Franciscanos facta approbatur, ijsdemq; conceditur, vt si præfixę in ipsa
leges à præfata Confraternitate minimè seruentur, huiusmodi conuentum propria au-
ctoritate repetere possint. Et alia bulla eiusdem Eugenij IIII. data ibidem viij. idus Ia-
nuarij,

Anuarij, anno Domini 1444. Pontificatus verò sui xiiij. vt Iudices super causas fratrum huius Aracoelitani, atq; sancti Francisci trans Tiberim conuentuum constituti, absq; strepitu, & absq; iudicii (vt ipsissimis bullæ verbis vtar) figura, terminis abbreviatis, atq; sola facti veritate inspecta procedant. Et alia bulla eiusdem Eugenii iij. data ibidem iisdem prorsus anno & die, vt huius Aracoelitani conuentus Procuratores, siue Syndici omnes redditus, cæteraq; bona ad Conuentuales Franciscanos patres, ibidem prius commorantes, attinentia in eiusdem domus reparatione, atq; Obseruantum eiusdem Ordinis fratrum, qui præfatis Conuentualibus succellere, vsibus expendant, expensarumque computum eisdem Obseruantibus reddant. Et alia bulla eiusdem Eugenij I I I I. data ibidem viij. cal. Maij, anno Domini 1445. Pontificatus verò sui xv. qua illustrissimis reuerendissimisque S. R. E. Cardinalibus Fauentino, atq; Andegauensi

B iniungitur, vt Obseruantes Franciscanos Conuentualibus hoc in Aracoelitano conuentu suffectos, ab eorundem Conuentualium, & à quorumcunq; aliorum incurfu, dum sibi vita comes fuerit, tueantur. Et alia bulla eiusdem quoq; Eugenij I I I I. data ibidem, atq; eodem prorsus anno, sed nonis Iunij; vt vrbis Romanæ Senator, Conseruatores, atq; Regionum capita Franciscanos Obseruantes huius Aracoeli conuentus habitatores à quouis insultu perpetuò protegant, eiusdemq; monasterij patrociniū suscipiant. Et alia bulla Gregorij IX. Pont. max. data Assisij nonis Iunij, anno sui Pontificatus ij. vt Minoritæ Obseruantes habere oratoria, atq; in ipsis cum viatico altari rem diuinam facere possint. Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. data Perusij viij. cal. Octobris, eodem anno, vt cuncti fideles diem beati patris Francisci festiuè colere teneantur. Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. data Anagninæ xvj. cal. Martij, anno sui Pontificatus vj. vt Episcopi, aliiq; superiores prælati eosdem fratres à quauis excommunicationis sententia absoluerent, & cum eis super qualibet irregularitate contracta dispensare in propriis Dicecesibus possint, dum tamen excessus, quorum causa ea poena inflicta est, adeò graues non sint, vt meritò pro ijs Apostolica sedes accedenda veniat. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data Laterani xvj. cal. Iunii, anno sui Pontificatus vii. vt iidem fratres, in Infidelium terris constituti, cum excommunicatis conuersari, eosdemq; dummodo Latini sint, & Romano Pontifici obediant, ab huiusmodi excommunicationis vinculo absoluerent possint. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data Perusij xiv. cal. Iunii, anno sui Pontificatus ix. ne Cistercienses monachi fratres Minores absq; sedis Apostolicæ, vel priorum prælatorum licentia recipiant, vtq; absq; huiusmodi facultate receptos expellant. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data Interamnæ vj. idus Iulij, anno sui Pontificatus X. vt nouitii à Dominicanorum Ordine exire possint. Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. data Reatis iij. idus Iulij eodem anno, vt nullus Ordinis Minorum nouitius ante exactum probationis annum ad professionem recipi possit. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data Laterani ix. cal. Martij, anno sui Pontificatus xiv. ne Episcopi manua-lem obedientiam à Minoritis exigere possint. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data ibidem nonis Maii, eodem anno; vt nostri fratres apud infideles degentes fideles quocunq; excommunicationis vinculo innodatos absoluerent possint. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data ibidem pridie idus Decembris eodem anno, vt prælati Ordinis nostri subditos sibi fratres tam nouitios, quàm professos ab excommunicationis vinculo absoluerent possint, dummodo excessus adeò grauis non sit &c. vt supra. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data ibidem xi. cal. Decembris eodem anno præcedentis confirmatoria. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data ibidem eodem prorsus die & anno, vt nullus alius à Minorita eius habitū, vel sibi simili vti possit, vtq; si quis eum detulerit, is per Ecclesiasticas censuras ad eius depositionem per Ordinarios compellatur. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data ibidem eodem prorsus anno & die, alterius bullæ Alexandri I I I I. confirmatoria: qua videlicet Ordinis nostri prælati licet fratres sibi subditos delinquentes excommunicare, capere, ligare, carceribusque tradere, &c. vt supra. Et alia bulla eiusdem Gregorii IX. data eodem anno, vt nullus Ordinis nostri nouitius ante probationis annum ad professionem admittatur, nullusque post professionem emissam habitum relinquere possit, vtque nullus alterius Religionis prælatus huiusmodi habitum relinquentem recipiat, & vt taliter receptum proprius præ-

latus excommunicationis sententia ferire possit. Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. da-
 ta Laterani xj. cal. Ianuarij eodem anno, vt Prouinciales Ministri accitis sibi Diffinito-
 ribus, in suis prouincialibus comitijs prædicatores instituere possint. Et alia bulla eius-
 dem Gregorij IX. data ibidem viij. idus Iunij anno sui Pontificatus xv. vt Generalis, atq;
 Prouinciales nostri Ordinis Ministri in suis Prouincijs de Discretorum consilio (de Pro-
 uincialibus loquor, nam Generalis huiusmodi legibus non astringitur) fratres sibi sub-
 ditos à qualibet excommunicatione, & irregularitate tam post, quàm ante ingressum
 Religionis contracta absolvere possint. Et alia bulla eiusdē Gregorij IX. data ibidē xij.
 cal. Iulij eodem anno, vt fratres nostri in locis interdictis commorari, & ab eorum ac-
 colis, licet interdictis siue excommunicatione irretitis, eleemosynas petere possint. Et
 alia bulla Gregorij XIII. summi itidem Pontificis, data Romæ apud sanctum Pe-
 trum cal. Decembris, anno Domini 1582. Pontificatus verò sui anno x. qua Minoriticus
 conuētus Caprariolę erectus Romanę Prouincię fratribus conceditur. Et alia bulla Ho-
 norij III. summi quoq; Pontificis data Viterbij iij. idus Decembris, anno sui Pontifica-
 tus iij. vt nullus nouitius apud nos ante probationis annum expletum ad professionem
 recipiatur. Et alia bulla Honorij IIII. Pont. itidem max. data Romæ apud sanctam Sa-
 binam v. cal. Decembris, anno sui Pontificatus primo, ne Clarissæ sorores ad decimas
 Curatis pendendas teneantur. Et alia bulla Innocentij IIII. summi quoq; Pontificis,
 data apud ciuitatem Castellanam xv. cal. Iulij eodem anno, vt nullus nouitius apud
 nos ante expletum probationis annum ad professionem recipiatur, vtq; huiusmodi pro-
 fessio (si fortè contingat) nullius sit valoris: insuper & vt huiusmodi professionem ac-
 cipiens ab officio suspendatur, & à prælatis grauiter puniatur. Et alia bulla eiusdem In-
 nocentij IIII. data ibidem x. cal. Iulij eodem anno, vt nouitij intra probationis annum
 habitum relinquere, ac propria remeare possint. Et alia bulla eiusdem Innocentij IIII.
 data Lugduni xij. cal. Augusti, anno sui Pontificatus iij. ne Episcopi, siue quicunq; alij
 prælati Minoritas quoquo modo grauent, quòd si secus faxint iniungitur Archiepisco-
 po Pisano, & Anconitano, Tudertinoq; Episcopis, vt eos coërceant. Et alia bulla eius-
 dem Innocentij IIII. data ibidem xvij. cal. Septembris eodem anno, ne Minoritæ ab
 Ordine expulsi ad sacras militias, siue Ordines armis contra infideles vtētes transire pos-
 sint. Et alia bulla eiusdem Innocentij IIII. data ibidem xvij. cal. Septembris eodem an-
 no, vt discoli Minoritæ ad quēcunq; alium Ordinem, præterquàm ad illum cuius alum-
 ni armis contra infideles vtuntur, à suis superioribus dimitti possint. Et alia bulla eius-
 dem Innocentij IIII. data ibidem iij. cal. Octobris eodem anno; ne Episcopi Minoritas
 prædicatores ab huiusmodi muneris exequutione impedian, sed vt potius ipsis assistant:
 si tamen eos quæsturare contingat, vt ab Episcopis huiusmodi quæstuarij capiantur pu-
 nianturq;. Et alia bulla eiusdem Innocentij IIII. data ibidem xvij. cal. Septembris an-
 no sui Pontificatus iij. vt Generalis Minister quoscunq; sibi subditos fratres, etiam pro-
 cerum obsæquiis destinatos, dummodo ij Apostolicis à latere Legatis minimè inferuiāt,
 visitare, atq; corrigere possit. Et alia bulla eiusdem Innocentij IIII. data Lugduni vi.
 cal. Iulij, anno sui Pontificatus vij. vt Benedictini patres Aracelitano huic loco cedant,
 ipsisq; Franciscani succedant. Et alia bulla eiusdem Innocentij IIII. data ibidem iij. idus
 Iulij eodem anno, qua duobus illustrissimis S.R.E. Cardinalibus præfatorum patrum
 Benedictinorum ex Araceli conuentu expulsio, atque Franciscanorum eorum lo-
 co introductio committitur. Et alia bulla Ioannis xxij. Pont. quoq; max. data Auinio-
 ni iij. idus Nouembris, anno sui Pontificatus ix. in qua quædam statuta Minoriticum
 statum cernentia continentur: insuper declaratur, quòd fratrum Minorum vsus sit
 iuris, non autem facti. Et Franciscanæ Regulæ declaratio per eundē Ioannē XXII. facta
 ibidē vj. idus Decēb. anno sui Pont. vij. quę ab his verbis exorditur: Ad conditorem cano-
 nū &c. in qua & videre licebit quo pacto præfati Minores rebus tū mobilibus, tū quoq;
 immobilibus vti valeāt. Et alia bulla Martini V. summi itidē Pont. data apud Veterē Vr-
 bē xv. cal. Febr. an. sui Pontificatus ij. vt Frāciscanę Religionis Procuratores, siue Syndici
 circa ea quę, fratribus ex testamēto relinquuntur, in iudicio, tum quoq; extra idipsum,
 ac si ad se pertinerent, facere possint. Et alia bulla eiusdem Martini V. data Romę apud
 sanctum Petrum vij. idus Aprilis, anno sui Pontificatus ix. vt Minoritæ à reuerendissi-
 mo An-

- A**mo Angelo Episcopo Prænestino, & Iacobo à Columna Prænestem, ad Fratricellos inde pellendos, ac ecclesiam sancti Blasij in Franciscanum conuentum promouendam vocati, id ex Apostolica auctoritate exequi possent. Et alia bulla eiusdē Martini V. data Romæ xij. cal. Februarij, anno sui Pontificatus xij. ne Romanæ ciuitatis Senator, Conseruatores, aut alij, quicunq; illi fuerint Iudices, hoc in Aracœlitano conuentu ius dicant. Et alia bulla eiusdem quoq; Martini V. data ibidem v. idus Decembris, eodem sui Pontificatus anno, vt Franciscanorum prælati tum fratres, tum quoq; sorores de tertia beati patris Francisci Regula visitent, atque corrigant, illisq; sacramenta ministrent. Et alia bulla Nicolai III. Pont. quoque max. data Suriani xix. cal. Septembris anno sui Pontificatus ij. qua beatissimi patris nostri Francisci Regula declaratur. Eius verò exordium huiusmodi est: Exijt qui seminat seminare &c. Et alia bulla eiusdem Nicolai III. data ibidem xij. cal. eiusdem mensis, eodemq; anno, qua Minorum Regula de verbo ad verbum inserta confirmatur. Et alia bulla eiusdem Nicolai III. data ibidem viij. cal. eiusdem mensis, atq; eodem anno, qua testimoniales literę à Gregorio IX. Pont. max. de sacris B. P. nostri Francisci stigmatibus latæ confirmantur. Et alia bulla Nicolai V. Pont. itidem max. data Romæ apud sanctum Petrum, anno Dominicæ natiuitatis 1449. sui verò Pontificatus ij. vt Minoritę Obseruantes loco sanctę Marię de Palatiolo, sibi à patre Priore, ceterisq; fratribus Carthusianis monasterij sanctę Crucis in Hierusalem de Vrbe, cum omnibus ad se pertinentibus, concessio frui queant. Et vnionis bulla à Pio II. Pont. quoq; max. Romæ apud sanctum Petrum v. idus Octobris, anno Dominicæ incarnationis 1458. & sui Pontificatus primo edita, in qua tres alię bullę ab Eugenio IIII. Calixto III. atq; Nicolao III. expeditę inferuntur, confirmanturq;: Insuper & Vicarij Generales tam Vltra, quàm Citramontani à Prouincialibus Vicarijs, & Custodibus electi rati habentur: præterea & vt absentum vocalium, pro eorundem Obseruantum Capitulis voces suppleri possint, conceditur. Et alia bulla Sixti IIII. Pont. etiam max. data Romæ apud sanctum Petrum xij. cal. Decembris, Pontificatus verò sui anno iij. vt Aracœli templum in diebus Natalis atque Circumcisionis Dominicę, sanctorumq; patrum Bernardini de Senis, & Antonij de Padua visitantes, dummodo peccata per sacramentalem confessionem absterferint, plenariam eorundem indulgentiam consequantur, vtq; confessores à patre huiusmet loci Guardiano deputati ab omni excessu, nisi summo Pontifici referuatus fuerit, accedentes absolueri possint. Et alia bulla eiusdem Sixti IIII. data in Minoritico conuentu sanctę Marię de Palatiolo (cuius supra meminimus) xj. cal. Octobris, anno Domini 1475. & Pontificatus sui v. quatenus semotis quibusdam oneribus, atq; conditionibus, vt videlicet Minoritę Carthusianos patres ad se ibidem declinantes hospitio reciperent, & huic similibus à præfatis Carthusianis eidē Palatioli conuētui, in ipsius collatione impositis, Frāciscani Obseruātes eius habitatores eo liberē, atq; absq; vlllo grauamine fruerentur. Et alia bulla eiusdem Sixti IIII. data Romę apud sanctum Petrum iij. nonas Octobris, anno Domini 1479. Pontificatus verò sui ix. qua gloriosissimę Virginis Marię imago hoc in Aracœli conuentu erecta, atq; Romano populo celeberrima, & omnia sibi à fidelibus oblata, eorumq; ius Minoritis eiusdem loci habitatoribus, non autem Confalonis societati, siue Confraternitati ibidem constitutę, tribuuntur. Et aurea eiusdem Sixti IIII. bulla data Romę apud sanctum Petrum vij. idus Decembris, anno Domini 1471. Pontificatus verò sui primo, qua omnia priuilegia Franciscanis à suis prædecessoribus concessa confirmantur, roboranturq;. Et quædam à Calixto III. summo Pontif. in contrarium edita infirmantur, annullanturq;.
- D**
- E**

Asseruantur præterea eodem in tabellario & sequentia summorum Pontificum Apostolica breuia. Nempè quoddam breue Alexandri VI. Pont. max. datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris xxij. Iulij, anno Domini 1495. sui verò Pontificatus iij. vt nostri fratres locum sancti Francisci Sermonetę erectum, atq; vltro sibi oblatum ex Apostolica auctoritate accipiant. Et aliud breue eiusdem Alexandri VI. datum ibidē vj. Iunij, anno Domini 1498. sui verò Pontificatus vij. vt Cismontana Franciscanorum Obseruantum familia omnibus gratijs, indulgentijs, immunitatibus, priuilegijs, atq; libertatibus Vltromontanę concessis gaudeat. Et aliud breue eiusdē Alexandri VI. datum

datum ibidem 24. Iulij, anno Domini 1501. Pontificatus verò sui 9. vt Clarissæ tam de
 prima, quàm de secunda Regula, & Tertiariæ quoq; sorores Franciscanæ à pendendis
 decimis immunes sint. Et aliud breue eiusdem Alexandri VI. datum ibidem 5. Aprilis,
 anno Domini 1502. sui verò Pontificatus x. ne Obseruantes Franciscani ad eiusdem Or-
 dinis Conuentuales transeuntes vel ratione sui, vel etiam conuentus proprijs parenti-
 bus, vel alijs propinquis, ex testamento vel ab intestato iuxta priuilegium Conuentua-
 libus concessum, succedere possint. Et aliud breue Clementis VII. Pont. itidem max.
 datum Romæ 23. Nouembris, anno Domini 1526. vt fratrum Minorum Regularis Ob-
 seruantiæ Prouinciales Ministri in suis Prouincijs & locorum Guardiani, ascitis sibi pa-
 tribus Discretis, in suis districtibus de bonis sibi ex testamēto legatis semel tantum cum
 hæredibus, mediante tamen Syndico, componere (vt ipsissimis verbis vtar) possint.
 Et aliud breue eiusdem Clementis vij. datum ibidem 14. Augusti, anno Domini 1527.
 Pontificatus verò sui iij. ne epidimiæ morbo infecti sub excommunicationis lata sen-
 tentiæ, atq; mille ducatorum (quo ad eos qui Romanæ Ecclesiæ in temporalibus sub-
 sunt) poena, in Franciscanorum Obseruantum domos ab aliquo introducantur. Et aliud
 breue eiusdem Clementis VII. datum ibidem 17. Aprilis eodem anno, ne huius Aracœ-
 litani conuentus ecclesia in posterum S. R. E. Cardinalibus pro titulo deseruiat. Et aliud
 breue eiusdem quoq; Clementis vij. datum ibidem 23. Maij, anno sui Pontificatus ix. vt
 moniales de prima, & secunda beata virginis Claræ Regula, atq; etiam Tertiariæ so-
 rores Franciscanæ à qualibet decima curatis debita, atq; etiam à quacunq; exactione
 pro Terræ sanctæ subsidio imposita immunes sint. Et aliud breue Innocentij VIII. sum-
 mi itidem Pontificis datum ibidē 11. Iulij anno Domini 1482. sui verò Pontificatus iij.
 quo huius Aracœli conuentus habitatores à quarta funerali tum Parochis, tum quoq;
 Episcopis debita eximuntur. Et aliud breue eiusdem Innocētij VIII. datum ibidem 11.
 Iulij, anno Dñi 1483. Pontif. verò sui anno iij. ne Minoritę huius Aracœlitani conuētus
 inquilini quartā funeralem, siue Parochialem, siue etiā Episcopalem soluere teneantur.
 Et aliud breue Iulij II. Pont. quoq; max. datum ibidē 12. Februarij, anno Domini 1508.
 Pontificatus verò sui v. vt frater Hieronymus Tornielus Cismontanæ Obseruantis fa-
 milia Generalis Vicarius aliq; fratres à se pro fabrica sancti Petri deputati absolueret, &
 dispensare in casibus ibi expressis cum fidelibus possint. Et aliud breue eiusdem Iulij II.
 datum ibidem 4. Maij, anno Domini 1508. Pontificatus verò sui v. vt Franciscani Ob-
 seruantes Prouincię Romanę Crogneranum conuentum à se derelictum, sub excommu-
 nicationis poena, & in virtute sanctę Obedientiæ, resument. Et aliud breue eiusdem Iu-
 lij II. datum ibidem 18. Februarij, anno Domini 1510. Pontificatus verò sui vij. vt Con-
 uentuales, & Obseruantes Franciscani quæcunq; loca siue monasteria monialium, &
 eiusdem Ordinis Tertiariarum possident, in pace possideant, licet prius alteri ordini
 mancipata extiterint: vtq; Obseruantes præfati ad Conuentuales, nisi petita à superio-
 ribus licentia atq; inscriptis obtenta, transire non possint: vt autem Conuentuales ad
 Obseruantes transire valeant satis sit illis licentiam à superioribus petiuisse, licet eam
 non obtinuerint: vtq; tandem Clarenj, Amadei, atq; de Capucio, siue de sancto Euan-
 gelio infra annum, vel ad Conuentuales, vel ad Obseruantes transeant: & si qui ex eis
 ab ordine per Apostolicas literas exempti fuerint, infra quinq; menses vel in istorum vel
 in illorum familiam concedant. Et aliud breue Sixti V. Pont. max. datum Romę apud
 sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 28. Ianuarij anno Domini 1586. Pontif. verò
 sui anno primo, quo, exempla Pauli III. & Iulij III. etiam Romanorum Pontif. præ-
 decessorum suorum sequutus de nouo auctoritate Apostolica districtius interdicat tam
 fratribus Capuccinis, ne quenquam fratrum de Obseruatiā ad eos quouis habitu, & qua-
 cunque de causa transeuntem, sine sua aut Romani Pontificis pro tempore existentis li-
 centia speciali, per literas Apostolicas expressam & in spetie, non autem per clausulas
 generales idem importantes præsentis prohibitionis mentionem, & derogationem con-
 tinentes, aut Generalis vel Prouincialium Ministrorum fratrum de Obseruantia licentia
 in scriptis obtenta, admittere, recipere, & retinere, quàm fratribus de Obseruantia ne
 quisquam eorum ad Congregationem Capuccinorum, sine huiusmodi licentia, se trans-
 ferre præsumant. In singulos verò Prælatos Capuccinorum, & fratres de Obseruantia,
 qui in

- A** qui in præmissis quoquomodo contrauerint, excommunicationis sententiam fert, eosq; omnibus & quibuscunq; dignitatibus, administrationibus & officijs priuat, & ad futura, & ad quoscunq; actus legitimos exercendos inhabiles reddit. Et aliud breue Iulij II. datum Bononiæ 22. Nouembris eodem anno, alteri breui à se in gratiam fratris Reginaldi Gratiani à Cotiniola expediri omnino oppositum: vt videlicet loca Franciscanis Obseruantibus in Generali Capitulo à fratribus concessa firma sint, maneantq; . Et aliud breue eiusdem Iulij II. datum ibidem 15. Decembris, eodem anno Pontificatus verò sui viij. ne fratres Amadei calepodia nudis pedibus coram sæcularibus, sub excommunicationis, poena deferre possint. Et aliud breue Leonis X. summi itidem Pontificis datum ibidem vltima Ianuarii, anno Domini 1515. Pontificatus verò sui ij. vt Carmelitani Conuentuales loco sanctæ Mariæ de quiete (vulgo riposo) prope Tuscanellam
- B** oppidum ex tempore cedant, sibiq; Franciscani Obseruantes succedant. Et aliud breue eiusdem Leonis X. datum ibidem 14. Februarij, anno Domini 1517. Pontificatus verò sui iij. ne Clarissæ sorores tam de prima, quàm de secunda Regula vel decimas, vel collectas soluant. Et aliud breue eiusdem Leonis X. datum ibidem 14. Maij, Pontificatus verò sui v. vt quorumcunq; Institutorum Mendicantium Generales & Vicarij Generales, atq; etiam illi, quibus ab iisdem commissum fuerit, fratres sibi subditos à quouis crimine, atq; excessu, iuxta Sixti IIII. declarationem, absolueri possint. Et aliud breue eiusdem Leonis X. datum ibidem iisdem die, atq; anno, quo omnia & singula priuilegia Franciscanis Obseruantibus à suis prædecessoribus, atq; etiam à se antea concessa confirmantur. Et aliud breue eiusdem Leonis X. datum 3. Iunij anno Domini 1521. Pontificatus verò sui ix. vt xenodochium prope Nageram, ciuitatem Calaguritanæ Diocesis à Doctore Petro de Arez ædificatum, & ab eius vxore, atq; eiusdem nominis filio & hærede Franciscanis Obseruantibus in habitationem concessum, penes eosdem fratres maneat: & Minoriticus conuentus ab illustrissimo Antonio Manriquez Nagerensium Duce, cæteroq; populo, intra eiusdem ciuitatis mœnia constructus, & à patribus Benedictinis, per diffinitiuam sententiam, ab iisdem fratribus Franciscanis ablati, in pauperum xenodochium transferatur. Et aliud quoq; breue Nicolai V. summi Pont. datum ibidem v. idus Februarij, anno Domini 1448. sui verò Pontificatus ij. vt frater Antonius Sassonius, Franciscanæ Regularis Obseruantie alumnus, fratrum eiusdem Ordinis conuentum Neapolis à serenissima Sanchia Neapolitanorum Regina erectum, atq; monasterio sanctæ Claræ contiguum ab iisdem fratribus, legitimis tamen de causis, derelictum, ac prophanis vsibus destinatum, ex serenissimi Alphonsi Aragonij Neapolitanorum Regis facultate, insuper & liberalitate reædificare possit. Et aliud breue Pauli III. summi itidem Pontificis datum Tusculi 11. Maij, anno Domini 1538. sui verò Pontificatus v. vt nullus, quacunq; licet dignitate & honore præfulgidus, sub excommunicationis latæ sententiæ, suspensionis, atq; interdicti pœnis, triginta volumina à venerabili patre fratre Petro Galatino edita, atq; in huius Aracœlitani conuētus bibliotheca asseruata inde vel ad tempus, nisi eorundem imprimendorum causa, idq; Apostolica auctoritate, amouere præsumat: vtq; eiusdem loci Guardianus sollicitam eorum curam gerat. Et aliud breue Sixti IIII. Pont. quoq; max. datum ibidem vltima Maij, anno Domini 1472. sui verò Pontificatus primo, vt Minoritæ Obseruantes conuentum Fundis erectum sibiq; oblatum in virtute sanctæ obedientie accipiant, occupentq; . Et
- E** aliud breue eiusdem Sixti IIII. datum ibidem 13. Augusti, anno Domini 1474. sui verò Pontificatus iij. vt vineæ, atq; prædia à Iacobo Lælio huic Aracœli conuentui ex testamento ea lege, ne venderentur, relicta, pro dormitorij reparatione alienari possent. Et aliud breue eiusdem Sixti IIII. datum ibidem 13. Nouembris, anno Domini 1480. vt Franciscani Obseruantes Cismontani, vel per compromissum, vel per scrutinium in suis electionibus procedere possint. Et aliud breue eiusdem Sixti IIII. datum ibidem 7. Augusti, anno Dñi 1481. sui verò Pontificatus x. vt iisdem Franciscani cuiuscunq; hereditarie successionis siue ex testamēto, siue ab intestato incapaces sint. Et aliud breue eiusdem Sixti IIII. datum ibidem eodem die, atq; anno, vt festum quinq; Martyrū Franciscanorū Berardi videlicet, Petri, Accursij Adiuti, atq; Othonis duplex à Minoritis celebrari possit. Et aliud breue eiusdem quoq; Sixti IV. datum ibidem 8. Nouembris, anno Dñi 1481. sui verò

fui verò Pontificatus ij. vt Franciscani Obseruantes, ex obtentu alicuius gratiæ à Sede Apostolica, non censeantur à prælatorum obedientia liberi.

Sunt quoq; hoc in ipso tabellario alia quamplurima breuia Apostolica, quæ tamen minus ad nostram rem pertinent, ideoq; ea silentio præterire, eorumq; loco subsequenti aliorum breuium Apostolicorum transumpta (quæ sunt in triplici differentia, vt legenti faciliè constabit) subtexere volui. Adhærent igitur præcedentibus Apostolicis breuib; quæ sequuntur transumpta stanneo sigillo, cera, atq; corda rubeis communita. Transumptum videlicet Clementis VII. Pont. max. datum Romæ xvj. cal. Decembris, anno Domini 1532. Pontificatus verò sui ix. vt Prouinciales Obseruantum Franciscanorum Ministri his, qui sub nomine Recollectorum strictius vtcunq; visitare cupiunt quatuor, vel quinq; loca, in quibus commorari possint, designent; vtq; iidem Recollecti præfata loca sibi concessa preciosioribus iocalibus spoliare possint: vtq; iidem Recollecti à Ministris inde inuiti ammoueri non quæant; si tamen eorum Custodis assensus in Prouinciali Capitulo accesserit, amoueantur: possint tamen interim à prædictis Ministris visitari, atq; corrigi. Eorum quoq; Custos, qui ab iisdem Recollectis eligendus veniat, Prouinciale Capitulum, vt fratrum sibi creditorum necessitates patribus insinuet, accedere potest. Cauetur quoq;, vt eorundem Guardiani, atq; Discreti prouincialia Obseruantum Capitula accedant, inibiq; vocem tum actiuam, tum quoq; passiuam habent: vtq; præmemoratus Custos domos sibi commissas infra annum visitare, earumq; Guardianos priuare, atq; ammouere queat, & eius acta Prouincialis Minister confirmare teneatur. Itidem vt ipse Custos Guardianum etiam alicuius conuentus agere possit. Et aliud transumptum Iulij II. Pontif. itidem max. actum Bononiæ 15. Decembris anno Domini 1510. vt nullus alius ab Obseruante Minorita calepodia deferre possit. Et aliud transumptum eiusdem Iulij II. actum Romæ 18. Februarij, eodem anno, vt fratres Amadei calepodia deponant. Et aliud transumptum Leonis X. Pont. quoq; max. actum Romæ, anno Domini 1520. vt nullus, sub excommunicationis latæ sententiæ & quingentorum aureorum, si Apostolicæ Sedi in temporalibus pareat, pœnis, ab aliquo Minorita Obseruante aliquod vectigalis genus exigere præsumat. Et aliud transumptum Pauli III. summi itidem Pontificis actum Romæ prima Iulij, anno Domini 1555. quo cuncta priuilegia Obseruantibus Minoritis à suis prædecessoribus concessa confirmantur. Et aliud transumptum Sixti IIII. Pont. quoq; max. actum ibidē 11. Iulij, anno Domini 1475. vt Minoritæ Obseruantes sacras quorumcunq; ad se confluentium confessiones recipere, eisq; absolutionis beneficium, etiam si casus Episcopalis intercedat, impertiri, atq; Eucharistiæ sacramentum (dempto tamen Dominicæ resurrectionis die) ministrare queant. Adiacent quoq; præcedentibus transumptis & alia sigillis ex alba cera extrinsecus, rubea verò intrinsecus compactis corroborata: quoddā nempè transumptū Bonifacij VIII. summi etiā Pontificis, actum Romæ xij. cal. Martij. anno sui Pont. vj. vt fratres Minores se Episcopis, in quorū Diocessibus commorantur, pro sacris confessionibus audiendis præsentare teneantur: quod si eos ad huiusmodi munus admittere noluerint etiam, illis id denegantibus, eas excipere possint. Et aliud transumptum Bonifacij IX. Pont. itidem max. actum ibidem 26. Maij, anno Domini 1390. vt Franciscanorum Generalis, atq; Prouinciales Clarissis sororibus ius dicant, easq; corrigant, atq; visitent. Et aliud transumptum Ioannis XXII. Pont. quoq; max. actum Auinionis nonis Octobris, anno Domini 1317. vt electio vilitatis (quo ad fratrum indumenta) longitudinis, latitudinis, atq; coloris panni penes eorum Ministros, de Discretorum tamen consilio, sit: vtq; subditi, in his quæ expressè in Regula minimè continentur, suorum superiorum dicto audiant. Et aliud transumptam Pauli II. Pont. itidem max. actum ibidem xij. cal. Decembris anno sui Pontificatus ij. quo cuncta priuilegia Minoritis à summis Pontificibus antea concessa confirmantur. Et aliud transumptum Pij II. Pont. quoq; max. actum ibidem xj. cal. Iulij sui verò Pont. anno ij. vt nullus Franciscanus Hierosolimyana loca, absq; speciali sui prælati facultate, petere possit. Et aliud transumptum eiusdem Pij II. continēs Eugenianam bullam atq; Franciscanorum Obseruantū statū, viuendiq; modū exponēs. Adhæret tandē præmissis Apostolicis literis & aliud Clementis VII. summi Pont. transumptum ligneo sigillo, atq; rubea cera communitum,

A munitum, & Romæ 21. Decembris, anno verò Domini 1525. actum, quo Clarissæ, atq; etiam Tertiariæ Franciscani Ordinis sorores à quarumcunq; decimarum, primitiarum, vel etiam censuum solutione immunes redduntur.

Exornatur præterea sacra hæc domus lapide Angelici vestigio pedis insignito, dum beatæ Virginis imago tempore pestis, sub Gregorio I. summo Pont. (vt præfati sumus) ad Vaticanum processionaliter deferretur, sibiq; Angelorum chorus ex Adriani mole deuotam illam antiphonam: Regina cœli lætare alleluia, &c. decantaret. Qui quidem lapis ei columnæ quæ Aræcœli proximior est adhæret. Et sepultura illustrissimi Ioannis Sabellij S.R.E. Diaconi Cardinalis. Item funeribus illustrissimi Ludouici à Libreto natione Galli, ac tituli SS. Petri & Marcellini etiam Cardinalis, qui obiit die 4. Septembris 1465. ac iuxta maiorem portam ad eius tamen leuam, tumulatus est: & reuerendissimi patris fratris Matthæi ab Aquaspartha etiam Minoritæ, ac S.R.E. Presbyteri Cardinalis: & illustrissimi Iuliani Cæsarini huius nominis ij. ac S.R.E. Diaconi Cardinalis: & Alexandri itidem Cæsarini tituli sanctæ Mariæ inuiolatæ Presbyteri Cardinalis, Hispaniæq; Protectoris: & illustrissimi Andree de Valle Episcopi Prænestrini, ac tituli sanctæ Priscæ presbyteri Cardinalis: Et reuerendissimi patris fratris Clementis à Monelia Minoritæ, ac tituli istius ecclesiæ Cardinalis, qui cùm totius Minoritici Ordinis clauum teneret à Paulo III. summo Pontifice, ob eximias eius virtutes, ad Cardinalitiam dignitatem promotus fuit: & illustrissimi Alexandri Criuelli tituli istiusmet ecclesiæ Cardinalis, ac Ordinis nostri Viceprotectoris: Et serenissimæ cuiusdam Catharinæ Bosnensium Reginæ: atq; illustrissimi Lucæ Sabellij Urbis Romanæ Senatoris, ac Honorij III. Pont. max. patris. Atq; etiam R.P.F. Alexandri ab Alexandria sacre Theologiæ Doctoris, totius ordinis Minorum Generalis Ministri. Sunt præterea hac in eadem ecclesia quamplurima alia illustrium heroum mausolæa, quæ tamē breuitati studēs prætermitto.

De monasterio corporis Christi, siue sanctæ Clare Neapolis.

I N Regia atq; nobilissima ciuitate Neapolitana, quæ illius Regni principatum obtinet, exurgit prægrandis quædam, atq; famosa ecclesia sanctissimo corpori Christi dicata, licet vulgò nomine sanctæ Clare appellitur, affabrè constructa. Cui bina coherent monasteria, alterum quidem Clarissarum Urbanistarum, alterum verò Franciscanorum Obseruantum. Quod verò monialibus deseruit, cuius alteri totius Neapolitani Regni monialium monasterio tum magnitudinis, tum diuitiarum, tum quoq; nobilitatis palmam facillimè præripit. Nec mirum sanè cùm Regia fundatio sit. Nam serenissimus Robertus, Caroli Regis Siciliæ tertio genitus, ac sancti Ludouici Tholosani Episcopi vterinus frater, vt primùm à Clemente V. Pont. max. Neapolitano Regno, anno à Christo seruatore nato 1310. inuestitus fuit, vnà cum Sanchia Aragona Regina, eiusq; legitima vxore, ob maximam deuotionem, qua illorum vterq; Franciscanam Religionem, Clarissamq; sobolem prosequabatur, eodem anno, qui eius Regni primus fuit, augustissimo huic operi foelicissimum initium dedit, illudq; suis sumptibus, infra triginta annorum spatium, ad optatum finem perduxit, atq; plurimis tum Regijs, tum quoq; Pontificijs priuilegijs, quorum tamen plœna notitia, ob duplicem huius domus combustionem, quarū altera anno Domini 1508. altera verò anno 1561. contigit, in qua quicquid scripturarum in archiuis asseruabatur, voracibus flammis absumptum est, haberi minimè potest, cumulauit. Minorem tamen Apostolicorum, quàm Regionum indultorum iacturam sacra hæc domus incurrit. Nam Iulius III. Pont. max. quemadmodum ex plumbea eius bulla in huius loci tabellario asseruata liquiddò constat, anno Dominicæ incarnationis 1552. Pontificatus verò sui iij. ad eius fororis, quæ tunc loci Abbatissam agebat, supplicem instantiam, reuerendissimo Nicoterensi Episcopo, atq; per deuoto viro Benedicto ab Ariano Neapolitanæ matricis ecclesiæ canonico, vt apud antiquiores, fideq; digniores Neapolitanos ciues de huiusmodi priuilegijs, atq; Apostolicis indulgentijs quàm diligentissimè inquirerent, & quicquid certi ea de re inuenire possent, publicis instrumentis à publicis quoq; Notarijs confectis, mandarent, pro pastoralis cura commisit. Quod cùm diligentissimè exequuti essent,

Pius

Pius IIII. Pont. max. anno Domini 1462. Pontificatus verò sui iiij. edita plumbea bulla, A
 quæ adhuc apud moniales extat, ad humiles fororis Lauræ Columbe, tunc istius conuen-
 tus Abbatissæ, quicquid indulgentiarum, aut priuilegiorum Pontificiorum loco conce-
 forum, illi inuestigare potuerunt, confirmauit, ac pro sua in religiosos atq; religiosas ani-
 mi propensione, & in tanti Regis fundatorisq; gratiam, liberalissimè concessit. Quo-
 rum tenor sequitur. Quot quot vtriusq; sexus fideles confessi re, aut voto, hanc sanctæ
 Claræ ecclesiam sequentibus diebus visitauerint, plenariam omnium suorum peccato-
 rum indulgentiam consequentur: idq; ipsum pro defunctis, per modum suffragij, adi-
 pisci poterunt. Nempè in festo sanctissimi corporis Christi, & per eius octauam. In festo
 natalis sanctissimi patris nostri Francisci, atq; in reliquis eius festiuitatibus: In omni-
 bus solemnitatibus beatissimæ Virginis Mariæ, ac sancti Ludouici Episcopi Ordinis Mi-
 norum. In festo Portiunculæ, quod celebratur 2. Augusti cuiuslibet anni. Gaudet in- B
 super sacra hæc ædes omnibus indulgentijs concessis fratrum Minorum ecclesijs.

Nec silentio prætermittam antiquissimam quandam cæremoniã ab huius loci erectio-
 ne ad vsq; præsens tempus obseruatam, cum in eius dignitatem & gloriam cedat. Defe-
 renti siquidem Neapolitano Archiepiscopo sub preciosissima umbella venerabile, ac
 sacrosanctum Christi corpus ab ecclesia ciuitatis matrice, ipso die quo eius festum à si-
 delibus solemniter celebratur, ac portæ huius templi cum solemnissima pompa, atq;
 celeberrima processione appropinquanti, obuiat pater loci Guardianus cum cæteris
 fratribus sacris vestimentis paratus, sumptoq; de manu Diaconi thuribulo sanctissimæ
 Eucharistiæ thus adhibet, ac reuerendissimo Archiepiscopo ad summum vsq; altare con-
 gressus, cum primùm panis ille Angelorum ab Archiepiscopo preciosissimè cuidam ar- C
 gentæ arcule committitur, sacris coram toto illo celeberrimo coetu solemnissimè ope-
 ratur. Cumq; primùm ad propitiatoriæ illius hostiæ eleuationem peruenitur, eò redit pro-
 cessio vnde venerat. Olim tamen moris fuit, vt Guardianus venerabile Christi Corpus
 in ipso hostij limine de manu Archiepiscopi sumeret, ipsumq; ad altare vsq; deferret:
 sed impræsentiarum eius loco incensa propinat.

Vt autem cætera, quæ de hoc loco dicenda veniunt, ordine prosequamur, aliqua nobis
 de huius augustissimi templi prærogatiuis dicenda veniunt. Et primò quidem de summo
 eius altari. Id namq; ex albo, finissimoq; marmore constat, plurimisq; iconibus affabrè
 sculptis tum Deiparæ Virginis, tum quoq; Apostolorum atq; B. Francisci, nec non
 & aliorum sanctorum elegantissimè exornatur: Præcipuè verò duabus marmoreis co-
 lumnis, quæ ex amplissimo Salomonis templo allatæ feruntur. Adiacet præterea sibi eius D
 fundatoris, Roberti scilicet Regis, marmoreum, elegantissimūq; sepulchrum cum du-
 plici ipsius effigie, altera quidem Minoritico habitu induta atq; iacente, altera verò pro
 Regia maiestate sedente: cui sequens subest versus.

Cernite Robertum Regem virtute refertum.

Ad sinistram verò præfati summi altaris cernere licet & aliam sepulturam Caroli præ-
 memorati Regis Roberti primogeniti, Calabriaeq; Ducis, nec non & patris in Regno
 Neapolitano Vicarij generalis; cuius æquitas, iustitia, mansuetudo, atq; humanitas
 incredibiles fuere, quemadmodum lupus & agnus eius sepulchro insculpti, simulq; ex
 eodem vase comedentes, typicè satis indicant. Quorum significatio ea est: Ob præfati
 videlicet Caroli administratam iustitiam malos omnino pacificè bonis suo tempore
 conuixisse. Huic sepulchro contiguum est & aliud etiam marmoreum, quo Ioannæ E
 Neapolitani Regni Reginae corpus reconditum est. Huius tanta fuit crudelitas, atque
 inhumanitas, vt proprium virum (prout Neapolitanæ referunt historiæ) Andreazzum
 Caroli Martelli filium, ex maxima insolentia, suspendi, necariq; sericeo laqueo, pro-
 prijs manibus contexto, curauerit. Quam tamen impietatem Deus opt. max. inultam
 minimè reliquit: cum & ipsa idem mortis genus (suspensum videlicet) ex mandato
 Caroli defuncti Andreazzi fratris, ignominiosè satis subierit. Erectæ quoq; sunt ad præ-
 memorati altaris dexteram binæ elaboratæ sepulturæ, in quarum viciniore serenissimæ
 Mariæ Constantinopolitanæ Imperatricis, atq; Dirrachij Ducissæ corpus iacet: in alte-
 ro verò Agnetis, Constantinopolitanæ quoq; Imperatricis, atq; Clementiæ Caroli Du-
 raganæ Ducis filię, corpora humata sunt. Distinguuntur tamen ab inuicè prædictæ sepul-
 turæ

A ture marmorea quadam ara, cui ipsius fundatoris, Thomę scilicet Resaliti nobiles Florentini imago supposita est. Insignitur & alijs plurimis heroum, heroidumq; sepulchris sacra hæc ædes, quę, anno à Christi natiuitate 1340. viuentibus adhuc eius fundatoribus Roberto Rege, atq; Sanchia, consecrata est, quorum vnum, aut alterum in medium adducemus. Ad sinistram namq; principalioris portę, qua templum petitur, magnificum quoddam sepulchrum cum his versibus occurrit.

*Pramia si meritis donant condigna supernis,
Hic meruit superum post sua fata locum.
Dum vixit virtute micans, bonus, atq; modestus,
Secretus Regis consiliator erat.
Publica semper amans Antonius iste vocatus,
De Penna dictus, quem tegit iste lapis.*

B Hæret quoq; sinistra portę minori marmoreum aliud sepulchrum, cui speciosa quędam sculpta iuuenula superfedet, sequentesq; versus incisi sunt.

*Nata heu miserum misero michi nata parenti,
Vnicus ut fieres unica nata dolor.
Nam tibi dumq; virum, tedas, thalamumq; parabam,
Funera, & inferias anxius ecce paro.
Debuimus tecum poni, materq; Paterq;
Vt tribus hæc miseris urna parata foret.
At nos perpetui gemitus, tu nata sepulchri
Esto heres, ubi sic impia fata volunt.*

C Antonię fil. chariss. quę Hieronymo Granatę iuueni destinata vxor, ann. nondum xiiij. impleuerat, Ioan. Guadinus & Eliodora Bossa parentes infeliciss. pos. rapta ex eorum complexibus anno sal. M. D. X X X. pridie cal. Ian.

In tertio facello à principaliori porta sinistrorsum duę sepulture sunt, quarum altera viri, altera verò vxoris ossa tegit. Sed inferiore primi partem sequentes versus exornant.

*Magnanimus, sapiens, insignis, prouidus, vnus
Clauditur hoc saxo, non fama, carne sepultus.
Rautia quem genuit, clara & generosa propago:
Magnificos qui eduxit annos, sibi Rautia tellus.
Mente Deum veritus Raymundus & ipse verendus,
Non terrena fuit, potius cælestis imago.
Soletiq; Comes, Regni Goamerius huius
Militiq; decus, virtutis amator, & omnes
Iure bonos coluit ad cælica Regna vocatus
Mille fluunt anni C C C L X X.
Quinque simul positus inditio dena, terq; V.
Augustus tunc mensis erat, tunc quinta diesq;.*

Secundi verò inferiorem portionem supposita carmina occupant.

*Iam tenet astrigeras sedes terrena relinquens,
Extremis subuecta locis, cæloq; locata.
Quam premit hic tumulus, tantum benè iuncta marito,
Quantum carminibus celebrat lapis ipse propinquus.
Hæc speculum vite fuit, hæc regula morum,
Casta, humilis, miserans cunctis, mansueta modesta,
Fæmina non fragilis, sed verius alma virago
Hæc, & Isabella celebri sic nomine dicta.
Deq; à pia charum traxit cognomen auorum
Francia quos genuit, memorat conquestaq; Regni
Mortua non moritur, quia famam dat sibi virtus,
Mille fluunt anni C C C L X X.
Quinque simul positus inditio tertia dena
Iulius hanc rapuit decima post quarta diesq;.*

Honestatur insuper famosum hoc templum, quod monialium monasterium à fra-
 trum conuentu (licet istis atq; illis commune sit.) industriose fecernit, plurimis san-
 ctorum reliquijs : nempe altero pede sancti Andreæ Apostoli, quem præfati fundatores
 anno Domini 1319. ab illustrissimo Carolo Trisco, Innocentij V. summi Pontificis ne-
 pote dono acceperunt : brachio, costa, atq; habitus parte sancti Ludouici Episcopi &
 Confessoris : alia costa S. Elisaberthæ Vngarorū Regis filiæ : quibusdam crinibus glorio-
 sæ semperq; Virginis Mariæ : capite sanctæ Christinæ virginis & martyris : atq; corpo-
 re beati patris Philippi Aquerij Ordinis Minorum, qui cum Minoriticæ Religionis ha-
 bitum in Prouincia tunc Massiliæ siue Prouinciæ, nunc autem sancti Ludouici, sum-
 ptisset, atq; ex Generalis Ministri mandato, vt monialibus à sacris confessionibus esset,
 ad hunc conuentum conuolasset, & sanctum Elzearium Ariani Comitem eiusq; cha-
 rissimam vxorem Delphinam suis concionibus ad castitatem seruandam, Deoq; foeli-
 eius inseruiendum impulit, & plurimis, tum fratribus, tum quoq; monialibus, ac etiā
 laicis secularibus viam salutis ostendit. Fuit hic beatus pater spiritu prophetico donatus,
 atque incredibili patientia (vt alter Iob meritò dici posset) præditus. Cum enim per tri-
 ginta continuos annos, diutino languore, atque vehementissimis doloribus conflicta-
 retur, nunquam aliquid stultum ex eius ore prodijt, sed illud tantum audiebatur : Sit
 nomen Domini benedictum. Quamobrem cum primum, iuxta eius prædictionem, ex
 hac vita migrasset, & ipsius vlcera, quæ prius tetro quodam odore circumstantes offen-
 dere assueuerant, suauissimam fragrantiam emisere, & eius caro mollem omnino, al-
 bam, tractabilemq; licet primitus suffusca, contractaq; esset, se omnibus præbuit, &
 miraculis clarere coepit. Cuius corpus cum in facello beatæ virgini Claræ dicato, in quo
 per Missarum beneficium, ex Gregorij XIII. summi Pontificis concessione, fidelium
 animæ ex purgatorij poenis liberantur, honorificè satis tumulatum esset, anxie de tan-
 to pignore sorores, ne aliquando furto inde surriperetur, curarunt, vt ad ipsarum coe-
 meterium, superposita sibi nucea arca, transferretur. Et hæc quidem de ecclesia vtriq;
 conuentui communi, quæ adeo elegans, adeoq; magnifica, atque sumptuosa confur-
 git, vt vix exprimi queat. Constat siquidem ex polito, quadratoq; lapide, plumboq;
 eius tectum vestitur, atq; plurimis, ijsq; pulcherrimis facellis, nec non & (vt prædixi-
 mus) heroum mausolæis exornatur. Nunc autem ad monialium domum transeamus.

Hæc sanè domus capacissima est, commodeq; satis 250. sorores Clarissas Vrbaniſtas
 excipit, atq; ex largissimis redditibus, sibi à serenissima Sanchia Regina fundatrice re-
 lictis, alit : cuius institutione & lege is numerus transgredi minimè potest : sed vt aliqua
 virgo ad nouitiatus habitum admitti possit, alia prius ex professis è vita excessisse debet.
 Monialium verò receptio ex præfatæ fundatricis decreto ad Neapolitani Regni Reges
 spectat. Fratrum etiam conuentus commodissimus est, omnibusq; suis numeris, atq;
 officinis perficitur. In quo ex mandato eiusdem fundatricis, quæ Ruberto Regi super-
 uixit, 50. fratres minores commorari tenentur, licet impresentiarum 25. tantum inha-
 bitent. Quibus præfatæ ecclesiæ cura incumbit. Horum alter Guardianum agit, aliquot
 verò alij (ad id tamen munus à Generali Ordini acciti) sororibus, à sacris confessioni-
 bus sunt : reliqui autem, vel sacris, si sacerdotes sint, operantur, vel communibus hu-
 milioribus obsequijs, si laici sint, inuigilant. Debent tamen victum, iuxta fundatorum
 voluntatem, ex mendicatione sibi acquirere, quod si minus cōmodè id præstare queat,
 tunc illis necessaria à monialibus subministranda veniunt. Successu verò temporis, fe-
 rentibus id sororum prouentibus, legitimis de causis, consultissimè decretum est, vt tã
 monialibus, quàm fratribus, à loci Abbatissâ de victu & amictu prouideatur. Subue-
 runt præfatæ sorores patribus Franciscanis Conuentualibus, sed anno 1568. ex manda-
 to sanctissimi Pij Papæ V. ad instantiam tamen Philippi huius nominis II. Hispaniarum
 Regis, ab ijs ad Obseruantes eiusdem Ordinis deuolutę sunt. Extat adhuc præfati Pij V.
 breue, datum Romæ anno superius dicto. A quo & decretum fuit, vt tantus hic monia-
 lium, fratrumq; conuentus, cum alijs duobus sibi adiacentibus (de quibus paulò infe-
 rius) Generali totius Ordinis Ministro immediatè subesset, nulliusq; Prouincię terminis
 circumscriberetur. Et hæc de vtraque tum monialium, tum quoque fratrum domo,
 atque de communi ecclesia dicta sunt.

A *De monasterio sanctæ Mariæ Magdalene Neapolis.*

SERENISSIMA, simulatq; pientissima Sanchia Regina (de qua paulò superius) sollicita omnino de animarum salute, cupiensq; ad instar illius Patriarchæ Noë, alteram arcam edificare, in qua peccatrices mulieres, de peccatorum diluuiò ereptæ, saluæ fierent: postquam virginibus ex legitimo toro procreatis de optimo loco, nempe de conuentu sanctæ Claræ (cuius supra meminimus) prouidisset, huic monasterio beatæ Mariæ Magdalene sacro, impetrata prius à Ioanne XXII. Pont. max. facultate, anno à partu Virgineo 1324. ex Regio, peculiariq; patrimonio, intra nobilissimæ ciuitatis Neapolitanæ mœnia, vt mulierculis in peccato existentibus de idoneo, per opportunoq; loco co prouideret, foelicissimum initium dedit, atq; ad optatum vsq; finem perduxit, nec non & abundantibus redditibus dotauit. Cuius quidem pijsimæ Reginae tantus fuit huiusmodi muliercularum saluandarum zelus, vt earum domos non fuerit aspernata, nec dedignata sit (si cuidam instrumento publico in membranula scripto, atq; manu cuiusdam Mondini Auerfani Neapolitani ciuis, publiciq; Notarij subscripto, eiusq; sigillo communito, cuius initium est: Ioannes miseratione diuina Neapolitanus Archiepiscopus honorabilibus, & religiosis viris Ministris Prouincialibus Prouinciæ Terræ laboris, ac eorum Vicarijs præsentibus & futuris &c. fides adhibenda sit) illis tum lachrymis, tum verbis, sanctissimisq; adhortationibus suadere, quatenus relicta huiusmodi infami, atq; periculosa vita, monasterium à se constructum intrare, Deoq; opt. max. moribus, ac viuendi genere in melius commutatis, foelicius inferuire vellent. Nec tamen oleum (vt aiunt) & operameo in negotio humillima Regina perdidit. Nam decennio ab huiusmodi fundatione, anno videlicet Domini 1334. ex 182. foeminis, quæ hunc conuentum eius suasu atq; monitu ingressæ fuerant, 166. in præfati Archiepiscopi Neapolitani manibus solemne votum de religioso more, vt ex præmemorato instrumento constat, emiserunt. Voluit tamen præfata fundatrix, vt hic locus fratrum Minorum curæ, atq; correctioni perpetuò subesset; eaq; de causa præfatum Ioannem Archiepiscopum Neapolitanum rogauit, vt suo, suorumq; successorum nomine iuri, quod sibi, illisq; ad conuentum erat, vel esse poterat, liberaliter renunciaret. Cuius pijs votis pius quoq; Archiepiscopus annuens, Narniensi Episcopo generali eius Vicario id negocij commisit: qui eius nomine, anno Domini 1341. huiusmodi iuri, ea lege renunciavit, vt quotannis sacræ huius ædis moniales vnâ cerâ libram Neapolitanæ matrici ecclesiæ, in festo beatæ Mariæ Magdalene, penderent. Huius renunciationis literæ prædicti Narniensis episcopi, atq; totius Neapolitani Ecclesiastici capituli manu subscriptæ, sub datum Neapoli anno Domini 1341. adhuc in fororum cartophilacio perseuerant. Literas vidimus, atq; perlegimus. Quo quidem tempore ad eò fororum numerus creuerat, vt trinam centuriam clauderet. Quas & Clemens VI. Pont. max. virtute cuiusdam Apostolici breuis dati Auinioni, anno sui Pontificatus primo, à decimis, atq; quibuscunq; exactionibus tum Regijs, tum quoq; Pontificijs soluendis immunes omnino reddidit. Insuper & fratrum Guardiani, eiusq; successoribus (adiacet siquidẽ conuentui domus, in qua minorita quidam Guardianus cum tribus monialium Confessarijs, atq; duobus alijs fratribus commoratur, qui tum ecclesiæ, tum quoq; fratrum sibi subditorum curam gerit) sequenti anno, secundo videlicet ab eius Pontificatu, concessit, vt præfatarum fororum sacras confessiones excipere, atq; eas à quocunq; excessu, etiam Sedi Apostolicæ reseruato, salutarì imposita poenitentia, absolvere posset. Huiusmodi concessionis breue, datum Villæ nouæ Auinionensis Diocesis, atq; in huius loci tabellario asseruatum tenuimus legimusq;.

Huius sacræ domus sorores Augustiniani Ordinis habitu, atque professione vtuntur, dumq; solemne votum emittunt curæ, correctioni, atq; subiectioni fratrum Minorum se deuouent. Qua etiam de causâ cingulum, siue cordam beatissimi P. Francisci deferunt. Quæ & eandem cum præcedentibus Clarissis conditionem subeunt, sicut & subsequentes, de quibus paulò inferius. Primò siquidem Franciscanis Conuentualibus subfuerunt, sed ab anno 1568. ex decreto Pij V. Pont. max. eiusdem Ordinis Obseruantibus subfunt.

Earum ecclesia, quæ affabrè constructa, atq; elegantissimè depicta est, consecrata ex- A
titit, eiusq; festum, atq; consecrationis solemnitas ipso die beatæ Mariæ Magdalene
celebratur.

Nec sibi desunt sanctorum reliquiæ, cum altero ex digitis eiusdem beatæ Mariæ Mag-
dalenæ, atq; ampulla sanguine S. Stephani prothomartyris referta religiosissimè ho-
nestetur. Licet enim is fuerit præfatæ fundatricis Reginæ scopus, vt conuentus hic ex-
cipiendis meretriculis, quæ in meliorem vitæ frugem inhiarent, perpetuò deseruiet,
nihilominus tamen nullè poenitus ad huiusmodi habitum recipiuntur nisi honestè tan-
tùm virgines: nec aliquo pacto constar, à quo tempore conuentus à præfatis peccatrici-
bus foeminis ad virgines transferit, & cuius auctoritate id effectum sit. Commorantur
deniq; frequentius hoc in monasterio 140. sorores.

De monasterio S. Mariæ Ægyptiacæ Neapolis. B

ANIMADVERTENS deuotissima Sanchia Regina (cuius superius mentio
facta est) quot, quanti; fructus in Dominicum horreum ex pijs eius suasionibus,
atq; a dhortationibus inferrentur, quodq; eos diuæ Mariæ Magdalenes conuentus à se
paulò ante constructus capere non posset, adiecit, vt & sacrum aliud monasterium ad
easdem mulierculas excipiendas, quæ relicta turpi atq; infami vita ad Deum conuerti
cuperent, ex proprijs facultatibus, ædificaret. Obtrita itaq; prius Apostolica auctori-
tate, anno à lætabunda Christi natiuitate 1335. intra præfatæ ciuitatis Neapolitanæ fe-
pta hunc conuentum in honorem sanctæ Mariæ Ægyptiacæ construi, sufficientibusq;
redditibus instrui curauit. Qui quidem præcedenti per omnia similis est. Nam eius so- C
rores, quæ numero sunt 90. diui patris Augustini Regulam solemniter profitentur,
Augustinianòq; habitu, & Franciscana corda vtuntur, atq; Minoritis fratribus ex so-
lemni sponione subsunt. Cum autem & hic locus, quemadmodum & præcedens, Nea-
politani Archiepiscopi dictis, ex ordinaria auctoritate, audire teneretur, egit præfata
Regina Sanchia apud Ioannem, tunc Archiepiscopum Neapolitanum, atq; apud reli-
quum matricis eiusdem ciuitatem ecclesiæ capitulum, vt cuiusq; iuri quod sibi ad ip-
sum esse posset, in Minorum fratrum fauorem spontaneè cederet. Quam etiam cessio-
nem Clemens VI. Pont. max. edito Apostolico breui sub datum Auinioni, anno Domi-
nicæ incarnationis 1342. Pontificatus verò eiusdè primo, cui & contractus inter vtrâq;
partem constitutus insertus est, ratam habuit, confirmauitq;. Tenentur nihilominus
sacra huius ædis sorores quotannis in festo diuæ Mariæ Ægyptiacæ vnam ceræ libram D
summo Neapolitanæ ciuitatis templo, in huiuscemodi recepti beneficij memoriam, ex
pacto atq; conuentione, pendere, Parùm tamen obfuit quin eæ mulierculæ, quæ sta-
tim ab huius domus fundatione receptæ fuerunt, tantæ reclusionis pertesce, atq; priorem,
licet inhonestam vitam suspirantes sæculum repeterent: sed ne pessimum huiusmodi
propositum exequutioni mandarent, feruentissimæ beati patris Philippi Aquerij (cuius
supra meminimus) predicationes, instantesq; adhortationes impedire. Cum enim
certo certius constet hoc monasterium eis meretriculis, quæ poenitentia agendæ gratia
ipsum ingredi cupiebant, à sui exordio mancipatum, atq; ab eisdem, ex præfatæ San-
chiæ Regine fundatricis voto, inhabitatum fuisse, incertum tamè omnino est, à quo tem-
pore excipiendis honestis virginibus, quibus impræsentiarum solummodo patet, illis
prætermiſſis deseruiat.

Sacra huius domus ecclesia consecrata est, subsequenterq; sanctorum reliquijs in-
signitur: nempe altero ex digitis sanctæ Mariæ Ægyptiacæ, quadam cranij parte sanctæ
Margaretæ virginis & martyris, altera sanctæ Aldegondis, alia quoq; sanctæ Iulianæ,
atq; itidem alia sanctæ Bibianæ virginum & martyrum, nec non & venerando capite
eiusdem sanctæ Mariæ Ægyptiacæ, quod ante septuaginta annos sororibus ab incognito
quodam sacerdote sæculari dono datum fuit: quod ramen, licet nullè extent testimonia-
les literæ, crebra miracula, quæ per ipsum Deus opt. max. operari dignatur, commen-
datissimum reddunt, insinuantq; non commentitium, sed verum gloriose peccatricis
præfatæ caput esse. Ex quibus vnum tantum in huius testimonium veritatis adducam. E
Antiquissimi

A Antiquissimi moris est, vt venerabile hoc caput singulis annis à primis vesperis diei festi sanctæ Marię Ægyptiacę, vsq; ad diei octauæ solis occasum argentea theca contactum, summo altari à fidelibus prospiciendum, venerandumq; committatur: vtq; præfatis diebus elapsis à loci Guardiano monialibus sacrario recondendum reddatur. Cùmq; anno à Virgineo partu. 1542. pater frater Iacobus Matalonicus Franciscanus Conuentualis, huius tunc loci Guardianus, sacris vestimentis indutus incensa huic sacro capiti, de religioso more, ipso die octauæ propinaret, intra se hęsitare, atq; dicere cœpit: Quis nouit sit ne hoc caput alicuius sanctę vel alterius potius, cuius tantus honor minimè debeat. Et ecce ex tempore ammissa loquela adeò grauiter, atq; miserè agitari, conflictariq; cœpit, vt ipsum quàm breuissimè moriturum existimasset. Commoto itaq; populo, qui ad solemnitatem conuenerat, atq; de tantę rei nouitatę stupefacto, accurrit

B frater Cęsar à Gaiazo monialium Confessarius, præfagoq; animo clamitare cœpit, firmissimè credo hoc verū esse caput sanctæ Marię Ægyptiacę, sumptamq; ex ipso aquam, quam de industria infuderat, patienti obtulit: qua hausta illicò conualuit, suamq; incredulitatem publicè fassus est. A quo etiam tempore tantum hoc pignus maiori in veneratione à fidelibus haberi cœpit.

Paret quoq; immediatè conuentus hic Generali Obseruantis Franciscani Ordinis Ministro ab anno 1568. ex cuius mandato tres fratres sororum ministerio inuigilant, quorum duo illis à sacris confessionibus sunt, & eorum alter Guardianatus munere fungitur. Paruit tamen olim Franciscanis patribus Conuentualibus, sicut & duo præcedentes conuentus, cum omnibus vna simul & eadem fors, ex fundatorum lege, sit. Et

C hæc quidem de tribus monialium monasterijs Neapoli constructis, atq; totius Ordinis Generali Ministro immediatè subactis. Supereff igitur vt de Lateranenfi Pœnitentiaria prius, ac tum demum de Madritensi monialium excalciatarum monasterio agamus.

De Pœnitentiaria sacrosancta Lateranensis ecclesia.

HÆC sacrosancta Lateranensis ecclesia (quam inclytæ memoriæ Constantinus Imperator in suo Lateranēsi palatio, sub Saluatoris vocabulo, construxit) inter omnes alias tum Urbis, tum quoq; vniuersi Orbis ecclesias, ac basilicas principē locum obtinet. Ipsa enim est præcipua Romanorum Pontificum Sedes: cum in palatio sibi contiguo, per mille continuos annos, à sancto scilicet Syluestro Papa, qui primus illud condidit, vsq; ad Clementis V. Pontificatum, qui Romanam curiam in Galliam transiecit, commorati sint. Ceterum Gregorius XI. qui Romam Petri sedem ex Auinione reduxit & qui ei successeŕe summi Pontifices, relicto Laterano ad Patriarchium prope sanctum Petrum in Vaticano, se transfulere. Basilicæ porro Lateranensis obsequio, propter supremam Romani Pontificis ibidem tunc commorantis maiestatem, dignitatemq; septem Episcopi ex finitimis Romanæ Urbis oppidis, qui singulis hebdomadæ diebus singuli vel præŕente, aut absente Papa, super maximam eius aram diuina persoluerent, vel Pontifici solemnibus, statisq; diebus sacra facienti assisterent, determinati sunt. Atq; hanc ob causam hi septem Episcopi, quod Romani Pontificis ministerio, speciali quodam iure, inter ceteros Episcopos deputati essent, Episcopi Cardinales, idest principales appellati sunt vt refert Anastasius Bibliothecarius in vita Stephani Papę IIII. Huiusmodi fuerunt Episcopus Cardinalis Ostiensis. Episcopus Cardinalis Syluæ Candidæ, aliàs sanctæ Rufinæ, (cuius sedes deficientibus incolis ecclesiæ Portuensis sibi vicinæ à Calixto II. vnita fuit.) Episcopus Cardinalis Portuensis, Episcopus Cardinalis Sabinus, Episcopus Cardinalis Prænестinus, Episcopus Cardinalis Tusculanus, & Episcopus Cardinalis Albanus. Horum opera Romanus Pontifex in instruenda Ecclesia, tunc maximè pullulante, utebatur: cùm sibi ipse solus consulere non posset. Summi itaq; rerum, animarum scilicet curandarum negotium, præfatis Episcopis commissum cùm esset, hi, idq; ex munere, hac in ecclesia Lateranenŕi & sacramenta administrabant, & orationi, & verbi ministerio simul cum Pontifice Romano vacabant & sacras Christi fidelium ex omnibus Orbis partibus, pro peccatorum expiatione, Romam confluentium confessiones, illis interim pro commissis salutarem, debitamq; pœnitentiam, ex au-

etoritate Apostolica, iniungentes vnde & Poenitentiariorum munus nobis prodijt, ex- A
cipiebant.

Est igitur Poenitentiarij munus ab antiquo hac in ecclesia institutum. Sed quod olim
Presbyteri Cardinales præstabant, hoc impræsentiarum sacerdotes, nulla Ecclesiastica
dignitate, ab ea quæ Poenitentiaria dicitur, insigniti, ex eadem Apostolica facultate,
exequuntur. Quos tanquam Cardinalium in tanto munere successores, Romani Ponti-
fices suos veros, immediatos, & indubitatos capellanos, familiares, continuosq; com-
mensales effecerunt: & pro talibus verè, & absq; omni fictione haberi, teneri, & repu-
tari præceperunt, & omnibus, atq; singulis priuilegijs, exemptionibus, honoribus, qui-
bus cæteri Romanorum Pontificum capellani & familiares, continuiq; commensales
gaudent, & ipsi potiuntur. A præfatis verò temporibus, quibus huiusmodi sacerdotes
illustrissimis Cardinalibus in Poenitentiarij officio succedere, vsq; ad tempora fœl. rec. B
Pij V. Pont. max. eorum vndecim hac in Lateranensi ecclesia perpetuò perseverarunt:
quorum quatuor sacras Italorum, duo Germanorum, Hispanorum vnus, alter Gallo-
rum, alter Vngarorum, alter Anglicorum, & alter tum Polonorum, tum quoque Illy-
ricorum confessiones excipere tenebantur. Recipiebat interim quilibet eorum in singu-
los menses ex Apostolico ærario quindecim florenos auri (vt vocant) de Camera pro
victu, & vigintiquinque in quolibet festo Resurrectionis Dominicæ, atq; totidem in
lætabunda Christi natiuitate pro amictu. Sed is Poenitentiariorum numerus à præfato
summo Pontifice Pio V. anno sui Pontificatus iij. imminutus, atq; ad senariam quanti-
tatem redactus extitit. Voluit tamen pientissimus ipse Pontifex, memor eius reuelatio-
nis factæ Innocētio III. summo itidem Pontifici, vt præmemorati Poenitentiarij ex Fran- C
ciscano Obseruanti Ordine assumerentur. Quibus nihilominus & octo cellulas, atq;
necessarias officinas in antiquo Lateranensi palatio, licet maiori ex parte collapsæ, ex-
trui, & victum, atq; amictum ex Apostolico eodem ærario tribui curauit. Commoran-
tur deniq; hoc in Lateranensi loco octo Franciscani fratres, quorum sex sacris confes-
sionibus excipiendis, ex Apostolica auctoritate, atq; sub Poenitentiariorum officio, va-
cant: reliqui verò duo, qui & laici professi sunt, horum obsequijs inuigilant. Ex his
tamen omnibus alter Præsidentis officio, vt cæteris præsit, fungitur. Sed omnes, simul
atq; hic locus Generali totius nostri Ordinis Ministro, in his quæ eorum professionem
concernunt, in reliquis verò, quæ ad iniunctum sibi munus spectant, ei illustrissimo Car-
dinali, qui Poenitentiarij maioris munere fungitur, immediatè subduntur.

Ne autem præfatam reuelationem Innocētio III. factam silentio præterire videamur, D
eam leuissimo stylo perstringemus. Cum enim seraphicus pater Franciscus commissum
sui gregem ad duodenarium numerum perduxisset, Romamq; præostensæ sibi à Deo
opt. max. Regulæ, quam & breui sermone conscripserat, confirmationem à summo
Pastore Innocētio III. impetraturus properaret, iamq; eius muris cum fœcunda pro-
le appropinquaret, vidit per somnium summus ipse Pontifex Lateranensem basilicam
ruinæ omnino propinquam: quam tamen pauperculus quidam homo, modicus, atq;
despectus proprio submisso dorso, ne caderet, sustentabat. Cumq; sequenti luce famu-
lus Dei Franciscus coram summo Pontifice suum obtenturus intentum comparuisset,
atq; vigilantissimus Pastor animi candorem, mundi contemptum, paupertatis zelum,
animarum salutem, atq; in Altissimum pietatem in homine adamussim contemplatus
esset: verè inquit hic est ille pauper à me in somnis præuisus, qui opere, atq; doctrina E
Christi Ecclesiam ne corruat, sustentabit. Proinde, incredibili ad ipsum deuotione con-
cepta, & eius petitioni libens subscripsit, & Regulam approbavit, & mandatum de præ-
dicanda poenitentia sibi, suisq; alumnis dedit, & postulata cuncta concessit, ac tandem
se in posterum plura concessurū spondit. Licet enim huiusmodi somniū à Pontifice vi-
sum catholicæ toti Ecclesiæ ascribendum potius veniat: cum Minoriticum Ordinem ac-
cerrimum sui propugnatorem, atq; strenuum defensorem, vt Franciscana Chronica
legenti facillimè constabit, perpetuò habuerit: potest nihilominus & huic materiali ec-
clesiæ Lateranensi applicari. Nam Nicolaus IV. Pont. max. atq; vir sanctissimus eius
tum anteriorem, tum quoq; posteriorem partes omnimodam minitantes ruinam refe-
cit, restaurauit, immo potius à fundamentis reedificauit, & chorum vermiculato em-
blemate

A blemate ex tessellis insitijs aptato exornari curauit; & sacrosanctum Saluatoris Christi vultum integrum omnino eodem in loco, vbi prius Romano populo in ecclesiæ istius consecratione mirabiliter se conspiciendum obtulerat, reponi fecit: prout sequentia carmina præfato choro incisa facile indicant.

*Tertius Ecclesiæ pater Innocentius hora,
Qua sese dederat somno, nutare ruina
Hanc videt Ecclesiam; mox vir pannosus, & asper,
Despectusq; humerum supponens sustinet illam.
At pater euigilans Franciscum prospicit, atq;
Verè est hic, inquit, quem vidimus, iste ruentem
Ecclesiamq; fidemq; ferret: sic ille petitis
Cunctis concessis liber, letusq; recessit.
Francisci proles primus de sorte Minorum
Hironymus quarti Nicolai nomine surgens,
Romanus Præsul partes circumspicit huius
Ecclesiæ, certa iam pendere ruina,
Ante, retròq; leuat, destructa reformat, & ornat,
Et fundamentis partem componit ab imis.
Postremò quæ prima Dei veneranda refulsit
Visibus humanis facies hæc integra sistens,
Quo fuerat, steteratq; situ relocatur eodem.
Præsidis ecce tui Deus hæc amplectere vota,
Quæ tibi persoluit domus huius ornando decorem,
Serna mirifica cælo, terraq; beatum
Effice, nec manibus tradas hunc hostis iniqui
Ingrediens populus deuotus munera sumat,
Quæ bonus hic Pastor dedit indulgendo benignè:
Et larga pietate pater peccata remittens.*

Anno ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi M. CC XCI. Pontificatus eiusdem Domini Nicolai Papæ anno iij.

Iusserat insuper (vt præfati sumus) sanctissimus Pontifex Nicolaus IV. superiorem chori absidem quibusdam gloriosissimæ virginis Mariæ, sanctorum Apostolorum, Patriarchæ Francisci, atq; beati patris Antonij Paduani imaginibus muscatis, siue vermiculatis exornari: atqui eius successor Bonifacius Papa VIII. indignè ferens beatorum patrum Francisci atq; Antonij icones cæteris admixtos, alteram, nempe diui Antonij obliterari, eradiq; præcepit. Quod faber quidam murarius exequuturus, cum primùm malleum eius cucullæ applicuisset, tanta vi inde propulsus, atq; ad terram illisus fuit, vt ab omnibus vita functus existimaretur. Idq; vt primùm Bonifacio summo Pontifici relatū fuisset, subiecit: sinamus Sanctum; nam si aduersus eum pugnare velimus, plus iacturæ, quàm lucri reportabimus. Huius historiæ vestigiū ne aliquis commentū existimet, extat adhuc eodē in loco. Præterea cum hæc ipsa Lateranensis ecclesia, anno Dominicæ incarnationis 1308. Clemente V. summo Pontifice, ac reliqua Romana curia in Gallijs agentibus fortuito conflagrasset, ita vt vorax flamma nec palatio sibi contiguo, nec canonicorum claustro, nec exteriori porticui, nec etiam preciosissimæ eius suppellectili pepercerit, Sixtus III. Pont. max. ac professione Franciscanus, eam, post aliqualem reparationem à summis Pontificibus Clemente V. Gregorio XI. Martino V. atq; Eugenio IIII. factam, à tanta ruina, atq; infortunio vindicauit. Nam & basilicam omni ex parte refecit, & eius latera strauit & opus Lateranensis fabricæ instituit, eiq; operi binos canonicos Lateranenses, totidem Romanos ciues, atq; vnum Episcopum Romæ agentem præfecit, & antiquissimum omniū Cardinaliū eius Protectorem creauit & plurimas, easq; maximas indulgentias ijs, qui manus adiutricēs tanto operi porrigerent, edita bulla sub datū Romæ anno Dñi 1475. sui vero Pontificatus iij. cuius exemplar cuidam lapidi huius ecclesiæ incisum adhuc perseuerat, ex Apostolica liberalitate, concessit: ac tandem turrim, ex qua campanæ pendent, ruinam minitantem, ac præ vetustate collabentem opportunè refecit.

Tum

Tum demum nouissimis his diebus sanctissimus dominus noster Sixtus diuina pro- A
 uidentia Papę V. atq; eiusdem Franciscanę Religionis alumnus, cum primū ad Pon-
 tificię dignitatis culmen, maxima Dei bonitate atq; in nos misericordia, assumptus ef-
 fet, ac prima Maij, anno Domini 1585. vniuerso cœtu Cardineo, ac vniuersa Romana
 curia stipatus, summi Pontificatus possessionem hac in Lateranensi ecclesia de more ac-
 cepisset, pręcepit, vt sumptuosum palatium summis Pontificibus excipiendis accom-
 modum, atq; huic ecclesię, quę peculiaris eorum sponsa est, omnino contiguum, ex
 tempore ædificaretur. Quod & quā diligentissimē pręstatur. Vnde & maxima anti-
 qui illius splendoris, atq; pristinę dignitatis sacrę Lateranensis domus nobis spes afful-
 get. Tum demum pręfati fratres Penitentiarij quę sibi ex munere incumbunt, non absq;
 maximo fidelium accedentium emolumento, fidelissimē exequentur. B

De monasterio S. Marię de Consolatione Madriti.

PROPRIÆ natiuitatis domum ad Ecclesiasticam dignitatem promotura seren-
 issima, pariter ac pientissima Ioanna Austriaca Caroli V. Germanorum Impera-
 toris ac Hispanię Regis filia, nec non & inuictissimi, simulatq; potentissimi, & de ca-
 tholica Ecclesia optimē meriti Philippi huius nominis II. ac vniuersę eiusdem Hispanię
 Regis vterina soror, eam 15. mensis Augusti anno verō Dominicę incarnationis 1559.
 persoluto prius iusto precio, emit. Et ab octo religiosis de prima beatę Virginis Clarę
 Regula sororibus ex Gandiensi conuentu, Apostolica sibi auctoritate fauente, eductis, C
 insuper & ab alijs tribus eisdem de nouo adiunctis inhabitandam: ac tandem in pulcher-
 rimam ecclesiam Regio elaboratā ædificio, sub titulo sanctissimę Dei genitricis Marię
 de Consolatione, transferendam curauit. Cui & pulcherrimum, atq; triginta tribus
 continendis sororibus augustissimum conuentum, insuper & amplissimam domum Re-
 gia maiestate dignam adiungi voluit. Instituit pręterea serenissima eadem fundatrix
 certum sacellanorum numerum, qui decantandis hac in ecclesia missis quā diligen-
 tissimē inuigilarent: quibus & sufficientes annuos redditus constituit. Monialibus ve-
 rō quę trigessimūtertium numerum excedere non possunt, quod primę Regulę bea-
 tę virginis Clarę astriatę sint, nihil penitus annui redditus reliquit. Quarum nihilo-
 minus tanta est nobilitas, (prętermitto interim eximiam earum sanctitatem, maximam
 religionem, atq; optimum viuendi modum) vt à plurimis Hispanorum heroum filia-
 bus, etiam serenissimę Marię Austriacę Germanorum Imperatricis filiam, atq; prę- D
 fati Philippi Regis ex sorore neptē, sacręq; eidē Religioni mancipatam secum habeant.

Huius sacrę domus ecclesia, quę & elegantissima, atq; lapidea est, ita disposita fuit,
 vt summum eius altare locum in quo eius fundatrix sacro regenerationis lauacro mun-
 data extitit, ex eiusdem mandato obtinuerit. Quę pręterea preciosissimis ornamentis,
 plurimisq; vasis tum aureis, tum quoq; argenteis diuino cultui destinatis, & elegantis-
 simis sacellis, picturis, atq; imaginibus, necnon & fomossissimo mausolæo, quo fun-
 datricis corpus reconditum est, ac demum sacrosanctis subsequētib; reliquijs, plus-
 quam dici possit, exornatur. Nempe 50. capitibus, plurimisq; ossibus earum Virginum
 atq; martyrum, quę sub vexillo beatę Vrsulę aliquando militarunt: quibus permixta
 sunt veneranda quoq; beatę Elifabethę Vngarię Regis filię, S. Hermagorę, atq; san-
 ctę Christinę capita: quę omnia summi altaris tergus occupant, & ab eadem fundatri- E
 ce dono data fuere. Et altera ex maxillis sanctę Vrsulę, & quodam ossē S. Deonoti eius
 patris, atq; parte cranij S. Sebastiani martyris, cristallina arca reclusis, & à Paulo III.
 summo Pontifice eidem fundatrici transmissis. Et corpore vnus ex sanctis Innocenti-
 bus pro Christo ab impio Herode occisis, & quamplurimis aliorum ossibus preciosa ar-
 cula reconditis, atq; à pręfata serenissima Maria Austriaca Germanorum Imperatri-
 ce, eiusdemq; fundatricis sorore liberalissimē collatis. Altero ex digitis beati Ioannis
 Baptistę, atq; altera ex spinis Dominicę coronę, & plurimis particulis sanctissimę cru-
 cis Christi in quibusdam distinctis tabellis, sed aureis, asseruatis. Capite, spatula, atq;
 quibusdam ossibus beatę Agnetis Vngarorum Regis filię à Rodulpho Germanorum
 Imperatore eidem fundatrici oblati, atq; argentea capsula reconditis. Capite sancti Pe-
 tri mar-

- A** tri martyris, & ossibus sanctorum Christophori, Vincentij, Leopoldi, Alexandri, Laurentij, Gregorij, Pantaleonis, atq; Sigismundi martyrum. Insuper & ossibus 40. millium martyrum, plurimorumq; Apostolorum, ac sanctorum Apolloniæ, & Margarete virginum atq; martyrum, nec non & 10. millium martyrum, beatæq; Mariæ Magdalænæ, atq; vestimentis sancti Ioannis Baptistæ: quæ omnia arcula quædam maximæ æstimationis aurea excipit, ac præfata Imperatrix dono dedit. Quibusdam etiam ossibus sanctorum Apostolorum Andreæ, & Bartholomæi, sanctorumq; martyrum Mauritij, Vrsulæ, & Apolloniæ, atq; S. Hieronymi Ecclesiæ Doctoris: quæ alia quædam arcula, sed argentea inaurata, honorificè continet. Quibusdam ossibus S. Margarete, atq; aliorum sanctorum, in alia eiusdem generis arcula custoditis. Plurimis particulis sanctissimæ crucis Christi, & alia spina coronæ eiusdem alabastrina cruce reconditis. Corpore S. Victoris martyris ex Thebæorum legione, ac 12. capitibus, plurimisq; ossibus vndecim millium virginum: quæ argentea alia arcula asseruat, & serenissima Anna præfati Philippi Regis vxor maxima religione dedit. Plurimis particulis Dominicæ crucis aurea theca reclusis, & ab eadem Regina collatis. Alijs ossibus sanctorum Marci Papæ & martyris, Gregorij itidem Papæ, Mauritij martyris, Basilij magni, Ioachimi Abbatis, atq; beatæ Clare Virginis, in quinque argenteis brachijs distinctis. Quodam pede vnus ex sanctis Innocentibus, alia particula sanctissimæ crucis Christi, plurimisq; ossibus ex vndecim millibus virginum, in argenteis duobus loculis asseruatis. Alijs quoq; ossibus S. Thomæ Apostoli, sanctorumq; Colmani martyris, Gereonis martyris, Blasij Episcopi & martyris, Mauritij martyris, Tiburtij, & Susannæ martyrum, Agapiti martyris, Priscæ virginis & martyris, Cæciliæ virginis atq; martyris, Balbinæ itidem virginis & martyris, Pinosæ virginis etiam & martyris, S. Vrsulæ, & aliarum sociarum virginum quoque & martyrum S. Ludouici Episcopi & Confessoris, atq; sanctorum, Helenæ Constantini matris, & Elisabethæ Regis Vngarorum filiæ: quæ omnia trina vascula in calicum morem elaborata asseruant. Duabus spinis Dominicæ coronæ, in cristallinis duabus columnis asseruatis. Proximè præcedentes reliquias eisdem fundatrici dono dedit præfata eius soror Germanorum Imperatrix. Corpore beati Valerij Treuerensium Episcopi, atq; Apostoli Petri discipuli præciosa arca recondito, Quodam osse beati Stephani prothomartyris, alio etiam osse S. Georgij martyris, molari dente beati Bartholomæi Apostoli, binis ossibus sanctorum Martini Episcopi, & Vidonis Abbatis, distinctis in locellis custoditis. Plurimis etiam particulis sanctissimæ crucis Christi aurea cruce reconditis. Ac tandem innumeris diuersorum sanctorum reliquijs argentea olla reclusis.

Primæ partis finis.

SECUNDA HVIVS OPERIS PARS

omnes Prouincias,

OMNESQVE TVM FRATRVM,
tum quoque sororum Citramontanæ familiæ
conuentus continens.

Prouincia Sancti Francisci.

DROVIN CIA hæc sancti Francisci ex Hettruria Vmbriaq; parti-
cipat, quia verò plures in Vmbria, quàm in Hettruria conuentus
obtinet, prioris ad tempus nomen retinuit, posterioris verò contem-
psit, sed successu temporis vtriusq; posthabito, sancti Francisci titu-
lum sibi asciiuit: idq; consultissimè, atq; optimo iure, quo & prin-
cipatum inter reliquas totius nostri Instituti Prouincias tenet. In ea
enim beatus pater pauperumq; Patriarcha Franciscus primum to-
tius Minoritici fundamenti lapidem iecit. Non tamen constat, quo primo tempore certo
in Prouinciam erecta fuerit, licet ambigere non liceat, eam id honoris atq; dignitatis,
per aliquot annos ante septimum generalissimum Capitulum (de quo supra) sub Vica-
rijs tamen Prouincialibus, assequutum fuisse. Certissimum tamen est, eius primum Pro-
uincialem Ministrum ab huiusmodi septimo generali Capitulo egisse, venerabilem pa-
trem fratrem Cherubinum Ternensem, maximæ vtiq; religionis atq; sanctitatis virum.
Huius igitur Prouinciæ, quæ ex 50. fratrum conuentibus, atq; 22. monialium mona-
sterijs constat, maius sigillum diui patris Francisci simulacrum Christum crucifixum
dextera tenentis, literasq; S. atq; F. eius lateribus astantes, nec non & sequentia verba:
SIGILLVM PROVINCIÆ SANCTI FRANCISCI in orbem impri-
mit. Sequentem verò seraphici patris nostri Francisci imaginem iconicè depictam sibi,
tum quod ab eo primitus fundata, summeq; dilecta, tum quoq; quod omnium Prouin-
ciarum (vt præfati sumus) primiceria sit, præponere volui.

De conuentu Sanctæ Mariæ de Angelis prope Assisium. Conu. I.

ECV M seraphicus pater Franciscus, post Regulæ confirmationem, nullum habe-
ret certum, destinatumq; locum in quem tum ipse, tum eius fratres conuenire, &
in quo moram trahere possent, à deuotissimo quodam Abbate conuentus sancti Bene-
dicti Assisinas locum, vnico tantum milliari ab Assisio distantem, ad monachos qui-
dem pertinentem, sed omnino derelictum, qui pastoribus tempore niuis & pluuiarum
excipiendis tantummodo deseruiebat, opportunè obtinuit. Cui ex prima institutione
sanctæ Mariæ de Portiuncula, eò quod parua illa Domini portio, nempe diuus pater
Franciscus cum vndecim sibi socijs adhærentibus, vt in chronicis Franciscanis latius pa-
tet, ibi primò pedem fixerit: quodq; ipse futurus esset caput & origo pusilli gregis Do-
minici, videlicet Franciscani Ordinis, nomen inditum est, sed postea ob Angelorum eò
acceden-

accedentium frequentia de Angelis, siue Angelorum agnomen accessit. Eius haud dubie prærogatiuas non facile quis referet. In eo namq; seraphicus pater Franciscus suauissimo Christi Seruatoris nostri, eiusq; sanctissimæ matris colloquio sapius dignatus est: præcipue verò quando summam illam, maximamq; cunctorum excessuum indulgentiam omnibus ipsum ritè dispositiq; accedentibus ab ipfomet Christo Domino pro qualibet secunda die mensis Augusti, impetrauit, ea tamè addita lege, vt eius Vicarium, qui tunc Honorius I I I. erat, adiret, & ab eo suo nomine præfatam indulgentiam peteret. Quod & beatus pater fecit. Transiturus quoq; idem Patriarcha Franciscus ex hac mortali vita ad Regna coelestia, ad hunc locum deferri voluit, vt vbi per Virginem Dei matrem perfectionis, & gratiæ spiritum conceperat, ibidem, debito naturæ soluto, æternam suorum laborum retributionem acciperet. Præterea iuxta summum huius ecclesiæ altare, ad sacrarij latus, ac peculiari quodam in sacello, eiusdem Seraphici patris cor, quemadmodum & ipse viuens præceperat, facto proculdubio ostendens quod mortuus quoq; hunc locum præ cæteris esset dilecturus, humatum est. Non longè etiam ab eodem altari fulgentissimum illud sydus, Clarissarumq; Primipila, sanctissima scilicet virgo Clara, crine tonso coram caterua Domini nupsit æterno Sponso. Sub altero insuper huius sancti templi sacello extat adhuc pulpitus, ex quo sanctissimus pater Franciscus cum septem alijs Episcopis præfatas indulgentias, coram frequentissimo populo, prædicauit diuulgauitq; quem & sæculares omnes maxima prosequuntur reuerentia. Præcipuum deinde huius loci sacellum à rosis, quas sanctissimus pater Franciscus intempesta nocte inter confertissimas, pungentesq; vepres ex tēpore exortas conspexit, denominationem sumit, diciturq; rosarum sacellum. In eo siquidem beato patri feruentius oranti inuidens Dæmon apparuit, suadereq; nisus est, ne citra modum miserum corpusculum vigilijs affligeret, attereretq;, quod clementissimus Deus grauissimè offenderetur, dum corpori necessaria subtrahuntur: quandoquidem ita corpus somno, quemadmodum & cibo nutriretur. Cuius calumniam atq; vafritiem præsentens prudentissimus pater, propinquam veprem, ecclesiæq; contiguam petens in ea volutari cœpit dicens: Præstat amice (sic enim aliquando corpus appellare assueuerat) acerbissimos passionis Christi Domini dolores experiri, quàm dolosis Sathanæ figmentis obedire. Quo facto, cum præfatus locus coelesti quodam lumine illustraretur, (erat enim atra nox) inter ipsas spinas plurimæ diuersi coloris rosæ apparuerunt. Deniq; super huius ecclesiæ tectum est quædam sculpta Virginis gloriosæ imago, cuius vlnis paruulus Iesus insedet. Hunc semel atq; iterum stantem, populumq;, qui lucrandarum indulgentiarum gratia templum ingrediebatur, benedicentem vidit quidam Baldus Eugubinus, relictoq; ex tempore sæculo fratribus adiungi voluit: inter quos & laudabiliter sanctissimeq; 50. & eò amplius, annis vixit. Sed quid in referendis huius sacri loci dignitatibus immorer, cum præ cæteris, ob eius excellentiam, à beato Francisco dilectus sit? Ego enim ne prolixitatis notam incurram his paucis contentus ero: præsertim, cum in Franciscanis Chronicis satis superq; de ipsis agatur.

Obierunt hoc in loco atq; sepulti sunt plures viri famosi, omniq; virtutum genere ferti, quorum aliquot hinc subiiciam. Et primo quidem loco insignem beatumq; patrem Petrum de Catanio Assisinatem, matricisq; ecclesiæ Assisiensis Canonicum, qui Canonicatu, cæterisq; beneficijs, atq; temporalibus bonis quibus affluebat posthabitis, pauperibusq; iuxta Euangelicum consilium erogatis, patri pauperum beato Frācisco adheffit: atque ob eius maturitatem, probatosq; mores, in Capitulo generali Assisij celebrato eidem seraphico patri in officio Generalatus suffectus fuit. De quo illud legitur, quod cum post eius transitū multa, eaq; præclara ederet miracula, nec possent fratres, ob populi ad eius sepulchrum aduentantis frequentiam, spiritui liberius vacare, ea de re apud beatissimum Franciscum tunc longius in quodam antro agentem conquesti sunt: quambrem sanctissimus pater discipuli defuncti mausolæum petens, ei in virtute sanctę obedientiæ præcepit, vt ab operandis miraculis cessaret. Mira res, non secus ac si adhuc viueret sibi obtemperauit obedientissimus discipulus. Secundo verò loco beatum patrem Barbarum profundissimæ paupertatis amatorem, qui vnus ex primis 12. discipulis Seraphici patris, maximeq; ab eo, ob summam pauperiem quam colebat, dilectus fuit.

Tertio

- A Tertio loco beatum Iacobum, qui dum quadam nocte orationi intenderet, animam patris Francisci cœlos in modum splendidissimæ stellæ petentem vidit, & ab eo die à prædicandis tanti patris & magistri laudibus non cessavit. Quarto loco beatum patrem Ioannem Lucensem, qui in omni genere virtutum, præcipuè verò in paupertatem clarissimus fuit. Deinde beatum patrem Stephanum Narniensem, cuius perfectissima, ardentissimaq; charitas erga Deum & proximum omnibus fuit in confessio. Tum demum sexto & ultimo loco subiiciam beatum patrem Ioannem Simplicem, qui supra modum in omnibus sanctissimum patrem Franciscum ita imitari studuit, ut meritò ab ipso alter ego appellari potuisset: tanta erat eius humilitas, paupertas, oratio, atq; perfectio. Potuissim & alios 10. patres vita insignes, atq; hoc in eodem loco sepultos in medium adducere, nisi prolixitatis incurrendæ timor me retardasset, qui omnes diui patris Francisci animam cœlos scandentem viderunt.

B Quia verò locus hic sanctæ Mariæ de Angelis, quem octoginta ferè fratres frequentius incolunt, maiori ex parte minabatur ruinam, reparatus, imò potius, anno Dñi 1498. reedificatus fuit. Afferuantur in cubiculo patris Guardiani plures Pontificiæ bullæ cùm loci, tum quoq; totius nostri Ordinis priuilegia concernentes. Nec minori cura, & diligentia aliquantulum sanguinis sacrorum stigmatum Seraphici patris, aliquot crines beatæ Claræ, quædam reliquiæ terræ sanctæ, nec non & asser cui exanime corpus eiusdem sanctissimi patris super positum fuit, à fratribus custodiuntur.

De conuentu sancti Damiani. Conu. 11.

C VANT Æ dignitatis sit conuentus hic diuo Damiano, facer qui dimidio tantum milliari ab Assisio distat, Ordinis nostri chronica satis superq; indicant. Hic siquidem beata Clara suæ religionis fundamenta iecit, diuq; cum sibi commissio grege commorata est: Vnde & Damianitarum nomen Clarissæ sorores ante eius obitum traxerunt. Hic itidem oranti beato Francisco loquuta fuit Seruatoris Christi Crucifixi imago dicens: Vade Francisce repara domum meam, quæ labitur. Et adhuc inuisere licet fenestellam, in quam beatus pater pecuniam ad ecclesiæ ædificationem, sacerdote eam recipere formidante, proiecit. Extant quoq; ibidem duo loca, in quorum altero beatus Franciscus, in suæ conuersionis exordio, latens patris iræ locum dedit, in altero verò beata Clara preces fundere, diuinumq; officium cum reliquis sororibus persolvere solita erat.

D Pertinuit quoq; sacra hæc ædes ad eosdem monachos, ad quos & præcedens, & ab eorum pio Abbate Seraphico quoq; patri maxima liberalitate concessa fuit. Cumq; anno à salutifera Christi natiuitate 1360. omnimodam minaretur ruinam, à venerabili patre Gentili, siue Paulutio (fuit enim binomius) de Vangocijs Fulginate reparata, restaurataq; est. Iacet hoc in loco sepultus venerabilis beatusq; pater. Antonius à Stronconio Franciscanæ olim familiæ decus & ornamentum, cuius vita sanctissima, & mors in conspectu Dñi preciosa fuit; ut ex euentu liquidò constat. Abnuente siquidem patre Guardiano piorū quorundam fratrum votis, qui tati patris ossa exhumata, atq; in eminentiori loco honestius collocata cupiebant, ingens quædam flamma ex eius sepulchro protinus, non absq; maxima omnium admiratione, erupit: qua conspecta ut sacrum corpus exhumaretur, nobilioriq; tumulo recondideretur curauit quanto citius is, qui non ita pridem tergiuersabatur: Dumq; hausta terra venerabile corpus educeretur, carnea quædam recentissima, atq; pulcherrima rosa in altera eius manu, præter spem apparuit. Iacent quoq; ibidem plures alij sancti patres, quorum vita exemplaris fuit: præcipuè verò beati Sabini de Campello, qui alter illorum est.

Custodiuntur præterea in huius sancti templi sacrario sacrosanctæ aliquot reliquiæ: nempè pars ligni sanctissimæ crucis Christi, quam beatus Bonauentura sanctæ virgini Claræ dono dedisse fertur, alter ex digitis beati Apostoli Bartholomei, aliquantulum sanguinis beati patris Iacobi de Marchia, plura sanctorum martyrum ossa, Terræ sanctæ partes aliquot, breuiarium beati patris Bonauenturæ, eiusdem calix atq; pixis, quibus & ad celebrandum, & ad sacrosanctam Eucharistiam asseruandam utebatur, & quidam

dam pileolus beati patris Antonij à Stronconio. Huius monasterij fratres denarium A numerum claudunt.

De Conuentu Carceris S. Francisci. Conu. III.

IN monte Subatio, qui secundo ab Assisio distat milliari, quidam conuentus, cui Carcer Sancti Francisci nomen est, cuiq; adiacentes populi maximè afficiuntur, exurgit. Hunc Seraphicus pater à præfato conuentus sancti Benedicti Abbate ante omnes alios obtinuit, hunc quoq; quod in eo post frequentes tentationes, spiritualesq; cum Demone luctas, de quibus victoriam retulit, singularis strenuusq; athleta euaserit, intimè dilexit. Nec satis fuisset Sathanæ tanto patri insidiatum esse, nisi & etiam eius charissimo discipulo, beato scilicet patri Ruffino, pedicas laqueosq; hoc in eodem loco tetendisset. B Huic namq; semel in lucis Angelum se transformans, & secundo Crucifixi formam induens apparuit, sibiq; ne Franciscum Petri Bernardonis filium, quod tartareis supplicij destinatus, adiudicatusq; esset, sequi vellet, p viribus suadere conatus est. Sed frustra.

Inter cætera verò quæ hanc sacram ædem commendatissimam, celebrioremq; reddunt potissima sunt, cubiculum beati Patriarchæ Francisci; eiusdem sacellum in quo continuo orationi vacabat: lapideus lectulus, cui idem defatigatus omnino lassusq; decumbebat aliquando, ligneum cervical quo utebatur: fons ipsius patris precibus à Deo impetratus, qui scaturientibus venis largissimas propinat ministratq; aquas: oratorium præfati beati patris Ruffini: & aliud quoq; oratorium beati itidem patris Bernardi à Quintavalle.

Cum autem tantus hic locus à patribus Conuentualibus ob aliqua eius incommoda C derelictus, circa annum Domini 1360. ruinam minaretur, opera atq; sollicitudine prædicti beati fratris Gentilis à Fulgineo ab ea vindicatus est, ita vt octo fratres eius accolas commodè excipere possit.

Insignitur quoq; hæc sacra domus sequentibus sanctorum reliquijs, videlicet sanguine sacrorum stigmatum seraphici patris: particula crocei ferici, qua beatus pater Leo defluentem ex sacris stigmatibus præfatis sanguinem excipere solitus erat: pixide qua beatus pater Franciscus sacro sanctum corporis Christi sacramentum recondere assueuerat: calice, ex quo post sacram communionem idem pater lauatorium hauriebat: bacillo cui ipsemet itinerans innitebatur, parte cuiusdam habitus eiusdem; & cilicio beatæ virginis Claræ.

De conuentu sancti Francisci de Monte iuxta Perusum. Conu. IV. D

CONVENTVS hic diuo patri Francisco sacer in cuiusdam montis iugulo, aliquantulum à porta sancti Angeli Perusina ciuitatis, situs est, in eoq; 55. franciscani fratres Obseruantes commorantur. Subfuit tamen olim fratribus quibusdam de Franciscana familia malè sentientibus, atq; mordicus affirmatibus eam iuxta professionem factam, ac solemne votum emissum minimè viuere. Quapropter fratres de opinione Clauasina dicti sunt. Cum quibus beatus pater Gentilis siue Paulutius Fulginas in arenam descendens, eos euidentissimis rationibus, ac efficacissimis argumentis perstrinxit, atq; palinodiam canere coëgit: qua etiam de causa ipsis pulsus hic locus præfato patri Paulucio, eiusq; fratribus à Perusinis ciuibus, ex Apostolica auctoritate, anno à E partu Virgineo 1535. collatus fuit, & ab eo temporis Obseruanti familiæ deseruit. In eius archiuo plurimæ Apostolicæ literæ à diuersis Pōtificibus summis ad diuersa quoq; negocia tum fratrum particularia, tum etiam Ordinis communia, datæ diligentissime asseruantur. Harum aliæ à Paulo I I I. & à Paulo I I I I. summis Pontificibus expeditæ sunt, quibus Franciscani Obseruantes & Clarissæ moniales à cuiuscunq; siue testamenti siue legati ipsis relictæ quarta pendenda eximuntur: & aliæ à Sixto IIII. Eugenio I I I I. Nicolao V. Paulo I I. Pio I I. Calixto I I I. & Pio V. summis itidem Pontificibus datæ sunt, quas, quod parum aut certè nihil ad præsens negocium agant, data opera, præmittere, atq; ad sacra pignora, quæ in huius conuentus ecclesia reposita sunt, transferre decreui.

A re decreui. Et primò quidem ad corpus venerabilis patris Bernardini á Gualdo istius olim Prouinciæ Ministri, cuius foelix anima, vt primùm corporis ergastulum egressa est, venerabili quoq; patri fratri Bartholomæo de Ciuitate Castellana Prouinciæ Vicario á se ante mortem constituto, fulgentissima, atq; incredibili splendore circumfulsa apparuit, illumq; de sua beatitudine certissimum reddidit. Deinde verò ad sacra ossa summe sanctitatis viri ac patris fratris Ludouici Teuthonici, qui ob eius singulares virtutes, præcipuè verò paupertatem, castitatem, diuinisq; officij zelum, quibus maximè claruit, Deo gratissimus extitit: quicq; inter orandum inter condensas arbores á terra abstractus, atq; in altum eleuatus, sæpius à fratribus visus est: & cuius animam coelos petentem in ipso transitu vidit beatus pater Franciscus Papiensis. Est præterea hoc in loco puteus quidam saluberrimis manantibusq; aquis abundans, quæ peregrinis accolisq; gratissimæ sapidissimeq; sunt, quæq; à febrilibus patientes sæpius liberant. Hæ siquidem dum fratres egesta terra puteum profundius penetrare curant, ad tactum baculi, quem beatus pater Ægidius Assisinas manu gestabat, largius mirabiliterq; eruperunt. Huc semel sanctus Ludouicus Francorum Rex inclytus beatum patrem Ægidium Assisinatam visitaturus accessit: cumq; alter alteri incognitus oïno esset, cū primùm sanctus Rex venerabili seni appropinquasset, in mutuos amplexus ruerunt, atq; cordibus tantum murò colloquuti (nam verborum nullus fuit vsus) illorum quisq; in propria se recepit. A sacris patrum cineribus, quibus sacra hæc ædes abundat, quadam sacrosancti sanguinis gutta ex Seruatoris nostri Christi præputio defluxa, atq; cuidam tabellæ impressa, elegantissimè honestatur. Hanc nobilis quidam Venetus penes se habebat, cumq; plurimis incommodis affligeretur, existimans ea sibi tanquam indigno ob tantæ reliquiæ detentionem obueneri, eam cuidam patri ac fratri Iosepho Perusino Venetijs tunc prædicanti, honestiori, atq; decentiori in loco collocandam liberalissimè contulit. Cumq; in monasterio montis Lucis custodiretur soror quædam de tantæ reliquiæ veritate subdubitans, eam digito tangere ausa est, cuius vestigium adeò mansit impressum, vt vsq; impresentiarum perseveret. Sunt & aliæ Sanctorum reliquiæ, insuper & baculus quidam diui patris Bernardini de Senis ad cuius contactum plures á diuersis lāguoribus liberantur.

De conuentu S. Hieronymi Perusis. Conu. V.

PROPE portam sancti Petri eiusdem Perusinae ciuitatis, expensis & beneficio pij Senatus locus hic diuo Hieronymo sacer edificatus, fratribusq; Franciscanis Obseruantibus, anno Incarnationis Dominicæ 1502. collatus fuit. A quibus tamen (nescio qua de causa) ad eiusdem Ordinis Clarenos deuenit, sed ijs post aliquantulum temporis loco pulsus, ad eosdem Obseruantes, anno 1568. opera tamen R. P. F. Iosephi de Citerina, tunc istius Prouinciæ Ministri, sub R. P. F. Aloysio Puteo totius Ordinis Generali Ministro, atq; ex sanctissimi Domini Pij V. Pont. max. mandato, redijt. Quam 15. fratres vt plurimum inhabitant.

De conuentu S. Pauli extra Spoletum. Conu. VI.

CONVENTVS hic extra muros ciuitatis Spoletanæ situs, atque diuo Apostolo Paulo sacratu 18. fratres iuxta communem Prouinciæ calculum, continet, annoq; salutis humanæ 1134. die verò Mensis Augusti 26. præsentibus reuerendissimis heroibus Constantinopolitano Patriarcha, Tusculano Episcopo, Messanenfi itidem Episcopo, plurimisq; alijs præclaris grauissimisq; viris, à Gregorio IX. summo Pontifice consecratus fuit. In eiusq; honorem idem Gregorius omnibus ipsum orationis causa à die consecrationis vsq; ad Archangeli Michaëlis festum ingredientibus 2400. annos de iniunctis pœnitentijs indulsit. Hic est locus ille de quo summus idem Pontifex dialogo sui operis 6. refert, quòd cum Arianus quidam Episcopus ipsum ianuis clausis, pro Ariano more, consecrare intenderet, eius portæ se ipsis mirabiliter patefactæ, lampadesq; lumine quodam cœlesti superueniente accensæ sunt, atq; Episcopus visum amisit. Inter reliquos verò sanctitate insignes, qui in huius monasterij ecclesia tumulati

O. 2. sunt,

sunt, longè enituère venerandæ sanctitatis pater Cherubinus Spoletanus, verbi Dei **A** prædicator insignis, qui plurimos à toto salutis scopo aberrantes in perfectionis viam, sacris suis concionibus, reduxit, quiq; in omni virtutum genere claruit, & venerabilis pater Iosephus Eugubinus, vir utiq; ex omni parte perfectus, per quem Franciscana Religio plurimum incrementi recepit, quiq; iuxta beati patris Francisci Papiensis prædicationem, huius sacrae ædis primum Guardianum egit. Asservantur deniq; in huius loci sacrario binæ tunicule, altera quidem beati patris Bernardini de Senis, sed altera beati similiter patris Iacobi de Marchia, ex quibus plures infirmi optatam hauriunt salutem.

De conuentu S. Francisci in monte Luco Spoleti. Conu. VII.

IN summitate eius Spoletani montis, qui mons Lucus ab incolis appellatur, atq; in **B**ter confertas arbores conuentus hic seraphico patri sacratu, in quo 8. fratres commorantur, artificiosè exurgit. Qui quidem iuxta receptissimam, atq; indubiam traditionem, à beato patre Francisco acceptus, atq; primò ædificatus est. Diem Domini in eius ecclesia prætolantur venerabilis beatusq; pater Demetrius Insuber, qui cum ex Vngarica expeditione in propria se reciperet, quarto à Zara maritimo portu milliari, dum adhuc in mari esset, circa tertiam noctis horam, funestam quandam vocem importunè sic clamantem audiuit: Strue ignem, nam Caligarus Zarenis mortuus est, (erat enim hic miser publicus foenerator) quapropter Zaram peruentus, atq; de miseranda, quæ eadem tertia noctis hora contigerat, illius morte certior factus, vitam in melius commutare proposuit, atq; suscepto in hoc conuentu Religionis habitu, tantopere in omni virtutum genere profecit, ut moriens plura ediderit miracula. Eius corpus in beati patris Francisci Papiensis sacello honorificè custoditur: Et singularis sanctitatis pater Antonius de Zegrinis Pisanus, de cuius virtutibus atq; exemplari vita cum latius in Franciscanis chronicis agatur, non est quod in ijs referendis diutius immoremur: Ac tandem beatus pater Franciscus Papiensis, qui secularis duxit exercitum, strenueq; militauit, sed religiosus multò foelicius, sub Christo Principe atq; omnium Regum potentissimo Rege, stipendia meruit. Is enim ob summam humilitatem qua præditus fuit, & ob continuam orationem cui perpetuò intendebat, cæterasq; omnes virtutes quas diligentissimè coluit, cum beatis regnare existimatur, honorificèq; in sacello sancti Bernardini tumulatus est.

De tertio conuentu fratrum Minorum Spoletano. Conu. VIII. D

IN eiusdem ferè montis Spoletani finibus tertius quidam locus beatissimo patri Francisco dicatus, quem frequentius 10. fratres occupant, constructus est: Cuius situm spectabilis vir, Spoletanusq; ciuis Antonius de Cecilijs fratribus liberalissimè contulit, sed quod eius reliquum est ædificij piorum eleemosynæ, eorundem fratrum industria atque indefesso labore acquisitæ, præstiterunt. Obtemperauit aliquando sacer hic conuentus fratribus Franciscani Ordinis Clarenis, sed ijs ex sanctissimi Pij V. Pont. max. mandato Regulari Obseruantie mancipatis sub R. P. F. Aloysio Puteo Generali Ministro, anno Incarnationis Dominicæ 1568. huic Prouinciæ subactus fuit.

De conuentu S. Bartholomæi prope Fulgineum. Conu. IX. E

IN CREDIBILIS haud dubiè fuit illustis atq; deuotissimi Nicolai de Trincis Fulginatis in Franciscanam Obseruantem familiam pietas, & beneuolentia, cum anno à partu Virgineo 1450. sacrum hoc monasterium in beati Bartholomæi Apostoli honorem, quod 18. fratres communiter inhabitant, ad tertium lapidem à Foro Flaminio, (vulgò verò Foligno) ex proprijs tantum liberalibusq; facultatibus, ædificari curarit. In quo deuotissimus, miræq; sanctitatis pater Franciscus Brixienfis, non absq; assequutæ beatitudinis opinione, tumulatus est. Cuius ad proximos, fideiq; domesticos tanta extitit charitas, ut si alicuius minus verè poenitentis sacram confessionem sibi aliquando

A quando excipere contigisset, ita lacrymis obruebatur, ut ipsum ad perfectam poenitentiam, iustamq; errorum compunctionem adegerit. Cumq; à quodam sibi familiari fratre semel importunius, quid ipse aliorum peccata, atq; impoenitentiam curaret, quare de causa tantopere fletet interrogaretur, respondit: Cuiusq; veri fidelis esse in Deum opt. max. offensiones, & piacula commissâ deflere, atq; cuiq; maximè verò Minoritâ, qui populi peccata comederet, de proximo suo mandatum esse. Agebat semel insignis hic pater Cæsîensis eremitorij Guardianum, magnaq; fames conuicinos populos inuaserat, quapropter pauperum multitudo aliquid panis acceptura, ut famelico ventri satisfaceret, ipsum morosius præmebat, vrgebatq;: ipse verò nihil magis exterritus inuictò pectore quicquid ad manus habere poterat, illis liberalissimè erogabat. Cumq; die quadam nihil panis fratribus ad reficienda corpora penitus reliquisset, sed quantum ex mendicatione acquisierant id totum pauperibus distribuisset, ad orationem illicò confugit, tantumq; panis coelitus immissi ab omnium largitore suis precibus impetrauit, ut sibi fratribus, ac etiam confluentibus egenis longè suffecerit. A quo etiam tempore maximam sanctitatis opinionem sibi acquisiuit. De reliquis eius virtutibus, profundissima scilicet humilitate, feruentissima oratione, summaq; paupertate, quibus summè enituit, non est quòd impresentiarum agam, cum ex prædictis facillè coniectari quæant, valeantq;.

De conuentu S. Joannis Tiferni.

Conu. X.

A D mille passus extra Ciuitatis Castellane, Tiferni aliàs, moenia conuentus hic, in quo iuxta Prouinciæ descriptionem 15. fratres altissimo famulantur, in honorem sancti Ioannis constructus est. Eius situm perdeuotus quidam Schalochiensis Abbas Benedictini Ordinis alumnus, anno reparationis humanæ 1473. pauperculis fratribus, non minus liberaliter, quàm piè contulit: sed quod reliquum est operis, id munificentia atq; communibus Ciuitatis Castellane sumptibus superedificatum est. Idq; consensu atq; auctoritate Sixti IIII. Pont. max. cuius Apostolicæ literæ, hac de re datæ atq; concessæ in huius loci cartophilacio diligentius asseruantur.

De conuentu sanctæ Crucis Bonæ Quietis.

Conu. XI.

I N cuiusdam nemorosi montis cliuo, atq; ad duo milliaria vltra eandem ciuitatem Castellanam siue Tifernum, hoc monasterium sanctæ Crucis Bonæ Quietis (vulgò di buon riposo) sacratum, in quo 7. fratres commorantur, eleganter consurgit: suiq; authorem perdeuotum illustremq; Christianum Guelfutium ex parte agnoscit, cum & situm contulerit & ecclesiam peculiaribus suis sumptibus ædificauerit. Structuræ verò residuum neminem alium à fratribus, quorum solerti diligentia atq; mendicatione, esse accepit, sui patronum suspicit. Fuit semper hic locus, estq; omnino, ob eius quietem, vnde & nomen traxit, orationi accommodus; quamobrem perplures patres ac fratres Deo gratos peperit: inter quos non infimum locum tenet summæ religionis frater Paulus Assinas professione laicus, qui hoc in loco sepultus est, cuiq; mortis horam clementissimus Deus reuelare voluit. Nam cum infirmus lectulo decumberet, infirmariusq; casu abesset, surrexit ex tempore, fratrumq; dormitorium petens inuentum infirmarium, qui frater Massæus dicebatur, rogauit, ut se comitaretur, quòd sibi protinus emigrandum foret ab hac vita. Quibus simul valetudinarium accedentibus, lectulum ex tempore ingressus animam suo Creatori commendare cepit, illamq; non ita post multum temporis sibi reddidit. Quod & diuinæ reuelationi à fratribus ascriptum fuit. Nec mirum cum simplex, deuotus, suiq; status zelantissimus esset.

De conuentu sanctæ Mariae Magdalenes Biturgie.

Conu. XII.

C V M ob imminencia bella antiquior conuentus, qui aliquantulum à moenijs distabat, superuenienteq; hoste Biturgienfi (vulgò borgo di san sepolchro) negociū

faceffere poterat tum ciuibus, tum quoq; fratribus in id ipfum conuenientibus, dirutus, A
folog; æquatus effet, nouiffimus ifte in honorem sanctæ Mariæ Magdalenes tum ex pre-
cio, quod ex eius fitu hortisq; diuenditis obuēnit, tum quoq; ex eleemofynis vndequaq;
collectis, alio in loco tutiori minusq; obnoxio, anno à falutifera Chrifti natiuitate 1530.
Pontificatus verò Clementis VII. ex cuius facultate huiusmodi tranflatio contigit 6.
ædificatus est: in quo 14. fratres Altiffimo famulantur, inferuiuntq;. Ex hac mortali
vita migrarunt, & ad patres hoc in loco appofiti sunt præftantiffimi, fimulatq; deu-
tiffimi fratres Petrus Perufinus, & Chriftophorus Papienfis ambo laici, amboq; pau-
pertatis, humilitatis, patientiæ, laborum, atq; continentiæ fummi amatores; qui dum
viuerent & Deo atq; hominibus, ob eorum inculpatam vitam, gratiffimi fuere. Primi
conuentus antiquitas ex obedientialibus quibufdam literis beati Ioannis Capiftrani ad
patrem fratrem Antonium Ariminenfem huius tunc Prouinciæ Vicarium Prouin- B
cialem tranfmiffis, ac in cubiculo patris Guardiani diligenter afferuatis, quibus fibi
de eo acceptando atq; conftruendo mandatum dabat, liquidò fatis conflat.

De conuentu sanctæ Mariæ de Gratijs Interamna. Conu. XIII.

A D trecentos passus ab Interamnensi ciuitate, in loco quodam accliuiori, hoc mo-
nasterium gloriosiffimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs sacrum tum ex publicis,
tum quoq; ex priuatis piorum ciuiū eleemofynis, anno Dominicę Incarnationis 1472.
ex foelicis recordationis sanctiffimi Sixti Papæ IIII. auctoritate constructū, fratribusq;
ad perpetuam habitationem collatum est: quorum 16. continuò ibidem perfeuerant, C
Philosophicisq; literis vacant. Hunc locum tum Interamnensibus, tum quoq; conuici-
nis populis commendatiffimum reddit B. Virginis Mariæ imago ibidem erecta, quę mi-
raculis coruscat.

De conuentu sanctæ Mariæ Aureæ. Conu. XIII.

S E S Q V I M I L L I A R I tantum à præcedenti conuentu exurgit & alius in hono-
rē S. Mariæ Aureæ (vulgò del Oro) ex fidelium eleemofynis constructus, contem-
plationiq; omnino adaptatus, quē beatus pater Bernardinus de Senis, ex Eugenij I I I I.
Pont. max. facultate, quemadmodum ex transumpto cuiusdam Apostolici eiusdem Eu-
genij IIII. breuis dati anno 1434. die verò mensis Septembris 13. in eius tabellario asser- D
uato patentiffimè conflat, anno à letabunda Chrifti natiuitate 1458. obtinuit, ædifi-
cariq; curauit, quemq; 9. fratres incolunt. Vt autem præfato transumpto maior adhi-
beretur fides, Senensis Episcopatus sigillum, & doctiffimi viri Malatestæ de Cantaneis
Iuris vtriusq; Doctoris, atq; reuerendiffimi Domini Caroli Senensis Episcopi generalis
Vicarij, & Iacobi Nuccini publici Tifernatis Notarij man⁹ sibi apponi curarūt fratres.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Nursiæ. Conu. XV.

P E R I C L I T A N T I, atq; ruinam minitanti antiquiori cuidam conuentui suffe-
tus est hic Annunciationi sanctiffimæ Virginis Mariæ sacer, circa annum à Virgi-
neo eiusdem partu 1524. ex publicis ciuium facultatibus, non quidem eodem in loco, E
sed in alio commodiori, atq; ciuitatis Nursinæ moenijs viciniori, ad quem fratres,
quorum 20. ibidem continuò perfeuerāt, ex venerabilis patris fratris Bernardini Fulgi-
natis tunc huius Prouinciæ ob Prouincialis Ministri absentiā Vicarij mandato se
transtulere. In antiquiori præfato monasterio diem clausit extremum, sepultusq; fuit
miræ sanctitatis beatusq; frater Honofrius Sarzanensis laicus, atq; seraphici patris
Francisci impiger imitator, cui à paupertate, abstinentia, humilitate, atq; ardentiffima
charitate nihil vnquam gratius fuit quapropter & spiritu prophetico à Deo opt. max.
donatus fuit, quo & multa certiffimè prædixit, & innumeris tum viuus, tum quoq;
mortuus claruit miraculis. Nursini igitur ciues, qui incredibili in tantum virum deu-
otione ferebantur, quiq; suas ad Deum preces eius intercessione exauditas iri maximè co-
fidebant,

A fidebant, ne eius sacra ossa profanationis periculo exponerentur, ipsa exspectabilis viri Caroli Saraceni Pontificij iuris Doctoris peritissimi, atq; Nursini Episcopi Vicarij præstantissimi concessione, solemni coacta processione, religiosè inde exhumata, ad nouum hunc locum transfulerunt, honestissimoq; tumulo collocarunt. Adiacet huic sepulchro & aliud, quo beati fratris Ioannucij de Valletterrena quoq; laici, præcedentis discipuli atq; indefessi æmulatoris, venerabile corpus continetur. Huius tanta fuit humilitas, tanta paupertas, atq; in perferendis laboribus infirmitatibusq; patientia, vt vix explicari possint, & consultius duxerim meam insufficientiam silentio confiteri, quàm temeraria præsumptione in tanti viri merita impingere. Fuit præterea hic frater prophetico spiritu, sicut & eius præceptor, insignitus, quo & certissimam sui obitus horam patri Guardiano à se sciscitanti, & alia plurima prænuntiauit. Eius corpus simul
B latq; beati fratris Honofrij Sarzanensis, ad Nursinorum instantiam, quibus in maxima veneratione vterq; est, prope summum altare honorificè quiescit.

De conuentu S. Mariae de monte Sancto, Tuderti. Conu. XVI.

TVDERTINI ciues Clarissarum monialium securitati & rebus consulturi, atq; Franciscanis fratribus prospecturi, conuentum beatæ Mariæ de monte Sancto sacratum, atq; aliquantulum à moenijs Tudertinæ ciuitatis constructum, nec non & præfatarum sororum obsequio mancipatum, illis primò introductis atq; ad tutiorem locum translatis, prædictis fratribus, ex Innocenij VIII. Pont. max. beneplacito & assensu, anno à salutifera Christi natiuitate 1488. Pontificatus verò ipsius iij. in habitationem & vsum contulerunt. A quo etiam tempore eorum 18. diuinis ibidem laudibus incumbunt.

De conuentu S. Jacobi etiam Tuderti. Conu. XVII.

OBSEQUIITVR etiam Franciscanis fratribus hoc monasterium diuo Apostolo Iacobo sacratum, atq; in iugulo cuiusdam montis Tiberino flumini imminens, nec longè à præfata Tudertina ciuitate distantis situm, ad quod tum fratres tum quoq; sæculares, ob grauissimos probatosq; viros, qui perpetuò ibidem habitant, atq; ob quandam gloriosæ Virginis Mariæ imaginem summo altari depictam, quæ ab anno
D Dominicæ Incarnationis 1428. innumeris, vt plurimæ tabellæ in eius gyro appensæ facile indicant, miraculis coruscat, maxima feruntur deuotione. Sumplit originem sacra hæc domus, quam 7. fratres inhabitant, anno salutis humanæ 1404. suiq; fundatorem agnoscit nobilissimum Tudertinum ciuem Nicolaum de Vffreduzit, qui ex mera tantum in Franciscanam familiam deuotione, atq; in Deum pietate, quicquid ad eius promotionem opus fuit, vltroneè erogauit, exposuitq;.

De conuentu S. Martini Treuij. Conu. XVIII.

CVM perdeuotus, pientissimusq; quidam Abbas monasterij sancti Petri in Boario sufficientem situm ad huius Franciscani conuentus ædificationem ex maxima deuotione, non longè à Treuio Umbriæ oppido, ex Sixti III. Pont. max. cuius id munus erat, concessione, & auctoritate, liberaliter obtulisset contulissetq;, Treuiensis communitas quod reliquum fuit ad præfati conuentus perfectionem ædificij, ex publicis bonis, anno à partu Virgineo 1479. Pontificatus verò eiusdem Sixti III. superstruxit, perfecitq;, atq; titulo sancti Martini insigniri voluit. Commorantur vt plurimum hoc in loco 12. fratres.

De conuentu S. Mariae de Plano Narnie. Conu. XIX.

ILLVSTRIS pijssimusq; Angelus de Cesis Narniensis ciuis peculiare aliquod obsequium Deiparæ Virginis, cui deuotissimus erat, præstiturus, ac suos conciuēs singulari

gulari beneficio sibi deuincturus, sacellum eidem glorioſæ Virgini dicatum, atq; propè A
eiusdem ciuitatis muros ſitum, quod miracula à quadam beatæ Virginis imagine ibi-
dem patrata celeberrimum commendatiſſimumq; reddebant, in monaſterij formam
transferre, atq; Franciſcanis Obſeruantibus tradere decreuit. Pium igitur hoc propoſi-
tum exequutioni mandaturus Sixto IIII. Pont. max. quàm humillimè ſupplicauit, vt
ſibi per eum huiusmodi præmeditatum conuentum ædificare liceret. Quod cum impe-
traſſet, vt ex eius bulla data anno Dominicæ incarnationis 1483. Pontificatus verò
ſui xij. atq; in fratrum archiuo aſſeruata ſatis conſtat, nullo intermiſſo tempore, quod
cogitarat præſtitit. Ædificatum itaq; circa prædictum annum ex proprijs facultatibus
in honorem ſanctæ Mariæ de Plano hoc ſacrum monaſterium, quod plerumq; 8. fratres
occupant, quodq; ſæcularibus, ob frequentia miracula ibidem à præmemorata beatæ
Virginis imagine edita commendatiſſimum eſt, ipſum huic Prouinciæ mancipauit. B
Cumq; temporis ſucceſſu in Clarenorum fratrum (de quibus ſupra) poteſtatem deue-
niſſet, Obſeruanti familiæ ex mandato Pij V. ſummi Pontificis, anno ſuperius citato,
videlicet 1568. reſtitutum fuit.

De conuentu S. Hieronymi etiam Narnia. Conu. XX.

CVM anno à mundo redempto 1489. tantum terræ & ſitus, quantum ad honeſti
vnius conuentus ædificationem ſat eſſet, ab illuſtri, piſſimaq; Mancinellorum
familia, non procul à Narnia Vmbrica ciuitate, quæ ſibi patria erat, ex proprijs præ-
dijs, atq; ex pia quadam æmulatione collatum eſſet, reuerendiſſimus pariterq; illuſtriſ-
ſimus Dominus Bernardus de Erulis Spoletanus Episcopus, atq; Apoſtolicę ſedis Cardi- C
nalis, id ſibi iniunctum munus exiſtimans, hoc monaſterium in honorem ſancti Hiero-
nymi Eccleſiæ Doctõris, annuente ſanctiſſimo Domino Sixto IIII. Pont. max. prout ex
Apoſtolicis eius literis in fratrum cartophilacio aſſeruatis liquido pater, ſuis ſumptibus
ibidem conſtrui, perficiq; curauit. Quod 14. fratres plerumq; inhabitant:

De conuentu S. Joannis Baptiſtæ Ameria. Conu. XXI.

CONVENTVS hic diuo Ioanni Baptiſtæ Dominico Præcurſori ſacratus, qui
C intra Ameriæ Vmbricæ ciuitatis moenia exurgit, ex publicis priuatisq; piorum ci-
uium eleemoſynis, atq; ex Apoſtolica auctoritate, circa annum Dominicæ Incarna-
tionis 1469. ſi Apoſtolicis Pauli II. Pont. max. literis anno Pontificatus eius ij. datis, D
quæ in fratrum cartophilacio aſſeruantur, fides adhibenda ſit, conſtrui cœpit iſdemq;
auſpicijs abſolutus eſt. Qui Seraphici patris Franciſci imaginem iconicè depictam vi-
dere deſiderauerit, hunc locum à 10. fratribus inhabitatū petat, ſibiq; factum ſatis ſciat;
ſi eam, quæ telæ graphicis lineamentis impreſſa eſt, quæq; ab Amerianis maxime ſit;
pœnitentia introſpexerit.

De conuentu Annunciationis B. Virginis. Conu. XXII.

DECIMO milliari à præfata ciuitate Ameria alius conuentus ſecliciſſimę Dei ge-
nitricis Annunciationi ſacratus, atq; à 7. fratribus vt plurimum inhabitatus exur- E
git, qui ſumptibus atq; munificentia ſpectabilis viri, ac Ameriani ciuis, Angeli de Pe-
ſiegnanis, anno Dominicæ incarnationis 1460. ædificatus fuit. In quo quidem conuen-
tu ſepulti iacent paris ſanctitatis, atq; religionis patres, frater videlicet Paulus Capeto-
nius, cuius tanta fuit abſtinentia, vt pane tantum & aqua attritum vigilijs corpusculum
reficeret, tantaq; ſimplicitas, vt ea propter hominibus, non quidem Deo, à quo ma-
gnificabat, contemptui eſſet, & pater Franciſcus Ouarius, qui pluribus diebus antequam
naturę debitum exolueret, dum adhuc optimè valeret, ſuo Guardiano certiſſimam mor-
tis horam prædixit. Eius etiam ſepultura, in inculpatæ vitæ teſtimonium, dum forè
fortuna reſeraretur, tantam, talemq; violarum fragrantiam exhalauit, vt omnes cir-
cunſtantes mirum in modum recrearit: Cuius rei cauſam inquiſituri fratres eam ingreſ-
ſi ſunt,

PROVINCIA S. FRANCISCI. 165

A si sunt, præfatiq; patris Francisci corpus integrum omnino, atq; incorruptum, ac sub eius capite violarum plantulam floridam, suauissimeq; redolentem inuenerunt. Quod proculdubio miraculo ascribi debet, cum mensis Augusti finis instaret. Vt noster Deus mirabilis in sanctis suis, atq; sanctissimus in omnibus operibus suis, qui eius seruulis ob breues momentaneosq; labores præmia confert æterna, prædicandus veniat.

De conuentu Sancti Hieronymi Eugubij. Conu. XXIII.

CONSVRGIT ad primum lapidem ab Vmbrica ciuitate Eugubio nemorosus quidam collis, in cuius cliuo conuentus hic diuo Hieronymo dicatus, qui educandis, instruendisq; fratribus tyronibus deseruit, quiq; 18. fratres commodissime continet, eleganter constructus est. Locus hic à patribus Augustinianis ex eleemosynis maxima industria acquisitis primò ædificatus fuit; sed oborto inter ipsos ob eius regimen atq; administrationem irreparabili schismate, ijs loco pulsus, cuidam Confraternitati, siue societati diui patris Augustini, ex reuerendissimi Domini Balthasaris Tusculani Episcopi sententia, adiudicatus extitit. A qua tandem ex Martini V. atq; Eugenij IIII. summorum Pontificum concessione & beneplacito, quorum Apostolica breuia in ipsius conuentus tabellario adhuc conseruantur, Franciscanis Obseruantibus liberaliter oblatum, collatusq; est. Quicquid insuper iuris, priuilegij, atq; exemptionis sibi erat, id totum virtute cuiusdam Apostolici breuis præfati Eugenij IIII. anno Dominicæ Incarnationis 1436. die verò mensis Maij 9. sed Pontificatus eiusdem anno vj. ad illustrissimi Domini Guidantonij Vrbinatum Ducis instantiam dati, integrum inuiolatumq; remansit. Hoc in loco, in cuius sacrario tunicula quædam beati patris Ioannis de Capistrano religiosè custoditur, Seraphicus pater Franciscus mulierem defunctam ad vitam reuocauit. Ob cuius amorem deuoti fideles Baptista Philippus, atq; Hieronymus de Biscazaribus Eugubini ciues, maiorem adiacentis syluæ partem fratribus dono dederunt.

De conuentu sanctissimi Crucifixi Citerne. Conu. XXIV.

VOLENS omnipotens Deus ob eius miserationes, quarum non est numerus, singularia mortalibus beneficia præstare, ex depictæ Crucifixi imaginis latere sanguinem eduxit, quem accurrentes lacertæ auidius contentioseq; sugebant. Quo viso miraculo Citernenses oppidani ædiculam vbi hoc contigerat, vnico tantum milliari ab oppido Citerna distantem, inq; sanctissimi Crucifixi honorem erectam in paruulum conuentum, ad 4. aut 5. Franciscanorum habitationem, ex communibus facultatibus, pro eorum modulo promouere curarunt. Cumq; is locus ob eius incapacitatem, maximamq; angustiam nec fratribus, nec etiam fidelibus ad poscenda beneficia, quorum plurima ibidem à Deo opt. max. conferebantur, accedentibus faceret satis, pius simulatq; deuotus Angelus Prosper ex Citerna oriundus, maiorem suarum facultatum partem ad eius ampliacionem moriens ex testamento reliquit. Ex ijs igitur adeò protractus est, vt 10. fratres, qui diuinis continuo sunt in excubijs, ne dum Euangelicus ille Dominus venerit, eos ocio torpentes inueniat, illisq; succenseat, sed vt potius pro fideli vigilia mercedem cum fœnore reddat, facile satisq; commodè capiat.

E *De conuentu sanctæ Mariæ de Pietate Sepis. Conu. XXV.*

EGREDIENTIBVS Sepem Vmbricum oppidum (vulgò Fratta) occurrit hoc monasterium beatissimæ Mariæ de Pietate sacrum, quod 15. fratres plerumq; inhabitant, maioriq; ex parte Sepienfis Communitas ex publicis facultatibus, anno à Christo Seruatore nato 1481. exædificari curauit. Maiori ex parte dixerim, quod ecclesia sumptibus per deuoti Bartholomæi Bufelli à Nello Sepienfis, atq; Perusini ciuis constructa sit. Cuius adhuc successores sollicitam eius curam gerunt, fratribusq; in omni euentu præsto sunt.

De Conuentu S. Mariae de Gratijs Cascia. Conn. XXVI.

PRISCI illi Regularis Obseruantiae authores sanctissimiq; patres, cum non se la-
teret quantum incommodi, quantumq; detrimenti saecularium consuetudo, fre-
quensq; concursus religiosi adferat, atq; quantum à diuinarum rerum contemplatio-
ne retrahat, sic suos erigebant conuentus, vt illis, laicis videlicet pro charitatis debito
opportune adesse possent, & propriae quieti consulerent. Cum igitur beatus pater Ioan-
nes Capistranus, praefata Regularis Obseruantiae antesignanus, atq; pro Citramonta-
na familia propugnator acerrimus eius Vicarium Generalem ageret, multipliciq; expe-
rientia huiusmodi incommoda didicisset, nunquam, vel certe raro conuentum, nisi ad
vnum vel alterum milliare ab hominum frequentia, admisit: quemadmodum ex ijs **B**
omnibus, qui vel eius auctoritate accepti, aut aedificati sunt, praecipue verò ex praesenti,
à pia Communitate Cascensi ex publicis prouentibus, atq; ex eius consensu, in cuius-
dam monticuli supercilio, ad mille passus ab oppido Cascia (vulgò) dicto in honorem
sanctissimae Virginis Mariae de Gratijs, circa annum Dominicae Incarnationis 1450.
aedificatum, manifestum satis euadit. Qui quidem ita situs est, vt nec eius distantia prae-
fatis saecularibus obsit, nec propinquitas prouectoribus fratribus contemplationi dedi-
tis, aut certe nouitijs bene instruendis, quorum obsequio mancipatus est, impedimen-
to esse possit. Degunt hoc in loco 10. fratres diligentissimeq; tuniculam quandam bea-
ti patris Ambrosij à Miliano custodiunt. Beatus hic pater, dum quinto hinc milliari
apud montem Leoninum oppidum sacras conciones ad populum per Quadragesimam **C**
haberet, sarcina carnis solutus migravit ad astra, & in Franciscanorum Conuentua-
lium eiusdem oppidi monasterio sepultus miraculis coruscat.

De conuentu S. Bartholomaei propè montem Floridum. Conn. XXVII.

VT experimento, quod superius diximus, manifestum euadat, in medium prodeat
hic conuentus diuo Apostolo Bartholomaeo sacer, atq; communibus sumptibus
oppidi montis Floridi aedificatus, nec non à beato patre Gentili siue Paulutio de Vangò-
tijs Fulginate admissus: qui vno ad minus milliari ab oppidi septis distat, & ita ab ho-
minum frequentia semotus est, vt orandi spatium atq; opportunitatem 7. fratribus eius
accolis facillimè ministret, & nihilominus occurrentibus oppidanorum necessitatibus **D**
ex tempore adsit. Dum Iulius II. Pont. max. semel istac iter faceret, atq; ad hunc locum
orationis causa diuerteret, plenariam sibi, perpetuamq; peccatorum indulgentiam in
fauorem omnium fidelium eam à primis vesperis vsq; ad solis occasum festiuitatis san-
cti Bartholomaei Apostoli accedentium, ad instantiam venerandi patris fratris Hono-
rii Fulginatis tunc Guardiani, praesentibus illustrissimis atq; reuerendissimis dominis
titulorum sanctae Priscæ, sanctae Anastasiae, sancti Adriani, atq; sanctae Mariae in Por-
ticu S. R. E. Cardinalibus, liberalissimè concessit: cuius concessionis Apostolicæ literæ
in huius conuentus archiuo asseruantur. Adiacet praeterea huic monasterio sacellum,
in quo beatus pater Ioannes de Valle requiescit, qui nec latum vnguem à sua professio-
ne vnquam diceffit, nec quicquam magis à paupertate, humilitate, obedientia, atq;
charitate dilexit: cuiusq; vita adeò exemplaris, adeoq; rectæ rationi conformis fuit, vt **E**
vix referri queat: quamobrem prestantius duxi eam silentio praeterire, quàm balbutien-
do circa eius relationem in pluribus deficere: praesertim cum miracula ab ipso patrata
eam satis superq; prodant, manifestentq;.

De conuentu S. Ioannis Baptista Nuceria. Conn. XXVIII.

CVR ANTIBVS Clarenis patribus, maximeq; sollicitantibus conuentus hic di-
uo Ioanni Baptista sacer, atq; ad mille passus à Nuceria ciuitate in editiore cuius-
dam colliculi parte situs, quem 7. fratres frequentius incolunt, communibus Nuceri-
nae ciuitatis sumptibus, circa annum à latibunda Christi Natiuitate 1500. aedificatus
extitit

A extitit. Sed præfatis patribus ad Regularem (vt superius diximus) Obseruantiam redu-
ctis, huic Prouinciæ sub R. P. F. Aloyfio Puteo nostri Instituti Generali Ministro ex
Apostolica auctoritate adiectus fuit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Gualdi. Conu. XXIX.

HIC locus à moenijs eius oppidi, quod (Gualdo) Italicè nuncupatur, aliquantu-
lum situs, opera atq; communibus Gualdensium sumptibus, sub reuerendissimo
Domino Antonio Portuensi Episcopo, atq; S. R. E. Cardinali, necnon perpetuo Gual-
densi Gubernatore & moderatore, ex concessione tamen Leonis X. Pont. max. vt ex
Apostolicis eius literis, anno sui Pontificatus ix. datis, atq; in huiusmet loci archiuo
B asseruatis liquidò constat, constructus, sanctissimæq; Annunciationi beatæ semper Vir-
ginis Dei genitricis Mariæ sacratu, atq; à venerando patre fratre Bernardino Gual-
densi primò occupatus fuit.

De conuentu S. Antonij de Padua Bettonij. Conu. XXX.

INNIXI fratres indulto & concessioni Alexandri V I. summi Pontificis, cuius
Apostolicæ literæ sub datū Romæ anno sui Pontificatus ij. in archiuo asseruātur, hunc
conuentum beato patri Antonio de Padua sacrum non longè à Bettonio, quod Vmbriæ
oppidum est, ex Bettoniensium tum publicis, tum quoq; priuatis facultatibus, anno à
mundo redempto 1494. ædificari curarunt: in quo ex Ministri huius Prouinciæ decre-
C to 10. fratres commorantur, Altissimòq; inseruiunt.

De conuentu S. Fortunati montis Falcij. Conu. XXXI.

CONSTITUIT olim non procul ab oppido monte Falco (Italicè nuncupato) edi-
cula quædam sub titulo sancti Fortunati, derelicta quidem, sed redditibus utcunq;
abundans, cuius cura reuerendissimo Domino Latino Tranensi Archiepiscopo incum-
bebat. Hanc igitur in iustum monasterium promouere cupiens deuota Communitas,
Martino V. summo Pontifici, vt id sibi ex redditibus inde prouenientibus, atq; in præ-
fati reuerendissimi Latini emolumentis cedentibus liceret, quàm humiliter supplicauit:
D & accepta pro votis facultate, cui Eugenius IIII. Pont. quoq; max. subscripsit, tum ex
præfatis redditibus, tum quoq; ex quibusdam alijs bonis à deuoto Almerico de monte
Falcio ad id opus ex testamento relictis, hoc monasterium, sub antiquiore sancti For-
tunati inuocatione, circa annum à lætabunda Christi Natiuitate 1443. eleganter satis
construxit, Franciscanisq; Obseruantibus, quorum 12. ibidem impresentiarum vsq; per-
seuerant in habitationem concessit. Tribus beatorum corporibus sacra hæc ædes deco-
ratur, Fortunati scilicet, in cuius honorem antiquius facellum à reuerendissimo quo-
dam Spoletano Episcopo consecratum fuerat, Seueri à Martanis viri sanctissimi eiusdē
facelli authoris atq; fundatoris, & patris Francisci à Stronconio Franciscani, cuius san-
ctitas tanta extitit, vt Deus opt. max. plura per eum miracula operari dignatus sit. Li-
cet tertius hic beatus pater in magna sit veneratione apud montis Falcij accolæ, primi
E tamen duo tanquàm peculiare patroni & aduocati, peculiari quodam deuotionis, atq;
honoris genere ab iisdem coluntur.

De conuentu S. Francisci propè Stronconis castellum. Conu. XXXII.

CVM anno salutis humanæ 1328. conuentus quidam in honorem Seraphici patris
Francisci è vestigio eius oppidi, quod Stronconis castellum appellatur, ex pu-
blicis, priuatisq; oppidanorum eleemosynis, pro eorum modulo, ædificatus, fratribusq;
Franciscanis Conuentualibus collatus fuisset, ab iisdem, quòd commodæ ipsorum ha-
bitationi minus faueret, post aliquantulum temporis derelictus est. Cui ruinæ simul
atq; Stronconiensium deuotioni compatiens beatus Paulutius de Vangotijs, ipsum de-
nuò re-

nuò resumpsit, refarciuit, atq; Obseruantibus eiusdem Religionis fratribus instruxit. Et A
merito quidem, cum deuotissima quædam gloriosæ Virginis imago ibidem erecta plu-
rimis coruscet miraculis, & apud conuicinos populos in maxima sit veneratione. Com-
morantur deniq; hoc in loco 10. fratres, seduloq; Altissimo obsequuntur.

De conuentu S. Simeonis ibidem. Conu. XXXII.

MILLE passibus á præcedenti monasterio exurgit & aliud beato Simeoni sacrum,
quod frequentius 10. fratres inhabitant: eius situm venerabiles canonici colle-
gialis ecclesiæ præfati oppidi castelli Stronconis liberalissimè contulerunt: sed quicquid
ædificij accessit, reliquæ Communitatis sumptibus constructum est. Cùm autem huius-
modi conuentus ex omni parte perfectus Clarenis religiosus collatus, atq; ab iisdem plu- B
rimis annis occupatus fuisset, ijs ex mandato summi Pontificis Pij V. (vt supra sæpius
meminimus) reformatis, atq; Franciscanis Obseruantibus permixtis, cæteris huius Pro-
uinciæ locis adiunctus est.

De conuentu S. Francisci propè castellum Lunianum Conu. XXXIV.

DVM semel Seraphicus pater Franciscus hunc locum pertrāsien ad proximam syl-
uam, tanquam qui solitudine potius quàm populi frequentia oblectaretur, quie-
scendi gratia diuertisset, atq; eius accolæ ad eum confluxissent, omni postposita quiete
illis prædicare cœpit. Et ecce lupo, Sathanæ opera ex nemoris penetratioribus ad con-
cionis locum impulsus, arreptum puerulum ipsum breui voraturus ad interiora trahere C
nititur: idq; cum beatus pater conspexisset, cœtui silentium indicens, anseri casu ober-
ranti, vt arreptum ex lupi faucibus puerum incolumen sibi restitueret, præcepit. Quod
& illa ex tempore, non absq; maxima omnium admiratione præstitit. Ab eo igitur tem-
pore deuotus ille populus ex tam admirabili euentu permotus conuentum hunc præme-
ditari cœpit. Atq; defuncto beato patre Francisco, interq; sanctos relato, & præcogita-
tum monasterium tum ex communibus facultatibus in medium collatis, tum etiam ex
priuatis, ipsi eidem sacrum, in medio nemore vbi id contigerat, construxit, & eius fra-
tribus, quorum 10. vsq; in hodiernam diem ibidem perseuerant, ad perpetuum, pacifi-
cumq; vsum summis votis contulit. Insuper & lege cauit, vt anniuersarius eius dies
tum ipsis, tum quoq; eius posteris festus omnino esset, & Senatus qui pro tempore oppidi
curam gereret summo sacro ibidem interesset, muneraq; offerret. Quod & inuiolabiliter D
vsq; impræsentiarum obseruatum est. Nec infructuosè quidem, cum plura à Deo opti-
mo maximo tum spiritualia, tum quoq; corporalia beneficia eius sanctissimi patris me-
ritis indies obtineat, impetretq;. Nec sanctorum reliquijs nemorosus hic locellus caret,
cum altera sanctæ Margaretæ manu, & lapide Seruatoris Christi sanguine illito, & qui-
busdam vestimētis beatæ virginis Claræ, quibus mirum in modum commendatur, nec-
non & corpore beati patris Raphaëlis Nursini, beati etiam patris Ambrosini Mediola-
nensis olim discipuli exornetur, qui ob eius singulares virtutes, atq; eximiam sanctita-
tem spiritu prophetico donatus fuit, quo & sui obitus diem, & plurima alia, quæ infal-
libiliter euenerunt, multò antea prædixit.

De conuentu S. Francisci propè Sumenum lacum. Conu. XXXV. E

INTER inconstantes mediasq; Sumeni, siue Perusini lacus vndas insula quædam
exurgit, quæ, Seraphico patre Francisco adhuc in viuis agente, inhabitata erat. Ad hanc
cùm beatus ipse pater liberius orandi, atq; Quadragesimæ cuiusdam perfectius celebra-
di causa trajicere cuperet, nec absq; ligni adminiculo id efficere posset, nauclerum sibi
oblatū, vt se eò scapha transueheret obnixè rogauit, voti q; compos effectus, eidē, vt post
quadragesimum elapsū diem ad se in continentem reuehendū rediret, supplicauit.
Animaduertēterat interim scapharius quod sanctissimus pater nihil aliud obsonij, aut cibi
ab vnico tantum pane secum detulisset. Reuersus igitur statuta die iuxta conditū di-
midiatum

A mdiatum adhuc panem sibi residuum inuenit. Quod cum Perusinis suis conciuibus retulisset eorum iam conceptam erga patrem deuotionem magis magisque excitaui, affectusque impulit, ut sibi è viuis sublato conuentum hunc, quem plerumque 14. fratres inhabitant, in eius honorem atque memoriam, ex publicis communis Perusinae ciuitatis sumptibus, in altera praefate Insulae parte, anno à partu Virgineo 1328. exaedificarent. Sed cum post alicuius temporis curriculum is locus ruinam minaretur, à nobili Perusinaque Bugarutiorum familia, anno Dominicae Incarnationis 1480. refarcitus, immo potius reaedificatus fuit. In cuius sacrario alterum ex diui Apostoli Andreae brachijs, insuper & tunicula quaedam, atque pileolus diui patris Bernardini de Senis debita cum reuerentia custodiuntur. Adiacet praeterea huic loco fons quidam, qui sitienti olim beatissimo patri Francisco, à quo & nomen traxit, aquam liberaliter ministrare solitus erat, quique febricitantes sepius optatae fospitati restituit.

De conuentu S. Hieronymi Spolij. Conu. XXXVI.

EX singulari deuotione, qua illustris Bracius Ballionius patria Perusinus, tum in Seraphicum patrem Franciscum, tum quoque in eius foecundam piamque prolem ferebatur, sacrum hoc monasterium, quod 10. fratres ut plurimum occupant, in cuiusdam colliculi cliuo, prope oppidum, quod Spello materna Italorum lingua dicitur, anno à foelicissima Christi Natiuitate 1494. liberalissimis suis sumptibus costrui fecit.

De conuentu S. Catharinae ibidem. Conu. XXXVII.

PRÆFATI Bracij Ballionij pietatem imitata & ipsa quoque pia Spoliensis communitas, conuentum hunc beatæ Catharinae virgini & martyri sanctissimæ dicatum, secundo milliari ab eorum praefato oppido Spolio, in nemorosi cuiusdam, atque amoeni montis medio, anno humanæ reparationis 1502. ex publicis facultatibus aedificari, Clarenisque religiosi tradi curauit. Sed ijs exauthoratis, atque in Regularem Obseruantiam à Pio V. summo Pontifice, anno Domini 1568. transire iussis, cæterorum huius Prouinciæ locorum catalogo ascriptus est, ab eoque temporis à 7. Obseruantibus Minoritis plerumque inhabitatur.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Beuania.

BEVA NIENSIS pia communitas, ut intemeratæ Deiparaeque Virgini gloriosæ, atque beato patri Francisco, in quos speciali quadam deuotione fertur, gratum aliquod obsequium praestaret, obtenta prius ab Innocentio VIII. Pont. max. facultate, cuius Apostolicum breue Romæ, anno sui Pontificatus iij. datum adhuc à fratribus asseruatur, atque situ è patribus Benedictinis eius monasterij, quod de Viuo saxo nuncupatur, quorum id munus erat, sufficienti ere comparato, hanc sacram ædem simulatque conuentum vsibus Franciscanorum Obseruantum, quorum 9. ibidem perseuerant, perpetuò mancipandum in honorem & gloriam sanctissimæ Annunciationis beatæ Virginis Mariæ, vnico tantum milliari ab eius oppido Beuania, in eminentiori cuiusdam monticuli parte, ex communibus prouentibus atque facultatibus, anno Dominicae Natiuitatis 1487. erigi iussit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ in Casienfi deserto. XXXVIII.

PROMINET in Casienfi deserto eleuatus quidam atque asperrimus mons, quem, quod agenda poenitentiae, atque diuinorum mysteriorum contemplationi maxime deferuaret, Seraphicus pater Franciscus frequentare solitus erat, humilique casula ex arbutorum ramis contexta contra frigoris inclementiam exornauit. Hanc igitur beatus Paulutius Fulginas, tanquam tyronibus educandis fratribus, religiosisque instruendis omnino accommodam, in tanti patris gratiam, ex eleemosynis vndequeque acquisitis, intra paupertatis humilitatisque limites, anno à partu Virgineo 1355. in iustum conuentum promouit, atque lætabundæ Dei genitricis Mariæ Annunciationi dicauit. Hoc itaque in loco, quem 18. fratres inhabitant, inuisere licet speluncam, quam sibi orationis meditationisque gratia beatus pater Franciscus delegerat, & bina oratoria: alterum quidem beati patris Bernardini de Senis, sed alterum beati itidem patris Francisci Papiensis. Vltimus hic beatus pater huius loci diutinus accola fuit, in eoque quamplurima edidit

P mirabilia

mirabilia , insuper & Angelum forma indutum humana in excellentissimæ suæ charitatis testimonium aliquando paut, & lupo sibi familiarissimo asellum necessarijs pro fratribus onustum domum reducendum sæpius commisit . In huius deniq; sacræ domus ecclesia deuotissima quædam beatæ Virginis imago est , quæ nouitium fratrem sibi deuotissimum ab ipso salutata aliquando resalutauit : in cuius etiam sacrario beati patris Iacobi Picentis bacillus , insuper & pileolus , atq; corda beati quoq; patris Bernardini de Senis religiosè seruantur .

De conuentu S. Bernardini apud montem Francum Conu. XL.

P E R T R A N S I E N S semel beatus pater Bernardinus de Senis oppidum, cui mons Francus nomē est, fami satisfactorius bucellam panis à paupercula quadam muliere ex charitate petijt , qua respondente compati se quidem illi, sed quod id minus præstet panis penuriam , qua laboraret in causa esse , subiecit, vt audacter peteret arculam , & si quid residui foret sibi erogaret . Cuius dictis annuens pia mulier , arcam, quam non ita ante multum temporis vacuam reliquerat, panibus refertam inuenit, atq; ex illis quantum beato patri sat fuit liberaliter tribuit . Quo tanto per oppidum diffamato miraculo , quotquot erant eius accolæ profectum iam Sanctum celeri passu , vt benedictionem de eius manibus acciperent , insequuti sunt . Quibus ad lapidis ictum ab oppido conspectis pedem fixit , atq; habita ex tempore cum maximo spiritus feruore sacra concione illis suasisit, vt si sibi suisq; posteris consultum cuperent, Frāciscanis suis fratribus domicilium eodem in loco erigerent . Quo itaq; vita functo , atq; inter coelicolas relato , præfata montis Franci communitas suis rebus prospectura , obtenta prius à Nicolao V. summo Pontifice humanissima facultate, hoc cœnobium eidem beato patri Bernardino sacrum, in loco ab ipsomet assignato , in quo & pedis eiusdem vestigium adhuc cernere licet , ex communibus bonis , anno Dominicæ incarnationis 1454. à fundamentis ad apicem usq; ædificari, fratribusq; quorum 9. ibidem commorantur instrui curauit .

De conuentu S. Mariae de Spineto Conu. XLI.

I N oppidorum Collelogij Ripaluellæ Diocesis Oruietensis, atq; Montis castri Tudertinæ Diocesis confinibus, inter confertissimas quercus conuētus hic gloriosissimæ Virgini Mariæ de Spineto sacratu, in quo 20. fratres vt plurimū commorantur, anno Dñicæ incarnationis 1498. ab illustri spectabiliq; viro Monaldo Berardi de Monaldeschis Oruietensi ciue, summa liberalitate cum pietate coniuncta, ex proprio patrimonio edificatus fuit. Qui quidē conuentus nouitijs fratribus instruendis, edocendisq; apprimè deferuit, reuerendissimoq; Domino Monaldo de Monaldeschis Asculano Episcopo, plurimisq; alijs ex eadem stirpe procedentibus sepulturas ministrat .

De conuentu S. Angeli de Pantanellis. Conu. XLII.

C V M illustre Baselsenium genus à domesticis dissensionibus , quibus turpiter , miserimeq; quatiebatur , opera Seraphici patris Francisci vindicatum fuisset, ne tanti recepti beneficii immemor haberetur , hoc sacrum monasterium in honorem & laudem semperq; Virginis Mariæ de Spineto, tum eidem beato patri, qui in viuis adhuc agebat , tum quoq; eius fratribus , in Baselsenī eorum territorio, iuxta Tiberis celeberrimi fluuij marginem , inter condensas arbores, ex communibus facultatibus , anno à Christo Seruatore nato 1216. ædificari curauit . Cum autem tum ob temporis vetustatem, tum quoq; ob interscalarem fratrum habitationem omnimodæ ruinæ appropinquaret hic locus , atq; morum diffamationibus pateret , à beato patre Bernardino de Senis reformatus , atq; restructus, siue potius reedificatus fuit . Cuius aliquando beatus pater Iacobus Tudertinus inhabitator extitit: & in quo plurima cantica composuit; atq; quoddam specu beatissimo patri Francisco familiarissimum inuisere licet .

De conuentu S. Mariæ de Ferneto. Conu. XLIII.

E X precedentibus facillè quis intelliget, quanto affectu quātāq; beneuolentia Benedictinus Ordo in Seraphicam Religionem , præcipuè verò in eius authorem , beatum videlicet patrem Franciscum primæuis , vereq; foelicissimis illis sui exordij temporibus ferretur. Is namq; sanctæ Mariæ Angelorum, atq; sancti Damiani, aliquotq; alios,

A et si informes, locellos (vt præfati sumus) non minus liberaliter quàm piè sibi contulit. Is etiam pauperulos itinerantes Minoritas ad eumq; diuertentes humanissimo hospitio semper excepit. Isq; tandem huc quoq; conuentum beatissimę virginis Marię de Ferneto sacrū, atq; quinto milliari ab vrbe Perusio distantē, Columbelleq; pago adiacētē, quoad situm saltem, eidem Seraphico patri Francisco concessit. In quo gloriosi martyris Iustini corpus reconditum est: & sacellum: vbi beatus ipse pater Franciscus, dum Angelus cum fratre Elia, cui idem pater Religionis desertionem ob eius innatam superbiam longè antequàm eueniret prædixit, colloquuturus descendit, orationi totis viribus instabat adhuc inuisere licet: & quidam lapis continuarum ipsiusmet patris Francisci geniculationum vestigijs, cedente teneræ carni durissimo marmore, insignitus perseuerat; & 7. fratres conuiuunt.

B *De conuentu S. Bartholomai propè Cibottolam.* *Conu. XLIV.*

MILLIARI ab oppido quod Cibottola (vulgò) dicitur, attinetq; ad Perusinum Comitatum, in densa quadam querceaq; sylua, conuentus hic diuo Apostolo Bartholomęo sacer, tyrōnibusq; fratribus educandis atq; sacris cęremonijs imbuendis participatus, in quo 16. fratres diuinis intenti laudibus agunt, circa annum Dominicę Incarnationis 1480. constructus est. Hinc patet, quàm egregiè fallantur ij, qui huiusmodi constructionem sub beato patre Bonauentura Generali tunc totius Ordinis Ministro accidisse, eumq; hoc in eodem loco sacram Theologiam docuisse mordicus asserunt. Cùm eius mors ducentis annis illam præcesserit. Cùm enim Cibottolanus quidam iuuenis de homicidio, quod nullatenus perpetrarat, tormentorum vi conuictus in crastinum, diffinitiuā sententia contra ipsum lata, decapitandus veniret, se beato Ludouico Francorum Regi, qui nuper è viuis excesserat, miraculisq; coruscabat, ex intimis præcordijs commendauit: & ecce dum circa medium noctis lectulo decumbens, ex nimia animi amaritudine atq; funestis imaginationibus defatigatus, obdormit, compedibus, catenaq; vinctus ad hunc locum, propè summum altare, transfertur; quē cum fratres matutinis horis interfuturi, ex insperato, vidissent, atq; à profundissimo somno; cui immergebatur, excirassent, stupefactus & conterritus sui, totiusq; rei gestę, atq; gerendę rationem reddidit. Sequenti verò die accedens pater loci Guardianus Perusinum senatum, fidiq; rei euentum aperiens, & innocentem iuueni liberationem impetrauit, & beato Ludouico laudem gloriamq; acquisiuit. Nam ab eo tempore præfatus sanctus hoc in sacro monasterio speciali quodam honoris genere colī cœpit.

D *De conuentu S. Angeli de Monte.* *Conu. XLV.*

ILLVSTRIS, deuotusq; dominus Blandinus de Blandinis, ex mera tantum deuotione, qua in Seraphicum patrem Franciscum eiusq; filios ferebatur, hanc sacram ædem à 9. fratribus plerumq; occupatam, in honorem sancti Angeli de Monte, non longè ab oppido, quod Castel della Pieve Italico idiomate nuncupatur, ex domesticis proprijsq; facultatibus, anno à salutifera mundi Redemptione 1521. ædificandam, absolueudamq; quàm diligentissimè curauit.

De conuentu S. Antonij Pacciani. *Conu. XLVI.*

ANIMADVERTENS illustrissimus dominus Braccius Ballionus, antiquioris Pacciani Comes vtriusq; oppidi, Pacciani videlicet, atq; Panicalis, deuotionem ad Franciscanam Religionem, neutriusq; pijsimis votis defuturus, situm, quem in istius atq; illius meditullio optimo iure possidebat, & ipse fratribus Minoribus deuotissimus ad vnus conuentus edificationem liberalissimè contulit. Itaq; hac tanta opportunitate nacta vtraq; Communitas, collaris in medium ex communibus publicisq; prouentibus pro rata necessarijs, huic sacro monasterio, beato Antonio de Padua dicato, atq; ab 8. fratribus inculto, anno à partu Virgineo 1496. foelix initium dedit, foelicio-remq; temporis successu colophonem addidit. Conueniunt diebus festiuis amborum oppidorum accolę ferè omnes hoc in loco sacris interfuturi, eò quod & ipse ad excitandam in Deum mentem aptissimus sit, & in vtriusq; illorum finibus constitutus neutri sit oneri, sed potius recreationi.

De conuentu S. Mariae de Scarzola. Conu. XLVII.

EX incredibili deuotione, qua pientissimi Comites Marsciani Perusinae Dioecesis in beatissimum patrem Franciscum, eiusq; Ordinem ferebatur, hunc conuentu 10. continendis fratribus omnino accommodum, in honorem sanctissimae Dei genitricis Mariae de Scarzola vnico tantum milliari à monte Iouio, ex proprijs facultatibus construi curarunt: quem & Seraphicus ipse pater, cum adhuc in viuis ageret, omnium primus occupauit, beatusq; pater Paulutius à Fulgineo, post aliquorum annorum curricula, ab imminente ruina opportunè liberauit.

De conuentu S. Francisci de Specu. Conu. XLVIII.

SPIRITUALIUM consolationum immisiones foelicius excepturus Dei famulus, ac pauperum pater Franciscus, solitaria loca, atq; ab hominum frequentia longè semota querere solitus erat, hæcq; inuenta præ alijs amplectebatur, diligebatq;. Inter cetera verò familiariora familiarissimum sibi fuit Specu, quod propè castellum sancti Urbani Narniensis Comitatus, in asperrimo quodam monte, occurrit. Nam & ibi diutius commoratus est, & dum semel graui conflictaretur infirmitate, aliquidq; Musices ad oblectandum, excitandumq; in Deum animum audire exoptaret, Angelus lyram plectro suauissimè pulsans, quod eremus denegabat sibi ex tempore præstitit: & iterum eadem passione grauius laborans, cum propriae naturae imbecillitatem perciperet, viniq; aliquantulum ad eam corroborandam affectaret, nec omnino adesset, haustam ex cisterna aquam signo crucis benedixit, ac diuina virtute in optimum vinum conuertit, quo epoto ex tempore conualuit. Ac tandem ecclesiam, simulatq; cubiculum, quæ adhuc inuisere licet, pro paupertatis modulo ædificauit. Hunc quoq; locum maximè, ob sui solitudinem diligentes inhabitant beati patres Antonius de Padua, atq; Bernardinus de Senis, binisq; pauperulis oratorijs exornarunt: quorum vtrumq; vnà cum Specu, in quo beatus pater Franciscus contemplationi vacare assueuerat vsq; in præsentem diem perseverat. Quicquid verò ædificij à prædictis hic est, beato patri Bernardino de Senis debetur, qui conuentulum, vt nunc est, sub titulo sancti patris Francisci construi curauit, instituitq;, vt instruendis nouitijs deseruiret, quod & mordicus obseruatur. Habitauit etiam diui hoc in loco beatus pater Petrus Arietensis, diemq;, anno Domini 1464. clausit extremum, cuius corpus integrum omnino atq; incorruptum adhuc perseverat. Nec mirum, cum in perpetuis vigilijs, ieiunijs, orationibus, atque contemplationibus, vsque ad vltimum halitum, vitam egerit. Adiacens huic sacræ domui patria, cum solitaria, atq; sterilis sit, difficulter satis 7. fratres enutrit, quorum maior pars (vt præfati sumus, addiscendis sacris coeremonijs, atq; Francisca-

De conuentu S. Antonij propè Piscinnianum. XLIX.

ADIACET oppido Piscinniano Spoletanae Dioecesis nœmorosus satisque amœnus collis, in cuius iugulo, inter condensas arbores, ædificato sibi tugurio, habitant olim anachoritæ, quo tamen relicto aliò se transfulerunt. Oppidani igitur ne deuotus hic locus, sic desertus atq; inhabitatus ruinam pateretur, impetrata à reuerendissimo Domino Ioanne de monte Falabio Spoletano Episcopo, cuius id munus erat, facultate, eum in iustum conuentum beato patri Antonio de Padua dicatum, ex proprijs tum communibus, tum quoq; priuatis facultatibus, anno Domini 1360. promoueri, fratribusq; Franciscanis instrui curarunt. Accessit quoq; huiusmodi ædificationi auctoritas Urbani V. Pont. max. cuius Apostolicæ literæ in huius loci archiuo asseruantur. Quibus adiunctæ sunt & aliæ datæ ab Eugenio III. summo itidem Pontifice, anno Domini 1444. Pontificatus verò sui iij. ad beatum patrem Ioannem Capistranum, quibus 14. accipiendi, quacumq; in Prouincia liberet, potestatem sibi faciebat: insuper & omnia priuilegia à sede Apostolica concedi consue- ta conferebat: quæ etiam omnibus suis benefactoribus, atq; huiusmodi conuentuum collatoribus, aut fundatoribus communia esse voluit. Commorantur, vt plurimum, hoc in monasterio 7. fratres.

A *De conuentu Virginis glorioſæ de monte Sancto. Conu. ult.*

QUINQVAGESIMVM, ac vltimum locum hac in Prouincia tenet is conuentus, qui ſecundo milliari ab vrbe Nurſia, in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de monte Sancto erectus à 5. tantum fratribus incolitur, quiq; iuxta receptiſſimam antiquorum traditionem ab oppidanis ſancti Pelegrini, ex publicis facultatibus, conſtructus eſt. Sed cum ad fratres Clarenos pertineret, ijs in Regularem Obſeruantiam ex Pij V. ſummi Pontificis mandato tranſeuntibus, tranſiuit quoq; & ipſe in huius Prouinciæ ius.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio monialium ſanctæ Mariæ montis Lucis Peruſiæ. Mon. I.

B **M**ORIENS illuſtris Glotto Monaldus cuius Peruſinus illuſtriſſimo, ac reuerendiſſimo domino Hugoni Presbytero Cardinali, atq; Epifcopo Velletriensi, nec non & Sedis Apoſtolicæ Peruſino Legato, qui & poſtea Pontifex maximus creatus, Gregorius I X. dici voluit, fundum ex teſtamento ea lege, aliquantulum à ciuitatis Peruſinæ menſijs diſtās, reliquit, vt ſanctimonialium Clariffarum monaſterium in Dei, eiusq; ſanctiſſimæ Genitricis honorem, ibidem ſuperædificaret; quod & ille, pro ſua in Deum pietate, atq; in defunctum beneuolentia, Sedis Apoſtolicæ nomine, ſub Honorio I I I. ſummo Pontifice, anno à partu Virgineo 1208. liberaliſſimè præſtitit. Sed cum is conuentus, qui ſanctiſſimæ Mariæ montis Lucis ſacratus euafit, à recto Religionis tramite aliquantulum deflexiſſet, à beato Ioanne Capiftrano, tunc vniuerſæ Ciſmontanæ familiæ Generali Vicario, cum alijs plurimis, anno Domini 1448. ſub Nicolao V. Pont. reformatus, atq; ſub ſecunda beatæ virginis Claræ Regula redactus eſt, ſub qua & vſq; in præſens maxima cum laude eius ſorores vixerunt. Sunt autem numero 80., penesq; ſe habent quandam beati patris Franciſci Papienſis tuniculam.

De monaſterio ſancti Antony de Padua Peruſiæ. Mon. II.

CONSVRGIT & aliud ſanctimonialium monaſterium, beato patri Antonio de Padua ſacrum, ſumptibus perdeuoti Bartholomei de Maſſolis Peruſini cuius, intra eiufdem ciuitatis mœnia, anno Dominicæ Incarnationis 1440. ex ſummi tamen Pontificis Eugenij I I I I. facultate, ædificatum, quod plerumq; 55. ſorores Tertiariæ, ſuæ de Tertia beati patris Franciſci Regula occupant.

De monaſterio ſancti Pontiani Spoleti. Mon. III.

D **C**VM Benedictinæ quædam moniales ſancti Pontiani conuentum, extra Spoletanæ ciuitatis mœnia ſitum, inhabitarent, aliquantulumq; licentioſè, minusq; religioſè viuerent, à Leone X. Pont. max. ad inſtantes tamen Spoletanorum preces tranſmiſſis eò quibuſdam Clariffis ſororibus, quæ earum corruptos mores reformarent, compoſuerentq; , atq; ipſas Clariffis ritibus & cœremonijs imbuerent, quotquot erant ad habitum, & Regulam beatæ virginis Claræ ſecundam, anno Domini 1521. redactæ ſunt. Et iure quidem cum hoc in loco, quem imprefentiarum 60. ſorores incolunt, beati Pontiani martyris, Peruſinæ ciuitatis patroni corpus, inſuper & vnius ex ſanctis Innocentibus caput, nec nō & pars eius peluis in qua Chriſtus Dominus Diſcipulorum eius pedes lauit, atq; Crucifixus quidam, qui beati Benedicti ſocio loquutus fertur, honorificentiffimè aſſeruentur.

De monaſterio ſanctæ Mariæ Tranſtiberinæ. Mon. IV.

E **O**PERA, & communibus opibus Ciuitatis Caſtellanæ hoc monaſterium ſanctiſſimæ Mariæ Tranſtiberinæ dicatum, quod vt plurimum 40. ſorores Clariffæ, ſed Vrbaniffæ, occupant, intra eiufdem ciuitatis mœnia, anno humanæ ſalutis 1536. ædificatum, atq; à venerando patre fratre Laurentio Eugubino cæteris Prouinciæ iſtius monaſterijs annumeratum extitit.

De monaſterio Paradifi eiufdem. Mon. V.

CONSTRVCTVM eſt & aliud ſecundum monialium, ſed de Tertio diui patris Franciſci Ordine, monaſterium intra præfatæ Ciuitatis Caſtellanæ muros, ſub titulo Paradifi, ex communibus priuatisq; piorum ciuium eleemoſynis; quod 40. pauperes ſorores, abſq; vllius rei immobilis poſſeſſione, inhabitant.

De monasterio sanctæ Cecilie ibidem. Mon. VI.

EST quoq; & tertium 50. earundem Tertiariarum sororum monasteriū intra eiusdem ciuitatis Castellana septa contentum, atq; beatæ Cecilie sacrum; primò quidem à deuota quadam Margareta, eiusq; Cassandra filia, & alijs duabus pijs foeminis, anno humanæ salutis 1422. ædificatum; sed postmodum à sorore Cecilia Fucci reparam, amplificatumq;. Hinc prodire sorores, quæ eiusdem Ordinis conuentui in Citorio Romanæ vrbis monte sito initium dedere.

De monasterio sanctæ Lucie Forosflaminij. Mon. VII.

HOC monasterium beatę virgini & martyri Lucie sacrum, quod Forosflaminij, aliàs Fulginei conspicitur, atq; à 62. sororibus de prima beatæ virginis Claræ Regula inhabitatur, principatum inter reliquos eiusdem ciuitatis conuentus facillè obtinet, atq; alterum ex brachijs diui Apostoli Andreæ religiosissimè custodit, suiq; authorem ciuitatis senatum agnoscit.

De monasterio S. Claudij ibidem. Mon. VIII.

PRÆCEDENS monasterium sequitur aliud in honorem diui Claudij ibidem erectum, quod olim ad Benedictinas sorores spectauit, sed ab anno Domini 1502. in Clarissarum Vrbaniistarum ius transijt, illisq;, quæ numero sunt 60. modò paret.

De monasterio S. Agnetis ibidem. Mon. IX.

TERTIVM hoc monasterium Fulginei quoq; erectum, atq; sanctę Agneti dicatum, quod 56. sorores de Tertio beati patris Francisci Ordine incolunt, sui auctricem agnoscit beatam Margaretam eiusdem Ordinis sororem, miraculisq; illustrem, cuius corpus ibidem sepultum integrum omnino, ac incorruptum adhuc perseverat.

De monasterio S. Annæ ibidem. Mon. X.

HOC deniq; quartum monasterium, Forosflaminij etiam erectum, beatę Annę sacrum, atq; à 40. Tertiarijs beati patris Francisci sororibus occupatum, à beatâ sorore Angelina Corbariæ olim Comitissa, miraculis quoq; insigni, anno à partu Virgineo 1405. constructum fuit.

De monasterio S. Catharinæ Biturgie. Mon. XI.

CV M anno humanæ salutis 1420. conuentus hic beatæ Catharinæ sacer à Biturgiano senatu, ex publicis prouentibus, ædificatus, Tertiarijsq; præfatis sororibus traditus esset, temporis successu, eis in secundam beatæ Claræ Regulam, ex Apostolica auctoritate, verba facere compulsis, ad Vrbaniistas sorores ex eiusdem senatus voto, transijt: quarum 46. ibidem commorantur.

De monasterio Trinitatis sanctissimæ Eugubij. Mon. XII.

SI eius monasterij, quod Eugubij in honorem sanctissimæ Trinitatis ædificatum est, & à 60. Vrbaniistis sororibus Clarissis inhabitatur, authorem peculiarem siue fundatorem quæsieris, nullum penitus inuenies, cum ex diuersis piorum ciuium elemosynis, atq; ex aduentantium sororum dotibus paulatim ædificatum sit.

De monasterio S. Proculi Ternis. Mon. XIII.

SVBEST curæ fratrum Minorum Obseruantum conuentus monialium Vrbaniistarum, siue de secunda beatæ Claræ Regula, qui in ciuitate Ternensi, sumptibus eiusdem ciuitatis communibus, anno Dominicæ incarnationis 1518. fabricatus fuit, quiq; 30. sorores continet.

De monasterio S. Crucis Narnij. Mon. XIV.

CONVENTVS hic sanctissimæ Cruci sacer, Narnijq; erectus, in quo 56. Clarissæ moniales Vrbaniistæ degunt, à duobus vterinis fratribus, quorum alter beato patri Francisco, alter verò diuo Augustino deuotus erat ex communi patrimonio constructus, atq; monialibus traditus fuit. Quæ cum vtriusq; deuotioni satisfacere vellent, Diui Augustini Regulam sub Franciscano tamen habitu profitebantur. Quarum abusu sui reuerendissimus Narniensis Episcopus ex piorum ciuium voto occurrere volens, eas

ad su-

A ad suscipiendam solemniterq; profitendam beatæ virginis Claræ secundam Regulam, atq; ad obedientiam franciscanis Fratribus præstandam coëgit.

De monasterio montis Christi Tuderti. Mon. XV.

NON procul à Tudertinæ ciuitatis vallo conspiciere licet hoc sacrarum virginum secundæ beatæ virginis Claræ Regulæ astrictarum monasterium, quod olim ad patres Benedictinos pertinuit, montisq; Christi titulo insignitur, atq; à 40. sororibus inhabitatur. Qua verò de causa à prædictis patribus ad sorores translatum fuerit, non satis constat. Id tamen, anno Domini 1520. contigisse liquidò patet.

De monasterio Pacis Nursia. Mon. XVI.

B I N T R A Nursinæ ciuitatis ambitum à pio eius senatu, ex publicis facultatibus, fauente sibi Apostolica auctoritate, hoc sacrum monasterium Paci dicatum, anno à salutifera Seruatoris Christi natiuitate 1518. ædificatum, Vrbaniſtisq; monialibus Clarissis, quarum 40. ibidem perseverant, vt ibidem vera pace fruerentur, in perpetuam habitationem traditum est.

De monasterio S. Clare ibidem. Mon. XVII.

E X T A T quoq; & aliud monialium, sed de Tertio beati patris Francisci Ordine, monasterium ibidem constructum, beatæq; virgini Clare sacratum, quod à beata Lucia eiusdem Ordinis religiosa, miraculisq; copiosa originem duxisse certissimè fertur. Præfatæ verò sororis beatæ corpus hoc in ipso loco, quem frequentius 30. sorores inhabitant, humatum est, & in maxima veneratione à fidelibus habetur.

C *De monasterio (conceptionis) Benedictinarum Assisij. Mon. XVIII.*

C O N V E N T V S hic immaculatæ gloriosissimæ virginis Conceptioni sacer, qui Assisij subsistit, & à 37. Tertiarijs sororibus (de quibus supra) occupatur, à deuota quadam sorore Benedicta Perusina, à qua etiam denominationem traxit, anno Dominicæ Incarnationis 1512. ædificatus fuit.

De monasterio S. Andreæ ibidem. Mon. XIX.

A L I V D. quoq; occupant monasterium, sed beato Andreæ Apostolo dicatum, præfatæ sorores Tertiariæ, numero 17. Assisij, quod ea propter à religiosissima eiusdem Ordinis sorore Ioanna Baptista Tudertina, anno Domini 1513. constructum est.

De monasterio S. Leonardi in monte Calco. Mon. XX.

D M O N S F A L C V S Vmbriæ oppidum est, atq; seraphicæ Religioni addictissimū, vt vel saltem ex effectibus coniectari licet. Nam eius accolis, quibus non supersunt Cresci opes, non sat fuisse videbatur fratribus Franciscanis conuentum extruxisse, nisi etiam & eiusdem Ordinis sororibus monasterium edificarent. Quapropter hanc sacram ædem, quam 33. Tertiariæ sorores incolunt, in honorem sancti Leonardi, ex communibus facultatibus, anno Domini 1502. erigi, perficiq; curarunt.

De monasterio S. Catharinæ Bethonæ. Mon. XXI.

E V I T olim Bethonæ mulier quædā nomine Donia Ioannis Erispoliti Perusini legitima vxor Franciscanæq; Religioni addictissima, quæ vidua ex viri morte relicta, quicquid bonorum possidebat in istius conuentus ædificationem, anno Domini 1439. insumpsit, ipsumq; ex omni parte perfectum, atq; beatæ Catharinæ sacratum Tertiarijs sororibus in habitationem liberalissimè contulit: Quæ vtique in tantam multitudinem excreuerunt, vt quadragesimum numerum sæpius attingant.

De monasterio S. Clare castelli Lugnani. Mon. XXII.

C V M honorabiles quatuor matronæ oppidi castelli Lugnani incolæ, ex viris, quibus nupserant, liberos minimè suscepissent, Seraphicoq; Ordini supra modum afficerentur, collatis in medium omnibus facultatibus, Tertiariarumq; sororum habitu sumpto, hunc conuentum, quem 18. eiusdem Ordinis sorores modò incolunt, in honorem beatæ virginis Claræ, anno Domini 1470. ædificarunt, ipsumq; cum quibusdam alijs honestis foeminis ingressæ sanctissimè, eo in habitu, vsq; ad vltimum vitæ terminum perseverarunt.

MÆC Romana Prouincia olim, sub beato patre Bonauentura totius Ordinis Generali Ministro, latius quàm impresentiarum patuit, cùm ex septem Custodijs tunc temporis constans 50. fratrum conuentus complexa fuerit, modò verò soluta huiuscemodi Custodiarum diuisione 39. tantum contineat. Meritò nihilominus secundum inter cæteras locum obtinet, cùm & à beatissimo patre Francisco (non quidem sub Prouinciæ titulo) originem duxerit, & Romam famosissimam Urbem, totiusq; mundi caput & principem, atque Christi Seruatoris Vicarij sedem, complectatur. Qua etiam de causa diuui Petri Apostolorum, Principis claudes Pontificiamq; mitram, pro insignijs, sibi præponere volui. Floruit præterea à temporibus beatorum patrum Bernardini de Senis, atq; Ioannis à Capistrano ad hoc nostrum vsq; æuum viris sanctissimis, Euangelicæq; paupertatis zelantissimis, qui eius amore & gratia Episcopales, immo & Cardinalitias dignitates vtrò oblatas viriliter respuentes, elegerunt potius sub Christo paupere pauperem vitam ducere, quàm dignitatibus insigniti fallacibus diuitijs implicari, desponsatæq; sibi paupertati fidem fallere. Huius Prouinciæ legibus plurimis annis sub iacuit Aracœlitanus conuentus, atq; inter coeteros principatum obtinuit: donec tandem ex Gregorij XIII. summi Pontificis dispositione ab eis solutus, atq; extra quamcumq; Prouinciam factus, Generali totius Ordinis Ministro parere iussus est. Maius sigillum, quo Romanæ Prouinciæ Minister pro sibi crediti muneris exequutione vtitur, Franciscani Instituti confirmationem, nempe Seraphicum patrem Franciscum iunctis ad pectus manibus, genuflexumq; ac stellis circumdatum, coram summo Pontifice sibi astante atq; benedicente, manuq; sinistra crucem tenente, necnon & sequentes literas S. P. R. Confirmatio Regulæ fratrum Minorum, sphericè papyro inducit. Sequuntur igitur institutum ordinem à monasterio sancti Francisci Transiberini Romæ erecto, quod inter 39. fratrum, & 14. sanctimonialium conuentus, quibus vniuersa hæc Prouincia absoluitur, principem locum obtinet, his paucis præmissis exordiemur.

De conuentu S. Francisci Transiberini Romæ. Conu. I.

VBI prius, toti Orbi dominantibus Romanis, ex altera Tiberis famosissimi fluminis parte, quæ & Transiberina nuncupatur, Claudij huius nominis primi Romanorumq; Imperatoris (fuerunt namq; duo Claudij, quorum alter, qui & hic est, tredecim annis & octo mensibus imperauit, patriaq; Lugdunensis, ac Calicula patruus fuit, alter verò vnico tantum anno & nouem mensibus principatus est, atq; ex Dardania originem habuit) palatium, cui & Romanorum nauale adiacebat, pluribus annis substitit, temporis verò successu, sub Christianis Principibus, parua ecclesia in honorem sancti Blasij, & xenodochium ad pauperes, peregrinosq; excipiendos constructa extitit: quorum dominium, atq; proprietas penes Benedictinos patres conuentus sanctorum Cosmæ & Damiani inquilinos erat. Ad hoc igitur hospitale Seraphicus ipse pater Franciscus Romæ agens diuertere assolebat, prout cellula adhuc perseuerans facillimè indicat. Erectum ergo eius filij atq; discipuli Romæ conuentum, hunc locum tanquam eorum patri gratissimum, & à prædictis patribus Benedictinis, & à sanctissimo Domino Gregorio IX. Pont. max. quemadmodum ex pijsimo quodam eius Apostolico breui, dato Perusij anno à Christo Seruatore in terris nato 1229. Pontificatus verò eius anno iij. atq; in huius loci archiuis quàm diligentissimè asseruato manifestum euadit, eodem anno, qui quartus à tanti patris morte fuit, humanissimè impetrarunt; quem & illustrissimi Amularæ (vulgò dell'Anguillara) Comites, sub inuocatione sancti Francisci, proprijs sumptibus ad monasterij dignitatem prouexere. Idq; eorum arma ecclesiæ parietibus incisa satis superq; produnt. Quorum tanta extitit deuotio, vt illorum alter in Tertium eiusdem Seraphici patris Ordinem verba fecerit, & moriens sub humili pauimento in huius ecclesiæ ingressu, atq; in Minoritico Tertiariorum habitu sepeliri voluerit.

Antequam ad huius sacrae aedis prerogatiuas deueniamus, fratrum huius Prouinciæ A Reformatorum institutionem, institutionisq; tempus & causam hic cursim referre libet, quamuis horum in prima nostri operis parte aliqualem mentionem fecerimus. Nam hæc domus 20. Reformatis fratribus deseruit, primamq; sedem, non solum in hac Prouincia, verum & inter cæteras totius Italiæ reformatas domos facillimè obtinet. Anno itaq; Domini 1532. cum quidam Franciscani patres Obseruantes, quorum Primipilus fuit pater ac frater Matthæus Bascius cuidam sorori Clementis VII. Pont. max. charissimus, se ex præfati summi Pontificis mandato ab Obseruatiâ Regulari subtraxissent, sibiq; nouum viuendi, induendiq; modum, sub Capuccinorum nomine, præscripsissent, venerabiles patres frater Stephanus à Molina, ac frater Bernardinus ab Astia, istius Prouinciæ alumni, optimiq; nominis religiosi, bullam quandam, quæ ab his verbis exorditur: In suprema militatis Ecclesiæ specula &c. ab eodem Clemente VII. B ijsdem temporibus impetrarunt, qua Citramontanæ cuilibet Prouinciæ quinque, vel sex domos, in quibus aliquot fratres, (quos Reformatos appellare libuit) sub arctiori viuendi modo degere possent, eligendi facultas data est. vt in strictiorem vitam inhiantibus de locis, in quibus multò foelicius, multoq; strictius quàm apud præfatos Capuccinos conuiuere, altissimoq; iuxta suæ Regulæ professionem & puritatem inferuire possent, opportunè prouideretur: Ne dilabentibus ad huiusmodi nouum Capuccinorum Institutum aliquibus (prout est mortalium ingenium ad nouitates procliuè) Regularis Obseruantia aliquid detrimenti pateretur. Hincq; erectis hac in Prouincia quibusdam religiosis domibus, Reformatio originem duxit, atq; ad cæteras Italiæ Prouincias deriuauit. Cuius alumni, licet strictius asperiusq; uiuant, totius tamen Ordinis Generalis Ministri, immo & Prouincialis eius Prouinciæ cuius finibus circumscribuntur, ferula, sed sub proprio Custode qui peculiarem eorum curam gerit, libentissimè subiacent.

Nunc verò ad huius loci prouilegia deuenientes, primò cuiusdam eius sacelli ab illustri, Romanaq; Matthæorum familia ædificati meminisse placet. Cum enim Seraphicus ipse pater à quodam eius stirpis sibi familiarissimo, pariterq; ditissimo semel ad prædium mutatus esset, eiusq; domum accedens pauperum cateruam, pro foribus, ex oblatiis eleemosynis comedentem offendisset, cum ipsis discumbens comedere coepit: Cui tamen superueniens ipse nobilis, qui fortè domo aberat, succensere coepit inquires: Præstaret domi honorificè, quàm in publica uia cum pauperibus & mendicis contemptibiliter comedere. At illi beatus Franciscus; Quid mihi irasceris, cum id ipsum, quod magister noster Christus fecerit, & ipse faciã. Quibus auditis præcepit nobilis ille seruis suis, vt stratis in ipsa uia mensis cibi protinus inferrentur, ibidemq; cum beato patre, ceterisq; egenis manducare uoluit: atq; maiore in Dei famulum deuotione concepta præfatum sacellum ex proprijs facultatibus, in ipsa templi prima erectione construi fecit. In quo corpus beatæ Ludouicæ de Alberthonis Romanæ, sanguine quidem illustris, sed miraculis illustrioris, sepultum est: Cuius tanta fuit ad Christi pauperes misericordia, & charitas, vt panibus illis erogandis tum aureos, tum quoq; argenteos nummos inter subigendum immiscuerit, negotium interim Domino committens, vt ipse iuxta maiorem cuiuslibet necessitatem eorum distributionem dirigere dignaretur. Extat præterea (vt prædiximus) beati patris cellula: & fructifera quædam atq; pulcherrima malus medica eiusdem manibus in horro, qui capacissimus amœnusq; est, plantata, cuius fructus, ex parte qua arbori annectitur, quinque pinnis in coronæ modum dispositis, E quæ sacrarum eius stigmatum numerum atq; mysterium haud dubiè præferunt, elegantissimè, ne potius dicam mirabiliter exornatur: quoddamq; altare, ex Apostolica auctoritate, hoc priuilegio donatum, vt quicumq; sacerdos missam pro defunctis ibidè celebrauerit, vnâ animam ex Purgatorij poenis liberet: & certus dotium numerus à deuotissima Confalonis Confraternitate, pro vndecim pauperibus virginibus matrimonio iungendis, assignatus, atq; ipso die Seraphici patris Francisci cuiuslibet anni ab illustrissimo Franciscani Ordinis Protectore erogandus.

A

De conuentu S. Petri in monte Aureo ibidem. Conu. II.

MONS Aureus, qui & Ianiculus, tertius mons est, qui extra Romā olim habitatus fuit, nomenq; à Iano, idest Noë Patriarcha hereditauit. Inibi siquidem ille in Europam trajiciens, vt Chamo sibi irreuerenti filio resisteret, eiusq; incompósitos mores reformaret, perpetuam sedem fixit, castrumq; ædificauit, atq; primus Hetruriæ Rex extitit, primusq;, qui ianuas, clauas, & duodecim fasces, quibus postea Romani Magistratus pro insignijs vsi sunt, ad muneris honestatem, decorem, & maiestatem adinuenit instituitq;. Non tamen solus regnauit, sed Sabatium Sagam, quem ab Armenia soluturus primum eius patriæ Pontificem crearat, à Nino Rege diuexatum, eiusq; persequutione, in Europam transfretare coactum, sibi in Regni collegam coaptauit, secumq; simul Regni sedem, & sceptrum tenuit. Huius Sabatij filius Sabus fuit, qui primus Sabinis nomen dedit, regiumq; diadema, ex Sabatij institutione, apud eos obtrinit. Ab hoc Sabo Sabellica Romana, nobilisq; prosapia originem duxisse fertur; quæ in Sabinia plurimis adhuc castris atq; oppidis potitur. Est igitur huiuscemodi Ianiculus mons & morte, atq; sepultura, tum Noë, tum Sabatij Hetruriæ (vt præfati sumus) Regum, tum quoq; Crani eiusdem Noë filij, celebris omnino atq; illustris. Quem tamen multò illustriorem reddunt præsens ecclesia, adiunctumq; monasterium beato Apostolo Petro sacratum, quod Catholici Hispaniæ Reges Ferdinandus, eiusq; legitima vxor Elisabetha, restaurata prius, atq; à ruinis vindicata eius ecclesia, proprijs sumptibus, ex beati patris Amadei consilio, edificari curarunt. Suaferat siquidem illis beatus is pater, vt si masculinam prolem, cuius desiderio maximè tenebantur, à Deo opt. max. impetratam cuperent, hanc sacram ædem, à quodam Rege Gallorum à fundamentis erectam, semiq; constructam atq; derelictam, soluto prius iusto pretio, in tanti Apostoli honorem ex voto perficerent, sibiq; conuentum coedificarent. Quod & illi voti compotes effecti, eiusq; curam patribus Amadeis committentes, ex tempore præstiterunt. Quibus vsq; ad Pij V. Pont. max. tempora subfuit. Illis tamen exauctoratis, atq; in Regularem Obseruantiam, ex eius mandato, transeuntibus, transiuit & ipsa in huius Prouinciæ ius. Cuius amoenitas, capacitas, salubritas, atq; pulchritudo maxima profectò est. Cum ecclesia ipsa plurimis, ijsq; pulcherrimis saccellis, atq; picturis exornetur, conuentusq; contiguus 40. fratres commodissimè capiat, & adiacens locus hortis, arboribusq; oppletus sit, ac tandem ecclesia atq; monasterium in accliu constituta purissimo aëre, atq; purgato gaudeant. Ingredientibus præterea primum claustrum occurrit sacellum eodem in loco, ex quo Apostolus Petrus cruci affixus ad coelos euolauit, sphericè constructum, cui Paulus III. Pont. max. plenariam indulgentiam, in fidelium ipsum à Dominica in passione vsq; ad octauam resurrectionis Dominicæ accedentium fauorem, concessit, atq; speciale hoc priuilegium impertitus est, vt quisquis sacerdos missam pro defunctis in eius altari celebrauerit, vnam animam ex Purgatorij poenis eruat. Extat & aliud sacellum, sed in ecclesia erectum huiuscemodi Apostolica concessione donatum.

D

De conuentu S. Bartholomæi etiam ibidem. Conu. III.

E

CVM Romani oestro perciti, post pulsum ab vrbe Roma Tarquinium superbum Regnoq; deiectum, atq; eius facultates Diris sacratas, immisiss in eius amplissimas segetes, quæ in campo Martio latè patebant, plurimis messoribus, vniuersam messem in manipulos redactam Tiberinis aquis commisissent, lapidesq;, ne alicui ad margines deflectens vsui esse posset, sed potius aquis obruta deperiret furiosius sibi immisissent tū ex ea, tum quoq; ex aggestis ruderibus, iuxta Titi Liuij Patauini sententiam, agger quidam in modum insulæ, in medio Tiberi, prominere cœpit. Quem postea ijdem Romani lapidibus, firmissimoq; cemento stabilientes, atq; ad nauis instar prouehentes, duplici templo, altero quidem Ioui Licaonio, altero verò Æsculapio dicato, exornarunt: dupliciq; itidem nomine, Licaoniæ scilicet, atq; Tiberniæ insule insigniuere.

Hanc

Hanc Marcus Curio Ædilis, ac Quintus Lapis, prout ex antiquissimis literis cuidam lapidi eiusdem pontis incisis liquidò constat, constructo pulcherrimo lapideoq; ponte, continenti, quæ urbem respiciebat, iunxere, & primus Valens, Valentinianusq; Imperatores, ex altera parte, quæ ad Ianiculum vergit, consimili ædificato ponte firmiori terræ vniuerunt. Vnde & quatuor capitum vterq; pons, à quatuor scilicet Principibus sui authoribus nomen, insigniaq; hæreditauit: licet à primæua sui erectione alter Fabritius, alter verò Cæstius dictus sit.

Expiaturus igitur Gelasius Pont. max. huiusq; nominis I I. hanc eandem insulam, templum diuo Bartholomæo Apostolo sacrum in ea erigi curauit: quod tamen temporis successu, adiuncto sibi monasterio, inhabitauerunt patres Clarenii. Quibus tandem ad Regularem Observantiam redactis fratres nostri, sub Pio V. summo Pontifice, succedere. Est autem sacra hæc ædes, quam 18. fratres frequentius inhabitant, populo Romano celeberrima, tum ob indulgentias sibi à summis Pontificibus concessas, tum quoq; ob sacrosanctas reliquias ibidem asseruatas. Nam & mille annorum indulgentia per singulos dies, qui tamen quadragesimalibus, dominicis, atq; cæteris festiuis diebus duplicantur, & plenaria per nouem illos continuos, qui à primis vespers festiuitatis præfati Apostoli sequuntur, in fidelium beneficium gaudet: & sacris corporibus eiusdem diui Bartholomæi, sanctorumq; Paulini Episcopi & confessoris, Alberti confessoris, Marcellini atq; Superantij martyrum venustatur. Primum quidem corpus, videlicet beati Bartholomæi Beneuento Romam ab Othone huius nominis II. piensissimoq; Imperatore translatum est: sed quatuor posteriora in puteo è regione summi altaris effosso adinuenta fuere. Sunt præterea in huius loci sacrario bina sanctorum Simonis & Iudæ Apostolorum brachia, atq; sancti Iacobi itidem Apostoli mentum, insuper & plures aliæ diuersorum sanctorum reliquie. Cum autem anno Dominicæ Incarnationis 1557. sub Iulio III. summo Pontifice, inundante Tibere, quicquid ab ecclesia erat ædificij infans aquis cessisset, ne tantum pignus, corpus videlicet beati Bartholomæi periret, aquarumq; iniuriæ exponeretur, ab hac ecclesia ad sancti Petri in Vaticano basilicam, ex Pontificio mandato, translatum est. Sed restaurato monasterio, firmitusq; stabilito, atq; Paulo IIII. Pontifice itidem maximo ad totius ecclesiæ militantis clauum sede nte, antiquiori huic loco restitutum extitit.

De conuentu sanctæ Mariæ de Paradiso Viterbij. Conu. IV.

VITERBIUM, quod & Hetruria à veteribus nuncupatur, antiquissima ciuitas est, & plurium heroum, videlicet Noë siue Iani, Comeri Oëni Tusciæ Regis, Itali, Hesperii, atq; Herculis, qui & Iupiter Osiris, habitatione insignis, & Desiderij Longobardorum Regis, à quo Viterbium nomen obtinuit, ædificatione illustris, & thermarum abundantia salubris, præfatiq; Herculis castrum extitit olim. Ad ducentos igitur passus ab hac nobili ciuitate ædificatus conspicitur conuentus quidam sanctissimæ Mariæ de Paradiso sacratus, quem viginti fratres nostri vt plurimum inhabitant. Hunc ad Cistercienses moniales aliquando pertinuisse, & ab eis ad fratres nostros, sub venerabili patre fratre Iacobo Reatino, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, ab illustrissimo domino Ioanne Florentino S. R. E. Cardinale, mensis Iulij 2. anno verò à Christo seruatore in terris nato 1439. sed Pontificatus Eugenij IV. summi Pontificis ix. ex eiusdem tamen summi Pastoris mandato, translatum fuisse certissimis monumentis, indubiq; traditione edocemur. In cuius ecclesia plures patres sanctitate insignes tumulati sunt. Quorum alter, licet à plurimis annis vita functus, integer adhuc omnino, atq; incorruptus in quadam chori sepultura perseuerat: alius verò superiori anno, scilicet 1584. dum casu effossa terra sepulchrum aperiretur, eodem modo suauiterq; fragrans ex insperato apparuit. Extatq; imago quædam Virginis gloriosæ deuotissima, quæ plurimis coruscat miraculis, ac præcipuè feminis in puerperio periclitantibus adest. Quapropter sancta Maria de Partu passim nuncupatur. Insuper & fideles per sacramentalem confessionem expiati, à sabbato in Albis vsq; ad solis dominici sequentis diei occasum, ex summi Pontificis Gregorij XIII. concessione liberali, plenariam per singulos annos indulgentiam, ad perpetuam rei memoriam, assequuntur.

A *De conuentu sanctissimæ Trinitatis Orbeti.* *Conu. V.*

ANNVENTE Martino V. Pont. max. vt ex quadam bulla Eugenij IV. eius successoris data 18. Maij, anno Dominicæ Incarnationis 1445. Pontificatus verò eiusdem 14. quæ adhuc habetur, satis patet, hic locus sanctissimæ atq; indiuiduæ Trinitati dicatus, atq; ad primum lapidem ab Orbeto antiqua satis ciuitate constructus à senatu, simul & à deuoto Orbetensi clero, anno Domini 1429. aliò inde translatis quibusdam Benedictinis monialibus eius incolis, fratribus nostris in perpetuum vsum, concessus fuit. Illumq; eorum 20. ab eo temporis commodissimè, tum ob loci capacitatem ciuiumq; deuotionem, tum quoq; ob hortorum amœnitatem & copiam, aquarumq; abundantiam inhabitant.

B *De conuentu S. Mariæ maioris Tiburis.* *Conu. VI.*

CVM quædam Benedictinæ moniales Tiburis degentes, nescio quibus de causis, Tiburtinis exosæ essent, suffectis sibi, anno à Seraphici patris morte 25. ex Alexandri IIII. Pont. max. decreto, cuius bulla anno sui Pontificatus ij. data adhuc in huius loci patris Guardiani cubiculo diligenter custoditur, patribus Franciscanis Conuentualibus, loco, qui sanctæ Mariæ maiori sacratus erat, motæ sunt. Sed ijsdem patribus à Pio II. Pont. max. aliò translatis, præfatus conuentus, (de quo impræsentiarum agimus) ex Apostolica eius auctoritate, fratribus nostris concessus, atq; à summo Pontifice Nicolao IIII. eius successore confirmatus extitit. Eorum diplomata adhuc supersunt. Ecclesia, præfata Pio II. Tiburis agente, à quodam Episcopo Sardo consecrata fuit, & pulcherrima, atq; plurimis miraculis insigni Deiparæ Virginis imagine, quodamq; altari priuilegiato, in quo fidelium animæ per Missarum sacrificia ex purgatorij poenis liberantur, atq; pallio beatissimi patris Francisci venustatur. Fuit olim Tiburtina ciuitas, ob aëris salubritatem, lociq; amœnitatem, veteribus Romanis, præcipuè verò Adriano Imperatori, vt eius villæ vestigia adhuc indicant, familiarissima, & à Vergilio famoso Poëta, ob Tiburtinæ sibyllæ natiuitatem, summè celebrata. Quam & Desiderius Imperator duplici muro cinxit. Commorantur deniq; hoc in monasterio, quod (vt præfati sumus) beatæ Mariæ maiori sacratum euasit, licet frequentius beato patri Francisco à Tiburtinis tribuatur, 18. fratres, qui diuinis intenti excubijs, optimè apud omnes audiunt.

De conuentu sancti Laurentij Velitrarum. *Conu. VII.*

SACRA hæc ædes, quæ intra muros Velitrarum, insignis olim Volscorum ciuitatis, atq; Octauiae gentis origine illustris, in honorem sancti Laurentij martyris confurgit, & ab 18. fratribus inhabitatur, antiqua satis est: cum à 120. eoq; amplius annis Franciscanæ Regularis Obseruantiae obsequijs à summo Pontifice Pio II. mancipata sit. Cuius apostolicum diploma hac ipsa de causa, anno Dominicæ incarnationis 1460. Romæ expeditum in huiusmet loci cartophilacio asseruatur.

De conuentu sancti Antonij montis Reatis. *Conu. VIII.*

STVPEFACTI Reatini ciues ex plurimis miraculis, quæ beatus pater Franciscus adhuc viuens apud ipsos edidit, ac sibi, foecundæq; suæ proli mirum in modum affecti, hunc locum beato patri Antonio dicatum, ac tyronibus religiosi, in omni pietate, Dei timore, & monasticis ritibus apprimè educandis omnino idoneum, quem 18. fratres commodissimè inhabitant, ex concessione Sixti IIII. Pont. max. cuius Apostolicum breue sub datum Romæ 18. mensis Nouembris, anno Dominicæ incarnationis 1474. Pontificatus verò sui iiij. in cubiculo patris Guardiani diligentius custoditur, communibus publicisq; sumptibus, ad centum passus à Reate Vmblica, communiq; eorum ciuitate, in amœni cuiusdam collis cliuo extrui curarunt.

De conuentu sancti Francisci Prænests. *Con IX.*

PRÆNESTE, siue Prænests Latij oppidum edito in loco, naturaq; munito situm est, & ita dictum, vel quia à Prænesto conditore Latini filio, Vlyssis & Circes nepote, vel à loci situ, quod montibus præstet. Vnde & altum Præneste ab aliquibus dicitur. Intra eius ergo vallum, ij qui Fratricelli olim dicti sunt, maleq; de fide catholica

Q senserunt,

senferunt, hunc locum beatissimo patri Francisco sacrum, per aliquot annos, occu- A
parunt. Quem tandem nostri fratres, ijs pulsus, ex Martini V. Pont. max. concessione,
& potestate sibi anno sui Pontificatus 9. vt eius bulla in Aracœli archiuo asseruata li-
quidò constat, humanissimè facta, obtinuerunt. Creditur tamen conuentus hic com-
munibus oppidanorum facultatibus edificatus. Idq; eorum ad 12. fratres eius accolae
humanitas facillimè indicat.

De conuentu sancti Francisci Chora. Conu. X.

OBTENTA prius, anno à partu Virgineo 1521. à Clemente VII. summo Pon-
tificæ Apostolica auctoritate, pia Chorenſis communitas, ex singulari tantum de-
uotione qua in Franciscanam ferebatur familiam, hunc conuentum beatissimo patri
Francisco sacrum, non longè ab eius communi oppido Chora, quod in Latio situm est, B
ex publicis prouentibus, ad commodam 10. fratrum habitationem, circa præfata tem-
pora, construi fecit. Apostolicum verò prædictæ concessionis breue, datum anno Pon-
tificatus eiusdem Clementis VII. in Chorenſi tabellario diligenter asseruatur.

De conuentu sancti Martini Verularum. Conu. XI.

SACRA hæc ædes, in honorem sancti Martini Verulis erecta, satis antiqua est,
cùm sub Honorio I. Pont. max. anno à lætabunda Christi Natiuitate 1127. men-
ſis verò Augusti 22. à reuerendissimo Læto Verulanensium Episcopo consecrata exti-
terit. Erektionis tamen ipsius certum tempus, aut author inuestigari minimè potuit.
Constat nihilominus eâ plurimis annis à Benedictinis monialibus occupatam, ab eisq;
quibusdam de causis aliò translatis ad fratres nostros, sub beato patre Ioanne Capistra- C
no, tunc vniuersæ Cisinontanæ obseruantis familiæ Generali Vicario, ex Nicolai V.
summi Pontificis dispositione 3. Februarij, anno Domini 1449. Pontificatus verò eius-
dem Nicolai iij. translata fuisse. Minoriticam vitam hoc in monasterio agunt 18.
fratres, ac inter reliquas sanctorum reliquias palliolum præfati beati Ioannis Capistra-
ni, plurimis pellendis languoribus à fidelium corporibus remedium peropportunum,
religiosius in sacrario custodiunt.

De conuentu sancti Francisci Sermoneti. Conu. XII.

AD duo milliaria à Castro Bassano, siue Bassano, vbi magnus Saturnus, qui &
Abirides Cretensium Rex, Iouis eius filij persecutionem fugiens delituisse dicitur, D
à quo & Latium, quod ea in patria latuerit, sic appellatum euasit, in collis cuiusdam
amœni cliui, atq; ad 500. passus à Sermoneto Latino oppido, hoc monasterium bea-
tissimo patri Francisco sacratum ab illustrissimo Guliermo Caëtano, cui præfatum op-
pidum Sermonetum suberat, ex Apostolica auctoritate ædificatum, capacissimisq; hor-
tis & nemore donatum fuit. Cuius pietatem, singularemq; in Franciscanam Religio-
nem beneuolentiam sequuti eius successores, summis beneficijs & eleemosynis 16. fran-
tres eius habitatores perpetuò prosequuti sunt, atq; in hodiernum vsq; diem prosequun-
tur. Qui Apostolicum huiusmodi concessionis breue videre desiderauerit, huius loci
cartophilacium consulat.

De conuentu sancti Francisci Sublaci. Conu. XIII.

EX quibusdā reuerendissimi Angeli Viterbiensis Episcopi, atq; Ioannis XXII. Pont.
max. Vicarij literis, datis 8. mensis Decēbris, anno Dominicæ Incarnationis 1327.
Pontificatus verò præfati summi Pontificis Ioannis 8. atq; in cubiculo patris Guardia-
ni asseruatis, quibus 40. anni de iniunctis poenitentijs omnibus hanc sacram ædem, bea-
tissimo patri Francisco dicatam, atq; piæ communitatis sumptibus, (vt ex quibusdam
indicijs colligi potest) non longè ab oppido Sublaco constructam, in sanctorum Fran-
cisci, Antonij de Padua, & Claræ festiuitatibus, atq; in die consecrationis eiusdem in-
gredientibus, remittuntur, ipsam fuisse consecratam liquidò constat. Sed quo certo tem-
pore, vel cuius auctoritate tum ipsa, tum quoque adiunctus conuentus, qui 18. fratri-
bus inseruit, ædificari coeperint, id sanè nullo pacto inueniri potuit.

A *De conuentu sancti Francisci Ciuitella. Conu. XIV.*

CONVENTVS hic Seraphico patri Francisco sacratuſ, ac propè oppidum Ciuitellam extructuſ, patribuſ Franciſcaniſ Conuentualibuſ hoſpitio excipièdiſ, ex conceſſione Calixti III. Pont. max. viuæ vocis oraculo facta, olim inferuiuit. Temporiſ verò ſucceſſu, ex Apoſtolica Pij II. Pontificiſ itidem maximi auctoritate, cuiuſ breue datum Romæ 16. Decembris, anno à ſalutifera Chriſti Natiuitate 1438. Pontificatuſ verò eiufdem anno j. in cubiculo patriſ Guardiani eiuf Minoritici conuentuſ, qui propè Palumbariam (de quo tamen inferiuſ) conſurgit uſq; in præſens perfeuerat, huiuſ Romane Prouinciæ patribuſ adiudicatuſ eſt. Non tamen ea in forma quam modò præſert, ſed in pauperculi tantum hoſpitioli figura. A qua tandem fratrum opera atq; ſolicitudine, oppidanorumq; munificentia, in iuſtum monaſteriolum tranſlatuſ eſt: Ita vt commodè ſatiſ 8. fratres capere poſſit. Quibuſ bina capita ibidem aſſeruata maxima in ueneratione ſunt, quòd duorum beati patriſ Franciſci ſociorum fuiſſe tum à fratribuſ, tum quoq; ſecularibuſ mordicuſ aſſeuerentur.

De conuentu ſancti Angeli vallis Montona. Conu. XV.

VALLIſ Montona Latij paguſ eſt, à montibuſ quibuſ ferè conſepitur ſic dictuſ, ſpectatq; ad Romanam, nobilemq; Comitum proſapiam, ex qua plureſ ſummi Pontificeſ, plurimiq; Cardinaleſ, tanquam ex equo Troiano, olim prodière. E regione ergo ipſiuſ conuentuſ hic ſancto Angelo ſacratuſ, qui & antiquituſ Abbatia ſub Benediſtiniſ patribuſ fuit, in accliuiori cuiuſdam ſpecioſi, nẽmorofiſq; collis parte conſurgit. Quem præſata Comitum familia, ad quam patronatuſ iuſ attinet, ex Apoſtolica auctoritate, à prædictiſ patribuſ Benediſtiniſ ad noſtroſ fratres, quorum 10. ibidem modò commorantur, transferri curauit. Cuiuſ eccleſia, quæ & pulcherrima eſt, tum ob plurimaſ indulgentiaſ ſibi à diuerſiſ ſummiſ Pontificibuſ, præſertim in feſto Archangeli Michaëliſ, conceſſaſ, tum ob alteruſ ex diui patriſ Antonij digitiſ, tum quoq; ob quendam diuæ Apolloniæ virginiſ & martyriſ dentem ibidem aſſeruatoſ, à circumuiciniſ populis, & ab eiufdem pagi inquiliniſ maximè frequentatur.

De conuentu ſanctæ Mariæ Palatioli. Conu. XVI.

AD quatuor millia paſſuum à Tuſculo inſigni olim Latij ciuitate, quam ſummi Pontificeſ, quòd Frederico Ahenobardo Imperatori Pontifici belluſ inferenti auxilio fuiſſent Tuſculani, ad tantam calamitatem redegerunt, vt obſcuruſ nunc vicuſ ſit, dicaturq; à Romanis Friſcatuſ: atq; ad radiceſ Albañi montiſ, eo ipſo in loco in quo Alba longa, à ſitu porrectæ in dorſo urbiſ ſic dicta, olim ab Aſcanio ædificata extitit, inter condenſaſ arbores conuentuſ hic ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ ſacer, quem quidam Stephanuſ, cuiuſ patria & familia omnino ignorantur, multis ab hinc annis ædificauit, fratribuſq; Cartuſianiſ in habitationem conceſſit, ac Martinuſ V. Pont. max. iſ aliò tranſlatiſ fratribuſ noſtriſ ex Apoſtolica auctoritate mancipauit, artiſicioſè ſatiſ ſituſ eſt. Imminet præterea profundiſſimo cuidam lacui, eiufq; eccleſia conſecrata eſt: ſed à quo, vel quando id ſibi contigerit nequaquam aſſequi potuit. In egreſſu verò eccleſiæ ad dexteram antiquiſſimuſ cuiuſdam Romani Conſuliſ, ſed gentiliſ, eiufq; coniugiſ mauſolæuſ occurrit, in quo anno à Chriſto Seruatore nato 1576. theſauruſ non aſpernanduſ fortè fortuna repertuſ fuit. Commorantur deniq; hoc in loco 10. fratres, atq; ex laborioſa mendicatione, quòd ſyluaticuſ omnino ſit, diſtetq; à proximiori oppido duobuſ milliariſ; victuſ acquirunt.

De conuentu S. Franciſci Palumbariæ. Conu. XVII.

EX maxima deuotione, qua incolæ pagi Palumbariæ in feſtuſ dedicationiſ ſanctæ Mariæ ad niueſ feruntur, qua etiam de cauſa & iſ dieſ feſtiuſ, nundiniſq; percelebris apud eoſ eſt, & ædiculam eidem feſtiuitati ſacratam, non longè à Minoritico conuentu ædificari curarunt, & ipſuſ conuentuſ, qui vnico tantum milliari ab eorum pago diſtat, & re vera beatiſſimo patri Francisco dicatuſ eſt, eodem prorfuſ nomine appellant. Hic itaq; conuentuſ, qui ab 8. fratribuſ inhabitatur, ab illuſtriſſimo Iacobo Sabellio eiufdem pagi temporali domino, ex propriiſ facultatibuſ conſtructuſ, & à

Pio I I. Pont. max. quemadmodum ex eius Apostolico breui in eiusdem monasterij archiuo diligentius asseruato patentissimè constat, fratribus nostris collatus fuit. Cuius ecclesiam reuerendissimus pater frater Ioannes Bitontinus dignitate quidem Episcopus, sed professione Minorita, de religioso more consecrauit. Substitit olim ad mille passus ab hoc loco famosum Aureliani atq; Philippi Imperatorum palatium, sub cuius ruinis, quarum adhuc vestigia apparent, plura vasa tum aurea, tum argentea, tum quoque aenea, plurimaq; numismata superioribus annis reperta fuere.

De conuentu S. Pauli Podij Donadei. Conu. XVIII.

DETVRBATIS ex Apostolica auctoritate, legitimas ob causas, Benedictinis quibusdam monialibus de monasterio, quod apud Podium Donadei (vulgò Poggio natio) antiquissimum oppidum diu incoluerant, alioq; transmissis, ne locus ab eis derelictus, debito honore priuatus, prophanationi, ruinæq; exponeretur, fratribus nostris, ex eadem auctoritate, atq; ex oppidanorum beneplacito, ante centum annos, si seniorum traditioni standum sit, concessus fuit. Quorum 10. vt plurimum ibidem commorantur.

De conuentu S. Jacobi Podij Busconis. Conu. XIX.

IMMINET alteri Reatinæ vallis parti saxosus quidam mons Seraphico patri Francisco olim familiarissimus, prout cubitorum, pedum, capitisq; eius vestigia viuo lapidi, supra naturam, impressa, sacellumq; ibidem erectum manifestè satis indicant. Hunc ergo, post plurimas Dæmonis tentationes superatas, celebresq; victorias de eo reportatas, certus ex diuina reuelatione de ante actorum peccatorum remissione ibidem factus beatus idem pater, Minoritici alicuius conuentus vicinitate, in tantorum beneficiorum gratiam & memoriam, decorare voluit. Quapropter fauētibus sibi accolarum eius oppidi, quod Latine Podium Busconis, Italicè verò Poggio Bastone nuncupatur, atq; in valle Reatina non longè à præfato monte confurgit, pijs eleemosynis, hanc sacram ædem, quam vt plurimum 7. fratres inhabitant, in honorem sancti Iacobi Apostoli ædificari curauit. Hic est ille locus, quem chronicorum Ordinis nostri author sub nomine eremitorij miris encomijs celebrat, quemq; beati patris Ægidij receptio & nouitatus commendatissimum reddunt. Extant quoq; prædicto in monte Dæmonis vestigia saxo, dum gigantis phantastica forma indutus beatum Franciscum à Feruenti oratione horribili suo conspectu auertere nititur, impressa. Quibus proximum est sacellum, eodem in loco, in quo beatissimus idem pater de peccatorum condonatione certior factus est, constructum.

De conuentu S. Mariæ de Prato Campaniani. Conu. XX.

CAMPANIANVM, siue potius Capinianum (vulgò verò Campagnano) à Capena sic dictum, antiquissimum oppidum est, distatq; ab Vrbe Roma 16. miliaribus. Sed multò minus à Veio, siue Lartheniano Veientum Regia, quam Romani Marci Furij Camilli suasu demoliti, depopulatiq; sunt, olim distauit; cum vix ad vnum lapidem ab ea seiunctum fuerit. Huius igitur oppidi habitatores, ex maxima qua in Franciscanam familiam deuotione ferebantur, multis retrò annis, hunc conuentum beatissimæ Virginis Mariæ de Prato sacrum, ad 200. passus ab eorum communi oppido, in accliuiori quodam loco ædificari, præfatiq; Ordinis fratribus tradi curarunt. Cuius Conuentuales cum ibidem diu commorati fuissent, eiusdem instituti Obseruantibus, ex Apostolica auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1488. cedentes aliò se transfulerunt. Est sacra hæc ædes, quam 12. religiosi frequentius occupant, Capinianis commendatissima, atque corpore beati fratris Stephani professione laici elegantissimè exornatur.

De conuentu S. Mariæ Secunda Morlupi. Conu. XXI.

SEMI tantum ab oppido Morlupo, sed decimo quarto ab vrbe Roma milliari conuentus hic beatissimæ Mariæ Secundæ sacratus exurgit: quem illustrissimus, pariterq; reuerendissimus Aldobrandinus Vrsinus eiusdem oppidi temporalis dominus, ac Nicofianus

A Nicofianus Episcopus, anno à lætabunda Christi Natiuitate 1500. proprijs sumptibus, ex Apostolica auctoritate, ex modico tuguriolo siue eremitorio in iustum conuentum transferri curauit, quemq; ab eo temporis 9. fratres inhabitant. Additus est autem titulo secundarius numerus, eò quòd deuotissima gloriosissimæ Virginis imago ibidem existens, quæ & conuentui nomen dedit, & Morlupanis conuicinisq; populis, ob frequentia miracula, in maxima veneratione est, secundo loco à beato Euangelista Luca depicta extiterit. Siquis verò nos somnium, aut senile commentum hac in re referre existimauerit, testimonium cuidam lapidi huius ecclesiæ impressum legere non grauetur, idq; ita esse procul dubio percipiet.

De conuentu sanctæ Mariæ de Lilijs Manliana. Conu. XXII.

B **P**ROPE Manlianam Tuscorum olim urbem, hodie vero summorum Pontificum villam, consurgit conuentus hic beatissimæ Virgini Mariæ de Lilijs sacratus, atq; ab 8. tantum fratribus inhabitatus: qui patres Clarenos sui fundatores atq; authores agnoscit. Cum eorum opera & solitudine, ex pijs tum Manlianensium, tum quoq; adiacentium populorum eleemosynis, à 100. annis & ultra, longè à sæcularium consortio, pro illorum patrum more, ædificatus fuerit. Sed illis in Franciscanam Regularem Obseruantiam, ex Pij V. Pont. max. mandato, transeuntibus, transiit & ipse in huius Prouinciæ catalogum. Retinuit nihilominus sanctitatis rem atq; nomen, cum ea propter non minus hodie quàm olim à sæcularibus frequentetur.

De conuentu sancti Bernardini Ortarum. Conu. XXIII.

C **I**N Tusciæ confinibus, atq; ex altera Tiberis famosi fluuij parte, eodem in loco in quo olim antiquissima ciuitas Cita, ab Italo Attralao seu Chiti eius fundatore & habitatore sic dicta, constiterat, conuentus hic beato patri Bernardino de Senis dicatus subsistit. Cuius longitudo adiunctis hortis, & sylua muris cincta milliære complet, situs verò accliuus est, atq; ex altera parte Ortanum, siue Ortam Heruscam ciuitatem, nec longè à se distantem, Tiberimq; flumen, ex altera Umbriam, Naremq; fluuium, & ex alteram Sabiniam sibi ferè conterminas prospicit. Eius verò primus author atq; fundator beatus pater Bernardinus de Senis fuit: cum ad eius feruentissimam prædicationem Ortani ciues ædiculam simul & monasteriolum ex publicis prouentibus ibidem ædificauerint. Quod tamen ruinam minitans pius quidam Dominicus Sanctus Ortanus quoque ciuis, sub Pio II. Pont. max. suis sumptibus refecit, restaurauit, ampliauitq;. Idq; ita esse testantur huiusmodi literæ cuidam lapidi huius ecclesiæ incisæ.

D **T**empore diui Iesu Christi anno Domini M.CCCCLXIII. Pontificatus Pij Papæ II. mense Maij die 22. Dominicus Sanctus sancto Bernardino hanc sanctam domum sua impensa institui mandauit. Ex Orta ciuitate oriundi fuere beatus pater Benignus de Ortis Panormi Minoritico in conuentu sepultus, & beatus quoq; pater Ioannes Ortanus in Aracoelitano monasterio humatus. Præterea sancti Michaëlis apparitio Ortanis ciuib; ex voto festiua est. Nam laborantibus illis aquæ penuria, segetibusq; ea propter pereuntibus, cum casu ea die beatus pater Vngarellus Apostolicus prædicator, atque Prouinciæ sancti Antonij alumnus in foro ad populum sacram concionem haberet, sibi suasit, vt si abundantem pluuiam è coelis demissam cuperent, se ad huiusmodi diem festiuè in perpetuum celebrandum ex voto obstringerent. Quo factò tantus aquarum imber ex tempore decidit, vt præsentī necessitati abundantissimè, atq; peropportunè obuiam itum sit. Ad quintum milliære à præfata ciuitate Orta inuisere adhuc licet inclytæ, sed dirutæ ciuitatis Meoniæ à Tyrrheno Meone olim conditæ vestigia: & ad secundum, sphericum quendam lacum, paruulum quidem, sed omnino mirabilem, qui singulis sex horis crescit decrescitq;, adeò vt in accremento maxima cum agilitate & facilitate molendini rotas in gyro voluat, & in decremento retrocedentibus per occultos meatus aquis nudam arenam ostendat: & inter estuandum modò carbones, titiones, cineres, buffones, testudinesq; ex intimis propellit, modò verò aquam rubeam, palentem, nigram, croceamq; emittit, ita vt sua diuersitate discolorum quoq; Tiberim fluuium reddat, & mortales admiratione perfundat. Commorantur deniq; hoc in monasterio 10. fratres.

De conuentu S. Francisci Corythi. Conu. XXIV.

Q V E M A D M O D V M ex Apostolico quodam Iulij II. Pont. max. breue, dato apud Ciuitatem Veterem anno Dominicæ Incarnationis 1510. Pontificatus verò eius vij. sed mensis Martij die 15. liquidò constat, conuentus hic beatissimo patri Francisco sacratu, quem 13. fratres, frequentius inhabitant, publicis sumptibus à deuoto Senatu, in meditullio ciuitatis Corythi, aliàs Crogeti, (vulgò verò Corneto) circa eadem tempora constructus, absolutusq; fuit. In quo gloriosi martyris Agapiti caput honorificè reconditur, & à secularibus frequentatur.

De conuentu S. Francisci Canini. Conu. XXV.

C A N I N V M siue potius Tuffaninum (nam ex ruinis Tuffanane antiquissimæ ciuitatis, sicut & Tuscanella propinquum oppidum, ædificatum fuit, & ab eadem, sicut, & illa, denominationem aliquando accepit) Heturriæ pagus est, spectatq; ad nobilissimam Farnesiorum familiam. A qua ante aliquot annos, non longè à præfato pago, hic conuentus beatissimo patri Francisco dicatus, atq; ad 10. fratres sui accolæ commodissimè excipiendos omnino idoneus, summa liberalitate constructus fuit: & largissimas eleemosynas tum ad fratres induendos, tum ad eorum quotidianas necessitates subleuandas, tum quoq; ad Prouincialia Commitia, quoties sese occasio offert, ibidem celebranda in dies accipit.

De conuentu Insula Bisentina. Conu. XXVI.

E M E D I O lacu Volturno amœna quædam insula, cui Bisentina nomen est, exurgit, quam Malassuntæ Gottorum Regina, eiusq; filij (si Procopio Gottorum historiographo fides adhibenda sit) sepulchra celebrem reddunt. Hanc cum reuerendissimus Onufrius Sinuessanus montis Faliscorum (vulgò monte Fiascone) Episcopus à religiosis viris inhabitatam cuperet, Eugenio III. summo Pontifici, vt eam Franciscanis Obseruantibus concederet, illisq; vnus ibidem conuentus erigendi facultatem faceret, supplicauit. Quo tandem annuente conuentus hic diuis Iacobo Apostolo, atq; Christophoro martyri sacratu, ex diuersis piorum eleemosynis, præcipuè verò illustrissimæ Farnesiorum familiæ, ab iisdem, circa annum Dominicæ Incarnationis 1441. in ameniori totius insulæ parte constructus est. Adiunctæ quoq; sunt illi septem ædiculæ, sub Francisci, Gregorij, Pij, Concordiæ, aliorumq; sanctorum titulis, quibus Pius II. Pont. max. indulgentias septem Romanæ Urbis ecclesijs à diuersis summis Pontificibus concessas impertitus est: Quas & Paulus Papa III. edito Apostolico breui, sub datum Romanæ 20. mensis Martij Pontificatus eius anno vj. confirmauit. Sui patronam agnoscit hic locus illustrissimam Farnesiorum familiam, plurimosq; eorum honorificè tumulatos continet: atq; maiori ex parte 8. Fratres eius accolæ ex pijs eius eleemosynis alit.

De conuentu S. Francisci Pitiliani. Conu. XXVII.

I S fuit affectus, eaq; beneuolentia illustrissimorum Ludouici Vrsini, eiusq; charissimæ coniugis Iuliæ Comitis in Obseruantem Franciscanam familiam, vt communibus, proprijsq; sumptibus, (nisi literè fornicis chori insculptæ nos fallant) semi tantum milliari ab eorum oppido Pitiliano, hunc conuentum in honorem Seraphici patris Francisci, ad commodissimam 8. fratrum habitationem, ædificari curarint.

De conuentu sancti Petri Scansani. Conu. XXVIII.

R I M A N T I mihi cartophilaciū huius conuentus, qui non procul ab oppido Scansano sub inuocatione sancti Petri consurgit, quiq; à 7. fratribus inhabitatur, occurrit cuiusdam Apostolici breuis transumptum, anno Dominicæ Incarnationis 1507. Pontificatus verò Iulij II. anno ij. actum, quo illustris quidam heros ex Sfortianorum familia genus deducens eius author traditur, asseruiturq;.

De conuentu sancti Rochi Farnesi. Conu. XXIX.

A P V D oppidum Farnesium, cui amplius ingensq; campus Germanorum olim, Ligurumq; (quos Cato in suis fragmentis gigantes vocat) cede, & exterminio, sub Hercule, eiusq; filio Lamone, igne, lapidibusq; è cœlo demissis, celebris omnino atq;

A atq; insignis adiacet, hoc monasterium in honorē sancti Rochi, ex Apostolica Pij III. Pont. max. auctoritate sibi anno à Virgineo partu 1560. Pontificatus verò eiusdem ij. facta, illustrissima, simulatq; deuotissima Iulia Aquaiua, quocunq; alio secluso fauore, sed proprijs tantum sumptibus ædificari curauit. Cui idem summus Pontifex plenariam omnium peccatorum indulgentiam, perpetuò duraturā, edita Apostolico breui sub datum Romæ 15. Iulij, anno Domini 1562. à primis vesperis sancti Rochi vsq; ad solis occasum sequentis diei festi, in fauorem ipsum accedentium, concessit. Commorantur frequentius hoc in loco 8. fratres.

De conuentu sanctæ Mariæ de Consolatione Caprarolæ. Conu. XXX.

CAPRAROLA antiquissimum Hetruscorum oppidum est, illustrissimiq; Alexandri Farnesij S.R. E. Cardinalis atq; Apostolicæ Sedis Vicecancellarij imperio subest. Cuius habitatores, cum maximo desiderio fratrum Minorum tenerentur, impetrata prius à Pio III. summo Pontifice facultate, hunc conuentum sanctissimæ Mariæ de Consolatione sacrum, in ipso oppidi meditullio, anno à salutifera Christi natiuitate 1562. ad 8. fratrum habitationem, ex communibus facultatibus construi curarunt. Idq; tanta contentione & æmulatione, vt non prius à cœpto opere cessatum fuerit quàm vltima artificis manus sibi apposita sit. In huius oppidi territorio, scaturientibus continuò aquis, emergit celebris ille Elbius lacus, qui & lacus Vici, ab vltimo Lhar-te, siue Rege Elbio, Tyreniq; patre, sic dictus.

De conuentu S. Antonij Cisterna. Conu. XXXI.

CISTERNA Latij oppidum est 26. milliarijs ab Vrbe distans, attinetq; ad nobilissimam Caetanorum familiam. Quorum alter illustrissimus scilicet Bonifacius Caëtanus S. R. E. Cardinalis, ex Apostolica auctoritate sibi à Gregorio XIII. summo Pontifice, anno à mundo redempto 1572. facta, sacrum hoc monasterium, in honorem sancti Antonij Abbatis, suis sumptibus, non procul à præfato oppido ædificari fecit. Huiusmodi Apostolicæ concessionis bulla in archiuo huius loci, quem 7. fratres vt plurimum incolunt, diligentius asseruatur. Cui adiuncta est & alia eiusdem Gregorij XIII. data 20. Septembris, anno Domini 1576. qua, ad perpetuam rei memoriam, plenaria omnium peccatorū indulgentia ijs, qui à primis vesperis festi diui Antonij Abbatis vsq; ad solis occasum sequentis diei hanc sacram ædem visitauerint, ex Apostolica largitione conceditur.

De conuentu S. Mariæ Foreste. Conu. XXXII.

AD MIRANTIBVS Reatinis ciuibus beatissimi patris Francisci virtutem ac sanctitatem, summeq; celebrantibus, quòd ex paucis racemulis, ex sæcularis cuiusdam sacerdotis vinea residuis plus vini, quàm exesa à frequenti populo vua præstare potuisset, expressisset, in id vniuersus Reatinæ ciuitatis senatus coiuit, vt ex publicis facultatibus, eodem prorsus in loco vbi id acciderat, tertio nempè milliari ab ipsa vrbe, tum sibi, tum quoq; eius fratribus, in honorem tamen sanctissimæ Mariæ Virginis de Foresta, hic conuentus ædificaretur. Quod & opere complens curauit, vt 7. ad minus Franciscani religiosi perpetuò ibidem commorarentur. Quem tamen à patribus Clarenis diu occupatum, posteaq; sub Pio V. Pont. max. ab ijsdem derelictum, reuerendissimus quidam Reatinus Episcopus Ordini nostro addictissimus, ne ruinæ iniurijs exponeretur, huic Prouinciæ adiungendum curauit.

De conuentu sancti Syluestri montis Soractis. Conu. XXXIII.

SORACTIS Phaliscorum mons est, Apollini olim sacer: Hinc Virgilius. *Summe Deus, sancti custos Soractis Apollo.* Nunc verò beato Syluestro summo Pontifici, quòd in eo persequutionis fugiendæ causa tempore Constantini Imperatoris latitauerit, dicatus est. Antiquam igitur ecclesiam eidem beato Pontifici maximo sacratam, adiunctumq; sibi domicilium præfato in monte constructum illustrissimus Alexander Farnesius S. R. E. Cardinalis, (de quo supra) Apostolica sibi fauente auctoritate, huic Prouinciæ, ante sexennium liberalissimè contulit. A quo etiam tempore 6. eius fratres inibi commorantur. Nec prærogatiuis caret sacer hic mons, cum ibidem præfati sancti Syluestri

Syluestri cubile, sanctiq; Gregorij etiam Papæ oratorium, & sancti Nonnesij miraculum, cuius idem diuus Gregorius in suis dialogis meminit, inuisere adhuc liceat.

De conuentu sancti Liberati apud sanctum Angelum. Conu. XXXIV.

CONVENTVS hic diuo Liberato sacer, ac iuxta oppidum sancti Angeli ex parte constructus, neophitus omnino est, suiq; fundatricem, atq; auëtricem agnoscit illustrissimam Victoriā de Valle Marchionissā. Ob cuius tantum singularem in nostrum Ordinem beneuolentiam & animi perpenſionem, licet minus deferuiat, ab huius Prouinciæ patribus admissus, atq; quinque fratribus instructus est.

De conuentu sanctæ Mariæ de Gratys Scandrilia. Conu. XXXV.

IN cliuo cuiusdam monticuli pagis quinque circumcincti, quorum remotior vix tertio milliari distat, vbi olim eremitorium quoddam sub titulo sanctissimæ Trinitatis substiterat, beatusq; pater Amadeus (cuius supra meminimus) sanctissimè vixerat, maximamq; poenitentiam egerat, conuētus hic gloriosissimæ Virgini Mariæ de Gratijs sacratus, opibus & opera illustrissimi domini Raymundi Vrsini Grauinensium Ducis, atq; Nerulanorum Comitis, ex concessione tamen Sixti IIII. Pont. max. eidem patri Amadeo, vt ex quodam instrumento in tabellario huius loci asseruato liquido constat facta, circa annum Dominicę Incarnationis 1480. ædificari cœpit, omnibusq; suis numeris, non ita post multum temporis, absolutus est. Distat autem hic locus à pago Scandrilia, à quo tanquam à nobiliori, sibiq; viciniore denominationem accepit, licet à pluribus locus Ponticelli dicatur, duobus milliarijs, & à sui erectione vsq; ad annum Domini 1566. Amadeis patribus subfuit. Quo quidem anno, ex Pij V. summi Pontificis mandato, ad instantes tamen illustrissimorum Flauij Vrsini S. R. E. Cardinalis, atq; Virgilij quoq; Vrsini preces, ab ijs ad huius Prouinciæ fratres deuolutus est. Et ab eo temporis illorum 10. ibi conuiuunt, sollicitoq; cultu imaginem quandam gloriosissimæ Deiparę Virginis miraculis celeberrimam, & à fidelibus sæcularibus (præcipuè verò feriā secunda post Penthecosten, in qua quotquot ipsam ritè dispositi visitauerint, plenariam suorum excessuum indulgentiam, ex Apostolica liberalitate, consequentur) maximè frequentatam, atq; ab eodem patre Amadeo ex diuina (vt fertur) reuelatione inuentam, huicq; sacræ ædi adiudicatam, prosequuntur. Inuisere adhuc licet hoc in loco eiusdem patris Amadei & cellulam, & mantellum, ad cuius contactum, diuina operante virtute, plures à diuersis languoribus curantur, liberanturq;.

De conuentu sancti Francisci fontis Columba. Conu. XXXVI.

SECUNDO milliari à Reate Vmblica ciuitate, Italiæq; vmbilico, atq; in ipsa valle Reatina, sed in cuiusdam monticuli cliuo, conuentus hic Seraphico patri Francisco sacratus, ac maiori ex parte ab eodem patre constructus surrigit. Cuius ecclesiam illustrissimus dominus Almannus S. R. E. Cardinalis 19. Mensis Iulij, anno Dominicę Incarnationis 1450. de religioso more consecrauit. Hic est celebris ille locus in quo dictante spiritu sancto Minorum Regula ab eodem beato patre conscripta, & patre fratre Helia tunc vniuersi Franciscani Ordinis Generali Vicario pluribusq; alijs Ministris Prouincialibus contra eam conspirantibus, à toto Ordine voce interim è coelo delapsa, vt ipsam simpliciter acceptarent, admitterentq; approbata, admissaq; fuit. Quantè autè æstimationis sacra hæc domus apud conuicinos populos tum ob exemplarē eius accolarum vitam, qui numero sunt 10. reformationiq; student, tum quoque ob diuinam beati patris Francisci ibidem habitationem, sit, non facile est percensere. Cum enim prægrandis quædam arbor sacello eiusdem diui patris imminens, niuibsq; onusta ruinam minaretur, anxiusq; venerandę caniciei pater frater Stephanus à Molina tunc loci Guardianus eam amotam cuperet, ne sua ruina vniuersum templum conquassaret, quotquot in gyro fuerunt rustici eò, vt eam succiderent, conuenerunt. Cumq; nihil, aut cerè parunt proficerent, essetq; res plena periculo, pius ipse pater Guardianus, conuocatis cœteris fratribus, ad orationem confugit. Et ecce dum nihil minus cogitant, nullo impellente, adeo suauiter, adeoq; blandè arbor recto adhæsit, vt vllò absq; discrimine, & absq; vnius tegulæ iactu ra, inde amota, succisaq; sit. Quod in causa fuit vt & euentus miraculo tribueretur, & sæcularium deuotio supra modum excreſceret. Accedit quoq;

Adit quoq; & curationum beneficium, quod meritis beati patris Thomæ de Scarlino ad contactum eius habitus, quem fratres diligentissimè custodiunt, ipsisq; necessitatis tempore applicant, in dies recipiunt.

De conuentu S. Francisci Gretij. Conu. XXXVII.

LICET nullum in scriptis testimonium, nullaq; Pontificia extet bulla, quæ nos de huius loci fundatione, qui Seraphico patri Francisco dicatus Grecchia (vulgo) dicitur, certiores reddant, indubia tamen traditione quibusdamq; vestigijs, moenijs scilicet atq; refectorio, in quo beatus ipse pater sapius cum suis refectionem sumpsit, edocemur, ipsum ab eo occupatum, habitatum, maioriq; ex parte erectum fuisse. Inter cœtera verò loca Seraphico patri familiariora præsens sanè, quem **10.** Reformati fratres inhabitant, familiarissimus fuit tum ob Reatinæ vallis, in qua sedem obtinet, solitudinem, amoenitatem, atq; pauperiem tum ob inkompositos accolarum mores, quibus componendis, reformatandisq; maximè, diligentiusq; studebat: tum etiam quòd hic ipsa Dominicæ Natiuitatis nocte, dum sacrum Euangelium solemniter coram frequenti populo in prima Missa pronunciaret, puerum Iesum, in præsepio proprijs manibus elaborato, pannis inuolutum, atq; reclinatum conspexit. Inuisere quoq; licet hoc in loco carcerem in quo beatus pater Ioannes de Parma, ex sancti patris Bonauenturæ tunc vniuersi Instituti Generalis Ministri mandato, reclusus fuit. Et sacellum in quo beato eidem patri Ioanni Parmensi celebrare cupienti adfuit Angelus humana forma indutus, qui sibi celebranti ministravit: Et ferramenta ad hostias conficiendas, quæ secum, dum itineraretur, diuus pater Franciscus in manica deferre consueuerat, vt pauperulis sacerdotibus, in ministrandis sibi panibus ad Missas celebrandas, vel saltem inferuire posset. Tanta erat ipsius sancti patris ad illos deuotio. Et sanctissimæ crucis Christi particulam, aliquotq; reliquias sancti Matthiæ Apostoli, atque sanctæ Mariæ Magdalenes. Necnon & crinium, cilicij, habitusq; partes beatissimi patris Francisci, integrumq; præfati beati patris Ioannis Parmensis habitum. Accidit vt ceruus lathali vulnere ictus, statimq; moriturus hunc locum ingrederetur, cuius carnibus pauperuli fratres, qui nihil penitus, quo instantia bacchanalia excultius celebrarent, habebant, ventri aliquantulum indulserunt.

De conuentu sancti Francisci Rocchæ Antimi. Conu. XXXVIII.

HIC conuentus, qui propè oppidum Roccham Antimi (vulgò verò Roccha antiqua) beatissimo patri Francisco sacratus occurrit, **8.** quoq; Reformatis huius Prouinciæ patribus deseruit, atq; ab illustrissimo Vrsino de Vrsinis, ex Nicolai V. Pont. max. concessione, cuius bulla penes eosdem fratres est, circa annum Dñicæ Incarnationis 1454. à fundamentis ad apicem vsq; ædificatus fuit. Cuius amoenitas, solitudo, atq; dispositio sui habitatores ad deuotionem, simulatq; cœlestium contemplationem prouocant. Sub eo verò suggestu, ex quo in ecclesia ad populum aliquando sacra habetur concio, venerabilis patris Martini Gusmanij natione Hispani corpus in Domino requiescit. Hic nanq; cum Caroli V. inuictissimi Imperatoris accersēcomes fuisset, huiusq; mundi tædio affectus Franciscanam Religionem ingressus esset, talem tantamq; à suis met consanguineis, humani generis hoste id excitante, persecutionem perpeffus est, vt Hispaniam, deferere, atq; ad hanc Prouinciā se transferre, si rebus suis consultum cuperet, coactus sit. In qua adeò sanctè adeoq; exemplariter, inter Reformatos patres vixit, vt obitus sui diem prænosse meruerit, atq; cuidam venerabili patri Stephano à Molina gloriosus post mortem apparuerit. Quapropter ab omnibus tum fratribus, tum quoq; sæcularibus in maxima veneratione habetur. Eius etiam pileolus (vt plurimis in confesso est) languidi cuiusdam capiti impositus eum à graui infirmitate, ex tempore, liberauit. Iacet quoq; eadem in Ecclesia summæ sinceritatis, profundissimæq; humilitatis, nec minoris apud inquilinos à præcedenti estimationis, frater Antonius de Puteosidone Tertiarius, qui licet nobilis diuesq; supra modum esset, spretis tamen omnibus huius sæculi vanitatibus & illecebris, maluit pauperulis fratribus adiungi, illisq; deseruire, ac sub Christo paupere pauperem, Minoriticamq; sub vili habitu, vitam, quietamq; ducere, quàm sub locuplete mundo mollibus, præciosissq; vestimentis indutus suæ salutis discrimen subire.

*De conuentu S. Francisci Nazani.**Conu. XXXIX.*

NON defunt qui afferant hoc sacrum monasterium beatissimo patri Francisco dictum, ac in media quadam sylua situm à beato Antonio de Padua fuisse constructum. Idq; profecto humilis loci structura, sedes, atq; solitudo, quæ omnia animum in Deum excitant, ipsiq; beato patri gratissima semper fuere, (si indicij aliquando adhaerere liceat) testantur. Quicquid tamen sit, ipsum ex pijs adiacentium populorum elemosynis semel, atq; secundo esse erectum manifestissimum est. Cessit siquidem post primam sui ædificationem maximo cuidam terremotui, cui illa patria maximè patet, atq; dilabentibus ad terram inualidis muris, solo æquatum est. Cui malo applicaturi remedium præfati populi, ipsum ex stabiliiori materia, firmioribusq; parietibus reædificari curarunt. Hoc in loco diem clausit extremum summæ religionis, doctrinæ, atq; sanctitatis pater frater Stephanus à Molina (cuius superius cursim meminimus) natione Hispanus, atq; Minoriticæ Reformationis hac in Prouincia Romana, immo & per vniuersam Italiam author, & institutor: cuius corpus fortuito post elapsam biennium effossa terra exhumatum, ob summam humilitatem, castitatem, obedientiam, cæterasq; virtutes, quas mirificè excoluit, vitæq; candorem, impute omnino atq; incorruptum inuentum est. Qua etiam de causa tum apud Reformatos huius sacre ædis fratres, qui frequentius sunt. tum quoq; apud sæculares, in maxima veneratione est. Plura etiam alia de hac antiquissima domo dicere possemus, si scripturæ vel fratrum incuria, vel frequenti terremotu deperditæ superessent.

*De monasterio SS. Cosmæ & Damiani Romæ.**Mon. I.*

CVM sub strenuis Ordinis nostris Reformatoribus, Regularisq; Obseruatix apud Cismontanos (vt præfati sumus) authoribus, beatis videlicet patribus Bernardino de Senis, ac Ioanne Capistrano, nobiles quædam, atq; deuotæ virgines ex Sulmone Pelignorum ciuitate apud Brutios oriundæ, proprijs laribus, charaq; patria relictis, Forum Flaminij (vulgò Foligno) se contulissent, ibidemq; constructo ex communibus facultatibus monasteriolo, sub habitu, atq; secunda beatæ virginis Claræ Regula (quam Vrbaniſtam vocant) sanctissimè, laudabiliterq; aliquandiu vixissent, tum Perusini, tum quoq; Romani ciues aliquot ex eis, vt construendis à se conuentibus præessent, aduentantesq; ad eos iuuenulas optimis moribus, religiosisq; ritibus imbuerent, ex Apostolica auctoritate, ad se adduci curarunt. Cumq; sacra sanctæ Apolloniæ de Oliua ædes in vrbe assignata, ob sui angustiam, minus illis faueret, Sixtus IIII. Pont. max. anno Iubilei, Dominicæ videlicet Incarnationis 1475. Benedictinorum patrum conuentum Transiberim, sub sanctorum Cosmæ & Damiani inuocatione, eo videlicet in loco in quo olim Caij Iulij Cæsaris Naumachia, idest sphericus lacus naualibus ludis exercendis destinatus, constiterat, erectum, amplissimis hortis, abundantibusq; redditibus, atq; eleganti ecclesiæ sibi adiunctis, in meliorem, capacioremq; formam transferri, eisq; tradi curauit. Insuper & profundissimi cuiusdam putei insaluberrimas aquas signo crucis correxit, potabilesq; reddidit. Ab eo igitur tempore sacra hæc domus, ex qua tanquam ex equo Troiano plura sanctimonialium seminaria, famosaq; monasteria, scilicet sancti Laurentij panis Pernæ in Vrbe, Simonis & Iudæ Viterbij, sanctæ Claræ Orbeti, atq; sanctæ Mariæ de Gratijs Ciuitatis Castellanæ prodierunt, sororibus Clarissis, sed Vrbaniſtis, deseruit: quarum religio, & sanctitas vix exprimi possunt. Vnde & earū plurimæ, nō absq; sanctitatis nota, ex hac vita ad astra migrarūt. Sunt autē numero 60.

*De monasterio S. Laurentij panis Pernæ Romæ.**Mon. II.*

IN altera Exquilini, Bifidatiq; montis parte, qui non ipsam naturam, sed Tullum Hostilium Romanorum Regem (si Tito Liuius auris accommodanda veniat) sui authorem habuit, vbi Olimpiades thermæ, quæ & ab aliquibus Nouatianæ dictæ sunt, Apollinisq; templum, ac Decij Imperatoris palatium præextiterant, strenuusq; Christi athleta Laurentius in craticula affatus, glorioso martyrio coronatus fuit, ecclesiæ quædam in eiusdem sancti martyris honorem à fidelibus Christianis constructa est. Quæ tandem à Longobardis postea ad terram deiecta, à pientissimo quodam Santulo Hurfino presbytero, sub eodem prorsus titulo reædificata extitit. Cui & panis Pernæ cognomen à sequenti euentu euenit. Laborabat siquidem, dum fortè fortuna ædificaretur, vrbs

- A** vrbs Roma maxima panis penuria: cumq; latomis, cæterisq; cœmentarijs conque-
rentibus, ac cœpti operis desertionem, nisi sibi de pane prouideretur, minitantibus,
anxius presbyter cunctas domos lustraret, in cuiusdam pauperculæ mulieris, nomine
Pernæ, furnum ecclesiæ contiguum, quem adhuc sub eadem cernere licet, incidit,
inibiq; derelictum, magnæq; quantitatis, atq; excellentissimæ albedinis panem, ad nul-
lum tamen spectantem, inuenit. Quem tamen acceptum, atq; in partes diuisum opera-
rijs distribuit. Quibus omnibus optimè reffectis tantum residui fuit, vt ad aliquot dies
illis suffecerit. Quod miraculo (vt par erat) tribuens pius ipse Santulus voluit, vt præ-
fata ecclesia diui Laurentij panis Pernæ in posterum appellitaretur. Excrecentibus ve-
rò mirum in modum præfati monasterij sanctorum Cosmæ & Damiani sororibus, an-
no à Christo Seruatore nato 1517. ex concessione tamē Leonis X. Pont. max. illarū 12.
B adiunctis sibi quamplurimis sæcularibus virginibus, quæ Religioni mæcipari cupiebant,
atq; in earum Abbatissam electa nobilissima, pariterq; religiosissima sorore Violante
Sabellica, huicmet ecclesiæ, quam & pro modulo refecerunt, hoc monasterium anne-
xuere, ad ipsumq; se transtulerunt. Quarum auspicijs adeò excreuit, vt suo progeni-
tori tum elegantia, tum magnitudinis, tum nobilitatis atq; reddituum, tum quoq;
nominis (nullo interim pacto sibi, in his quæ Religionem concernunt, vel in minimo,
cedens) palmā facillimè præripiat, & 80. Vrbaniſtas moniales Clarissas, & vltra conti-
neat. Plures præterea SS. reliquæ in huius sacri monasterij ecclesia honorificètiſſimè recô-
ditæ sunt: altera videlicet ex diui Philippi Apostoli maxillis, SS. Crispini & Crispiniani
corpora, itidem sancti Marmenei martyris corpus, altera ex S. Brigittæ scapulis, S. Hip-
polyti martyris caput, quidam S. Lucij dens, pinguedinis, ossium, carniūq; beati Lau-
rentij eius patroni partes, insuper & craticula in qua assatus fuit, atq; beatæ cuiusdam
C fororis Margaretæ de illustriſſima Columnæ proſapia oriundæ venerabile corpus.

De monasterio S. Syluestri in campo ibidem. Con. III.

- V**BI olim Domitiani Imperatoris thermæ, atq; naumachia præextiterant, atq;
propè eiusdem Domitiani arcum, qui communiter Portugalliæ nuncupatur, ec-
clesia quædam à Simaco Pontifice maximo, huiusq; nominis primo, in honorem san-
cti Syluestri in campo ædificata fuit, quam postea reſectam, atq; maiori ex parte reſar-
citam, adiuncto sibi capacissimo monasterio, ex Apostolica auctoritate, Clarissæ monia-
les Vrbaniſtæ inhabitauerunt, atq; in præſentem vſq; diem 40. earum occupant, & sacrum
Seruatoris noſtri Chriſti ſudarium ad Abagarum Regem ab eodē tranſmiſſum, sanctiq;
Ioannis Baptiſtæ caput custodiunt. Sunt quoq; & plura sanctorum corpora in huius
D conuētus ecclesia honorificè recondita, quorū nomina prolixitatis vitandæ ergo reticeo.

De monasterio S. Apollonia de Olua ibidem. Con. IV.

- E**A regio, quæ ex altera Tiberini fluminis parte ad Ianiculū tendit, plurimis olim
nominibus appellata fuit. Nā ab aliquibus Tiberinū caſtrum ab alijs verò Taber-
na emerita, & à Romano ſenatu emeritis militibus in habitationē cōceſſa fuerit, ab alijs
autē Rauennatū ciuitas, quod à Rauennatibus militibus, maiori ex parte, inhabitaretur,
dicebatur. In hac ergo regione, iuxta famoſum sanctæ Mariæ Tranſtiberinæ templū,
ex quo per 24. continuas horas in ipſo Dominicæ Natiuitatis die ad fluuium vſq; Tibe-
rim oleū, ſcaturientibus ex quodā fonticulo abundantiſſimis venis, emanauit, bina ſororū
Tertiariarum monasteria, alterū quidem S. Margaretæ ſacrū, alterū verò beatæ Apollo-
niæ (de quo impreſentiarū) dicatū, coſtructa ſunt. Sed in hoc 20. tantū ſorores inhabitāt.

De monasterio S. Margareta de Scala ibidem. Mon. V.

- A**PRÆCEDENTI monasterio vix 100. paſſus diſtat hic conuentus beatæ
Margaretæ de Scala ſacer, quem 30. Tertiariæ ſorores inhabitant. Et ſicut vtriusq;
fundator ignoratur, ita quoq; amborū eadē pēnitus eſt conditio. Nā iſtius ſicut & illius
moniales à Pio V. Pont. max. maioris honeſtatis atq; religionis cauſa, ad quartū (clau-
ſuræ ſcilicet) votū emittēdū coactę ſunt: & vtraq; domus maximis indulgētjs, adueniēte
ſuæ patronæ atque tutelaris die feſto, ſingulis annis ex Apostolica conceſſione gaudet.

De Monasterio sancti Jacobi Moræta ibidem. Mon. VI.

- C**VPIENS Pius V. Pont. max. omne periculum à Tertiarijs ſororibus longè ex-
ploſum, eas ad clauſuram ſeruandam, (vt ſupra tetigimus) edito Apostolico bre-
ui, conſul-

ui, cōsultissimè adegit. Cūq; cerneret illas diuersis in monasteriis distinctas paupertate premi, vixq; domi posse cotineri, vt simul iuncte facilius coalesceret, necessitatibusq; obuiaret, atq; clausurā feruaret, ex quatuor locellis vnū conflare decreuit. Quamobrem quotquot erāt huiusmodi sorores in conuētū S. Elisabethę, atq; in alijs duobus sibi similibus, ad hunc locū diuo Iacobo Moraçte, siue de Moraçtis sacrum atq; propè fontē Treij, siue aquam Virginem in Vrbe situm, transferri, ceterisq; ibidem præexistentibus adiungi curauit. Quæ omnes simul annumeratæ quinquagenarium numerum complent.

De monasterio sancti Bernardini ibidem. Mon. VII.

EX T A T & aliud Tertiariarum monasterium in Vrbe præcedenti persimile, beatoq; patri Bernardino de Senis dicatum, atq; à 20. sororibus vel circiter inhabitatum, quod inter duas ecclesias, sancti Adriani videlicet, & sancti Saluatoris, siue Spolij Christi, ab inconfutili Seruatoris nostri Christi tunica diu ibidem asseruata, sic dictam, atq; propè eum locum, quem famosum Romanorum ærarium olim obtinuit, situm est.

De monasterio S. Crucis siue Montis Citorio etiam Roma. Mon. VIII.

F V E R V N T olim in monte Citorio, qui & capus Martius, à citatis olim Romanis pro Tribunorū electione sic dicto, nō longè à Curtio lacu, Antoniniq; Pij columna, bina Tertiariarū parua, sibiq; contigua monasteria, quę etiam ex Pij V. summi Pontificis mandato, permixtis simulq; iunctis sororibus, quę numero sunt 30. & vltra, in vnū, idq; satis capax atq; ipsis continēdis omnino idoneum, sub titulo S. Crucis, redacta sunt.

De monasterio S. Bernardini Viterby. Mon. IX.

C V M beatus pater Bernardinus de Senis quadragesimales Viterbij conciones haberet, à Viterbiensi senatu obnixè rogatus fuit, vt sororum de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine monasterium, ex auctoritate sibi à summo Pontifice facta, apud se erigere vellet. Cuius deniq; votis beatus pater annuens, quatuor eiusdem Instituti moniales, nempe sorores Terentiam, Rosatam, Lætitiam, atq; Orificam ex Fulginate conuentu, cuius tunc præcipua laus eo in Ordine erat, euocauit, illisq; ecclesiam sanctæ Agnetis Viterbiensibus muris cinctam, atq; à præfato senatu oblatam, in habitationem contulit. Quarum fama permoti tum Viterbienses, tum quoq; alij fideles quamplurimi, proprias ei filias mancipandas, atq; notabilia bona conferenda curarunt. A primo tamen suæ habitationis tempore vsq; ad sancti Bernardini mortem, eius inquilinæ pauperes sanctæ Agnetis sorores passim nuncupatæ fuerunt. Sed eo patre inter sanctos relato, antiquiori titulo mutato, moniales sancti Bernardini in posterum dici voluerunt. Quo etiam nomine earum ecclesia gaudet. Posset haud dubiè citra aliorum eiusdem Instituti conuentuum iniuriam tum nobilitatis, tum elegantie, tum quoq; sanctimonie atq; numerositatis (continet siquidem 80. sacras virgines, eoq; amplius) palma sibi concedi. Cuius ecclesia quadam costa gloriosi martyris Laurentij, pileoloq; B. P. Ioannis Capistrani, atq; corda B. Bernardini de Senis honestatur: plurimisq; priuilegijs tum temporalibus, tum quoq; spiritualibus sibi à summis Pont. Eugenio I V. Nicolao V. Calixto III. Pio II. Paulo II. Paulo itidē III. concessis elegantissime honestatur,

De monasterio SS. Simonis & Iudæ ibidem. Mon. X.

A C C I D I T anno Christi 1333. Ioanne XXI I. Pont. max. sedente, vt quibusdam sororibus de Tertio B. P. Francisci Ordine in peculiari quadam domo Viterbij habitantibus, ij fratres Armenij, atq; Ordinis B. P. Basilii alumni, qui monasterium SS. Simonis & Iudæ ibidem incolebant, nunquam reuersuri recederent, & præfatum eorum monasterium, Viterbiensibus id maxime sollicitantibus, ex Apostolica auctoritate, prædictis monialibus conferretur, vbi postquam per 160. annos commorata fuissent, ex mādato Alexā dri VI Pont. max. ab 8. Clarissis monialibus ex conuētū SS. Cosmę & Damiani de vrbe eductis, eoq; trāsmisissis, reformatæ, atq; in Regulā B. Clarę verba facere, insuper & clausurā ex solemnī voto promittere coactę sunt. Eius bulla, data anno Domini 1492. in huius loci archiuo asseruatur. Cui adiacent aliæ duæ. Altera quidem Sixti III. Pont. max. data anno 1473. qua sub excommunicationis latę sententię poena omnibus Pontificijs officiarijs Viterbij agentibus interdicitur, ne quoquo modo huius loci sorores molestare, aut diuexare præsumant. Et alia Leonis X. summi itidem Pontificis,

A tificis, data anno 1517. qua prefatę huius loci sorores à qualibet decima pendenda eximuntur. Ex hoc religioso monasterio prodire, anno Dñi 1508. octo sorores, vt B. Clarę conuentū Orbeti erectū fundarent, monasticisq; ritibus aduentates instruerent. Totidē quoq; prodierūt anno 1507. vt idipsum Clarissarū conuentui Romę, sub inuocatione S. Syluestri, constructo pręstarent. Nec SS. reliquijs carent huius loci sorores, quę numero sunt 60. cū penes se habeant veli B. V. Marię particulā, aliquot ossa ex SS. Innocentibus, ampullā sanguine S. Martini Papę & martyris refertā, habitus B. P. Frācisçi partē, & mātelli B. Clarę tantundē: insuper & plures alias reliqas, sed absq; noībus, & titulis.

De monasterio S. Michaelis Archangeli Tiburis. Mon. XI.

TIBVRTINIS id maximē cupientibus, atq; sollicitantibus antiquior sancti Ioannis Castriueris ecclesia muris Tiburtinę ciuitatis circumdata, in iustum monasterium, sub inuocatione S. Michaelis Archangeli, anno à Christo nato 1543. euasit. Cuius primę fundatrices fuere religiosissimę sorores Euangelista à Sublacu, Elisabetha Verulensis, Agatha à Paliano, atq; alię duę, quę omnes ex religiosissimo conuentu sancti Laurentij panis Pernę de Vrbe eductę, huic pręsenti initium dedere foelicissimum, adeoq; bonis moribus, sanctissimisq; coëmonijs aduentantes virgines imbuerunt, vt plurima eiusdem Instituti loca longē post se relinquat. Harum sacrarum virginum prima, nempe soror Euangelista sanctorum Laurentij, atq; Hippolyti martyrum pręsentia, pluribusq; diuinis immisionibus, ob profundissimam humilitatem, maximamq; patientiam, atq; alias, quas summē coluit, virtutes, dignari meruit. Inhabatur deniq; hic locus à 35. monialibus de prima beatę virginis Clarę Regula.

De monasterio sanctę Elisabethę Tiburis. Mon. XII.

CVM honestissima quędam, nobilisq; matrona, nomine Ludouica Maraconia, ac patria Tiburtina ex viri morte cū vnica tantū fēminea prole, cui quoq; Ludouica nomē fuit, vidua remāfisset, nolletq; eius filia viro copulari, sed mallet, religiosis virginibus coniungi: pia mater propriā habitationis domū, ex domestico patrimonio, in hoc sacrū monasteriū Tiburtinis moenijs cinctū, sub titulo S. Elisabethę, circa annū 1464. promouendā, atq; huic Romanę Prouincię, Apostolica sibi auctoritate fauēte, adiiciendā curauit; atq; Tertiariarū Ordinis B. P. Francisçi sororibus habitū vnā cū sibi adhærēti filia induta, ipsamq; ingressā huic sacrę ædi fēlicissimū dedit initiū. Cuius pietatē cū plurimę alię virgines, honestęq; matronę inuitatē fuissent, sibiq; adhęsissent, neophita domus mirū in modū florere cœpit, atq; intra breuissimi tēporis spatiū optimū nomē assequuta est. Quę vsq; imp̄sentiarū retinēs 25. eiusdē Ordinis sorores cōmodissimē cōtinet.

De monasterio sanctę Clare Reatis. Mon. XIII.

NISI nos libellus quidā manuscriptus de hui⁹ loci, q̄ cęteris Reatinis monasterijs, iure antiquitatis pręferendus venit, certiores reddidisset, in equiuoco sanē (vt aiūt) laborassemus. Nā alijs eius origo à 100. annis, alijs verò à 200. deducitur. Id tamē dubij huiusce libelli testimonio è medio tollitur. Ex quo quidē edocemur pręsentē conuentū, qui B. V. Clarę facer existit, atq; muris Reatinę ciuitatis circumscribitur, à 200. annis & ultra, sub pauperrimis quibusdam Tertiarijs sororibus Franciscanis initium sumpsisse. Quibus deniq; mirum in modum multiplicatis, aliquot eiusdē Ordinis religiosę ex sanctę Annę monasterio Fori Flaminij erecto, allatę sunt, quę ipsis perfectionis viā ostenderent. Quarum deniq; auspicijs hic locus tantopere creuit, vt 60. sorores contineat, & altera ex sagittis, quibus diuus martyr Sebastianus confixus fuit, & beati patris Bernardini de Senis baculo, atq; beati itidem patris Pauli Franciscani palliolo exornetur.

De monasterio S. Clare Orbeti. Mon. XIV.

QVINQVAGINTA sacrę virgines Clarissę, sed Vrbanißę, quę hoc sacrum monasterium in honorem sanctę Clarę Orbeti (de quo supra) erectum, impresentiarum incolunt, religiosas eiusdem Ordinis, ac conuentus sanctorum Cosmę & Damiani de Vrbe sorores, à quibus olim prodierunt, tanquam fundatrices, suspiciūt, veneranturq;. Quarum etiam vestigijs inhærentes optimē apud Orbetenses audiunt.

A

Prouincia Marchia.

MARCHIAE Prouincia ab ea Italiae portione, Marchia videlicet siue, vt antiquis placet, Piceno, quæ sibi contingit ita dicta, atq; in totius Hesperiae umbilico ferè constituta, ad Septentrionem vergit: eiusq; longitudo ad centum triginta milliaria, latitudo verò ad quinquaginta tantum protenditur, atq; montem Apenninum à Meridie, Adriaticum mare ab Aquilone, Vmbriam simulatq; Hetruriam ab Occidente, Brutios verò ab Oriente conterminos habet. Maridq; insuper & Truento fluminibus, isto quidem à solis ortu, sed illo ab eius occasu clauditur. Hæc igitur Prouincia plurimis olim grauissimis viris, atq; beatis patribus fratribusq; illustris, nullam aliam sui genitricem, siue auatricem agnoscit, nullamq; etiam aliam nobis peperit, sed sua tantum sorte contenta, quam à Seraphico patre Francisco se accepisse fatetur, suis se pellibus continet. Constat præterea ex 57. fratrum conuentibus, atq; ex 15. sanctimonialium monasterijs, de quibus latius suo cuiusq; loco (pro solito more) agemus. Maius eius sigillum Deiparæ Virginis imaginem sub tricamerato fornice stantem, puerumq; Iesum in vlnis gestantem, sub cuius pedibus pauperum Patriarcha Franciscus genuflexus, manibusq; ad pectus iunctis supplex orat, necnon & sequentes literas: Sigillum R.P. Ministri Prouinciæ Marchiæ, orbiculariter imprimit. Ea tamè de causa sibi simulachrum gloriosissimæ Virginis Mariæ de Loreto præponere volui, quòd Lauretana domus, quæ in toto terrarum orbe famosissima est, suis finibus circumscribatur.

C *De conuentu sancti Francisci altioris Anconæ. Conu. I.*

CONSCENSVRVS Seraphicus pater Frâciscus sub Honorio III. Pont. max. Anno Dominicæ Incarnationis 1220. Anconæ, quæ Piceni maritima mercalisq; ciuitas, nec non & metropolis est, nauim, vt in Ægyptum ad Soldanum Orthodoxæ fidei prædicandæ, martyrijq; subeundi ergò transfretaret, Anconitanum senatum rogauit, vt sibi, suisq; fratribus conuentum ibidem erigere vellet: qui pro sua in patrem, piamq; eius prolem pietate, dicto ex tempore audiens, curauit vt ex ære publico intra eiusdem ciuitatis vallum, in loco quodam eminentiori, vnde & gratissimus, tum ad Adriaticum mare, tum ad vniuersam vrbe, tum quoq; ad omnem circumquaque regionem, præcipuè verò ad portum, patet prospectus, non longè ab ipsa ciuitatis munitione siue castro, conuentus hic, qui post eiusdem Seraphici patris mortem eidem sacratus euasit, magnificè, augusteq; satis construeretur, ædificareturq;. Cumq; idem pater ex sua peregrinatione rediens Anconem appulisset, coeptumq; opus nondum tamen perfectum perlustrasset, ipsum, quòd paupertatis metam excederet, restringi atq; sic in compendium redactum absolui ab eodem senatu curauit. Quo & in statu per ducentos ferè annos substitit, fratribusq; commodè satis inseruiuit. Circa annum tamen humanæ salutis 1425. deuotus hic locus à beato nobiliq; patre Gabriele Anconitano Ferretto resectus, ampliatus, atq; in eam, quam modò induit formam, translatus est. Cui succedens venerandus pater frater Bernardinus Anconitanus ex eadem Ferretorum nobili familia prognatus, nobilissimum facellum gloriosissimæ Virginis Mariæ Assumptioni sacrum, vbi & plurima contingunt miracula, adiecit, quod & Anconitani senatus obsequijs perpetuò mancipauit. Quapropter singulis Assumptionis diebus festiuis, concurrente vniuersa ciuium multitudine, solemniissimè summum ibi celebratur sacrum, ac post celeberrimam supplicationem sacra ad populū habetur concio. Cognominatur autem sacra hæc domus, quā amoena quædam sylua elegantissimè exornat, & 30. fratres inhabitāt, nec non & Philosophica, Theologicaq; scholæ commendatissimā reddunt, altior, tum à situs altitudine, in qua fundata toti imminet ciuitati, tum quoq; ad distinctionē eius monasterij, quod patribus Frâciscanis Conuētualibus deseruit, nomineq; S. Frâcisci de Scala nuncupatur. Diem clausit extremū hoc in monasterio præfatus pater Gabriel Ferrettus siue Anconitanus, sub Calixto I I I. Pont. max. sepultusq; fuit de religioso more sub humili antiquioris ecclesiæ pauimento (habet siquidem conuentus

iste duas ecclesias , nouam scilicet & veterem , istam quidem sub beato patre Francisco **A** ædificatam , illam verò ab istomet beato patre constructam) cumq; mirum in modum miraculis coruscaret , præfatus summus Pontifex Calixtus III. beato patri Iacobo à monte Prandone huiusmodi miraculorum disquirendorum negotium commisit : qui iniuncto muneri facturus satis Anconem contēdit , omniaq; quàm diligentissimè rimatus , integrum libellum de eius morte atq; miraculis conscripsit , relictoq; eius exemplari in huius loci archiuo , quod & vsq; impresentiarum perseuerat , Romam repedauit , illumq; Pont. max. obtulit . Quo perlecto præcepit , vt exhumatum eius corpus in loco eminentiori nobiliori; , sed absq; pompa , collocaretur . Fratres igitur illud , iuxta Pontificis mandatum , ad præparatum sibi ex polito lapide sepulchrum , quod præcipuam præfatæ antiquioris ecclesiæ portam ingredientibus ad leuam occurrit , protinus transfulerunt : Inibi; per quandam fenestellam ex industria fabrefactam inter- **B** grum omnino , & imputre adhuc conspicitur , cuius fragrantia suauissimusq; odor accedentes mirabiliter recreat . Calixtinam bullam de huiusmodi translatione faciendam qui perlegere desiderauerit , fratrum archiuum petat .

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Ascoli.

Conu. II.

ABSVMPTIS à consummente flamma , quæ olim Ciuicam domum in fauillam redegit , omnibus scripturis ad antiquorum traditionem recurrere oportet . A qua tamen edocemur Minoriticum hunc locum gloriôsæ Annunciationi sanctissimæ Dei genitricis Mariæ sacrum , atq; intra Asculanæ ciuitatis mœnia situm , ex publicis ciuium prouentibus eo in loco , in quo olim Polimij Asculani Regis palatium substitit , **C** ædificatum fuisse : qui quidem locus amœnus est atq; accliuus , castroq; vicinus , vnde & maior ciuitatis pars prospici facillimè potest . Constat etiam ex eadem traditione hoc monasterium aliquando ad quosdam monachos pertinuisse , sed cuius fuerint Ordinis , quouè tempore ab ijs ad Franciscanos translatus sit , vel cuius Pontificis auctoritate id contigerit , ex ea nullo pacto haberi potuit . Quapropter his supersedere decreui , si paucula prius de Asculanæ ciuitatis situ , & dignitate , atq; de fratrum numero dixerim . Commorantur igitur in hac sacra domo 23. fratres , sacrorumq; Canonum studio sedulò incumbunt . Ipsa verò ciuitas , quæ & antiquissima est , & ad Picenum spectat , olimq; Arpinum (nisi veterum quorundam authorum testimonium nos fallit) dicebatur , duplici flumine alluitur , cingiturq; , Castellano scilicet , & Truento , qui **D** Picenum à Neapolitano Regno determinat , distinguitq; , quo quidem utroq; flumine , & munitissimo castro in eodem erecto , foecundior , fortior , atq; elegantior redditur .

De conuentu S. Sabini ibidem .

Conu. III.

AEDIFICARAT olim Asculanus senatus , ad mille passus ab eius ciuitate ultra Truentum flumē , in Regno quidem Neapolitano , sed in Asculano territorio , in supercilicio eminentis cuiusdam amœni montis , cui collis Columbarius nomen est , monialibus Benedictinis hoc monasterium beato Sabino dicatum , vti certissima traditio certius asserit (nam exustis vti prædiximus scripturis , ad eam , tanquam ad tutissimū asy- **E** lum , confugere necessum est) ex publico ærario : Cumq; earum fama ob huiusmodi solitudinem periclitaretur , curauit , vt ædificato ad earundem habitationem ex eodem ærario alio intra ciuitatis muros nouo monasterio , hoc quod antiquius erat fratribus nostris , pensa in singulos annos præfatis sororibus vnica tantum ceræ libra , in vsum & habitationem traderetur , & sorores ad illud transferrentur . De qua quidem translatione extat adhuc penes easdem moniales Pontificia quædam bulla , siue potius eius bullæ authenticum transumptum . Licet sacra hæc ædes , quam frequentius 6. fratres inhabitant , inter montes ædificata sit , nihilominus tamen ita disposita , vt eius accolæ ex vna parte totam ciuitatem , ex altera patentissimos Neapolitani Regni campos , atq; præterlabentem Truentum flumen , & ex altera mare ad quindecim milliaria inde distans facillimè , atque delectabiliter contueri possint . Mirabile dictu est , quanta in hunc locum , atque in sanctum Sabinum eius patronum deuotione Asculani ciues , præsertim verò mulieres

A mulieres ferantur; quam vel hinc saltem colligere licet. Nam & puerolos semineces postpositis medicis in dies summo altari exponunt, beatoq; Sabino offerunt, quos & rediuiuos sæpe sæpius recipiunt, & frequentissima vota in necessitatibus promissa fideliter reddunt, & ecclesiam summa cum deuotione frequentant, atque tandem fratribus necessaria liberaliter ministrant.

De conuentu sancti Georgij ibidem.

Conu. IV.

AD secundum milliare ab eadem Asculana ciuitate Meridiem versus, non longè à præfati fluminis Castellani margine, in loco quodam acliuiori & nemoroso, conuentus hic diuo Georgio in Granitis sacer ædificatus est. Cuius antiquitas ob scripturarum conflagrationem penitus ignoratur. Constructus tamen asseritur à communitate Asculana, ex publicis redditibus, in gratiam Clarenorum fratrum, sub quibus & fuit vsque ad annum Domini 1568. quo ijs reformatis, atq; Regulari Obseruantie mancipatis huic Prouinciæ accessit. Dicitur autem in Granitis à circumstante regione huiusce-modi nomine nuncupata. Asculanorum ad hunc locum deuotio tantò maior est, quantò is magis ab eorum ciuitate distat, quantòq; ob frequentia miracula à beato Georgio martyre, cuius pollex cum alijs plurimis Terræ sanctæ reliquijs ibidem religiosè asseruatur, edita illustrior redditur, ac deniq; quantò magis ab 8. fratribus eius accolis diligentius, fideliusq; Altissimo inferuitur.

De conuentu sanctæ Mariæ Gratiarum montis Prandonij. Conu. V.

LICET pagi montis Prandonij pia communitas diuitijs minimè afflueret, sed pauperie potius præmeretur, nihilofecius conuentum hunc sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacrum, communibus sumptibus ex facultate Nicolai V. Pont. max. anno à lætabunda Christi Natiuitate 1449. ad primum lapidem à communi pago præfato, in cuiusdam delitiosi collis iugulo, atq; in sui compatriotæ beati scilicet patris Iacobi à monte Prandone siue Prandonio gratiam ædificari curauit, illumq; omni ex parte perfectum sibi tradidit, nec minus liberaliter 14. fratres eius incolas paut. Cuius pietatem sequuta, quæ sibi vsq; impresentiarum successit, nihil magis quàm eorum necessitates curat. Locus hic amœnus est omnino, contemplationiq; aptissimus, nam & solitudine atq; amplissimis hortis ex vna parte, & pulcherrimo consitoq; quercetò ex altera gaudet, duobusq; tantum milliarijs à præfato Truento flumine distat. In eius etiam summo altari fusilis quædam beatæ Virginis Mariæ imago erecta consistit, quæ plurimis coruscat miraculis. Hanc præmemoratus beatus pater Iacobus ex vrbe Roma religiosissimè contulit, & conuicini populi maxima veneratione prosequuntur. In archiuo verò & Nicolai V. summi Pontificis bulla data Fabriani 22. Augusti, anno Domini 1449. quæ huius sacræ ædis ædificationem concernit, & eius bullæ, quæ ad beati patris Bernardini de Senis canonizationem spectat, authenticum transumptum fidelissimè asseruantur. Atqui in sacrario beati patris Iacobi à monte Prandone habitus, capucium, mantellus, quo Dæmones ab obsessorum corporibus fugantur, calendarium, diurnale, breuiarium, pluresq; libri, & Pontificiæ commissiones ad ipsum datæ, insuper & beati Ioannis Capistrani mantellus custodiuntur. Honestatur præterea sacra hæc domus deuotissimo quodam Crucifixo, & pulcherrima Deiparæ Virginis imagine in tabella depicta, ex qua fideles plura referunt beneficia. Vtraq; hæc imago ad eundem beatum patrem Iacobum spectauit. Tum demum & ex concessione præfati summi Pontificis Nicolai V. ad perpetuam rei memoriam, quicunq; in sanctissimæ Dei genitricis, sanctorumq; Francisci, Antonij, Ludouici, Bernardini atq; Clare festiuitatibus hoc templū visitauerit, manusq; adiutrices p eius conseruatione porrexerit, quinq; annorū, totidemq; quadragenarū indulgentiā promerebitur. De laudabili, inuiolabiliq; more assueuerunt huius monasterij patres ac fratres singulis diebus post Completorium deuotā hanc subsequenter antiphonā, simul & versum cū oratione, in honorē præfati B. P. Iacobi de Marchia, siue de monte Prådnone decātare, Antiphona.

*Gemma lucens paupertatis, rosa rubens charitatis, martyr desiderio, vas totius puritatis, A
speculumq; castitatis, praecox gloria; Decus morum & Minorum, praedicator verbi Dei,
extirpator haeresum, tu forma sanctitatis Iacobe beatissime. V. Ora pro nobis beate Iacobe.
R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi. Oratio. Deus qui praedicationibus beati Iacobi
Ecclesiam tuam erudire dignatus es, eius nos quaesumus tribue meritis adiuuari, cuius commemo-
ratione letamur. Per Christum dominum nostrum. Amen. Profecto si vellemus omnes Apo-
stolicas literas pro diuersis munijs obeundis, ad praefatum beatum patrem Iacobum à
diuersis summis Pontificibus transmissas, hocq; in loco asseruatas, in medium adduce-
re, prolixitatis notam minimè effugeremus: quapropter qui eas videre desiderauerit,
fratrum eius accolarum archiuum cosulat, sibiq; plus quàm satisfactum esse intelliget.
De ipsius autem vita, moribus, & sanctitate, non est quòd impresentiarum agamus,
cum de his à reuerendissimo patre fratre Marco Olyssiponenſi Minorita, Portuenſiq; B
apud Lusitanos Episcopo, in 3. sui operis parte abundanter dictum sit.*

De conuentu S. Francisci Offida. Conu. VI.

CONVENTIONE inter Offidanum senatum atq; venerabilem patrem fra-
trem Thomam ab Auximo, huius tunc Prouinciæ Vicarium Prouincialem, anno
Dominicæ Incarnationis 1515. facta, vt quories ille conuentum exædificasset, iste fra-
tres ad eius habitationem ministraret, sanctissimus Dominus Leo Papa X. vtriusq; votis
satisfactorius, editis Apostolicis literis sub datum Florentiæ 3. Februarij anno Domi-
ni 1515. concessit, vt beatæ Claræ monasterium intra Offidani oppidi muros erectum,
ex eiusdem redditibus in iustum fratrum Minorum conuentum promoueretur, vtq; C
fratres eius incolæ iisdem gratijs atq; priuilegijs, quibus cætera huius Prouinciæ loca
gaudent, fruerentur. Earum ergo literarum seriei innixus Offidanus senatus, soluto
tamen prius monialibus iusto pretio, sacram hanc ædem, quam 13. fratres inhabitant,
in honorem sancti patris Francisci, circa praefata tempora, ex publicis facultatibus
construi, praefatoq; patri fratri Thomæ iuxta conditum, instruendam tradere stu-
duit. Curauit quoq; Offidana communitas vt quotquot sanctorum reliquiæ penes
praefatas moniales erant, fratribus diligenter custodiendæ remanerent. Eæ tamen sunt
particula ligni sanctissimæ crucis Christi, aliquot sanctorum Apostolorum Petri & Pau-
li ossa, lactis, veli, atq; crinium gloriosissimæ Virginis Mariæ, aliquantulum cunabulo-
rum Saluatoris nostri Christi, insuper & arundinis, quæ sibi impropriosè passionis
tempore oblata fuit, fragmentulum argentea in quadam cruce inclusæ: quarum vim D
atq; virtutē tempestatis tempore, tū fratres tū quoq; sæculares fructuosè experiuntur.

*De conuentu sanctæ Mariæ Magdalena Ripæ Transonis
sive Cupramontana. Conu. VII.*

CONSTITERAT olim non longè à Cupramontana Vmbrica ciuitate (vulgò
Ripatransone) xenodochium quoddam pauperibus, peregrinisq; excipiendis de-
stinatum, cui adiuncta erat ecclesia beatæ Mariæ Magdalena sacra, idq; cum pius Cu-
pramontanus senatus in Minoriticum monasterium translatus cuperet, Alexan-
dro VI. Pont. max. vt huiusmodi translatio à se fieri posset, anno à salutifera Christi
Natiuitate 1495. humiliter supplicauit, obtentoq; eius assensu, quod diu desiderau-
erat fidelissimæ exequutioni mandans, hunc conuentum, quem 16. fratres inhabitant, E
sub antiquiori titulo sanctæ Mariæ Magdalenes, intra breuissimi temporis spatium, ex
publicis facultatibus, capacissimis hortis atq; eleganti sylua sibi adiunctis, ædificauit.
Impetravit præterea vt omnibus priuilegijs, gratijs atq; indulgentijs, quibus antiquum
hospitale ex concessione plurium illustrissimorum S. R. E. Cardinalium, præcipuè ve-
rò reuerendissimi D. Dominici tituli sanctæ Crucis in Hierusalem Cardinalis, atq; Se-
dis Apostolicæ in Piceno Legati; necnon & Firmanæ ecclesiæ Administratoris & Prin-
cipis, olim gaudere assueuerat, frueretur quoq; & hoc nouum à se constructum coeno-
bium. Quorum tamen priuilegiorum, atq; gratiarum, quòd in huius loci cartophila-
cio testi-

A cio testimoniales eorum literæ asseruentur, quodq; ab his, quæ communiter à Legatis & Episcopis concedi assueverunt, minimè differant, nullam impræsentiarum mentionem facere volui. Sed hoc tantum adijcere libuit, aliquantulos scilicet beatæ Mariæ Magdalenæ crines ab eodem illustrissimo Cardinali Dominico dono datos, & digiti eiusdem sanctæ partem in huius sacre ædis sacrario maxima cum veneratione custodiri. Hanc siquidem beatam peccatricem Cupramontani ciues sibi in patronam, & peculiam aduocatam elegerunt, atq; speciali quodam honoris genere prosequuntur: & meritò quidem cum plurima ab eadem, vt tabellæ parietibus affixæ facillimè indicant, beneficia referant. Dum olim Cupramontana ciuitas ab inimicis strictissimè obsideretur, seq; beatæ huic sanctæ ex intimo cordis commendasset, duæ columbæ ex sacra hac æde egressæ, atq; Annunciationis ecclesiam intra ciuitatis moenia sitam iteratò petentes, reportandam de hoste victoriam præfagiuerunt, qua obtenta binas argenteas columbas fabrefieri, illarumq; alteram in præfata Annunciationis ecclesia, alteram verò hoc in ipso loco collocari iussit, atq; stabili lege cauit, vt singulis annis in eiusdem beatæ festo processionaliter circumferrentur. Quod & inuiolabiliter obseruatur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Firmi. Conu. VIII.

C V M primùm Firmana communitas post multas preces à beato patre Iacobo Picente siue de Marchia impetrasset, vt conuentum à se erigendum acceptare vellet, collatis ex publico ærario mille aureis coronatis, sacrum hoc monasterium in honorem foelicissimæ Annunciationis Dei genitricis Mariæ, ad quinquaginta passus ab eius ciuitate Firmo, circa annum Dominicæ incarnationis 1450. ædificare cepit. Cumq; ea pecuniarum summa ad operis perfectionem minimè sufficeret, per deuotus Antonius Lucensis Firmanus ciuis, atq; Syndicus totidem aureos nummos ex testamento ad huiusmodi operis consummationem legauit, ex quibus quicquid desiderabatur perfectum est. Fuit igitur sacra hæc ædes circa annum Domini 1460. absoluta, fratribusq; tradita, atq; à reuerendissimo D. Reatino Firmano Episcopo, anno salutis humane 1473. sub Sixto I V. summo Pontifice consecrata, in qua 26. fratres commorantur, sequentesq; sacrosanctæ reliquiæ debita cum reuerentia custodiuntur: Ossium scilicet particulæ sanctorum Apostolorum Petri, Pauli, Andreæ, atq; Bartholomæi, nec non & sanctorum Innocentium: insuper & beatorum Stephani prothomartyris, Polycarpi martyris, Leonis Papæ & martyris, Ioannis Papæ & martyris, Marcelli Papæ & martyris, Blasij martyris, Thomæ Cantuariensis martyris, Ioannis & Pauli martyrum, Nerei & Achilei martyrum, Vincentij martyris, Desiderij martyris, Aquilini martyris, Victorini martyris, Agapiti martyris, Mercurij martyris, Antonini martyris, Valentini martyris, atq; sanctarum Susannæ, Barbaræ, Agathæ, Anastasiæ atq; Iulianæ virginum & martyrum: Præterea & corpus beati patris Nicolai Firmani, quod breui honestiori recondetur sepulchro, & aliquot crines beati patris Iacobi de Marchia. Ac tū demum extat facellū eidem Annūciationi sacrum, pulcherrimaq; beatæ Virginis imagine, quæ plurimis coruscat miraculis, diciturq; à beato Luca Euāgelista depicta, atq; altera ex spinis, ex quibus Seruatoris Christi corona contexta fuit elegatissimè exornatū.

De conuentu S. Mariæ de Iesu apud S. Lupidium. Conu. IX.

H O C tantum post diligentissimam indagationem obtinere potui, hunc scilicet conuentum beatissimæ Mariæ de Iesu sacrum, qui ducentis passibus à sancto Lupidio Piceni feracissimo oppido distat, ab eius communitate tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemosynis ædificatum fuisse. Sed cuius auctoritate, vel quo tempore id acciderit, deficientibus scripturis, nihilq; certi seniorum traditione asserente, nullo pacto assequi valui. Ipse tamen conuentus eleganter satis constructus est, & 16. fratres eius inquilinos commodissimè capit, atq; ad se aduentantium mirum in modum deuotionem excitat, offerentibus interioris claustri parietibus eorum oculis vniuersam beatissimi patris Francisci vitam graphicè depictam.

De conuentu S. Mariæ de Monte Ciuitatis Nouæ. Con. X.

A

CONVENTVS hic beatæ Mariæ de Monte sacratuſ, ac prope Ciuitatē Nouam eiufdem Piceni opulens oppidum ſituſ, qui duodecim Reformatoſ fratres continet, neophituſ omnino eſt, nihilq; ea propter memorabile, quod ad poſteroſ tranſmittere poſſimus, miniſtrat: Eſt nihilominuſ tum apud oppidanoſ, tum quoq; apud conuenas, ob exemplarem fratrum vitam, in maxima veneratione, eoſq; ad ſibi neceſſaria liberaliſſimè ſuppeditanda ſummoperè allicit, atq; piam præfati oppidi communitatem ſui auſtricem agnoſcit.

De conuentu ſancti Antonij Montis ſancti. Conu. XI.

B

CVM venerandus pater frater Thomas ab Auximo tunc huius Prouinciæ Vicariuſ Prouincialiſ, piæ communitatiſ oppidi Montis ſancti ſatiſfacturuſ votis, cuiuſdam à ſe ædificandi conuentuſ deſideriuſ patribuſ (quorum intererat) in prouinciali Capitulo Forani, anno Dominicæ Incarnationiſ 1497. celebrato propoſuiſſet, eorumq; aſſenſum impetraſſet, 17. Menſiſ Apriliſ eiufdem anni, adiunctiſ ſibi aliquibuſ fratribuſ, præfatiq; oppidi ſenioribuſ, locum huiuſmodi ædificando conuentui, ad centum paſſuſ ab ipſo oppido, designauit, inibiq; venerandus pater frater Bernardinuſ à ſancto Genefio, qui patri Thomæ in Vicariatuſ Prouincialiſ officio ſucceſſit, ſequenti bienio, in octaua S. Antonij de Padua 20. videlicet die Menſiſ Iuni, anno Domini 1499. cum maxima ſolemnitate de religioſo more crucem fixit, atq; futurum monaſteriuſ eidem beato Antonio ſacrauit, ac tandem 22. Nouembriſ eiufdem anni currentiſ primuſ, fundamentiſq; totiuſ ædificij lapuſ iactuſ, ac non ita poſt multum temporis ſolerti oppidanorum cura vltimuſ quoq; addituſ eſt. Ne autem aliquid ad huiuſmodi opuſ deeſſe videretur, acceſſit quoq; poteſtaſ præſtantiſſimi Domini Ioanniſ de Serniniſ, reuerendiſſimi F. Piccolomini S. R. E. Cardinaliſ, atq; Firmane Eccleſiæ perpetui Adminiſtratoriſ generalis tunc Vicarij, nec non & Alexandri VI. ſummi Pontificiſ hac in parte Commiſſarij, Iudiciſq; delegati, ipſiſ oppidanis de huiuſmodi ædificando conuentu facta, cuiuſ literę 11. Nouembriſ anno Domini 1500. datæ in huiuſ loci, quę 12. Reformati fratres incolunt, archiuo diligentiſſimè aſſeruantur. Ergaſtulo carniſ ſoluti hinc ad aſtra migrarunt eodem & vno anno, qui à Chriſti Natiuitate fuit 1571. mirę ſanctitatiſ, venerabileſq; patreſ Ludouicuſ à Pierofara Dioceſiſ Fabrianæ pago, & Bartholomæuſ ab Offida Picenti oppido, proueſtæ quidem ætatiſ ambo, cum octogennariuſ ad minus annuſ eorum vterq; clauſerit, amboq; maxima religione inſignes.

D

De conuentu S. Franciſci Siroli. Conu. XII.

CONVENTVS hic Seraphico patri Franciſco ſacer, qui maritimis Anconitanuſ maris fluctibuſ alluitur, diſtatq; à Sirolo, Anconitanæ Dioceſiſ pago, paſſibuſ centum, atq; totidem à Sirolano caſtro, antiquiſſimuſ eſt, cum ab eodem beato patre Franciſco acceptuſ, primoq; occupatuſ ſit. Quod ſi quiſ inſiciari contenderit, arbori ſaltem ab eodem patre è veſtigio eiſ eccleſiæ plantatæ, atq; adhuc virentibuſ foliſ perſeueranti, quæ beati Franciſci ab omnibuſ nuncupatur, quoddamq; ceraſorum genuſ conuiciniſ populis venerabile, atq; appetibile producit, fidem adhibeat; certoq; ſciat ipſuſ ab illuſtri quodam Comite Alberto, cuiuſ cognomen penituſ ignoratur, non quidem iuxta præſentem, ſed iuxta aliam multò humiliorem formam ædificatuſ fuiſſe. Hoc igitur in loco, quem frequentiuſ 8. fratreſ occupant, diem clauſit extremuſ venerandæ ſanctitatiſ pater Petruſ à Monticulo, (vulgò Montecchio) qui à circumuiciniſ populis vt ſanctuſ colitur, & habetur, diciturq; plurima ædidiſſe miracula. Hocq; aſſerere videtur ſequenſ epitaphiuſ primo altari præcipuam eccleſiæ portam ingredientibuſ, templiq; dextram tenentibuſ occurrenti inciuſ videlicet: Hic iacet beatuſ Petruſ de Monticulo. Quod tamen cum illiſ aſſeuerare minimè auſim, cum debito teſtimonio careant. Quicquid tamen ſit alioruſ eſto iudiciuſ non meum.

E

A

De conuentu Annunciationis Auximi. Conu. XIII.

EVGENIO IV. Pontifice maximo adhuc in viuis agente, deuotus Auximienſis ſenatus ex Apoſtolica auctoritate conuētum quendam in honorem Annunciationis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, aliquantulum ab antiquiſſima eius ciuitate Auximo Septentrionem verſus, ex publicis prouentibus, anno humanæ Salutis 1439. ædificauit, beatoq; patri Iacobo à Marchia, cui obſingularem ſanctitatem maximè afficiebatur, in ſui ſuorumq; fratrum uſum, conceſſit. Sed cū eius habitatio fratrum ſaluti minus faueret, præſata pia communitas, contemptis antiquioribus ſumptibus, hunc ſecundum ſub eodem prorsus titulo, atq; ex communibus iſdem facultatibus, accedente prius reuerendiſſimi domini Paridis Caſtelficardij Auximienſis Epiſcopi facultate, in nœmorofò quodam, ſaluberrimo, ac amœno colle, prope eiufdem ciuitatis muros, ſed ad Meridiem, ſub Alexandro VI. ſummo Pontifice, circa annum Domini 1496. conſtruere, iſdemq; fratribus, quorum 16. ibidem commorantur, tradere non formidauit. Cuius templum reuerendiſſimus dominus Antonius Sinibaldus Auximienſis Epiſcopus ſolemniffimè conſecrauit, eiufq; ſummum altare ſanctorum Andreæ Apoſtoli, Laurentij martyris, atq; Fabiani itidem martyris honorandis reliquijs, quibus & teſtimoniales adiunctæ literæ fidem faciunt, elegantiffimè exornauit.

B

De conuentu ſanctæ Mariae de Varano Recanati. Conu. XIV.

RECANATVM ciuitas eſt, tertioq; tantum milliari à Lauretana ſanctiſſimæ Dei genitricis celeberrima domo diſtat. Iſtam ergo urbem egreſſis vt Lauretum contendant, ſtatim occurrit hic conuentus beatę Mariæ de Varano ſacer, quem reuerendiſſimus Nicolaus de Actis ex Forliuio oriundus, Recanatēſisq; Epiſcopus, ſuis ſumptibus ædificauit, fratribusq; noſtris ea tantum ſub lege tradidit, vt ſibi quotannis mortuorum officium ſolemniter perſoluerent: quod & illi plurimis Miſſarum ſacrificijs adiunctis fideliffimè præſtant. Inſtituit quoq; pientiffimus idem Epiſcopus nobilem quandam ſanctę Lucię Confraternitatem Recanati erectam vniuerſorum ad ſe ſpectantium hæredem, ſibiq; iniunxit, vt certam panni menſuram, pro præſatis fratribus amicum, & alia quædam iſdem neceſſaria in ſingulos annos erogaret. Clemens VII. Pont. max. eleemoſynis ſacræ domus Lauretanæ prouidè conſulturus edita bulla, quæ adhuc in huius loci archiuo aſſeruatur, eiuf patri Guardiano pro tempore exiſtenti præcepit, vt alteram ex tribus gazophylacij clauibus penes ſe continuo haberet, vtq; ſe abſente & inconſulto, nequaquam aſſeruata in eo pecunia à Lauretano Gubernatore, & à Recanatenſis ſenatus deputatis, penes quos alię duæ eiufdem gazophylacij clauis ſunt, depromi poſſet. Commorantur deniq; in hac ſacræ aede 20. fratres, quorum altera pars ſacrę Theologiæ, altera verò Philoſophiæ ſub duplici Prælectore ſedulo imcūbit.

D

De conuentu S. Franciſci Mordiuallis. Conu. XV.

CONSVLTURI Mordiuallenſes oppidani fratrum ſaluti, atq; neceſſitatibus, neglecto antiquiori quodam conuētū à ſuis prædeceſſoribus antiquitus conſtructo, quod in ſalubris eſſet, longiusq; ab eorum opulenti oppido Mordiualle diſtaret, adiecerunt vt hunc in cliuo cuiuſdam collis, qui non minus eleganter, quàm artiſticioſè è medio vnius vallis, atq; inter Potentiam, Chientumq; Picentes fluuios conſurgit, vixq; triginta paſſibus ab oppido diſtat, ex communibus bonis, priuatisq; piorum eleemoſynis, in honorem beatiſſimi patris Franciſci ædificarent. Cuius templum cum ex quodam infortunio arſerit, denuò ab iſdem oppidanis reædificatur. In qua conflagratione illud mirabile accidit, quod ſcilicet argentea ſacroſanctæ Euchariſtiæ cuſtodia ad caloris vim liquefacta, omninoq; ſoluta, atq; ſummo altari, licet lapideo, eadem prorsus de cauſa in fruſta redacta, poſt decem dies venerabile ſanctiſſimi corporis Chriſti ſacramentum, dum fortè pauimentum ruderibus expediretur, integrum omnino, atq; intactum, corporalibusq; obuolutum, ſub ipſo altari inuentum eſt. Quod cū Pio I V. Pontifici

tifici maximo innotuisset, præcepit idem Pontifex, vt diligentissimè tanti euentus veritas disquireretur, ac certior de ea factus, omnibus Christi fidelibus per sacram confessionē ab excessibus purgatis, hancq; ecclesiam à primis vesp̄is vsq; ad secundas diei 17. ac itidem diei 26. mensis Aprilis ingredientibus, suasq; preces fundentibus, plenariam omnium peccatorum indulgentiam, ad perpetuam rei memoriam, concessit. Ex hoc oppido Mordiualli originem duxit reuerendissimus pater frater Ioannes Minius siue de Muro, 14. nostri Instituti Generalis Minister, qui beatum patrem Ludouicum Tolosanum postea Episcopum ad Ordinem recepit, atq; sanctę Romanę ecclesię Presbyter Cardinalis creatus fuit. Conuiuunt tandem hoc in monasterio, in cuius ecclesia corpus beati patris Massæi focij olim beatissimi patris Francisci requiescit, 14. fratres optimaq; aura, atq; amoenissimo situ gaudent.

B

De conuentu Puritatis apud sanctum Iustum. Conu. XVI.

PERTINUIT olim conuentus hic Puritati sacer ad patres Clarenos, à quibus, vt superius aliquoties dictum est, ex summi Pontificis Pij V. mandato, ad nostros fratres, anno Dominicę Incarnationis 1568. translatus fuit. Sed cum longius ab oppido, cui sanctus Iustus nomen est, distet, minusq; tum fratribus, tum quoq; oppidanis, quippe qui libentissimè diuino officio, atq; Missarum solemnij apud eos interessent, inferuiat, decreuit pia præfati oppidi communitas hoc loco derelicto, vel potius demolito, alium vel intra oppidi septa, vel prope eius vallum, ex communibus facultatibus quamcitissimè ædificare: eaq; propter, quę ad id præstandum necessaria sunt, congerere cœpit, qua etiam de causâ his supersedere decreui, si pius fratrum numerum C. tradidero, qui quinarius tantum est.

C

De conuentu Dominae nostrę de Monte montis Ulmei. Conu. XVII.

OBTENTA à Iulio II. Pont. max. Apostolica auctoritate, cuius bulla sub datum Romę 5. Iulij, anno Dominicę Incarnationis 1510. superest adhuc, pia oppidi montis Ulmei Firmanę Diœcesis communitas, tum ex eorum publicis priuatisq; facultatibus, tū quoq; ex eleemosynis fratrum industria aliunde acquisitis, sacrum hoc monasterium, in honorem Dominae nostrę de Monte, ad 50. passus ab ipso oppido, in cuiusdam nemorosi, elegantissimiq; collis iugulo, præfato anno 1510. ædificare cœpit: atq; ante biennium elapsū, tanta fuit eius ad fratres deuotio, ad optatum finem perduxit. In cuius ecclesia infra scriptę sanctorum reliquię debita cum veneratione custodiuntur: nempe quidam crinis gloriosę, semperq; Virginis Marię, paruula crux ex ea, in qua Christus Dominus pro humani generis salute pependit fabrefacta, aliquot ossium partes sanctorum Ioannis Baptistę, Laurentij martyris, & Cornelij quoq; martyris, nec non & sanctarum Catharinę, Barbarę, Vrsulę, & Agathę virginum & martyrum, ac demum ex habitibus sanctorum patris Francisci, atq; Elisabethę filię Regis Vngarię. Has reliquias ex Belgio cum suis literis testimonialibus allatas huic loco, quem 12. fratres incolunt, dono dedit pater ac frater Thomas huius Prouincię alumnus, atq; ex oppido montis Ulmei oriundus.

D

De conuentu sanctę Columbe Moliani. Conu. XVIII.

INCLINATVS ad instantes Molianensis pię communitatis preces summus Pontifex Paulus III. speciali edito breui concessit, vt locus aliquis fratribus nostris continendis idoneus Moliani, quod Diœcesis Firmanę oppidum est, ædificari posset. Quapropter præfata communitas hunc conuentum sanctę Columbę sacrum, ad quadraginta ferè passus ab oppido, è regione eius portę, quę mare respicit, supra eleuatam quendam, atq; amœnum colliculum, anno Pontificatus eiusdem Pauli III. 14. ex publicis facultatibus construere cœpit. Cumq; huiusmodi opus aliqualem progressum fecisset, parum abfuit, quin optato fine careret, soloq; æquaretur. Nam communis oppidanis,

A danis, atq; ad defectionem à Pontifice, ob statum atq; dominium à Firmo Picent e ciuitate ablatum, inclinatis, plurimum discriminis, si fortè hostis superueniret, oppido alatarum videbatur. Sed rebus pacificè, atq; pro vtriusq; partis voto compositis, à tanto periculo ereptum, insuper & optato fine potitum est. Vnde & fratribus, quorum 10. ibidem commorantur, & oppidanis, qui speciali quadam beneuolentia, & deuotione in ipsum; eiusq; habitatores feruntur, maximum accessit gaudium. Nec reliquis caret sacra hæc ædes, cum apud se particulas portæ aureæ Hierosolymitanæ, columnę ad quam Christus Dominus flagellatus, eiusq; loci in quo ipse idem captus fuit, & eius præsepis, atq; sepulchri habeat.

De conuentu sancti Francisci Massa.

Conu. XIX.

B **M**ASSA, à Romana nobiliq; Maximorum familia Maxima olim dicta, pagus est, paruus quidam, sed pro suo modulo opulentissimus Firmanæq; iurisdictioni subactus. Hunc igitur cum eius accolę exornare vellent, præsentem conuentum beatissimo patri Francisco sacrum, licet à primæua sui institutione Annunciationi beatæ Virginis Mariæ dicarum, superstite adhuc Seraphico ipso patre, in accliuiori parte cuiusdam næmoroſi montis, à subiecta valle mons Stalius dicti, ex communibus bonis liberalissimè construi curarunt. Quem frequentius elapsis temporibus 20. fratres incoluere, licet modò à 12. tantum patribus Reformatis inhabitetur. Distat autem à pago quintis tantum passibus, atq; ob eius solitudinem, & amoenitatem, insuper & ob subiectum flumen Lethę, non quidem illud, quod apud inferos Poëtę fabulosè esse tradunt, sed ipso multò iucundius, atq; delectabilius, diuinorum mysteriorum contemplationi fauet, sæcularesq; ad se frequentandum summopere prouocat. Gaudet præterea sacra hæc ædes plurimis gratijs, priuilegijs, atq; indulgentijs sibi à summis Pontificibus Alexandro I V. Innocentio itidem I V. Nicolao I I I. Urbano I V. Clemente etiam I V. Gregorio I X. Nicolao I V. & Gregorio X I I I. liberalissimè concessis. Et quid mirum cum iuxta receptissimam seniorum traditionem à beato patre Francisco primò accepta, & ex parte, astantibus sibi charissimis socijs beatis patribus Massæo & Ruffino, fabricata sit? Insuper & exornetur particula quadam sanctissimæ crucis Christi, & aliquibus capillis beatissimi patris Francisci, nec non & pulcherrima beatæ Virginis imagine. De qua id certissimè fertur, quòd cum ad mandatum cuiusdam Nicolai Macatelij ex Aquila Bruciorum ciuitate Molianum, quæ sibi patria erat, deferretur, casuq; huius loci fines attingeret, nullo pacto equus, cui superposita erat, additis etiam plurimis verberibus, & ictibus, progredi voluit, sed velocissimo cursu ecclesiam petens ante eius portam genua flexit. Quo viso miraculo præfatus Nicolaus imaginem huic loco vltroneè obtulit, atq; super quoddam altare poni curauit, & ab eo temporis, in tante rei memoriam, atq; testimonium, Molianensis communitas, ipso Epiphaniæ festo cuiuslibet anni, summum sacrum ibidem solemniter celebrari curat.

De conuentu Domina nostræ de Planitie Seruiliانى. Conu. XX.

E **C**ONVENTVS hic sanctissimæ Domina nostræ de Planitie sacer, atque sesqui milliari à pago Seruiliano Firmanæ Diœcesis, in crepidine eius fluuij, qui (Tanna) Italicè nuncupatur, situs, cum per aliquot annos antea, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis Seruilianorum piorumq; aliorum fidelium facultatibus construi cœpisset, anno à lætabunda Christi natiuitate 1578. absolutus, huiusq; Prouinciæ fratribus, quorum 10. perpetuò continet concessus fuit. Qui licet modicus sit, particula tamen sanctissimæ crucis Christi, ac quibusdam sanctorum Petri & Pauli Apostolorum, Laurentij martyris, Gualteri itidem martyris, atq; Theodoræ virginis & martyris sacrosanctis reliquijs exornatur, plurimisq; indulgentijs, sibi tum à Calixto I I I. Pont. max. tum quoq; à plurimis alijs Episcopis, & Cardinalibus, in fidelium eam accedentium, atq; suis eleemosynis pro ædificij manutenentia iuuantium fauorem concessis gaudet.

De conuentu sancti Joannis de Saxo Montisfalconis. Conu. XXI. A

HOC sacrum monasterium in honorem sancti Ioannis de Saxo, atq; ad mille tantum passus ab oppido Montefalcone erectum, ab ingenti quodam saxo amoenissima syluula vestito, super quod ædificatum est, denominationem accepit, ac à beatissimo patre Francisco exordium sumpsisse iudubia traditione fertur. Idq; humilis loci structura, & dispositio, quæ solitaria, atq; syluestris iuxta eiusdem Seraphici patris mentem omnino est, firmissimè testantur. Continuit tamen sacra hæc ædes olim 20. fratres, eosq; pro religioso more commodè fatis sustentauit. Sed circumuicina eius patria ad pauperiem vergente vix 10. modò fert. In meditullio autem eius syluæ, quæ præfatum saxum amoenissimè vestit, fonticulus quidam perenni aquarum scaturigine fœcundus erumpit, suiq; auctorem, à quo & nomen hæreditauit, beatum patrem Franciscum agnoscit. Cuius epota aqua febres pellit, aliosq; morbos pro accedentium deuotione curat. B

De conuentu B. Mariae de Girono Montisfortini. Conu. XXII.

EX ruinis eius castri, quod olim in eminentiori oppidi Montisfortini parte constitat, atq; ex communibus facultatibus, eodemq; prorsus in loco, deuota Montisfortini communitas hunc conuentum beatissimæ Mariæ de Girono sacrum ædificare coepit: idq; vt sibi liceret à summo Pontifice Paulo III. anno Dominicæ Incarnationis 1549. cuius facultas in forma bullæ concessa adhuc superest, oportunè obtinuit. Cumq; ipsum semiconstructum fratribus tradidisset, constructione superfedit. Quapropter fratres, quodq; eius habitatio deficientibus cellulis minus commoda foret, sibi vale dixerunt. Euocati autem sub perficiendi operis pollicitatione à præfata communitate, reuerti non recusarunt. Qua tamen minus quod promiserat præstante, ad alios conuentus iteratò dilapsi sunt. Sicq; factum est vt sæpius acceptus, sæpiusq; derelictus sit locus iste. Sed vltimis his diebus ad instantes oppidanorum preces à patribus Prouinciæ reassumptus, & 8. tantum fratribus instructus fuit. Cuius ædificium tanta diligentia tantaq; sollicitudine ex publicis oppidi facultatibus promouetur, vt breui 20. ad minus religiosus instruendus veniat. C

De conuentu sanctæ Mariæ de Sylua Amigdal. Conu. XXIII.

ASSVEVERANT patres Clarenis, qui & Anachoritæ aliquando ea de causa dicti sunt, suos conuentus in syluis, atq; solitudinibus primæuis suis temporibus contruere; prout ex præcedentibus, atq; etiam ex præfata beatissimæ Mariæ de Sylua sacro colligi potest. Qui & sesquimillari ab Amigdalò Picente oppido distat, & in media quadam sylua constitutus est. Reformatis igitur anno Domini 1568. (vt superius sæpius meminimus) præfatis patribus Clarenis, hic locus in huius Prouinciæ ius transijt, & ab eo temporis 6. eius fratribus obsequitur, 12. breui obsequuturus. Nam ea est oppidanorum ad fratres deuotio, & propensio, vt libentissimè, maximaq; cura eius reparationi atq; ampliatiōi intendant. D

De conuentu S. Jacobi in Salino Gualdi. Conu. XXIV.

CONSTRUXERAT olim Gualdensis pia communitas ad quingentos passus ab eius oppido Gualdo Firmanæ & Camerinenfis Diocesis hunc conuentum beato Iacobo Apostolo sacrum, quem 7. fratres quod nunquam perfectus fuerit, tantum inhabitant. Sed deuotissima quadam gloriosissimæ Virginis Mariæ imagine, in quadam ecclesia oppido proximior miraculis coruscante, vt hic locus ad præfata ecclesiam, quæ in honorem sanctæ Mariæ de Gratijs erecta est, cultus sibi augendi gratia transferretur, reuerendissimo domino Dominico Pinello Episcopo, atq; Principi Firmano, nunc S.R.E. Cardinali, huiusq; Prouinciæ patribus supplicauit. Quamobrem in Prouinciali congregatione Senogalliæ anno Domini 1580. habita, à patribus quorū id munus erat, accedente tamen præfati reuerendissimi Episcopi consensu, decretum est vt huiusmodi translatio fieret. Ab eo igitur tempore quicquid antiquioris perficiendi conuentus

A conuentus causa à præfata communitate impendendum fuerat, id totum in hunc nouum promouendum consummitur.

De conuentu S. Liberati apud S. Liberatum. Conu. X XV.

HIC quoq; locus sancto Liberato sacer olim ad patres Clarenos pertinuit, & ab ijs ad nostros fratres translatus est. In qua quidem translatione dilabentibus eorū plurimis vel ad patres Franciscanos Conuentuales, vel ad alias Prouincias, quicquid scripturarum in eius archiuo asseruabatur, deperijt omnino. Vnde & ipsius antiquitas atq; fundatio penitus ignorantur. Obtinet tamen sirum in quadam solitudine, subestq; iurisdictioni sancti Genesij oppidi Picentis, à quo quinq; distat milliaribus, & ab oppido Sarnano tribus: Qua etiam de causa contemplatiuæ agendæ vitæ maximè fauet, plurimosq; patres vita atq; virtutibus insignes nobis peperit: inter quos fuit beatus pater Liberatus professione Clarenus, à quo adiacens regio nomen vsurpauit. Beatus hic pater clarissimis ortus natalibus miraculis clauit, diciturq; tum à fratribus, tum quoq; à circumuicinis sæcularibus, in huius sacre domus ecclesia sepultus, à quibus & sepulture locus ostenditur, mordicusq; affirmatur sanctitatis titulum sibi à summo quodam Pontifice viuæ vocis oraculo collatum fuisse, & ab eo temporis tum conuentum, tum quoq; proximum sibi territorium nomine sancti Liberati insignita euasisse. Volunt isti quod summus iste Pontifex visis eius miraculis dixerit, hic venerabilis pater non tantum beatus, sed & sanctus optimo iure appellandus venit. Sed quis iste Pontifex fuerit ignoratur omnino. Qua etiam de causa nihil certi hac de re affirmare ausim. Commorantur hoc in monasterio 8. fratres tantum.

De conuentu sanctæ Mariæ Magdalene de Specu. Conu. X XVI.

CVPIENTIBVS quibusdam Clarenis patribus locellum aliquem sibi in solitudine erigere, ex tempore adfuere Camerineses aliquot nobiles, qui ecclesiam beatæ Mariæ Magdalene sacram in accliu cuiusdam montis, qui Fiastra fluuiio imminet, inuiusq; ferè atq; inaccessibilis est, & sub Camerinenfi Diocesi constitutus tribus milliaribus à proximiori pago Montealto distat, contiguumq; tuguriolum communibus sumptibus construxere. Cui ob eius asperitatem tum fratres, tum quoq; sæculares nomen Specu indiderunt. Continet nihilominus 7. fratres, eosq; ob oppidorum, pagorumq; distantiam non absq; labore sustentat: quapropter sæpius ab ijs derelictus, & plurimis sanctorum reliquijs spoliatus est. Opitulatur præterea, cum syluestris omnino sit, fratribus contemplationi deditis, atq; anachoriticam vitam, vt Altissimo plenis affectibus obsequantur, affectantibus.

De conuentu S. Francisci Colfani. Conu. X XVII.

QVOD hic conuentus beatissimo patri Francisco sacer, qui in pagorum Campi rotundi, atq; Cessa palumbi Camerinenfis Diocesis confinibus constructus est, Seraphicum ipsum patrē sui fundatorem, atq; auctorem habuerit, tum ipsa structura, quæ humilis incuriosaq; est, tum fons sibi propinquus, qui diui Francisci dicitur, ab eoq; fossus inuentusq; asseritur, tum quoq; seniorum traditio, quæ intrepidè hoc ipsum asseuerat, simul testatur. Eius verò situs Colphanum appellatur, amœnaq; sylua in gyro vestitur, quæ hunc locum elegantissimum commendatissimumq; reddit. Accedunt quoq; ad eius decorem præfatus diui patris Francisci fonticulus in media sylua sitatus, & Fiastra placidus fluuius, qui eiusdem syluæ oram dilabentibus limphys alluit, & corpus beati patris Francisci à Caldariola in eius ecclesia sepultum, quod apud conuicinos paganos ob frequentia miracula, quæ Deus opt. max. ob eius merita in eorum fauorem indies operari dignatur, in maxima veneratione est, suauissimamq; quandam fragrantiam ex se emittit. Hoc igitur in monasterio, licet solitario campestriq; in loco constituto, 12. fratres commorantur, quibus adiacentes pagi necessaria ad victum, atq; amictum satis liberaliter subministrant.

De conuentu B. Mariæ Cessoloni. Conu. X XVIII.

CONVENTVS hic beatissimæ Virgini Mariæ dicatus, licet à Tolentino Picenti nobiliq; oppido sesqui tantum milliari distet, à proximo tamen sibi fluuiio Cessolone denominationem accepit. Cuius structura modica omnino atq; incapax est, ac 5. tantum

tantum fratres continet, plures aliquando contentura. Nam ab eo temporis, quo Clarenis patribus eius fundatoribus loco cedentibus in huius prouinciæ fratrum ius cessit, non ita parum accrementi accepit, suppeditantibus interim Tolentinis quæ necessaria sunt, quorum quoque pijs eleemosynis à fundamentis olim erecta extitit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs apud S. Seuerinum. Conu. XXXIX.

SANCTI Seuerini Picens oppidum à ciuitatis titulo, quo olim insignitum fuit, plurimis sibi superuenientibus infortunijs excidit, distatque à Camerino septem milliarijs, ac partim in planicie, partim verò in accliuu situm est. Ad quingentos ergo passus ab eo sacrum hoc monasterium in honorem sanctissimæ Mariæ de Gratijs erectum sedem accepit, & ab innumeris miraculis, quæ in eius ecclesia à deuotissima quadam gloriosissimæ eiusdem Virginis imagine patrantur, Gratiarum cognomen accepit. Cuius antiquitas ab anno Dominicæ Incarnationis 1434. computanda venit: quo ex Eugenij I V. Pont. max. facultate, quemadmodum ex eius bulla Florentiæ anno iij. sui Pontificatus expedita, atque in huius loci archiuis asseruata liquidò constat, transmissis aliò duabus Benedictinis, siue (ut alijs placet) Augustinianis monialibus eius accolis, (pertinuerat olim sacra hæc domus ad huiusmodi forores, quæ tamen succrescentibus, grafsantibusque bellis omnimodam minabatur ruinam) in beati patris Gabrielis Anconitani huius tunc Prouinciæ Vicarij potestatem venit. Cuius sollicitudine & cura à præfata ruina vindicatum extitit, ita ut commodè 14. fratres capere possit. Nam de victu & amictu nulla poenitus quæstio est, subministrantibus sibi interim oppidanis quæ necessaria sunt maxima cum liberalitate. Habitarant, priusquàm hic locus occuparetur, fratres aliud montosum quiddè, ac ferè inaccessum, nec non & in medijs finibus oppidorum Mattellicæ, Cinguli, atque S. Seuerini, ad prærupti montis S. Vicini radices constitutum, quæ tamen tum suis, tum quoque oppidanorum S. Seuerini rebus consulturi dereliquerunt.

De conuentu sancti Francisci Camerini. Conu. XXX.

OB T I N V E R A N T olim patres nostri conuentum alium intra ciuitatis Camerini moenia, eo videlicet in loco, in quo impresentiarum munitio subsistit, quem tamen huiusmodi munitionis construendæ causâ, morem ciuibus gesturi, deserere compulsi sunt. Qui quidem ciues, ne & ijs iniuriam fecisse viderentur, & se eorum confortiopriarent, pacto prius cum patribus Franciscanis Conuentualibus constituto, & illis de eo, quod prius ad præfatos patres Conuentuales intra eiusdem ciuitatis muros attinebat, monasterio, & istis de alio commodiori prouiderunt. Exurgit autè hic noster conuentus non longè ab ipso ciuitatis muro, continetque 20. fratres, quorum maior pars sub vnico prælectore Philosophicis literis incùbit, & conterminus est Prouinciæ S. Francisci, quo etiâ titulo insignitur. In eius ecclesia corpus B. Ioannis Parmensis septimi totius nostri Instituti Generalis Ministri, ac sacræ Theologiæ Magistri requiescit. Beatus hic pater, cū ex Nicolai IV. Pont. max. beneplacito ad infideles prædicandi Euangelij ergo traiectionem pararet, casuque Camerinum applicuisset, à pueris, ceteraque plebe, licet ignotus, sanctus tamè appellari cepit, & hūc conuentū ingressus, cū adhuc benè valeret, coram fratrum multitudine prophetico spiritu instanti sibi mortē prædixit, inquit: Hæc requies mea &c. Qua (ut prænuiciauerat) superueniente miraculis illico coruscare coepit. Nā & coecis visum, & surdis auditum, & plurimis egrotis atque de vita desperantibus optatam sospitationē restituit. Lapideum eius sepulchrū ingredientibus per principē portā templū ad leuā propè altare sanctissimo Crucifixo sacrum, ipsa ara utcumque; eminētius, occurrit. In altero vero huiusmet ecclesiæ altari ad honorē immaculatæ Virginis gloriosæ Conceptionis erecto corpus B. P. Petri Molianici miraculis illustris honorificè reconditū est: quod solemni pompa, & processione ex antiquiori loco ad hūc nouū translātū fuit. In qua quiddè translatione illud mirabile accidit. Cū enim clerus, ac post eū ciuitatis senatus ad feretrū, quo sacrum pignus deferendum erat, manus honoris causâ admouisset, neuter ipsorum illud mouere potuit. Quapropter & iste atque ille ad patrē Guardianū, ceterosque fratres conuersus, oīnoque stupefactus inquit. Adestote & vos patres, adiutricesque; manus extendite, nam hic sanctus nos ut indignos aspernatur. Cumque primū fratres accessissent, ut leuissimū onus eleuarent, & ad usque præparatū sibi locū detulerunt. Et hoc ira certū est, ut nihil certius apud Camerinenses, quàm ipsum per traditionē à suis prædecessoribus acceperunt, esse possit.

De conuentu

A *De conuentu sancti Francisci, aliàs Experimenti. Conu. XXXI.*

PERICVLVM facturi Camerinenſes ciues morum, vitæq; noſtrorum fratrum, eis hūc conuentulū ad mille paſſus ab eorū communi ciuitate Camerino ex publicis facultatibus conſtrui curarunt, quē & ab huiusmodi experiētia (Spermento) quod latine experimentum ſonat, vocari voluerunt. Cumq; in iſtis nihil niſi ſanctum, bonum, atq; laudabile aduertiffent, conſtructo intra ciuitatis muros alio ſub titulo S. Frāciſci conuēru, & 6. tantum eorū hoc in loco relictis, reliquos ad ſe introduxerunt. Nec propterea iſtis aliquid deeſſe patiuntur, cum æquē liberaliter ſibi ac alijs neceſſaria ſubminiſtrent.

De conuentu S. Franciſci Matellicæ. Conu. XXXII.

NON deſunt qui aſſerant hunc conuentum beatiffimo patri Frāciſco ſacrum, atq; intra muros oppidi Matellicæ ſitum, quem 25. fratres vt plurimum inhabitant, ab ipſomet patre acceptum, fundatumq; fuiſſe: quibus tamen nec ſcriptura aliqua, neq; certa indicia fidem aſtruunt, ſed tantum quædam non ita probabilis traditio fauet. Perſeuerat nihilominus aliquando ad Franciſcanos patres Conuentuales, à quibus ex mandato ſummi Pontificis Leonis X. anno à Virgineo partu 1518. ad noſtros deuolutus eſt; idq; opera piſſimi Matellicani ſenatus, qui & ipſum ex communibus prouentibus olim conſtrui fecit, & ſolicitā eius adhuc curā gerit, & ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulā, quaſdamq; alias ſanctorū reliquias ibidē aſſeruatas incredibili deuotione proſequitur.

De conuentu S. Ioannis propè Matellicam. Conu. XXXIII.

AD mille paſſus ab eodē oppido Matellica, verſus S. Vicini montē occurrit & alius conuētus diuo Ioāni ſacratuſ, modicus quidē & anguſtus cū 5. tantū fratres vt plurimū contineat, ſed contēplationi, ſpiritualiq; vitæ ducendæ omnino accommoduſ. Hūc patres Clarenſes ex eleemoſynis, non abſq; labore & induſtria acquiſitis, olim conſtruxerūt, diuq; inhabitatū; ſed trāſeuntibus ijs, tēpore ſuperius iterū atq; iterū repetitū, à Clarenſismo ad Obſeruantia Regularē, trāſiuit quoq; ipſe in huius Prouinciæ ius.

De conuentu S. Mariæ de valle Saxea Fabriani. Conu. XXXIV.

AD quartum lapidem à nobili oppido Fabriano, atq; ad Appenini montis radices conuentus hic beatiffimæ Mariæ de valle Saxea, à ſaxorum multitudine, qua vicinus mons ſcatet, ſiue ab eius fundatore, cui Saxo cognomen fuit, ſic dicta, ſacratuſ, ſub Bonifacio I X. Pont. max. à Benedictinis monialibus, quibus tunc parebat, ad noſtros fratres tranſlatus eſt. Fuerat olim locus hic munitio, ſiue fortalitium ſtipendiarijs militibus deſtinatum, illisq; pulſis Benedictinis ſororibus, quibus per trecentos annos paruit, ab illius patriæ domino ex nobili Saxorum familia producto, patronatuſ ſibi iure ſeruato, collatum eſt: ſed ingraueſcente bello, quod huiusmodi habitatio minus tuta eſſet, præfatæ ſorores eo relicto, Fabrianum ſe contulerunt, inibiq; alio monaſterio ædificato pedem fixere. Quamobrem illuſtris Chiauelluſ de Chiauellis præfati patroni ſucceſſor, poſt plurimos annos, ducentis nummiſ aureis monialium Abbatiffæ pro loco ſolutis, ipſum fratribus noſtris liberaliſſimè contulit. Quem & ipſi fratres recrudefcente adhuc bello, plurima incommoda atq; pericula vitaturi, ad tempuſ deſeruerunt. Quod autem ira ſe res habeat, ex Apoſtolicis eiufdem Bonifacij IX. literis liquidò conſtat. Cuius etiam teſtimonio beatus pater Franciſcuſ huius acceptandi conuentuſ ſiue eremitorij author, atq; etiam inhabitator fuit. Quem poſtea beati patres Bernardinuſ de Senis, Iacobuſ Picenſis ſiue de Marchia, Ioanneſ Capiftranuſ, atq; Marcus à ſancta Maria in Gallo præfati patris Iacobi indiuiduſ comes, plureſq; alij ſanctiſſimi patres ſequuti ſunt. Nam ea eſt huius loci diſpoſitio, & forſ, vt nunquam huiuscemodi patribus careat. Dum ſemel huius eremitorij fratres niuibuſ obſeſſi fame premerentur, orationiq; vacarent, Fabriani hæc vox ab aëre delapſa audita eſt. Ecquid ſtertitis Fabrianenſes fame interim fratribus eremitorij pereuntibuſ? ſtatimq; pia Fabrianenſis communitas, aperta manibuſ via, quicquid neceſſum fuit illiſ miniſtrauit. Quos tamen non oſcitantēſ, neq; ad ignem ocio torpenteſ, ſed ante venerabile ſacramentuſ, ſequentēſq; ſacroſanctas reliquias, quas incredibili veneratione proſequuntur, videlicet lapilloſ quodaſ ex ſeruatoris Chriſti ſepulchro, ex columna ad quam

idem alligatus fuit, ex loco ubi ipsemet ieiunauit, ex porta aurea atq; ex sanctissimæ A eius genitricis sepulchro depromptos, aliasq; plures, quas deformatis præ vetustate earum titulis hîc referre non possumus, inuenit. Commorantur frequentius hoc in eremitorio 10. fratres, quorum maior pars tyronica est.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Fabriani. Conu. XXXV.

AD instantes Fabrianensium preces inclinatus Innocentius VII. summus Pontifex, anno Dominicæ Incarnationis 1488. Pontificatus verò sui vij. hoc monasterium foelicissimæ Annunciationi sanctissimæ Virginis Mariæ sacrum, atq; ad moniales sancti Ramoldi attinens, quod quinquaginta tantum passibus ab oppido Fabriano Camerinenfis Diocesis distat, fratribus nostris liberalissimè concessit. Voluitq; ut omnibus priuilegijs, gratijsq; quibus cæteri huius Prouinciæ conuentus gauderent, ipsum quoq; potiretur. Insuper & ut ab omnium monialium prædictarum subiectione esset immune. Eius bina breuia hac de re concessa in huius loci archiuo asseruantur. Commorantur hoc in monasterio 14. fratres, penesq; se habent infra scriptorum sanctorum reliquias, videlicet Petri, Pauli, Andreæ, & Iacobi Apostolorum, Fabiani, Sebastiani, Laurentij, Cosmæ, Damiani, Stephani, Victorini, Blasij, atq; sanctorum Innocentium martyrum, Claræ, Catharinæ, Margaretæ, atq; Lucie virginum & martyrum; insuper & particulas quasdam sanctissimæ crucis Christi, eiusq; coenaculi, in quo cum suis discipulis ad patrem transiturus vltimò idem Dominus coenauit. Perperit nobis oppidum Fabrianum plures patres vita insignes, ac scientia claros, inter quos longè enituerunt beatus pater Ioannes ex nobili Germanicæq; Henricorum familia progenitus, atq; beatus Venantius beati patris Iacobi de Marchia (ut præfati sumus) gratissimus comes & socius. Inter cætera quæ nostri patres huic oppido præstiterunt, illa sunt præcipua, mons scilicet pietatis in eo, opera venerabilis cuiusdâ patris fratris Antonij socij beati patris Marci à Monte sanctæ Marię in Gallo, erectus: & famosum xenodochium in honorem sanctissimæ Mariæ de Iesu instante beato patre Iacobo à Marchia ibidem constructum, in quo habitus, tunica, tunicula, mantellus, atq; galerus eiusdem beati patris diligentissimè custodiuntur. Ut autem quæ diximus manifestiora euadant, non pigebit hic referre ipsissima verba in anteriori exedra eius ecclesiæ, quæ præfato hospitali annexa est, incisa, quæ talia sunt. Anno gratiæ MCCCCLV. Calixto II. Pont. max. Marino Ursino Archiepiscopo Tarentino agri Piceni Præsidente primum lapidem inferente, Iacobo ex Minorum Ordine prædicante, sub duodecim Rectorum gubernatione, communi totius Fabrianensis oppidi consensu, ex tribus hospitalibus hoc vnum sub nomine beatæ Mariæ Iesu constructum est.

De conuentu sancti Iacobi Massacij. Conu. XXXVI.

EX T I N C T V R V S Martinus V. Pont. max. Fratricellorum perniciosam sectâ, quæ Massacij mirum in modum pullularat, ædiculam quandâ beato Iacobo Apostolo sacram, ac vnico milliari à Massacio Picenti oppido distantem, quam vnus tantum Camaldulensis frater occupabat, à Camaldulensium obsequio, cuiusdam Apostolici breuis tenore eximens, Ordini nostro ad instantiam beati patris Iacobi à Marchia subegit: cui & concessit ut illam in iustum conuentum promouere posset. Quod & ille tum ex Massaciorum eleemosynis, tum quoq; ex multiplici aliorum largitione præstitit. Ab eoq; temporis hic conuentus sub antiquiori titulo huic Prouinciæ deseruit, eiusq; 16. Reformatos fratres impræsentiarum optimè capit, sustinetq;. Ut autem quod Martinus V. concesserat ratum, firmumq; maneret, eius decreto triplici edito Apostolico breui subscripsit Nicol aus Papa V. anno Dominicæ Incarnationis 1450. aliquotq; præterea indulgentias ad perpetuam rei memoriam huic loco impertitus est. In quo sub altari sanctissimi Crucifixi sepultus iacet beatus pater Ioannes à Fabriano, qui 11. mensis Martij, anno Domini 1539. è viuis sublati, coelicolis adiunctus est, quiq; plurimos à diuersis languoribus sanctissimæ crucis signo liberauit, ac aliquot alia miracula edidit. Ne autem harum lector hallucinetur, eum admonitum volumus, hîc scilicet conuentum trinomium esse, cum modò diui Iacobi ædes, modò Massacij eremitorium, modò verò diui

A diui Ioannis templum nuncupetur, sed beato tantum Apostolo Iacobo à sui origine sacratum fuisse.

De conuentu sancti Jacobi Cinguli.

Conu. XXVII.

CVM pia Cingulana communitas ab Eugenio IV. Pont. max. vnus Minoritici conuentus apud se construendi facultatem, anno Dominicæ Incarnationis 1446. impetrasset, illumque non ita post multum temporis ad quinquaginta passus ab oppido eius Cingulo, ex communibus facultatibus, in amœno quodam ac saluberrimo situ edificasset, vt eius ecclesia beato Iacobo Apostolo, cui deuotissima erat, sacraretur curauit. Quod & beato patri Iacobo à Marchia, qui tunc fortè aderat, huiusmodique operis author fuerat, ceterisque patribus gratissimum fuit. Præcepit tamen summus idem Pontifex, vt moniales sanctæ Catharinæ, quæ hunc locum prius incolebant, ad alium conuentum sibi gratum, oppidique sumptibus construendum transferrentur. Quod & fidelissimè exequutum extitit. Sollicita nihilominus pia Cingulana communitas de nostrorum fratrum quiete, subdubitansque ne aliquando vel ab ipsis monialibus, quibus tamè abundè satisfactum fuerat, vel ab alio quopiam, sub veri vel apparentis iuris prætextu molestarentur, vel loco deturbarentur, Nicolaum V. Pontificem quoque maximum supplex rogauit, vt quicquid eius prædecessor Eugenius IV. concesserat ipse proprio calculo approbare dignaretur. Qui pro sua in nos, atque in Cingulanos beneuolentia, expedito Apostolico breui sub datum Romæ apud sanctum Petrum 5. Iulij anno Domini 1452. Pontificatus verò sui anno vi. id libentissimè concessit. Insuper & hunc locum, quem plerumque 16. Reformati fratres inhabitant, in omnibus & per omnia nostræ Religionis subegit, ac à quouis alio iure immunem & liberum esse voluit.

De conuentu sanctæ Mariæ de Valcenegia. *Conu. XXXVIII.*

SEMPER equidem sui similis fuit Montechiana communitas: Nam quo zelo & solitudine, circa annum Dominicæ Incarnationis. 1450. hunc conuentum sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Valceriegia dicatum, ex publicis facultatibus, atque ex Apostolica auctoritate, ad secundum milliare ab eius oppido, cui Italicè Montechio nomen est, edificauit, ea prorsus cura & diligentia ipsum per centum & triginta annos, eoque amplius, sustentauit, refecit, reparauitque, immo & qua charitate patres Clarenos primos eius habitatores complexa fuit, ea etiam & eorum successores, fratres videlicet nostros, prosequitur eisque omnia, tum ad victum, tum ad amictum, tum quoque ad continuos excipiendos hospites necessaria liberalissimè suppeditat. Posset haud dubiè hic locus, si & habitationis, & subministrati victus ratio habeatur, plures fratres continere, sed ea est aduentantium hospitem frequentia, qui vel peregrinationis ergo Lauretanam sanctissimæ Dei genitricis domum petunt, vel ex Hetruria aliisque patrijs soluentes Romam contendunt, vt si ipsis consultum cupiant, huius Prouinciæ proceres ultra 7. ibi commorari minimè patiantur.

De conuentu sanctæ Crucis Macerata.

Conu. XXIX.

CVM aliquandiu fratres nostri conuentulum quendam longiusculum à ciuitate Macerata, cui ne totius Piceni metropolis sit, Ancona vrbs impedimento est, distantem, atque sumptibus eius senatus edificatum habitassent, pluraque incommoda ob aeris intemperiem inibi sustinuissent, opera atque solitudine, tum præfati senatus, tum quoque nobilis Crisporum familiæ, ab ijs erepti sunt. Nam illustrissimo Cardinale Farnesio totius agri Piceni Legato, qui & postea summus Pontifex electus Paulus III. dici voluit, ac Iulio III. Pont. max. ad totius ecclesiæ militantis clauum sedente, ipsis instantibus, ex Apostolica auctoritate, ad hunc locum, quem modò obtinent, amœnum omnino, atque saluberrimum, trecentisque tantum passibus ab ipsa ciuitate seclusum, translati fuere. Ipse verò conuentus in huiusmodi translatione antiquum nomē amittens, nouū acquisiuit; cum primùm beatissimo P. Francisco dicatus, postea sanctissimæ cruci, à quadam cruce sacrosanctis Hierosolymitanæ terræ reliquijs referta, sibique tunc temporis à venerabili quodam patre fratre Baptista Frontone dono data, (ni fallor) sacratus euaserit. In quo tandem 20. fratres commorantur, quorum altera pars sacræ Theologiæ, altera verò Philosophiæ, sub peritissimis prælectoribus sedulo incumbit.

QUOD hic conuentus beatissimo patri Francisco sacratuſ, atq; ad ſeſquimillia-
re à Pignano Picente oppido, in media quadam confertiffima ſylua ſituſ, eundē
Seraphicum patrem ſui authorem, fundatoremq; habuerit, & loci diſpoſitio & fonticu-
luſ longiuſculuſ ab eo effoſſuſ eidemq; dicatuſ, & certiffima oppidanorum traditio te-
ſtantur. Sed quo certo tempore id contigerit, non ſatiſ conſtat. Huiuſ loci inhabitator
aliquando fuit beatuſ pater Conraduſ Offidanuſ, hicq; pueruſ Ieſuſ de glorioſiffimē
Virginis manibuſ ad iactuſ lapidiſ ab eccleſia accipere meruit. In cuiuſ rei teſtimoniū,
& veritateſ, fratres ædiculam eodem in loco, anno Domini 1443. ædificari curarunt;
in qua patreſ Reformati huiuſ nunc monaſterij incolæ, qui numero ſunt 18. ſinguliſ
diebuſ primum glorioſiffimæ Virginis nocturnuſ, eiſq; litaniaſ deuotiſſimē perſol-
uunt. De qua ædicula id certiffimē fertur. Cū enim pater Guardianuſ depictam ibi cu-
peret glorioſiffimæ Virginis imaginem, eaq; de cauſa pictorem conduxiffet, illeq; plu-
rimis eiſ faciebuſ depictiſ, atq; iſdem, quod nec ſibi nec patri Guardianuſ ſatiſface-
rent, obliteratiſ, anxioſ obdormiuiffet, apparuit ſequenti die manē eiſ imago graphi-
cē, ac omnium oculiſ pulcherrimē abſoluta. Qua de re miruſ in moduſ à populis fre-
quentatur, plurimiſq; ſummorum Pontificuſ gratiſ fruitur.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Populo Montilbodij. Conu. XL I.

PERTÆSA Montilbodiana communitaſ cohabitacionem patrum Clarenorum,
Leoni X. Pont. max. ſupplicauit, vt iſ pulſiſ conuentuſ ad quingentoſ paſſuſ ab
eiſ oppido Montilbodio diſtanteſ, beatiffimæq; Virgini Mariæ ſacratuſ, quem mul-
tiſ retrō anniſ illiſ communibuſ ſumptibuſ ædificarat, Obſeruantiaſ Regulari mancipa-
reliceret. Quo tandē iſtanti eoruſ petitioni, anno à lætabūda Chriſti natiuitate 1516.
annuente, poſt elapſuſ bienniuſ, quod eiſ reſectiōni ampliatiōniq; inferuuit, ipſuſ
noſtriſ fratribuſ omni ex parte reſtauratuſ, adeo vt 14. commodiſſimē capiat, ex ani-
mo contulit. Quibuſ & omnia neceſſaria ad nutuſ ſubminiſtrat.

De conuentu S. Mariæ de Gratiſ Senogallia. Conu. XL II.

IMPETRATVRVS illuſtriſſimuſ Ioanneſ à Ruere Sixti I V. ſummi Ponti-
ficiſ nepoſ, Romæ, Senogalliæq; Præſectuſ, Soranuſ Dux, atq; illuſtriſſimi Fran-
ciſci Mariæ Vrbinatuſ quoq; Ducis pater, prolem, quæ ſibi ſuccederet (laborabat ſi-
quidem ſterilitate) Deo opt. max. ſe ex voto obſtrinxit, vt ſi eam obtineret, fratribuſ
Minoribuſ Regulariſ Obſeruantiaſ conuentuſ ædificaturuſ eſſet. Voti igitur compoſ-
effectuſ, antiquioreſ ædiculaſ omnimodæ ruinaſ proximam, atq; in media ſylua ad
mille paſſuſ à Senogallia Picente ciuitate, fluctibuſq; Adriatici maris expoſita, ſitam
anno Dominicæ Incarnationiſ 1491. ſuiſ ſumptibuſ in ſatiſ ampluſ commoduſq;
conuentuſ promouit, atq; ſanctiffimæ Dei genitrici Mariæ de Gratiſ ſacrauit, inibiſq;
moriens in habitu Franciſcano ſepeliri voluit. Quantuſ autem populoruſ concuſſuſ
ad ſacram hanc ædem, quam 20. religioſi frequentiuſ inhabitant, ſolemnioribuſ die-
buſ, præſertim verò Paſchalibuſ feriſ ſit, vix exprimi poſſet, cū aliquando ad 12.
Confraternitateſ ex diuerſiſ pagiſ ſua vota perſoluturæ ſimul conueniant.

De conuentu ſancti Franciſci Corinaldi. Conu. XL III.

SATISFACTVRVS ſummuſ Pontifex Piuſ V. iſtantiſſimæ Corinaldenſiſ
communitatiſ ſupplicationi, hunc conuentuſ Seraphico patri Francisco ſacruſ,
atq; vallo oppidi Corinaldi proximuſ, à patribuſ Franciſcaniſ Conuentualiſ quib;
multiſ anniſ paruerat, ad noſtroſ fratreſ, cum omnibuſ ad ſe pertinentibuſ, tranſ-
tulit, huicq; Prouinciaſ ſubiect. Cuiuſ tanta eſt capacitaſ, atq; commoditaſ, vt 20.
fratreſ vllō abſq; grauamine contineat, illiſq; & ocium, & opportunitatē Philoſophicis
vacandi literiſ ſubminiſtret. Inter cætera quæ hunc locuſ maximē commendant, non
inſimuſ locuſ tenet venerabilis quædam crux ſequentibuſ reliquiſ exornata; Vide-
licet aliquot oſſibuſ ſanctoruſ Stephani prothomartyriſ, Gerualij martyriſ, Martini
Pontificiſ

A Pontificis & confessoris, atq; Anastasie virginis ac martyris, quibusdamq; particulis Hierosolymitani templi, eorumq; locorum, in quibus Christus Dominus in agonia factus sanguinem sudavit, alligatusq; ab impijs carnificibus flagellatus fuit, atq; crucifixus, sepultusq; est, atq; etiam sepulchrorum beatissimæ virginis gloriosæ Mariæ, sanctæq; Catharinæ virginis & martyris.

De conuentu sanctæ Mariæ de Misericordia. Conu. XLIV.

CVM illustri Mariottus Saianus prole careret, cultusq; diuini promouendi studiosissimus esset, vnum aliquem conuentum fratrum nostrorum obsequio mancipandum ex proprijs facultatibus, quibus abundabat, ædificare statuit. Cùmq; Adriani VI. Pontificis maximi auctoritas, fauorq; hac in re sibi aspirarent, anno à mundi redemptione 1523. hanc sacram ædem in honorem sanctæ Mariæ de Misericordia tumultuario opere ex cespite tantum, atq; terra, ad trecentos passus à pago, cui Collis nomen est, construi curauit: vt vel sic duodecim fratres ipso adhuc superstiti capere, continereq; posset. Ex ergastulo tamen carnis ad astra migraturus, condito testamento cauit, vt ex bonis eius quicquid terra ad tempus suppleuerat, id totum coctus later, atq; politus lapis occuparent. Vnde factum est vt hic locus in pulcherrimum monasterium euaserit. Ad cuius ornatum capaces horti, adiacensq; nemus plurimum agunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Fani Fortune. Conu. XLV.

FANVM Fortunæ Agri Piceni vrbs est, in littore Adriatico, inter Pisaurum & Senogalliam, non longè à Metauro amne sita, atq; à pulcherrimo Fortunæ templo in ea olim erecto sic dicta. Aliquantulum igitur ab hac ciuitate, iuxta præfatum fluuium Metaurum, atq; Adriaticum littus, fratres nostri conuentulum sub titulo sanctæ Mariæ in Ponte primæuis Seraphicæ Religionis nostræ temporibus, fauente sibi Fanensi senatu edificarant. Sed cum is locus eorum saluti ob aëris intemperiem mirum in modum obesset, ad alium ciuitati viciniorem, multoq; elegantiorē, piorum etiam ciuium communibus eleemosynis fabricatum, post aliquot annos se transtulerunt. Græfantibus verò intestinis bellis atq; dissidijs in ipsa ciuitate, dum ciuium pars huic factioni, altera verò alteri deseruit, & hæc illam pellit, atq; versa vice ab illa ista pellitur, cùm fratres diuersis calamitatibus agitentur, plurimiq; militum iniurijs expositi essent, curauit pia communitas, vt sancti Saluatoris parochia intra muros erecta, atq; ad patres Anconitani montis Camaldulenses attinens, seruato interim sibi pastoralis iure, in conuentum, sub titulo sanctæ Mariæ Nouæ, promoueretur, illisq; traderetur. Ab eo itaq; temporis 20. Franciscani Obseruantes hanc sacram ædem occupant, summamq; Fanensium erga se beneuolentiam penitus experti sunt. Non tamen propterea hic locus parochiæ dignitatem amisit, cum sæcularis quidam sacerdos, à patribus Camaldulensibus designatus, quæ pastoralis officij sunt in ea exerceat.

De conuentu S. Joannis Baptistæ Pisauri. Conu. XLVI.

CVM antiquus fratrum nostrorum conuentus inter Isaurum fluuium atq; Pisaurum ciuitatem situs, communibusq; Pisauriensium sumptibus ædificatus, impedimento esset ne vrbs ipsa vallo, atq; aggere communiri posset, curauit sollicitus senatus, vt fauente sibi Pauli III. Pont. max. auctoritate, cuius bullam, sub datum Romæ. v. cal. Aprilis, anno Domini 1537. Pontificatus verò sui anno ij. in præsentis loco adhuc cernere licet, eo demolito alius ex publicis prouentibus, intra ipsa mœnia, construeretur. Post elapsum itaq; septennium, anno scilicet 1543. empto ex communibus, tum illustriissimi Guidobaldi à Ruuere V. Vrbis Ducis atq; Francisci Mariæ itidem Ducis legitimi filij, tum quoq; deuotæ Pisauriensis communitatis, facultatibus capacissimo situ, hoc sacrum monasterium in honorem sancti Ioannis Baptistæ Dominici Præcursoris ædificari cœpit. Cuius fundamentalem lapidem illustrissima Iulia Varana, præfati Ducis Guidobaldi vxor, de religioso more posuit. Quod verò reliquum est ædificij communibus illustrissimorum Ducum, atq; piæ communitatis sumptibus superstratum est. Idq; tanta magnificentia, atq; sumptuositate, vt eorum manus sæpius à Pro-

uinciæ

uinciae patribus, ne solitus paupertatis modus excederetur, comprimendae venerint. **A** Quorum tandem opera effectum est, ut in pulcherrimum, debitumque; conuentum emerferit, commodissimeque; 30. fratres vel circiter, eius accolae capiat. In huius sacrae domus ecclesia, quae elegantissima est, altare sanctissimo Crucifixo dicatum, ob continua miracula quae ibi contingunt, atque ob singulare priuilegium quo à summo Pontifice Gregorio XIII. donatum fuit, ut videlicet fidelium animae à purgatorii poenis per Missarum solemniam ibidem facta liberentur, maxima deuotione à fidelibus frequentatur.

De conuentu S. Mariae de Scotaneto montis Barochij. Conu. XLVII.

AD mille passus ab oppido monte Barochio in eiusdem confinibus, atque eius oppidi quod vulgò (Montegiano) nuncupatur, conuentus hic sanctae Mariae de Scotaneto, licet communiter Montis Barochij locus appellatur, sacratum, in nemorosi cuiusdam, atque delicii montis iugulo situatus est, qui, si seniorum traditioni fidem adhibere debeamus, à beato patre Francisco, vel saltem ab aliquo alio contemporaneo patre, eius tamen iussu, aedificatus fuit: Neque hoc incredibile est, cum ea propter saeculares sibi summopere afficiantur, maximaque; charitate, & beneuolentia 22. fratres eius habitatores prosequantur. Si tamen hoc verum sit, neutiquam in vno & eodem statu à sui origine usque; impraesentiarum perseuerauit: cum primitus sanctissimis illis patribus nostrae Religionis zelotibus deseruierit, deinde verò Franciscanis Conuentualibus subfuerit, ac postremo ab illis ad nostros fratres translatus sit. Ad leuam ecclesiae, si per praecipuum eius ostium fueris ingressus, tumultus tibi occurret beatus frater Sanctus, professione quidem laicus, sed meritis opimus, qui tum in vita, tum quoque; in morte miraculis ea propter claruit.

De conuentu Annunciationis B. M. Forosempronij. Conu. XLVIII.

VT omnibus in propatulo esset quanta deuotione pij antiquissimae ciuitatis Forosempronij (vulgò verò Fossambrone) ciues in foelicissimam Deiparae Virginis Annunciationem ferrentur, hoc sacrum monasterium ad 200. passus ab eorum ciuitate, non longè à celeberrimo fluuio Metauro, anno à Virgineo partu 1472. ex publicis bonis in eius honorem aedificari curarunt. Cui & pulcherrimos hortos, amoenamque; syluam addiderunt. Cum autem eorum deuotio, tum ad sacrosanctam B. V. Annunciationem, tum quoque; ad hunc locum in dies magis magisque; excreceret, summus Pontifex Gregorius XIII. illam pro viribus promoturus, omnibus ipsum à primis vespers diei praefatæ Annunciationis festi usque; ad sequentis solis occasum ingredientibus, suasque; **D** ad Altissimum preces fundentibus, omnium peccatorum plenariam indulgentiam in perpetuum duraturam 27. Februarij, anno Dominicae Incarnationis 1577. Pontificatus verò sui anno v. ex pietissima liberalitate concessit: insuper & indulxit, ut quicumque; sacerdos, siue secularis, siue etià regularis, in altero huius ecclesiae altari sanctissimo Crucifixo dicato Missam pro aliqua fidei anima in Purgatorio existente celebrauerit, eam à poenis, quas pro excessibus hoc in saeculo commissis pati contigerit, ex tempore liberet. Quo fit ut 20. fratres commodissime hic commorari possint, & vllò absque; grauamine eorum iuniores Grammaticalibus rudimentis imbuantur.

De conuentu S. Georgij Contis Robij. Conu. XLIX.

AN hic conuentus diuo Georgio martyri sacratum atque; in confinijs pagorum Mote- **E** rolis, Montisque; veteris situs, istius potius quam illius iurisdictioni sublit adhuc lis sub Iudice est. Nihilominus tamen illustres Montis veteris Comites existimantes eius situm ad se pertinere ipsum multis ab hinc annis, ubi nunc est, ex proprijs facultatibus edificari curarunt, in eoque; peculiare sacellum pro suis corporibus humanis sibi elegerunt, in quo & eorum aliquot sepulti sunt. Quo autem certo tempore constructus fuerit, nullo pacto constat. Sed si eius structuram atque; formam attenderis, tibi antiquus satis videbitur. Cui tamen ad decorem, deuotionemque; tum accedentium, tum quoque; inhabitantium augendam nihil penitus deest: cum super colliculum situs amoenissima sylua cingatur, & maxima quiete gaudeat. Qua etiam de causa nouitij fratribus aeducandis deseruit, qui professis annumeratis sunt numero 14.

A *De conuentu sancti Martini Roccha contrata. Conu. L.*

CVM fratres nostri vnum vel alterum locum B. P. Antonio sacratum, intra moenia opulentissimi oppidi Roccha contrata, ex summi Pontificis Pauli III. auctoritate per quadriennium & ultra occupassent, neuterq; eorum quieti consulere, de alio sibi extra sepra eligendo agere coeperunt. Quibus morem gestura pia eius communitas Paulo III. Pont. max. supplicauit, vt eius votis annuere dignaretur. Quo tandem annuente, hunc conuentum diuo Martino dicatum, quem 14. fratres inhabitant, ad mille passus ab oppidi vallo, ex publicis prouentibus, anno à salutifera Christi Natiuitate 1557. illis quoq; ædificari curauit. In cuius archiuo Apostolicum Pontificiæ concessionis breue adhuc inuifere licet. Inter primos huius sacræ ædis accolæ vnus fuit miræ sanctitatis pater ac frater Pacificus ex Roccha contrata oriundus, cuius corpus, vt circumuicinarum populorum aduentantium deuotioni fieret satis, biduo inhumatum permansit, accedentibus continuò fidelibus, vt vel eius habitum tangerent, vel pedes deoscularentur, quibus eius beatitudo certissima est.

De conuentu sancta Mariae de Pace Sentini. Conu. LI.

SENTINVM nobile oppidum, atq; montosum est, appellaturq; vulgò Sassoferato. Cuius gens licet pugnax, bellicosaq; sit, viris tamen religiosis, præcipuè verò nostratibus, maximè afficitur. Cum enim vnus Minoritici conuentus apud se edificandi maximo teneretur desiderio, Iulio II. Pont. max. qui totius Ecclesiæ militantis gubernaculum tenebat, vt ea sibi facultas concederetur, quam humiliter supplicauit. Quo annuente conuentum hunc sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Pace sacrum, ad centum passus ab oppido, supra eleuatum quendam atq; næmorosum colliculum, ex communibus prouentibus, ex tempore coustrui fecit. Vt autem fratrum habitatio commodius, foeliciusq; absolueretur, deuota foemina Cherubina Alberia Sentinensis ecclesiam proprijs sumptibus ædificauit. Cuius pietatem sequuta eius conterranea Bernardina de Humanis, plurima quoq; ad totius operis consummationem ex domestico peculio liberalissimè contulit. Istarum ergo matronarum, atq; Sentinensis communitatis, insuper & nobilis cuiusdam Philippi pijs elemosynis sacra hæc ædes, quam frequentius 10. fratres incolunt, inchoata absolutaq; est.

De conuentu S. Bernardini Urbini. Conu. LII.

AEDIFICATVR VS illustrissimus Comes montis Feltrij Guidantonius Feltrius conuentum Seraphicæ nostræ Religioni, cui tum ipse, tum quoq; eius vterina soror Anna Feltria summo opere afficiebatur, prope Vrbinum Vmbriæ antiquam nobilemque ciuitatem, fundum parochiæ diui Donati continguum, atq; ad Abbatiam sanctæ Crucis de Auellana Eugubinae Diocesis attinentem, ab eius Abbate Petro Serrano sufficienti ære comparauit, præsentiq; conuentui sub titulo sancti patris Bernardini de Senis, ex Martini V. Pont. max. auctoritate, anno à partu Virgineo 1425. initium dedit: quem tamen immatura morte præuentus absoluere nequiuit. Quapropter legitimus eius filius Guidantonius quoq; Feltrius, primus Vrbinatum Dux, quod charus pater præstare nequiuerat ad debitum finem adducere contendit. Et ecce dum solertius id exequi curat, à quibusdam Vrbinatibus proditoriè occiditur. Cui succedens frater eius naturalis Fridericus Feltrius secundus Vrbinatum Dux, patris, ac fratris pijs votis satisfactorius inchoatum hunc locum magnificè satis, ac pro tanti Principis splendore omnibus suis numeris absoluit. Ne autem antiquior parochialis ecclesia, quæ sub titulo sancti Donati hoc in ipso loco erecta erat, omnino aboleretur, constitutum fuit, vt Parochus quidam sæcularis quæ sunt pastoralis officij exerceret, fratres verò, qui frequentius sunt 25. diuini cultus curam gererent. Hæc igitur sacra ædes, quæ vnico milliari ab Vrbe distat, celebratione eius Capituli generalis, in quo anno Dominicæ Incarnationis 1475. pater ac frater Franciscus Sanson in totius Minoritici nostri Instituti Generalem Mniſtrum electus fuit, & illustrissimorum, vtriusq; Guidantonij Feltrij, patris scilicet ac filij, Fridericiq; Feltrij, ac Guidobaldi Feltri Ducum Vrbinatum, quorum sepulchra

sepulcra distincta inuifuntur, atq; aliorum eiusdem familię heroum funere est omninò A
 insignis. Eiusq; ius patronatus ad illustrissimos, pariterq; excellentissimos Urbini Du-
 ces spectat. Qui licet ex alia stirpe (Ruuerica videlicet) producti, hoc quoq; monaste-
 rium simul cum ipso Ducatu obtinuerunt.

De conuentu sancti Joannis Baptiste Castri Durantij. Conu. LIII.

PROPRIAM vexationem redempturi fratres nostri antiquum locum, quem
 longiusculus à fluuio Metauro in media quadam quercea, deliciosaq; sylua obtine-
 bant, deferere coacti sunt. Nam ea erat quorundam secularium, præsertim verò rusti-
 corum insolentia, vt ipsis inuictis integras arbores succidere, ac syluam vastare pro libi-
 to non vererentur, Quamobrem sibi, atq; etiam illi consulturi, quicquid iuris obtine-
 bant in excellentissimum Franciscum Mariam à Ruuere Urbini Ducem transfulerunt, B
 atq; hunc conuentum diuo Ioanni Baptiste sacrum sumptibus, & liberalitate illustri
 familię Brancaleonis, in territorio Abbatie castri Durantij, atq; in quadam peninsu-
 la, inter prædictum Metaurum Voterenamq; fluuios, construi curarunt. Quem 10.
 fratres inhabitant, pluraq; nobilium Brancaleonum sepulchra eleganter exornant.

De conuentu S. Mariæ de Angelis. Conu. LIV.

CVM illustrissima Elisabetha Gonzaga Urbini Ducissa, atq; ex morte illustrissimi
 Guidobaldi Feltrij huius nominis primi vidua relicta, oppidiq; sancti Angeli in Va-
 do pia communitas Tertiarijs quibusdam sororibus prospectui cuperent, maximaq;
 beneuolentia in Franciscanam Obseruantem familiam ferrentur, vnus apud se Minori-
 tici edificandi monasterij facultatē à Iulio II. Pont. max. 11. Iunij, anno Domini 1511. C
 obtinuerūt. Cumq; aliquandiu inter præfatam communitatem reuerendumq; patrem
 fratrem Thomam ab Auximo huius tunc Prouinciæ Ministrum de situ controuersum
 esset, contendēte isto vt mille passibus ad minus ab oppido erigeretur huiusmodi mona-
 sterium, quatenus eius frater Deo opt. max. liberius vacare possent: illa verò contra-
 dicente, atq; affectante vt vel intra muros, vel saltem prope oppidi vallum ædificaretur,
 ne ob nimiam distantiam ab eo frequentando retraherentur; opera atq; interuen-
 tione illustrissimæ præfatæ Ducissæ præsens locus, quingentis tantum passibus ab oppi-
 do distans, electus est, atq; communi vtriusq; partis consensu hic conuentus sanctissime
 Mariæ de Angelis sacratus, quem 12. fratres inhabitant, ex publico ærario superædi-
 ficatus extitit.

De conuentu sancti Francisci Montis Florentini. Conu. LV.

DEFICIENTIBVS præ vetustate scripturis, contradicentibusq; inter se sæ-
 cularibus, quam potius partem eligam penitus ignoro. Nam alij dicunt hunc con-
 uentum beatissimo patri Francisco sacratum, atq; in media sylua, ad tertium lapidem
 à Saxo Simonis, erectum, primitus à beato ipso patre Francisco prope pagum Castella-
 num fuisse constructum, ac temporis successu, derelicto ab incolis pago, ipso adhuc su-
 perstite ad hunc locum esse translatum. Alij verò huiusmodi translationem penitus ne-
 gant, mordicusq; asserunt eum hac in sylua sedem opera præfati Seraphici patris pri-
 mitus accepisse. Voluntq; ipsum non à fundamentis ædificatum, sed refarcitum à fra-
 tribus tantummodò fuisse: cum monialibus prius inseruierit, quibus tamen à conuici-
 nis populis abundè satisfactum sit. Quicquid tamen sit, extat quædam bulla Innocen-
 tij I V. Pont. max. in huius loci archiuo asseruata, data Auinioni 4. Octobris, anno
 Domini 1248. qua fratribus vnus construendi monasterij, nulla penitus, siue transla-
 tionis, siue situs, siue etiam monialium facta mentione, potestas sit. Et hæc tantum de
 hac sacra eade, quam 20. fratres inhabitant, referre possumus.

De conuentu sanctæ Mariæ de Olua Maciani. Conu. LVI.

QUANTA fuerit pagi Maciani ad fratres nostros deuotio hinc liquidò patet:
 Quod cum pauperie laboret, eos sumptus quos in edificando quodam locello fe-
 cerat, quod is fratribus non deseruieret, omnino contempserit, atq; alios multò maio-
 res expo-

Ares exposuerit, vt tandem hunc conuentum B. Mariæ de Oliua sacratum, quem 12. fratres occupant, non longè à fluuio Marida, in loco quodam commodiori, atq; salubriori, ex potestate Iulij III. Pont. max. facta 7. Iulij, anno Domini 1553. Pontificatus verò sui anno iij. ijsdem erigerent.

De conuentu S. Antonij Montismaij. Conu. LVII.

CONVENTVS hic B. Antonio Abbati sacratum, atq; prope pagum Montem maium Montisfeltrensis Dioecesis situs, sumptibus, pijsq; adiacentium, pagorum ac R. D. Ioannis Francisci Hormanij Vallensis Episcopi eleemosynis, atq; ex facultate summi Pontificis Pauli III. cuius bulla data Romæ apud S. Petrum 20. Decembris, anno Dñi 1543. Pont. verò sui anno x. adhuc extat, circa prædicta tempora ædificari **B**coepit. Cuius ecclesiam R. D. Ioannes Franciscus Soromanus Montisfeltrensis Episcopus, anno Domini 1567. consecrauit, ac summum altare SS. Apostolorum Pauli & Bartholomæi, nec non & Donati Episcopi atq; martyris sacrosanctis reliquijs exornauit. Gaudet præterea sacra hæc ædes ex munificentia Gregorij XIII. Pont. max. altari quodam priuilegiato in fauorem fidelium defunctorum: & deuotissima Confraternitate sanctissimi Rosarij ex eiusdem Gregorij XIII. dispensatione ibidem erecta: atq; à 10. fratribus tantum inhabitatur.

De monasterio S. Mariae nouæ Anconæ. Mon. I.

CVM Benedictinæ quædam moniales hoc monasterium sanctæ Mariæ nouæ sacratum, atq; muris Anconitanæ ciuitatis circumcinctum tanquam minus capax, minusq; idoneum, alio interim commodiori in honorem S. Bartholomæi intra eiusdem ciuitatis moenia sibi constructo, Diocæsano Episcopo liberè reliquissent, ac Tertiariæ aliquot Franciscanæ sorores, quatenus sibi concederetur, suppliciter instarent, à pientissimo Episcopo illis concessum est. Quod vt firmius stabiliretur, accessit quoq; & Eugenij I V. Pont. max. auctoritas facta anno Christi 1443. Cumq; post aliquantulum temporis vellent prædictæ Tertiariæ arctiori vitæ astringi, huius Prouinciæ patres rogarunt, vt, transmissis ad se aliquibus Clarissis sororibus, quæ se earum ritibus & ceremonijs imbuerent, sibi velum, ac translationem ab huiusmodi Tertio S. Francisci Ordine ad primam B. virginis Claræ Regulam concedere vellent. Quibus illi annuentes, consulto prius summo Pontifice, eductas 4. summæ religionis sorores ex sacro monasterio Corporis Christi Pisauriensi ad eas instruendas transmiserunt. Commorantur itaq; hoc in loco 60. Clarissæ sorores, maximaq; cum reuerentia custodiunt B. Vrsulæ virginis & martyris caput, & trium Tertiariarum prædictarum ossa. Quarum corpora cum integra perseuerarent, maximiq; à sororibus fierent, voluit quædam Abbâtissa, ex monialium tamen consensu, ea ex suis locellis exhumata ad honoratius se pulchrum transferre. Dumq; ea pro religioso more lauari, atq; ad solem exsiccari curat, consumpta protinus carne ipsa tantum nuda ossa remanserunt. Quæ nihilominus in pulcherrimam arcam inferri, atq; in editiorem locum statui fecit.

De monasterio sanctæ Margarete Arpini. Mon. II.

SACRA hæc ædes antiquissima est, cum anno Domini 1390. à pijsissima quadam Vitarella Arpinate, ex mera tantum deuotione, qua & in B. Margaretam Virginem atq; martyrem, & in Tertiarias Franciscanas sorores ferebatur, intra Arpinum antiquissimam ciuitatem, (vulgò verò Ascoli) in eiusdem sanctæ honorem ædificata, præfatisq; Tertiarijs sororibus collata fuerit. Quarum religio atq; sanctitas tanta est, vt in expiabile peccatum sit aliquid de eis obloqui. Commorantur ibi 50. & S. crucis, particulam & habitum, simul atq; capucium beati patris Iacobi Picentis custodiunt.

De monasterio S. Francisci Cupramontanæ. Mon. III.

CVM moniales quædam liberius, quàm par esset, Cupramontanæ in conuentu sancti Francisci viuerent, idq; summo Pontifici Leoni X. per eius ciuitatis senatum innotuisset, præcepit vigilantissimus ipse Pastor, edito Apostolico breui sub datum Palis Por-

lis Portuenſis Dioceſis 17. Aprilis, anno Dominicæ Incarnationis 1521. Pontificatus A
verò ſui anno ix. vt ijs loco pulſis aliæ ex ordine Frãſcicano ſibi ſubrogarentur, huiusq;
Prouinciæ Miniſtro ſub excommunicationis latæ ſententiæ poena iniunxit, vt illarum
curam abſq; aliqua ſiue appellatione, ſiue tergiuerſatione, ex tempore ſuſciperet. Ad-
ductis itaq; aliunde quibuſdam ſororibus de Tertio ordine Seraphici, P. Franciſci,
Apoſtolico breui & ab antiquioribus loci monialibus, & à R. P. F. Benedicte à ſancto
Geneſio tunc Prouinciali Miniſtro obtemperatum eſt. Cumq; & illę ſtrictiori vitę man-
cipari cuperent, idq; Prouinciæ patribus, atq; etiam Cupramontanis gratiſſimum eſſet,
allatis ex Firmano monaſterio aliquot Clariffis de prima Regula, quę eas docerent in-
ſtruerentq;, omnes ſimul in primam B. Clarę Regulam tranſierunt: Inibi q; per 30. ferè
annos ſanctiſſimè conuixerunt. Sed anno Domini 1557. vigente bello inter Paulū IV.
Pont. max. & Philippum huius nominis I I. Hiſpaniarum Regem, quòd is locus com- B
muniendę ciuitati impedimento eſſet, ſolo æquatus eſt, eiusq; ſorores ad xenodochium
ſanctę Marię Magdalenes tranſlatę fuerunt. Vbi & earum 24. impræſentiarum com-
morantur, quaſdamq; particulas S. Crucis Chriſti, ſpinea eiufdem coronę, atq; indu-
ſij Dei genitricis Marię diligentiffimè cuſtodiant.

De monaſterio ſanctę Marię de Gratijs Firmi. Mon. IV.

TRANSITVRA pientiffima femina Iacoba, Leonardi quondam Firmani legi-
tima vxor, ex hac mortali vita ad empyrea Regna, quicquid bonorum poſſidebat
pro vnus monaſterij ædificatione ex teſtamento, ſub hac lege, legauit, vt videlicet ibi-
dem perpetuò Clariffę ſorores, nullęq; aliæ ab eis, commorarentur, vtq; illarum Fran- C
ciſcani patres Obſeruantes tantum curam gererent. Ex eius igitur bonis hoc ſacrum
monaſterium ſanctiſſimę Marię de Gratijs ſacrum, atq; muris Firmanę ciuitatis cir-
cumſcriptum, quod 55. ſorores inhabitant, anno 1501. ſub Iulio II. Pont. max. ædi-
ficatum fuit.

De monaſterio ſancti Stephani Recanati. Mon. V.

PROVT ex quibuſdam coniecturis colligi poteſt, hoc ſacrum monaſterium B. Ste-
phano, à præexiſtente ibidem quadam ædícula, dicatum, atq; moenijs ciuita-
tis Recanati, à parte interiori, continguum quod 60. Clariffę moniales de prima (vt
aiunt) Regula commodiſſimè incolunt, ex publicis eiufdem vrbis prouentibus, circa
annum 1530. à deuoto eius ſenatu conſtructum eſt. Licet non ante primum Auguſti D
anni Domini 1535. inhabitatum fuerit.

De monaſterio S. Nicolai Auximi. Mon. VI.

CONSTRVCTO ſequenti anno, ſcilicet 1536. in honorem S. Nicolai, intra
Auximienſis ciuitatis muros hoc ſacro monaſterio, aliquot Clariffę moniales Ob-
ſeruantiſſimæ ex Anconitano, atq; Piſaurienſi monaſterijs allatę, iuxta conceſſionem
Clemētis VII. ſummi Pontificis, cuius bulla 13. Octobris Pontificatus verò ſui anno vj.
expedita adhuc ſupereſt, foeliciffimum ſibi initium dederunt. Adeò vt eius ſucceſſores
hodierna die pietatem cum religione copulantes ſexageſimum numerum compleant.

De monaſterio Sanctiſſ. Annunciationis S. Seuerini. Mon. VII.

CONVENTVS hic ſanctiſſimæ Annunciationi B. Dei genitricis Marię ſacer, E
atq; in editiore oppidi ſancti Seuerini parte erectus, quem 23. Clariffę occupant,
antiquiſſimus proſectò eſt, licet deperditis præ vetuſtate ſcripturis certum ſuę fundatio-
nis tempus minimè conſtet. Deſeruiuit tamen à ſui origine vſq; ad annum 1519. Ter-
tarijs Franciſcanis ſororibus, quo, ex auctoritate Leonis X. Pont. max. illis in primam
beatę virginis Clare Regulam verba facientibus, ad Clarenum Ordinem tranſijt: licet
ex conceſſione Martini V. Eugenij I V. Pij. I I. Pauli itidem I I. quorum bullę in eius
archiuo aſſeruantur, omnibus priuilegijs, fauoribus, & gratijs, quibus ille gaudere af-
ſolet, prius frueretur. Habet præterea hic locus duplicem ecclēſiam, alteram quidem
paruam, & antiquiorem, ſimulq; cum reliquo monaſterio ædificatam: alteram verò
magis

A magis capacem, nouam, multoq; elegantiore, & illustrissimi cuiusdam oppidi S. Seuerini Comitum sumptibus constructam. Sed illa, antiquior scilicet, monialibus tantum inseruit. Atqui ista & illis, atq; etiam secularibus obsequitur.

De monasterio S. Clarae Camerini. Mon. VIII.

VT eadem prorsus Camerinsium beneuolentia, quæ plurimis signis patentissimisq; indicijs in nos ipsos manifestata fuerat, in nostri Ordinis moniales quoq; eluceret, quemadmodum & nobis duplicem apud se conuentum ædificauerant, ita quoq; & bina illis monasteria construi curarunt. Horum alterum (de quo impresentiarum) beatæ Virgini Claræ sacratum euasit, primoq; Tertiarijs Franciscanis sororibus deseruiuit, sed anno Domini 1419. ex Apostolica auctoritate, quod ciuitatis vallo cingeretur, ab ijs ad Clarissas primæ Regulæ sorores deuolutum est, illisq; à nobilissima sorore Baptista Varana Camerinsium Ducis germana de alio loco prouisum, atq; abundantissimè satisfactum fuit. Cohabitauit pientissima hæc soror aliquibus annis Clarissis sororibus monasterij Vrbinatis, quoadusq; uidelicet sacra hæc ædes ex proprijs suis facultatibus in meliorem formam redigeretur, qua tandem redacta, adductis secum duabus ex illis quæ se ipsam cæterasq; instruerent, communem vitam atq; Regulam professæ est. Cuius foelicissimis auspicijs eò dignitatis atq; magnitudinis deuenit hic locus, ut inter totius Prouinciæ præcipuos connumerandus veniat, atq; 46. moniales optimè capiat. Quæ omni cum reuerentia alteram ex spinis, quibus sacrosanctum Christi caput punctum fuit, ossium S. Matthiæ Apostoli particulam, alteram ex SS. Innocentium costis, S. Eustachij martyris maxillam, digitum S. Catharinæ virginis & martyris, dentesq; aliquot & crines S. Constantiæ virginis quoq; & martyris asseruat.

De monasterio S. Elisabethæ ibidem. Mon. IX.

HOC alterum atq; secundum monasterium (de quo paulò superius) à deuota quadam Sophia Varana nobili Camerinsensi, atq; Tertij Franciscani Ordinis alumna, in editiori totius ciuitatis parte erectum est, præcedenti quidem antiquius, sed multo angustius, cum 33. tantum eiusdem Regulæ sorores contineat. De cuius antiquitate fundatione, atq; prærogatiuis, absumptis bello, ciuitatis depopulatione, atq; loci ob pestem desertione eius scripturis nihil aliud tradere possumus.

De monasterio B. Matthiæ Matellica. Mon. X.

DSACRO pignore, corpore uidelicet beatæ sororis Matthiæ, ibidem honestissimè tumulato hoc sacrum monasterium Matellicæ erectum, quod 60. Clarissæ moniales, vel circiter inhabitant, eidem sacratum euasit, cum prius diuæ Mariæ Magdalænæ dicatum fuisset. Fuit beata soror Matthia ex Matellica oriunda, atq; ex illustri Nazaræorum familia propagata: Quæ cum à Gentili Nazaræo atq; Sibylla eius parentibus, Matellicanisq; ditissimis ciuibus ingenuo cuidam iuueni matrimonio iungenda breuissimè foret, insalutato (ut aiunt) hospite ad sacrum hoc monasterium Clarenium habitum indutura conuolauit. Sed cum illum sibi ipsius cognata, quæ tunc fortè Abbatissam agebat, omninò denegasset, proprijs manibus crines totondit, præciosasq; vestes abiecit, atq; detritas, vilesq; cinericei coloris induit, superuenientemq; furibundum, atq; amentem præ dolore patrem talibus, tamq; efficacibus verbis, tantaq; senili prudentia excepit, ut illum, licet paulò ante tormenta & cedes minitantem, nisi propositum defereret, ad factum æquè ferendum, comprobandumq; coegerit. De cuius tandem consensu monastico habitu induta, post transactum maxima cum laude probationis annum, solemne Clarissarum votum in manibus R. D. Camerinsensis Episcopi emisit. Et ut paucis concludam, tanta fuit eius sanctitas, tantaq; prudentia, ut excedente eius cognata, lociq; Abbatissa è viuis, omnium monialium consensu, licet inuita sibi in officio suffecta fuerit. Quod & tanta dexteritate exequuta extitit, ut sibi gloriam, quam tamen omninò fugiebat, & monialibus maximam consolationem acquisierit. De eius verò moribus, vita, atq; virtutibus id solum dicam, quod incomparabiles, Deoq; opt. max. gratissimæ fuerint. Prout argumento esse possunt plura eius miracula, tum

T in vita

in vita , tum quoq; in morte edita : Nam & viuens Matellicanum quendam iuuenem **A** nomine Maschionem Beneuenutum seminecem ad eius matris preces sanitati restituit, & mortua plurimos claudos rectificauit, coecos illuminauit, surdisq; optatum auditum reddidit, atq; alios à diuersis languoribus liberauit .

De monasterio S. Honofrij Fabriani . Mon. XI.

VNDE hoc sacrum monasterium Fabriani erectum, in quo 50. Clarissæ sorores commorantur, tot nomina traxerit, non facillè constat . Nam à Pio I I. Pont. max. vt ex quadam eius bulla in sororum archiuo asseruata liquet , diui Honofrij monasterium appellatur . Ab alijs verò sancti Hieronymi conuentus dicitur . Sed ab alijs, & frequentius , pauperum monialium domus nuncupatur . Atqui eius solemnitatis ipso die **B** B. Barnabæ Apostoli celebratur . Existimarim proculdubio huiuscemodi titulos vel ab altaribus ibidem erectis, vel ab aliqua ædícula præexistente sibi obuénisse . Dicuntur tamen eius habitatrices pauperes sorores, non quòd ex mendicatione tantum, vel ex elemosynis victitent , sed quòd aliorum monasteriorum respectu parum possideant , exiguanq; dotem , dum recipiuntur, secum afferant . Sed si de eius antiquitate loquamur , à ducentis annis & yltra , connumeranda venit : licet à principio Tertiarijs Franciscanis sororibus & postea Clarissis monialibus subsuerit .

De monasterio sancti Bernardini Forosempronij . Mon. XII.

CV M illustrissima Elisabetha Gonzaga Urbini Ducissa, pro sua tantum in Deum pietate, atq; in religiosos beneuolentia, hoc sacrum monasterium B. P. Bernardino de Senis dicatum, ad Tertiariarum sororum habitationem magnificè satis, anno 1511. **C** ex proprio patrimonio Forosempronij ædificare cepisset, immaturaq; morte præuenta, quod piè statuerat, complere minimè potuisset , pius ciuitatis senatus, pro sua in eam fide, atq; in præfatas sorores charitate , ex publicis prouentibus quicquid ad operis perfectionem desiderabatur , liberalissimè præstitit . Sicq; diuina cooperante prouidentia factum est, vt hic locus omnibus suis numeris absolutus fuerit, optimeq; capiat 40. prædictas sorores Tertiarias .

De monasterio Corporis Domini Pisauri . Mon. XIII.

CONTINGEBANT se olim mutuò intra Pisaurianæ Ciuitatis mœnia duo Clarissarum monasteria, alterum quidem Dominico corpori sacrum, alterum verò B. Claræ dicatum . Sed istud Conuentualibus Franciscanis parebat, atqui illud eiusdem ordinis Obseruantibus obsequebatur . Cùmq; vtrarumq; sororum mores inter sese maximè dissentirent, possentq; omnes simul iuncte felicius coalescere, a senatu illis huiusmodi optio data est, vt vel contigui monasterij monialibus Obseruatibus iungerentur, vel loco cedentes proprios lares repererent . Eligentibus verò illis secundam conditionem, præfatus S. Claræ conuentus, ex Apostolica auctoritate, à prædicto Pisaurien- **D** si senatu monasterio Corporis Dominici annexus fuit; & quicquid in eo continebatur, atq; ad ipsum, siue stabile , siue mobile attinebat , in alterius ius transijt , simulq; cum bonorum , domusq; accremento creuit & sororum religio atq; sanctitas . Quæ cum 60. sint numero bina beatarum monialium corpora , videlicet Fœlicis, & Seraphinæ penes se obseruant . Quarum altera, beata scilicet soror Fœlix, cum vtroq; charo, nobiliq; parente Mediolani , orbata remansisset, alteri eius vterinæ sorori , atq; cuidam germano fratri , vt bonis communibus pijs locis pauperibusq; erogatis Religionem ingredi vel- **E** lent, suasset . Effecto itaq; illo Franciscano, istæ Clarissarum habitum in sacro sanctæ Vrsulæ monasterio Mediolani induerūt . In quo beata soror Fœlix 25. annis continuis simplicem monialem, & 15. alijs Abbatissam strenuè egit . Eius verò soror quatuor tantum annis superuixit . Cùmq; illustrissima Baptista Malatesta, eiusq; filia Elisabetha, S. Claræ monasterium (de quo impræsentiarum) Pisauri erigerent, illudq; pijs sororibus instructum exoptarent , beatā hanc Fœlicem à Vicario Ordinis nostri Generali impetrarunt . Cuius præcepto obsequutura pia soror Pisaurum se transtulit, huiusq; loci primā Abbatissam per integrum quadriennium egit . In quo & præfata illustrissima Elisabetha sa-

Athæ sanitatem suis precibus semel ab Altissimo obtinuit, & plurima adhuc ventura, quæ tamen certissimè postea acciderunt, prophetico spiritu prædixit. Quo tandem quadriennio elapso, anno Dominicæ Incarnationis 1444. animam cælo reddidit, plurimisq; miraculis claruit. Quapropter ex communi sarcophago exhumata honestissima quadam in arca recondita fuit: in qua integra omnino stans, atq; incorrupta plurimis diebus in sacristia perseueravit. Atqui beata soror Seraphina, ex nobilissima Columnæ familia originem trahens, cuidam Alexandro Pisauri olim Domino temporali nupta fuit. Cuius infamem, liberiolemq; vitam dum illa grauius carperet, eius odium incurrit, atq; post plurima vitæ propriæ superata discrimina sacrum hoc monasterium ingredi ab eodem compulsa est: in quo cum aliquandiu in habitu sæculari, honestissimo tamen, conuersata fuisset, Religionis tandem habitum induens in eo per 18. continuos annos sanctissimè vixit. Quamobrem ex hac vita migrans maximum sui desiderium, maximamq; sanctitatis opinionem cæteris sororibus reliquit. Eius simul atque beatæ sororis Fœlicis corpus, ex sacristia ad bina mausolæa ex marmore in arcum, ad vtrumq; chori latus, affabrè ædificata, proprijsq; sumptibus absoluta, transferri curarunt illustrissimi Guidobaldus, eiusq; legitima vxor Victoria Farnesia Urbini pietissimi Duces.

De monasterio sanctæ Clare Urbini. Mon. XIV.

NIHIL penitus proprij possidet sacrum hoc monasterium Urbini sub titulo sanctæ Clare erectū, sed munificentia, atq; liberalitate excellentissimi Ducis Urbinatū 40. sorores Clarissæ de prima Regula eius incolæ sustentantur. Quibus carnes, nisi infirmitatis causa, omnino interdictæ sunt. Eius fundatrix fuit illustrissima soror Clara Federici Urbinatū Ducis filia, atq; Guidobaldi itidem Ducis soror, quæ ex morte cuiusdam Malatestæ Ariminensium temporalis Domini vidua cum vna tantum fœminea prole relicta, Urbinum repetens, hanc sacram domum, tunc exiguum omnino, ac à paucis sororibus habitatum ingressa est. Cumq; post aliquot annos chara eius filia, adhuc tenella virgo, carne soluta ad astra migrasset, quicquid sibi vel ex propria, vel ex filiæ dote contingebat in huius loci promotionem insumpsit: sumptq; Religionis habitu cæteris sororibus adiungi voluit. In quarum ecclesia sub summo altari corpus beati patris Dominici Leonisij in Domino requiescit. Cuius sanctitatem, editaq; miracula, vota in eius sepultura gyro appensa manifestissimè indicant.

D*De monasterio S. Bernardini apud S. Angelum in Vado. Mon. XV.*

ANNO Dominicæ Incarnationis 1484. Innocentio VIII. summo Pontifice militantis ecclesiæ clauum tenente, atq; Guidobaldo huius nominis primo, sub Ducali titulo Urbinatibus imperante, honestæ 10. matronæ perfectiorem vitam affectantes ex simul congestis bonis exiguum quandam domum, intra muros oppidi sancti Angeli in Vado, compararunt, illiq; ecclesiolam in honorem sancti patris Bernardini, dormitorium, cæterasq; necessarias officinas coædificarunt; atq; eam ingressæ Angelicam potius quàm humanam vitam ducebant. Quas illustrissima Elisabetha Gonzaga (cuius superius meminimus) optimo earum odore attracta, omni beneficiorum, atq; fauorum genere, quoad vixit, prosequuta est. Insuper & curauit, vt nostri fratres sollicitam earundem curam gererent. Asseruantur deniq; hoc in loco particulæ veli sanctissimæ Dei genitricis Mariæ, atq; ossium sancti Ioannis Baptistæ, sancti Stephani prothomartyris, sancti Laurentij martyris, sancti Vincentij quoq; martyris, sancti Antonij de Padua, beatæ Mariæ Magdalenes, atq; beatæ Lucie virginis & martyris: Insuper & plures aliæ reliquæ Terræ sanctæ, & ex vestimentis beati patris nostri Francisci, & ex velo beatæ Virginis Claræ.

PROVINCIA

P R O V I N C I A T V S C I A E.

221

A **V** S C I A E Prouincia, si primæuum eius exordium attendas, antiquissima, atque Prouinciæ sancti Francisci contemporanea est. Si verò temporis, à quo sibi peculiaris Prouinciæ nomen, titulumq; asciuit, rationem habueris, eius vetustas à ducentis annis, pauloq; amplius, cùm anno Dominicæ Incarnationis 1390. à præfata sancti Francisci Prouincia diuisa sit, tibi computanda veniet. Nec tamen sibi semper similis fuit: cùm modò in plures partes atq; Prouincias diuisa, modò verò iteratò vnita fuerit. Anno siquidem à partu Virgineo 1523. Adriano VI. Pont. max. atque reuerendissimo patre fratre Francisco Angelorum totius nostri Ordinis Generali Ministro, ex Apostolica præfati Adriani VI. summi Pont. auctoritate, prout ex eius diplomate dato Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die vltima Iulij, anno Domini 1523. Pontificatus verò sui anno primo, quod ab his verbis exorditur: Dilecti filij salutem & Apostolicam benedictio nem ad hoc circa Regularis Obseruantia professores eò diligentius paternæ sollicitudinis vi ces impendimus, quò fecundius illorum Religio fructum in eos affert salutarem, & lau dabilibus in Domino possint iugiter proficere incrementis &c. liquidò constat, in gene rali Capitulo Burgis apud Hispanos, præfato anno 1523. celebrato in duas nempe in Senensem, atq; Tusciam diuisa extitit. Postmodum verò, anno Domini 1526. in ge nerali Capitulo apud sanctam Mariam de Angelis Prouinciæ sancti Francisci sub eodè reuerendissimo patre fratre Francisco Angelorum Generali Ministro eius Præsede ha bito, ex patrum, quorum id munus erat consensu, ea quæ Senensis dicebatur in duas quoque, nempe in Senensem, atque Lucensem dissecta est. In qua quidem diuisione sequentes conuentus sancti videlicet Francisci Lucæ, sancti Cerbonij, sancti Francisci de Burgo, sancti Francisci de Barga, sancti Francisci apud castrum nouum de Carfania na, sancti Francisci Fiuizani, sancti Francisci Villæfranchæ, sancti Francisci Massæ, atq; sancti Francisci Petræ sanctæ Prouinciæ Lucensi: atqui Senensi Prouinciæ quæ se quuntur monasteria, Senense scilicet, Sartianicum, Cetonenfè, Montisfellonici, Val lisuiridis, sanctæ Floræ, Columbarij, Grossetanum, Nauis, Scarlinicum, Massense, Radicodolense, atq; id quod Senæ longæ erectum est obuènere. Tandem post aliquot annos interiectos præfata Lucensis Prouincia Tusciæ iteratò vnita est. Quam denique & Senensis sequuta, anno Dominicæ Incarnationis 1561. vtrique adiungi voluit. Sicq; quæ in plures rescissa videbatur, ex illis omnibus denuò conflata, integra perseverat. Hæc igitur Tusciæ Prouincia, licet quartum inter Citramontanas obtineat locum, ne mini tamen antiquiorum, siue magnitudinis, siue nobilitatis, siue etiam doctrinæ pal mam concedet. Nam 51. fratrum, monialium verò 24. conuentibus absoluitur, famo sissimasq; totius Hætruriæ ciuitates, atq; sacrum, multisq; nominibus celebrandum Aluernæ montem (qua etiã de causa sacra Seraphici patris nostri Francisci stigmata illi in eo impressa sibi præponere volui) complectitur: atq; plures viros scientia, sancti tate, atque religione præstantissimos nobis peperit. Cuius sigillum eiusdem beatissi mi patris imaginem genuflexi, præfataq; sacrosancta stigmata à Seraph recipientis, atque beatum Bernardinum de Senis sub eius pedibus genua flectentem, manusq; ad pectus iungentem, cuius tergo ternæ hærent mitræ, nec non & sequentes literas. S. **MINISTRI PROVINCIÆ THVSCIÆ** in orbem imprimi. Et hæc qui dem de eius antiquitate, insignijs, atque prærogatiuis in genere dicta sunt. Nunc autem ad singularia cuiuslibet conuentus descendentes, primò nobis ab eo, qui Fesu lis erectus est, tanquam ab antiquiori auspicandum erit.

De conuentu S. Francisci montis Fesularum. Conn. 1.

C V M venerabilis, religiosissimusq; pater frater Paulus de Beuegnato Regularis Obseruantia inclytus propugnator, post multos exantlatos pro ea tuenda promo uendaq; labores, senio, infirmitatibusq; conficeretur, de sibi eligendo successore, qui

inceptum opus ad finem perduceret, cogitare coepit. Inuentum itaq; virum secundum A
cor suum, sibiq; per omnia similem, nempe beatum patrem Ioannem à Stronconio si-
bi suffecit, illiq; pauperculi, atq; pusilli per Heturiam errantis Franciscani gregis
Obseruantis curam demandauit. Ille verò Florentiam nobilissimam ciuitatem, to-
tiusq; Tusciæ facilè principem, ex consensu tamen Ministri Prouincialis, qui Conuen-
tialis erat, petens feruentissimis, pariterq; doctissimis suis concionibus Florentinos ci-
ues ad vnus conuentus, pro suis fratribus excipiendis, ædificationem impulit. Agenti-
bus igitur Florentinis, atq; inter se de huiusmodi monasterij constructione, & loco di-
sceptantibus, nobilis quidam, atq; deuotus Thomas de Palatio sororum Augustinen-
sium coenobium, ad tertium milliare à Florentia in monte Fesularum situm, atq; bea-
tissimæ Mariæ de Flore, siue eiusdem gloriosæ Virginis Annunciationi sacrum, in me-
dium proposuit. Quibus tamen eam in sententiam coeuntibus; vt videlicet sororibus B
pulsis, is locus Obseruantiaë manciparetur: quòd præfatis monialibus iniuriam fieri
existimaret, restitit prædictus pater Ioannes à Stronconio. Accedente tamen Bonifa-
cij IX. summi Pontificis mandato & consensu, vt ex eius bulla 8. Februarij, anno Do-
minicæ Incarnationis 1390. ea propter data, facillimè constat, præmemoratisq; mo-
nialibus ad conuentum de Lepo, propè Florentiam, honorificè translatis, pijs Floren-
tinorum votis annuere decreuit. Vnde & ab eo temporis, ab anno videlicet 184. à no-
stri Ordinis institutione, sacra hæc ædes, quam prædictus pater Ioannes à Stronconio
in humiliorem formam redigi curauit, commutato tamen Annunciationis nomine in
sancti Francisci titulum, Regulari Obseruantiaë mancipata euasit. Huius loci ecclesia à
pientissimo, simulq; reuerendissimo Antonio de Barais, Samacensi Episcopo, anno à
Christo Seruatore nato 1516. die verò mensis Octobris 19. in honorem (vt præfati su- C
mus) beati patris nostri Francisci consecrata extitit. Cuius quidem Episcopi ad Sera-
phicum nostrum Ordinem tanta fuit deuotio, vt Episcopali dignitate relicta, de Leo-
nis X. Pont. max manibus Franciscanum habitum sumpsit, atq; coram reuerendissi-
mo patre fratre Christophoro à Forliuio, Citramontanæ tunc regularis Obseruantiaë
Vicario Generali solemne votum emisit. Hic denique conuentus, quem 18. fratres
inhabitant, primus omnium est eorum, qui hac in Prouincia, atq; vigesimus tertius qui
vniuerso in Ordine nostro, Regulari Obseruantiaë subfuerunt: beatumq; patrem Tho-
mam de Scarlino, atq; plurimos alios viros vita insignes nobis protulit, necnon & bea-
tum fratrem Sebastianum Florentinum, gloriosumq; martyrem humatum continet.
Hic cum esset iuuenis elegantissimus, vinumq; ostiatim Florentiaë de religioso more,
peteret, ab inhonestis duabus mulierculis, sub eleemosynæ sibi faciendæ prætextu, ad D
penetraliora domus introductus est: cumq; ab eis de impudico actu sollicitatus, earum
libidini acquiescere nollet, ab eisdem occisus, occulteq; sepultus est: Re tamen secretò
per illasinet patri Guardiano patefacta, inde exhumatus ad præsentis conuentus eccle-
siam delatus, inibiq; honorificè sepultus est.

De conuentu sanctæ Margaretæ Cortonij. Conu. 11.

C O N V E N T V S hic beatæ Margaretæ sacer, qui Cortonij surrigit, olim ad mo-
nachos diui Basilij pertinuit quibus cum successu temporis sæculares sacerdotes
successissent, ab ijs ad Franciscanos Obseruantes, tunc omnino neophitos deuolutus
est. In quo frequentius 20. fratres commorantur, requiescitq; corpus beatæ Margaretæ E
à Cortonio, de Tertio beati patris Francisci Ordine: quæ plurimis miraculis claret.
Eius corpus aliunde exhumatum, anno Domini 1580. ad nouum sepulchrum sibi pro-
pe summum altare erectum translatus est. Quiescunt quoq; ibidem corpora venera-
bilium patrum fratris Iuliani de Cortonio, qui ob eius singulares dotes, ac vitæ integri-
tatem Prouinciæ Tusciæ Prouincialis Vicarius tertio creatus est: & fratris Iacobi à Cor-
tonio feruentissimi concionatoris, atq; orationi sacræ deditissimi, qui plura propheti-
co spiritu afflatus futura certissime prædixit. Nam & Seggianis, per triginta annos an-
tea tribulationes, atq; calamitates ipsis imminentes prænunciauit, & petulanti cuidam
iuueni in eum pro suggestu verba facientem malum medicum iacenti violentam mor-
tem

Atem proximè instantem, quæ & subsequuta est, præsignificauit & fratris Andrea a Cortonio, paupertatis Euangelicæ obseruantissimi, atq; beati patris Bernardini de Senis integerrimi socij, qui centenarius cum maxima sanctitatis opinione diem claudēs extremum, mortem multò ante præuidit. Nec silentio prætereundum existimo, quid hac in ciuitate Cortoniana in principio nascentis Obseruantie contigerit. Vir quidam fratres execrabatur, eius verò vxor illis addictissima erat: cùmq; ille ex peculiari vinea defecati vini, post biennium vendendi, dolium repleuisset, illa toto eius curriculo, eo infcio, fratribus, tum ad bibendum, tum quoq; ad celebrandum ex eo ministrauit. Aduentante verò venditionis die anxia mulier ad fratres, vt pro se orarent, accurrit: & ecce dum exhaustum ferè vas à viro detegitur, exuberare coepit. Cuius mysterij causam postquam ipse cognouit deuotissimus euasit. insuper & vineam hospitali cuidam Cortonienſi ea lege moriens ex testamento reliquit, vt fratribus certas vini mensuras singulis annis in elemosynam traderet.

De conuentu Columbarij. Conu. III.

LOCVS hic trinomius est, nam ab alijs Annunciationis gloriosæ Virginis, ab alijs sancti Francisci, ab alijs verò Columbarij conuentus appellatur. Estq; antiquissimus, & in maxima veneratione perpetuò habitus: tum quia à Seraphico patre Fracisco primò acceptus, & ex parte ædificatus: tum quia ab eodem, atq; à beato patre Bernardino de Senis diu habitatus: tum quia in medio næmoris situs, atq; ab hominum frequentia semotus, contemplationi maximè deseruit: tum etiam quia ex eo, tanquam ex equo Troiano, plures viri graues, suq; professionis obseruantissimi prodiere. Hic siquidem beatus Bernardinus solemne votum emisit, primum sacrum fecit, primamq; concionem ad populum habuit, & à vocis impedimento, cuius causa minus idoneus ad conciones reddebatur, miraculosè liberatus fuit. Et venerabilis pater Philippus à Castella Hispanus, vir utiq; omni virtutum genere ornatissimus, qui beatum patrem Antonium de Padua ex Hispania in Italiam vsq; comitatus est, hanc sibi domum elegit, in qua ad mortem vsq; perseueraret, sanctissimamq; vitam duceret. Cuius tamen corpus clanculò exhumatum ad montem Ilcinium translatus fuit. Et frater Onofrius Seggianus in oratione, atq; diuinis meditationibus exercitatissimus, qui ob innatam prudentiam, atq; singulares virtutes nouitiorum, atq; iuuenum fratrum præstantissimum, plurimis annis, egit instructorem, quorum vnus extitit beatus pater Ioannes à Capistrano, huius loci accola diu fuit, hincq; Nursiam petens, ibi in loco veteri, anno Domini 1463. vniuersæ carnis viam ingressus assiduis miraculis claruit. Et beatus pater Guido à Saluena, qui, dum adhuc nouitium ageret, dulcissimo Christi colloquio dignari meruit, cuiusq; corpus in huius sacre ædis ecclesia quiescit, diutius hoc in loco commoratus est. Moris fuit olim patribus nostris, quibus conuentus hic, ab anno Dominicæ Incarnationis 1400. impresentiarum vsq; deseruit, à carnibus abstinere, eaq; de causa earum vsus rarò ab ipsis admittebatur. Cùm igitur instantibus bacchanalijs cuperent huius loci fratres recreationis ergò aliquantulum genio indulgere, carnibusq; vesci, ea tamen lege, ne alijs, ab ijs quæ fortuitò offerrentur penitus admitterentur, prægrandis quædam Aquila Damulam vnguibus tenens eorum tecto insedit, continuisq; clangoribus fratres ad eius contuitum excitauit. Quibus tamen prospicientibus, atq; rei nouitatem summè admirantibus prædam dimisit, statimq; euolauit. Illi verò rem miraculo tribuentes, redditus prius Deo opt. max. de religioso more, debitis gratiarum actionibus, huiusmodi oblata occasione benè vsi sunt: Qui vt plurimū denariū numerū attingunt.

De conuentu sancti Bernardini Capriolæ. Conu. IV.

CV M beatus pater Bernardinus Columbarij ageret, sibiq; ac fratribus suis Senensis ciuitas sæpius accedēda foret, cuperetq; locum aliquem Vrbi proximiorē, sed à ciuium frequentia semotum, occupare, eremitorium diuo Onofrio de Capriolæ sacrum, quod vnico tantum milliari à Senarum ciuitate distabat, atq; ad hospitale sanctæ Ma-

etæ Marię de Scala eiusdem ciuitatis pertinebat , à magistro Ioanne Columbino eius re-
 ctore impetrauit , atq; erectis dormitoriolo , & humili quadam ecclesia , sibi suorumq;
 fratrum vñibus adaptauit. Postmodum verò frater quidam Petrus Paulus Senensis, dum
 Tuscię Prouinciā regeret , anno Domini 1473. inuitis senioribus patribus , eam solo
 æquandam , atq; aliam multò celebriorem eius loco reedificandam, in honorem sancti
 patris Bernardini , curauit: temporisq; progressu Senenses ciues demolito antiquiori,
 sibiq; contiguo couentu, alium angustiores, atq; elegantiores, tum publicis, tū quoq;
 priuatis sumptibus erexerunt. Quiescunt in altero huius ecclesię facello diuo Antonio
 dicato plurima spectabilium patrum corpora: nempè venerabilis patris ac fratris Vin-
 centij de Senis , qui beati patris Bernardini socius atq; eidem gratissimus fuit , obiitq;
 mortem anno à Christo Seruatore nato 1442. Et patris Mariani Senensis , qui , ob eius
 sanctimoniam , atq; pietatem , à Pio II. Pont. max. in Illirycum , prædicationis Euan-
 gelicę ergò , missus est , & hoc in loco , anno Domini 1476. ex hac vita ad mundi crea-
 torem migravit: Et fratris Ludouici de Senis laici, qui speculum honestatis, obedientię,
 atq; paupertatis omnibus extitit, annoq; 1483. huic sæculo nequam vale dixit. Et bea-
 ti patris Pauli Theutoni genere quidem nobilis, sed virtutibus , atq; sanctitate multò
 nobilioris, qui ob eius inculpatam vitam, candidosq; mores præsentia, & alloquio bea-
 tissimæ Virginis Marię aliquando potiri meruit, atq; anno à mundi redemptione 1483.
 mortali vita exutus miraculis claruit: Et patris Petri Latini Senensis , qui charitatem
 cum cæteris virtutibus copulauit , quiq; obuam pauperem leprosum , ad suę tunicę
 contactum , à lepra mundauit: Et beati patris Ioannis Francisci Belantis, qui post mor-
 tem plurimis claruit miraculis: Et singularis , atq; strenui patris fratris Bartholomęi
 Lucensis , qui ob eius purissimos mores creatus à patribus secundò huius Prouincię Vi-
 carius Prouincialis, atq; totius Ordinis Diffinitor, nec non eiusdem Vicarius Generalis,
 anno salutis humanę 1500. obdormiuit in Domino: Et singularis prudentiæ , atq; do-
 ctrinæ patris Thimothei de Casoli , qui huiusce etiam Prouincię Vicarius Prouincia-
 lis bis extitit , atq; tandem totius Ordinis Generalis Commissarius effectus , hoc quoq;
 in eodem loco laudabilem oppetijt mortem. In huius loci sacrario tunica , habitus , ca-
 pucium , mantellus , sandalia , breuiarium atq; rosarium beati patri Bernardini , nec
 non sigillum , quo dum esset Vicarius Generalis utebatur , diligenter asseruantur. In
 archiuo verò sequentes Apostolicę literę custodiuntur. Nempè bulla canonizationis
 beati ipsius patris Bernardini de Senis , data à summo Pontifice Nicolao V. anno Iubi-
 lei 1450. & bulla Eugenij I V. Pont. max. qua doctrina sancti Bernardini , dum ad-
 huc in viuus ageret , approbatur. Et breue quoddam priuilegiorum sancti Bernardini.
 Et aliud breue Leonis X. Pont. max. concordie bullę confirmatorium, in fauorem Ob-
 seruantię Regularis Franciscanę datum. Et aliud breue Alexandri Papæ V I. vt Mini-
 stri possint fratres incorrigibiles ab Ordine expellere. Et aliud breue Leonis Papæ X. vt
 Franciscani Obseruantes Conuentualibus præferantur. Et Leonis X. concordia, vni-
 onisq; bulla. Et libellus, ex membranulis compactus, atq; notariorum chyrographis
 munitus , quo viginti miracula ab eodem diuo Bernardino, post eius mortem , patrata
 continentur. Et bibliotheca eiusdem beati patris propria manu conscripta.

De conuentu sancti Joannis Aretij.

Cons. V.

CONVENTVS hic diuo Ioanni sacer duobus tantum milliaribus ab Aretio
 Hetrurię ciuitate distat , & à beato patre Bernardino de Senis , anno Dominicę
 Incarnationis 1405. receptus fuit: Qui licet structura humilis, modicusq; sit, est tamen
 duorum , vel trium fratrum religione insignium sepultura illustis , satisq; celebris, vi-
 delicet fratris Angeli de Ciuitella laici, atq; fratris Ioannis Riccij quoq; laici: quorum
 vterq; , ob singularem prudentiam , dexteritatem , vitęq; sanctimoniam , atq; reliquas
 virtutes huiusce Prouincię Vicarium Prouincialem egit. Sed frater Ioannes Riccius
 monachis sancti Saluij prope Florentiam , & Vallis Umbrosę , nec non & fratribus Or-
 dinis Seruorum montis Asinarij præfuit. Qui omnes ob eius singularem gubernandi
 gratiam se illi corrigendos , atq; regendos commiserunt. His annumerandus venit ve-
 nerabilis

Anerabilis pater frater Antonius Nerus Aretinus, qui prius Conuentualis, atq; sacrae Theologiæ Magister existens, publicè Parisijs Petrum Lombardum Sententiarum magistrum disertè luculentissimeq; exposuit, & opuscula quædam, proprio Marte elaborata, super eundem edidit. Is enim prioribus patribus relictis, atq; Obseruantiaë mancipatus hoc in loco, quem frequentius 30. fratres inhabitant, animam, non absq; sanctitatis opinione, exhalauit.

De conuentu S. Luchesij prope Podium bonitium. Conu. VI.

EVNTIBVS Florentia Senas, in ipsa ferè media via, oppidum occurrit Bonitij podium siue Podium bonitiũ nomine, cui castrum Podium, Imperiale appellatum, imminet, è cuius regione, ad quingentos passus à præfato oppido, edicula quædam beatae Mariæ sacrata olim constructa fuit. Cumq; circa annum Dominicæ Incarnationis 1220. ijs in partibus Seraphici patris Francisci fama magis magisq; diuulgaretur, prædicta ædícula, adiuncto sibi domicilio, ab eius oppidi senatu, confecto etiam publico donationis instrumento, quod in oppidanorum tabellario custoditur, Franciscanæ familiæ concessa fuit. Succedentibus verò annis, cum plurimæ eleemosynæ ad beati Luchesij, de Tertio eiusdem beati patris Francisci Ordine, sepulchrum ibidem erectum à fidelibus offerrentur (coruscabat siquidem maximis miraculis) pulchra satis ecclesia, demolito antiquiori facello, in honorem sanctorum Francisci, & Luchesij, ex eis constructa, atq; ipsum monasterium ampliatum, refarcitumq; est. Locus hic (si receptissimæ seniorum traditioni fidem adhibere liceat) ad patres nostri Ordinis Conuentuales aliquando pertinuit, à quibus tamen, ex Apostolica auctoritate, instantibus oppidanis, ad Obseruantes tunc temporis maximè florentes, sub beato patre Bernardino de Senis, sequenti de causa, translatus est. Præerat fortè eo temporis loco quidam Guardianus plus æquo avaritiæ deditus, qui centum aureos in peculiares suos vsus conuertendos sub quodam proprii cubiculi latere abdiderat: cumq; casu die quadam hora pomeridiana oppidum peteret, tres equites, iuxta facies assumptas, sibi notos in itinere offendit, illosq; comiter ad coenam, & hospitium inuitauit: quibus annuentibus domum repetijt, omniaq; necessaria ad eos humanissimè excipiendos quàm diligentissimè præparauit. Illis tamen plus iusto immorantibus, cum quibusdam sibi amicis fratribus discubuit, opipareq; coenatus est. Altera verò die, cum neq; nocturnis, neq; diurnis, neq; etiam prandio adfuisset, fratres refracto ostio, vt quid in causa esset rescirent, eius cubiculum ingressi sunt, miserumq; hominem extra grabatum, nudum, ex percussionibus & verberibus liuidum, humi iacentem, atq; laterem pecuniæ custodem ore tangentem inuenerunt. Quibus miserum huiusmodi spectaculum maximè admirantibus, alter eorum, qui sibi focius hesternæ die fuerat, quid illis cum tribus equitibus in via accidisset referre cœpit: alius verò non abs re esse, quòd sic pronus ore interim lateri impresso iaceret, subiecit: quamobrè suspitioni cedentes laterem amouere, terramq; effodere cœperunt. Dumq; minus cogitarent, latitans pecunia apparuit. Quod in causa fuit, vt & tres præfatos equites dæmones fuisse qui miserum hominem in committè culpæ poenam noctu suffocassent, ipsi certissimè suspicarentur, & vt re, minus tamen cautè, diuulgata, ipsis pulsas ad oppidanorum instantiam, eorum habitatio (vt præfati sumus) ad Obseruantes deuolueretur. Exornatur huius monasterij ecclesia, quibusdam sanctorum corporibus, beati scilicet Luchesij, qui plurimis claruit miraculis: cuius caput cum in sacristia à fratribus honorificè seruaretur, ad Gregorij X. Pont. max. fortuitò inde transeuntis præceptum in ignem proiectum est, quo tamen se ipso inde exiliente præcepit Pontifex, vt ipsum fratres processionaliter gestare possent. A quo tempore singulis annis, eo die Dominico, qui passioni Saluatoris dicatus est, conuenientibus populo, & clero, cum maxima veneratione à conuentu ad oppidum vsq; deferitur, indeq; ad proprium locum reducitur. Et venerabilis patris fratris Bartholomæi de Colle, qui à beato patre Ioanne Capistrano Perusij in publica platea cum alijs pluribus scholaribus, atq; Doctoribus Seraphicæ Religionis Franciscanæ habitu indutus fuit, & in sacro monasterio montis Sion Guardianum aliquando egit, ac tandem, anno Domini 1478.

hoc in

hoc in loco bonis operibus plenus migravit ad Dominū. Et profundissimæ humilitatis, atq; contemplationis viri fratris Marchionis à Cortonio laici, qui aliquando tædio mendicationis affectus, quòd propter eam à contemplandis diuinis mysterijs auocaretur, ad Cartusianos transire decreuerat, sed correptus à Domino, atq; præmonitus quòd obedientiam mallet quàm sacrificium, adeò se mendicationi dedit, vt nihil sibi dulcius ipsa ab eo tempore accidere potuerit. Et incredibilis sanctitatis patris Francisci à sancto Stephano, cui, cum beato patri Bernardino de Feltro, montis pietatis in ciuitate Lucensē erectionem meditantī, aliquot eius ciues tergiuersarentur, ac beatus ipse pater ferè de assequendo negotio desperaret, Christus Dominus præfati montis institutionem absq; dubio futuram reuelauit, præcepitq; vt prædictum beatum patrem Bernardinum de Feltro hac de re certiore redderet. Hanc tandem domum 14. fratres inhabitant.

De conuentu S. Laurentij Bibiena. Conu. VII.

DESCENDENTIBVS ex sacro Aluernæ monte, Florentiamq; Hetruriæ metropolim rectà tendētib; oppidum Bibiena obuium est, in quo Bibienicus senatus, ad fratres eiusdem sacri montis commodius excipiendos, hospitium erexerat: cui cum ecclesia quædam diuo Laurentio sacra ferè contigua esset, præfatus senatus, ex consensu reuerendissimi patris fratris Antonij de Pyreto, totius Ordinis Minorum Generalis Ministri, annuentibus tamen Alexandro V. Pont. max. atq; eius successore Ioanne XXIII. quibus & Martinus V. summus itidem Pontifex subscripsit, circa annum Domini 1410. integrum ex utroq; conuentum conflari iussit. Agebat tunc temporis his in partibus paruulorum quorundam nobilium pedagogum modestus quidam vir Iacobus de monte Prandone, qui & beatus Iacobus de Marchia postea dictus est. Hic cum fratribus familiarissimus esset, eorum vsus consilio sæculo vale dixit, atq; Assisij in conuentu beatæ Mariæ de Angelis, Franciscano habitu indutus, adeò se in humilitate, voluntaria paupertate, diuinarum rerum contemplatione, vitæ austeritate, sacris literis, cæterisq; virtutibus mirabiliter exercuit, vt breui in maximum virum, atq; sanctissimum euaserit: ita vt vix illud æuum alium sibi similem habuerit. Commorantur deniq; hoc in monasterio 12. fratres Minores.

De conuentu S. Francisci Pistorij. Conu. VIII.

AD secundum lapidem à ciuitate Pistorio, in loco qui Cechrinus olim nuncupabatur, ex concessione Gregorij XII. Pont. max. anno humanæ reparationis 1414. facta, sub beato patre fratre Ioanne à Stronconio, tunc Vicario Obseruantis familiæ Generali, conuentus hic beatissimo patri Francisco dicatus à nobili quodam Florentino ciue Iuliano Panciarichio, ex proprijs facultatibus, augustè satis pro illius temporis exigentia, constructus fuit. Qui tamen modò inter simplices, atq; pauperiores huius Prouinciæ conuentus connumerandus venit. In huius monasterij ecclesia sepultus est venerabilis, atq; profundissimæ contemplationis pater frater Alexander Veronensis sacerdos, qui ob eius inculpatam vitam infirmum quendam, dum adhuc viueret, signo crucis curare, atq; dæmones sibi instantius insidiantes propellere meruit, & aliquando inter orandū raptus, atq; à terra in altū eleuatus à plurimis fratribus visus est.

De conuentu Saluatoris Florentie. Conu. IX.

AB ineunte Obseruantia ad præsentia vsq; tempora fratres nostri quatuor Florentiæ loca occuparunt. Videlicet hospitium Misericordiæ, quod in eremitarum de Tertio Ordine beati patris Francisci ius cecit, cuius tamen hîc nullam mentionem faciemus: & conuentum sancti Saluatoris extra portam sancti Miniati: & monasterium omnium sanctorum: atq; sacram sanctæ Catharinæ ædem, de quibus per ordinem dicemus. Fuit igitur Florentiæ nobilis quidam ciuis Lucas Iacobi de Tufio, qui, ob singularem

Agularem eius in Franciscanos deuotionem, fundum à se extra præfatam sancti Miniati portam possessum, ipsdem ad vnius conuentus ædificationem contulit. Accedente verò postmodum consensu summi Pontificis Gregorij XII. cuius bulla data 20. Februarij, anno Domini 1417. adhuc subsistit, pater Nicolaus Vrainus Prouinciæ Tusciæ pro reuerendo patre Ioanne Stronconio, Obseruantia apud Cismontanos Vicario Generali, Commissarius huic conuentui, sub titulo sancti Saluatoris, initium dedit. Qui tamen temporis successu ex communibus, atq; priuatis accedentibus eleemosynis, iuxta primæuæ illius paupertatis normam absolutus fuit. Crescente verò fratrum numero, magnificus Cosmas Medices nobilis Florentinus, qui summo amore eos complectebatur illustrem quendam, atq; augustum conuentum, alio in loco commodiori, salubriori, atq; amœniori, suis sumptibus, ea intentione erigi curauit, vt ipsdem traderetur. Quibus tamen, ob paupertatis zelum, renuentibus is locus, qui Abbatia Fesulana nuncupabatur, Canonicis regularibus diui patris Augustini ab eo collatus est. Nihilominus tamen nobilis Castellus Quaratesius cuius quoq; Florentinus, licet illis renitentibus atq; inuitis, ecclesiam aliam, antiquiori demolita, multò celebriorem atq; elegantior, ex domesticis facultatibus ædificauit: quam tamen ipsdem reclamantibus, pro voto absolueri nequiuit. Quamobrem moriens ex testamento bona sua eidem reliquit, vt, annuentibus aliquando fratribus, ex ipsdem bonis perficeretur. Defunctis igitur Franciscanæ illius antiquæ Obseruantia zelatoribus præfata ecclesia, anno Domini 1490. opera illustrissimi Laurëtij Medices, omnibus suis numeris absoluta est: atq; 22. Aprilis, anno Domini 1504. à reuerendissimo Episcopo Vagiensi, qui & consensu suggestu, habituq; quo beatus ipse Fraciscus, dum sacra reciperet stigmata, indutus erat explicato, concionem feruentissimam, pariterq; doctissimam ad populum habuit, in Saluatoris mundi, atq; beati patris Francisci honorem consecrata extitit. Floruit itaq; tunc temporis sacra hæc ædes structuræ pulchritudine, edificiolorum mole, copioso fratrum numero atq; plurimorum illustrium Minoritarum sepulturis. Sed proph dolor adeò ruinæ cessit, vt vix 6. fratres modò continere possit. Notabilium verò patrum corpora quæ in huius cœnobij ecclesia quiescunt, hæc sunt: Præstantissimi scilicet patris fratris Nicolai Vganij beati patris Bernardini de Senis gratissimi socij, Prouinciæq; olim Vicarij Prouincialis corpus, qui cùm esset ditissimus in sæculo, constructa ex proprijs facultatibus Senensi Sapiencia, Franciscanam Religionem ingressus est. Et corpus beati patris Hieronymi de Stufa, qui primò laicorum fratrum habitu indutus, postmodumq; à beato patre Thoma de Scarlino, inuitus omnino, ad clericatum, atq; ad sacerdotium vsq; promotus, ac tandem concionator effectus, præstantissimis quibusq; Italiæ prædicatoribus palmam præripuit, plurimisq; miraculis coruscavit. Et corpus incomparabilis patris Andrea de Collo, qui primum sacri montis Aluerne Guardianum egit, & cum maxima sanctitatis opinione 10. Maij, anno 1476. hoc in loco obdormiuit in Domino. Et summe simplicitatis fratris Dominici Campensis corpus, qui cum discipulus beati patris Thomæ de Scarlino fuisset, nec latum vnguem ab eius vestigijs vnquam deuiasset, plenus sanctis operibus, anno Domini 1440. vitam terminauit. Et sanctissimorum riuialium corpora, patris videlicet Benedicti Florentini sacerdotis, & fratris Illuminati laici, quorum vterq; beati patris Thomæ de Scarlino ingenuus discipulus, atq; sectator fuit. Et incredibilis abstinentia fratris Balthazaris à Florentia laici corpus, qui anno Domini 1493. tempore Capituli generalis hoc in eodem loco celebrati, diem clausit extremum, multaq; spiritu prophetico futura, nempe bella, famem, pestes, monarchiarumq; subuersiones certissime prædixit. Et sanctissimæ paupertatis maximi cultoris fratris Gasparis de Barga laici, corpus, qui toto vite suæ curriculo omnipotenti Deo fidelissimè seruiuit, ac sacra Hierosolymorum loca, mira cùm deuotione, lustrauit nec non & in sua inculpatæ vitæ testimonium puerum quendam animam agentem integrè sospitati, ex tempore, restituit. Et corpus venerabilis patris fratris Bernardi Scarlatensis, qui ob eius singulares virtutes cœlestibus plurimis visionibus à Deo immixtis consolari meruit. Et corpus doctissimi, acutissimiq; patris fratris Euangelistæ à Cortonio, qui summa in excipiendis confessionibus sacramentalibus gratia donatus fuit: cuiq; Florentiæ agenti mirabilis sese obrulit casus. Erat namq; ibidem vsurarius quidam

quidam magnus, & ad mortem infirmus, qui à nemine induci poterat, vt peccata commissa per confessionem sacramentalem dilueret, precibus tamen quorundam necessariorum coactus præfatum patrem Euangelistam vocari iussit. Et ecce ex tempore præforibus vsurarij astant duo viri habitibus Augustinianis induti, qui se infirmum consolari, atq; eius confessionem excipere velle insimulant, qui tandem ad eum intromissi ostium post se claudunt, aduenienti q; patri Euangelistæ in via occurrunt, sibi q; vt alijs intendat, quandoquidem infirmo melius sit, suadent: quamobrem pater Euangelista relicto proposito ad alia se conuertit. Eo tamen postmodum reuerso, vt malè habentem visitaret, solaretur q; , pulsatur ad ostium, cum q; nec fratres, nec infirmus responderent, fores refractæ sunt, nullus q; eorum penitus comparuit. Ex quo eos fuisse demones monastico habitu indutos, qui impoenitentis illius hominis corpus ad Tartara, vt ibidem sepeliretur, asportarunt, facillimè coniectauerunt. Iacent quoq; plurimorum aliorum spectabilium patrum corpora, qui doctrina, pietate, sanctitate, atq; religionis zelo claruerunt. Quorum tamen ossa, quòd omnimodam hic locus minetur ruinam, consultissimè ad proximè sequentem transferrentur: ne tantorum virorum reliquæ, atq; venerandi cineres malè pereant, pessum q; eant.

De conuentu Omnium sanctorum Florentia. Conu. X.

A NNO à Christi natiuitate 1561. Minores Obseruantes relicto, ex concessione Pij I V. Pont. max. sanctæ Catharinæ loco, ad quem eorum plurimi præcedentis conuentus habitatores, anno Domini 1538. se transfulerant, hoc monasterium Omnibus sanctis sacrum, ex eleemosynis Cosmæ Medices, Eleonoræ eius vxoris, atq; Francisci vtriusq; filij magnorum Hetruriæ Ducum reparari, ampliari, atq; ferè reædificari curarunt, imò & occuparunt. Est ergo hæc inter Franciscanas domos Florentinas his temporibus illustrior, nobilior, atq; celebrior. Cùm (vt præfati sumus) ædes sancti Saluatoris 6. tantum patres & fratres, domus autem sanctæ Catharinæ nullum penitus, & hæc 80. eoq; amplius, contineat, habitum q; , quo beatus pater Franciscus indutus in sacro Aluernæ monte præciosa illa Stigmata recepit, & sancti Calixti martyris caput, beati q; patris Cherubini de Spoletio habitum, nec non & mantellum beati patris Bernardini de Feltro fidelissimè custodiat. In huius deniq; loci archiuo sequentes Pontificiæ bullæ asseruantur: videlicet bulla canonizationis sancti Antonij de Padua, data à Gregorio I X. Pont. max. Et aliæ duæ plumbatæ, Alexandri IV. & eiusdem Gregorij IX. summorum Pontificum, quorum vtraq; data est in sacrorum Stigmatum beati patris Francisci fauorem. Et alia bulla plumbata Gregorij Papæ X. cuius vigore loca sancti Francisci Pistorij, atq; sancti Saluatoris propè Florentiam recepta fuere. Et alia bulla data à Leone X. contra Martinum Lutherum Hæresiarcham. Et bina transumpta authentica extracta ex duabus bullis eiusdem Leonis X. Concordiæ videlicet, atq; vniõnis. Et aliud transumptum authenticum cuiusdam bullæ Martini V. summi Pontificis, vt fratres Minores procuratores instituere valeant. Et aliud transumptum alterius bullæ Sixti Papæ I V. vt sorores & fratres Tertiarij, siue de Tertio Ordine beati Francisci patribus eiusdem Obseruantibus subsint. Et aliud transumptum cuiusdam bullæ eiusdem Sixti I V. vt fratres Minores festum quinq; Martyrum sui Ordinis, Acurisij videlicet & sociorum celebrare possint. Quo ad locum verò sanctæ Catharinæ, de quo superius egimus, cùm à fratribus derelictus sit, hæc tantum quæ sequuntur dixisse sufficiat. Cùm enim conuentus Saluatoris (de quo supra) ruinam minaretur, fratres eo ferè deserto, ad instantiam excellentissimi Cosmæ Medices secundi Hetruriæ Ducis, ad Ecclesiam quandam diuæ Catharinæ dicatam, atq; inter castrum & portam sancti Galli ciuitatis Florentinæ sitam, anno à Christo nato 1538. se transfulerunt. Quam tamen cùm plurimis edificijs exornassent, quòd ipsis minus deseruiet, ad eiusdem Cosmæ Medices Ducis votum, atq; ex concessione Pij V I. Pont. max. (vt superius tetigimus) deseruerunt, & ad præsens Omnium sanctorum locum, anno 1571. conuolarunt. Quem tandem reueredi patres frater Bernardus Draconcinus præfati Cosmæ confessarius, Prouinciæq; Minister, & frater Massæus Bardius, qui serenissimo Francisco Hetruriæ magno Duci à confessionibus quoq; est, & frater Petrus Gobbius à Florentia mirabiliter promouerunt.

A *De conuentu montis Muri propè Scarlinum. Conu XI.*

CVM beatus pater Thomas à Florentia, alias de Scarlino in Prouincijs sancti Angeli, atq; Calabriae Prouincialem Vicarium egisset, summiq; Pontificis auctoritate, cuius vices gerebat, fultus quosdam religiosos malè audientes, Fraterculosq; siue Fratricellos passim nuncupatos, anno Domini 1420. ex quodam loco ad tertium miliare à pago Scarlino distàte, pepulisset, eū sibi, suisq; fratribus, seruata tamē paupertatis norma, ex Apostolica eadē auctoritate, atq; ex domini Popiloniensis, cuius intererat, beneplacito in habitationē adaptauit: quē, quòd contēplationi aptissimus esset, adeò dilexit, vt quod sibi vitę reliquum fuit, ibidē cōsumere, atq; Scarlini cognomē ab eo emēdicare voluerit. Cumq; pubescēte iam Regulari Obseruātia fratres Minores, tanquā pauperū ēdificiorū tēdio affecti, ad pulchriores, atq; augustiores locorū structuras aspirarēt, timēs frater Gaspar à Florētia, prēdicti beati patris Thomę olim socius, ne hic locus tāquā pauper & inconditus despiceretur, eū, anno à Christo nato 1470. in pulchriorē, atq; capaciore formā redigi curauit. His igitur successibus fratres in maxima quiete, atq; trāquillitate hoc in loco à suę erectionis tēpore vsq; ad 16. Maij anni Domini 1539. perseuerarunt: qua die à Turcica classe eius Guardianus, ceteriq; fratres capti sunt. Quapropter, ne eius accolę huiuscemodi periculo amplius exponerētur, domus in fortalicij formam redacta est. Nihilominus tamē Turcica classe, anno Domini 1566. iterum in Italiam reuerſa fratres, ne similem subire cogerentur conditionem, eam omnino deseruerunt. Quam tamen ego in Capitulo prouinciali Podij bonitij, anno Domini 1580. celebrato, ne prophanationi pateret, resumendā curauī. Assueuerant edocti fratres à pręfato beato Thoma de Scarlino singulis noctibus post matutinas huius loci chorū processionaliter exire, eoq; ordine ad quandam vsq; plateam procedere, indeq; diuisi singulariter tuguriola quędam ex ramusculis contexta orationis vacādx ergō petere; inibiq; ad auroram vsq; contemplationi vacare. Volens itaq; Dominus Deus ostendere quā grata sibi foret huiusmodi consuetudo, pręgrandes quosdam lupos eō immisit, qui fratribus associati, non secus ac māsueti agniculi, secum per id temporis spācium perseue-
Drabant. Sed ab eo temporis quo, ex quadam negligentia, is laudabilis mos prętermisſus est, pręfati lupi nunquam amplius ibi visi sunt. Laborabāt etiam fratres plurimum propter locorum distantiam in deferendis ad locum, tum eleemosynis, tum quoq; alijs rebus necessarijs, quibus compatiens beatus ipse pater Thomas ceruo sibi obuio imperauit, vt fratribus in ijs fidelissimē deserui-
Eret. Mira res, ceruus ille, non secus atq; māsuetissimus asellus ipsis eo in munere, donec à quodā venatore confossus occubuit, obsequutus est. Inter singulares, ac pręstantiores viros, qui hoc in loco in Domino obdormierūt, atq; in ecclesia sanctę Firmę sepulti sunt, longē emicuēre venerabiles atq; religiosissimi patres frater Ladislaus Vngarus ex Regia prosapia oriundus, vir vtiq; integerrimus: & frater Polidorus Romanus, qui relicta Senatoria trabea, liberisq; contemptis, Deo opt. max. felicità inferuiuit: & frater Gaspar de Florentia, qui pręfati patris Thomę de Scarlino socius amantissimus fuit: & frater Marius Massainus, eiusdem quoq; patris discipulus: hi omnes singulari quadam sanctitatis pręrogatiua illustres omnino fuēre. Moris erat apud antiquos illos Obseruantes patres à carnibus, aliqua fratrum industria acquisitis, penitus abstinere, quapropter inuidus dæmon, assumpta humana figura, obsequio Popiloniensis domini, qui huius loci fratres ex intimis pręcordijs diligebat, se mancipauit, sibiq; suās, vt illis carnes aliquando transmitteret. Demandatam igitur sibi à pręfato domino eius rei curā fidelissimē, atq; sępius, quā par esset, dæmon exequabatur. Sed fratribus, quòd antiquum rigorem ex frequentiori carnum vsu ex parte remitti cernerent, id agrē ferentibus loci Guardianus, qui tunc prędictus pater Gaspar à Florentia erat, in latentis fraudis suspicionem venire cępit, Popiloniensēq; dominum accedens dæmonem carnum ferendarum ministrum accersiri iubet: cumq; eum sępius vnde venisset, quauē ex patria originē duceret, interrogasset, hoc retulit responsum, videri quidem sibi molestum, atq; morosum hominem, qui ab eo patriam, atq; progeniem vi extorquere velit. Cui Guardianus. Hoc fecerim quia te dæmonem existimo. Tunc dæmon ad dominum versus cum maxima bile ait. Esto beneficus his ingratis homini-
V bus, qui

bus, qui probra, atq; iniurias ob recepta beneficia facillimè referunt. Hisq; dictis cum A
maximo strepitu, atque fragore ex eorum conspectu euanuit. Quamobrem dominus
ipse Populonienfis summè perterritus, fratres maiori in honore, præcipuè tamè patrem
Guardianum, in posterum habuit. Atqui fratres, ob detectam Sathanicam malitiam, im-
mensas Deo grates reddidère, cautioreq; postmodum effecti sunt. Huius nunc loci
accolæ senarium numerum non excedunt.

De conuentu sancti Benedicti Navis.

Conu. XII.

P E R T I N V I T quoque hic locus ad Fratricellos, quorum supra meminimus,
quibus tamen ex Apostolica auctoritate ab eodem B.P. Thoma de Scarlino pulsus,
anno humanæ salutis 1425. cæterorum locorum huius Prouinciæ catalogo ascriptus
fuit; In quorū tamè expulsiōe, licet locus ipse modicus esset & omnino pauper, tum ab B
ipsis Fratricellis, tū quoq; ab eorum fautoribus plurimas, easq; grauissimas, persequu-
tiones perpeffus est beatus Thomas de Scarlino. Quibus tandem sedatis ibidem in san-
cta pace quieuit frater Andreas à Grosseto, vir sanè venerabilis, dilectusq; Deo & ho-
minibus, nec non & honestatis, atq; sanctissimè obedientiæ speculum; qui inter oran-
dum abstractus à terra sepiissimè visus est, tanquam ille qui terrena fastidians in cælum
inhiabat. Agebat hoc in conuentu nouitium, superstitè adhuc B.P. Thoma de Scarlino,
nobilis quidā iuuenis Florentinus, qui, vitæ ac paupertatis Minoriticæ tædio affectus,
sæculi, atq; eius illecebrarum repetitionē meditabatur: & ecce dum ante venerabile Eu-
charistiæ sacramentū pro more genua flectit, somno corripitur, factusq; in extasim vi-
dit Christum dominum sibi impropèr antem, quòd se relicto mundum sequi mallet: in-
gratus interim opprobrijs, flagellis, paupertati, nuditati, atq; amarissimè passioni quam C
pro se, atq; reliquo genere humano liberando perpeffus esset. Qui tamè à somno excita-
tus, atq; ad saniolem mentem reuersus, rem totam patribus prodidit, veniamq; expe-
tens constantissimè postmodum in Ordine perseuerauit, atque sanctissimam vitam du-
xit. Hoc tandem in conuentu decem fratres commorantur.

De conuentu S. Crucis propè Pisas.

Conu. XIII.

N O B I L I S quidam Florentinus ciuis, nomine Petrus Neretus, emptum à monia-
libus sancti Saluatoris ciuitatis Pisarum capacissimum fundum patri Angelo à
Ciuitella, Prouinciæ Tusciæ Vicario Prouinciali, ad vnius conuentus ædificationem li-
beralissimè contulit: insuper & optimam pecuniarum summam ad operis promotionē
erogauit. Cuius pietatem eius successores immitati, huic loco benefici perpetuò fuere. D
Quamobrem iure optimo eius patroni dici possunt. Acceptauit autem hoc monasteriū
præfatus pater Angelus ex apostolica facultate sibi à beato patre Bernardino de Senis
commissa, cui Martinus V. Pont. max. concesserat, vt quæcunq; sibi loca pro fratrum
Obsèruantium habitatione oblata acceptare posset. Hac itaq; in domo, quæ aliquantu-
lum extra Pisas sita est, atq; 30. fratres commodissimè continet, mortem obiit, anno
à mundi redemptione 1481. optimæ memoriæ pater frater Antonius de S. Ioanne diser-
tissimus Concionator, suiq; status ac professionis zelantissimus, qui in Franciscanæ Re-
gulæ puritatem maximè inhians, breue quoddam à Sede apostolica, quo sibi ad sui,
atq; aliorum quadraginta eiusdem ingenij fratrum habitationem, aliquot loca, in qui-
bus Minoriticam Regulam, quacunq; Pontificia declaratione, siue noua constitutione
semotis, iuxta nudum literę sensum, tum ipse, tum quoque illi seruare possent, liberè ac-
ceptare liceret impetrauit. Sed huiusmodi desiderium, sanctumq; propositum, ob occurrētia E
quedā ardua impedimēta, exequutione caruit. Quāobrè, quod reliquū sibi vitę fuit, hoc
in monasterio laudabiliter, atq; sanctissimè trāsegit, vitāq; cū morte commutās ab om-
nibus, præcipuè tamen à Pisanis ciuibus, quorū quisq; particulā aliquā ex eius siue indu-
mētis, siue crinibus venerationis ergo habere curauit, sanctus, Deoq; charus habitus est.

De conuentu namoris de Mugello.

Conu. XIV.

N O B I L E S quidam, ac pijsimi ciues Florentini, ex Vbaldinorum prosapia ori-
ginem ducentes, ob suam in monasticos viros beneuolentiam, atq; pietatem, in
meditullio

A meditullio cuiusdam nemoris, vnico tantum milliari à Scarparia Hetruscò oppido, ab insigni verò ciuitate Florentia quatuordecim, vel circiter distantis, anno à Christi Natiuitate sexcentesimo, monasterium quoddam ad fratres Ordinis diui Basilij excipientes, suis sumptibus erexerunt. Quod tamen ijs deficientibus à diuersis Anachoretis occupatum extitit: donec tandem, circa annum Domini 1212. à quibusdam præfatorum fundatorum successoribus Seraphico patri Francisko collatum fuit. A quo quidem tempore vsq; ad annum 1349. Franciscanis fratribus, maxime tamen Conuentualibus paruit. Quo plurimis ex ijs peste absumptis, quod vix maiora loca conseruare possent, inter alios conuentus hic quoq; desertus est. De quo quidem actum esset, nisi illustris Cosmas Medices Franciscani Instituti amantissimus, post plurimas possessiones à prædictis Vbaldinis emptas, sumptuosumq; palatium non procul ab ipso nemore constructum, ipsum ab eiusdem Ordinis Obseruantibus occupari curasset. Prædicti itaq; patres Obseruantes virtute eius bullæ Martinianæ (cuius supra meminimus) hunc conuentum, anno à mundi reparatione 1420. vel circiter, ingressi sunt, ipsumq; & à proxima imminente ruina, sumptibus tamen præfati Cosmæ Medices, præseruarunt, & plurimis adiectis ædificijs occuparunt: ita vt commodè 18. fratres continere valeat. Hæc igitur sacra ædes multis nominibus laudanda venit: tum quia antiquissima, cum à mille ferè annis exordium sumpserit: tum quia à beatissimo patre Francisco Ordini subacta & acquisita: tum quia præsentia duorum summorum Pontificum, qui & eidem plurimas gratias atq; indulgentias in mortalium fauorem impertiti sunt, honestata: tum etiam quia ab hominum frequentia semota, orationi, contemplationi, ac sacræ lectioni plurimum fauet. Hunc quoq; locum intimè dilexit beatus pater Bonauentura, & ad ipsum sæpius diuertere assueuerat, in eoq; existens vtenfilibus coquinæ abluendis, licet Parisiensis Doctòr & totius Seraphici Instituti Generalis Minister, intentus, Cardineum galerum, & Albanensis Episcopatus dignitatem à summo Pontifice Gregorio X. sibi transmissa accepit. Qui, nequaquam ea propter commotus, non prius Pontificios legatos admisit, quàm coeptum abluendi opus expleisset. Immo ad id vsque tempus oblatum galerum ex proximioris arboris ramusculo appendere iussit. Cumq; huius loci fratres, pro more, completorium ante coenam persolvere soliti essent, atq; ex tanti patris promotione læti ad refectorium coenaturi, eo minimè ex obliuione persoluto, conuenissent, & ab ipso de completorii satisfactione interrogati culpam humiliter falsi essent, non prius mensæ accubuit, quàm diuinum pensum cum illis in choro accurasset. A quo etiam tempore ea hoc in loco consuetudo inoleuit, vt non prius completorium à fratribus dicatur, quàm campanæ signum, pro salutanda vespertino tempore Virgine gloriosa, audiatur. Huius sacræ domus ecclesia à reuerendissimo domino Leonardo Medices Episcopo Forliuensi 23. Octobris anno Domini 1520. consecrata fuit: licet consecrationis dies, ob populi frequentiam, Dominica prima mensis Maij cuiusq; anni celebretur: quo etiam die accedentes maxima indulgentia sibi à summo Pontifice Eugenio IV. dum casu istac Ferrariam versus iter faceret, concessa gaudent. Est præterea hic locus, licet modicus, atq; syluaticus, celebratione tertij Capituli generalis Cismontanæ Familiæ Obseruantis Franciscanæ, quæ anno Domini 1449. contigit, factaq; fuit expensis præfati Cosmæ Medices, omnino illustris. In qua quidem illud contigit: Cum enim ob Vicarij Generalis deponendi infirmitatem ultra 15. dies Capitulum protenderetur, missis duobus patribus rogauit eum reliquus coetus, ne molestè ferret, si per castella, proximioresq; pagos sibi in posterum necessaria quæreret. Cui pius Cosmas respondit, vt bono animo esset, nihilq; curaret, quandoquidem illi, & si ad plurimos dies protraherentur huiusmodi Commitia, nihil penitus defuturum esset. Quod etiam facto comprobauit. Quo quidem in Capitulo, cui etiam beatus pater Albertus de Sartiano interfuit, beatus pater Ioannes de Capistrano in Generalem Vicarium electus est. Quiescunt tandem hoc in ipso loco plurimi patres, quorum nomina, ob eorum integerrimam vitam, candidissimosq; mores, in libro vitæ scripta esse piè credimus. Inter eos verò venerabilis pater Ioannes à Perusia, huius Prouinciæ, dum adhuc Prouinciæ sancti Francisci adiuncta esset, Vicarius aliquando Prouincialis: & pater Benedictus de Gauoraccio Theologus consummatus, qui & poenitentiae perfectioris

agendæ ergo ab instituto diui patris Augustini Ordinis Eremitarum, cui aliquando A
mancipatus fuit, ad hoc Seraphicum conuolauit: & pater Meus siue Bartholomæus à
Florentia sacerdos, vir utiq; purissimus atq; simplicissimus, cui etiam auiculæ ad nu-
tum parebant, & ignis, quo semel cauterizandus erat, non secus atq; beatissimo patri
Francisco contigit, innatum sibi temperans calorem lenissimè vlcus adustulauit, ser-
pentemq; morbum, ne vltra progrediretur, cohibuit, præstantiores fuere.

De conuentu S. Francisci montis Caroli. Conu. XV.

C O N S T R V X E R A T olim Florentinus quidam ciuis nomine Carolus de Ri-
casolis recreationis ergo ruralem domum propè pagum sancti Ioannis de Valdarno, in cliuo cuiusdam montis, cui & Caroli nomen indidit. Cumq; Franciscanæ Obser- B
uanti familiæ addictissimus esset, eam, sufficienti sibi fundo adiuncto, ad iusti alicuius
conuentus ædificationem illius fratribus liberalissimè contulit. Immo & conuentum
ipsum proprijs impensis erexit. Quem tandem fratres de mandato beati patris Bernardi
de Senis acceptarunt, atq; in præsens vsq; occupant. Huius aliquando loci accola
fuit profundissimæ humilitatis, atq; summæ charitatis frater Angelus de Groppina lai-
cus, qui conuentione prius cum vxore facta, vt illa sanctimonialium monasterium,
quod Camolia noncupabatur Florentiæ, ingrederetur, ipse simul cum communi prole
masculina Franciscanum habitum induit, solemniq; voto emisso Angelicam in eo po-
tius, quàm humanam vitam duxit: ac tandem vterq; illorum bonis operibus plenus hoc
in conuentu, quem 14. fratres inhabitant, anno Dominicæ Incarnationis 1498. huic
mortali vitæ vale dixit. Ex præfato pago sancti Ioannis de Valdarno oriundus fuit reli- C
giosissimus pater frater Antonius à sancto Ioanne, cuius superius 13. huius Prouinciæ
loco meminimus. Pertinuit quoq; ad hanc Prouinciā conuentus sancti Francisci à
Ghiareto in valle Arnenfi, non procul à pago Terra noua, situs: quem beatus pater
Franciscus acceperat, atq; ex parte erexerat, necnon & fonticulo, cuius epota aqua
varios morbos pellebat, illustrarat. Qui cum à patribus Conuentualibus prius habita-
tus, posteaq; derelictus esset, anno à Christo Seruatore nato 1428. auctoritate Marti-
ni V. Pont. max. à venerabili patre fratre Angelo de Ciuitella, huius Prouinciæ tunc
Vicario Prouinciali denuò reassumptus est. Sed cum circumuicini populi, solemnioris
cuiusdam festiuitatis celebrandæ causa, quotannis statuta die eò conuenirent, atq; ex
inueterata quadam, vituperabiliq; consuetudine præ foribus ecclesiæ, per integrum
diem, choreas ducerent, tripudijsq; minus honestis vacarent, nec quoquo pacto à sup- D
plicibus fratribus prohiberi possent, ex mandato diui patris Bernardini de Senis denuò
desertus fuit, sicq; in præsentem vsq; diem remansit.

De conuentu S. Christophori Castilionis Aretini. Conu. XVI.

C V M fratres, ex facultate facta diuo patri Bernardino de Senis à Martino V. Pont.
max. (cuius sæpius supra meminimus) locum sibi, non procul à pago Castilione
Aretino, oblatum acceptassent, illustri Thomas Fiacherinus, eiusdem pagi tempo-
ralis Dominus, inibi suis sumptibus iustum conuentum pro fratrum voto superædifi-
cauit: Quem tamen, fratrum numero crescente, alijsq; temporibus succedentibus, ex
elemosynis vndequaq; collectis Prouinciæ fratres augeri, dilatariq; curarunt. Dum E
enim deuotissimus quidam frater laicus nomine Ægidius à Florentia, instante solemni
quadam festiuitate, ab huius loci Guardiano de mundanda via, qua syluule petitur,
tertiò præmonitus esset, atq; spreto præcepto ad consuetam orationem, se Deo rem
multò gratiorem facturum existimans, conuertisset, post absolutas in choro matuti-
nas à dæmone humana specie induto per scapulas in altum quasi præcipitandus assu-
mitur, quo tamen misere, fortiusq; clamante, atq; auxilium contra malignum hostem
petente, accurrit frater Matthæus à sancto Ioanne, qui orationi quoq; intentus non
longè aberat, & arrepta confratris tibia eum remorari conatur. Atqui subridens dæ-
mon vtrunq; facilius ad se trahebat. Quibus tamen in huiusmodi angustijs constitu-
tis adfuit

A tis adfuit pater Guardianus, qui nondum à choro discesserat, illisq; lustrali aspersis aqua diabolo per sanctam obedientiam, vt sibi suos fratres atque subditos ex tempore restitueret, præcepit. Quo facto, ipsis fortiter ad terram illis, euanuit. Frater verò Ægidius à Florentia, qui ex illa ruina, atq; concepto timore grauem contraxit infirmitatem, quantò gratior Deo sit obedientia quàm sacrificium suo malo didicit. Quapropter se in illa in posterum maximè exercens, tantopere in huiusmodi virtute profecit, vt viuenti sibi vix similis inueniri potuerit, & moriens in conuentu sancti Saluatoris Florentiæ maximam de sua sanctitate opinionem reliquerit. Hoc in eodem loco, què frequentius 14. fratres inhabitant, quiescunt venerandi, atq; omni virtutum genere ornati patres F. Ioannes Antonius de Parma, cuius in oratione assiduitas incredibilis fuit: & frater Georgius ab Erballio laicus, necnon dilectissimus beati patris Thomæ de Scarlino discipulus: & frater Franciscus à Castrodurante, qui cum in cubiculo orationi intenderet, vidit in spiritu per reuelationem mulierem quãdam fratribus summè beneficam, quæ ex quadam tristitia in profundum desperationis emerfa, clauso ostio suspendium sibi parabat, ad quam ex licentia patris Guardiani accurrens, eam ab huiusmodi discrimine protinus liberauit, grauiusq; correptam sanæ menti restituit.

De conuentu sacri montis Aluernæ. Conu. XVII.

IMPEDITVRI olim Romani ne Annibal Carthaginienfis Amilcaris filius, atq; strenuus Penorū Dux, post superatos maxima industria Alpes, vltius progredere-
C tur, quoddā castrū sub iunioris Clusij nomine ad Clusij Hetruscæ ciuitatis differentiam, ad mille passus à monte Aluernæ, in ipsa Casentina valle construendum, communien-
 dumq; curarunt. Quod tamen, post plurimas annorum centurias cum adiacente re-
 gione, in illustriissimi cuiusdam Orlandi Chatanij Comitis ius, hæreditaria successione,
 deuenit. Cum itaq; temporalis oppidi S. Leonis Dominus equestri dignitate insignien-
 dus veniret, pluresq; nobiles, atq; inter eos præfatus Comes Orlandus honoris ergo
 ad eum confluxissent, adfuit quoq; & Seraphicus pater Franciscus, qui, post solemnia
 de equestri more celebrata, ex editiori loco, pro ecclesiæ præfati oppidi foribus, ad
 populum de sacro Euangelio verba habuit. Cuius verbis summopere delectatus præfa-
 tus Comes Orlandus, & maiore animi propensione in sanctum ferri coepit, & illi Al-
 uernæ montem pro sui suorumq; fratrum habitatione liberalissimè obtulit. A quo &
 ea lege admissus fuit, si videlicet diuinorum mysteriorum contemplationi, atq; mo-
D nasticæ ducendæ vitæ deseruiret. Quapropter binos socios eò misit, qui & præfatum
 montem adamussim lustrarent, & locum ædificando conuentui idoneum seligerent.
 Qui quidem ex loci amœnitate, solitudine atq; oportunitate mirum in modum allekti,
 pauperrimum quoddam tuguriolum ex syluestri materia sibi statim construendum
 curarunt, vbi & aliquandiu commorati sunt. Reuerso verò postmodum Seraphico pa-
 tre ex infidelium partibus, suoq; oppetendi martyrij desiderio ex diuina prouidentia
 frustrato, cum plures patres ac fratres, & inter illos duo eius socij (de quibus supra)
 in conuentu sanctæ Mariæ de Angelis propè Assisum ei obuiam iuissent, atq; ille plura
 de montis Aluernæ prærogatiuis audiisset, eò se statim conferre decreuit. Comitatus
 igitur duobus illis socijs, ad montem appulit, & quandam cellulam iuxta antiquissi-
 mam fagum sibi extruxit. Est enim præfatus Aluernæ mons amœnissimus, maximisq;
E arboribus vestitus, atq; duplici famoso flumine, Tiberi nempe, atq; Arno alluitur. Pre-
 terea pœnitentiæ agendæ, atq; contemplatiuæ ducendæ vitæ summopere fauet: quam-
 obrem, quodq; Christi seruatoris nostri, gloriosissimæ Virginis eius matris, plurimo-
 rumq; Angelorum, atq; sanctorum præsentia, & beatissimi patris Francisci, atq; plu-
 rimorum aliorum sanctissimorum patrum habitatione dignatus fuerit: insuper & quòd
 idem Seraphicus pater sacra in eo stigmata receperit, sanctus optimo iure appellatur.
 Iussit præterea præfatus Comes Orlandus siue Rolandus Cathanius paruam quandam
 ecclesiam S. Mariæ de Angelis sacram, iuxta formam Seraphico patri Francisco à glorio-
 sissima Virgine, sanctisq; Ioanne Baptista, atq; Ioanne Euangelista traditam, qua etiam
 de causâ quædam suffragia ad eorum honorem atq; laudem in sacrorum stigmatum ta-

cello singulis diebus à fratribus decantantur, eodem in monte ad fratrum eius habita-
torum vsum ædificari: quæ & antiquior dicitur. Cum enim fratrum habitatio, crescen-
te populi ad hunc locum deuotione, aduentantes fideles capere minimè posset, post vi-
gintifex à morte Seraphici patris annos, pro vt ex Apostolico quodam Innocentij I V.
diplomate dato Lugduni 17. mensis Nouembris, anno Domini 1252. satis constat, ex
diuersis eleemosynis extendi, ampliariq; coepit. Alexander verò I V. summus Ponti-
fex, qui sacrum hunc Aluernæ montem summa veneratione, ob sacra stigmata Sera-
phico patri ibidem impressa, prosequabatur, ne vel in aliquo, Assisinati S. Mariæ de An-
gelis ecclesiæ cederet, sed vt eiusdem saltim esset æstimationis, atq; auctoritatis apud
omnes cum illa, tum eum, tum quoq; ecclesiam (de qua supra) ibidem ædificatam à
septem Episcopis nempe Aretino, Vrbinatè, Florentino, Assisinate, Perusino, Tifernatè,
atq; Fesulanò de Christiano more benedici, atq; consecrari voluit, qui omnes maxima B
tum nobilium, tum quoq; populorum multitudine stipati 20. mensis Augusti summo
studio summaq; diligentia præfati summi Pontificis voluntati fecere satis. Nam post
consecratam ecclesiam, vniuersum in gyro montem equitando benedixerunt. In cu-
ius rei memoriam anniuersaria eius consecrationis dies circumuicinis populis solemnis-
sima est. Aderat quoq; præfatis Episcopis beatus pater Bonauentura totius nostri Ordinis
Generalatus munere insignitus.

Cum autem præfatus mons in Conuentualium Franciscanorum patrum ius cecisset,
nobilis Francisci Cathanij Tertij Franciscani Ordinis alumni, atq; præfati Comitæ Clu-
senfis Orlandi, siue Rolandi legitimi successoris opera, anno Dominicæ Incarnatio-
nis 1430. sedente Martino V. summo Pont. ad Obseruantes deuolutus est. Mortuo verò
præfato Martino V. ad eodè Conuentuales redijt. Tandem anno Domini 1431. Eu-
genio I V. ad summum Pontificatum euecto, id magno Cosma Medice, vniuersaq; Flo-
rentina Republica maximè sollicitantibus, post primum generale Capitulum Bononiæ
in conuentu S. Pauli de Monte ab Obseruantibus Citramontanis patribus celebratum,
ad præfatos patres Obseruantes per Reuerendissimum patrem fratrem Gulielmum de
Castali Franciscani totius Ordinis Generalem Ministrum regressus est. A quibus in ho-
diernam vsq; diem pacificè occupatur: verum tamè est quod præmemorati Obseruan-
tes in huiusmodi regressus exordio à circumadiacentis patriæ hominibus ob amicitiam,
qua patribus Conuentualibus maximè iuncti erant, plures molestias, iniurias, atq; pro-
bra (prætermitto interim extremam omnium rerum penuriam, qua maximè labora-
bant) perpeffi fuerint, donec eorum protectio, cura, atq; defensio Florentino senatui D
à summo eodè Pont. Eugenio I V. commissæ extiterit. Qui eam ex animo acceptans
illius exequutione lanificum Cōsulibus demandauit. Illi verò tribus creatis Conseruatori-
bus insignijsq; tum præmemorati Pont. Eugenij, tum Florentini senatus, tum proprii
quoq; officij monasterij foribus affixis, creditos fratres ab omni prorsus vexatione, atq;
humana molestia immunes reddidè.

Ecclesiæ (de qua supra) choris ex lignis à fratribus anno Domini 1465. fabrefactus
fuit. Ipsa verò ecclesià à pientissimo quodam Dominico Bartoli anno 1486. ex eadem
materia, ea tamen lege à fratribus posita, exornata extitit, ne quid eius formæ immu-
taretur, neque quid accrementi acciperet: ne & ipsi malè perirent, prout & tres sibi mu-
tuo succedentes Guardiani quòd eam ampliare, atq; in aliam formam ab ea quæ à glo-
riosa Virgine, sanctisq; Ioanne Baptista, atq; Ioanne Euangelista (de quibus supra) Se-
raphico patri tradita fuerat, transferre attentassent, malè perierant. Quod & in causa ex-
titit, vt præfata ecclesià in eodem semper statu permaneret, atq; in maxima ab omni-
bus veneratione habeatur. His accedit quòd Seruatoris nostri Christi, gloriosæ eius
matris, plurimorumq; Angelorum, atq; sanctorum præsentia sæpius dignata sit. Qua
etiam de causa singulis diebus Sabbatinis Missa de Conceptione eiusdè Virginis gloriosæ
in ea à fratribus solemniter celebratur. Hanc quoq; sacram ædem sibi in sepulturam
elegit præfatus Comes Rolandus Cathanius eius fundator, ad quem plures alij heroës,
sanctiq; fratres appositi sunt. Adhæret huic ecclesiæ turris continendis campanis de-
stinata, quæ & moderniori templo (de quo inferius) deseruit. Hanc præfatus Dominicus
Bartholi Florentinus ciuis suis sumptibus à fundamentis ædificauit, annoq; Dñi 1490.
absoluit. E

A absoluit. Maiorem verò campanam, quæ & ad præfatum Comitem Rolandum pertinerat, illustrissimus Laurentius Medices Leonis X. Pont. max. pater loco conferendam curauit. Id sacellum, quod passim Cardinalis dicitur, fuit prima beati Francisci cellula à præfato Comite Rolando sub maxima quadam fago (vt supra meminimus) edificata, postmodum verò ab illustrissima Catharina Ruberti Petræ malæ Comitis vxore, ex maxima in beatum ipsum patrem deuotione, in eam formam, quam modò induit, translata. Dicitur autem Cardinalis à cineribus illustrissimi Galeotti de Vbertinis Aretini Petræ malæ Comitis, ac S. R. E. Cardinalis ibi reconditis.

Fornici eius portæ, quod sequitur epitaphium, incisum est. Anno Domini 1225. beatus Franciscus sub hac arbore sæpe cum gratiarum actione, & lætitia spiritus comedit. Et circa festum exaltationis sanctæ crucis Seraph ei in huius montis latere, vbi nunc **B** est cella Crucifixi, apparuit: & ex tunc corpori eius stigmata Domini Iesu Christi mirabiliter impressa fuerunt. In eiusdem sacelli penetralioribus quadratus lapis ferrea crate contectus existit, ex quo beatus pater Franciscus sæpius refectionem sumpsit, & supra quem, dum in inferiori huiusmet sacelli parte, quæ diuæ Mariæ Magdalænæ sacra est, instantius oraret, atq; à Deo quid de sua Religione post eius mortem futurum, quis eam confortaturus, quis correcturus, quisue se pro ea oraturus esset, supplex peteret, Christum Dominum sedentem conspexit, sibiq; quæ sequuntur respondentem audiuit. Quod videlicet sacra eius Religio ad vltimum vsq; iudicij diē perseueratura esset, quòd quicumq; eam dilexerit, licet maximus peccator existat, misericordiam tandem à se in fine consequetur, quòd quisquis illam persecutus fuerit, nisi poenitentiam egerit, hac luce diū minimè fruetur, quòdq; nullus eius alumnus, qui malè in ea vixerit, diu in mortali peccato perseuerare poterit: nam vel is proprium crimen confessus emendabitur, vel eo detecto sibi vale dicet. Adiecit quoq; Dominus & aliud, quòd tamen beatus ipse pater, quòd se fortè contingeret, præ humilitate reticuit. Creditur tamen, idq; ex quadam reuelatione beato Leoni eius socio post patris mortē facta, illud vniuersale quoddam flagellum à Deo mortalibus per Italiam post eius mortem immittendum conueniisse, quod tamen eius meritis, si fortè peccatores vitam ad meliorem frugem corrigerent, differre statuerat. Quod & statim ab eius morte sequutum est. Nam tanta famines vniuersam peruasit Italiam, vt miseri homines non solum herbis, sed & arborum corticibus pro cibo vsi fuerint. Vnde & tanta clades sequuta est, vt nihil à mortis imagine vbiq; appareret. Cum igitur præfatus pater Leo præfatam mensam mappula de solito more hora prandij contegere vellet, prohibuit beatus pater subijciens. Noli charissimè frater ista facere, sed mensam primò aqua, deinde vino, postmodum lacte, rursus oleo, ac tandem balsamo lauare satagito: quandoquidem Christus Dominus in ea sedere, mihiq; quæ audies, reuelare dignatus est. Et à primo exorsus ad quartum vsq; progressus fuit: nam quintum (vt prædiximus) sibi reseruauit. Præfatæ mensæ quæ sequuntur verba, incisa sunt. Mensa beati Francisci, super quam habuit mirabiles apparitiones, sanctificansq; ipsam effudit oleum desuper dicens: Hic est ara Dei. Substitit autem in sacrario præfata mensa ducentis ferè annis, cumq; vix fratres prohibere possent, ne sæculares è longinquo aduentantes eius aliquid auferrent, ne tandem in nihilum redigeretur, inde ad hunc locum translata, atq; ferrea crate (vt prædiximus) communita est. Huius deniq; sacelli inferior pars, beatæ Mariæ Magdalænæ dicata euasit, tum quòd eius imagine insignita fuerit, tum quoq; quòd beata ipsa peccatrix deuoto cuidam patri Mariano à Lugo ibidem sæpius apparuerit.

E Dum quadam die Seraphicus pater per huius sacri montis salebras aliquem locum contemplationi opportunum quæsiturus discurreret, quendam saxum quasi artificiosè ad instar cubiculi scissum, non longè à præfata eius cellula vidit, quem ingressus, atq; adamussim, post septem Davidicorum poenientialium psalmorum recitationem, contemplatus, summo eius opificis sciendi desiderio flagrare coepit: nam inferior eius pars pauimenti, superior verò, quæ & rimulam recipiendæ luci accommodam habet, tecti affabrè elaborati formam præfert, & ecce, dum huiusmodi desiderio instantius vacaret, adfuit illi Angelus, qui & sibi dixit præfatum lapidem in Christi Seruatoris morte cum cæteris petris scissum fuisse. Quamobrem summa eum in posterum veneratione

prosequutus

prosequutus extitit, sæpiusq; ad eum contemplationi vacaturus, atq; diuinas immisso-
nes recepturus declinauit. A

Illustrissimus (vt ad sacri huius loci fundatores, atq; benefactores redeamus) Si-
mon Guidonis Battifolij, atq; Puppij Comitissæ filius, Hætruriæq; heros vtrunq; sacro-
rum stigmatum facellum, atq; quinq; cubicula intra ædículas diuo Antonio Abbati,
atq; S. Sebastiano martyri sacras quinq; sacerdotibus, quibus & victum, & amictum,
ne mendicationis ergo egredi cogerentur, continendis accommoda suis sumptibus, ex
maxima, qua in beatum patrem Franciscum ferebatur deuotione, edificari curauit. Præ-
fati verò fratres diuino tantum celebrando officio, continuisq; meditationibus vacabāt,
atq; inter reliquos sanctitate insignes ad id munus exequendum à Generali totius no-
stri Ordinis Ministro seligebantur. De quorum numero B. pater Corradus Offidanus
Prouinciæ Marchiæ alumnus aliquando fuit. Is enim cum inuitus eò fuisset destinatus,
se; tanta habitatione indignum iudicaret, à per deuota sorore Beneuoluta Anconitana B
de Tertio Franciscanorum Ordine, atq; sanctissima foemina per literas petijt, vt se in-
de à Generali Ministro amouendum curaret. Cui illa suasit, vt pedem figeret, quando-
quidem id gratissimum Deo futurum, sibiq; bene successurum esse. Idq; profecto rei
euentus comprobauit: Nam & Deus opt. max. quinq; mortuos ad eius preces huic
mortali vitæ restituit, sibiq; gloriosa Virgo in die purificationis eius apparuit, atq; pue-
rum Iesum proprijs vlnis excipendum obtulit. Perseuerauit autem huiusmodi quinque
sacerdotum successio quousq; Seraphicus Ordo aliquantulum à recto tramite declinare
cœpit. A quo etiam tempore præfatæ cellulæ ruinæ expositæ sunt. Quamobrem vt pri-
mum hic locus ab Eugenio IV. Pont. max. Obseruanti familiæ (vt præfati sumus) col-
latus extitit, huiusmodi sacerdotum habitatione abrogata, statutum, idq; consulto, C
à patribus fuit, vt singulis diebus res diuina in sacrorum stigmatum facello ab vno sa-
cerdotum fieret: utq; singulis quoq; diebus vespertino tempore omnes simul huius loci
fratres processionaliter ad idem facellum gloriosissimæ Virginis nocturnum (huic bene-
dictam vocant) alta voce persoluentes pergerent. Quod quidem eidem Virgini gloriosæ
gratissimum extitit: Nam semel ex altissima quadam fago, inter ædículas diui Antonij
Abbatis dicatam, atq; illam quæ Cardinalis dicitur surrigente religiosos eò tendentes
benedicere visa est. Cumq; præfata processio ex nimia niuium multitudine quodam die
à fratribus prætermissa fuisset, plura diuersi generis animalia à veteri ecclesia ad præfa-
tum facellum vsq; bina & bina, ad processionis instar, procedere, sequenti nocte visa
sunt. Quod cum fratres rescuissent, huiusmodi processionem perpetuo habendam,
licet tempestas magis magisq; sequiret, firmissimè statuerunt. Qua etiam de causa Cle- D
mens VII. Pont. max. singulis fratribus, qui ei interfunt, plenariam omnium peccato-
rum indulgentiam viuæ vocis oraculo concessit,

Sanctæ verò crucis facellum, quod & secunda beati patris cellula fuit, à fratribus
Leone, Angelo atq; Massæo eius, focus ex lignis, terra, atq; arborum folijs primitus
ædificatum extitit. Hoc præ cæteris beatus pater summopere dilexit, atq; ad celebra-
dam Angelorum Quadragesimam, plenioribusq; affectibus Deo vacandum in habita-
tionem elegit. Qua etiam de causa præfatis socijs præcepit, ne eò se quesituri aliquan-
do accederent. Vni nihilominus patri Leoni ad ipsum, vel aquam & panem pro refectione
beato patri ministraturus, vel matutinas horas secum persoluturus patebat accessus.
Hic sæpius beatus pater Franciscus ab eodem patre Leone inter orandum raptus, atq; in
aëra etiam super altissimas arbores eleuatus visus est. Hic quoq; asturem sibi familia- E
rissimum habuit, qui se ad canonicas persoluendas horas singulis diebus excitabat.
His igitur de causis, quodq; tanto patri adiectissimus esset, præfatus Simon Florentinus
heros huiusmodi cellulam in iustum facellum sub titulo S. Crucis, anno Dominicæ In-
carnationis 1264. transferendam curauit. Idq; sequentes literæ ibidem incisæ facile
indicant. Anno Domini 1264. feria quinta post festum assumptionis gloriosæ Virginis
Mariæ Comes Simon filius illustri viri Comitissæ Guidonis, Dei gratia in Tuscia Palati-
nus, fecit fundari istud oratorium ad honorem beati Francisci, vt ipse, cui in loco isto
Seraph apparuit, sub anno Domini 1225. infra octauas natiuitatis eiusdem Virginis, &
corpori eius impressit stigmata Iesu Christi, consignet eum gratia spiritus sancti. Ex
eius verò

A eius verò fornice quæ sequuntur carmina legere licet.

Hic quondam diui Francisci hac cella secunda

Exstitit in scopulis, nunc verò dicta Ducis

Hic quater arcta decem illi dies ieiunia soluit

Ordinis Angelici ductus honore sacri.

Construxerat sibi beatissimus P. Franciscus non longè ab hoc ipso sacello, dum adhuc intra cellulæ limites teneretur, sub procera quadam fago oratorium, in quo integras in oratione noctes consummere assueuerat. Ad hoc igitur in festo exaltationis S. Crucis paululum ante auroram orationis ergo perrecturus, maxima luce circumfusus in ipso medio itinere Christum Dominum in Seraph specie ex aëre sibi apparentem, atq; sacra stigmata imprimentem vidit. Fratres verò, ne locus tanto mysterio dignus mortalium pedibus tereretur, ipsum ferrea crate contegendum curarunt. Quam tamen per deuota quædam foemina Elisabetha cuiusdam Angeli de Bardis legitima vxor honoris causa inde ammoueri, atq; aliam omnino æneam, anno Domini 1536. sibi subrogari fecit. Nec facile populorum ad sacrorum stigmatum sacellum, quod & Comes Simon (de quo supra) elegantissimè exornandum curauit, & in quo quinque lampades perpetuò lucent, deuotio, ob sacra stigmata ibidè recepta, exprimi posset. Ad ipsum siquidem perpetuò Christi fideles sua vota persolaturi confluunt, plurimaq; inde beneficia à Deo opt. max. meritis tanti patris referunt. Adauget præterea huiusmodi deuotionem vespertinus (vt prædiximus) fratrum accessus, qui singulis noctibus à completorio per deuotas quasdam antiphonas in beatæ Virginis Mariæ, sanctorum Angelorum, Ioannis Euangelistæ, Ioannis Baptistæ, Hieronymi, atq; beati Francisci honorem ibidem deuotissimè decantant: præsertim eam, quæ ab his verbis exorditur: Coelorum candor splēduit &c. & illā quæ ab his verbis auspicatur: Crucis hīc apparet hostia &c. Harum alteram nempe coelorum candor &c. quæ in officio beati patris Francisci habetur, illustrissimus pariter ac reuerendissimus Raginaldus Rauennatum Archiepiscopus iuncto sibi reuerendissimo Aldobrandino Aretinorum Episcopo sacrum hunc Aluernæ montem, ex maxima in beatum Franciscum deuotione concepta, visitaturus anno Domini 1310. petijisset, fratres, vt sibi præfatum sanctæ Crucis sacellum consecrare liceret, exorauit. Quibus deniq; annuentibus ipsum 5. mensis Augusti eiusdem anni, cum maxima cordis lætitia, de Christiano more consecrauit, atq; sanctissimæ Crucis, sanctis Angelis, cæterisq; celestibus spiritibus, atq; beato patri Francisco dicauit: Insuper & omnibus Christi fidelibus illud in præfatorum sanctorum festiuitatibus, atq; per eorum octauas accedentibus integrum annum de iniunctis penitentijs, ex Apostolica auctoritate, remisit. Postmodum verò Reuerendissimus pater frater Angelus Feduccius à Bibiena Pisauriensium Episcopus præfatum montem accedens, præmemorati sacelli sacrorum stigmatum maius altare 25. Ianuarij, anno Domini 1375. ex facultate tamen Reuerendissimi Ioannis Albergotij Aretinorum Episcopi, cuius eæ partes erant, licentia, ad Dei, beatæ Virginis Mariæ, S. Pauli Apostoli, cuius conuersio eadem die celebrabatur, beati patris Francisci, beati Ludouici Episcopi, beati Antonij Paduani, atq; beatæ Claræ honorem sacrauit, & octoginta indulgentiarum dies omnibus, id sacellum in qualibet præfatorum sanctorum festiuitate visitantibus, concessit, atq; aliquot sanctorum Ioannis Baptistæ, & Sebastiani ossa, aliquotq; beati Bartholomæi Apostoli crines eidem altari dono dedit. Præterea summi Pontifices Bonifacius IX. Sixtus IV. & Innocentius VIII. prout ex eorum diplomatibus in præsentis loci archiuis asseruatis liquidò constat, omnibus Christianis, qui sacrorum stigmatum sacellum, atq; ambas, nouam scilicet, atq; veterem ecclesias in sacrorum stigmatum festo visitauerit, dummodo commissa peccata per sacram confessionem absteriserint, eam indulgentiam plenariam, quæ ecclesiæ S. Mariæ de Angelis prope Assisium in festo Portiuncule, nempe secunda cuiuslibet mensis Augusti in eorundem fauorem concessa est, ex Apostolica auctoritate impertiantur. Supra præfatum sacrorum stigmatum sacellum rimā quandam inuisere licet, vbi beatus pater Franciscus sæpius orasse creditur, & beatus pater Leo eius secretarius, socius, atq; confessarius quodam oratorio constructo plures, easq; mirabiles reuelationes habuit. Distinguebatur tamen præfatum oratorium ab eo sacello altissima

altissima quadam fago, quam insolens quidam miles tantum facellum sua ruina demoliturus, anno Dominicæ Incarnationis 1498. ex mera tantum malitia succidit. Sed ea fuit Dei opt. max. bonitas, vt arbor ad aliam partem inclinata, nihil penitus detrimenti eidem intulerit.

Non longè ab hac ipsa sacrorum stigmatum eade, versus inferiorem partem, aliud oratorium beato patri Bonauenturæ sacrum subsistit, quod maxima fideles deuotione prosequuntur. Hæret siquidem ferè ei loco, in quo Seraphicus pater Franciscus sacra stigmata accepturus genua flexit. Dicitur autem beati Bonauenturæ, non quod ab ipso ædificatum sit, sed quod ad illud beatus ipse pater, dum Generalatus officio fungere-
tur, sepe sæpius oraturus diuerterit. Cum beatus P. Antonius de Padua post generale Capitulum Assisij celebratum, in quo corporis beati patris Francisci translatio facta est, hunc sacrum montem sibi in habitationem elegisset, nullo pacto induci potuit, vt secunda beati patris Francisci cellula, quod se ea indignum iudicaret, vteretur: sed aliam ad eius latus sibi construendam curauit, in qua & sermonum librum ad Gregorij I X. Pont. max. instantiam composuit. Hanc præfatus Simon Comes sacrorum stigmatum, atq; sanctæ Crucis sacella ædificaturus, intra eorum fundamenta, conclusit. Vnde & sacelli sancti Antonij de Padua nomen acquisiuit.

Inuisere quoq; licet hoc in sacro monte quoddam specu, quo se beatus pater Franciscus, contemplationi vacaturus, recipere assueuerat, & ex quo inuidens sibi dæmon eum præcipitare visus est. Sed saxus alioquin durus, ita se beato patri mollem, tractabilemq; præbuit, vt & digitos in eo imprimere, & eius apprehensione huiusmodi præcipationem euadere potuerit. Digitorum vestigia plurimis annis ibidem perseverarunt, quæ tamen postea ferro cesserunt. Post aliquot verò annos, cum quidam frater
viam, qua præfatum specu petebatur, hominum gressibus faciliorem, atq; familiariorẽ reddere contenderet, ab eodem dæmone inde præcipitatus fuit. Cumq; fratres feretro, ac cruce sumptis eò tenderent, vt defunctum correligiosum sepulturæ traderent, eum incolumen omnino, atq; canticum Te Deum laudamus cantantem in gratiarum actionem inuenerunt. Quibus & ille fassus est, se meritis beati patris Francisci, cuius in tanta ruina fauorem ex intimis præcordijs implorasset, mortem euasisse. Præfatum specu, ob Seraphici patris reuerentiam, honestaturus perdeuotus Angelus Baccius Aretinus ciuis, sacellum in honorem sancti Sebastiani, anno Domini 1480. eo scilicet tempore, quo grauissima pestis vniuersam Italiam peruasit, ad fratris cuiusdam Laurentij à Fabriano, cui vulgò Zacchæus nomen fuit, instantiam, ibidem ædificandum curauit. Ad cuius dextrum latus plurima antiquiorum patrum hoc in loco defunctorum ossa recondita sunt. Hæc dum ex cœmeterio exhumata, vt in honorificentiores quatuor sepulturas, ea de causa erectas, inferrentur, diligentius congeruntur, nubecula quadam ex tempore orta per diem, atque sequenti nocte igneo globo contacta fuere. Quamobrem ijs sepulchris prætermisiss, præfenti loco, vt in maiori veneratione haberentur, donata sunt.

Substat sacello sancti Antonij Abbatis secretum beati patris Francisci oratorium, in quo semotus ab alijs orare solitus erat. Huic hæret locus beati Francisci lectulus vulgò appellatus, eò quod super eum defatigata ex continua genuflexione, atque oratione membra necessario somno aliquando refecerit. Hunc illustrissimus Petrus Ioannis Pauli de Vrsinis, cum omnium membrorum contractionem ex grauissima infirmitate incurrisset, foelici euentu sequenti, in sacellum diuo Antonio Abbati sacrum, anno Dominicæ incarnationis 1440. erexit. Cum enim is heros (vt prædiximus) omnino contractus propriorum membrorum vsum amisisset, omniaq; necessaria remedia, sed humana recipiendæ sanitati pristinae adhibuisset, nec eam assequutus esset, ad hunc sacrum Aluernæ montem, ex maxima qua beatum Franciscum prosequeretur deuotione, deferri, atq; per cuncta loca, in quibus beatus idem pater aliquando substitisset, circumferri voluit, ac tandem ad hoc oratorium delatus, atque præfato in lectulo reclinatus, post præmissam orationem, voti compos effectus est. Quamobrem, ne aliquando à tanto patre ingratitudinis argueretur, præmemoratum sancti Antonij sacellum ibidem proprijs sumptibus, ex tempore ædificari, atq; sequentes literas cum gentilijs

A tilicijs propriæ familiæ insignijs eius portæ incidi curauit . Hoc opus fieri fecit Petrus Ioannis Pauli de Vrfinis de Vrbe, olim Capitaneus generalis populi Florentini .

Prope hanc sacram ædem substitit aliquando fagus (cuius supra meminimus) ex qua Virgo gloriosa fratres benedixit, cui alia eiusdem generis arbor successit, quæ scaturientibus venis aquam ad pellendos oculorum morbos salutarem perpetuò ministrat . Ad latus eius portæ, qua sylua petitur, deuotissimum aliud occurrit sacellum ab illustrissimo quodam Comite Francisco ex parte ædificatum , atq; ab eius vxore Alexandra , anno Domini 1532. omnibus numeris absolutum . Atqui illud, quod campanarum turri vicinum est, à perdeuoto Iacobo Francisci à Stronconio, diuo Stephano protomartyri eius tutelari, etiam pro parte constructum, atq; ab eius successoribus, anno 1550. absolutum extitit .

B In cliuo verò eius colliculi, qui supra sacrorum stigmatum sacellum eleuatur, alia quoq; furrigit sacra domus beato patri Ioanni ab Aluerna dicata. Fuit siquidem beatus is pater religiosissimus, sanctissimamq; vitam in ieiunio, contemplatione, atq; penitentia perpetuis, per plurimos annos, hoc in sacro monte, præsertim verò in præfato colliculo, vbi & ligneam cellulam, in præfectam sacram ædem translatam, sibi construxerat, atq; omnino angelicam duxit . Insuper & Aluernæ cognomen, cum primò Firmanus cognominaretur, ex diuturna montis habitatione contraxit . Strauerat præterea beatus idem pater Ioannes iuxta præfatum sacellum deambulationis ergò semitam, quæ ad altissimam fagum terminabatur . Cumq; quadam die diuinis meditationibus intentus per eam obambulet, oculorumq; aciem in crucem eidem arbori à se affixam direxisset, Christum Dominum in ea grauiori passu gradientem ex tempore vidit . Ad sacrosanctos cuius pedes prouolutus, cum semel atq; secundò erratorum veniam ab eo sibi dari supplex exposcisset, nec responsum aliquod retulisset, tertio ipsum iuxta arborem sequutus, interim corpore in terra demisso, eandem petitionem repetijt, ac tandè votum assequutus, diuinos pedes, manus, ac sacrosanctum laterale vulnus deosculari meruit . Quapropter summa lætitia perfusus, ac in extasim factus est . Quo inter sæculares diuulgato, tanta eis ad præfatum fagum incessit religio, atq; deuotio, vt nullo pacto à fratribus prohiberi potuerint, quin eam omnino decorticarint . Eoq; tandem factum est, vt cortice denudata perierit . Pater igitur ac frater Angelus Rassinus sacri huius loci Guardianus, ne tanta populorum deuotio aliquando euanesceret, ipsam succidendam atq; inibi sacrum quoddam sacellum, anno restitutæ salutis 1518. ædificandum curauit . Cuius altare eiusdem arboris trunco innititur .

D Cum enim antiquior (cuius supra meminimus) ecclesia maximis angustijs teneretur, nec accedentem populum, nec fratres huius loci habitatores capere posset, illustrissimi pariter ac pientissimi heroës Tarlatus Petræmalæ Comes, eiusq; legitima vxor Ioanna S. Floræ Comitissa, qui Tertio Franciscanorum Ordini ascribi voluerunt, ex maxima in beatum patrem Franciscum, eiusq; fœcundam prolem deuotione, aliam multò capaciorem, multoq; elegantior, sub gloriosæ Virginis tutela, suis sumptibus à fundamentis erigendam curarunt . Idq; sequentes literæ fornici principalioris eius portæ impressæ satis indicant . Anno Domini 1348. nobilis miles dominus Tarlatus de Petrāmala, & domina Comitissa Ioanna de S. Flora vxor eius ædificari fecerunt istam ecclesiam ad honorem beatæ Mariæ semper Virginis . Sed cum immatura morte præuenti, quod piè ac sanctè proposuerant executioni mandare minimè potuissent, suis hæredibus, vt mille aureos coronatos ad eius perfectionem, ac viginti quinque singulis annis in festo beatissimi patris Francisci ad fratres induendos penderent, ex testamento præcepere . Quibus nihilominus tergiuersantibus, ac tantorum parentum votis minimè annuentibus, lanificum Consules (de quibus supra) tum ex proprijs, tum ex acquisitis & à se & à fratribus elemosynis eam & perfici, & absolui anno Domini 1497. fecerunt . Cuius princeps sacellum illustrissimus Franciscus Medices, anno Domini 1457. ex proprijs facultatibus prius construxerat .

In huius modernioris ecclesiæ sacrario quæ sequuntur sacrosanctæ reliquiæ religiosius asseruantur . Nempè tres parue cruces ex eius ligno, in qua Christus Dominus pro nobis pendit, fabrefactæ, atq; christallina cruce reconditæ . Alia itidem Dominicæ crucis parti-

cis particula, & inconfutis Dominicæ vestis pars. Ex linteo quo Christus Dominus, A
 adhuc infantulus cum esset, inuolutus fuit. Ex purpureo vestimento eiusdem. Ex lectu-
 lo ubi idem in deserto aliquando iacuit. Ex loco ubi orauit, quando sanguineum humo-
 rem emisit. Ex lapide in quo discipulorum pedes lauaturus genua flexit. Ex columna
 ad quam idem Christus alligatus pro nobis flagellari voluit. Ex sepulchro eiusdem.
 Ex lapide Dominico sanguine intincto. Ex pelui in quo discipulorum pedes lauit. Ex
 linteo quo se eos lauaturus præcinxit. Ex mensa in qua cum iisdem vltimam cœnam
 fecit. Ex vestimentis, ex cunabulo atq; ex eiusdem Christi Domini præsepio. Ex arca
 veteris testamenti. Ex lapide in quo beata Virgo sedebat, quando Spiritus sanctus in
 columbæ specie super eam, atq; supra Apostolorum singulos in festo Pentecostes de-
 scendit. Ex crinibus, lacte, sepulchro, atq; vestimentis eiusdem beatæ Virginis Mariæ.
 Ex crinibus sancti Ioannis Euangelistæ, atq; ex manna sepulchri eiusdem. Ex ossibus B
 sancti Ioannis Baptistæ, atq; ex lapide super quem decollatus fuit. Item ex ossibus
 sanctorum Petri, Pauli, Iacobi fratris Domini, Andreæ, Thomæ, Barnabæ, Bartho-
 lomæi, atq; Matthiæ Apostolorum. Ex ossibus quoq; sanctorum Innocentium, atq;
 sancti Simeonis. Ex ossibus etiam sanctorum Stephani prothomartyris, Laurentij
 martyris, Felicis Papæ & martyris, Anastasij, Felicissimi, Agapiti, Valentini, Ci-
 riaci, Quadraginta martyrum, Bonifacij, Iuliani, Stephani Papæ & martyris, Dona-
 ti, Felicis, Urbani, Porphyrij, Mauritij, Clementis, Nicolai, Blasij, Alexij, atq;
 Hilarionis. Ex crinibus, sanguine, tunica, atq; corda beati patris Francisci. Ex corda
 quoq; & barba sancti Bernardi Abbatis. Ex ossibus, & vestimento sanctæ Mariæ Mag-
 dalenæ, atq; ex ossibus SS. Agnetis, Praxedis, Felicitatis, Potentianæ, Cecilie, Sabinae,
 Petronillæ, Scolasticæ, Euphemie, Ruffinæ, Margaretæ, Victoriæ, Constantiæ, Co-
 lumbæ, atq; vnus ex vndecim millibus virginum & martyrum. Ex tunica, crinibus, C
 & velo beatæ Claræ virginis. Ex casula & cilicio sancti Martini Episcopi. Ex virga Aa-
 ronis. Ex terra ex qua Adam protoplastus formatus fuit. Ex manna filijs Israël cœli-
 tus collato. Asseruantur præterea in eodem sacrario pastoralis diui Thomæ Cantua-
 riensis Episcopi baculus, lignea scutella ex qua beatus pater Franciscus comedere assue-
 uerat, & cristallinus cyathus ex quo idem pater in mensa præfati Comitis Rolandi ali-
 quādo bibit, habitus insuper & cilicij eiusdem pars, tuniculæ quoq; atq; mantelli S. Lu-
 douici Episcopi & confessoris particulæ, & cingulum præmemorati Comitis Rolandi,
 quo aliquando beatus pater Franciscus præcinctus fuit, & iste Comes ab ilium dolore
 liberatus extitit, & quamplurimæ aliæ reliquiæ, vt sunt beatorum patrum Bernardini
 de Feltro, atq; aliorum tum cordæ, tum habitus, tum quoque tunicularum partes, quas D
 breuitati studens sigillatim referre nolui. Et hæc dicta sunt de ecclesia, sacellis, sancto-
 rum reliquijs, atq; deuotis montis huius sacri locis.

Vt autem aliqua de reliquo eius ædificio dicamus, curiosum lectorem præmonitum
 cupimus, vt meminerit antiquiores fratres nostros nihil minus ab ædificiorum mole,
 atq; superbia, quod sanctissimæ paupertati contradiceret, curasse: eaq; de causa pau-
 perculis vt plurimum tuguriolis ex vili materia compactis fuisse contentos: prout &
 primi huius sacri montis habitatores extitere. Quibus humilis casula vel stramine, vel
 arborum frondibus contexta, vel excauata rupis habitatio fuit. Cum autem fratrum
 numerus in dies magis magisq; cresceret, nec ea viuendi forma, quod hic locus frigidis-
 simus sit, omnibus arrideret, summa tum fratrum, tum quoq; præfatorum Consulium E
 cura, atq; diligentia quædam domus, pro maiori parte lignea contra aëris, frigorisq;
 inclementiam ad communem fratrum habitationem iuxta moderniore ecclesiam 26.
 anno à beatissimi patris Francisci morte ædificata extitit. Quæ tamen anno à partu
 Virgineo 1472. cum illustrissimus pariterq; reuerendissimus Franciscus Piccolomi-
 neus Senarum Cardinalis, qui postmodum summus Pontifex creatus Pius II I. appel-
 lari voluit, hunc Aluernæ montem deuotionis ergo petere decreuisset, aliquotq; fa-
 mulos, qui necessaria præpararent, præmisisset, eorundem incuria flagrare cœpit.
 Cumq; vorax flamma, tertia eius parte absumpta, etiam illi, cui vniuersa tum fratrum,
 tum præfati Cardinalis illustrissimi suppellex credita fuerat, minaretur incendium, ge-
 nuflexi fratres diui Laurentij auxilium implorare cœperunt, se illi ex voto astringen-
 tes, vt

A tes, vt si flamma suppellectili, atq; reliquijs adhuc permanentibus parceret, eius commemoratio singulis diebus ab eis facienda veniret. Qua pollicitatione facta, beatus Laurentius illis ex medio igne, qui & statim extinctus est, apparuit. Et ab eo temporis, nullo die prætermisso, eius commemoratio fit. Atqui præfati lanificum Consules fratrum opera maximè adiuti, constructis ex lapide muris, vt similem casum facilius euadere possent, huiusmodi damnum quantocius reparandum curarunt.

Quod verò reliquum est ædificij plurimos sui authores habuit. Nam noua infirmeria, eiusq; refectoryum, aromataria, atq; vterq; xyflus liberalissimis serenissimorum Hætruriæ Ducum Cosmæ Medices, atq; legitimæ eius vxoris Eleonoræ à Tolero sumptibus anno Dominicæ Incarnationis 1549. constructa fuere. Bibliotheca verò, quæ & satis copiosa est, ex diuersis benefactorum elemosynis in eam formatam, quam modò præfert, anno Domini 1557. translata exitit. Atqui commune fratrum refectoryum, & superedificatum dormitorium ex liberali Ioannis cuiusdam ab Antiqua (vulgò della Vecchia) Aretini ciuis elargitione multo ante, nempe anno Domini 1518. huic loco accessere. His annectenda venit pulcherrima cisterna, eaque aquarum capacissima, quæ præfato anno 1518. fabricari coepit, & anno 1522. solerti fratrum diligentia absoluta fuit.

Hoc etiam quòd sequitur tanquam notatu dignum præcedentibus adijcere volui. Imminet cuidam dormitorij cubiculo patris Angeli, siue Agnelli à Pisis imago graphice depicta, inter cuius manus huiusmodi obedientiam muro affixam, atq; sibi à beatissimo patre Francisco transmissam, eiusq; manibus scriptam legere licet. Ego frater Franciscus de Assisio Minister Generalis præcipio tibi fratri Agnello de Pisa per obedientiam, vt vadas ad Angliam, & ibi facias officium Ministeriatu. Frater Franciscus de Assisio. Est præterea sacra hæc domus illustri Capitulo quodam generali ibidem, anno Dominicæ Incarnationis 1484. celebrato, in quo beatus pater Angelus de Clauasio tertio familiæ Obseruantis Franciscanæ Generalis Vicarius electus fuit, & Congregatione alia generali sumptibus serenissimi Cosmæ Medices secundi Florentiæ Ducis habita, in qua, anno à mundi redemptione 1563. reuerendissimus pater, frater Aloysius Puteus, qui & postmodum totius Franciscani Instituti Generalis Minister, Commissarius Generalis Cismontanus creatus fuit, omnino illustris.

D Maior profecto, quam par sit, nobis historia texenda foret, si omnes gratias, immunitates, atq; priuilegia huius sacro loco concessa impræsentiarum referre vellemus. Nilominus tamen, ne ipsa ex quadam oscitantia prætermisissè videamur, aliqua ex plurimis in medium adducemus. Fuit igitur sacer hic Aluernæ locus primò à patre luminum speciali quodam priuilegio donatus, cum à nullo ante beatissimi patris Francisci aduentum præoccupatus fuerit, ac si tantis mysterijs in Seraphico ipso patre, in eo complendis, ex mera industria ab æterno prædestinatus, deputatusq; esset. Fuit & ab eius filio, quem & vniuersorum diuinus pater hæredem instituit, maximo fauore non semel sed multoties cumulatus, cum vel sua corporali præsentia dignatur, vel sacra stigmata in eiusdem Seraphici patris Francisci corpore suscipit. Fuit & à tertia in diuinis persona, spiritus sancto videlicet summè honestatus, cum sacro eius igne tum Seraphicus ipse pater, tum quoq; plurimi alij patres ac fratres in ipso inflammati fuerint. Fuit & à gloriosissima Virgine Deipara singulari gratia insignitus, dū vel eius præsentia fruitur, vel antiquioris construendæ ecclesiæ formam ab ea recipit, vel ipsam suos fratres ex arbore (vt proloquuti sumus) benedicientem contuetur. Fuit deniq; & ab Angelis visibili forma sæpe sæpius visitatus, & à plerisq; summis Pontificibus, Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, atq; Ecclesiasticis Primatibus multiplici beneficio, in Christi fidelium se accedentium fauorem (vt infra dicemus, & ex Apostolicis, reliquisq; literis in huiusmodi loci archiuis asseruatis liquido constat) dignatus. Gregorius siquidem IX. Pont. max. dimidiam poenæ partem commissis criminibus debitam ex Apostolica auctoritate remittit ijs, qui vel sacrum hunc montem, vel ecclesiam in eo erectam in sacrorum stigmatum festiuitate deuotè visitauerint. Eius plumbea bulla ab his verbis auspicatur: Seraphin volabant iuxta prophetam &c. Innocentius IV. Pont. itidem max. plumbeæ cuiusdam bullæ datæ Lugduni, anno sui Pontificatus viij. virtute hunc sacrum

montem, quem & sanctum appellat in sui protectionem recipit. Et Apostolicorum duorum breuium ibidem, eodemq; anno datorum tenore quadraginta dies de iniunctis penitentibus relaxat ijs, qui vel eius ecclesiam in beatissimi patris Francisci solemnitate visitauerint, vel eleemosynas pro eiusdem fratrum sustentatione liberaliter erogauerint. Alexander Papa IV. virtute cuiusdam Apostolici breuis dati, anno sui Pontificatus j. cuius initium est: Si nouæ militiæ &c. omnibus tum Guardianis, tum ministris, tum quoque fratribus patribusq; præcipit, ne vel hunc locum aliquando deserant, vel ipsum aut in toto, aut etiam in parte demoliri permittant. Idem Alexander IV. Apostolico breui anno sui Pontificatus ij. edito, cuius exordium est: Ad promerenda sempiterna gaudia &c. centum dies de iniunctis penitentibus remittit omnibus, & singulis, qui facri huius montis ecclesiam in sanctorum Francisci, Antonij, & Claræ festiuitatibus, vel per earum octauas visitauerint. Idem quoq; Alexander IV. virtute alterius Apostolici breuis dati anno sui Pontificatus iij. cuius initium est: Sanctorum meritis inclyta gaudia &c. centum alios dies satisfactioni adjudicatos relaxat ijs, qui præfatam ecclesiam in gloriosissimæ Virginis Mariæ solemnitatibus, aut per earum octauas accesserint. Idem etiam Alexander IV. dato alio breui Apostolico anno sui Pontificatus vj. quod ab his verbis exorditur: Olim dum &c. tum Ministro, tum quoque cæteris huius Tusciæ Prouinciæ patribus fratribusq; existentibus, ac pro tempore futuris ex Apostolica auctoritate præcipit, ne vel sacrum hunc locum aliquando relinquant, neue inde vel campanas, vel ornamenta, vel libros amoueant, alioq; deducant: insuper & eiusdem loci habitatoribus, vt sericeis paramentis ad diuinum cultum vti possint, concedit. Nicolaus IV. summus itidem Pontifex datis suis literis quarum initium est: Licet sit is, de cuius munere venit &c. Annum & quadragenam de iniunctis penitentibus condonat ijs, qui præmemoratam ecclesiam in diebus sanctis Francisco, Antonio, atque Claræ sacris, vel per eorum octauas visitauerint. Benedictus XII. summus quoq; Pontifex ex maxima, qua in sacra patris Francisci stigmata, atq; in hunc montem ferebatur, deuotione, vniuerso Ordini Franciscano, vt præfatorum stigmatum sacrorum festum duplicatis antiphonis (id duplex maius appellant) celebrare possit, liberalissimè concessit. Bonifacius Papa IX. expedita plumbea bulla, cuius principium est: Splendor paternæ gloriæ &c. ijs Christi fidelibus, qui prædictam ecclesiam 17. mensis Septembris, quæ dies sacris Seraphici patris stigmatibus dicata est, deuotè accesserint, eandem prorsus indulgentiam, quam visitantes sacram sanctæ Mariæ de Angelis prope Assisium ædem 2. mensis Augusti promerentur, ex Apostolica auctoritate impertitur. Hanc indulgentiam expedita plumbea bulla, cuius exordium est: Dudum siquidem &c. Sixtus Papa IV. anno sui Pontificatus v. confirmauit, illudq; addidit, vt huius Prouinciæ Minister, vel Vicarius, & in horum absentia præsentis loci Guardianus, per quadriduum ante præfatorum stigmatum sacrorum festum, idoneos quosdam patres in Confessarios, qui eadem prorsus auctoritate, qua Vaticanani minores Confessarij erga penitentes pollent, erga hunc locum accedentes, confiteriq; volentes fungi possint, feligere valeat. Innocentius VIII. summus quoq; Pontifex plumbeæ cuiusdam bullæ datæ anno sui Pontificatus iij. tenore, quæ ab his verbis exorditur: Pastoris æterni &c. Sixti IV. concessioni subscribit: Insuper & auctoritatem Confessarij factam ad omnes casus Episcopis, siue à iure, siue à consuetudine referuatos extendit: & etiã concedit vt præfata indulgētia tum in veteri, tum quoq; in noua sacri huius montis ecclesia à fidelibus promereri possit, & vt quæcunq; vota, Religionis, Compostellano, castitatis, atq; Hierosolymitano demptis, commutare possint: vtq; & sacramenta ministrare, atq; mortuos apud se sepelire valeant, ex Apostolica auctoritate concedit. Nicolaus tandem V. Pont. etiam max. plumbea bulla, cuius principium est: Inter cæteros &c. anno sui Pontificatus v. expedita, quatuordecim annos, ac totidem quadragenas de iniunctis penitentibus remittit ijs, qui adiutrices manus pro vtriusque istius loci ecclesiæ, ac conuentus conseruatione porrexerint. Illustrissimus Napoleo tituli sancti Adriani Cardinalis centum quadraginta dies de iniunctis penitentibus remittit ijs omnibus, qui propria peccata confessi sanctæ Mariæ ecclesiam hoc in sacro monte erectam visitaerint. Idipsum quoque vel sacrorum stigmatum sacellum accedentibus, vel sacram concionem

- A** concionem hoc in eodem monte audientibus impertitur. Fratribus insuper istius loci habitatoribus potestatem facit, ut sibi, dum extra montem concionantur, assistentibus quadraginta dies de eisdem poenitentijs remittere valeant. Ac tandem omnibus annuam huiusmet loci religionis afferentibus centum dies de praefatis poenitentijs condonat. Illustrissimus etiam Mattheus S. R. E. Cardinalis, ac Episcopus Portuensis, nec non & Apostolicus Legatus centum dies de eisdem poenitentijs relaxat cuius Christiani-fideli, qui praefatam huius sacri montis ecclesiam in quacunq; beatæ Virginis Mariæ, SS. Francisci, Antonij de Padua, & Claræ virginis solemnitate, vel in die consecrationis eius, vel in Parasceue deuotè visitauerit. Idipsum quoq; concedit illustrissimus Marcus tituli S. Marci Cardinalis, ac Aquileiensis Patriarcha ijs, qui eandem ecclesiam vel in Parasceue, vel Dominica palmarum, vel feria ij. post Pascha, vel prima mensis Augusti, vel in eius consecratione accesserint, vel eleemosynas aut pro conseruando edificio, vel pro comparandis ornamentis erogauerint. Reuerendissimus Marcellinus Aretinorum Episcopus quadraginta dies de iniunctis poenitentijs condonat ijs, qui sua liberalitate huius loci fratres prosequuti fuerint. Idipsum facit reuerendissimus Gulielmus eorundem Aretinorum Episcopus, qui & eandem gratiam praedictum locum visitantibus concedit. Praecedentibus duobus Episcopis subscribit reuerendissimus Guido à Petramala Aretinus quoq; Episcopus. Praefatam indulgentiam duplicat in eorum fauorem, qui sacrum hunc montem deuotionis ergo accesserint, sacrorumq; stigmatum sacellum visitauerint, reuerendissimus Angelus Pisauriensis Episcopus. Reuerendissimus Pizzimanus Feltrensis Episcopus huius sacri montis cacumen petentibus, ne tantum laboris in cassum subierint, quadraginta quoq; dies de iniunctis poenitentijs remittit. Reuerendissimus verò Gulielmus Vbertinus Aretinorum Episcopus datis Bibienæ literis 21. mensis Iulij, anno Domini 1275. quarum exordium est: Quoniam ad hoc debet niti humana fragilitas &c. ne aliqua mulier hoc in sacro monte pernoctare, neue aliquis vir in nocte consecrationis eiusdem montis, ut tripudia, comessationes, lasciu cantus, atq; plurimæ aliæ dissolutiones olim introductæ euitarentur, ibidem commorari, neue etiam aliquis, quicumq; ille fuerit, absq; peculiari vel huius loci Guardiani, vel eius Vicarij facultate arborem in eo praecidere, vel praecisum inde asportare aliquo pacto praesumat sub graui interminatione praecipit.
- Hunc deniq; sacrum montem quamplurimi heroës, atq; heroine, Duces, Principes Reges, Reginae, atq; Imperatores sua praesentia honestarunt: De quorum numero fuere serenissimus pariterq; pientissimus Henricus huius nominis VII. Romanorumq; Imperator, qui datis sub huiusmodi initio literis: Henricus Dei gratia Romanorum Imperator &c. ipsum in sui protectionem, atq; tutelam suscepit. Et serenissima Ioanna Franciæ Regina. Et serenissimi Hierosolymorum, atq; vtriusq; Siciliae Reges Robertus & eius vxor Sanchia cum Carolo Calabriae Duce eorum primogenito. Et serenissima Ioanna Graecorum Imperatrix, quæ summa huius montis religione tacta ad ipsum, atq; ad locum S. Mariæ de Angelis prope Assisium inuisenda Constantinopoli soluit, & ad propria post tantam peregrinationem reuersa, carnisq; ergastulo soluta proprium corpus Assisium transferendum, atq; ibidem in ecclesia S. Francisci tumulandum ex testamento voluit, cauitq;. Ut autem paucis multa perstringam, nouerit curiosus lector inter praecipuos huius sacri montis, atq; conuentus, sacellorumq; in eo erectorum benefactores sibi annumerandos serenissimos Hetruriæ magnos Duces Cosmā, eiusq; legetimā vxorem Eleonorā à Toletō, eorumq; vsq; impraesentiarum successores. Quod & eorundem gentilicia insignia, tum aedificijs, tum sacris vestibus, tum iocalibus diuino cultui destinatis, tum quoq; libris impressa facile indicant. Ex plurimis tamen sanctissimis patribus ac fratribus, qui in huius monasterij ecclesia sepulti sunt, ne legentibus tædiosior sim, aliquot tantum in medium adducam, illos videlicet, qui peculiari aliqua prerogatiua claruerunt. Et primo quidem loco patrem Laurentium à Fabriano, Zacchæum ob staturæ breuitatem passim vocitatum, qui fuit sacerdotio, profundissima humilitate, charitate, ardentissima oratione atq; summa abstinentia insignis. Deinde obedientissimum fratrem Bernardinum ab Aluerna laicum, qui 83. annis in maxima paupertate, vitæ austeritate, atq; perfectione hoc in loco Deo

opt. max. inferuiuit, Virginisq; virginum, ac beatissimi patris Francisci, necnon & plurimorum aliorum sanctorum praesentia, antequam animam coelo redderet, dignatus est. Postremo verò loco deuotissimum fratrem Marianum à Luco quoq; laicum, quem diabolus assumpta felis, vel alterius animalis irrationalis forma, ab oratione, cui instantissimus fuit, auertere, sed frustra, maxima contentione nitebatur.

De conuentu sancti Francisci propè Castrum nouum Carfaniani.
Conu. XVIII.

CVM beatus pater Herculani vnum aliquem conuentum pro se suisq; fratribus propè Castrum nouum de Carfaniano erigere cuperet, nec illius patriæ gentis fauor sibi adesset, ad incolas Castelli de Pieue, quod duobus tantum miliaribus à Castro nouo distat, se conuertit, atq; pro suggestu praefago spiritu illis praedixit, nunquam se peste ex infecto aëre, nisi fortè aliunde contracta, laboraturos, si sibi ad vnius conuentus erectionem fundum apud se liberaliter conferrent. Cuius sponfione commoti homines illi, cum B. patri, anno Domini 1435. libentissimè concesserunt. Ille igitur voti compos effectus, ex coemeto, lapidibus, impolitisq; lignis, opere tumultuario, cui etiam beatus P. Iacobus à Papia viriliter adfuit, praesentem conuentum, humilem satis atq; pauperem, iuxta priscorum patrum morem, in B. P. Francisci honorem extruxit. Nec existimandum est pijssimum Deum tanti patris promissis defuisse: cum laborantibus saepius ab eo temporis conuicinis populis pestifera lue, praefatum Castellum de Pieue intactum semper, atq; liberum omnino remanserit. Deerat fortè ad huiusmodi conuentus ædificationem aqua, & ecce dum, post praemissam à fratribus orationem, terra effoditur, tanta aquarum scaturigo erupit, vt non solum promouendo operi suffecerit, sed etiam & fratribus eius loci accolis, atq; plurimis alijs ad potum, aliosq; necessarios vsus satisfecerit. Prædictus verò B. P. Herculani, post plurimos in receptione sacrorum locorum Terræ sanctæ exantlatos labores, diem suæ vitæ extremum hoc in loco sanctissimè clausit. Cuius corpus cum per quinquennium continuum, ob operis imperfectionem, aquarum stillicidijs patuisset, incorruptum omnino, atq; imputre inuentum est: quamobrem inde exhumatum ad maius sacellum translatum extitit. Hunc beatum patrem postmodum sequutus fuit præmemoratus beatus pater Iacobus de Papia, maximæ perfectionis atq; orationis vir; qui continuas noctes omnino infomes contemplationi intentus ducere solitus erat, & sæpius per tres, & quatuor dies nihil penitus cibi admisit. Fuerat aliquando beatus hic pater in sæculo miles, sed eo viuendi modo, hortatu beati patris Herculani derelicto, Christi seruatoris militiæ, sub Seraphici patris Francisci vexillo, ascribi voluit; in qua sub eiusdem beati patris disciplina adeo profecit, vt in sanctissimum virum euaserit. Quamobrem plurimis miraculis clarere meruit, & licet literarum ignarus esset, sacrae tamen scripturæ arcana penetrauit: Ita vt plures Doctores, dum Perusij ageret, ex eius ore, tanquam ex certissimo oraculo, sæpius pependerint. Hic igitur tantus pater octogenarius hoc in loco, quem 14. fratres incolunt, migravit ad Dominum, & ab omnibus vt beatus veneratur.

De conuentu S. Mariae de Gratijs propè Bargam. Conu. XIX.

APOSTOLICIS literis ab Eugenio IV. summo Pontifice, anno Dominicæ Incarnationis 1434. datis sibi fauentibus, fratres nostri locum quendam exiguum paupertatiq; satis consonum in honorem beati patris Francisci, longiusculus utcunq; à Barga oppido, Lucensi iurisdictioni subactò, construxerant. Sed cum ob aëris intemperiem illis nocumenti esset, eo derelicto, ad alium multò commodiorem, salubriorem, atq; oppido viciniorem, ex oppidanorum consensu, anno Domini 1471. se transfulerunt. Nec silentio prætereunda venit Bargesis populi deuotio; cui non satis fuisse videbatur fundum contulisse, sufficientesq; elemosynas, tum publicas, tum quoq; priuatas ad operis promotionem erogasse, nisi & festiuis diebus in lapidibus, lignisq;

ex an-

A ex antiquiori deserto loco ad hunc de nouo construendum, deferendis, summa etiam alacritate fratribus deseruisset, adfuisseque. Cuius tandem opera, atque sumptibus, breui sacra hæc domus, licet modica, quam tamen 14. fratres commodissime inhabitant, in laudem, & gloriam sanctissimæ natiuitatis beatissimæ Virginis Mariæ, siue (ut alijs placet) beatæ Mariæ de Gratijs erecta, atque omnino absoluta extitit. Sub ipso altari natiuitati gloriosæ Virginis sacro beati patris Ludouici de Barga, qui Religionis habitum de manu patris Herculani suscepit, quique tanta in proximum charitate præditus fuit, ut nihil aliud ab animarum salute sitire videretur, venerandi cineres reconditi sunt. Beatus hic pater per agros discurrens rusticos distinguendis sulcis intentos ad poenitentiam, maxime tamen ad sacram peccatorum confessionem faciendam, obnixè hortabatur. Quod si illorum quispiam aliquando sibi confiteri voluisset, eum aratri stiuæ innixus patientissime audiebat. Et si aliquis pudore perfusus aliquod peccatum subticuisset, id beatus pater per reuelationem prænoscingens, huiusmodi hominem miris cautelis ad eius manifestationem alliciebat. Infirmis & maxime peste laborantibus præstissimo aderat, quibus etiam omnia sacramenta ministrans sepulturæ beneficium, dum opus esset, proprijs manibus exhibebat. Ita ut in quadam peste 700. & ultra, defunctorum corpora, se tantum socio iuuante sepeliret. Quapropter & miraculis adhuc viuens clauit. Nam & puerum defunctum suis precibus ad vitam reuocauit, & deficiente cymba rapidissimum fluuium, strato sub pedibus mantello, una cum socio foelicissime traiecit. Obijt quoque hoc in eodem loco, anno 1489. summæ sanctitatis vir, ac beatus pater Franciscus de Barga, qui etiam in suæ inculpatæ vitæ testimonium miraculis fuit illustris.

C

De conuentu Palci propè Pratum. Conu. XX.

ILLVSTRISSIMVS Comes Franciscus Marci de Patino, ob maximam qua Minores, obseruantes prosequatur beneuolentiam, peculiarem recreationis domum, in cliuo cuiusdam montis sitam, reliquaque omnia ad se pertinentia ipsis ad vnius conuentus ædificationem liberalissime reliquit. Illi verò, ne in paupertatem impingerent, domum quidem, atque aliqua bona ad monasterij constructionem necessaria, cæteris interim relictis, acceptarunt. Itaque anno à Christi natiuitate 1439. ex concessione Eugenij IV. Pont. max. cuius bulla data 11. Ianuarij eiusdem anni adhuc extat, præfata Comitissæ Franciscæ domus, fauentibus sibi domesticis eius bonis, in pulchrum, satisque capax monasterium, atque continendis viginti fratribus eius accolis omnino idoneum, euecta est. Hæc igitur sacra domus quiete, saluberrimaque aura gaudet: cum in iugulo cuiusdam montis (ut præfati sumus) sita purissimo aëri exposita sit, & mille passibus ad minus à proximiori oppido Prato distet. Honestatur quoque venerabilium quorundam patrum funeribus, qui vocationi suæ respondentes, maximam apud Deum & homines laudem adepti sunt. Horum antesignanus fuit insignis pater frater Angelus de Florentia, cuius gratia in solandis afflictis, sacrisque confessionibus excipiendis vix explicari potest. Secundus verò pater ac frater Bernardus Echesus Pratenis deuotissimus quidem, ac beati Eustachij martyris diligentissimus cultor, à quo etiam sæpius visitari meruit. Accidit ut huius loci fratribus maxima panis inopia semel laborantibus, nec oppidum præniuium multitudine accedere valentibus, Guardianus, habita prius ad eos de diuina prouidentia, atque misericordia breui collatiuncula, ad orationem cum reliquo coetu confugerit, qua vix absoluta, promptuaria panibus redundare coeperunt, quibus tandem famelici ventres, post debitas gratiarum actiones Deo opt. max. ob eius singularem prouidentiam & miserationem de religioso more relatas, refecti sunt. Commorantur denique hoc in Palcensi cœnobio viginti fratres, qui, ministrantibus sibi ijs populis quæ ad victum & amictum necessaria sunt, commodissime viuunt.

De conuentu S. Cerbonij extra Lucam. Conu. XXI.

A

LOCVS hic ad Cistercienses moniales spectauit, quibus, quòd in dies magis magisq; deficerent, ad sanctæ Christinæ Ordinis Benedictini monasterium translatis, fratribus Franciscanis Obseruantibus, in gratiam venerabilis patris Herculani, (cuius supra meminimus) quòd à Deo opt. max. dum ibidem per quadragesimam concionaretur, ne Lucensis ciuitas à Florentino exercitu, à quo graui obsidione præmebatur, vi expugnaretur, suis precibus obtinuisset, summis votis collatus est. Ne verò id ex propria Lucensium auctoritate accidisse existimaretur, summi quoq; Pontificis Eugenij I V. auctoritas, & consensus huiuscemodi translationi accessit. Petens itaq; reuerendus pater frater Ioannes discalciatus, tunc huiusce Prouinciæ Vicarius Prouincialis, B anno Dominicæ Incarnationis 1540. Lucam, Hetruriæ liberam ciuitatem, hæc ædem diuo Cerbonio sacram, ac secundo ferè milliari ab ipsa Vrbe distantem, sibi à Lucensibus oblatam, primus omnium, ex Apostolica auctoritate, occupauit. Cum autem aliqua de huiusmodi occupatione difficultas religionis ergò oborta esset, sibi, virtute cuiusdam nouæ facultatis Eugenianæ in membrana scriptæ, ac beato patri Bernardino de Senis, tunc familiæ Franciscanæ Obseruantis Vicario Generali, factæ, atq; eidem per reuerendissimum dominum Danielelem, Episcopum Concordiensem, Apostolicæq; Sedis Thesaurarium transmissæ, denuò concessa extitit. Quam postea, editis ea de re bullis, summi Pontifices Pius I I. atq; Paulus I I. suis calculis approbarunt. Hæ duæ Pontificiæ bullæ, simul & alia Eugenij papæ I V. (de qua supra) in huius loci archiuis fidelissimè asseruantur. C Huius loci ecclesia, si humanæ traditioni fides habenda sit, consecrata est, eiusq; consecrationis festum die 13. Iulij celebratur. Sed à quo, vel quando id sibi contigerit non satis constat. Pietatis mons, qui ad pauperum subsidium atq; solamen Lucæ erectus est, beatum patrem Bernardinum de Feltro, huius olim cœnobij inquilinum, authorem habuit, qui eum, iuxta formam sibi à Deo per reuelationem præscriptam, erigendum curauit. Iacet deniq; sepultum hoc in conuentu corpus venerabilis ac beati patris Christophori Criuelli natione Mediolanensis, qui cum in sæculo aliquando militasset, fuissetq; exercitus cuiusdam Patriarchæ Capitaneus, siue Dux, sumpto de manibus beati patris Bernardini de Senis Franciscano habitu, tantopere humilitati, abstinentiæ, paupertati, obedienciæ, castitati, cæterisq; virtutibus studuit, vt qui insignis sæculi miles extiterat, insignior Christi athleta euaserit, suisq; orationibus, omnium delictorum in sæculo perpetratum veniam à patre misericordiarum impetrauerit, atq; id sibi reuelari meruerit. D Cuius corpus cum plurimis annis iuxta ecclesiæ valuas humatum extitisset, aquarumq; stillicidijs patuisset, inde nihilominus effossum, imputre, integrum, incorruptum, ac suauissimè redolens apparuit. Et quid mirum, cum viuens atq; mortuus miraculis claruerit? Moram trahunt hoc in loco vt plurimum sexdecim fratres.

De conuentu S. Francisci propè Citionium. Conu. XXII.

HIC locus Clusense iurisdictione circumscribitur, (est autem Clusium Hetruriæ ciuitas, atq; Porsennæ Hetruscorum Regis sepultura insignis) primoq; à Sraphico patre Francisco occupatus, penes patres Conuentuales diu permansit, donec videlicet à beato patre Bernardino de Senis, tunc Obseruantis familiæ Vicario Generali, ijs ex Apostolica auctoritate loco motis, Obseruantia adiectus est. Hoc itaq; in conuentu Deus opt. max. per sibi seruum ac beatum fratrem Ægidium plura miracula operatus fuit. Iacetq; venerabilis pater ac verè beatus frater Guido eiusdem beati patris Ægidij socius. Cuius ossa cum diu sub humili maioris facelli pauimento latuissent, à fratribus exhumata, ac lignæ thecæ commissa, super altare quod eidem maiori sacello subest, honorificè recondita sunt. Fuit hic pater Clusensis aliquando canonicus, vt in chronicis nostri Ordinis latius continetur, sed spreta ea dignitate sacco indui, pauperemq; Christum cum cæteris pauperibus sequi, quàm diuiti mundo, eiusq; honoribus adherere

E

A adhærere maluit, huncq; locum sibi in sepulturam elegit: tum quia diuinis excipien-
 dis immiffionibus aptiffimus: tum etiam quia eius magistro ac focio, beato nempe pa-
 tri Ægidio fauorabilis fuit. Hic siquidem ille multigenis à Deo virtutibus insignitus,
 eiusq; fuauiffimo colloquio potitus est. Insuper & duplicem Heliae spiritum, quo mul-
 ta prædixit, diuinitus accepit. Et quid mirum, cum hoc in monasterio regularis disci-
 plina, monasticusq; rigor perpetuo floruerint? Quod & in causa fuit, vt plures hinc
 sanctiffimi viri, maximaq; sanctitate, pietate, charitate, ac diuino zelo præditi pro-
 dierint. Horum alter fuit Christo amabilis, ac per omnia obsequentiffimus frater Pe-
 trus Gallus, professione laicus, qui cum charitate, obedientia, summa paupertate,
 ac continua contemplatione & oratione splenderet, prout plures ex eius ore instante
 morte didicerunt, Virginis gloriosæ, eiusq; dulciffimi filij, diui patris Francisci, san-
B cti Ioannis Euangelistæ, ac beatæ Catharinæ fuauiffima præsentia dignatus est. Alius
 verò fuit venerabilis ac beatus pater frater Petrus de Treguanda Senensis, præcedenti
 in omnibus simillimus, atq; eximius prædicator, qui ex Conuentuali factus Obseruans,
 perfectioni adeo studuit, vt prophetico spiritu decorari meruerit, pluraq; miracula
 tum viuens, tum quoq; mortuus ediderit. Prædixit siquidem aduentum Regis Gallia-
 rum in Italiam, plurimasq; patrum Obseruantum tribulationes, & præssuras, quæ cer-
 tissimè illis superuenire: atq; non paucis cæcis visum, surdis auditum, atq; dæmonia-
 cis liberationem suis meritis à Deo opt. max. impetrauit, adestq; modò epilepticis. In
 huiusmet loci tabellario sexdecim Pontificiæ bullæ à summo Pont. Eugenio I V. ad ve-
 nerabilem patrem fratrem Albertum à Sartiano transmissæ custodiuntur: quibus illum
 ad Indos Orientales, ad Æthiopes, & ad alia plurima loca, Apostolica auctoritate, de-
C legauit. Atqui in sacrario pars ligni S. Crucis Christi, altera ex spinis eius sacratissimæ
 næ, quoddam Virginis gloriosæ velum, pileolus diui Bernardini, pluresq; aliæ reli-
 quiae, quas, ne legenti sim onerosus, sciens prætermitto, diligenter asseruantur. Ha-
 bitant deniq; hoc in loco 12. fratres.

De conuentu S. Hieronymi propè Volaterram. Conu. XXIII.

CONVENTVS hic diuo Hieronymo ecclesiæ Doctori sacer, ac prope Volater-
 ram Hetruscam ciuitatem situs, à venerabili atq; eximiæ sanctitatis patre fratre
 Ludouico Senensi, tunc huiusce Prouinciæ Vicario Prouinciali, anno à Christi nati-
 uitate 1445. in Capitulo Fesulis celebrato receptus, atq; reliquorum Prouinciæ loco-
D rum albo ascriptus fuit: cum sibi à reuerendissimo Volaterrano Episcopo, astantibus
 vtroq; senatu, ecclesiastico scilicet ac sæculari, nec non venerabili patre fratre Iacobo
 Bladio, illis temporibus Prouinciæ Tusciæ Ministro, ac plurimis alijs Conuentualibus
 patribus, vltroneè oblati esset. Cuius structura, licet tunc temporis humilior, atq;
 paupertati sanctæ conformior, elegans satis, atq; magnifica impræsentiarum est, adeo
 vt 18. fratres commodè capiat. Eius verò ecclesia expensis senioris ac magnifici Cos-
 mæ Medices extructa fuit. Cuius sacrarium preciosa, ac pulcherrima cruce argentea in
 qua pars ligni sanctæ crucis reclusa asseritur, licet hoc non satis constet, supra modum
 exornatur. Licet pluribus patribus ac fratribus sanctitate insignibus locus hic sepultu-
 ram ministrauerit, trium tamen fratrum laicorum, quos eadem virtus, nempe profun-
 dissima humilitas verè socios germanosq; fecit, impræsentiarum tantum meminerim.
E Et primo quidem loco fratris Michaëlis Volaterrani, qui humilitatem cum oratione
 coniungens, Deo gratiffimus extitit, ac centenarius in bona pace, bonisq; operibus ple-
 nus requieuit. Deinde verò fratris Augustini Volaterrani, quoq; laici, præcedenti per
 omnia similis, quem extra mentem factum, atq; à terra eleuatum inter orandum, tan-
 ta erat eius orationis vis, plures viderunt. Ac postremo fratris Benedicti à sancto Lo-
 rino, aliàs Hortulani, etiam laici: Qui ob vitæ asperitatem, atq; extremam, sed merè
 voluntariam, omnium rerum paupertatem, summamq; simplicitatem, tam à fratri-
 bus, quàm etiam à sæcularibus, adhuc viuens, in maxima veneratione habitus est.

De conuentu S. Bernardini propè Massam. Conu. XXIV.

DV M beatus Ioannes Capistranus Generalem totius familiæ Obseruantis Franciscanæ Vicarium ageret, anno videlicet à Christo Seruatore nato 1445. diuus pater Bernardinus de Senis, eò quòd ex Massa, quæ Tyrrheni litoris ciuitas est, oriundus, atq; ad decimum tertium vsq; suæ ætatis annum educatus, nec non & grammaticalibus literis imbutus esset, ibidem, tanquam sibi pro huiusmodi receptis beneficijs gratias redditurus, per Quadagesimam concionatus fuit, sacrisq; concionibus absolutis à charis suis conciuibus petijt, vt fratribus suis conuentum apud se erigi curarent. Quod & è vestigio impetrauit. Cumq; Aquilam Brutiorum urbem profectus, breui inter iecto temporis interuallo, ibi vniuersæ carnis viam esset ingressus, agereturq; de ipsius inculpatæ vitæ probatione, & examinatione, existimans Massensis senatus ipsum breui sanctorum catalogo ascribendum, inchoatum à se opus, nempe hunc conuentum, accelerauit, eiusq; ecclesiam multò citius, quàm cogitarat, absoluit, atq; eidem ante ipsius beati patris canonizationem sacrauit. Quamobrem inter reliquas, quæ diui Bernardini nomine insigniuntur, iure optimo primatum obtinet. Subiacet hic conuentus insaluberrimo aëri, eaq; de causa, cùm sæpius in prouincialibus huiusce Prouinciæ Capitulis ventillatum esset, vt fratres eo derelicto ad alia loca migrarent, id tandem semel conclusum est, ac per aliquantulum temporis spacium habitatoribus caruit. Sed Massensi senatu suppliciter instante, vt denuò à fratribus incoleretur, in sequenti Capitulo, anno Domini 1580. celebrato, à patribus decretum fuit, vt 7. tantum fratres, qui locum occuparent, eò remitterentur. Habent Massenses quandam beati patris Bernardini tunicam, quam, ipso festiuitatis eius die, ex matrice eorum ecclesia processionaliter allatam, per huius monasterij templum, atq; claustra circumferunt.

De conuentu S. Bernardini iuxta Senam longam. Conu. XXV.

CV M anno à mundi redemptione 1449. ab Ordinis verò institutione 243. in secundo generali Capitulo patrum Obseruantum pientissimus, ac verè beatus pater frater Ioannes Capistranus Generalis eorum Vicarius electus esset, Romamq; vt sancti patris Bernardini canonizationem sollicitaret, festino gradu peteret, Senis à perdeuoto viro Mariano Senensi I. V. Doctore, vt sibi aliquem locum ad suorum fratrum habitationem eo in itinere deligeret, rogatus fuit. Cuius precibus inclinatus beatus pater solum quendam, non longè à Sena longa, Hetruriæ oppido, ex Apostolica facultate sibi à Romano Pontifice facta, ei operi destinauit. Cui præfatus Doctor hunc conuentum in honorem sanctæ Mariæ de monte Balbino, ex proprijs facultatibus, superedificauit. Sed beato patre Bernardino in sanctorum catalogum relato, hic locus sibi sacratus euasit. Cuius fratres, qui numero sunt 12. pileolum eiusdem patris in maxima veneratione habent, atq; ipso dedicationis die processionaliter circumferunt. Hoc tandem in monasterio venerabilis pater frater Marcus Pecorarius sarcina carnis solutus ad astra migravit. Cuius deuotio atq; humilitas cum charitate coniuncta incredibiles fuere.

De conuentu sancti Francisci Luca. Conu. XXVI.

CONVENTVS hic Seraphico patri Francisco sacer, qui intra Lucensis ciuitatis moenia surrigit, ob sui antiquitatem, atq; crassam fratrum incuriam, certum sui authorem exhibere non potest. Sed si ex diuersis eius sacellis aliquid certi coniectare liceat, ex communibus, atq; priuatis Lucensium eleemosynis erectus videtur. Attamen eius originis tempus nos omnino fugit. Hoc autem ex triplici Apostolico breui Nicolai Papæ V. ad patrem Iulianum à Cortonio huius tunc Prouinciæ Vicarium Prouincialem transmissio nobis certissimum est. Eum videlicet olim ad Minores Conuentuales spectasse, atq; opera & solitudine probati ac docti patris fratris Pauli Iouia sacre Theologiæ Magistri, anno à Christo Seruatore nato 1454. à Franciscano autem Ordine condito

A ne condito 248. ab ijs ad nostros Obseruantes deuolutum esse. Cuius ecclesia consecrata habetur. Nam in eius archiuo inuenire licet Apostolicum breue Iulij II. Pont. max. datum anno sui Pontificatus ij. quo fratri Ludouico Barbanio, tunc huius loci Guardiano, eius consecrationis ab aliquo Episcopo faciendæ cura benignè committitur. Sed quo die, quoue mense, aut anno consecrata fuerit scripto non patet. In huius tamen sacrario sequentes sanctorum reliquiæ asseruantur: Nempe ex cranio diui Ioannis Baptistæ, ex ossibus beatorum Apostolorum Pauli, Iacobi, & Bartholomæi, ex indumento beati Apostoli Andreae, ex cruce in qua is passus fuit, ex velo gloriosæ Virginis Mariæ, ex eiusdem veste, ex ossibus diui Laurentij martyris, ex ligno sanctissimæ crucis Christi, ex sanguine diuæ Mariæ Magdalene, ex ossibus sancti Christophori, ex tunicis beati patris Francisci, beati patris Ludouici Episcopi, & beatæ Claræ Reginae Hierosolymitanæ ex eius capite, & quidam digitus à Lucensibus maxima in ueneratione habitus & à fratribus diligenter custoditus sancti Gherardi. Sunt præterea ibidem bina sanctorum capita, & plures aliæ diuorum reliquiæ, sed sine testimonio, quæ tamen ueneratione non carent. Iacent deniq; in huius sacræ domus basilica probatæ, ac integerrimæ vitæ patres frater Hieronymus Gallus, & frater Bernardinus de Bibiena, ambo sacerdotes, amboq; pientissimi, atq; veræ religionis, paupertatis, nec non & reliquarum virtutum sectatores, qui ea propter cum coelicolis beari existimantur. His annectitur venerabilis pater frater Paulus Iouig, de quo supra, cuius ossa cùm alibi obliuioni ferè tradita, & sepulta essent, Christophorus quidam Sanctinus Lucensis ciuis inde exhumata sub summo altari honorificentius se collocaturum spondit, si eius meritis à quotidiana febre, qua grauissimè à multis diebus afflictabatur, liberaretur. Sospitatem igitur ex voto assequutus, quod promiserat fidelissimè adimpleuit. A quo etiam tempore maximam sanctitatis opinionem adeptus est. Commorantur frequentius hoc in loco 50. fratres qui, die, noctuq; diuinis laudibus intendunt.

De conuentu S. Mariae de Fontecastello prope montem Politianum.

Conu. X XVII.

D C V M pientissimus montis Politiani, quæ Hetruriæ ciuitas est, deuotusq; senatus Eugenij IV. summi Pontificis in se beneuolentiam, animiq; propensionem non semel, immo potius sæpè sæpissimè expertus fuisset, suæ beatitudini, anno à Virgineo partu 1440. quàm humillimè supplicauit, vt Franciscanum conuentum ad propriæ ciuitatis radices, sub nomine B. Mariæ de Fontecastello constructum Franciscanæ Regulari Obseruantia, cui & iste, atq; ille addictissimus erat, mancipare, dignaretur. Vigilantissimus itaq; pastor venerabili patri fratri Ioanni de Capistrano Apostolici cuiusdam breuis tenore præcepit, quatenus aliquot fratres sibi subditos seligeret, qui locum occuparent. Cumq; is pater, pro summi Pont. voto, quosdam fratres eò transmississet, illi, quod aëris intemperies, ac loci insalubritas minus eis faueret, inuitè satis ibidem commorati sunt. Fuit igitur conuentus hic Obseruantie Regulari adiudicatus, anno Domini 1445. quem frater Ægidius Florentinus professione laicus, cùm illi populo acceptissimus esset maiori ex parte promouit, quemq; 18. fratres commodissimè incolunt. Produxit nobis Politiana ciuitas plures viros sanctitate illustres, scientia claros, atq; honoribus insignes, de quorum numero fuere Angelus ille Politianus, vir utiq; doctissimus: & Marcellus I I. summus Pontifex: & beatus pater Ioannes Martinotius, qui pro Christi fide in quadro Babylonis, anno Dominicæ Incarnationis 1345. glorioso martyrio coronatus est: & beatus quoq; pater Bartholomæus Martinotius, ac præcedenti affinis, qui pro Christiana confessione prope eiusdem Babylonis Memphim (vulgò Cayro) à capite ad fœmora vsq; sectus, sub Saracenorum manibus martyr euasit: & beatus pater Bartholomæus Pucci, Francisci qui vxorem, liberos, ceteraq; temporalia bona pro Christo dimittens, pauper culis Franciscanis, eorum habitu indutus, adiungi voluit, ac tandem adeò sub eis profecit, vt post mortem miraculis claruerit: & venerabilis pater Franciscus Petri & Gori, inclytus sui temporis concionator, atq; deuotissimus vir, super cuius caput tres micantes stellulæ inter concionandum apparuere ex quibus, ran-

bus, tanquam ex certissimo præfagio, certissimum sui obitus diem præuidit, astantiq; A
coronæ, de suggestu, prædixit. Fuit etiam tantus hic pater propheticus spiritu dotatus,
quo plures calamitates, pluraq; incommoda, quæ certissime subsequuta sunt, tum Ro-
mæ, tum quoq; Florentiæ famosis Italiæ ciuitatibus prænunciauit. Eius corpus, cui præ-
grandis lapis eius effigie graphicè elaborata, ac præfatis tribus stellis insignitus super-
positus est, in ecclesia S. Crucis in Hierusalem Florentiæ erecta tumulatum iacet. Quod
& Florentinis, ob aliqua miracula ab eo patrata, in maxima veneratione est. Et B. F. An-
gelinus Danesijs, de Terrio (nisi nos vulgaris fallit opinio) Seraphici P. Francisci Ordine,
ac in ecclesia S. Francisci huiusmet ciuitatis miraculis opimus honorificè tumulatus.
Et summæ Religionis P. Philippus professione Augustinianus: qui diē in Hispania clau-
dit extremum, ac in maxima æstimatione in sui funeris loco habetur. Et B. Agnes Domi-
nicani Ordinis alumna, cui & ecclesia hac in ipsa Politiana vrbe erecta est. Huius B. Vir B
ginis mausolæum ibidem extructum cum eius pedem deosculatura B. Catharina de Se-
nis petijisset, eum sibi porrigi, prout in martyrologio plenius continetur, miraculosè
conspexit. Qui omnia miracula à præfatis Franciscanis patribus patrata nosse deside-
ret, publicum montis Politiani tabellarium consulat.

De conuentu S. Ludouici collis Vitoli propè Pisciam. Conu. XXVIII.

TANTA est eius collis, in quo hic conuentus diuo Ludouico Episcopo sacer situs
est, salubritas, tantaq; aëris temperies, vt ab ijs collis vitæ appellari meruerit, licet
corrupto vocabulo collis Vitoli nuncupetur: atq; antiquiores patres ad hanc sacram
ædem ibidem construendam, quamuis mille passibus à Piscia Hetrusco oppido distet,
pellegerint. Quorum primus, & antesignanus fuit venerabilis P. F. Vincentius Gallus, C
vir egregius, atq; de Franciscana Obseruanti Religione optimè meritis, qui oblatum
sibi à nobili Coruaiorum familia fundum tum ex eiusdem, tum quoq; ex aliorum Pe-
fciensium eleemosynis, in pulchrum, satisq; 14. continendis fratribus commodum mo-
nasterium, relicto interim Coruaijs tanquam præcipuis benefactoribus, patronatus iu-
re, promouit. Mortalem vitam terminauere hoc in loco insignes religiosi F. Iacobus
de Camerata laicus: qui ante sui obitum quorundam aliorum fratrum vltimum diem
prædixit, quæ amobrem, ac propter summam eius integritatem, cum coelicolis beari exi-
stimatur: & venerabilis P. F. Vincentius Burgundus, vigilantissimus tunc Guardianus,
qui dum feruentius coram venerabilis Eucharistiæ sacramento oraret, & suæ petitionis
responsum mirabiliter accepit, & Dei Angelum proprijs oculis conspexit.

De conuentu S. Francisci Sartiani. Conu. XXIX.

CV M Sartianitarum affectus in Obseruantes patres maximè ferretur, isq; in dies
magis magisq; excreveret, omnibus neruis ab eis curatum est, vt patrum Con-
uentualium conuentus beatissimo P. Francisco sacratus, nec longè à Sartiano, commu-
ni eorum atq; Hetrusco oppido situs, ad illos transiret. Renitentibus tamen Obseruan-
tibus, ac iurgij vitandi gratia omnino contradicentibus, illorum proceres intercessio-
ne, atq; fauore reuerendissimi domini Francisci Piccolomini vfi, summo Pontifici Iu-
lio II. supplicarunt, vt quod summis votis ipsi affectarant, eius mandato perficeretur.
Quamobrem zelantissimus pastor venerabili patri fratri Ludouico de Senis, huius tunc
Prouinciæ Vicario in virtute sanctæ obedientiæ præcepit, vt quàm primum pulsus Con-
uentualibus ipsorum conuentum, ascito secum certo fratrum numero, occuparet, atq; E
in posterum retineret. Cuius breue, sub datum Romæ 3. Ianuarij anni 1463. in huius-
met loci cartophilacio habetur. Succedente verò postea in Pontificatu Paulo III. Con-
uentuales patres præfatum sibi conuentum à summo Pontifice restitui petierunt. Sed
contradicente mordicus populo Sartianensi loci possessio in proximo fratrum Obser-
uantium Capitulo, additis quibusdam articulis fratrum quietem concernentibus, in eo-
rum fauorem confirmata fuit. Huius monasterij alumnus fuit venerabilis, ac beatus
P. F. Albertus de Sarriano, qui plurimis functus legationibus pontificijs (vt superius le-
ui pede tetigimus) Mediolani obdormiuit in Domino, ibiq; apud conuentum S. Angeli,
anno Domini 1450. sepultus est. Cuius anima à B. Ioanne de Capistrano æthera petens
visa est.

A visa est. Peperit quoque locus hic plures religiosos virtutibus illustres, atque Minoriticæ Religionis strenuos propugnatores: quorum aliqui ibidem requiescunt, alij verò alibi iuxta superuenientis mortis euentum.

De conuentu S. Francisci Massa.

Conu. XXX.

CONCESSVS fuit Prouinciæ Tusciæ locus hic B. Frācisco sacer, ac prope Massam Tyrrheni litoris ciuitatem situs 8. Februarij anni Dñi 1476. ab illustrissimo domino Iacobo de Malaspina eiusdē ciuitatis Marchione: cū prius proprijs eius sumptibus à fundamentis ad apicem vsq; constructus esset, & à venerabili P. F. Barnaba Senensi, tunc Serzanensi Guardiano, virtute cuiusdam Apostolici breuis, sibi ad hoc à Papa Sixto IV. concessi, receptus fuit. Est igitur conuentus hic altero prope eandem ciuitatē erecto modernior, cū ille, anno Dñi 1445. iste verò anno 1476. edificatus, huicq; Prouinciæ adiectus fuerit. Præterea iste illustrissimum tantum Iacobum Marchionem (vt præfati sumus) sui authorem agnoscit: qua etiam de causa tum ipsi, tum quoque eius successoribus humandis, sepeliendisq;, peculiari patronatus iure, deferuit, ac statutam eleemosynam, sibi à fundatore ex testamento, tum ad oleum pro confouendis lampadibus, vinumq; pro Missarum celebratione, atque triticum pro fratrum alimēto emendum, tum quoque ad necessaria ornamenta pro diuino cultu comparanda, relictā, in singulos annos recipit. Ille verò Massensem senatum sibi beneficium in sui erectione expertus est: Cuidam huius ecclesiæ altari summus Pontifex Gregorius XIII. hoc singulare priuilegium, ex Apostolica auctoritate, atque in illustrissimi Alberici Cibi Massensium Principis gratiam concessit, vt quicumq; sacerdos ibidem pro anima in Purgatorij poenis existente Missæ sacrificium Altissimo obtulerit, eā protinus ex tanta afflictione liberet. Si quis autem nos carpēdos existimet, quod Massensium Dominū modò Marchionem, modò Principem appellauerimus: sibi dictum putet hoc à nobis artificiosè effectum, vt sciat præfatos dominos ad tempora vsq; Pij V. Pont. max. Marchionum titulo tantum gauisos fuisse, postmodum verò Principum, & hoc ex eiusdem Pontificis gratia.

De conuentu S. Viualdi in Antrorotundo. Conu. XXXI.

HIC Viualdus, à quo præsens conuētus nomē hereditauit, B. Bartholi à S. Geminiano discipulus extitit: quorum vterq; ex oppido S. Geminiani oriundus, & vterq; Tertio diui P. Francisci Instituto astrictus fuit. Cumq; B. Bartolus mortem obijisset, eius discipulus Viualdus in Antrū rotundū, penitētiæ agendę ergō, se contulit: vbi & asperissimam, strictissimamq; vitam, ob Christi amorem, duxit. Tandem senio, laboribus, ac vigilijs confectus obdormiuit quoque & ipse in Domino, statimq; miraculis coruscare cœpit. Quamobrem eius loci incolæ sacellum, siue potius eremitorium ibidem in eius honorem erigentes, ipsum patribus huius Prouinciæ Obseruantibus, anno Domini 1499. in habitationem contulere. Ea tamen lege, vt imagines diuorum Laurentij, Leonardi, & Verdiani, quos ipsi tanquam peculiare patronos venerantur, in ecclesia depingi curarent. Cū autem hoc in loco omnia Dominicę passionis mysteria affabrè, modoq; Hierosolymitano elaborata, plurimaq; perpulchra, atque deuotissima sacella inuenirentur, cuperentq; inquilini illa sibi peculiari quodam iure adiudicata, contradicentibus sibi fratribus, non parum dissidij inter vtrosq; obortum est. Quod extincturus Leo X. Pont. max. edito diplomate cauit, vt quicquid prius ad eremitorium diui Viualdi spectarat, id totum in ius fratrum cederet. Hoc autem sub certis legibus, atque conditionibus, ex Clementis VII. Pont. max. sententia limitatum est, vt ex diuersis scripturis in huius loci tabulario asseruatis satis constat. In id sæculares ac fratres conuenerant, vt cū primū isti conuentum ex acquisitis eleemosynis perficerent, diui Viualdi corpus, quod penes se in matrice ecclesia habebant, ab illis reciperent: præstantibus tamen fratribus, qui numero sunt 14. quod sponponderant, sæculares fidem sefellerunt, alteramq; tantum ex eius maxillis contulere: quam nihilominus patienter, ac omni cum deuotione recipientes, vsq; in præsens honorificentissimè custodiunt. Concessit tandem Leo X. septem annos indulgētiarum ijs omnibus, qui ad quodlibet altare istius ecclesiæ semel Pater noster semelq; Ave Maria in die Natalis Dñi cum duobus sequentibus diebus, in Die Resurre-

ctionis

etionis eiusdē cum duobus sequentibus, in die Pēthecostes cum duobus quoq; sequenti-
bus, prima die mensis Maij, feria vj. in Parasceue, in festo diui Francisci, atq; in omnibus
festiuitatibus gloriosæ semperq; Virginis Dei genitricis Mariæ, deuotè persoluerint. A

De conuentu Natiuitatis B. Mariæ Grosseti. Conu. XXXII.

ANNO à mundi redemptionē 1482. & ab Ordine instituto 276. cū ad primum
lapidem à Grosseto, Hetrusca ciuitate, quadam gloriosæ Virginis imago in hu-
mili quadam ædícula miraculis coruscaret, is fuit Grossetani senatus zelus eaq; pietas,
vt tum ex publicis prouentibus, tum quoq; ex frequentibus eleemosynis à fidelibus
oblatis, præfatam ædículam, cultus, deuotionisq; augendæ ergo, sub titulo Natiuita-
tis gloriosissimæ Virginis Mariæ, in iustum conuentum, atq; 10. continendis fratri-
bus omnino idoneum promoueri, fratribusq; nostris tradi curarit. A quo etiam tem-
pore, sicut populorum deuotio ad huiusmodi imaginem, eiusq; domum creuit, ita
quoq; & miraculorum multitudo aucta est. B

De conuentu Assumptionis B. Mariæ propè Empolim. Conu. XXXIII.

CV M apud Empolim Hetruriæ quoq; oppidum, atq; in fluminis Arni crepidine
situm, plures ecclesias atrox bellum adeo absumpsisset, vt nullo pacto, vel certè
satis difficulter, post ipsius Empolitani oppidi reædificationem, reparari possent, ve-
nerabili patri fratri Vincentio Gallo, alijsq; fratribus Obseruantibus à Sixto I. V. atq;
Innocentio VIII. summis Pontificibus, editis Apostolicis breuibus, vt ijs omnino demo-
litis, ex earum materia nouum vnum conuentum, sub Assumptionis gloriosæ Virginis
Mariæ, sanctorumq; Francisci, Lucie virginis, Donati, atq; Laurentij titulis, eò quod
demolitæ ecclesiæ his sanctis dedicatæ fuissent, construere possent, concessum est. Quod
& præfatus pater frater Vincentius Gallus, ceteriq; quibus id demandatum fuerat,
cum maximo Empolitanorum applausu, anno Domini 1482. quàm diligentissime
præstiterunt. Sunt ramen qui asserant hunc conuentum expensis Adimarorum no-
bilium ciuium Florentinorum extructum fuisse: idq; eorum insignia eius foribus affixa
indicare videntur. Sed existimarim hoc ideo euenisse, quod huiusmodi opus suis elee-
mosynis bona ex parte promouerint. Obijt mortem hoc in monasterio, quod 14. fratres
incolunt, anno Dominicæ Incarnationis 1510. venerabilis, omniq; sanctitate insignis
pater frater Bartholomæus de Anglario: qui humilitatem, castitatem, obedientiam, si-
lentium, extremam paupertatem, ceterasq; virtutes omnibus diebus vitæ suæ adeo co-
luit, vt cælestis potiusquàm terrenus homo apparuerit. Quamobrem à fratribus, atq;
etiam à sæcularibus sanctus, vereq; beatus habetur. Fuit quoq; hic vir in oratione affi-
duus, atq; feruentissimus, ita vt sæpius inter orandum à terra abstractus, & in aère suble-
uatus visus sit. Assueuerat enim deuotus hic pater, dum ageret in monte Aluernæ, acce-
dere singulis noctibus facellum B. F. Ioannis, cumq; omnia densissimis tenebris nocte
quadam perfunderentur, ita vt absq; præsentissimo vitæ periculo eò se conferre non
posset, adfuere illi è vestigio duo Angeli, qui accensis facibus viam sibi commostrarent.
Quo deniq; mortuo, omnes eius corpus, atq; habitū deosculaturi ad feretrū accurrebāt.

De conuentu S. Michaelis propè Fesulas. Conu. XXXIV.

ACCEPTVS fuit hic locus à venerabili P. F. Francisco Aretino, tunc Prouinciæ
Tusciæ Vicario 18. Aprilis, anno Dñi 1483. ab origine verò Franciscani Ordinis
277. in quodam Capitulo Fesulis celebrato, atq; à sibi vicino fonte (Doccia vulgò)
appellatus euasit. Sub quo etiam nomine edificari cœperat, anno Dñi 1414. à quodam
F. Francisco de Tertio Seraphici patris Ordine, qui Peccator passim nuncupabatur,
cū fundum sibi pius quidam Nicolaus de Rubio liberaliter contulisset, immo & eius,
ac quorundam aliorum Tertiariarum habitatio fuit. Quibus ramen vita functis succes-
serunt fratres Franciscani Conuentuales. Sed cū is locus illis minus arrideret, agere-
turq; inter successores præfati Nicolai de Rubio (ad quos eius ius patronatus spectabat)
de introducendis eorum loco Amadeis, diffinitum fuit præfato in Capitulo Fesulano, vt
ab Obseruantibus quibus Fesulis alius erat conuentus, occuparetur. Ne in tam breui
spatio

A spatio Amadei, & Obseruantes congregarentur. Qui licet in habitu consentirent, in moribus tamen, & vita maxime dissentiebant. Mortem obiit, atque sepultus est hoc in conuentu, plenus dierum, omniq; sanctitate clarus, venerabilis frater Petrus de Scarperia laicus, qui ad 85. usque ætatis sue annum hortum, ne otio tepesceret, excoluit. Cuius anima ab omnibus inter coelicolas connumeratur. Hic denique locus bis ab Obseruantibus derelictus, totiesq; ab iisdem reassumptus fuit, & aliquando à 12. aliquando à 10. aliquando à 2. tantum, & aliquando à nullo (ut præfati sumus) inhabitatus est. Eius verò ecclesia consecrata extitit, ipsiusq; consecrationis festum 6. Martij celebratur. Sed à quo, quando, vel quomodo id factum sit, penitus ignoratur.

B *De conuentu S. Francisci prope Fiuizanum. Conu. XXXV.*

F I V I Z A N E N S E S, ne & deuotioni in Franciscanam Obseruantem familiam à multis diebus conceptæ tergiuersari, & B. Pelegrino, cui olim deditissimi fuerant, deesse videretur, ædiculam in eius honorem, longiusculus à communi eorum oppido Fiuizano, erectam, plurimis tum publicis, tum quoque priuatis, eleemosynis in medium collatis, in Minoriticum monasterium, sub Seraphici patris Francisci inuocatione, promoueri, inibiq; peculiare sacellum, in præfati B. Pelegrini honorem, erigi curarunt. Quibus tamen Florentina, nobilisq; Pillorum familia, prout ex eius insignijs, maiori sacello affixis, facile edocemur, opportunè affuit. Ne autem aliquid, ad pij huiusmodi operis perfectionem, deesse videretur, accessit quoque & Sedis Apostolicæ auctoritas, qua freti fratres nostri in Capitulo Florentiæ, sub venerabili P. F. Francisco Brandi, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali celebrato, & hunc locum sibi à Fiuizanensibus oblatum, anno Domini 1490. acceptarunt, & certum fratrum numerum, qui ut plurimum duodenarius est, sibi assignarunt.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis apud S. Floram. Conu. XXXVI.

C V M summus quidam Pont. nomine Gregorius, iuxta angelicam præmonitionem sibi factam, à lepra, qua infectus erat, ad eius aquæ contactum, quæ scaturientibus venis ex fonticulo quodam, oppido sanctæ Floræ vicino, profluit, mundaretur, non minime capacitatis vasculum arena refertum sibi afferri iussit, totq; annorum indulgentiam, in recepti beneficii memoriâ, accedentibus ædiculam, præfato fonti contiguam, quolibet anniuersario suæ mundationis die concessit, quot arenæ eo in vasæ continerentur. Hoc autem ita esse huius patriæ inquilini mordicus, atque intrepidè asserunt: quibus & huiusmet rei historia, præmemorati sacelli parietibus depicta, fidem facit. Dies verò huiusmodi indulgentijs consequendis assignata ea est, quæ sanctissimæ Trinitati sacrata euasit. Cum igitur sacra hæc ædícula a diuersis sibi succedentibus anachoretis inhabitaretur, in eam venere sententiam oppidani, ut ædícula in elegantiorē formam erigeretur, & Obseruantibus Franciscanis traderetur. Quod ut facilius impetrare possent, illustrissimi Simonis, oppidi sanctæ Floræ Comitris intercessionē apud huius Prouinciæ patres vti sunt. Quibus illi, pro tanti viri in nostrum Ordinem pietate, ac eorundem in eundem beneuolentia, ex animo annuentes, huiusmodi sibi factam oblationem in Capitulo prouinciali Aretino, anno Dominicæ Incarnationis 1490. celebrato, virtute tamen cuiusdam Apostolici breuis, hac ipsa de re ab Innocentio VIII. summo Pontifice venerabili P. F. Francisco Brandi, Prouinciæ Vicario transmissi, acceptarunt. Atqui pientissimus Comes tanti meriti palmā oppidanis prærepturus, præmemoratū eremitoriū, suis tantū sumptibus, in iustū conuentū, sub titulo SS. Trinitatis, ad commodissimam 12. fratrum habitationē, promouit, atque moriens in eius ecclesia Minoritico habitu indutus sepeliri voluit.

De conuentu S. Crucis iuxta S. Cassianum. Conu. XXXVII.

A S S V E R A T plebeius quidam, sed pius omnino, oppidi S. Cassiani accola, Hieronymus Castrutius nomine, omnes Franciscanos Obseruantes, siue concionis habendæ ergo, siue quacunque alia ex causa eò diuertentes, proprio hospitio humanissime excipere: qui tamen à fratribus persuasus domum, ad quam liberius declinare possent, intra oppidi mœnia suis sumptibus, illis emit, omnibusq; necessarijs instruxit. Cumq; ex frequenti fratrum consuetudine, atque viuendi modo allekti, quotquot erant

Y reliqui

reliqui oppidani conuentum sibi aliquantulum à muris, ex publicis facultatibus, erigere A
 vellent, maximam sibi factam iri iniuriam existimans præfatus Castrutius, si huiusmodi
 opus ab alio potius, quàm à se præstaretur, fundum ex tempore emit, congestisq; neces-
 sarijs, monasterium ibidem 12. continendis fratribus accommodum, cui & capacissimos
 hortos, amœnamq; syluam adiecit, non minus liberaliter, quàm piè ædificari curauit,
 ac tandem omnibus suis numeris absolutum fratribus obtulit. Qui, in prouincialibus
 Comitijs Podibonitij anno Dominicæ Incarnationis 1492. celebratis, illud sibi acce-
 ptandum, consultissimè decreuerūt. Voluit tamè præfatus Castrutius, vt eius adinuen-
 ta insignia, quæ nihil aliud ab hoc nomine Chistianus continebant, parietibus affigeren-
 tur. Quibus contigua sunt Caroli VIII. Francorum Regis stemmata: quòd illac Nea-
 polim versas, vt illud Regnum suo subiungeret imperio, transiens certam pecuniarum B
 summam ad refectorij constructionem contulerit. Ne autem huiusmodi Ordinis monia-
 libus idem Castrutius defuisse videretur, præfatum hospitium, muris sancti Cassiani cir-
 cumscriptum, in conuentum quoq; promouit: illicq; 5. aut 6. neptes, adductis aliunde
 ex patrum auctoritate duabus, vel tribus Clarissis sororibus, quæ illas edocerent, collo-
 cauit. Sed cùm ingruente bello, ne militum iniuriæ exponerentur, quotquot erant ad
 tutiora loca per prouidos patres translata fuissent, imperfectusq; adhuc locus eorum
 quieti non adeò satisfaceret, distributis pro rata eius bonis, alijsq; ad quos conuolarant
 conuentibus adiudicatis, ibidem subsistere coactæ sunt. Qua etiam de causâ præfatum
 hospitium ad fratres retrocessit. Huius loci ecclesia licèt, à prægrandi cruce ibidem an-
 te eius ædificationem in futuri monasterij signum erecta, passim ab omnibus sanctissi-
 mæ Cruci dicetur, attamen in sancti patris Francisci honorem à quodam Episcopo con-
 secrata extitit. Quis tamen ille fuerit, non satis constat. Quia verò huiusmodi crucis ere- C
 ctio ipso Assumptionis gloriosissimæ Virginis die contigit, pius fundator opiparum
 prandium fratribus qualibet anniuersaria eiusdem festiuitatis die, quamdiu vixit, li-
 beralissimè exhibuit. Quod & à suis successoribus, relicta eis certa reddituum quanti-
 tate ex testamento, obseruari voluit,

De conuentu S. Francisci Fluiiani. Conu. XXVIII.

I P S O M E T anno, quo Podibonitij huius Prouinciæ Capitulum, sub venerabili P. F.
 Hieronymo à Cortonio, celebratū fuit, anno scilicet à Christo Seruatore nato 1492.
 simul cum superiore sancti Cassiani conuentu acceptatus fuit à patribus & hic, prope
 Fluiianum Etruriæ oppidum, à deuota eius communitate, ex publicis prouentibus, atq;
 ex Innocentij VIII. summi Pontificis auctoritate, cuius Apostolicum breue anno sui D
 Pontificatus viij. datum, in huius loci cartophilacio adhuc perseuerat, postmodum ædi-
 ficandus, Quorum patrum assensum cum primùm sibi præstitum intellexissent Fluiia-
 nenses, vt pollicitis starent, hanc sacram adem, Seraphico P. Francisco sacram, longiu-
 sculus ab oppido, in loco quodā amœno, salubri, atq; quietissimo, qua etiā de causâ 12.
 Reformatis fratribus ad nutum inseruit, à fundamentis ad apicem vsq; breuissimo tem-
 pore, construxerunt, eiusq; sollicitam curam gerentes, fratres omni beneficiorum, atq; fa-
 uorum genere, ab ipso erectionis die vsq; impræsentiarum, prosequuti sunt. Nec mirum
 sanè, cum & ab eis optimum, ad instituendos mores, vitamq; ducendam exemplum, &
 à Seraphico eorum patre plura beneficia indies reportent, quorum vnum in medium
 adducere liber. Cùm 7. homines, imminente iam tenebricosa, grandinosaq; nocte, ex al-
 tera parte lacus oppido vicini essent, nullusq; Scapharius, qui se ad alterum litus trajice-
 ret, opportunè adesset, beatissimi patris Francisci auxilium vnanimiter implorare cœ- E
 perunt. Dumq; feruentius instant nauicula, quæ fortè è regione sub ancoris erat, se ipsa
 soluta, nulloq; impellente, post vnus miliaris emensionem, ad ipsos peruenit, quos ta-
 men exceptos, absq; vllò reduce, optato continenti restituit.

De conuentu S. Francisci montis Catherini propè Radicodolim.

Conu. XXXIX.

C O E P E R A T B. P. Thomas à Florentia, vel (vt alij volunt) à Scarlino, vt inso-
 lentibus illius patriæ hominibus adesse posset, conuentum quendam vnico tanti
 miliarū

A milliari ab oppido Radicodoli erigere, anno Dominicæ Natiuitatis 1424. Sed cùm illi inuidia potius, quàm pietate, vel amicitia erga fratres affecti, eis neq; eleemosynas ad vitæ sustentationem, neq; necessaria ad conuentus structuram ministrare vellent, illic pertransiens S.P. Bernardinus, tunc Cismontanæ Regularis Obseruantiae Vicarius Generalis, certiorq; de Radicodolensium inhumanitate, atq; fratrum suorum incommodis factus, præcepit beato Thomæ, cæterisq; fratribus, vt præmemoratum locum, licet maiori ex parte erectum, ex tempore deferrent: quod & iuxta eius præceptum, atq; mandatum adimpletum est. Quorum præsentiam cùm sibi omnino necessariam existimarent Radicodolenses, facti poenitentiam præferentes, protestantesq; obnixis precibus, à Prouinciæ patribus petierunt, vt missis aliquot fratribus, inchoatum apud se opus perficere vellent. Quæ tamen petitio, in iustam præcedentium peccatorum punitionem, nullo pacto à proceribus, quorum intererat, admissa fuit. Post transactos vero 50. annos; cùm Capitulum totius Ordinis generale, immo & istius Prouinciæ provinciale Florentiæ celebraretur, instantibus adhuc suppliciter Radicodolensibus, præfatus locus à præfato P.F. Hieronymo à Cortonio, Prouinciali tunc Ministro, denuo receptus est. Sed cùm eius structura parum ad rem pertineret, eo diuendito, alius multò elegantior, & augustior, ac 12. continendis fratribus aptior, in loco commodiori sumptibus Radicodolensis senatus, in honorem B.P. Francisci, à fundamentis ad apicem vsque constructus est. Qui quidem conuentus, licet paruus, saluberrimus tamen, amoenissimisq; est, atq; plures alios longè post se relinquit.

De conuentu S. Mariae de Gratijs propè Petram sanctam. Conu. XL.

C ANNO à Christo seruatore nato 1420. cùm nobiles quidam, ex Rubeorum familia, oppidi Petræ sanctæ inquilini, cuidam F. Francisco Assisinati, de Tertio diui patris Francisci Instituto, aliqua bona contulissent, ille eremitorium, dimidio tantum milliari à Petra sancta distans, construendum curauit, cui & nomen sanctæ Mariæ de Gratijs indidit. Erat enim hoc tugurium ratione situs amoenissimum, atq; saluberrimum, cui etiam Eugenius IV. Pont. max. plurimas indulgentias, in fauorem eorum, qui in festo Assumptionis eiusdem Deiparæ Virginis ipsum, præuia peccatorum sacramentali confessione, deuotè visitarent, ex Apostolica largitione, concessit. Concessionis bulla adhuc extat, sub datum anno Domini 1438. Sed quodam F. Petro, eiusdem Tertij Ordinis alumno, præcedentisq; fratris Francisci successore, ipsi, atq; omnibus iuribus ad se pertinentibus, in communitatis prædicti oppidi Petræ sanctæ fauorem renunciantes, præfatum eremitorium, ex concessione Alexandri VI. & Iulij II. max. Pontificum, vt ex eorum Apostolicis breuibus, penes huius loci fratres asseruatis, manifestum euadit, huius Prouinciæ Obseruantibus ab eadem, pro vnius conuentus constructione, collatum fuit. Cùm igitur præfata communitatis liberalitate, & munificentia conuentus quidam, in honorem sanctæ Mariæ de Gratijs, à fratribus constructus esset, alteraq; dormitorij pars, à præter labente aqua nimium humectata, ruinam minaretur, licet amoeniori, salubrioriq; in loco constitutus, derelictus, ac pro alio insalubri, minusq; grato commutatus extitit. Antiquiori itaq; monasterio demolito, tum ex eius materia, tum quoq; ex superuenientibus eleemosynis, hoc nouum, quod nondum perfectum est, nec fortè ob aëris intemperiem, pessimumq; eius situm, id ipsum tum fratribus, tum quoq; sæcularibus cupientibus, absoluetur, titulo interim S. Mariæ de Gratijs in B.P. Francisci nomen commutato, longiusculus ab eo ædificari cœpit. Commorantur nihilominus in eo 12. fratres. Cùm plurimis, ijsq; pauperibus hospitalibus Petra sancta abundaret, curarunt eius inquilini, Apostolica sibi auctoritate fauente, vt ijs omnibus demolitis, quorum cura, patronatusq; ius ad Petræ sanctæ communitatem spectabat, vnū tantum xenodochium, sub titulo omnium sanctorum, atq; vnum Clarissarum monialium cœnobium, in honorē S. Leonis, de quo paucula suo loco dicemus, erigerentur.

De conuentu S. Francisci Villæ Francæ. Conu. XLI.

DE huius conuentus fundatoribus, vel quomodo, aut quando ædificatus, acceptusq; sit, nihil certi habetur. Si tamen ex quibusdam indicijs coniectare liceat:

antequā Tuscię Prouincia ab altera diui patris Frācis̃ci diuideretur, fundatus, erectusq; ab illustrissimis Marchionibus de Malaspina, saltim ex parte, extitit. Hoc enim eorum sepulchra ibidem erecta facillimè insinuant. Conuentus autem ipse nec dum vltimam artificis manum expertus est. Inhabatur nihilominus interim à 12. fratribus.

De conuentu S.S. Cosmę & Damiani Aximę. Conu. XLII.

VT fert vulgus, vbi modò conuentus hic constructus est, monasterium quoddam monialium olim præxitit. Sed cuius Ordinis fuerint, quouè translata sint, nulum apparet vestigium, nullaq; traditione, aut scripto constat. Hoc nihilominus patet: quòd videlicet Leone X. Pont. max. Aximam (vulgò Ancisa) appulso, vt Florentiam natiam ciuitatem peteret, in id Aximensis senatus conuenit, vt præfatum monasterium, saltem ædícula, quæ ex eius ruinis sub titulo S. Marię de Axima supererat, cum contiguo domicilio à se, pro Franciscanorum aduentantium receptione, constructo, in iustum conuentum, ex Apostolica auctoritate, quandoquidem tanta se illis occasio offerrebat, promoueretur. Certior itaq; ea de re factus summus Pontifex, piæ eius petitioni, atq; desiderio sub ea conditione annuendum censuit, dummodò scilicet S. Marię titulus in sanctorum Cosmę & Damiani nomen transferretur. Quo tamen præfatam conditionem ex animo acceptante, voluit pientissimus Pastor, vt se adhuc præfente in futuri conuentus loco crux, de religioso more, figeretur. Insuper & ipsis fratribus tantum terræ spatium largitus est, quantum sibi, sana conscientia, ad hortos, officinas, ceteraq; necessaria opus esset. Præterea viuæ vocis oraculo indulgentiam omnium peccatorum plenariam omnibus Christi fidelibus, qui confessi & contriti feria secunda Resurrectionis Dominicę hunc conuentum deuotè visitauerint, ex Apostolica largitione, concessit. Quam tamen plenariam indulgentiam postea Clemens VII. Pont. max. 6. Februarij, anno Domini 1524. Pontificatus verò eiusdem anno primo, vt ex eius breui in huius loci sacristia diligenter asseruato satis patet, confirmauit. Ecclesia tandem & eius altare maius à reuerendissimo patre fratre Bonauentura Dalmata Franciscano, atq; Cruensi Episcopo, die 28. Ianuarij anni Domini 1538. consecrata fuere. Atqui conuentus à 12. fratribus inhabitatur.

De conuentu S. Marię à S. Romano iuxta Montopolim. Conu. XLIII.

HVIUS conuentus beatę Marię à sancto Romano sacri, qui propè Montopolim, Heturrię oppidum, confurgit, foundationem, atq; antiquitatem curiosius inuestigantes, didicimus diui Romani nomen, non ab aliquo sancto ibidem sepulto, sed à quodam antiquo eiusdem nominis castro eodem in loco constructo, modoq; funditus euerfo, sibi obuensis, cuius tamen rei nullum aliud à vulgari illius populi traditione extat testimonium. Quicquid tamen sit, præfatus hic locus, cum tribus sibi adiacentibus terræ mensuris, ex indulto Leonis X. Pont. max. dato anno Domini 1518. quod adhuc perseuerat, fratribus huius Prouincię Obseruantibus à Montopolitano senatu, iisdem temporibus, liberalissimè collatus fuit. Pium tamen horum lectorem præmonitum cupimus, quòd scilicet hoc in eodem loco ecclesia quædam beatę Virgini Marię à sancto Valiano sacra, quam & fratres ædificijs, facellisq; elegantissimè exornarunt, antiquitus constiterit. Vnde etiam miror, quare potius sancti Romani à vicino castro, quàm sancti Valiani ab antiquiori basilica sibi connexa, conuentus hic, quem frequentius 18. fratres inhabitant, nomen acceperit. Ferunt huius patrię seniores, Virginis gloriosę imaginem cuidam puellę pascendis ouiculis intentæ, atq; antiquiorem ecclesiam, fundendarum precum causa ingredi solitæ, loquutam fuisse; eaq; de causa populi deuotionē excitatā esse, atq; plurimas eleemosynas loco obuensis: insuper & Montopolitano senatui de huiusmodi ecclesię promotione serius cogitanti Minorum Obseruantum laudabilem conuersationem in mentem venisse, statimq; ab eo decretum esse, vt erigendj sibi ex oblati, atq; in posterum offerendis eleemosynis, iustum vnum conuentum præfatę ecclesię contiguum, vt tandem solemniori cultu præfata imago veneraretur, plena ipsis facultas daretur. Hi nullum aliud à præfato senatu eius patronum constituunt. Huius tandem loci ecclesia consecrata est, eiusq; consecra-

A confecrationis dies j. cuiuslibet mēsis Maij Dñica celebratur. Assumptionis tamē B. virginis Mariæ, Natiuitatis, atq; Annuntiationis eiusdē dies conuicinis populis, immo & Montopolitanis multò solemniore sunt: in quibus, ob frequētia miracula, quæ ibidem meritis eiusdem Virg. Deus opt. max. operari dignatur, innumeri confluunt mortales.

De conu. S. Maria à Cerbariolo prope parochiam S. Stephani. Conu. XLIV.

VOCABATVR olim locus hic sancti Pauli eremitorium, primòq; à seraphico patre nostro Francisco occupatus, postmodum à beato patre Antonio de Padua, à quo & Cerbarioli (vulgò Cerbaiuolo) nomen acquisiuit, inhabitatus fuit. Cumq; patribus Conuentualibus diu subfisset, Obseruantibus à communitate pagi sancti Stephani, traditus est. Præfata verò traditio à summo Pontifice Leone X. anti-
Bquo nomine S. Francisci in titulum B. Mariæ à Cerbariolo commutato, confirmata exitit. Huius loci patronatū obtinet præfata communitas S. Stephani, eiusq; festum diē maxima cum letitia atq; solemnitate Dominica infra octauā beati patris Antonij, ob eius cubiculum ibidem adhuc persistens, licet in sacellum transformatum, celebrat. Hoc deniq; in loco, quem 12. fratres inhabitant, idem beatus pater Antonius mirificē in oratione, atq; contemplatione profecit. Est enim incultus, horridusq; locus.

De conuentu montis Cellonici. Conu. XLV.

PAVLOPOST huius Prouincię diuisionem, quando videlicet in Senensem, atq; Tusciam Prouincias, ex generalis Capituli Burgis celebrati decreto, atq; ex Pontificia autoritate, anno Domini 1523. dissecta fuit, patres Senenses, ex concessione & indulto Clementis VII. Pont. max. vt ex ipsius breui dato anno Domini 1528. Pontificatus verò eius anno v. & asseruato in huius loci archiuo liquidò patet, venerabili verò patre fratre Bernardino de Ptolomeis Senensi ad Prouincię clauum sedēte, hunc locum sibi in habitationem sumpserunt. Qui tamen cū sit paruus, & modicus octo tantum fratres continet, quos etiam ob illius patrię sterilitatem vix alere potest.

De conuentu S. Francisci extra Pontem Asseuæ. Conu. XLVI.

NISI nos coniecturæ fallunt, hic locus, beatissimo patri Francisco sacer, ac longiusculus à Ponte Asseuæ Hetrusco oppido distans, anno Dominicæ incarnationis 1519. vel sequenti initium sumpsit, præcedentiq; contemporaneus est. Cuius situm nobilis quidam Florentinus, cognomine Arnolphinus, ex parte contulit. Quod verò
Dtum ipsius, tum quoq; erecti ædificij reliquum est, id solers fratrum cura præstitit, pluraq; proculdubio præstitisset, si eius habitatio ipsis cordi esset. Nec tamen huiusmodi incuria illis imputanda, aut probro danda venit: Cū inundantibus semel aquis, atq; ex montium cacuminibus impetuosius profluentibus, eorum ecclesia, quam & dormitorij bona pars sequuta est, à fundamentis euerfa, soloq; equata fuerit. Quapropter quicquid illis ad operis consummationem erogandum fuerat, id totum pro alterius ecclesię constructione in loco tutiori impendendum venit. Atqui dormitorium, eleemosynis minimè suppetentibus, adhuc irreparatū manet. Frequentatur nihilominus hic conuentus à sæcularibus, illisq; ob huiusmodi euentum, commendatissimus omnino est. Cū enim exæstuant aquæ, mirumq; in modum inundantes, quibus hæc patria ob montium vicinitatem maximè patet, nihil intactum in ecclesia reliquif-
Escent, sed omnia inuoluentes rapido cursu secum asportassent, ligneus quidam Crucifixus ceteris admixtus ad secundū milliare, versa ad hunc locum facie, substitit. Cumq; iteratò hoc sibi, eadem prorsus de causa, contigisset, istius patrię inquilini factum miraculo ascribētes, imaginemq; maxima religione, solemninq; pompa ad propria reducētes, ipsam peculiari quodā cultu ab eo tēporis venerari, pauperculisq; fratribus, qui vt plurimū sunt 10. numero, nècessaria diligēter ministrare, ac locū frequētare cēperūt.

De conuentu S. Maria Pulchri aspectus, siue de Saxo. Conu. XLVII.

ANNO à Natiuitate Domini 1478. & à nostri Ordinis origine 281. mensis verò Ianuarij 2. die, venerabilis pater Petrus Paulus Senensis, qui & Barbarubea,

tunc Prouinciæ Tusciæ Vicarius, eremitorium sanctæ Mariæ pulchri aspectus (vulgò A Belvedere) alias de Saxo, cum omnibus ad se pertinentibus, sibi à deuota Cetonenfi communitate, quòd eremitæ tertij Ordinis diui patris Francisci eius incolę penitus defecissent, vltro ea lege oblatum, vt fratres eum locum occupantes fratrem Nicolaum, & fratrem Simonem vtrunque laicum, vtrunq; Cetonensem, & vtrunq; tertio Ordini beati patris Francisci mancipatum, quandiu viuerent, alere tenerentur, & vt diuinum officium ritè & debitè persoluerent, ex animo admisit, Prouinciæq; adiecit. Hoc totum ex scripturis, authenticisq; instrumētis apud eosdem Cetonenfes asseruatis liquidò patet. Præfatum eremitorium ab illustrissimo Nicolao Comite Perusino, circa annum Domini 1367. ædificatum extitit, qui natiuo solo, nobiliq; eius profapia spre- tis, atq; soli Deo placere studens, habitum tertij Ordinis beati Francisci suscepit, ip- sumq; eremitorium, cum tribus annexis ecclesijs, proprijs sumptibus erexit, ibidemq; B quibusdam eiusdem Instituti fratribus humillimè conuixit. Qui omnes sub tanto duce vsq; ad nostrum fratrum aduētum strenuè, atq; cum maxima sæcularium laude mi- litarunt. Ex tribus verò ecclesijs eremitorio annexis (quarum supra meminimus), quę infimum tenet locum beatæ Marię virginis, quæ medium sanctissimo mundi totius Saluatori, sed quæ supremum diuæ Marię Magdalenes sacra euasit. Huic postremę Innocentius VII. Pont. max. dum Vetulonij ageret, quemadmodum ex plumbea eius bulla ibidem asseruata, atq; anno sui Pontificatus ij. expedita, manifestum est, pro om- nibus ipsam in eiusdem beatę Marię Magdalene festo visitantibus, atq; eleemosynam pro eius reparatione elargientibus, septem annos indulgentiarum cum totidem Qua- rantenis, ex apostolica authoritate, concessit. Commorantur vt plurimùm hoc in mo- nasterio, vel potius eremitorio 8. aut 10. fratres, vel sub proprij Guardiani, vel Vica- C rij à Guardiano conuentus sancti Francisci prope Cetonium electi, vel Commissarij in prouinciali Capitulo instituti cura, prout temporis necessitas id exigere videtur.

De conuentu S. Francisci Burgi Lucensis. Conu. XLVIII.

CVM primùm patres Lucenses, seruatis sibi ijs conuētibus, qui Lucensi territorio circumscribebātur, à cæteris Hetruscis eò fine, ex apostolica authoritate, seiuncti fuissent, vt peculiarem Prouinciā erigerent, hunc conuentum, beatissimo P. Frāci- sco sacrum, ex licentia Clementis VII. Pont. max. prout ex eius apostolico breui, da- to anno Domini 1523. Pontificatus verò sui anno primo, atq; etiam die mensis Fe- bruarij prima, satis patet, & ex piorum eleemosynis in pago, cui Burgus Lucensis no- men est, ædificandum susceperunt. Sed eleemosynis non ita ad nutum suppetentibus, D non prius ante annum Domini 1526. erectum extitit, moram interim trahentibus in quodam eiusdem pagi hospitio, sanctissimo Crucifixo dicato, fratribus: quod tan- dem, ex eorundem assensu & beneplacito, in insignis cuiusdam Confraternitatis ius ea lege cessit, quories fratribus liberet ibidem, absq; vlla prorsus difficultate, cele- brare possent. Ædificato igitur (vt præfati sumus) hoc sacro loco, cuius ecclesia à reuerendissimo quodam Lucensi Episcopo 18. Octobris anni Domini 1568. consecra- ta extitit, ex plurimorum munificentia & facultatibus, fratrum opera, non absq; ma- ximo labore, acquisitis, atq; ex eorundem industria, cū alius lateribus coquendis, alius verò calci conficiendæ, & alius lapidibus dolandis, secandisq; totis viribus incu- buerit, nullum sui peculiarem patronum eius inquilini, qui vt plurimùm sunt quin- quaginta, agnoscunt: licet maius sacellum ad nobilem quandam eius familiam spectet. E Cū idiuris non ex integra eius ædificatione, sed ex alio quopiam beneficio fratribus collato, vel ex aliqua pecuniaria summa ad operis promotionē erogata, sibi accesserit.

De conuentu S. Saluatoris Jlbensis Insula. Conu. XLIX.

QVVM serenissimus Cosmas Medices magnus Hetruriæ Dux portum Ferra- rium apud Ilbam, Tyrrheni maris Insulam, occupasset, inibiq; aliquot castra siue munitiones ad Turcarum, cæterorumq; piratarum insolentiam, excursionesq; compescendas construxisset: ne militibus ibidem degentibus, ac reliquo populo eius portus inquilino sacerdotes, qui rem diuinam facerent, sacrasq; eorum confessiones exciperent,

A exciperent, atq; pro suggestu conciones haberent, aliquando deessent, Franciscanos aliquot fratres, qui ibidem habitare vellent, ab huius Prouinciæ proceribus, quorum ex munere intererat, petijt, seq; illis victum & amictum, iuxta morem eorum collegarum, quos sapientia Pisana alit, immo & conuentum omnibus numeris absolutum daturum spondit. Cuius pijs votis annuens venerabilis pater frater Berardus Draconcinus, Prouinciæ Tusciæ tunc Minister, qui antequam ad huiusmodi munus eueheretur, eidem Duci Cosmæ à sacris confessionibus fuerat, quendam Vicarium cum vno patre Prædicatore, duobusq; alijs fratribus, qui conuentui futuro initium præberent, possessionemq; capefferent, ad præfatum portus Ferrarij locum, ex Prouinciæ patrum consensu, transmisit, destinavitq;. In proximo verò subsequenti Capitulo prouinciali, quidam pater eius loci Guardianus, qui fratribus pleniori iure præesset **B** creatus fuit. Atqui conuentus nondum perfectus est, idq; incuria & negligentia eorum, qui operibus illius loci promouendis superintendunt. Interim pientissimus Cosmas huic conuentui aliqua iocalia aurea, & argentea satis pretiosa, vt sunt candelabra, thuribula, calices, patenæ hisq; similia ad futuræ ecclesiæ ministerium contulit. Quod si huius domus structura ipsis corresponderet, esset quidem pulcherrima, sed longè distat ab eo, idq; (vt dictum est) officiariorum Ducalium auaritia, atq; impietate, qui potius rebus prophanis, propriæq; vtilitati, quàm obsequio diuino student. Sepultus iacet hoc in conuentu, quem 12. fratres inhabitant, frater quidam laicus nomine Baptista de Rotano, cui, quandiu vixit, nihil charius à paupertate, humilitate, charitate, obedientia, cæterisq; virtutibus, quæ hominem Deo carum efficiunt, in hac mortalij vita fuit. Quamobrem maximum sui desiderium, maximumq; sanctitatis nomen omnibus sibi notis reliquit. **C**

De conuentu S. Petri in Balneo. Conu. L.

COGEBANTVR pauperculi montis Aluernæ fratres, quoties oppidum sancti Petri in Balneo illis petendarum eleemosynarum ergò accedendum erat, aliq; itinerantes, qui vel Assisium, vel Romam, vel etiam sacrum ipsum montem deuotionis gratia petebant, aut ad publica hospitia diuertere, aut de domo in domum transire, quod vtrunq; religiosæ honestati minus congruebat. Quibus prospectura Balneensis pia communitas, ex senatus consulto decreuit, vt hospitium, adiunctaq; ecclesia communibus sumptibus apud se erigerentur, ad quæ huiusmodi fratres liberè, tamquam ad propria, declinare possent. Accedente itaq; Clementis VII. Pont. max. consensu, vt **D** ex eius apostolico breui dato 29. Nouembris, anno Domini 1523. Pontificatus verò sui anno primo, quod hoc in loco habetur satis patet, præmeditato operi, sed frigidius quàm par erat, incumbi cœpit. Reuerendissimo verò patre fratre Aloysio Puteo, totius generale Ministro prouinciale huius Prouinciæ Capitulū apud montē Aluernę celebrante, Balneenses per destinatos legatos ab eo, cæterisq; capitularibus patribus obnixè petierunt, quatenus aliquot fratres, qui futuri conuentus ab ipsis ædificandi curam gererent, quamtotius mitterentur. Quamobrem reuerendissimus idem pater, cæteri q; capitulares duos fratres huiusmodi operi præfecerunt, qui magno oppidanorum iubilo, atq; applausu excepti, commissum sibi munus diligentissimè exequuti sunt. Nondum tamen ædificium vltimam artificis manum expertum est, licèt, suppetante abundantius communitate, quæ necessaria sunt, nihil aut diligentia, aut sollicitudinis prætermittatur. Maximi quidem nominis est locus hic, cū apud Balneenses, tum quoq; apud omnes circumquaq; vicinos, qui statutis diebus vota sua Domino reddituri, eò conueniunt, fratribusq;, qui 10. sunt numero, diligentiusq; omnes scripturæ eum concernētes custodiunt, pro viribus adsunt. Eius autem ecclesia à reuerendissimo quodam Salaminensi Episcopo, Franciscani Ordinis alumno 5. Septembris, anno Domini 1568. ex Pij V. summi Pontificis autoritate, atq; ex reuerendissimi Sarsitanis Episcopi, cui id ex munere incumbebat, consensu, nec non & ex reuerendissimi Balneensis Abbatis beneplacito consecrata extitit: qui altare quidem maius immaculatæ Conceptioni Virginis gloriosæ, reliquum verò templi beatissimo patri Francisco dicauit: insuper & præcepit, vt huiusmodi consecrationis dies qualibet prima mensis **E** Septem-

Septembris Dominica celebraretur, sibiq; indulgentias, quas Episcopi in huiusmodi A
solemnitatibus elargiri assueuerunt, concessit.

De conuentu S. Crucis Anglarij. Conn. LI.

R E V E R E N D I S S I M O patre fratre Aloysio Puteo ad totius Franciscani Or-
dinis clauum sedente, prouincialiaq; huius Prouinciæ Comitia apud sacrum
Aluernæ montem celebrante, Minoriticus antiquior Anglariensis conuentus, quod in-
commodus, atq; insalubris minus fratribus deseruiret, nimiumq; ab Anglario Hetru-
riæ oppido distaret, tum ex patrum capitularium voto, tum quoq; ex Anglariensium
beneplacito, omnino dimissus, atq; hic, sanctissimæ Cruci sacer, pientissimi cuiusdam
Zanobij sumptibus, intra Anglariensis mœnia, de nouo ædificandus admissus est. Is
siquidem Zanobius, cùm anno à Christi natiuitate 1499. morti appropinquaret, pro-
priam marrem nomine Iuditham, ea lege, vniuersorum heredem ex testamento insti-
tuit, vt ex ijs bonis conuentum vnum, diuo patri Francisco sacrum, ad fratrum Mino-
rum habitationem Anglarij construendum curaret. Quod & fidelissimè pia hères exe-
quuta est. Absoluto itaq; iuxta testatoris præceptum coenobio, eò se fratres, prout re-
uerendissimus Generalis decreuerat, contulere, quorum 10. ibidem commodissimè
morantur. Cupienti verò Anglariensi senatui, pro viribusq; contendenti, vt antiquior
quoq; locus, à fratribus repeteretur, cùm minus ab illis assentiretur, is patribus Car-
melitanis, id summis votis affectantibus, traditus est.

De monasterio S. Lini Papæ & martyris Volaterra. Mon. I.

S V B I A C E T correctioni, atq; curæ fratrum huius Prouinciæ Clarissarum, sed
Urbanistarum, monasterium intra Volaterranæ antiquissimæ in Hetruiria ciuita-
tis mœnia à nobilissimo, ac de Franciscana Religione optimè merito, Raphaële Mas-
seo eiusdem ciuitatis alumno, viro probitate, literis, ac virtute omnibus claro, ex pro-
prijs sumptibus à fundamentis constructum: cùm enim ibi quarundam virginum,
atque viduarum sub tertio diui P. Francisci Ordine militantiū paruum hospitium existe-
ret, præfatus Raphaël, contiguis domibus, & ædificijs emptis, illud in satis amplum,
ac centū & viginti monialium capax monasterium, inq; eam, qua nunc cernitur, for-
mam euexit, claustra, hortos & ædificia ipsius myrorum ambitu clausit, ac à Leone X.
Pont. max. constructionē hanc comprobari, & moniales ibi degentes ad secundā B. vir-
ginis Claræ Regulā admittendā teneri obtinuit. Ecclesiā quoq; monasterio coheren-
tem exædificauit: quæ S. Lino Papæ & martyri, qui eiusdem Volaterranæ ciuitatis
antiquitus municeps, & oriundus Petro in Pontificatu successit, dicata euasit, in
eaq; memoratus Raphaël moriens sepulturę tradi voluit, ibiq; à R. Mario fratre Ca-
ualicēsi Episcopo perhonorifico marmoreo sepulchro tumulatus extitit. Hoc mo-
nasterium tales, tantosque progressus fecit, vt inter præcipua huius Prouinciæ loca
computandum, connumerandumq; veniat, pluresq; sacras virgines Deo caras pepe-
rerit. Inter quas primum locum obtinere beata soror Maria de Burgo: cuius humili-
tas, & oratio continua vix exprimi possent. Et beata soror Apollonia Pighinesia Vol-
terrana, quæ cùm viuens scaturientibus ex eius vlceribus vermiculis, terro odore ap-
proximantes inficeret, mortua tamen suauissimè fragrauit. Perierat siquidem sanctis-
sima soror, vt dolores, quos beatus pater Franciscus in sacris stigmatibus senserat, ipsa
quoq; sentire mereretur. Quod cùm impetrasset constantissimè, simul atq; patientis-
simè, quoad vixit, sustinuit. Et beata soror Clara Paluia, quæ dum feruentius oraret,
vidit in spiritu ipsa die Parasceues, anno Domini 1564. Christum Dominum ad co-
lumnā alligatum. Et beata Eufrasia Volterrana: quæ tam in vita, quàm in morte
plurimis claruit miraculis, atq; prophetico spiritu donata fuit. Et beata soror Cecilia
Volterrana. Et beata soror Andrea de Bandinis: nec non & beata soror Domicilla de
Falconinis. Est igitur hic locus deuotissimus, sæcularibusq; valde venerabilis: tum ob
præfata beatarū sororum corpora, tum ob optimam reliquarū monialium famam, tum
quoq; propter sequentes sanctorum reliquias, quas penes se honorificentissimè custo-
diūt, beatorū videlicet Laurētij, Lini, Gryfogoni, & Anastasię, atq; ob eius partē veli, in
quo sacrum Christi corpus obuolutum fuit, ligniq; sanctissimę Cruci duas particulas.

De conuentu

A *De monasterio S. Michaelis Luca. Mon. II.*

PRÆCEDENS monasterium, iuxta antiquitatis seriem, sequitur id, quod Luca sub titulo sancti Michaëlis, sumptibus atq; opera nobilis cuiusdam Catharinae Sbarrae Lucensis, circa annum Domini 1454. ædificatum fuit. Hæc siquidem Catharina, cum à legitimo eius viro vidua, ditissima, & absq; liberis relicta esset, consilio venerabilis patris fratris Pauli Iouia vsa, in cuiusdam nobilis foeminae, de Tertio diui patris Fracisci Ordine, societatem transijt: & non post multum temporis effecta quoq; est & ipsa Tertiaria. Vt tandem foelicius Deo vacare possent, ambo simul clausuram, obedientiam, paupertatem, & castitatem, anno à Christo nato 1460. solemniter voverunt, summisq; precibus à summo Pontifice Pio II. anno Domini 1467. secunda verò die mensis Septembris, vt sub norma & Regula beatæ Claræ secunda, eodem in loco, vivere possent, impetrarunt. Huius loci ecclesia, in cuius sacrario altera diui Amatoris confessoris manus, pluresq; aliæ sanctorum reliquie custodiuntur, consecrata est, eiusq; consecrationis festum 21. mensis Iulij celebratur. Non tamen constat quando, vel à quo consecrata fuerit. Gaudet præterea plurimis gratijs, & indulgentijs sibi à Pontificibus summis Pio II. Sixto IV. & Gregorio XIII. concessis: eiusq; conuentus à 130. sororibus inhabitatur.

De monasterio S. Hieronymi montis Politiani. Mon. III.

NE pius montis Politiani senatus deuotis quibusdam foeminis, quæ Tertio Seraphici patris Francisci Instituto astringi cupiebant, deesse videretur, hoc monasterium diuo Hieronymo sacrum, impetrata prius à Romano Pontifice facultate, ex communi ærario, anno à Christo Seruatore in terris nato 1513. intra eiusdem montis Politiani Hetruscæ ciuitatis moenia illis ædificari curauit, eiusq; curam huius Prouinciæ patribus commisit: quorum diligentia, atq; sollicitudine adeò excreuit, vt 40. eius Ordinis sorores modò contineat.

De monasterio S. Claræ Piscia. Mon. IV.

DE VOTISSIMA quædam Catharina Bartholomæi Piscienfis, binas eius neptes ex affe hæredes, ea lege, instituit vt ex obueniẽte hæreditate monialium monasterium, intra Piscia ambitum, construi curarent. Quæ auie mandatum non minus piè, quàm diligenter exequutioni mandantes, hunc conuentum beatæ Claræ sacrum, quem 56. sorores sub Tertio Seraphici patris Ordine commodissimè inhabitant, ex facultate summi Pontificis Alexandri VI. anno Domini 1502. constituto sibi in loco, ex acquisita hæreditate eleganter satis erexerunt, perfeceruntq;.

De monasterio S. Claræ Massa. Mon. V.

ILLVSTRISSIMI Massenses Principes, ob eorum singularem pietatem, atq; in vtriusq; sexus Seraphici patris Francisci piam sobolem superexcellẽtem beneuolentiam, hunc conuentum beatæ Virgini Claræ dicatum, in quo primæua illa regularis Clarissarum disciplina patentiissimè relucet, ex domestico, atq; familiari patrimonio, intra ciuitatis Massæ septa, erigi fecerunt, abundantibusq; redditibus, & prædijs dotarunt, atq; huius Prouinciæ patrum correctioni, & disciplinæ subegerunt, quem 34. sorores incolunt.

De monasterio S. Mariæ propè Codipontem. Mon. VI.

AD quartum lapidem ab oppido Fiuizano, non tamen longè à pago Codiponte, consistit & aliud quoddam monialium Tertiariarum monasterium gloriosè, semperq; Virgini Mariæ sacrum, atq; à 30. sororibus occupatum, nec non & curæ patris Guardiani conuentus sancti Francisci de Fiuizano commissum. Quapropter is patrem confessorium apud se commorantem quater, aut quinquies in anno, ministrandorum sacramentorum ergò, omnesq; fratres simul vel eius loci festiuitatis celebrandæ causa, vel alicuius sepeliendæ gratia, eò transmittere tenetur.

De mona-

*De monasterio S. Leonis Petra sancta.**Mon. VII.*

A

OPPIDI Petre sancte communitas (vt supra, dum de conuentu fratrum eiusdem loci ageremus, leuiter tetigimus) destructis, ex consensu tamen Leonis X. Pont. max. omnibus eius oppidi xenodochijs, famosum quoddam hospitale in honorem omnium sanctorum, atq; hoc monasterium diuo Leoni dicatum, vtriusq; tamen sibi patronatus iure seruato, circa annum Dominice Incarnationis 1530. ex communibus facultatibus, constitutis interim sibi sufficientibus redditibus, edificari curauit. Id tamen discriminis inter vtrumq; esse voluit, vt scilicet hospitalis sollicitudo penes se maneret, sed huius conuentus cura istius Prouincię patribus incumberet. Cuius etiā determinationi, & decreto Leo X. Pont. max. subscripsit. Inhabatur hic locus à 26. sororibus. B

*De monasterio S. Clare parochia S. Stephani.**Mon. VIII.*

OPPIDVM est in Hetruria, cui vulgò (la Pieue san Stefano) nomen est, intra cuius ambitum monasterium quoddam pauperum Clarissarum, in beatę Virginis Clare honorem, surrigit. Eius fundatorem, si quęsieris, nullum alium ab oppidi communitate inuenies: qua etiam de causa patronatus iure poritur. Cum tamen prefatę moniales, quę vt plurimum tricenarium numerum non excedunt, paupertate premerentur, secumq; à summo Pontifice Pio V. dispensatum esset, vt earum sex victui, atq; amictui necessaria diligenti mendicatione quęsiturę, loci claustra egredi possent, huiusmodi quidem gratia, atq; Apostolica dispensatione ad tempus frui voluerunt, ne tantam summi Pontificis erga se humanitatem, paternumq; affectum aspernari viderentur. Cui tandem, postquam sibi pro debita reuerentia satisfecissent, renunciantes, maluerunt omnes denuò recludi, sicq; à Deo opt. max. remedium preestolari, quàm soluto earum rigore, id ab hominibus expetere. C

*De monasterio S. Clare Florentiæ.**Mon. IX.*

MONASTERIVM sanctę Clare Florentiæ erectum, ab antiquo fundatum fertur, inhabitaturq; à 100. Clarissis sororibus de prima regula.

*De monasterio S. Georgij ibidem.**Mon. X.*

EST & aliud monasterium Florentiæ quoque erectum, & à 100. Tertiarijs fororibus Franciscanis, sub titulo sancti Georgij, inhabitatum, quod & à plurimis annis exstructum asseritur. D

*De monasterio S. Ursule ibidem.**Mon. XI.*

SVRRIGIT & secundum earundem Tertiariarum sororum, quę frequentius sunt 112. numero, monasterium Florentiæ, sub inuocatione sanctę Ursule extructum, cuius vetustas ex eius edificio liquet.

*De monasterio Fulginate ibidem.**Mon. XII.*

SVBSISTIT tandem & hoc tertium monasterium Florentiæ, à 115. sororibus de Tertia beati patris Francisci Regula inhabitatum, quod duobus proximè præcedentibus, & antiquitate, & titulo præferendum venit: cum à primæuis illis Fulginatibus Tertiarijs sororibus (de quibus in Prouincia sancti Francisci latius egimus) fundatum, Fulginei quoq; nomen ab eis hæreditaerit. E

*De monasterijs S. Clare, atq; pauperularum sororum Cortonij.**Mon. XIII. & XIV.*

DVPLICI sanctimonialium monasterio Cortonium, Hetrusca ciuitas, exornatur, altero quidem beatę virginis Clare sacro, quod & Targi vulgò dicitur, & à 50.

A à 50. Clarissis fororibus inhabitato, (de quo impresentiarum) altero verò ab 80. Franciscanis fororibus Tertiarijs inculto, à quibus sibi nomen obuenit: cum passim pauperularum fororum conuentus dicatur.

De monasterio S. Clarae Aretij. Mon. XV.

MONASTERIVM sanctæ Clarae Aretij ædificatum, & à 60. Clarissis fororibus inhabitatum, vt structura demonstrat, & literæ ibidem existentes enodant, satis antiquum est.

De monasterio S. Georgij Prati. Mon. XVI.

B **M**ONASTERIVM sancti Georgij, quod Prati (de quo supra) surrigit, & à 150. fororibus occupatur, antiquitate non caret, suasq; accolas, ex voto ab eisdem emissio, propria septa præterire non patitur.

De monasterio S. Clarae Sartiani. Mon. XVII.

IDEM prorsus efficit id monasterium, quod Sartiani, sub inuocatione sanctæ Clarae, ædificatum cernitur, & ab 8. fororibus, non quidem Tertiarijs, sed Clarissis Urbanistis inhabitatur.

De monasterio S. Clarae S. Ioannis. Mon. XVIII.

C **I**NTRA moenia eius oppidi, cui sanctus Ioannes vallis Arni nomen est, erectum perseverat præfens monasterium beatæ virgini Clarae dicatum, & à 40. Clarissis monialibus incultum.

De monasterio S. Bernardini Castrinoui. Mon. XIX.

MONASTERIVM Franciscanarum fororum Tertiariarum, quod muris oppidi Castrinoui, sub inuocatione sancti Bernardini, circumscribitur, & ab earum 30. occupatur, communibus oppidanorum sumptibus ab antiquo extructum habetur.

De monasterio S. Bernardini Barga. Mon. XX.

SVBSISTIT & aliud earundem Tertiariarum monasterium Barga erectum, ac beato patri Bernardino sacrum, quod vt plurimum 40. sorores inhabitant.

D *De monasterio S. Hieronymi Castilionis. Mon. XXI.*

AD easdem quoq; Tertiarias sorores spectat id monasterium, quod intra oppidi Castilionis moenia, sub inuocatione sancti Hieronymi, ædificatum conspicitur, & ab earum 50. commodè satis inhabitatur.

De monasterio S. Michaelis Angeli Cianciani. Mon. XXII.

E **A**EDIFICARANT sibi, circa annum Dominicæ Incarnationis 1540. Tertiariæ quædam sorores Franciscanæ, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis oppidi Cianciani facultatibus, intra eiusdem oppidi septa monasterium quoddam sub titulo sancti Michaëlis Angeli 30. continendis fororibus satis capax. Cumq; grassante in Hetruria inter Henricum Gallorum Regem, atq; Philippum huius nominis II. Hispanorum Regem, immo & inter Florentinos atq; Senenses cruentissimo bello, quicquid ædificij promotum fuerat solo æquatum esset, composita inter istos atq; illos pace, quod infestissimo bello cesserat pristina gloriæ, ex iisdem facultatibus, post elapsum à prima ædificatione decennium, restitutum est. Accessit igitur huic Prouinciæ præfens conuentus, quem frequentius 30. sorores de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine occupant, circa annum à partu Virgineo 1550.

PROVINCIA

265

P R O V I N C I A

B O N O N I A E .

BONONIAE Prouincia, & dignitatis atq; antiquitatis iure, meritò quintum locum inter cæteras Citramontanas obtinet : cùm non ita pridem post Prouincię Tuscię erectionem, & ipsa quoq; Prouincię nomen acquisierit, & plurimis viris religiosis, sanctitate insignibus, doctrina fulgentibus, experientia maturis, atq; gubernatione prudentissimis, quorum aliqui Generalis Vicariatus apud Citramontanos Obseruantes, alij Generalis Ministeriatus in vniuerso Seraphici patris Francisci Ordine, alij Commissariatus quoq; Generalis, alij verò tum Episcopatus & Archiepiscopatus, tū Patriarchatus, tum quoq; Cardinalatus munere cum maxima laude functi sunt, olim floruerit, ita vt iure optimo omnes in sui admirationem rapiat. Sed quid eius tantam dignitatem, atq; prærogatiuas miremur, cum optimam totius Italię portionem, nempe Æmilię, atq; Gallię Cispinę partem assequuta, Bononiam quoq; famosissimam ciuitatem, legumq; nutricem, atq; sanctitatis pietatisq; speculum, vnde & nomen traxit, suis finibus claudat? Quæ etiam de causa olim, per antonomasiam, ab omnibus sapientia nuncupata extitit. Absoluitur præterea 33. fratrum atq; 17. sanctimonialiū conuentibus, ex quibus plures religiosi, atq; religiosę suę professionis zelotes, atq; pietate illustres, prodiere. Præsertim accerrimus ille Regularis Obseruantię propugnator, beatus videlicet Marcus à Bononia, atq; beata Catharina à Bononia, inclyti Bononiensis monasterij Corporis Christi fundatrix, necnon & primi beatę Clarę instituti strenua tutelariorum: quos etiam tanquam huius Prouincię patronos sibi, iconicè depictos, præferre volui. Continet quoq; aliquot fratrum hospitola, quorum tamen, quod parui momenti sint, nulla aut certe breuissima mentio fiet. Eius deniq; maius sigillum, vt cœptum ordinem teneamus, Seruatoris nostri Christi imaginem, complicatis brachijs, cruciq; scapulis adherentem, atq; extra sepulchrum ad scemora vsq; prominentem, nec non & Seraphicum patrem Franciscum sub eo genuflexum, iunctisq; manibus exorantem, cum his literis: **SIGILLVM MINISTRI PROVINCIE BONONIAE** orbiculatim imprimit. His igitur vtcunq; prælibatis, ad singulos huius Prouincię conuentus, & primò quidem loco ad eum, qui non procul à pago Verruculo constructus est, deueniamus.

De conuentu Crucis S. Francisci de Villa. Conn. I.

PRÆCEDENS itaq; locus, qui Cruci beati patris Francisci de Villa dicatus, vnico tantum milliari à pago Verruculo, Ariminensis diocesis, distat, amoenus satisq; capax, atq; tum apud fratres, tum quoq; apud sæculares: quod primus omnium à receptione sacri montis Aluernę nostro Ordini accesserit: quod à beatissimo patre Francisco diu habitatus, sacrisq; suis concionibus honestatus fuerit: quod eiusdem cellula ibidem adhuc perseueret, qua etiam de causa singulis calendis Augusti à conuicinis populis maximè frequentatur: quodq; probatissimis, sanctissimisq; patribus perpetuò deseruierit, in maxima veneratione est. Hic etiam garrientes inter vmbrosas arbores auiculæ, quod eidem patri, sacris meditationibus intento, impedimento essent, ab eo correptæ, atq; silere iussæ, sibi ad nutum & ex tempore paruerunt, indeq; sub silentio recedentes, nunquam amplius vel ipsæ, vel alię sibi similes ibidem visæ sunt: & tres arbores, nempe laurum in primo totius ædificij claustro, & cupressum in secundo, atq; oleam in prato, beatissimi eiusdem patris manibus plantatas, inuisere licet. Hanc sacram domum, cuius ecclesia à reuerendissimo domino Nicolao, montis Coruini Episcopo, 16. Iunij, anno Domini 1400. consecrata extitit, cùm primi illi nostrę Religionis patres,

nis patres, à sua receptione vsq; ad summi Pontificis Ioannis XXII. tempora, vlla absq; A
temporis interruptione, occupassent, atq; patres Conuentuales, alia interim sibi intra
Verruculum ædificata, deferuissent, patres tandem Obseruantes, cùm primùm ab il-
lis seiuncti essent, ex apostolica auctoritate repetierunt, resumpseruntq; atq; in hodie-
rum vsq; diem, sub huius Prouinciæ auspicijs, retinent. Plurimæ profectò scripturæ, re-
rum gestarum monumenta, atq; Pontificia diplomata loci fundatorem, certumq; fun-
dationis tempus concernentia in huius sacræ ædis archiuis asseruabantur, quæ tamen
(proh dolor) omnia ab importuno milite, eo tempore, quo Leo X. Pont. max. Fran-
ciscum Mariam Vrbinatum Ducem, iustissimis de causis, bello diuexabat, vel discerpta,
vel Vulcano tradita sunt. Constat nihilominus, tum ex quibusdam indicijs, tum quoq;
ex seniorum traditione, pios quosdam Verruculenses ex Fœrinorum familia, maio-
rem fundi partem, pro sua in Franciscanos beneuolentia & pietate, ad huius mona- B
sterij ædificationem contulisse. Sacrilegam tamen militis manum, fratrum solertia,
euasere aliquot ossa beati patris Ioannis Capistrani, atq; beati itidem patris Innocentij
Carpensis, insuper & tunicæ beati patris Bernardini de Senis particula, quæ omnia
in sacrario custodiuntur. Incolitur hic locus ab 18. fratribus.

De conuentu sancti Pauli de monte Bononia. Conu. II.

V T huius loci, qui quidem antiquissimus est, originem altius repetamus, id nosse
oportet, beatum scilicet patrem Franciscum, statim ab eius Regulæ confirmatio-
ne, quam ab Innocentio III. summo Pontifice accepit, in id omnino incubuisse, vt vi-
delicet Seraphicum Ordinem propagaret, fidelibusq; pro viribus adesset, atq; eos ad C
penitentiam peccatorum faciendam alliceret. Quapropter charissimos sibi adhærentes
socios ad diuersas mundi partes destinauit. Cumq; integerrimum patrem fratrem Ber-
nardum à Quintaualle Bononiam trāsmisisset, illius ciuitatis populus nouum habitum,
viuendiq; modum admiratus, eum stultum, atq; amentem facillimè reputauit. Cogni-
ta tamen viri tum sanctitate, tum quoq; prudentia sententiam mutauit, sibiq; adhæ-
rere non exhorruit: atq; superueniente postmodum beatissimo patre Francisco, licet
multò vilioribus vestimentis induto, non iam in eo habitus nouitatem, sed potius co-
lumbinam illam simplicitatem, atq; occultam sub vili palliolo sanctitatem admiratus
est, sibiq; bina loca, alterum quidem intra ciuitatis claustra, alterum verò ad vnicum
milliare ab eius vallo, supra editum quendam atq; nœmorosum collem, (de quo im-
præsentiarum) non minus liberaliter, quàm piè contulit. Quorum is, qui muris cin- D
gebatur, eidem Seraphico patri sacratus euasit, Conuentualibusq; patribus paret, sed
is qui montem assequutus est, licet sedem mutauerit, (succefferat quidem prius cuidā
eremitorio, atq; ex vili materia, tumultuario opere, iuxta strictissimæ paupertatis nor-
mam, constructus, paucissimos fratres, idq; satis incommodè, capiebat, quapropter
Minoritica Religione mirum in modum crescente, ex Alexandri V. Pont. max. aucto-
ritate, atq; ex summa Bononiensium liberalitate, longiusculus inde translatus, multò
elegantior, atq; augustior extructus fuit) nomine sancti Pauli insignitur, Regulariq;
Obseruantia subest. Qui cùm præ vetustate ruinam minaretur, summi Pontificis Gre-
gorij XIII. sumptibus refarcitus, reparatusq; non ita pridem extitit. Hoc igitur in lo-
co, qui ob eius solitudinem, tranquillitatem, atq; amoenitatem contemplationi aptif-
simus est, quiq; à 16. fratribus inhabitatur, plures viri graues sanctitate, doctrina atq; E
religione conspicui claruere. Horum primus fuit beatus Antonius de Padua, cuius san-
ctitas omnibus in propatulo est. Secundus venerabilis pater ac frater Iacobus de Pri-
madicijs, patria Bononiensis: qui, vt plures Pontificiæ bullæ in eius fauorem ab Euge-
nio IV. Pont. max. diuersis temporibus datæ, atq; in huius sacræ ædis archiuis asserua-
tæ contestantur, plurimis apostolicis legationibus functus est: inter quas illa fuit præ-
clarissima, quam in Palæstina exercuit. Qui tandem apostolici Prædicatoris, apostoli-
ci Commissarij, apostolici quoq; Visitatoris, atq; Cismontani Generalis Vicarij mu-
neribus felicissimè functus, hoc ipso in loco vniuersæ carnis viam ingressus, atq; sepul-
turam in media ecclesia nactus est. Tertius verò singularis doctrinæ, sanctitatis, atq;
facundiæ

A facundia vir, venerabilisq; pater frater Franciscus de Platea, patria quoq; Bononien-
sis, qui ob morum grauitatem, maximamq; dicendi vim apostolicus, per vniuersam
Italiam, Nuncius, atq; eiusdem Sedis apostolicæ Prædicator, per totum orbem, ab
Eugenio IV. summo Pontifice creatus, institutusq; extitit: quiq; maximis gratijs, fa-
uoribus, atq; priuilegijs à Nicolao V. Pont. quoq; max. vt eius bullæ Eugenianis ad-
mixta, atq; in præfato archiuo diligentius custodita, facillimè indicant, cummulatus,
atq; meritis opimus hoc in eodem loco mortuus, sepultusq; fuit.

Præmemoratus huius loci archiuus sequentes apostolicas literas sibi creditas conti-
net: quandam videlicet Sixti IV. Pont. max. bullam, Romæ v. Nonas Octobris, anno
Domini 1472. datam, vt dies Seraphico patri Francisco sacratus festiuè à fidelibus trā-
figatur. Et alteram ab eodem summo Pastore 12. Februarij, anno Domini 1475. expe-
B ditam, qua reuerendo patri fratri Petro à Neapoli Generali, tunc Cismontanæ Obser-
uantis familiæ Vicario committitur, siue potius conceditur, quatenus vnum ex sibi sub-
ditis fratribus ad Infidelium partes, maximè tamen ad Antiochenfis Patriarchatus
Maronitas hæreticos, sub apostolici Commissarij titulo, transmittere possit, qui eius-
modi farina homines ad saniolem mentem reuerti cupientes, ab omni excessu, immo &
censura, etiam apostolicæ Sedi referuata, præter quàm ab homicidio voluntario, & ab
ea, quæ ex bigamia contrahitur, irregularitate, absoluere valeat. Et aliam eiusdem Six-
ti IV. qua pater Marinus à Cataro, Regularis Obseruantie alumnus, apostolicus Nun-
cius instituitur, atq; ad Persiæ Regnum pro negotijs sedem apostolicam concernenti-
bus, cum plenaria absoluendi à quocunq; excessu, licet grauissimo, eius patriæ homi-
nes potestate, transmittitur. Et transumptum authenticum cuiusdam bullæ eiusdem
C Sixti IV. datæ Romæ, sub annulo piscatoris die 7. Augusti 1481. qua fratribus Minori-
bus facultas celebrandi officij quinque martyrum eiusdem Ordinis ex apostolica au-
thoritate conceditur. Et transumptum aliud authenticum alterius bullæ eiusdem Six-
ti IV. datæ anno Domini 1481. qua fratres Minores Obseruantes cuiuscunq; hæredita-
riæ successionis incapaces declarat, idq; ex eorum professione & voto. Et transumpta
trium bullarum, diuersis temporibus datarum, videlicet Eugenij IV. 27. Ianuarij, an-
no Domini 1444. & Pauli II. 29. Martij, 1452. & eiusdem 20. Nouembris, anno Do-
mini 1465. ne Minores Obseruantes ad vectigalium, siue gabellarum solutionem quo-
quo modo teneantur. Et aliud transumptum alterius bullæ summi Pontificis Grego-
rij IX. datæ Suriani viij. cal. Septembris, Pontificatus verò eius anno ij. qua sacra stig-
mata Seraphici patris Francisci approbantur, commendanturq;. Et tria alia transum-
D pta trium bullarum Pij I. Pont. max. quarum prima data fuit xv. cal. Augusti, anno
Domini 1461. secunda Leodij die 3. Decembris 1462. tertia verò 28. Aprilis, anno
Incarnationis Dominicæ 1464. quibus non esse contra fidem declarat, asserere Redem-
ptorem nostrum veri eius sacratissimi sanguinis partem aliquam, in suæ amarissimæ
passionis memoriam, in terris reliquisse. Et hoc in fauorem beati patris Iacobi de Mar-
chia Franciscani: qui ob eius propositionis assertionem, tanquam alicuius noui dog-
matis inuentor, inquisitus aliquando ab hereticæ prauitatis Inquisitoribus fuerat. Cui
etiam determinationi, vt scandalis, quæ ea de causa inter patres Dominicanos atq; Mi-
noritas oriri poterant, omnis amputaretur ansa, prohibitoriè subiunxit, ne aliquis in
posterum pro suggestu prædicare, vel asserere auderet, esset ne, vel non sanguis ille, de
E quo controuertebatur, idem ipse qui è Christi Domini sacratissimo corpore exiuit.

In sacrario autem ex sequentibus sanctorum reliquijs inuenire licet. Ex sacratissimis
nempe capillis Domini nostri Iesu Christi: ex sancta illius cruce: ex spongia eiusdem:
ex sancto Petro Apostolo eiusq; cruce: ex sancto Paulo itidem Apostolo: ex sancto Mar-
co Euangelista: ex lapidibus Caluarij montis, eorumq; locorum, vbi præsepe Christi
Domini positum fuerat, vbi ad patrem orauit, vbi captus fuit, vbi Pilatus populo di-
xit: Ecce homo: ex ossibus sanctorum Stephani protomartyris, Theopontij vnus ex 40.
martyribus, alterius ex 10. millibus martyrum, Dionysij Areopagitæ, Apollinaris &
de eius sanguine, sancti Cypriani, sancti Ambrosij, sancti Petri Rauennatis, sancti Ioan-
nis Chrysostomi, sancti Barbatiani, Constantini Imperatoris, sanctæ Barbaræ, sanctæ
Catharinæ, sanctæ Theodosiæ, vnus ex 11. millibus virginum, sanctæ Catharinæ de

Senis, sanctæ Claræ, sanctæ Mariæ Magdalenæ, ex ligno portæ aureæ, ex tunicis sancti patris Francisci, sancti Antonij de Padua, sancti Bernardini, sancti Ludouici Episcopi, sanctæ Claræ, atq; beatorum patrum Bernardi focij sancti patris Francisci, Ioannis de Capistrano, atq; Ægidij, insuper & manum alterius ex sanctis Innocentibus. Sunt quoq; & aliæ plures diuorum reliquiæ, quas breuitati studentes, ex consulto prætermittere volumus.

Hoc tamen, licet longiores simus, nobis præmittendum non est. Quod videlicet cum diuinus ille prædicator, beatus scilicet pater Bernardinus de Senis, cui nihil dulcius, nihilq; suauius ipso sanctissimo nomine Iesu erat, sacras ad Bononiensem populum, apud sanctum Petronium, quæ matrix eius populi ecclesia est, conciones haberet, venerandum illud nomen, literis aureis tabellæ impressum, summo altari affigi iussit. Quamobrem à quibusdam calumniatoribus accusatus, Romæ malè audire cœpit, finistræq; de se suspicioni, ob rei nouitatem, ansam ministravit. Sed cognita per summum Pontificem Eugenium IV. qui tunc ad militantis Ecclesiæ gubernaculum sedebat, tanti viri sanctitate, atq; recta in Deum fide, huiusmodi factum in summam eius laudem cessit. Interim verò quidam prædicti patris Bernardini æmulus, quod eius acta, salubriaq; monita minus sibi arriderent, præfatam tabellam auferri, eiusq; loco Crucifixi imaginem erigi iussit. Qui tamen ab eodem Pontifice Eugenio grauius per epistolam correptus, eam loco restituere, ac eiusdem Crucifixi venerando capiti affigere coactus est. Cuius quidem epistolæ transumptum, à tergo eiusdem imaginis positum, usq; in hodiernū diem perseuerat. Ipsa verò imago, simul & tabella, præmemorati Eugenij I V. Pont. max. iussu, ex sancti Petronij templo ad hoc diui Pauli de monte translata fuerūt, quibus & sequentes literæ suppositæ sunt. Hæc duo signa nostræ salutis insignia, imago Crucifixi, & nomen, in quo salui sumus, debito honore à toto clero huius almæ ciuitatis Bononiæ, ab ecclesia sancti Petronij huc delata sunt, iussu Eugenij I V. tunc temporis Pont. max.

De conuentu S. Francisci Bobij. Conu. III.

BOBIVM Insubriæ ciuitas, atq; Mediolanensium Duci subiecta, inter eos altissimos montes, qui Placentiæ fines à Mediolanensibus terminis distinguunt, in pulcherrima quadā valle sedem obtinet, Trebiaq; celebri, Romanorumq; sanguine illustri, flumine alluitur. Extra istius igitur ciuitatis muros conuentus hic, Seraphico patri Francisco sacer, atq; à 12. fratribus inhabitatus, exurgit: qui sanè antiquissimus est, atq; eidem Seraphico patri coæuus: cum, indubia seniorum traditione, ab eo aliquando inhabitatus fuerit. Innititur verò huiusmodi traditio duabus Pontificijs bullis in huius loci tabellario asseruatis: Quarum altera à Nicolao I I I. summo Pontifice 30. anno à morte diui patris Francisci, altera verò ab Alexandro IV. Pont. itidem max. iij. tantum anno post eiusdem patris mortem, data fuit: & vtræq; huius sacræ ædis, tanquam omnino perfectæ, retroq; ædificatæ mentionem facit. Licet enim in huiusmodi negotio præfatæ bullæ conueniant, diuersas tamen materias concernunt. Nam ea quæ Alexandri I V. est, id tantum ex proposito, præterdit: ne videlicet quis fratribus Minoribus impedimento esse possit, siue præsumat, quominus sepulturæ tradere valeant eos, qui suis in ecclesijs humari cupiunt. Sed ea quæ à Nicolao Romæ xv. cal. Aprilis Pontificatus verò sui anno viij. edita fuit, omnibus hanc ecclesiam in festiuitatibus sanctorum Francisci, Antonij de Padua, atq; beatæ Claræ, & per eorum octauas accedentibus, dummodo per sacram confessionem conscientias terferint, vnum annum & 40. dies de iniuncta sibi poenitentia pro qualibet vice relaxat.

De conuentu sancti Spiritus Ferraria. Conu. IV.

EO temporis, quo Franciscani patres Obseruantes à Conuentualibus seiuncti sunt, anno videlicet à Christo seruatore nato 1391. quoddam celebre monasterium, sub inuocatione sancti Spiritus, extra inclytæ ciuitatis Ferrariæ muros, ad præfatorum Obseruantium

A feruantum vsum, edificatum fuit. Sed cum is locus eam ciuitatem imbecillio-
deret, possetq; aliquando ab inimicis occupatus, Ferrariensibus faceffere negocium, ex
mandato eorum Ducis, Alfonsi scilicet Estensis eius nominis primi, solo æquatus est,
ac paulopost, empto prius ab illustrissimo Comite Alexandro de Sagrato sufficienti si-
tu, intra eiusdem ciuitatis mœnia, sacra hæc ædes, ex demolitæ materia, atq; sub eodem
penitus sancti Spiritus inuocatione, opera tamen atq; sumptibus præmemorati Alfon-
si Ducis, multò augustior, multoq; celebrior præcedente construi cœpit. Quæ tamen
licet maiori ex parte erecta, ob immaturam ipsius Ducis mortem, tunc temporis debito
fine caruit, quo nihilominus non ita pridem potita est; quamquam eius ecclesia im-
perfecta adhuc maneat, aliquando tamen Deo duce perficienda. Gaudet interim duo-
bus altaribus (vt aiunt) priuilegiatis, altero quidem immaculatę Virginis sanctissimę
B Conceptioni, altero verò Christo Domino cruci affixo dicatis: in quibus ex speciali san-
ctissimi domini Gregorij XII Pont. max. priuilegio, per Missarum sacrificia, fide-
liũ defunctorum animæ ex Purgatorij poenis liberantur. Ipsius verò sacrarium sequentes
sanctorum reliquias custodit: sanctissimæ scilicet crucis Christi particulam, & eius co-
lumnæ, ad quam idem Christus Dominus flagellis pro nobis cædendus alligari voluit,
fragmentulum. Commorantur deniq; hoc in loco 35. fratres, quorum duo sacram alijs
Theologiam legunt.

De conuentu S. Mariæ Gratiarum Arimini. Conu. V.

C **A** R I M I N E N S E S ciues, ne sacris frequentissimisq; beatorum patrum Franci-
sci, atq; Antonij de Padua concionibus, quibus à plurimis vitijs ad virtutes, atq;
ad meliorem vitę frugem reuocati fuerant, ingrati viderentur, hanc sacram ædem, sub
sanctissimæ Mariæ Gratiarum titulo, circa annũ à lætabunda Christi Natiuitate 1391.
in cuiusdam collis, cui Medius olim, modò verò Scolca nomen est, iugulo, ex Boni-
facij tamen IX. summi Pontificis auctoritate, atq; ex publicis sumptibus, non longè à
communi eorum ciuitate Arimino, ad Franciscanæ Religionis vsum ædificari curarūt:
quam R. P. F. Henricus ab Astia totius Minoritici Ordinis Generalis Minister acceptas,
cæterorum huius Prouinciæ conuentuum catalogo ascripsit. Eius verò ecclesiam reue-
rendissimi Hieronymus Ariminenfis Episcopus, atq; Ioānes Montisfeltrij itidem Epi-
scopus, die prima Octobris, anno autem Domini 1430. sedente Martino V. Pont. max.
elargitis sibi pro more indulgentijs, consecrarunt. Frequentatur hæc sacra domus,
D summaq; veneratione à Christi fidelibus, ob imaginem quandam Annuntiationis bea-
tæ Mariæ Virginis ibi depictam, colitur: quòd Deus opt. max. meritis eiusdem sacratis-
simæ Virginis, plurima beneficia, eaq; omnino mirabilia, indies ibidem ipsis præstare
dignetur. Hanc imaginem intrepidè asserunt Arimineses à pictore quodam, sibi astan-
te Angelo, atq; se docente, quibus coloribus lineanda, quibusq; lineis describenda fo-
ret, depictam. Quod an ita sit Deus nouit. Sed cum orthodoxæ fidei non repugnet, piè
credi potest. Honestatur præterea hic locus, quem 15. fratres inhabitant, sequentium
sanctorum reliquijs, nempe gloriosissimæ semperq; Virginis Marię, Petri, & Pauli,
atq; Bartholomęi Apostolorum, Victoris martyris, Antonij Abbatis, Marię Magdale-
nę, Catharinę virginis & martyris, Ioannis Baptiste, Thomę apostoli, Benedicti Abba-
tis, Blasij Episcopi & martyris, Ioannis Chrysostomi, Simeonis, Margaretę, Iacobi mi-
E noris, Cypriani, Laurentij, Floriani, Nicolai, atq; Agathę: insuper & particulis san-
ctissimę crucis Christi, atq; sancti sepulchri eiusdem, necnon & beati patris Bernardi-
ni de Senis mantello, atq; quadam beati itidem patris Iacobi Picentis tunicula.

De conuentu S. Hieronymi Forolinij. Conu. VI.

Q V A N T A beneuolentia Martinus V. Pont. max. nostram Regularem Obser-
uantiam prosequutus fuerit, quantoq; studio eius dignitatem, atq; leges defen-
derit, ex præcedentibus plus satis constat. Quamobrem ijs iterum repetendis non im-
morabor. Sed hæc tantum adiiciam, quòd cum venerabilem patrem fratrem Iaco-

bum de Primadicijs, egregium Obseruantiae propugnatorem, (cuius supra meminimus) ob singularem viri sanctitatem & zelum, intimè diligeret, duorum sibi erigendorum conuentuum, vbicunq; vellet, facultatem, edita bulla sub datum anno Domini 1421. vltro concessit. Qua ille fretus, sacram hanc domum, quam frequentius 20. fratres inhabitant, intra Foroliuij, quae Æmiliae ciuitas est, ambitum, ex publicis, simul atq; priuatis eius ciuitatis eleemosynis, praesertim Franciscæ Ordellaffiae, atq; cuiusdam Pini Foroliuiensium ciuium, circa eadem tempora, in honorè diui Hieronymi ædificari curauit. Dexteræ eius facelli, quod in huius loci ecclesia immaculatæ Conceptioni beatæ Virginis Mariæ sacratum est, beati patris Iacobi Vagarelli, patria Paduani, qui doctissimus pariter & excellentissimus prædicator extitit, quiq; Angelicam summam suis additionibus collustrauit, sepulchrū sequenti epitaphio exornatū, adiacet.

Hic iacet corpus beati Iacobi Vagarelli de Padua Ordinis Minorum Regularis Obseruantie, obiit MDXVII. Nec sanctorum reliquijs destituitur sacer hic locus: cum altera ex costis sancti Appollinaris martyris, dimidia itidem costa sancti Sauini Episcopi & martyris, quodam osse sancti Brabatiani Archiepiscopi & confessoris, parte cerebri sancti Simachi Romani martyris, aliquot ossibus sancti Clementis Papæ & martyris, atq; tunicula beati patris Ioannis Capistrani religiosissimè exornetur. Ex hac ciuitate oriundus fuit reuerendissimus pater frater Christophorus Homaglius, alias à Forliuio, qui Prouincialis huius Prouinciæ Vicariatus officio primò functus, Generalisq; totius Citramontanæ familiæ Vicarius postmodum creatus, atq; deinde in septimo generalissimo Capitulo, Romæ, anno Domini 1517. celebrato, eo videlicet temporis, quo totius Franciscani Ordinis sigillum, atq; Generalis Ministeriatus à patribus Conuentualibus ad Obseruantes, ex Apostolica auctoritate, translata sunt, Generalis Minister electus, Cardinalitia tandem dignitate à Leone X. summo Pontifice insignitus fuit. In huius tandem loci tabellario inuenire licet authenticum transumptum cuiusdam Apostolici breuis Innocentij Papæ VII. dati Romæ sub annulo Piscatoris 7. Decembris, anno Domini 1486. in fauorem beati patris Bernardini de Feltro, quo Pietatis mons à se Mantuæ, ad pauperum subuentionem, erectus, ratus habetur, simul atque contra obgantes confirmatur.

De conuentu Annunciationis beatæ Mariæ Parmæ. Com. VI.

PARMA Insuorum ciuitas, atq; inter Placentiam & Cremonam sita, à præterlabente fluuio Parma nomen sibi vsurpauit, fuitq; olim insignis natiuitate Macrobij, viri utiq; ingenio & doctrina præstantissimi, atq; Cassij poetæ Laureati. Ad aliquot itaq; passus ab hac antiqua ciuitate, monasterium quoddam monialium diui Basilij aliquandiu substitit, quod tamen minitantis ruinam ædificijs, ab ijs desertum, derelictumq; fuit. Anno verò 40. ab huiusmodi destitutione, qui fuit 4019. supra 1000. eius redditus Parmensi Episcopo, reuendissimo scilicet Bernardo Carpenfi, à Martino V. Pont. max. collati fuere: fundus autem, atq; quicquid ædificij superstructum erat, id totum, ex Eugenij I V. Pont. quoq; max. auctoritate, ad instantiam tamen reuerendissimi Delphini Episcopi Parmensis, anno Domini 1434. in fratrum nostrorum ius cessit. Eius bulla ad venerabilem patrem fratrem Iacobum de Primadicijs directæ, atq; Florentiæ 9. Februarij, eiusdem anni 1434. expedita, in huius loci cartophilacio adhuc perseverat. Fuit igitur præfatus monialium locus, tum prædicti patris Iacobi, tum quoq; aliorum fratrum cura & solitudine refarcitus, omninoq; resectus, atq; Annunciationi sanctissimæ Mariæ Virginis sacratum, nec non & huic Prouinciæ adiectus: cui & per 112. integros annos inseruiuit. Sed crudescente in Italia bello, quod is locus, superuenientibus hostibus, ciuitati nocumento esse posset, anno à salutifera Christi natiuitate 1549. per illustrissimum Petrum Ludouicum Farnesium Parmæ, Placentiæq; Ducem, non absq; maximo ciuium dolore, dirutus, soloq; æquatus est. Deuotus verò quidam ecclesiæ sanctorum Geruasij & Protasij parochus, nomine Ioannes de Riua, cum ex intimis præcordijs Franciscanum Ordinem diligeret, ne eius alumni Parmæ destitueretur, ipsos fratres domo pulsos, proprijs hospitio atq; templo humanissime excepit:

A excepit : immo & à summo Pontifice Paulo I I I. vt ibidem perpetuò habitarent, impetrauit. Cùm tamen fratres ibidem, honesto sibi domicilio constructo, per aliquot annos, sub titulo sanctissimæ Annunciationis commorati essent, pinguiore illis aspirante fortuna, nouum alium conuentum, ex auctoritate summi Pontificis Pij V. anno Dominicæ Incarnationis 1566. die verò 9. mensis Maij, construere cœperunt. Cui excellentissimus Octavius Farnesius Parmensis Dux, atq; reuerendissimus Episcopus de Brugnese, tunc Parmensis suffraganeus, coram plurimis proceribus, deuotisq; ciuibus, iacto primo atq; fundamentali lapide, foelicitissimum initium dedere. Nam breui tempore maiori ex parte constructus est, & à 24. fratribus inhabitatur. Gaudet interim eius ecclesia altari quodam (vt aiunt) priuilegiato, in quo ex concessione summi Pontificis Gregorij XIII. facta 20. Augusti, anno Domini 1577. per Missarum celebrationem, fidelium animæ ex Purgatorij poenis liberantur. Honestatur præterea quodam osse sancti Hominis boni, atq; tunica beati patris Bernardini de Senis, nec non & sepultura reuerendissimi patris fratris Pauli Pissoti, aliàs de Parma, qui totius Ordinis Minorū Minister Generalis aliquando fuit : cui & hoc epitaphiū quidā eius nepotes apponi iusserunt.

Paulo Pissoto Parmensi Lud. Piss. f. vniuersi Ordinis Minorum Minist. Gener. sapientiss. Theologo; vita æq. ac scientia rariss. Nep. I I I I. è gente Zandemaria auunculo B. M. P. Obijt anno sal. MDXXXIV. Aetatis suæ LIV. M. ix. D. xi. vij. Id. Nou.

De conuentu S. Angeli Cremonæ. Conu. VIII.

C S V M M A Cremonensium ciuium in Franciscanam familiam beneuolentia, instantesq; eorundem preces fecerunt, vt Eugenius IV. Pont. max. tribus bullis, diuersis tamen temporibus datis, videlicet annis Domini 1438. & 1439. atq; 1447. vnius Minoritici conuentus ædificandi illis facultatem impertitus sit. Qua deniq; obtenta, monasterium diuo Angelo sacrum in suburbio omnium sanctorum, prope eandem ciuitatem Cremonam, ex publicis facultatibus, circa præfata tempora, ij construi, huiusq; Proinciæ patribus tradi curarunt. Qui postquàm per nonaginta continuos annos ibidem commorati essent, vigente bello inter Carolum V. Imperatorem Hispaniarumq; Regem, atq; Franciscum Galliarum quoq; Regem, & Venetam Rempublicam, præfato loco, quod ciuitatis fortitudinem eneruaret, quodq; eius munitioni obeffet, funditus euerso, aliò commigrare coacti sunt. Cumq; per octo annos, eoq; amplius, in nobilis cuiusdam Cremonensis domo moram traxissent, à reuerendo Hieronymo Pellizario, prioratus sanctorum Cosmæ & Damiani Commendatario proprio, eoq; humanissimo, hospitio, quod præfata sanctorum Cosmæ & Damiani ecclesiæ adiacebat, anno Domini 1534. excepti, eoq; tandem donati fuere. Cui donationi subscribens Paulus III. Pont. max. edito Apostolico breui sub datum 8. Decembris eiusdem anni 1534. iisdem fratribus concessit, vt præfatas domum atq; ecclesiam, muris Cremonensibus circumscriptas, in iustum, commodumq; conuentum, sub titulo sancti Angeli, promouere, transferreq; possent. Quod & illi, fauentibus sibi pijs Cremonensium eleemosynis, quàm diligentissimè præstiterunt. Itaq; hæc sacra domus, diuo Angelo dicata, quæ intra ciuitatis Cremonæ septa, augustè satis, atq; magnificè furrigit, anno à Christo nato 1553. omnibus suis numeris absoluta fuit: in qua commodissimè 30. fratres vt plurimum commorantur. Cuius ecclesia, si eius originem attendas, antiquissima est: cùm ante nongentos annos, prout ex epitaphio cuiusdam sepulture ibidem erectæ, facillimè constat, erecta fuerit. Idq; etiam testatur indulgentia perpetua in festo sanctorum Cosmæ & Damiani à summo Pontifice Gregorio VIII. ex sequenti causa, sibi concessa. Cùm enim præfatus Pontifex Gregorius, ob impudentiam Gilberti Archiepiscopi Rauennatis, qui aspirante sibi Imperatoris Henrici aura, in tantam vesaniam proruperat, vt summum Pontificatum vsurpare præsumeret, grauissimè afflictaretur, solemnem supplicationem, ob huiusmodi schismatis dissolutionem, Romæ in ecclesia sanctorum Cosmæ & Damiani indixit, voti; compos effectus, ne præfatis sanctis, quorum intercessione id assequutus videbatur, ingratus esset, omnibus ecclesijs in ipsorum honorem per totum Orbem vsq; in illud tempus erectis, de quarum numero hæc fuit vna, præfata indulgentiam

dulgentiam elargitus est. Inter cæteras huius sacre domus imagines ea, quæ Christum **A** Dominum cruci affixum repræsentat, quod cuidam pictori loquuta dicatur, Cremonensibus venerabilior est: cuius pedibus sequentia verba subsunt: Victor mortis & Inferni. Huius igitur imaginis, reliquiarumq; sanctorum Cosmæ, Damiani, Babilæ, atq; Simpliciani causa, hic locus, in quo eximiæ sanctitatis viri, ac venerabilis patris Damiani de Padua corpus sepultum est, præfatorumq; summorum Pontificum literæ superius nominatæ asseruantur, mirum in modum à fidelibus frequentatur.

De conuentu S. Spiritus Regij Lepidi.

Conu. IX.

BONVS ille sanctitatis atq; religionis odor, qui ex Franciscanis hortis, tempore ineuntis Obseruantie Regularis exhalabat, adeo serpsit, adeoq; diffusus est, vt omnes penè ciuitates, oppida, atq; pagos sua sanctitate refecerit, recrearitq; atq; ad Minoriticorum conuentuum ædificationem allexerit, prout argumento esse possunt omnes, tum Hetruriæ, tum Æmiliæ, tum quoq; Piceni, atq; Latij vrbes, minoraq; loca, quorum vix vnum absq; huiusmodi monasterio inuenies. Non igitur mirum esse debet, si Regium Lepidum, Galliæ Cisalpinæ antiquissima ciuitas, Franciscanum quoq; cœnobium apud se ædificandum curarit, idq; dirutum denuò, alio tamen in loco construi fecerit. Cum enim, anno Dominicæ Incarnationis 1438. auctoritate Eugenij IV. Pont. max. sibi fauente, conuentum quendam sanctissimo Spiritui sacrum ex communi erario, non procul à suis muris, satis eleganter, satisq; magnificè eodem in loco, in quo monasterium Ordinis sancti Marci de Mantua præextiterat, ex Prioris, cæterorumq; monachorum consensu, erigi curasset, fratribusq; tradidisset: isq; oborto inter Gallorum Hispaniorumq; Reges, atq; inter diuisos Italos isti aut illi parti adhærentes, bello, ne ciuitati nocumento aliquando esset, sub Iulio III. Pont. max. ex mandato excellentissimi Herculis Estensis Ferrariensium Regiensiumq; Ducis, huius nominis I. solo equatus esset, non distulit & hunc secundum eidem sanctissimo Spiritui sacrum, ex publicis quoq; facultatibus, intra mœnia tamen, ad commodam 20. fratrum habitationem construere, siue potius reficere. Nam deuotus, piusq; Caprianus Palauicinus, nobilis Ianuensis, atq; Abbatie sanctæ Mariæ de Marula Commendatarius, cum pauperculos fratres loco pulsos in propriū hospitium, atq; ecclesiā recepisset, eam ab illo, quod fratribus vsui futura esset, cū hortis, adiacentibusq; ædificijs, ex præfati Iulij III. auctoritate, iusto interim Regienses persoluto pretio compararunt, atque in monastice domus formam redegerunt: quibus etiam pro viribus, oportunèq; affuit illustrissima Liuia **D** Palauicina, cū maius sacellum proprijs sumptibus ædificari fecerit. Maxima veneratione prosequuntur Regienses pileolum quendam beati patris Bernardini de Senis, in huius loci sacristia asseruatum, quod, ad pellendos quoscunq; capitis dolores, infirmis applicatum plurimum conferat.

De conuentu S. Hieronymi Fauentia.

Conu. X.

EVGENIVS IV. summus Pontifex, vt illustrium Guidatij Astorgij, & Ioannis Galeatij vterinorum fratrum, nec non & piorum ciuium Fauentinorum iustis votis faceret satis, edito Apostolico diplomate, anno à mundi reparatione 1444. Faentino senatui concessit, vt antiquiori ecclesiæ sanctæ Perpetuæ, quæ ad Prioratum sancti **E** Marci de Mantua pertinebat, quæq; ad ruinam properabat, demolita, fratribus Franciscanis Obseruantibus conuentum eodem in loco parare, atq; erigere possent. Qui tandem, collatis in medium necessarijs, hoc monasteriū diuo Hieronymo sacrum, & ab 18. fratribus inhabitatum, aliquantulum extra Fauentiam Flaminie ciuitatem, à primis fundamentis erectum, ad finem vsq; perduxerunt. Cumq; patronatus ius penes præfatos Astorgium, Ioannem Galeatium, atq; Guidatium mansisset, Astorgius iunior Manfredi Galeatij filius & successor, atq; Fauentiæ Dominus temporalis suorum patris, atq; prædecessorum pietatem, & deuotionem sequutus, sub Paulo II. Pont. max. coram Fauentinis senatu, & clero prædicto patronatus iuri renunciauit, publiceq; protestatus

A testatus est sacram hanc domum, cui & hortos adiunxit, ad Franciscanam familiam Obseruantem pleno iure, omninoq; pertinere. Quam etiam illustrissimus, pariterq; reuerendissimus Fridericus Manfredi, Fauentinus Episcopus, pulcherrimo quodam facello, diuo Hieronymo sacro, proprijsq; sumptibus erecto, anno Domini 1483. elegantissimè illustrauit.

De conuentu Annunciationis beatæ Mariæ Cæsena. Conu. XI.

Q V V M Abbas quidam Benedictinus, eiusq; monachi iuri, quo ecclesiam sancti Laurentij possidebant, in fratrum Minorum Obseruantum fauorem cesserant, nostri fratres, ex facultate Eugenij I V. Pont. max. sibi anno Domini 1444. facta, & à summo Pontifice Pio I I. anno à Christi Natiuitate 1458. ad illustrissimi Malatestæ de Malatestis instantiam, confirmata, hunc conuentum Annunciationi sanctissimæ Dei genitricis Mariæ sacrum, ex pijs Cæsenaensis senatus, aliorumq; benefactorum elemosynis, aliquantulum à Cæsena, Aemiliæ ciuitate, eodem videlicet in loco, vbi prius Ecclesia sancti Laurentij extiterat, erigendum curarunt. Cuius ecclesia 27. Septembris, anni Domini 1472. à reuerendissimo quodam Reatino Episcopo consecrata fuit. Qui & sub eius summo altari aliquot venerandas sanctorum Petri, & Bartholomæi Apostolorum, atq; Blasij, Christophori, Apollinarisq; martyrum reliquias recondidit. Hunc tandem locum, qui amoenus, capax, atq; commodissimus est, 18. vt plurimum fratres inhabitant.

C *De conuentu S. Nicolai Carpi. Conu. XII.*

E O temporis, quo Nicolaus V. Pont. max. ecclesiæ Petri clauum tenebat, anno videlicet Domini 1449. impetrata eius facultate, prout ex eiusdem Apostolico breui dato 30. Octobris prædicti anni, quod in huius loci archiuis asseruatur, luculentissimè patet, illustrissimi Albertus Pius, atq; Galeatius Pius vterini fratres, nec non Carpenfes Domini temporales, ob eorum in Frânciscanam Obseruantem sobolem maximū affectum, singularemq; beneuolentiā atq; deuotionē, hoc monasteriū diuo Nicolao sacrū, quod 16. fratres occupant, ad eius vsum, non procul ab oppido Carpo, eodem prorsus in loco, in quo ædícula quædam, in præfati diui Nicolai honorem, constiterat, ex communibus facultatibus, augustè satis, atq; comptè nimis, ædificari fecerunt. Sed prædicto oppido, ob aduentantium accolarum frequentiam, dilatato, atq; aggeribus, valloq; cincto, locus hic, qui prius muris excludebatur, iisdem modo circumscribitur. Cuius ecclesia à reuerendissimo patre fratre Theodoro Pio Minorita, ac Monopolitano Episcopo, die 26. Aprilis, anno verò Domini 1522. consecrata extitit, reuerendissimorumq; patrum Vascera, & Alexandrini Franciscanorum, nec non Episcoporum, atq; beati patris Stephani Galli Minoritæ, viri utiq; sanctissimi, qui 27. Aprilis 1484. viam vniuersæ carnis fuit ingressus, ossa tegit. Hac eadem in ecclesia illustrissimi Leonellus Pius Carpenfis Comes, ac pater prænominati Alberti Pij, viri utiq; doctissimi atq; catholicissimi, qui apollologiam quandam aduersus Erasmus Rotherodamum scripsit, generaleq; totius Franciscani Instituti Capitulum suis impensis hoc in cœnobio celebrauit, editaq; à doctissimis patribus, Gratiano & Paulo Minoritis in Ioannem Duns Scotum opera, iisdem, prælo mandari fecit, ac tandem Parisijs moriens in almo eius ciuitatis Franciscano conuentu sepeliri voluit, cui & æneum, atq; religiosum satis mausolæum in medio choro erectum est, atq; Leonellus Pius eius nominis I I. illustrissimiq; etiam Rodulphi Pij Cardinalis Carpenfis, atq; Obseruantis Franciscani Ordinis sapientissimi Protectoris pater, sumptuoso quodam sepulchro, non longe à porta, qua templum petitur, tumulati iacent.

De conuentu S. Bernardini de Burgonono. Conu. XIII.

N E C minus commendanda venit illustrissimi Lazari Arcelij Valtidenensis Comititis deuotio, quàm præcedentium Comitum pietas. Cùm & is, ex eadem prorsus in

fus in Franciscanos Obseruantes singulari beneuolentia atq; affectu, hanc quoq; sacram ædem, beato patri Bernardino sacrâ, & à 12. fratribus incultam, ex domestico peculio, aliquantulum ab oppido Burgonouo, Placentinæ diœcesis 17. mensis Octobris, anno verò Domini 1450. à fundamentis erigi, breuissimiq; temporis successu omnibus suis numeris absolui curarit. Quæ quidem sacra domus plures nobis doctissimos patres, atq; grauissimos viros peperit: Reuerendum nempe (vt alios interim missos faciam) patrem de Valle, qui cum reuerendissimi patris fratris Francisci Lichetti non surdus auditor aliquando fuisset, post functum hac in Prouincia Ministeriatus Prouincialis munus, & in Romana curia Procuratoris officium, ad Generalis Commissariatus Citramontanæ familiæ dignitatem promoueri meruit: Atq; R.P. F. Aloysium Puteum, virum utiq; doctissimum, atq; vniuersi Ordinis Franciscani Generalē Ministrum: eiusq; vterinum fratrem, venerandum scilicet patrem Archangelum, agnomine sibi à voluntaria paupertate, quam accuratissimè coluit, ab omnibus indito Pannosum, vulgò verò lo stracciato, qui Hebraicæ linguæ peritissimus fuit, librumq; de nomine Iesu doctissimum, atq; alium apologeticum in fauorem illustrissimi Ioannis Pici Mirandulari Comitis, ex ea scientia, quam diligens discipulus ex doctissimi præceptoris, venerabilis scilicet patris fratris Georgij Veneti, atq; Harmoniæ mundi auctoris pectore hauserat, luculentissimè edidit.

De conuentu S. Mariæ montis Oliueti Castri Arquati. Conu. XIV.

CISTERCIENSIBVS quibusdā monialibus proprio monasterio, diuo martyri Dionysio sacro, quod illis non longè à Castro Arquato, Insuorum oppido, atq; Placentinæ diœcesis erat, ad instantes excellentissimi Francisci Sfortiæ eius nominis II. Mediolanensium Ducis, eiusq; oppidi Domini temporalis, atq; Arquatenfis communitatis preces, ex Nicolai V. Pont. max. iussu, legitimis tamen de causis, pulsus, alioq; migrare coactis, præfatum monasterium, ex apostolica eiusdem summi Pontificis auctoritate, in fratrum nostrorum ius, anno à Christo Seruatore nato 1452. cessit. Cumq; maiori ex parte ruinam minaretur, pijs Arquatenfium sumptibus, sub nouo tamen titulo sanctæ Mariæ montis Oliueti, auctum, refarcitum, mirumq; in modum collustratum extitit. Cuius ecclesiæ, ad deuotam illustrissimæ Catharinæ Sfortiæ, sanctæ Floræ nobilis Comitissæ petitionem, summus Pontifex Gregorius XIII. vt ex eius breui Apostolico, dato Romæ 7. Maij, anno 1576. Pontificatus verò sui anno iij. quod ab huius loci fratribus simul cum Apostolicis Nicolai V. literis custoditur, liquido patet, plenariam indulgentiam, in fauorem eam accedentium, singulis diebus festiuis Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, concessit: atq; summum eius altare sequenti priuilegio donauit, vt videlicet per Missarum sacrificium fidelium animæ è Purgatorio igne ibidem liberentur. Huius tandem loci fratres inquilini vicenarium numerum non excedunt.

De conuentu S. Francisci Plebis. Conu. XV.

CVM deuota foemina Antonia de Bonellis certam pecuniæ summā, ad vnius Franciscani conuentus ædificationem, ex testamento legasset, per deuotæ oppidorum Plebis, atq; Centi communitates, adiunctis his quæ desiderabantur, hoc cœnobium, Seraphico patri Francisco sacrum, & à 12. fratribus occupatum, ex Nicolai V. Pont. max. assensu, anno salutis humanæ 1452. aliquantulum à præfato oppido Plebe, in margine Rheni fluminis, dempto maiori facello, quod peculiaribus quorundam Centonum sumptibus constructum est, ædificari curarunt. Nec prius ab opere destiterunt, quàm eius ecclesia à reuerendissimo quodam Episcopo, cuius nomen nos omnino fugit, consecrata fuerit. Contigit autem sibi huiusmodi consecratio 16. Octobris, anno Domini 1519. Quicquid verò scripturarum ad huius loci negocium, ab his quæ dicta sunt, desiderari poterit, Centonicæ communitatis archiuis fidelissimè ministrabit.

A

De conuentu S. Francisci Mirandula. Conu. XVI.

MIRANDULA oppidum est, paruum quidem, sed cæterorum, immo & ciuitatum totius ferè Gallia Cispalinæ munitissimum, intra cuius ambitum ecclesia extat antiqua fatis, atq; à diuersis inhabitata. Primò quidem à sæcularibus sacerdotibus, deinde à Franciscanis Conuentualibus, ac tum demum ab eiusdem Ordinis Obseruantibus. Ad quos, illustrissimis huiusce oppidi Mirandulae Dominis temporalibus maximè supplicantibus, quorum etiam munificentia adiunctum sibi monasterium maiori ex parte constructum fuit, ex Calixti I I I. Pont. max. mandato, anno humanæ salutis 1455. vltimò deuolutum est, modoq; spectat. Huius loci ecclesia, quæ beatissimo patri Francisco dicata extitit, cuiusq; anniuersaria consecrationis dies 19. cuiusuis mensis Aprilis celebratur, plurimis, ijsq; elegantissimis mausolæis, in quibus plures ex illustrissima Picorum prosapia, eiusdemq; oppidi Mirandulae Domini temporales reconditi sunt, atq; altari quodam à Gregorio XIII. summo Pontifice, in fidelium defunctorum fauorem atq; refrigerium, priuilegiato, necnon & sequentibus sanctorum reliquijs exornatur: Videlicet capite sanctæ Hilariæ olim Cypri Reginæ, parte brachij sancti Ludouici Francorum Regis, ossibusq; sanctorum Iacobi minoris ac Thomæ Apostolorum, Stephani protomartyris, Antonij de Padua confessoris, vnus ex vndecim millibus virginum, Victorij Papæ & martyris, Eufemiæ virginis & martyris, vnus ex sanctis Innocentibus, Sergij Papæ, Eutropij, Cristinæ, atq; Mauritij Thebei martyris. Hunc quoq; locum, quem 14. fratres inhabitant, ab his sacrosanctis reliquijs, commendatissimum reddunt beati patres Raphaël Teutonicus, qui obiit anno 1494. atq; Innocentius de Carpo, cuius benedicta anima, anno Domini 1530. ad astra migravit. Hi ambo beati patres plurimis post mortem claruere miraculis, atq; hoc in eodem loco sepulti sunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Bononia. Conu. XVII.

BONONIENSES ciues, vt facilius, opportuniusq; fratrum Obseruantum operam, tum in sacris confessionibus faciendis, tum in concionibus audiendis, tum quoque in consilijs excipiendis, vt possent, à summo Pontifice Sixto I V. alterius Minoritici conuentus, propè muros, licet à parte exteriori, edificandi (distat namq; sancti Pauli locus, de quo supra, longiusculus à ciuitate) facultatem impetrarunt. Quamobrem tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemosynis, hunc conuentum Annunciationi sanctissimæ Dei genitricis Mariæ sacrum, quem 60. fratres incolunt, ad totidem passus à porta sancti Mammoli, anno à mundi redemptione 1475. erigi curarunt. Ad cuius quoq; promotionem Bentiuolia, Felcinia, atq; Mangiolia illustres familiæ Bononienses plurima contulerunt. In altera huius sacre domus capella beatæ Apolloniæ, miraculis omnino illustris, venerabile corpus sepultum est, cui sequentia carmina adiacent.

*Condita capsula est hac soror Apollonia dignè,
Quam, quæ iam fecit, firmant miracula sanctam,
Nupta prius ciui, sed post vidua ipsa mansit,
Francisci tandem sese veste induit almi.*

E Ad latus verò summi altaris dextrum, quod sacro decantando Euangelio destinatur, reuerendissimus pater frater Aloysius Puteus de Burgonouo, totius Minoritici Instituti Generalis olim Minister tumulatus existit: cuius sepulchrum sequens ornat epitaphium.

Frater Aloysius Puteus Burgonouanus, ex Minoribus Obseruantibus, hic situs est.

Quem omnes, qui aliquam eruditionis famam in familia sua attulerunt, magistrum, qui Rempublicam Franciscanam administrarunt, exemplū sibi præcipuum asciuerunt. Qui verò concilio Tridentino interfuerunt, quò ille à Pio IV. Pont. max. missus adfuit, utramq; doctrinæ & sapientiæ laudem mirifice comprobauerunt. Qui Prouincialia & Generalia munera tamdiu exercuit, tot Italia suggestus concionibus celebravit, Scotum tanta diligentia, & voce & scriptis explicuit,

vi vix

ut vix ullam horam vacuam, aut meditando, cum assidue ageret, aut agendo cum perpetuo meditaretur habuisse, videatur. Demum ieiunijs, vigilijs, peregrinationibus, studijs magis quam etate confectus, grauib. apoplexia, per quatuor annos, incommodis, diuexatus, Christianae patientiae nobile nobis exemplum reliquit.

Obijt ix. Nouembris MDLXXX. Aetatis suae anno LXXIII.

Tanto viro benemerenti frater Hieronymus Immolensis hunc P.

Cui, ut tanti patris in Religione progressus paucis perstringamus, haec adijcere libet. Quod videlicet, anno Domini 1541. huius Prouinciæ diffinitor institutus, atq; anno 1551. eiusdem Prouincialis Minister electus sit, ac anno 1563. Generalis Commissarius Citramontanæ familiæ ex patrum voto effectus, ad totius tandem Franciscani Ordinis Generalis Ministeriatus dignitatem, anno Domini 1565. ascenderit. De cuius etiam doctrina atq; scientia hæc tantum dixisse sufficiat: quod fuerit inter doctos doctissimus, atq; inter Scotizantes subtilissimus, quodq; continuis suis laboribus, lucubrationibus, atq; prælectionibus, plurimos, eosq; doctissimos discipulos post se reliquerit.

De conuentu S. Mariae de Angelis Buxeti. Conu. XVIII.

BVXETVM Cifalpinæ Galliæ oppidum est, attinetq; sub Marchionatus titulo, ad illustrissimam Palauicinorum familiam, cuius deuotissimi Marchiones Ioannes Ludouicus eius nominis primus, atq; eiusdem vterinus frater Pallauicinus, cum maximo Minorum Obseruantum desiderio tenerentur, à summo Pontifice Sixto IV. suppliciter petierunt, quatenus meditantibus sibi Franciscani vnius conuentus constructionem, annuere dignaretur. Quo tandem pro votis, quemadmodum ex quadam eius bulla 15. mēsis Octobris, anno Domini 1474. data, hocq; in loco asseruata, liquidò constat, annuente, hanc sacram ædem, quam ut plurimum 15. fratres incolunt, in honorem benedictæ semperq; Virginis Mariæ de Angelis, intra præfati oppidi Buxeti septa, communibus sumptibus, atq; comptè satis, circa eadem tempora à fundamentis ad verticem vsq; ædificari, perficiq; curarunt.

De conuentu SS. Ceciliae & Margaretae Mutinae. Conu. XIX.

CONSTITERAT olim extra Mutinam, Romanorum olim coloniam, atq; Cifalpinæ quoq; Galliæ in Flaminia ciuitatem, quoddam monialium Benedictinarum coenobium, in honorem sanctæ Cecilie erectum, quod tamen ab eisdem derelictum, in monachorum diui patris Benedicti præfata ciuitatis potestatem, sub Martino V. Pont. max. anno Domini 1428. transijt. A quibus tandem, ne sic desertum pessum ire contingeret, ad nostrates, tum ex eorundem monachorum, tum quoq; ex Mutinensis fenatus consensu, deuolutum est. Cuius quoq; liberalitate, & munificentia, maiori ex parte refarcitum, siue potius restructum, atq; in multò meliorem, commodioremq; formam, restructum extitit. Cumq; ibidem quietissimè, atq; commodissimè (erat enim elegantissimus amoenissimusq; locus) pauperculi fratres, ad illustrissimi Ferrariensium Ducis Herculis huius nominis II. vsq; tempora, commorati fuissent, ipsius iussu, quod munitioni Mutinensis ciuitatis is locus negotium faceffere videretur, quodq; bella in Italia passim exercerentur, eo demolito, aliò commigrare compelluntur. Quibus per incertas sedes errantibus summopere compatiens deuotus, simul atq; pius Antonius Boninus mutinensis canonicus, atq; ecclesiæ S. Margaretae eiusdem ciuitatis Parochus parochiale sibi creditâ ecclesiâ ipsis tradendam, atq; in monasteriū transferrendâ curauit. Quam tamen illi, absq; apostolicæ Sedis auctoritate, acceptare renuerunt. Accedente verò postmodum Pauli III. Pont. max. assensu, cuius bulla 8. Maij, anno Domini 1538. hac de re data adhuc extat, eam & acceptarunt, & ex liberalissimis reuerendissimi Antonij Fiordibellij, Lauellensis Episcopi, eiusq; vterini fratris Ludouici Fiordibellij nobilissimi Mutinensis, atq; piorum aliorum ciuium eleemosynis, suis vsibus adaptarunt. Sed cum præ vetustate ad terram vergeret, facultasq; tum summi Pontificis Gregorij XIII. tum quoq; eorum qui desiderari poterant, præ manibus adesset, ea demolita alia no-

A alia noua, in sanctarum Cecilie atq; Margarete honorem, multo augustior multoq; elegantior constructa, atq; edificato iam monasterio annexa fuit. Coram summo huius ecclesie altari, honesto quodam in sepulchro, humata iacent prefati reuerendissimi Episcopi Lauellensis, eiusq; fratris corpora. Extat quoq; deuotissima quedam beatissime Virginis imago, a prefato reuerendissimo Lauellensi Episcopo dono data, quam pictor quidam clanculo, ex ea qua Romae apud sanctam Mariam maiorem religiosius colitur, ad viuum extractam, sibi contulerat. In Minoritica vero patrum huiuscemeterii ciuitatis Conuentualium ecclesia, Seraphico patri Francisco sacra, corpora venerabilium patrum Gerardi, Predicatoris eximij, atq; Thomae de Ferignano, totius Ordinis Generalis aliquando Ministri, & Patriarchae Gradensis, necnon Episcopi atq; Cardinalis Tusculani, in pace quiescunt: quorum animae, ob eorum eximias virtutes, singularēq; sanctitatem, inter beatos ab omnibus beari existimantur. Commorantur hoc in loco 15. fratres:

De conuentu S. Apollinaris Rauennae. (conu. XX.

R A V E N N A, Sabinorum olim Colonia, ciuitas est Aemilie antiquissima, atq; ad Maris Adriatici litus posita, quam Deus opt. max. tantoperè dilexit, vt ad eam beatum Apollinarem martyrem gloriosum, nec non principis Apostolorum Petri discipulum, Episcopum, atq; sanctissimi sui Euangelij praekonem destinauerit, sibiq; vndecim Archiepiscopos, nempe Calocerium, Elexadium, Martianum, Dasum, Adesefim, Marcellinum, Portum, Proculum, Liberium, Seuerum, atq; Agapitum, quorum omnium corpora sub summo matricis eius ecclesie altari honorifice sepulta sunt, diuino numine in columbe specie afflante, successiue perficiendos voluerit. Extra istius

C ergo vrbis moenia Minores Obseruantes locum quendam, sub titulo sancti Mamonis, ab anno Dominicae Incarnationis 1488. vsq; ad annum 1512. occuparunt. Sed eo, ob frequentes militum incurfus atq; molestias, derelicto ad sancti Apollinaris ecclesiam, intra eiusdem ciuitatis muros, a patribus Benedictinis concessam, se transtulerunt, monasteriumq; ex summi Pontificis Leonis X. indulto, cuius diploma, datum Romae 6. Iulij, Pontificatus vero eiusdem anno primo, adhuc extat, atq; ex prioris derelicti loci materia, fauentibus sibi Rauennatum eleemosynis, accommodè satis edificatum, sibi annexuere: in quo & vsq; in hodiernum diem, sub eodem beati Apollinaris titulo, (retinet siquidem ecclesia nomen antiquum) perseuerant. Non erit abs re (puto) si aliquid de structura huius ecclesie, eiusq; magnificentia in medium adduxerimus: cum (nisi me mea fallat opinio) reliquis Franciscanis domibus celebrior sit. In nititur siquidē 24.

D marmoreis columnis, quarum quelibet altitudinis 10. cubitorum, & latitudinis 2. est, forinsecusq; 13. quoq; ferè similibus columnis exornatur. Intrinsecus verò pulcherrimis picturis atq; imaginibus museatis, ita ex tessellis segmentisq; coagmentatis, vt ipsissimam rem tanquam penicillo depictam repraesentet, elegantissime collustratur. Quamobrem ipsam vel sacrum, vel concionē audituri ingredientiē sapius proposito frustrabantur. In huius autem ecclesie fundatore non omnes conueniunt. Alij quidem opinantibus eam à Iustiniano Imperatore, eiusq; coniuge Theodora fabricatam esse: quibus eorundem simulacra portę principaliori imminetia, affabreque opere museato aptata, astipulari videntur. Alij verò asserentibus Theodoricum, Gottorum Regem, eius authorem extitisse: quibus sequentia verba, in maiori sacello olim scripta, licet modò prae

E vetustate oblitterata, consentiunt. Theodoricus Rex, Gottorum fundauit hanc ecclesiam in nomine Domini nostri Iesu Christi. Quicquid tamen sit, eam ante mille & sexaginta annos exordium sumpsisse, beatoq; Martino dicatam aliquando fuisse, à sui videlicet principio ad id vsq; tempus, quo Ioannes VII. huiusce ciuitatis Archiepiscopus corpus beati Apollinaris, à quo & nomen acquisiuit, ex loco, vbi prius sepultum fuerat, ad hanc sacram aedem transtulit, certissimum est. Inter cetera verò quae hanc ecclesiam illustriorem reddunt, principem locum obtinent sanctorum Apollinaris martyris eius patroni, atq; Rauennatum Antistitis, & Ioannis Papae & martyris corpora, quae quodam in marmoreo, antiquo, atq; deaurato sepulchro recondita conseruantur: in quo & plumbea tabella, sequenti titulo insignita, olim inuenta fuit. In hoc sarcophago requiescit corpus beatissimi, & sacratissimi Apollinaris martyris Christi, collo-

catum à Ioanne Archiepiscopo. Præfato autem sepulchro binæ arcule lignæ sancto-
rum reliquijs refertæ, atq; vas quoddam martyrum sanguine plenum, qui quidem
adeo rubescit, vt recentissimus omnino videatur, & sancti Sauini Episcopi & marty-
ris corpus, quod cum diu incognitum sub terra latuisset, anno Domini 1266. ex reue-
latione reuerendissimis pariterq; pientissimis Richelmo Episcopo Liuiensi, atq; Phi-
lippo Rauennati Archiepiscopo facta, exhumatum, atq; ad sanctæ Catharinæ sacel-
lum, debito cum honore, translatum est, supposita sunt. Atqui diui Appollinaris ca-
put his carminibus exornatum summo altari superstat.

Martyris à Petro missi caput Apollinaris est;

Qui Antistes hac primus in vrbe venit

Adiacent quoq; sibi Elisei Prophetæ caput, quod ab vrbe Roma Rauennam à præfa-
to diuo Ioanne summo Pontifice ac martyre translatum asseritur: & superior pars cra-
nij sancti Sauini Episcopi & martyris, & quædam sanctorum Clementis Papæ & mar-
tyris, Antonij Archiepiscopi Florentini Ordinis Prædicatorum, Petri atq; Marcellini
martyrum ossa, insuper & eiusdem Ioannis Papæ & martyris caput, ad cuius basim se-
quentia carmina apposita sunt.

Pontificis sacrum caput esse Ioannis,

Qui hic pro Christo in carcere obiit.

Has vltimas sanctorum reliquias illustrissimus Cardinalis de Urbino, vrbis Rauennæ
Archiepiscopus, atq; totius Ordinis Minorum Protector, ex huius loci sacristia, vbi
prius conseruabantur, ad summum altare, anno Domini 1567. transferri iussit. Qui-
bus etiam sequentes, quæ anno 1579. in quodam huius ecclesiæ muro casu repertæ fue-
runt, adiunctæ sunt. Nempe ex ossibus sanctorum Gregorij Papæ, Sebastianiq; marty-
ris: atq; pars vestis beatissimæ Virginis Mariæ. Inuisere tandem licet hac eadem in ec-
clesia, quam frequentius 20. fratres religiosi excolunt, marmoream quandam sedem,
cui sanctus Gregorius Papa, dum sacros Ordines initiandis conferret, in Pontificali-
bus confidebat.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Immola.

Conu. XXI.

CVPIENTIBVS ex animo Immolensibus ciuibus domum aliquam Francisca-
nis Obseruantibus apud se edificare, pungentissimum addidit calcar illustrissima,
nec non deuotissima domina Marfilia Pia, cum, ad huius præmeditati operis exequu-
tionem, domum, fundiq; partem, ex testamento, legauerit. Quamobrem impetrata,
anno Dominicæ Natiuitatis 1476. à Sixto IV. Pont. max. cuius tunc partes erant, fa-
cultate præfati ciues, super erogatis ijs quæ desiderari poterant, ex publicis facultati-
bus, conuentum hunc beatissimæ Virgini Mariæ sacrum, non procul ab Immola,
quæ Flaminia ciuitas est, circa eadem tempora, construi, perficq; curarunt. In
cuius ecclesia imago quædam præfatæ genitricis Dei Mariæ antiqua fatis, sed deuotif-
sima, erecta consistit, ad cuius inuocationem plura, eaq; mirabilia beneficia, quorum
vnum aut alterum hic subiiciemus, Immolensibus misericors Deus præstare dignatus
est. Cum enim Immolensis ciuitas, anno Domini 1468. fame, peste, atq; bello labora-
ret, solemni ad eam facta supplicatione, ipsius fauore liberata est. Et anno 1529. dum
pestis iterum sæuiret, atq; processionaliter die 10. Maij per omnes vicos ciuitatis cir-
cumferretur, quotquot eo morbo afflictabantur, ad eius contuitum perfectam sospita-
tem consequuti sunt. Vnde & in gratiarum actionem huiusmodi appendicem sibi ap-
poni curarunt Immolenses.

*Alma Virgini iterum recepta gratia, ob pestis ac penuriæ liberationem, omnis populus Immo-
lensis, tanta rei non immemor, & ad posteros in huius Virginei sacelli reuerentiam magis exci-
tandos, tabellam hanc deuotissimè dedicauit. MDXXIX. x. Majj.*

Potitur locus hic, ex indulto Gregorij Papæ XIII. concessio 5. Augusti, anno Domi-
ni 1579. huiusmodi priuilegio, vt in altari beatæ Mariæ Virginis per Missarum celebra-
tionem fidelium defunctorum animæ ex Purgatorij poenis eruantur. Occupatur hic
locus ab 18. fratribus.

De conuentu

A *De conuentu S. Francisci Cotiniola.*

Conu. XXII.

QUEM ADMODUM ex quadam bulla Sixti IIII. Pont. max. data 4. Octobris, anno Domini 1483. Pontificatus verò eiusdem anno 13. edocemur, dum beatus pater Angelus de Clauasio familiæ Obseruantis Franciscanæ Cismontanum ageret Generalem Vicarium, prædicti fratres, obtenta à præfato summo Pontifice facultate, hūc conuentum seraphico patri Francisco sacrum, ex fidelium eleemosynis, Cotiniolæ, circa eadem tempora, ædificari curarunt. Cuius quidem ecclesiam, per deuoti cuiusdam Ioannis Roccij Notarij publici peculiaribus sumptibus constructam, reuerendissimus quidam Petrus, Interamneñ. Episcopus, die 14. Aprilis, anno Domini 1495. in honorē beati patris Francisci, cū prius beatissimæ Mariæ de Angelis dicata esset, consecrauit. Cum beatus pater Antonius Bonfadinus Ferrariensis, ante huius loci constructionem, Cotiniolæ, anno salutis humanæ 1482. mortem obiisset, atque in maiori ecclesia à secularibus sacerdotibus sepulture traditus esset, ad hoc tēplum de nouo ædificatum, post longam diglotionem, licet ipsis sacerdotibus inuitis ac renitentibus, trās latus, sepulchroq; quodam marmoreo, cui & sequens epitaphium incisum est, recōditus fuit.

D. O. M. ac diuo Antonio Ferrariensi.

Hoc Bonfadini saxo pia busta teguntur

Antonij, hic visit sancta sepulchra Dei,

Confessorq; fuit Domini, verbumq; Tonantis

Edocuit populos, Christicolasq; fidem,

Pro meritis, heu quanta facit miracula diui

Francisci miles, venit in astra poli.

Claruit præfatus pater Antonius plurimis miraculis, tum in vita, tum etiā in morte. Nam & viuens ad crucis signum factum, cuiusdam pueruli brachium consolidauit, & mortuus innumeris mortalibus, diuersis morbis laborantibus, integrā sospitatem restituit. Et cū quidam secularis sacerdos alterius quoq; sacerdotis defuncti, sibiq; amicissimi, corpus in eiusdem beati patris sepulchro commodius cuperet humatum, beati Antonij corpus inde extrahi, atq; in profluentem contiguam aquam projici imperat: quod tamen adeò immobiliter terræ adhæsit, vt nec ab ipso, nec à sollicito pollinctore dimoueri potuerit. Quod ille miraculo (vti par erat) tribuens, ipsum intactum, atq; loco immotum reliquit. Ex hoc cœnobio, quod frequentius 12. fratres incolunt, prodire olim venerabilis pater frater Albertus Marchesius à Cotiniola, vir sanè doctissimus atq; in sacra pagina versatissimus, qui & Centiloquium pulcherrimum edidit, typisq; mandauit, & moriens hoc in eodem loco, anno 1531. sepultus est: & insignis pater frater Bonauentura Brachius etiam à Cotiniola, qui & Quadragesimale quoddam à se diligentissimè elaboratum prælo dedit.

*De conuentu Annunciationis seu sanctæ Mariæ de Gratijs apud
Castrum Lauri.*

Conu. XXIII.

VT ex Epitaphio quodam colligere potuimus, locus hic, qui & binomius (vt ex titulo patet) est, atq; 18. fratribus deseruit, primum sui authorem agnoscit illustrissimum Ioannem Ludouicum Palauicinum, ob cuius tamen immaturam mortem, cum imperfectus remansisset, ab illustrissimo Rolando Palauicino, huius nominis II. absolutus est, ideoq; humandis nobilissimæ Palauicinicæ stirpis heroibus, peculiari iure, deseruit, prout ex diuersis mausoleis, in sanctissimæ Conceptionis sacello satis curiosè erectis, manifestum euadit. Quorum quanta fuerit in Deum pietas ex præsentī saltem elogio alteri eorum inciso facile quis noscet.

*Palauicinorum stirpe Rolandus, vixi, peccaui, dolui, cessi natura, anno Domini MDIX.
mensē Nouembris die xviij. Anima pia beneuole succurrite, breui memores, & vos morituras.*

Huius itaq; conuentus ecclesia, quæ anno Domini 1495. vltimam artificis manum experta est, à reuerendissimo quodam Fabricio, Placentino Episcopo, anno Dominicæ incarnationis 1499. mensis verò Ianuarij die 25. in honorem Annunciationis gloriose

A a . 2 Virginis

Virginis Mariæ consecrata extitit: à quo & quadraginta dierum indulgentiam, in fa-
uorem eam anniuersario dedicationis die accedentium, obtinuit, atq; sequētes sancto-
rum reliquias dono accepit: quasdam scilicet particulas spongię Christi Domini, veli
beatę Virginis eius matris, sacri sanguinis præcursoris eiusdem, ossiumq; sanctorum
Andrę Apostoli, Marię Magdalenę, Stephani prothomartyris, Cypriani martyris,
Iustinę martyris, atq; Artemij quoq; martyris, nec non habitus beati patris Francisci.
Honestatur præterea sacra hæc ædes corpore beati patris Nicolai Mirandulensis Frā-
ciscani, qui plurimis post mortem miraculis claruit.

De conuentu S. Francisci Vitelliani.

Conu. XXIIII.

VITELLIANVM, quod & vulgò Viadana, Cremonensis quidē diœcesis est,
sub imperio tamen sereniss. Mantuanorum & Montisferratensium Ducis, Padoq;
celebri flumine alluitur. Eius igitur communitas siue senatus, cū Minoribus Obser-
uantibus summopere afficeretur, à summo Pontifice Alexandro VI. instantissimè pe-
tijt, vt sibi quoque, sicut & alijs, conuentum illis apud se construere liceret. Quo tamen
pro voto annuente (quemadmodum ex eius diplomate dato anno Domini 1492. mēsis
verò Septembris die 13. Pontificatus autem eius anno viij. facillimè constat) hanc sa-
cram domum 15. fratribus continendis omninò accommodam, in honorem B.P. Frā-
cisci, è præfati oppidi Vitelliani vestigio, atq; ex communibus facultatibus, maiori ex
parte, ædificari curauit. Dixerim autem maiori ex parte, quòd plures oppidani pecu-
liares eleemosynas, ad eiusdem operis promotionem, liberalissimè contulerint: quodq;
etiam illustrissimus Franciscus Gonzaga, Mantuanus Marchio, ob innatam in Franci-
scanam familiam animi propensionem atq; beneuolentiā, fundum iusto pretio à Ca-
lefforum familia emptū, ad ipsos conuētus, simul & ecclesię ædificationem, elargitus sit.
Quę tamen à reuerendissimo Luca Seriate, Cremonensi Episcopo, anno Domini 1515.
die verò mensis Nouembris 4. consecrata extitit. Ex hoc loco prodijt pater ac frater
Hieronymus Menghius Franciscanus, qui librum, cui flagellum dęmonum titulus est,
ad eosdem exorcizandos, atque ex fidelium corporibus pellendos, Latino sermone
composuit, atque quoddam artis Exorcisticę compendium vulgari lingua edidit.

De conuentu S. Marię de Campo Placentiæ.

Conu. XXV.

SI omnes sua essent sorte contenti, nullusq; auaritię, atq; Luciferinę cuidam ambi-
tioni intenderet, non dubium quin miseri mortales, profligatis bellis, & contentio-
nibus, plurimisq; alijs incommodis ablegatis, summa pace, summa quiete, atq; sum-
ma tandem animi tranquillitate potirentur. Sed dum vnusquisq; in alterius substantiā
inhiat, suosq; fines dilatare studet, cōtenditq; eliminatur pax, exulat quies, atrocis-
simaq; bella succedunt: Quod vel hinc coniectare licet. Cū enim Minores Obseruan-
tes, extra portam sancti Raymundi Placentinę ciuitatis, monasterium quoddam, si-
mulatq; ecclesiā satis augustam, atq; affabrè cōstructam, sub inuocatione beatissimę
Marię de Nazareth, plurimis annis quietissimè inhabitassent, dissidentibus tamen in-
ter se Italis, atque cruento per minorem Hesperiam bello grassante, præfata domus, ne
ciuitatis munitioni detrimento aliquando esset, sub Clemente VII. Pont. max. anno sa-
lutis humanę 1527. solo æquata est. Fratres verò eius incolę, ne per incertas sedes va-
gari cogerentur, protinus ad parochiam sancti Alexātri, intra eiusdem ciuitatis mœ-
nia sitam, sibiq; vltro oblatam, se transfulerunt. Quam tamen minus illis satisfacien-
tem, anno Domini 1528. empto prius pro futura habitatione sanctę Monicę mona-
sterio, atq; alteri sanctorū Ioannis & Pauli adiuncto, deferere coacti sunt. Cumq; inibi
quietius morarentur, sub Paulo III. summo Pont. ab illustrissimo & excellentissimo
Petro Ludouico Farnesio, primo Placentię antiquissimę Gallię Togatę ciuitatis Duce,
vt ipsum Canonicis Regularibus diui P. Augustini in alterius compensationem, quod
ab illis pro arcis constructione abstulerat, inhabitandū traderet, inde quoq; deturba-
ti sunt. Quamobrem Placentinus senatus afflictis fratribus summopere compatiens,
templum beatissimę Marię de Campania, vallo ciuitatis circumscriptum, illis, anno
Domini 1547. tradendum curauit. Quod & ipsi gratanter acceptantes, in pulchrū mo-
nasterium,

A nasterium, (de quo impreſentiarum nobis fermo eſt) atq; 40. continēdis fratribus aptiſſimum, ex diuerſis eleemoſynis promouerunt. Non tamen deſuēre, qui eos inde quoq; amotos cupierint: quibus nihilominus Pauli III. Iulij quoq; III. ſummorum Pontificum, atq; eiufdem Petri Ludouici Ducis, nec non & illuſtriſſ. Ferdinandi Gonzaga Mediolanenſis Gubernatoris auctoritas, atq; fauor fratribus exhibitus, reſtitit. Huius loci eccleſiam commendatiſſimam omnino reddunt quādam beatiffimæ Virginis Mariæ imago, ad cuius inuocationem Deus opt. max. plura miracula edidit, innumeraq; beneficia mortalibus confert, atq; Urbani I I. Pont. max. euentus. Dum enim is pro Eudoxia eius matre deſuncta, non longē ab eius ſepulchro, Miſſam de beata Virgine, hac in eccleſia celebraret, impræmeditatē præſatio, ex impulſu (vt credere licet) ſpiritus ſancti, addidit illud: Et te in ueneratione beatæ Mariæ ſemper Virginis collaudare, benedicere, & prædicare &c. & ab eo temporis, ex eiufdem Urbani inſtitutione, Miſſis de eadem beata Virgine peculiariter additur. Conſtitit olim iuxta hunc locum ædícula quādam in ſanctarum virginum & martyrum Anaſolix, atq; Victoriæ honorem erecta, in qua & earum corpora condita erant: ſed cū ædificādo monaſterio impediēto eſſet, ex indulto Iulij I I. Pont. max. dato Romæ 25. Maij, anno 1551. diruta eſt, atq; præſata corpora ad honorificum ſibi paratū hac in eadem eccleſia ſacellum trāſſata ſunt. Quarum hitoriam paucis hic perſtringere minimē nos pigebit. Fuēre igitur hæ ſacræ virginēs Romanæ, ſibiq; inuicem amiciſſimæ, quarum Anaſolia, cū eſſet Chriſtiana, Victoriæ adhuc Gentili, quatenus ſacro regenerationis lauacro intingi, atq; perpetuam uirginitatem ſeruare uellet, pro uiribus ſuadebat: quod cum Anaſolia ſe facturam, ſi uirginitatem connubio præſtantiorem oſtenderet, polliceretur, aſtitit Angelus binas coronas, alteram quidem auream, alteram uerò plumbeam, manu geſtans, qui & dixit. Quemadmodum aurum plumbo præſtat, ita & caſtitas coniugio eminentior, excellentiorq; eſt. Quibus auditis Victoria Chriſtianorum albo aſcribi uoluit, & Religionem Chriſtianam publicè profiteri, qua propter uirginitatem Chriſto ſponſo deuouens ſimul cum Anaſolia illuſtre martyrium, pro tanti ſponſi amore, ſub Decio Imperatore ſubire non timuit. Eſt etiam hac in eadem eccleſia puteus quidam, in quo plura ſanctorum martyrum corpora, ab impijs Chriſtianæ Religionis perſecutoribus occiſa, proiecta fuēre: vnde & ad tempus quoddam oleum conſouēdis lampadibus commodiſſimum, atq; diuerſis fidelium infirmitatibus ſanādis omnino mirificum, ſcaturijt: quod tamen, humanæ auaritiæ demeritis id exigentibus, quæ in tantam dementiam proruperat vt id, ſumpto pretio, etiam curandis brutis animalibus applicaret, à plurimis diebus emanare ceſſauit omnino. Altare maius hoc ſingulari priuilegio, ex indulto ſummi Pontificis Gregorij XIII. dato Romæ 20. Martij 1577. quod in archiuo adhuc perſeuerat, foeliciffimè gaudet, vt per Miſſarum ſacrificia fidelium deſunctorum animæ à Purgatorij penis liberentur. Tanta eſt deniq; fidelium ad præſatam glorioſæ Virginis imaginem, atq; ad hanc ſacram domum deuotio, vt etiam Clemens VII. Pont. max. ſe ei, tempore Romanæ cladi, dum in Adriani mole graui obſidione, anno Dñi 1530. à Cæſareo Caroli V. Imperatoris exercitu præmeretur, ex voto deuouerit: prout eius effigies ibidem appenſa ſatis indicat.

De conuentu S. Franciſci Brexilli. *Conu. XXVI.*

E CREDIDERIM hunc conuentum, qui propè Brexillum, Inſubriæ oppidum, ex diuerſis fidelium eleemoſynis 25. menſis Iunij, anno Dominicæ Incarnationis 1518. ſub R. P. F. Chriſtophoro à Forliuio, totius Franciſcani Inſtituti Generali Miniſtro, ex apoſtolica tamen Leonis X. Pont. max. auctoritate, à fundamentis erigi cepit, ijsdemq; ſubſidijs temporis decurſu abſolutus eſt, atq; eius eccleſiam, quæ poſt ſeptennium elapſum, nempe 15. Decembris, anno Domini 1525. à reuerendiſſimo quodam Fauentino Epifcopo conſecrata extitit, ſanctiſſimæ ſemperq; Virgini Mariæ de Angelis dicata fuiſſe, ſed ab indocto vulgo, quod rem tantum iuxta eius ſuperficiem conſiderat, à Franciſcanis fratribus eius habitatoribus beati patris Franciſci nomine poſtea paſſim appellitata. Vnde factum eſt, vt modo ab iſtis ſanctæ Mariæ de Angelis,

modò verò ab illis beati Francisci domus, tum in scripturis, tum quoq; inter loquen- A
dum, nuncupetur. Conuiuiunt hoc in monasterio 10. fratres.

De conuentu S. Sebastiani Sabiniani.

Conu. XXVII.

PIA communitas Sabiniana mercedem à Deo opt. max. ob eius in pauperes Fran-
ciscanos Obseruantes pietatem atq; beneuolentiam, receptura, hoc monasterium 8.
continendis fratribus capacissimum, simul atq; ecclesiam beato martyri Sebastiano sa-
cram, circa annum à partu Virgineo 1521. ex communibus redditibus atq; prouenti-
bus, non procul à Sabiniano communi, atq; Galliae Cisalpinæ, oppido, illis ædificari
curauit. A quibus tamen interim, siue in sacris confessionibus excipiendis, siue alijs
in munijs sibi ex religioso debito ad populum incumbentibus, tanti beneficij vices,
pro modulo, recipit. B

De conuentu S. Rochi Meldola.

Conu. XXVIII.

DE C R E V E R A T illustrissimus Leonellus Pius, huius nominis secundus, cuius
ad Franciscanos affectus incredibilis fuit, integrum conuentum, simul atq; eccle-
siam diuo Rocho sacram, quem sibi peculiarem patronum elegerat, ex domesticis fa-
cultatibus, non longè à Meldola Vmbriæ oppido, sibiq; subiecto, vt simul & subdito-
rum saluti prospiceret, atq; itinerantibus fratribus de opportuno hospitio prouideret,
ædificare. Sed ne id pro voto efficeret, immatura eius mors impedimento fuit. Cum igitur
alterum, nempe ecclesiam, à qua opus, anno Incarnationis Dominicæ 1521.
exorditus fuerat, præstitisset; alterum, idest conuentum, ex hac vita decedens fra-
tribus, ex eleemosynis non absq; immenso labore acquisitis, absoluendum reliquit: C
quem 8. fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs montis Clericuli. Conu. XXIX.

Q V I S Q V I S ille huius Bononiensis Prouinciæ pater aut frater fuerit, qui tran-
quillitatis audius, Deo opt. max. foelicius inseruire cupiat, hunc conuentum Se-
raphico patri Francisco sacrum, ac longiusculus à pago monte Clericulo, Parmensis
diocesis, atq; Appenino monti vicino, situm accedat, & suis votis factum satis expe-
rietur. Est enim is locus quietus, commodus, & ab hominum frequentia semotus;
quem tamen illustrissimus Marsilius Torellius, montis Clericuli Comes, pro sua in
Franciscanam familiam beneuolentia, proprijs sumptibus, circa annum Dominicæ
Natiuitatis 1530. ex indulto Clementis VII. Pont. max. maiori ex parte promouit, D
atq; R. P. F. Paulus Pissotus, post functum Generalis Ordinis Minorum Ministeriatus
officium, pro sui habitatione, vsq; ad vltimum vitæ halitum delegit. In cuius tandem
sacrario fragmentulum quoddam eius columnæ, ad quam Apostolus Paulus alligatus
cæsusq; fuit, & aliquot crines beati patris Francisci, nec non & pars linteoli, quo pro-
fluentem ex sacro laterali stigmatæ sanguinem idem abstergere assueuerat, fidelissimè
asseruantur. Continet hic locus 8. fratres.

De conuentu S. Petri Centi.

Conu. XXX.

C E N T V M oppidum est inter Ferrariam Circumpadanam, atq; Bononiam no-
bilissimas ciuitates situm: in quo conuentus hic Apostolo Petro sacer, expensisq;
per deuoti magnificiq; Ioannis Spadacini Centonenfis, ex indulto tamen summi Pon-
tificis Pauli III. circa annum Dominicæ Natiuitatis 1539. maiori ex parte constructus, E
atq; à R. P. F. Clemēte Moneliano, tunc Bononiensis Prouinciæ Ministro (de quo supra)
reliquis huiusce Prouinciæ conuentibus adiunctus, surrigit. Quem tamē patres, præfato
anno 1539. occupantes, ex acquisitis eleemosynis oībus suis numeris absolui, perficiq;
maxima diligentia, atq; sollicitudine curarunt, ita vt 14. fratres commodissimè capiat.

De conuentu S. Luca Cremona.

Conu. XXXI.

P R Æ E X T I T E R A T olim intra Cremonæ ciuitatis mēnia parochialis quēdam
ecclesia, diuo Euangelistæ Lucae sacra, quam Franciscani fratres Amadei, ex con-
cessione

A cessione Clementis VII. Pont. max. sibi anno à Christo nato 1532. facta, suis vñibus adaptantes, cæterorum locorum Prouinciæ sancti Petri montis Aurei albo ascripserunt. Qua tamen Prouincia, ex decreto summi Pontificis Pij V. dissoluta, fratribusq; ipsius in Regularem Franciscanorum Obseruantiam transire compulsis, præfata ecclesia cum adiuncto sibi monasterio, anno reparationis humanæ 1567. in huiusce Bononiensis Prouinciæ ius concessit, atq; ab 18. eiusdem fratribus inhabitatur. Extat non procul ab huius ecclesiæ foribus quædam Saluatoris nostri, è sepulchro exilientis, imago, ad cuius inuocationem, ab anno 1524. vsq; in præsentem diem, plura eaq; mira beneficia confluentibus in necessitate fidelibus Deus opt. max. præstare dignatur.

De conuentu S. Mariae de Gratijs propè S. Secundum. Conu. XXXII.

B PERTINUIT quoq; olim locus hic sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs sacratu, ac vnico tantum milliari ab oppido sancto Secundo distans, quo 18. fratres commodissimè vtuntur, ad eosdem patres Amadeos: cùm ab illustrissimo Petro Maria de Rubeis, huius nominis primo, atq; eiusdem oppidi sancti Secundi Comite, ex familiaribus facultatibus, ad eorum vñum, & habitationem constructus fuerit. Sed anno à mundi redemptione 1567. ex præfati Pij V. Pont. max. mandato, quemadmodum & præcedens, ad Obseruantes huius Prouinciæ patres deuolutus, ac reliquis monasterijs annexus est. Cuius ecclesia altari quodam, pro eruendis ex Purgatorij poenis per Missarum sacrificium fidelium animabus, priuilegiato, ex facultate Gregorij XII. Pont. max. facta anno Domini 1580. gaudet.

C *De conuentu S. Francisci Gualtalla. Conu. XXXIII.*

G VASTALLA Circumpadanum oppidum ad Padi celeberrimi torius Italiæ fluiui ripam situm est, attinetq; ad excellentissimi Principis, simulatq; strenui Ducis Ferdinandi Gonzaga successores. Intra cuius septa moniales quædam Ordinis beati patris Augustini conuentum olim incoluerant: quem tamen, eis aliò transmissis, illustrissimus Cæsar Gonzaga, præfati Principis Ferdinandi pientissimus filius, quòd ex intimo corde Franciscanis Obseruatibus afficeretur, suis sumptibus ampliari, & in multò meliorem formam, ad eorum vñum, redigi curauit. Cui etiam, ex apostolico summi Pontificis Pij V. indulto 7. Nouembris anno 1571. Romæ, dato pinguisimam, eamq; annuam eleemosynam, pro occurrentibus necessitatibus ex testamento reliquit. Inhabitatur hic locus 14. fratribus.

D A præcedentibus monasterijs sunt quoq; huius Prouinciæ patribus tria hospitia fratribus itinerantibus excipiendis satis accommoda. Alterum quidem Arimini sub inuocatione sancti patris Bernardini. Alterum Florentiolæ (de ea, quæ inter Parmam & Placentiam famosas Galliæ Cisalpinæ ciuitates sedem obtinet,) sub titulo Seraphici patris Francisci. Tertium verò & vltimum apud oppidum, cui sancti Petri Castellum nomen est. De quibus, quòd nihil memoratu dignum occurrat, hæc tantum dixisse sufficiat. Quod videlicet primum, ex Sixti IV. summi Pontificis auctoritate, Ariminensum sumptibus, & secundum ex Leonis X. Pont. itidem max. concessione, atq; ex oppidanorum facultatibus, sed Tertium, apostolica quoq; sibi facultate fauente, ex oppidi sancti Petri fidelium eleemosynis, constructa ædificataq; sint.

E *De monasterio monialium Corporis Christi Bononia. Mon. I.*

MONASTERIVM est monialium de prima (vt aiunt) beatæ virginis Claræ Regula, sub inuocatione Corporis Christi, Ferrariæ, in quo à sui origine tanta viguit sanctitas, tanta religio, tantus mundi contemptus, ac tantus primæ illius Clarissarum institutionis nitor, vt omnes circumquaq; vicinas ciuitates, præcipuè verò Bononiensem in sui amorem, atq; desiderium, aut certè alterius sibi similis facillè pellexerit. Quam obrem Bononienses ciues Illustrissimi Cardinalis Bessarionis, apostolici tunc Bononiensis, atq; totius Æmiliæ legati opera vsi, à Calixto III. Pont. max. similis apud se erigendi monasterij facultatem impetrarunt. Qua deniq; freti Abbatiam diuo Christophoro sacram, murisq; eorum ciuitatis cinctam, atq; non ita capacem, ex publicis facultatibus

facultatibus, anno humanæ salutis 1455. in opportunum, atq; satis augustum conuen- **A**
 tum, sub titulo sanctissimi Corporis Christi, promouerūt: & anno sequenti, nempe 1456.
 eorum nobiliores, ascitis secum venerabilibus, atq; omni sanctitate conspicuis patribus
 Ioanne Baptista de Leuanto, Minorum tunc Obseruantum Vicario Generali, ac beato
 Marco de Bononia, huiusmet Prouinciæ Vicario Prouinciali, nec non & Iacobo de
 Primadicijs 16. religiosissimas moniales, atq; inter eas beatam Catharinam de Bono-
 nia, primam huius loci Abbatissam (de qua inferius (beatamq; Ioannam de Lambertinis,
 eius quoq; primam Vicariam, ex præfato Ferrariensi cœnobio, apostolica sibi fauente
 auctoritate, ad hoc, tunc omnino neophitum, fundandum, inhabitandum, ac in bonis
 monasticisq; moribus inbuendum transtulerunt. Quibus aduentantibus præfatus il-
 lustrissimus Cardinalis Bessarion, ac reuerendissimus Philippus Bononiensis Episcopus **B**
 cum vniuerso clero, ac Bononiensi senatu, processionaliter occurrentes, eas cum maxi-
 ma pompa, maximoq; honore 22. mensis Iulij, anno verò Domini 1456. vsq; ad sibi
 præfatum locum deduxerunt: in quo 200. eaq; nobilissimæ virgines Deo sacrę frequē-
 tius commorantur. Quæ paupertatem cum cæteris virtutibus copulantes, omnibus be-
 nē viuēdi norma factæ sunt; summaq; veneratione prosequuntur corpus beatæ Catha-
 rinæ de Bononia. Quod, necessarijs quibusdam de causis, ab eius separatione ab anima
 diuersas sedes tenere coactum est. Nam primo in communi sororum sarcophago tumu-
 latum, inde opera illustrissimi Cardinalis à sancta Cruce ad loculum in modum altaris
 sibi erectum, non procul à venerabili Eucharistiæ sacramento, translatum fuit. Vnde
 quoque exigentibus id pijs Bononiensium desiderijs, exhumatum, propè cratem sedens
 omnibus prospiciendum propositum extitit. Cui & sequens hæret Epitaphium.

*Hoc corpus, quod cernitis incorruptum, diuæ Catharinæ Bononiensis est, quæ monasterium **C**
 istud prima cum paucis edificari curauit: Quod multos annos mirabili sanctimonia rexit & gu-
 bernauit. Cum verò ex humanis decessisset humi sepulta fuit, cuius corpus decimo nono die post
 ipsius exequias, maximo populi concursu, & totius ciuitatis admiratione, integrum (ut nunc
 cernitis) & odore suauissimo fragrans, repertum est. Multa quoq; signa, sanctitatem eius
 attestantia subsequuta sunt. Obijt anno Domini MCCCCLXIII. ix. die Martij.*

Duxit originē beata hæc Virgo ex ciuitate Ferraria, atq; claris orta natalibus in om-
 ni virtutum genere, omniq; sanctitate, mirum in modum claruit. Eius enim ad vene-
 rabile sacrosanctumq; Eucharistiæ sacramento deuotio incredibilis omnino fuit, cum
 integras noctes, easq; plurimas infomnes omnino illius contemplationi intēta, duxerit.
 De reliquis verò eius virtutibus id tantum dixerim, quod fuerint omni ex parte perfe-
 ctæ. Quapropter, atq; in ipsius inculpatæ vitæ testimonium, Deus opt. max. eius corpus **D**
 mira fragrantia, atq; cœlico quodam liquore perfudit, quo qui linebantur, licet gra-
 uissimis implicarentur infirmitatibus, incolumes omnino euadebant. Reuerendissimus
 etiam pater frater Dionysius Paleotus Bononiensis, ac professione Franciscanus, ex
 concessione tamen Clementis VII. Pont. max. peculiare officium à sororibus, cū Fer-
 rariensis præfati conuentus, tum quoq; istius, de quo impresentiarum, in eius laudem,
 singulis annis, in anniuersario sui obitus die decantandum, anno Domini 1526. com-
 posuit. Adiacet huic sacro pignori corpus beatæ Ioannæ de Lambertinis eius sociæ, atq;
 primæ huius loci Vicariæ. Quod cū in communi cœmeterio diu latuisset, effossa casu
 terra, suauissimè quoq; fragrauit: quapropter, inde exhumatum, ad locellum quen-
 dam summo sub altari translatum est. Sed temporis successu, ex eo quoq; loco eductum,
 præcedenti adiunctum fuit. Præfatis beatarum corporibus annumerandum quoq; venit **E**
 corpus beatę sororis Paulę, cuius meritis illustriss. quoq; Cardinalis à S. Cruce à quo-
 dam næuo, quo eius facies deformior reddebatur, mirabiliter liberatus est. Incedebant
 olim huius loci sorores nudis pedibus, plurimisq; quàm fœminea fragilitas ferre potest,
 ieiunijs ex voto astringebantur: qua etiam de causâ diuersis, ijsq; grauissimis infirmi-
 tatibus subiacebant. Quibus incommodis vt prudentissimus, simulatq; beatus pater Io-
 annes Capistranus, Obseruantis tunc familiæ Vicarius Generalis Citramontanus, ob-
 uiaret, ab Eugenio IV. Pont. max. cuius bullæ datæ 8. Februarij, anno 1446. transum-
 ptum authenticum in huius loci archiuo asseruatur, impetrauit, quatenus calepodijs
 vterentur, paucioribusq; ieiunijs obligarentur. Quarum tandem ecclesia famosa illa in-
 dulgentia,

A indulgentia, qua Assisiensis Franciscanorum Conuentualium domus fruitur, ex Apostolica auctoritate, quoque gaudet.

De monasterio monialium S. Gulielmi Ferrariae. Mon. I I.

C V M, anno quinquagesimo primo à Minoritici Ordinis exordio, nempe 1257. à Christi natiuitate, sorores quædam Clarissæ ex conuentu sanctæ Paulæ siue Corporis Christi, Mantuanæ ciuitatis, Ferrariam, vt ibidem conuentum eiusdem Ordinis erigerent fundarentque, aduentassent, domum quandam diuo Gulielmo dicatam, atque muris Ferrariensis ciuitatis cinctâ, ex elemosynis sibi oblatis, à patribus Augustinianis Ordinis Eremitarum emerunt, ea tamen lege statuta, vt conuentus erigendus antiquum titulum retineret. Perfectius itaque, iuxta positam legem, atque à sororibus occupatus, eisdem per 178. annos, sub cura tamen patrû Conuentualium, deferuiuit. Cumque ex quadam incuria monasticus rigor, atque fundatricû leges in eo solui cœpissent, anno Domini 1435 euocatis è præfato monasterio sanctæ Paulæ Mantuano zelotibus quibusdam monialibus, regularis disciplina, eò puritatis atque nitoris, vnde deflexerat, foeliciter redijt, insuper & conuentus in Obseruantum curam concessit. Admittit nihilominus sacra hæc domus, ex qua, tanquam ex equo Troiano, ob sui sanctitatem atque religionem, plura sacrarum virginum examina, nempe conuentus sanctæ Mariæ de Gratijs Parmæ, sancti Ludouici Mirandulæ, de Ripa Foroliuij, prodiere, ex Alexandri III. Pont. max. dispensatione, annuos redditus in cõmuni, sine quibus, refrigercente iam fidelium charitate, vix sustentari posset. Cuius ecclesia 23. mensis Aprilis, anno à mundi redẽptione 1354. à reuerendissimo quodam Franciscano Episcopo, cognomine Guadagno, consecrata fuit. Inter ceteras sanctorum reliquias, quæ in huius loci sacrario asseruantur, illa est celeberrima, atque præcipua, sacratissimus scilicet Domini nostri Iesu Christi sanguis, qui, ad cuiusdam sacerdotis celebrantis de eius veritate hæsitacionem, adeò rubicundus apparuit, adeoque perseuerat, vt ipsum ex ipsissimis seruatoris venis prodijssè haud dubiè diceres. Inhabatur hic locus à 100. fororibus.

De monasterio monialium Corporis Christi Ferrariae. Mon. I I I.

H OC monasterium sanctissimo Corpori Christi sacrum, atque Ferrariæ erectum, (cuius superius pertrãseundo meminimus) si antiquitatis ius seruaretur, primum proculdubio locum exposceret: cùm nobilissimæ pariterque sanctissimæ Bononiensis eiusdem Instituti conuentus fundatrices, beata videlicet Catharina à Bononia, atque Ioanna de Lambertinis ex eo prodierint: & istud sub Martino V. illud verò sub Calixto III. Pontificibus maximis, exordiû sumpserit. Huius itaque antiquissimi monasterij, quod & 100. moniales inhabitant, fundatrices fuere aliquot religiosissimæ sorores, de prima Clarissarum Regula, ex conuentu sanctæ Claræ Mantuano allatæ, quæ adeò altè, adeoque profundè Euangelicæ paupertatis, obediẽtiæ, castitatis, monasticæque disciplinæ, radices fixerunt, vt numquam ab inimico homine, licet in hoc totus incubuerit, euelli potuerint: immo potius sibi succedentium opera & diligentia excultæ, adeò serpserrunt, vt Bononiam usque peruenerint, inibi que foecundissime pullulauerint. Quidni pullulassent, cùm perpetuò nobilissimas quasque Ferrarienses virgines, atque inter eas aliquot excellentissimorum Ferrariæ Ducum legitimas filias se colentes habuerint? Illustratur huius domus interior ecclesia, in qua sorores diuinum persoluunt officium, plurimis, iisque pretiosis mausolæis, in quibus non pauci heroës, de nobilissima Estensium familia, Christi iudicis præstolantur aduentum. Insuper & ligneo quodam vase, ex quo mundi Saluator Christus Dominus, eiusque sanctissima mater Maria virgo, atque nutricius, sanctus videlicet Ioseph, eiusdem Virginis sponfus bibisse feruntur. Quod quidem ad abigendos ex possessis dæmones, capitisque morbos pellendos plurimum confert, & cingulo eiusdem B. Virginis, atque Seruatoris Christi vestimentis, nec non & aliquantulo incenso ab eodem, feria quinta in eius coena, benedicto supra modum exornatur.

De monasterio S. Bernardini Ferrariae. Mon. I I I I.

H OC sacrum monialium monasterium, diuo Bernardino dicatum, ac muris Ferrariensis ciuitatis circumscriptum, communibus sumptibus excellentissimorum Alphonsi Estensis, huius nominis primi, Ferrariensiumque Ducis, atque legitimæ eius vxoris

vxoris Lucretiæ Borgiæ, anno à Christo nato 1510. ædificari coepit, iisdemq; auspicijs, 1516. absolutum est. Quo quidem tempore illustrissima, atq; religiosissima soror Lucretia Borgia cum 21. sororibus ex Corporis Christi huiusce ciuitatis monasterio, ex Leonis X. Pont. max. indulto, egressa, sub habitu, atq; B. virginis Claræ Regula, foelissimum sibi dedit initium. Nam plures, eaq; nobilissimæ virgines, eius pietatem sequutæ, Christo sponso, hoc in loco, nomen dederunt. Quæ & 90. sunt numero, & maxima veneratione prosequuntur binas sanctissimæ crucis Christi particulas, & guttam sanguinis eiusdem, cuidam sorori Claræ, illustrissimi Guidonis Vbaldi siue Guidobaldi, huius nominis primi, Vrbinate Ducis filiæ, quæ primo Urbini professa, ex apostolica auctoritate, huc postmodò conuolauit, à Iulio II. Pont. max. dono trāsmisam.

De monasterio S. Mariæ Magdalenæ Placentiæ. Mon. V.

CONVENTVS hic fororum de Tertio B.P. Francisci Ordine, qui Placentiæ, in honorem B. Mariæ Magdalenæ, erectus conspicitur, nec antiquitate caret, nec religione vacat: cū ab anno Dominicæ Incarnationis 1430. sub Pio II. Pont. max. exordium sumpserit, atq; monialibus vita conspicuis perpetuò abundauerit. Quamobrem à Sixto IIII. Pont. max. die mensis Maij 7. anno Domini 1482. plurimis gratijs cumulati meruit, eiusq; inquilinæ nigro velo ab eodem donatæ sunt. Nec abs re quidē, cū, à sui principio vsq; in præsentem diem, strictissimā, inuiolatamq; clausuram seruauerint. In honesto quodam huius ecclesiæ loculo beatæ sororis Baptistæ corpus suauissimè redolens, omninoq; integrum, requiescit: cuius indicē, simulatq; corporalia, quibus B.P. Bernardinus de Senis ad rem diuinam peragendam utebatur, sorores diligentissimè seruant. Requiescit quoq; eadem in ecclesia corpus B.P. Marci à Bononia, aliàs de Fantucijs, nobilis quidem genere, sed sanctitate, atque virtutibus multò nobilioris, qui & huius Prouinciæ, immo & totius Citramontanæ Obseruantis familiæ, sub Generalis Vicarij titulo, gubernacula tenuit. Cuius corpus, cū in Minoritana S. Mariæ de Nazareth huiusmet Placentinæ ciuitatis (cuius supra meminimus) ecclesia sepulturā nactus esset, ne ea, ex Clementis VII. summi Pontificis mandato demolita, profanationis periculum subiret, ex eiusdem summi Pontificis decreto, ad hanc sacrā ædem translatus fuit, vbi & vsq; in hodiernam diem perseuerat. In cuius laudem deuotus quidam pater hoc edidit epitaphium, atq; fornici eius portæ, qua refectorium Minoritici conuentus Bononiensis sanctissimæ Annunciationis petitur, inscribi curauit.

Applande & iubila, latare Bononia, Marcus

Hic tuus est ciuis, cælica regna tenens,

Approbat hoc etenim signorum copia multa,

Vrbe Placentina, quæ micuere satis

Hunc precibus, lachrymis, hunc implorare memento,

Vt summum flectat ad tua vota Deum.

De monasterio monialium S. Bernardini Bononiæ. Conu. VI.

EXCEPERANT olim Bononienses Seraphicum P. Franciscum, atq; aliquot eius socios humili hospitio, pro patris tamen voto, licet insalubri, ac paupercola ecclesia, fereq; derelicta, sibi contigua, quæ & S. Maria de Pugiolis nuncupabatur, in qua tum ipse, eiusq; focij, tum quoq; eorum successores, plurimis annis, cōmorati sunt. Cū autem ob eius insalubritatem plura illis incōmoda obuenerēt, ab eis deserta est. Atqui præfati Bononienses, ne eius memoria aliquādo periret, illam, ex facultate Clementis VII. summi Pontificis, communibus sumptibus, in meliorem formam, sub titulo S. Bernardini prius euectam, quinque monialibus, ex R. P. F. Francisci Quignionij, totius Minoritici Instituti tunc Generalis Ministri, auctoritate, de monasterio Corporis Christi istiusmet ciuitatis (cuius supra meminimus) eductis incolendam, bonisq; moribus, pro adueniantibus virginibus, imbuendā tradiderunt. Nec frustra profectò: cū eo celebritatis, atq; dignitatis processerit, vt nobilioribus totius vrbs cōuētibus æquiparari possit: cōtinet siquidem 110. religiosissimas sorores. Dum enim aperiendis fundamentis fossores diligentius intenderent, in tria B.P. Nicolai videlicet, Bonicij, atque Gulielmi

A Gulielmi à Cortemilio, qui & Seraphici patris focius fuit, veneranda corpora, quibus & sequentia epitaphia apposita erant, ex insperato, inciderunt.

<i>Nicolaus primus nomine</i>	<i>Alter vero Bonicius</i>	<i>Guillermus alter nomine</i>
<i>Cæco lumen obtinuit</i>	<i>Francisci patris extitit</i>	<i>Sacro pollens eloquio,</i>
<i>Et mortuis restituit</i>	<i>Confors, dum verbis Domini</i>	<i>Vrbis istius incolas</i>
<i>Vitam deuotis precibus</i>	<i>Sacram conscripsit Regulam</i>	<i>In viam traxit Domini.</i>

Sunt qui ex sequentibus ibidem inuentis epitaphijs existiment B. P. Guidonis de Spatis, atq; Matthæi Fauēini corpora præcedentibus adiuncta fuisse, quibus plures, afferētes ea in conuentu S. Francisci huius ciuitatis honorificētius recondita esse, contradicūt.

<i>Matthæus preco feruidus</i>	<i>Postremus Guido nomine</i>
<i>In horum constans numero,</i>	<i>Christi dolores meditans,</i>
<i>Multas Orbis Prouincias</i>	<i>Et populis annuntians,</i>

B *Ad huius duxit semitas* *Clauum gestabat manibus.*

Tenebat siquidem manu beatus hic pater Guido, dum concionaretur, clauum quo se, atq; audientes ad amarissimam Christi passionem prouocaret.

De monasterio S. Mariae de Gratijs Parma. Mon. VII.

S A C R A hæc pauperum virginum Clarissarum ædes, quam 90. & eò amplius, forores, sub prima B. virginis Claræ Regula sanctissimè incolunt, circa annū à Christi Natiuitate 1454. ædificari coepit: ac tandem perfecta 4. sororibus monasterij Ferrariensis S. Gulielmi credita est, vt aduentantes iuniores virgines sacris moribus, monasticisq; ritibus imbuerent. Hanc sibi ecclesiam, nobilissimo mausolæo erecto, in perpetuam sepulturam elegit illustrissima Margareta à Portugalia, serenissimi Alexandri Farnesij Principis Parmensis quondam legitima vxor.

De monasterio Corporis Christi Cremona. Mon. VIII.

C V M pientissima Blancha Maria, excellētissimi Francisci Sfortiæ Mediolanensii Ducis vxor, die 6. Maij, anno Domini 1455. à Calixto III. Pont. max. vnus edificandæ domus, pro Clarissis sororibus, facultatem impetrasset, huic conuentui, sacrosancto Christi Corpori sacrandò, intra Cremonensis ciuitatis moenia, ex familiaribus facultalibus, foelicissimum dedit initium. Nam absolutus, atq; quibusdam sororibus, ex monasterio Corporis Christi Ferrariensi adductis, commissus, adeò creuit, adeoq; floruit, vt nulli eiusdem Instituti monasterio cedere velit, & à 100. monialibus, & vltra, inhabitetur. Quæ licet, vt plurimum, nobilissimè, collatis tamen in medium suis facultatibus, amplissimisq; dotibus pro conuentus reparatione, ampliatione, atque structura, sub vili habitu, atq; prima beatæ virginis Claræ Regula, omni annuo redditu à se abdicato, omniq; rerum possessione spreto, Christo pauperi sponso pauperes quoq; ipsæ virgines nubere voluerunt.

De monasterio Pacis Cremona. Mon. IX.

E C C O R R E C T I O N I quoq; atq; visitationi patrum huius Bononiensis Prouinciæ subiacet monasterium Paci sacrum, quod, ex concessione Leonis X. Pont. max. facta anno Dominicæ Incarnationis 1516. Pontificatus verò sui anno iiij. circa eadem tempora, intra Cremonensis ciuitatis ambitum edificatum fuit: quodq; à 47. Clarissis monialibus inhabitatur. Quæ tamen patribus Amadeis olim subfuerunt.

De monasterio Corporis Christi Rauenna. Mon. X.

D V M anno Domini 1511. pessimi quidam viri, grauissimè Deum offensuri, hospitale quoddam, Rauennæ erectum, ingressi essent, condictumq; facinus corā Crucifixi imagine committerent, ab eodem acriter reprehensi, & coepti operi superfederunt & vitam

& vitam in melius commutarunt : à quo etiam tempore præfata imago miraculis cō-
ruscare cœpit . Cum igitur Rauennates eam maiori religione, debitoq; honore excul-
tam cuperēt, à Leone X. Pont. max. 5. mēsis Februarij, anno verò à Christo nato 1519.
impetrarunt, quatenus, demolito hospitali prædicto, Clarissarum conuentum ibidem
erigere possent. Quo tandem plubico ære absoluto, 18. sorores, fauente sibi R. P. F. Frā-
cisce Lichetti, totius tunc Minoritici Ordinis Generalis Ministri auctoritate, ex sacro
Bononiensi Corporis Christi monasterio eduxerunt, quæ & huic loco initium darent,
aduentantesq; nouicias monasticis ritibus, atq; regularibus moribus imbuerent. Sunt
autem impræsentiarum, omnes simul computatæ, 60. numero.

De monasterio monialium Misericordia Regij Lepidi. Mon. XI.

RAVENNATVM pietatem sequuti Regienſes ciues, ab eodem Leone X. Pont.
max. 23. Februarij, anno Dominicæ Natiuitatis 1529. obtinuerunt, vt & sibi ſimi-
lem Clarissarum conuentum construere liceret : quare apostolica eius auctoritate freti
hanc sacram ædem Misericordiæ dicatam, ambituq; Regij Lepidi ciuitatis cinctam,
quam 45. pauperes Clarissæ inhabitant, ex publicis facultatibus construxerunt, adie-
ctisq; ex facultate præfati R. Francisci Lichetti Generalis Ministri, ex sacro Cremonen-
ſi Corporis Christi monasterio 11. monialibus inhabitandum, instruendumq; tradi-
derunt. Quarum laus, atq; bonus odor adeo serpsit, vt plures nobiles iuuenulas, post se
traxerit. Apud quas aliquot B. P. Ioannis Fauentini ossa diligentissime asseruantur.

De monasterio monialium S. Mariæ de Ripa Foroliuij. Mon. XII.

ILLVSTRISSIMVS Pinus Ordelaffius, huius nominis tertius, atq; ciuitatis
Foroliuij Dominus temporalis, ob eius ad Frāscanos eximiam deuotionem & pie-
tatem, hoc monasterium, B. Mariæ de Ripa sacrum, ad fororum Tertiariarum B. P. Frā-
cisce vsum, inter eiusedē Foroliuiensis ciuitatis ambitum, ex indulto Sixti IV. Pont. max.
dato anno Domini 1474. à fundamentis erexit, atq; maiori ex parte promouit. In cū-
ius gratiam reuerendissimus Alexander Homaglius, Foroliuiensis Episcopus, primum
ædificij lapidem iecit. Cum autem eius incolæ aliquantulum à recto religionis tramite
deflexissent, aliquot eiusdem Instituti sorores ex Ferrariensi diui Gulielmi monasterio
allatæ sunt, quæ, sua prudentia, atq; laudabili vita, cæteras eò, vnde exciderant, re-
duxere. Conspicitur super huius ecclesiæ maius altare deuota B. V. Mariæ imago, quæ
inundante semel fluuio, (cui Italicè Schietta, siue Schiauania nomen est) omniaq; sua
rapiditate vastante, ac euertente, sola, non absq; maximo miraculo, immobilis reman-
sit, sibiq; restitit. Quamobrem 26. Martij, anno 1495. à Foroliuiensibus ex antiquiori
minus tamen honesto, loco ad eum, quem modò obtinet, maxima cum religione trans-
lata fuit, & ab eo tempore tum ab ipsis, tum quoque à fororibus, quæ numero sunt 70.
peculiari veneratione colitur.

De monasterio Angelorum Arimini. Mon. XIII.

QUEMADMODVM ex marmoreo quodam beatæ sororis Claræ de Aquila-
tjjs sepulchro, ecclesiæ parieti inserto, facile colligitur, hoc Clarissarum mona-
sterium, beatissimis Angelis sacrum, quod Arimini confurgit, ac 70. sororibus hospitij
præbet, ante annum Dominicæ Incarnationis 1323. sumpsit exordium. Cumq; primæ-
uis suis temporibus monialibus sancti patris Benedicti deseruierit, nouissimis tamen, ijs
aliò translatis, sororibus Clarissis mancipatum est. Sed quando id contigerit, vel cu-
ius auctoritate effectum fuerit, nos omnino latet. Fuit præfata beata soror Clara de
Aquilatjjs aliquando carnis illecebris dedita, atq; mundi petulantij addicta, sed ad cor,
per Dei misericordiam, reuerſa, atq; hunc locum, sub monastico Benedictino habitu,
ingressa, adeo se ieiunijs, vigilijs, disciplinis, atq; cæteris penitentij operibus dedit,
vt infra paucos annos in maximam, atq; sanctissimam foeminam euaserit : ita vt tum
viuens,

A viuens, tum quoq; mortua plura, diuino sibi afflante numine, miracula ediderit, & recedentibus alijs sororibus Benedictinis, ipsa sola Clarissis de nouo adueniantibus, sub Regula & habitu beatæ virginis Claræ adiungi voluerit. Cuius venerando corpori, sub eodem prorsus tumultu, corpus beatæ sororis Francæ confepultum est.

De monasterio S. Claræ Bobij. Mon. XI V.

Q V A N T Æ sanctitatis sint 30. sorores, quæ, sub Tertio beati patris Francisci Ordine, monasterium sanctæ Claræ, Bobij erectum, inhabitant, hinc colligi potest. Cum enim conuentus septa, ex antiqua sua professione, egredi liberrimè possent, sua sponte à Pio II. Pont. max. vt ex eius literis Mantuæ primo sui Pontificatus anno datis, atq; ab eisdem custoditis, manifestissimè patet, suppliciter petierunt, vt sibi sub arctissima clausura viuere in posterum, ex solempni voto, liceret. Quod & impetrarunt, mordicusq; obseruant.

De monasterio sanctæ Claræ Carpi. Mon. XV.

I L L V S T R I S S I M A, pariter ac pijssima Camilla Pia, illustrissimi quoq; Gilberti Pij à Sabaudia filia, impetratis ab Innocentio VIII. Pont. max. apostolicis literis, sub datum Romæ anno Domini 1484. ex consilio tamen beati patris Stephani Galli, (cuius aliquando meminimus) ex obuiente sibi pinguißima hæreditate, hoc monasterium beatæ Claræ sacrum, & à 52. sororibus Clarissis incultum, Carpi erigendum curauit: euocatisq; ex sacro Corporis Christi Cremonensi cœnobio sex religiosissimis monialibus, 4. Iulij anno Domini 1500. huic sæculo, eiusq; illecebris prius vale dicto, ipsum vnà cum illis ingressa est, atq; communem Regulam, viuendiq; modum solemniter professâ, quod reliquum sibi vitæ fuit, sanctissimè transégit, pluraq; miracula edidit. Cuius corpus honestissimo loco reconditur. Asseruantur in huius loci sacrario sequentes, venerandæq; sanctorum reliquiæ: Nempe quidam beati Apostoli Bartholomæi digitus, ligni sanctissimæ Crucis Christi particula, ex habitu beati patris Ruffini, socij Seraphici patris Francisci, & ex sanguine cuiusdam lignei Crucifixi, qui miraculose, dum ab impio quodam Iudeo transfigeretur, exiliit.

De monasterio monialium S. Ludouici Mirandulæ. Mon. XVI.

C V M monasterium sancti Ludouici, quod Mirandulæ exurgit, atq; à 60. Clarissis sororibus Vrbanißis incolitur, circa annum Domini 1460. ex apostolica auctoritate ædificatum, à quibusdam sororibus ex conuentu sancti Gulielmi Ferrariensi adductis, inhabitaretur, illustrissima Blancha Maria Estensis, illustrissimi quoque Galeotti Pici, oppidi Mirandulæ temporalis Domini, legitima vxor, ipsum abundantissimis redditibus, atque pulcherrimis possessionibus, prædijsq; dotauit.

De monasterio monialium S. Claræ Buxeti. Mon. XVII.

E C O L O P H O N E M huic Prouinciæ addit monasterium, sub titulo sanctæ Claræ Buxeti subsistens, quod sumptibus illustrissimi Marchionis Christophori Pallauicini, summi Pontificis Leonis X. auctoritate sibi fauente, cuius apostolicum breue datum Romæ 11. Aprilis, anno verò Domini 1517. adhuc perseverat, à fundamentis ad apicem vsq; erectum est, quodq; à 40. Clarissis sororibus Vrbanißis inhabitatur. Habuit hic locus sui fundatrices nobilissimam, atq; religiosissimam sororem Margaretam Malaspina, aliasq; duas sorores, quæ ex sacro vallis Viridis Placentino conuentu egressæ, ipsum sanctissimis moribus, atq; monasticis ritibus apprimè informarunt. Sed cum temporis lapsu à recta via, & primæuo instituto eius incolæ aliquantisper deuiassent, à præstantissima sorore Margareta Pallauicina, atq; alijs quinque sororibus ex conuentu Gratiarum Parmensi allatis, pristino statui atq; nitori restitutæ sunt.

P R O V I N C I A

SANCTI ANTONII.

A **S**ANCTI Antonij Prouincia, licet sextum inter Citramontanæ familiæ Prouincias locum obtineat, est tamen antiquissima, & vna inter ceteras famosa, atq; nobilissima. Idq; siue conuentuum numerum spectes, qui vtiq; sunt 59. numero, 40. quidem fratrum, & 19. monialium: siue ciuitates, in quibus ij conuentus siti sunt, attendas: Complectitur siquidem Venetias opulentissimam urbem, Adriatico mari allutam, atq; anno à natali Christi 454. conditam, quo scilicet Artila Hunnorum Rex Aquileiam euertit: & Mantuam clarissimam quoque urbem ab Ocno filio Tyberis, & Mantus Tiresij Thebani vatis filij, ad Mincium conditam, & à nomine matris eius Mantuam appellatam. Vnde Virgilius.

B *Ille etiam patrijs agmen ciet Ocnus ab oris,
Fatidicæ Mantus & Tusci filius amnis,
Qui muros matrisq; dedit tibi Mantua nomen.*

Quæ quidem ciuitas Virgilio Marone Poëtarum Principe, & familia Gonzaga semper virtute, ac bene factis illustrissima, nunc sub optimo & sapientissimo. Duce Gulielmo etiam serenissima gloriatur, eiq; ex animo paret. & Paduâ Venetorum Urbem, soli vbertate, maximorum fluminum commoditate, sacro pignore, corpore scilicet beati Antonij de Padua, quam ob causam, quoddq; præterea ab eo sibi nomen Prouinciæ vindicauerit, eius imaginem hanc sibi Prouinciæ præferre volui, celebriq; Academia, atque doctissimis viris, quos huic sæculo peperit, nempe Tito Liuiio Historico celeberrimo, qui res Romanas summa facundia perscripsit, & Volusio Poëta, qui post Ennium rerum gestarum populi Romani Annales carmine descripsit, & Stella, Valerioq; Flacco etiam Poëtis, & Paulo Iureconsulto, atq; tandem Asconio famoso Rhetore, omnino insignem illustremq;: & alias quamplurimas ciuitates, easq; nobiles, quas in medium afferre perlongum esset. Hæc nihilominus adijcere non pigebit, quod videlicet Venetum territorium, eamq; regionem, cui supradicta domus Gonzaga ius dicit, circumscribat, atq; conterminam habeat superiorem Germaniam. Est præterea hæc Prouincia commodissima, permeatuq; facilis, cum quanta sit, & pedibus & nauigio lustrari possit.

C Hinc tandem religiosæ illæ ceremoniæ, monasticiq; ritus Franciscani, quos eius alumni impræsentiarum vsq; mordicus obseruant, quiq; per vniuersas Citramontanæ familiæ Prouincias longè lateq; diffusi sunt, felicissime prodire. Cuius deniq; maius sigillum gloriosam Virginem nubecula subuectam, ac puerum Iesum vtroq; brachio amplectentem, quorum pedibus Seraphicus pater Franciscus genuflexus, sacraq; stigmata à Seraphino recipiens substat, cum his literis. SIG. MINISTRI PRO. SANCTI ANTONII OR. MI. RE. OBSER. orbiculatim continet.

E *De conuentu S. Francisci à Vineis Venetijs. Conu. I.*

VT nostri fratres, qui conuentum S. Francisci in deserto (de quo inferius) incolebant, siue eleemosynas Venetijs (de qua supra) mendicaturi, siue alia negocia peracturi, locum haberent, ad quem pro tempore religiosius diuertere, immo & ibidem pernoctare, dum necessitas vrgeret, liberius possent, domicilium quoddam, paupertati omnino accommodum, ibidem sibi construendum curarunt. Cum autem, post transactos aliquot annos, pientissimus quidam Marcus Zianus, Venetus ciuis, vnâ vel alteram domum, atq; vineam, à qua & præfens locus denominationem sumpsit, præfato domicilio contiguas in monasterium erigendas, atq; sex religiosi viris, cuiuscunq; tamen essent Ordinis, dummodo pro se orarent, Altissimoq; ibidem obsequerentur,

moriens ex testamento, anno à Virgineo partu 1253. reliquisset, illæq; tandem nostro A
 Ordini ab ijs, quorum intererat, collatæ fuissent, reuerendissimus quidam Patriarcha
 Grimanus, Venetus quoq; ciuis, ac nostris fratribus addictissimus, quæ ad præmemo-
 ratî operis perfectionem desiderabantur, liberalissimè contulit. Eius itaq; opera, mu-
 nificentia, atq; liberalitate, insuper & præfati Marci Ziani summè commendanda pie-
 tate, præmemoratum domicilium cum adiacentibus domibus, & vinea in capacissimū,
 atque satis augustum monasterium, sub titulo sancti Francisci de Vinea, statim ab an-
 no 1253. euectum est, in quo & 70. huius Prouinciæ fratres commodè satis commoran-
 tur. Præfatum Marci Ziani testamentum, mense Iunio anni 1253. actum, in huius loci
 bibliotheca diligētius asseruatur, ex quo quæ prædiximus, maiori ex parte, collegimus:
 nam ab eo nulla extat scriptura, quæ nos de huius monasterij erectione certiores red-
 dere possit. Maiori ex parte dixerim, ob præmemoratum domicilium, de quo in scri-
 ptis nulla penitus fit mentio, sed quicquid retulimus, id ex receptissima quadam tra- B
 ditione didicimus. Et hæc quidem de præsentis coenobij fundatoribus, atq; antiquitate.
 Ad eius verò prærogatiuas descendentes, primo loco adducemus articulum alterius ex
 digitis beati Pauli Apostoli, alteram ex spinis Dominicæ coronæ, particulam sanctis-
 simæ Crucis, aliam itidem particulam eius spongiæ, qua myrrhatum vinum Seruatori
 Christo ex cruce pendenti, ab impio milite oblatū fuit, alterum ex pedibus sanctæ Ana-
 stasie, alium quoq; pedem atq; tibiale os sanctæ Brigidæ, quibus eius sacrarium mirū
 in modum cohonestatur. Tum demum afferemus in medium corpus beati patris Mat-
 thæi Picentis (vulgo della Marca) hoc in eodem monasterio honestissimo loco sepul-
 tum. Fuit piissimus hic pater à plurimis, dum viueret, ob profundissimam eius humi-
 litatem, summamq; patientiam atq; simplicitatem despectus, atq; derisus, sed post mor-
 tem ob frequentia miracula, quæ ad eius inuocationem euenire (vt libellus eius vi- C
 tam, atq; acta continens, qui in huius loci bibliotheca diligentius custoditur, facilli-
 mè indicat) in maximo ab omnibus Veneris honore habetur. Accedit præsentissimum
 atq; imminens periculum, cui præfatus pater in superiorem Germaniam cum catholi-
 co milite à Paulo I I I. Pont. max. contra Protestantes hæreticos missus, nō semel, neq;
 secundo, sed sæpissimè se exposuit. Nam quoties ab utroque exercitu, catholico scilicet
 atque hæretico pugnandum erat, beatus is pater Crucifixum manu gestans, fidelesq;
 milites ad pugnam pro Christi fide cohortans, inter bombardas, nudos enses, atq; pilas
 primus omnium versabatur. Vnde per Dei gratiam illæsus semper mirabiliter exiuit.
 Quod proculdubio patentissimum eius sanctitatis signum extitit.

De conuentu S. Francisci Patauij. Conu. II.

SI mihi cum præfati conuentu, intra Patauina ciuitatis mœnia erecto, nō & mul-
 tæ, & iustæ causæ amicitie priuatim essent, quæ me ad eius prærogatiuas fusius
 enarrandas, mirumq; in modum extollendas, impellerent, repeterem sanè quæ de præ-
 fata ciuitate Patauina à me, in huius Prouinciæ prohemio, dicta sunt: quòd videlicet
 celeberrima Academia insignis, quòd agri fertilitate, ac fluminū irrigatione celebris,
 quòdq; corpore B. P. Antonij gloriosa sit: quæ profectò omnia me, ad id præstandū, fa-
 cile constringerent: quod tamen faciendum minimè existimo: cum mihi tum ob cōpo-
 sitos mores, tum ob eius nobilitatem, tum quòd ob symbolum, quod cum natiuo mihi
 solo habet, charissima sit. Sed pro dolor, ea extitit patrum huius Prouinciæ negligē-
 tia, ea deniq; incuria, vt quicquid literarū siue apostolicarum, siue quarumcunq; aliarū, E
 ad celeberrimi huius conuentus foundationem atq; antiquitatem, attinentium, in eius
 archiuis asseruabatur, miserabiliter perierit. Quo fit, vt proposito fruster, atq; debito sa-
 tisfacere minimè possim, immo vt & veniam mihi dari exorem, quòd leuissimo stylo
 ipsum depinxerim. Est itaq; hic conuētus celeberrimus, capacissimus, pulcherrimus,
 atq; satis antiquus: quapropter secundum locum hac in prouincia optimo iure obtinet.
 Illustratur siquidem plurimis, ijsq; elegantissimis sacellis, pluribusq; sanctorum reli-
 quijs, atq; non vulgari structura: insuper & sacre Theosophiæ studio, cui plures fra-
 tres sub duobus Prælectoribus, ijsq; doctissimis diligentius incumbunt. Si verò de fra-
 trum numero agamus, is equidem non vulgaris est, cum quadragenarius existat.

De conuentu S. Francisci Mantuæ. *Conu. II.*

A

IMMINET famofus hic conuentus, beatiffimo patri Frâcifco facratuſ, licet à primæua ſui inſtitutione (vt in vulgus fertur) Coronationi Deiparæ Virginis dicatuſ fuerit , Mantuano lacui , ex quo Minciuſ fluuiuſ originem ducit, ac mœnium famoſæ, ſimulatq; munitiffimæ ciuitatis Mantuanæ partem complectitur. Cuiuſ tanta eſt capacitas, vt 80. fratres eiꝯ accolas commodiffimè contineat, & bina Capitula noſtri Ordiniſ generalia, alterum quidem anno Domini 1420. celebratum, in quo R.P.F. Angeluſ Senenſiſ, Prouinciæ Tuſciæ alumnꝯ, in Generalem miniſtrum, Martino V. Pont. max. electuſ fuit; alterum verò anno à partu Virgineo 1540. in quo R.P.F. Ioanneſ Caluꝯ, ſub Paulo I I. Pont. max. atq; illuſtriſſimo pariter & excellentiſſimo Federico Gonzaga, primo Mantuanorum Duce, qui tamen, paulò ante præfati Capituli celebrationē, diem clauſit extremum, ad Generalatꝯ promotuſ extitit, non grauātē ſuſtinuit. Fuit tamen hic locuſ à ſui exordio (ſi vulgari traditioni fidem adhibere liceat) modicè, ſatiſq; anguſtè ædificatuſ, atq; Conuentualiꝯ Franciſcaniſ patribꝯ in habitationem tradituſ, ſed ſucceſſu temporis ab iſſ ad eiꝯdem Inſtituti Obſeruāteſ deuolutuſ. Quando verò vel cuiꝯ auctoriſ, vel ſub quo Mantuanorum Domino id contigerit, vel cuiꝯ ſumptibꝯ præfatuſ conuentuſ ædificatuſ fuerit, deficientibꝯ omnino vel præ vetuſtate, vel præ incuria ſcripturiſ, penituſ noſ latet. Vt igitur primꝯ præfatuſ conuentuſ ad Obſeruanteſ tranſijt, tum eiꝯ eccleſia, tum quoque adiacenſ ſibi ædificiuꝯ ex diuerſiſ eleemoſyniſ, præcipuè verò nobiliſſimæ familiæ Gonzagæ, mirum in modum ampliata fuère. Continet ſiquidem eccleſia ipſa vigintiquinq; ſacella, pulcherriſ iconibꝯ exornata, quorum alterum Mantuanis, ob glorioſæ Virginis imaginem ibi depictam, atq; miraculiſ inſignem, commendatiſſimuꝯ eſt, alterum verò, quod Gonzaga nomine inſignitur, ſequentibꝯ mauſolæiſ, affabrè elaboratiſ, cohoneſtatur: Nempè eo quo illuſtriſſ. Franciſcuſ Gonzaga, Mantuanorum Marchio, qui 30. Martij, anno Domini 1519. diem clauſit extremum, recondituſ eſt. Et alio in quo illuſtriſſ. ac reuerendiſſ. Sigifmunduſ Gonzaga S.R.E. Cardinaliſ, qui 4. Octobriſ, anno Dñi 1525. huic ſæculo vale dixit, in Domino quieſcit. Et alio in quo optima Margareta, cuiꝯdam Federici Gonzagæ, Mantuanorum Principiſ, vxor, tumulata eſt: cui & ſequenſ epitaphiuꝯ hæret.

D Optima Margareta, ſumma Bauaria domꝯ gloria, conſanguineis Imperatoribꝯ Auguſta, altera à Lampedo magnanimi Principiſ Federici coniunx; Euadne, Alceſteq; fidior, humo ſe condi volenſ, eodem auctore, hoc ſub ære quieſcit.

Et alio in quo illuſtriſſ. Alda Eſtenſiſ, illuſtriſſ. Ludouici Gonzagæ, Mantuanorum Marchioniſ, vxor, diem Domini præſtolatur. Et alio in quo illuſtriſſ. Margareta Malateſta, cuiꝯdam Galeazij Gonzagæ, ſtrenui olim militiſ atq; herois, coniunx, humari voluit. Adiacet præcedentibꝯ ſepulchriſ & aliud abſq; tamen epitaphio. Huiꝯ ſacrę ædiſ eccleſia, prout ex marmoreo quodā lapide, eiꝯ parieti ad principalioriſ portę ſiniſtram (ab extrinſeco tamen) impreſſo, facillimè patet, conſecrata extitit, plurimiſq; indulgentiꝯ gaudet, quemadmodum & ex ſequentibꝯ carminibꝯ, eidem lapidi incipiſ, quiſquiſ hæc legerit, edoceri poterit.

E

Mille quadringenti anni quinquaginta nouemq;
 Menſe Decembris erat, ſub luce ſecunda,
 Antiſteſ decuſ, atq; corona Verone,
 Hermolaꝯ, Venetiꝯ oriunduſ, Barbara proleſ,
 Hoc pater alme tibi templum Franciſce dicauit,
 Cultum namq; Pio Papa præſente ſecundo
 Cardinibꝯ ſuiſ ter deniſ, Præſulibꝯq;
 Pluribꝯ, ac cætu fidei celebrante dietam,
 Perpetuò Piuſ hanc iuſtè viſentibꝯ ædem
 Septem quadragenariſ, ſeptemq; inducit & annos.

aliquot beatorum patrum ac fratrum corpora ibidem sepulta, videlicet pientissimi fratris Beneuenui, beatissimi patris Francisci olim focij: Et beati patris Sixti Mediolanensis, summa utiq; humilitate, atq; charitate, insuper & omni sanctitate præditi, prout miracula ab eo patrata testantur: Et beati patris fratris Seraphini Mantuani, famosissimi olim Prædicatoris, atq; vitæ sanctimonia insignis: Et deuoti patris Bartholomæi Bergomotis, cuius sepulturæ sequens epitaphium appositum est.

Bartholomæo Bergomensi homini Dei, qui obiit MDXLV. die ultima Iulij.

& Reuerendi patris Francisci Bazonis, ex nobili Mantuanorum familia oriundi, cuius sanctitas omnibus sui temporis tum huius Prouinciæ patribus, tum quoq; Mantuanis in propatulo fuit: Et beati patris Sixti de Riparolo, cuius sepulturæ huiusmodi inscriptio incisa est.

Sixto, qui Christo, & immaculata Conceptioni usq; ad septuaginta annos indefessè vigilauit, quicquid boni consulunt sperabunt, non ne uiuentem putabunt, qui dum uiueret, aliquando miraculis clauit, obiit die xvij. Nouembris MDXXIII.

Appositus quoq; est ad præfatos patres sanctissimos in ipso ingressu maioris sacelli sub humili pauimento Reuerendissimus quidam aliquando nostri Ordinis Generalis, qui mortem obiit 4. mensis Octobris anno verò Domini 1377. Eius tamen nomen atq; patria, immo & Prouincia, oblitteratis præ vetustate literis, nos omnino fugiunt.

Maius verò atq; princeps altare sacrosanctis sequentibus reliquijs, sibi à Reuerendissimo Philippo Bonacolsi genere Mantuano, sed professione Minorita, Tridentinoq; Episcopo, atq; sacri palatii Sacrista, prout ex inscriptione, cuidam lapidi à latere eiusdem altaris incisa, manifestum euadit, liberalissimè collatis, religiosissimè cohonestatur, nempe sanguine laterali ipsius Christi Domini, clauo quo Christus Dominus cruci affixus fuit, quatuordecim particulis sanctissimæ crucis, quadam cruce fabrefacta ex eodem sanctissimo ligno, duabus argenteis crucibus in quibus binę particulæ Dominicæ crucis custodiuntur. Habetur quoq; ibidem & de spinea corona Christi duobus in locis, de Christi interula quam sibi eius mater gloriosa adaptauit, de fascia Christi, de Christi vestimentis in sortes à militibus diuisis, de vestimento item Christi duobus in locis, de fimbria vestimenti Christi, de Christi spongia tribus in locis, de Christi mensa vbi cum discipulis coenam fecit quatuor in locis, de Christi sudario tribus in locis, de Christi sindone vbi fuit obuolutus, de Christi sandalijs duobus in locis, de cingulo & cunna Christi, de panniculis quibus Christus obuolutus fuit, de Christi linteo quo præcinctus fuit in lotionem pedum, de linteo qui super eius veronicam stetit multis annis, de forsipe quo clauis de cruce Christi auulli fuere, de fragmentis quinque panum, de Christi sepulchro duobus in locis, de lapide vbi Christus natus est duobus in locis, de lacte gloriosæ Virginis Marię tribus in locis, de vestimentis eiusdem Virginis gloriosæ sex in locis, de velo eiusdem deiparæ Virginis quatuor in locis, de crinibus eiusdem immaculatę Virginis duobus in locis, de zona & scamno eiusdem matris Christi, de lecto eiusdem semper Virginis Marię quando coelum petijt, de virga Moyfis, de virga Aaron, quæ fuit Papæ Gregorij XI. de sancto Simeone iusto tribus in locis, de tunica eiusdem, de Daniele Propheta, de vestibus Gamalielis Præceptoris Pauli Apostoli, de ossibus Ioseph ab Arimathia, de eodem Ioseph, de sepulchro Danielis, de ossibus trium puerorū in camino duobus in locis, de ossibus Iacobi minoris Apostoli tribus in locis, de cranio Philippi Apostoli, de maxilla eiusdem, de costa eiusdem, de ossibus eiusdem in tribus locis, de ossibus sancti Bartholomęi decem in locis, de ossibus sancti Matthæi Apostoli duobus in locis, de vestimento eiusdem, de ossibus sancti Simonis Apostoli, de ossibus sancti Thadæi Apostoli quatuor in locis, de ossibus sancti Lucæ Euangelistæ tribus in locis, de ossibus sancti Barnabæ Apostoli tribus in locis, de costa sancti Marci Euangelistæ, de ossibus eiusdem duobus in locis, de vestimento eiusdem, de sancto Stephano prothomartyre, de ossibus eiusdem decem in locis, de lapidibus quibus fuit lapidatus, de brachio siue tibia S. Laurentij, de costa eiusdem & de eius pinguedine, quę defluxit dū cremaretur, de carne eiusdem, de ossibus eiusdem in quinque locis, de craticula eius duobus in locis, de vestimento eiusdem, de ossibus S. Vincentij quatuor in locis, de dēte S. Anastasij, de brachio S. Clemētis, de ossibus eiusdem duobus in locis, de S. Blasio, de collo

- A** de collo eiusdem, de ossibus eius sex in locis, de ossibus sancti Petri Dominicani, de ossibus sancti Georgij in septem locis, de ossibus sancti Fabiani quatuor in locis, de ossibus sancti Sebastiani sex in locis, de ossibus sancti Iacobi intercisi, de sancto Hippolyto, de capite eiusdem, de ossibus eiusdem, de ossibus familiae eiusdem, de ossibus sancti Thomae martyris duobus in locis, de ossibus sancti Marci martyris, de ossibus sancti Marcelliani duobus in locis, de ossibus sancti Melchiadis, de ossibus sancti Concordis, de ossibus sancti Sauini, de ossibus sancti Sixti quatuor in locis, de ossibus sancti Marcellini, de ossibus sancti Valentini duobus in locis, de ossibus sancti Chrysanti duobus in locis, de capite sancti Geruasij, de ossibus eiusdem, de ossibus sancti Protasij, de ossibus sancti Pancratij tribus in locis, de dente eiusdem, de ossibus sancti Pancratini, de ossibus sancti Foelcis duobus in locis, de ossibus sancti Romani, de dente sancti Victorini, de ossibus sancti Smaragdi, de ossibus sancti Bonifacij quatuor in locis, de ossibus sancti Olimpij, de ossibus sancti Irenaei, de ossibus sancti Martiniani, de ossibus sancti Caesarij, de ossibus sancti Arthemij, de ossibus sancti Prosperi, de ossibus sancti Casti, de ossibus sancti Chrysogoni tribus in locis, de ossibus sancti Marcelli, de ossibus sancti Abridi, de ossibus sancti Theodori septem in locis, de ossibus sancti Calixti in quinque locis, de ossibus sancti Nemesij, de ossibus sancti Iustini, de ossibus sancti Simpliciani, de ossibus sancti Alexandri duobus in locis, de ossibus sancti Vitalis, de ossibus sancti Iuliani duobus in locis, de ossibus S. Pontiani quatuor in locis, de ossibus S. Valeriani, de ossibus S. Maximi, de ossibus S. Nazarij, de ossibus S. Dionysij Areopagitae tribus in locis, de ossibus S. Saturnini & eius sociorum, de ossibus S. Pij Papae, de ossibus S. Victoris, de ossibus S. Christophori sex in locis, de ossibus S. Demetrii, de ossibus S. Pantaleonis sex in locis, de digito eiusdem, de ossibus S. Colepodij duobus in locis, de ossibus sancti Agapiti quatuor in locis, de cruce eiusdem, de ossibus sancti Erasmi, de ossibus sancti Eustachij, de maxilla eiusdem, de dente sancti Cantiani, de ossibus sancti Urbani, de ossibus sancti Gorgonij, de costa S. Cypriani, de nervis & ossibus eiusdem, de sanguine eiusdem, de ossibus sancti Isidori, de ossibus S. Quintiani, de ossibus S. Policastri, de ossibus S. Donati duobus in locis, de ossibus S. Crescentiani duobus in locis, de ossibus S. Lini, de ossibus S. Adaucti, de ossibus S. Andronici duobus in locis, de ossibus S. Procli duobus in locis, de ossibus S. Zepherini, de ossibus S. Euaristi, de ossibus sancti Timothei, de ossibus sanctorum Innocentium quatuor in locis, de ossibus sanctorum Ioannis & Pauli tribus in locis, de ossibus sanctorum Faustini & Iovitae, de ossibus sanctorum Chrysanti & Dariae quatuor in locis, de ossibus sanctorum Cosmae & Damiani decem in locis, de ossibus sanctorum Primi & Foeliciani tribus in locis, de ossibus sanctorum quadraginta martyrum duobus in locis, de ossibus sanctorum Gordiani & Epimachi, de ossibus sanctorum Nerei & Achilei quatuor in locis, de ossibus sanctorum Papij & Mauri, de ossibus sanctorum Marij Marthae & filiorum, de ossibus sanctorum Naboris & Foelcis, de ossibus sanctorum Foelcissimi & Agapiti quatuor in locis, de ossibus sanctorum Firmi & Rustici, de ossibus sanctorum Hermagore & Fortunati, de ossibus sanctorum Lucij & Geminiani, de ossibus sanctorum vigintiquatuor martyrum, de ossibus sancti Ambrosij, de ossibus S. Augustini, de pallio eius, de ossibus sancti Gregorij quatuor in locis, de dente & eius capillis, de ossibus S. Leonis tribus in locis, de ossibus S. Martini tribus in locis, de capite S. Nicolai, de oleo eiusdem, de ossibus eiusdem septem in locis, de ossibus S. Ioannis Chrysostomi in octo locis, de ossibus S. Gregorij Nazianzeni, de ossibus S. Hilarij tribus in locis, de ossibus sancti Prosdocimi Episcopi Patauini, de ossibus S. Zenonis duobus in locis, de ossibus S. Proculi Episcopi Veronensis, de ossibus sancti Fortunati, de ossibus sancti Lupicini, de ossibus sancti Fulgentij, de ossibus sancti Aymonis, de ossibus Eustadij Patriarche, de ossibus sancti Athanasij duobus in locis, de ossibus sancti Zerberonij, de ossibus sancti Britij, de ossibus sancti Reguli, de ossibus sancti Theodoxij, de carne sancti Francisci, de capillis eius tribus in locis, de barba eiusdem, de capucio eiusdem, de corda eiusdem, de tunica eiusdem quatuor in locis, de panniculo eiusdem, de multis alijs eius reliquijs, de ossibus sancti Antonij de Padua, de sanguine beati Luce eius socij, de vestimento eiusdem, de ossibus beati Aegidij socij beati Francisci, de eius sanguine duobus in locis, de ossibus sancti

bus sancti Benedicti Abbatis, de S. Sabbæ Abbatis ossibus, de cilicio eiusdem, de ossibus S. Antonij abbatis duobus in locis, de ossibus S. Pauli primi eremitæ, de ossibus S. Simeonis monachi, de ossibus S. Iuliani, de ossibus S. Elafij tribus in locis, de ossibus S. Leonardi, de ossibus S. Amanij, de ossibus S. Catharinę tribus in locis, de oleo eiusdem, de dente S. Agnetis, de cineribus eiusdem, de ossibus eiusdem tribus in locis, de velo eiusdem, de ossibus S. Lucię quatuor in locis, de capite S. Cecilie, de ossibus eiusdem nouem in locis, de capite S. Barbaræ, de ossibus eius quatuor in locis, de ossibus, & velo sanctę Margaretę, de ossibus sanctę Agathę, de ossibus sanctę Anastasie tribus in locis, de ossibus, capite, velo, cilicio & capillis sanctę Constantie, de ossibus sanctę Eugenie, de ossibus sanctę Cristine, de ossibus sanctę Beatrice, de ossibus S. Lucille, de ossibus S. Tyberie, de ossibus S. Arthemie, de ossibus S. Rufine, de ossibus S. Nymphę, de ossibus S. Columbe, de ossibus S. Felicitatis, duobus in locis, de ossibus S. Viuinę, de ossibus S. Priscę, de ossibus S. Valerie, de ossibus S. Victorine, de ossibus S. Martine, de ossibus S. Pauline, de ossibus vndecim millium virginum, de ossibus sanctorum Perpetue & Felicitatis, de capillis, vnguibus, tunica & velo S. Clare, de ossibus, capillis, & diuersis alijs reliquijs S. Marię Magdalene, de ossibus S. Marthe, de ossibus S. Petronille, de ossibus S. Marine, de ossibus S. Scholasticę, de ossibus S. Praxedis, de sanguine plurimorum martyrum, quem eadem S. Praxedes collegit, de ossibus S. Balille, de ossibus sanctorum Cassiane & Tronice, de ossibus, capillis, & cingulo S. Elisabethę, de ossibus S. Marię Cleophe, de ossibus S. vidue Anne de qua in Evangelio fit mentio, de ossibus S. Marię Ægyptiacę tribus in locis. Est & alia crux parua argentea plena diuersis reliquijs sine nominibus: Sunt præterea & alię quædam reliquię inuentę in sacello reuerendissimi domini Cardinalis Tusculani. Voluit autem sepeliri præfatus Episcopus, harũ reliquiarũ collator, iuxta præmemoratũ altare summũ.

Colophonem huic conuentui additurus, hæc tantũ de eius structura dixerim, quod videlicet sit magnifica, sumptuosa, atq; omni ex parte perfecta: Nam si de cellulis agatur, hæ sunt centum numero, atq; per quadriuij modum elegantissimè distinctę. Si vero de claustris loquamur, hæc quidem sunt bina: sed illorum alterum tantę est pulchritudinis, atq; etiam magnitudinis, vt vix sibi par in toto nostro Ordine habeat. Innititur enim quinquaginta duabus marmoreis columnis, eisq; pulcherrimis, & ex ea parte qua Mantuanum prospicit lacum, xystum habet pulcherrimum, quo nihil amēnius, nihilq; delectabilius fratribus eius accolis euenire potest. Huic xysto cōtigua est pulcherrima, eaq; capacissima Infirmaria, cui aromataria officina omnibus necessarijs instructa, atq; pulcherrimum sacellum, ad sacrum pro infirmis faciendum, herent. Et vt paucis multa perstringam, locus hic omnibus suis numeris absolutissimus est, nihilq; eorum, quę ad perfectum monasterium requiruntur, penitus desiderat, immo & fratribus studentibus maximè fauet, cū plurimi eorum sub tribus Prælectoribus sacris literis ac Philosophię dent operam.

De conuentu S. Bernardini Veronæ.

Conu. IV.

QUICVNQVE non lippis (vt aiunt) oculis studium, curam atq; benevolentiam, qua Veronenses nostrum Ordinem, à sui erectione in hodiernum vsq; diē, prosequuti sunt, contemplatus fuerit, facillimè proculdubio deprehendet, hunc conuentum, beato patri Bernardino de Senis sacrum, ac Veronæ, quæ Venetię ciuitas est, & à Gallis, Duce Brenno à quo Brenona primò, deinde mutatis literis Verona dicta euasit, condita extitit, Athesiq; amēnissimo fluuio, qui ex Tridētinis alpibus ortus, non longè à fossa Clodia, Pado totius Italię famosissimo flumini miscetur, vtilissimè alluitur, atq; Catullum, Æmilium, Magrum Poëtam, Pliniumq; (vt aliquibus placet) nobis peperit, eleganter satis constructum, quem vt plurimũ quinquaginta fratres commodissimè incolunt, ex communibus eorundem sumptibus ædificatum fuisse. Idq; ipsum insinuare videtur plumbea quædam bulla Nicolai V. Pont. max. data anno Domini Incarnationis 1452. atq; in huiusmet loci cartophilacio asseruata, ex qua etiam præsentis conuentus antiquitas, ætasq; constat. Eius siquidem tenore præfatus summus

Amus Pontifex Nicolaus istius monasterij Veronæ erigendi fratribus nostris facultatem impertitur. Cohonestatur demum hæc sacra ædes quibusdam crinibus gloriosæ semperq; Virginis Mariæ, alijs itidem crinibus Dominici præcursoris diui Ioannis Baptistæ, aliquot ossibus sanctorum Sebastiani martyris, atque Vrsulæ virginis & martyris, sanguine, dente, atque parte capucij beati patris Bernardini.

De conuentu S. Blasij Vincentia.

Conn. V.

SUBSTITIT olim conuentus hic, sancto Blasio dicatus, extra Vincentinæ ciuitatis moenia, qui tamen, ne eius ciuibus, grauissimis imminentibus bellis, negocium aliquando facefferet, à Veneta Republica, cui Vincentia Venetiæ ciuitas paret, decretum fuit, vt à funditus dirueretur, aliisque intra eiusdem ciuitatis vallum, in quo commodè fratres commorari possent, sibi sufficeretur. Quod & anno à partu Virgineo 1530. sub illustrissimo Venetorum Duce Andrea Gritti factum extitit. Hęc omnia patent ex literis, quibus adiacet canonizatio beati patris Bernardini, & institutio montis pietatis hac in ipsa ciuitate factæ, sub Innocentio VIII. Pont. max. anno Dñi 1486. præfati Ducis, quæ in patris Guardiani cubiculo diligentius asseruantur. Ab eo igitur tempore, hoc monasterium, sub antiquiori titulo S. Blasij, nobis ex communi ærario prodijt, quod & absolutum est. Quod verò præfatis demolitioni, atq; ædificationi Sedis apostolicæ assensus accesserit, nulli dubium esse debet. Sed vbi is habeatur, penitus nescitur. In hoc conuentu vitam ducunt communem 25. fratres, iacetq; in eius ecclesia sepultum corpus venerabilis patris Marci Picentis (vulgo della Marca) quod à Vincentinis maxima veneratione colitur, maximiq; fit, ob tanti patris virtutes, atq; sanctitatem. Quæ sequuntur carmina, ex plurimis, quæ eius sepulchrum exornant, in medium afferre volui, vt ex eis, qualis fuerit huius patris vita, facile inuestigari possit.

O sidus nuper emicans

E Paradisi sedibus:

O iubar clarum & rutilans,

Cunctis exortum gentibus,

Quo peccator oberritans,

Infelix, miser, reprobus,

Te cohortante Dominum

Consequeretur superans.

In sancto Seuerino

Virgo tibi reuelauit,

Populo Christiano

Quæ predicari voluit.

Et mandato diuino

Anima tua paruit.

Quæ plateis & in templo

Iam reuelata docuit.

Requirens cunctos iugiter

Immensa pandis premia

Cunctos vocabas pariter

Ad Paradisi gaudia,

Hortaris nos alacriter

Vt relinquamus omnia,

Quæ tenent nos mortaliter,

Et ducunt per inania.

Thesaurizemus fideliter

Quæ sunt in superna gloria,

Christi crucis celeriter

Magna petamus munera.

De conuentu S. Francisci à Vineis Vtini.

Conn. VI.

QVÆCVMQVE in se bona essent, aut fortunæ beneficio (si ita fari liceat) tributa, aut proprio labore parta, sibi à Deo opt. max. omnium bonorum largitore credita, vt aliquod sibi obsequiū præstaret, existimans nobilis, atq; pientissima quædam Vtinensium familia, sacrum monasterium Franciscanæ Obseruanti familiæ, cui additissima deuotissimaq; erat, non longè ab Vtino, quod Fori Iulij oppidū est, nec longè ab Aquileia distat, in proprijs prædijs, atq; possessionibus ædificare statuit, decreuitq;. Annuente itaq; sibi Martino V. Pont. max. cuius apostolicum breue sub datū Romæ ij. cal. Iulij anno Domini 1428. in huius loci archiuis adhuc perseverat, præfens cœnobium, in honorem beatissimi patris Francisci à Vineis, quod quidem cognomen tum à vineis in quibus fuit constructum, tum quoq; ad distinctionē alterius Franciscani conuentus etiam Vtini, sed intra muros erecti, atq; à patribus Conuentualibus occupati, sibi inditum est, ijsdem temporibus, atque proprijs sumptibus à fundamentis ad verri-

cem

cem usque, præfata Vtinentium familia extruxit, perfecitque; Ex plurimis, quæ ad deuotissimæ cuiusdam imaginis gloriose Virginis, hoc in loco depictæ, inuocationem, miraculis euenire, vnum tantum ad eiusdem Virginis gloriam hinc subijcere libuit. Cum enim desperata à medicis, atque ab alijs omnibus salute quidam nobilis lætulo decumberet, sequi huic imagini ex intimis præcordijs commendaret, apparuit illi beata Virgo, quæ & se bono animo esse iussit, & sibi sanitatem ex tempore restituit. Ex quo etiam tempore plurimum deuotionis erga præfatam imaginem, & hunc locum Vtinentibus accessit, idque vota tum aurea, tum quoque argentea ab ipsis oblata facillimè indicant. Afferuantur denique hoc in loco, in quo & 25. fratres commorantur, pars ligni Dominice crucis, pars quoque columnæ ad quam Christus Dominus alligatus fuit, & habitus, tunicula, atque capucium beati patris Ioannis Capistrani.

De conuentu S. Iob Venetijs. Conu. VII.

CONCEPTAM erga Obseruantes Franciscanos beneuolentiam mirum in modum in Lucia Delphina, nobili Veneta, auxit primitius ille eorum rigor, atque regularis disciplinæ zelus, immo & impulit, ut sacellum diuo Iob sacrum, ac in parochia S. Hieremiæ iuxta Canaregium, (sic vulgò nuncupatum) Venetijs situm, quod sibi à caro parente Ioanne Contareno, hæreditario iure, obuenerat, in conuentum, eodem beato Iob tutelari, iuxta facultatem sibi à Martino V. summo Pontif. factam, ex proprijs facultatibus à suis hæredibus euehendum moriens ex testamento caueret, curaretque. Cuius vltima voluntas, siue testamentum simul cum præfata Martini V. Pont. max. facultate, in forma breuis facta, quæ ab huiusmodi verbis exorditur: Martinus Episcopus seruus seruorum Dei dilecto filio Primicerio ecclesiæ sancti Marci &c. in huiusmodi loci tabellario asseruatur. Fuit igitur hic conuētus tum ex præfatis Lucie Delphinæ bonis, tum quoque ex pijs quorundam Venetorum, præcipuè verò Christophori Mauri eleemosynis, fratrum tamen diligentia acquisitis, sub reuerendissimo patre fratre Gulielmo de Cassali, torius nostri Ordinis Generali Ministro, optimè constructus. Fuerat enim præfatus Christophorus Maurus beato patri Bernardino de Senis, cum hoc in monasterio prædicationis causa commoraretur, familiarissimus, atque ab eo, se aliquando ad Venetæ totius Reipublicæ clauum sessurum, per reuelationem didicit: quamobrem Venetorum Dux effectus, ac tanti præfagij memor, ne ingratitude aliquando argui posset, quam diu vixit nostris fratribus deuotissimus, ac omnino beneficus extitit, & hunc locum, quem 40. fratres commodissimè incolunt, supramodum promouit, & moriens ante summum eius altare humari voluit.

Afferuantur debito cum honore in huius loci sacrario pars cranij diui Matthiæ Apostoli, altera ex spinis Dominicæ coronæ, altera quoque ex maxillis, cui dens hæret sancti Calixti Papæ, brachium S. Theodori, tibia S. Stephani Papæ & martyris, & corpus diui Lucæ Euangelistæ, quod demptis manu & pede dextris integrum perseuerat. Hoc venerabile pignus aliquot Franciscani Obseruantes, dum propriæ salutis consulentes Bosna, ob Turcarum inuasionem excederent, ne tantorum hostium ludibrijs exponeretur, consultò, atque religiosè satis Venetias trahtulerunt. Cumque quidam frater Bernardus Abbas, ac frater Lucas Prior monasterij S. Iustini Paduani, Ordinis Benedictinorum contenderent præfatum diui Lucæ corpus, temporibus Iuliani Apostatæ Imperatoris, è Constantinopoli Paduam translatum, atque ibidem in præmemorato S. Iustini monasterio religiosius custodiri, diffinitiuam sententiam, post diligentem rei veritatis adhibitam inquisitionem, (ut inferius patebit) in nostrorum fratrum fauorem à Pio II. Pont. max. lata extitit, qua expresse declaratur & asseritur, diui Euangelistæ Lucæ corpus, non Paduæ apud sanctam Iustinam, ut Abbas & Prior prædicti volebant, sed Venetijs in præfati conuentu asseruari. Præfata Pij II. Pont. max. sententia eadem theca, qua beati Euangelistæ corpus circumscribitur, continetur. Ut autem totius præfatæ contentions series hæc legenti in propatulo sit, quæ ab illustrissimo pariter ac reuerendissimo Bessarione S. R. E. Cardinali super hoc negotio disquirendo, atque diffinendo à præfato summo Pont. Pio II. Commissario instituto acta, atque iuridicè determinata sint, his annectere volui.

In nomine

A In nomine Domini Amen. Nuper sanctissimus in Christo pater & dominus noster, dominus Pius, diuina prouidentia Papa II. quasdam literas apostolicas in forma breuis annulo piscatoris ab extra clausas, & signatas, sanas, & integras, non vitiatas, non cancellatas, neq; in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspitione carentes, vt prima facie apparebat, nobis Bessarioni, miteratione diuina Episcopo Tusculano, S. R. E. Cardinali, Patriarche Constantinopolitano, apostolicę Sedis Legato de latere, hac in causa, & causis huiusmodi Commissario apostolico, per certum eius Missum presentari fecit, quas nos cum ea, qua decuit, reuerentia recepimus huiusmodi sub tenore.

Venerabili fratri Bessarioni Episcopo Tusculano, S. R. E. Cardinali Niceno, Sedis apostolicę Legato, Pius Papa I I. Venerabilis frater, salutem & apostolicam benedictionem. Venit ad nostram notitiam, relatu dilecti filij Bernardi Iustipiani militię, & oratoris Veneti, quod post lugendam direptionem Bosnensis Regni à seũssimo Turcarum Tyranno proximè factam, fratres quidam ex Ordine Minorum Obseruantum, fuga salutem quęrentes, cū ē regno illo recederent, ne vacui in Italiam redirent, venerandum corpus Lucę Euangelistę (vt aiunt) secum deportauerunt: quod cum delatum esset ad terras Venetorū, significata eis re, vt se habebat, Dux & Dominium illud, vt sunt Religionis, præcipuè erga sanctorum reliquias, summo studio, publicisq; decretis, corpus prædictum ad eorum urbem honorificè, & summa cum veneratione deuehendum esse constituerunt. Cū intentis animis huic rei studerent, & corpus iam in litore Veneto apud ecclesiam S. Nicolai delatum esset, subortus est rumor, corpus eiusdem Euāgelistę, iam inde à Iuliani apostatę temporibus, ē Constantinopoli Paduam translatum, ibiq; collocatum fuisse. Propter quod cū in dubio, & ancipiti sint, cupiantq; huiusmodi dubietatem submoueri, ne religio fidelis populi, & veneratio sanctarum reliquiarum intercadat, committimus, & iniungimus fraternitati tuę, per presentes, vt rem hanc, ea diligentia & industria, quibus opus est, inuestigare & inquirere procures, & super inde, eam prouisionem facere, & id constituere, quod veritate comperta, ad Dei honorem, & sancti Euangelistę venerationem, ac populi deuotionem cognoueris expedire. Super quibus omnibus plenam tibi auctoritate apostolica concedimus harum serie facultatem. Tibure, sub annulo piscatoris, die penultimo Augusti millesimo quadringentesimo sexagesimotertio, Pōtificatus nostri anno quinto.

D Quarum quidem literarū vigore, citatione legitima, venerabili patri domino Theophilo Abbati sancti Georgij maioris de Venetijs, Ordinis sancti Benedicti, & congregationis sanctę Iustinę, tanquam coniunctę personę, intimanda, & in valuis ecclesię sancti Georgij maioris, monasterij prædicti affigenda, ad finē, vt idem dominus Theophilus Abbas eandem citationem venerabili patri Bernardo Abbati, ac conuentui monasterij ecclesię sanctę Iustinę de Padua, Ordinis & congregationis prædictorum, in qua quidem ecclesia corpus sancti Lucę Euangelistę, de quo in dictis præinsertis apostolicis literis fit mentio, collocatum fore asseritur, intimaret & notificaret pro parte illustrissimi & serenissimi Principis Christophori Mauri, Dei gratia Ducis Venetiarū. Et hanc causam pro inquisitione veritatis, dum taxat, vt principalis prosequens, & eam defendentis, contra eosdem Abbates & conuentum monasterij sanctę Iustinę, omnesq; alios, & singulos sua interesse putantes, & in exequutione citationis huiusmodi, nominandos per nostrum in hac causa Auditorem in forma solita & consueta, decreta, concessa & emissa. Ipsaq; exequutione debitè, prout decreta & concessa fuerat, demandata, comparuerunt iudicialiter coram eodem Auditore nostro prouidus vir magister Iacobus de Parleonibus, assertus Procurator dicti Domini Christophori Ducis Venetiarum, prout de suę procurationis mandato legitimam promisit facere fidem, atque etiam & post fecit ex vna, & eo, necnon præfatus Dominus Bernardus Abbas monasterij sanctę Iustinę ex aduerso principalis supradictus, citra tamē quorumcunq; procuratorum suorum per eum constitutorum, reuocationem tam suo, quàm conuentus præfati monasterij, nominibus, partibus ex altera. Et idem magister Iacobus ipsi Domino Bernardo Abbati præfenti, terminum peremptorium, ad dicendum, & excipiendum quicquid verbo, vel in scriptis, contradictas præinsertas literas apostolicas vobis præ-

bis præsentatas, dicere siue excipere volebat, per dictum Auditorem nostrum præfigi, & assignari obtinuit. In quo quidem termino comparentibus coram eodem Auditore nostro iudicialiter eisdem magistro Iacobo ex vna, & Bernardo Abbate, ac religioso viro Luca Priore monasterij sanctæ Iustinæ prædicti, nominibus quibus supra, partibus ex altera, idem magister Iacobus accusauit contumaciam, & asseruit eorundem Abbatibus, & Prioris, licet præsentium, nihil tamen contra præfatas literas apostolicas dicere curantium. Et vltius libellum, siue summariam in hac causa petitionem, facto realiter, & in scriptis, sub horum verborum serie, obtulit, atq; dedit.

Coram vobis reuerendissimo in Christo patre, & præstantissimo domino domino Bessarione, miseratione diuina Episcopo Tusculano, S. R. E. Cardinali, Patriarcha Constantinopolitano, & in ciuitate Venetiarum &c. Sedis apostolicæ Legato, necnon à sanctissimo domino nostro ad infra-scripta specialiter delegato, &c. nomine serenissimi Principis, illustrissimiq; domini domini Christophori Mauri, Dei gratia inclyti Venetiarum Ducis &c. Compareo ego Iacobus de Parleonibus, Legum Doctor, & narro, dico, & expono, quod cum proximis diebus summa diligentia, & cura ipsius serenissimi Principis, & illustrissimi Domini, venerandissimæ reliquæ gloriosi Euangelistæ Lucæ, mirabiliter, & diuina in sanctos suos cooperante gratia, de impiorum Turcarum manibus, postquam nuper ab eis Regnum Bosnæ miserabiliter occupatum est, seruata, & ad loca præfati illustrissimi Domini per quosdam fratres Ordinis Minorum de Obseruantia delata, tandem ad hanc ciuitatem summa omnium expectatione deuenta fuissent, & in ecclesia sancti Nicolai de litore collocata, essetq; iam de mandato eiusdem serenissimi Principis, illustrissimiq; Domini magna, & solemnitas preparatio, iuxta morem & consuetudinem huiusmodi inclyti senatus in similibus, facta, ad honorificentissimè, deuotissimeq; huiusmodi sanctissimum corpus suscipiendum, atq; in aliquo conuenienti vrbis loco, in templo videlicet diui Bernardini, alias sancti Iob nuncupato, ad totius populi, & omnium Christi fidelium deuotionem, ac venerationem collocandum. Quædam in vrbe succlamatio facta est, quod iam multis retroactis temporibus, huiusmodi Euangelistæ Lucæ corpus, in ecclesia sanctæ Iustinæ de Padua fuisset, cum magna illius populi deuotione veneratum: propter quam rem, ne aliquod inter Christi fideles, maximè in veneratione sanctorum corporum, suborrietur scandalum, & dubitatio, fuit, antequam ad venerationem dicti corporis sancti procederetur vltius, de prædictis omnibus, prout se habebant, per præfatum illustrissimum dominum ad sanctitatem domini nostri data notitia, vt sanctitas sua posset de opportuno remedio super ijs prouidere: qui sanctissimus dominus noster, hoc audito, per suas breues literas vestre reuerendissime dominationi commisit, vt super præmissis, quo melius fieri posset, inquirere, ac demum prouidere debeat, auctoritate apostolica, prout melius sibi videbitur, & ad honorem Dei, & corporis sancti Lucæ Euangelistæ venerationem expedire, &c. prout latius in ipsis literis continetur: ad quas me refero. Item nomine prædicto dico, & expono, cum hoc teneatur pro certo, & indubitato, quod corpus illius Euangelistæ gloriosi fuerit à principio in terris Greciæ reconditum, ac deinceps continuè in partibus illis Orientalibus diligentissimè seruatum, summa cum veneratione ab omnibus illis populis, super omnes alias reliquias sanctorum, veneratum, prout omnes historiæ testantur, & publica vox & fama omnium, quæ adhuc permanet, & viget; & certum sit hoc sanctissimum corpus, de quo nunc agitur, innumera-bilia sub sancti Lucæ inuocatione egisse miracula, prout hæc omnia reuerendissima dominatio vestra optimè nouit, non solum & assidua lectione scripturarum sanctarum, verum etiam ex visu, & auditu, & ex publica omnium fama, tempore quo eadem reuerendissima dominatio vestra in partibus illis fuit, & etiam post; & prout etiam nuper, rimè comprobatur illa diligens inquisitio facta, & quæ adhuc fit à multis magnis dominis, & communitatibus, vt has easdem sanctissimas reliquias, tanquam gloriosi Lucæ Euangelistæ in suis locis collocandas, atq; venerandas habere possint, prout reuerendissima dominatio vestra clarè loco, & tempore intelliget, & per consequens, quod diuulgatur de hoc sanctissimo corpore, quod sit in ciuitate Paduæ est diuulgatum, salua semper veritate, rumore quodam incerto, & quadam opinione, postmodum ita à nonnullis obten-

- A** lis obtentum, vt re ipsa nunc demonstratur. Cùm sit impossibile duo esse gloriosi illius Euangelistæ corpora, nec vlla sit apud aliquem certitudo, quòd corpus illud, quod in ciuitate Paduæ (vt dicitur) pro corpore sancti Lucæ veneratur, sit illud; nisi quidam rumor ita, vt dictum est, salua rei veritate, subortus, nullo certo auctore, nullisq; fide dignis monumentis. Cùm itaq; ita se habeant hæc, vt præmittitur, pro certo & indubitato tenendum est, salua semper veritate, quæ sola nunc quæritur ad verum gloriosi Lucæ Euangelistæ corpus cognoscendum, ac venerandum has sanctissimas reliquias, quæ parua manu pauperum fratrum Obseruantinorum gloriosi Seraphici Francisci, è medijs Turcarum ensibus, & flammis, vt Euangelistæ Lucæ seruata ad hanc gloriosissimam, & religiosissimam vrbem, tanquã ad sanctorum omnium domicilium, mira dispositione confugerunt, verè fuisse, & esse corpus, & reliquias illius gloriosi Euangelistæ Lucæ, quemadmodum semper ita esse firmiter tenuerunt, ac crediderunt, & tenent, & credunt omnes populi, & nationes, apud quos hætenus eiusmodi corpus sanctissimum fuit. Quare peto nomine quo supra, per vestram reuerendissimam dominationem, auctoritate ei super hoc à præfato sanctissimo domino nostro specialiter concessa, debere, habita informatione de huiusmodi rei veritate, prout vestræ reuerendissimæ dominationi videbitur conuenire, iuxta tenorem literarum apostolicarum fieri, ac prouideri, quòd præfatæ sanctissimæ reliquiæ, quæ nunc in ecclesia sancti Nicolai de Litore, magna omnium cum expectatione, seruantur, possint, & debeant, ad honorem Dei & gloriosi Euangelistæ Lucæ primùm, deinde ad ipsius serenissimi Principis, illusterrimiq; Dominij, ac totius populi Veneti, omniumq; aliorum Christi fidelium deuotionem, in hac gloriosissima vrbe in dicto templo diui Bernardini, dignis laudibus, & honoribus à cunctis venerari, vt ita huic glorioso Euangelistæ Lucæ, eodem in loco, idem religionis honor præstari possit, qui & glorioso Euangelistæ Marco præstatur: Vt quemadmodum Euangelica prædicatione, & doctrina pariter ad Christum peruenire ambo meruerunt, ita & eorum corpora loci, atq; honoris pari prærogatiua in hac vita præfulgeant, cùm ita diuinæ voluntatis esse credendum sit, quoniam non sine causa, & magno mysterio factum est, quod tali modo ex sanctissimæ reliquiæ in hanc vrbem peruenerunt. Super quibus omnibus & singulis, & alijs dependentibus, & connexis, idem ego Iacobus peto & requiro nomine quo supra, per eandem vestram reuerendissimam dominationem inquiri, prouideri, ac fieri debere, non tantum modo supra petito, verum etiam omni alio modo, via, iure, & forma, quibus magis ac melius, & vtilius, fieri potest, ac debet, & negotij qualitas exigit, & requirit, iuxta formam commissionis V. reuerendissimæ D. prout ei melius videbitur conuenire.
- D** Et si aliquis legitimus contradictor se opposuerit, peto in casu succumbentiæ, eum debere condemnari in expensis litis, tam factis, quàm fiendis, de quibus protestor, & offero me paratum, in quantum reuerendissima dominatio ita fieri debere mandauerit, & opus fuerit, & ad hoc de iure astringar, & non aliter nec alio modo, ad dandum omnes probationes conuenientes, & necessarias, quantum ad hanc rem sufficiat, &c. Referuat mihi omnibus alijs iuribus, ac rationibus proponendis, dicendis & allegandis, &c. Ad finem semper tamen, & ad effectum, vt veritas inquiri possit, & haberi, ad cognoscendum, & venerandum veras reliquias gloriosi Euangelistæ Lucæ, cui rei & omnipotens Deus, & idem ille Euangelista faueat & assistat.

- Quo quidem libello sicut præmittitur oblato, sepè dicti domini Bernardus Abbas, & Lucas Prior ex aduerso principales prædicti quibus supra, ac spectabiles, & generosi viri domini & magistri Franciscus de Porcellinis, & Checus de Leone milites, & Antonius de Capitibus listæ doctores, oratores, & procuratores asserti magnificè communitatis Paduanæ, prout de suæ oratoriæ & procurationis mandato legitimam promiserunt facere fidem, se pro ipsius communitatis interesse, comparere affirmantes, ibidem præsentibus nominibus huiusmodi in nostram iurisdictionem consentientes, post diuersas hinc inde cum dicto magistro Iacobo de Parleonibus factas altercationes, sibi terminum ad deliberandum, si huiusmodi causam iuridicè defendere, litemq; contestari vellent, vel ne: certis respectibus per eos delegatis, per præfatum Auditorem nostrum præfigi, & assignari obtinuerunt. Quo quidem termino occurrente, & ipsis Bernardo

Abbate, & Luca Priore, ac assertis oratoribus supradictis, coram eodem Auditore nostro iudicialiter comparentibus, se causam, & causas huiusmodi, nominibus quibus supra, iuridicè defendere velle, assertentibus, litem contestarunt, copiamq; libelli, siue summaria petitione ex aduerso oblatis, & præinserti sibi decerni, & assignari obtinuerunt. Et ex inde diuersis exceptionibus; ac quia nos volumus, & mandauimus, ac mandari fecimus sepèdictis hinc inde comparentibus, eò quòd hæc res nobis absq; eo quòd aliquem vocare, aut ad terminorum obseruationem procedere deberemus, sed solum vt ipsam ea diligentia, & industria, quibus opus esset inuestigaremus, & inquireremus, ac alias prouideremus, & constitueremus, prout nobis ad Dei honorem, & sancti Euangelistæ venerationem, ac populi deuotionem cognosceremus expedire, quod ipsa res, & causa, seu causæ huiusmodi quantocius possibile foret expediretur, & terminaretur. Quodq; propterea omnes, & singulæ positiones & articuli, iura, testes & alia quæcunq; per vtramq; partem producenda, alleganda, & probanda, in diuersis successiuis terminis, dictis ex aduerso nominibus, quibus supra hinc inde comparentibus statutis, simul & semel producerentur, & allegarentur, replicationibus, iuribus, & monimentis præstitis, etiam hinc inde à pro parte vtraq; comparentibus, calumniæ iuramenti cum omnibus & singulis capitulis in, & sub calumniæ iuramento contentis, duplicationibus, ac positionibus, & articulis pro vtraque parte iudicialiter coram præfato Auditore nostro exhibitis, atq; productis, in diuersis tamen per præfatum Auditorem nostrum statutis terminis, cum competētium dierum interuallis. Postmodum idem Auditor eisdem Bernardo Abbati, & Lucæ Priori, ac nonnullis alijs etiam assertis communitatis Paduanæ oratoribus, prout etiam de suæ procurationis mandatis legitimam promiserunt facere ex vna, & Iacobo de Parleonibus procuratori partibus, ex altera, certos successiuios peremptorios terminos competentes, cum simili dierum interuallo, ad dicendum, & excipiendum quicquid verbo vel in scriptis contra positiones, & articulos, ac iura & monimenta, & quæcunq; hinc inde allegatis, exhibitis, atq; productis, dicere, siue excipere vellent, præfixit, & assignauit, & ipsis hinc inde in ipsis statutis terminis, coram eodem iudicialiter, nominibus, quibus supra, comparentibus, & verbo partim, ac partim facto realiter, & in scriptis contra positiones & articulos, ac iura & monimenta huiusmodi hinc inde respectiue excipientibus. Ipsiq; positionibus, & articulis, prout nobis de iure videbatur fore faciendum, etiam in diuersis successiuis terminis per ipsum Auditorem assignatis, partim reiectis, & partim in ciuitate Venetiarum, & extra ad probandum admissis, remissionibusq; superinde cum sufficientibus dilationibus decretis, & concessis, ac super eisdem positionibus, & articulis admissis, nonnullis testibus, etiam hinc inde productis, receptis, admissis, & in forma iuris iuratis ac diligenter interrogatis, & examinatis, eorumq; dictis, & depositionibus in formam publicam redactis, ac deinde publicatis, partibusq; copijs eorundem, decretis, & traditis, factis etiam, & habitis pro vtraq; parte hinc inde verbo, & in scriptis publicis, & secretis allegationibus. Finaliter quoque præfato Auditore nostro, ex nostra commissione in causa, & causis huiusmodi in præsentia præfatorum Bernardi Abbatis, & Lucæ Prioris, ac venerabilis viri Iacobi Leonissa decretorum Doctoris, ac canonici Paduani asserti, eorundem Abbatis, & Prioris, ac conuentus, necnon communitatis Paduanæ prædictæ oratorum, per præfatos eiusdem communitatis assertos oratores, substituti ex vna, & Iacobus de Parleonibus procuratoris prædictorum ex altera, partibus nominibus quibus supra comparentium concludente, & pro concluso haberi volente, vocatis etiam per nos, & accersitis plurimisq; in ciuitate Venetiarum residentibus Prælati pro tunc, quibus de huiusmodi causæ meritis plenariam fecimus relationem, & fidelem; sumptisq; consilijs eorundem, tandem nos ad dicti magistri Iacobi de Parleonibus procuratoris instantiam sepè dictos dominos Bernardum Abbatem, & Lucam Priorem, ex aduerso principales ad audiendum diffinitiuam in causa, & causis huiusmodi in scriptis fieri, & promulgari sententiam per certum familiarem nostrum ad hoc deputatum, citari mandauimus, & fecimus ad certum peremptorium terminum competentem, videlicet diem, & horam infrascriptos, quibus aduenientibus comparentibus in iudicio coram nobis magistro Iacobo de Parleonibus procuratore & Bernardo Abbate, ac Luca Priore principalibus

A cipalibus prædictis ex utraque parte, & nominibus eorum hinc inde quibus supra; idem magister Iacobus de Parleonibus dicto nomine procuratoris, diffinitivam, iuxta præinsertæ suæ petitionis tenorem in forma solita & consueta, ferri sententiam per nos instantanter postulavit. Nos tunc Bessarion Episcopus, Cardinalis, Patriarcha, Legatus, & commissarius, ac exequutor præfatus, ad nostram in huiusmodi causa ferendam, & promulgandam sententiam procedendum duximus, & processimus, eamque per ea, quæ vidimus, & cognovimus, in scriptis tulimus & promulgavimus sub his verbis.

Christi nomine inuocato pro tribunali sedentes, & solum Deum præ oculis habentes, ac sequentes & sequi volentes, quantum possumus, ac debemus, formam iuris, & commissionis per sanctissimum Dominum nostrum nobis factæ in causa, investigatione, inquisitione, declaratione, & veneratione corporis sancti Lucæ Evangelistæ, ac ipsas **B** literas apostolicas super inde factas, prout tenemur exequutioni mandare, omnibus modo, iure, via, & forma, quibus melius possumus, & debemus, visis prius, & diligenter examinatis dictis literis apostolicis, & earum tenore, & visis citationibus specialiter & etiam generaliter factis, illustrissimo Principi domino Duci Venetiarum ex una, & Abbati & conventui sanctæ Iustinae de Padua parte ex altera, & alijs habentibus interesse, aut sua quomodolibet interesse putantibus: & visis comparitionibus, & oppositionibus super inde factis per superscriptos: & visis & diligenter examinatis testibus, & attestationibus testium in causa per, & inter superscriptas partes, & quamlibet earum productis: & viso, & examinato toto processu, ac omnibus hinc inde deductis, factis, & actis: & visis & diligenter lectis literis, scripturis, privilegijs, iuribus, monumentis, instrumentis, legendis, libris, & alijs per partes productis: & visis, & auditis allegationibus partium in causa huiusmodi hinc inde, verbo, & in scriptis allegatis, dictis productis, & approbatis: ac visis, & examinatis dubijs per nos partibus ipsis datis, & earum responcionibus, eisque omnibus cum debitis, & exactis investigationibus, inquisitionibus, deliberationibus, ac maturitatibus recensitis, & consideratis: visis etiam multis historijs, & chronicis, quas pro huiusmodi rei verificatione videndas esse censuimus: intellectis etiam orationibus per religiosas personas pro clarificatione huius rei ad Deum porrectis, & earum inspirationibus: & habita diligenti ratione temporum, locorum, nominum, & personarum de iuris prudentium consilio, & præsertim venerabilium in Christo patrum Domini Patriarchæ Venetiarum, Archiepiscopi Sipontini, & Veronensis, Theatini, Agiensis, Equilini, Parensis, & Bellimensis Episcoporum, & monasteriorum sancti Thomæ de Burgondionibus de Torcello & sancti Gregorij de **D** Venetijs Abbatum, ac sanctæ Helenæ Ordinis montis Oliueti, & sancti Andreae Ordinis Cartusienfis Priorum, quos omnes iteratis vicibus super hoc consulimus, ac accedente vnanimi consensu omnium prædictorum, per hanc nostram diffinitivam sententiam, quam ferimus in his scriptis, dicimus, pronunciamus, sententiamus, decernimus, & declaramus, ossa in ecclesia sanctæ Iustinae de Padua existentia, quæ hætenus, pro ossibus sancti Lucæ Evangelistæ tenta, habita, & venerata fuerunt, non fuisse, nec esse ossa eiusdem sancti Lucæ Evangelistæ, nec pro talibus habenda, tenenda, seu venerari debere: corpus verò, nuper è Regno Bosniæ delatum, & nunc in ecclesia sancti Nicolai in litore Veneto existens, & hætenus pro corpore dicti Evangelistæ tentum, habitum, & veneratum, pro tali, & ut tale habendum, tenendum, & venerandum esse, haberi que, **E** teneri, reputari, & venerari debere, ipsumque pro tali, & ut tale habemus, tenemus, reputamus, & veneramur, haberi que, teneri, reputari, & venerari volumus, & decernimus: condemnationem partis in expensis, & expensarum taxationem nobis reseruantem.

Lectæ, lata, & in scriptis promulgata fuit præinserta diffinitiva sententia coram nobis, & de mandato nostro per præsentis causæ Notarium, ac nostrum, & huiusmodi causæ coram nobis scribam infra scriptum. Venetijs in monasterio sancti Georgij maioris in aula ante cameram nostram, nobis inibi ad iura reddendum, & causas audiendum pro tribunali sedentibus. Et ita promulgantibus, sententiantibus, & declarantibus sub anno à natiuitate Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio, Indictione vndecima, Die verò nona mensis Decembris, Pontificatus præfati domini nostri Pij Papæ secundi anno sexto, præsentibus ibidem honorabilibus & prouidis viris dominis Eu-

genio Mauroceno Decretorum, Vincentio Monfort medicinarum Doctoribus, & Nicolao Sagondino, præfati domini Ducis Cancellario, testibus ad præmissa vocatis specialiter, atq; rogatis. In quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentem literas, siue præsens publicum instrumentum, per Notarium publicum, nostrumq; , & huiusmodi causæ coram nobis scribam infra scriptum, subscribi, & publicari mandauimus, nostriq; sigilli iussimus, & fecimus appensione communiri.

Et ego Ioannes de Hecksbetim clericus, Cameratenis diocesis, publicus sacra Imperiali auctoritate Notarius, præfatiq; reuerendissimi patris & domini domini Bessarionis Episcopi, Cardinalis, Patriarchæ, Legati, Commissarij, & executoris, & huiusmodi causæ coram eo scriba, quia dictæ sententiæ diffinitivæ pronuntiatione, promulgatione, omnibusq; alijs, & singulis præmissis, dum sic, vt præmittitur per dictum reuerendiss. dominum Commissariū & executorem, ac eius Auditorem, & coram eis fierent, & agerentur, vnà cum prænominatis testibus præsens interfui, eaq; sic fieri vidi, & audiui. Ideo hoc præsens publicum instrumentum per me innotauit, sumptum ex inde confeci, subscripsi, publicaui, & in hanc publicam formam redegi, signoq; , & nomine meis solitis & consuetis, vnà cum præfati reuerendissimi patris & domini domini Bessarionis, Commissarij, & executoris, sigilli appensione signaui, in fidem, & testimonium omnium, & singulorum præmissorum, rogatus & requisitus. Huius deniq; monasterij ecclesia, beatis Iobo atq; Bernardino eius tutelaribus consecrata extitit anno à partu Virgineo 1493.

De conuentu B. Mariæ de Gratijs propè Mantuam. Conu. VIII.

S V B S T I T U I T olim, ad quintum milliare à famosa, simulatq; munitissima vrbe Mantua, in ipsa Mantuani lacus margine, & dicula quædam quàm humillimè constructa, atq; gloriosæ, semperq; Virgini Mariæ dicata, quam pauper quidam anachorita, pro sua deuotione atq; vita facilius transigenda, incolebat. Cum igitur anno à salutifera mundi redēptione 1399. tanta tamq; contagiosa lues in Mantuanos grassaretur, vt homo hominem solo conspectu inficeret, & nihil aliud à quadam mortis imagine per totam ciuitatem occurreret, illustrissimus Ludouicus Gonzaga, Mantuanorum Marchio, tum propriè, tum quoq; communi subditorum saluti cōsulturus, se ad vnus templi, gloriosæ Virgini dicandi, constructionē ex voto astrinxit, si præfata lues à Mantua secederet. Voti itaq; compos effectus illustrissimus pientissimusq; Marchio, tantiq; beneficij recepti memor, præfatam ædiculam in pulcherrimam ecclesiam, sub titulo sanctæ Mariæ de Gratijs, idq; ob beneficium eius intercessione acceptum, euexit, sibiq; magnificum, atq; capacissimum monasterium, quod statim à Franciscanis Obseruantibus occupandum, inhabitandumq; curauit, quàm diligentius coedificari, annectiq; fecit. Contigit autem id (vt præfati sumus) circa annum Domini 1400. Præfata verò ecclesia, post septennium ab eius euectione, nempe anno 1406. per reuerendissimum quendam Episcopum Solanum, vt patet ex sequentibus verbis ex tabella quadam ibidem appensa excerptis, consecrata fuit. *Notum sit quod anno 1406. Pontificatus sanctissimi D. N. Innocentij Papæ VII. anno ij. hæc ecclesia sanctæ Mariæ Gratiarum inter Ripaltam, & Curtatonem consecrata fuit per reuerendissimum fratrem Nicolaum de Tinctis Episcopum Solanum præsentibus, & existentibus reuerendissimis dominis Ioanne de Mantua, diuina miseratione sanctæ sedis Gradenfis Patriarcha Venetiarum, ac Dalmatiæ Primate, & Antonio de Vbertis, Dei gratia Episcopo Mantuano, & hoc fuit die 15. Augusti.* Huius loci ecclesia nihil penitus eorum desiderat, quæ ad huius decorem conducere possunt, nam ex omni parte perfecta, capacissima, atq; pulcherrimis, ijsq; plurimis facellis exornata, plurimis cohonestatur iocalibus tum aureis, tum quoq; argenteis, plurimisq; , ijsq; preciosissimis ornamentis, ad cultum diuinum destinatis, nec non & infinitis imaginibus tum cereis, tum argenteis, tum quoq; in tabellis depictis, quæ omnes beneficia mortalibus gloriosæ Virginis Mariæ meritis ibidem concessa præferunt, repræsentantq; . Est enim hæc basilica inter omnes totius Italiæ tum ob miracula, quæ in dies ibi contingunt, tum ob populi frequentiam illuc confluentem, qua etiam de causa anniuersaria eius dies, quæ octaua cuiuslibet mensis Septembris contingit, famosis nundinis, currentibus

A currentibus eò ex diuersis partibus plurimis mercatoribus, dicata est, tum ob singularem eius structuram, tum deniq; ob gloriosæ Virginis imaginem, simul & summum altare, quæ sumptuosè atq; elegantissimè exornanda curauit illustrissimus & excellentissimus heros, strenuusq; miles, atq; copiarum Caroli V. Imperatoris Hispaniarumq; Regis Præfectus & Dux, nec non & pro eodem Mediolanensis Ducatus Gubernator Ferdinandus Gonzaga, cuius quoq; icon ibidem graphicè depictus est. Honestatur deniq; sacer hic locus sacrosanctis sequentibus reliquijs: nempe particula funis, quo Christus dominus ad columnam ligatus fuit, alia quoq; particula Dominicæ crucis, fragmento eius columnæ, ad quam idem Dominus victus exitit, parte veli Virginis gloriosæ, ossibus sanctorum Ioannis Euangelistæ, Mariæ Magdalenæ, Philemonis discipuli Pauli Apostoli, Bartholomæi Apostoli, Lucæ Euangelistæ, Cosmæ martyris, Blasij martyris, Gargani, Leontij, Theodori, Panthaleonis, Christophori, Ardagni, Adeodati, Petri Exorcistæ, Cypriani, Nicanoris, Lazari, Nerei, Adriani, Galli, Simeonis, Cyrilli, Anastasiæ, Barbaræ, Margaretæ, virginum & martyrum, atq; Marthæ viduæ, nec non sanguine S. Ioannis Baptiste Dominici præcursoris, & Thebæorum martyrum. Plurimis etiam hæc ecclesia indulgētijs gaudet, quemadmodum ex sequenti scriptura ibidem asseruata facillimo negotio colligitur.

Ad laudem & gloriam domini nostri Iesu Christi, eiusq; gloriosissimæ genitricis virginis Mariæ, matris omnium gratiarum, & ad perpetuam rei memoriam: Sanctissimus ac beatissimus in Christo pater & dominus, dominus Pius diuina prouidentia Papa II. qui causa deuotionis & spiritualis recreationis hanc basilicam cum loco visitauit, tribusq; noctibus pernoctauit, anno M.C.C.C.C.LX. ix. Octobris, & die xxi. quæ fuit Dominica post Missarum solennia, populo astante fidei, pro sua solita clementia, omnibus Christi fidelibus, ipsam basilicam siue ecclesiam visitantibus in prima Dominica dicti mensis Octobris, & vere penitentibus & confessis, misericorditer concessit septem annos & totidem quarantenas de vera indulgentia, & hoc viua voce, perpetuis temporibus duratura:

Peculiariter altare sacratissimæ Virginis Mariæ indulgentia perpetuis etiam futuris temporibus duratura condecoratur, quemadmodum etiam ex literis sequentibus in quadam tabula ibi existente exaratis depromitur.

Pijssimus clementissimusq; dominus noster Pius, diuina prouidentia Papa II. innata sua quadam ac particulari veneratione pariter & deuotione semper accensus, super hoc singulare altare almæ Virginis, & gloriosissimæ Matris, sextadecima die Ianuarij M.C.C.C.C.LX. deuotissimè celebravit, & in huius memoriam quibuscumq; ibidem celebraturis à die sue celebrationis, pro qualibet Missa trium annorum & trium quadragenarum, audituris verò Missam deuotè in forma Ecclesiæ ibidem constitutis, vnius anni ac vnius quadragene indulgentiam dedit, perpetuis temporibus duraturam; hoc tamen semper seruato, vt celebrans prius petat licentiam Guardiani, vel eius loco existentis. Paratus autem, ante altare dicat deuotè Miserere mei Deus, & De profundis clamaui &c. ac tēr Pater noster cum Ave Maria. Assistentes verò ceteri pro ipsa indulgentia consequenda similiter genuflexi, ante Missam septies Pater noster cum Ave Maria deuotè persoluant, vt meritis eiusdem Virginis salutis author dulcissimus Iesus Christus Vicarij sui totam vitam ad suæ sanctissimæ dirigat beneplacitum maiestatis, demumq; animam admittat in gaudium eternitatis: quam indulgentiam viua voce concessit.

E Demonasterio verò id tantum dixerim, quod sit pulcherrimus absolutissimus, atq; commodissimè contineat 40. fratres eius accolat.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Taruisij. Conu. IX.

CV M & sibi fratres nostri conscij essent, quāti Taruisini eos facerent, & eorum erga se beneuolentiam sapius experti essent, non adeò proprij conuentus demolitionem, quæ circa anuum Dominicæ Incarnationis 1512. Taruisini senatus opera, atq; mandato contigit, ægrè tulerunt. His accessit, quod eam in ciuitatis bonum, atq; vtilitatem cessuram, sibiq; alterius construendi occasionem, atq; modum minimè defuturum certo certius scirent. Cū itaq; antiquior eorum conuentus, qui extra Taruisium Venetiæ ciuitatem, in honorem sanctæ Mariæ de Iesu, à plurimis annis constructus fuerat, non longius ab eius munitionibus abesset, possetq; ciuib. superue-

niente hoste negotium facessere, ex senatus consulto, quod vniuersa Italia bello con-
cutteretur, circa præfatum annum 1512. solo æquatus extitit. Quamobrem prædicti
fratres, conciliato prius sibi Taruisini senatus fauore, atq; apostolica à Leone X. Pont.
max. qui tunc temporis totius militantis Ecclesiæ clauum tenebat; facultate impetra-
ta, hunc præsentem, sub eodem prorsus titulo sanctæ Mariæ de Iesu, sed intra Tarui-
sium, post annum tantum elapsum, ex diuersis eleemosynis propria industria acqui-
sit, sibi subrogandum, atq; eius ecclesiam, quæ paucissimis vniuerso in Ordine nostro
cedit, anno 1572. mensis verò Iulij 27. consecrandam de religioso more curarunt. In-
habitatur hic locus, in cuius archiuis præfata Leonis X. facultas, in forma breuis sub
datum Romæ apud sanctum Petrum 3. Ianuarij, anno Domini 1513. Pontificatus ve-
rò sui anno primo facta, diligentius asseruatur, vt plurimum à 23. religiosis.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Arcæruptæ. Conu. X.

PER diligentiam non stetit, quin præsentis loci fundatorem atq; originem inue-
niremus, sed per scripturarum defectum, cum nihil penitus earum in eius archiuis
asseruetur. Constat nihilominus ex Minoritici Veronensis conuentus carthophilacio ip-
sum primitus à beato patre Bernardino de Senis acceptum atq; occupatum, sed ex cu-
ius oblatione id factum sit, ex eodem resciri minimè potuit. Existimarim tamen, idq;
ex quibusdam non vulgaribus coniecturis, præfatum locum, cum sexquimillari tan-
tum à Verona ciuitate distet, à Veronensi senatu eidem beato patri Bernardino colla-
tum, atq; maiori ex parte constructum. Quod & sub Eugenio IV. Pont. max. immo &
ex eius facultate factum est. Est autem hic conuentus, qui & à 12. fratribus inhabita-
tur, & ipsomet gladio, quo diuus Martinus Turonensium Episcopus, adhuc cathecu-
menus, proprium pallium, eius dimidium pauperi daturus, diuisit, religiosè insigni-
tur, binobius: cum & ab alijs sanctæ Mariæ de Charotta, ab alijs verò sanctæ Mariæ de
Gratijs titulo honestetur.

De conuentu S. Bernardini Tridenti. Conu. XI.

SUNT qui asserant præsentem conuentum, beato patri Bernardino, atq; aliquan-
tum à moenibus Tridentinæ ciuitatis, quæ in Alpium angustijs sita, Athei fluuio al-
luitur, constructum, ab eodem patre Bernardino admissum, atq; erectum. Quibus ta-
men rei veritas, atq; apostolicum Nicolai V. summi Pont. breue datum Romæ xv. cal.
Iulij, anno Dominicæ Incarnationis 1452. Pontificatus verò eiusdem anno vj. quod ab
his verbis exorditur: Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filijs Vicario &
vniuersis fratribus Ordinis fratrum Minorum de Obseruantia Prouinciæ sancti Antonij
secundum morem &c. obstant, aduersanturq;. Constat siquidem ex illis, præfatum hunc
locum ex peculiaribus quorundam Tridentinorum ciuium bonis, prædicto anno Do-
mini 1452. quo quidem diuus pater Bernardinus mortuus, immo & in sanctorum
numerus relatus erat, primò ædificari cœpisse. Habetur huiusmodi breue in hu-
iusmet loci archiuis. Experitur nihilominus sacra hæc ædes, quam & 12. fratres com-
modissimè inhabitant, Tridentinum senatum sibi beneficium, non secus ac si eius fun-
dator & author extitisset. Sacrarum reliquiarum nihil penitus aliud habet hic locus à
pelui, in quo facer beati Simonis Tridentini pueri, qui à perfidis Iudeis, prout Æneas
Syluius in suis chronicorum chronicis fusius meminit, in catholicæ fidei detestatio-
nem, atq; Dominicæ crucis contemptum extinctus fuit, sanguis exceptus extitit.

De conuentu S. Spiritus Fori oppidi, vulgo Feltre. Conu. XII.

OPPORTVNAM nacla pia Feltrensis communitas occasionem, Nicolao V.
tunc ad totius militantis Ecclesiæ clauum sedenti, quàm humillimè supplicauit, vt
sibi Minoriticum conuentum, aliquantulum à Foro oppido, quod Venetiæ ciuitas est,
ex eius facultate erigere liceret. Pij itaq; eius votis annuente summo Pont. prout ex
eius Apo-

A eius apostolico breui dato Romæ xv. cal. Iunij, anno Dominicæ Incarnationis 1452. Pontificatus verò sui anno vj. cuius initium est: Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Vicario & vniuersis fratribus Ordinis fratrum Minorum de Obseruantia Prouinciæ sancti Antonij secundum morem dicti Ordinis &c. liquidò constat præfata communitas præsentem locum, quem 18. fratres pro votis incolunt, sanctissimo Spiritui sacrum, non longè à moenibus, eodem anno 1452. currente, à fundamentis extruendum, atq; breui temporis tractu absoluendum curauit. Ex supradictis satis manifestum euadit, quàm egregiè fallantur ij, qui hoc monasterium à beato patre Bernardino de Senis ædificatum autumant: cùm (vt superiori loco meminimus) beatus is pater, suæ erectionis tempore, iam è viuus excessisset. Ex hoc oppido oriundus fuit beatus, summæq; sanctitatis vir, ac pater Bernardinus de Feltro, Franciscanæ familiæ olim

B alumnus, cuius sanctissima vita, atq; miracula eius meritis à Deo opt. max. patrata, omnibus in propatulo sunt: quamobrem eius referendis supersedebo. Asseruantur in huius loci sacrario quoddam os beati Barnabæ Apostoli, palij pars Seraphici patris Francisci, pars tuniculæ beati patris Bernardini de Senis, integer habitus præfati beati patris Bernardini de Feltro, atq; beati patris Ioannis à Capistrano pileolus: atqui in archiuis apostolicum Nicolai V. Pont. max. breue (de quo supra) diligētius custoditur.

De conuentu S. Georgij Ciuidati. Conu. XIII.

C V M pia Ciuidatensis communitas quarundam Benedictinarum monialium quieti, atq; consolationi consultura, eas ex sancti Georgij monasterio, quod Ciuidatis communis ciuitatis moenibus excluderetur, ad conuentum sanctæ Mariæ maioris in Valle, eiusdem ciuitatis septis cinctum, anno Dominicæ Incarnationis 1453. transferendas curasset: ne præmemoratum monasterium, habitatoribus sic destitutum, aliquando ruinæ subiacere contingeret, neue profanis vsibus manciparetur, apud summum Pontificem Nicolaum V. suppliciter egit, vt illud sibi Franciscanis Prouinciæ sancti Antonij Obseruantibus ex apostolica auctoritate conferre liceret. Quo demum annuente, atq; beato patre Ioanne à Capistrano, Minoriticæ totius Obseruantis familiæ, sed Citramontane, Generalem Vicarium agente, præfatus hic locus, longiusculus ab eiusdem ciuitatis Ciuidatis vallo distans, quem & 12. fratres inhabitant, & tibiale sancti Christophori os, atq; præfati beati patris à Capistrano tunicula commendatissimum reddunt, reliquis Prouinciæ præsentis conuentibus, eodem diuo Georgio eius tutelari, atq; eodem anno Domini 1453. adiunctus fuit.

De conuentu S. Francisci Fossæ Clodia. Conu. XIV.

A EDIFICARANT sibi Conuentuales Franciscani patres ante plurimos annos, aliquantulum à Fossâ Clodia (vulgò Chioggia) ciuitate, monasterium, beatissimo patri Francisco sacrum, inibiq; aliquandiu inhabitarunt: Sed ijs ex summi Pont. Pij II. mandato, ad Clodienis senatus petitionem, anno à Virgineo partu 1459. aliò translatis, præfatum monasterium in Obseruantum eiusdem Ordinis patrum ius eodem tempore transijt. Præmemoratum summi Pont. mandatum in forma breuis, sub datum Mantuæ iij. nonas Augusti, anno Domini 1459. Pontificatus verò sui anno primò, expeditum, cuius initium est. Pius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Magnæ deuotionis & sinceritatis affectu &c. apud huius loci fratres, qui sunt numero 12. habetur. Cùm autem bella apud Italos vigerent, possetq; huiusmodi monasterium quod Clodianis muris immineret, non parum detrimenti, superueniente hoste, ciuitati adferre, ex senatus consulto, annuentibus tamen fratribus, solo equatum est. Quamobrem præfati fratres aliud sibi domicilium intra vrbana moenia, Clodianis necessaria subministrantibus, parare coacti sunt. Cessante verò huiusce bellorum turbine, quod domicilium de nouo erectum angustijs præmeretur, suisq; habitatoribus minus faueret, demolitum sancti Francisci monasterium, conuenientibus eandem in sententiam Clodianis, atq; sumptus summa liberalitate erogantibus, iteratò edificatum

catum extitit, relicto interim urbano domicilio ad infirmorum, peregrinorumque usum. A Præcepit quidam huius loci Guardianus omnem horti herbam, quod minus valeret, nec fratribus usui esse posset, immisso igne semel aduri: cumque reliqua exusta, quedam eius pars intacta remansisset, immo voraci flammæ viriliter restitisset, prædictus Guardianus mirabilis huiusmodi rei causam, inuestigaturus, submissam terram fodi iussit: dumque fossor iniuncto sibi operi diligentius intendit, pulcherrima quædam gloriosissimæ Virginis Mariæ imago ex insperato apparuit. Quam inde educentes honestiori in huius monasterij loco collocari curarunt. A quo etiam tempore miraculis, ijsque non vulgaribus, in Clodianorum fauorem coruscant.

De conuentu S. Ioannis Baptiste Campi S. Petri. Conu. XV.

S V R R I G I T ad decimum à Patauio milliare castellum, cui Campus sancti Petri nomen est. Non longè igitur ab eo beatus pater Antonius de Padua coelestem potius, quàm terrenam ducturus vitam, præsentem conuentum, Dominico præcurfiori, diuo scilicet Ioanni Baptiste sacrum, intra paupertatis limites, ex diuersis eleemosynis ædificandum curauit, inibi que diu, prout eius cubiculum, oratorium, atque plurima ab ipso edita miracula, quæ adhuc ibidem depicta inuisuntur, luce clarius testantur, maxima cum omnium admiratione egit. De cuius vita, hoc in loco transacta, deque eiusdem mirabilibus ibidem patratis nihil impræsentiarum dicam, cum parum, aut ferè nihil eorum, ex crassa quadam fratrum incuria, memoriæ proditum sit. Cum autem post plurimos à beati patris Antonij morte annos præsens locus omnimodam minaretur ruinam, liberalissimis cuiusdam Georgij Ioannis sumptibus, reparatus atque fermè reedificatus extitit: Insuper & ex summi Pontificis Martini V. mandato, anno Dominicæ Incarnationis 1424. à Conuentualibus Franciscanis patribus, quibus suberat, ad eiusdem Instituti Obseruantes translatus. A quo etiam tempore ab eorundem 12. commode satis inhabitatur. Prædictum verò Martini V. mandatum apostolici breuis formam præferens, datumque Romæ vij. idus Februarij anno Domini 1424. Pontificatus verò sui ix. cuius primordium est Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Taruisino salutem & apostolicam benedictionem. Pij supplicum votis &c. in huius loci archiuis integrum omnino habetur.

De conuentu S. Francisci Scledi. Conu. XVI.

E X literis datis Venetijs vltima Iulij, anno verò Domini 1436. à reuerendissimo Francisco Maripetro, Dei & apostolicæ Sedis gratia Episcopo Vincentino, præsentem locum, beatissimo patri Francisco de monte Oliueri sacrum, atque Scledi, ex diuersis Scledensium eleemosynis erectum, à Franciscanis Obseruantibus, præmemorato anno 1436. primò acceptum, occupatumque fuisse cognouimus. Asseruantur huiusmodi literæ in huius loci, qui à 12. fratribus plerumque inhabitatur, archiuis. Non defunt, qui tribuant huius monasterij ædificationem, atque admissionem beato patri Bernardino de Senis: quibus tamen, quòd nullum astipuletur monumentum, non facile aurem accommodauerim.

De conuentu S. Ursulae extra Patanium. Conu. XVII.

B E N E D I C T I N Æ quædam moniales, vt propriæ securitati consulere, ac animi cuidam propensione, qua in Franciscanam Obseruantem familiam maximè ferebantur, facerent satis, monasterium (de quo impræsentiarum) ad secundum lapidem à famosa ciuitate Patauio, à se ab antiquo ædificatum, constructo interim sibi altero, diuo Marco Euangelistæ sacro, intra eiusdem ciuitatis moenia, prædictis Franciscanis patribus, ex cuiusdam summi Pontif. Bonifacij facultate, tradendum curarunt. Huiusmodi verò Pontificia facultas, licet in præsentis loci archiuis, in forma breuis ad prædictarum monialium Abbatissam data, habeatur, nos tamen nec de certo eius expeditionis

PROVINCIA S. ANTONII.

309

A ditionis tempore, nec de anno quo præfata traditio contigerit, nec quotus iste Bonifacius fuerit certiores reddit. Existimauerim nihilominus hunc conuentum à 12. religiosis frequentius inhabitatum, idq; ex certis quibusdam indicijs, à centumquingaginta annis plus vel minus à nostris fratribus occupari.

De conuentu S. Danielis Leonici. Conu. XVIII.

Q V A animi propensione veteres Leonticenses in Franciscanam Obseruantem familiam fuerint, quauē beneuolentia, atq; humanitate illam prosequuti sint, ex præfenti conuentu, sancto Danieli sacro, atq; Leonici (vulgò Lonigo) edificato, facillimè colligi potest. Licet enim ij Cresci opes minimè haberent, non tamen prius sibi quiescendum existimarunt, quam à Nicolao V. summo Pont. Minoriticę vnus domus apud se edificandę facultatem impetrarent. Qua deniq; pro votis, vt apostolicum eiusdem Nicolai breue datum sub his verbis: Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei dilecto filio Vicario Ordinis fratrum Minorum de Obseruantia, Prouincię sancti Antonij iuxta morem &c. Romę, cal. Februarij, anno Domini 1447. Pontificatus verò sui anno primo, atq; in præfentis loci archiujs asseruatum, facillimè testatur, obtenta, prædictum hoc monasterium ex publico ære, affabrè satis, circa præfata tempora, construi, atq; omnibus numeris absolui curarunt. A quo etiam tempore eius successores 12. fratres, eiusdem loci accolæ, omni beneficiorū genere, omniq; beneuolentia prosequuntur.

De conuentu S. Ludouici Riperij vulgò Reuere. Conu. XIX.

I L L V S T R I S S I M V S Ludouicus Gonzaga, Mantuanorum Marchio, vt erat Franciscanę Obseruanti familię addictissimus, à Nicolao V. Pont. max. vt Minoriticam ædem Riperij, quod Mantuanę ditionis oppidum est, proprijs sumptibus edificare posset, supplex petijt. Annuente itaq; sibi summo Pastore, atq; pientissimo Pont. max. prout ex apostolico eius breui, dato nonis Iulij anno Domini 1452. Pontificatus verò sui anno vi. cuius primordiū est: Nicolaus Episcopus seruus seruorū Dei dilecto filio Archidiacono ecclesię Mantuanę &c. manifestum euadit, hoc monasterium, beato patri Ludouico sacrum, à fundamentis intra præfati oppidi Riperij moenia, statim extruendum, atq; quantocius absoluum curauit. Habetur præfatum breue apostolicum in huius loci cartophilacio, cui adiacent apostolicę Alexandri VI. Pont. max. literę, datę anno Domini 1501. in Franciscanorum priuilegiorum confirmationem. In sacrario verò aliquot sanctorum Ermagorę martyris, Fortunati martyris, Blasij Episcopi quoq; & martyris, Calixti Papę & martyris, atq; Bonifacij itidē martyris ossa religiosius custodiuntur. Inhabitur tum demum noster hic locus à 15. fratribus.

De conuentu S. Petri in Viminario. Conu. XX.

T A N T A est præfentis loci antiquitas, tantaq; monumentorum penuria, vt quo certo tempore, vel à quo ædificatus sit, nullo pacto haberi potuerit. Si tamen incondito vulgo aurem accommodare velimus, à beatissimo patre Frācisco primo occupatus, atq; ex viminibus, vnde & Viminarij cognomen traxit, viliq; materia constructus fuit. Successu verò temporis ex diuersis circumadiacentium populorum elemosynis in eam formam, quam modò induit, translatus est. Idq; sanè à veritate non abhorret. Est autem situs præfens conuentus eo in loco, qui Italica lingua (Pieue di Pernumia) appellatur, distatq; decem à milliarjs ciuitate Parauio. Incolitur deniq; hoc monasterium, diuo Petro in Viminario sacrum, à 12. fratribus.

De conuentu S. Francisci in Deserto extra Venetias. Conu. XXI.

N E M I N I dubium esse debet, hoc monasterium, Seraphico patri Francisco in Deserto sacrum, atq; longiusculus à Venetijs famosa ciuitate situm, ab eodem beatissimo

tissimo patre primitus occupatum, atq; constructum fuisse. Quod si aliquis hoc inficia-
 ri contendat, nos ei & excellentissimorum Lauredani, Mocenici, atq; Fuscari Venetę
 Reipublicę olim Principum, atq; Ducum, insuper & reuerendissimi cuiusdam Tor-
 cellensis Episcopi literas, in huius loci archiuis asseruatas, immo & oratorium sanctis-
 simi eiusdem patris manibus ibidem constructum, obijciemus. Pręfatarum siquidem
 literarum tenore, huius loci fratribus tum Venetijs, tum quoque Torcellensi in Episco-
 patu mendicandi atq; eleemosynas pro fabrica promouenda conquirendi facultas con-
 ceditur. Cuius quidem gratiæ causa ibidem exprimitur: quod videlicet Seraphicus pa-
 ter Franciscus huius loci author extiterit. Cũ autem pręfatus locus fratres, ob sui an-
 gustias, incommodę satis contineret, deuotus quidam Iacobus Michaël cunctorum eũ
 bonorũ hæredẽ, vt ex illis ampliari, atq; reedificari posset, anno à partu Virgineo 1233.
 die verò mensis Martij 4. ex testamento reliquit. Quod quidem testamentum adhuc in
 huius loci archiuis perseuerat. Redactus itaq; fuit hic conuentus ex obuenta sibi hæredi-
 tate in eam formam, quam modò pręfert, statim ab anno supramemorato 1233. atq;
 postmodum à Conuentualibus Frãciscanis patribus inhabitatus. Quibus denique, an-
 no Dominicę Incarnationis 1460. ex Pij I. Pont. max. decreto aliò translatis, ad eius-
 dem Instituti Obseruantes deuolutus extitit. Qui prędictum summi Pontificis decretũ,
 in forma breuis eodem anno 1460. expeditum, videre voluerit, huius loci, qui à 10. fra-
 tribus frequentius incolitur, tabellarium consulat.

De conuentu S. Spiritus Mantuę. Conu. XXI.

ASSIGNARAT Mantuanus senatus Obseruantibus Frãciscanis patribus, con-
 uentus sanctę Marię de Gratijs extra Mantuam (de quo superius) habitatoribus,
 hospitium quoddam ad Mantuanam sancti Marci ecclesiam pertinens, atq; communis
 ciuitatis Mantuanę moenibus circumscriptum, vt ibidem vel propria negotia peractu-
 ri, vel monialium conuentus Corporis Christi siue sanctę Paulę sacras confessiones
 excepturi quietius, commodiusq; immorari possent. Nam sancti Francisci monaste-
 rium (cuius supra meminimus) ad Conuentuales Franciscanos patres eo temporis per-
 tinebat. Ne igitur isti, Conuentuales scilicet patres, continuo hospite grauarentur, neuẽ
 illi, Obseruantes videlicet, ampliori monasterio apud se priuarentur, supplicauit pręfa-
 tus senatus Martino V. Pont. max. vt huiusmodi hospitium in perfectum conuentum si-
 bi transferre liceret. Eorum igitur pijs votis annuente pręfato Pont. max. idq; virtute
 cuiusdam bullę datę Romę vj. cal. Decemb. Pont. verò sui anno iij. pręfatus hic con-
 uentus, sanctissimo Spiritui sacratus, qui ab 18. fratribus incolitur, tum ex publicis,
 tum quoque ex priuatis Mantuanorũ facultatibus, circa annũ à Virgineo partu 1420.
 nobis prodijt. Pręmemorata Martini V. bulla in huius loci archiuis habetur.

De conuentu S. Crucis Cittadellę. Conu. XXII.

PIISSIMI cuiusdam Baptistę Bigolini ciuis Paduani studia erga Obseruantem
 Franciscanam Religionem, eiusq; alumnos, & officia ex pręsenti conuentu, san-
 ctissimę Cruci dicato, satis constant. Is enim, Baptista videlicet, cũ Seraphico patri
 Francisco, atque eius filijs addictissimus esset, eum ex peculiariibus facultatibus, circa
 annum Dominicę Incarnationis 1460. à fundamentis ad apicem vsque construendum
 curauit. Id tamen quod diximus nullo penitus monumento, sed receptissima tantũ
 seniorum traditione constat. Accidit pręterea Bigolinę stirpis erga eundem locum be-
 neuolentia, atq; humanitas, quę proculdubio incredibilis existit. Est autem conuen-
 tus hic ædificatus propè Cittadellam, Vincentinę diocesis oppidum, quem & 10. hu-
 ius Prouincię fratres commodę satis inhabitant.

De conuentu S. Agnetis Portus Gruarij. Conu. XXIV.

VT vulgaris tum sæcularium, tum quoq; fratrum opinio vult, pręsens conuen-
 tus, diuę Agneti sacer, atq; à 12. fratribus inhabitatus, ad moniales aliquando
 pertinuit,

A pertinuit, & ab ijs ad Obseruantes Franciscanos fratres, anno Dominicæ Incarnationis 1480. ex Sixti I V. Pont. max. decreto deuolutus fuit. Quæ tamen opinio (vt verum fatear) nullo mihi pacto arridet, tum quia cuius Ordinis istæ moniales fuerint ostendere non valeat, tum quia nullum penitus huius rei vestigium appareat, tum etiam quia apostolicum Sixti I V. breue (de quo supra) datum Romæ pridie cal. Nouembris, anno Domini 1480. atque in præsentis monasterij archiuis asseruatum, nullam penitus huiusmodi sororum mentionem faciat. Quamobrem (salua pace) ausim dicere, idq; ex quibusdam indicijs, hoc nostrum monasterium, cuius situs ad Concordiensem diocesim spectat, ex diuersis fidelium eleemosynis constructum, atq; præfato anno 1480. primò à fratribus nostris occupatum, inhabitatumq; fuisse.

B *De conuentu S. Mariæ de Gratijs Archi. Conu. XXXV.*

INDAGANTI mihi, quis præsentis conuentus, sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacra, atq; ad mille passus extra Archum Tridentinæ diocesis oppidum affabrè constructi, author fuerit, quoue tempore huic Prouinciæ accesserit, adfuit vulgaris quædam traditio (nam scripturarum, quæ aliquam huius rei mentionem faciant, nihil penitus habetur) asserens ipsum ab illustrissimis quibusdam Archuanorum Comitibus, à centum annis & vltra, in fratrum huius Prouinciæ gratiam à primo lapide ad vltimum vsq; ædificatum fuisse. Nec id sane quis difficile crediderit, si eorum, qui præfatis Comitibus hæreditario iure successerunt, in hunc locum, eiusq; accolæ, qui frequentius sunt numero 12. beneuolentiam atq; humanitatem attendere velit.

C *De conuentu S. Antonij Liniaci. Conu. XXXVI.*

VT, in crudecentibus in Italia bellis, prouida Venetorum Respublica Liniaco oppido satis consuleret, Minoriticum conuentum, non longè à mœnibus ab antiquo ædificatum, quod Liniacensibus superueniente hoste non parum obesse posset, à fundamentis demoliendum, soloq; omnino æquandum, ac aliud intra eiusdem oppidi muros, ex Leonis X. Pont. max. mandato, anno à partu Virgineo 1520. in honorem S. Antonij Abbatis, cui & antiquior dedicatus fuerat, substituendum subrogandumq; curauit. Præfatum Leonis X. summi Pontificis mandatum, in forma breuis, datum Romæ, die mensis Decembris decima, anno Dominicæ Incarnationis 1520. Pontificatus

D verò sui anno viij. quod ab his verbis exorditur: Dilecti filij salutem & apostolicam benedictionem, exponi nobis fecistis, quod dilecti filij &c. ex præsentis loci, quem 12. fratres ad minus incolunt, archiuis depromptum tenuimus aliquando atq; legimus.

De conuentu S. Sebastiani Marostica. Conu. XXXVII.

ACCIDIT anno Domini 1480. vt beatus pater Bernardinus de Feltro ad Marosticanum populum sacram haberet concionem, eorumq; animos adeò inflammaret, vt ab eo illi sibi aliquot Franciscanos fratres ex tempore mitti petierint, qui & locum pro votis deligerent, inibiq; conuentum, ex publicis facultatibus summa liberalitate à se erogandis, construerent. Quo deniq; beato patre illis annuente, atq; quatuor optimi nominis Minoritas ad eos destinante, hæc sacra ædes, diuo martyri Sebastiano dicata, ex consensu tamen Innocentij VIII. Pont. max. quam frequentius 10. fratres inhabitant, anno à partu Virgineo 1484. Marosticanorum sumptibus, non longè ab oppido Marostica, in lucem prodijt, atq; inter reliqua huius Prouinciæ loca relata extitit. Asseruatur in huius loci archiuis præmemoratus Innocentij VIII. consensus, sub apostolici breuis forma expressus, Romæ 24. mensis Nouembris, anno Dñi 1484. Atqui in sacrario beati pueri Laurentij martyris corpus, quod adhuc integrum perseuerat, religiosè satis custoditur. Hic Laurentius, cum vix tertium suæ ætatis annum attigisset, ab impijs Iudæis Marosticæ commorantibus, maiori in hebdomada, captus, atq; in Dominicæ passionis contemptum cruci affixus, occisusq; fuit.

De conuentu

De conuentu S. Mariae de Gratijs Plebis sacci. Conu. XXVIII.

C V M vterini duo fratres bona, sibi hereditario iure ex parentum morte obuientia, ex æquo diuisissent, nihilq; aliud à deuota quadam gloriosissimæ Virginis imagine amplius diuidendum remaneret, inter se acius de eius possessione contendere coeperunt. Cumq; alter alteri proprium ius cedere nollet, in tantum vtriusq; ira efferebuit, vt alius in alium armis insurrexerit. Quod quidam vnus tantum anni puerulus, qui ex parentis propriæ mammis pendebat, quiq; nec dum lallare nouerat, animaduertens, eos statim coeptis desistere, arma deponere, atq; præfatam imaginem ad sacram quandam ædiculam propè id oppidum, cui Plebs sacci nomen est, ex tempore deferri, maxima cum omnium circumstantium admiratione, iussit, asserens eam esse gloriosissimæ Virginis Mariæ mentem, vt ab eorum neutro præfata imago possideretur, sed vt in loco iam superius nominato omnibus perpetuò veneranda proponeretur. Quo euentu permoti fratres, (de quibus supra) post redditas Deo opt. max. ac Virgini gloriosæ debitas gratiarum actiones, præmemoratam imaginem ad locum sibi designatum cum maxima veneratione deferri curarunt, vbi & statim miraculis coruscare coepit. Cum igitur Christi fidelium ad eam deuotio indies magis magisque excreceret, pluresq; accederent eleemosynæ, præfati fratres, atq; aliquot alij sibi consanguinei, sufficientem situm conferentes, præsentem conuentum, sanctæ Mariæ de Gratijs sacratum, & à 21. fratribus vt plurimum incultum, ex eis inibi, ex summi tamen Pontificis Innocentij VIII. facultate, anno Dominicæ Incarnationis 1484. ædificari curarunt. Habebatur huiusmodi facultas in proximè præcedentis monasterij archiuis: Cum eodem tempore, atq; sub vnus apostolici brevis tenore & istius, atq; illius edificandi monasterij potestas ab eodem Pont. max. facta sit.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Arzignani. Conu. XXIX.

E V A S V R I Arzignanenses grauissimam pestem, qua miserrimè afflictabantur, Deo misericordiarum se ex solemnino voto obligarunt, si ab ea liberari contingeret. Assecuti itaq; ex diuina clementia votum, sanctorum Rocchi atq; Sebastiani ædiculam Arzignani, quod commune eorum oppidum erat, erectam in Franciscanum conuentum ex publicis facultatibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1494. iuxta pollicita, promouendam, transferendamq; curarunt. Quibus Alexandri VI. Pont. max. consensus datus in forma brevis Romæ 14. mensis Maij, eodem anno 1494. Pontificatus verò sui anno ij. atq; in huius loci tabellario custoditus, summo fauore accessit. Exorditur autem apostolicum huiusmodi breue ab his verbis: Dilectis filiis Vicario Prouinciali & fratribus Prouinciæ sancti Antonij Ordinis Minorum de Obseruantia secundum morem dicti Ordinis Alexander VI. &c. Asseruantur deniq; hoc in loco, in quo & 12. fratres commorantur, sacrosanctæ aliquot reliquie ex Hierosolimis allatæ.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Glemona. Conu. XXX.

I S fuit perdeuotæ cuiusdam Catharinæ Glemonensis ad Franciscanos Obseruantes affectus, vt quicquid bonorum possideret, illis pro præsentis conuentus ædificatione ex testamento reliquerit. Ascitis itaq; à Glemonensibus aliquot Minoritis, præfatus hic locus Glemonæ, anno Dominicæ Incarnationis 1486. ex obuenta hæreditate ædificari coepit, atq; breui temporis interuallo absolutus, huiusq; Prouinciæ fratribus traditus est. Cum tamen, deficiente Glemonensium charitate, summa omnium rerum penuria fratres laborarent, ab ipsdem derelictus extitit. Quamobrem ex Glemonensis communis decreto in Augustinensium patrum ius cessit. Dum autem huiusce Prouinciæ Prouincialem Ministrum, anno Domini 1578. agerem, eadem Glemonensis communitas summis à me precibus petijt, vt aliquot fratres ad eos transmitterem, qui & præsentem locum, sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacratum, remissis aliò Augustinianis patribus,

A tribus, iteratò reciperent, & inibi in posterum perseverarent: Pollicita interim se omnia tum ad victum, tum quoq; ad amictum necessaria prædictis fratribus, qui frequentius sunt 10. numero, summa liberalitate ministraturam. Quod & fidelissimè præstat. In huius deniq; monasterij sacrario quoddam os vnus ex sanctis Innocentibus, & aliud itidem os sanctæ Margaretę virginis atq; martyris, & aliquantulum sanguinis ex vndecim millibus virginum religiosè custodiuntur.

De conuentu S. Maria de Gratijs Montagnanæ. Conu. XXXI.

NE fratres nostri summam beneuolentiam, summumq; animi affectum, quo eos Montagnanensis communitas prosequeretur, aspernari viderentur, si oblatum sibi ab illa conuentum, apud se tamen ædificandum, respueret, à Iulio I I. Pont. max. supplices petière, vt cum sibi ex apostolica auctoritate acceptare liceret. Annuente itaq; eorum votis summo ipso Pastore, prout ex eius diplomate dato Romę, pridie nonas Iulij, anno Domini 1504. Pontificatus verò sui anno primò, quod & in præsentis loci archiuis habetur, & ab his verbis exorditur: Iulius Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Archipresbytero de Lendenara Ferrariensi &c. liquidò constat, conuentus hic gloriosissimæ semperq; virgini Mariæ de Gratijs sacratus, tum ex publicis, tum quoque ex priuatis Montagnanensium facultatibus, solerti tamen fratrum cura acquisitis, aliquantulum à moenibus oppidi Montagnani, præmemorato anno 1504. ædificari cœpit: nec ita post multum temporis ad optatum finem perductus est. In quo impræsentiarum vsq; 10. fratres commorantur, qui illis populis, in his quæ sunt sui muneris, pro viribus adsunt.

De conuentu S. Maria de Angelis Mothæ. Conu. XXXII.

QVÆSITVRVS nono mensis Martij, anno Dominicæ incarnationis 1510. deuotus quidam Mothensis, nomine Ioannes de Liganna, conductitum rusticum, qui aliquot olera, siue legumina in proprio prædiolo fereret, dum itineraretur, obuiam sibi ecclesiam, Virgini gloriosæ sacratam, vt solitas preces Deo funderet, ingressus est. Quibus tandem persolutis, cum rectum iter teneret, pulcherrimam quandam Virginē, alteram eius partem, brachijs ad crucis modum complicatis, tenentē ex insperato conspexit. A qua & interrogatus est, quò pergeret, quid uē quæreret. Illi verò itineris sui causam referenti præcepit Virgo, vt tātisper subsisteret, quòd statim adfuturus esset homo, qui suis votis abundè satisfaceret. Certior itaq; factus ex mutuo colloquio præfatus Ioannes de Liganna quòd illa esset sanctissima Dei mater, pronus statim ad terram corruit, atq; exhibitæ irreuerentiæ, quòd id ignorans fecisset, veniam exorauit. Cui beatissima Virgo: ne timeas inquit, immo constanti animo esto: futurum est enim, vt aliquando ædícula hæc, quam orationis faciendæ causa ingressus es, in Franciscanum conuentum transferatur. Quamobrem & hoc ipsum tuis compatriotis indicare fatagito, illisq; pro viribus suggerito, vt huiusmodi operi quantocius se accingant, diligentiusq; curent, vt aliquot Minoritæ, qui ædificio præsent, ad se veniant. Cui tamen respondenti præstò esse, vt cuncta adamussim exequatur, vale dixit gloriosa Virgo, ac statim disparuit. Reuersus itaq; ad suos præfatus Ioannes, illisq; rei gestę seriem enarrans à plurimis derideri cœpit. Cui tamen cum quidam Mothenis, sanguinis fluxu laborans, fidem adhibuisset, præfatam ædiculam protinus adiit, atq; post deuotam orationem præmissam, exoptatam sanitatem ex tempore impetrauit. Quamobrem & pinguisssimam elemosynam (erat enim diues) ad huiusmodi operis inchoationem liberalissimè contulit, & conterraneis, vt id ipsum quoq; & ipsi facerent, instantius suggestit. Quibus deniq; aurem sibi accommodantibus, & aliquot huius Prouincię Minoritę euocati sunt, & præfata ædícula in præsentem conuentum, sanctissimæ Mariæ de Angelis, siue (vt alij volunt) de miraculis sacrum, quem 25. fratres frequentius inhabitant, translata extitit. Nec facillè referri posset, quot miracula ad gloriosę Virginis inuocationem indie sibi contingant, quapropter his superfedere decreui.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Conegliani. Conu. XXXIII.

SI de præsentis loci patronatus iure quæstio inter Coneglianenses oriretur, id profectò non toti communitati, nec etiam plebi, sed nobilibus quibusdam, præcipuè verò ex Maluoltorum, atq; Montalbanorum familijs oriundis, deberetur. Hi siquidem nobiles, quorum ad Seraphicam Religionem nostram affectus incredibilis fuit, hunc conuentum, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs sacrum, Conegliani, quod Insulæ oppidum est, anno Dominicæ Incarnationis 1505. ex consensu tamen Iulij II. Pont. max. cuius apostolicum breue, datum Romæ 28. Iulij, eodem anno 1505. in eius archiujs asseruatur, à fundamentis extruendum, omnibusq; suis numeris absoluendum, ac inter cætera huius Prouinciæ loca referendum curarunt. Asseruantur hoc in loco, in quo & 18. fratres commorantur, aliquot reliquiæ, ex Terra sancta allatæ.

De conuentu S. Mariæ de Consolatione Atestes. Conu. XXXIV.

EX apostolico quodam diplomate Iulij II. Pont. max. dato Romæ 22. Augusti, anno Domini 1506. Pontificatus verò sui anno iij. quod & ab his verbis exorditur: Dilecte fili salutem & apostolicam benedictionem. Cum sicut accepimus, vniuersitas, & homines &c. edocemur hunc conuentum, sanctissimæ Mariæ de Consolatione sacrum, atq; aliquantulum à muris Atestini oppidi erectum, non ex publico Attestinorum ere, neq; ex priuato alicuius peculio, sed ex diuersis Christi fidelium, maximè verò oppidi Atestes accolarum, eleemosynis, fratrum diligentia perquisitis, eodem anno 1506. à fundamentis edificatum, omniq; ex parte, post temporis lapsum, absolutum fuisse. Cuius nihilominus erectio Atestinæ communitati attribuitur: quod illa communes aliquas eleemosynas suppeditarit, & huius loci fratribus, qui sunt numero 10. quoties sese occasio offert, pro viribus, atq; humanissime fatis adsit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Vallis agni. Conu. XXXV.

QUANTI ponderis, quanti q; momenti beati patris Sixti de Riparolo verba, quæ de sacro Euangelio ad oppidi Vallis agni communitatem pro suggestu habuit, fuerint, hinc colligere licet. Vix enim beatus is pater pulpitu reliquerat, cum à tota sibi astante corona interpellari cœperit, vt locum ædificando à se Minoritico conuentui designaret, & aliquot fratres, qui huiusmodi operi incumberent, ad eos transmitti curaret. Quo deniq; eius suggestionibus annuente, atq; Iulio II. Pont. max. assensum præbente, præsens conuentus, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs sacratu, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis oppidanorum facultatibus, anno à salutifera Christi natiuitate 1511. aliquantulum à præfato oppido Vallis agni mœnibus edificari cœpit, iisdemq; medijs temporis curriculo absolutus est. Commorantur hoc in monasterio, in cuius sacrario pars ligni Dominicæ crucis, fragmentum eius columnæ, ad quam Christus mundi seruator pro nostris peccatis alligari voluit, atq; eiusdem beati patris Sixti de Riparolo capucium, in cartophilacio verò præfatum Iulij II. summi Pont. diploma, sub datum Romæ 22. Iulij, eodem anno Domini 1511. Pontificatus verò sui anno viij. diligentius asseruantur 12. fratres vt plurimum.

De conuentu S. Mariæ Magdalene Insulæ scalarum. Conu. XXXVI.

CONSTRUXERANT olim (idq; ex charitate profectò) oppidi Insulæ scalarum incolæ ad infirmos curandos, peregrinosq; excipiendos apud se xenodochiũ, illudq; quibusdam prædijs, atq; redditibus cumularant. Quod tamen eorum, quorum intererat, incuria atq; oscitantia ad omnimodam ruinam, circa annum Domini 1510. vergere cœpit. Ei igitur pia eiusdem oppidi communitas consultura, omnem mouit lapidem, vt in Franciscanum conuentum transferretur. Cum itaq; Iulij II. Pont. max. pijs huiusmodi votis consensus accessisset, quemadmodum ex apostolico eius breui dato Romæ, 22. mensis Iulij, anno Domini 1511. Pontificatus verò sui anno viij. ac in cubiculo patris Guardiani asseruato, satis constat, præfatũ xenodochium solo equatũ, inibi q; præsens

A præfens monasterium, beata Maria Magdalena eius tutelari, communibus præfati oppidi sumptibus superædificatum extitit: in quo 12. fratres frequentius commorantur.

De conuentu S. Hieronymi Asilli. Conu. XXXVII.

AEDIFICARAT sibi deuotus quidam Asillensis sacerdos, nomine Petrus Antonius Compagnonus, anno Dominicæ Incarnationis 1454. tum ad diuinum persoluendum officium, tum quoque ad sacrificium Missæ celebrandum, suis sumptibus ædiculâ, diuo Hieronymo Ecclesiæ Doctore, quem in peculiarem sibi patronum acceperat, sacram, ad quingentos passus ab oppido Asilli. Quam tamen cum cæteris eius bonis Amadeis patribus Franciscanis, Alexandro VI. Pont. max. sedente, moriens, anno à partu Virgineo 1500. ex testamento ea lege reliquit, vt eam ex præfatis bonis in conuentum eueherent, inibiq; in posterum habitarent. Quod & illi quàm diligentissimè præstiterunt. Leone verò X. Pont. max. totius Ecclesiæ militantis clauum teniente, præfatus conuentus, qui & eidem diuo Hieronymo sacratu euaserat, ex eius mandato ab ijs ad Franciscanos Obseruantes, anno Domini 1520. translatus est. Idq; ex eiusdem diplomate dato Romæ, præfato anno 1520. atq; in præsentis loci archiuis asseruato, cuius exordium est: Dilecto filio Ministro sancti Antonij Ordinis Minorum Regularis Obseruantie secundum morem eiusdem Ordinis Leo X. salutem &c. liquidò constat. Commorantur denique hoc in monasterio duodecim huius Prouinciæ fratres.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Colloniæ. Conu. XXXVIII.

CVM Colloniensis communitas certò sciret quos vberrimos fructus ex Fræscianorum Obseruantum conuictu, quibus ex animo afficiebatur, relatura esset, summo Pontifici Leoni X. tunc ad totius militantis Ecclesiæ clauum sedenti, quàm humilimè supplicauit, quatenus sibi Minoriticum conuentum ex publicis facultatibus eius apud se auctoritate erigere liceret. Quo deniq; apostolico diplomate edito, sub datum Romæ 7. Iunii, anno Domini 1517. Pontificatus verò sui anno v. quod & in præsentis loci tabellario asseruatur, & ab his verbis exorditur: Dilecti filij salutem & apostolicam benedictionem. Cum sicut exponi nobis nuper fecistis &c. eorum supplicationi annuente, præfens conuentus, in honorem sanctissimæ Mariæ de Gratijs, à præfata communitate Colloniensi, aliquantulum à communi oppido Collonia, sequenti anno, nempe 1518. ex publico ærario ædificari cœpit, atq; huic Prouinciæ, reuerendissimo patre fratre Francisco Lichetto totius nostri Instituti tunc Generali Ministro, adiectus fuit.

DAsseruantur sub diligenti cura in sacrario huius loci, in quo decem fratres frequentius commorantur, altera ex spinis Dominicæ coronæ, quoddam os sanctæ Barbaræ virginis & martyris, & aliqua aliæ reliquiæ ex Terra sancta allatæ.

De conuentu S. Pancratij Barbariani. Conu. XXXIX.

ANNO à Virgineo partu 1500. summo totius Barbarianæ communitatis consensu, summoq; applausu, immo & ex communibus eiusdem facultatibus (tanta erat illius ad Franciscanos deuotio, tantusq; animi affectus) conuentus hic, pariter & ecclesia, diuo Pancratio martyri sacra, ex apostolica auctoritate, à fundamentis ad verticem vsque extructa, atque Franciscanis patribus Amadeis in habitationem collata fuere. Quod ita esse ex authentico quodam instrumento, in eius archiuis asseruato, facile comprobatur. Temporis verò successu præfatis patribus Amadeis loco cedentibus Obseruantes huius Prouinciæ fratres successere. Sed quo tempore id contigerit, vel cuius auctoritate effectum sit, nullo pacto, deficientibus omnino scripturis, quæ nos hac de re certiores reddere possint, inuestigari potuit. Est nihilominus hic locus amœnus, & in cuiusdam montis cliuo ædificatus, distatq; à Barbariano oppido ad mille passus, atque ab octo huius Prouinciæ fratribus inhabitatur.

De conuentu S. Sebastiani apud sanctum Martinum. Conu. XL.

EA est Italogum ad Seraphicum patris Francisci Ordinem deuotio, vt vix oppidulum per totam Italiam inuenias, in quo fratrum Minorum conuentum tibi offer-

dere non liceat: quòd si secus aliquando contigerit, id profectò fratribus tribuito, A
 qui aliqua de causa domicilium ibidem acceptare renuerint. Cùm igitur oppidum sancti Martini ab Aggere, quod in spiritualibus Cremonensi Episcopo, in temporalibus verò illustrissimis Marchionibus, sacriq; Romani Imperij Principibus de antiquissima, pariter ac nobilissima prosapia Gonzaga paret, & nemini totius Insubriae alteri, siue amoenitatis, siue salubritatis, (gaudet siquidem clementissimo cœlo) siue etiam fertilitatis palmam facillè concedit, nostris fratribus careret, maximoq; eorundem habendorum desiderio teneretur, atq; veterem quandam ecclesiam, diuis martyribus Fabiano ac Sebastiano sacram, olim à deuota quadam muliere tempore pestis ex voto ædificatam, atq; de religioso more cōsecratam, cuius consecrationis dies anniuersaria quartadecima cuiuslibet mensis Februarij, quæ beato Valentino sacrata euasit, celebratur, apud se haberet: non sibi prius eius communitas quiescendum putauit, quàm constru- B
 cto ad latus monasterio, illam huius Prouinciæ fratribus in perpetuam habitationem traderet. Euocatis itaq; ad se, anno Dominicæ Incarnationis 1527. ex eius Ministri, cæterorumq; seniorum patrum, quorum id munus erat, consensu, aliquot religiosos, & inter eos beato patre fratre Sixto de Riparolo, qui clarus miraculis Mantuæ in conuentu sancti Francisci (vt ibi tetigimus) in Domino quiescit, & illis præfaram ecclesiam ex apostolica auctoritate, & pinguem eleemosynam ad præmeditati conuentus ædificationem liberalissimè contulit. Afferuatur huiusmodi apostolica auctoritas, in forma breuis facta, in præsentis loci archiuis. Præfatus verò beatus pater Sixtus, vt primùm ex oblata sibi eleemosyna fundum, ædificando conuentui sufficientem, emisisset, aliquale sibi initium dedit, atq; aliquot fratres, qui promouendo operi instarent, destinauit. Perseuerarunt itaq; eo in loco fratres octo continuis annis, ab anno scilicet Domini 1527. C
 vsq; ad annum 1535. quo scilicet tempore eius Guardianus à quodā sacrilego nebulone sæculari vicinioris oppidi (Bozulo vulgò dicti) incola, ex mera tantùm malitia, atq; ira, ob acceptam à præfato patre Guardiano correptionem, concepta, proditoriè occisus fuit. Quamobrem quotquot ibi aderant fratres, derelicto penitus loco, ad alios præsentis Prouinciæ conuentus, pro Prouincialis Ministri voto, declinauere. Cùm autem ex Hispania iam Minorita proprios iam remeassem lares, essemq; primus huius Prouinciæ Diffinitor à patribus creatus, non potui & Illustrissimis Pyrrho Gonzagæ, Scipioni Gonzagæ Patriarchæ Hierosolymitano, Ferdinando Gonzagæ, atq; Iulio Cæsari Gonzagæ vterinis fratribus meis, qui præfato sancti Martini oppido ius dicunt, principanturq; & deuotæ eius communitati, qui fratres sibi restitui ex intimis præcordijs affectabant, non morem gerere. Quamobrem in Congregatione eiusdem Prouin- D
 ciæ capitulari, Veronæ à patribus, anno Domini 1577. habita, dedi operam, accedente tamen illustrissimi Cardinalis Urbini, tunc totius nostri Ordinis Protectoris consensu, sibiq; illustrissimo Cardinale, simul atq; Episcopo Cremonensi, cuius eę partes ex Tridentini Concilij decreto erant, subscribente, vt derelictus per triginta & septem annos sancti Sebastiani conuentus, ab iisdem denuo acceptaretur, resumereturq;. Qui quidem eos, ab eo temporis ex piorum præsertim verò primogeniti vteriniq; fratris mei eleemosynis, progressus fecit, vt 12. fratres impræsentiarum satis commodè capiat contineatq;: plures in posterum, si mihi vita comes fuerit, contenturus: cùm eum vt primùm, atq; legitimum foetum agnoscam, primumq; eius fundamentalem lapidem ego ipse proprijs manibus posuerim, in die sancti Georgij, qui occurrit 23. Aprilis anno Domini 1577. Non quidem vt primo ædificati, sed vt secundò recepti. Nam primis octo E
 annis nondum conuentus, sed tugurioli, vel potius paupercula domus, ad tempus permanfuræ, formam tantùm induerat. Honestatur deniq; huius monasterij ecclesia per deuoto quodam sacello, sanctissimæ Cruci dicato, in quo progenitores mei, atq; secundum carnem parentes, omni posthabito fastu, omniq; sæculari vanitate spreta, quæ nihil ad rem pertinent, sub humili pauimento tumulati sunt. Quod quidem sacellum pars satis magna Dominicæ crucis, altera ex spinis Dominicæ coronæ, & vnus ex denarijs, quibus Christus dominus impijs Iudeis à proditore Iuda venditus extitit, commendatissimum reddunt. Has sibi sacras reliquias illustrissima Emilia mater mea dono dedit: ea tamen lege posita, vt earum dominium penes eius posteros perpetuò sit, atque

- A** atque ab vno ad alterum hæreditario iure transmittatur. Ad dextrum verò summi altaris latus, in peculiari quodam promptuario sequētes sanctorum reliquiæ religiosè factis custodiuntur: Nempe aliquot ossa sanctorum Matthiæ, & Bartholomæi Apostolorum, atq; Lucæ Euangelistæ: Item sanctorum Stephani prothomartyris, & Laurentij, Fabiani, Sebastiani, Georgij, Christophori, Martini, Calepodij, Cosmæ, & Damiani martyrum: Item sanctorum Stephani, Blasij, Marcelli, & Foelcis Pontificum & martyrum: Item sanctorum Mauritiij, & aliorum Thebæorum martyrum: Item vndecim millium virginum: Item sancti Hilarionis Abbatis, & sancti Ludouici Regis Franciæ: Item sanctarum Petronillæ, Helenæ Reginæ, Apolloniæ, Sabinæ, Brigidæ, atque Margarætæ: Item dens sancti Damiani: Item particulæ quædam cilicij atq; habitus Seraphici patris nostri Francisci: Aliæ item particulæ habituum sanctorum patrum Antonij de Padua, atq; Bonauenturæ: Item tunicæ particula beati patris Bernardini de Senis: Itē bina capita alterum ex vndecim millibus Virginum, & alterum cuiusdam martyris, scilicet sancti Mauritiij, mihi à serenissima heroina Maria Austriaca Germanorum Imperatrice, ac Philippi eius nominis I. I. potentissimi Hispaniarum Regis vterina sorore, dum apud Hispanos pro muneris mihi iniuncti exequutione agerem, liberali dono data: Itē baculus beati Ioannis à Capistrano: Itē argenteus calix inauratus, mihi à præfato catholico Hispaniarum Rege Philippo liberalissimè anno 1586. collatus. Est siquidem præfato Regi mos singulis Epiphaniæ festiuitatibus offerendi tres argenteos calices deauratos: quos tamen peculiari ecclesiæ iuxta eius deuotionem dono tradendos curat. Ex his (vt præfatus sum) alterum mihi dono tribuit. Adiacent præterea sacrosanctis præcedentibus reliquijs & aliæ quamplurimæ, quas prolixitatis vitandæ ergo sciens prætermitto.
- C** In archiuis verò quæ sequuntur apostolica diplomata diligētius custodiuntur: Nempe quoddam Gregorij XII. breue, quo sororum nostri Ordinis apud Hispanos monasterijs concedit, quatenus ad singulas illarum decem sæcularem ancillam applicare possint. Alterum Sixti V. summi Pont. quo omnes ordinis nostri conuentus erectiones, fundationes, atq; collationes fratribus nostris factas ratas habet, confirmatq; , ac si quisq; illorum proprium cōfirmationis breue à sua Beatitudine haberet. Et alia quædam apostolica breuia Generalatus muneris nobis iniuncti confirmationem, atq; exequutionē concernentia. His adherent omnia originalia scripta, ex quibus hic liber à nobis, tum vniuersarum nostri Ordinis Prouinciarum, tum quoque singulorum earundē conuentuum & monasteriorum descriptiones continens, excerptus depromptusq; est.
- D** Sequuntur monasteria monialium primæ Regulæ absq; vllis redditibus vitam ducentium.

De monasterio corporis Christi, siue S. Paulæ Mantuæ. Mon. I.

CVM viginti peregrinæ mulieres, honestissimæq; foeminæ, constructo sibi humiliter tuguriolo, Mantuæ per octo continuos annos in summa sanctitate victitassent, optimeq; apud cunctos Mantuanos audirent, illustrissima heroina Paula Malatesta, illustrissimi Ioānis Francisci Gonzaga, primi Mantuanorum Marchionis, legitima vxor, ob maximā deuotionem, qua præfatas foeminas, & ingentē obseruantiam, qua Franciscanam Religionē, Clarissimq; sobolem prosequabatur, anno Dominicæ Incarnationis 1420. dictum tuguriolum proprijs sumptibus, apostolica sibi auctoritate fauente, iniustum atq; pulcherrimum monasterium, sub duplici titulo S. Paulæ videlicet, atq; Corporis Christi, euehendū, atq; Clarissas aliquot sorores, quæ prælibatas 20. foeminas, monasticis moribus, ac regulari disciplina (licet eæ religiosè viuerent, nulli tamen Regulæ subiacebant) imbuerent, ex Mediolanensi S. Vrsulæ cœnobio eò transferendas, omnesq; simul patrum præsentis Prouinciæ curæ committendas curauit. Ab eo igitur tempore, sacrum hoc monasterium, ex quo, tanquam ex equo Troiano, plura sanctimonialium seminaria, celeberrimæq; cœnobia, videlicet S. Claræ de Murano Venetijs, sanctæ Claræ Veronæ, Corporis Christi Ferrariæ, S. Gulielmi etiam Ferrariæ, S. Claræ Taruisij, sanctæ Mariæ de Angelis Forioppidi, & monialium Misericordiæ Regij Lepidi, prodire, fororibus sub prima beatæ virginis Claræ Regula vitam traducentibus inferuit, & hæc fuit in causa, quare pientissima fundatrix amplissimos annuos redditus ei

non constituerit, semper tamen quoad vixit, eius monialium inopiam munificentissimè subleuauit, & serenissima domus Gonzaga, tantæ foeminæ munificentiam pietatemq; imitata, eis sæpe sæpius, rei familiaris difficultate laborantibus, necessaria ita benignè suppeditauit, & nunc etiam impertitur, vt quoties egestate conflitantur afflictæ & pauperis, propter Christum, condicionis, portum certum huiusmodi domum inueniant, & illud perfugium firmum experiantur, vbi ab humana ope destitutæ, eius opera subleuentur. Tanti deniq; hæc domus semper istud monasterium, in quo centum sacræ virgines commorantur, fecit, vt illi illustrissimas ac religiosissimas sorores Claram Gonzaga, illustrissimi Ioannis Francisci, primi Mantuanorum Marchionis, filiam; Pacificam Gonzaga, Victoriæ Gonzaga, Angelicam Gonzaga, ab illustrissimo Ludouico I I. Mantuæ Marchione genitam, Angelam Gabrielam Gonzaga, Angelicam Gonzaga, illustrissimi Francisci vltimi Mantuanorum Marchionis neptem, Raphaëlam Gonzaga, & Ludouicam Gonzaga, atq; Paulam Gonzaga, illustrissimi & excellentissimi Federici primi Ducis Mantuani vterinam sororem, perpetuò manciparit. Hæc soror Paula Gonzaga, ob summam humilitatem, voluntariam paupertatem, obedientiam, cæterasq; eius virtutes, quas mirificè excoluit, à cæteris monialibus ita maxima in veneratione habebatur, vt aliquæ earum ausæ sint affirmare, Deum opt. max. meritis huiusce sibi charissimæ sponsæ, aliquot miracula patrasse, quapropter migrans è vita omnibus maximum sui desiderium reliquit. Inseruiunt præfatis monialibus viginti sorores exitrices, quæ nihil aliud à mendicatione curant. Afferuatur deniq; hoc in loco, cuius ecclesia consecrata habetur, licet consecrationis tempus ignoretur, altera ex spinis Dominicæ coronæ.

De monasterio S. Clare Veronæ. Mon. II.

COEPIT præfens monasterium, beatæ virgini Clare Veronæ erectum, anno Dominicæ Incarnationis 1425. ex publicis, priuatisq; Veronensium facultatibus primò ædificari. Cumq; maiori ex parte perfectum esset, allatæ sunt ex Mantuano Corporis Christi conuentu, (de quo supra) annuente tamen reuerendissimo patre fratre Antonio de Massa, totius tunc Franciscani Ordinis Generali Ministro, aliquot sanctissimæ vitæ sorores, quæ & ipsum acceptarunt, accedentesq; iuenculas in omni pietate, atq; religione instruere adeò promouerunt, vt 100. ad minus Clarissas moniales impræsentiarum contineat.

De monasterio S. Bernardini Vincentiæ. Mon. III.

QVO certo tempore præfens Clarissarum monasterium, beato patri Bernardino sacrum, atq; Vincentinæ ciuitatis vallo circumcinctum, erectum sit, deficientibus præ vetustate scripturis, nullo pacto inuestigari potuit. Constat nihilominus, idq; ex apostolico Eugenij IV. Pont. max. diplomate, in sororum istius loci fauorem dato, ipsum ante annum à partu Virgineo 1436. constructum fuisse. Afferunt præterea antiquiores huiusmet loci religiosæ, eius fundatrices ex Veronensi S. Clare conuentu allatas esse: Foelicissimis quarum auspicijs adeò floruit, vt 70. optimi nominis sorores, quæ diui patris Bernardini cilicium, mantellum, atq; tuniculam, quosdamq; socios beati patris Bernardini de Feltro, atq; sacras aliquot reliquias, ex terra sancta allatas, religiosius obseruant, impræsentiarum contineat.

De monasterio S. Clare de Muriano Venetijs. Mon. IV.

CVM nobilis quædam foemina ex Laurentij de Priulis morte vidua remansisset, huiusq; sæculi tædio affecta esset, se totam, spretis mundi illecebris, charitatis operibus, diuinorumq; mysteriorum contemplationi omnino dedit. Dumq; instantius his intenderet, pauperculas quasdam Clarissas moniales Taruisium cum obedientialibus literis, vt conuentum ibidem erigerent, ex Mantua applicuisse accepit. Quibus vt coniungeretur summa diligentia curauit. Quod cum primùm vterinus eius frater Stephanus Taruisinus rescuisset, ab Eugenio IV. summo Pont. impetravit, vt eius soror cum quibusdam ex præfatis monialibus se Venetias transferre, atq; sancti Nicolai de Turre

A de Turre monasterium, Benedictinis aliquot monialibus eius accolis aliò translatis, inhabitare posset. Qua deniq; Pontificijs iussis parente, præfatumq; monasterium ingressa, tot se illi tum honestæ matronæ, tum quoq; nobiles virgines iunxerunt, vt intra breuissimi temporis spacium, is locus inter præcipua totius ciuitatis monasteria referri potuerit. A quo tamen honore nondum excidit: cùm 70. eoq; amplius sorores impræfentiarum contineat. Antiquum nihilominus sancti Nicolai titulum amisit, eiusq; loco S. Claræ de Muriano nomen acquisiuit. Id verò quod diximus ex apostolico quodam præfati Eugenij IV. Pont. max. diplomate, dato anno à Virgineo partu 1439. atq; in præsentis loci archiuis asseruato, satis constat. Nec caret sacra hæc ædes venerandis sanctorum reliquijs: cùm capite vnus ex vndecim millibus virginum, altera ex spinis Dominicæ coronæ, vno ex clauis, quibus mundi Seruator cruci affixus fuit, & Dominicę crucis particulæ exornetur.

De monasterio S. Francisci de Cruce etiam Venetijs. Mon. V.

CVM aliquot monachi monasterium sibi Venetijs creditum quibusdam de causis, anno Dominicæ Incarnationis 1470. omnino deseruissent, Franciscana quædam Tertiaria, soror nomine Sophia, cum charissima sibi socia, id ne sic derelictum aliquando corrueret, vtq; Deo opt. max. foelicius ibidem vacare posset, ex eorum, quorum intererat, consensu ingressa est. Cui cùm plures deuotæ foeminæ, ex optimo eius odore allectæ, adheßissent, vt Ecclesiasticis cæremonijs, atq; spiritualibus exercitijs foelicius proficerent, sororem quandam Ludouicam, professione Clarissam, ex Patauino sancti Bernardini conuentu, summo Pont. Sixto IV. illis cosensum præbente, omnes simul ad se adduci curarunt. Contigit autem id anno Domini 1481. Cùm igitur earum numerus mirum in modum indies augeretur, ac præsentis monasterij cura Franciscanis Obseruantibus ex apostolica auctoritate demandata esset, euocatę sunt ex præcedenti conuentu, nempe sanctæ Claræ de Muriano, religiosæ quatuor sorores, quæ simul cum præfata sorore Ludouica reliquas moniales religiosos mores edocerent: vt tandem omnes simul apprimè instructæ, in beatæ virginis Claræ Regulam, ex solemni voto, transirent. Quod & factum est. Commorantur deniq; in hoc sacro monasterio, quod relicto antiquiori titulo, nomine S. Francisci de Cruce insignitum euasit, 80. pauperes de prima Regula sorores Clarissæ, quæ Dominicæ crucis particulam, & eius columnæ, ad quam Christus mundi Seruator vinctus fuit, fragmentum, aliasq; sanctorum reliquias, & proprium Pij V. Pont. max. motum, datum anno Domini 1567. quo illis Franciscana omnia priuilegia communicantur, quàm diligentissimè ac summa religione custodiunt.

Sequuntur monasteria Clarissarum secundæ Regulæ quæ Vrbanißæ vocantur.

De monasterio S. Claræ Venetijs. Mon. VI.

PRÆSENS monasterium, Venetijs quoq; in honorem sanctę virginis Claræ erectum, atq; à 45. Clarissis sororibus inhabitatum, antiquum omnino est, optimoq; iure præcedentibus anteponendum veniret: cùm anno Dominicę incarnationis 1234. à beata Agnete, vterina beatæ Claræ virginis sorore, primò constructum fuerit, primamq; eius Abbatissam religiosissima soror Auria, Assisij professā, egerit. Quod verò hunc locum teneat in causa est ordo à Prouincia præfixus. Id verò quod diximus non scripto, sed certissima traditione constat. Nam quicquid monumentorum in præsentis loci cartophilacio asseruabatur, id totum simul cum monasterio, ex maximo infortunio, conflagrauit. Quod nihilominus incommodum alter ex dentibus S. Petri Apostoli, alius itidem dens S. Apolloniæ, vnus ex digitis S. Andreae Apostoli, & clauus quo Christi Seruatoris pedes cruci affixi fuere, mirabiliter euaserunt, ac in huius conuentus sacrario religiosè asseruantur.

De monasterio S. Claræ Mantuæ. Mon. VII.

BEATA virgine Clara adhuc in viuis agente, nempe anno Dominicæ Incarnationis 1538. hoc monasterium, eidem virgini Clarę de Miliarino sacrum, ad trecentos pas-

tos passus à Mantua famosa ciuitate ædificari cœpit. Cumq; per ducentos ferè annos **A** Clarissis de secunda Regula, (has Vrbaniſtas vocant) Conuentualium Franciscanorum patrum curæ commissis, subiacuisset, præmemorata illustrissimæ Heroinæ, atq; Mantuanorum Marchionissæ Paulæ Malatestæ opera, ad Obseruantes huius Prouinciæ patres, anno à partu Virgineo 1434. translatus extitit: Insuper & religiosissimis quibusdam fororibus, ex præmemorato Mediolanensi S. Vrsulæ conuentu allatis, quæ reliquas ad Obseruantum mores corrigerent, ex reuerendissimi patris fratris Gulielmi de Cassali, totius tunc nostri Ordinis Generalis Ministri, decreto, commissus. Commorantur hoc in ipso loco 100. vel circiter Clarissæ sorores Vrbaniſtæ, quæ nihil eius, quod ad commodam, eamq; religiosam ducendam vitam requiritur, desiderare possunt: cum monasterium redditibus, bonisq; temporalibus abundet.

De monasterio S. Claræ Taruissij. Mon. VIII.

NE, emergentibus indies nouis per Italiam bellis, Clarissæ moniales, quæ monasterium sanctæ Mariæ matris Domini de Cella, à tuguriolo quodam in modum cellæ ibidem prius erecto, in quo deuota quædam foemina per aliquot annos asperissimam duxerat vitam, sic dictum, atq; extra ciuitatis Taruissinæ muros anno Dominicæ Incarnationis 1244. ædificatum, inhabitabant, militum iniurijs paterent, vt ad aliud intra eiusdem vrbsis mœnia, in honorem S. Mariæ de Iesu (de quo impræsentiarum) sibi de nouo construendum, se transferrent, ex Taruissini senatus decreto cautum est. Ne verò interim præfata sorores à superueniente hoste opprimerentur, omnes simul Venetias ad sanctæ Mariæ maioris conuentum translatae extitère, vbi per aliquot annos commoratae sunt: donec videlicet à Iulio I I. Pont. max. apostolici cuiusdam breuis tenore Taruissium remeare, absolutumq; iam conuentum (de quo supra) ingredi compelluntur. In quo earum 50. sub habitu & Regula beatæ virginis Claræ frequentius commorantur. Iulij I I. summi Pontificis breue, cuius supra meminimus, quodq; ab his verbis auspicatur: Dilectæ in Christo filiæ salutem &c. in huius loci archiuis perseuerat.

De monasterio S. Mariæ Maioris Venetijs. Mon. IX.

MVLT O antequàm primus huius monasterij fundamentalis lapis poneretur, dum beatus pater Bernardinus de Feltro sacras ad Venetum populum haberet conciones, prophetico socijs spiritu prædixit, erigendum aliquando hoc in ipso loco sanctimonialium monasterium, quarum sanctitas maxima esset futura. Idq; profectò rei euentus demonstrauit. Aduentauit enim Venetias, anno à partu Virgineo 1436. deuotissima quædam anachoreta, nomine Catharina, cum vna tantum socia, vbi & ligneum tuguriolum, atq; humilem ecclesiam, diuo Vincentio sacram, sibi contiguam, ædificanda curauit, atq; aliquandiu sanctissimè egit. Cui cum quatuor aliæ honestæ matronæ adhæsisent, omnesq; simul Angelicam potius, quàm humanam vitam ducerent, eaq; de causa apud Venetos optimè audirent, accidit vt Augustinus quidam Venetus gloriosissimæ virginis imaginem, à beato Luca Euangelista (vt volunt) depictam, penes se minori cum veneratione, quàm par esset, retineret, & ab eadem, vt honestiori, atq; religiosiori in loco se collocaret, noctu moneretur: quamobrem territus Augustinus, eam ad hanc ecclesiam summo sequenti mane deferendam, atq; præfatis sex anachoretis (sic enim passim appellabantur) quarum sanctitas omnibus notissima erat, credendam curauit. Quo etiam factum est, vt antiquior sancti Vincentij titulus in sanctæ Mariæ Maioris nomen mutaretur. Cum igitur præfatarum mulierum numerus mirum in modum excresceret, illarumq; ecclesia ob miracula, quæ ibidem Virginis gloriosæ meritis ad præfatam imaginem contingebant, illustrior indies euaderet, summa diligentia, vt præfatum tuguriolum in iustum, idq; capacissimum monasterium tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis elemosynis eueheretur, vtq; sex moniales ex conuentu sanctæ Claræ de Murano superius citato eò transferrentur, quæ reliquas eius accolæ Clarissis moribus, religiosisque ritibus imbuerent, à Veneto senatu curatum est. Eius verò ecclesia, vetustiori, quod angustissima esset, demolita, sumptibus per deuoti cuiusdam Ludouici de Maripetris, prout sibi à beata Virgine præceptum fuerat, sub antiquiori S. Mariæ Maioris titulo constructa extitit. Qua deniq; absoluta præfata gloriosa

A riosę Virg. imago, anno Dñice Incarnationis 1501. sereniss. Lauretano Venetorū Duce, ad eā translata fuit. Commorantur frequentius hoc in monasterio 90. sorores Clarissę, quę alteram ex spinis Dominicę coronę, sanctissimę crucis Christi particulā, alterum ex digitis sanctę Agnetis, atque diui patris Bernardini cilicium religiosę obseruant.

De monasterio S. Bernardini Patauij. Mon. X.

Q V E M A D M O D V M ex apostolicis Eugenij IV. Pont. max. literis, datis Romę, anno Dominicę Incarnationis 1439. mensis verò Octobris die 25. sed Pontificatus verò sui anno ix. liquidò patet, pręsens conuentus, beato patre Bernardino de Senis eius tutelari, Patauij erectus, atq; ab 80. Clarissis sororibus impręsentiarum inhabitatus, ex peculiaribus pientissimorum Bartholomęi Vrbınatis, atq; Dorotheę à Panico legitimę eius vxoris Patauinorum ciuiū sumptibus, pręfato anno Domini 1439. **B** edificari cępit, ijsdemq; subsidijs, anno 1446. vltimam artificis manum expertus extitit. Quo etiam tempore aliquot sacrę virgines, Deo deuotę, ex Mantuano Corporis Christi conuentu ad ipsum translatę fuere, quę aduentantes nouitias in summa religione, summaq; pietate, atq; disciplina instruxerunt: Inuenire licebit in huius loci archiuis pręfatas Eugenij IV. literas, in sacrorum verò subsequentes sanctorum reliquias: nempe alterum ex dentibus sancti Blasij Episcopi & martyris, alterum itidem dentem, atq; tunicam beati patris Bernardini de Senis, partem veli beatę virginis Clarę, ali-quod lapides ex Terra sancta allatos, & binas tuniculas, vnam quidem beati patris Iacobi Picentis siue de Marchia, alteram verò beati patris Bernardini de Feltro.

De monasterio S. Lucie Mantuę. Mon. XI.

H O C sacrum monasterium, beata Lucia virgine atq; martyre eius tutelari, Mantuę erectum, antiquitate non caret: cū à ducentis, eoq; amplius annis edificatum fuerit. Subiacuit tamen à prima sui erectione ad annum vsq; Domini 1449. Conuentualibus Franciscanis patribus, quo, ex apostolica auctoritate, eiusdem Instituti Obseruantum curę commissus extitit. Eius moniales, quę & Clarissę de secunda beatę virginis Clarę Regula sunt, nonagesimum numerum attingunt, atq; beatę sororis Paulę de Montealto corpus, apud se sepultū, summa veneratione prosequuntur. Fuit beata hæc soror, dum adhuc viueret, omni pietate, omniq; sanctitate prędita: quamobrem ex ergastulo carnis 4. Augusti, anno Domini 1514. egressa, miraculis coruscare meruit. Huius deniq; loci ecclesia anno Domini 1522. consecrata extitit.

De monasterio S. Marię de Angelis Forioppidi, vulgò Feltre. Mon. XII.

P R O S P E C T V R V S beatus pater Bernardinus de Feltro ijs virginibus, quę Forioppidi (vulgò Feltre) relicto sæculo Altissimo foelicius vacare cuperent, ab Innocentio VIII. summo Pont. anno Domini 1489. supplex petijt, vt monasterium sanctę Marię de Angelis sacrum, illis, aliquantulum à muris pręfati oppidi, erigere, posset. Quo deniq; summo Pastore eius votis, edito breui apostolico Pontificatus verò eiusdem anno v. quod & ab his verbis exorditur: Dilecte fili salutem & apostolicam benedictionem, exponi nobis fecisti &c. annuente, prędictus beatus pater Bernardinus, de Feltro hoc sacrum monasterium, quod 30. Clarissę sorores frequentius inhabitant, ex diuersis Christi fidelium eleemosynis erigendum, atq; aliquot moniales, quę aduentantes nouitias religiosis moribus apprimè imbuerent, ex Mantuano Corporis Christi siue S. Paulę conuentu ad ipsum, anno à partu Virginco 1492. transferendas curauit. Honestatur sacer hic locus quodā osse diui Lucę Euangelistę, alio quoq; osse vnus ex sanctis Innocentibus, quibuscum crinibus & baculo beati patris Bernardini de Feltro & pulcherrimo, venerabiliq; quodam Crucifixò, propè ecclesię fores quodam mane, ex insperato, inuento, qui in maxima est apud omnes veneratione.

De monasterio S. Sepulchri Venetijs. Mon. XIII.

D V M Euboia, Ægei maris Insula, quę tam angusto Euripo à Bocotia diuiditur, vt ponte illi coniungatur, vnde & (Negroponte) vulgò nuncupatur, ab immanissimis Turcis expugnaretur, nobilissimę duę sceminę eius incolę, quarum alteri Polixena Pręmarina, alteri verò Beatrix à Rainerijs nomen erat, se Deo opt. max. ad Religionis

gionis ingressum, si eam calamitatem euadentes, ad Christianorum plagas incolumes A
 traicere possent, ex voto obligarunt. Ereptæ itaq; à tanta rabie, atq; Venetijs remigio
 mirabiliter applicitæ, quod prudenter vouerant, religiosè exequi curarunt. Cum igitur
 aliæ duæ matronæ, ex Venetijs oriundæ, nempe Vrsula Veneta, & Maria Canalis sibi
 adhæssissent, xenodochium quoddam peregrinis mulieribus, quæ Hierosolymam petere
 cupiebant, excipiendis destinatum, à Veneto senatu obtinuere. Cumq; post aliquot
 annos earum numerus, ex pluriū virginum aduētu, mirū in modū excreuisset, hoc sacrū
 monasteriū, in S. Sepulchri honorem tū ex peculiaribus bonis, tū quoq; ex eleemosynis
 vltro sibi oblati, Venetijs, summi tamē Pontificis auctoritate sibi fauente, à fundamentis
 erigendū absoluendumq; curarūt. Quod & 80. moniales de secūda beatæ Claræ Regula
 (has Vrbaniſtas vocāt) commodè satis inhabitāt: & pars Dominicę crucis, & fragmē-
 tū eius columnæ, ad quā Christus Dñs alligatus fuit, & altera ex maxillis S. Nazarij B.
 martyris, & duo digiti, alter S. Rochi, alter verò S. Demetrii religiosius exornāt. Ex præ-
 fati huius loci fundatricibus, altera nēpè soror Beatrix à Raynerijs miraculis omnino
 claruit: cui persimilis fuit quædam soror Clara Veneta. Harum sororum corpora in
 maxima veneratione tum à sororibus, tum quoq; à sæcularibus habentur.

De monasterio S. Mariæ de Miraculis etiam Venetijs. Mon. XIV.

C V M deuota B. Virginis imago Venetijs quadā in edicula miraculis coruscarer;
 pluresq; sibi indies accederent eleemosynæ, curauit inclytus Venetorū senatus, vt
 præfata edicula in iustā ecclesiā, sub titulo S. Marię de Miraculis, eueheretur, sibiq; cō-
 tiguū monasteriū, Clarissis sororibus cōtinēdis destinatū, tū ex præfatis eleemosynis, tū
 quoq; ex publico ærario, ex apostolica auctoritate, annecteretur. Quo deniq; anno à C
 partu Virgineo 1490. pro votis absoluto, allatæ sunt ex præfato conuentu S. Claræ de
 Muriano religiosæ aliquot sorores, quę & eius curam gererent, & aduētantes iuuen-
 las optimis moribus, Clarissisq; cæremonijs atq; ritibus religiosius imbuerent, ea tamē
 lege addita, vt & Franciscanorū Obseruantū curæ subessent, & à præfato monasterio S.
 Clarę de Muriano dependerēt. A qua tamē dependētia, eorū numero mirum in modum
 crescente, per Alexandrum VI. Pont. max. anno Domini 1494. exemptę fuere. Immi-
 net fornici principalioris ostij, per quod ecclesia petitur, marmorea quædā ac pulcher-
 rima Virginis imago, quę 2. mensis Augusti, anno verò Dñi 1581. innumeris miraculis
 coruscare coepit. Nō destituitur sacra hæc edes sacrosanctis reliquijs, cum altera ex spi-
 nis Dñicæ coronæ, altero ex digitis B. Apollonię virg. atq; mart. parte cranijs S. Marga-
 retæ virginis quoq; & martyris, & aliquot SS. Innocentum ossibus honestetur. Inhabita-
 tur demum hic locus à 40. Clarissis sororibus, quæ apostolicum præfata exemptionis D
 breue ab Alexandro VI. anno Domini 1494. datum, penes se in archiuis habent.

De monasterio S. Elisabethę Mantuæ. Mon. XV.

Q V O N I A M quicquid scripturarum in præsentis loci archiuis continebatur su-
 perioribus annis ab igne absumptum fuit, certi nihil aliud in medium afferre pos-
 sumus, nisi quod eius sorores Tertiarię, siue de tertia B. P. Francisci Regula olim extite-
 rint, atq; suā sponte, & ex mera voluntate nigrum velum sumpserint, clausuramq; vo-
 uerint, quam & diligentissimè obseruant, atq; secundę B. V. Clarę Regulę, iuxta Obser-
 uantium morem, se astrinxerint. Sunt autem præfatę sorores numero 100. vel circiter,
 atq; diligentissimè binas Dominicę coronę spinas, & B. P. Bernardini mantellum ob-
 seruant. Earum verò ecclesia beatæ Elisabethę Hungarię Regis filiæ dicata est. E

De monasterio S. Francisci Vincentiæ. Mon. XVI.

E X apostolico Alexandri VI. Pont. max. diplomate, dato Romæ, anno Dñicę Incar-
 nationis 1500. vltima verò Febr. sed Pontificatus eius anno viij. quod ab his verbis
 exorditur: Dilecto filio Vicario Generali Ordinis fratrum Minorum Regularis Obser-
 uantię familię Cismontanę Alexander Papa VI. &c. satis edocemur præfens monasteriū,
 Seraphico P. Francisco dicatum, atq; Vincentię intra muros erectū, præfato anno 1500.
 vbi antiquum xenodochium præextiterat, ædificari coepisse, successuq; temporis omni-
 bus suis numeris ex publicis Vincentinorū eleemosynis, maiori ex parte absolutū fuisse.
 Eius fundatrices, quę sex numero fuerunt, ex proximè præcedenti conuentu allatę ferun-
 tur, qua-

A tur, quarum cura, solertiq; diligentia plures sacrae virgines sanctitate atq; religione hoc in loco floruerunt. Commorantur deniq; hoc in monasterio 40. Clarissae sorores.

De monasterio S. Bernardini Utini.

Mon. XVII.

C V M deuotus quidam Utinensis, nomine Iacobinus de Bainerottis, vnicum filium moriens ex testamento haerem ex asse, ea lege, instituit, vt si eum absq; liberis decedere contingeret, Clarissarum monasterium, diuo P. Bernardino sacrum, Utini, quae sibi patria erat, ex obiecta hereditate construendum veniret: contigit vt puer, nulla penitus posteritate post se relicta, carnis debitum exolueret. Quamobrem, qui testamenti executores instituti fuerant, praesens monasterium, diuo P. Bernardino sacrum, in quo 25. moniales frequentius commorantur, Utini, anno Dominicae Incarnationis 1525. iuxta testatoris voluntatem, atq; ex apostolica auctoritate a fundamentis erigendum, breuiq; temporis spatio absoluendum, atq; aliquot sacras virgines Clarissas ex Venetis S. Mariae maioris, S. Crucis, atq; S. Clarae de Muriano conuentibus, quae iuuenulas nouitias in omni pietate, bonis moribus, atq; religione instruerent, ad ipsum adducendas curarunt. Ab aliis quibus verò Terrae sanctae reliquijs nihil aliud memorabile praesens locus habet.

De monasterio S. Marci Leonici.

Mon. XVIII.

C V M monialium Ordinis S. Basilij monasterium, gloriosissimae Virgini Mariae de Fonte sacrum, atq; Leonici ab antiquo aedificatum, omnimodam minaretur ruinam, eiusq; sorores omnino deficerent, religiosa soror Francisca de Canis Leonicensis, quae tunc Abbatissam agebat, euocatis ad se Leonicensis communis proceribus, in eorum fauorem & praefato monasterio, & eius iuri, atq; etiam iniuncto sibi muneri renunciauit: subiiciens se, atq; eius neptem eiusdem loci religiosam, omnino paratas esse, vt in arctius Institutum transeant, dummodo locus, a se illis vltro oblatus, alicuius alterius Ordinis sororibus conferatur. Quamobrem praefati proceres totius communis nomine, probatissimorum prius virorum concilio vsi, praefatum monasterium Clarissis sororibus, anno a partu Virgineo 1530. mensis verò Decembris 13. annuente tamen reuerendo patre fratre Francisco Georgij, huius tunc Prouinciae Ministro, conferendum, atq; religiosissimas aliquot ex Vincentino S. Francisci conuentu sorores, quae optimis moribus aduentantes imbuerent, eò adducendas curarunt. Haec omnia ex quibusdam scripturis, in praesentis loci tabulario asseruatis, satis patent. Cum autem praememoratum (vt diximus) monasterium ad terram praevetustate vergeret, Leonicensis communitas, quae iam eius patrocinium sumpserat, aliud multo elegantius, multoq; maius intra communis oppidi moenia, ex publicis facultatibus, annuente tamen Clemente VII. Pont. max. vt apostolicè eius literae, in publicis Leonicensium archiuis asseruatae, satis indicant, a fundamentis ad apicem vsq; in beatam Virginis gloriosam, atq; diui Marci Euangelistae honorem construere fecit, praefatisq; Clarissis sororibus, quae frequentius sunt 40. numero, summa liberalitate tradidit.

De monasterio SS. Trinitatis Tridenti.

Mon. XIX.

P E R D E V O T V S quidam Tridentinus ciuis, ac ditissimus, nomine Antonius à Prato, mundo, vt Deo opt. max. plenioribus affectibus vacare posset, vale dicturus, domum Tridenti in monasterij formam construere curauit, vbi & aliquandiu sanctissime egit, moriturusq; ex testamento praecipit, vt in ampliorem commodioremq; formam translata, omnibusq; suis numeris absoluta, alicuius Ordinis sororibus conferretur. Quamobrem, Clemente VII. Pont. max. ac reuerendo patre fratre Antonio Veneto, huius tunc Prouinciae Ministro, aliquot sorores ex Veronensi sanctae Clarae monasterio, anno restitutae salutis 1533. ex apostolica auctoritate, à Tridentino senatu allatae fuere, quae & ipsum occuparent, & accedentes virgines optimis moribus, atq; ritibus de religioso more imbuerent. Sunt huius loci accolae vt plurimum 25. quae sub beatae virginis Clarae Regula strenue militantes, alterum ex brachijs sancti Abundi martyris, alterum quoq; brachium alterius ex focijs S. Anastasij martyris, quaedam ossa S. Christophori itidem martyris, atq; ex vndecim millibus virginum, quam diligentissime custodiunt.

PROVINCIA

PROVINCIA

GENOVAE.

325

A GENOVAE Prouincia latè patet: cùm Mediolanensis Ducatus partem, Salutarum Marchionatum Christianissimo Francorum Regi subactū, Montisferrati quoq; Marchionatum serenissimo Mantuæ Duci subiectum, Pedemontanum Principatum, atq; vniuersum Genuensem Dominatum, à quo & nomen traxit, complectatur: & ex 62. fratrū, monialium verò 22. conuentibus confletur. Præterea Bononiensem, Mediolanensem, Tuscicam, atq; sancti Ludouici Prouincias sibi conterminas habet: primam quidem ab Oriente, secundam verò à Septentrione, sed tertiam à Meridie, atq; quartam ab Occidente. Cumq; tâtopere dilateretur, antiquissimaq; sit, ita vt eius origo atq; ortus penitus ignoretur, nullam aliam nobis Prouinciā peperit: sicut & à nulla alia propagata certissimè creditur.

B Sunt tamen qui asserant, eam diui patris Francisci temporibus ex parte (quod inficiari nollem) sumpsisse exordium, atq; succrescentibus tum fratribus, tum quoq; conuentibus, mirumq; in modum vsq; ad tempora beati patris Bonauenturæ coalescentibus, ex eius decreto (vti supra tetigimus) in Prouinciā euectam fuisse. Cuius quidem maius sigillum eiusdem Seraphici patris Francisci imaginem genuflexam, atq; sacra stigmata à Seraph recipientem, cum his literis M. P. G. sub eius genibus in orbem circumscribit. Huius tamen sigilli oram nullæ penitus literæ, præter aliorum morem, exornant. Quia verò alter ex huius Prouinciæ conuentibus, nempe is qui Papiæ in sancti Iacobi honorem erectus est, venerandum beati patris Bernardini à Feltro, quod Forumoppidum Latinè nuncupatur, honorificentissimè continet, eius imaginem sibi præponendam curauimus. His itaq; præmissis, nobis ad singulos eius conuentus (si propositum ordinem sequi velimus) descendendum erit. Et primo quidem ad eum, qui prope Genuam, sub titulo sanctæ Mariæ de Monte, subsistit: cùm cæteris, tum antiquitatis, tum quoq; deuotionis atq; nominis palmam præripiat.

De conuentu S. Mariæ de Monte propè Genuam. Conu. I.

D SICVT ex binis Eugenij IV. Pont. max. bullis ad instantiam huius Prouinciæ patrum datis, quæ hoc in conuentu, Deiparæ Virgini Mariæ de Monte dicato, atq; vnico tantum milliari à Genua, totius Luguriæ nobilissima ciuitate, ac facillè Principe, distante, seruantur, plus quàm liquidò patet, locus hic, circa annum Dominicæ Incarnationis 1444. ab illustrissimo domino Raphaële Adurno, Rei publicæ Genuensis Duce, ex proprijs facultatibus erectus, omnibusq; suis numeris absolutus fuit: In quo 25. fratres, quorum maior pars ad nouitios spectat, (est enim locus hic instruendis tyronibus Franciscanis omnino accommodus) Altissimo foelicius famulantur: Insuper & sequentes sanctorum reliquiæ custodiuntur: Nempè alter ex digitis diui patris Spiridionis, insulæ Cypri Episcopi: sinistrum diuæ Annæ matris genitricis Dei brachium: & ex ossibus beati Andreæ Apostoli, atq; diui Nicolai Episcopi & confessoris. Præterea & cuiusdam ignoti patris corpus, quod licet à 50. annis sepulturæ traditum sit, imputre nihilominus, ac incorruptum perseverat, suauissimamq; omnigenorum florum, atq; aromatum, dum casu effossa terra superioribus annis detegeretur, fragrantiam emisit: Quapropter vt beatus, ac Deo charus ab omnibus veneratur habeturq;.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Mariæ Genuæ. Conu. II.

CVM conuentus hic, Annunciationi genitricis Dei Mariæ sacratus, ac intra Genuensis eiusdem ciuitatis moenia erectus, à patribus Humiliatis, quibus per aliquot

Ee

quot

quot annos subfuit, ad Franciscanos Conuentuales deueniffet, ab ijs tandem ad ei-
dem Ordinis Obseruantes, anno salutis humanæ 1537. ex sanctiffimi domini Pauli III.
Pont: max. mandato, anno fui Pontificatus iv. pertransijt: eorumq; 50. inibi in præfen-
tem vsq; diem perfeuerant, quorum tres cæteris sacram prælegunt Theosophiam.
Cumq; antiquum conuentus ædificium præ vetustate ruinam minaretur, minusq; com-
modæ fratrum habitationi faueret, eo vilioribus vsibus relicto aliud multò sumptuo-
sius, multoq; elegantius fratres, priuatis piorum Genuensium sumptibus, editiori, fa-
lubriori, atq; amœniori in loco, antiquiori tamen contiguo, à paucis annis ædifican-
dum curarunt. Quod tamen licet maiori ex parte erectum, nondum optatum finem
assequutum est. Sed cum eò conditionis, Deo duce, peruenerit, nobilioribus Religio-
nis nostræ monasterijs proculdubio æquiparari poterit. Afferuantur in eius sacrario
bullæ præfatæ translationis siue concessionis, in prædictorum Obseruantum fauorem
factæ: nec non & subsequentes sanctorum reliquiæ. Fragmentum scilicet crucis Serua-
toris nostri Christi: pars columnæ ad quam idem alligatus, ab impio milite cæsus est:
& pars pedis, atq; manus diui Apostoli Pauli: & ex ossibus beati Iacobi quoq; Aposto-
li fratrisq; domini, & diui Andreæ Apostoli: pars tibiæ sancti Stephani protomarty-
ris: pars quoq; cranij S. Ignatij Episcopi atq; martyris: bini dentes S. Georgij marty-
ris: & altera ex costis S. Sebastiani itidem martyris: & aliæ permultæ reliquiæ, mini-
mæ tamen quantitatis, quæ nihilominus debita in veneratione habentur.

De conuentu S. Mariæ de Pace propè Genuam. Conu. III.

ET hic quoq; conuentus, Deiparæ Virgini Mariæ de Pace sacratus, atq; à 20. Ob-
seruantibus Franciscanis, quorum alter Philosophiam, alter verò Theologiam
prædocet, inhabitatus, non procul à mœnibus eiusdem ciuitatis Genuensis subsistit.
Qui tamen olim ad monachos Benedictinos, parochiæ sancti Stephani tunc inquilinos
attinuit. Sed ab ijs, ob meram tantum in Minoriticam sobolem beneuolentiam, præ-
cipuè verò à reuerendis patribus Laurentio de Flisco, & Hibletto de Flisco Lauaniæ
Comitibus, Amadeis Franciscanis, Prouinciæ sancti Petri Montis aurei, concessus fuit.
Idq; ita esse ex instrumento quodam publico, per Petrum Venetum publicum Genuen-
sem notarium, 11. Martij, anni Domini 1489. acto, liquidò constat. Quam quidem
concessionem Innocentius VIII. Pont. max. 3. Aprilis anno Domini 1490. Pontifica-
tus verò eiusdem anno vj. ratam, firmamq; esse voluit: quemadmodum ex quadam
eius bulla, in hoc ipso conuentu asseruata, in quo & sequentes sanctorum reliquiæ ha-
bentur scilicet dextera manus S. Helenæ matris Constantini Imperatoris, & altera ex spi-
nis Dominicæ coronæ, satis edocemur. Sed ipsis patribus Amadeis ex Pij V. Pont. max.
mandato ad regularem Obseruantiam adactis, hic locus Genuensi Prouinciæ accessit.

De conuentu S. Francisci Sarzana. Conu. IV.

NON procul à Sarzana Hetrusca ciuitate, licet Genuensibus subiecta, conuentus
hic, Seraphico patri Francisco sacratus, atq; à 12. fratribus incultus qui etiam iux-
ta vulgarem ac communem Sarzanensium traditionem, ab eodem beatissimo patre
Francisco admissus, acceptusq; fuit, communibus Sarzanensis senatus sumptibus ædi-
ficatus, sæpiusq; reparatus est.

De conuentu S. Francisci Spedia. Conu. V.

ERegione Spediani oppidi, quod ad Genuensem Rempublicam spectat, mariq; Li-
gustico alluitur, conuentus hic, in honorem beatissimi patris Francisci constructus,
atq; à 12. fratribus habitatus, situs est. Sed quando, vel cuius sumptibus fuerit erectus,
non satis constat. Existimatur tamen ex communi Spedianorum ærario ædificatus.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Leuanti. Conu. VI.

OB singularem deuotionem atq; beneuolentiam, qua Leuantina communitas
Franciscanum Ordinem prosequatur, hunc conuentum, in honorem Annun-
tiationis

Atiationis Deiparae virginis Mariae, Obseruantibus eius alumnis, circa annum Domini-
cæ Incarnationis 1449. ex publicis bonis atq; prouentibus, erigi perficiq; curauit. Quē
cū venerabilis pater frater Baptista Talliacarne, Citramontanorum Obseruantum
Vicarius Generalis, nondum absolutum acceptasset, fratrem Michaëlem Hispanum, in-
signem theologum sibi præfecit, qui eius promotioni, atq; perfectioni diligentius in-
cumberet. Idq; satis constat ex publico quodam instrumēto extracto ex Spedianæ com-
munitatis tabellario per quendam Franciscum Vafallum notarium publicum 12. Fe-
bruarij, anni Domini 1578. His ergo adminiculus absolutus, hic locus 11. fratribus ho-
spitium præbet.

De conuentu S. Francisci Monelia.

Conu. VII.

B **C**ONVENTVS hic, olim diuo Georgio dicatus, nunc autem Seraphico patri
Francisco sacer, Minoribus Obseruantibus, ex beneplacito Sixti I V. Pont. max.
anno Domini 1484. die verò mensis Septembris 7. ab illustriss. atq; reuerendiss. Paulo
de Campofregoso, tituli sancti Sixti Cardinali, Genuensiq; Archiepiscopo & Duce, atq;
hac ipsa de causa eiusdem Sixti I V. Commissario traditus: & à patre fratre Archange-
lo Iustinianno, tunc conuentus Clauariensis Guardiano, atq; venerandi patris fratris
Thadei à Clauaro, huiusce Genuensis Prouinciæ tunc Vicarij Prouincialis Commis-
sario, susceptus extitit. Idq; siquis inficiari velit, apostolicas literas Sixti Papæ I V. in for-
ma breuis datas, publicumq; cuiusdam Petri à Ripalta notarij, & Archiepiscopalis scri-
bæ instrumentum, atq; aliud itidem publicum instrumentum, per quendam Paulum
de Tarditis fide dignum tabellionem actum, in huius loci cartophilacio asseruata, con-
sulat, & nos vera dixisse sciet. Numerus verò inquilinorum fratrum duodenarius vt
plurimum cū sit, semper tamen illorum alter cæteris Grammaticam prælegit.

De conuentu S. Francisci Clauaris.

Conu. VIII.

DVM Seraphicus pater Franciscus Gallias petiturus per Liguriam iter faceret,
hunc conuentum, non procul à mœnibus Clauariensis oppidi, ex voluntate (vti
credere fas est) oppidanorum eiusdem, atq; ex Innocentij I V. Pont. max. beneplacito,
ædificari curauit. Qui tamen successu temporis absolutus, eius fundatori, eidem scili-
cet Seraphico patri sacratu euasit, modoq; ab 18. eius filijs, Regulari tamen Obseruan-
tiæ astrictis, commodissimè occupatur. Qui alterum ex digitis sancti Antonij Abbatis,
atq; binas particulas sanctissimæ crucis Christi sibi creditas debita veneratione pro-
sequuntur.

De conuentu S. Francisci Rapalli.

Conu. IX.

QUEMADMODVM ex instrumento quodam authentico, per Ioannem Ba-
ptistam Chigisolam notarium publicum confecto, luce clarius elicitur, conuen-
tus hic Seraphico patri Francisco sacer, ac intra mœnia oppidi Rapalli situs, quem 50.
fratres inhabitant, anno salutis humanæ 1519. communibus Rappallensium sumpti-
bus ædificatus extitit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Rechi.

Conu. X.

EI Ligustico oppido, quod Recho Italicè nuncupatur, duplex imminet ædificium
sibi ferè contiguum, alterum quidem excipiendo militi contra pyratarum incurfus
aptissimum, alterum verò 9. continendis fratribus omnino idoneum. Sed illud, quod
& munitissimum castrum est, Genuensem Rempubicam sui authorem agnoscit: istud
verò neutiquam, sed piū virum Michaëlem de Axeretis, cuius priuatis sumptibus,
circa annum humanæ reparationis 1490. à fundamentis ad verticem vsq; confurrexit,
sui fundatorem habuit. Præterea istud ex apostolica auctoritate, prout ex Pontificijs
bullis, publicisq; testamentis, in Axereticæ familiæ archiuo asseruatis, liquidò patet,
& initium sumpsit, & beatissimæ Dei genitrici Mariæ de Angelis sacratum euasit: atqui
illud, nulli coelicolæ dicatum, ex propria tantum Genuensis Republicæ facultate con-
structum est.

De conuentu S. Antonij Pelli. Conu. XI.

VIX ad quingentos passus ab oppido quod Pelliū nuncupatur, spectatq; ad Rempublicam Genuensem, conuentus hic fratrum Minorum, in honorem sancti Antonij Abbatis erectus, conspicitur: in quo 6. fratres frequentius commorantur.

De conuentu S. Jacobi Sauona. Conu. XII.

A Quo, vel quando conuentus hic, diuo Apostolo Iacobo sacer, ac non procul à Sabatio, siue Sauona Ligustica ciuitate, maritimoq; portu erectus, in quo 10. fratres habitant, fuerit ædificatus, nec scripto, nec traditione constat. Non tamen antiquitate caret si eius structuram spectes.

De conuentu S. Mariae de Angelis Vulturis. Conu. XIII.

NISI antiquissimi duo libri manu cuiusdam patris fratris Francisci à Vulture scripti, atq; Vulturinæ communitatis negotia concernentes, assererent hunc conuentum, Deiparæ virgini Mariæ de Angelis dicatum, ac propè Vulturem Ligusticum quoq; oppidum erectum, anno Domini 1470. sumptibus præfatæ communitatis constructum fuisse, idem profecto nobis, ac de præcedenti, dicendum foret. Cuius tamen fratres habitatores sexenarium numerum non transgrediuntur.

De conuentu S. Bernardini Albingæ. Conu. XIV.

CONVENTVS hic aliquantulum ab Albinga, siue Albingauno Ligurum oppido maritimo, à beato patre Bernardino de Senis, (vt vulgaris fert traditio) ministrantibus sibi Ingaunis Liguribus & fundum, & cætera necessaria, fundatus, ædificatusq; fuit: atq; post ipsius mortem, sibi quoq; sacratus euasit: quem vt plurimum 3. fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariae de Angelis Alasij. Conu. XV.

IGNORATVR penitus quis huius conuentus, in honorem sanctæ Mariæ Angelorum, atq; intra mœnia Alasij Ligustici quoq; oppidi, ac maritimi portus erecti, author extiterit, quouè certo tempore is constructus fuerit: cum istius rei nullum, neq; scriptum, neq; vocale testimonium extet. Crediderim tamen ipsum ex diuersis, tum Alasianorum, tum quoq; conuicinorum populorum eleemosynis, maximo fratrum labore (est enim ea patria non adeò diues) acquisitis, ædificatum. Quorum etiam diligenti opera aliquoties reparatus, resarcitusq; est: qui tamen denarium numerum non prætergrediuntur.

De conuentu Annunciationis Virginis Mariae apud portum Mauritium. Conu. XVI.

PROVT ex bulla quadam apostolica Pauli II. Pont. max. data quinto cal. Maij, anno Domini 1455. Pontificatus verò eiusdem anno vj. quæ apud fratres adhuc extat, certius patet, conuentus hic, Annunciationi Deiparæ Virginis Mariæ sacer, nec procul à portu Mauritio, Ligustico etiam oppido, extructus, communibus oppidanorum sumptibus, ex apostolica auctoritate, circa præfata tempora ædificatus, atq; ex eadem huic Prouinciæ adiectus fuit. Cuius 7. fratres inibi commorantur.

De conuentu S. Mariae de Consolatione propè sanctum Romulum. Conu. XVII.

NISI nos receptissima oppidanorum, atq; etiam fratrum fallat traditio, conuentus hic, beatissimæ Virgini Mariæ de Consolatione sacratus, atq; ad trecentos passus à sancto Romulo, Ligurum quoq; & maritimo oppido, situs, quem 8. fratres frequentius incolunt, communibus eius oppidi sumptibus, atq; ex apostolica auctoritate, circa

PROVINCIA GENVAE.

329

A circa annum à foelicissimo partu Virgineo 1468. constructus fuit: in quo deuotissimus pater frater Balthasar à Vigono diem clausit extremū. Cuius corpus cū plurimis annis sub terra delituerit, inde casu exhumatum imputre, atq; incorruptum omnino apparuit, eodemq; modo vsq; impresentiarum perseverat. Quamobrem non secus ac beatus, Deoq; charus ab illius patrię inquilinis veneratur coliturq;.

De Eremitorio, siue oratorio sancti Romuli. Conu. XVIII.

EXTAT & aliud monasterium siue eremitorium, ad secundum lapidem ab eodem oppido sancti Romuli, in supercilio cuiusdam montis situm, atq; ex publicis eorundem oppidanorum facultatibus, circa annum Domini 1522. in honorem eiusdē sancti ædificatum, quod à duobus tantum fratribus inhabitatur, maximaq; à conuicinis populis veneratione colitur. Est tamen dolendum quod, ob loci asperitatem, à pluribus religiosis non occupetur, cum eius solitudo, & amœnitas, maxima præbeant orandi spatia, mirumq; in modum ad diuinorum mysteriorum contemplationem alliciant.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Intimelij. Conu. XIX.

PROVIDVM canonicorum Intimelij Ligustici, atq; maritimi oppidi collegium, ne deuota sancti Lazari ædícula, longiusculus ab oppido distans, atq; habitatore vacans, ad terram aliquando veniret: sed vt potius eius cultus magis magisq; augeretur: eam tum ex proprijs, tum quoq; ex alijs ab Intimeliana communitate adiunctis facultatibus, apostolica sibi auctoritate fauente, in satis commodum, satisq; 6. continendis fratribus idoneum conuentum, sub titulo Annunciationis beatæ Mariæ semper Virginis, promouendam ædificandamq; curauit.

De conuentu Obseruantie Suspitelli. Conu. XX.

PROVT ex actis cuiusdam Ioannis Baptistæ de Robertis, publici notarij satis patet, conuentus hic, Obseruantie titulo insignitus, ac propè Suspitellum Ligusticum oppidum erectus, à pio quodam Suspitellano, Gabriele de Albertis nomine Minoribus huius Prouinciæ Obseruantibus, quoad fundum saltem, circa annum Domini 1480. collatus fuit: quē tamen Suspitellana communitas in conuentū, ex publico erario, (nisi nos vulgaris traditio fallit) non adeo auguste promouit: cū s. tantū fratres contineat.

De conuentu S. Thomæ Taurini. Conu. XXI.

DTAVRINVM nobilis, munitissimaq; ciuitas optimo iure inter reliquas totius Pedemontani Principatus vrbes primatum obtinet; estq; serenissimorum Sabaudia Ducum perpetua sedes: cū bonis omnibus affluat, & Legum, Iurisq; Pontificij studia foueat, & insuperabili sua munitione domesticos habitatores ab omni violento insultu tutissimos reddat. Intra huius igitur inclytæ ciuitatis mœnia serenissimi Pedemontani Principes, ac Sabaudia Duces, Ludouicus Philibertus, eiusq; legitima vxor Anna hunc conuentum, beato Apostolo Thomæ sacrum, circa annum à salutifera Christi natiuitate 1461. virtute apostolici cuiusdam diplomatis, Romæ à Pio I. Pont. max. anno sui Pontificatus iiij. concessi, ex domesticis facultatibus construi curarunt: quem 15. fratres, iuxta frequentiore provincialis Capituli dispositionem, inhabitant: quorum vnus, & aliquando alter sacram Theologiam cæteris prælegit.

E

De conuentu S. Mariæ Gratiarum Montis Regalis. Conu. XXII.

LICET ex quotidianis eleemosynis, perpetuisq; beneficijs pientissimi fenatus, Pedemontanæ quoq; ciuitatis Montis Regalis, erga fratres nostros beneuolentia, singularisq; affectus manifesta minimè euaderent, saltem ex præsentis conuentus liberali constructione satis elucescerent. Cū enim is monasteria illis alibi erigi conspiceret, ne sibi minus affectus videretur, hoc quoq; coenobium, intra præfatæ, communisq; ciuitatis ambitum, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ de Gratijs, ex publicis bonis, annuente tamen eo summo Pontifice, qui tunc Petri sedem occupabat, satis ele-

ganter, satisq; commodè 14. continendis fratribus ædificari, huiusq; Prouinciæ annecti A curauit. In cuius sacrario os quoddam beati Apostoli Iacobi maioris, & beati patris Balthasaris à Castro nouo venerabile corpus religiosissimè asseruantur. Meruit beatus hic pater, ob sui sanctitatem, incredibilemq; vitæ candorem & puritatem, plurimis miraculis, tum in vita, tum quoq; in morte à Deo opt. max. altissimè honorari: idq; tabellæ, vota; à sæcularibus, quibus in maxima veneratione est, in gyro eius corporis appensa, certo certius commostrant. Extant quoq; in huius loci tabellario apostolicæ quædam literæ à Iulio II. ad patrem fratrem Franciscum Zenonem, tunc familiæ Obseruantis Citramontanæ Generalem Vicarium, & à Leone X. ad patrem fratrem Christophorum à Forliuio, eodem quoq; munere fungentem, quibus ij duo patres Nuncij, atq; apostolici Commissarij, pro fabrica ecclesiæ diui Petri in Vaticano promouenda, atq; populis commendanda, à Sede apostolica creabantur. Hastamen literas, licet nihil ad nostrum propositum agant, in medium adducere volui, vt faciliè omnibus innotescat quantæ tunc æstimationis fuerint fratres nostri apud Principes, atq; apud ipsam apostolicam Sedem.

De conuentu S. Mariae de Angelis Cunei. Conu. XXIII.

F V E R A T olim apud Cuneanos ciues in maxima veneratione eremitorium, beatissimæ Virgini Mariæ de Angelis sacrum, atq; vnico milliari à Cuneo Pedemontana ciuitate distans, ob frequentia miracula, quæ Deus opt. max. ad inuocationem venerabilis cuiusdam imaginis eiusdem gloriosæ Virginis ibidem operari dignabatur; à quibus patrandis nec dum, ob infinitam eius misericordiam, cessauit. Cumq; deuotus quidam Alphonsus Hispanus, de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine, cum aliquibus eiusdem Instituti socijs eò applicuisset, cuperetq; illius adiculæ obsequijs diligentius intendere, contiguum fundum à Ioanne Tortellio Cuneano ciue, anno Dominicæ Incarnationis 1434. sibi vltro oblatum lubens acceptauit: inibi; domicilium vt ex plurimis scripturis atq; instrumentis patet, tum ex eiusdem Ioannis Tortellij, tum quoq; ex aliorum Cuneanorum eleemosynis superædificauit, pluribusq; annis, tum ipse cum suis, tum quoq; quamplures alij eiusdem Ordinis habitauerunt. Quibus tamen paulatim deficientibus, ex apostolica auctoritate ad Cuneani senatus instantissimas preces facta, fratres nostri succedere, præfatumq; domicilium in iustum conuentum, atq; 12. excipiendis fratribus omnino commodum, tum publicis, tum quoq; priuatis Cuneanorum sumptibus promouendum curarunt. Cuius ecclesiæ, tum ob miracula, atq; singularia beneficia, quæ inibi indies contingunt, tum ob maximas indulgentias sibi ab Eugenio IV. Pont. max. præmemorato anno 1434. ex apostolica largitione concessas, tum quoq; ob beati patris Angeli de Clauasio venerabile corpus, cuius lucubrationibus illud multis nominibus celebrandum opus, Summa videlicet Angelica, debetur, ibidem honorificè tumulatum, omnibus in gyro populis in maxima veneratione est.

De conuentu S. Mariae de Angelis Buscæ. Conu. XXIV.

C V M venerabilis pater frater Paulus de Vigono, huius tunc Prouinciæ Commissarius, oblatum sibi, non procul à Buscæ Pedemontano oppido, ab eius communitate pro ædificando conuentu fuudum, tum ex apostolica Innocentij VIII. summi Pontificis auctoritate, tum quoq; ex prouincialis Capituli decreto, 15. Nouembris, anno Dominicæ Incarnationis 1490. acceptasset: is pater, penes quem tunc Prouinciæ sceptrum erat, hunc conuentum, antissimæ Dei genitrici Mariæ de Angelis sacrum, quem 6. tantum fratres inhabitant, virtute alterius apostolici diplomatis, sibi ab Alexandro VI. summo Pontifice 30. mensis Maij, anno verò humanæ salutis 1493. concessi, quod in fratrum tabellario asseruatur, ex publicis Buscensium facultatibus inibi, eodem anno, superædificari curauit, atq; cæterorum catalogo ascriptis.

A *De conuentu Annunciationis B. Mariæ Fossani. Conu. XXV.*

EA fuit pietas, eaq; serenissimi Caroli Emanuelis, Sabaudia Ducis ad nostrum Ordinem deuotio, vt hunc conuentum, Annunciationi gloriosissimæ Dei genitricis Mariæ sacrum, intra moenia ciuitatis Fossani, proprijs sumptibus erigi, perficiq; curauerit: ac primum, fundamentalemq; ecclesiæ lapidem proprijs manibus vnâ cum patre fratre Baptista à Cantiniano, loci Guardiano, 15. Aprilis, anno Domini 1581. iecerit, posueritq;: Nec prius ab huiusmodi opere promouendo destiterit, quàm ipsum omnibus suis numeris absolutum, atq; 6. continendis fratribus accommodum viderit

De conuentu S. Francisci Bennarij. Conu. XXVI.

B **H**IC conuentus, Seraphico patri Francisco sacratu, atq; intra septa Bennarij, Pedemontani oppidi, anno humanæ reparationis 1546. communibus Bennariensiu sumptibus constructus, licet modicus, & exiguus, cum à 5. tantum fratribus inhabitetur, est tamen satis religiosus, atq; apud Bennarienses, eiusq; vicinos in maxima veneratione; tum ob exemplarem habitantium vitam, tum quoque ob venerabile corpus illustrissimæ, atq; beatæ Paulæ Gambaræ Brixienfis, eiusdem oppidi olim Comitissæ, atq; tertij Seraphici patris Francisci Ordinis alumna: quæ cum viuens omni virtutum genere exornata fuerit, plurimis post debitum carnis solutum miraculis claruit.

De conuentu S. Francisci Sauiliani. Conu. XXVII.

C **D**ILIGENTI opera, atq; solerti industria deuoti patris fratris Clementis à Sauiliano, huius Prouinciæ alumni, conuentus hic, beatissimo patri Francisco dicatus, atq; à 10. fratribus vt plurimum incultus, communibus eius contreraneorum sumptibus, in egressu Sauiliani, Pedemontani quoq; oppidi, anno à lætabunda Seruatoris Christi natiuitate 1565. constructus, atq; à patribus, quorum intererat, cæterorum locorum albo ascriptus est.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Pinarolij. Conu. XXVIII.

SVAM erga Franciscanum Ordinem pietatem, atq; beneuolentiam Pinaroliani ciues omnibus manifestaturi, hanc sacram ædem, in honorem atq; laudem sanctissimæ Mariæ de Angelis, adiunctumq; sibi conuentum 10. continendis fratribus aptissimum, ex publicis facultatibus, non longè à Pinarolio, communi eorum atq; fortissima totius Pedemontanæ Prouinciæ ciuitate, anno à partu Virgineo 1473. à fundamentis ad verticem vsq; construi, ac quibusdam beatarum virginu atq; martyrum Catharinæ, & Vrsulæ venerandis ossibus honestari curarunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vigoni. Conu. XXIX.

PROSPECTVRI serenissimi Sabaudia Duces Vigonensium saluti, atq; pauperum fratrum itinerantium necessitatibus consulturi, hunc conuentum, felicissimæ Annunciationi Dei genitricis Mariæ sacrum, in quo 5. tantum fratres conuiuunt, propè eorum oppidum Vigonum, anno à Christo Seruatore nato 1493. ex domesticis facultatibus construendum curarunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Villanouæ. Conu. XXX.

NON per diligentiam, nec per debitam inquisitionem stetit, quin huius conuentus sanctæ Mariæ de Angelis, intra oppidi Villæ nouæ moenla sit, antiquitas, atq; fundator inuestigarentur: sed per traditionis, atq; scripturarum defectum quibus atrocissimo, atq; diutino bello absumptis, nihil penitus certi his de rebus haberi potuit. Existimatur tamen communibus oppidanorum sumptibus, antequam bellum inter Carolum V. Imperatorem Hispaniarumq; regem, ac Franciscum Vallesium, huius nominis

nominis primum, Francorum Regem ſauiret, conſtructus. Cuius ædificium, licet non adeò capax, commodum tamen hoſpitiũ 5. fratribus eius inquilinis ſubminiſtrat. A

De conuentu S. Georgij Chery. Conu. XXXI.

NON eſt adeò magni momenti, ſiue nominis præſens conuentus, diuo Georgio martyri ſacratus, atq; publicis Cherienſium ſumptibus, (niſi nos fortè vulgaris traditio decipiat) intra Cherium Pedemontanum oppidum conſtructus: cùm 5. tantum fratres contineat, nulliusq; antiquitatis ſit. Eius tamen eccleſia, quæ & ſecunda à prima totius operis conſtructione eſt, venerabili corpore beati patris Alexandri Mediolanenſis elegantiffimè honeſtatur: quod cùm quidam latrunculi ſuffurari vellent, in paralyſim inciderunt.

De conuentu S. Bernardini Clauaſij. Conu. XXXII. B

HÆC tantum; poſt diligentem de præſenti conuentu indagatiõem, referre poſſumus, quòd videlicet Clauaſij, Pedemontani oppidi, ambitu cingatur: quodq; communibus oppidanorum ſumptibus, ante 120. annos, in honorem beati patris Bernardini de Senis, ædificatus ſit: quòd etiam à 6. tantum fratribus inhabitetur, atq; ſubſequentes ſibi commiſſas apoſtolicas literas in tabellario aſſeruer: Quandam ſcilicet bullam Innocentij VIII. Pont. max. datam Romæ iv. nonas Septembris, anno Dominicę Incarnationis 1491. Pontificatus verò eiufdem anno iij. qua beatus pater Angelus à Clauaſio Nuncius atq; apoſtolicus Commiſſarius, cum poteſtatis plenitudine, contra Valdenſes hæreticos creatus fuit. Et alteram eiufdem Innocentij VIII. datam ibidẽ paulò poſt: qua eidem beato patri Angelo facultas diſpenſandi in quocunq; affinitatis gradu prohibito, dummodo matrimonium contractum ſit, atq; etiam in bonis incertæ reſtitutioni obnoxijis, licet per ſcenerationem acquiſitis, ex apoſtolica auctoritate impertitur. Et alteram Sixti I V. Pont. max. datam ibidem xvij. cal. Ianuarij, anno Domini 1481. Pontificatus verò eiufdem anno xj. qua idem ipſe beatus pater Angelus Nuncius ac Commiſſarius ſanctę Cruciatę apoſtolicus, cum poteſtate diſpenſandi circa contracta matrimonia in 3. & 4. gradu affinitatis, vel etiam conſanguinitatis, inſtituitur. C

De conuentu S. Marię Gratiarum Crescentini. Conu. XXXIII.

EA fuit deuotio, eaq; beneuolentia Crescentinianę communitatis in Franciſcanam familiam Obſeruantem, vt ex communibus bonis, atq; prouentibus, hunc conuentum in honorem ſanctę Marię Gratiarum, intra communis oppidi Crescentini mœnia, ſibi ædificari curauerit: in quo 7. fratres diuinis laudibus intenti commodè ſatis morantur. D

De conuentu S. Bernardini Aſtę. Conu. XXXIV.

SATISFACTVRVS Clemens VII. Pont. max. pijs Aſtenſium votis, hoc ſacrum monaſterium, beato patri Bernardino in meditullio Aſtenſis ciuitatis, ſumptibus ciuium maiori ex parte, erectum, atq; à Clariſſis couentualibus occupatum, ad fratres noſtros tranſlatum iri voluit. Quapropter illis aliò prius deſtinatis, 14. fratres ſuccedere: qui alteram ex ſpinis dominicę coronæ, & vnus ex SS. Innocentibus brachium, atq; quendam beati Secundi digitum ſumma diligentia cuſtodiunt, debitaq; ueneratione proſequuntur. Eſt enim Aſta nobilis Gallię Ciſalpinę ciuitas, atq; ſereniſſimis Sabaudię Ducibus ſubiecta: in quorum ditione 14. proximè præcedentes conuentus ſiti ſunt, reliqui verò ad primum uſq;, in Genueſis Reipublica Dominatu. E

De conuentu S. Bernardini Salutarum. Conu. XXXV.

ANTEQVAM Salutarum ciuitas, quæ illius Marchionatus metropolis eſt, attingetq; ad Pedemontanam Prouinciã, in Francorum Regis poteſtatem veniret, conuentus hic, beato patri Bernardino ſacer, quem 7. fratres inhabitant, ab illuſtriſſimo quo-

A mo quodam Ludouico, legitimo Salutarum Marchione, ex Sixti IV. Pont. max. sibi facta facultate, cuius breue sub datum, Romæ xiv. cal. Februarij anno Domini 1473. Pontificatus verò sui anno iij. in huius loci cartophilacio asseruatur, non ita longè à moenibus ipsius ciuitatis ædificatus extitit.

De conuentu Annunciationis Beatæ Mariæ Carmaniolæ.
Conu. XXXVI.

C VM primùm Alexander VI. Pont. max. cuius apostolicum breue datum Romæ 30. mensis Maij, anno Dominicę Natiuitatis 1493. Pontificatus verò sui anno primo, adhuc extat, pijs, summeq; instantibus Carmaniolensium precibus annuere decreuisset: ij hunc conuentum, gloriose Annunciationi beatissime semperq; Virginis Mariæ sacrum, aliquantulum ab oppidi Carmaniolæ munitionibus, ne illis aliquando negotium faceßere posset, ex publicis prouentibus, quàm breuissimè edificandum aggressi sunt: quem tandem ad optatum finem perductum 12. huius Prouinciæ fratribus inhabitandum contulere.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Casalis. *Conu. XXXVII.*

C VM ciuitatis Casalis, quæ Marchionatus Montisferrati metropolis est, iussisq; excellentissimorum Mantuæ Ducum paret, senatus inchoatum hunc, ex publicis facultatibus, intra ciuitatis vallum, à se conuentum, in honorem sanctissimæ Marię de Angelis, intermittere videretur, venerabilis pater frater Antonius à Morano, huius tunc Prouinciæ Minister, ac desertissimus concionator, id sibi munus iniunctum existimans, ipsum ex diuersis, priuatisq; tum Casalensium, tum quoq; aliorum elemosynis, maxima industria, maximoq; labore acquisitis, omnibus suis numeris, infra breuissimi temporis spacium, absoluit, atq; 17. fratribus instruxit.

De conuentu S. Bernardini Tridini. *Conu. XXXVIII.*

Q V E M sui fundatorem habuerit conuentus hic fratrum Minorum, diuo Bernardino sacer, ac intra Tridini Montisferrati oppidi septa situs, aut quando fuerit ædificatus, non fatis constat: cùm nulla traditio, nullumq; penitus testimonium huius rei vel aliquam saltem mentionem faciant. Quod tamen non multi fecero cùm modicus sit, atq; 6. tantum fratres contineat.

De conuentu S. Mauritij in territorio Conzani. *XXXIX.*

N E sancti Mauritij martyris ædícula, siue potius eremitorium ad quintum lapidem à præfata ciuitate Casali distans, atq; in loco quodam territorij Conzani nemoroso, solitario, satisq; amoeno, atq; diuinis recipiendis immisionibus aptissimo, situm, iamq; ex parte collapsum, omnimodam subiret, experireturq; ruinam, tres fratres de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine, ex facta sibi à Martino V. Pont. max. facultate, ipsum, maxima cura, summaq; diligentia, fauentibus sibi piorum elemosynis, reparandum, siue potius reficiendum curarunt. Quod etiam idem Martinus V. edita plumbea bulla sub datum Florentiæ vij. cal. Aprilis, Pontificatus verò sui anno ij. plurimis gratijs, atq; indulgentijs extitit prosequutus. Eius apostolicas literas quicumque videre voluerit huius loci tabellarium petat. Sed ijs Tertiarijs deficientibus, ex eadem prorsus apostolica auctoritate, anno à lætabunda Christi Natiuitate 1419. ad Regularem Obseruantiam, quod sibi summopere fauere videretur, deuolutum est. Cuius opera tales, tantosq; progressus fecit, vt 16. fratres, quorum maior pars ad nouitios spectat, continuo sustineat, atq; Prouincialibus huius Prouinciæ celebrandis comitijs optimè, opportuneq; deseruiat. In eius tandem sacrario aliquantulum sanguinis sanctorum Innocentum, aliquotq; gloriosi martyris Mauritij ossa custodiuntur.

De conuentu S. Bernardini propè Montem caluum. Conu. XL. A

NON procul à Montecaluo, Montisferrati oppido, extructus perfeuerat conuentus hic, sub titulo sancti Bernardini erectus, atq; à 8. fratribus inhabitatus: qui tamen an ab ipsius oppidi communitate, vel potius ab aliquo singulari oppidano edificatus fuerit, nullo pacto indagari potuit.

De conuentu S. Bernardini Albæ Pompeiæ. Conu. XLI.

CONVENTVS fratrum Minorum, diuo patri Bernardino sacer, ac intra mœnia antiquissimæ ciuitatis Albæ Pompeiæ, à Pompeio eius fundatore sic dictæ, situs, circa annum Domini 1549. communibus ciuium sumptibus (vt creditur) constructus fuit: quem tamen, quod non adeò augustus sit, 7. tantum fratres inhabitant. B

De conuentu S. Mariæ de Gratys Nicææ. Conu. XLII.

CVI tantam scripturarum penuriam, vel fratrum oscitantia supinæq; cuidam negligentia, vel potius Amadeorum, hinc ex summi Pontificis Pij V. mandato discedentium, malitiæ ascribam, penitus ignoro. Constat enim hunc conuentum, qui propè Nicæam stramineam (vulgo) Nizza de la paglia, in honorem sanctæ Mariæ de Gratys, constructus est, antiquissimum esse, atq; monumentis apostolicisq; literis eius foundationem, ac prærogatiuas concernentibus olim abundasse, quarum nec vna quidē superest: Quapropter vulgari sæcularium traditioni fidem accommodare cogimur. Ea enim asserit ipsum à beato patre Amadeo, circa annū Dominicæ Incarnationis 1476. ad instantes Nicensium preces, non quidem constructum, sed ab ipsis ædificandum admissum, huiusmodiq; operi alterum ex proprijs socijs, cuius imago adhuc templi portæ impender, præfectum fuisse. Aseuerat quoq; præfata traditio facellum, diuo Ioseph Virginis Mariæ sponso sacrum, atq; in altero huius sacræ ædis latere situm; nec non & Confraternitatem ibidem erectam, anno Domini 1527. hac de causa exordium sumpsisse. Laborabat Nicænus populus pestifera lue, mirumq; in modum afflictabatur: cumq; solemni voto se huiusmodi facellum, & Confraternitatem protinus erecturum, si huiusmodi calamitatem euadere posset, spopondisset, ex tempore voti compos effectus, pollicitis stetit, ac quicquid in necessitate constitutus promiserat, prospera vtens fortuna fidelissimè præstitit, atq; 10. huius loci fratribus inquilinis opportune adest. C

De conuentu S. Mariæ de Iesu Montisbarrutij. Conu. XLIII. D

DVCENTIS passibus ab oppido, cui Monsbarrutij nomen est, conuentus hic, à 6. tantum fratribus inhabitatus, in honorem sanctæ Mariæ de Iesu, siue (vt alijs placet) Assumptionis beatæ Mariæ, erectus conspicitur: de cuius tamen fundatione, vel fundationis tempore nihil certi haberi potuit. Existimauerim tamen ipsum communibus oppidanorum sumptibus ante sexaginta annos ædificatum.

De conuentu S. Mariæ Septebrij. Conu. XLIV.

PERFECTIONIS viam ingressuri Ioannes de Grassis, atq; Bonagratia de Torriellis, quicquid bonorum possidebant, vel in Christi pauperum necessitatibus subleuandis, vel in huius conuentus, qui propè pagum Septebrium, sub beatissimæ Mariæ Virginis inuocatione, 8. fratribus inseruit, edificatione, circa annum à partu Virginis 1510. insumpserunt: communemq; vitam cum cæteris Franciscanis ex solemni voto professi Christum sequuti sunt. Cui & in munere sacerdotali fidelissimè inseruierunt. E

De conuentu S. Francisci Aquis. Conu. XLV.

AB abundantissimis, saluberrimisq; aquis sponte naturæ calentibus Aquarum, siue Aquis ciuitas denominationem sumit. Cuius vterque senatus, Ecclesiasticus scilicet

A scilicet atq; laicus, à Franciscanæ Religionis origine eius alumnis addictissimus fuit: prout, euidentissimo argumento esse potest conuentus hic, Seraphico patri Francisco sacer atq; eiusdem ciuitatis vallo cinctus, quem, anno Dominicæ Incarnationis 1244. à pientissimo canonicorum collegio, sub nuda tantum ecclesiæ forma, fratribus sponte oblatum, reliqui ciues, ex publicis prouentibus, in iustum monasterium, atq; duodecim religiosis continendis aptissimum, non minus diligenter, quàm liberaliter promouerunt. Est autem hic locus, & inquilinis, ob eius religionem, atq; quoddam beatæ Vrsulæ virginis & martyris os, & aduenis, ob excellentissimas thermas neruorum contrationi vtilissimas ibidem existentes, commendatissimus.

De conuentu S. Francisci Charj. Conu. XLVI.

B **A**D primum lapidem ab oppido, cui Charium nomen est, temporalis verò Dominus serenissimus Dux Mantuanus, conuentus hic Seraphico patri Francisco dicatus surrigit: qui vt tritissima oppidanorum fert traditio, ab eodem Seraphico patre primitus acceptus, atq; ordini adiectus fuit: Quod si ita sit antiquitate non caret. Mihi interim huiusmodi traditio non improbat, cum sibi & structura, atq; etiam angustia, cum septem tantum fratres capiat, consentire videantur.

De conuentu S. Jacobi Papiæ. Conu. XLVII.

T **A**NTA est huius conuentus, qui sub tituli sancti Iacobi, non procul ab Augustiniana domo, intra Papiensis inclytæ ciuitatis moenia consurgit, vetustas, tantq; hominum mortalium incuria, vt penitus & foundationis eius tembus, & fundatoris quoq; nomen ignorentur: quamobrem nihil certi hac de re tradere possumus, nisi quod eius structura compta, augustaq; sit, ac commodissime triginta fratres capiat. Quorum alter sacram Theologiam prælegit, reliqui verò vel eidem operam nauant, vel domestico incumbunt obsequio. Huic vitæ mortali, licet nihil secum commune habuerit, vltimū vale dixit hoc in eodem loco beatus pater Bernardinus de Feltro, anno à Christo nato 1494. cuius sanctissimæ vitæ frequentia eius miracula, tum in vita, tum quoq; in morte edita, atq; maxima Papiensis populi ad eum deuotio, frequentissimusq; concursus, patentissimum reddūt testimonium. Originem duxit beatus hic pater ex Foro oppido (vulgò Feltro) ciuitate Æmiliana, atq; ad feruentissimas beati patris Iacobi Picentis conciones compunctus, Franciscanoq; habitu indutus, tantopere sub beato patre Sixto Mediolanensi eius instructore, atq; morum magistro profecit, vt breui in maximum, perfectissimumq; virum euaserit, atq; sacris literis aprimè imbutus disertissimus concionator, atq; cæterorum omnium sui temporis prædicatorum facile princeps extiterit. Cui pientissimum illud opus, nempe Pietatis montis erectio, atq; institutio, pauperibus equidem subueniendis peropportunum remedium, debetur: Ob cuius etiam causam non aspernanda incommoda perpeffus est. Hic igitur tantus pater, post plurimos exantlatos pro Christi fide labores, bonis operibus plenus, miraculisq; illustris, ac spiritu prophetico insignis, hoc in conuentu (vt præfati sumus) obdormiuit in Domino, atq; cum solemni funerali pompa, astante sibi vniuersa Papiensi ciuitate honesto in loco sepultus est.

E *De conuentu S. Crucis etiam Papiæ. Conu. XLVIII.*

P **R**ÆCEDENTEM conuentum sequitur is, qui etiam Papiæ, in honorem sanctissimæ Crucis, erectus est, olimq; ad patres Ordinis Franciscani Amadeos pertinuit: à quibus tamen, ex Pij V. Pont. max. mandato, ad nostros fratres deuolutus, eorum viginti duobus, vt plurimum continendis deseruit. Quorum alter sacram Theosophiam docet, alter vero vtriusq; Philosophiæ, rationalis scilicet atq; naturalis, difficultates enodat: cæteri verò, vel huiuscemodi scientijs incumbunt, vel domesticæ oeconomiæ diligentius inuigilant. Licet nec scripto, neq; etiam traditione constet, quis istius, atq; præcedentis loci fundator extiterit, ex quibusdam tamen indicijs, atq; etiam

ex ma-

ex maxima ciuium Papiensium ad Seraphicum nostrum Ordinem tum deuotione, tum A quoque beneuolentia, asserere ausim vtrumq; ex communi, publicoq; arario constructum fuisse.

De conuentu S. Mariae de Campo Binaschi. Conu. XLIX.

E X C E L L E N T I S S I M V S Galeatius Sfortia, Mediolanensium Dux, ne ædificula sancto Ruffo sacra, atq; Christi fidelibus celeberrima, ducentisq; passibus ab oppido Binascho, sed ab inclyta, famosaq; ciuitate Mediolano ad decem milliaria distans, perpetuo habitatore destituta, aliquando pessum iret, ruinamq; quam minabatur, experiretur; vtq; etiam Franciscanis Obseruantibus, quibus addictissimus erat, prospiceret, eam ex domestico patrimonio, circa annū à salutifera Christi natiuitate 1379. B annuente tamen sibi Urbano VI. Pont. max. in iustum, perfectumq; conuentum, mutato tamen antiquiori titulo sancti Ruffi in nomen beatissimæ virginis Mariæ de Campo, euehendam curauit. Hoc itaq; in loco, qui frequentius ab 11. fratribus inhabitatur, mortem obiit, sepultusq; est beatus pater Balthasar à Clauario, qui vt sanguine erat illustris, (duxit siquidem originem ex nobilissima Rauaschiorum familia) ita quoque moribus, vita, atq; miraculis clarus euasit. Quem & plures alij patres, fauentibus sibi & loci dispositione atq; solitudine, sequuti sunt.

De conuentu S. Mariae de Angelis Durni. Conu. L.

I S conuentus, qui vnico milliari ab oppido Durno, sub inuocatione sanctissimæ Mariæ de Angelis, consurgit, atq; 9. fratres solummodo continet, nullum alium, præter venerabilem patrem fratrem Ioannem Campensem Minoritam, sui authorē agnoscit: cum eius diligentissima opera, ex fidelium eleemosynis, non absq; labore partus, ædificatus fuerit. C

De conuentu S. Mariae de Angelis Belgioiosi. Conu. LI.

L I C E T omnis amor illustrissimi Caroli de Parbianis, oppidi Belgioiosi Comitis, erga Franciscanum Ordinem ex omnibus partibus se ostenderit, præcipuè tamen in præsentis monasterij ædificatione se prodidit: cum secluso quocunq; externo fauore, antiquam ædiculam, diuo Georgio sacram, ac longiusculus ab eius oppido Belgioioso distantem, in satis pulchram satisq; capacem ecclesiam, ex domesticis facultatibus, sub titulo sanctissimæ Mariæ de Gratijs, apostolica sibi auctoritate fauente, promouerit, sibiq; satis commodum conuentum, atq; sexdecim continendis fratribus satis capacem, coædificarit, venerabiliq; patri fratri Paulo à Vigono, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, cæterorum albo ascribendum, anno à partu Virgineo 1491. maxima liberalitate contulerit. Viget perpetuò hoc in loco, in quo altera ex dominicæ coronæ spinis maxima religione asseruatur, vel Philosophicum, vel Theologicum studium. D

De conuentu S. Francisci Nouarum. Conu. LII.

N O N possum non inuehi in supinam quandam, ac prorsus vituperabilem fratrum incuriam, atq; in asseruandis locorum ad se pertinentium scripturis & monumentis perniciosam negligentiam: cum ob eius causam vix vnus, aut alterius conuentus fundatorem, vel certum foundationis tempus inuestigare potuerimus: prout in alijs multis, atq; etiam in præsentis monasterio, intra oppidi Nouarum ambitum, in honorem sanctissimi patris Francisci, erecto, atq; ab 11. fratribus inhabitato, manifestè apparet. Cuius nec authorem, nec antiquitatem, & si diligentissima indagine adhibita, assequi valuimus.

A *De conuentu S. Mariae de Angelis Clastigijs. Conu. LIII.*

DE patris ac fratris Stephani de Girardis summo studio, summaq; diligentia erga huius Prouinciæ promotionem satis cognosci potest, vel saltem ex hoc conuētu, gloriosissimæ Virgini Mariæ de Angelis sacro, atq; ad primum lapidem ab oppido Clastigio curiosius sito: cū, impetrata prius Neapoli apostolica auctoritate ab Urbano VI. Pont. max. quarto Idus Iulij, anno Dñi 1386. Pontificatus verò ipsius anno vij. cuius bulla adhuc supereſt, ipsum ex cuiusdam antiquioris eremitorij ruinis, sumptibus tamen pijsſimi cuiusdam Alberti à sancto Blasio, magnificè satis, pro decem fratribus excipiendis, ædificari curauerit.

B *De conuentu S. Francisci Ripæ. Conu. LIV.*

VETVSTISSIMVS hic conuentus, in honorem sancti patris Francisci prope oppidum Ripam erectus, atq; ab 11. fratribus inhabitatus quando, vel à quo fuerit ædificatus, ob sui antiquitatem, non facile constat. Si tamen Ripensibus fidem adhibere velimus, communibus suorum prædecessorum sumptibus in lucem prodijt.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Vigueriæ. Conu. LV.

IVRE quidem conuentus hic, sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacratuſ, ac ducentis passibus ab oppido Vigueria constructus, huiusmodi titulo insignitur, cū eadem Dei genitrix, ad pulcherrimam simul atq; omnino venerabilem eius imaginem ibidem erectam, plura indies miracula edat, pluraq; Vigueriensibus beneficia præſtet. Quamobrem tum illis, tum quoq; eorum vicinis commendatissima, atq; in maxima veneratione est. Fertur autem huiusmodi locus cum adiuncta sibi ecclesia à beato patre Bernardino de Senis primò acceptus, atq; pijs Vigueriensium eleemosynis ædificatus: quod facile crediderim: cū eius solitudo, atq; amœnitas & deuotioni faueant, & ad orationem prouocent. Gaudet siquidem amplis hortis, atq; vicino querceto, quo 10. fratres eius habitatores mirum in modum recreantur.

De conuentu S. Mariae de Pace Castrinoui. Conu. LVI.

PATRVAMadeorum discessum quicquid scripturarum in eorum archiuis asseruabatur sequutum fuisse videtur, cū nihil penitus earum inuenire potuerimus: ideoq; nihil certi, siue de origine istius conuentus sanctæ Mariæ de Pace, qui prope oppidum Castrum nouum constructus est, siue de ipsius fundatoribus tradere possumus: nisi quòd eius structura non adèd magnæ æſtimationis sit, quodq; octo tantum fratres contineat.

De conuentu S. Bernardini Salarum. Conu. LVII.

IDEM profectò de hoc conuentu, qui sub sancti patris Bernardini inuocatione, prope Salas oppidum confurgit, atque à nouem fratribus tantum inhabitatur, quod de præcedenti nobis dicendum fuisset, nisi fortè fortuna publicum quoddam instrumentum 14. mensis Augusti, anno verò Dominicæ Natiuitatis 1452. actum, sese manibus obtulisset, quo tandem edocemur ipsum, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis Salsensium facultatibus, opera tamen venerabilis patris fratris Hieronymi Homoti, Prouincialis tunc huius Prouinciæ Vicarij, partis, circa præfata tempora constructum fuisse.

De conuentu S. Pauli Basiniana. Conu. LVIII.

SVRRIGIT quoq; prope oppidum Basinianam Alexandrinæ diœcesis Minoriticus alius conuentus, diuo quidem Apostolo Paulo sacer, sed ab octo fratribus incultus, qui peculiarem alium sui fundatorem à pio eiusdem oppidi senatu neminem prorsus agnoscit: cū communibus ipsius sumptibus, ex apostolica Innocentij VIII. Pont. max. auctoritate, circa annū humanę reparationis 1490. erectus perfectusq; sit.

De conuentu S. Bernardini Alexandriæ. Conu. LIX.

A

INTRA mœnia Alexandrinæ ciuitatis, eius inquam quæ ad Mediolanensem Ducatum attinet, erectus conspicitur hic conuentus, diuo patri Bernardino sacer, atq; à quatuordecim fratribus inhabitatus, quorum alter Philosophiam certo studentium numero prælegit: cuius authorem, aut certè antiquitatem nullo pacto inuestigare potui. Si tamen tum Ecclesiæ, tum quoq; reliqui ædificij structuram attendamus, vetustissimus, & fortè eidem beato patri Bernardino coæuus apparebit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ ibidem. Conu. LX.

B

IN suburbio etiam eiusdem Alexandrinæ ciuitatis erectus conspicitur alius quidam conuentus, gloriôsæ Annuntiationi sanctissimæ Dei genitricis Mariæ dicatus, sed præcedenti multò angustior, qua etiam de causâ à sex tantum fratribus incolitur. De cuius prærogatiuis id tantum dicere possumus, quòd videlicet non adeò antiquus sit, quodq; suburbanorum facultatibus, quæ non adeò se extendunt, ædificatus fuerit, & quòd ad patres Amadeos Franciscanos aliquando attinuerit, à quibus tandem, ex summi Pont. Pij V. mandato, ad nostros fratres deuolutus exiterit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vezani. Conu. LXI.

QUÆMADMODUM ex apostolico quodam breui Martini V. Pont. max. dato anno à partu Virgineo 1432. ab eius verò Pontificatus anno xi. facilè constat, conuentus hic, lætabundæ Annuntiationi beatissimæ Virginis Mariæ dicatus, atq; vnico tantum milliari ab oppido Vezano, in loco quodam nemoroso, plurimisq; arboribus confito, constitutus, & à 9. fratribus vt plurimum occupatus, antiquiori cuiusdam ædiculæ, cui (Pieue di Vezzano) Italicè nomen aliquando fuit, ex apostolica auctoritate, atq; Vezanensium opera successit: cum eorum communibus sumptibus, fratribus tamen sibi collaborantibus, constructus fuerit.

De conuentu B. Mariæ de Fonte Feliciani. Conu. LXII.

NVMERVM omnium huius Prouinciæ conuentuum claudit is, qui propè Felicianum, Galliæ Cisalpinæ sed Alexandrinæ diœcesis oppidum, liberalibus, communibusq; pientissimorum Antonij de Zoïs, excellentissimi Medici, atq; Bartholomæi de Mutis Tertiarij, siue de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine sumptibus, in honorem beatissimæ Dei genitricis Mariæ de Fonte, ex apostolica auctoritate, non procul à Dominicæ Incarnationis anno sexquimillesimo, ædificatus, absolutusq; fuit. Quibus tamen strenuè, diligenterq; collaborauit impiger pater ac frater Ioannes Carretus, cum id munus à venerabili patre Aloysio de Monticello, tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, post loci acceptionem 22. Mensis Maij, anno verò Domini 1502. sibi demandatum, commissumq; fuerit. Commorantur deniq; hoc in monasterio nouem fratres.

E

De sanctimonialium locis.

CONVENTIBVS itaq; fratrum expeditis, reliquum est, vt ad monialium eiusdem Prouinciæ monasteria, quæ numero sunt 22. pro solito more, deueniamus. De quibus tamen, quòd non sit nostri propositi exactam huiusmodi locorum rationem reddere, nisi fortè id vel eorum notabilis aliquis casus, vel sanctitas, aut dignitas exigere videantur, quodq; nihil memorabile subministrant, paucula eaq; leuissimo calamo impræsentiarum referemus.

igitur

- A** 1. igitur eorum omnium occurrit id, quod Geuensis famosę ciuitatis mēibus clauditur, atq; diuo Apostolo Paulo dicatum, 60. Clarissis sororibus inferuit.
2. verò monasterium sancti Nicolai, etiam intra septa eiusdem Genuensis ciuitatis constructum, in quo 53. Clarissę inhabitant.
3. monasterium sanctę Clarę, quod milliari ab eadem Genuensi ciuitate extructum est, continetq; 55. Clarissas moniales.
4. monasterium virginum Clarissarum, quod Sarzanę ædificatum est, & à 55. Clarissis monialibus inhabitatur.
5. monasterium sanctę Clarę, quod Clauaris adhuc perseuerat, & à 40. quoque Clarissis incolitur.
6. monasterium sanctę Clarę, quod Sauonę subsistit, & à 30. Clarissis occupatur.
- B** 7. monasterium sancti Caloceri Albinganę extructum: in quo Christum sponsum sequuntur 20. sanctimoniales etiam Clarissę.
8. monasterium sanctę Clarę, quod apud Portum Mauritiij (cuius supra dum de fratrum locis ageremus meminimus) ædificatum 16. monialibus, secundę Clarissarum Regulę astrictis, hospitium præbet.
9. monasterium sanctę Clarę apud montem Regalem erectum, in quo Domino Deo 18. eiusdem Regulę moniales inferuiunt.
10. monasterium sanctę Clarę, quod Sauiliani confurgit, ac Clarissas 23. moniales continet.
11. monasterium sanctę Clarę Cunei constructum, ac à 30. Clarissis occupatum.
12. monasterium sanctę Clarę Salutarum, in quo 20. quoque Clarissę degunt.
- C** 13. monasterium sanctę Clarę Clauasij, in quo 15. sacre virgines Clarissę comorantur.
14. monasterium sanctę Clarę Tridini, in quo 40. moniales communem Clarissarum vitam ducunt.
15. monasterium sanctę Clarę Cassalis, in quo 50. etiam Clarissę conuiuiunt.
16. monasterium sanctę Clarę Astę, in quo 40. quoque Clarissę inhabitant.
17. monasterium sanctę Clarę Alexandrię erectum, atq; à 55. Clarissis sororibus occupatum.
18. monasterium sanctę Clarę Nouari, in quo 25. Clarissę altissimo obsequuntur.
19. monasterium sanctę Clarę Salis, in quo 15. eiusdem Regulę virgines sequuntur agnum quocunque ierit.
- D** 20. sanctę Clarę Viguerij, in quo sub Clara Duce Christo sponso militant viginti Clarissę.
21. monasterium sanctę Clarę Clastigij ædificatum, atq; à sexdecim Clarissis incultum.
22. atq; vltimum monasterium occurrit Papię, in sanctę virginis Clarę honorem constructum, in quo 45. sorores Clarissę, sed Vrbanißę, sanctissimę conuiuiunt, eiusq; primiceriæ ac matris, beatę scilicet Clarę vestigijs firmissimę hærent.

PROVINCIA

MEDIOLANI.

341

A PROVINCIA Mediolanensis à Mediolano incluta, celeberrimaq; ciuitate nomen tranhens, si primæuam eius institutionem attendas, antiquissima est, cum id dignitatis, atq; honoris in 16. generali Capitulo Pisis, anno à partu Virgineo 1262. sub beato patre Bonauentura, totius nostri Ordinis tunc Generali Ministro, ac præstantissimo moderatore, celebrato, assequuta, ac in quinque Custodias, nempe Mediolanensem, Modoetianam, Brixien-
B sem, Cumanam, atq; Vercellensem distincta sit. Si verò secundam, quæ, Franciscana Regulari Obseruantia mirum in modum pullulante, sibi contigit, spectare velis, multo recentior, multoq; iunior tibi apparebit: cum sub beato patre Bernardino de Senis, Franciscanæ Obseruantis familiæ apud Citramontanos Generali Vicario, Prouinciæ titulus sibi accesserit: Cuius nihilominus fecunditas eius regionis populo, in Religionem propenso, tanta extitit, vt Brixia Prouinciam secundo quoq; sicut & primò, nobis pepererit. Huic Prouinciæ, tanquam sui tutelares, præponere volui beatos patres Amadeum, quod Mediolani sui Ordinis prima fundamenta iecerit: Michaëlem de Carcano, quod famosum hospitale, cui per antonomasiam Maioris cognomen inditum est, ibidem instituerit: Pacificum de Cerano, cuius dies Cerani, ob eius sanctitatem ac miracula, festiuè transigitur: Bernardinum de Chaimis, miraculis quoq; illustrem: ac Leonem vita, & miraculis clarum, necnon dignissimum Mediolanensium Archiepiscopum.
C Huius deniq; Prouinciæ, quæ ex 35. fratrum, monialium verò 15. conuentibus constat, maius sigillum sanctissimam gloriosæ semperq; Virginis Mariæ assumptionem, nempe ipsam virginum Virginem, quatuor Angelis subnixam, cælosq; petentem, cuius pedibus luna substat, atq; sequentes literas: SIGILLVM MINISTRI PROVINCIAE MEDIOLANI, circum imprimit.

De conuentu S. Angeli Mediolani. Conu. I.

D CVM antiquior Franciscanorum Obseruantum conuentus, opera beati patris Bernardini de Senis, sed pijs Mediolanensium sumptibus inter Comensem atq; nouā Mediolanensis famosæ ciuitatis (de qua supra) portas ab exteriori parte ædificatus, proximum sibi eiusdem vrbs vallum imbecilliolem redderet, possetq; aliquando ab inimicis captus plurimum discriminis eius ciuibus afferre, ab illustrissimo & excellentissimo Ferdinando Gonzaga, Mediolanensis status pro C. C. Caroli V. Imperatoris, atq; Hispaniarum Regis maiestate Gubernatore, id tamen præfata maiestate imperante, anno Dominicæ Incarnationis 1551. solo æquatus est. Ne verò eius fratres tanto monasterio priuati, Mediolanensibus sibi summè affectis, atq; de se omnino benemeritis à tergo relictis, ad alia loca diuerterent, illis ex regio mandato, R. P. F. Andrea Insulano totius nostri Ordinis Generali ministro, atq; præfato heroë Ferdinando Gonzaga Mediolanensis Ducatus Gubernatore, tantum terræ spaciū intra ciuitatis septa ab eiusdem deputatis (iuxta pollicitationem sibi prius factam) collatum est, quantum construendo monasterio, ecclesiæq; erigendæ, atq; hortis, cæterisq; officinis sat esset: Idq; statim ab antiquioris conuentus demolitione. Curarunt itaq; fratres statim, idq; pijs Mediolanensibus maximè sollicitantibus atq; liberalissimas eleemosynas offerentibus, hoc sacrum monasterium, eiusq; ecclesiam, beatissimo Angelo dicatam, ibidē construenda. Ecclesia quidem, quæ & cum alia quacunq; licet pulcherrima, contendere potest: cum plurimis, ijsq; affabrè elaboratis sacellis, atq; laqueari eleganter depicto exornetur, sitq; angustissima, absoluta est. Sed conuentus, qui & 100. fratres impræ-

sentiarum continet, plures tamen temporis successu contenturus, adhuc sub artificum manibus versatur. Quod si aliquando, Deo fauente, eis sibi expediri contigerit, cui-
 cunq; alteri, licet famoso, nostri totius Instituti monasterio assimilari poterit. Nam
 siue de fratrum cellulis, quæ impræsentiarum vsq; sunt numero 120. siue de refectorio,
 siue de valetudinario, siue de hospitij loquamur, nihil eorum, quæ ad perfectionem re-
 quiruntur, desiderant. Sunt enim omni ex parte absolutissima. His accedit amplissi-
 mus, atq; abundantissimis aquis irriguus hortus. Quamobrem tanta est Mediolanen-
 sis populi ad hunc locum, licet utcunq; à domibus distantem, deuotio, maximè verò
 festiuis diebus, vt vniuersam ciuitatem eò accedere quis facillè existimauerit. Nec im-
 meritò sanè: cum & diuinum officium quàm deuotissimè, ac maxima cum grauitate
 ibidem persoluatur, & eius fratres ac patres sanctorum filij atq; successores sint. Suc-
 cesserunt siquidem reuerendissimo, atq; de nostra Religione optimè merito patri fra-
 tri Leoni, Mediolanensium Archiepiscopo longè dignissimo: & beato patri Petro ab
 Arcagnano, hæreticæ prauitatis zelantissimo Inquilitori, qua etiam de causa ab hæ-
 reticis occisus, vitaq; mortali priuatus fuit: & beato patri Antonio de Rosatis, qui ob
 Christianæ fidei confessionem à Saracenis martyrio coronatus extitit: & doctissimo
 patri fratri Bernardo Turiano, qui totius anni Epistolas, & Euangelia tum ferialia,
 tum quoq; Dominicalia, quæ in Ecclesia catholica decantari solent, doctissimis addi-
 tionibus, atq; postillis illustrauit: & summæ pietatis, atq; doctrinæ patri fratri Petro
 Philareto Cretensi, qui ad Nouariensem Episcopatum euectus, ac deinde ad Mediola-
 nensium Archiepiscopatum promotus, summo deniq; Pontificatu in Concilio Pisano
 potitus, Alexander V. appellari voluit: & beatis patribus Michaëli Carcano, ac Ber-
 nardino à Felto, qui ambo simul & maioris huiusce ciuitatis xenodochij, quod inter
 totius orbis famosiora hospitalia connumerandum venit, & montis pietatis eiusdem
 inclyti authores extitere: & doctissimo patri pariterq; religiosissimo fratri Bernardino
 à Bustis: ac tandem beato patri Bernardino de Senis, plurimisq; alijs patribus ac fra-
 tribus summa sanctitate, ac religione præditis. Hi omnes antiquioris Franciscani con-
 uentus (de quo supra) alumni atq; incolæ extitere, ipsumq; religiosi moribus, sanctis-
 simisq; ritibus ad hæc nostra vsq; tempora incolis eius transmittendis imbuere. Inter
 reliqua tum patrum, tum fratrum, tum quoq; aliorum nobilium, atq; popularium of-
 fa ex præfato antiquiori conuentu ad hunc nouum translata, translatum quoq; fuit
 mausolæum simul cum cineribus beatæ cuiusdam Ludouicæ à Rusconibus Comitissæ,
 ac Tertij Ordinis Franciscani alumnae, quæ tum in vita, tum quoq; in morte miracu-
 lis claruit. Ab huiusmodi verò cineribus, sacrarum reliquiarum nihil aliud à quodam
 beati Laurentij osse, & minutulis quibusdam alijs sanctorum particulis in præfenti lo-
 co asseruatur. Vt autem Mediolanensibus faciliør expeditiorq; ad hanc sacram ædem
 pateret accessus, illustris quidam heros Mediolanensis, nomine Rodolphus, suis hære-
 dibus, vt eas vias, quæ à ciuitatis corpore ad eam ducunt, ex obuenta sibi hereditate cu-
 riosius, diligentiusq; sternerent, moriens ex testamento præcepit.

De conuentu S. Mariæ de Pace ibidem.

Conn. II.

P RÆCEDENTEM conuentum sequitur is, qui intra Mediolanensis eiusdem
 ciuitatis mœnia aliquantulum à porta Tusa, sub titulo S. Mariæ de Pace, in amœ-
 nissimo quodam loco furrit. Huius author extitit serenissimus Galeatius Maria Sfor-
 tia, Mediolanensium Dux, qui ob conceptam ad beatum patrem Amadeum (cuius su-
 pra prima huius operis parte fusius meminimus) deuotionem, eū, anno Domini 1446.
 ex apostolica auctoritate, à fundamentis erigendum, breuiq; temporis interuallo inte-
 rieto, absoluendum curauit. Cuius fundamentalem lapidem reuerendiss. Stephanus
 à Foroliuio, Mediolanensium Archiepiscopus tum in præfati Ducis, tum quoq; in beati
 eiusdem Amadei, qui præfens aderat, gratiam, tota circumspiciente ciuitate, posuit.
 Est enim totus hic conuentus, vt & fratrum habitationem, ac ecclesiam complectitur;
 elegantissimus, omniq; ex parte absolutus, atq; omnibus necessarijs officinis, amœni-
 simisq; insuper & capacissimis hortis gaudet. Ecclesia siquidem, quæ & Saluatoris no-
 stri Christi

- A** ftri Christi vita graphicè depicta, atq; beati patris Amadei corpore, in medio choro honorificè sepultò, exornatur, quatuordecim facellis ijsq; pulcherrimis, atq; capacissimo choro, & summo altari affabrè elaborato, insuper & sacristia preciosissimis ornamentis instructa, adeò perficitur, vt nihil ad eius siue decorem, siue honestatem desiderari queat. Monasterium verò sibi contiguum triplici claustro, quadripartito dormitorio, quod ex sexaginta cellulis constat, viginti optimis cubiculis ad hospites ceterosq; aduentantes excipiendos omnino idoneos, augustissimo refectorio eleganter depicto, atq; omnibus necessarijs officinis apprimè absoluitur. Accedunt præterea ad huius loci, quem & 50. fratres inhabitant, decorem, & alternum sacrae Theologiæ, atq; Philosophiæ studium: & Mediolanensium præcipuè verò nobilium tum deuotio, tum quoq; affectus, cum ipsum & diuini audiendi officij ergò, & oblectandorum animorum causa maximè frequentent: & mantellus eiusdem beati patris Amadei in sacratio asseruatus, qui mulieribus, in puerperio periclitantibus, opportunè adest: & puteus in primo claustrorum ab eodem patre Amadeo effossus, cuius austa cum deuotione aqua febres pellit: ac deniq; beatorum patrum Anselmi, & Laurentij corpora præfata in ecclesia honestissimè sepulta, spinæ tres Dominicæ coronæ, alterum ex brachijs S. Blasij Episcopi & martyris, atq; aliquot aliæ reliquiæ ex Terra sancta asportatæ. His annueradum venit capitulum satis eleganter fabrefactum, in quo illustrissimi Marchionis Aiamontani, Mediolanensis status pro catholica Philippi huius nominis I I. Hispaniarum Regis maiestate Gubernatoris, corpus tumulatum est, ac singulis diebus res diuina pro tanti herois refrigerio fit. Hic denique conuentus, qui à sui exordio ad annum vsq; à Virgineo partu 1568. Amadeis patribus inseruiuit, ex apostolica Pij V. Pont. max. auctoritate in Capitulo ibidem celebrato, R. P. F. Aloysio Puteo, totius nostri Ordinis Generali Ministro, ac præfatis patribus Amadeis in omnimodam Regularem Obseruantiam transeuntibus, huic Mediolanensi Prouinciæ, præfato anno 1568: adiectus, adiudicatusq; fuit.

De conuentu S. Crucis Comi. Conu. III.

- I**NTER cætera quæ hunc conuentum, sanctissime Cruci sacrum, atq; ad primum lapidem à Como Galliæ Cisalpinæ ciuitate, quæ olim Romanorum colonia iuxta Lucium lacum à Lucio Scipione deducta, deinde à Pompeio instaurata, ac postremo à Caio Cæsare aucta fuit, quo etiam tempore pro Como Nouumcomum appellari coepit, vnde & eius incolæ Nouocomenses dicti venère, ad altissimi cuiusdam montis radices situm, commendatissimum reddunt, religiosa ac verè Minoritica eorum fratrum vita, simplex sed omnino religiosum eiusdem ædificium, ac tandem ecclesia sibi coniuncta, quæ pulcherrimis octo facellis absoluitur, ac anno à Christo Seruatore nato. 1447. à R. Nicolao Papiensi, Nouariensiq; Episcopo à suffragijs de Christiano more consecrata extitit, principem locum obtinent. Nam si de fratribus loquamur, ij profectò cæteris huius Prouinciæ religiosis rectè, sancteq; viuendi forma facti sunt: si de totius domus structura incidat mentio, ea sanè vetustum ædificandi modum à primævis patribus olim obseruatum præferret: si verò de templo sit quæstio, id proculdubio nihil aliud à sanctitate redolet. Quo fit vt, quemadmodum tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis Nouocomensium elemosynis, anno Dominicæ Incarnationis 1440. ædificatus fuerit, eisdem quoq; in præsentem vsq; diem conseruetur. Eius verò situm tum deuotus quidam Aloysius à sancto Seuerino Nouocomensis, illustriss. atq; excellentiss. Philippi Mariæ Sfortiæ Mediolanensium Ducis Capitaneus, tum quoq; quatuor vterinæ sorores, ac honestissimæ matronæ Nouocomenses Lucia scilicet, Ioanna, Florbellina, atq; Elisabetha liberalissimè contulère. Totius autem ædificij author extitit religiosus pater frater Christophorus Modoetianus, qui duorū in hac Prouincia erigendorum conuentuum facultatem ab Eugenio I V. summo Pontifice, præfato anno 1440. accepit: qua denique fretus antiquum quoddam facellum, sanctæ Cruci sacrum, Nouocomensium (vt præfati sumus) sumptibus in præsens monasterium transferendum curauit. Sacer hic locus, qui & largissimis, eisq; limpidissimis, atq; frigidissimis aquis ad omnem

ad omnem sui vsum gaudet, à 30. fratribus tum nouitijs, tum quoq; professis inhabi- A
tatur: quibus & ad victum, atq; amictum necessaria satis abundè ex maxima Nouoco-
mensium pietate ministrat. Quod & mirabile, atq; maxima commendatione dignum
est. Nam ab eo alia viginti & vnum tum sororum, tum quoq; fratrum Mendicantium
monasteria Comi erecta sunt. Quibus tamen nihil ad hanc miseram vitam honestè atq;
religiosè transigendam deest. Honestatur denique sacra hæc ædes sequētib; reliquijs:
nempè aliquot ossibus sanctorum Bartholomæi Apostoli, Ioannis Chrysostomi, atque
Ioannis Eremitæ: quæ in altari, diuo patri Bernardino sacro, collocatæ sunt: Insuper
& sanctorum Stephani prothomartyris, Laurentij martyris, atq; sanctæ Luciae virgi-
nis quoq; & martyris, quæ in altari, diuis patribus Ludouico, atq; Anronio Paduano
dicato, sedem obtinent. Quod quidem altare huiusmodi priuilegio ex Gregorij X I I I.
Pont. max. facultate & concessione gaudet, vt ad Missæ celebrationem, dummodo B
eius meritum alicui defuncto fidei applicetur, eius anima à Purgatorij poenis soluta,
coelos rectà petat. Ad patres fratresq; huius loci defunctos deuotius quidam Mediola-
nensis ciuis, nomine Rodolphus Vicemarius, appositus est. Hic dum in quandam vana-
gloriæ tentationem morti propinquus incidisset (gloriabatur siquidem in sua morte,
quod speraret suum post obitum corpus summo honore à Mediolanensibus, ob opera
Christi pauperibus præstita, prosequendum, atq; sanctè venerandum) vt huiusmodi
curam popularem declinaret, ad hunc locum simul cum fratribus, quibus perpetuò
beneficus fuerat, tumulandus sacco contextus, atque quàm occultè fieri potuit defer-
ri voluit.

De conuentu S. Nazarij Nouaria. Comu. I V.

P E R diligentem scripturarum euolutionem non stetit, quin huius conuentus, diuo
Nazario sacri, ac ad trecentos passus à Nouaria insubrum ciuitate, agriq; fertilita-
te, & hominum præstantia insigni, siti, tum fundatorem, tum quoq; certum erectionis
eius tempus assequeremur. Sed monumentis, atq; humana quauis traditione, quæ nos
ijs de rebus certiores efficere possent, omnino deficientibus, ad coniecturas recurrere
coacti fuimus. Inter cæteras verò ea præstantior est, quæ principaliori huius sacræ ædis
ostio imminet: Nempè lapidea diui patris Bernardini imago, cui annus 1460. à lateri-
bus hæret. Ex qua facile colligitur hunc conuentum ante id tempus edificatum fuisse.
Huius coniecturæ argumento beatum patrem Ioannem Capistranum eius authorem D
plurimi esse volunt. Præterea vniuersum matricis ecclesiæ Nouariensis collegium hanc
sacram ædem in festo S. Nazarij, Missam solemniter celebraturum, processionaliter pe-
tit. Ex quo plures (idq; non abs re) suspicantur aliquam ediculam ad ipsum pertinentem
hoc in eodem loco olim præextitisse, atq; ab eodem fratribus nostris collatam fuisse.
Quòd verò ad eius structuram, quæ firma satis, atq; amplissima est, attinet, si quis No-
uariensium erga nostros fratres beneuolentiam, atq; animi affectum, non lippis (vt
aiunt) oculis consideret, ipsos facile eius authores deprehendet. Est nihilominus hic lo-
cus, qui omni ex parte absoluitur, ca pacissimisq; hortis, atq; necessarijs officinis gau-
det, insalubris omnino. Quamobrem, quodq; etiam multorum charitas refrigerat,
à 20. tantum fratribus inhabitatur, cum olim 40. religiosi commodissimum præbuerit
hospitium. Fertur (idq; mordicus) beatus quidam frater Antonius Laudensis, profes- E
sione laicus, in huius monasterij ecclesia sepultus. Depositionis tamen eius locus mi-
nimè assignatur.

De conuentu S. Mariæ de Bethlehem Vercellarum. Comu. V.

C V M nobilis ac deuotus quidam Vercellensis, nomine Ianomius, post lustrata
omnia Terræ sanctæ loca, Vercellas, quæ sibi patria erat, rediisset, vale dicturus
huic sæculo nequam, ac Deo opt. max: foelicicius obsequuturus, eremitorium quoddam
ad trecentos passus à Vercellis, Transpadana Italiæ ciuitate, prope antiquam ediculam,
beatæ Virgini Mariæ de Bethlehem sacram, humiliter satis construendum curauit: ini-
biq;

A biq; sumpto eremitico habitu in maxima abstinentia, vigilijs, atq; oratione, ad vltimum vsq; vitæ halitum perseueravit. Post aliquantulum verò temporis, cùm Vercellensis quædam pulcherrima virgo, nomine Vgolina, virginitatem Christo sponso seruare decreuisset, atq; cruento humani generis hoste id maximè procurante, à proprio parente ad incestum sollicitaretur, prudens virgo, ne aliquando proposito frustrata tantum donum amitteret, relicta paterna domo, nemineq; conscio, ad præfatum eremitoriũ se recepit: vbi & per quadraginta septem continuos annos sub vilissimo habitu, atq; efficto masculino sexu, sub Vgonis nomine in clausa quadam cellula, ne ab aliquo videri posset, ex oblati tantummodo eleemosynis victitans, perseueravit. Ea igitur circa annum Domini 1300. defuncta, ac honesto in loco, ob sanctitatis signa, quæ circa eius obitum euenere, à Vercellenſi populo eiusq; Episcopo, cui totius rei gestæ series à religioso quodam patre Dominicano, qui præfatæ virgini Vgolinae à sacris confessionibus erat, reuelata est, ibidem tumulata, præmemoratum eremitorium plurimis annis habitatore caruit. Erat nihilominus ædícula sibi contigua, ob miracula, quæ meritis beatæ Vgolinae ibidem contingebant, Vercellenſibus summè commendatissima. Cumq; omnimodam minaretur ruinam, ne tanta populorum ad ipsam deuotio aliquando euanesceret, tum à Vercellenſibus, tum quoq; à reuerendissimo Gulielmo eorum Episcopo, Nicolao V. summo Pont. anno à partu Virgineo 1453. quatenus sibi eam Obseruantibus Franciscanis fratribus, in iustam ecclesiam promouendam, conferre liceret, quàm humillimè supplicatum fuit. Quo denique apostolico diplomate, sub datum viij. cal. Februarij, anno verò supramemorato 1453. edito, pijs eorum votis annuente, & præfata ædícula eisdem fratribus collata, & in pulcherrimam ecclesiam, sub antiquiori titulo S. Mariæ de Bethlehem, ex diuersis fidelium eleemosynis euecta extitit. Curarunt præterea præfati fratres, reuerendiss. P. F. Ludouico à Vallecamonica tunc huius Prouinciæ Vicario, hoc monasteriũ augustè satis, atq; omnibus officinis absolutum sibi annectendum. Quanta verò fuerit antiqua eius capacitas quantumq; eius apud Vercellenſes nomen, tum ex sepulturis ibidem erectis, tum ex ipsa structura faciliè coniectari potest. Continebat siquidem eo temporis, quo hæc Prouincia florebat, nempe anno Domini 1524. 50. fratres, idq; commodissimè: modò verò à 20. tantum inhabitatur. Est nihilominus tum apud Vercellenſes, tum quoq; apud conuicinos populos in maxima veneratione, idq; ob religiosam eius incolarum vitam, atq; ob beatum patrem Antonium à Cremona ibidem sepultum, qui multigenis meritis atq; miraculis clarus, anno Domini 1575. die verò mensis Ianuarij 25. diem clausit extremum. Festus huius loci dies celebratur 25. mensis Decembris, estq; celeberrimus tum Vercellenſibus, tum quoq; adiacentibus populis.

De conuentu S. Francisci Lauda. Conn. VI.

A EDIFICARANT sibi olim fratres nostri conuentum, diuo Ioanni sacrum, supra amoenissimum collem, arboribus à iugulo ad eius vsq; radices vestitum, atq; ad mille passus à Lauda, Insubrum ciuitate, distantem: vbi & per plurimos annos in maxima quiete, spiritus tranquillitate, atq; sanctitatis apud sæculares opinione deguerunt. Quia verò is locus vtcunq; à præfata ciuitate distabat, aliam ecclesiam sub Viridarij (vulgò giardino) nomine, ex Laudensium facultatibus ad sacras conciones habendas, confessionesq; excipiendas, intra eiusdem ciuitatis septa ædificari curarunt. Accidit autem temporis successu, vt Conuentuales Franciscani patres relicto S. Francisci monasterio, eiusdemmet ciuitatis vallo circumscripto, ad præfatum Viridarij locum, ex Laudensis senatus beneplacito, atq; fratribus nostris sibi conscribentibus, se contulerint. Quamobrem, quòdq; vigente bello antiquior S. Ioannis conuentus ab hostibus fortè captus plurimum detrimenti Laudensibus afferre posset, is à fratribus Franciscanis Obseruantibus ex apostolica auctoritate derelictus, ac postmodum solo æquatus, necnon & S. Francisci monasterium (de quo supra) occupatum extitit. Vltimi huius monasterij fundatores, licèt scripto non constet, à receptissima Laudensium traditione nobilis quidam Antonius Sissiraga, eiusq; legitima vxor Laudenses ciues asse-
 enim,

runtur. Huicq; traditioni pictura, parietibus huius ecclesiæ impressa, astipulatur. Hi enim (vt traditio vult) cū liberis carerent, Ordinis Franciscani fratres, atque forores sibi in filios adoptarunt. Quapropter & vtrisque, quoad vita comes fuit, liberalissimas eleemosynas erogarunt, & conuentus, alterum quidem sub titulo S. Francisci, de quo impræsentiarum, alterum verò sub nomine S. Claræ, ædificari Laudæ curarunt. Sed eo loco, in quo fratrum conuentus subsistit, ædícula quædam, diuo Nicolao sacra, præextitit; quæ tamen futuro ædificio cessit. Idq; authenticum instrumentum, per publicum Notariū Bassianum Morenam, anno Domini 1286. Laudæ actum, testificatur. A quo etiam tempore præsentis conuentus antiquitas connumeranda venit, cū immediatè à prædicti instrumēti confectiōe ædificatus credatur. Perseuerauit autem sub Conuentualibus Franciscanis patribus à suæ erectiōis tempore vsq; ad annum Domini 1527. quo, ipsis aliò (vt præfati sumus) commigrantibus, in fratrum nostrorum ius ex R. P. F. Francisci Angelorum, olim totius nostri Ordinis Generalis Ministri, sed tunc temporis S. R. E. Cardinalis, auctoritate cessit. Idq; apostolicæ Clementis VI Pont. max. literæ, datæ in præfatæ auctoritatis confirmationem, anno Domini 1534. & aliæ patentes Caroli V. Germanorum Imperatoris, atq; Hispaniarum Regis literæ, datæ anno 1543. & aliæ Mediolanensis senatus, anno 1554. expeditæ, liquidò contestantur. Reddunt huius loci ecclesiā celebriorem tum fratrum numerus, qui tricenarius est, tum ædificij vetustas, pulchritudo atq; capacitas: tum corpus beati patris Leonis Palatini, nostri Ordinis olim alumni, atq; Laudensis Episcopi, qui anno Domini 1343. carnis ergastulo solutus, astra petijt: tum caput S. Otiliæ virginis atq; martyris: tum caput beati patris Michaëlis à Carcano Minoritæ, cuius etiam corpus ibidem tumulatum, aliò à patribus Conuentualibus translatum creditur: tum etiam bina mausolea, alterum quidem eius fundatoris, præfati videlicet Antonij Fissiraga, cui sequens epitaphium hæret.

*Corde time Christum, corde qui conspicias istum,
Seruans iussa Dei, spem munda progeniei,
Nam iacet hac parca fulgens Antonius arca
De Fissiraga, moriens pro lege beata,
Nobilis, & clarus, nec egenis crux, nec avarus,
Militiæ Præsul, cunctisq; laudibus exul,
Vrbis curator, patriæ Laudensis amator
Cui tu posce Deum, veniam cæloq; trophæum.*

Fuit hic heros Laudensis ciuitatis, quam & Henrico Germanorum Imperatori post eius coronationem, vitandi belli ergò tradidit, temporalis Dominus, & Mediolanensis ciuitatis Gubernator à senatu electus, & Florentinorū exercitus semel atq; iterū Imperator. Sed alterum reuerendiss. Ioannis Fissiraga Episcopi, atq; eiusdem fundatoris vterini fratris. Præfatæ insuper ecclesiæ dedicatio 22. die cuiusq; mensis Aprilis celebratur: sed quando vel à quo consecrata fuerit nullo pacto constat. Pertinet tandem ad huius loci fratres hospitium, apud oppidum S. Columbani erectum, quod excipiendis Prædicatoribus, atq; confessoribus eò missis opportunè deferuit. Creditur tamen opera eximij cuiusdam Ecclesiastis nomine patris Columbani, dum adhuc fratres nostri in præfato S. Ioannis monasterio commorarentur ædificatum.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Vigleuani. Conu. VII.

VIGLEVANVM Insubriæ ciuitas recreandis Ducum Mediolanensium animis olim inseruiuit. Est enim amœnissima, optimaq; aura, atq; coeli clementia gaudet. Dum igitur intra oppidi limites adhuc teneretur, atq; serenissimus Galeatius Sfortia, Ducali titulo insignitus, Mediolanensibus principaretur, maximaq; Vigleuanensibus vnus apud se Minoritici conuentus ædificandi cupido incessisset, apud Sixtum IV. Pont. max. vt id illis concederetur, quàm diligentissimè curauit. Eius deniq; facultate, anno Dominicæ Incarnationis 1475. obrenta, præsens conuentus, sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacratus, in præfati oppidi Vigleuani suburbij, ex publicis eorundem Vigleuanensium

Agleuanensium facultatibus edificatus extitit. Et quemadmodum ipsum oppidum, modo verò ciuitas, idq; à tempore serenissimi Francisci Sfortiæ, Mediolanensium Ducis, oblectandis (vt prædiximus) procerum animis deferuit: ita quoq; præsens conuentus totius huius Prouinciæ fratribus ac patribus conualescentibus sua tum amoenitate, tum salubritate, tum quoq; necessariorum copia, vt amissas, atq; exesas ex diutina infirmitate vires quantocius resumant, recuperentq; summopere fauet. Est præterea hic locus, idq; ex multiplici causa, tum videlicet quia ab iisdem constructus, tum quia amoenissimus, omni ex parte perfectus atq; deuotissimus, tum quia funere beati patris Christophori Mediolanensis honestatus, tum etiam quia eius ecclesia 25. mensis Octobris, anno Dominicæ incarnationis 1478. à reuerendissimo Antonio de Latijs, illustrissimi Arcimbaldi Nouariensis Episcopi, atq; S. R. E. Cardinalis Suffraganeo, consecrata, Vigleuanensibus maxima in veneratione. Iacet beatus pater Christophorus Mediolanensis (de quo supra) in sacello, diuo patri Bernardino de Senis sacrato. Commorantur vt plurimum hoc in conuentu 18. fratres, qui apostolicum Sixti IV. breue datū Romæ x. cal. Martij, anno Domini 1475. Pontificatus verò sui anno v. eius fundationem concernens summa cura custodiunt. Ad quos tandem id hospitium, diuæ Annæ sacrum, Ceraniq; quod Nouariensis diocesis oppidum est, erectum, atq; id quod Gumbali edificatum perseverat pleno iure spectant. In altero verò istorum oppidorum, nempe in eo cui Ceranum nomen est, beatus pater Pacificus, huius olim Prouinciæ alumnus, diem clausit extremum, atq; in alia à præfato hospitio edicula tumulatus est. Quamobrem confecto instrumento, in eam tum fratres, tum quoq; Ceranenses sententiam venere, vt eius corpus inde exhumatum ad præmemoratum hospitium honorabili loco tumulandum transferatur.

De conuentu S. Bernardini Hyporediæ. Conu. VIII.

CVM beatus pater Bernardinus de Senis post habitam ad Hyporedienfes sacram concionem locum, ædificando conuentui idoneum, ab iisdem petijisset, nec vlllo pacto impetrasset, strato super Duriam fluuium paliolo ad alteram continentis partem traiecit. Quo deniq; viso miraculo Hyporedienfis senatus & beatum patrem reuocandum, & sibi sufficientem ad tantum opus situm, non longè ab Hyporedia communi ciuitate, conferendum curauit. Cœpit igitur eo temporis præsens conuentus, qui & postmodum eidem patri Bernardino sacratu euasit, humiliter satis, pro illius tempestatibus exigentia, ædificari: sed post aliquot annos Hyporediensibus, quæ necessaria erant, abunde satis subministrantibus, in eam euasit perfectionem, vt omnibus suis numeris absolutus, & pulcherrimam complectatur ecclesiam, & triplici claustro, atq; triplici itidem viridario constet. Complectitur præterea & amoenissimum nemus: qua etiam de causa & animum ad diuinorum mysteriorum contemplationem allicit, & tyronibus Franciscanis opportunè deferuit. Nam ex 18. fratribus eius accolis decem ad minus huiusmodi tyrocinio vacant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Modoetiæ. Conu. IX.

PLRIMIS profectò ex causis titulus S. Mariæ de Gratijs præfenti conuentui, qui anno Dominicæ Incarnationis 1461. sub serenissimo Galeatio Maria Sfortia, Mediolanensium Duce, ædificari cœpit, tum à fratribus, tum quoq; à Modoëtiānis inditus est. Nam plurimæ gratiæ, plurimaq; beneficia, vt tabellæ atq; vota, ad eius ecclesiæ parietes appensa, facile indicant, Christi fidelibus à Deo opt. max. meritis gloriosissimæ Virginis Mariæ ad deuotissimam eius imaginē ibidem erectam conferuntur: Et conuentus ipse ex summa Hyporediensium gratia atq; liberalitate constructus extitit: Et plurimis tandem gratijs atq; dotibus, nempe situs amplitudine, hortorum abundantia, edificiij pulchritudine, atq; aëris salubritate isdem gaudet. Licet præfatus conuentus Modoëtiæ, quæ Insubriæ oppidum est, distatq; Mediolano passibus decem milibus, erectus tum ex præfati Mediolanensium Ducis Galeatij, tum quoq; expriuatis atq;

atq; publicis Modoëtianorum facultatibus constructus fuerit, eius tamen situm per de-
uoti Modoëtianæ matricis ecclesiæ canonici Ioannes, Stephanus Boscanius, Bartholo-
mæus Soldonius, Alphonfus Varanensis, atq; Franciscus Granus ex maxima in Fran-
ciscanam familiam deuotione contulere. Huius loci ecclesia consecrata habetur: sed
à quo id beneficij receperit ignoratur. Commorantur deniq; hoc in cœnobio 20. fratres,
qui corpus beati patris Ludouici Biassonis, in sacello diui Bernardini humatum, sum-
ma veneratione prosequuntur, atq; publicum instrumentum huius domus erectionem
concernens debita cura custodiunt. Exorditur autem huiusmodi instrumentum à se-
quentibus verbis: *Cum verum sit, quod homines & persone istius terre Modoetia, pro bo-
nis moribus, religiosa vita, laudabilissimæq; doctrina, ac bono odore exempli, quibus fratres
Obseruantes S. Francisci ornati sunt, affectarent hac in terra, seu in territorio Modoetia habe-
re unum locum, siue conuentum dictorum fratrum pro consolatione & gaudio spirituali, ac uti-
litate animarum &c.*

De conuentu S. Iacobi Leuci. Conu. X.

CVM Leucum sit munitissimum oppidum, atq; militum præsidio subsit, datur ab
iisdem opera, vt quicquid eius munitioni nocumēto esse possit, omnino auferatur.
Id igitur in causa fuit, vt antiquior huius Prouinciæ conuentus, diuo Apostolo Iacobo
sacratu, ibidemq; erectus, quod eius muris negotium faceßere videretur, à Ioanne
Iacobo (cui vulgò Medichino pro cognomine fuit) militum Præfecto, solo æquaretur,
diruereturq;: & præfens, eodem Apostolo Iacobo eius tutelari, quem 20. fratres Re-
formati incolunt, remotius vtcunq; ex diuersis Christifidelium, præsertim verò Leu-
censium eleemosynis, fratrum diligentia acquisitis, ædificaretur. Qui quidem nec in
minimo antiquiori cedit, immo suis habitatoribus omni ex parte absolutus opportunè
deferuit. In antiquioris verò loci demolitione, id quod sequitur, mirabile euenit. Ces-
serat siquidem tum ecclesia, tum reliquus conuentus arietum ictibus, atque fossorum
impulsui: Cumq; imbecillis paries, cui binæ imagines, altera Pietatis, altera verò bea-
tæ virginis Mariæ, puerum Iesum gestantis, innitebantur, immotus omnino permaneret,
fortiusq; militum vi resisteret, ab eorum Præfecto, Ioanne scilicet Iacobo, ne diuinæ
voluntati resistere videretur, imperatum est, vt præfatus paries intactus omnino relin-
queretur. Qui tandem, crescente postmodum ex huiusmodi euentu ad ipsum Leucen-
sium deuotione, in ædiculam, fratrum tamen huius conuentus curæ commissam, eue-
ctus extitit.

De conuentu S. Bernardini Mortarij. Conu. XI.

MORTARII oppidum, quod olim Sylua pulchra à nemoribus quibus omnino
gebatur, nunc verò Mortarium à maxima Longobardorum mortalitate, quæ
ibi sub Carolo magno Imperatore contigit, quando videlicet Desiderius eorum Rex
captus, eiusq; exercitus deletus omnino fuit, dicitur, Insubriæ oppidum est, & ex par-
te ad Vigleuaniensem, ex parte verò ad Papiensem dioceses spectat. Huius igitur op-
pidi ad Franciscanam Obseruantem familiam affectus cum incredibilis esset, Minorita-
num quoddam monasterium tum communibus, tum quoque priuatis eius sumptibus,
ex Nicolai V. Pont. max. cuius apostolicum breue, datum anno Domini 1447. fui verò
Pontificatus primo, adhuc perseverat, facultate, aliquantulum à mœnibus, amœnif-
simo quodam in loco, ac proceris arboribus circumcincto, sub titulo S. Bernardini, præ-
fato anno 1447. edificari cœpit, nec ita post multum temporis omnibus suis numeris
absolutum extitit. Quod quidem & magnitudine, & amœnitate, & pulchritudine plu-
rima huius Prouinciæ loca superabat. Sed (proh dolor) vigentibus in Insubria bellis,
anno Domini 1559. quod oppidi fortitudinem enervare videretur, à præfidiario milite
maiori ex parte dirutum est: vnde & vix 14. fratres eius accolæ impresentiarum in octo
sibi residuis cellulis continere potest. Eius nihilominus ecclesia, quæ ruinis subiacet, à
reuerendiss. quodam Bartholomæo Cacia, Nouariensi Episcopo, consecrata fuit, &
adhuc

A adhuc à Mortariensibus frequentatur. Fuit tamen hic conuentus aliquantulum à præfato anno 1447. constructus, atq; alteri (de quo supra) adiunctus. Nam crescente indies fratrum numero, cum primus ob sui angustias ei satisfacere non posset, hic secundus multò augustinior, multoq; pulchrior ex eorundem Mortariensium facultatibus sibi adiectus extitit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Triuiliij. Conu. XII.

MEMORABILE de præfenti conuentu Triuiliij, sub titulo Annunciationis B. Virginis Mariæ erecti, quod ad posteros trasmittere possimus, ab hoc, quod videlicet opera beati patris Bernardini de Senis, atq; communibus Triuiliensium sumptibus primò ædificatus, & ab eodem beato patre, immo & à beato itidem patre Ioanne Capistrano diutius inhabitatus fuerit: quodq; suggestus, ex quo idem beatus pater Bernardinus sacras ad populorū cōciones sepius habuit, ibidē adhuc perseveret: quodq; 25. fratres contineat: quodq; tandem cuiusdam beati patris Franciscani, cuius tamen sepulchrum ignoratur, funere honestetur, nihil aliud occurrit. Eius tamen ecclesia anno Dominicæ Incarnationis 1465. die verò mensis Septembris 15. à reuerendissimo quodam Pagnarino, Dulcienensi Episcopo, consecrata extitit.

De conuentu S. Bernardini Palantia. Conu. XIII.

IN margine Verbani, Cisalpinæ Galliæ lacus, qui Ticinum ex Alpibus defluentem accipiens, eundem in Padum transmittit, hunc impræsentiarum lacum maiorem appellant, atq; in plurium pagorum medietate ad quingentos tantum passus à pago Palantia, præfens conuentus, beato patri Bernardino sacratus, eleganter satis atq; omnibus suis numeris absolutus surrigit. Qui circa annum restructæ salutis 1468. tum ex publicis tum quoq; ex priuatis eorundem pagorum facultatibus, atq; honestæ cuiusdam foemine de familia Morigia, atq; de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine, solerti opera, reuerendissimo patre fratre Antonio Vercellenfi, Prouinciæ tunc istius Vicario Prouinciali, edificatus asseritur. Cuius amœnitatem, aëris salubritatem atq; circumuicinarum populorum ad ipsum deuotionem si impræsentiarum referre vellemus, longior profectò, quàm par sit, nobis historia texenda veniret. Quamobrem hæc tantum dixerim: quod videlicet pulcherrima ecclesia, deuotissima, & à Christi fidelibus, ob miracula quæ indies ibi contingunt maximè frequentata, duplici claustro, commodissimisque pro 15. fratrum cellulis, atq; longissimo ad Verbanum prospectu gaudeat. Præfata insuper ecclesia, anno Dominicæ Incarnationis 1472. mēsis verò Maij 31. à reuerendissimo Antonio de Latijs, Salodiensi Episcopo, atq; reuerendissimi Arcimboldi Nouariensium Episcopi, & S. R. E. Cardinalis suffraganeo, qui & sacrosanctas aliquot diuorum Bartholomæi Apostoli, Blasij Episcopi & martyris, atq; Laurentij itidem martyris reliquias, & 40. annos indulgentiarum in Christi fidelium eam in eorundem SS. festiuitatibus accedentium fauorem, ex apostolicâ auctoritate sibi contulit, consecrata extitit. Prædictarum consecrationis, atq; edificationis monumenta in huius loci archiuis asseruantur. Adhæret præterea huic loco pulchrum quoddam ædificium à Reuerendissimo quodam Toteno S. R. E. Cardinali, ab antiquo ædificatum, quod & ex liberali eius donatione recreationis gratia (est enim amœnissimus locus) fratribus deferuit.

De conuentu S. Angeli Legnani. Conu. XIV.

AD decimum sextum lapidem à Mediolano, Varesium tendentibus pagus satis populosus, atq; nobilis occurrit, cui Legnanum nomen est. Extra cuius septa, non tamen longè ab eis, in media quadam quercea, atq; amœnissima sylua, præfens conuentus, sancto Angelo sacratus, erectus conspicitur. Cuius tanta est capacitas, amœnitas atq; pulchritudo, vt cuicumq; alteri totius Prouinciæ loco facillimè æquari possit.

possit. Continet nihilominus ob eorundem paucitatem 18. tantum fratres. Præfatus A
verò conuentus, si scripturis tum apostolicis, tum quoq; ducalibus, in eius tabellario as-
seruatis, aurem accommodare velimus, à perdeuoto atq; illustri Ioanne Rodulpho (cu-
ius supra meminimus, atq; inferius, dum de conuentu Viridarij egerimus, latius me-
minerimus) tum ex Galeatij Mariæ Sfortiæ Mediolanensium Ducis concessione, sibi
anno Domini 1468. facta, tum quoq; ex facultate sibi à Paulo I I. Pont. max. anno Do-
mini 1469. impertita, à fundamentis ad apicem vsq; ædificatus, atq; reuerendo patri
fratri Christophoro à Varesio, tunc huius Prouinciæ Vicario Prouinciali, anno Do-
mini 1471. collatus extitit. Cuius ecclesiæ consecratio licet nec scripto nec traditio-
ne constet, est nihilominus hic locus, tum ob sui celebritatem, tum quoq; ob compo-
sitos fratrum ibidem habitantium mores, Legnanensibus commendatissimus. Præci-
puam præfati pagi Legnani ecclesiam sibi in sepulturam elegit beatus pater Leo, Franci-
scani Ordinis olim alumnus, atq; Mediolanensium Archiepiscopus, cuius supra latius B
meminimus.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Varesii. Conu. XV.

I N T E R cæteros status Mediolanensis pagos Varesium, qui & pagus est, connume-
randus venit. Abundat siquidem & populo, & diuitijs, & nobilitate, & agri ferti-
litate, prout & præsens conuentus, Annunciationi gloriosissimæ Virginis Mariæ dica-
tus, & à 15. fratribus incultus, argumento esse potest. Qui quidem & capax fatis est, &
omnino perfectus, & suis habitatoribus necessaria ministrat. Eius situm, à priuatis pa-
ganis ex publico ære prius sumptum, Varesiana communitas fratribus contulit: sed C
quod reliquum est ædificij tum ex peculiaribus, tum quoq; ex publicis eorundem Va-
resianorum facultatibus, Paulo tamen II. Pont. max. annuente, anno à partu Virgi-
neo 1568. erigi cœpit, ac breuissimo interiecto tempore vltimam artificis manum ex-
pertum fuit. Ecclesia verò, cuius fundamentalem lapidem ecclesiæ S. Victoris Varesi-
anæ Præpositus de religioso more, toto circumstante populo, eodem anno 1568. po-
fuit, post octo transactos annos, scilicet anno Domini 1576 à reuerendissimo Antonio
de Latijs, Salodiensi Episcopo, consecrata fuit. Quam ex deuotione ab antiquioribus
Varesianis ad B. P. Bernardinum de Senis ex sequenti miraculo conceptam, ab eo-
rum successoribus edificatum volunt. Cum enim beatus is pater, post pacem inter plu-
rimos nobiles Varesianos, seinuicem odio prosequentes, constitutam, sacram haberet D
concionem, atq; à præteruolantibus columbis præpediretur, eas statim & locum
deferere, & proprium columbarium repetere iussit. Mira res vix beatus pater man-
datum dederat, quando animalia illa, aliàs irrationabilia, ei ad nutum paruere. Et ab
eo temporis nec illius generis, nec alterius volucres eo ipso in loco visæ sunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Abbiatæ. Conu. XVI.

C V M Serenissimus Galeatius Maria Sfortia, Mediolanensium Dux, in Galliam
captus duceretur, se Deo opt. max. si se incolumem, atq; liberum eius fauore in
patriam reduci contingeret, ad vnius Minoritani conuentus ædificationem ex voto
astrinxit. Quamobrem, vt primum optatis potitus, anno Domini 1469. Mediolanum E
rediit, à Paulo I I. Pont. max. tunc sedente, vt quod piè vouerat sanctius exequi pos-
set, quàm humillimè petijt. Quo deniq; apostolico breui, sub his verbis: Paulus Episco-
pus seruus seruorum Dei venerabili fratri Episcopo Nouariensi salutem & apostolicam
benedictionem &c. edito, annuente, hunc conuentum Annunciationi beatissimæ virgi-
nis Mariæ sacrum Abbiatæ, quæ Insubriæ oppidum est, distatq; Mediolano 14. mil-
liarijs, ex proprijs statim facultatibus erigendum, atq; post elapsum triennium, nem-
pè anno Domini 1422. omnino absolutum Sixto I V. Pont. max. apostolicis Pauli I I.
litteris subscribente, fratribus tradendum curauit. Cuius ecclesia à præfato reuerendiss.
Antonio de Latijs, Salodiensi Episcopo, consecrata habetur. De cuius tamen, atque
de præsentis monasterij ædificijs hæc tantum dixisse sufficiat: quod nihil ad sui perfe-
ctionem

PROVINCIA MEDIOLANI.

351

A ctione penitus desiderent. Gaudet præterea præfata ecclesia, idq; ex apostolico Sixti IV. Pont. max. diplomate, dato iij. idus Aprilis, anno Domini 1473. Pontificatus verò sui ij. decem annorum, ac totidem quadragenarum indulgentia perpetuò valitura, in fauorem Christi fidelium, ipsam in festiuitatibus Annunciationis B. Mariæ, ac beatissimi patris Francisci deuotè accedentium. Commorantur deniq; hoc in loco, in cuius archiuis præfata apostolica diplomata asseruantur 15. fratres, qui diuino cultui vigilantius intendunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ ^{Soncini.} ~~Abbatæ~~ Conu. XVII.

B INSTITVERAT religiosus quidam pater Franciscanus, nomine frater Pacificus Nouariensis, secularium Confraternitatem ad honorem Annunciationis B. Mariæ Soncini, qui opulentissimus Insubriæ pagus est, euntibusq; Brixia Romanengum in medio occurrit itinere. Cumq; præfata Confraternitas opera eiusdè patris indies magis, magisq; in his quæ sunt ad Deum proficeret, plurimaq; beneficia ab eo ea de causa reportaret: ne tanto patri atq; Magistro ingrata aliquando videretur, Minoritanum quendam conuentum, tum sibi, tum quoque cæteris fratribus ædificandū censuit. Quapropter vt primū à Paulo I. Pont. max. facultas, anno Dominicæ Incarnationis 1470. facta est, hoc præsens monasterium, indito sanctissimæ Annunciationis titulo, tum ex proprijs, tum quoq; ex aliorum Soncinenfium facultatibus, aliquantulum à præfato pago Soncino à fundamētis erigi, atq; infra decennium absolui curauit. Cui & fundum tum hortis, tum quoq; cæteris officinis necessariis contulit. Traditus itaq; fuit præfens locus huius Prouinciæ patribus tum à Soncinenfi communitate, tum à temporali eius Domina illustriss. Elisabetha Catharina, Tristani cuiusdam Sfortiæ Viscontis legitima filia, anno à Christo Seruatore in terris nato 1480. Cuius ecclesia consecrata habetur, eiusq; consecrationis dies anniuersaria 27. cuiuslibet mensis Octobris celebratur. Huius etiam loci fratrum, qui frequentius sunt quindecim, curæ commissæ est ædificula, beatissimæ Mariæ de Rosa sacra, atq; hortorum muris cohærens, quæ Soncinenfibus conuicinisq; populis, ob frequentia miracula ad Virginis gloriosæ imaginem ibidem erectam contingentia, commendatissima est. Ex hoc celeberrimo pago Soncino Oriundus fuit R. P. F. Paulus à Soncino sacre Theologiæ Magister, ac vniuersi Ordinis Franciscani Generalis olim Minister.

De conuentu S. Francisci apud S. Agatham. Conu. XVIII.

P RÆSENS conuentus, Seraphico patri Francisco dicatus, atq; mœnibus sanctæ Agathæ, (vulgò Santiâ) quod Pedemontium (vulgò Piamonte) oppidum est, serenissimisq; Sabaudia Ducibus paret, circumcinctus, si primæuam eius constructionem attendas, antiquitate non caret: cum à plurimis annis, extra præfati tamen oppidi mœnia, constructus, atq; postmodum à Gallorum exercitu sub Henrico huius nominis I. I. ac Galia Rege ad terram deiectus, euersusq; fuerit. Si verò secundam eius ædificationem, quæ & intra eiusdè oppidi muros sibi contigit, consideres, multò modernior, multoq; nouior apparebit: Cum paucis ab hinc annis oppidanorum sumptibus ædificatus extiterit. Differt tamen hic secundus à primo non parum, cum ille triplici claustro, capacissimo dormitorio, amœnissimo nemore, atq; amplissimis hortis ditatus, plures fratres, idq; commodissimè, capere posset: iste verò angustijs pressus vix duodecim fratres contineat.

De conuentu Beata Maria de Misericordia Melegnani. Conu. XIX.

C V M in prouectiorem ætatem tendens pientissima Blancha Maria Sfortia, Mediolanensium Ducissa, pro sua in Deum pietate, ac summa in Seraphicum patrem Franciscum obseruantia, Minoriticum conuentum, diuinis obsequijs perpetuò manc-

pandum, construere meditaretur, Melegnanum, Insubrię oppidum, ad decimum lapidem à Mediolano distans, huic operi destinauit. Itaq; selecto inibi sufficienti fundo, necessarijsq; in medium tum ex proprijs, tum quoq; ex Melegnanensium facultatibus adductis, hoc monasterium, beatissimę virgini Marię de Misericordia sacrum, à fundamentis extrui, ac omnibus suis numeris ex Innocentij VII. Pont. max. facultate absolui, insuper & huius Prouincię patribus tradi, curauit. Cuius ecclesia simul cum duplici cœmeterio, quorum alterum fratribus, alterum verò sęcularibus humandis deseruit, à suffraganeo illustrissimi pariter ac reuerendissimi Guidi Antonij Arcimbaldi, Mediolanensium Archiepiscopi, atq; S.R.E. Cardinalis, de religioso more ac maxima cum solemnitate consecrata extitit. Cuiq; Pius I V. summus Pont. plenissimū iubileum, perpetuò valiturum, in fauorem eam feria cuiuslibet anni ij. post Pascha deuotè accedentium ex apostolica auctoritate concessit. Potestatem insuper præfatus Pontifex Pius I V. patribus huius loci Confessoribus pro eo iubileo assequendo deputatis fecit, vt ab omni excessu, licet grauissimo, dummodo in bulla cœnę Domini minimè contineretur, absolvere, & quoduis votum Religionis, atq; castitatis tantummodò demptis commutare possint. Præfatum fratrum cœmeterium sub funere honestat. venerabilis pater frater Bernardinus de Bustis, de quo supra. Commorantur deniq; hoc in loco 16. fratres.

De conuentu S. Bernardini Carauagij. Conu. XX.

SE D E N T E Sixto IV. Pont. max. immo & ex eius facultate reuerendissimo Ioanni Stephano Buttigelli, Cremonensium Episcopo commissā præsens monasterium, beato patri Bernardino sacrum, tum ex priuatis nobilium quorundam de familia Secchi, tum quoq; ex publicis Carauagensium facultatibus, non procul à Carauagio Insubrum, atq; Cremonensium diocesis oppido, anno à partu Virgineo 1472 ædificari cœpit, foelicissimisq; ijsdem auspicijs non ita post multum temporis absolutus, atq; huius Prouincię traditus extitit. Eius ecclesia post septendecim annos, nempe anno Domini 1489. die verò mensis Aprilis 5. à R. P. F. Francisco Leone Minorita, ac Sitiensi Episcopo, de Christiano more consecrata fuit. Post transactos autem ab huiusmodi ædificatione 71. annos, anno scilicet 1543. tum ipsa, tum quoq; sibi adiunctus conuentus patribus huius Prouincię Reformatis, quorum 20. impræsentiarum deseruit, ab ijs, quorum ex munere intererat, in habitationem collata fuere.

De conuentu S. Marię de Gratijs Varalli. XXI.

SV R R I G I T in Pedemontis atq; Gallię Cispalinę finibus in ipsa valle Sefia, à Sefia flumine sic appellata, inter Occidentem atq; Aquilonem, ad quinquagesimum quintum milliare à ciuitate Mediolano, amœnus quidam atq; eleuatus mons, ad cuius radices Varallum oppidum, Mastalone fluuiio allutum, ædificatum est. Cùm igitur beatus pater Bernardinus Caimus Mediolanensis, post Guardianatus officiū in sacro monte Sjon laudabiliter functum, propriam Mediolani Prouinciā repetiisset, quęreretq; anxius aliquem vnum locum representandis Dominicę crucis mysterijs ad Terrę sanctę instar idoneum, in hunc montem incidit. Quem omnino contemplatus, cùm sibi ~~hi~~ magis magisq; arrideret, eum ab eius Dominis dono sibi dari petijt. Vt igitur primū voti compos effectus est, hoc sacrum monasterium, beatissimę virgini Marię de Gratijs dicatum, dupliciq; claustro, dormitorio, amplissimis hortis, atq; necessarijs officinis instructum, insuper & 20. fratrum habitationi omnino accommodum, in margine Mastalonis præfati fluuij, inter montem atq; Varallum oppidum, præfata ædificari curauit. Conceptum præterea desiderium exequutioni mandaturus idem beatus pater Bernardinus in medio itinere, quod à monasterio ad montis iugulum ducit, aliam ædiculam, Marię virginis Requei sacram, ad eius imitationem, quę in Caluarij montis cliuo ædificata est, vbi & ipsa gloriosa Virgo Christum Dominum ad supplicij locum tendentem cum Maria Magdalena, atq; Ioanne Euangelista beatis visura, doloris gladio confossa,

A confossa, requieuisse fertur, erigi iussit. Huic aliam, in qua Christi Domini super Hierosolymam, quod à Romanis vallo circumcingenda, obsidenda, atq; solo equanda veniret, fletus graphicè depictus est, sed longiusculus versus ipsum cliuū adiecit. Sunt præterea hoc in ipso mōte plures alię sacrę edes Dominicę passionis, gloriosę Virginis, atq; diuina alia mysteria repręsentantes, de quibus suo ordine dicemus. Harum autem alię à præfato beato patre Bernardino Caimo, alię verò ab alijs istius Prouincię patribus ex diuersis fidelium eleemosynis successu temporis constructę sunt, & alię Deo fauente suo tempore construentur. Nondum enim opus, vt à beato ipso patre Bernardino præscriptum, vltimam artificis manum expertum est. A fratrum itaq; monasterio atq; duobus sacellis (de quibus paulò superius) hunc montem petentibus occurrunt in ipso cacumine murus in gyro ductus, atq; peramplum ostium, duplici fonte suo tempore insigniendum, atq; duobus his versibus exornatum.

Hec noua Hierusalem vitam, summosq; labores,

Atq; Redemptoris omnia gesta refert.

Præfatum verò murum ingressis, quę sequuntur ædiculę occurrunt. Et primò quidem marmorea ecclesia, affabrè elaborata, atq; pulcherrimo porticu, marmoreis etiā quatuor columnis innixo, insignita, in cuius medio nostri prothoparentes Adam & Eua sub arbore, & à calido serpente seducti, atq; Deus pater criminis ab eis commissi rationem exigens, anaglyptico opere fabrefacti, subsistunt. Deinde verò alia ædicula ad Lauretani templi instar, vbi paranympus Gabriel, sua ad Virginem gloriosam legatione fungens, anaglypticus quoq; conspicitur. Vltius alia ædicula visitationi gloriosę virginis Marię dicata. Hanc sequitur alia ædicula tribus Regibus, vt puerum Iesum adorantibus sacrata. Post has alia ad Dominici Præsepis instar fabricata, conspicitur: in qua sicut & in præcedentibus ea, quę præferunt, mysteria anaglypha conspiciuntur. Aliquantulum verò vltius ab his gradus sese offerunt, in quorum summitate ædicula Dominicę Circumcisioni sacra, atq; anaglypticis imaginibus eandē repręsentantibus exornata subsistit. Huic è vicinio opponitur alia, in qua beata Virgo puerum Iesum in vlnis gestans, & castissimus eius sponsus Ioseph, vt à somno ab Angelo excitatus, quatenus in Aegyptum, quod Herodes puerum ad eum perdendum quæsitus sit, cū sibi credita sponsa ad tempus secedat, ex eodem opere compacti conspiciuntur. In primo huius sacelli ingressu mulier quædam ab immūdo spiritu possessa, 25. Aprilis anno verò Domini 1585. diuina virtute liberata extitit. Ad aliquot verò passus ab hoc eodem sacello aliud sed adhuc imperfectum Orientem versus sese offert, quod repręsentandę stragi à tyranno Herode Hierosolymorum Rege in pueros innocentes exercitæ adiudicatum est. Deinde hunc montem accedentium obtutibus sese præsentat nonum sacellum, iconibus Virginis gloriosę, atq; fidelissimi sui sponsi Ioseph in Ægyptum fugientium cohonestatum. Cui proximum est & decimum limpidissimo riuulo allurum, atq; Christi Domini, vt à Ioanne eius præcurfore in Iordane baptizati repręsentantiū. Hoc sequitur aliud in ordine vndecimum, in quo Christum Dominum vt tertio à Sathana in deserto tentatum, eodem anaglyptico opere fabrefactum, conspiciere licet. Duodecimum numerum claudit alium sacellum, non longè à præcedēti distans, vbi idem mundi Seruator ad puteum cum muliere Samaritana iuxta ciuitatem Sichar confabulatur. Hinc tenditur ad aliud Christum Dominum iuxta probaticam Piscinam obambulantem, atq; hominem paralyti per triginta octo annos laborantem integrę sospitati restituentem repręsentans. Deinde venit ad aliud viduę filij, vt à Christo Domino iuxta ciuitatem Naim ad vitam reuocati historiam contenturum. Contenturum dixerim, quod præsens, præcedens, atq; subsequens sacella imaginibus, breui tamen ibi collocandis, careant. Præcedenti sacello opponitur, & aliud quintumdecimum in ordine Dominicam transfigurationem præferens. Cui è diametro astant decimumsextum, atq; decimumseptimum. Horum primum Lazari ad vitam reuocationem Bethanię à Christo seruatore factam; secundum verò eiusdem Christi Domini triumphalē in Hierosolyma, pueris Hebræorum Osanna filio Dauid &c. acclamantibus, introitum repręsentat. Non longè ab hac probatica piscina Salomonis templum, atq; aurea porta, per quam ipse Dominus in idem templum cum solemnī pompa fuit ingressus, ædificanda

Gg 3 veniunt.

veniunt. A præcedentibus facellis, atq; imaginibus occurrunt & aliæ imagines diuer-
 sa mysteria præferentes. Et primo quidem loco eæ, quæ Christum Dominum, eiusq;
 discipulos in mensa discumbentes, quando & eos sacerdotes instituit, repræsentant:
 Deinde illæ, quæ nobis eundem Christum in horto orantem, atq; dicentem Abba pa-
 ter &c. & Angelum eum de coelo confortantem significant. His annumerandæ veniunt
 & aliæ erigendæ quidem, nondum tamen erectæ, ex quibus modum, quo idem mundi
 Seruator Discipulorum pedes lauit, addiscere licebit. Præfatas imagines sequuntur
 & aliæ omnino anaglypticæ tum sub dio, tum quoq; in alio facello, ad Pilati domus
 instar fabrefacto, collocatæ, Christi q; similitudinem præferentes: vt videlicet à tur-
 ba capti, Pilato Præsidi præsentati, vestimentis à satellitibus exuri, ad columnam liga-
 ti, Iudaico populo ostensi, atq; spinea corona redimiri. Non longè ab his imaginibus
 erecta conspicitur & alia ædícula, vbi in imagine se se præsentant Christus cruce onu-
 ctus, pannis spoliatus, atq; ad Caluarij montis iugulum crucifigendus à Satellitibus du-
 ctus: & gloriosa Virgo eius mater intermortua, atq; à beatis Ioanne Euangelista &
 Maria Magdalena sustentata. Hinc per alios gradus ad montis cliuum ascenditur, vbi
 Dominicæ passionis consumationem videre licet. Erectæ siquidem sunt ibi tres cruces,
 ex quarum media Christus Dominus, ex alijs verò duabus, vtriq; eius lateri assistenti-
 bus, bini latrones, bonus scilicet & malus pendent. Iuxta Dominicam verò crucem à
 plurima tum militum, tum quoq; Iudeorum turba circumdatam gloriosa Virgo, bea-
 tus Ioannes Euangelista, ac plures sanctæ mulieres stant. Et hic quidem locus est de-
 uotissimus, ac plurimis Terræ sanctæ reliquijs exornatus. Ad huius montis radices me-
 ridiem versus alia subsistit ædícula, in qua Christus Dominus vt vita functus, ac super
 charissimæ matris genua reclinatus (hanc Pietatem vulgò nuncupant) tres Mariæ, atq; C
 beatus pater Franciscus artificiosè satis depicti sunt. Præfata verò ædícula egressis, ac
 Occidentem versus tendentibus, idem mundi Saluator Christus omnino exanimis sin-
 done inuolutus, atq; à sanctissima eius matre, Ioanne Euangelista, Nicodemo, atq;
 Iosepho ab Arimathia ciuitate circumdatus occurrit. Eidem ædiculæ porticus vicina est
 totam historiam eleganter depictam continens, quo pacto & à quibus idem mundi pa-
 cifactor ad sepulchrum ductus. Huic porticui sepulchrum opponitur, ad eius instar,
 quod Hierosolymis adhuc perseuerat, omnino elaboratum, in quo Christus Dominus
 duobus Angelis stipatus requiescit. Ad huius sepulchri sinistram per quandam fene-
 stellam præfati patris Bernardini Caimi caput loculo in pariete reconditū visitur. Non
 longè ab hoc loco alia se se offert orbicularis ædícula, atq; marmoreis columnis innixa,
 vbi Christus Dei hominumq; mediator, deuicta morte triumphans, Mariam Magdale- D
 nam se attrectare, sub his verbis: Noli me tangere, prohibet. Ad huius verò ædiculæ dex-
 teram planities spherica porticu atq; plurimis facellis exornata occurrit: in cuius me-
 ditullio Christi resurgentis imago erecta est, quæ per singulas eicatrices abundatissimas
 aquas in subiectum vas effundit. Quo quidem nihil gratius mortalium oculis se se obij-
 cere potest. Ascenditur autem ad huiusmodi vas per quatuor gradus. E regione autem
 præfate planicie colliculus vtcunq; eleuatus conspicitur, in cuius summitate facellum
 subsistit, vbi Christus in medio discipulorum, absente Thoma, stans dixit: Pax vobis:
 atq; iteratò, iisdem vnanimiter ac Thoma cum illis perseuerantibus, reuersus eundem
 sermonem repetijt, atq; incredulum Discipulum, Thomam scilicet suæ incredulita-
 tis arguit. Præmemoratum facellum sequuntur & alia tria: Quorum vnum Spiritus
 sancti in die Pentecostes super Apostolos in columbæ specie descensum repræsentat: Al-
 terum prænunciationem mortis gloriosissimæ Virginis Mariæ sibi ab Angelo factam
 præfert: Tertium verò eiusdem virginis mortem, sepulchrum, atq; in coelis assum-
 ptionem, duodecimq; Apostolos continet. Et hoc, vt vota ibidem appensa facile com-
 monstrant, sæcularibus commendatissimum est. Ædificanda quoq; veniunt, tum in
 præfati montis Caluarij cliuo, tum in quadam valle inter duos colliculos sita, tum
 quoq; alijs in locis aliquot aliæ ædiculæ, iam extra fundamenta positæ, quæ & Caiphæ
 domum, & Christi ad inferos patres è Limbo educantis descensum, & gloriosam eius-
 dem in coelos ascensionem, & aliquot alia mysteria repræsentent. Præterea quamplu-
 rimæ imagines præmemoratis adiungendæ, & plures picturæ in anaglypha conuerten-
 dæ veniunt:

- A** dæ veniunt : cuiusmodi sunt quotquot icones per hunc montem visuntur . Et hæc de sacro hoc monte dicta sufficiant . Vt autem ad fratrum monasterium (de quo supra) inter sacrum hunc eundem montem atq; Varallum oppidum situm reuertamur : Id anno à partu Virgineo 1493. omnibus suis numeris ex diuersis eleemosynis absolutum , atq; beato patri Bernardino Caimo , huius tunc Prouinciæ Vicario , à Varallensi communitate traditum fuit . Cuius ecclesia à reuerendissimo Iulio Golardo Salodiensi Episcopo , ac reuerendissimi Nouariensium Episcopi à suffragijs , anno Dominicæ Incarnationis 1501. die verò mensis Septembris 5. in honorem sanctissimæ Mariæ de Gratijs de religioso more consecrata extitit . Quæ & aliquot sanctorum Apostolorum Petri , Pauli , atq; Bartholomæi reliquijs , sibi ab eodem reuerendiss. Iulio Golardo dono datis , elegantissimè honestatur : insuper & quadraginta dierum indulgentia in fauorem eam in propriæ consecrationis , ac eorundem Apostolorum Petri , Pauli , atq; Bartholomæi festiuitatibus ritè accedentium gaudet . Fuit quoque ecclesia (de qua supra) modicè tamen in montis summitate constructa , sed augustis breui construenda , ab eodem reuerendissimo Salodiensi Episcopo , in honorè gloriosissimæ eiusdem Virginis , anno Dñi 1501. sed die præacti mensis Septembris 8. consecrata . Cuius lateri ædificium ex omni parte amœnum , in quo tres fratres , præfata ædis obsequio intenti , perpetuò commorantur , adhæret . Hanc deniq; sacram ædem strenuus ille miles , ac Caroli V. Germanorum Imperatoris , Hispaniarumq; Regis Præfectus Cæsar à Neapoli moriens , qui & suis sumptibus alterum ex præactis huius sacri montis sacellis , vt eius imago ibidem depicta ostendit , construendum curauit , in sepulturam elegit : & fragmentum eius columnæ ad quā Christus Dominus pro nobis peccatoribus alligatus flagellari voluit , illustriore reddit . Hæc quidem omnia à nobis superius dicta tum ex literis , tum quoq; ex fidedignis monumentis , in huius monasterij cartophilacio asseruatis , satis superq; constāt .

De conuentu S. Mariæ de Angelis Herba. Conu. XXII.

- E** XCELLENTEM nobilis , pientissimiq; Galdi Carpani , eiusq; nepotis religiosiq; sacerdotis Leonis Carpani in Franciscanum Ordinem beneuolentiam summè commendat præfens conuētus , aliquantulum ab oppido Herba , in cuiusdam eleuati collis cliuo , beatissimæ virgini Mariæ de Angelis erectus , cū à patruo à fundamentis ad apicem vsq; , circa annum Dominicæ Incarnationis 1489. constructus , plurimis beneficijs à nepote fuerit cumulatus . Nec tamen Herbensē communitatem ab huiusmodi opere excludere intendo : cū certo certius constet ipsam plurimas eleemosynas , ad eius consummationem , perfectionemq; contulisse . Huius conuentus ecclesia , quæ & consecrata asseritur , inter totius huius Prouinciæ pulchriores , elegantioresq; numeranda venit : Nam & structura pollet , & plurimis imaginibus iconicè depictis exornatur . Has præfatus Leo Carpanus , qui quicquid bonorum possidebat , atq; obtinere potuit tum Romæ , tum quoq; Herbæ pauperibus erogauit , atq; voluntarius ipse pauper propter Christum effectus , inter mendicos Romæ mori , & apud patres Theatinos in monte Quirinali sepeliri voluit , ex proprijs facultatibus depingendas curauit . Commorantur deniq; hoc in monasterio 14. fratres .

De conuentu S. Mariæ de Misericordia Brinantis. Conu. XXIII.

- E** N meditullio ferè eius patriæ , quæ Monsbrinantius (vulgo Monte di Brianze) dicitur , Minoriticus hic conuentus , præcedenti contemporaneus , ac sanctissimæ Virgini Mariæ de Misericordia sacratus , surrigit : cuius situs , seu fundus , Monsrubeus olim appellatus , à nobilibus Gripporum , atq; Fomagallorum familijs ex receptissima traditione collatus habetur . Quod verò ædificij super constructum est , id ex diuersis conuicinatorum populorum largitionibus , atq; eleemosynis , fratrum industria acquisitis , accessisse existimatur . Nam scripturarum , quæ nos hac de re certiores reddere possint , nihil penitus habetur . Huius loci ecclesia , quæ & pro modulo satis capax , satisq; pulchra est , à reuerendissimo Gulielmo Corsico , Sagenensi Episcopo , anno restitutæ salutis

lutis 1498. consecrata extitit. Cuius obsequio 15. fratres, præfati conuentus habitato- A
res, diligentius intendunt. Dicitur autem hæc patria Mons brinantius non ab vno ali-
quo monte ibi eleuato, sed à plurimis montibus, ijsq; fructiferis, atq; peroptimi vini
feracissimis, qua etiam de causa cella Mediolani vinaria nuncupatur, quibus ea vni-
uersa cingitur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Belinzona. Conu. XXIV.

BELINZONA munitissimum Insubriæ oppidum, tripliciq; castro cinctum, atq;
Ticino flumini imminēs, ad serenissimum Galeatium Mariā Viscontem, Mediola-
nensium Ducem, olim pertinuit, nunc autem ad Eluetios attinet. A viginti igitur pas-
sibus ab hoc oppido, atq; eo in loco qui sylua Vassallorum nuncupatur, hoc monaste- B
rium, gloriosissimæ virginis Mariæ de Gratijs sacrum, omniq; ex parte perfectum, ex
diuersis fidelium præcipuè verò Belinzoneſium oblationibus, circa annum Dominicę
Natiuitatis 1495. constructum extitit. Eius verò fundus cum à patre cuiusdam Bar-
tholomæi de Focis, fratrum tamen nomine, emptus esset, nec sibi, deficientibus elemo-
synis, satisfieri posset, tum à præfato Bartholomæo, tum quoq; ab eius fratribus huic
Prouinciæ ea posita lege collatus extitit, quatenus videlicet ab eius habitatoribus, qui
vt plurimum sunt 12. numero, per singulos annos duplex defunctorum officium tum
pro se, tum quoq; pro eorum descendentes atq; ascendentes persolueretur. Quod
& quam diligentissimè ab ijsdem præstatur. Huius loci ecclesia, quæ & omnibus suis
numeris absoluitur, atq; pulcherrimis sex sacellis constat, à reuerendissimo Iulio Ga-
lardo Salodiensi Episcopo, atq; Nouariensis Episcopi Suffraganeo, anno à partu Vir- C
gineo 1505. die verò mensis Septembris 5. consecrata, sacrisq; sanctorum Martini Tu-
ronensium Episcopi, Theodori & Antonij Abbatis reliquijs donata. Insuper & quadra-
ginta dierum indulgentia, pro his qui eam in proprio consecrationis festo visitauerint,
honestata fuit. Consecrauit præterea reuerendissimus idem Salodiensis Episcopus, ijs-
dem anno & mense, alterum ex præfatis sacellum, illudq; immaculatæ Virginis con-
ceptioni, tribus Magis, atq; beatissimo patri Francisco dicauit, atq; quibusdam san-
ctorum Theodori, Hieronymi Papiensium Episcopi, atq; Franciscanorum quinq; mar-
tyrum ossibus exornauit. Est præterea hæc sacra ædes, quæ & Dominici præsepis, eorum
locorum in quibus Christus Dominus ieiunauit orauitq; , Montis Caluarij, sepulchri
gloriosæ Virginis, portæ aureæ particulis insignitur, Belinzoneſibus, ob miracula
quæ Virginis superbenedictæ meritis ad eius imaginem ibidem erectam contingunt, D
commendatissima.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs apud oppidum S. Georgij.

Conu. XXV.

QVICQVID monumentorum in præsentis loci tabellario inueniri potuit, ni-
hil penitus aliud ab eo, quod ipse à præfati oppidi Comitibus à fundamentis ad
verticem vsq; , ex conceptis in Deum pietate atq; in Franciscanam familiam beneuo-
lencia, per aliquot annos ante millesimum quadrigentesimum à Christi natiuitate, sub
sanctissimæ virginis Marię de Gratijs patrocinio, constructus fuerit, nobis suppeditat. E
Idq; sanè, licet huiusmodi monumenta periissent, eorundem fundatorum, atq; eorum
successorum tum ad locum, tum quoq; ad eius habitatores, qui frequentius sunt 12.
affectus, atq; animi propensio facile indicaret. Deferuit huius monasterij ecclesia, quæ
nihil ad sui perfectionem, quemadmodum, nec ipsum monasterium, cum duplici clau-
stro, dormitorio, cæterisq; officinis ex more necessarijs constet, penitus desiderat, cor-
poribus præfatorum Comitum humanis. Idq; iure optimo cū eos sui authores agnoscat.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Maleti. Conu. XXVI.

CONSTAT tum ex fide antiquiorum monumentorum traditione, tum quoq;
ex ipsis indicijs hunc conuentum, Deiparę virginis Marię de Gratijs sacratum, atq;
ad quin-

Ad quingentos passus à Maletto Infubrum oppido, Athetiq; fluuio, qui ex Tridentinis Alpibus descendens ipsum Tridentum alluit, Veronamq; diuidit, ac deinde per latus Padi paludes gradiens, non longè à Brundulo portu in Adriaticum mare influit, al- luto situm, ab illustrissimo quodam Galeatio Beuilacqua, Maletensium Comite, ex vo- to ad Deum facto, atq; ex apostolica Innocentij VIII. facultate, circa annum à partu Virgineo 1486. constructum fuisse. Carebat siquidem liberis deuotus hic heros, nec eos quoquo pacto ex legitima vxore Antonia Palauicina suscipere poterat. Quamobrem se Deo opt. max. ex voto ad huius monasterij ædificationem astrinxit, si optatam pro- lem eius beneficio susciperet. Voti itaq; compos effectus, quod piè voverat, fideliter præ- stitit. Nam & ipse conuentus omni ex parte perfectus pulcherrima eq; capaci satis ec- clesia, amplissimis amœnisq; hortis, elegantissimis claustris, optimo dormitorio, atq; necessarijs officinis gaudet. Induuntur præterea huius loci fratres, qui vigesimum nu- merum attingunt, illustrissimorum Triuultiorum temporalium oppidi Maleti Domi- norum, qui præfato Comiti Galeatio affinitatis ex matrimonio cum eius filia contracti, iure successerunt, beneficio atq; munificentia.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Lugani. Conu. XXVII.

LUGANVM Insubrię oppidum ad Mediolanensium Duces aliquando pertinuit, modò verò Heluetijs paret: quibus stipendiorum causa ab ijsdem in præfatorum Ducum castris meritum, donec tandem pecunia numeraretur, creditum fuit. Aliquantulum itaq; ab eius mœnibus Meridiem versus præsens monasterium, sanctissimæ Mariæ de Gratijs dicatum, omnibusq; suis numeris absolutum, (constat siquidem triplici claustro, amplo dormitorio, reliquis officinis, atq; ecclesia augusta fatis, graphiceq; depicta) circa annum Dominicę Incarnationis 1500. ex diuersis Luganensium eleemosynis ædificatum fuit. Quo etiam tempore fratres, qui ædiculam, diuo Gotardo sacram, ex eius, cuius intererat, facultate aliquandiu inhabitabant, ad ipsum, imposterum ibi habitaturi, se receperunt. Subest nihilominus præfata S. Gotardi ædícula, quæ impræsentiarum vsq; subsistit, fratrum, qui vt plurimum sunt 12. numero, diligenti curâ.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Antignati. Conu. XXV II I.

CVM beatus pater Amadeus, electo sibi in proxima sylua pauperculo quodam turguriolo, crebras ad populum Antigñati, quod Insubrum oppidum est, euntibusq; Soncino Bergomum in via occurrit, haberet conciones, atq; quadam die ab obuia sibi facta muliere, quæ prandium messoribus deferebat, vt refectiõnem sumeret, rogatus, sibi congregientem socium id pro se capere iussisset: quicquid ille famelico ventri satisfactorius comederat, id totum Deus opt. max. sua bonitate suppleuit. Cùm igitur pia mulier depromptum ex sitarchijs cibum, vt præfatis messoribus offerret, intactum omnino, atq; imminutum inuenisset, ac quicquid sibi in via acciderat tum illis, tum quoq; cæteris Antigñatensibus manifestasset, tanta eis ad virum Dei accessit deuotio, vt non sibi prius quiescendum putarint, quam illi suisq; fratribus conuentum apud se erigerent. Accedente itaq; & summi Pont. & beati ipsius patris consensu, præsens conuentus, sanctissimæ Mariæ de Gratijs sacratu, tum ex publicis Antigñatensis communitatis, tum quoq; ex priuatis cuiusdam Antonelli facultatibus, aliquantulum à præmemorato oppido Antigñato, circa annum à partu Virgineo 1487. ædificatus extitit. Fuit nihilominus aliqualis inter Antigñatenses, contradicente illis præmemorato Antonello, de eius fundo disceptatio. Quæ tamen, illo ad sanio rem mentem ex contracta cordis angustia reuerso, euauit. Nam ille id sibi in tantæ contradictionis pœnam à Deo inflictum existimans & fundum, & plura bona ad operis promotionem liberalissimè contulit. Vnde & hic locus perfectus omnino, atq; 10. continendis fratribus accommodus euasit. Eius ecclesia, quæ & satis pulchra pro suo modulo est, licet id scripto minimè constet, cõsecrata habetur. Huius oppidi Antigñati, immo & huiusmet conuentus accola aliquando fuit pijssimus pater Antonius à Piscina, famosus sui temporis Ecclesiastes, atq; virtutibus omnino insignis, qui Florentiæ huic sæculo vale dixit.

De conuentu

De conuentu S. Martini Clarellæ. Conu. XXIX.

HIC quoq; conuentus, diuo Martino Turonensium Episcopo, siue (vt alij volunt) Annunciationi beatæ Virginis sacratuſ, atq; Clarellæ, (vulgò Chiarella) quod Insubrig oppidum est, ex communibus Clarellanorum eleemosynis erectuſ, à Franciscanis patribus Amadeis, post aliquot annos à præcedenti, ædificatuſ, & ab illis ad nostros Obseruantes, ex Pij V. Pont. max. decreto, anno Dñicæ Incarnationis 1568. translatus extitit. Qui quidem deuotus perfectuſq; est, atq; 10. fratres commodè fatis capit.

De conuentu S. Mariæ Sabioncelli. Conu. XXX.

CVM deuotus quidam eremita nomine Claudus antiquiorem quandam ecclesiã, in plurium pagorum ac oppidorum medio situm, constructo sibi contiguo domicilio, aliquandiu inhabitasset, illamq; sua religiosa conuersatione conuicinis illis populis commendatissimam reddidisset: ne eo vita functo debito priuaretur obsequio, curarunt eius patriæ nobiliores, vt Franciscanis patribus Amadeis, qui eò petendarum eleemosynarum causa diuertebat, traderetur. Vt igitur primùm Abbatis ac monachorum monasterij sancti Dionysij, quorum eæ partes erant, consensus accessit, præmemorata ædificula in iustam fatis ecclesiã, beatæ Mariæ de Sabioncello sacram, ac contiguos sibi conuentus ex diuersis illorum in gyro populorum eleemosynis, fratrum tamen labore acquisitis, ædificatus fuit. Contigit autem id, prout ex instrumento quodam publico ibidem asseruato constat, circa annum à partu Virgineo 1541. Præfatis verò patribus Amadeis in Regularem obseruantiam, anno Domini 1568. (vt superius meminimus) transeuntibus, transiit & hic locus in conuentuum huius Prouinciæ catalogum. Pendunt nihilominus fratres huius monasterij habitatores, qui frequentius sunt 12. numero, proximiori curato, idq; ex conuentione, quod præfata ædificula parochiæ ipsius finibus cingeretur, alteram incensi, & alteram ceræ libram, simulatq; quatuordecim illius patriæ solidos in singulos annos. Est deniq; hæc ecclesia consecrata: eaq; de causa, insuper & quia plura miracula gloriosæ Virginis merito ad quandam eius imaginem ibidem erectam indies contingunt, adiacentibus populis celeberrima est.

De conuentu S. Mariæ in Campo. Conu. XXXI.

VT nostris fratribus Mediolano soluentibus, Comumq; tendentibus de opportuno loco, ad quem liberior diuertere possent, in ipso itinere prouideretur: vtq; plurimis in gyro tum pagis, tum quoque oppidis prospiceretur, huius Prouinciæ proceres, illius patriæ nobilioribus summè sibi fauentibus, atq; eleemosynas liberaliter ministrantibus, hunc conuentum, gloriosissimæ virgini Mariæ sacrum, atq; à 12. fratribus inhabitatum, circa annum restitutæ salutis 1493. in plurium pagorum, atq; oppidorum meditullio, vt adiacentes fideles eò facilius, vel audiendarum concionum, vel sacrarum confessionum faciendarum causa accedere possent, à fundamentis erigendum, absoluumumq; curarunt. Id totum ex authentico quodam instrumento, in eius archiui asseruato, liquidò constat. Huius loci ecclesia à reuerendissimo Francisco Landini, Laudensi Episcopo, anno salutis humanæ 1518. consecrata extitit.

De conuentu S. Francisci Trecati. XXXII.

EA est Ticini fluminis amœnitas, piscium feracitas, atq; commoditas, vt plures populos ad pagos, oppidaq; iuxta eius ripam construenda olim allegerit. Quorum ad religiosos maximè verò ad Franciscanos Obseruantes, ob crebras conciones, quas tum beatus pater Bernardinus de Senis, tum quoq; beatus pater Pacificus à Cerrano (cuius supra meminimus) ad eorum prædecessores habuere, atq; ob innumera beneficia illis collata, affectus tantus est, vt eos omnes ad peculiare in suis pagis, siue oppidis

- A** oppidis construendas domos, pro fratribus ad eos diuertentibus commodius atq; religiosius excipiendis impulerit. Cum igitur Trecati, quod Nouariensis diocesis oppidum est, habitatores de eorum numero sint, atq; S. Barbaræ domum à quibusdam Humiliatis sororibus prius inhabitatam, postea verò derelictam, eadem de causa per reuerendissimum Franciscum Vimercatum emendam curassent: vt primùm reuerendissimus pater frater Franciscus Lichettus, totius nostri Ordinis olim Generalis Minister illac pertransijt, eum summis precibus rogarunt, quatenus concedere dignaretur, vt præfata S. Barbaræ domus in Minoriticum monasterium suis sumptibus eueheretur. Cuius deniq; consensus vt accessit, & hic conuentus, beatissimo patri Francisco sacratu, intra præfati oppidi moenia nobis prodijt, & 6. fratres eò missi sunt, qui pijs Trecatenfium votis facerēt satis. Contigit autē id circa annum à partu Virgineo 1520.
- B** Quia verò ipse conuentus, licet omni ex parre perfectus, angustijs patet, 6. tantum fratres continet.

De conuentu S. Mariæ de Misericordia Romanengi. Conu. XXXIII.

- C**ONVENTVS hic, beatissimæ virgini Mariæ de Misericordia sacratu, ac Romanengi, quod Insubrum oppidum est, erectus, licet nondum vltimam artificis manum sit expertus, antiquitate tamen minimè caret. Nam quemadmodum ex cuiusdam nobilis Ioannis Baptistæ Cropellij testamento constat, ante annum Dominicæ Incarnationis 1480. construi cœpit. Reliquit siquidem illi moriens præmemoratus nobilis ad eius promotionem, eodem anno 1480. pinguißimam eleemosynam. Præterea eius ecclesia, quæ satis pulchra, satisq; capax est, à reuerendissimo Leonardo Ceua, Bidanensi Episcopo, atq; reuerendissimi Cremonensium Episcopi Suffraganeo 23. mensis Augusti, anno verò Domini 1556. solemniter consecrata extitit. Quicquid verò tum ipsa ecclesia, tum fratrum habitatio continet ædificij, id totum Romanenganæ communitatis, præsertim verò nobilis familiæ Cropellæ sumptibus, constructum asseritur. Numerus deniq; fratrum, hunc locum habitantium, septenarius est.

De conuentu S. Victoris montis Baronum. Conu. XXXIV.

- C**VM quidam homines ligneam Deiparæ Virginis imaginem in quadam oppidi montis Baronum ædícula erectam, atq; ex diui Ambrosij Mediolanensium Episcopi mandato (vt indubia traditio vult) celatam, minus prudenter inde aliò transferre vellent, in cœcitatem inciderunt. Quod cum oppidanis innotuisset, tanta eis ad illam accessit deuotio, vt præfata ædículam, erecta ibi deuotissima Confraternitate, in iustam ecclesiam ex eius Præfulis, cuius ex partes erant, tum quoq; ex Mediolanensium Ducis consensu, euehendam transferendamq; curarint. Quorum deniq; successores, cum nostros fratres maxima prosequerentur beneuolentia, eam adiuncto sibi prius ex communibus facultatibus monasterio 15. continendis fratribus accommo, huius Prouinciæ patribus summo omnium consensu contulere. A quibus postmodum religiosius eiusdem Reformatis tradita est.

De conuentu S. Viridarij Mediolani. XXXV.

- E**T primùm serenissimus Galeatius Maria Sfortia, Mediolanensium Dux, patribus Dominicanis ecclesiam satis augustam ad conciones habendas, sacrasq; fidelium confessiones excipiendas, Mediolani sub nomine Rosæ construendam curauit, per deuotus ac nobilis Ioannes Rodolphus Vicemara, (cuius supra in descriptione conuentus Legnanensis meminimus) qui & eidem Duci familiarissimus erat, tanquàm pius eius æmulator, quandā aliam ecclesiam, sub titulo Viridarij ad nostrorū fratrum vsum ibidem à fundamentis ad apicem vsq; ædificari fecit. Voluitq; illam appellari Viridarium, quòd aliam à Duce ædificatam continere posset, quodq; eodem in loco, vbi & amoenissimum sibi Viridarium fuerat, erecta esset. Cuius proculdubio structura mirabilis

rabilis est. Cùm enim septuaginta passus eius longitudo perficiat, latitudo verò quinquaginta sex, nulli penitus vel columnæ vel trabi innititur, sed septem arcibus tota ipsius concameratio sustentatur. Quo sanè nihil pulchrius videri potest. Deseruiuit autem huiusmodi ecclesia ad conciones quadragesimali tempore à fratribus monasterij sancti Angeli (de quo supra) habendas, atq; ad confessiones à fidelibus ab iisdem excipiendas, à sui fundatione ad hæc vsq; nostra tempora: ita tamen vt vnus vel alter tantum ibi commoraretur. Nam à quatuor cubiculis, siue cellulis nihil aliud sibi hærebat. A paucis tamen annis, nempe ab anno 1585. adeò ex Mediolanensium eleemosynis huiusmodi habitatio dilatata, atq; ipsa ecclesia refarcita, sacellisq; atq; imaginibus ex marmore celatis atq; depictis exornata est, vt & nouiter constructa videatur, & 15. fratres commodè satis præfata habitatio capere possit.

Sequuntur monasteria monialium.

De monasterio S. Claræ Mediolani. Mon. I.

SVRRIGEBANT olim Mediolani iuxta portam nouam bina monialium monasteria, alterum quidem Humiliatarum, alterum verò Augustinenſium. Cùm autem istarum plurimæ Franciscano Ordini summopere afficerentur, atq; in beatæ Virginis Claræ Regulam inhiarent, illarum quadraginta quatuor sumpto de eorum, quorum intererat, consensu, griseo habitu, idest Clarissarum amictu, atq; communi conuentu, interiecto stabili muro, in duos diuiso, in beatæ virginis Claræ Institutum verba fecerunt. Harum itaq; monasterium, quod beatæ Claræ in posterum sacratum euasit, adeò creuit, vt centum moniales sub prima (vt aiunt) Regula degentes, atq; ex eleemosynis & proprio labore, licet pro maiori parte nobiles sint, victitantes, commodè satis capiat. Cùm paucis ante diebus, quàm Franciscus huius nominis primus atq; Gallorum Rex à Caroli V. Imperatoris exercitu non longè à Papiæ in bello caperetur, quidam eius capitaneus gregario milite stipatus hunc locum vi capere intenderet, iamq; arietes eius portæ amouisset, tum eius Abbatisſa, tum quoq; religiosæ sorores, sumptâ cruce, atq; reſerato ostio, sibi ex reuerendiſſ. patris fratris Pauli à Soncino, qui illis fortè aderat, mandato obuiam iuere. Quibus ille viſis statim ex equo ad terram semimortuus corruit, & reliqui milites petita ab eis humiliter venia locoq; intacto abierunt.

De monasterio Iesu ibidem. Mon. II.

CONVIXERANT Mediolani per aliquot annos plures honestæ ac religiosæ virgines sub tertio beatissimi patris Francisci Ordine: cumq; temporis successu ad perfectiorem vitam aspirarent, à Pio II. summo Pontif. vt in secundam beatæ Claræ Regulam transire possent, anno Domini Incarnationis 1459. impetrarunt. Euocatis itaq; ad se ex præcedenti conuentu duabus sororibus, quæ se tum moribus, tum quoq; ritibus Clarissis imbueret, & in secundam Clarissarum Regulam verba fecerunt, & antiquum S. Elisabethæ titulum, quo præſens monasterium, à centum viginti sororibus inhabitatum, olim fuerat insignitum, in sanctæ Mariæ de Iesu nomen commutandum curarunt. Tandem anno 1472. annuente Sixto IV. summo Pont. beatam Claram in omnibus sequi cupientes, primam eius Regulam à se in posterum seruandam susceperunt: sub qua in præſens vsq; perseuerant. Aſſeruatur vtrumq; diplomâ Apostolicum, primum quidem anno Domini 1459. Mantuæ datum, alterum verò Romæ 1472. expeditum, in huius loci cartophilacio. Præſentis monasterij, quod inter celeberrima Mediolanensis vniuersæ ciuitatis loca principem locum obtinet, ecclesia à reuerendiſſ. patre Gulielmo Minoritici Ordinis alumno, ac Sauonensium Episcopo, anno Domini 1498. die verò mensis Februarij 21. consecrata fuit: ac aliquot sanctorum Innocentium, Honorati, Faustini, Iouitæ, & Cordulæ reliquijs: insuper & beatorum patrum Bernardini de Senis, atq; Ioannis Capistrani tuniculis honestatur. Quantæ verò sanctitatis sit sacrum hoc cœnobium preciosa religiosissimarum sororum Modestæ à Soncino, quæ anno Domini 1582. è viuis excessit, Lauræ Felicis de Saulis, quæ carnis ergastulo soluta anno 1585. ad astra migravit, Angelæ Cecilæ de Reinis, atq; Scholasticæ mors facile

A facile indicat. Harum siquidem postrema, soror scilicet Scholastica, plurimis tum in vita, tum quoque in morte miraculis claruisse fertur, ideoque aliud à communi sororum sarcophago sepulchrum, nempe lateralem parietem honoris gratia, assequuta est. Penultima verò, soror videlicet Angela Cecilia, sui obitus diem multò antequàm eueniret præfago prædixit spiritu. Atqui reliquæ, duæ omni virtutum genere præditæ, maximum sui desiderium reliquis morientes reliquere.

De monasterio S. Ursulæ ibidem.

Mon. III.

C V M deuota simul ac nobilis quædam virgo Iacobina propriam domum, erecto ibi oratorio, ecclesiam consecrare, atque ibidem cum honestissimis quatuor foeminis, sub Augustinensium sororum Regula, in posterum victitare, Deoque opt. max. inferuire cuperet, quatenus id sibi liceret, à Roberto Visconte, matricis ecclesiæ Mediolanensis Archipresbytero, cuius tunc ob Archiepiscopi absentiam & partes erant, supplex petijt. Voti igitur compos, anno Domini 1341. effecta, præfatam domum in monasterii formam transferendam curauit, & beati patris Augustini Regulam, post elapsam probationis annum, simul cum sibi adhærentibus socijs, solemniter ac de religioso more professæ est. Cumque temporis successu huiusmodi domus omnimodam minaretur ruinam, atque eius sororibus summa laborantibus inopia, nulla eius refarciendæ spes affulgeret, eius calamitati summopere compatiens pijsissima simul ac diues quædam vidua ex Mediolano oriunda, nomine Catharina, ad eius reedificationem se ex promissione astrinxit, si illius habitatores in primam beatæ virginis Claræ Regulam transire vellēt. Quibus denique annuentibus, atque Innocentio VII. summo Pontifice assensum præbente, & domus pristino nitore restituta fuit, & ipsa vidua simul cum cæteris monialibus in prædictam beatæ virginis Claræ Regulam verba de religioso more fecit: Contigit autem id, anno Pontificatus præfati Innocentij VII. primo, prout ex eius diplomate, in huius loci archiujs asseruato, patet. Remansit nihilominus antiquior huius loci ecclesia, quæ & beato patri Antonio de Padua sacrata erat, sub angustijs. Quamobrem altera multò pulchrior, multoque speciosior à parte domus interiori à deuota quadam foemina, nomine Agnete, ædificata fuit. Atqui serenissima Blancha, Francisci Sfortiæ Mediolanensium Ducis legitima vxor, aliam à parte posteriori, beatæ Ursulæ simul ac vndecim millibus eius socijs dicatam, ex proprijs facultatibus construendam curauit: quarum vtraque consecrata est. Ipsæ verò sorores, quæ frequentius sunt centum numero, relicta postmodum ex apostolica auctoritate prima beatæ virginis Claræ Regula, in secundam transierunt. Est autem hic couentus, qui & ab exteriori ecclesia denominatur, & S. Cordulæ vnus ex socijs sanctæ Ursulæ, & S. Cyriaci Papæ, & aliarum quator sanctarum capitibus exornatur, situs Mediolani, non longè à porta Vercellensi.

De monasterio sancti Bernardini ibidem.

Mon. IV.

H V I V S quoque præsentis monasterij, beato patri Bernardino Mediolani erecti, sorores sub exili numero, ac sub diui patris Augustini Regula, Deo opt. max. inferuire cœperunt. Quibus illustrissima quædam heroina, nomine Floriana Criuella Urbani summi Pontificis soror, plures redditus pluraque bona contulit. Cumque aliqua libertate fruerentur, atque perfectiorem strictioremque vitam omnes simul anhelarent, vt primum beatus pater Bernardinus de Senis Mediolanum, sacras ad populum conciones habiturus, applicuit, eius consilio atque fauore vsæ, Augustinensium Instituto vale dicto, ad primam beatæ virginis Claræ Regulam se transtulerunt, sub qua plurimis annis sanctissimè ac summa cum laude perseuerarunt. Ab aliquibus verò annis priuilegijs ab Urbano summo Pontifice Clarissis ex apostolica auctoritate concessis, ex eadem gaudent. Quæ omnes impræsentiarum centesimum numerum vix perficiunt, cum antiquitus centesimum trigessimum excefferint. Earum couentus, qui & capacissimus est, omnibus suis numeris absoluitur, & vtraque ecclesia, interior scilicet & exterior consecrata habetur. Inter reliquas probatæ vitæ moniales, quæ hoc in ipso loco è viujs excefferunt,

H h

cefferunt,

cefferunt, longè emicuit foror Dorothea Liffonia à Modoëtia, cuius vita adeò Deo opt. **A**
max. grata fuit, vt & miraculis (vt testibus omni exceptione maioribus comprobatur
est) post mortem clarere , & certam fui transitus horam prænosse meruerit . Quo deniq;
tempore hic locus erectus sit, nullo pacto constat .

De monasterio S. Antonij ibidem. Mon. V.

PRÆSENS monasterium, beato patri Antonio sacratū, ac Mediolani iuxta portam Romanam à parte tamen interiori situm, reuerendissimo Antonio Arcimboldo Mediolanensium Archiepiscopo, anno à partu Virgineo 1502. die verò mensis Augusti 27. sub titulo sanctæ Mariæ de Passione initium sumpsit, atq; primò à fororibus Seruitis inhabitatum extitit. Quæ tamen post septendecim annos elapsos, anno scilicet 1519. ex Leonis X. summi Pont. facultate primam beatæ virginis Claræ Regulam, quam & vsq; impræsentiarum, quocunq; redditu à se longè eliminato, mordicus obseruarunt, complexatæ sunt. Earum numerus quadragenarius est, bonus verò odor suauis omnino, atq; optimus. Gaudet hic locus omnibus officinis atq; ædificijs sibi necessarijs, amplissimisq; atq; irriguis hortis, insuper & duplici ecclesiâ, interiori videlicet atq; exteriori: neutra tamen illarum adhuc consecrata est. Exterior interim multò pulchrior, multoq; augustior interiore extitit, aliquotq; sacris sanctarum Constantiæ virginis & martyris, Helenæ Imperatricis, atq; vndecim millium Virginum reliquijs honestatur.

De monasterio S. Apollinaris etiam Mediolani. Mon. VI.

PROFECTO hoc sacrum monasterium, diuo Apollinari Mediolani erectum, situm antiquitatem spectes, primum locum inter huius Prouinciæ reliqua optimo iure obtinet: Nam & centum sorores de secunda (vt aiunt) beatæ virginis Claræ Regula commodissimè continet, & nobilissimis virginibus hospitium præbuit, & ab altera beatæ Agnetis, beatæ scilicet Claræ fororis, sociarum ædificatum extitit. Quod autem hunc sextum locum teneat in causâ est Ordinis confusio in ipsa locorū dispositione ex incuria euenta. Huius conuentus chorus, atq; dormitorium serenissimæ Blanchæ Visconti Sfortiæ debentur: cum liberalibus eius sumptibus ædificata, perfectaq; fuerint. Atqui illustris quædam heroina, ex Triuultiorum familia, eius ecclesiâ, quæ consecrata habetur, cuiusq; consecrationis festum 14. mensis Maij celebratur, anno Domini 1512. elegantissimè depingendam curauit. Sacrosanctæ, quibus præsens honestatur locus, reliquiæ quæ sequuntur sunt. Integrum videlicet S. Faustini corpus, altera ex costis S. Laurentij martyris, articulus alterius ex digitis S. Apollinaris eius patroni, ex eius sanguine, bina capita alterum quidem S. Margaretæ fororiæ S. Ursulæ eiusq; sociæ, alterum verò S. Corbellinæ vtriusq; sodalis, & aliquot ossa, licet minima, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, atq; S. Thomæ Cantuariensis Episcopi & martyris. Sunt & aliæ sanctorum reliquiæ, sed sine titulis, ideoq; eas pertransire decreui.

De monasterio S. Claræ Comi. Mon. VII.

COMVM Galliæ Cispalinæ ciuitatem, (de qua supra) vt Mediolanum rectâ tendant, egressis in ipso suburbio sacrum hoc monasterium occurrit, quod & diuersis Ordinibus, atq; diuersis quoq; patronis subfuit. Primò quidem Humiliatis monialibus, sub diui Petri tutela atq; Humiliatorum patrum cura, paruit: Sed illis perfectionem anhelantibus, atq; diui patris Augustini Institutum complexis, ad Augustinenses, eodè beato Petro eius tutelari, transijt. Deinde verò eius sororibus in eadem perfectione proficientibus, atq; sub Clarissarum habitu beatæ virgiuis Claræ Regulam in posterum seruandam sumentibus, in patrum Franciscanorum, sed Conuentualium, ius, sub beatæ tamen Claræ patrocinio, cessit. Tum demum excellentissimo Ludouico Sfortia Mediolanensium Duce, id, vt sororum votis faceret satis, apud summum Pontificem Alexandrum VI. diligentius procurante, Minoritis Obseruantibus obedientiâ obtulit, promisitq;: quam & impræsentiarū vsq; inuiolatâ præstat. Quantum verò sub ijs patribus profecerit, & ecclesiâ elegantissimè de nouo constructa, & vniuersa eius ædificia à

ruinis

A ruinis vindicata, atq; in multò meliorem formam redacta, & fororum numerus, qui quinquagenarius ad minus ab eo temporis est, testes esse possunt.

De monasterio S. Claræ Nouariæ. Mon. VIII.

S V B F V I T quoq; hoc sacrum monasterium, beatæ Virgini Claræ dicatum, atq; Nouariæ, anno Dominicæ Incarnationis 1467. à fundamentis erectum, diuersorum Ordinum sororibus, atq; diuersis quoq; titulis. Ab eo siquidem anno vsq; ad certum tempus, nobis tamen & scripto & traditione incognitum, Augustinensibus monialibus, sub inuocatione annunciationis beatæ Virginis, subiucuit. Sed illis patrum Confessoriorum penuria, quòd ij Mortario, quoties se se necessitas offerebat, mittendi à superioribus venirent, maximè laborantibus, atq; ad strictiorem vitam aspirantibus, ab eo temporis impræsentiarum vsq; sacris de secūda beatæ Claræ Regula virginibus, eadem virgine Clara eius tutelari, relicto tamen antiquiori Annunciationis titulo nomen dedit. A quo etiam tempore ab earum quadraginta incolitur. Honestatur hic locus ab aliquibus sanctorum reliquijs, duplici maximæ venerationis pignore, beatarum videlicet fororum Claræ, Margarethæ torniellæ, atq; Concordiæ corporibus, honesto loco ibidem sepultis. Quarum vtraq; & summa sanctitate prædita fuit, & miraculorum in vita, tum quoq; in morte claruit.

De monasterio S. Claræ Vercellarum. Mon. IX.

C V M deuota quædā virgo nomine Barbara, atq; patria Mediolanensis, Clarissarum habitū in Mediolanensi diui P. Bernardini monasterio (de quo supra) induisset, atq; illū tum ob grauē quandā infirmitatē, quā adhuc nouitia contraxerat, tū quoq; ob innumeras, quas ab immūdo spiritu patiebatur, tērationes ante voti emissionē dimisisset, Vercellas (quarum supra meminimus) petijt, vbi & plures virgines legere & fuere, atq; honestè sancteq; conuersari docuit: quamobrem & Vercellenſibus gratissima exitit. Cū igitur earum plures eius suāsu mundum, eiusq; pompā aspernantes Christo sponſo sub religioso habitu iungi vellent, illaq; se eis & magistram, & sociam offerret, diui Iacobi ecclesia cum quibusdā domibus sibi contiguis illis in habitationem à pio Vercellenſi ſenatu oblata, collataq; exitit. Quam omnes Clarissarum habitu indutę simul ingressæ, atq; beatæ Claræ Regulam de religioso more ibidem professæ, talem, tantumq; odorē de se dederunt, vt quā plurimas alias virgines ad se traxerint. Cumq; post foelicem præfatæ sororis Barbaræ, quæ & miraculis ante & post mortem claruit, transitum quædam alia religiosissima soror Thadæa ex præfato S. Bernardini conuentu, vt cæteris præferretur, salutisq; viam, per quam ambulabant, foelicius ostenderet, eò adducta esset, fororum numerus tantopere creuit, vt longè habitationem superarit. Quamobrem pijsſimus pariterq; reuerendiſſimus Vrbanus Vercellarum Episcopus Sixto IV. summo Pontifici supplicauit, quatenus eis monasterium S. Gratiani mœnibus Vercellenſibus circumscriptum, quod tunc ad Regulares diui Augustini canonicos attinebat, in habitationem concedere dignaretur. Quo deniq; , diplomate sub datum Romæ, pridie nonas Maij, anno Dominicæ Incarnationis 1480. edito, annuente, præfatus S. Gratiani locus illis traditus fuit: vbi & vsq; in præſens quadraginta Clarissæ sorores sed Vrbanistæ commorantur: Concessit præterea summus idem Pontifex, vt relicto S. Gratiani nomine, præfatum monasterium beatæ Virginis Claræ vocabulo in posterum appellaretur. Hoc tamen, quòd eius ecclesia sit parochialis, qua etiam de causā sacramenta ibidem ab vno ſeculari sacerdote fidelibus ministrantur, minimè seruetur, sed antiquum adhuc titulum sibi apud Vercellenſes retinet.

De monasterio S. Claræ Gatinaræ. Mon. X.

C V M Cisterciensis Ordinis sorores, quæ S. Petri monasterium Lentæ, quod Insurbriæ oppidum est, distatq; ab oppido Gatinara, ad quatuor millia passuum, incolabant, indies magis magisque deficerent, curauit illustrissimus pariter ac reuerendiſſ. Mercurius S. R. E. Cardinalis, ac Gatinarenſium Comes, apud Clementem VII. Pont. max. idq; anno à partu Virgineo 1529. vt huiusmodi fororum conuentu soluto, earū

redditus nouo, à se erigendo Gatinaræ, sub titulo ac secunda beatæ virginis Claræ Regula, monasterio applicarentur, utq; si quæ ex illis residuæ essent moniales ad cœnobiũ A
 construendum transferrentur. Ut igitur primũ summi Pontificis consensus accessit, eiusq; bulla, sub datum Bononiæ eodem anno 1529. mensis verò Septembris vj. cal. expedita fuit, præfatus Cardinalis Mercurius hunc conuentum, beatæ virgini Claræ sacrum, positis sibi quibusdam conditionibus, Gatinaræ à fundamentis erigi fecit, ac pro viribus promouit. Sed ipso immatura morte præuento, ac eius successoribus remissius se circa eius perfectionem habentibus, quod ædificij residuum fuit, id totum ex superuenientium sororum dotibus, atq; alijs elemosynis, earum industria acquisitis, supplementum absolutumq; est. Qua etiam de causa, quodq; præmemoratorum reddituum translatio siue applicatio minimè sequuta fuerit, conditiones ab ipso illustrissimo Cardinali positæ minus obseruantur. Quia verò hic locus plurimis annis imperfectioni subiaceat, B
 nec redditibus abundat, à viginti tantum sororibus, eisq; de secunda beatæ virginis Claræ Regula inhabitatur.

De monasterio S. Claræ Laudæ. Mon. XI.

COHABITARANT olim Laudæ intra sed propè eius muros, honesta quadam in domo beatæ Elisabethæ Hungarorũ Regis filiæ, sorores de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine numero vigintiquinq;. Cumq; ea habitatio, quod humiditatibus, insaluberrimoq; aëri pateret, earum saluti minus faueret, aliam ipsdem muris circumcinctam, multoq; salubriorem, ex facta sibi à Pio I I. Pont. max. facultate, anno Domini 1459. emendam curarunt. Quam & ex eiusdem summi Pastoris auctoritate in monasterium euehentes, nomine S. Claræ appelladam voluere. Ut igitur primũ perfecta, atq; in monasterij formam fuit translata, ad eam se conferentes, secundam beatæ virginis Claræ Regulam, sub Clarissarum habitu, ac relicto Tertio Franciscanarum Ordine, solemniter de religioso more professæ sunt. Creuit autem huiusmodi domus in tantum, licet redditibus careat, ut aliquando centum sorores contineret: modò verò, ex prudenti superiorum decreto, quinquaginta ad summum continet. Harum sororũ vita Laudensibus commendatissima est: cum ad eas suis in necessitatibus aliquid à Deo opt. max. expostulaturi accurrant. Afferuatur deniq; in huius sacræ domus archiuis apostolicum Pij I I. breue (cuius supra meminimus) datum præfato anno 1459. quod & ab his verbis exorditur: Pius seruus seruorum Dei, Sedis apostolicæ gratiosa benignitate &c. Produxit sacra hæc ædes perpetuò sanctissimas sorores: inter quas tamen longè emicuere soror Mansueta, atq; soror Veronica Sommariua. Ista siquidem sæpius D
 cum Christo sponso colloqui meruit: illa verò cum quadam die maximo sumenda eucharistiæ desiderio teneretur, ab Angelo sibi sacra sinaxis ministrata fuit.

De monasterio S. Claræ Mortarij. Mon. XII.

CVM ecclesia, diuo Victori sacra, ac Mortarij, de quo supra, olim erecta, omnimoda cessisset ruinæ, à monialibus monasterij S. Cassiani, ex facta sibi à summo Pontifice Clemente VI. facultate, anno Domini 1430. reædificata, atq; hoc monasterium, quadraginta continendis de secunda beatæ virginis Claræ Regula sororibus omnino accommodum, sibi adiunctum fuit. Quo deniq; pro maiori parte perfecto, adductæ sunt ex Mediolanensi S. Bernardini monasterio tres sorores, quæ aduentantes iuuenulas in E
 omni pietate, atq; honestate instruerent. Longior profectò historia nobis texenda veniret, si sigillatim earum sororum, quæ virtutibus hoc in loco claruere, impræsentiarum referre vellemus. Quamobrem hæc tantum dixisse sufficiat: quod videlicet monasticus rigor, auita disciplina, atq; Regulæ nitor, hoc in cœnobia à sui erectione ad nostra vsq; tempora perseverauerint. Addam quod inter cæteras sorores longè emicuerint soror Cecilia Codognola, soror Hippolyta à Malegnano, & soror Elisabetha, quorum sanctitas summa fuit. Anno verò Dominicæ Incarnationis 1507. diligenti sororum cura, atq; diligentia ædificata fuit & alia ecclesia, beatæ virgini Claræ sacra, & huic monasterio adiuncta, atq; tandem anno Domini 1560. istarum vtraq; S. Victoris scilicet, atq; sanctæ Claræ ecclesia de religioso more consecrata extitit.

A

De Monasterio S. Petri Triuiliij. Mon. XIIII.

EX maxima qua in Clarissarum Ordinem ferebantur deuotione Benedictinæ sorores, monasterij S. Petri Triuiliij, (de quo supra) ab antiquo erecti, accolę, antiquioricarum Regulæ vale dicentes, anno à partu Virgineo 1498. in secundum beatæ virginis Claræ Institutum, earundem Clarissarum habitu indutæ, verba fecerunt: ac tandem anno 1537. tum antiquiorem ecclesiam, tum quoq; quod reliquū erat edificiij, refarciendum, immo potius reedificandum curarunt. Sunt autem omnes simul numeratæ quadraginta quinque.

B

De monasterio S. Claræ Legnani. Mon. XIV.

HOC sacrum monasterium, beatæ virgini Claræ dicatum, ac à quadraginta fororibus de secunda beatę eiusdem virginis Regula inhabitatum, nec non & Legnani (cuius superius mentio facta est) situm, ab illustri pientissimoq; heroë Ioanne Rodolpho Vicemara, simul cum fratrum conuentu ibidem erecto, à fundamentis ad apicem vsq; ædificatum, ac sufficientibus redditibus dotatum fuit. Constituit præterea idem heros Confraternitati Misericordiæ, Mediolani erectæ, relicto sibi ea de causa sufficienti fundo, vt præfatarum sororum quindecim, dum monastico habitu induuntur, ducentos coronatos in dotem erogent, pendantq;: quarum aliqua cū primū decesserit, sibiq; alia subroganda veniat, quæ eadem legatione, atq; eleemosyna gaudeat.

C

De monasterio S. Claræ Abbiatæ. Mon. XV.

CVM quędam Cistercienses moniales, conuentus S. Martini Abbiatę (de quo supra) erecti in quinq; ad decimum tertium numerum redactę essent, cuperentq; ferrenissimi Galeatius Maria Sfortia, eiusq; legitima vxor Bona Maria, Mediolanensium Duces, eas vel aliō translatas, vel Clarissarum Regulę subiectas, Sixto IV. Pont. max. tunc sedenti supplicarunt, vt tanto desiderio per se potiri aliquando possent. Dumq; vigilantissimus Pastor rem maturiori consilio remittit, immatura morte præuentus præfatus Galeatius Maria Dux, è viuis excessit. Exierant præterea tunc temporis ex Cremonensi monasterio triginta quatuor Clarissæ sorores eo fine, vt se, strictioris vitę agendæ ergo, in aliquem alium locum reciperent. Has præfati Duces in prædicto sancti Martini loco collocatas maximè cupiebant. Sed cū negocij expeditio à summo Pontificè longius differretur, conductæ sibi Vigleuani honesta domo, ibidem ad tempus pedem fixerunt: donec videlicet tandem instantibus adhuc præfata Ducissa Bona Maria, ac eius filio Ioāne Galeatio Maria, qui patri in Ducatu successerat, Sixtus IV. quod à se pię petierant, illis concessit. Traditus itaq; fuit præfatus S. Martini conuentus ex apostolica Sixti IV. facultate triginta quatuor illis sororibus, Vigleuani ad tempus agentibus, in perpetuum vsū atq; habitationem: ea tamen lege posita, vt omnes ex tredecim illis Cisterciensibus in Regulam beatę Clarę transeuntes retinere, & alias à se ad alia loca diuertentes ex loci redditibus alere, quoad illis vita comes esset, tenerentur: vtq; suppresso nomine S. Martini, is locus titulo S. Claræ insigniendus in posterum veniret. Adeo enim præfata triginta quatuor sorores illius oppidi, Abbiatæ scilicet virgines, compositis suis moribus, ac sancta conuersatione ad se traxerunt, vt intra breuissimi temporis spatium omnes simul sorores computatæ numerum octogenerium perfecerint. Ex quarum deniq; dotibus, atq; alijs eleemosynis, & noua ecclesia sub titulo sanctæ Claræ, & nouum omnino monasterium, antiquioribus edificijs solo equatis, ædificata fuerunt.

PROVINCIA

P R O V I N C I A

P R I N C I P A T V S .

367

- A** **P**ROVINCIA Principatus, si eius originem altius repetamus, idest si non vt ex se solā, & vt à Prouincia Terræ laboris seiunctam, sed vt illi coniunctam atq; vnitam consideremus, vetustissima est, ac totius nostri Ordinis antiquioribus annumeranda: cū Seraphicum ipsum patrē Franciscum sui institutorem atq; authorem habuerit. In propatulo siquidem est eum plures vtriusq; Prouinciæ conuentus vel proprio suorumq; fratrum labore crexisse, vel à pijs communitatibus, alijsq; benefactoribus, ac sibi mirum in modum addictis erectos, vltroq; oblatos acceptasse, Ordiniq; adiecisse. De quorum numero sunt Carinolensis, Caietanus, atq; plures alij conuentus, de quibus suo loco fusius agemus.
- B** Vtraq; igitur Prouincia in vnum conflata cū latius pateret, vixq; à Prouinciali Ministro, iuxta receptissimum Religionis nostræ morem, visitari posset, quod in causa erat, vt inter fratres plurimæ, eaq; non contemnendæ difficultates orirentur, monasticaq; disciplina pessum iret, consultissimè eius proceribus reliquisq; fratribus id anxius petentibus, à R. P. F. Andrea Insulano, totius nostri Instituti tunc Generali Ministro, anno à salutifera Christi Natiuitate 1544. in duas, Terrę videlicet laboris, ac Principatus diuisa est. Quę tamen, legitimis quibusdam de causis, ex eorundem patrum ac fratrum voto post aliquantulum temporis, iterum vnite, anno ab eadem sacrosancta Natiuitate 1576. præfatis causis cessantibus, denuò sub iisdem omnino nominibus in prouinciali quodam Capitulo Neapoli celebrato, omnibus patribus in antiquam sententiam iteratò coeuntibus, à R. P. F. Christophoro à Capitefontium, totius etiam seraphici Ordinis Generali Ministro, ac prædecessore nostro, separatę sunt. Et ab eo temporis quęlibet istarum proprio Prouinciali Ministro, peculiaribusq; Diffinitoribus vtitur, maximeq; huiusmodi diuisione gaudet, vnde & nos de ipsa benè sperare facit. Quia verò Principatus Prouincia (de qua impræsentiarum) Amalpham, Picentium ciuitatem, in qua S. Andreæ Apostoli corpus, atq; Salernum, vbi etiam S. Matthei Apostoli corpus sepultri sunt, suis finibus circumscribit, eam sacris præfatis Apostolorum imaginibus insigniendam curauimus. Cuius maius sigillum præfatos quoque
- D** Apostolos supra quoddam sepulchrum stantes, seq; mutuò respicientes, atq; à tredecim Seraphin circumdatos, nec non & sequentes literas: SIGILLVM. MAIVS: PROVINCIAE: PRINCIPATVS: sphericè papyro inducit. Constat deniq; vniuersa hæc Prouincia ex 25. fratrum conuentibus, quorum princeps est is qui Neapoli, sub xenodochioli nomine, subsistit, atq; ex 3. sancti monialium monasterijs.

De conuentu S. Joachimi, siue Xenodochioli Neapolis. Conu. I.

QVI leges huius loci, oblationem atq; acceptionem concernentes, tum à fundatore, tum quoq; a supremo Minoritici Ordinis Prælato præfixas, curiosus scire voluerit, patris Guardiani cubiculum petat, obedientialesq; literas R. P. F. Ioannis Calui, tūc vniuersi Franciscani Ordinis Generalis Ministri, ibidem asseruatas eadem curiositate perlegat, & sibi satisfactum esse intelliget: quas ego, quod parū ad rem pertineant, sciens prætermisisti. Ex huiusmodi tamen obedientialibus literis, atq; ex apostolico quodam breui Pauli I I I. Pont. max. dato Romæ 20. Februarij, anno verò à Christo Seruatore nato 1542. sibiq; adiuncto, constat huius conuentus ecclesiam, quæ & trinomia est: cū à summo ipso Pontifice Dei genitricis Marię de Compassione, ab alijs sancti Joachimi; ab alijs verò, & communis Xenodochioli (vulgò Spedaleto) titulo insigniatur, ab illustri Ioanna Castriota, simul cum adiuncto monasterio, maiori ex parte, circa præfata tempora, erectam fuisse. Quam denique fratres, ex diuersis elemosynis

mosynis, summa diligentia acquisitis, paulatim ad optatum finem perduxerunt: Idipsum Deo fauente aliquando & conuentui præstituri: licet enim is ex parte, atq; iuxta A
priscorum patrum mentem quandoq; perfectus fuerit, si tamen 40. fratribus eius accolis consultum cupiat, nondum vltimam artificis manum expertus est, eaq; de causa adhuc sub latomis, cæmentarijs, atq; fabris lignarijs constitutus, indies aliquid accrementi recipit. Nec ideo, quicquid ad fratrum promotionem attinet, interim præmittitur: cum bini lectores in singulis prouincialibus Capitulis ex patrum dispositione constituantur, quorum alter Philosophiam, alter verò sacram Theologiam 12. studentibus legat. Clauditur autem hic locus muro nobilissimæ ciuitatis Neapolitanæ, impendetq; A
ex altera parte viæ Cathalanæ, sed ex altera Regiam viam, quæ à nobili S. Mariæ Nouæ conuentu, à quo vix 40. passibus distat, ad inexpugnabile castrum nouum per B. Virginis Coronatæ templum ducit, rectà prospicit. B

De conuentu S. Francisci Sarni. Conu. II.

GRAVISSIMIS causis permotus Pius V. Pont. max. atq; à Sarnensi senatu sollicitatus, edito apostolico breui, sub datum Romæ 24. Nouembris, anno Domini 1570. Pontificatus verò sui anno v. P. F. Stephano à Molina commisit, quatenus hunc conuentum B. P. Francisco sacrum, atq; sumptibus Sarnensium, intra Sarnum I
Campaniæ ciuitatē erectū, inde Franciscanis Conuētualibus eius accolis aliò translatis, Minoritis Ordinis eiusdem Obseruantibus submitteret, atq; Prouinciæ Terræ laboris adijceret. Qui dicto Pontificis audiens, quicquid sibi impositum fuerat, strenuè sequenti anno ab huiusmodi commissione, exequutioni mandauit. Subest igitur hic locus, quem C
frequentius 14. fratres inhabitāt, Regulari Obseruantie ab anno Domini 1571. sed quo certo tempore constructus sit, vel quem sui authorem habuerit, deficientibus scripturis, nullo pacto constat. Eius tamen antiquitas facillimè ex structura coniectatur. Sunt quoq; in huiusmet loci sacrario binæ cruces, quarum altera Terræ sanctæ lapidibus, altera verò minutulis SS. reliquijs refera est, quæ tamen, oblitteratis præ antiquitate inscriptionibus, quorum sint minimè produnt.

De conuentu S. Francisci Stabiarum. Conu. III.

STABIARVM Campaniæ oppidi (vulgò Castell' à mare) calamitates atq; miseriae quis referre valeat? Cum primò à Sylla sociali bello deletum, ac postea à Campanis reedificatum, secundò à Gallis sub Carolo VIII. Francorum Rege direptum, ac tum demum tertio, quarto, atq; etiam quinto, ab immanissimis Turcis expoliatum, D
exustumq; fuerit. Nec mirum sanè cum, ad Mediterranei maris litus situm, pyratarum insultibus opportunè pateat. Quòd & in causa est, vt absumptis incendio omnibus scripturis, nihil certi de eius conuentus fundatione, qui sub titulo B. P. Francisci eiusdem oppidi muris clauditur, quiq; eandem prorsus cum illo fortunam expertus est, inuestigare potuerimus: eius tamen vetustas ex antiquiori ædificio satis constat. Redditurus verò de eius fundatore rationem intrepidè (licet nec scripto, nec traditione liqueat) dicere ausim, idq; ex Stabianorum in nos beneuolentia, ipsum communibus eorundem sumptibus, non semel, neq; secundò tantum, sed & quartò post primam constructionem reparatum, siue potius reedificatum fuisse. Quorum etiam pijs elemosynis commodè satis sustentantur pater quidam sacræ Theologiæ prælector, ac 8. eius discipuli, E
nec non & pater loci Guardianus cum vno vel altero fratre.

De conuentu S. Mariæ à Chiaia Vici. Conu. IV.

NON mirum quòd conuentus hic B. Dei genitrici Mariæ sacer, atq; ex publicis Vicensium facultatibus sesquimillari ab eorum communi ciuitate Vico constructus, 6. tantum fratres contineat, cum anno Dominicæ Incarnationis 1574. ex summi Pontificis Gregorij XIII. facultate, primùm à fundamētis erigi cœperit. Ea est tamen præfatorum Vicensium, atq; conuicinarum tum ad locum, tum quoq; ad seraphicum Ordinem deuotio, vt nos de eius promotione optimè sperare iubeat. Præfatæ concessio- nis apostolicum breue penes ipsos fratres inuenitur.

A *De conuentu S. Francisci Aierola. Conu. V.*

NON multò melioris conditionis est hic conuentus, Seraphico patri Francisco dicatus, ac ad tertium milliare ab Amalfa, Picentina ciuitate, sed ab Aierola oppido ad vnum tantum cum dimidio, in Cospitis editi montis decliui, sed supra prominentem saxum erectus, à præcedenti: cum & ipse Turcicam rabiem aliquando expertus, incendium quoq; perpeffus sit. Quamobrem quicquid scripturarum continebat, vorax flamma absumpsit, & nos, si aliquid certi de eius antiquitate, & origine asserere præsumpserimus, hallucinari oportebit. Fuit tamen ab Aierolana communitate pro modulo reparatus, vnde & commodè satis 9. fratres continere valet: quibus necessariorum acquisitio ob montis, viarumq; tum accliuatatem, tum quoq; asperitatem, bestiis eò accedere ea propter non valentibus, difficillima est. Ad iactum lapidis ab hoc loco inuisere licet speluncam, in qua Sixtus I V. Pont. max. in minoribus constitutus, suarum persequutionum tempore delituit: quæ impresentiarum vsq; Sixti spelunca à conuicinis populis nuncupatur.

De conuentu S. Francisci Maioris. Conu. VI.

EANDEM prorsus cum duobus præcedentibus locis fortunam expertus est & hic conuentus, in honorem beati patris Francisci, non procul ab oppido Maioris (vulgò terra di Maiori) Amalfetanæ diocesis, in litore maris erectus, cum & ipse quoq; tyrannicam Turcarum manum senserit, & ab ijs incensus omnium tum bonorum, tum quoq; scripturarum rapinam perpeffus sit. Quo factum est, vt quicquid memorabile in eo acciderit, nos omnino lateat. Fuit tamen, post acceptam huiusmodi calamitatem, à Maiorensibus refarcitus reparatusq; à quorum etiam prædecessoribus, anno Domini 1405. à fundamentis creditur ædificatus. Inhabatur deniq; à 12. fratribus, eiusq; templum, quod satis augustum, satisq; pulchrum est tum Maiorensibus, tum quoq; conuicinis populis commendatissimum est.

De conuentu S. Francisci Tramonti. Conu. VII.

OB eam, qua in Franciscanam familiam ferebatur, deuotionem, moriens pijsissimus Matheus Angelus propriam domum omnesq; quas possidebat, facultates, ex testamento nostris fratribus, ea posita lege, reliquit, vt ex eis conuentum, diuo Francisco sacrum, inter medios fines Tramontanos, siue pagorum eius patriæ, quæ intra montes (vulgò Tramonti) nuncupatur, sibi ædificarent, inibiq; commorarentur, quod & illi, impetrata tamen prius à Sixto IV. Pont. max. facultate, vt ex apostolico eius breui, quod penes se pater istius loci Guardianus habet, satis patet, anno salutis humanæ 1474. quàm diligentissimè præstiterunt. Vnde & 12. fratribus ab eo temporis ad nutum deseruit.

E *De conuentu S. Francisci propè Cauam. Conu. VIII.*

VICINIORES pagi eius ciuitatis, quæ vulgò Caua appellatur, conciliatio sibi prius assensu, atq; fauore Alexandri VI. Pont. max. ne spiritali auxilio in occurrentibus necessitatibus destituerentur, hunc conuentum in honorem B. Francisci, ex communibus facultatibus in medium congeffis, circa annum Dominicæ Incarnationis 1500. in suis confinibus, satis eleganter ædificari curarunt: quem frequentius 25. fratres inhabitant: Quorum alter iunioribus sacerdotibus Philosophiam, alter verò sacram Theologiam prælegit. Apostolicum Alexandri VI. breue quicumq; legere desiderat, cuiusdam Ferratis siue Ferdinandi Monachæ, publici Notarij Cauensis curiæ, archiuum petat, suisq; votis factum satis experietur. Dum huius sacræ ædis fundamenta ef-

foderentur,

foderentur, ænea quædam D. Francisci imago casu à fossoribus inuenta est: quod fun- A
datores miraculo (vñ par erat) ascribentes voluerunt, vt eidem omnino dicaretur.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis propè Septempedam. Conu. I X.

P R Æ C E D E N T I V M pagorum pietatem imitati ij populi, qui Septempedam, siue sancti Seuerini patriam incolunt, consimilem conuentum, inter medios ip-
forum fines, SS. Trinitati sacrum, ex communibus quoq; facultatibus construi cura-
runt. Sed quo certo tempore id acciderit, absumptis igne scripturis, vniuersoq; ædi-
ficio sibi cedente, minimè inuestigari potuit. Nec ideo piæ illæ communitates de an-
tiqua suorum prædecessorum pietate vel latum vnguis remiserunt: quinimmo pijs eo-
rum vestigijs hærentes, templum multò augustius, multoq; elegantius reedificauerunt, B
singulariq; hoc priuilegio à Gregorio XIII. summo Pontifice donari curarunt, vt vide-
licet per Missarum sacrificium fidelium animæ, in altero eius altari, à purgatorii pœ-
nis liberetur. Quod verò reliquum est ædificij, parùm à perfectione abest, interimq; 20.
fratres commodissimè continet.

De conuentu S. Nicolai de Palma Salerni. Conu. X.

E X apostolico quodam Gregorij summi Pontificis breui facilè edocemur, hunc
conuentum, diuo Nicolao de Palma sacratum, ac intra Salernitanæ ciuitatis mu-
ros in loco accliuiori situm, quem 25. fratres inhabitant, antiquitus ad monachos Be-
nedictinos pertinuisse, atq; ab ipsis ad Franciscanos fratres, ex præfati Papæ Gregorij fa- C
cultate, ad serenissimæ cuiusdam Margaretæ, Hierosolymorum ac vtriusq; Siciliae Re-
ginæ instantiam, facta, deuolutum fuisse. Sed quo id euenerit æuo, cuiusq; sumptibus
ædificatus fuerit, vel quotus is Gregorius extiterit, præfatum breue penitus reticet:
nihilq; aliud à præcedentibus, & ab eo quod Caietæ, nulla interim siue diei siue anni
suæ expeditionis facta mentione, datum sit, nobis indicant.

*De conuentu sanctæ Mariæ de Pace apud Montemcoruinum.
Conu. XI.*

C V M olim omnes in gyro pagi eius patriæ, quæ Monscoruinus nuncupatur, D
maximè inter sese dissiderent, maximasq; fouerent inimicitias, ac horribilia ho-
micidia in inuicem exercerent, adeoq; sæuient, vt publicæ humanæ occisorum earnes
in macello venirent, cogerenturq; ab occisoribus interfectorum consanguinei eas ma-
gno pretio emere, quidam probatæ vitæ, Franciscanæq; familiæ alumnus, miseras eo-
rum vices maximè dolens tum sacris concionibus, tum quoq; pijs, atq; familiari-
bus adhortationibus, omnibus simul suasit, vt si miserandam huiusmodi calamitatem,
horrendumq; facinus, ac omnino execrabile, à se longè explosum vellent, gloriosè Vir-
gini Mariæ de Pace templum, simul atq; conuentum eodem in loco, in quo abomi-
nabile huiusmodi macellum substitit, ex communibus facultatibus erigerent. Cuius
sanis consilijs cum primùm illi, anno Domini 1519. annuissent, à tanta lue liberati
sunt. Ex hac Montecoruini patria genus, originemq; duxit beatus pater, ac Christi E
martyr, Nicolaus à Montecoruino, qui pro sui reparationis nomine, & fide defen-
dendam proprium sanguinem gloriosè fudit. Qui eius vitam, & agonem nosse deside-
ret, librum, cui Firmamentum trium Ordinum titulus est, consulat. Inhabatur vt plu-
rimùm locus hic à 16. fratribus.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis Eboli. Conu. XII.

C O N C E P T A M à multis annis Ebolenfium de Obseruante Franciscano Ordine
deuotionem mirum in modum, vltimis his diebus, adauxit beati patris Antonij
de Padua venerabilis imago ibidem erecta, quæ plurimis coruscat miraculis, atq; in
causa

A causa est, ut hic conuentus, sanctissimæ Trinitati sacer, ex publicis sumptibus ab iisdem, ex Innocentij tamen VIII. Pont. max. facultate, anno à mundi redemptione 1490. prope Ebolitanæ vrbis mœnia erectus, eorundem munificentia sustentetur, & quoties id necessitas exigere videatur, reparetur. Conuiuunt igitur satis commodè hoc in loco 12. fratres, penesq; se apostolicum præfati Innocentij Papæ VIII. breue, loci ædificationem concernens, atq; alia duo itidem apostolica breuia, alterum Iulij II. alterum verò Leonis X. Pontificum maximorum, quibus à quarta funerali parochis pendenda immunes redduntur, diligentius custodiunt.

De conuentu B. Mariæ de Auiliano Campania. Conu. XIII.

B TRANSMIGRAUIT olim deuotissima quædam Dei genitricis Mariæ imago ab Auiliano, Lucaniæ (vulgò Basilicata) oppido, à quo & cognomen sibi accessit, Campaniam, quæ antiqua satis ciuitas est, eamq; Campani ciues peculiari cultu prosequuntur, eodem prorsus in loco, in quo substiterat, vnico nempè milliari à mœnibus hunc conuentum simul & ecclesiam, in eiusdem sacrosanctæ Virginis honorem, ex proprijs facultatibus erigendum, perficiendumq; curarunt: quem duodecim fratres frequentius inhabitant. Viam vniuersæ carnis ingressus fuit hoc in loco venerabilis, maximæq; perfectionis pater Damianus à Campania, qui & alijs, quamdiù vixit, benè viuendi norma factus est, & certissimum sui obitus diem confratribus multò ante prædixit: quapropter cum coelicolis beari existimatur.

C *De conuentu S. Mariæ de Paradiso Oliueti. Conu. XIV.*

S V MPSIT primò exordium conuentus hic, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Paradiso sacer, atq; Oliueti, quod Compfanæ dioecesis oppidum est, situs, anno à Christo Seruatore nato 1500. idq; communibus Oliuetanorum sumptibus, atq; ex facultate Alexandri VI. Pont. max. cuius apostolicum breue, ea de re datum, apud duodecim fratres eius accolæ curiosè asseruatur. Gaudet sacra hæc ædes plurimis sanctorum reliquijs, & primò quidem corpore sancti Maccharij Abbatis, nucea arca in sacristia recluso, ad quod plurimi ab immundis spiritibus miserè vexati atq; afflicti liberantur: deinde verò particula quadam sanctissimæ crucis Christi: & ossibus sanctorum Petri, Pauli, atq; Andreæ Apostolorum, Lucæ Euangelistæ, Laurentij martyris, sanctorum **D** Innocentij, Hieronymi eximij Doctoris, Zachariæ patris Ioannis Baptistæ, Cosmæ & Damiani martyrum, Herculani, & septuaginta martyrum, atq; sanctarum Mariæ Magdalene, Annæ matris Deiparæ Virginis, Agnetis, atq; Potentianæ virginum & martyrum: item plurimis reliquijs Terræ sanctæ, atq; eius crucis in qua diutis Andreas Apostolus affixus gloriosam mortem obiit: quarum causa plura hoc in ipso loco miracula contingunt, prout vota & tabellæ parietibus affixæ, parentissimè testantur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Boccini. Conu. XV.

L I C E T fratres plurimis affligerentur incommodis, conuentusq; sancti Mauri habitatio, tum ob pagorum distantiam, tum quoq; ob fluuiorum inundationes, quos sæpe sæpius, si tamen occurrentibus necessitatibus consultum cuperent, non absq; præsentissimo vitæ discrimine superare cogeantur, omnino sibi esset onerosa, nihilominus tamen, quòd à Seraphico patre Francisco acceptus, maioriq; ex parte constructus, quodq; ea propter in maxima esset apud sæculares æstimatione, eum à sui origine, ad annum vsq; Dominicæ Incarnationis 1500. sibi retinendum putarunt: quo deniq; , refrigerante fidelium charitate, emergentibusq; indies nouis difficultatibus, ad hunc conuentum, ex apostolica auctoritate, in honorem sanctissimæ Dei genitricis Mariæ de Gratijs, à pientissima Boccinensi communitate, non procul ab eius oppido Boccino, sibi de nouo paratum, adamussimq; ædificatum, relicto, transmigrare coacti sunt. Huius itaq; loci habitatores denarium numerum perficiunt, & à quarta quoque funerali

rali curatis pendenda, ex quodam Leonis X. Pont. max. apostolico breui, quemadmodum & Ebolitani fratres, immunes redduntur. A

De conuentu S. Antonij de Padua Polæ. Conu. XVI.

SANE nisi nobis liber quidam manu scriptus, cui memorabilia quæq; occurrentia, vt ad posterum transmitti valeant, consultissimè à Polano senatu committuntur, opportunè adfuisse, istius quoq; conuentus, qui in honorem beati patris Antonij de Padua, anno à partu Virgineo 1541. ex publicis Polanæ ciuitatis sumptibus, non longè ab eius muris construi cœpit, ac non ita post multum temporis absolutus est, quemadmodum & plurium aliorum præcedentium, originem, atq; antiquitatem (tanta fuit nostrorum fratrum incuria atq; negligentia) penitus ignorassemus. Commorantur B deniq; hoc in loco 11. & aliquando 12. fratres.

De conuentu S. Francisci Padulæ. Conu. XVII.

EX T A T apud patres oppidi Padulæ Cartusianos liber quidam manu scriptus, ecclesiæ S. Laurentij ibidem erectæ constructionem concernens, quo liquidò constat, hunc conuentum, beatissimo patri Francisco sacrum, atq; non ita longè à præfato oppido Padula constructum, sui fundatorem authoremq; habuisse illustrissimum Ioannem Thomam Sanseuerinum, Marsicanorum Comitem, ac Padulensium Dominum anno à salutifera Christi natiuitate 1380. cuius profectò in Franciscanam Religionem deuotio incredibilis fuit. Huius loci ecclesia, tum ob candidos eius habitatorum, qui numero sunt 12. mores, tum ob bina sacella ibidem erecta, quorum alterum Assumptioni C virginis gloriosæ Mariæ, alterum verò Gratijs eiusdem, atq; beneficijs sacratum euasit, tum Padulans, tum quoq; eorum vicinis commendatissima est.

De conuentu Pietatis Diani. Conu. XVIII.

ILLVSTRISSIMIS pariterq; pientissimis heroibus Roberto Sanseuerino Salernitanorum Principi, atq; sancti Seuerini Comitissæ eius matri Franciscanum conuentum Diani, quod suæ ditionis oppidum erat, ædificare cupientibus, pro voto adfuerit Benedictinæ quædam moniales, quæ proprium monasterium, Pietati sacrum, ac Dianensibus muris cinctum, vndiq; ruinam minitans, sibi anno Domini 1474. reliquentes, aliò migrarunt. Quod tamen præfati Principes, ex apostolica Sixti IV. Pont. max. sibi facta facultate, acceptantes, omninoq; ex domesticis facultatibus prius reficientes, aliquantulumq; ampliantes, 14. nostræ Religionis fratribus, sub eodem prorsus Pietatis titulo, inhabitandum contulere. Præfatum Sixti Papæ IV. breue, simul atq; aliæ quædam apostolicæ literæ tum Leonis X. quibus fratres ab omni sæcularium Prælatorum vexatione redimuntur, tum eiusdem Sixti IV. quibus hanc sacram ædem in festo Natiuitatis gloriosæ virginis Mariæ visitantibus, dummodò per sacramentalem confessionem commissa peccata absterferint, plenaria indulgentia, conceditur, tum quoq; Iulij I I. summorum Pontificum, quibus Minoritæ Obseruantes à quarta funerali exoluenda eximuntur, in patris Guardiani cubiculo diligentius asseruantur. E

De conuentu S. Antonij de Padua Laurini. Conu. XIX.

CV M primùm apostolica Gregorij XIII. Pont. max. auctoritas, cuius breue in cubiculo patris Guardiani asseruatur, tum Illustrissimo Ioanni Antonio Carrafæ oppidi Lauretini Domino temporali, tum quoq; Laurinensi communitati, 3. Februarij, anno verò à mundi redemptione 1579. aspirasset, ambo simul, collatis pro rata in medium necessarijs sumptibus, hanc sacram ædem in honorem beati patris Antonij de Padua, ad 500. passus à præfato communi oppido, ædificandam curarunt. Quam tamen,

A men, quòd nondum vltimam artificis manum experta sit, 9. tantùm fratres inhabitant, plures aliquando Deo auspice inhabitaturi.

De conuentu S. Francisci Joy. Conu. XX.

A NNVENTE Paulo II. Pont. max. conuentus hic Seraphico patri Francisco, ex communibns Ioienſium facultatibus, non procul ab eorum communi oppido Ioio, (vulgò Loioio) circa annum à lætabunda Chriſti natiuitate 1466. erectus, ſacra- tusq; fuit: quem 12. fratres frequentius inhabitant. Huiusmodi verò apoſtolicae conſeſſionis breue alteri Sixti IV. quo cauetur, ne Franciſcani profeſſi ad aliam Reli- gionem admittantur, & alteri eiufdem, quo Franciſcanæ paupertatis forma exponitur, atq; alijs duobus eiufdem quoq; Sixti IV. ſed parum ad rem noſtram pertinentibus, in- **B** ſuper & alij Leonis X. ſummorum Pontificum, quo Franciſcanæ Religioni vniuerſæ gratiæ atq; indulgentiæ, patribus in monte Carmelo degentibus à ſummis Pontificibus max. conſeſſæ, communicantur, adiunctum, in cubiculo patris Guardiani huius loci ſi- deliſſimè cuſtoditur.

De conuentu S. Francisci Peſciotta. Conu. XXI.

L ICET nullum aliud eximię ſanctitatis, atq; in Chriſti ſeruos pietatis illuſtriſſi- mę Ioannæ Aragonæ, ab huius conuentus erectione, qui non procul à Peſciotta oppido, cuius & ipſa temporalis Domina fuit, in honorem ſanctiſſimi patris Fran- ciſci erectus, certò certius ab ea, anno Domini 1522. ædificatus aſſeritur, nobis **C** ſuppeteret teſtimonium, ſatis proſectò eſſet, vt illam verè piam, vereq; Chriſto cha- ram prædicaremus: Sed tot alia ab eo ſuccurrunt, vt id admirationem nos omnino inducant: præcipuè verò illud, quod Peſciottanis familiariſſimum, indubiumq; eſt. Dum enim immanis Turcarum ferocitas crudelius in huius oppidi Peſciot- tæ accolas, domos, atq; etiam templa deſæuaret, aliquotq; Turcæ hanc ſacram ædem, quam & omnino ſpoliarunt, ingreſſi, eius venerabile corpus honeſta arca recluſum, quod vſque in præſens integrum perſeuerat, detexiſſent, aliquidq; ludibrii ſibi meditarentur, tantus eos terror, pauorq; inuaſit, vt illud intactum omnino, licèt denudatum, relinquere coacti ſint. A quo etiam tempore tum apud Peſciottanos, tum quoq; apud quosq; alios in maxima veneratione eſt. Ex hoc quoq; oppido oriundus fuit conſimilis ſanctitatis pater Franciſcus à Peſciotta Franciſcanus, qui dum ex Hiero- **D** ſolymis rediret, nautis eius naui, qua vehebatur, naufragium, antequam tempeſtas exoriretur, cœlo adhuc ſereno, prædixit, eosq; bono animo eſſe iuſſit, quandoqui- dem ſolus ipſe periclitaturus eſſet: quod & rei euentus comprobauit: Nam non ita poſt multum temporis, poſtquàm diligentiffimè fratri ſibi ſocio omnes exceſſus in confeſ- ſione detexiſſet, ſuperueniente maxima tempeſtate, nauiq; ad litus allifa, atq; cæteris omnibus periculum euadentibus, ſolus ipſe periijt. Quem tamen mortuum, ſed flexis genibus, manibusq; complicatis ad orantis modum, iuxta litus reliqui naufragantes inuenerunt, optimoq; loco recondi curarunt. Commorantur deniq; hoc in loco de- cem fratres.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Laſaroli. Conu. XXII.

E CVM illuſtriſſ. Ioannes Franciſcus Pudericus morti propinquus hæredibus ſuis, vt ex annuis obueniētis hæreditatis redditibus Franciſcanū conuentū, ſimul atq; ec- cleſiā ſibi contiguā, Annunciationi glorioliſſimæ virginis Mariæ ſacram, propè mariti- mum litus, in loco, qui Laſarolus nuncupatur, conſtruerent ex teſtamento præcepiſ- ſet, pij ſucceſſores, poſt aditam hæreditatem, hoc monaſterium in loco ſibi præſcri- pto, ex Iulij III. Pont. max. auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1560. ſibi fa- cta, omnino iuxta teſtatoris voluntatem conſtruendum curarunt, ac 9. fratribus inha- bitandum tradiderunt: qui apoſtolicum conſeſſionis breue penes ſe quàm diligentif- ſimè cuſtodiant. Nec miraculo caret: quòd cùm, inter ædificandam huius conuentus Ii eccleſiam,

ecclesiam, præcipuus eius architectus iuxta maritimum litus à Turcicis pyratibus capere-
retur, se seq; Virgini gloriosæ huius loci commendasset, statim ut à classis Præfecto
visus est, præter illius gentis morem atq; immanitatem, ob Dei amorem gratis fue-
rit libertate donatus, atq; illæsus omnino ad propria remissus.

De conuentu S. Francisci Cilenti. Conu. XXIII.

CONVENTVS hic, beatissimo patri Frâncisco sacer, ac inter medios pagos eius
patriæ, quæ Cilentum dicitur, opera atq; sumptibus eorundem constructus,
quemadmodum ex eius structura, ac ex vetustissimis quibusdam scripturis constat, à
beato patre Bernardino de Senis primò admissus, atq; circa annum Domini 1417. oc-
cupatus fuit: in quo vitam ducunt Minoriticam 12. fratres Obseruantes; sequentesq;
venerandæ reliquiæ, videlicet pars ligni sanctissimæ crucis Seruatoris Christi, frag-
mentulum columnæ ad quam alligatus, flagellatusq; fuit idem Dominus, & ossium
particulæ sanctæ Catharinæ virginis & martyris, cum quibusdam etiam alijs Terræ
sanctæ reliquijs, sollicitè asservantur.

De conuentu S. Francisci Altauilla. Conu. XXIV.

PROFECTO nisi insignia parietibus ecclesiæ impressa, ac lapis cuidam forni-
ci eiusdem appositus nos fallant, quandoquidem nulla neq; traditio, neq; etiam
scriptura suppetit, conuentus hic ac eius ecclesia, Seraphico patri Francisco sacra, ad
mille passus ab oppido Altauilla distantes, à spectabilibus Cardouiana, atq; Sanseue-
rina familijs, circa annum à partu Virgineo 1435. constructæ fuerunt. Nam præfata
insignia vtriusq; prosapiæ stemmata præferunt. Quicquid tamen sit, cum nihil aliud
liquidò constet, à 12. fratribus frequentius inhabitatur.

De conuentu S. Francisci Castellutij. Conu. XXV.

EX apostolica auctoritate ab Eugenio IV. Pont. max. beato patri Ioanni Capistra-
no facta, (cuius superius aliquoties meminimus) hunc conuentum in honorem Se-
raphici patris Francisci, communibus oppidi Castellutij sumptibus, non procul à præ-
fati oppidi vallo ædificandum acceptauit, cæterisq; patrum Obseruantum locis, circa
annum salutis humanæ 1444. adiecit venerabilis pater frater Bernardinus à Salerno.
Quem postea omni ex parte perfectum duodecim fratres frequentius incoluerunt.
Si cui forrè erga huiuscemodi Eugénianæ concessionis veritatē scrupulus aliquis obo-
riatur, huius loci archium consulat, apostolicumq; ipsius breue attentè legat, & eum
à se statim euulsum experietur. Commendatissimam reddunt hanc sacram ædem ve-
nerabilia quædam ossa sanctorum Ioannis Baptistæ, Pauli Apostoli, Stephani protho-
martyris, atq; Georgij, & Petri martyrum, necnō & quidam lapides ex Terra san-
cta allati.

Sequuntur monasteria monialium.

De monasterio B. Mariæ de Pietate Maioris. Mon. I.

PROVINCIA hæc (ut præfati sumus) tria sanctimonialium monasteria comple-
ctitur, quorum primum Maioris, (de quo impræsentiarum) alterum Salerni, tertiū
verò & vltimū Ioiij surrigit. Sed præsens, quod quadraginta sororibus Tertiarijs siue de
Tertio Seraphici patris Francisci Ordine deseruit, ac gloriosissimæ virgini Mariæ de Pie-
tate sacratum est, muris oppidi Maioris cingitur, peculiaribusq; sumptibus peritissimi
Medici ac eximij Doctoris Lucæ Straiuani ex testamento legatis, ædificatum fuit: in quo
singulari pietate, ac elegantissimis moribus claruit soror Anna Mariconna omnium
huius loci sororum antesignana ac primigenia.

A

De monasterio Tertiariarum Salerni. Mon. II.

SVBIACET quoq; curæ huius Prouinciæ Ministri monasterium Tertiariarum sororum Franciscanarum Salerni erectum, in quo sub Tertio seraphici patris Ordine diuinis incumbunt laudibus 30. sacræ virgines, nobiles tamen: Nam ea est istius loci inuiolabilis lex, vt nulla penitus ad habitum, & communem cum alijs professionem, nisi nobilis, admittatur. Quis autem huiusce legis conditor, vel ipsius conuentus fundator extiterit, vel à quo tempore id opus consurrexerit, direptis, laceratis, atque exustis à truculento Turca, omnibus scripturis in Salernitana illa deploranda expugnatione, nullatenus constat.

B

Sunt quoque Salerni tria alia monialium monasteria, quorum duo Clarissis, sed Urbanistis, ac loci Episcopo subactis, deseruiunt: sed tertium, quod olim à Franciscanis sororibus Tertiarijs habitatum fuit, modò Dominicanis monialibus paret; & licet Episcopo subiaceat, eius tamen sorores, ex eiusdem reuerendissimi Episcopi licentia, nostri Ordinis confessorium habent.

De monasterio S. Iacobi Iolij. Mon. III.

HOC deniq; sacrum, ac vltimum huius Prouinciæ monasterium, quod viginti Tertiariæ sorores Franciscanæ inhabitant ab illustrissimo Berlingerio Carrafa opidorum Laurini, atq; Iolij temporali Domino, in honorem diui Iacobi Apostoli, non ita ante multos annos, ex domesticis facultatibus, ad apicem vsq; ædificatum extitit.

P R O V I N C I A

SEPTEM MARTYRVM.

377

A **N**ON vna tantum aut altera causa fuit, quæ me ad antiquiorem Calabriae Prouinciam diuidendam impulit, sed plures. Cum enim ea regio, Calabria scilicet, in superiorem, atq; inferiorem distinguatur, & accolarum istius mores ab ijs, quibus illius incolæ vtuntur, maximè differant, non rarò fiebat, vt isti quoque ab illis dissentirent, & communis quoq; pax aliquando detrimentum pateretur. Præterea ea erat eius latitudo, vt vix à Prouinciali Ministro pro debito visitari, & exorietibus difficultatibus occurri posset. Accessit deinde vtriusq; gentis instantissima atq; rationabilis petitio, cui tergiuersari non potui. Accesserunt quoque & aliæ vrgentes causæ, quas tamen silentio præterire volui. His igitur rationibus adductus, instantibus omnium patrum, quorum intererat, votis, eam in prouinciabilibus Comitibus Nicastræ 13. mensis Iulij, anno verò à Christo Seruatore nato 1580. celebratis, in duas, nempe Septem Martyrum, (de qua impræsentiarum) atq; Calabriae Prouincias præuia licentia Gregorij XIIII. Pont. max. distinxi: sed isti inferiorem Calabriae portionem, illi verò superiorem attribui. Nec propterea hæc nostra Septem Martyrum Prouincia montuosa omnino, sterilis, aut aspera, quod superior Calabria sibi contigerit, existimanda est, cum plurimis, ijsq; placidissimis fluuijs irrigua, fertilis, permeabilis, atq; satis amoena sit. Abundat nihilominus montibus, sed fructiferis atq; feracissimis. Cui etiam illud adiacet, vt videlicet vtroq; mari Adriatico & Mediterraneo alluatur. Hæc igitur nostra Prouincia, omni ex parte foecunda, ex 21. fratrum conuentibus, quorum antesignanus is est, qui Rhegyj in honorè Annunciationis B. Mariæ confurgit, constat, pluresq; pios patres, doctos, suiq; status ac professionis zelotes, immo & gloriosos quoq; martyres, de quorum numero sunt beatus pater Daniel, olim Calabriae Minister, eiusq; socij Angelus, Samuel, Donulus, Leo, Hugolinus, atq; Nicolaus: quos etiam sibi, veluti eius patronos, atq; nominis, tituliq; datores iconicè depictos præponendos pro solito more volui, Christo ac seraphicæ nostræ Religionis peperit. Eius sigillum maius præfatos septem martyres, beatum scilicet Danielē in medio stantem, pugioneq; in sinistro humero confixum, atq; sinistra librum, sed dextera palmam tenentem, eiusq; socios, ternos & ternos vtrumq; eius latus claudentes, & ab umbilico tantum prominentes, lucidisq; nubeculis innixos, atq; palmas dextris quoq; gestantes, capitibusq; pugionibus ictis: insuper & binos seraphinos, alterum quidem beati Danielis capiti imminuentem, sed alterum eius pedibus substatem, sequentesq; literas, SIGILLVM. PROVINCIÆ. SANCTORVM. SEPTEM. MARTYRV. CALABRIÆ. in gyro imprimit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Rhegyi. Conn. I.

RHEGYVM antiquissima Archiepiscopalisq; ciuitas, atq; in finibus agri Bruttij sita, Charybdi viciniissima est: adeo vt fluctibus alluatur, Messanamq; famosam Siciliae ciuitatem è regione, ex altera scilicet Charybdis parte, prospicit. Cuius tamen calamitas tanta est, vt iam tertio à Turcica superueniente classe direpta, expilataq; sit: quod & in causa est, vt huius conuentus, foelicissimæ Annunciationi gloriosissimæ virginis Mariæ sacri, qui intra eius vallum surrigit, nec fundatorem, nec foundationis tempus villo pacto ex aliquibus scripturis, Turcica rabie in tantum seuiente, vt omnes Vulcani sacrarit, inuestigare potuerimus. Si tamen ex certissimis indicijs aliquid coniectare liceat, præfatus hic locus, quem circiter viginti fratres inhabitant, à venerabili patre fratre Paulo Sinopolitano, beati patris Bernardini de Senis integerrimo socio, vel saltem eius opera, communibus tamen Rhegynorum sumptibus, sub eiusdem beati patris Bernardini de Senis temporibus, ædificatus fuit. Hinc transiēre olim ad patres Capuccinos quadraginta fratres sub patribus Ludouico, atque Bernardino siue Geor-

gio eorum ducibus, qui nascenti tunc illi Religioni, ac nouellæ plantulæ; sua doctrina, auctoritate, ac sacris concionibus, plurimum accrementi attulere. A

De conuentu B. Mariæ de Succursu Scyllæ.

Conu. II.

SANCTISSIMO Pio V. ad totius Ecclesiæ militantis, & reuerendissimo patre fratre Aloysio Puteo ad vniuersi Minoritici Ordinis Obseruantis, reuerendo verò patre fratre Hieronymo à Christo ad Calabria Prouinciæ clauum sedentibus, sacra hæc ædes, quam frequentius decem fratres inhabitant, ab illustrissimo Fabritio Ruffo, Sinopolitanorum Comite, ex incredibili in Franciscanam familiam affectu, propè Scyllam, fabulosum Poëtarum saxum, Charybdisq; ex aduerso obiectum, in honorem sanctissimæ Dei genitricis Mariæ de Succursu, non minus opportunè, quàm piè constructa est. Cum enim intermedius Charybdis, Scyllæq; locus præternauigantibus periculosissimus sit, construendum veniebat è regione vnum aliquod templum, gloriosissimæ virgini Mariæ sacrum, cuius auxilium ipsæ periclitantibus, suaq; vota inibi sibi offerentibus, in tempore adesset, prout & modò adest. Vnde meritò Succursus sibi cognomen inditum est: B

De conuentu S. Francisci Sinopolis.

Conu. III.

AMŒNISSIMVS est profectò hic conuentus, Seraphico patri Francisco sacratus, ac à duodecim fratribus vt plurimum incultus, cum duplici aquarum ri- uulo cinctus, atq; aliquantulum à Sinopoli oppido semotus, pulcherrimo prospectu; abundantibusq; hortis, ijsq; fecundissimis, gaudeat. De cuius tamen origine, atq; auctore, deficientibus omnino scripturis, id tantum ex quibusdam indicijs, atq; seniorum traditione referre possumus: quod videlicet communibus tum Sinopolitanorum, tum quoq; eorum Comitum sumptibus, ante centum annos constructus fuerit. Quod & mihi maximè probatur: Constat siquidem eum plurimis annis Frāciscanis patribus Conuentualibus subiacuisse, ijsq; tum Sinopolitanorum, tum quoq; cuiusdam eorum Comitum, atq; Fabritij Ruffi etiam Comitum (cuius superiori loco meminimus) paterni aui, tanquam loci fundatorum opera, ex apostolica auctoritate, aliò abire iussis, ad nostros fratres deuolutum esse. C

De conuentu S. Mariæ de Angelis Seminariæ.

Conu. IV.

QUAMVIS instrumentum quoddam publicum, in fratrum fauorem Seminariæ, quæ Calabria ciuitas est, anno Domini 1436. actum, nos minimè de huius conuentus erectione, erectionisq; tempore certiores redderet, ex eius tamen stru- ctura, atq; seniorum traditione facile didicissemus, eum à præfato beato patre Paulo Sinopolitano, Seminariensium tamen tum publicis, tum quoq; priuatis sumptibus, sibi fauentibus, constructum fuisse. Quod proculdubio Eugenio I V. Pont. max. sedente contigit: Nam nec loci dispositio, nec ædificium ipsum, licet maiori ex parte reparatum, aliud quidpiam à vetusta illa paupertate, priscorumq; patrum humilitate præsefert. Sur- rigit autem hic conuentus, cuius ecclesiæ sanctissimæ Mariæ de Angelis sacrata euasit, intra præfatæ ciuitatis Seminariæ muros, ac viginti fratres commodissimè continet. In eius tamen sacrario infra scriptæ venerabiles reliquiæ summa veneratione asser- uantur; videlicet particula sanctissimæ crucis Christi, & fragmenta tum columnæ ad quam idem alligatus fuit, tum quoq; sepulchri eiusdem, atq; aliquot ossa sancto- rum Petri Apostoli, Laurentij martyris, Gregorij Papæ, Martini Episcopi, Petri mar- tyris, Sebastiani quoque martyris, atq; Catharinæ virginis simul & martyris: quas om- nes pater quidam Guardianus Hierosolymitanus, sufficientissimo testimonio commu- nitas, deuotionis augendæ ergò, Hierosolymis ad hunc locum transmisit. E

A *De conuentu Conceptionis B. Mariæ Oppidi. Conu. V.*

EX facta sibi facultate à Clemente VI. Pont. max. pientissimus, nec non illustrissimus Ioannes Antonius Caracciolus hunc conuentum purissimæ Conceptioni Deiparæ Virginis sacrum, intra Oppidi muros, quæ Episcopalis ciuitas, editoq; monti contigua est, & ex maxima in Deum pietate, ac in gloriosam Virginem, eiusq; limpidissimum conceptum deuotione, proprijs sumptibus, circa annum à lætabunda Christi natiuitate 1530. a fundamentis erigendum, atq; omnibus suis numeris absoluendum curauit. Insuper & à summo Pontifice Iulio III. inpetrauit, vt annuam quandam elemosynam à suis successoribus perpetuò pendendam, pro huiusmodi loci fratrum, qui **B** numero frequentius sunt 15. victu & amictu ex testamento legare posset, prout & fecit. Apostolicum vtriusq; summi Pontificis breue in istius monasterij tabellario inuenire licebit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis apud sanctam Christinam. Conu. VI.

ANNO Incarnationis Dominicæ 1567. sub R. P. F. Christophoro à Capite fontium, totius Ordinis Minorum Regularis Obseruantia Generali Ministro, atq; ex reuerendissimi domini Sigismundi Mangiaruua Oppidensis Episcopi concessione, sumptibus tamè publicis comunitatis sanctæ Christinæ, quod Oppidensis diœcesis oppidum est, altiorisq; cuiusdam montis radices attingit, sacra hæc ædes in honorem sanctissimæ Mariæ de Angelis constructa fuit, atq; impræsentiarum à 12. fratribus inhabitatur. Cuius quidem promotioni non parum incubuit egregius pater frater Hieronymus à Christo, cuius supra mentio facta est. **C**

De conuentu S. Mariæ de Jesu Bouolini. Conu. VII.

AN potius ex proprijs nobilis cuiusdam Thomæ Merulæ facultatibus, an vero ex alienis conuentus hic cum adiuncta sibi ecclesia, qui sub titulo sanctæ Mariæ de Iesu in litore Adriatici maris surrexit, constructus sit, seniorum traditionibus inter se pugnantibus, non satis constat. Nam alij intrepide asserunt mercatores quosdam Genueses ex Oriente regredientes, vt imminens sibi naufragium euaderent, sese ad vnus Minoritici monasterij constructionē in primo Christianorū litore occurrente, ex communi voto, obligasse, illosq; saluis mercibus, & naui ad Bouolinum oppidum, maritimumq; portum appulso, promissi memores sufficientē pecuniarum summam ad operis exequutionem præfato Thomæ Merulæ, ne cœptum iter diutius suspenderent, contulisse. Vnde & hic locus aliquantulum à Bouolino Orientem versus, nobis prodijt. Alij verò hoc inficiantur, contenduntq; anile penitus commentum esse, insuper & asseuerant ipsum ex peculiaribus tantum Thomæ Merulæ bonis ædificatum fuisse. Quicquid tamen sit, hoc certissimū est, præsentē scilicet conuentū opera ipsius Thomæ Merulæ, anno à Christo Seruatore nato 1508. atq; ex facultate Iulij I. Pont. max. initium, atq; etiam finem habuisse. Quod & apostolicum eiusdem Iulij I. breue, penes 14. fratres huius loci accolæ diligenter asseruatum, cum ipsius tantum Thomæ, tanquam fundatoris, mentionem faciat, comprobare videtur. **D** **E**

De conuentu S. Francisci Terræ nouæ. Conu. VIII.

DVXIT originem beatus pater Paulus Sinopolitanus (cuius supra primo huius Prouinciæ loco pertranseundo meminimus) ex oppido Sinopoli, de quo paulò ante: cumq; ob eius candidissimos mores, integerrimamq; vitam beato patri Bernardino de Senis, Generali tunc totius familiæ Franciscanæ Obseruantis, sed Cismontanæ, Vicario gratissimus socius esset, ad hanc terræ plagam Prouincialis Vicarius, vt oblatos sibi

sibi conuentus, ex apostolica sibi facta facultate, acceptaret, aliosq; de nouo erigeret, A atq; eorum fratribus præfesset, consultissimè ab eodem destinatus fuit. Cuius auctoritate fretus hanc sacram ædem, beatissimo patri Francisco dicatam, atq; peculiaribus Terranouensium sumptibus, ad prærupti cuiusdam montis radices, secundo tamen miliari à Terranoua communi eorum oppido ædificatam, anno salutis humanæ 1444. admisit, acceptauitq; : insuper & contiguum conuentum eorundem opera sibi coædificari curauit, quem 18. fratres, & sæpius 20. incolunt. De cuius amœnitate, & deuotione non satis loqui possemus: cum abundantissimis aquis irriguus, atq; syluis circumdatus, sui habitatores, aliosq; accedentes ad diuinorum contemplatione maximè prouocet, spiritusq; ad æthera eleuet. Asseruatur in huius loci archiuo plumbea quædã bulla, data ab Eugenio IV. Pont. max. anno Dominicæ Incarnationis 1439. & confirmata à Sixto etiam IV. atq; Clemente VII. summis itidem Pontificibus, qua Pro- B uincialibus Ministris fratrum sibi creditorum sollicita cura commendatur, insuper & conceditur, vt Minores Obseruantes mortuos apud se sepelire, eorumq; exequias celebrare, atq; annuas eleemosynas pecuniarias, & legata ex testamento relicta, quæ tamen in pios, necessariosq; vsus exponenda veniant, recipere possint: ac tum demum, vt frater fratri confiteri valeat, sit facultas. In sacrario verò altera ex sacris Dominicæ coronæ spinis venerabilius custoditur.

De conuentu S. Maria de Musciminis Iotrinoli. Conu. IX.

IOTRINOLENSIS communitas suis contrerraneis ac patribus fratri Antonio, C & fratri Ludouico à Iotrinoli aliquod obsequium præstitura, hanc sacram ædem, simul atq; adiunctum sibi conuentum in honorem sanctæ Mariæ de Musciminis, non procul à communi pago Iotrinoli, ex concessione tamen Gregorij XIII. Pont. max. cuius apostolicum breue penes 9. fratres eius accolæ asseruatur, anno à partu Virgineo 1575. erigendum ædificandumq; curauit.

De conuentu Conceptionis B. Mariæ Polistina. Conu. X.

S I iuxta fratrum numerum cuiq; istius Prouinciæ conuentui proprius locus assignandus foret (licet eorum antiquitas non ita nobis sit cordi, vt nunquam iuniorem vetustiori anteferre velimus) profectò huic, qui propè Polistinam oppidum, ex Leonis X. Pont. max. facultate anno à mundi redemptione 1520. à Polistinate senatu, ex publicis facultatibus in honorem candidissimæ Conceptionis gloriosæ semper absq; macula Dei genitricis Mariæ constitutus est, primus omnino deberetur, cum omnes ferè alios structura, atq; magnitudine, immo & fratrum numerositate (continet siquidem 30. fratres) antecellat: qua etiam de causa in communem totius Prouinciæ infirmariam electus est: & consultissimè quidem, cum in eius ferè meditullio constitutus opportunè ad se aduentantes infirmos excipiat: sed cum præfata antiquitatis series non sit nobis (vt præfati sumus) à proposito, hoc decimo loco contentus erit. Non minus tamen quàm Polistinatum laudanda venit patris ac fratris Philippi Taffurensis opera, cum plurimum quoq; ad huius conuentus promotionem præstiterit.

De conuentu S. Philippi Quinquefrondibus. Conu. XI.

L I C E T hic conuentus, beato Apostolo Philippo sacratus, atq; à nobilissima An- E tiorum familia, circa annum à partu Virgineo 1445. ex facta sibi ab Eugenio IV. Pont. max. facultate, constructus, nemorosus, altissimisq; montibus contiguus sit, nihilominus tamen 12. fratribus sui habitatoribus tum victui tum quoq; amictui necessaria satis abundè subministrat: Nam ea est tum proximi oppidi Quinquefrondium, tum quoq; conuicinarum pagorum ad eum deuotio, & nihil incommodi eū patri sinat.

De conuentu S. Francisci ibidem. Conu. XII.

QUAMVIS meminimè lateat quanta cum difficultate bina, vel etiam plura nostri Ordinis loca in vno & eodem oppido subsistere possint: cum sibi omnis rerum proprietas denegata sit, coganturq; quotidiana emendicatione sibi necessaria quèrere: Ea tamen fuit illustrissimi Fabritij Ieffonis præfati oppidi Quinquefrondium temporalis Domini instantia, eaq; tum ipsius, tum quoq; Quinquefrondenſium ad nostros fratres deuotio, vt nullo pacto, dum vniuerſi nostri Instituti gubernaculum tenerem, sibi huius secundi conuentus constructionem, iuxta concessionem mihi à summo Pont. Gregorio XIII. factam, denegare potuerim. Impetrata igitur mea facultate, atq;

B Ordinarij eiusdem loci consensu accedente, præfatus Fabritius Ieffo hanc sacram edem, vnà & annexum conuentum in honorem Seraphici patris Francisci, anno Dominicæ Incarnationis 1580. non procul à prædicto oppido Quinquefrondium, ex domesticis facultatibus, à fundamentis ad apicem vsq; ædificandam curauit: quam & 9. fratres commodissimè inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Drusii. Conu. XIII.

CVM pientissima Drusienſis communitas tanquam illustrissimi Fabricij Ieffonis (cuius præcedenti loco mentio facta est) nobilis æmulatrix, à me alterius apud se conuentus erigendi facultatem eodem anno, nempe 1580. non minus instanter quàm

Cpiè petiſſet, non potui non iustissimis eius votis assentire. Quo deniq; assensu accedente, hanc sacram domum in honorem sanctissimæ virginis Mariæ de Gratijs, non procul ab eius oppido Drusio, quod sacræ Melitenſi militiæ paret, ex tempore à fundamentis erigendam, breuiq; temporis interuallo omnibus suis numeris absoluendam curauit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Medama. Conu. XIV.

SEQVENTIBVS equidem, ac plurimis alijs de causis conuentus hic, beatissimæ virgini Mariæ de Gratijs sacratus, ac propè Medamam, (vulgo Nicotara) Calabria ciuitatem, Mediterranei q; maris fluctibus allutam, situs, in maxima veneratione apud Medamitas est: Tum quia à beato patre Paulo Sinopolitano, anno à partu Virgineo 1459. primò acceptus, eiusq; opera ædificatus: tum quia eiusdem beati patris venerabile corpus ibidem honorificè sepultum innumeris coruscat miraculis: tum quia quædam eiusdem gloriosæ Virginis imago, ibidem quoq; erecta, mirū in modum mortales ad deuotionem allicit: tum deniq; quia 30. fratres eius accolæ debita cum grauitate atq; reuerentia diuinum persoluunt officium, opportuneq; illis tum in sacris confessionibus excipiendis, tum quoq; in verbi ministerio adsunt.

De conuentu sancti Sergij Tropeæ. Conu. XV.

AEDIFICARANT sibi olim, anno scilicet Domini 700. quidam monachi (ni fallor) S. Basilij, nationeq; Græci monasterium, diuo Sergio sacrum, in iugulo cuiusdam montis, longiusculus à Tropea Episcopali, maritimaq; ciuitate, inibi q; tum ipsi, tum quoq; alij plurimi eorum successores per aliquot annorum centurias habitauerunt. Quibus tamen omnino absumptis, ne locus habitatoribus destitutus, ruinæq; proximus ad terram omnino veniret, profanareturq;, venerabili cuidam patri fratri Augustino à Florëtia, Prouinciæ tunc Calabria Vicario, ad sui suorumq; fratrum vsum, ex concessione tamen reuerendissimi Nicolai Tropeani Episcopi, cuius eę partes erant, anno à partu Virgineo 1421. à Tropeano senatu concessus, collatusq; fuit. Cuius etiā opera, iam maiori ex parte collapsus, reparatus refarcitusq; extitit. Nec minori beneuolentia & cura decem fratres istius loci habitatores ab eius successoribus, alijsq; ciuib; aluntur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ ibidem. Conu. XVI.

PIENTISSIMVS idem Tropeanus senatus, vt eius beneuolentia singula-
risq; affectus in Franciscanam Obseruantem familiam magis, magisq; omnibus
innotesceret, adiecit, vt & hunc quoq; conuentum, foelicissimè multisq; nominibus ce-
lebrandę Annunciationi gloriosissimę Dei genitricis Marię sacrum, propius Tropeam
communem ciuitatem à præcedenti, ex publicis facultatibus, circa annum ab eiusdem
sacratissimæ Virginis partu 1531. à fundamentis ad apicem vsq; liberaliter ædificaret,
huic Prouinciæ liberalius conferret. Cuius duodecim fratres commodissimè ibidem
commorantur.

De conuentu B. Mariæ de Iesu montis Leonis. Conu. XVII.

VEL ex hac sacra eade, intra moenia Montis Leonis, Calabrię oppidi, in honorem
sanctissimæ Mariæ de Iesu erecta, illustrissimi Hectoris Pignatelli eiusdem oppidi
temporalis Domini in Franciscanum Institutum beneuolentia, animiq; propensio ma-
nifestissima euadet: Cùm anno salutis humanæ 1533. peculiaribus eius sumptibus, ex
apostolica tamen Leonis X. summi Pontificis auctoritate adamussim constructa, ele-
gantissimisq; sanctorum tum marmoreis, tum quoq; alabastrinis iconibus exornata,
atq; pulcherrimo conuentu, ad commodam 10. fratrum habitationem, communita
fuerit: penes quos apostolicum præfata auctoritatis breue adhuc inuenire licebit.

De conuentu sancti Antonij Cacuminis. Conu. XVIII.

QVAMVIS fratres conuentum sibi extra vallum ædificatum cuperent, vt sæ-
cularibus expediti Deo liberius vacare possent, tamē illustrissimus Carolus San-
feuerinus oppidi Cacuminis (vulgò il Pizzo) pientissimus Comes, cuius eæ partes
erant, ne Turcarum pyratum iniurijs exponerentur eis, minimè annuendum iudi-
cavit. Quamobrem, conciliato sibi Superioris eorum assensu, cum primùm Sixti IV.
Pont. max. cuius apostolicum breue adhuc perseverat, auctoritas accessit, hanc sa-
cræ ædem, beato patri Antonio de Padua dicatam, suis sumptibus, intra præfati op-
pidi ambitum, anno Dominicæ Natiuitatis 1474. à fundamentis erigi, ac breuissimo
temporis interuallo absolui curauit. Cuius tanta est capacitas vt 20. fratres, immo &
plures, si adessent, commodissimè capiat.

De conuentu S. Antonij de Padua Scyllatij. Conu. XIX.

SCYLLATIVM Episcopalis ciuitas, atq; ad prærupti cuiusdam montis radices
ædificata, non longè distat ab Adriatico mari: cuius aliquando beatus pater Paulus
Sinopolitanus inhabitator fuit. Constat siquidem eum istus Minoritici conuentus, qui
intra eiusdem ciuitatis moenia in honorem sancti patris Antonij de Padua surrigit,
atq; 20. fratres frequentius continet, ante centum annos, nempe anno à partu Virgi-
neo 1488. authorem, atq; accolam fuisse. Sed cuius sumptibus ædificatus fuerit, id nec
scripto, nec traditione patet. Nihilominus, si ex coniecturis aliquid certi asseri valeat,
cùm ius patronatus ipsius ad nobilem Borgiarum prosapiam spectet, eum ab aliquo ex
eadem familia constructum asseuerare ausim.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Catanzarij. Conu. XX.

DVM beatus pater Paulus Sinopolitanus sacras Catanzarij, quę Episcopalis Ca-
labriæ ciuitas est, imminetq; Adriatico mari, ad populorum conciones haberet,
gloriosa Dei genitrix Virgo Catanzarensi cuidam pioq; cui apparuit, atq; præcepit,
vt antiquum sacellum, è regione castri ædificatum, in Minoriticum conuentum sibi sa-
crandum,

A crandum, ex proprijs facultatibus erigeret. Cui tamen, iniunctum munus fidelissimè exequenti, in faciem restitit is, qui tunc Catanzarensis principabatur, inquiens: non monasterium, sed aggerem potius, atq; munitionem erigi, quo & eius castrum, atq; contiguum palatium aliquādo tandem expugnarentur: ideoq; nullo pacto passurum, vt huiusmodi ædificium promoueretur. Quem tamen conueniens præfatus beatus pater Paulus, intrepidè accerrimeq; reprehendit, atq; tum de misera eius expulsionē, tum quoq; de huiusmodi castrī, atq; palatij, quibus maximè timuisset, euersione, Catanzarensum opera proximè instantibus, prophetico spiritu afflatus, certiorē reddidit: insuper & adiecit, vtriusq; ædificij ruinas, quandoquidem sacrosanctæ Virginis mandato restitisset, plurimis ecclesijs de nouo erigendis præcipuè verò Minoriticæ, quam imprudenter impedire conatus esset, materiam ministraturas. Quod omnino, **B** iuxta tanti patris prædictionem, euenit: Nam Catanzarensis ad seditionem, rebellionemq; ob eius tyrannidem conuersis, & ipse miserrimè pulsus, dominioq; priuatus, & vtrumq; ædificium solo æquatum est, & ex eorum ruinis, consensu Sixti IV. Pont. max. accedente, aliquot ecclesiæ erectæ fuerunt: inter quas tamen principem locum obtinuit conuentus hic, cum adiuncto templo, sanctissimæ Mariæ de Gratijs, atq; Obseruantia (euasit namq; binomium) dicato, quem præfati ciues in loco ab eadem gloriosa Virgine constituto, circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. ex publicis facultatibus construendum curarunt: In quo 13. fratres, & aliquando 15. com morantur, & præactæ concessionis Sixtinæ apostolicum breue inuenire licebit.

De conuentu S. Francisci Nicastrī. Conn. XXI.

C **V** T primū Pij IV. Pont. max. voluntas accessit, reuerendissimus Iosue Tropeanus Episcopus Franciscanos patres Conuentuales Nicastrō, quæ Calabriae Episcopalis ciuitas, montibusq; contigua est, legitimis tamen de causis, aliō transferendos, eorumq; monasterium, ciuitatis eiusdem muris cinctum, atq; Seraphico patri Francisco sacratum, fratribus eiusdem Instituti Obseruantibus, iuxta eiusdem Pij IV. mentem, anno salutis humanæ 1563. tradendum curauit: ab eoq; temporis eorum quindecim, iuxta Prouincialis Ministri decretum ibidem commorantur: quibus tamen Nicastrēses, summā liberalitate, victui atque amictui necessaria ministrant.

De monasterio S. Claræ Medamæ.

D **V** NICVM tantū monialium monasterium hæc Septem Martyrum obtinet Prouincia, idq; Vrbaniſtarum Clarissarum, quæ vt plurimum sunt viginti numero, intra Medamæ ciuitatis mœnia: quod ex pijs Medamensium eleemosynis, atq; ex iuencularum aduentantium dotibus non ita pridem ædificatum existimatur.

PROVINCIA SICILIAE.

385

A SICILIA, Tyrrheni maris insula, olim Romanæ reipub. cella penaria fuit, pluribusq; nominibus gaudet: Nam ab alijs Sicania, ab alijs verò Trinacria à triplici promontorio, sed ab alijs Triquetra à figura triangulari, cuius vnus angulus, qui in Meridiem vergit, Pachynus dicitur: alter Pelorus, qui ad Septentrionem spectat, & ab Italia mille quingentis passibus distat: tertius Lilybæus, qui Carthaginē maximè spectare viderur, quemq; ab Africæ litoribus centum viginti millibus passuum distare proditum est. Hæc agro Brutio quondam adhæsisse, posteaq; interfuso mari mille quingentorum passuum freto, iuxta columnam Rhegiam auulsa creditur: & ab Oriente, Occidente, atq; Septentrione Tyrrheni mari, à Meridie verò Africæ alluitur. Patet in longitudine à Peloro vsq; ad Pachynum, millia passuum centum octoginta septem: in latitudine verò centum octoginta nouem: & rerum antiquitate ceteras antecellit, & bellis inter Romanos, Carthaginensesq; olim gestis illustris omnino est. Huic igitur famosæ insulæ cum venerabilis pater, celeberrimusq; prædicator, beatus Matthæus ab Agrigento, qui & Episcopus fuit, ex Hispania appulisset, pluresq; sacris suis concionibus à vitijs ad virtutes reuocasset, ac aliquot viri, perfectioris vitæ cupidi, sibi adhærere cœpissent, quinque conuentus, nempe Panormitanum, Messanensem, Agrigentinum, Camaranum atq; Calatagironensem (de quibus suo loco), ex apostolica sibi facta auctoritate, erexit, huicq; Sicilianæ Prouinciæ initium dedit. Quæ in tantum creuit, vt ex 50. fratrum, & aliquot nempe 4. sanctimonialium monasterijs (vt infra patebit) constet. Maius eius sigillum dulcissimū nomen Iesu abreuiatum, crucemq; corona redimitam, atq; è medio literæ aspiratæ in altum rectâ procedentem, cui litera. A. pro basi deferuit, cum huiusmodi versiculo. VT. IN. NOMINE. HOC. OMNE. GENV. FLECTATVR. sphericè imprimit. Quia verò beatæ virgines & Christi martyres Agatha, & Lucia ex hac insula oriundæ fuerūt, & ista Syraculis, illa verò Catanæ martyrij palmam assequuta est: ideoq; tanquam vniuersæ patriæ tutelares, atq; patronæ à Siculis coluntur, honoranturq;, earum effigies huic Prouinciæ præponendas curaui.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Messana. Conu. I.

D CONSVLTURI Messanenses rebus, atq; honori Cisterciensium quarundam monialium, quæ monasterium B. Mariæ de Monte Carmelo, mille passibus à ciuitate Messana, totius Siciliæ facilè princeps, distans, inhabitabant, atq; B. P. Matthæo ab Agrigento, suisq; fratribus, quos sibi viciniore exoptabant, de commodo loco prouisuri, & optimum illis cœnobium, sub titulo S. Mariæ de Monte Alto, intra eiusdem ciuitatis moenia, de nouo construendum, & istis eorum antiquum, cum omnibus ad se pertinentibus, hortis videlicet, nemore, atq; officinis, ea tamen lege adiecta, vt quotannis binas ceræ libras cum dimidia præfatis sororibus penderent, circa annum Dominicæ incarnationis 1418. conferendum curarunt. A quo quidem tempore conuentus hic, commutato ex parte antiquiori titulo, cognomine videlicet Montis Carmeli in nomen Iesu, Franciscanæ Obseruantie familiæ, præsertim verò tyronibus eius educandis, deferuit: quorum 8. vt plurimum 12. alijs fratribus professis admixti ibidem commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu ibidem. Conu. II.

CONSIDERANTES & merito Messanenses quos vberimos fructus ex Minorum Obseruantum familiari conuersatione, sacrisq; concionibus haurirent,

Kk

adiicere

adiacere, ut & secundum illis conuentum, sed intra ciuitatis muros, quatenus eorum opera, tum in sacris confessionibus faciendis, tum quoque in sanis consilijs exigendis, Missisq; audiendis opportunius feliciusq; uti possent, ex publico ærario ædificarent. Sed renitentibus fratribus, maximeq; contradicentibus, quod eorum quieti, ac spiritali exercitio insidias, ex tanta sæcularium proximitate, strui cernent, hoc tantum obtinuerunt, ut videlicet ad 100. passus ad minus à vallo, id operis aggredierentur: In hanc igitur sententiam tum istis, tum quoque illis conuenientibus, hæc sacra ædes in honorem quoque sanctæ Mariæ de Iesu, quam frequentius 50. fratres inhabitant, quorum altera pars Philosophicis literis, altera verò sacre Theologiæ, atque altera oeconomiæ, do mesticisq; obsequijs incumbit, in loco constituto, id est 100. passibus à moenibus, ex publicis facultatibus, commodè satis constructa est. Quia verò præfatus beatus pater Matthæus ab Agrigento beatum patrem Bernardinum de Senis in omnibus imitari studuit, sanctissimiq; nominis Iesu strenuus prædicator, accerrimusq; propugnator, insuper & gloriosissimæ virginis Mariæ diligentissimus cultor fuit, ut illud venerabilius, honorabiliusq; Siculis, cæterisq; Christi fidelibus (uti par erat) pro viribus redderet, & eiusdem Iesu matrem maximè commendaret, omnes à se erectos conuentus huiusmodi titulo, videlicet sanctæ Mariæ de Iesu, sacrandos curauit: Cuius pietatem sequuti huius Prouinciæ patres omnes ferè alios ab eius morte constructos eodem nomine appellandos censuere.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Panormi. Conu. III.

CVM beatus pater Matthæus ab Agrigento de Panormitanorum salute sollicitus Panormi, quæ huius quoque insulæ famosa, pulcherrima, atq; ditissima ciuitas est, sibi suisq; fratribus conuentum ædificare cuperet, ciuiumq; assensus adesset, aliqualis inter utrosq; ob loci situm, contendentes istis, ob causas quoque à Messanenensibus in erectione secundi conuentus in medium adductas, ut intra ciuitatis muros construeretur, renuenteq; illo, qui fratrum quieti consultum maximè cupiebat, atq; volente, ut aliqua intercapedo inter eos intercederet, controuersia oborta est: quæ tamen, diuino afflante numine, euauit: Instantius siquidem B. P. Matthæum orantem præmonuit Altissimus, ut ubicunq; a sellis, fratrum obsequio mancipatus, sequenti luce, sub onere pedem sponte sisteret, futurum monasterium ædificandum curaret. Cumq; tum ipse, tum quoque Panormitanorum plurimi bestiolam, iuxta diuinum oraculum, tempore statuto sequerentur, illaq; ad secundum lapidem à ciuitate, propè quoddam vetustum sacellum, B. Antonio Paduano dicatum, nullo remorante substitisset, omnes simul huic sacre ædi, B. Mariæ de Iesu dicandæ, initium dedere. Fuit igitur hic conuentus eo temporis, iuxta sanctissimæ paupertatis normam, communibus Panormitani senatus sumptibus, absolutus: atq; post aliquot annos plurimis oratorijs, sparsim per montem, ad cuius radices situs est, ædificatis, diuinæq; contemplationi accomodis, iisdem elegantissimè exornatus. Quamobrem plures patres doctrina insignes, religione conspicuos, atq; miraculis tum in vita, tum quoque in morte illustres, Christo, atq; seraphicæ huic Religioni peperit: Inter hos tamen longè emicuit præmemoratus B. P. Matthæus ab Agrigento, cuius venerabile corpus honesta arca tegit, atq; plurima miracula tabellæ, vota q; in eius circuitu appensa, facillimè indicant. Commorantur deniq; hoc in loco 12. fratres, quorum laus in ecclesia Panormitana præcipua est.

De conuentu sancti Nicolai Agrigenti. Conu. IV.

AGRIGENTINI ciues pia quadam æmulatione ducti, ne & tanto conciuui, B. videlicet P. Matthæo deesse viderentur, eum ad se accersendum, sibiq; ut oblatum à se conuentum, communibus sumptibus ædificandum, acceptaret, suadendum omnino existimarunt. Quo deniq; pijs eorum votis annuente, hæc sacra ædes, ad secundum lapidem à communi ciuitate Agrigento, iuxta eius mentem, in honorem S. Nicolai Episcopi, ex publico ærario, circa annum à partu Virgineo 1426. constructa fuit: cuius & solitudo, & amoenitas, atq; etiam dispositio & deuotionem excitat, & spiritum

A & spiritum ad diuinorum myſteriorum contemplationem, tum 12. fratrum eius acco-
larum, tum quoq; ſecularium accedentium ſummopere allicit.

De conuentu S. Viti ibidem. Conu. V.

CVM autem præcedens S. Nicolai conuentus, iuxta Agrigentinum votum,
nimis ab eorum vrbe diſtaret, nec poſſent maximo abq; incommodo diuino of-
ficio intereſſe: hunc locum ſub titulo ſancti Viti, non longius 50. paſſibus à mœnibus,
ex communibus quoq; bonis, ædificari curauit Agrigentiniſis ſenatus: quem etiam
maximè frequentat, ac 16. eius habitatores continuis beneficijs proſequitur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Camari. Conu. VI.

B ILLVSTRISSIMVS etiam Camarinus Comes præfati P. Matthæi fama per-
motus, non prius ab eo exorando deſtitit, quàm conuentum à ſe ædificandum ac-
ceptauit. Cuius tandem aſſenſum cum primùm obtinuiffet, hanc ſacram ædem, S. Ma-
riæ de Ieſu ſacram, anno à Chriſti natiuitate 1428. ex proprijs facultatibus, non pro-
cul à Camaro, Siciliæ oppido, à fundamentis ad verticem vſq; conſtrui curauit, & 10.
fratres eius incolas, quandiu vixit, omni beneficiorum genere proſequutus eſt. Mor-
tem oppetiuerè hoc in loco, honorificq; ſepulti ſunt beati pater frater Andreas ab
Aragonia, qui cum in vita, tum quoq; in morte miraculis claruit: Ac P. F. Andreas
Camarinus, vir vtiq; omni virtutum genere ornatus, qui & ſui obitus diem, ac rupis,
ſub qua pauperculi quidam foſſores incautè laborabant, inſtantem ruinam certiffimè
prædixit, miſerisq; illis hominibus tanti periculi vitandi cauſa extitit, & anno à partu
Virgineo 1562. dieq; à ſe præfato opimis meritis cumulatus è viujs exceſſit: Et frater
C Ioannes quoque Camarinus profeſſione laicus, atq; in oratione perfeuerantiſſimus,
cui inuidens Dæmon plures tetendit inſidias, ſemelq; Deo permittente, in aſſumpta
ferociſſimi tauri forma, cornu ad inteſtinorum vſq; effuſionem læthaliter in ventrem
infixit: quæ tamen glorioſæ Virginis imago, coram qua ille orabat, immotusq; li-
cèt grauiffimè ictus, permanſit, à propria ſede deſcendens, ſibi reſtituit, vulnusq; cu-
rauit: Et frater Antonius Æthiops Tertiarius, ac ſupra modum humillimus, charita-
teq; præditus, qui fratribus hîc degentibus plurimis annis fideliffimè inferuiuit, cuiq;
octiduo, antequam carnis ergaſtulo ſolueretur, Angelus cuſtos obitus diem prænuncia-
uit, & ad vltimum vſq; vitæ inſtans aſtitit, atq; tantam gratiam Deus opt. max. contu-
lit, vt plura miracula mortuus ediderit.

D *De conuentu S. Mariæ de Ieſu Catalagironis. Conu. VII.*

C ONVENTVS hic, ſanctiffimæ Mariæ de Ieſu ſacratus, atq; ad mille paſſus
à Catalagirone, Sicula ciuitate, ſitus, quintus eſt in ordine eorum, qui à B. P. Mat-
thæo accepti fuerunt, ſuiq; fundatorem agnoſcit Catalagironenſem ſenatum: cum eius
opera, ex publico ærario, circa annum ſalutis humanæ 1422. conſtructus fuerit. Cuius
ea eſt ſpecialis prærogatiua, vt à ſui origine in hunc vſq; diem nunquam aliquo reli-
gioſo Deo grato, atq; ſanctitate inſigni vacauerit, prout patentiffimo argumento ef-
ſe poſſunt plura beatorum patrum corpora ibidem ſepulta: præcipuè verò B. P. Antonij,
ſacerdotis, fratrisq; Iacobi laici: quorum vterq; ex Catalagirone oriundus fuit, totq;
poſt mortem miraculis claruit, vt Syracuſanus Episcopus ea authenticè per publicum
E Notarium excepta, libelloq; commiſſa, in Episcopalem Syracuſanorum archiuum in-
ferri, atq; eorum corpora ex comuni ſarcophago exhumata, quæ integra adhuc, atq;
omnino incorrupta perfeuerant, honeſtiſſimo loco recondi curarit. Hic locus, quòd
omnino à ſecularibus ſemotus, quodq; religioſiſſimus, & quòd etiam officinis inſtru-
ctus maxima orandi ſpatia fratribus miniſtret, educandis in omni pietate, atq; Dei ti-
more nouitijs continuò deſeruit: quorum 12. totidem quoq; profeſſis tum ſacerdoti-
bus, tum quoq; laicis admixti ibidem commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Syracuſarum. Conu. VIII.

V T primùm Minorum Obſeruantum fama ad Syracuſanorum aures peruenit,
omni poſtpoſita mora ab iſdem data eſt opera, vt illis apud ſe quoq; conuentus
Kk 2 erigeretur.

erigeretur. Annuentibus itaq; pio eorum desiderio fratribus, apostolicāq; auctoritate **A** sibi fauente, conuentus hic in honorem sanctæ Mariæ de Iesu, in eodem ferè tempore quo & præcedens, ad mille passus à Syracusis nobili Sicilia ciuitate, atq; tum Romanorum, tum quoq; Cartaginiensium bellis omnino illustri, ex publicis prouentibus à fundamentis ad apicem vsq; constructus est. Cumq; is locus fratrum saluti minus faueret (erat enim ratione situs insalubris omnino) tum ex ciuium suāsu, tum quoque ex Pontificia facultate derelictus fuit, atq; alter multò salubrior, longiusculus tamen ab vrbe, communibus sumptibus, anno Dominicę incarnationis 1474. sub eodē prorsus titulo, sibi subrogatus extitit: in quo ab eo temporis impręsentiarū vsq; 18. fratres cōmorati sunt. His ad victum atq; amictum necessaria regium ærarium subministrat.

De conuentu S. Francisci Saccę. Conu. IX.

ETSI huius Prouinciæ fratribus nunquā dubium fuit, quin Saccensibus charissimi essent; id tamen quotidie magis, magisq; perspiciunt: præsertim verò ex ea cura, atq; indefesso labore, quo hunc conuentum, à se prius, intra muros communis ciuitatis Saccę, in honorem Seraphici patris nostri Francisci ædificatum, atq; à patribus Conuentualibus aliquandiu occupatum, ad ipsos, illis aliò transmissis, ex apostolica auctoritate transferendum curarunt. His accedunt non vulgares sumptus, quos tunc temporis in huius loci reparatione siue potius reædificatione fecerunt, vt 25. fratres commodè continere posset.

De conuentu S. Francisci Taurominij. Conu. X.

SACCANORVM vestigia consectantes Taurominitani hunc conuentum, beatissimo patri Francisco sacrum, ac muris Tauromini oppidi, quod à Zancleis olim conditum fuit, nec procul à Drepano promontorio distat, à Frāsciscanis patribus Conuentualibus, quibus ad tempus paruerat, ad eiusdem Instituti Obseruantes transferendum apud summum Pontificem curarunt: quorum 15. regularibus præceptis tenacius inhaerentes, cum maxima eius populi ædificatione, ibidem vsq; impręsentiarum perseuerant. Hic olim beatus pater Antonius de Padua ad Saracenos martyrij oppetendi causa traiecturus, aliquandiu hæsit, propriaq; manu in horto quasdam cypressos, atq; malos Medicas plantauit: quæ adhuc supersunt, & ad plures infirmitates ex corporibus pellendas maximè conferunt. Hic tandem mortem obiit, sepultusq; fuit beatus ille pater, omniq; veneratione dignissimus, pater inquam Cherubinus Messanenſis: qui viuus, atq; etiam mortuus plurimis præfulsit miraculis, simul atq; coruscat: Cuius **D** corpus ex communi sarcophago exhumatum, honorifico mausolæo reconditum fuit, vbi & ab omnibus maximè colitur, frequentaturq;.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Plateæ. Conu. XI.

ADEO enim fratrum nostrorum fama primævis huius Prouinciæ temporibus in hac insula diuulgari cœpit, vt quæq; ciuitas, immo & quodlibet oppidum illis apud se domum construere vellet: prout indicio esse possunt tum subsequētia, tum quoque præcedētia loca, immo & præsens, Plateæ ciuitatis opera constructus: quæ quidem ciuitas ea in re assequenda omnes neruos contendit, nec prius à proposito deflittit, quā id obtineret: licet ex parte sua spe frustrata sit: Nam ea erat eius intentio, vt intra vallum, vel saltem non longè ab ipso, hunc conuentum, sanctissimæ Mariæ de Iesu sacratum, erigeret. Sed contradicentibus fratribus, eum ad mille passus ab optato loco ex communibus facultatibus ædificare coacta est. Nihilominus, licet vtcunq; distans, summopere à Plateanis frequentatur. Nec mirum sanè cū eius religio, atq; dispositio (præfert enim potius eremitorij, quā monasterij speciem) & accolarum eius exemplaris vita, piorum animos maximè alliciant. Ad hūc siquidem locum ij fratres, qui liberius promptiusq; Deo inferuire affectant, habitaturi confluunt: quorū 16. ad minus hic continuò inuenire licebit. Hoc ipso in loco Tertiaria quēdā mulier, quæ ob vitæ integritatē, tum in vita, tum quoq; in morte miraculis resplenduit, animā agens sepeliri voluit: cuius sepulchrū & fratribus, & etiā Plateanis cōmendatissimū est.

A *De conuentu S. Petri ibidem. Conu. XII.*

CVM quædam gloriosæ virginis Mariæ imago in ædícula sancti Petri, quæ non procul à præfata Platearum ciuitate distabat, miraculis coruscare cœpisset, ijsq; latius diffusis, ex vniuersa Siciliæ insula mortales sua vota oblaturi eò confluèrent: hac naçta occasione Plateani, sub diligentioris cultus prætextu, fratres nostros ad huiusmodi ædiculam inhabitandam, in multò tamen elegantiore formam redactam, compulerunt. Antiquioris itaq; voti compotes effecti, cum primùm Prouinciæ patrum assensus huiuscemodi habitationi accessit, Plateani præfatam ædiculam, sub antiquiori titulo S. Petri, in iustum conuentum promouendâ, fratribusq; tradendâ curarunt: quorû 16. eius inquilini tanta cû deuotione, quæ diuini cultus sunt, exequuntur, vt indies tû Plateanorum, tû quoq; cæterorû aduentantiû animos magis, magisq; alliciât, atq; hâc sacrâ domum illis commendatiore reddant. Accedunt quoq; ad huiusmodi deuotione augendâ B. F. Ludouici à Catalagirone, pfeSSIONE laici, atq; sanctissimi viri opima merita, quorû causa Deus opt. max. plurima beneficia fidelibus quotidie præstat: Eius corpus Plateanus senatus honoris, atq; venerationis causa honestissimo loco recondendum curauit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Ferula. Conu. XIII.

CONSTRUXERANT olim Ferulani, non procul à communi oppido Ferula, tum ex proprijs, tum quoq; ex Domini eorum temporalis facultatibus, iuxta antiquorum patrum nostrorum affectatam paupertatem, Minoriticum conuentulum in honorem sanctissimæ Mariæ de Iesu: quem & fratres, licet incommodè ob sui angustias, libenti animo aliquot annis inhabitarunt: quoadusq; videlicet B. P. Antonius Ferulanus à Siciliæ Regina in confessorium coaptatus fuit. Curauit siquidem tunc temporis beatus is pater (qui & Regina, atq; etiam Regi gratissimus erat) vt ex Regio ærario iam quodammodo ex parte collapsus conuentus reficeretur, insuper & ampliaretur: vnde & 14. fratres commodissimè capere potest. Ergastulo carnis solutus ad astra migravit hoc in loco B. idè P. Antonius, sepeliriq; voluit in cõmuni fratrum sepulchro: Cui adiunctum est venerabile corpus beati quoq; P. Matthæi à Ferula: quorum vtriusq; vita, sicut ex eadem prorsus patria originem duxit, ita quoq; in omnibus simillima fuit, atq; omnino Angelica: Quamobrè & miraculis clarere, & vno eodèq; lapide tegi meruerunt. Vnde & fragrantissimus odor exhalat, quoties aliquis frater ibidem sepeliendus venit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Castri Regalis. Conu. XIV.

QVANT Æ fuerit æstimationis spectabilis viri Stephani Chirasij auctoritas Castri Regalis, quod Siciliæ oppidum est, facillè colligitur: cum eius suasu pia præfati oppidi cõmunitas hunc conuentum, S. Mariæ de Iesu sacrum, ex communibus prouentibus, ad 13. passus à vallo, eleganter satis ædificari curarit. Cuius situs, cum solitarius sit, educandis tyronibus, atq; in omni pietate, religiosiq; ritibus instruendis, opportunè satis deseruit: quorum 8. sex alijs fratribus professis adiuncti, frequentius ibidem inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Corleonis. Conu. XV.

TAntæ tamq; instâtes fuere ciuium Carleonensium preces, vt fratres illis resistere nò potuerint, & coacti quodâmodo hunc locum, Dei genitrici Mariæ de Iesu dicatû, propè eorû ciuitatē Corleonē sibi ædificari permiserint. Qui tamē locus, cum vix, ob sui angustias, eos capere posset, tēporis successu, diligenti opera atq; inuidto labore patrû ac fratrum Antonij de Naso, & Andrea Corleonensis, protractus, & ad iustâ vsq; metâ perductus fuit. Quo fit vt 18. Minoritas commodè continere possit. Hic diu habitauit, mortemq; obiit insignis P. Paulus à Corleone: qui viuens, atq; mortuus plurimis miraculis claruit; vti huius Corleonensis ciuitatis populus, facillimè testatur: qui ne dum ad eius corpus, sed & ad indumenta, immo & ad sepulchri pulueres maxima fertur deuotione: Cuius vestigia infectatus deuotissimus quidam frater laicus eius socius, qui hoc in eodem loco mortuus, sepultusq; fuit, maximum suæ sanctitatis specimen dedit: Cum multos post dies ab eius funere elapsos, illius corpus genuflexum, incorruptum, atque complicatis manibus, facie interim ad summum altare versa, inuentum sit. Quamobrem tanquam beatus, Deoq; charus ab omnibus colitur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Catana. Conu. XVI.

A

DIMIDIO milliari à Catana Sicula ciuitate, atq; martyrio beatę Agathę omnino illustri, conuentus hic, S. Mariæ de Iesu sacer, ex communibus ciuium facultatibus, instantibus tamen eorum nobilioribus, ædificatus fuit: quem B. P. Ioannis Schificti Moacensis venerabile corpus ibidem sepultum, atq; 30. fratrum, quorum maior pars Philosophicis literis sedulò incumbit, exemplaris, religiosaq; vita commendatissimum reddunt. Fuit enim hic B. P. Ioannes omni virtutum genere, præcipuè verò in Deum, atq; in proximum charitate præditus: quapropter innumeris miraculis decorari meruit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Neeti. Conu. XVII.

B

NE tamen Catanensibus cedere viderentur Neetani ciues, si Minoritico conuentu carerent, hunc, ad centum passus à communi ciuitate Neeto, ex communibus prouentibus, etiam sub eodem titulo sanctæ Mariæ de Iesu, ad eorundem Franciscanorum vsum erigi curarunt; in quo 16. fratres diuinis laudibus incumbunt, possuntq; si velint, literis feliciter vacare, cum sibi instructissima bibliotheca sit. Hoc in ipso loco sanctissimam mortem obiit zelantissimus frater Dominicus Melitenfis laicus, tam in vita, quàm in morte miraculis clarus, cuius corpus in maxima veneratione est apud Neetanos.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Herbitæ. Conu. XVIII.

C

CVM populus Herbitanus maxima peste vexaretur, eo se voto Deo obstrinxit, ædificaturum siquidem Minoriticam domum apud se si à tanta lue liberari contingeret. Succedentibus igitur pro voto rebus, hanc sacram ædem, S. Mariæ de Iesu dicatam, ex publicis facultatibus Herbitæ, (vulgò Nicosia) ad commodissimam 15. fratrum habitationem ex tempore, promissi memor, à fundamentis ad verticem vsq; construendam curauit. Huius loci alumnus fuit religiosissimus ille, atq; doctissimus P. F. Nicolaus Herbitanus, aliàs de Nicosia, qui Scoti difficultates in Salmanticensi Accademia publicè pro rostris maxima dexteritate enodauit aperuitq;: vnde maxima sibi quoq; laus accessit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Adernionis. Conu. XIX.

D

OB singularem beneuolentiam, qua quædam Comitissa Adernionensis Minoriticam prosequabatur familiam, hanc sacram ædem in honorem B. Mariæ de Iesu, non longè ab oppido, quod Adernio vocatur, ex priuatis facultatibus, cal. Iulii, anno verò Domini 1466. à fundamentis erexit, omnibusq; suis numeris absolutam Franciscanis Obseruantibus inhabitandam contulit: quorum 14. vsq; in præsens ibidem commorantur, maioriq; ex parte liberalissimis illustriss. Comitum Adernionensium, eiusdem loci patronorum, eleemosynis aluntur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Biziniæ. Conu. XX.

E

PRÆCEDENTIS Comitissæ deuotionem imitati Bizinienfes ciues, hunc quoq; conuentum, sub eodem prorsus titulo S. Mariæ de Iesu, non procul à Bizinia patria eorum ex publicis prouentibus, atq; bonis, ad eorundem fratrum vsum ædificari curarunt, in quo diuino intenti obsequio 18. fratres conuiuunt.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Triocla. Conu. XXI.

NON futuræ expensæ, nec subeundus labor Trioclenfes deterruerunt, quominus, postquàm Franciscanorum fama ad eos peruenit, illis, ex publicis facultatibus hanc sacram domum, quam 14. fratres inhabitant, in honorem S. Mariæ de Iesu, propè Trioclam (vulgò Randazzo) eorum ciuitatem, ædificarent, immo & sumptus ei ædificandæ necessarios erogarunt, & eius accolæ omni beneficiorum genere vsq; in præsens prosequuti sunt. Næc immeritò sanè, cum & ab ijs optimam viuendi normam

A di normam retulerint, & plura beneficia à Deo opt. max. eorundem meritis impetrarint. Præcipue verò beatorum patrum Guliermi ab Intimelio, siue Vintimilio huius olim Prouinciæ Vicarij, ac Ludouici Catalagironensis, nec non & B. F. Pauli Trioclenfis, siue à Randatio, laici professi, quorum corpora optimo loco recondita hic in Christo quiescunt, & à sæcularibus, ob miracula quæ ibi contingunt, in maxima veneratione habentur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Thermis. Conu. XXII.

VT primùm fundum superædificando conuentui, ad Thermentsium instantiam, venerabilibus patribus ac fratribus Petro, atq; Iacobo Brunensibus, non procul à Thermis, Sicula ciuitate, designatum, delectumq; extitit: Thermentsis senatus hanc **B** sacram ædem, S. Mariæ de Iesu dicatam, ex communi ærario, anno à mundi redemptione 1571. Sixto IV. Pont. max. ad totius militantis Ecclesiæ clauum sedente, eodem prorsus in loco erigendam curauit, in qua sub Franciscano vexillo 18. fratres Obseruantes strenuè militant.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Drepani. Conu. XXIII.

CONDITIONE M suam inferiorem existimantes Drepanenses quòd Drepanum eorum ciuitas, sola ferè inter reliquas Siciliæ vrbes, Minoritico conuentu careret, hanc sacram ædem, B. Mariæ de Iesu dicatam, non longè à vallo, ex communibus facultatibus, construendam curarunt. Sed cùm ex opposito castrì posita sibi **C** negotium faceßere videretur, superuenienteq; siue Turcica Classe, siue quocunq; alio externo hoste plurimum detrimenti ciuibus allatura foret, ex regio mandato, quinquagesimo anno ab huiusmodi constructione, diruta soloq; æquata est. Quamobrem fratres ad ecclesiam sancti Iuliani Drapanensi ambitu cinctam, atq; eiusdem regiæ maiestatis sumptibus, prius in iusti conuentus formam, sub nomine tamen S. Mariæ de Iesu redactam, transire coacti sunt, inibiq; eorum 20. in hodiernam vsq; diem commorantur, qui B. P. Benigni Romani habitum diligentissimè custodiunt, eoq; ad plurimas infirmitates, ex infirmorum corporibus pellendas, vtiliter vtuntur.

De conuentu sanctæ Mariæ de Iesu Leontini. Conu. XXIV.

EXCITATI Leontinenses ex tam pio Drapanensium exemplo, ne & ipsi soli **D** propriam salutem contemnere viderentur, hunc conuentum in honorem quoq; B. Mariæ de Iesu, ac ex publicis etiam facultatibus, non procul à Leontino, patria communiq; ciuitate, circa annum à Seruatoris Christi natiuitate 1475. ædificandum curarunt. Cuius tamen situs, cùm ob conuicinas paludes, aërisq; circumstantis crassitiem, insalubris omnino sit, à 12. tantùm fratribus inhabitatur. Inuenire tamen licet in eo semper probatissimos aliquot patres, ac sui status zelantissimos, quibus mori lucrum, & vita Christus est: quiq; corporalis propriæ salutis obliti, quæ tantùm sursum sunt sapiunt.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Selinis. Conu. XXV.

LICET Selinenses Minoritici conuentus à se ædificandi situm, intra Selinis (vulgò **E** Mazzare) ciuitatis moenia, consultissimè delegissent, ea tamen fuit fratrum ac patrum tergiuersatio, qui secularibus expediri cupiebant, vt hanc sacram ædem, S. Mariæ de Iesu dicatam, ac à 12. fratribus incultam, longiusculus à præfatæ ciuitatis vallo, ac in litore maris, ex publicis prouentibus, construere, plurimisq; pyratarum periculis exponere coacti sint, à quibus tamen per Dei misericordiam liberati sunt: vt vel hoc saltem exemplo patet: Nam egressis semel intempesta nocte, post quàm ciuitatis portæ essent à custodibus clausæ, è triremibus Turcis, istiusq; conuentus ostio, vt ipsum expilarent, fratresq; captiuos ducerent, omnino instantibus, sacrista præter morem ante consuetam horam campanam pro matutinis pulsauit, qua audita ex tempore pyrata ipsi illæsis, locoq; intacto, putantes se omnino detectos, sibiq; insidias parari timentes, ad propria vasa se receperunt. Quod tamen postquàm, tum à fratribus,

tribus, tum quoq; à secularibus rescitum est, diuinæ prouidentiae, atq; miserationi ascriptum extitit. A

De conuentu S. Mariae de Iesu Alcam.

Conu. XXVI.

EA fuit illustrissimorum Castellæ Praefectorum siue Ammirantum, nec non Mohacensium Comitum magnificentia, ea pietas, ea deniq; erga nostros fratres liberalitas, vt binos sibi conuentus in praefato Comitatu, alterum quidem Alcam (de quo impraesentiarum) sed alterum Mohac, (de quo paulò inferius) ex proprijs facultatibus, erigi curarint. Sed praesens, qui sanctissimæ Mariæ de Iesu sacratu euasit, quod ab Alcamo, Sicula ciuitate, atq; populorum frequentia distet, quodq; diuinis recipiendis immissionibus, tyronibusq; in omni pietate instruendis idoneus omnino sit, 20. fratres continet: quorum maior pars tyrocinium agit. Hoc in eodem loco diu habitauit, diemq; clausit extremum B. P. Archangelus à Calatafimi, qui crebris tum in vita, tum quoq; in morte claruit miraculis: Cuius corpus fratres, ad instantissimas Alcamensium preces, è communi sepulchro educere, ac honestiori marmoreoq; loco recondere coacti sunt. B

De conuentu S. Mariae de Iesu Mohac.

Conu. XXVII.

ET si satis excellentissimorum Federici Enriquez, eiusq; pientissimæ coniugis Annæ de Cabrera, Castellæ Ammirantum, atq; Comitum Mohac, in Deum pietas, atq; in Franciscanum Ordinem affectus, ex praecedentis loci constructione patuerit, maxime tamen in praesentis ædificatione se prodidit. Non enim illis satis fuisse videbatur omnes sumptus ædificio necessarijs ministrasse, annuamq; elemosynam ad loci reparationem, commodioremq; fratrum habitationem à suis successoribus perpetuò pendendam ex testamento legasse, nisi etiam, & proprias manus, siue in lateribus, coemetoq; coemementarijs, fabrisq; murarijs ministrandis, siue in effodienda terra ad opus admo- uissent. Quorum deniq; felicissimis auspicijs hæc sacra ædes, S. Mariæ de Iesu dicata, atq; 20. fratribus continendis, alendisq; commodissima, non longè ab oppido Mohac (vulgò Modica) in lucem prodijt: in quo B. P. Antonij de Giarratana venerabile corpus requiescit: Cuius vita mirabilis omnino fuit: atq; malignis spiritibus (cum quibus perpetuò conflagabat) adeò formidabilis, vt tanti viri praesentiam minimè sustinentes, sæpe sæpius ad primum huius loci conspectum ex possessorum corporibus emigrarent. Claruit præterea plurimis miraculis, quibus praesentem conuentum, in quo Philosophiæ studium maximè floret, Mohacensibus commendatissimum reddit. C

De conuentu S. Mariae de Iesu Nafi.

Conu. XXVIII.

NEC commendatione caret illustrissimi Artaxij à Cardona, Gulisanensis Comiti, atq; oppidi Nafi Domini temporalis, in Franciscanos Obseruantes pietas, cum & hunc conuentum, B. Mariæ de Iesu sacrum, non ita procul à praefato oppido Naso, tum ex proprijs, tum quoq; ex Nasensium facultatibus, ex ea tantum erigi, perficiq; curarit, atq; tandem dolo à patribus eiusdem Ordinis Conuentualibus occupatum ex eorū manibus eripuerit, ijsq; ex apostolica auctoritate pulsus, huic Prouinciæ adiecerit. Hoc igitur ex loco, quem 14. fratres frequentius occupant, huic sæculo vale dicens astrā petijt B. P. Franciscus Galatinus, quem Deus opt. max. & viuum atq; etiam mortuū plurimis miraculis exornauit. D

De conuentu S. Mariae de Iesu Pactarum.

Conu. XXIX.

OBSEQVVTVRVS reuerendiss. Pactensis Episcopus apostolicis Sixti I V. Pont. max. literis, ad instantem Pactensium petitionem 7. mensis Martij, anno verò Domini 1477. datis, quæ adhuc supersunt, certum fundum non procul à ciuitate Pactarum ædificando Minoritico conuentui designauit, statimq; fratres, omni cura omniq; diligentia, ex publicis priuatisq; Pactensium elemosynis, hanc sacram domum, sub inuocatione B. Mariæ de Iesu, quam 16. fratres inhabitant, eodem in loco à fundamentis ad apicem usq; construendam curarunt. E

De conuentu

A *De conuentu S. Mariæ de Iesu Nari. Conu. XXX.*

CVM nobiles quidam Narenſes ex Iachetorum familia, ob ſingularē quandam in Minores Obſeruantes beneuolentiā, prædium ad ſe, extra Narenſis ciuitas mœnia, pertinens, iſdem ad vnius conuentus ædificationem liberaliter contuliſſent, prædicti fratres tum ex communibus, tum quoq; ex priuatis Narenſium, atq; etiam aliorum circumqua; vicinorum eleemoſynis, hunc locum, quem 16. fratres, maiori ex parte nouiti; inhabitant, in honorem Virginis Mariæ de Ieſu ſibi ædificarunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Politij. Conu. XXXI.

BNE fratres itinerantes, atq; Politium ciuitatem ſepe ſæpius tranſeunt, ad publica hoſpitia diuertere cogerentur, ſed vt proprium domicilium in quod religioſe, & vt monaſticum decet decorem, ſe recipere poſſent, in promptu haberent, his pater, qui tunc huius Prouinciæ Vicarium agebat Prouincialem, vnius ibidem erigendi conuentus facultatem ab Alexandro VI. ſummo Pontifice, anno ſalutis humanæ 1501. impetrauit: inſuper & hanc ſacram domum, quam optimo iure pertanſeuntium hoſpitiū appellare poſſes, ex fidelium, præcipuè verò Politienſium, eleemoſynis, in honorem S. Mariæ de Ieſu, dimidio tantum à vallo ciuitatis milliario, quantocius ædificari curauit. Quia verò continuo hoſpiti grauatür eiusq; excipiendi potiſſimum cauſa conſtructa eſt, ab 8. tantum fratribus inhabitatur.

De conuentu ſanctæ Annæ Iulianæ. Conu. XXXII.

CIN penetralioribus Quernæ eius ſyluæ, quæ Buſachinum, Cluſas, atq; Iulianam oppida ab inuicem diſtinguit, conuentus hic, (ne potius dicam eremitorium) beata Annæ ſacer, atq; educandis nouitijs (quibus ex propoſito, atq; ad nutum deſeruit) maximè idoneus, ex præſatorum oppidorum eleemoſynis, à 100. annis & vltra conſtructus fuit: Cuius quies, ſolitudo, atq; etiam amœnitas contemplationi ſummo-
pere fauent. Quod & in cauſa eſt, vt plures patres ſanctitate conſpici inde prodierint: de quorum numero fuere B.P. Simon à Cataraxibetta. & Bonauentura Melitenſis, qui & ipſo in loco ſepulti ſunt, plurimisq; miraculis coruſcarunt. Dat verò nomen huic loco, quē 12. fratres inhabitant, oppidū Iuliana, quod præ alijs duobus ſibi præximū ſit.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Ieſu apud veterem Melitæ ciuitatem. Conu. XXXIII.

DNE C Siculis tantum finibus hæc Prouincia clauditur, cum & Melitam inſulam, non procul à Pachino eiufdem Siciliæ promontorio diſtanti, atq; ad ſacram S. Ioannis militiam attinentem, complectatur: Nam apud veterem Melitam, quæ eiufdem Melitenſis inſulæ ciuitas, atq; extrinis prætioſiſſimarum veſtium omnino nobilis eſt, hunc conuentum, B. Mariæ de Ieſu ſacrum, communibusq; ciuium eiufdem ciuitatis ſumptibus, à plurimis annis ædificatum, obtinet. Cuius 10. fratres accolæ tum ob inculpatam, qua viuunt, vitam, tum quoq; ob ſanctiſſimos patres eorum prædeceſſores, quibus præſatus locus olim maximè floruit, optimè audiunt.

E *De conuentu S. Mariæ de Ieſu apud nouam Melitæ ciuitatem. Conu. XXXIV.*

ADEO enim Melitenſis ſuburbij munitiones, & muri repetitis bombardarum ictibus, in longa illa Turcica obſidione, ac pluſquam ferina rabie, ceſſerant, vt vix reparari, ſecundamq; oppugnationem ſuſtinere poſſent, quamobrem conſultiſſimè ſtrenuus ille ſacræ Ioannitarū militiæ Magiſter, ac inſuperabilis Dux, Ioannes Valleta aliam ſibi potius ciuitatem de nouo ædificandam, quæ Turcicæ inuaſioni fortiter reſiſtere poſſet, quàm hanc ſolo ferè æquatam reſarciendam, conſultius duxit. Nec tamen, extenuato, præ belli diuturnitate atq; operis magnitudine, publico ærario, Mi-
noriticum

noriticum conuentum prætermittendum sibi fore censuit: immo omni sollicitudine, A
omniq; diligentia curauit, vt hic conuentus, S. Mariæ de Iesu facer, licet vtcunq; angustus, intra præfatæ ciuitatis, cui Melita noua nomen est, moenia, quàm breuissimè ædificaretur, omnibusq; suis numeris absolueretur, ac ab 8. fratribus incoletetur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu oppidi S. Petri. Conu. XXXV.

ILLVSTRISSIMVS quidam oppidi sancti Petri heros, siue (vt vulgari vtamur vocabulo) Baro, Franciscanis Obseruantibus addictissimus, cum nullos penitus ex carissima sibi vxore liberos suscepisset, quicquid illis ex testamento relicturus fuerat, id totum in vnus Minoritici conuentus ædificatione consumendum censuit. Cuius deniq; pijsimis votis pijsima quoq; vxor cum annueret, conuentus hic, S. Mariæ de Iesu sacrat, non procul à communi eorum oppido, ex communibus B
quoq; eorundem facultatibus, apostolica sibi auctoritate fauente constructus fuit, quem 12. fratres frequentius occupant, Doeq; opt. max. fidelissimè inseruiunt.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Bisbonæ. XXXVI.

PARI beneuolentia, qua & præcedens heros, erga Franciscanam familiam præditus illustrissimus Comes à Luna, nunc autem Bisbonensis Dux, præsentem conuentum, S. Mariæ de Iesu sacrum, ex domesticis facultatibus, propè eius oppidum Bisbonam, maxima liberalitate, ædificari, atq; 8. fratribus perpetuò inhabitandum tradi curauit, quos Bisbonenses ingenti amore ac deuotione prosequuntur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Ficarræ. Conu. XXXVII.

INDIGNVM planè, atq; omnino vituperabile videbatur, quòd oppidum Ficarra, ex quo tot famosi prædicatores Franciscani prodierant, Minoritico conuentu, quò vel patriotæ saltem, dum vel visendorum parentum, vel habendarum concionum causa, eò accedebant, familiarius liberiusq; se recipere possent, careret. Quamobrem huiusmodi probrum de medio ablaturi iidem patres, quandam Cisterciensium monachorum abbatiam semicollapsam, longiusculusq; à præfato oppido Ficarra distantem, in Minoriticum monasterium promouendam à Leone X. Pont. max. impetrarunt. Cumq; ibidem per aliquot annos, quoad vsq; videlicet futuro ædificio necessaria perquirerent, commorati essent: anno tandem Domini 1514. destructis omnino antiquioribus ruinis, seq; operi accingentes, huic conuentui, S. Mariæ de Iesu sacro, atq; à 10. tantum fratribus inhabitato, antiquiori titulo sanctæ Dominicæ de Monte Dei, quo prius insignita erat, penitus abolito, initium dedere, ipsumq; breui temporis interuallo omnibus suis numeris absoluerunt: Cuius ea est prærogatiua, vt præstantissimis ac sanctissimis viris à sui erectione in hodiernum vsq; diem floruerit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Aula. Conu. XXXVIII.

EX singulari deuotione & pietate, qua illustriss. Carolus Aragonus, Marchio Aulanus, in Franciscanam ferebatur familiam, hunc locum, S. Mariæ de Iesu sacrum, non procul ab eius oppido Aula, ad eius vsum atq; habitationem, suis tantum sumptibus, à fundamētis erigi, ac omnino perfici fecit: in quo 10. fratres cōmodè satis cōiungunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Panormi. Conu. XXXIX.

QUIS vnquam putasset tam paruum, tamq; modicum xenodochiolum, in tam famosum, tamq; augustum conuentum euasurum? Exerant siquidem patres monasterij sanctæ Mariæ de Iesu, propè Panormium, intra eiusdem ciuitatis moenia, beneficio tamen quorundam Panormitanorum, hospitium, siue potius paruum hospitale ad infirmos curandos, vbi & sacras plurium confessiones statutis diebus excipere tenebantur. Cumq; sacras quoq; conciones ad populum sapius habere cogerentur, nec propriam ecclesiam, in qua id præstarent, haberent, à totius ciuitatis proceribus ex senatus consulto decretum fuit, vt præfatum xenodochium in iustum conuentum, vbi & fratres rem diuinam facere, & sacras confessiones excipere, ac populo

A pulo prædicare possent, ex publicis prouentibus promoueretur. Accessere quoque huic operi peculiares quamplurimæ Panormitanorum eleemosynæ. Præfatis auspitijs hic conuentus, S. Mariæ de Angelis sacer, constructus, apostolica tamen sibi auctoritate fauente, in tantum creuit, ut 80. fratres inquilinos, pluresque alios aduentantes commodissime capiat, & merito inter præcipua totius Prouinciæ loca connumerandus veniat. Hoc in ipso loco, in quo Philosophicis literis diligentissime incumbitur, ad cæteros patres appositus fuit beatus pater Benignus Romanus, tertij huius Prouinciæ loci præcipuus fundator: qui plurima, præcipue verò Carolo V. inuictissimo Germanorum Impetatori, prophetico spiritu afflatus prædixit, innumerisque miraculis claruit, qua etiam de causa in maxima est apud Panormitanos veneratione.

B *De conuentu S. Mariæ de Iesu Palatioli. Conu. XL.*

CVM primùm illustrissimus Artalius Aragonus, oppidi Palatioli procer siue Baro apostolicam à Clemente VII. Pont. max. facultatem impetrasset, parvam ædiculam, in honorem S. Mariæ de Palatiolo erectam, atque ad quingentos passus à præfato oppido distantem, in iustam ecclesiam, sub titulo sanctæ Mariæ de Iesu, ex domesticis tantum facultatibus, anno à partu Virgineo 1530. transfudit, atque contiguum conuentum, 14. continendis fratribus aptissimum, sibi ibi ædificauit. Apostolicum præfati Clementis Papæ VII. breue in huius loci tabellario asseruatur.

De conuentu S. Mariæ de Iesu oppidi S. Lucie. Conu. XLI.

CSIMVL ut fratrum consensus accessit, oppidi sanctæ Lucie inquilini, summo studio summaque diligentia, licet Cresci opes minimè suppeterent, hunc conuentum, gloriosissimæ Virginis Mariæ de Iesu sacrum, non procul à vallo ex communibus bonis augustè satis pro modulo construi fecerunt: Cuius quoque 8. fratres accolæ omni beneuolentia, omni que beneficiorum genere prosequuntur. Quid ni id facerent: cum pro temporalibus spiritualia, ac pro caducis stabilia bona ab ipsis reportent?

De conuentu S. Mariæ de Iesu Clusarum. Conu. XLII.

TANTA erat pijsissimi, pariterque illustrissimi cuiusdam Clusarum Comitæ ad Franciscanos, præsertim verò ad eos, qui conuentum sanctæ Annæ prope oppidum Iulianam (cuius supra 32. secundo loco meminimus) habitabant, deuotio, tantusque affectus, ut perpetuò vnum, vel alterum eorum (quod inde non longè distaret conuentus) penes se habere vellet. Cumque id fratres, quod eorum quieti, & statui negotium faceßere videretur, ægrè ferentes, sibi pro viribus (licet frustra) resisterent: ne tandem aliquando huiusmodi vitæ pertæsi, sibi succenserent, seque tanta consolatione priuari contingeret, apostolica prius à summo Pontifice tunc sedente auctoritate impetrata, ædiculam, diuo Vito sacratam, nec procul à Clusis eius oppido distantem, in satis capacem ecclesiam, sub titulo S. Mariæ de Iesu, suis sumptibus promouendam, sibi que monasterium apprimè ædificatum annectendum, curauit, atque necessarijs omnibus pro 8. fratrum habitatione instruxit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu prope S. Angelum. Conu. XLIII.

EMINISTRANTIBVS sibi, liberaliter satis pro ratione communis substantiæ, oppidanis, quæ ad vnius iusti conuentus ædificationem necessaria erant huius Prouinciæ proceres, ex facta sibi à Sede apostolica liberali facultate, hanc sacram ædem, non longè ab oppido sancti Angeli, in honorem sanctissimæ semperque Virginis Mariæ de Iesu, Pio IV. Pont. max. sedente, à fundamentis erigendam, omnibusque suis numeris absoluendam, atque à 10. fratribus inhabitandam curarunt.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Inspicefundi. Conu. XLIV.

ILLATVRI in dominicum horreum aliquot fructus ex oppido Inspicefundi fratres nostri, ædiculam, diuo patri Francisco sacram, vtcunque à vallo distantem,

tem, atque à quibusdam Tertiarijs eremitis relictam, ad instantissimas oppidanorum A preces, ex publicis eorundem prouentibus, in iustum conuentum, sub titulo S. Mariæ de Iesu, promouendam, atq; ab 8. fratribus in posterum inhabitandam curarunt.

De conuentu S. Mariæ Magdalena Carini. Conu. XLV.

CVM frater quidam Matthæus Oppidanus Carinianis gratissimus acceptissimusq; esset, ij in eius gratiam conuentum hunc, in honorem sanctæ Mariæ Magdalena, quingentis passibus à communi eorum oppido Carino, ex communibus quoq; facultatibus, totius interim rei gerendæ negotio sibi commissio, ædificare coeperunt: Sed cum is immatura morte præuentus ipsum imperfectum omnino, atq; vix à fundamentis emersum reliquisset, operi ad tempus superfederunt. Post aliquot tamen annos elapsos, euocatis ad se aliquibus fratribus, qui promouendo ædificio incumberent, omnibusq; B necessarijs sibi ministratis, eum vltimam artificis manum experiri fecerunt: Vnde & impræsentiarum ab 8. fratribus commodè satis inhabitatur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Raccudia. Conu. XLVI.

NVLLVM prorsus peculiarem patronum agnoscit hic conuentus, felicissimæ Annunciationi gloriosissimæ semperq; Virginis Mariæ dicatus, ac longiusculus ab oppido Raccudia situs, cum ex plurimis eleemosynis, vnde quaq; fratrum industria, atq; maximo labore acquisitis, ædificatus fuerit. Relucet tamen in eo maximè Raccudienfium liberalitas: cum eorum beneficentia 8. fratres ipsius accolæ maiori ex parte sustententur, illisq; necessaria maxima animi alacritate subministrantur. C

De conuentu S. Mariæ de Iesu Castri Ioannis. Conu. XLVII.

LIBERALITATE, atq; pijs tum publicis, tum quoq; priuatis ciuium eleemosynis vsi huius Prouinciæ patres, ædiculam, beatissimæ Mariæ à Montesaluo sacram, atq; non ita à Castro Ioannis, Sicula ciuitate distantem, ex Pontificia sibi facta facultate, in conuentum 10. continuò continendis, atq; pertranseuntibus excipiendis (id enim ex parte eos ad hoc opus aggrediendum mouit) fratribus aptissimum, omninoq; idoneum, sub inuocatione sanctæ Mariæ de Iesu, adaptarunt.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Capitij. Conu. XLVIII.

QVO affectu, quauè beneuolentia Capitiani ciues in Franciscanam Obseruantem D familiam ferrentur, liquidò satis patet: Cum decretis ex senatusconsulto necessarijs sumptibus, atq; superintendentibus, qui futuro operi præessent, delectis, hanc sacram ædem, in honorem beatissimæ Mariæ de Iesu, non longè à communi ciuitate Capitio, ad commodissimum 10. fratrum vsum, à fundamentis ad verticem vsq; ædificandam, omnibusq; necessarijs officinis, atq; hortis, insuper & suppellectili instruendam curarint, quam & deuotionis ac recreationis spiritualis gratia frequentant.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Summatini. Conu. XLIX.

PRÆCEDENTIBVS ex pia quadam æmulatione per omnia similes esse cupientes Summatini, alium quoq; conuentum, (de quo impræsentiarum) in honorem eiusdem sanctissimæ Mariæ de Iesu, ex communibus etiam facultatibus, non procul ab eorum oppido Summatino, ijsdem fratribus erigi, penitusq; edificari voluerunt, quem & illorum 8. perpetuò inhabitandum, maxima munificentia contulere. E

De conuentu S. Mariæ de Iesu Mililli. Conu. L.

NE cœteris Sicilia ciuitatibus atq; oppidis inferiores, atq; indeuotiores existimarentur Milillenses, quòd Franciscanis Obseruantibus compatriotis conuentum apud se minimè construxissent, hanc sacram ædem vltimis his diebus pro modulo factis honestam, atq; 8. excipiendis religiosi omnino accommodam, non procul ab eorum communi oppido Milillo, ex communibus facultatibus, in honorem atq; laudem beatissimæ

A beatissimæ Virginis Mariæ de Iesu, à fundamentis erigendam, omnibusq; suis numeris & apicibus absolvendam, ac deniq; huius Prouinciæ albo ascribendam curarunt.

Sequuntur monialium monasteria.

SVNT præterea in hac Prouincia à præcedentibus fratrum locis 4. (vt prædiximus) sanctimonialium monasteria, quorum bina ad primam beatæ virginis Claræ Regulam, alia verò duo ad eiusdem virginis secundam spectant: Ita tamen vt & ista, atq; illa Prouinciali eius Ministro in omnibus subsint.

De monasterio Clarissarum Messana.

Mon. I.

B PRIMVM igitur præfatorum monasteriorum id est, quod intra ciuitatis Messanæ mœnia, sub titulo Montis Virginum, surrigit, atq; à sanctissima sorore Eustochio ædificatum, sanctissimisq; legibus instructum fuit: & ab 80. sororibus, sub prima beatæ virginis Claræ Regula, inhabitatur. Fuit præfata soror Eustochium honestis orta natalibus, atq; summa sanctitate, optimisq; moribus prædita: quamobrem tum viua, tum quoq; mortua plurimis miraculis claruit, modoq; relucet: Inter quæ non infimum locum obtinet id, quod in cuiuslibet sororis decessu contingit: Cum enim alicui eorum, ex diuina dispositione, ab hac vita emigrandum est: excitatur, audientibus monialibus, ab interiori parte eius loculi, quo beatæ Eustochij corpus honorificè reconditur, quidam strepitus, quo de alicuius illarum obitu, ex certissima experientia, præmonentur: omnesq; tanquam morituræ, ad debitam præparationem excitantur: Quod profectò maximum diuinæ bonitatis signum erga hunc locum est.

De monasterio Clarissarum Catana.

Mon. II.

EODEM quoq; titulo Montis Virginum insignitur & hoc monasterium Catanæ erectum, atq; à 40. sororibus, sub prima beatæ virginis Claræ Regula inhabitatum, cuius tamen fundator ignoratur. Hæ siquidem moniales, quæ & optimè, ob candidos mores maximamq; religionem, audiunt, licet à tempore Concilij Tridentini, iuxta sibi factam facultatem, aliquos redditus in communi, pro commodiori vita ducenda, admiserint, in particulari tamen nunquam huiusmodi gratia atq; facultate gaudere voluerunt.

De alio Clarissarum monasterio ibidem.

Mon. III.

TERTII huius monasterij Catanæ, in honorem tamen sanctæ Claræ quoque erecti, atq; à 30. Clarissis sororibus, sed Urbanistis, inhabitati, fundator authorq; fuit deuotus quidam Antonius à Paternione, qui ex mera tantum in Deum pietate, quicquid ingratis fortè consanguineis relicturus fuerat, id potius (& piè quidem) in huiusmodi opere promouendo insumere maluit.

De monasterio Clarissarum S. Angeli.

Mon. IV.

ENVMERVM omnium huius Prouinciæ locorum claudit id monasterium, quod in oppido sancti Angeli, sub inuocatione beatæ virginis Claræ, satis augustè surrigit: sumptibusq; cuiusdam probi viri Blasij Natolij, ædificatum extitit: atq; à 10. tantum Clarissis sororibus Urbanistis incolitur.

Sunt præterea hac in ipsa Prouincia 7. Tertiariorum, siue de Terrio beatissimi patris Francisci Ordine, fratrum conuentus qui Priores, Prouincialemq; Visitorem ex se ipsis habent, atq; in prouincialibus Capitulis, iuxta normam sibi à Pio V. Pont. max. proprio motu præscriptam, celebratis canonicè eligunt.

PROVINCIA

SANCTI NICOLAI.

399

A **S**ANCTI Nicolai Prouincia, quæ & binomia est, satis patet: cum ex 48. fratrum & 2. sororum conuentibus constans, binas Regni Neapolitani Prouincias, Barensem scilicet, atq; Hydruntinensem complectatur. Vocatur etiam passim à superiori nomine Apuliæ Prouincia, eò quod in Apulia, quæ Italiæ regio, Adriaticoq; mari contermina, atq; inter Dauriam, & Calabriam sita est, sedem obrineat. Hæc igitur, quæ à Basilicatæ Prouincia Bradano, & à Prouincia sancti Angeli Ofanto fluminibus distinguitur, Prouinciæ Bosnæ Argëtinæ olim Custodia fuit, & ab ipsa ex patrum decreto nobis prodijt: Cuius sigillum maius Christum Dominum è sepulchro ad fœmora vsq; prodeuntem, brachijsq; in crucis modum ad medium corporis dispositis, ac binos Angelos sibi astantes, nec non & beatum patrem Franciscum sub sepulchro genibus complicatis, manibusq; ad pectus iunctis, cum his literis eius oram ambientibus, S. FR. MINORVM. DE. OBSERVANTIA. PROVINCIAE. S. NICOLAI. sphericè continet. Cum autem diui Nicolai corpus, Apulis celeberrimum, summeq; venerabile, Barij, quod eius finibus circumscribitur, sepultum (à quo & nomen sibi vsurpauit) religiosè feruet, eius effigiem, antiquiori modo cultam, sibi præponendam curauit.

De conuentu S. Catharinæ prope oppidum S. Petri Galatini. Conu. I.

CVM oppidum sancti Petri Galatini Hydruntinensis diœcesis, maiori ex parte, à Græcis inhabitaretur, cogerenturq; Latini illis permixti, diuino officio, Græcorum more peracto, interesse, quod quidem illis ingratissimum, difficillimumq; erat, illustrissimus Raymundus Baucius Vrsinus, Tarentinorum Princeps, eiusdemq; oppidi temporalis Dominus, istorum rebus, atq; consolationi consulturus, hanc sacram ædem, simul atq; conuentum sibi annexum, ex domesticis facultatibus, atq; ex apostolica sibi ab Urbano VI. Pont. max. facta facultate, in honorem sanctæ Catharinæ virginis & martyris, cui ille deuotissimus ab incunabulis erat, anno Dñicæ Natiuitatis 1383. non procul ab oppido sancti Petri Galatini ædificari, immunèq; ab Episcopali iurisdictione reddi, atq; apostolicæ Sedi immediatè subdi, insuper & Franciscanis Prouinciæ Bosnæ Argentinae fratribus apostolica sibi Bonifacij IX. summi Pontificis, ac præfati Urbani VI. successoris auctoritate fauente, tradi curauit: Vt vel sic præfati Latini tum rei diuinæ, tum quoq; canonicis alijs horis, Latino idiomate persolutis, interesse, atq; Dei verbum, materna sibi lingua propositum, audire possent: Vnde eius successoribus patronatus istius loci ius meritò debetur. Aedificauit præterea pientissimus idem fundator ad pauperes, peregrinosq; maxima charitate excipiendos, infirmosq; curandos xenodochium huic monasterio contiguum, illiusq; plurimis prius redditibus ditati, omnibusq; necessarijs instructi, curam eius fratribus commisit. Quam tamen illi, post fidelem iniuncti muneris exequutionem, quinquagesimo anno à præfati hospitalis erectione, ex Eugenij IV. Pont. max. beneplacito, à se reijcientes, vt vel sic quietius, liberiusq; Deo vacare, suæq; vocationi satisfacere possent, ad alios transtulerunt. Cumq; per centum continuos annos nostri fratres hac domo pacificè vsi essent, suffectis sibi Benedictinis monachis Conuentualibus, montis Oliueti passim appellatis, qui & conuentus simul & hospitalis curam gererent, ab Alphonso Aragono, Neapolis Siciliaeq; Rege, nescio quibus de causis, deturbati, alijsq; migrare coacti sunt. Qui tamen, post tredecim annos elapsos, reuocati, relicta interim præfatis monachis hospitalis solitudine, vsq; in hodiernam diem ibidem perseuerant. Quorum numerus vt plurimum vicenerius est. Gaudet sacra hæc domus plurimis priuilegijs, atq; sanctorum reliquijs:

LI 2 Videlicet

Videlicet indulgentia omnium peccatorum plenaria pro vniuersis eam, in solemnitatibus Ascensionis Dominicæ, atq; sanctę Catharinę virginis accedentibus: Idq; ex maxima summorum Pontificum Urbani VI. & Bonifacij IX. liberalitate: Et altero ex digitis beatę Catharinę virginis & martyris, præfati fundatoris dentibus ab eius manu in monte Sina auulso: & integra maxilla sanctę Agathę virginis quoq; & martyris, altero ex brachijs sanctę Petronillę virginis, quodam digito sancti Panthaleonis martyris, alio digito sancti Ioannis Chrysostomi Episcopi & confessoris, vna ex costis sancti Blasij Episcopi & martyris, parte quadam tonsurę sancti Andreę Apostoli, genu sancti Christophori martyris, atq; plurimis alijs sacrosanctis reliquijs, sed minutulis, quas, aliò properans, sciens omitto. Licet præterea fratribus, ex Clementis VII. Pont. max. indulto, circumferre processionaliter per oppidum venerabile Seruatoris Christi corpus Dominica infra octauam festiuitatis eiusdem.

De conuentu S. Francisci Gallipolis. Conu. II.

SI de istius conuentus, qui Gallipolis, munitissimę ciuitatis, sub inuocatione beatissimi patris Francisci, constructus cernitur, & ab 18. fratribus occupatur, origine agamus, antiquissimus proculdubio est: cū ab altero sociorum eiusdem Seraphici patris, opera tamen Gallipolensium, ex certissima traditione, ædificatus habeatur: Si verò de eius à patribus Franciscanis Conuentualibus ad nostros Obseruantes translatione quęstio oriatur, eius vetustas ab anno salutis humanę 1400. computanda venit: Cū eo temporis, ex apostolica facultate, ad instantes illustrissimi Raymundi Baucij Vrsini (cuius superiori loco meminimus) preces facta, ijs pulsus, reliquis Custodię Bosnensis Prouincię locis adiunctus sit.

De conuentu S. Francisci Petilia. Conu. III.

PETILIA, quę & vulgò Altamura, magnę Gracię vrbs est, non procul à Licinio promontorio, à Philoctete Peantis filio, Herculisq; comite condita: Intra cuius ambitum conuentus hic, Seraphico patri Francisco facer, atq; à 15. fratribus inhabitatus, eleganter confurgit, qui anno à partu Virgineo 1400. communibus Petiliensium sumptibus ædificatus, absq; dubio, creditur, atq; altero ex brachijs S. Apollonię virginis & martyris mirum in modum exornatur.

De conuentu S. Marię de Pace Venusia. Conu. IV.

NISI nos vulgaris receptissimaq; seniorum traditio fallit, hæc sacra ædes, B. virginis Marię de Pace dicata, longiusculus à Venusia, Appulorum Dauniorum oppido, Horatijq; celeberrimi Poëtę patria, erecta, præcedenti contemporanea est: Cū liberalissimis illustrissimę Marię Donatę Vrsinę sumptibus, anno Domini 1400. constructa feratur: Quam & 10. fratres, vt plurimū incolunt.

De conuentu S. Marię de Columna Trani. Conu. V.

VETVSTISSIMVS profectò est hic conuentus, B. virginis Marię de Columna sacratu, atq; inter crispantes maris vndas, non procul à Trano ciuitate, situs, cū ante plurimas annorum centurias à Barbarussa Germanorum Imperatore edificatus, Benedictinisq; monachis collatus sit: Nihilominus tamen eius antiquitas nobis ab anno Dominicę Incarnationis 1400. supputanda venit: cū per id tempus à ruinis, & incendio Turcarum superuenientium opera excitato, Tranensium sumptibus, & liberalitate vindicatus, ac omni ex parte reffectus, fratribus nostris, Benedictinis interim suo iuri cedentibus, collatus fuerit: Quorum 10. ibidem perpetuò commorantur, atq; sequentes sanctorum reliquias sibi creditas, videlicet alterum ex brachijs sancti Stephani Papę & martyris & aliquot ossa sanctorum Matthę Apostoli, Felicis, Cosmę atq; Damiani martyrum, & Hilarionis Abbatis quā diligentissimè custodiunt. Sunt tamen qui mordicus asserant prædictorum sanctorum Stephani, atq; Hilarionis corpora hoc in loco humata esse: sed hi locum minimè ostendunt, quod ipsum penitus ignorent.

A *De conuentu S. Francisci Minerbini. Conu. VI.*

COMMENDAT quàm maximè pietatem illustrissimi Raymundi Baucij Vrsini, Farentinorum Principis, in Obseruantes Franciscanos secunda hæc sacra domus, in laudem atq; memoriam pauperum Patriarchæ Francisci, non procul ab oppido Minerbino, anno humanæ salutis 1400. à se erecta, ipsdemq; in perpetuum vsum, non minus liberaliter, quàm piè concessa: Cuius quoq; beneficio eorū 10. ibidē commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Pietate Vxenti. Conu. VII.

B CVM illustrissima, atq; Franciscanæ Obseruanti familiæ addictissima Bauciorum profapia, ex qua Tarentinorum Princeps Raymundus Baucius Vrsinus originem quoque duxit, Vxento, Salentinorum ciuitate, potiretur, hanc sacram ædem, sub inuocatione B. Mariæ de Pietate, anno humanæ redemptionis 1430. eleganter satis, ex domesticis facultatibus intra Vxentina mœnia, ædificandam, atq; à pluribus fratribus inhabitandam curauit: quos etiam, quandiu ad eius vrbis clauum sedit, liberalissimis eleemosynis prosequuta extitit: Sed eius sceptro ad alios translato, fratribusq; inedia obsessis, cùm Vxentinis non adeò magnæ opes sint, antiquus eorum numerus ita diminutus est, vt septenarium sæpius non attingat. Nec tamen commendatione caret sacer hic locus, cùm B. P. Angeli Pelitenfis siue ab Altamura venerabili funere exornetur: Cuius tanta fuit humilitas, tantaq; mansuetudo, vt passim tum à fratribus, tum quoq; à sæcularibus ouicula nuncuparetur.

C *De conuentu S. Mariæ de Chiuisa Bitunti. Conu. VIII.*

MINORITICVS hic conuentus, non procul à Bitunto antiquissima ciuitate situs, ac in honorem beatissimæ Mariæ Virginis de Chiuisa erectus, curandis fratribus huius Prouinciæ circumquaq; vicinis, quod saluberrimus, commodissimisque sit, opportunè deseruit: eaq; potissimum de causâ instantibus Prouinciæ proceribus, à Bituntino senatu, ex publicis facultatibus, anno Dñi 1430. à fundamentis ad verticem vsq; edificatus est. Continet verò vt plurimum 20. fratres præter aduentâtes infirmos.

De conuentu S. Francisci Bitecti. Conu. IX.

D BITECTINI senatus officium, cæteraq; erga nostrum Ordinem studia, vel maximè, in hac sacra æde, in honorem Seraphici patris Francisci, sub Eugenio IV. Pont. max. anno à mundo redempto 1433. erecta, relucet: Cùm non solum eam ex communibus facultatibus, è regione communis ciuitatis Bitecti erigendam, absolueundamq; curauerit: sed & in hodiernam vsq; diem 12. fratres eius accolat, sacreque Theologiæ incumbentes, omni beneficiorum genere prosequatur. Viam vniuersæ carnis ingressus honestam hoc in loco sepulturâ nactus est B. F. Iacobus, natione Illyricus ac professione laicus: qui procul dubio viuens sanctissimis moribus, omniq; virtutū genere præditus extitit, & mortuus innumeris claruit, claretq; miraculis: Cuius venerabile corpus, licet à centū annis exanime, integrum adhuc, imputre, atq; incorruptū omnino perseuerat, prout omnibus ipsum venerationis gratia accedentibus in confesso est.

E *De conuentu S. Mariæ Veteris Andriæ. Conu. X.*

DVPLICI fungitur munere hic conuentus, in honorem gloriosissimæ Virginis Mariæ, è vestigio ciuitatis Andriæ erectus, atq; publicis Andrianensium sumptibus, ex apostolica Eugenij IV. Pont. max. auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1438. ædificatus, valetudinarij videlicet, atq; studij: Cùm & aduētantes huius Prouinciæ patres fratresq; infirmos humanissimè excipiat, diligentissimeq; medeatur, atq; 18. studentes Theologos sub vno prælectore contineat, sustentetq;.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Atella. Conu. XI.

CVM fratres nostri primùm conuentum sanctæ Mariæ de Vite alba sacrum, sub Eugenio IV. Pont. max. sibi ab Atellana communitate, longiusculus ab Atel-

la communi eius oppido, anno Domini 1439. ædificatum, post aliquot annos, ob eius infalubritatem, deferuissent: Atellani, ne fratrum præsentia priuarentur, adiecere, vt & hunc secundum, in honorem S. Mariæ de Angelis, multò commodiorem altero, in loco faniori, sub Iulio II. Pont. illis construerent. In quo 12. fratres, maiori ex parte nouitij, q̃ ijs educadis atq; religiosis moribus instruendis aptissimus sit, cōmorantur.

De conuentu S. Mariæ de Templo Litij. Conu. XII.

PROSPECTVRI prouidi patres vicinorum conuentuum fratribus infirmis, hanc eadem, beatę Mariæ de Templo sacram, aliquantulum à Litio, Apula ciuitate, ex publicis Litienfium facultatibus, anno à partu Virgineo 1440. ad eos excipiendos medendosq; , eleganter satis, satisq; opportunè ædificari curarunt. Quam 20. fratres frequentius inhabitant: mirumq; in modum & sequentes sacrosanctæ reliquiæ, videlicet altera ex spinis Dominicæ coronæ, binæ particule crucis, atq; clauorum Seruatoris nostri Christi, aliquot ossa sanctorum Apostolorum Petri, Mathæi, atq; Thomę, quidam digitus sancti Iacobi itidem Apostoli, alius quoq; digitus diui Ioannis Chrysostomi, alia etiā ossa S. Laurētij martyris, SS. Innocentiū, S. Antonij Abbatis & sanctarū Margaretę, & Apollonię virginum atq; martyrum, & sacre Theologię studiū exornāt.

De conuentu omnium Sanctorum Melfia. Conu. XIII.

HIC quoq; Minoriticus conuentus, omnibus Sanctis sacer, atq; ex apostolica Eugenij IV. Pont. max. auctoritate, à Melfiano senatu, anno Domini 1441. non procul à Melfia, Apula quoq; ciuitate, constructus, curandis, pro sua parte, infirmis, deferuit: Quorum obsequio 14. religiosi eius inquilini, summa charitate summaq; diligentia intendunt. Diximus superius pro sua parte: eò quòd aliquot istius Prouincię conuentus peculiari curandorum infirmorum ministerio mancipati sint, habeantq; determinatum locorum numerum, ex quibus tantum egrotos recipere teneantur.

De conuentu S. Antonij de Padua Tarenti. Conu. XIV.

MINORITICVS hic conuentus, diuo patri Antonio sacratus, nec procul à Tarento, magnæ Græciæ vrbe clarissima, atq; in intimo recessu sinus, qui ab ea Tarenus dicitur, sita, nec non & à Tarante Neptuni filio, à quo nomen accepit, condita, ædificatus, illustrissimum Ioannem Antonium Baucium Vrsinum, Tarentinorum Principem, cuius in Franciscanos beneuolentiæ, singularisq; affectus plura extant indicia, sui authorem fundatoremq; , immo & maximum benefactorem agnoscit: Cum ex peculiaribus eius facultatibus, anno à salutifera mundi redemptione 1447. constructus sit. Qui & infirmis fratribus curandis, & iunioribus sacerdotibus, tum Philosophicis, tum quoq; Theologicis literis imbuendis, pro sui capacitate, & dispositione, opportunè satis deferuit. Eius verò accolæ vicenarium numerum attingunt.

De conuentu S. Angeli Rubi. Conu. XV.

EX antiquioribus huius Prouinciæ locis hic est vnus, qui in honorem S. Angeli, ex publicis facultatibus ciuitatis Rubi, non longè à menibus, ante plurimos annos, constructus extitit. Sed cū, grassantibus hac in patria bellis, ab importuno milite solo æquatus esset, iterum, sub Nicolao V. Pont. max. ab illustrissimo Gabriele Vrsino de Baucio, Venusinorum Duce, circa annum Domini 1449. ædificatus, refarcitusq; fuit: In quo sub Christo duce 12. fratres militant.

De conuentu S. Ioannis Hydrunti. Conu. XVI.

NEC antiquitate caret hic conuētus diuo Ioāni sacratus, ac cōmunibus Hydruntinensium sumptibus, non longè ab Hydrunto, extremo agri Salentini oppido ædificatus, cū ab anno Dñicę Incarnationis 1450. ex apostolica auctoritate in lucē prodierit, & ab eo temporis 10. fratres, plusuē minus pro temporum exigentia, contineat.

De conuentu

A *De conuentu sancti Sebastiani Grauina. Conu. XVII.*

EIVSDEM ætatis cum præcedente est hic conuentus, glorioso martyri Sebastiano facer, ac non procul à ciuitate Grauina erectus: cum eodẽ prorsus anno 1450. ab incarnatione Dominica, ex pijs, publicisq; Grauinensium facultatibus constructus sit: Non quidẽ sub S. Sebastiani, sed sub titulo sanctissimæ Dei genitricis Mariæ de Pace. A quo tamen sequenti de causâ, ex ciuium consensu, excidit. Laborabat siquidem, anno Domini 1483. vniuersa ferè Italia pestifera quadam, ac grauissima lue, à qua Grauinensium ciuitas vt liberaretur, diuo Sebastiano hoc in ipso loco sacellum, ex communi solemniqu; voto prius factò, ædificandum curauit. Cumq; ab eo temporis tantam cladem euasisset, ne glorioso martyri ingrata videretur, gloriosæ Virginis Mariæ de Pace titulum in S. Sebastiani nomen in posterum commutandum voluit. Cum autem temporis successu ab eius fundatione, contendentibus alijs eius inhabitatione, aliquales obortæ essent difficultates: fratribus nostris, ad instantiã tamẽ Grauinensiũ, à Sixto IV. Pont. max. anno Domini 1474. ad perpetuã rei memoriã concessus est. Cuius etiam beneficio 18. fratres ibidem commorantur: debitaq; cum religione aliquot ossa diui Sebastiani martyris, atq; cranij partem diui Donati Episcopi & martyris asseruant.

De conuentu S. Bernardini Melficti. Conu. XVIII.

VNICO tantum anno à præcedentis fundatione, nempe 1451. præsens conuentus, B. P. Bernardino de Senis dicatus, qui & sedem non procul à Melfictò, Apula ciuitate, obtinet, sedente tamen Nicolao V. Pont. max. ex publicis Melfictanorũ facultatibus constructus fuit: Cuius inquilini duodenarium numerum frequentius attingunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Raclæ. Conu. XIX.

ET hic quoq; conuentus, Deiparæ Virgini Mariæ Nouæ sacratus, atq; prope Raclã, Apulũ oppidum, situs, qui & à 12. huius Prouinciæ fratribus occupatur, præcedentibus coæuus est: cum anno à mundi redemptione 1453. ab illustriss. quodam Ptolemæo, huiusce oppidi Raclæ tẽporali Domino, ex mera tantum in Deum pietate, atq; in nostrum Ordinem beneuolentia, à fundamentis ad apicem vsq; constructus sit.

De conuentu S. Mariæ de Insula Conuersana. Conu. XX.

DOBERRANTI cuidam virgunculæ prope Conuersanum, Apuliæ ciuitatem, cum depicta quædam gloriosissimæ Virginis imago, sub specu latens, diuinitus reuelata fuisset, eaq; exhumata plurimis coruscaret miraculis: Illustriss. Ioannes Antonius Aquaiuia Vrsinus, eiusdem Conuersanæ ciuitatis Comes, deuotionis zelo accensus, hunc conuentum, B. Virgini Mariæ de Insula sacrum, eodem prorsus loco, in quo præfata imago latuerat, ex proprijs facultatibus omnino ædificandum, fratribusq; nostris, anno à partu Virgineo 1462. conferendum, vt vel sic & istis de domicilio, & illi de solemniori cultu prouideret, quàm diligentissimè curauit. Distat autem paululum à Conuersano sacra hæc ædes, & ab 18. fratribus vt plurimum inhabitatur, quorum maior pars sub vno prælectore Philosophicis literis diligentius incumbit.

De conuentu S. Petri Barij. Conu. XXI.

EDEVOTISSIMVS quidam mercator Pisanus, nomine Balduinus Carattonus, tanquam Deo, atq; Barensibus, pro diuitijs apud eos summa industria acquisitis, gratias redditurus, hanc sacram ædem, Principi Apostolorum Petro dicatam, ex acquisitis diuitijs, intra Barij, Apulorum ciuitatis mœnia, anno à lætabunda Christi Seruatoris natiuitate 1436. construi, atq; Obseruantibus Franciscanis fratribus, quibus addictissimus erat, ex apostolica sibi facultate, tradi curauit. Hæc igitur sacra domus ab 18. fratribus, quorum alter sacram Theosophiam, alter verò Philosophiam reliquis prælegit, commodissimè inhabitatur. Hæc est illa felix ciuitas Barium, cuius superius in istius Prouinciæ proloquio meminimus, quamq; diuus Nicolaus, Miren-sis Episcopus, sibi in sepulturam elegit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Cassani. Conu. XXII.

A

NON minus illustrissimo Iulio Antonio Vrsino, Atrienfium Duci, atq; Cassani, Apulię oppidi, temporali Domino, quàm Cassanensibus debetur: cùm communibus istorum, atq; illius sumptibus hæc sacra ædes, in honorem S. Mariæ de Angelis, ex apostolica Pauli II. Pont. max. auctoritate, constructa sit: Cuius religio instruendis nouitijs, quorum 6. cum alijs 7. professis ibidem perseverant, maximè fauet. Sanctissimam mortem obiit hoc in loco B. F. Ioannes de Penna laicus, vir utiq; sui status, dum viueret, zelantissimus, qui prophetico spiritu afflatus plura præiudic, prædixitq;.

De conuentu S. Francisci Castellanetta. Conu. XXIII.

MAGNO equidem Castellanettanorum beneficio noster Ordo obligatur: Nam, sedente Sixto IV. Pont. max. hanc sacram ædem, in honorem pauperum Patriarchæ Francisci, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemosynis, non longè à Castellanetta, Apula communiq; ciuitate, ædificari, sibiq; omni ex parte perfectam, anno Dominicæ natiuitatis 1471. tradi curarunt: quam & 12. plusuè minus, pro temporum ratione, commodissimè inhabitant.

De conuentu S. Francisci Cassalinou. Conu. XXIV.

ACCESSIT quoque huic Prouinciæ, iisdem ferè temporibus, anno nempe Domini 1474. atq; eiusdem Sixti IV. Pont. max. auctoritate, conuentus hic, B. eidē patri Francisco sacratu, atq; publicis oppidanorum sumptibus, non procul à Cassalinouo, Apuliæ oppido, erectus: quem 12. fratres frequētius inhabitāt. Apostolicum huiusce auctoritatis breue, sub datū Romæ 20. mēsis Iunij, anno verò Dñi 1474. si quis videre cupiat, huius monasterij archiuum consulat, & suis votis factū satis experietur.

De conuentu S. Francisci Spineæ aureæ. Conu. XXV.

POST elapsu tantummodo à præcedētis erectione annum, coepit & hic conuentus, in eiusdem quoq; Seraphici patris Francisci honorem, eodem Sixto IV. Pont. max. gubernante, ex communibus oppidanorum facultatibus, prope Spineam auream, Apulum oppidum, Venusinæq; iurisdictioni subactum, à fundamentis erigi: qui & intra breuissimi temporis spatium vltimam artificis manum expertus, commodum 9. fratribus hospitium præbet.

De conuentu S. Laurentij Vigiliæ. Conu. XXVI.

D

COMMUNI opera, communibusq; illustrissimi Francisci Baucij Vrsini, Andriensium Ducis, oppidiq; Vigiliæ Domini temporalis, atq; Vigiliensis communitatis sumptibus, præfatoq; Sixto IV. Pont. max. ad militantis Ecclesiæ clauum sedente, anno verò Dominicæ natiuitatis 1439. hæc sacra ædes, adiunctusq; sibi conuentus, 12. continendis fratribus aptissimus, sub gloriosi martyris Laurentij inuocatione, ædificari coeperunt: iisdemq; auspicijs, non ita post multum tēporis, absoluti sunt.

De conuentu S. Cataldi prope Coraltum. Conu. XXVII.

CVM tempore vniuersalis, contagiosæq; cuiusdam pestis, quæ ad eò vniuersam Italiam peruagata est, vt nihil intactum reliquerit, Coraltino cuidam, simplici; homini, Quirico Trambotto, reuelatū diuinitus esset, vt si Coraltum, Apuliæ oppidum, à grassante lue liberari cuperet, ecclesiam diuo Cataldo sacrandam, eo ipso loco, in quo sibi bos sequenti luce sub curru occumberet, communibus sumptibus, nulla interposita mora, ædificandam curaret: Quod cùm ille Coraltinis prædixisset, alligatusq; ad currum bos sequenti manè mortuus corruisset, ex tempore hæc sacra ædes, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eorum facultatibus, in honorem S. Cataldi, eodem prorsus in loco constructa extitit: Quam tamen cùm solemniori obsequio cultam affectarent, omnibus suis numeris absolutam huius Prouinciæ patribus, quorum 12. ibidem commorantur,

A morantur, post 23. annum ab eius erectione, anno scilicet Dñicæ Incarnationis 1506. ex apostolica Iulij II. summi Pontificis auctoritate, inhabitandam contulerunt.

De conuentu S. Mariæ de Gratia Monopolis. Conu. XXVIII.

SVMMA Monopolitanorum in Franciscanam Obseruantem familiam beneuolentia, conceptumq; de eorum perseuerantia iudicium fecere, vt Innocentius VIII. summus Pontifex, apostolica etiam bulla, sub datum Romæ 16. cal. Ianuarij, anno verò Domini 1491. expedita vnius Minoritici apud se conuentus erigendi facultatem illis concederet: Qua deniq; obtenta, Monopolitanus senatus hanc sacram ædem, quam & 15. fratres frequentius occupant, sanctissimæ semperq; Virgini Mariæ de Gratia dicatam, ex communibus facultatibus, eodem prorsus anno, à fundamentis erigere cœpit: Nec prius à cœpto opere sibi abstinendum putauit, quàm illi colophonem adderet.

B *De conuentu S. Antonij de Padua Neritonis. Conu. XXIX.*

CVM Neritonensis senatus vnius apud se Minoritici conuentus construendi facultatem ab Alexandro VI. summo Pontifice, cuius bulla, sub datum Romæ 6. mensis Martij, anno verò à partu Virgineo 1497. penes fratres perseuerat, impetrasset: nulla penitus interiecta mora hanc sacram ædem, B. P. Antonio Paduano dicatam, ex urbanis facultatibus Neritoni, quæ Apulorum ciuitas est, à fundamentis ad apicem vsq; construendam, huicq; Prouinciæ adijciendam, curauit: Quam 22. fratres inhabitant: quorum alter sacram Theologiam, alter verò Philosophiam legit, reliqui verò à patre Guardiano, vel mixti studentes, vel laici sunt.

De conuentu S. Stephani Martina. Conu. XXX.

CODEM prorsus anno Domini 1497. atq; ex eiusdem Alexandri VI. Pont. max. auctoritate, conuentus hic, diuo Stephano prothomartyri sacer, non longè à Martina Apuliæ oppido, ex communibus quoq; prouentibus, à perdeuota Martiniana communitate, à fundamentis erigi cœpit: qui & post breuissimi temporis interuallum absolutus fuit: Ex quorum etiam decreto 13. fratres ibidem commorantur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Hostumi. XXXI.

MINORITICÆ præsentis domus, quæ sub titulo felicissimæ Annunciationis gloriôsæ semperq; Vrginis Mariæ, prope Hostumum Apuliæ oppidum surrigit, pius Hostumensis senatus author exitit: Qui, obtenta prius ab Alexandro VI. Pont. max. apostolica facultate, eam summa cura, summaq; diligentia, anno à natiuitate Christi 1499. à Pontificatus verò eiusdem 8. ex publicis redditibus, ædificari, huicq;

D Prouinciæ adificij curauit: Quam & 15. ipsius fratres commodissimè incolunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Terlity. Conu. XXXII.

E regione Apuli eius oppidi, quod Terlitium nuncupatur, nec tamen longius, Franciscanus hic conuētus, sanctissimæ Mariæ Nouæ dicatus, atq; communi opera, communibusq; Terlitianorum sumptibus, anno salutis humanæ sesquimillesimo, sub Alexandro VI. Pont. max. cuius quoq; assensus accessit, ædificatus, quem & 12. fratres inhabitant, & quædam Zenonis, eiusq; sociorum sacrosanctæ reliquiæ commendatissimum reddunt, elegantissimè surrigit.

De conuentu S. Mariæ de Passu Mola. Conu. XXXIII.

EMAXIMVM sanè, & pietatis Molanæ communitatis in Deum, & beneuolentiæ in Obseruantem Franciscanam Religionem argumētum est sacra hæc Minoritica domus, in honorem beatissimæ Mariæ de Passu, non procul à Mola, Apuliæ oppido, atq; Bariensi iurisdictioni subacta, eleganter satis erecta: quam ipsamet, anno redemptionis humanæ 1503. atq; sedente Alexandro VI. summo Pontifice, ex publicis facultatibus à primis fundamentis ad verticem vsq; construendam, consumandamq; curauit: quamq; 10. fratres pro voto inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Loreto Labelli. XXXIV.

CVM enim illustrissimus Ioannes à Tuffo, primus Labellensium Marchio Franciscanam Obseruantem familiam à teneris vnguiculis vnicè dilexisset: vt primùm Marchionatus dignitatem obtinuit, aliquod tantæ dilectionis specimē editurus, hanc sacram, Minoriticamq; domum, 12. continendis fratribus omnino accommodam, aliquantulum

quantulum à Labello, Apula ciuitate, sibiq; audiente, ex domestico patrimonio, im-
petrata tamē prius à Iulio II. Pont. max. facultate, anno Dñi 1504. ædificandā curauit:
Ita vt nihil eorum, quæ commodā habitationē concernunt à fratribus desiderari possit.

De conuentu S. Mariæ de Casolis Cupertini. XXXV.

MIRIFICAM Cupertinorum erga Ordinem nostrum beneuolentiam, non ob-
scure prædicat hæc sacra ædes, in honorem S. Mariæ de Casulis, non procul à
Cupertino, Apuliæ oppido, erecta: cū eorum communibus sumptibus, triennio ante
quā totius Franciscani Ordinis sigillum, atq; Ministeriatus ad Obseruantes deuol-
ueretur, ex facta sibi à Leone X. Pont. max. facultate, ædificata sit.

De conuentu S. Catharinæ Forentiæ. Conu. XXXVI.

PROBATISSIMIS aliquot viris, qui promouēdo operi solertius instarent, pri-
mò delectis, atq; apostolica auctoritate à Leone X. Pont. max. impetrata, Forentina
communitas, eiusq; tēporalis Dominus & Princeps, hanc domū in honorē S. Catharinę
virginis simul & martyris, anno reparationis nostræ 1516. ex cōmunibus facultatibus
in medium collatis, non procul à Forentia, Apulo oppido, erigi, absoluiq; curarunt:
Quam tamen, ob eius angustias atq; incapacitatem, 8. tantū fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariæ Maioris Aquauia. Conu. XXXVII.

GRAVIS equidem testis est amoris summi illustrissimi Antonij Donati Aquau-
iæ Aragoni, Ioianiensium Comitis, & Aquauiuensiu Ducis, erga nostrum Ordinē
conuentus hic, S. Mariæ Maiori sacratus, atq; non procul ab Aquauia, Bariensis diocē-
sis oppido, erectus: cū peculiaribus eius sumptibus, Clemente tamen VII. Pont.
max. annuente, anno Incarnationis Dñi 1525. à primis fundamentis ad vltimū vsq;
apicē ædificatus fuerit: In quo, quod non adeo pateat, 8. tantū fratres commorantur.

De conuentu S. Andreæ Barolis. Conu. XXXVIII.

CVR enim Barolensibus fratres nostri tot, tamq; magnifica beneficia non grati-
ficabuntur? Quibus non fuit satis Minoriticum conuentū ex vrbis facultatibus,
ante plurimos annos, longiusculus à Baroli, communi Apulaq; ciuitate, construxisse.
Nam ea ab importuno milite, grassantibus in Apulia bellis, demolita, soloq; æquata,
aliam multò elegantiorē, multoq; commodiorē, intra eiusdem ciuitatis moenia,
eo loco, in quo edicula, diuo Andreæ Apostolo sacra, præextiterat, Clemente VII. Pont.
max. sibi annuente, ex iisdem facultatibus, ac sub antiquiori titulo, ædificandam cura-
runt. Contigit autem id anno ab humano genere reparato 1528. à quo etiam tempo-
re hic locus 18. fratribus opportunē deferuit, quorum alter sacram Theologiam, alter
verò Philosophiam certo studentum numero prælegit.

De conuentu S. Mariæ de Gratia Marrubij. Conu. XXXIX.

CLEMENTE VII. Pont. max. ad totius ecclesię militantis clauum sedente, atq;
ex apostolica eius auctoritate, prout ex diplomate dato 6. mēsis Aprilis, anno Do-
minicæ Incarnationis 1534. liquidò edocemur, conuentus hic, beatissimæ Virginis
Mariæ de Gratia sacratus, atq; non longē à Marrubio, Apulorum oppido, situs, Mar-
rubienfibus interim omnia necessaria summa liberalitate conferentibus, apprimē ædifi-
catus extitit: Quem 10. fratres, ex matura superiorum dispositione, inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Acaia. Conu. XL.

ILLVSTRIS Ioannes Iacobus Acaius, Acaia, Apulorum oppidi Dominus tem-
poralis, omni officio ac potius pietati erga nostrum Ordinem satisfacturus, hanc
sacram ædem in honorē Virginis Mariæ ac Angelorum Reginæ, annuente sibi Pio IV.
Pont. max. non procul ab Acaia oppido præfato, anno à partu Virgineo 1564. à fun-
damentis erigendam, breuissimoq; temporis tractu absoluendam, ac tandem 9. reli-
giosis, summa liberalitate summoq; studio, inhabitandam tradidit.

De conuentu S. Antonij de Padua Liti. Conu. XLI.

EODEM prorsus pietatis, atq; beneuolentię zelo ductus illustriss. idem Ioānes Ia-
cobus Acaius, propriam domum, quam Liti optimo iure possidebat, proprijs quo-
que sumptibus, ex concessione Pij V. Pont. max. anno verò à mundo redempto 1566.
in Min.

A in Minoriticum conuentum, 20. continendis fratribus omnino accommodum, promouendum, transformandumq; , sub inuocatione B. P. Antonij de Padua, curauit.

De conuentu S. Mariæ de Cassali Brundusii. Conu. XLII.

MINORITICVS hic conuentus, B. Mariæ de Cassali sacratus, multis retrò annis, à Gallorū Regibus, non longè à Brundusio, (vti cernitur) antiquissima Calabria ciuitate, atq; maritimo portu nobilissima, Adriaticoq; mari alluta, & à ceruini capitis similitudine sic dicta: ex qua Romanis tritissimus olim fuit in Græciam transitus, erectus, omnibusq; suis numeris absolutus fuit: Quem tamen habitatore destitutum R. Ioannes Carolus Bouius, præfatę ciuitatis Brundusina Archiepiscopus, 26. Aprilis anni 1568. huic Prouinciæ, liberaliter contulit: Quemq; 18. fratres incolunt.

B *De conuentu S. Mariæ de Constantinopoli Massafra. Conu. XLIII.*

NEC studium, nec liberalitas illustis admodum herois Francisci Papacodæ Massafra, Apulorum oppidi, atq; Motolanae dioecesis, temporalis Domini Seraphico Ordini nostro defuit: cū & ipse, anno à Christi natiuitate 1568. apostolica tamen sibi auctoritate fauente, propriam suæ habitationis domum, quam intra præfati oppidi Massafra ambitum obtinebat, in Minoriticum conuentum, sub titulo S. Mariæ de Constantinopoli, promoueri, curarit: Quem & 10. fratres frequentius inhabitant.

De conuentu S. Ioannis Baptiste Turi. Conu. XLIV.

COMMVNIBVS Turenfiū, atq; illustis proceris Francisci Moles Turi, Apuli oppidi temporalis Domini, liberalissimisq; sumptibus, hæc sacra domus, quam 11. fratres occupant, in honorem S. Ioannis Baptiste, non procul à præfati oppidi moenibus, ex assensu Gregorij XIII. Pont. max. anno Domini 1574. ædificari cœpit, iisdemq; auxilijs, intra breuissimi temporis spatium (tanta fuit eorum deuotio) absoluta est.

De conuentu S. Mariæ de Cruce Francauilla. Conu. XLV.

VT primū deuotus vir Antonius Rontius apostolicā facultatē nactus fuit, hoc sacrū monasteriū, B. Marię de Cruce dicatū, ex proprijs facultatibus, nō procul ab oppido Frācauilla Brūdufinæ dięcesis construendum, atq; huius Prouincię patribus, ix. cal. Febr. anno verò Domini 1575. tradendum curauit: Quod & 12. fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Fonte ouina Rapolla. Conu. XLVI.

HIC conuentus gloriolæ semperq; Virgini Marię de Fonteouina sacratus, ac iuxta Rapollensia moenia, ex publicis Rapollensium ciuium facultatibus, constructus, noster omnino fectus est: cū ex nostra facultate, primo assumpti ministerij anno, qui à partu Virgineo 1581. fuit, in lucē prodierit. Qui cū omnino neophitus sit 8. tantū fratres impræsentiatum continet, plures temporis successu Deo auspice contenturus.

De conuentu S. Mariæ de Constantinopoli Poliniani. Conu. XLVII.

PRÆSENS quoq; conuentus in honorem Dei genitricis Mariæ de Constantino- poli, ex communibus Polinianensium, atq; illustriss. Ioannis Vincentij de Tolfa, eorū tēporalis Dñi facultatibus, aliquantulū à Poliniano, Apula ciuitate, ædificatus, nobis ascribendus venit: Nā ex nostra etiā facultate, dū vniuersi Obseruātis Minoritici Ordinis clauum teneremus, Idibus Ianuarij, anno verò Domini eodē 1581. à fundamētis primò erigi cœpit: Qui deniq; omnibus suis numeris absolutus 12. fratres modò continet.

E *De conuentu S. Mariæ de Gratia Liuerani. Conu. XLVIII.*

OMNIVM deniq; Minoriticorum huius Prouincię diui Nicolai conuentuū claudit numerum is, qui prope Liueranum, Apuliæ oppidum, Aurienfisq; dioecesis, ex apostolica nobis facta auctoritate, atq; ex communibus Liueranensium facultatibus, Gregorio XIII. summo Pont. sedente, emerfit: Qui recentissimus omnino cū sit (cœpit enim anno à Christi natiuitate 1581. primò ædificari) à 10. tantū fratribus inhabitatur.

Sequuntur monasteria monialium.

HABET quoque hæc Prouincia duo monialiū monasteria, vnum Vigilię in honorem S. Ludouici Episcopi & confessoris, à perdeuoto quodam Bernardo Spallutio ædificatum & à 25. monialibus inhabitatum; alterum verò Barolis erectum, in quo 12. tantū sorores Tertiarię commorantur.

PROVINCIA

SANCTI BERNARDINI.

409

A PROVINCIA hæc sancti Bernardini, quæ & olim Pennensis à Penna ciuitate, beatum patrem Ioannem à Stronconio, strenuum Franciscanæ Regularis Obseruantia propugnatorem, sui authorem veneratur. Cùm enim beatus is pater, tempore nascentis Obseruantia, mirumq; in modum pullulantis, circa annum à lætabunda Christi natiuitate 1410. Minoritica quatuor loca, Aquilæ, Cheris, Pennæ, atq; Montisplani, (de quibus inferius) apud Brutios, construi curasset: illisq; venerabilem patrem Dominicum Genuensem, disertissimum concionatorem, suisq; status atq; professionis mirificum zelatorem, in Commissarium præfecisset, tot, talesq; progressus huiusmodi auspicijs ijs in locis Regularis ipsa Obseruantia fecit, totq; alia loca præfatis accesserunt, vt omnia simul breui in Prouinciam redacta, titulo Pennæ siue Pennensis insignita euaserint. Tempore verò quarti Capituli generalissimi (de quo supra) Mediolani, anno Domini 1457. sub Calixto III. Pont. max. atq; sub patre Iacobo à Mozanica, totius Franciscani Ordinis Generali Ministro celebrati, præfatus Pennæ titulus, quòd corpus beati patris Bernardini de Senis in altero eius conuentu, Aquilano videlicet, sepultum esset, ob eius reuerentiam, in sancti Bernardini nomen commutatus est. Qua etiam de causa eiusdem sancti imaginem, pro aliarum Prouinciarum more, sibi præferendam volui. Conflatur autem vniuersa hæc Prouincia ex 26. fratrum, atq; 3. tantum sanctimonialium monasterijs: quæ omnia simul sumpta tricenarium numerum dempta monade complent. Maius eius sigillum, vt antiquum ordinem sequamur, integram eiusdem beati patris Bernardini effigiem omnino stantem, dexteraq; nomen I E S V S, orbiculari circulo circumscriptum, radijsq; collustratum, sed sinistra librum clausum tenentem, huiusmodiq; literas intra orbem, MANIFEST. sed in circuitu sequentes. SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCE. SANCTI. BERNARDINI. continet.

De conuentu S. Bernardini Aquila. Conu. I.

D AGENTI B. P. Ioanni Capistrano Amiterni, quod & Aquila vulgò dicitur, Brutiorum ciuitatis, vbi B. P. Bernardinus de Senis felicissimum diem clauferat extremum, sponponderant Amiternenses erecturos se quidem Minoriticum monasteriũ in honorem tanti patris apud se defuncti, dummodo apostolica auctoritas adesset: Qua tandem impetrata, atq; B. P. Ioanne Capistrano Cracouię apud Polonos degente, promissi immemores, facellum tantum, conuentus loco, in antiquiori fratrum Conuentualium monasterio erigere moliebantur: Quod cùm B. P. Ioannes rescuisset, eos per literas grauiter redarguit, instantiusq; ad pollicitationis sibi factæ exequutionem hortatus est. Quibus literis receptis, atq; in antiquiori proposito confirmati, hanc sacram ædem, eidem patri Bernardino sacram, quam & 50. fratres incolunt, intra præfata ciuitatis Amiterni moenia, ex publico ærario eleganter, atq; magnificè satis construi, illamq; B. P. Iacobo Picenti, qui & de Marchia, Generali tunc vniuersæ Obseruantis familiæ Cismontanæ Vicario, anno à Christi natiuitate 1454. tradi curarunt. Hac igitur in ecclesia venerabile illud pignus, corpus scilicet beati patris Bernardini de Senis: qui anno Domini 1444. die vero mensis Aprilis 20. è viuis in æternum victurus excessit: atq; à Nicolao V. Pont. max. 24. Maij, anno Domini 1450. Pontificatus verò sui anno iv. inter sanctos relatus est: quiq; plurimis miraculis coruscat, (quo-

M m rum

rum tamen nullum in medium adducam, quod abundè ab authore Chronicorum nostri Ordinis lib. 2. 3. p. sui operis referantur) duplici arca, altera cristallina, altera verò argentea reconditum, atq; omnino incorruptum, eminentiori quodam in loco honorificè quiescit. Iacet quoq; ibidem, sed in alio, honesto tamen loco, corpus B. F. Philippi à Carponeto laici: cuius in perferendis tribulationibus & infirmitatibus patientia, in laborando perseverantia, in oratione tum vocali, tum quoq; mentali assiduitas: erga Deum & proximum charitas: ad praelatos obedientia: ac deniq; humilitas & paupertas tanta fuit, vt vix exprimi queant: Quapropter, ne in singulis connumerandis legenti sim onerosus, id tantum cum B. P. Bernardino de Fossa, huius nostri Ordinis aliquando alumno, nunc verò Regni coelestis perpetuo accola, qui eius vitam, sanctamq; conuersationem diligentissimè conscripsit, dicam, quod omnino irreprehensibilis fuerit, quodq; vniuersa eius vita nihil aliud à quodam miraculo extiterit. B

De conuentu S. Iuliani ibidem. Conu. I I.

VT primum reuerendissimus pater frater Antonius Pyretus, Romanæ Prouinciæ alumnus, in 65. generali Capitulo Argentinæ, anno Domini 1405. celebrato, totius nostri Ordinis Franciscani Generalis Minister electus esset: isq; beatum patrem Bernardinum de Senis, generalem totius Italiæ Ecclesiasten, atq; beatum patrem Ioannem à Stronconio suum Commissarium super omnes Minoritas Obseruantes Generalem instituisset: beatus pater Ioannes (vt superius pertransendo tetigimus) hunc Minoriticum conuentum, diuo Iuliano sacrum, quem 12. fratres incolunt, ex peculiari-
bus Aquilani cuiusdam ciuis, nomine Nuntij à Fonte, aliquantulum à præfata ciuitate Amiterno, circa annum salutis humanæ 1410. ædificandum curauit, sibiq; venerabilem patrem fratrem Dominicum Genuensem præfecit. Si quis autem nos redarguendos putauerit, quod huic conuentui secundum, præcedenti verò primum locum, cum isti primus, illi verò secundus iure antiquitatis debeat, incautè tribuerimus: hoc, nostræ purgationis gratia, referat responsum, voluisse scilicet nos illum isti, & ratione tanti pignoris, corporis scilicet diui patris Bernardini sibi crediti, & etià magnitudinis, nobilitatisq; causa, qua is præstat, ex consulto præferre. Nec tamen hic locus veneratione caret: cum religiosissimus sit, & tribus beatorum patrum corporibus ibidem sepultis mirum in modum honestetur: Et primò quidem corpore beati patris Apollonij Aquilani sacerdotis, eximijq; Prædicatoris: Qui licet iuuenis ætate, moribus tamen atq; sanctitate senex omnino decessit. Induit beatus hic pater nostræ Religionis habitum in Prouincia Tusciæ, indeq; per salutarem obedientiam à superioribus ad hunc locum, ex quo ortum duxerat, translatus, tantopere in quolibet virtutum genere, hoc in conuentu, in quo & animam suo creatori restituit, profecit, vt plurimos illius temporis patres, etiam sanctitate insignes, longè post se reliquerit: In cuius rei testimonium statim à felici eius transitu ignea quædam, atq; perlucida columna, tecto huius loci imminens, à Tertiarijs quibusdam ac fide dignis sororibus visa est: qua proculdubio Deus opt. max. eius vitæ candorem, animæq; gloriam significare voluit. Secundò verò corpore beati fratris Maschij Aquilani, professione laici: qui (vt refert beatus pater Bernardinus à Fossa eius vitæ conscriptor) vir humillimus, summeq; simplicissimus, atq; adeò in oratione, diuinorumq; mysteriorum contemplatione assiduus, feruensq; fuit, vt sæpius à terra eleuatus, aëriq; tantum innixus à fratribus visus sit: Quamobrem Deo gratissimus extitit, prout & rei euentus comprobauit: Nā vix sanctissima illa anima eius corpus deferuerat, quando innumeris miraculis, in miserorum solatium, coram frequentissimo coetu qui ad eius funeralia conuenerat, coruscare cœpit: Quæ si quis curiosus scire voluerit, libellum à B. P. Bernardino de Fossa, editum legere non grauetur. Ac tandem corpore beati quoq; fratris Vicentij Aquilani laici, viri utiq; summa sanctitate, abstinentia, atq; humilitate, prout omnibus huius Prouinciæ patribus, ac fratribus in confesso est, præditi: Qui & singulari patientia in laboribus, illatisq; iniurijs perferendis polluit: atq; in oratione vigilantissimus, E

PROVINCIA S. BERNARDINI. 411

A mus, ita vt integras noctes ij intentus infumeret, etiam extitit: Insuper & spiritu prophetico donatus fuit: Nam sciscitanti à se Ferdinando Aragono, vtriusq; Siciliae Rege: numeo in bello, quod contra Romanum Pontificem gerere parabat, superior euasurus esset, respondit: nequaquam: Quapropter rebus suis consuleret, & à conferendis cum hoste manibus omnino abstineret: Cuius tamen saluberrima monita aspernatus Rex, atque cum Pontificis copijs congressus, & inferior euasit, & suae incredulitatis poenas dedit: His itaq; atq; plurimis alijs virtutibus insignitus ex hac mortali vita, anno Dominicae Incarnationis 1504. ad astra migravit. Cuius venerabile corpus 14. anno ab huiusmodi transitu, dum casu effossa terra detegeretur, integrum omnino, incorruptum, ac suauissimè redolens à fratribus inuentum, inde exhumatum, atq; nucea cristallinaq; arca reconditum, ad peculiarem, honestioremq; locum ab iisdem translatus est: Quam quidem translationem accepto ferens Deus opt. max. plura mortalibus ex tempore beneficia mirabilia, quemadmodum & vota, atq; tabellae in eius sepulchri gyro appensae facillè indicant, illius meritis contulit, in diesq; confert. Nec minus à praecedentibus corporibus huius sacrae domus venerationem mortalibus commendant sequentes quoq; aliorum beatorum patrum reliquiae: Videlicet altera ex caligis beati patris Bernardini: deuotissima quaedam Iesu Christi imago tabellae apprimè impressa, & mappula, quas secum idem beatus pater deferre assueuerat: mantelum, pileolusq; beati patris Ioannis Capistrani, & corporalia, simul & bursa ad ea tegenda, quibus ismet in Missae sacrificio utebatur, & habitus, mantelum, pileolus, atq; calepodia praedicti beati fratris Vincentij Aquilani.

C *De conuentu S. Andrea Teatis. Conn. III.*

S I, iuxta antiquitatis feriem, Minoritico huic conuentui, qui prope Teatem, Marucinarum oppidum, sub titulo sancti Andree, constructus cernitur, proprium locum assignare vellemus, praeposendus profecto veniret omnium primo: cum iste per triginta annos ante & ultra, anno scilicet à mundo redempto 1420. à venerabili patre Dominico Genuensi, (cuius supra meminimus) ex liberalitate, & munificentia Teatinorum, ille verò, anno 1454. constructus sit. Quare autem huiusmodi ordinem commutare voluerimus, satis superq; praecedenti loco à nobis ratio reddita est: eaq; de causa eam minimè repetendam duximus. Ergastulo carnis solutus ex hoc loco, quem 20. fratres inhabitant, ad astra euolauit praefatus venerabilis pater, disertissimq; diuini verbi declamator, frater Dominicus Genuensis, huius Prouinciae, post beatum patrem Ioannem à Stronconio, author, ac fundator, qui moriens maximum sui desiderium, maximamq; sanctitatis famam omnibus reliquit.

De conuentu S. Maria Pena. Conn. IV.

C V M beatus pater Ioannes à Stronconio, eiusq; commissarius pater Dominicus Genuensis Minoriticum quendam conuentum, sub titulo sancti Christophori, non procul à Pena, Brutiorum ciuitate, ex diuersis Penensium elemosynis, anno Dominicae natiuitatis 1420. construi curassent: inibiq; fratres, per 80. ferè annos, moram traxissent: is tandem conuentus, quò eorum saluti minus faueret, derelictus, sibiq; alius, **E** ex publico Penensium aërio, in loco eminentiori salubriori, ac mœnibus viciniore, sub inuocatione sanctissimae Dei genitricis Mariae, suffectus est: quem vt plurimum 13. fratres inhabitant. Mortem non absq; maxima sanctitatis opinione, hoc in loco obiit venerabilis pater Aegidius Anglanus, beati patris Ioannis Capistrani charissimus socius atq; strenuus omnium virtutum, praecipuè verò obedientiae, paupertatis, charitatisq; æmulator: cuius meritis quidam Colucius Maleonus, patria Penensis, dum instantius ad eius sepulchrum oraret, (vt refert beatus pater Bernardinus de Fossa) à graui, qua laborabat, infirmitate liberatus fuit, & frater Iacobus clericus, omninoq; ætate iuuenis, sed moribus maturissimus, & senex, qui aliqua certissimè, & quemadmodum postea euenerunt, multò ante praedixit: & frater Petrus laicus, laboris patientissimus,

continuæq; orationis amator : qui sæpius eisdem intentus à fratribus extra sensum, atq; à terra subuectus visus est.

De conuentu S. Ioannis de Rupe Montisplani. Conu. V.

HIC deniq; conuentus, qui sub inuocatione sancti Ioannis, non logè à rupe Montisplani, Brutiorum oppido surrigit, & à 12. fratribus occupatur, vltimus est eorum, quos, in istius Prouinciæ exordio, à beato patre Stronconio erectos fuisse commemorauimus : Idq; tum seniorum traditio, tum quoq; aliquot scripturæ in eius archiuo asseruatæ, patentissimè indicant, quæ & asserunt ipsum, anno à salutifera Christi Seruatoris natiuitate 1421. communibus tamen oppidanorum sumptibus, fuisse ædificatum : huius sacrae ædis accola fuit aliquando beatus pater Thomas Florentinus siue de Scarlino : cuius etiam habitus in sacrario diligentissimè custoditus, plurimos mortales, à Dæmonibus miserrimè afflictos, liberauit, in diesq; liberat.

De conuentu sancti Angeli de Pace Ansani. Conu. VI.

CVM beatus pater Ioannes Capistranus inter Ansanum, atq; Ortonam Brutiorum ciuitates, maximè inter se disidentes, ac incendijs, continuisq; occisionibus se mutuò infestantes, tum publicis ad vtramq; habitis concionibus, tum priuatis consilijs, ac persuasionibus, pacem constituisset, composuissetq; : Ansanensis senatus, ob tantum beneficium acceptum, sibi gratias relaturus, hunc conuentum, sancto Angelo de Pace, in præfata reconciliationis memoriam, sacrum, non procul ab Ansano eius ciuitate, ex publicis prouentibus, anno Dominicæ Incarnationis 1430. ædificandum, Obseruantibusq; Franciscanis fratribus adiudicandum, ex apostolica auctoritate, curauit : Quem vt plurimum 14. fratres inhabitant : venerabilioremq; reddit corpus beati patris Hieronymi à Stronconio, Prouinciæ sancti Francisci olim alumni, ibidem honesto loco sepultum. Meruit beatus hic pater, ob singulares eius virtutes, mirificamq; sanctitatem, miraculis tum viuens, tum quoq; mortuus coruscare.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Ortona. Conu. VII.

ORTONA, Brutiorum eiuitas, ne, constructo iam ab Ansianensibus, ob causas superius dictas, Minoritico conuentu, vel pacem aspernari videretur, vel ingratitudinis erga tantæ pacis authorem, eiusq; Ordinem argui posset, quandam eadem, licet tardiusculus, anno scilicet à partu Virgineo 1440. beatissimo patri Francisco sacram, aliquantulum à mœnibus, ex communibus bonis, erigi, ædificariq; curauit. In qua viam vniuersæ carnis, in æternum victurus, ingressus est beatus pater Blasius Aquilanus, beati quoq; patris Ioannis Capistrani olim charissimus socius, omniq; virtute, religione, atq; sanctitate ornatus : qui diuinis contemplandis mysterijs perpetuò intentus, nunquam otiosum verbum protulit : sed quicquid, siue inter sæculares, siue etiam inter fratres loquutus, idest, maxima grauitate prolatum, in Dei honorem proximiq; ædificationem cessit. Fratres tamen, quòd is locus minimè eorum vel salutis, vel quieti consuleret, eum post aliquot annos deferentes, alium intra eiusdem ciuitatis Ortonæ mœnia, sub inuocatione sanctissimæ semperq; Virginis Mariæ de Gratijs, ex eorundem Ortonensium facultatibus, multò commodiorem, atq; 13. continendis fratribus aptissimum, sibi construxerunt. Diem clausit extremum hoc in secundo loco beatus pater Laurētius de Villa magna : Cuius in oratione assiduitas, atq; erga Deum, proximumq; charitas incredibilis fuere : Cuiusq; corpus, post quàm per 30. continuos annos sub humo latuisset, incorruptum omnino, atq; integrum inuentum est. Quamobrem inde eductum, atq; cristallino loculo reconditum, in sacrario honorificentissimè asseruatur, vbi & ab Ortonensibus summa veneratione colitur. In matrice Ortonensis ciuitatis ecclesia diui Thomæ Apostoli corpus honorificentissimè quiescit : quod tamen, ea à Turcis exusta, illesum ab igne miraculosè remansit.

PROVINCIA S. BERNARDINI: 413

De conuentu S. Nicolai Sulmonis. Conu. VIII.

AD amorem, quem Sulmo, Pelignorum ciuitas, Ouidijq; Nafonis famosissimi olim Poëtæ patria, atq; à Solymo Aenæ comite eius conditore sic dicta, erga Obseruantem Franciscanum Ordinem, ab eius exordio habuerat, accessit, & hic conuentus, diuo Nicolao sacratus, atq; communibus eius sumptibus, anno Dominicę Incarnationis 1443. longiusculus à vallo ædificatus, quem 14. fratres commodè satis inhabitant. Dominici aduentus, diuinæq; retributionis diem, iteratò animæ vniendum, hoc in loco præstolatur venerabile corpus beati patris Philippi Aquilani, ad cuius mausolæum, eius meritis, diuina operante virtute, plurima contingunt miracula: Fuit beatus hic pater, dum viueret, acerrimus vitiorum persequutor, & meliorum charismatum diligentissimus sectator.

De conuentu sancti Antonij de Padua Adris. Conu. IX.

EA Brutiorum ciuitas, quæ Adri vulgò nuncupatur, pro sua in Deum pietate, ac in nostram Religionem beneuolētia, hanc sacram domum in honorem sancti Antonij de Padua, non procul à proprijs muris, ex publicis prouentibus, ædificandam, ac 13. huius Prouinciæ fratribus, quibus & necessaria summa liberalitate ministrat, tradendam curauit. In qua maximæ olim expectationis, nec minoris sanctitatis iuuenis, beatus scilicet frater Honofrius à Caramanico, clericus sepultus iacet: Qui licet sæcularibus, atq; etiam fratribus, ob singulares eius animi dotes charissimus, non tamen ab eis, ob nimiam iuuentam, dum viueret, benè quidem post mortem, cognitus fuit: Cum plurimis eius tumulum accedentibus à morbo regio, quo & ipse grauissimè laborauit, sospitatem impetrauerit, indiesq; impetret.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Terami. Conu. X.

ALIO festinans hæc tantum de Minoritico præsentis loco, qui prope Teramum oppidum constructus cernitur, dixerim: quòd videlicet ex publicis Teramen-
Dsium facultatibus, in honorem & laudem gloriosæ semperq; Virginis Mariæ de Gratijs constructus fuerit: quodq; à 20. fratribus inhabitaretur: & quòd etiam in maxima veneratione apud oppidanos, conuicinosq; populos sit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vrsunia. Conu. XI.

DV M beatus pater Ioannes Capistranus accelerandæ canonizationi beati patris Bernardini intentus, vltro citroq; à Brutijs ad Romanos, & ab istis ad illos procederet: oblatum sibi conuentum ab Vrsunianis, quàm breuissimè ædificandum, anno Dominicæ natiuitatis 1448. acceptauit, cæterisq; adiunxit: cuius assensum vt primum illi impetrassent: hanc sacram ædem, felicissimæ Annunciationi Deiparę Virginis Mariæ dicatam, atq; à 12. fratribus frequentius incultam, ex communi arario, ad mille passus ab eorum oppido Vrsunia, (vulgò Orsonia) construi, necessarijsq; omnibus instrui fecerunt. Tumulatus iacet hoc in ipso loco deuotissimus, simulatq; religiosissimus pater Christophorus Penensis, qui præmissa ad Deum oratione, cui instantissimus erat, integram atq; ex temporaneam cuidam languenti sanitatem impetrauit.

De conuentu S. Bernardini Ciuitatis S. Angeli. Conu. XII.

MINORITICAM hanc domum, diuo patri Bernardino sacram, & à 12. fratribus occupatam, atq; non longè à moenibus Ciuitatis sancti Angeli sitam, de qua impræsentiarum, eiusdem ciuitatis senatus, ex singulari quadam deuotione, apostolica sibi auctoritate fauente, circa annum nostræ redemptionis 1460. ædificandam, cæterisq; huius Prouinciæ locis annectendam curauit: In qua mortem obiit, sepultusq; est venerabilis, deuotusq; pater, atq; egregius sui temporis Ecclesiastes, pater scilicet

Seraphinus Teatinus: qui licet literarum etiam Grammaticalium ignarus, omnes tamen se audientes in stuporem, atque admirationem adducebat: Tanta erat eius doctrina, diuinorumq; arcanorum penetratio, quam Spiritus sancto dictante didicerat: quapropter merito inter coelicolas reputatur.

De conuentu S. Angeli Ocræ. Conu. XIII.

NON equidem abs re sacra hæc Minoritica domus in Ocræ, Fossæq; oppidorum confinibus sita, sanctoq; Angelo dicata, atq; publicis, priuatisq; vtriusq; oppidi sumptibus, circa annum humanæ reparationis 1479. constructa, in tanta est apud conuicinos populos veneratione: Nam præter religiosam, exemplaremq; 12. fratrum accolarum vitam, quæ eam commendatissimam reddit: triplici funere omnino venerabili honestatur: Beati videlicet patris Bernardini de Fossa, viri sanctissimi; pariterq; doctissimi, cuius vitam Antonius de Amicis Fossanus, sibiq; compatriota, diligentissimè conscripsit: Eius corpus honesto loco conditum, non longè à summo altari tumulatum est: Et beati quoq; patris Timothei Aquilani à Monticulo (vulgò Montechio) miraculis omnino illustris: Et beati iridem patris Ambrosij de Pepulo etiam Aquilani, focijq; beati Ioannis Capistrani: cuius sanctitatem innumera miracula tum in vita, tum quoq; in morte edita luculentissimè produnt.

De conuentu S. Bernardini Camplis. Conu. XIV.

ASCRIBENDA quoq; venit sacra hæc domus in honorem sancti patris Bernardini, prope oppidum (Camplis) materna Italarum lingua nuncupatum, erecta, atq; à 13. fratribus occupata, in gratiam beati patri Ioanni Capistrani à pia Camplensi communitate, anno à partu Virgineo 1448. constructa.

De conuentu S. Francisci Caramanici. Conu. XV.

EANDEM prorsus suæ foundationis causam habuit hic conuentus, Seraphico patri Francisco sacer, nec longè ab oppido Caramonico situs, atq; à 13. fratribus inhabitatus: gratiam scilicet beati eiusdem patris Ioannis Capistrani: ob quam illius oppidi accolæ eam, præmemorato anno Domini 1448. à fundamentis erigendam, omnibusq; suis numeris absoluendam curarunt.

De conuentu S. Francisci Capistrani. Conu. XVI.

AEDIFICATVRA pia Capistranensis communitas tãto patri ac charissimo compatriotæ, beato scilicet Ioanni Capistrano, apud se conuentum, hanc sibi optionem dedit, vt quem commodiorem, salubrioremq; huiusmodi operi futuro iudicaret, locum, eum sibi elegeret. Anxius itaq; atq; omnino sollicitus, de situs electione pater, cum post aliquot dies elapsos, tanquam in biuio constitutus, nihil determinasset: quadam die inter concionandum, rem totam diuinę dispensationi committens per modum parentesis ait: Is locus ædificando monasterio mancipatus esto: in quo præteruolantes illæ columbæ pedem primò fixerint: Quibus tandem non longè à veteri castro, quod Rex Desiderius ad expugnandas Fidenas, eiusq; accolas infideles, & Saracenos opprimendos construxerat, in quodam illustrissimorum Celani Comitum fundo, cui Columbarium nomen erat, subsistentibus: & fundus ab illustrissimis Leonello, eiusq; legitima vxore Cobella, Celani Comitibus, vtrò, in tanti patris gratiam, oblatus est: & hic conuentus, beatissimo patri Francisco sacer, ex communibus Capistranensium facultatibus, ibidem ex tempore ædificari cœpit. Contigit autem id totum, prout ex literis in huius loci archiuo asseruatis patet, prima Decembris eius anni, qui à partu Virgineo fuit 1447. Alterum ex huius sacre domus facellis eidem beato patri dicatum

PROVINCIA S. BERNARDINI. 415

Adicatum extitit, in quo eius imago graphicè, iconicosq; depicta, conspicitur, plurimaq; miracula, præcipue verò in dæmoniacorum beneficium, contigunt: & quadam arcula sequentes scripturæ, atq; iocalia diligentissimè custodiuntur: Nempe argentea crux plurimis sanctorum reliquijs ornata: argenteus quoq; calix & eiusdem materiæ patena, bina candelabra ænea, binæ ampullæ stamneæ, & bina quoq; missalia ex membranulis compacta, cum quibus beatus is pater missæ sacrificium altissimo offerre consueverat: argentea beati patris Bernardini de Senis imago, quam isdem pater Ioannes deuotionis, memoriæq; gratia, (fuerat siquidem ei contemporaneus, atq; amicissimus) secum perpetuò deferrebat: Eiusdem beati patris Ioannis breuiarium, binæ tuniculæ, bina mantela, bini pileoli, baculus, atq; par sandaliorum: Binæ capsulæ sanctorum reliquijs plenæ: quorum tamen nomina, vel oblitteratis præ vetustate, vel deficientibus omnino scripturis, penitus ignorantur: Vndecim plumbeæ bullæ, diuersis temporibus, & ad diuersa negotia, eaq; grauissima, ab Eugenio I V. Pont. max. ad eundem beatum patrem datæ: Aliæ tres bullæ etiam plumbeæ à Martino V. summo quoq; Pont. ad eundem, non eodem tempore, datæ: Quinque etiam aliæ bullæ plumbeæ à Nicolao itidem V. Pont. max. & aliæ à Calixto Papa I I I. ad eundem beatum patrem expeditæ: Binæ literæ Alphonfi Aragoni Neapolitanorum Regis ad eundem: Ac tandem plures aliæ apostolicæ literæ grauissima negotia tum nostræ Religionis, tum quoq; vniuersæ catholicæ fidei concernentes, à præfatis summis Pontificibus ad ipsum quoq; beatum patrem, sub annulo Piscatoris, transmissæ. Contigit autem vt, antequam huius loci templum construeretur, summæ simplicitatis, summæq; perfectionis vir, beatus scilicet frater Angelus de Canosa laicus Capistrani, quod Brutiorum oppidum cæst, moreretur, atq; sub exequijs, quæ sibi in matrice eiusdem oppidi ecclesia fiebant, infirmum feretro approximantem, à graui, quo laborabat, languore, ex tempore liberaret: Quapropter & in posterum vt sanctus, vereq; beatus haberi cœpit, (nec abs re quidem, cum plura ab eo temporis miracula ediderit) & eodem in loco humatus, nunquam à sæcularibus, vt ad fratres apponeretur, qui vt plurimum sunt tredecim numero, impetrari valuit.

De conuentu S. Mariae de Cumis Ciuitella. Conu. XVII.

CV M vigesimus iam tertius annus à præcedentis loci ædificatione transisset, pia eius oppidi, quod (Ciuitella di Bruzzo) Italicè nuncupatur, communitas hanc **D** sacram ædem, in honorem sanctissimæ atq; gloriosissimæ semper Virginis Mariæ de Cumis, aliquantulum ab oppidi vallo, ex publicis prouentibus, anno Dominicæ incarnationis 1470. construendam, atq; à 12. fratribus occupandam curauit.

De conuentu S. Mariae de Paradiso Tocci. Conu. XV III.

EODEM quoq; anno Domini 1470. conuentus hic, gloriosissimæ Dei genitrici Mariæ de Paradiso sacer, ac prope Toccum, Brutiorum oppidum, erectus, quæ 12. fratres frequentius inhabitant, à deuota Toccensi communitate, ex publicis facultatibus, summa alacritate summaq; æmulatione, ædificatus extitit: Qua & in hodiernum **E** vsq; diem eius accolis necessaria satis liberaliter subministrat.

De conuentu S. Mariae de Iesu Francauilla. Conu. X I X.

VIGINTI tantum annis sacra hæc domus in honorem sanctissimæ Mariæ de Iesu non longè à Francauilla, Brutiorum oppido, constructa, proximè præcedenti iunior, recentiorq; est: cum anno à salutifera Christi Seruatoris natiuitate 1490. ab eius oppidi senatu, ex communibus prouentibus, ædificata fuerit: Cuius etiam liberalitate 10. fratres eius incolæ maiori ex parte sustentantur, amiciunturq;

De conuentu S. Mariæ de Valle viridi Celani. Conu. XX.

NON possum non iteratò dolere, iteratòq; carpere fratrum nostrorum incuriam, supinamq; negligentiam: quippe qui & memorabilia patrum nostrorum gesta ad posteros vtiliter transmittenda, scripto mandare, & monumenta eorum fauorem concernentia in tabellarijs asseruare contempserint: Quo fit vt nihil, vel certè parum, quod ad nostros heroës attineat, in singulorum conuentuum descriptionibus referamus: Quod vel saltem in huius Prouinciæ locis, & maximè in præsentì, qui sub inuocatione sanctæ Mariæ de Valle viridi, anno Dominicæ natiuitatis 1503. à Celanēsi communitate, longiusculus à Celano, Brutiorum oppido, constructus fuit, & à 10. fratribus occupatur, patet: in quibus nihil ferè aliud à fundatoribus, atque foundationem tempore continetur.

De conuentu S. Mariæ de Pietate Loreti. Conu. XXI.

IVRE quidem optimo Hieronymianum illud, nempe ordo præposterus necessariò commutatus, in his duobus locis, nempe præsentì scilicet, atq; præcedenti verificatur: Cùm hic, sanctissimæ Virgini Mariæ de Pietate sacratus, communibusq; Loretanorum sumptibus, non procul à Loreto, communi eorum oppido, erectus, atq; illi præponendus, anno à partu Virgineo 1500. constructus sit, & ille (vt ex superioribus patet) isti à 12. fratribus inculto postponendus, non ante annum Domini 1503. in lucem prodierit: Licet hoc parum, quoad nostrum propositum, referat, quippe qui eorum dignitatem potius ex patrum, capitulorumq; dispositione, quàm ex fundatione & origine attendamus.

De conuentu S. Mariæ de Cona Tussiciæ. Conu. XXII.

EADEM prorsus præsentì monasterio, quod Tussicianorum liberalitate & munificentia, sub titulo gloriosissimæ Virginis Mariæ de Cona, prope Tussiciam, Brutiorum oppidum, constructum est, & à decem fratribus inhabitatur, fieret iniuria, quæ & præcedenti, si cuiq; loco, iuxta suæ fundationis tempus, propria sedes hoc in libro tribuenda veniret: Cùm eodem prorsus anno Domini 1500. vterq; ædificatus, huicq; Prouinciæ adiectus sit.

De conuentu S. Mariæ à Pezzano Montorij. Conu. XXIII.

VT primùm sub reuerendiss. patre fratre Aloysio Puteo, totius nostri Ordinis Generali Ministro, currente verò Dominicæ Incarnationis anno 1568. ex sanctissimi domini Pij V. Pont. max. decreto, mandatum fuit, vt quotquot fratres Clareni essent omnes antiquiori ritu & nomine relictis, in Franciscanam Regularem Obseruantiam verba facerent, transirentq;: hæc sacra domus, gloriosissimæ Virgini Mariæ de Pezzano dicata, atque sumptibus (vt piè creditur) oppidanorum, non longè à Montorio, Brutiorum oppido, constructa, in huius Prouinciæ ius transijt: quam & decem Minores Obseruantes, ab eo temporis, pacificè omnino inhabitant.

De conuentu sanctissimæ Mariæ Propitiani. Conu. XXIV.

ID in lucris positura illustrissima domus Aquauuiua, hoc sacrum monasterium in honorem Deiparæ Virginis Mariæ, non longè à Propitiano, sibi subdito oppido, ex domesticis peculiaribusq; facultatibus, à fundamentis ad verticem vsq; edificandum, & venerabiliq; patri fratri Ioanni à Calasio, huius tunc Prouinciæ Ministro, tradendum curauit: quod ille acceptans, reliquorumq; locorum catalogo ascribens, 8. tantum fratribus, quòd non adeò patet, instruxit, communiuitq;.

PROVINCIA S. BERNARDINI. 417

A *De conuentu S. Nicolai Pepuli. Conu. XXV.*

HIC quoq; conuentus, diuo Nicolao sacratus, atq; Pepulensium (nisi nos quædam indicia fallant) sumptibus, ante plurimos annos, prope Pepulum, eorum oppidum, ædificatus, quemadmodum & penultimus, ad Franciscanos patres Clarenos aliquando spectauit: A quibus tamen ad huius Prouinciæ fratres, sedente immo & imperante Pio V. Pont. max. eodem anno, quo & ille, translatus est: modoq; illorum octo, & aliquando pluribus deseruit.

De conuentu S. Antonij de Padua Palena. Conu. XXVI.

B **H**VIC igitur Prouinciæ sancti Bernardini vale dicturi, vnum tantum his, quæ à nobis de ea dicta sunt, subiiciemus, hunc videlicet conuentum, qui ex publicis Palenensium facultatibus, prope Palenam, Brutiorum oppidum, constructus, se conuentuum oculis obijcit, & à 10. fratribus vt plurimum incolitur, anno à salutifera mundi redemptione 1537. primitus exordium sumpsisse, atq; beato patri Antonio de Padua sacratum esse.

Sequuntur monasteria monialium.

De monasterio Corporis Christi Aquila. Mon. I.

C **P**LVRA profecto de hoc sacro monasterio, quod ciuitatis Aquilane muris cinctum, sub inuocatione sanctissimi Corporis Christi surrigit, de que eius dignitate, fama, & religione dicerem, nisi me incurrendæ prolixitatis timor retardaret: Nam & magnitudine, & sororum numerositate plurimis præstat, cum 104. sacras virgines de prima beatæ virginis Claræ Regula commodè capiat, contineatq;: Et sanctitate pollet, cum quinq; beatarum sororum corpora, videlicet beatæ sororis Antonia à Florentia, quæ huius loci fundatrix primaq; Abbatissa extitit: & beatæ sororis Iacobæ Aquilana: & beatæ sororis Ludouicæ itidem Aquilana: & beatæ sororis Bonauenturæ de Antredoch, & beatæ sororis Paulæ Fulginatis, distinctis loculis, sed honestis, ibidem recondita plus quam satis indicant: Quæ omnes miraculis claruere, eaq; de causa, tum apud reliquas moniales, tum quoq; apud vniuersos ciuitatis Amiterni accolæ, in maxima sunt veneratione: Ac tandem optima fama inter reliquas eiusdem Instituti domos coruscet: Quamobrem, quodq; etiam non sit præsentis instituti referre quæcunq; de sacris virginibus dici possent, his superfedebimus.

De monasterio S. Claræ Adris. Mon. II.

PRÆCEDENTIVM sanctimonialium mores, atq; vestigia maxima æmulatione sectantur 50. eiusdem Instituti sorores: quæ in maxima pace, animorumq; conformatione, & glutino in hoc sacro sanctæ Claræ monasterio, Adris erecto, conuiuant.

E *De monasterio S. Antonij Sulmonis. Mon. III.*

NEC dissimiles præcedentibus, neq; etiam inferiores illis sunt 54. aliæ sorores: quæ sub eadem prorsus primæ beatæ virginis Claræ Regula, hanc sacram domum, beato patri Antonio dicatam, Sulmonisq; erectam, inhabitant.

PROVINCIA

P R O V I N C I A S A N C T I A N G E L I .

419

A **R**OST 30. annos ab inchoata nostri Ordinis reformatione, (ea inquam, quæ sub reuerendissimo patre fratre Thoma à Ferignano Mutinensi, Prouinciæq; Bononiæ alumno, atq; totius Minoritici Ordinis Generali Ministro, Urbano VI. ac Gregorio XI. summis Pontificibus, diuersis tamen in partibus, ac tempore schismatis sedentibus, opera tamen beati fratris Pauli de Trincis, siue Paulutij Fulginatis, in conuentu siue potius eremitorio sancti Bartholomæi Brulianensi cœpit, nostræq; Regulari Obseruantie initium dedit) aliquot patres ac fratres (maiori ex parte Conuentuales) suæ Regulæ, professionisq; zelotes, atq; strictioris vitæ cupidi, aliquot loca nempe S. Honofrij, S. Nazarij, sanctæ Trinitatis, sancti Saluatoris Nuceriæ, duoq; alia eremitoria, (quorum inferius meminerimus) sub B. P. Ioanne à Stronconio, ac B. F. Thoma Florentino professione laico, vigilantissimis, strenuisq; Ducibus, vt ibidem, iuxta Regulæ promissiq; status candorem, visitare possent, sibi ex Prouincialium Ministrorum, quibus suberant, facultate, delegerunt. Quibus tamen mirum in modum multiplicatis, R. P. F. Gulielmus de Cassali, vniuersi Ordinis seraphici Generalis Minister, sexennio à munere suscepto, nempe die 13. mensis Februarij, anno verò Domini 1431. vt ex patentibus eius literis eodem tempore in membranula datis, atq; in conuentu sancti Martini asseruatis, quæ ab huiusmodi verbis exordiuntur: In Christo sibi charissimis Guardianis, & cæteris patribus locorū sancti Honofrij &c. satis patet, eorū alterum in propriū prælatum, sub Vicarij titulo, qui tamē Ministro subesset, cū potestatis plenitudine præfuit. Cū autē præfati conuentus, cum alijs sibi de nouo adiunctis, ad maiorem numerum peruenissent, Prouinciæ dignitate, sub titulo sancti Angeli, honestati sunt: Cuius quidem Prouinciæ primordialis zelus, paupertas, atq; sanctitas tanta fuit, vt vix exprimi queat: Nec mirum sanè, cū præfatum beatum fratrem Thomam à Florentia sui authorem habuerit. Is enim eius fratres & lanificum exercere, & hominum frequentiam fugere, & strictissimā paupertatem cum humilitate coniunctam colere docuit: Adeò vt per plurimos annos eius discipuli, nullum locum acceptare voluerint, vbi huiusmodi lanificio incumbi minimè quiret: ne tandē ocio torpentes aliquādo tentationibus succumberēt: ex vix vllus inter eos inueniretur, qui sacris initiari veller: Quo & fiebat, vt sæpius integra communitas festiuis diebus Missæ auditione priuaretur. Quapropter Eugenius IV. Pont. max. ex paterno quodam affectu, alteram contemplationis, siue mentalis orationis horā tempori exercitio huiusmodi destinato, singulis festis diebus adiecit: qua defectum, ob Missæ priuationem, incurrendum suppleret: Quam & Pius II. Pont. itidem max. confirmavit. Taceo interim summam eorum abstinentiam, cū vnica tantum, eaq; satis frugali, refectioe per singulos dies attrita laboribus, vigilijsq; corpora recrearent, profundissimam humilitatem, cæterasq; virtutes: quas qui olim assequi cupiēre ad hanc sancti Angeli Prouinciā conuolarunt: De quorum numero fuēre beati patres Benedictus Cremonensis, Gasparinus, atq; Epiphanius Insabres: Qui ad primum eius contuitum, fratrumq; humilitate, paupertate, & sanctitate insuper & humili, incomptaq; locorum structura perspectis, tanquam spiritu ebrij omnes vno ore clamitare cœperunt: Hic tu quidem beatissime pater Franciscē inhabitas, hic certè tu coleris, atq; hic tandem, post longam peregrinationem, te inuenimus, quapropter nos ad te properantes hilari animo benignissime pater excipe. Hęc tandem sic benè instructa Prouincia ex 30. conuentibus in vniuersum constat: Cuius maius sigillum Archangelum Michaëlem præfulgidis indutum armis, draconiq; sub eius pedibus strato, necem gladio minitantem, atq; sinistra clipeum tenentē, cum his literis S. P. M I N I S T R I .

NISTRI. PROVINCIÆ. MONTIS. S. ANGELI. ORD. MI. A
REG. OB. papyro sphericè inducit. Quia verò Prouincia S. Michaëlis apud Hispa-
nos eodē ferè sigillo vtitur, & sibi ea de causa eiusdē Archangeli effigiē præponere vo-
lui: ne ambarum, istius videlicet, atq; illius icones concurrant, licet præsentipotius, ob
eius apparitionem in Gargano monte, qui eius ambitu circumscribitur, euentā, debeat-
ur) huic Angeli custodis, Raphaëlis videlicet, imaginem præferendam curauit.

De conuentu S. Honofrij prope Calenam. Conu. I.

V N V S ille fructus, qui ex præsentis loci habitatione refertur, non facilè exprimi
potest: cum in limine amplissimæ cuiusdam syluæ, atq; ad editissimi cuiusdam
montis radices situs, milliariq; cum dimidio à proximiori pago, Domo scilicet Calena,
distans, maxima suis habitatoribus, qui vt plurimum sunt 5. professi fratres, totidemq; B
nouitij, orandi spatia præbeat: mirumq; in modum eorum animos ad diuinorum con-
templationem, sua amœnitate, solitudine, quiete, ac etiam structuræ humilitate alli-
ciat: Quamobrem non immeritò (cum anachoriticus omnino sit) B. Honofrio sacra-
tus existit. Existimatur autem opera B. P. Ioannis à Stronconio, ex diuersis circumui-
cinorum populorum eleemosynis, ædificatus: Idq; ædificiorum humilitas patentissi-
mè indicat. Inter cæteros autem sanctissimos P. ac F. quos anachoritica hæc domus
nobis peperit, tumulatosq; continet, maximè radiarunt B. P. Ioannes Aragonus, Fe-
derici quoq; Aragoni Neapolitanorum Sicularumq; Regis nepos: vir utiq; omni ex
parte perfectus, atq; poenitiæ addictissimus: Qui Neapoli apud patrum agens, licet
plurimis milliariis distaret, hunc locum omnino conflagentem conspexit: Quod
cum Regi retulisset, illeq; certior fieri cuperet: regium pedem alteri ipsius pedi superim- C
ponere iussit: quo deniq; superimposito, ex tempore Rex flammam fumo admixtā pro-
prios oculos vidit: atq; 20. domorum præfati pagi Domus Calenæ tributum, sibi exol-
uendum, exusti conuentus reparationi maxima liberalitate applicuit: Et B. P. Iustus de
Domo Calena, qui innumeris, tum in vita, tum quoq; in morte claruit miraculis. Obie-
runt quoq; (vt præfati sumus) hoc in eodem loco plures alij patres ac fratres sanctissi-
mi: communemq; cum alijs sepulturam nacti sunt: quorum meritis, licet eorum no-
mina, scripta tamen in libro vitæ, nos lateant, plurimi à Dæmonibus, à quibus miser-
rimè torquentur, pro voto liberantur.

De conuentu S. Nazarij Moroni. Conu. II.

D E S E R V I V I T olim hic conuentus, diuo Nazario sacratu, ac Moronenfium; D
eorumq; temporalium Dominorum de domo Carrafa sumptibus, non procul à
pago Morono constructus, ligandis, compingendisq; choralibus vniuersæ istius Pro-
uinciæ libris: eaq; de causa septem tantum eius compactoriæ artis peritos fratres pro-
fessos, totidemq; nouitios ea imbuendos, frequentius continuit. Impræsentiarum verò,
religiosis alijs rebus implicitis, 10. eorum ad summum continet, quorum maior pars
ad nouitiatum spectat: nihilq; minus ab antiquo illo officio, cæteris locis præstādo, cu-
rat. Eius tamen antiquitas ab anno Dominicæ incarnationis 1410. computanda: (est
enim præcedenti cœuus) structura verò, vt ex apostolico quodam Pij I I. summi Pon-
tificis breui constat, cuidam fratri Constantino professione laico ascribenda venit.
Commune fratrum sepulchrum, ob beneficia quæ illis, præcipuè verò dæmoniis ibi-
dem contingunt: atq; ob religiosissimorum patrum Modesti de Ciuitate, atq; Bonauen- E
turæ de Collooborto corpora, eodem in loco humata, alijsq; permixta, sæcularibus
est omnino venerabile: Quibus etiam commendatissimum existit mausolæum B. F. Gu-
liermi à Castillione laici, ob eius cineres ibi reconditos: qui plurimis infirmis, viuens
adhuc, suis meritis sanitatem obtinuit: & mortuus innumera miracula edidit.

De conuentu S. Bernardini Montisrifi. Conu. III.

F V E R A T olim locus hic multò humilior à deuoto quodam religioso P. F. Nico-
lao ab Ofmo in valle de Cantalupo, ex diuersis eleemosynis, sub titulo sancti Ho-
nofrij, ædificatus, atq; tum ab eo, tum quoq; à plurimis alijs fratribus incultus. Sed
beato

A B. P. Bernardino de Senis inter sanctos relato, quod commodæ fratrum habitationi minus faueret, ex concessione Pij II. Pont. max. (cuius apostolicum breue adhuc superest) inde ad cliuum cuiusdam collis, non longè tamen distantis, atq; amplissimæ cuidam syluæ imminens, sub inuocatione S. Bernardini translatus est. Cuius structura, præcedenti tamen augustior, pulchriorq; oppido Morono, quod non procul ab eo distat, pertinetq; ad illustrissimos Piscariæ, Histonijq; (vulgò Gualto) Marchiones, debetur: Cuius etiam beneficio, & liberalitate 6. fratres professi, totidemq; nouitij ibidem degentes, commodè satis aluntur, religiosam quietamq; vitam traducunt.

De conuentu S. Mariæ de Valleaspera ad Tessam. Conu. IIII.

B NISI forte contingat nos ex quibusdam inditijs hallucinari, hæc sacra domus, B. Mariæ de Valleaspera dicata, ac in meditullio densissimi cuiusdam saltus sita, à prænominato P. F. Nicolao ab Osno, ex diuersis eleemosynis, maximo labore acquisitis, ædificata extitit. Quod haud dubiè circa annum Domini 1430. contigit. Hoc igitur in loco, quem frequentius 6. fratres professi, totidemq; nouitij incolunt, animam suo creatori restituit, & ad cæteros patres sanctitate conspicuos appositus fuit B. F. Epiphanius Theutonicus professione laicus, ad cuius baculi contactum plurimi & à dæmonibus se possidentibus, torquentibusq; & à diuersis infirmitatibus liberantur. Fuit hic B. P. deuotissimus, qui contemplationis vacandæ gratia, quod sæpius ipsi intentus raperetur, ferreturq; in extasim, circumadiacentis syluæ intimiora petere assueuerat: vbi & tuguriolum, arcendis tantum pluuijs atq; niuib; aptum, construxerat. Cuius tandem venerabile corpus, in tantæ sanctitatis signum, trigesimo ab eius felici transitu anno, incorruptum, suauissimeq; redolens apparuit: Quamobrem ex communi sarcophago, vbi tandiu iacuerat, exhumatum, ad alium locum multò honestiorem, deuotionis augendæ causa, translatum fuit. Iacent quoq; hoc in ipso loco S. quidam F. professione laicus, ac patria Tornaretensis, cuius tamen proprium nomen ignoratur: Hic cum tempore maximæ cuiusdam pestis ad conuentus, sarcinarumq; custodiam à cæteris fratribus solus relictus esset, ab ipsis postmodum, ea lue cessante, redeuntibus, genibus complicatis, erecta ceruice, extensisq; in altum manibus, non secus ac si oraret, atq; exanimis in medio dormitorio inuentus est: Et soror Ioanna, sororq; Catharina de Vino, ambæ Tertiariæ, ambæq; sanctissimæ foemine: quarum vtraq; cum per integrum annum haustum ex vase oleum fratribus, summa liberalitate, & ad lucem coram venerabili Eucharistiæ sacramento confouendum, & ad alios vsus necessarios ministrasset, elapso totius anni curriculo, inexhaustum vas, omninoq; redundans inuenit. Contigit quoq; hoc in eodem conuentu, vt obsessis copiosa niue itineribus, fratribusq; panis inopia laborantibus, atq; diuino persoluendo officio diligentius intentis, canistrum candidissimis panibus refertum, nullis interim alicuius personæ vestigijs niui impressis, iuxta ostium à ianitore, nihil minus cogitante, inueniretur. Et bacchanalium tempore caper læthalis sagittæ vulnere ictus, fratrum culinam ingrederetur, statimq; mortuus occumberet: vt ex eius carnibus illi ventri vtcunq; indulgerent: cui ex religioso istius Prouinciæ more nihil penitus pararant, nullamq; diligentiam adhibuerat.

De conuentu S. Honofrij Histonij. Conu. V.

E CVM V. P. F. Nicolao ab Osno aliquot sibi, suisq; fratribus loca, hac in Prouincia, ex apostolica auctoritate, erigere liceret: cupereq; Histonienfes vnum aliquem Minoriticum conuentum apud se construere: R. quidam Archiepiscopus Theatinus vtriusq; votis satisfactorius, nemorosi cuiusdam, atq; syluatici collis, & ad quingentos tantum passus ab Histonio, (vulgò Gualto) nobili ciuitate distantis, cliuum huic ædificando assignauit: Quem postea Histonienfis senatus ex publicis facultatibus, à fundamentis, anno Dominicæ Incarnationis 1440. in honorem S. Honofrij erigens, infra breuissimi temporis spatium omnibus suis numeris absoluit. Quia verò & aëris salubritas, & situs amoenitas, ac etiam medicamentorum opportunitas huic conuentui, quem 10. fratres, curandis infirmis aptissimi, frequentius inhabitant, summopere fauent, in commune huius Prouinciæ valetudinarium, electus est: Quem etiam commendatissimum reddunt sequentia pignora: Corpus videlicet B. P. simul atque sanctis-

fini Episcopi Lorientis, Iacobi de Petrutij: qui paupertatem, quam vouerat, cum abstinentia, castitate, charitate, cæterisq; virtutibus copulans, nec Episcopus ea, quæ erant simplicis fratris, contempsit: nec frater ea, quæ dignitatem episcopalem concernebant, prætermisit: Et vt se verum Franciscanum in omnibus ostenderet: sicut benè valens, licèt episcopali dignitate præfulgidus, communem cum alijs fratribus vitam duxerat: ita quoq; ægrotans, ac moribundus hoc commune valetudinarium cum pauperulis religiosis curandus, sepeliendusq; eligere voluit. Cuius deniq; corpus terræ mandatum, post plurimos annos incorruptum omnino inuentum fuit. Nec mirum fanè: cum fidelissimo eius patris, qui sacramentalem illius confessionem excipere solitus erat, testimonio, virgo ad hanc sacram Religionem venerit, virgoq; in æuum permanferit: Qui hora sui transitus dixisse fertur: Per Dei summam bonitatem infinitamq; misericordiam saluus sum. Diem quoq; Dominici aduentus præstolatur hoc in eodem loco B. P. Sebastianus à Celenta sacerdos: Vir utiq; humillimus, atq; deuotissimus: qui adhuc viuens iuuenem signo crucis à grauissima, qua vexabatur infirmitate, liberauit: quiq; moriturus, post generalem peccatorum confessionem, eius patri Confessario dixit, nullius se mortalis criminis, à tempore quo Franciscanam Religionem erat ingressus, conscium esse: Cumq; sibi ab eodem Confessario Dominicam passionem secundum Ioannem perlegi rogasset, atq; ad eum locum, & Inclinato capite emisit spiritum, deuentum esset, animam Deo creatori reddidit: Quod anno Domini 1554. contigit. Obierunt quoq; ibidem B. P. Aloysius à Gulionisio, vir utiq; sui status, atq; professionis zelantissimus: qui plurimos infirmos viuens adhuc miraculose curauit: & venerabilis patres Archangelus de Agnone, Illuminatus de Slauis, Paulus de Roio, & Christophorus de Campobasso, omnes viri sanctissimi, ac religiosissimi. A
B
C

De conuentu S. Ioannis Campobassi. Conu. VI.

QUOD hic conuentus, diuo Ioanni sacrat, ac in media sylua ad mille passus ab oppido Campobasso, oppidanorū sumptibus olim constructus, ob aquarum, cæterorumq; necessariorum opportunitatem, conficiendis pro vniuersa hac Prouincia pannis pro voto deferuiat, à 30. fratribus, quorum duo tantum sacerdotes, duo alij choristæ, reliqui verò omnes sunt laici, qui lanam vel pectunt, vel carminant, vel texunt, inhabitatur. Qua etiam de causa officina Prouinciæ pannifica nuncupatur. His siquidem laicis fratribus, vnus quoq; laicus, in lanificio expertus, quotannis à Prouinciali Ministro, reliquisq; fratribus Diffinitoribus præficitur, qui aliorum cuiq; peragendum pensum, propriumq; munus, iuxta cuiuslibet capacitatem, & ingenium, distribuat, quiq; laborantibus collaboret, inuigiletq;. Pannis verò confectis, atq; expeditis, eliguntur ab eo, ex sibi commissâ familia, aliquot sartores, qui vniuersam Prouinciâ lustrantes, cuiusq; fratris mensuram, siue pro habitu, siue pro mantelo, siue etiam pro tunica, pro Prouinciæ more, accipiunt. Quibus deniq; ad propria reuersis, scinduntur, pro mensurarum ratione, panni, ac sic scissi, & in sarcinas redacti, reponuntur, donec tandem quilibet pater Guardianus, missò mulione, quod sibi suisq; fratribus necessum est, domum deferendum curat, vt sibi subditis religiosiis satisfaciât, tempestiueq; consulat. Ad hoc autem opus peragendum Federicus, vtriusq; Siciliae Rex, suâsu B. P. Ioannis Aragoni, pro fratribus istius Prouinciæ induendis, certam lanæ summam in singulos annos, ex regio ærario pendendam, liberalissimè contulit. Cuius tamen loco, Regis officarij vexationem, quæ ex eius conquisitione, emptione, atq; etiam transmissione sibi accedere poterat, redempturi, 50. aureos coronatos, pro quolibet anno, erogandos assignarunt. Quibus temporis successu inuictissimus Carolus V. Germanorum Imperator, Hispaniæq;, insuper & vtriusq; Siciliae Rex, alios 50. addidit: sed Philippus huius nominis I. I. his, ad venerabilum patrum F. Bernardini à Supino, ac F. Seraphini à Cagnano humilem supplicationem, alios centum summa liberalitate adiunxit. Recipiunt itaq; singulis annis huius Prouinciæ patres, ad pannos pro induendis fratribus conficiendos per amicos spirituales, ex regio ærario, ducentos coronatos aureos: qui omnes huiusmodi operi fidelissimè adiudicantur. Sepulti iacet hoc in conuentu beati patris Marcus à Bononia, vir utiq; sanctissimus, atq; angelicus D
E

PROVINCIA S. ANGELI.

423

A angelicis moribus præditus, nec non & plurimis miraculis illustris: & Franciscus Aragonus, illi per omnia simillimus, in cuius gratiam Sixtus IV. Pont. max. indulgentiam omnium peccatorum plenariam, statuta cuiuslibet anni die, tum pro religiosis, tum quoq; pro sæcularibus huic loco concessit: & Archangelus à Campobasso, incredibili sanctitate exornatus. Iacent præterea alia quàm plurima religiosissimorum patrum ac fratrum corpora: quorum nomina, licet nos lateant, scripta tamen sunt in libro vite. In eiusdem verò sacre domus sacrario duo fratrum defunctorum capita, non absq; veneratione, asseruantur: ex quibus quidam liquor, mannae simillimus, diu emanauit.

De conuentu S. Saluatoris Luceria.

Conu. VII.

B **C**ONVENTVS hic, sanctissimo Saluatori sacratu, ac longiusculus à ciuitate Luceria situs, antiquissimus profectò est: cum à multis annis à fratribus nostri Ordinis, expensis (vti creditur) Lucerensium constructus, ac inhabitatus, & ab iisdem postmodum relictus, tum demum à quodam B.P. Ioannis Capistrani Commissario reasumptus, eorundemq; Lucerensium sumptibus restauratus, ac ferè reedificatus sit. Quem & 12. fratres inhabitant: & mirum in modum exornant incogniti cuiusdam patris ossa, sub summo altari asseruata, cuius lingua recentissima adhuc perseuerat: Et corpus B. F. Francisci à Luceria laici, viriq; sanctissimi honesto loco reconditum: Ad cuius tumulum, sicut & ad præcedentis loculum, plurima miracula contingunt.

De conuentu S. Bernardini Agnonis.

Conu. VIII.

C **A**GNONEM oppidum egressi, oppositiq; ad quingentos passus collis nemorosi, atq; amoenissimi iugulum petentes, in hunc conuentum, B.P. Bernardino sacrum, atq; ex publicis Agnonensium facultatibus, anno Dominicæ incarnationis 1451. Nicolao IV. summo Pontifice annuente, cuius breue apostolicum in fratrum tabellario custoditur, constructum incidunt: Cui, ex munere à Prouinciæ patribus iniuncto, infirmorum fratrum circumuicinarum curatio incumbit. Idq; iure profectò: cum & aëris salubritas, & loci amenitas, & pharmacorum copia, atq; capacitas sibi omnino faueant: Qua etiam de causa ab vndecim tantum fratribus charitate præditis inhabitatur. Ergastulo carnis solutus ex hoc loco ad astra migravit B. P. Benedictus Cremonensis: qui mortalibus conuiuens plura miracula edidit: Nam exhaustam aquis cisternam ad crucis signum exuberare fecit: & locustam totas segetes absumentem eodem crucis signo ab huius patriæ finibus propulsauit: & sterili Principissæ Melphitanæ prolis fecunditatem à Deo opt. max. suis precibus impetrauit: & plures dæmoniacos, aliosq; grauissimis detentos infirmitatibus, ad eiusdem sanctissimæ crucis signum, curauit: prout & impræsentiarum liberat. Obijt autè tātus hic pater anno à Christo nato 1537. Cui B. P. Gasparinus, miraculis quoq; insignis, distincto tamen in loculo, adiacet.

De conuentu S. Bernardini oppidi sancti Seueri.

Conu. IX.

E **A**EDIFICIORVM dispositio, aëris salubritas, necessariorumq; omnium opportunitas efficiunt, vt hæc sacra ædes in honorem sancti Bernardini, ex communibus oppidanorū facultatibus, non longè ab oppido sancti Seueri, circa annum à partu Virgineo 1452. erecta, curandis huius Prouinciæ, pro rata, fratribus infirmis deferuiat: Quibus inuigilant 12. fratres huiusmodi ministerio assueri. Huic mortali vitæ hoc in loco vltimum vale dixit B.P. Bernardinus à Procina, qui salutis animarum zelo ductus, vix vnquam à sacris habendis concionibus respirauit: quiq; adhuc viuens plures infirmos, ad crucis signum, curauit, pluresq; alios à Dæmonibus miserrimè vexatos, ad dulcissimum nomen Iesu, à tanta afflictione liberauit. Idipsum quoq; per omnia fecit B. F. Antonius de Ripa laicus, atq; omni virtutum genere ornatissimus: Quem & sequuti sunt V.P. Angelus ab Ischitella sacerdos, ac summe perfectionis vir, & F. Frāciscus à Codonia laicus: quorū vterq; meritis optimus hoc in ipso loco animam coelo reddidit, atq; in communi fratrum sarcophago, vbi & plurima eueniunt miracula, sepultus est.

CVM patres Carthusiani monasterium, sub titulo S. Ioannis, siue (vt alijs placet) sancti Eremiti, vnico tantum milliari ab oppido Gulionisio, in nemorosi cuiusdam collis decliui, ante multos annos, ædificassent, inibiq; diu commorati fuissent, ipsum huius Prouinciæ proceribus, quod sibi minus arrideret, anno Dñicæ natiuitatis 1452. diuenditis prius venerabili Tremitenfium canonicorum collegio omnibus possessionibus, atq; redditibus ad se pertinentibus, coram Guardiensi Episcopo, ea lege tradiderunt, vt videlicet singulis diebus, ad eorum intentionem, ab altero eorum sacerdote sacrum inibi fieret. Cum autē ea lex huius loci habitationē difficilem redderet omnino, à Pio I. Pont. max. moderata extitit, vt scilicet suppetentibus sacerdotibus, atq; extra Capituli tempus ad id præstandum tenerentur frates: secus autem nequaquam. Vitam **B** ducunt hoc in conuentu 10. fratres: in quo vitam hanc mortalem terminarunt, sepultiq; sunt, B. F. Simon de Slauis laicus, vir profectò & profundissima humilitate, & maxima sanctitate clarus: qui suis ad Altissimum precibus, & infirmis sanitatem, & demoniacis ab immundis spiritibus liberationem adhuc superstes impetravit, modoque indies impetrat: Et B. P. Iacobus à Turre bona sacerdos, suæque professionis, atq; status zelantissimus: Et B. F. Matthæus, de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine: Is enim, cum sibi sepulchrum apud Minores delegisset, atque moriens in matrice oppidi Gulionisii ecclesia à clero sepultus esset, post tertium ab eius funere diē, summo mane genuflexus, iuxta crucem, quæ foribus huius conuentus proxima est, inuentus fuit: qui tandem, quid sibi vellet, quidq; faceret interrogatus, respondit, velle se quidem apud fratres Franciscanos, eo in sepulchro, quod viuens adhuc sibi de- **C** legerat, humari. Quamobrem à fratribus in templum illatus, honorificè sepultus fuit.

De conuentu S. Antony de Padua Viscarij. Conu. XI.

ET si omni tempore summum studium, officiumq; illustri herois Matthæi Stendardi erga nostrum Ordinem omnibus in propatulo fuerit, maximè tamen vltimis suæ vitæ temporibus enituit: quando videlicet (impetrata prius à Paulo II. Pont. max. apostolica auctoritate, cuius breue sub datum 12. mensis Martij, anno Domini 1468. Pontificatus verò sui anno v. in fratrum archiuo custoditur) hoc sacrum monasterium, B. P. Antonio de Padua dicatum, ex proprijs tantum facultatibus, in cliuo amoenissimi, atq; syluosi montis, ad quingentos passus ab oppido Viscario (vulgò Biccario) distantis, erigendum, atq; ex omni parte perfectum necessarijs instruendum curauit. **D** Trabea carnis exutus ex hoc loco, quem frequentius 9. fratres inhabitant, in cælum euolauit B. F. Christianus à sancto Donato laicus: cuius sanctitas tanta fuit, vt vnum iuuenem, lætali aspidis venenosi morfu ictum, ab imminente morte, ad crucis signum, liberare: primogenitiq; illustrissimi Viscariorum Comitis mortem, atq; futurum hac in regione aquæ diluuium, multò antequam euenirent, prædicere: atq; mortuus F. Angelum Minoritā iam vitam agentē è mortis faucibus eruere meruerit. Ad hunc B. F. appositus fuit incomparabilis continentie, orationis, atq; abstinentie religiosus pater scilicet Ioannes ab Ischitella: qui ob vitæ integritatem cum Deo regnare existimatur.

De conuentu S. Angeli Serra. Conu. XII.

NICOLA O V. Pont. max. ad totius Ecclesiæ militantis, & Alphonso Aragono ad vtriusq; Siciliæ Regni, atq; reuerēdissimo Auronē, Episcopali dignitate præfulgido, ad Laurinæ Ecclesiæ clauum sedentibus, anno à Christi natiuitate 1436. patres Cistercienses monasterij B. Virginis Mariæ de Ripaldo accolæ, hospitium quoddam, suis fratribus excipiendis omnino accommodum, non procul ab oppido Serra construxerant. Quod tamen ab iisdem derelictum, is Rex, qui tunc temporis Neapolitanis principabatur, ex facta sibi à summo Pontif. Sixto IV. facultate, currente Dominicæ Incarnationis anno 1474. à patribus ac fratribus Cypriano à Troia, & Samuele à Gulionisio præoccupandum, cæterisq; huius Prouinciæ locis adiiciendum curauit. Cumq; **E** ob eius incapacitatem commodæ fratrum habitationi non adeò faueret, ab illustrissimo Hannibale

PROVINCIA S. ANGELI.

425

A Hannibale à Louara, in eius victoriæ, quam de Nemosiano Duce, generaliq; totius Gallici exercitus Capitaneo, deq; omnibus eius copijs, prope Carinolam, anno Domini 1503. retulit, memoriam, ex deuictorum spolijs ampliatum, plurimisq; officinis, atq; pulchra satis ecclesia, sancto Angelo dicata, collustratum extitit. Inhabatur nihilosecius à nouem fratribus tantum, qui deuotissimè Deo optimo max. inserviunt.

De conuentu S. Francisci Ichitella. Conu. XIII.

PROFECTO si id, quod in vulgus spargitur, verum sit, conuentus hic, Seraphico patri Francisco sacer, ac prope Ichitellam oppidum erectus, antiquissimus est: Cum eum & ab eodem B. P. primò occupatum, atq; Ichitellarum opera, iuxta paupertatis normam, constructum, & à patribus Franciscanis Conuentualibus postmodum derelictum, ac tandem ab eiusdem Instituti Obseruantibus reassumptum, afferat: Sed certum huiusce ædificationis, desertionis, aut reassumptionis tempus minimè tradit: qua etiam de causa, deficientibus ex alia parte scripturis, certi nihil aliud hac de re statuere possumus, nisi quod à 12. religiosissimis fratribus inhabitetur.

De conuentu S. Bernardini Troia. Conu. XIV.

CVM eo temporis, quo Lautrechus, Gallici exercitus Imperator, ex Francorum Regis mandato, ex Gallia in Italiam traiecit, atq; Neapolitano regno appulsus, aliquam eius partem, vt obuias ciuitates suo subiugaret imperio, lustrauit: conuentus hic, S. Bernardino sacratus, atq; olim (vt certò creditur) Troianorum ciuium sumptibus, non longè à Troia ciuitate, ædificatus, simul cum omnibus, tum scripturis, tum quoq; memorijs, ab importuno, insolentiq; milite Vulcano traditus sit: nihil certi, siue de eius fundatoribus, siue etiam de foundationis ipsius tempore, tradere possumus: Sed si coniecturis, atq; etiam traditioni fidem adhibere liceat, antiquitate non caret: cum à quodam Commissario B. P. Ioannis Capistrani primò acceptus videatur. Eius tamen ab huiusmodi conflagratione reparatio, siue potius reædificatio Troiano senatui, atq; diligenti fratrum curæ ascribenda venit. Quæ tamen quantæ sit capacitatis, atq; amplitudinis, facile quis ex fratrum numero conijcere poterit: cum septenarius tantum sit.

De conuentu S. Petri Cælestini Ripa Limosani. Conu. XV.

CONSTRUXERANT sibi olim, non longè ab oppido Ripa Limosani, Cælestini siue Benedictini reformati patres monasterium, sub eorum patris beati videlicet Petri Cælestini titulo: quod tamen, post alicuius temporis habitationem, aliò se transferentes, huius Prouinciæ patribus, ex maxima pietate, seruatis sibi redditibus ad ipsum pertinentibus, perpetuò inhabitandum contulere: Idq; vulgari tantum, tum fratrum, tum quoq; sæcularium testimonio patet: Nam authentica huiusce donationis scriptura, licet diligentissimè perquisita, nullibi comparet. Duplici funere honestatur sacra hæc domus, quam 9. fratres occupant: Altero B. P. Alexandri de Ripa, viri utiq; sanctissimi, atq; integerrimi, insuper & Dæmonibus summè formidabilis: cum eorum acies sæpè sapiissimè feruentissimis suis orationibus, atq; meritis fuderit, straueritq;: Et altero honestissimæ, pariterq; religiosissimæ sororis Franciscæ, Tertij Ordinis Franciscani olim alumna: quæ innumeras laruarum insidias declinauit, & gloriosa de inimico Sathana trophæa sæpius retulit, quapropter illi summè formidabilis fuit.

E *De conuentu S. Mariæ de Gratijs Campobassi. Conu. XVI.*

DE mirifico studio, deq; maxima illustrissimi Andrea à Capua, Termolitanorum Ducis, ac Melfitenium Principis, in nostrum Ordinem beneuolentia satis quisq; cognoscere potest ex hoc sacro monasterio, B. Mariæ de Gratijs dicato: quod ille ex mera tantum in Deum, atq; nos pietate, proprijs sumptibus, circa annum Domini 1510. non procul ab eius oppido Campobasso, saluberrimo in loco, à fundamentis ad apicem usq; construendum curauit: Qua etiam de causa infirmis circumuicinorum conuentuum fratribus curandis, atq; 12. alijs religiosiis continuò continendis, pro voto deseruit: Qui ferè omnes liberalitate, atq; munificentia illustrissimorum Principum Melfi-

tenfis ciuitatis, huiusq; oppidi Campibassi temporalium Dominorum aluntur, curan- **A**
 turq; . Communem naſti ſunt hoc in conuentu ſepulturam B. P. Sylueſter Guidonius,
 vir ſanè, dum viueret, ſanctiſſimus, ac innumeris clarus miraculis : Et B. P. Ambro-
 ſius à Ciuitella, egregius ſui temporis Eccleſiaſtes, atq; ſuæ profeſſionis zelantiſſimus;
 qui prophetico ſpiritu afflatus, Veſtianiſ ſuæ ciuitatis excidium, atq; direptionem, quā
 ſub Turcica claſſe, ipſo die B. Mariæ Magdalenaſ ſacro, anno Domini 1554. paſſa eſt,
 ſæpè ſæpius, pro ſuggeſtu, multò ante prædixit, & certiſſimum ſuimet obitus diem, qui
 & anno Domini 1476. contigit, fratribus, adhuc benè valens, prænuſciauit : Et vene-
 rables patres Gratianus à Caſtanetolo, F. Innocentius Taurinus, & F. Raphaël quoq;
 Taurinus, omnes ſacerdotes, ac ſingulari doctrina, vitæq; ſanctitate, atq; gubernandi
 dexteritate, qua hanc Prouinciā plurimis annis ſanctiſſimè rexerunt, apprimè præ-
 diti : Et humilliſſimus inſuper, atq; abſtinentiſſimus F. Paulus de Petra Roia, profeſſio- **B**
 ne quidem laicus, ſed vitæ integritate, atq; morum grauitate ornaſtiſſimus.

De conuentu ſancti Sebaſtiani Calitri. Conu. XVII.

MINORITICVS hic conuentus, diuo martyri Sebaſtiano dicatus, ac ad ra-
 dices eius montis cui Calitrum oppidum ſuperedificatum eſt, ſitus, ab anno Do-
 mini 1480. ſuam antiquitatem deducit : Cùm eo temporis ab illuſtriſſ. Ieſualdo, Venu-
 ſinarum Principe, ac oppidi huius Calitri temporali Domino, ex mera tantum libera-
 litate, qua & eius ſucceſſores 8. fratres eius accolæ proſequuntur, conſtructus fuerit.
 Hoc igitur in conuentu ex hac mortali vita migravit V. P. F. Thomas de Peſcopaga-
 no ſacerdos : vir ſanè zelantiſſimus, nec non perpetuæ orationi, dum viueret, deditiſſi-
 mus : In quo ſepulta quoque iacet illuſtriſſ. Sueua Gonzæ Comitiſſa, legitimaq; Fa- **C**
 bricij Ieſualdi Comitis vxor : cuius ac pauperes miſericordia, & ad domeſticos, cate-
 rosq; manſuetudo, atq; ad Deum pietas, incredibiles admirabilesq; fuère.

*De conuentu S. Mariæ de Ieſu prope oppidum S. Martini.
 Conu. XVIII.*

NE quis de Marini à Rita erga ſibi vterinū fratrem, ac religioſiſſ. P. Petrū à S. Mar-
 tino officioſo ſtudio dubitare poſſet, iſ hunc conuentum, B. Mariæ de Ieſu ſacrum,
 ſeſquimilliari à ſancto Martino, in meditullio amœni cuiuſdam nemoris, ex proprijs
 facultatibus, in tanti fratris gratiam, non ſecus ac ſi ſibi parentare vellet, anno ſalu-
 tis humanæ 1490. à fundamentis erigi curauit : abſoluiffetq; , niſi immatura morte
 præuentus, operi piè incepto ſuperſedere coactus fuiſſet : Quod tamen ſic intermiſſum, **D**
 illuſtriſſimi Vincentius, atq; Ferdinandus à Capua, vterq; Termolitarum Dux, ex
 domeſticis bonis, atq; ex reuerendiſſimi patris Iacobi de Perutijs, Larinenſis Epiſcopi,
 ac profeſſione Minoritæ, facultate ſibi facta, promouentes, ad iuſtā vſq; metā perduxère.
 Abſoluto igitur huiuſmodi ædificio, ac à 14. fratribus inhabitato, primus omnium oc-
 cubuit præfatus pater Petrus à S. Martino, cuius ſanctitas tanta extitit, vt plurimis inte-
 gram ſoſpitem ab Altiffimo impetrare meruerit : Hunc ſequutus eſt humilliſſimus, ac
 ſanctiſſimæ paupertatis amantiſſimus, frater Angelus de Slauis laicus : Sepeliri quoq;
 voluit hoc in eodem loco illuſtriſſima pariterq; pientiffima Victoria à S. Seuerino, Ter-
 molitarū olim Duciffa, cuius in Chriſti pauperes miſericordia, atq; in Deū pietas incre-
 dibiles fuère. Aſſeruantur in huius loci archiuo aliquot apoſtolica breuia, ſed minus
 ad noſtram rem pertinentia : Aſſeruatur & priuilegium Gregorij XIII. Pont. max. quo **E**
 in altero huius ſacræ ædis altari, per Miſſarum ſacrificium, fidelium animæ à Purga-
 torij poenis liberantur : Et quodam breue Pij II. Pont. max. datum 6. Septembris, Pon-
 tificatus verò eius anno ſexto, quo huius Prouinciæ patres ac fratres feſtiuiſ diebus ab
 audiendo ſacro eximuntur : dummodo ſacerdotis copia non adſit, & eo die alteram ora-
 tionis mentalis horam duabus, ex patrum decreto inſtitutis, adiſciant : & plenaria pec-
 catorum indulgentia eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Angelis Aſſiſinati in feſto Portiunculæ
 conceſſa iſdem quoq; conceditur, ſi tamen ſingulis diebus primæ hebdomadæ menſis
 Auguſti vnam etiam præfatæ orationis mentalis horam duabus illis (de quibus paulò
 ſupra) adiunxerint, quod libentiſſimo animo deuotiſſimi illius æui fratres præſtarunt.

A *De conuentu S. Mariæ de Gratijs Sergnij. Conu. XIX.*

OFFICIUM Sergnienſis ſenatus erga huius Prouinciæ patres, cæteraq; eiufdem ſtudia, vel ſaltem ex hac ſacra æde, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Gratijs dicata, quam ille in cliuo cuiuſdam collis, non ſatis eleuati, ſed pulcherrimi, prope Sergnium ciuitatem, anno à partu Virgineo 1506. ad eorum uſum, atq; habitationem, omnino conſtrui curauit, liquidò patent. Præterea is tanta cura, tantaq; ſolicitudine 12. fratribus eius accolis neceſſaria ſubminiſtrat, vt illis maxima Philoſophicis incumbendi literis ſpatia præbeat, (eſt enim hic locus Artium ſtudio deputatus) & huiuſmodi erga eos beneuolentiam plus quàm ſatis manifeſtet, ita vt lippis etiam (vt aiunt) oculis id percipi queat. Præ cæteris religioſis hoc in loco tumulatis commendandus maximè venit V.P.F. Bernardinus à Ruuonigro, cuius profunda humilitas, ardentiffima charitas, atq; in oratione aſſiduitas vix exprimi queunt: Cui adiacet illuſtriſſimus, ſimul & piſſiſſimus Angelus Storrens, oppidi caſtri Petroſi olim temporalis Dominus, atq; Tertij Ordinis Seraphici patris alumnus: cui B.P. Franciſcus, pridè quàm ex hac mortali vita migraret, apparuit, certoq; condonationem ſuorum exceſſuum, ob eximiam charitatem, in Chriſti pauperes exercitam, ex diuina diſpenſatione reuelauit.

De conuentu ſancti Antony prope pagum S. Boni. Conu. XX.

TANTA enim eſt magnitudo meritorum illuſtriſſimi Marini Caraccioli, Buccianicorum Marchionis, erga noſtrum Ordinem, vt vix exprimi queat, & conſultius duxerim ea ſilentio præterire, quàm in eorum enumeratione deficere: Is enim pientiffimus heros hunc conuentum, ad mille paſſus ab eius oppido ſancto Bono, in peramplæ cuiuſdam ſyluæ aditu, ex domeſticis tantum facultatibus, eius alumnis, anno ſalutis humanæ 1500. in honorem S.P. Antonij de Padua ædificauit, omnibuſq; neceſſarijs inſtruxit: inſuper & 8. fratres eius accolæ, immo & vniuerſos Franciſcani Inſtituti ſectatores omni fauorum, atq; beneficiorum genere pro viribus proſequutus extitit. Diem clauſit extremum hoc in loco abſtinentiſſimus frater Franciſcus de Oratino laicus: qui, ob eius ſingulares virtutes, vitæq; candorem, in maxima fuit apud omnes, dum viueret, æſtimatione, qua tamen modò non caret.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Apenetiſ. Conu. XXI.

SVMMA in Deum pietas, ſummaq; Radimuſcæ Illyrici in Chriſti pauperes miſericordia effecerunt, vt is, ex domeſticis facultatibus, hanc ſacram Minoriticam ædem, in honorem ſanctiſſimæ Virginis Mariæ de Gratijs, ad 500. paſſus ab Apenete, (vulgò Manfredonia) erigeret, huiuſq; Prouinciæ patribus in perpetuam habitationem concederet: Quod quidem, ex facta ſibi ab illuſtriſſimo Antonio de Monte S.R.E. Cardinali, atq; Sipontino Archiepiſcopo, facultate, anno Dñicæ Incarnationis 1509. contigit. Licet enim hic conuentus plures, ob eius capacitatem, continere poſſet, ab 8. tamen fratribus tantum, ob eorum penuriam, inhabitatur: In quo & eius fundator, præſatus ſcilicet Radimuſca humatus eſt. Hic cum proditoriè à quodam ſibi ſeruo occiſus, atq; hoc in loco tumulatus eſſet, per plurimas noctes ſibi ſuccedentes, aliquot luminaria eius ſepulchro imminetia viſa ſunt: Quod proſectò eius bonitatis, atq; ſalutis patentiffimum extitit ſignum.

E *De conuentu S. Mariæ Magdalena Sangri. Conu. XXII.*

SVIS rebus conſultura Sangrenſis pia communitas, antiquum xenodochium pauperibus, peregriniſq; excipiendis deſtinatum, atq; à ſuis prædeceſſoribus, vltra Sangrum fluuium, non longè à communi oppido Sangro, ædificatum, in Minoriticum Monafterium (de quo impræſentiarum) omnibus ſuis numeris abſolutum, ex facta ſibi à R. Manfredo Canophilo, Triuentino Epifcopo, facultate, circa annum humanæ redemptionis 1510. promouendum, reliquiſq; huius Prouinciæ locis adijciendum, atq; à 10. fratribus, quibus conſiteri, quorumq; exemplo, atq; adhortationibus ad meliorem vitæ frugem incitari poſſet, ſummo ſtudio, ſummaq; diligentia curauit.

Huic

Huic lacrymarum valli vltimum valle dixerunt hoc in eodem loco optimæ indolis **A** adolescens ac F. Franciscus à Ripa clericus: qui, in anteactæ vitæ testimonium, obuios sibi Angelos, qui se in coelestia tabernacula deducerent, in ipso transitu habuit: quorum fulgore cellula, cum omnium circumstantiū admiratione, mirum in modum resplenduit: Et F. Petrus de Ferrazano laicus, qui adhuc viuens suauissimo Christi Seruatoris colloquio, ob inclytas eius virtutes, dignari meruit.

De conuentu S. Mariæ à Laureto Castri Curi. Conu. XXIII.

SI iuxta iacta, anno Dñicæ Incarnationis 1510. ab illustrissimo Federico Pannono fundamenta, reliquum ædificium perficiendum fuisset, profectò hic conuentus, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ à Laureto sacratus, nec longe à Castro Curi oppido distans, multò magis pateret, quàm facit. Quod autem non tam late pateat, nec superior eius structura imis fundamentis correspondeat, in causa est immatura præfati **B** Federici Pannoni mors: Qua superueniente, huius Prouinciæ patres, qui domos sibi intra paupertatis limites construi affectant, & ab omni sumptuositate, magnaq; ædificij mole adhorrent, ipsum ex eleemosynis vndequa; præsertim verò ex propinquiore oppido superius nominato acquisitis, multò angustius, quàm præfata fundamenta patiebantur, erigi perficiq; curarunt: Ita vt vix 10. fratres commodè continere possit: Quod & in causa est, vt à 7. tantum frequentius inhabitetur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Castri Forliuij. Conu. XXIV.

CV M religiosus quidam Discalciatus passim nuncupatus, impetrato prius fundo à matrice ecclesia eius oppidi, quod (Castel' di Forli) vulgò nuncupatur, ædificiam, sub inuocatione sanctissimæ Mariæ de Gratijs, ex diuersis eleemosynis in monasterij formam, circa annum Dominicæ Incarnationis 1515. sibi ac quibusdam alijs fratribus sui imitatoribus construxisset, illumq; isti, per orbem dispersi post eius mortem, omnino deseruissent: tum oppidani, quorum liberalitati quicquid ædificij supererat debebatur: tum quoq; illustrissimus Bartholomæus Carrafa, temporalis eorundem Dominus, collato prius præfate matri ecclesiæ, in præstiti fundi compensatorem, sufficienti terræ spatio, curarunt (ne sic tandem habitatore destitutus, ruinam pateretur hic locus) vt huius Prouinciæ patribus conferretur: Quorum 8. ibidem vsq; impresentiarum pacificè, nec minus quietè inhabitant: cum in ingressu cuiusdā syluæ situs, & ab hominum frequentia semotus, nihil illis aut impeditenti, aut tumultus afferat.

De conuentu S. Mariæ de Stignano. Conu. XXV.

E A N D E M prorsus conditionem subiit hic conuentus, gloriosissimæ Virgini Mariæ sacratus, atq; ad Angeli siue Gargani montis radices in valle Stignana situs, quam & præcedens: Cum & à præfato fratre Salvatore Discalciato, circa eundem annum Domini 1515. ædificatus, & ab eius confratribus derelictus, ac tandem huius Prouinciæ patribus, præfate vallis Stignanæ incolis id maximè curantibus, collatus sit: Qui nihilominus, cum ab indeuotis, rusticisq; quibusdam sæcularibus molestantur, pacificam eius possessionem, plenumq; ius à summo Pontifice Pio IV. anno Domini 1561. Pontificatus verò sui anno primo, virtute cuiusdam apostolici breuis, quod apud 12. accolæ diligenter asseruantur, obrinuerunt, impetraruntq;. A quo etiam tempore maxima quiete, sanctoq; otio perfruuntur: Est enim hic locus solitarius, atq; nemorosus, contemplationiq; accommodus, nec non & pijs sæcularibus conuicinis commendatissimus, ob frequentia miracula, quæ ad quandam gloriosissimæ Virginis imaginem indies ibi contingunt: atq; ob inculpatam 12. fratrum vitam: de quorum numero fuit F. Ludouicus à Croneto laicus, qui, ob eius summam simplicitatem continuamq; orationem, Dæmonibus formidabilis fuit.

De conuentu S. Francisci Celentia. Conu. XXVI.

ET hic quoq; conuentus, beatissimo patri Francisco sacratus, atq; ad mille passus ab oppido Celentia, (vulgo Celenza) in decliui cuiusdam collis situs, à F. Saluatori

A tore Discalciato, ex multiplici eleemosyna ædificatus, atq; à suis, eo defuncto, derelictus, circa annum Domini 1510. extitit. Quamobrem illustrissimus quidam heros, ex nobili Gambacurtarum familia oriundus, atq; præfati oppidi Celentiæ temporalis Dominus, cum statim ab huiusmodi desertione huic Prouinciæ adiudicandum curauit. Quem & 9. fratres inhabitant, & suo funere illustrat eximie sanctitatis frater Leo Lechen-
B sis laicus, atq; suæ professionis olim zelantissimus: qui ibidem diem clausit extremum.

De conuentu S. Antonij de Padua Illiciti. Conu. XXVII.

ILLVSTRISSIMVS is Piccolomineus Aragonus, Illicitorum Marchio, qui anno Dominicæ Incarnationis 1510. iisdem principabatur omni officio, omniq; pietate, hunc conuentum, B. P. Antonio de Padua sacrum, non longè ab Illicito oppido, ad patrum huius Prouinciæ vsum, ex domesticis facultatibus, construendum, atq; ante præfatum annum 1510. transactum absoluendum curauit. Qui licet plures fratres mirum in modum, tum fundatoris successorum liberalitate & munificentia, tum quoq; loci capacitate sibi fauentibus, continere posset, ab eorum 7. tantum inhabitatur.

De conuentu Sanctissimæ Trinitatis Supini. Conu. XXVIII.

AD illustrissimi Bartholomæi à Capua, Altæuillæ Comitæ, ac nobilissimi herois animi magnitudinem, cæterasq; virtutes, accessit (vt nihil sibi deesse videretur) & in Deum pietas, atq; in seraphicum nostrum Ordinem summa beneuolentia: quibus incitatus hanc sacram eadem in honorem sanctissimæ atq; indiuiduæ Trinitatis, non procul à Supino eius oppido, currente anno Dominicæ Incarnationis 1519. erigendam, ac infra breuissimi temporis spatium, ex proprijs facultatibus, magnificè satis, iuxta huius Prouinciæ morem, absoluendam curauit: Quam frequentius 16. fratres inhabitant, quorū alter cæteris ad huiusmodi munus electis sacram Theosophiā legit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Foggia. Conu. XXIX.

PIENTISSIMA communitas Foggiana ex quadam amoris, beneuolentiæq; abundantia erga seraphicum Ordinem, præcipuè verò erga huius Prouinciæ alumnos, hoc sacrum monasterium in honorem gloriosissimæ Virginis Mariæ de Iesu, non longè ab eius oppido Foggia, circa annum Dominicæ natiuitatis 1510. à fundamētis ad apicē vsq; construi curauit: Eodēq; amoris effectu 12. fratribus eius inquilinis, tum ad victum, tum quoq; ad amictum necessaria suppeditat. Eo ipso anno quo fratres nostri
D hunc locum ingressi sunt, mortem obiit sanctissimus quidam pater, cuius tamen nomen, ob reprehensibilem, crassamq; reliquorum incuriam, penitus ignoratur: Hic plures infirmos signo crucis curauit: plurimosq; Dæmones è fidelium corporibus, eodem pharmaco viuis, longiùs propulsauit, atq; tartara repetere compulit.

De conuentu S. Ioannis in Lamis. Conu. XXX.

CISTERCIENSIBVS patribus aliò profectis, ne hoc sacrum monasterium, in honorem sancti Ioannis in Lamis, siue (vt alijs placet) beati Matthæi Euangelistæ, ab ijs ante plurimos annos, in Gargani montis solitudine ædificatum, ac post diutinam eius habitationem derelictum, aliquando tandem collaberetur, ad terramq; veniret, illustrissimus Vincentius Carrafa, sacre Ioannitarum militiæ alumnus, Pannoniæq; Prior, atq; huiusmet loci Commendatarius à summo Pontifice Gregorio XIII. anno à salutifera mundi redemptione 1578. sed sexto à sui Pontificatus exordio, impetrauit: vt quicquid iuris præfatis cœnobitis esse poterat, id ad huius Prouinciæ fratres transferretur. Quo facto ipsum, primò pro eius exigētia, reparatū, ab 11. religiosis inhabitandum curauit. Si quispiam ex circumuicinis rabie laborans sumpto ex lampade, quæ in sacello B. Euangelistæ Matthæi continuò lucet, oleo læsam partem linierit, ex tempore ab huiusmodi passione liberatur. Prodest quoq; idem remedium animantibus ratione carentibus, eoq; morbo laborantibus. Quod haddubiè in causa est, vt sacra hæc ædes, modò diuo Ioanni, modò verò B. Matthæo, cuius etiam digitus in sacrario diligentissimè asseruatur, pro cuiusq; arbitrio, dicitur, consecraturq;.

PROVINCIA

PROVINCIA

DALMATIAE.

A DALMATIÆ Prouincia, quæ 15. locum inter reliquas Cismontanæ familiæ Prouincias obtinet, atq; sub R. P. F. Gerardo Odonis, totius Minoritici Ordinis Generali Ministro, initium sumpsit, & à Bosnæ Prouincia nobis prodijt, centum millibus passuum à Venetijs famosissima, simul atq; potentissima Adriatici maris ciuitate distat. Complectiturq; Dalmatiam (vulgò Schiauonia) Illyrici regionem; Istriam Italiæ portionem, atq; Illyrio post flexum Adriatici sinus conterminam: & eam Liburniæ patrem, quæ supra eiusdem Adriatici sinus recessum intra vtramq; Dalmatiam scilicet atq; Istriam sita est, Auftriæq; Archiducum ditioni subiacet, & à Liburno quoddam Attico sic dicta, euasit. Omnes tamen eius conuentus, qui sunt 23. numero, 19. quidem fratrum, sed sanctimonialium 4. in ipsa Venetæ Reipublicæ ditione sedem obtinent. Alluitur præterea quanta est Adriatico mari, & vnicam fratrum centuriam cum dimidia alterius parte continet: Cuius maius sigillum B. Hieronymum desertissimum virum, catholicæq; Ecclesiæ lumen, simul atq; Doctorem, atq; hæreticorum olim insectatorem acerrimum, coram Crucifixo genuflexum, nudum, pectusq; lapide percutientem: insuper & familiarissimum sibi leonem, sequentesq; literas, eius oram omnino ambientes: HOC. EST. SIGILLVM. MAGNVM. PROVINCIÆ. DALMATIÆ. orbiculatim, idq; ex apostolici cuiusdā breuis decreto, papyro inducit: Eiusdem quoq; beati Hieronymi imaginē, quod is Stridone in Dalmatia natus sit, minimeq; dubitem eū huius Prouinciæ patrociniū suscepisse, sibi præponendā volui.

De conuentu S. Annæ Iustinopolis. Conn. I.

C ISTRIA Italiæ Regio post flexum Adriatici sinus Illyrico contermina est, complectiturq; à Phormione, nunc Tisano fluuio, ad Banoticum sinum vsq; in quo Arsa annis decurrens Istriam ab Illyrio dirimit, in latitudine quidem 60. passuum millia, sed in circuitu 125. millia, & famosissimæ Venetorum Reipublicæ maiori ex parte, subiacet. Huius Regionis metropolis ciuitas Iustinopolis est, à Iustino Imperatore eius conditore sic dicta: in qua Minoriticus hic conuentus, communibus Iustinopolitanorum sumptibus, ab antiquo, sub inuocatione sanctissimæ Mariæ de Angelis ædificatus, postmodum verò ante 100. annos, ex Iustinopolitani cuiusdam nobilis facultatibus resarcitus, reparatus, ac in elegantiore, maioremq; formam, sub sanctæ Annæ virginis gloriosæ genitricis nomine, quo ab omnibus appellatur, ex summi tamen Pontificis facultate, translatus extitit: qui & à 12. fratribus vt plurimum occupatur. Non destituitur prærogatiuis Iustinopolitana ciuitas, quæ & antiquissima est, cum sacris sanctorum Nazarij Episcopi & martyris, Alexādri confessoris, atq; Eliæ corporibus supramodum decoretur, plurimumq; illi circumuicinæ communitates deferant.

De conuentu S. Bernardini Pyrani. Conn. II.

A D decimum lapidem à præfata ciuitate Iustinopolitana, ac in ipso maris litore oppidum Pyranum, ab eius habitatoribus, qui pyratam olim artem exercebant, sic dictum, constructum conspicitur: Huius accolæ ab omni otio abhorrent, conficiendoq; salī præsertim incumbunt, ac summa in Franciscanum Ordinem deuotione feruntur: ex qua ante 100. annos, hoc monasterium, diuo Bernardino de Senis sacrum, ex publico ærario, ad mille tamen passus à præfato oppido construi curarunt. Quorum pietate sequuti eorum successores, 10. fratres eius habitatores summa liberalitate, summisq; beneficijs prosequuntur, eisq; omnia necessaria suppeditant.

De conuentu

De conuentu Conceptionis B. Virginis Montona. Conu. III. A

MONTONA Istriae oppidum est, distatq; à mari 10. millibus passuum: cumq; in amoeni cuiusdam collis cliuo ædificatum sit, pergratum, atq; longissimum prospectum suis habitatoribus ministrat: quorum ad nostrum Ordinem deuotio, atq; in Deum pietas tanta est, vt ex ea, ante 20. annos, atq; ex reuerendiss. Parenzanensis Episcopi facultate, hanc sacram domum Minoriticam, ab 8. fratribus inhabitatam, in honorem Conceptionis Dei genitricis Mariæ, intra communes muros, communibus quoque sumptibus, à fundamentis erexerit: nosq; de felici eius fine benè sperare iubeat.

De conuentu S. Andreae Rubini. Conu. IV.

AD mille passus à Rubino (vulgò Rouingo) Istriae quoq; oppido, atq; inter crispantes maris vndas, nemorosus quidam, atq; amœnus scopulus, cuius circuitus mille quoq; passus complectitur, furrigit, in cuius iugulo conuentus hic, Apostolo Andreae sacrat; circa annum à partu Virgineo 1550. à Rubinensi senatu, non minus liberaliter quàm piè ædificatus extitit. Quia verò hic locus, qui à 12. fratribus occupatur, summa quiete, summaq; tranquillitate gaudet, diuinis immisionibus recipiendis felicissimè deseruit. Summa quoq; deuotione feruntur Rubinenses in corpus B. Euphemiae virginis & martyris, quod in matrice eorum ecclesia honorificè tumulatum est.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Orsanis. Conu. V.

SE D E M obtinent præcedentes quatuor conuentus in Istria, de qua superius, quibus etiam annumerandus venit & præsens, qui à reuerendiss. Parenzanensi Episcopo, sub titulo S. Mariæ de Gratijs, ex incredibili quadam in Franciscanum Ordinem deuotione, ante sexennium, à fundamentis extrui coepit, breuiq; Deo auspice absoluetur. Inhabatur interim à 6. fratribus tantum, à pluribus suo tẽpore haud dubiè inhabitandus: Nā ea est eius fundatoris sollicitudo, vt nobis multò plura ab his promittat.

De conuentu S. Francisci Absoris. Conu. VI.

AD N A V I G A N T I B V S Adriaticum sinum vltra Quarnarium, nautis, ob continua pericula, celeberrimum locum, portus occurrit, in quo Seraphicus pater Franciscus, dum Terræ sanctæ loca peteret, triremi vectus, aliquandiu substitit, vnde & sancti Francisci nomen sibi obuēnit. Ab hoc igitur portu Orsaris, antiquissima, vt eius ruinæ adhuc insinuant, ciuitas aliquantulum distat, à paucis habitatoribus, ob aeris intemperiem, inculta, sed conuicinis populis, ob sancti Gaudentij martyris corpus ibidem sepultum, celeberrima, insuper & commendatissima: Cuius nobilissima quædam ciuis, atq; matrona, seraphicæ Religioni addictissima, hoc sacrū monasteriū, à 10. fratribus incultum, in honorem beati eiusdem patris Francisci, ad mille passus ab eius moenibus, ac iuxta maritimum litus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1490. à fundamentis ad verticem vsq; suis sumptibus erigi, perficiq; diligentissimè curauit.

De conuentu S. Mariae de Castiglione Vegla. Conu. VII.

VE G L A (vulgò Vegia) insularis, atq; antiqua satis ciuitas est, pertinuitq; olim ad nobilissimam Frangipanensem familiam: sed à 120. annis potentissimæ Vencorum Reipublicæ paret. Ad tertium lapidem ab hac ciuitate Vegla pulcherrima, amplaq; atq; maximè habitata vallis conspicitur, è cuius ferè meditullio nemorosus quidam, atq; arboribus omnino vestitus collis in altum exurgit: in quo olim Benedictinorum patrum monasterium, per plurimos annos, substitit, quod & à præfata Frangipanensium familia, circa annum Dominicæ natiuitatis 1460. reparatum, ac ferè sub titulo sanctæ Mariæ à Castiglione reædificatum, insuper & huic Prouinciæ, cæteris eius adiungendum locis, adiectum extitit. Inhabatur interim hic locus à 12. fratribus, ipsiq; ob sui amoenitatem atq; quietem, maximam orandi occasionem ministrat.

De conuentu

A *De conuentu S. Euphemie Arba. Conu. VIII.*

A R B A Scardonix insulæ, quæ Illyrico adiacet, vrbs est, plurimisq; sancto-
rum reliquijs, præcipuè verò venerando sancti Christophori martytis capite de-
coratur: Cuius aliquot ciues, claris orti natalibus, cum summa in Franciscanam Re-
ligionem deuotione ferrentur, hoc sacrum monasterium, quod 10. fratres frequen-
tius inhabitant, in honorem sanctæ Euphemie, licet ab alijs beato Bernardinò sacre-
tur, circa annum Domini 1490. in amoenissimæ cuiusdam syluæ vestibulo, atq; secundo
ab ipsa ciuitate milliari, à fundamētis erigi, omnibusq; suis numeris absolui curarunt.

De conuentu Domina nostra de Pago Curici. Conu. IX.

B C V R I C V M (vulgò Pago) insulare oppidum est, hocq; duplex, vetus scili-
cet atq; nouum: sed istud habitatum, illud verò habitatore destitutum: Ne igitur
prægrandis, atq; pulcherrima ex polito lapide fabrefacta ecclesia, Dominae no-
stræ de Pago sacrata, prope Curicum antiquum à multis annis constructa, atq; Curic-
ensibus celeberrima, debito cultu, ob populi absentiam, priuaretur, ruinæq; aliquan-
do subiaceret, fratribus nostris à Curicenti senatu, ex reuerendissimi tamen Zaren-
sis Archiepiscopi facultate, collata extitit: Cui & nobilis quidam Curicensis pulchrum
satis monasterium (de quo in præsentiarum) 10. continendis fratribus idoneum, ex
proprijs facultatibus maxima munificentia atq; pietate coëdificauit.

De conuentu S. Hieronymi Vgliani, siue Oelani. Conu. X.

C P E R T I N E T quoq; ad huius Prouinciæ patres is conuentus, qui, sub inuocatio-
ne sancti Hieronymi, è mari egressis, atq; Oclanum siue Vglianum, insulare
oppidum, petentibus, prope eius vallum occurrit: quiq; à reuerendissimo quodam
Begnano Episcopo, cuius etiam corpus ibidem honorificentissimè tumulatum est, ab
antiquo constructus extitit: Incolitur hic locus à 10. fratribus.

De conuentu S. Dumni, siue Doimi Pasmanij. Conu. XII.

C O L I T V R peculiari quadam veneratione à Pasmaniensibus sanctus Dumnus,
ideoq; sacrâ hanc Minoriticâ ædē 8. fratribus, apud se perpetuò commoraturis, ex
peculiaribus facultatibus, ad mille passus à præfato oppido Pasmanio, (vulgò Pasma-
ni) ac in cliuo cuiusdâ scopuli, maritimis fluctibus imminētis, edificatura illustris fami-
D lia Clococichia à Banouina eam diuo eidem Dumno sacrandam curauit: Quod hic lo-
cus capax, commodusq; sit, celebrandis huius Prouinciæ comitijs sæpius deseruiuit.

De conuentu S. Francisci Iadera. Conu. XII.

I A D E R A (vulgò Zara) Illyricorum ciuitas, atq; Dalmatiæ metropolis, prin-
cepsq; est: paruitq; ante 200. annos Vngarorum Regi, sed ab eo temporis incly-
tæ Venetorum Reipublicæ obsequitur. Hanc ciuitatem, idq; profectò aliquod epita-
phia, atq; sepulchra hoc in conuentu, ante 300. annos erecta facillimè indicant, beatif-
simus pater Franciscus Hierosolymam, cæteraq; sancta loca petens, in propria persona
visitauit, præsensq; monasterium, quod sibi temporis successu sacratum euasit, pro
primæuæ illius paupertatis exigentia, ex Iaderensium facultatibus fundauit. Quod ta-
E men, cum in famosum, atq; augustum monasterium plurimis fratribus continendis
aptum, euasisset, à Venetis, quod erigendæ cuidam munitioni impedimento esset, so-
lo, maiori ex parte, æquatum est, ita vt vix 15. fratres eius accolæ commodè contine-
re valeat. Afferuantur nihilominus in eius archiuis apostolicæ sequentes literæ, plum-
beo sigillo communitæ: Et primo quidem bulla quædam Alexandri Papæ IV. ne Epi-
scopi, vel quiuvis alij Prælati bonorum Minoritis ex testamento relictorum quartam
exigant: Item alia eiusdem, cuius initium est: Nimis iniqua &c. Et alia eiusdem, vt lo-
ca fratribus relicta in eorum vsum conuertantur: Et alia eiusdem, vt Ministri possint
cum fratribus sibi subditis dispensare in casibus iuxta formam Episcopis rescriptam:
Et alia eiusdem, vt Ministri possint fratribus electis, vel postulatis ad dignitatem Ec-
clesiasticam

clefasticam facultatem concedere, quatenus ad eam assumantur: Et alia eiusdem, vt **A**
 præfati Ministri eos fratres, qui Episcopis nostri Ordinis adsunt, visitare, atq; loco amo-
 uere valeant: Et alia eiusdem, ne alterius Ordinis Prælati nostri Instituti apostatas pe-
 nes se retinere queant: Et alia eiusdem, qua cuncta priuilegia, Ordini nostro à suis præ-
 decessoribus Innocentio IV. & Gregorio IX. concessa, confirmantur: Et alia eiusdem,
 vt fratres Minores volentes apud se sepeliri sepultura, idq; liberrimè, donare possint:
 Et alia eiusdem, vt fratres ab excommunicationis sententia per suos Prælatos absolui
 valeant: Et alia eiusdem, vt fratres ad sæculares Ecclesiasticas dignitates assumpti, li-
 bros Ordini restituere teneantur: Et alia eiusdem, vt Prouinciales Ministri ab excom-
 municationibus, quas incurrerint, per eorum Confessarios absolui queant: Et alia
 eiusdem, vt Iaderensis, atq; Antiuarenfis Archiepiscopi Prouinciæ Dalmatiæ fratri-
 bus patrocinentur: Et alia eiusdem, ne Minoritæ Episcopis obedientiam promittere te-
 neantur: Et alia eiusdem, ne fratres cogantur ad ea, quæ causas per Delegatos, vel **B**
 Ordinarios discutiendas contingunt: Et alia eiusdem reuocatoria alterius diploma-
 tis Innocentij Papæ IV. qua fratribus certæ quædam leges, quoad sacras confessiones
 excipiendas, concionesq; habendas, præscribuntur: Et alia eiusdem, qua centum dies
 de iniunctis poenitentijs remittuntur ijs, qui Minoriticas domus in sanctorum Fran-
 cisci, atq; Antonij de Padua festiuitatibus visitauerint: Et alia Benedicti Papæ VIII.
 qua Minoritæ à cuiusuis Prælati sæcularis iurisdictione eximuntur: Et alia Benedi-
 cti X I. qua priuilegiolorum nostri Ordinis defensores statuuntur: Et alia eiusdem, vt
 nostri fratres concionari, confessionesq; excipere, atq; defunctos sæculares apud se se-
 pelire possint: Et alia Benedicti Papæ XII. ad hæreticæ prauitatis Inquisitorem per Dal-
 matiam directæ, qua Fratricellorum vita condemnatur: Et alia Bonifacij Papæ VIII. **C**
 cui Mare magnum titulus est: Et alia eiusdem, vt Minorum Prælati fratres sibi subditos
 punire possint, vtq; appellationis beneficium illis minimè faueat: Et alia eiusdem,
 vt Prouincialis Minister Prouinciæ Bosnæ, vel eius Vicarius duos sibi subditos fratres
 hæreticæ prauitatis Inquisitores super Ragusiam, Bosnam, Dalmatiam, Croatiam,
 atq; Istriam instituere valeat: Et alia Bonifacij Papæ IX. vt Slauoniæ Prouincia, titulo
 antiquiori relicto, Dalmatiæ Prouincia, in posterum appellanda veniat: vtq; iconice
 diui Hieronymi pro sigillo vtatur: Et alia eiusdem ad Stammensem Episcopum directæ:
 Et alia eiusdem, qua conuentus Cabinicensis sancti Saluatoris translatio ad fratres no-
 stros facta confirmantur: Et alia Clementis Papæ IV. contra violatores, tum locorum,
 tum quoq; fratrum Franciscanorum: Et alia eiusdem, qua centum dies de iniunctis
 poenitentijs relaxantur ijs, qui in festiuitatibus gloriosæ Virginis, sanctorum Franci-
 sci, & Antonij de Padua, beatæ Claræ, & aliorum sanctorum, siue sanctarum, quibus **D**
 Franciscana templa, vel altaria in eis erecta dicata fuerint, atq; in solemnitatibus de-
 dicationum nostras domos visitauerint: Et alia Gregorij Papæ IX. ne Legati, siue De-
 legati possint Minoritas ad sæculares causas audiendas compellere: Et alia eiusdem,
 qua poena Prælatorum literas falsantibus infligenda statuitur: Et alia eiusdem, qua
 beatissimus pater Franciscus sanctorum catalogo ascribitur: Et alia eiusdem, ne Iade-
 rensis Archiepiscopus Minoritas quouis pacto molestare præsumat: Et alia Honorij
 Papæ III. vt Iaderensis Archiepiscopus sacræ Theologiæ studium Iaderæ erigendum
 curet: Et alia eiusdem ad canonicos, atq; Suffraganeum Iaderensis ecclesiæ directæ,
 vt vigesimam Ecclesiasticorum prouentuum portionem pro Terræ sanctæ manu tenen-
 tia pendere teneantur: Et alia Honorij Papæ IV. vt Minorite, si dioecesanus Episcopus **E**
 id facere contempserit, vel noluerit, quemcunq; alium Episcopum vocare possint, qui
 vel primum torius fundamenti lapidem benedicat, vel ecclesiam, aut altaria consecret:
 Et alia Innocentij Papæ IV. vt nullus a fratribus Minoritico habitu vel sibi simili vti
 possit: Et alia eiusdem, qua Franciscana Regula exponitur: Et alia eiusdem, vt Pro-
 uinciales Ministri cum suis fratribus, iuxta formam tum episcopis, tum quoq; Ar-
 chiepiscopis à Sede apostolica præscriptam, dispensare possint: Et alia eiusdem, qua
 Minoritis munus prædicandæ bullæ sanctæ Crucis contra hæreticos demandatur: Et
 alia eiusdem, vt fratres Minores in excommunicatorum terris commorari, atq; ele-
 mosynas ab eis petere possint: Et alia Ioannis Papæ XXII. qua Inquisitorum hæreticæ
 prauita-

- A** prauitatis munus per Dalmatiam statuitur : Et alia eiusdem , qua idem munus confirmatur : Et alia eiusdem , ne patres Dominicani eo munere in eadem Prouincia fungi possint : Et alia eiusdem , vt patres Dominicani ad huiusmodi munus in eadem Prouincia assumpti , fratres Minores sibi in coadiutores asciscere possint : Item alia eiusdem , vt Vngariæ Rex ab Inquisitoribus fidei præmonitus , sibi contra hæreticos Dalmatas opulenti teneatur : Et alia eiusdem , vt huius Prouinciæ fratres Scardonæ locum , vltro sibi oblatum , acceptare possint : Et alia Martini Papæ V. vt fratres Minores Procutores , siue syndicos instituere valeant : Et alia eiusdem , qua Franciscani Ordinis conservatores constituuntur : Et alia Nicolai Papæ I I I. qua Franciscana Regula confirmatur : Et alia eiusdem , qua priuilegia sacris Seraphici patris stigmatibus à prædecessoribus concessa , insuper & eius canonizatio confirmantur : Et alia Nicolai Papæ IV. qua priuilegia Franciscano Ordini à suis prædecessoribus impertita rata habentur : Et alia eiusdem , ne Franciscani apostatæ ad aliquam dignitatem promoueri possint : Et alia eiusdem , vt fratres nostri interdicti tempore , propria peccata confiteri , & alia sacramenta recipere , insuper & celebrare valeant : Et alia eiusdem , qua fidei Inquisitores , per Bosnam instituuntur : præcipiturq; vt qui eo munere in Dalmatia funguntur , Illyricum idioma caleant : Et alia eiusdem , qua annus & quadragena de iniunctis poenitentijs remittuntur ijs , qui Minoriticum hunc Iaderensem conuentum , in gloriosæ Virginis , & sanctorum Francisci , atq; Antonij de Padua solemnitatibus , perq; earum octauas visitauerint : Et alia eiusdem , qua subuentio contra Saracenos fidelibus commendatur : Et alia Urbani Papæ V. ad Dalmatiæ Archiepiscopos directæ , ne hæreticis mercimonium in suis diocesis exercere permittant : Et alia eiusdem ad Iaderensem
- C** Archiepiscopum destinata , vt Minoritæ Abbatis munere in conuentu sanctorum Cosmæ & Damiani Dalmatino fungi queant : Et alia eiusdem ad quendam Minoritam Cosmam Iaderensem transmissa , vt ad Infidelium partes traicere , secumq; 50. fratres prædicatores conducere possit : qui omnes gentis illius conuersioni intendant . Asseruantur præterea & alia quàm plurima literarum transumpta , quæ tamen , quod non ita magni momenti sint , in medium afferre nolui , vitandæ prolixitatis gratia .

De conuentu S. Crucis Crappanij. Conu. XIII.

CRAPPANIVM nudus olim scopulus fuit , duo millia passuum in orbem continens , atq; à Sibenico Illyrica ciuitate 7. milliarijs distans : Hunc Sibeniciiani quidam nobiles , circa annū à natiuitate Domini 1430. fratribus nostris summa liberalitate concesserunt , donoq; dederunt , vt ibidem conuentum simul atq; ecclesiam in honorem sanctæ Crucis sibi ædificarent : prout & ab illis præstitum est : cumq; per multos , annos iidem fratres præfato scopulo liberè & absq; alio habitatore potiti essent , plures Illyrici Turcicam rabiem declinaturi , quod is locus munitissimus esset , eos rogarunt , vt se ad huiusmodi scopuli habitationem admittere vellent : Quibus tandem annuentibus centum ad minus domus in quibus quingentæ animæ tuto commorantur , ibidem erectæ fuere . Commorantur itaq; hoc in conuentu octo fratres .

De conuentu S. Mariæ de Paludibus Epetij. Conu. XIV.

EPETIVM (vulgo Spalato) antiquissima continentis ciuitas est , fuitq; olim Dioclitiani Imperatoris habitatio , immo ex eius ædibus , quæ augustissimæ , atq; altissimæ erant , præfata ciuitas constructa extitit : ita vt idem ipse murus , qui præfatas ædes ambiebat , ciuitatem ipsam circumscribat . Cùm autem præfatus Imperator vltra quàm dici possit in Christi fideles , atq; strenuos athletas fauierit , plura sanctorum martyrum corpora Epetij tumulata creduntur : de quorum numero fuit corpus sancti Dumni , siue Doimi Episcopi & martyris , quod in matrice Epetiana ecclesia , quæ & idolorum templum extitit , honorifico loco reconditum est . Ad mille itaq; passus à præfata ciuitate Epetio , in quodam munitissimo loco , ob continuas Turcarum excursiones , conuentus hic , sanctissimæ Mariæ de Paludibus , ex communibus Epetianorum facultatibus , ab antiquo ædificatus extitit : quem & 8. fratres plerumq; inhabitant . Extat è regione istius loci inexpugnabile quoddam Turcarum castrum , Christianis olim

subactum, ex quo tanquam ex equo Troiano, plurimi Turcæ indies prodeunt, qui hanc **A** circumquaq; regionem infestissimis armis, depopulationibus, atq; combustionibus diuexant, infestantq; suosq; habitatores quotidianis molestijs afficiunt.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Phariæ. Conu. XV.

PHARIA, tum alteri ex insulis quæ Adriatico mari circumscribuntur, tum quoq; ciuitati ibidem erectæ commune nomen est: Idq; efficit, vt plures sæpius modo insulam pro ciuitate, modo verò ciuitatem pro insula fumentes, in æquiuioco laborent. Iuxta Phariam igitur ciuitatem, ac in ipso litore maris, conuentus hic, gloriosissimæ Virgini Mariæ de Gratijs sacratus, quem & 12. fratres inhabitant, ante plurimos annos, ex publicis Phariensium facultatibus ædificatus fuit. Cumq; à Turcis combustus fuisset, ab iisdem Phariensibus multo elegantior, multoq; augustior reædificatus extitit. **B**

De conuentu S. Mariæ Corzulæ. Conu. XVI.

CVM Corzulani sacerdotum penuria laborarēt, cuperentq; supramodum à Frāciscanis in fidei plenius instrui, hanc sacram domum in honorem sanctæ Mariæ de Gratijs, ad secundum lapidem à Corzula, insulari ciuitate, in cuiusdam scopuli iugulo, ex publicis prouentibus illis ædificandam, absoluendamq; curarunt: Cumq; superioribus annis, grassante inter Turcas atq; Christianos sæuissimo bello, ab huiusmodi fidei Christianæ hostibus exusta esset, ab iisdem Corzulanis, naçta commodiori opportunitate, iteratò ex polito, atq; finissimo lapide ædificata fuit. Summa veneratione feruntur Corzulani in duplicem huius loci imaginem, alteram quidem gloriosissimæ semperq; Virginis Mariæ, alteram verò dilectissimi eius filij cruci affixi. Cumq; vigente præfato bello, vtriq; summopere timerent, tum istam, tum quoq; illam Corzulam deduci curarunt. Accidit interim vt, instante hoste, quotquot erant Corzulani homines, relictis mulieribus, atque deserta ciuitate fugam capefferent: quo tamen euentu eorum foemina nihil magis territa, ac totam spem in huiusmodi imaginibus ponentes, tanta constantia, tantisq; viribus Turcis resistere, vt illos loco cedere, atq; pedem referre coegerint, nec non & gloriosam de eis victoriam retulerint. A quo etiam tempore Corzulanis ad huiusmodi imagines deuotio mirum in modum accreuit. Inhabatur deniq; sacer hic locus à 10. fratribus.

De conuentu S. Bernardini Ascriuij. Conu. XVII.

ASCRIVIUM (vulgò Cataro) Liburniæ antiquissima ciuitas Castronouo, in **D**superabili immanissimorum Turcarum munitioni, vicina est: & ab iisdem fidei orthodoxe hostibus vndiq; cingitur. Cum igitur eius senatus Minoriticum quoddam monasterium, aliquantulum ab eius moenibus, ab antiquo ædificari curasset, idq; superueniente eodem Turcico hoste, dirutum, soloq; æquatum esset, ne Ascriuiensis populus eo fructu, quem ex Minoritarum cohabitatione referebat, priuari contingeret, neuè 10. eius incolæ fratres tantorum hostium ludibrijs, atq; iniurijs iteratò exponerentur, effecit pius idem senatus, vt monialium Franciscanarum Conuentualium conuentus, intra eiusdem ciuitatis Ascriuij muros erectus, ac beatæ Claræ dicatus, iisdem fratribus, translatis interim aliò sororibus præfatis, atq; antiquiori sanctæ Claræ titulo in beati Bernardini nomen commutato, adaptaretur, conferreturq;. Quod autem Ascriuium munitissima ciuitas, licet Turcis vndiq; cinçta, perpetuò in officio manserit, & nunquam hosti cesserit, in causa profectò sunt plures sanctorum reliquiæ ibidem reconditæ, ac summo in honore ab Ascriuiensibus habitæ, præcipuè verò corpus beati Triphonis martyris. **E**

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Scopuli. Conu. XVIII.

EIUS oppidi, quod Scopulus nuncupatur, pia communitas Ascriuiensium, à quibus non multum distat, pietatem æmulata, hunc conuentum, coelorum Imperatrici beatæ videlicet Mariæ Virgini de Gratijs sacrum, licet non adeò augustum, satis tamen honestum, atq; 6. capiendis fratribus omnino accommodum, tum ex communibus, tum

PROVINCIA DALMATIAE. 437

Abus, tum quoque ex peculiaribus oppidanorum facultatibus, secundò apud se construi, perficìq; curauit: Cum enim à superueniente Turcica classe semel exultus, direptusq; extiterit, denuo à pio Scopulensi populo reàdificatus fuit: Cui tamen fratres minime sunt ingrati: nam quocunq; vitæ discrimine, tum à Turcis, tum quoq; à Rascianis, quibus is populus subiectus est, sibi imminente longè posthabito, vt Sedis apostolicæ mandatis faciant satis, cum tum verbo, tum quoq; exemplo in orthodoxa fide continent.

De conuentu S. Mariæ de Gratys Budua. Com. XIX.

PRÆCEDENTI per omnia similis est hic conuentus, qui Buduæ, sub inuocatione eiusdem gloriosissimæ Virginis Mariæ de Gratijs, surrigit: Cum nec illum antiquitate, nec magnitudine, nec etiam conditione excedat: nec plures fratres contineat: nec alium sui authorem à Buduensi senatu, cuius opera, atq; facultatibus secundò quoq; constructus extitit, penitus agnoscat. Fuit enim sicut & præcedens monasterium à Turcico hoste dirutus, atq; igni traditus simul cum ipso oppido Budua. Cuius habitatores fortissimi sunt, atq; Turcis terribiles, cum quibus singulis horis manus conferere coguntur. Quanta deniq; sit huius Prouinciæ calamitas, cuius fratres vix, absq; præsentissimo vitæ discrimine, à loco in locum transmigrare possint, vel saltè unico hoc exemplo liquet: Cum enim R. P. Ambrosius Apsarensis, Franciscani Ordinis alumnus, atq; Antiuarensis Episcopus, qui frequentius Buduæ residet, Antiuarum, visitandarum ouium sibi creditarum gratia, petiisset, inibiq; ad populum sacram, pro suggestu, concionem haberet, à truculentissimis Turcis captus, carceribus mancipatus, atrocissimeq; flagellis cæsus extitit: parumq; absuit, quòd in Mahometum eorum legis authorem inuectus esset, eiusq; sathanicam doctrinam damnasset, quin ignibus exurendus traderetur.

Sequuntur monasteria monialium.

De monasterio S. Antonij Arba. Mon. I.

HABET etiam hæc Dalmatiæ Prouincia 4. sanctimonialium monasteria sub Regula beatæ virginis Claræ victitantium. Alterum quidem, siue primum apud Arbam ciuitatem, sub titulo sancti Antonij, quòd 12. tantum continet moniales.

De monasterio S. Claræ Epetij. Mon. II.

SECVNDVM verò monasterium est id, quod sub titulo S. virginis Claræ Epetij constructum cernitur: & à 15. Clarissis sororibus, Vrbaniſtis tamen inhabitatur.

De monasterio S. Mariæ de Angelis. Mon. III.

ATQVI tertium monialium huius Prouinciæ monasterium adhuc (laus superis) Ascriuij, (vulgò verò Catari) qui Liburnica ciuitas est, sub inuocatione S. Mariæ de Angelis perseverat: & à 12. Clarissis sororibus Vrbaniſtis occupatur.

De monasterio sanctissimæ Crucis ibidem. Mon. IV.

VLTIMVM sanctimonialium monasterium obtinet Prouincia hæc intra Ascriuiensis eiusdem ciuitatis moenia, sanctissimæ quidem Cruci sacrum, sed à 16. Clarissis sororibus incultum: Quæ proculdubio omnes, ob earum pietatem, religionem, atq; vitam optimis moribus institutam, tum apud huius Prouinciæ patres, tum quoq; apud reliquos sæculares optime audiunt.

PROVINCIA

CANDIAE.

439

ANDIA, quæ & Creta, insula est in medio ponto sita, atq; fama centum vrbium, Minotauricq; labyrinthi olim clara: quæ à Septentrione Aegeo alluitur simul & Cretico pelago, ab Austro Lybico, ad Occidentem Aegilam & Cytheram spectat; ad Orientem verò Carpathon. Habet in longitudine ducenta millia septuaginta passuum, in latitudine quinquaginta millia, & in circuitu quingenta octogintanovem millia. Insignes in ea vrbes sunt Cirtyna, Cydon, atq; Gnosus Minois regia, & Strabonis Cosmographi patria. Nullum penitus noxium animal gignit, optimiq; vini fertilissima est. Cumq; tam latè pateat, ac tot prærogatiuis gaudeat, Minoritica tamen Prouincia in ea erecta (quæ olim, Græcis nondum subactis, ex tribus Custodijs, Eubæana scilicet, Clarentina, atq; Thebana conflata, sub Romaniae titulo latius patuit) ex duodecim tantum fratrum, & duobus monialium conuentibus modò constat: quorum aliqui eius limites transgrediuntur, vt sunt Zacanthinus, Chius, atq; Corcyricus. Cumq; tres conuentus, nempe S. Francisci Cytei, S. itidem Francisci Cydonis, atq; S. Antonij de Padua Charesij ad Clarentinam spectarent Custodiam, quòd longius ab alijs abessent, quodq; eorum fratres strictiorè à reliquis vitam ducere vellent (parebat siquidem vniuersa Prouincia Franciscanis patribus Conuentualibus) peculiaris Custodiæ, Candia scilicet, titulo, atq; dignitate, sub Nicolao V. Põr. max. anno Dñi 1449. donati sunt. Illisq; V. P. F. Hieronymus à Florétia, sub præstantiss. Francisco Foscareno, Venetorum Duce, in Vicarium siue Custodem præfectus fuit. Erectis verò postmodum alijs 4. monasterijs, abiecto Custodiæ nomine, Prouinciæ honorem ex patrum decreto sibi asciuit. Quo tamen certo tempore id contingerit, nullo pacto inuestigari potuit. Paret vniuersa regio, in qua hæc nostra Prouincia sita est, potentissimæ Venetorum Reipublicæ: Cuius maius sigillū S. Ioannis Baptistæ stantis, sinistraq; crucis vexillum tenentis, ac duplici stella capiti, ac dextro humero imminente irradiati effigiem cum his literis: SIGILLVM. PROVINCIAE. CANDIAE. in orbem imprimit. Curauit autem diui Titi, Apostoli Pauli olim discipuli, imaginem sibi præponi, quòd is à Cretensibus, ob Episcopale munus quod apud ipsos vigilantissimè gessit, summo honore, summaq; veneratione colatur.

De conuentu S. Francisci Cytei. Conu. I.

MINORITICVS hic conuentus, patri Francisco sacratu, atq; Cytei, (vulgò Candia) nobilis, antiquissimæq; ciuitatis vallo circumscriptus, qui & sumptibus pijsimorū Petri, atq; Francisci à Gradhanigho vterinorum fratrum, qui & relicto sæculo, Minoriticoq; habitu sumpto, sanctissimè vixerunt, sub patribus Conuentualibus constructus extitit, nullo fratrum numero astringitur: Cum aliquādo 40. aliquando 30. & aliquando multò plures, pro aduentantiū, vel recedentium numero, contineat: Cum enim Cyteum maritima ciuitas sit, optatumq; portum fratribus peregrinis, qui vel Venetijs soluentes Hierosolymam petunt, vel Terræ sanctæ locis vale dicentes proprias repetunt Prouincias, pro voto ministret, contingatq; illos diutius ibidem immorari, veletiam tædio maris affectos ad tempus, intermisso itinere, subsistere, modò à pluribus, modò verò à paucioribus incolitur. Huius sacræ ædis sacellum, S. Francisco dicatum, ab eodem Seraphico patre ædificatum asseritur, dum ad Soldanum, orthodoxæ fidei prædicandæ causa, pergeret: quamobrem in maxima est apud Cyteanos veneratione.

De conuentu S. Ioannis ibidem. Conu. II.

SVNT etiam à præcedenti 3. alia monasteria sub diuersis inuocationibus Cytei erecta: quorum præsens, Ioanni Baptistæ sacrum, ac communibus Cyteanorum sumptibus,

ptibus, sub patribus iisdem Conuentualibus, ex hospitio Franciscanis Obseruantibus, A
cæterisq; Hierosolymitanis peregrinis excipiendis destinato, in iustum conuentum trans-
latum, eiusdem ciuitatis vallo circumscribitur: & à 14. fratribus, plus, minusuè, pro
aduentantium, recedentiumq; ratione, quemadmodum & præcedens, inhabitatur:
Reliqua verò præfata excluduntur vallo.

De conuentu S. Antony de Padua ibidem. Conu. I II.

NON procul ab eadem ciuitate Cyteo, in territorio Charesarum (lingua verò Cre-
tensi Chares) ac prope pagum Sumetum, pago Platipochio, ex quo Alexander V.
Pont. max. professione Minorita, qui & antea Petrus Philaretus, originem duxit, vici-
num, conuentus hic, D. P. Antonio de Padua sacer, atq; ex Cyteanorum liberalitate, sub
patribus Conuentualibus, constructus, insuper & à 5. fratribus inhabitatus, surrigit: B
Quem præfatorum fundatorum successores, ob memoriam tanti patris compatriotæ,
ac summi Pontificis, Alexandri videlicet V. summa veneratione, summisq; beneficijs
prosequuntur. Subsistit non procul ab hoc loco munitissimum castrum nomine Mira-
bellum, quod maximum barathrum, vbi olim famosa ciuitas constitit, quæ dehiscente
terra eius ima petijt, à mari distinguit: vnde & secundum nomen, nempe summerlæ
ciuitatis castrum sibi acquisiuit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Gnossi. Conu. IV.

AD vigesimum quintum lapidem à præfata ciuitate Cyteo, nec procul à Gnossi, C
Cretica quoq; vrbe, cuius olim diuus Titus, Apostoli Pauli discipulus, sanctissi-
mum egit Episcopum, conuentus hic, S. Mariæ de Angelis sacrat, surrigit: quem fra-
ter Demetrius à Mithelene, professioneq; laicus, ex pijs Gnossensiu eleemosynis, sum-
ma diligentia acquisitis, circa annum à partu Virgineo 1450. (si tamen seniorum tra-
ditioni standum sit) à fundamentis ad apicem vsq; construendum curauit: quemq; 6.
fratres frequentius occupant. Præfatæ verò ciuitatis Gnossi, quam & pretiosissimi mar-
moris fodinæ, & Minotauri labyrinthus sibi vicinus, commendatissimam reddunt, vix
impræsentiarum supersunt ruinæ. Deseruiunt maximè 4. præcedentia loca fratribus
nostris excipiendis, ad tempusq; continendis, dum, vel Hierosolymam petunt, vel
Italiam repetituri (vt præfati sumus) eam relinquunt.

De conuentu S. Athanasij Rethymi. Conu. V.

CONSTRUXERAT, sub Franciscanis patribus Conuentualibus, pius Rethy- D
mensis senatus, vt aduentantibus peregrinis fratribus prospiceret, ex publicis ci-
uium facultatibus Minoriticum quoddam monasterium, sub titulo sancti Athanasij, ali-
quantulum à moenibus Rethymi, illudq; à 6. fratribus inhabitandum curauit: Quod
tamen sub Pio V. Pont. max. eius inquilinis à superuenientibus Turcis in seruitutem
reductis, combustum, destructumq; , maiori ex parte, fuit. Quamobrem per aliquot
annos habitatoribus vacauit. An verò à paucis diebus, constituta atq; firmata inter Ve-
netos atq; Turcas pace, refarcitum, reparatum fuerit me omnino latet.

De conuentu S. Francisci ibidem. Conu. VI

COMBVSTO igitur ab immaniissimis Turcis præcedenti conuentu, illustris Ba- E
rochiorum familia, præsertim Iacobus, Franciscus, Aloysius, atq; Georgius Ba-
rochij, hoc Minoriticum monasterium, in honorem sanctissimi patris Francisci, intra
Rethymum præfatam ciuitatem, circa annum Dominicę Incarnationis 1530. à se edi-
ficari coeptum, summa diligentia, summaq; cura accellerauit, ne fratres hospitio de-
stituti à se omnino recederent. Quod deniq; , nondum ex omni parte absolutum, ab
octo fratribus inhabitandum curauit. Idq; in causa futurum existimo, ne præcedens
sacra domus reædificetur: & vt hæc Prouincia vndecim tantum loca in posterum habeat.

De conuentu S. Francisci Cydonis. Conu. VII.

HAVD absimilis fuit Cydoniorum pietas, atq; beneuolentia in Obseruantem
Franciscanam familiam Cyteanorum in eandem affectui: cum & ipsi triplex mo-
nasterium

A nasterium eius alumnis : alterum quidem patrum Conuentualium temporibus , sub titulo sancti Francisci , intra communis ciuitatis , Cydonis videlicet , moenia : alia verò duo sub alijs titulis (de quibus infra) construendum curarint . Est autem Cydon (quæ & vulgò Canea) insignis Crete ciuitas , à qua mala Cydonia in Italiam aduecta feruntur , & summa liberalitate omnia necessaria 18. fratribus huius loci accolis ministrantur .

De conuentu S. Saluatoris ibidem . Conu. VIII.

C INGITVR etiam muris Cydonijs hæc sacra domus in honorem S. Saluatoris erecta : quam & deuotus idem Cydonius senatus construi fecit : & 9. Obseruantis Minoritici Ordinis fratres inhabitant , Deoq; opt. max. famulantur .

De conuentu S. Georgij extra Cydonem . Conu. IX.

B ALIQVOT huius Prouinciæ fratres arctioris vitæ cupidi , vt plenioribus affectibus Deo vacare possent , hoc sacrum monasterium , in honorem S. Georgij martyris , ad 30. lapidem à præfata ciuitate Cydone , in loco quodam solitario , horrois , vastæq; solitudinis , cui nomen Valsamachia , à nobilissimis viris , germanisq; fratribus , Georgio Polano , atq; Sancto itidem Polano patria Venetis : quorum iste nostrum Ordinem ingressus , sacerdotio honestari meruit , & ille Tertiarijs B. P. Francisci adiungi voluit , circa annum Domini 1530. construendum , absoluendum curarunt .

De conuentu S. Mariæ Zacynthi . Conu. X.

C IN nemorosa insula Zacyntho , (vulgò Zante) quæ è medio fluctu Ionij maris apparens occidentali Peloponnesi lateri adiacet : atq; in eiusdem prorsus nominis ciuitate constructus fuerat quidam conuentus , S. Mariæ dicatus : quem communibus eius met ciuitatis sumptibus , anno 1540. ædificatum accepimus : quemq; 6. vel 8. & aliquando 10. fratres , prout aduentantium occasio postulabat , commodè satis inhabitabant . Cum autem vigente inter Venetos , atq; Turcas grauissimo bello ; ab istis , anno Domini 1568. exustus fuerit , hic præsens extra præfata ciuitatis Zacynthi moenia , in ipso litore maris , eorundem Zacynthinorum sumptibus , atq; sub eodem prorsus sanctissimæ Dei genitricis Mariæ titulo , iuxta alterius exusti capacitatem constructus est .

De conuentu S. Antonij de Padua Chios . Conu. XI.

D CVM Minoritanus conuentus in insula Chio , (vulgò Sio) quæ Ionix adiacens , Aegeo mari cingitur , Pelleneoq; monte , atq; finissimo marmore nobilitatur , olim constructus , atq; Prouinciæ Genuensi subactus , ab immanissimis Turcis direptus , exustusq; fuisset , 8. fratres eius accolæ ad ædiculam S. Antonij , non longè ab eo distantem , ex eorum , quorum intererat , consensu se transferentes , tuguriolum , potius quàm iustum conuentum ibidem ex Chioniorum eleemosynis ædificandum curarunt .

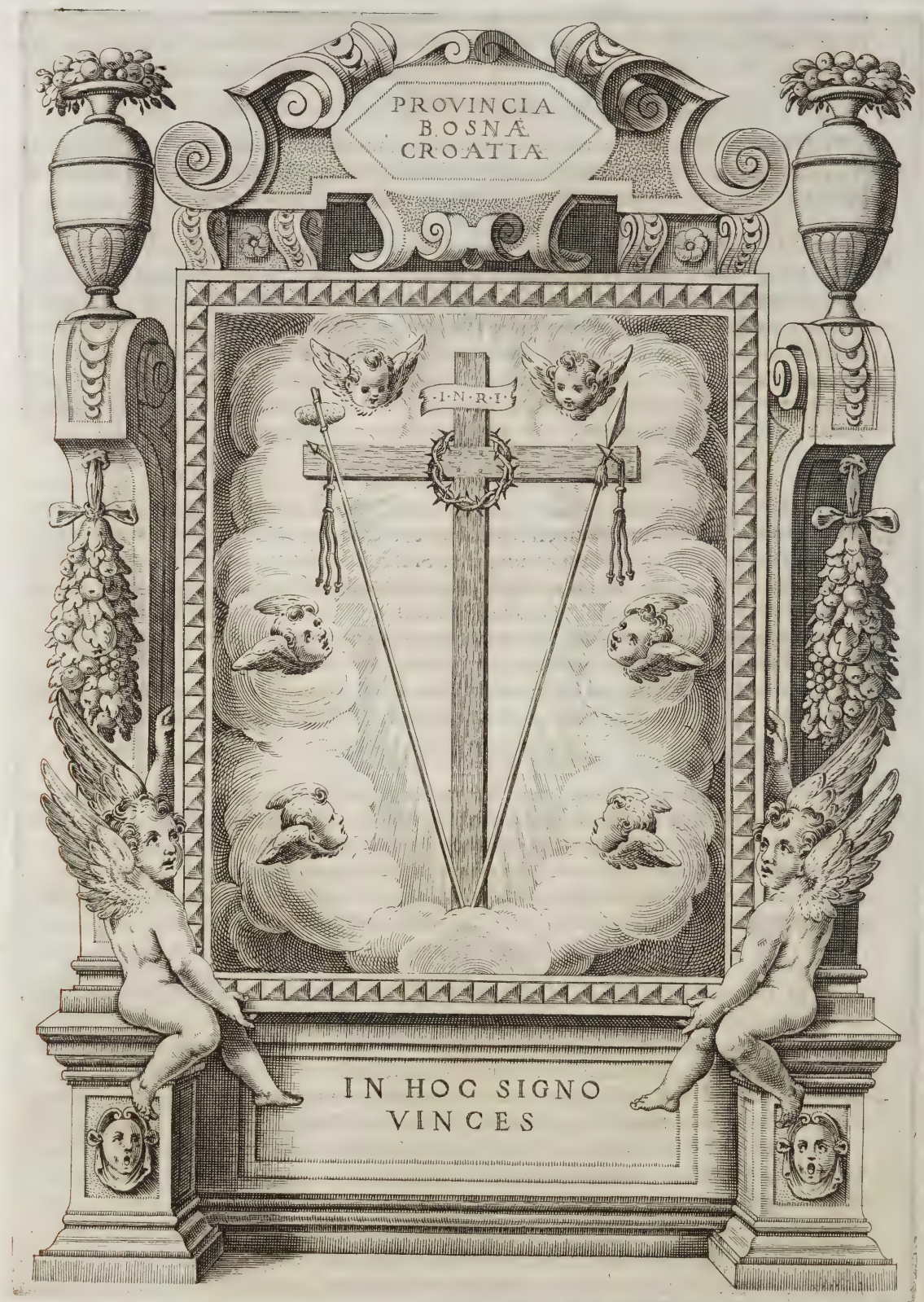
De conuentu S. Rochi Corcyra . Conu. XII.

E AD istam quoq; Candia Prouinciæ spectat hic conuentus , diuo Rocho sacratu , atq; Corcyra , quæ Ionij maris insula , & Vlissis naufragio , & Alcinoi hortis clara olim extitit , erectus : Quem , nisi nos traditio fallit , Corcyrenses ex communibus facultatibus , in gratiam cuiusdam fratris Angeli Albanensis , professione laici , anno Domini 1554. construxere . Paret autem Corcyra , quæ Corfu vulgò nuncupatur , potentissimæ Venetorum Reipublicæ , cuius liberalitate 9. fratres potissimum aluntur .

Substitit olim Rhodi , quæ insularis ciuitas est , dum adhuc sacre Ioannitarum militiæ pareret , Minoriticus alius huius Prouinciæ conuentus : qui tamen à Turcis , ea insula atq; ciuitate expugnatis , omnimodam ruinam expertus extitit .

De monasterijs monialium .

S VBSVNT quoq; huic Prouinciæ duo sororum de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine monasteria : quorum alterum Cytei sub inuocatione sancti Hieronymi furrigit , & à 20. sacris virginibus inhabitatur : alterum verò Rethymi consistit , & à totidem sanctimonialibus , Deo die noctuq; inferuientibus , incolitur .

P R O V I N C I A

B O S N A E C R O A T I A E .

443

- A** **H**ÆC Bosnæ Croatiae Prouincia, sub Clemente V I. Pont. max, ac sub R. P. F. Gerardo Odonis, vniuersi Ordinis Franciscani Generali Ministro, Banno verò Stephano Vngariæ Rege, atq; circa annum à partu Virgineo 1339. exordium sumpsit. Cum enim R. is P. Iadram siue Iaderam, Dalmatiæ ciuitatem, applicuisset, didicissetq; inibi vniuersam Bosnæ regionem à Manichæis, siue Patarenis hæreticis adeò occupari, opprimiq; , vt vix vllum catholicæ fidei vestigium appareret: maximo diuini honoris, saluandarumq; animarum zelo ductus, quibusdam doctissimis, sanctissimisq; patribus sibi ascitis, Bosnam intrepido animo ingressus est: Vbi sacris suis concionibus, priuatisq; adhortationibus tantum effecit, vt maiorem illius patriæ nobilitatis partem, intra breuissimi temporis spatium, à pestifero illo errore ad orthodoxæ fidei veritatem reuocauerit. Inde verò ad alias partes, vt iniuncto sibi Generalatus officio satisfaceret, soluturus, aliquot conuentus erexit, illosq; zelantissimis patribus ac fratribus, ex Italia partibus adductis, instruxit: ac tandem in Vicariam redactos, quendam V. P. F. Peregrinum in Prælatum sibi præfecit: Quorum deniq; patrū opera, plura alia monasteria ædificata fuere: Minoriticaq; Religio per vniuersam Bosnam, Bulgariam, Rasciam, Bazaratham, Valachiam, Seruiam, Dalmatiam, atq; Illyricum longè lateq; diffusa, vsq; ad Vngaros penetrauit: Nam Prouincia hæc Bosnæ 7. olim Custodias, nempe sanctæ Catharinæ virginis apud Apulos, Vngariæ, Certini, Tersathi, atq; Corbauie, aliasq; duas complexa est. Sed, prohdolor, nostris id exigentibus peccatis, maiorem harum custodiarum parte soluta, vniuersa ferè regio, in qua erectæ fuerant, archityranno Turcarum Imperatori, licet inuita, paret. Post elapsos verò 68. annos ab huiusmodi præfati R. P. Gerardi Odonis, in Bosnam ingressu, anno Domini 1407. ad easdem partes ex Italia traiecit quidam V. P. F. Bartholomæus ab Aluerna, qui per 40. continuos annos Minoriticā familiam ibidem degentem rexit, ac tandem eorum conuentus peculiaris Prouinciæ titulo, sub vniuersali nomine Bosnæ, honestari curauit: Cum igitur huius Prouinciæ bona pars, ea videlicet quæ ad Bosnæ regnum pertinebat, à truculentissimo Turca vi expugnata esset: nec valerent patres ex Croatia in Bosnam, absq; præsentissimo vitæ discrimine, trajicere, coepit inter Franciscanos Croatiae proceres agi, licet Bosnensibus renitentibus, de ipsius Prouinciæ diuisione. Re tandem, post longam ancipitemq; disceptationem, ad generale Capitulum Aquilæ, quæ Brutiorum ciuitas est, anno Domini 1495. sub R. P. F. Francisco Sansone, Generali Ministro, celebratum, delata, tum ex eiusdem R. P. Generalis tum quoq; ex aliorum patrum, quorum intererat, decreto, quidam V. P. F. Bernardinus de Chaimis, patria Mediolanensis, in Commissariū institutus creatusq; fuit, qui rem totam serio discuteret, litemq; inter vtrosq; patres dirimeret. Is verò diligenti habito examine, hanc pro tribunali agens, anno Domini 1496. in conuentu sanctæ Mariæ de Gratijs apud Lesinam ciuitatem, diffinitiuam protulit sententiam, quam & venerabiles patres F. Hieronymus Tornielus, ac F. Christophorus à Forliuio, Generales Citramontanæ Obseruantis familiæ Vicarij, successiue confirmarunt: vt videlicet patres Croatiae comitia suis in partibus, absq; patribus Bosnensibus, celebrare, vtq; idipsum patres Bosnenses suis in locis, præstare valerent. Cui sententiæ subscribens V. P. F. Christophorus à Forliuio, in Capitulo generali Citramontano Assisij, anno Domini 1514. celebrato, addidit: vt tum isti, tum quoq; illi patres, suos conuentus in peculiares Prouincias, sub arbitrarijs nominibus in proximioribus Capitulis prouincialibus erigere possent. Quibus annuentibus, vtraq; Prouincia Bosnæ nomine nuncupata euasit. Differt tamen altera ab altera penes cognomen: nam ea quæ Croa-
- tianis

tianis deferuit, Bosnæ Croatia, siue Coruatia Prouincia appellatur: Illa verò quæ à Bosnensibus incolitur, Bosnæ Argentina Prouincia dicitur. Hæc itaq; Bosnæ Croatia Prouincia olim florentissima, atq; ex plurimis conuentibus constans, Turcis eam patriam tyrannicè subiugantibus, adeò angustijs cessit, vt 7. tantùm loca modò obtineat: quorum etiam aliqua ab alijs Prouincijs (vt infra patebit) emendicare coacta est. Vnde meritò illud Annæ Prophetissæ 1. Reg. 2. de ipsa dici potest: Et quæ multos habebat filios infirmata est. Vtitur nihilominus, pro maiori sigillo, cruce, ac spinea corona ex superiori eius parte pendente, & B.P. Francisco genuflexo, manibusq; complicatis, cui sequentes literæ S. BOSNÆ. CROATIAE. semicirculo inclusæ imminet, atq; hoc in orbem titulo, O. CRVX. AVE. SPES. VNICA. eleganter satis exornato. Quoniam verò nullum peculiarem sanctum, quem patronum sibi præponere possimus, ad manus habere potuimus, eandem prorsus crucem, vt in sigillo sculptam, illi præferendam curauimus: reddentes interim Deo opt. max. gratias pro his quæ, indefesso labore maximaq; solitudine, impetraui mus.

De conuentu S. Mariae de Gratys Tersathi. . Conu. I.

Q VONIAM Minoriticus conuentus Tersathi, quæ Vngariæ ciuitas est, erectus, inter reliqua huius Prouinciæ loca principatum obtinet, minusq; Turcarum iniurijs patet, ab eo, tamquam à digniori, oxordiri voluimus. Fuit enim præfatus locus familiaribus Martini de Frangepanibus, natione Pannonij, sumptibus, ex facultate ramen Nicolai V. Pont. max. anno 1453. à fundamentis ad apicem vsq; ædificatus: Insuper & quibusdam possessionibus, annuisq; eleemosynis ab eodem, annuente tamè præfato summo Pontifice Nicolao V. ac à quibusdā alijs eius successoribus, quorū apostolica breuia penes 12. huius loci fratres asseruantur, vtcunq; dotatus. Quod & si nostræ professionis nitori contradicere videatur, à summis tamen Pontificibus, ob illius patriæ calamitates, atq; indeuotionem, conceditur: Vt vel sic religiosi, licet obseruantissimi, sustentari, ac ibidem perseuerare possint. Est nihilominus satis magna ad hanc sacram ædem Pannoniorum deuotio, atq; frequentia, tum ob crebra miracula, quæ ibi contingunt, tum quoque ob priuilegiatum altare ibidem erectum.

De conuentu S. Francisci Segnia. . Conu. II.

P RÆCEPERAT, edito diplomate, idq; ad procerum Pannoniæ petitionem, Paulus II. Pont. max. vt patres Franciscani Conuentuales monasterium, D. Francisco sacrum, ac non longè à Segnia constructum, quod obtinebant, aliò se transferentes, Franciscanis Obseruantibus traderent. Cumq; id illi, ad annum vsq; Dominicæ natiuitatis 1478. facere renuissent, Sixtus IV. summus itidē Pont. eos præfato anno, instāte sereniss. Matthia Vniade Vngariæ, Boemiæ, Dalmatiæ, Croatia, atq; Slauoniæ Rege, Pauli II. iussis parere coëgit. Vtriusq; Pont. max. bullæ apud 10. fratres custodiuntur.

De conuentu S. Goriciæ prope Castrum Susedium. . Conu. III.

N VNC VPATVR passim hic conuentus ab oppido in quo constructus perseuerat, non autem à sancto cui sacratu extitit: Cum is D. Petrus Apostolus, & nō S. Goritia sit: eum tamen, vt vulgo conformaremur, ab ista & non ab illo denominandum censuimus: licet & in honorem eiusdem Principis Apostolorum à R. quodā Episcopo Zagrabiensi, currente anno Domini 1527. consecratus extiterit. Præfatū verò conuentum, quem 10. fratres inhabitant, deuotus quidam Stephanus Sijlaius de Shazio Illyricus, suis sumptibus, non procul à S. Goritia, anno Domini 1517. erigendū curauit.

De conuentu S. Leonardi Zagrabia. . Conu. IV.

N ON longè à Zagrabia, Illyricorum Episcopali ciuitate, erectus conspicitur hic conuentus, S. Leonardo sacratu: quem illustriss. Petrus Erdeodius, Magiarcherchius Comes, ex domesticis facultatibus, anno 1531. à primo ad vltimum vsq; lapidē erigi, eiusq; ecclesiam consecrari curauit. Quæ quidem ecclesia contingentibus ibidem indies, tum in infirmorū, tum quoq; in demoniacorū fauorē, nnumeris miraculis, secularibus commendatissima est: Quorum beneficio 10. fratres ibidem commodè aluntur.

De conuentu

PROVINCIA BOSNAE CROATIAE. 445

A *De conuentu S. Leonardi apud Nouam ciuitatem. Conu. V.*

AEDIFICARAT, anno Dominicę natiuitatis 1472. deuotissima quędam matrona, nomine Elisabetha Chernoualia, ex proprijs facultatibus, hunc conuentum, diuo Leonardo sacrum, non procul à Noua ciuitate, in Carniolensī Ducatū sita, ea lege, ut Minoritanę Austrię Prouincię adijceretur: cuius etiam ecclesiam reuerendissimus quidam Episcopus de Christiano more consecrauit: Cumq; prefatę Prouincię, iuxta fundatricis decretum atq; voluntatem, per aliquot annos deferuisset, illius Prouincię patres, quod sibi non admodum necessarius, ob fratrum penuriam, esset, quodq; destructis, ingneq; consumptis huius Prouincię monasterijs, eius religiosi per incertas sedes diuagari cogerentur, eum sibi ex fraterna charitate conferendum censuere: A quo etiam tempore eorum 8. ibidem commorantur.

B *De conuentu Visitationis B. Marię Pisinij. Conu. VI.*

PISINIVM Histrię oppidum est, Dalmatięq; Prouincię finibus circumscribitur, eaq; de causa Minoriticus hic conuentus, Visitationi superbenedictę, semperq; Virginis Marię sacer, atq; intra eiusdem oppidi mœnia, ex Sixti IV. Pont. max. concessione, anno Dominicę Incarnationis 1481. facta, tum Pisinienfium, tum quoq; eorum Comitis sumptibus ædificatus, Dalmatię Prouincię olim subiucuit. A qua tamen, anno Domini 1559. instante serenissimo Ferdinando Pannoniorum, Boëmorumq; Rege, ac Germanorum Imperatore, nec non Caroli V. itidem Imperatoris vterino fratre, ad hanc Prouinciā, ex patrum tum huius, tum quoq; illius consensu, deuolutus est: Quam deniq; translationem Capituli generalis, Aquilę, anno sequenti, nempe 1560. sub venerabili patre fratre Angelo Auerfano, eius præsidente, celebrati, patres firmam, ratamq; habuere. Commorantur ut plurimum hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Marię de Gratijs Feriul. Conu. VII.

NON abs re Minoriticus hic conuentus, qui non procul à Goritię castro, in oppido, cui Feriul supra villam Salcam nomen est, satis honestę surrigit, gloriosissimę Virgini Marię de Gratijs sacratus euasit: Cum ad eius inuocationem crebra indies ibidem miracula contingant: Qua etiam de causa pręfatus hic locus, oppidanorum sumptibus, circa annum à partu Virgineo 1544. constructus, atq; ab 8. fratribus inhabitatus, in maxima est apud fideles veneratione. Cum autem per 22. annos secularibus sacerdotibus subiacuisset, huic Prouincię, anno Domini 1566. opera atq; sollicitudine serenissimi Caroli Austriaci Archiducis Austrię, sub reuerendissimo patre fratre Aloysio Puteo, totius nostri Ordinis Generali Ministro, adiectus fuit.

HÆC tantū 7. loca, ex quamplurimis alijs, quę vel ab immanissimis Turcis, vel à sanguinarijs hæreticis exusta, soloq; æquata fuere, vel imminētibus ab ijsdē hostibus periculis minimē inhabitantur, ut sunt locus de Tninio in Regno Croatię, locus sancti Ioannis sub Castro Vduigna ibidem, locus Scardonę ibidem, locus Carini ibidem, locus Iaijca ibidem, locus Ottok ibidem, locus Zrinij ibidem, locus Hastroiuicę ibidem, locus Bihchij ibidem, locus Slunij ibidem, locus Stinienjakij ibidem, locus Cettini etiam ibidem, locus Cobac in Regno Slauonię, locus Duorischia ibidem, atq; locus Clisę in Regno Dalmatię, ex quibus omnibus florentissima olim hæc Bosnæ Croatię Prouincia absoluebatur, proh dolor, nobis hodie supersunt.

ESunt etiam & alia quamplurima loca, prędictis de causis, ab ijs patribus diuersis in Regnis derelicta, quę cum parum ad rem pertineant, ne prolixior sim, sciens præmitto. In supradictis vero inhabitatis conuentibus 60. patres, fratresq; plus minusuē reperiuntur, ex quorum numero octo tantum Prędicatorum munere funguntur. Cæterum Prouincia hæc monialium monasterijs omnino caret: habetq; adhuc aliquas sanctorum reliquias in ecclesiarum sacrarijs, debita cum reuerentia, asseruatas, pluresq; summorum Pontificum bullas, atq; regia priuilegia Prouincię dignitatem atq; immunitates concernentia, licet multò plura à Turcis atq; etiam ab hæreticis, quibus hæc patria scatet, vel lacerata, vel combusta sint.

PROVINCIA

447

P R O V I N C I A

A V S T R I A E.

- A** **I**N propatulo est Franciscanum Institutum in Austriam, & alias sibi annexas regiones inuectum, & propagatum fuisse, eo tempore, quo adhuc beatus Franciscus vitales carperet auras, vitaq; hac potiretur mortali, ut apertissime videre est multis in huius Prouinciæ amplissimis monasterijs tum fratrum, tum sanctimonialium sanctæ Claræ, præsertim verò in præcipuis duobus illis Viennensibus, in quorum altero, ad sanctam nimirum Crucem, fratres in hodiernam vsq; lucem commorantur, in altero verò habitabant sorores sanctæ Claræ, quæ tamen cum ante quinquaginta annos quasi omnes defecissent, ex eo ciuium hospitale factum est, sorores autem superstites translatae sunt ad sanctam Annam: Quibus ibidem defunctis, possessionem, vineas, syluas & oppida impetrarunt patres Societatis Iesu. Obseruantiam verò istius Franciscani nostri Instituti sacram quis introduxerit in hanc Prouinciam, quisq; author, & quo anno id factum sit, iam dicetur: Anno siquidem Domini 1451. beatus pater Ioannes Capistranus, Cismontanæ Obseruantis Minoriticæ familiæ Generalis Vicarius, atq; hæreticæ prauitatis generalis quoque Inquisitor, Legatus fuit Nicolai Papæ V. ad sacram Cæsaream maiestatem Friderici III. Hic cum præclare sese gessisset, Hussitarum sectam & verbo, & scriptis maxima constantia & integritate refutasset, multa millia ad gremium sanctæ matris Ecclesiæ Romanæ reduxisset, de Christiani nominis hoste, infensissimo scilicet Turca trina vice ante Belgradum victoriam planè diuinam reportasset, & multa alia, eaq; præclara & illustria, in Rempublicam Christianam merita conferens, quibus omnes in admirabilem amorem, admirationemq; pertraxisset, tum & illud etiam singulare & diuinum egit, quòd videlicet sibi ab initio ingressus sui in Germaniam imprimis reformandæ Religionis Franciscanæ studium delegerit, ad religionisq; res vndequaq; fluctuantes illuc se verterit, vbi grauior imminerebat tempestas & periculum. Nauauit itaq; operam omnè, ut vbiq; locorum sacram propagaret Obseruantiam, monasteria Christifidelium elemosynis & opera construeret noua, bonæ indolis tyrones ad Ordinem reciperet, vetera & collapsa restauraret, Religioniq; pristinum restitueret nitorem. Quæ omnia quàm
- D** sedulò præstiterit, quantosq; exantlauerit labores, docet rei effectus, monstrat monasteriorum copia, ostenditq; fratrum multitudo. Hoc in negotio duos habuit socios, viros utiq; & dexteritate ingenij, & integritate vitæ excellentissimos, fratrem scilicet Gabrielem Veronensem, & fratrem Christophorum Varisium: Qui etiam ad eadem patranda pro vtraq; Religione tum Christiana, tum Franciscana, quanto studio adnisi fuerint, est difficile dictu. Hoc nihilominus vnicum referam, alterum horum, fratrem nimirum Gabrielem, qui passim (sed malè) Veronensis nuncupatur, cum re vera fuerit natione Mutinensis, atq; ex nobili Rangonum familia prodierit, in Agriensem Episcopum, deinde S. R. E. Cardinalem à Sanctissimo D. N. Sixto IV. Pont. max. anno
- E** Domini 1486. electum, atq; vita functum Romæ in altero Aracœlitani conuentus sacello, B. P. Bonauenturæ sacrato, & à se eleganter satis constructo, vbi & impræsentiarum vsq; quiescit, tumularum fuisse: Quia verò Prouincia ista Austriaca fuit latissima & spaciiosissima: compræhendebat namq; Austriam, Pannoniam superiorem olim dictam, quæ Germaniæ ad Danubium famosissimum flumen regio est, Viennamq; ciuitatem, frequentibus Turcarum oppugnationibus nobilitatam, metropolim habet, & Poloniam, & Boëmiam, ingens item erat monasteriorum numerus: ideo ob has, aliasq; iam non enumerandas causas in tres Prouincias (prout etiam ante introductam Obser-

uantiam erat) distincta fuit: in Auftriacam scilicet, quæ habet sub se regiones tres Stiria^A videlicet, Carinthiam atq; Carniolam: deinde in Boëmicam, cui adiuncta est & Morauia, & Sylefia: vltimo in Polonicam, cui etiam multi Ducatus & regiones parent. Hæc autem partitio, siue distinctio Prouinciæ facta est anno 1467. die 15. Octobris in conuentu Cracouiensi, vbi in hodiernam vsq; diem plusquam 80. fratres manent, per Sanctissimum D. N. Paulum Papam I I. ad instantiam patrum. Denunciata est autem hæc diuisio & promulgata in Synodo Cracouiensi per reuerendum patrem fratrem Petrū de Neapoli Generalem Cismontanæ Obseruantis familiæ Franciscanæ Vicarium. Hæc igitur Austriæ Prouincia, quæ olim amplissimè patuit, plurimisq; abundauit tum fratrum, tum quoq; monialium monasterijs, exulceratis hisce temporibus quinq; tantum loca obtinet: Et quod peius est obsessis ab hæreticis itineribus ad illorum paucissimos patet accessus, prout ex sequentibus liquidò constat: nam demptis tribus primis monasterijs, Viennensi videlicet, Nouiburgensi, atq; Græcensi, reliqui impenetrabiles sunt: nisi fortè se quis manifestissimo obijcere velit vitæ discrimini: Quod & in causa est, vt nihil, vel certè parum de eorum antiquitate, erectionibus, aut memorabilibus in medium afferre possimus. Quamobrem pium Lectorem rogatum cupimus, vt his paucis contentus non nobis, sed temporum calamitati atq; miseræ huiusmodi defectus culpam imputet. Vritur nihilominus huius Prouinciæ Minister, de Minoritico more, ad muneris sibi iniuncti executionem, sigillo, cui beati patris Ioannis Capistrani stantis, sinistraq; apertum librum, sed dextra crucifixum tenentis imago cum hisce in orbem literis: SIGILLVM. PROVINCIE. AVSTRIE. FRATRVM. MINORVM. REGVLA & OBSERVANTIE. impressa est. Superstat præterea eiusdem imaginis capiti nomen IESVS solaribus radijs in gyro collustratum, pedibus verò frater quidam Minorita genus flexus complicatis manibus substat, sed sinistro eius lateri hic numerus 1452. astat. Eundem deniq; beatum Ioannem Capistranum huic Prouinciæ patronum, tutelaremq; præponimus, tum quòd ab eo fundata, tum quòd maius eius sigillum (vt proloquuti sumus) ipsius icone honestetur, tum quoq; quòd à Christi fidelibus eius patriæ, cuius finibus ipsa circumscribitur, beatus is pater maximè fiat. Constat deniq; vniuersa hæc Prouincia ex quinque fratribus, & vno tantum fororum conuentibus.

De Minoritico conuentu Vienna. Comu. I.

VT primùm beatus pater Ioannes Capistranus Viennam Austriæ cum Nicolai V. Pont. max. ad Fridericum eius nominis I I I. Germanorum Imperatorem mandatis applicuit, atq; septem Auftriacos bonæ expectationis iuuenes Minoritico habitu induit, cæterorumq; Franciscanorum catalogo adscripsit, præfatus Imperator, apostolica sibi auctoritate fauente, elegantissimum monasterium atq; capacissimum ad sanctum Theobaldum longiosculus à præfata ciuitate Vienna à fundamentis extruendum, omnibusq; suis numeris absoluendum curauit. Quod & aliquando 200. patres ac fratres inhabitauerunt: Eo tamen per Turcas, infestissimos Christiani nominis hostes, Carolo V. Germanorum Imperatore, in Viennensi obsidione diruto, soloq; æquato, aliud intra Viennensis eiusdem ciuitatis muros erectū (de quo impræsentiarum) à Ferdinando, Germanorum etiam Imperatore, eiusq; nominis primo, qui Carolo V. Imperatoria in dignitate successit, huius Prouinciæ patribus collatum extitit. Cuius quidem fundū Viennensis Senatus liberalissimè obtulit, contulitq; Sed quod reliquum est ædificij id tum priuatis, tum quoq; publicis ciuium elemosynis constructum fuit. Præfatum verò monasterium, quod & tunicula beati Ioannis Capistrani honestatur, licet angustijs præmatur 40. nihilominus, vel circiter fratres impræsentiarum commodissimè continet. Plures tamen aliquando continuit: antequàm videlicet grauissima pestis, quæ totam ferè superiorem Germaniam peruasit, infecitq; eorum 30. infra trimestre absumeret, atq; è medio tolleret.

A

De conuentu Nauiburgensi. Conu. II.

MINORITICVS hic conuentus, qui & ad Danubij famosissimi fluminis marginem erectus perseverat, amoenissimus sanè est, & ex publicis Nouiburgensium ciuium facultatibus ab antiquo constructus extitit. Habet præterea altare in diuæ Annæ honorè, multa arte elaboratum, quòd cū Turcæ simul cū conuentu, atq; vniuersa ecclesia immisso igne comburere adniterentur, Deus opt. max. ipsum ab omni damno & combustione seruatum voluit. Reliqua verò ab immanissimo Turca vlla absq; pietate combusta, summo fratrum, qui frequentius sunt duodecim numero, labore, atq; pijs ciuium elemosynis reædificata, refarcitaq; sunt. A cetero præfatus hic conuentus est tum deuotus, tum maxima venustate condecoratus: Amplissimus siquidem ille Danubius (cuius iam meminimus) iuxta ipsum præterfluit: ita quòd fratres ex cellulis tum remiges, tum quoq; nautas hinc inde nauigantes, insuper & latissimos campos, vberima Vineta, syluulas ac monticulos omni ex parte amoenos, delectabilesq; arboribusq; vestitos inspicere valeant.

De conuentu Gracensi. Conu. III.

GRÆCENSIS hic conuētus, quemadmodum & Labacensis, ad Conuentuales Franciscanos patres aliquando spectauit, & ab ipsis, sicut & ille, ad eiusdem Instituti Obseruantes ex apostolica auctoritate deflexit. Id tamē discriminis inter vtrumq; est, quòd isti, Gracensi videlicet, sub Friderico III. Germanorum Imperatore, illi verò, Labacensi scilicet, sub Maximiliano etiam Imperatore, qui Friderico immediate successit, huiusmodi translatio contigerit. Præterea quòd præfatus Labacensis solo equatus, fratribusq; destitutus sit, Græcensis verò, licet maiori ex parte ruinam minuetur, adhuc consistat, & à 10. religiosis occupetur. Pientissimus tamen heros Carolus Austriæ Archidux, ex maxima beneuolentia, qua in nostram Religionem fertur, & collapsa restaurare, & huiusmodi ruinis obuiam ire promisit, idq; quamdiligentissimè præstat.

De conuentu Hippolitano. Conu. IV.

PRÆSENTIS monasterij, qui & amoenissimus est, & à famoso quodam flumine alluitur, Hippoliti, quæ Austriæ ciuitas est, eleganter satis satisq; augustè erecti author, quo ad fundum saltem, reuerendissimus quidam Passauiensis Episcopus certo certius asseritur. Quicquid verò ædificij superædificandum extitit, id proculdubio pientissimis ciuibus Hippolitanis debetur. Perseuerant adhuc hoc in conuentu, idq; per Dei bonitatem, octo fratres.

De conuentu Landeuisiano. Conu. V.

PRÆSENS Landeuisianus (vulgò Lancdenuitz) conuentus in syluula quadam amoenissima, idq; pijs circumuicinarum populorum elemosynis, erectus, à serenissima pariterq; pientissima Principe, Austriæq; Archiducis Caroli vxore, ex Bauarica stirpe prognata, superioribus annis refarcitus, resectusq; fuit. Vnde & commodissimè octo fratres, & aliquando plures, impræsentiarum continet. Gaudet à cetero eius ecclesia pulcherrima quadam Deiparæ Virginis imagine, ad quam plura indies miracula contingunt. Qua etiam de causa illis populis commendatissima est.

Sunt ab his quinq; & alij duo conuentus: alter quidem Heustatelij, quod Carniole oppidum est, erectus, sed à Croatis patribus inhabitatus: alter verò Langeslai, quod Austriæ oppidum est, ædificatus, qui tamen, quod vallo & perennibus aquis circumdatus arte, atq; natura munitissimus sit, oppidanis in fortissimum propugnaculum peropportunè deseruit. Præcedentia verò monasteria, immo & Egemburgense, in Au-

stria, Catzelsdorfiense ibidem, Puppingenfe ibidem, Stainenfe ibidem, Veldspergenfe ibidem, Enzelsdorfiense ibidem, atq; Paradisi, quod & à reuerendissimo quodam Passauiensi Episcopo, quoad fundum saltem, ibidem idest in Austria erectum extitit: & Indemburgense in Stiria, & Labacumense cum alijs duobus in Carniola: insuper & Rudolfuerdiense, Volfagenfe, Leubsanicum, atq; Tridaunum, pluraq; alia, quorum adhuc extant, sed fratribus, qui se incolant, carent; alia verò vel à Turcis olim, vel ab hæreticis non ita à multis annis diruta, soloq; æquata sunt, elegantissimè, & maximis sumptibus pro maiori parte ab ipsis oppidanis in locis saluberrimis, atq; amoenissimis exædificata sunt.

Prætera cum nobilis quidam Sueuus, curiæ serenissimæ Gallorum Reginæ Elisabethæ Austriacæ supremus Præfectus, nouum vnum conuentum, huic Prouinciæ infra quadriennium adiiciendum, hoc anno 1586. quatuor milliaribus à ciuitate Vienna ædificare decreuisset, promississetq; deuota atq; pientissima eius vxor, idq; à Seraphico patre Francisco in somnijs sæpius præmonita, huiusmodi ædificationem ex voto, eius tamen viro annuente, accelerare statuit. Insuper & alius conuentus cæterorum catalogo adscribendus eo in oppido, cui (Vuintpassing) Germanicè nomen est, nouissimis his diebus ex diuersis fidelium eleemosynis construi coepit. Quo fit, vt de his duobus locis benè sperare debeamus, immo & de quamplurimis alijs omnino derelictis, (quorum supra meminimus) cum Catholicæ fidei negotium istis in partibus, per Dei gratiam, vtcunq; prosperetur.

De Clarissarum monasterio Vienna.

REGIVM Viennense monasterium pro Clarissis monialibus à serenissima & vere pientissima Galliarum Regina, atq; Austriæ Archiducissa, Elisabetha Austriaca vidua, ex morte Caroli eius nominis IX. Francorum Regis relicta, magnificè constructum, atq; huic Prouinciæ adiectum, anno superiori, nempe à Christo Seruatore nato 1586. perfectum, absolutumq; fuit. Ad quod, tamen monasticis ritibus, atq; omni pietate imbuendum, aliquot eiusdem Ordinis sorores, ex Clarissarum conuentu Monachij erecto, quod ad Argentinæ Prouinciam spectat, ex apostolica Gregorij XIII. Pont. max. auctoritate mihi ipsi facta, eductas, eò transferendas curauit. Inhabatur interim à 30. Vrbanistis sororibus Clarissis, atq; particula satis magna Dominicæ crucis, corpore S. Christinæ virginis & martyris, tunicula beati patris Bernardini de Senis, atq; poculo, ex quo beatus pater Ioannes Capistranus bibere assueuerat, elegantissimè honestatur. Et hæc quidem de huius Prouinciæ exordio, progressu, vicissitudine atq; tum fratrum, tum quoq; monialium monasterijs.

Quæ sequuntur notatu digna, atq; præclariora heroicorum quorundam patrum ac fratrum, qui præ cæteris tum sanctitate, tum genere, tum quoq; rebus gestis præclare florere, ex quibusdam huius Prouinciæ annalibus manuscriptis excerpta sunt.

Frater Rodolphus Archidux Austriæ, serenissimi Sigismundi Archiducis quoq; Austriæ filius, huic sæculo nequam sub Minoritico habitu vale dicto, vitam cum morte mutauit in conuentu Græcensi Stiria, anno Domini 1507. natus tamen Oenipontis in Tirolensi Comitatu.

Frater Archangelus de Anspang, vir admirandæ religionis, carnibus, & piscibus nunquam fuit vsus, & nunquam ridere, nec irasci visus est: post mortem eius facies pulchrior apparuit, quàm in vita.

Frater Bartholomæus Tachouiensis exultans expirauit.

Frater Andreas de Leübs, vir mira pietate & doctrina præditus, vnus de electis primis Prouinciæ lapidibus, existens Prouincialis Minister, conuentus omnes in Austria, Stiria, Carinthia, Carniola, Boëmia, Morauia, Sylefia, Polonia, Russia & cætera pedes inuisit, decemq; dies in extrema sua infirmitate ab omni alimento abstinuit.

Frater Amedeus, qui nostris his temporibus exulceratis, in quibus Lutherana hæresis grassari coepit, mirum in modum floruit, fuit ardentissimi zeli vir, atq; Concionator

A nator feruentissimus, insuper & multoties inter orandum, expansis in aëra manibus subleuatus extitit.

Frater Methardus miræ eruditionis vir, atq; Ferdinandi Germanorum Imperatoris Concionator, necnon & Lautherani dogmatis accerrimus oppugnator, non absq; sanctitatis opinione diem clausit extremum.

Octodecim huius Prouinciæ fratres in Paradisi loco, tribus milliaribus à Vienna Austriæ distante, acerbissimum martyrij genus subierunt. Cum primum enim Turcæ ipsum locum inuasissent, è vestigio fratres truculenter aggressi, eos necauerunt.

Fratres numero duo in Ratzels dorfio prope nouam ciuitatem ante sacrum altare ab immanissimo Turcæ capite truncati sunt. Reliquorum verò patrum ac fratrum, qui sanctitate, generis nobilitate, & eruditione hac in Prouincia claruere, infinitus est
B numerus.

B. etiam pater Ioannes Capistranus hac eadem in Prouincia multa miraculorum centena, dum sacras conciones, quibus 30. aliquando hominum millia interfuere, in publica platea Viennæ haberet, diuina virtute edidit: insuper & septem mortuos ad vitam reuocauit. In omnibus præterea Germaniæ ciuitatibus, cum maxima omnium admiratione, concursu, & miraculorum operatione fuit concionatus: præsertim verò Augusta Vindelicorum, Spiræ, Vormatiæ, Norimbergæ, Ratissponæ, Erfordiæ, Bambergæ atq; Lipsiæ: Idipsum quoq; præstitit in multis Vngariæ, Boemiæ, atq; Silesiæ vrbibus, Turcis etiam fuit flagellum, & virga ferrea. Trina siquidem vice author extitit, vt relictæ in Christianorum manibus ante Belgradum victoria, receptui canerent, atq; multis desideratis, turpi fuga sibi consulerent. Quia tamen de admirabili
C eius vita, gestis & sanctitate integer extat libellus, hæc de præclaris ipsius virtutibus dicta sufficiant.

PROVINCIA

P R O V I N C I A B O E M I A E.

453

- A** **H**Æ C Boëmiæ Prouincia cum Auftriæ (vt ibi meminimus) atq; Poloniæ Prouincijs vno & eodem tempore , nempe anno à partu Virgineo 1451. sub vno tantum capite initium fumpfit. Cum enim B. P. Ioannes Capistranus , Franciscanæ Obseruantis familiæ Cismontanæ Generalis Vicarius , à Nicolao V. Pont. max. generalis hæreticæ prauitatis Inquisitor in superiorem Germaniā destinatus esset , efficacissimis atq; doctissimis suis concionibus tum in Auftria , tum in Polonia , tum quoq; in Boëmia atq; in adiacentibus Prouincijs plures à vitijs ad virtutes conuertit , pluresq; etiam optimæ expectationis iuuenes Franciscanæ Religioni peperit , ac tandem plures conuentus in diuersis earundem Prouinciæ locis erexit . His autem conuentibus in Prouinciā redactis , modò alter ex socijs eiusdem B. P. modò V. P. F. Gabriel Rangonus Mutinensis , dictus passim (sed perperā) Veronenfis (de quo in Prouinciæ Auftriacæ proëmio fusius) modò verò aliquis alius
- B** probatæ vitæ pater vel Italus , vel Septentrionalis per 16. continuos annos , Prouincialis Vicarij titulo insignitus , præfuit . Cumq; huiusmodi conuentus mirum in modum excreverent , atq; fratrum numerus non ita vulgariter augetur , tum à R. P. F. Baptista de Leuanto , Generali familiæ Obseruantis Cismontanæ Vicario nouiter electo , tum quoq; à cæteris patribus , quorum ex munere intererat , in generali Capitulo Mantuæ , eodem anno à partu Virgineo 1467. legitimè coacto , decretum fuit , vt præfata Prouincia in tres , nempe in Polonicā , Auftriacam atq; Boëmicam diuideretur . Quamobrè R. P. F. Petrus de Neapoli , cui B. P. Angelus de Clauasio tunc Prouinciæ Genuæ Vicarius adiunctus est , in Commissariū generalem ex apostolica Pauli II. Pont. max. auctoritate ab eodem R. P. F. Baptista de Leuanto electus , atq; in superiorē Germaniā , vt generalis Capituli decretum executioni mandaret , destinatus est . Qui quidem aduocatis omnibus , quorum intererat , patribus Cracouiæ , præmemoratam Prouinciā in tres (prout præfati sumus) iuxta Mantuani generalis Capituli decretum Minoritico in Cracouiensi conuentu , eodem anno 1467. distinxit , atq; diuisit . Nec tamen vna & eadem sors eis omnibus accidit ; cum Prouinciæ Auftriacæ religiosus pater frater Bonauentura Bauarus , & Prouinciæ Poloniæ insignis pater ac frater Marianus Polonus Vicarij Prouinciales præfecti sint : Prouinciæ verò Boëmiæ , quæ & Morauiam atq; Sylesiam complectebatur , nullus penitus Prouincialis Vicarius prælatus fuerit : Sed per integrum biennium sub patre fratre Ioanne à Misna eius tantum Commissario manere coacta fuerit . Quapropter non modica tribulatio , nec modica tristitia Boëmis patribus accessit . Hos deniq; consolaturus admirandæ religionis pater frater Cristophorus à Varisio , qui & illis diu conuixerat , præfueratq; , antequam Hierosolymam obedientiæ facturis satis peteret , huiusmodi epistolam ad eos direxit , deditq; .
- D** *Venerabilis pater , religiosiq; patres & fratres in Christo dilectissimi commendatione præmissa cum omni complacendi promptitudine . Cum dudum in mente firmassem vobiscum viuere & mori , & vsq; ad mortem in bono & malo , in prosperitatibus & aduersitatibus vobiscum perseuerare propter curam à beato patre fratre Ioāne de Capistrano mihi , adhuc in ætate iuuenili constituto , impositam , & propter nimiam dilectionem , quam ad vos conceperam , pro qua etiam natiuam Prouinciā velut exilium mihi reputabam , & amplius non Italicum , sed Alemanicum me natione putabam . Præuentus tamen obedientia per R. P. Vicarium Generalem mihi commissā , à vobis patribus & fratribus meis in Christo Iesu dilectissimis , & ab his regionibus vestris in breui recedere nitendo . Et sicut cum magno gaudio & lætitia cum charitatibus vestris pluribus annis conuersatus sum : ita cum magno gaudio & lætitia , ex quo per obedientiam vocor , recedo , auxiliante altissimo terram sanctam , in qua Saluator noster pro peccatis nostris mortuus est ,*

primum

primum visitare intendo, ubi & in pace vitam finire desidero: nisi Deus, in cuius manu vie hominis posita sunt, aliud de me decreuerit. Nouit ipse, qui nihil ignorat, quod ante recessum meum vos omnes libentissimè viderem, alloquerer pariter, & in charitatis vinculis amplexarer: sed longitudo viarum, & hyemale tempus me retrahunt. His accedit intolerabilis angustia mentis ex futura separatione contracta, quæ mutuam consolationem & visionem proculdubio impediret. Ne tamen tanquam fur à charitatibus vestris recedere videar, volui vobiscum his scriptis vale dicere. Quæ precor cum charitate, & mentis sinceritate suscipite; quia fortè ultima erunt hæc, quæ ego iam scribo, & vobis carissimis fratribus meis mitto. Imprimis igitur patres & fratres mei in Christo Iesu dilectissimi, charitatibus vestris immensas refero gratiarum actiones pro ea fide, charitate, dilectione, confidentia, amicitia & beneuolentia, quam erga me indignum seruulum vestrum semper habuistis. Fateor enim quod nunquam talia erga vos promeruerim. Similiter charitatibus vestris regratior de magna sollicitudine & prouisione, quam exhibuistis in infirmitatibus meis: licet enim graues aegritudines corporis (ut vos ipsi nostis) perpeffus sim, fateor tamen, & nunquam aliter dicturus sum, quod diligenter, abundanter, & cum maxima charitate in omnibus necessitatibus meis mihi prouidistis: nec ego tantis beneficijs quoquo modo sufficio vices rependere. Sed omnipotens Deus, qui nullum bonum inremuneratum dimittit, impossibilitatem meam suppleat, & vices dignetur rependere. Quia (ut nostis) per plures annos in Ordinis officijs fui, & in multis tanquam homo errare potui, qualitercunq; communitatem vestram, vel aliquem vestrum verbo, vel facto offendi, genus flexus coram omnibus vobis, & coram quolibet vestrum humiliter, & ex toto corde veniam peto, rogans præterea ut propter amorem Saluatoris nostri Iesu Christi mihi parcere dignemini in omnibus, in quibus vos omnes, aut vestrum aliquem verbo vel opere scandalizassem: nam humiliter culpam meam coram omnibus vobis, & coram singulis recognosco: & affectuosissimè charitates vestras genibus ad terram demissis exoro, quod si aliqua bona, quæ certè pauca fuerunt, & sunt, in me cognouerint, illa amplecti velint. De defectibus autem, negligentijs, insufficientijs & malis exemplis meis obliuiscantur. Super omnia patres & fratres charissimi, deuotiones vestras supplex exoro, ne mei, qui vobiscum iuuentutem, corpus, & omnem corporis valetudinem consumpsi, in orationibus vestris obliuisci velitis. Si namq; ab orationibus vestris derelictus fuero, scio quod malè stabo. O quoties per feruentes orationes vestras à mortis faucibus erutus sum! O quoties à multis periculis animæ & corporis liberatus sum! Et præcipuè cordialissimi patres, cum audieritis obitum meum, qui (ut credo) in proximo est, animam meam recomendo vobis. Caterum charitates vestras ad unionem, concordiam, pacem & mutuam charitatem exhortor. Vsq; modo, si fuerint inter vos aliqua discordiæ vel rixæ, potuit esse excusatio propter amplitudinem Prouinciæ, propter diuersitatem nationum, & propter Prelatos alienos. Nunc autem qualibet natio partem suam habet, Prelato connatio gaudet, omniaq; impedimenta cessant; unde nulla amplius apud Deum & homines vobis excusatio relinquitur, si concordies non eritis. Quod ulterius scribam, ignoro: nisi quod supra scripti: si aliquem vestrum verbo, vel facto offendi, conturbavi, vel molestavi, aut per malam vitam scandalizavi, aut malum exemplum præbui, iterum atq; iterum dico culpam meam, & humiliter rogo vos omnes, & quemlibet vestrum, ut mihi parcere dignemini. Recomendo autem vos Deo omnipotenti, beatissima Virgini Mariæ, beato Francisco, & B. patri fundatori vestro Ioanni de Capistrano, ut vos conseruare dignetur in sancta vocatione & professione vestra, viuendo in obedientia, paupertate & castitate, & in alijs bonis, & sanctis ordinationibus, & institutis vestris: & præcipuè in sanctissima oratione, quæ est clauis totius sacræ Obseruantia nostra, & qua perdita omnia alia enanescent. Ego quocunq; iero semper vos omnes in corde meo portabo. Valete dulcissimi & cordialissimi patres & fratres, & in orationibus vestris mementote mei. Ex hoc loco sanctæ Radegundis die 22. Ianuarij 1468.

Post elapsam verò biennium, nempe anno Domini 1469. per mortem reuerendissimi patris fratris Baptistæ de Leuanto, Vicarij generalis, (de quo supra) coactum fuit generale Capitulum patrum Obseruantum Citramontanorum in insula Bisentina Prouinciæ Romæ, inibiq; beatus pater Marcus à Bononia sibi in Generalis Vicariatus officio, summo omnium consensu, suffectus extitit. Adfuerunt huiusmodi Capitulo & duo huius Prouinciæ patres, fratres scilicet Ioannes de Misna, & Franciscus Budiffemus: iste quidem ut eius Discretus, ille verò ut Commissarius. Qui tamen vltimum inter om-

- A** ter omnes vocales locum tenuerunt. His igitur duobus fratribus maximè sollicitantibus, decretum fuit à præfati Capituli patribus, vt Sylefiæ, Morauia atq; Boëmiæ conuentus ad Prouinciæ honorem sub Boëmiæ titulo promouerentur. Quamobrem vt primùm auctoritas præfato accessit decreto, missus fuit religiosus quidam pater frater Ludouicus in Commissarium, vt & Capitulum celebraret, & huiusmodi Prouinciam erigeret. Qui tandem eò peruentus, præfato anno Domini 1469. die verò Septembris 17. quæ sacris Seraphici patris Francisci stigmatibus dicata euasit, Vratislavia Minoritico in conuentu, iniunctum sibi munus fidelissimè est exequutus, ac eximiæ religionis patrem fratrem Petrum de Balgothz in primū huius Prouinciæ Vicarium Prouincialem elegit. Hunc postmodum reuerendissimus Rodolphus Vratislaviensis Episcopus, ac apostolicæ Sedis Legatus, ex iniuncto sibi à summo Pontifice munere confirmauit.
- B** Prodiit igitur nobis primùm hæc Prouincia Boëmiæ, quæ & ex 29. conuentibus olim constans, octo tantum impresentiarum continet, anno Domini 1469. Cuius quidem maius sigillum beati patris Bernardini à Felstro, sinistra crucis vexillum, atq; dextra medium hominem, quod pietatis symbolum est, tenentis imaginem, atq; sequentes literas. **SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCIE. BOHEMIE.** in orbem imprimit. Quod verò sanctus Vincellus Boëmorum aliquando Dux extiterit, ideo hanc Prouinciam ei dicatā volui. His igitur de huius Boëmicæ Prouinciæ exordio, atq; successu vtcumq; prælibatis, reliquum est, vt ad cuiusq; conuentus descriptionem, & antiquitatem deueniamus: si tamen prius curiosum lectorem præmonuerimus, roga-uerimusq; vt hoc nostro qualicumq; labore contentus sit, certoq; sciat, nos non absq; maxima difficultate ea, quæ à nobis tum de ipsa Prouincia in communi, tum quoq; de eius conuentibus in particulari dicta sunt, assequutos fuisse.
- C**

De conuentu S. Ambrosij Praga. Conu. I.

- V** A R I A profectò, satisq; diuersa fuit præsentis conuentus vicissitudo, cum Praga, quæ Boëmorum regia est, sub inuocatione diui Ambrosij ex diuersis fidelium eleemosynis, anno Dominicæ Incarnationis 1460. erectus, omnibusq; suis numeris absolutus, atq; ab huius Prouinciæ fratribus per octiennium pacificè occupatus, ab ijs, ob iniurias atq; molestias ab hæreticis sibi illatas, anno 1468. derelictus fuerit: atq; Vladislao Boëmorum Rege, Polonorumq; Regis primogenito, id maxime sollicitante, anno 1482. quo & B. Bonauentura in sanctorum numerum relatus est, & Sixtus IV. Pontifex max. plura huic Prouinciæ priuilegia edito diplomate impertitus extitit:
- D** denuò ab iisdem reassumptus, ab ipsistandem met fratribus ab hæreticis variè, mirumq; in modum diuexatis, anno 1483. secundò desertus extiterit. Nec tamen præfatis fratribus secūdus recessus vt primus contigit, cum ille tutus omnino, iste verò turbulentus atq; periculosus eis extiterit: Nam hæretici, vt primùm Pragensis ciuitatis consules, aliosq; aliquot ciues, atq; deuotissimum, nec non de nostra Religione optimè meritum Cahanem, huius conuentus Syndicum, ob Catholicæ fidei confessionem truculentissimè necarunt, ad conuentum tumultuariè pergentes, & omnes eius officinas, atq; reliqui ædificij partem solo æquarunt, & octo fratres eiusmet accolos, opprobrijs, iniurijs, atq; percussionibus saturatos, maxima vi, maximoq; furore è ciuitate eiecerunt: parumq; absuit, quin eorum omnium iugula mucrone resoluerent.

E *De conuentu S. Bernardini Bruna. Conu. II.*

P R Æ S E N S conuentus, beato patri Bernardino de Senis, Bruna, quæ Morauie ciuitas est, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis ciuium facultatibus, anno à partu Virgineo 1451. satis eleganter erectus, adhuc per Dei gratiam perseuerat, & à 12. huius Prouinciæ fratribus inhabitatur. Qua etiam de causâ plurium prouincialium comitiorum celebratione insignis est: In eo siquidem venerabilis pater, ac singularis eruditionis frater Paulus de Morauia in Prouincialem huius Prouinciæ Vicarium, anno Domini 1477. à patribus capitulariter congregatis electus fuit: atq; anno 1491. die verò mensis Martij 19. diem clausit extremum. Fuit hic pater indefessus, atq; acerrimus hæreticorum Hussitarum, Beccardorumq; de quibus etiam plurimas, easq; glorio-
sas reue-

fas reuexit victorias oppugnator, infectatorq; : Præterea & quatuor libellos, erroribus A
refertissimos, à sciolo quodam Medico heresi infecto, nomine Georgio, editos, per Vienne-
nsis almæ vniuersitatis Theologos, anno Domini 1486. condemnandos, ignibusq;
tradendos curauit. Qua etiam de causa quodq; disertissimus atq; doctissimus esset, apo-
stolicus Boëmorum Prædicator à summo Pontifice creatus extitit : Cuius deniq; corpus
in huius loci ecclesia prægrandi lapide tegitur. Fuerunt quoq; electi hoc in eodem con-
uentu in Prouinciales huius met Prouinciæ Vicarios venerabiles, atq; admirandæ re-
ligionis patres frater Alexander Iauoriensis, frater Ludouicus de Turre Prouinciæ
S. Antonij alumnus, frater Antonius Luperchius, atq; frater Victorinus à Prusia.

De conuentu S. Bernardini Vratislavia. Conu. III.

C O N V E N T V S hic, beato patri Bernardino de Senis sacratus, atq; Vratislauic B
quæ Syleſiæ ciuitas est, olim erectus, duplicem obtinuit sedem : Nam anno re-
stitutæ salutis 1453. ex diuersis ciuium eleemosynis à fundamentis primò extructus,
atq; opera doctissimi patris fratris Iacobi Glogouiani, qui anno Domini 1487. in Pro-
uincialem huius Prouinciæ Vicarium electus fuit, post elapsos quindecim annos ab-
solutus, ad alium postmodum situm translatus extitit. Qui tandem cum per ali-
quot annos nostris fratribus deseruisset, atq; duplicis Capituli Prouincialis, in quo-
rum utroq; altero quidem anno Domini 1489. altero verò anno 1495. habitis vene-
rabilis pater frater Antonius Luperchius in Prouincialem huius Prouinciæ Vica-
rium electus fuit, celebratione insignis euasisset, post aliquot annos elapsos, ab he-
reticis, fratribus interim fuga sibi consulentibus, solo æquatus est. Hoc in ipſo con-
uentu reuerendissimus Ioannes Olomuczensium Episcopus ex maxima in Deum pieta- C
te, atq; propriæ salutis consulturus, ipſo die Pentecostes, anno verò Domini 1492. post-
quam coram frequentissimo populo in pontificalibus sacris fuisset operatus, episco-
pali dignitati atq; cæteris mundi honoribus, non absq; maxima omnium admiratione
& ædificatione, vale dicto, Minoriticum habitum de manu patris ac fratris Ale-
xandri Iauorensis tunc Gardiani quàmhumillimè suscepit, atq; huic nostræ philadel-
phiæ nomen dedit. Fuit tamen pientissimus hic Episcopus humanioribus, diuinisq; li-
teris apprimè eruditus, & aulicis in negotij satis versatus : quippe qui serenissimi Vn-
garorum Regis Matthæi personam plurimis in comitijs præ se tulerit, atq; pro eo-
dem tum apud Fridericum III. Germanorum Imperatorem, tum apud Francorum
Polonorumq; Reges, tum quoq; & apud plures alios Principes honorificis legationi-
bus functus fuerit. Præterea diuitijs, atq; tum animi, tum quoq; corporis dotibus cæ- D
teros omnes sui temporis Germanos Episcopos longè anteuuit. Hoc tandem in conuen-
tu mortem obiit, idq; anno à Christo seruatore nato 1494. pijsſimus P.F. Alexander Iau-
orensis (de quo supra) cuius mansuetudo atq; benignitas incredibiles fuere. Polluit
præterea religiosus hic pater consilio, vnde & Prouinciæ Magister appellari meruit.

*De conuentibus Conceptionis B. Virginis, atq; S. Bernardini Olo-
muczij. Conu. IV. & V.*

O L O M V C Z I V M episcopalis Morauicæ ciuitas est, olimq; seraphicam nostram E
Religionem omni beneficiorum genere, omniq; humanitate atq; beneuolentia
prosequuta extitit : nam anno Domini 1453. duos conuentus, (de quibus impræsen-
tiarum) alterum quidem immaculatæ Conceptioni Virginis gloriosæ propria inter se-
pta, alterum verò, beato patri Bernardino de Senis aliquantulum à mœnibus ex com-
munibus facultatibus erigendos, atq; huic Prouinciæ adijciendos curauit. Præfa-
ti tamen conuentus, hæretica prauitate supra modum in Boëmia grassante, à sangui-
narijs, hereticis diruti, soloq; æquati sunt : eorum interim fratribus hic inde dispersis.
Alter istorum conuentuum, nempe is qui Conceptioni Virginis gloriosæ dicatus erat,
triplicis Capituli Prouincialis celebratione illustris fuit : quorum altero, anno Domi-
ni 1485. celebrato eximie religionis pater frater Alexander Iouariensis, Sed in eo,
quod anno Domini 1492. habitum extitit, præstantissimus pater frater Paulinus Lem-
bergetius

A bergetius in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi fuere . Hoc in Capitulo ultimo, omni sanctitate omniq; virtute præditus, pater frater Ioannes de Misna, (cuius aliquando meminimus) dum cæteris patribus ex munere adesset, diem clausit extremum, atq; præfato in conuentu Conceptionis beatæ virginis honorificè tumultatus fuit.

De conuentu B. Virginis Mariae Pilznæ. Conu. VI.

L I C E T Pilzna, Boëmiorum ciuitas, hæreticis circumquaq; obsideatur, hunc nihilominus conuentum, sub gloriosissimæ Virginis tutela, ab antiquioribus suis accolis, anno Dominicæ natiuitatis 1460. à fundamentis ad vsq; apicem constructum, illæsum adhuc per Dei gratiam, atq; ab omni iniuria immunè conseruat: insuper & 12. fratres eius habitatores summis beneficijs, summoq; amore prosequitur.

De conuentu SS. Petri & Pauli Gogloniæ. Conu. VII.

G O G L O V I A ciuitas duplex est, maior scilicet & minor: vtraq; tamen Sylefiæ finibus circumscribitur. Cum igitur maioris Goglouiæ habitatores quendam conuentum, beatissimis Apostolis Petro & Paulo sacrum, ex publicis facultatibus, anno à partu Virgineo 1465. erigendum, huiusq; Prouinciæ patribus tradendum curassent, cum, quòd ciuitati, bello inter ciues atq; hæreticos exorto, nocumento esse posset, Ioannes de Sagano Dux per eosdem fratres demoliendum, atq; ad terram deiiciendum, anno Domini 1480. voluit. Pace tamen inter vtrosque, anno Domini 1488. constituta, præfatus conuentus tum ex priuatis, tum quoque ex publicis ciuium facultatibus alio in loco commodiori, atq; tutiori, sub eorundem Apostolorum tutela, reædificatus extitit, & à duodecim fratribus commodè fatis inhabitatur.

De conuentu S. Barbaræ Oppaniæ. Conu. VIII.

D V M adhuc Oppanienses in fidè à maioribus tradita constantes essent, Pontificisq; max. dictis audirent, Minoriticum conuentum, beatæ virginis & martyri Barbaræ sacrum, intra Oppaniam communem ciuitatem, quæ in Morauia atq; Sylefiæ finibus surrigit, ex publicis prouentibus, anno Domini 1473. fatis eleganter, fatisq; compè extrui, atq; Franciscanis fratribus instrui curarunt. Sed huiusmodi fidè ex maxima animi leuitate relegata, sacra prophanis miscentes, & præfatum conuentum demoliti sunt, & eius habitatores, qui frequentius erant 20. numero, loco deturbarunt, lacessueruntq;. Trina olim Comitìa prouincialia hoc in ipso conuentu celebrata fuere, alia quidem anno Domini 1474. in quibus egregius pater frater Iacobus Glogouiensis, alia 1486. in quibus zelantissimus pater frater Paulus à Morauia, & alia anno Domini 1499. in quibus, omni religione & pietate præditus, pater frater Iacobus à Gruppia in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi sunt.

De conuentu S. Francisci Zinoimæ. Conu. IX.

D V M adhuc inter catholicos atq; hæreticos cruentissimum in Boëmia bellum ingrauesceret, conuētus hic, Seraphico patri Francisco sacratus, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis Zinoimensium sumptibus, ex apostolica tamen sibi à Paulo II. Pont. max. facta facultate, anno à partu Virgineo 1470. Zinoimæ, quæ Boëmorum ciuitas est, extrui coepit, breuiq; temporis interiectu absolutus extitit. Licet enim huius monasterij fratres, qui frequentius sunt 15. numero, maximis sæpius periculis, ob Catholicæ fidei causam, expositi fuerint, nihil tamen detrimenti ex summa Dei opt. max. bonitate & misericordia impræsentiarum vsq; perpeffi sunt. Duo prouincialia Comitìa hoc in conuentu celebrarunt huius Prouinciæ patres, alia quidem anno Domini 1479. alia verò anno 1490. Sed in istis venerabilem patrem fratrem Antonium Gipetium, in illis verò præstantissimum patrem fratrem Paulum à Morauia in Prouinciales Vicarios canonicè elegerunt. Contulit præterea, idq; præfato anno 1490. Innocentius VIII. Pont. max. huic Prouinciæ plura priuilegia, pluresq; fauores: apostolicum eius breue ab his verbis exorditur: Exponi nobis fecistis &c.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis Ligenictij.

Conu. X.

A

CONVENTVS hic Ligenictij, quæ Boëmorum ciuitas est, anno à partu Virgineo 1475. ex publicis ciuium facultatibus, in sanctissimæ Trinitatis honorem, erectus, omninoq; absolutus, insignis aliquando fuit celebratione vnius Capituli prouincialis, in quo religiosissimus pater frater Iacobus Gruppianus in Prouincialem istius Prouinciæ Vicarium, anno Domini 1500. euectus extitit. Sed (proph dolor) ita impræsentiarum hæreticorum opera deturbatus, deiectusq; iacet; vt conuentus faciem omnino immutarit, atq; in macerie cauernam transferit. Annumerandus venit hic locus alijs nouem, quos huius Prouinciæ patribus ex apostolica Sixti IV. Pont. max. auctoritate facta, præfato anno 1475. in Sylefiæ, atq; Boëmiæ partibus erigere licuit. Vt autem huiusmodi auctoritas omnibus in propatulo sit, eam in medium adducere volui. Cuius deniq; ipsissima verba sunt. Sixtus Papa, dilecti filij, salutem & apostolicam benedictionem: humilibus supplicationibus vestris paternè in Domino annuentes, confidentesq; quod assistente vobis diuina gratia, lucrum animarum facere, & multos ab erroribus verbo reuocare poteritis, ex modo facultatem atq; licentiam per dilectum filium nostrum Marcum sancti Marci Presbyterum Cardinalem, Patriarcham Aquileiensem, cum in partibus istis Legati de latere officio fungeretur, super receptione decem locorum, seu terrenorum pro illis construendis in Prouincia Boëmiæ, & in partibus Sylefiæ vobis datam, tenore præsentium auctoritate apostolica in omnibus & per omnia confirmamus: & quatenus opus sit, denuò huiusmodi licentiam & facultatem damus, concedimus & elargimur. Eademq; auctoritate decernimus, vt in participando cum hæreticis & excommunicatis, in diuinis præsertim, vbi illos non potestis commodè euitare, nullum conscientie onus subeatis, nullasq; censuras ecclesiasticas incurratis: sententias quascunq; atq; censuras in ipsos hæreticos, quo ad vos dum taxat, suspendentes, constitutionibus & ordinationibus apostolicis, & alijs in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscunq; Datum Romæ apud sanctum Petrum sub anulo Piscatoris, die 29. Martij 1475. Pontificatus verò nostri anno quarto.

De conuentu S. Crucis Nissæ.

Conu. XI.

QVOD hic conuentus, sanctissimæ Cruci dicatus, atq; Nissæ, anno Dominicæ Incarnationis 1475. ex publicis Nissensiu facultatibus erectus, ab hæreticis direptus destructusq; fuerit, vixq; eius ruinæ impræsentiarum perseueret, nihil aliud ad his referre possumus, quod videlicet duorum prouincialium Capitulorum celebratione insignis aliquando extiterit: In quorum primo venerabilis frater Paulus à Morauiâ, anno Domini 1478. in secundo verò insignis frater Paulinus Lembergetius, anno Domini 1491. in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi fuere.

De conuentu S. Barbara Oppolia.

Conu. XII.

VT primum Oppolienses apostolicam ab Eugenio IV. Pont. max. facultatem impetrarunt, hunc conuentum, B. Barbaræ dicatum, Oppoliæ, quæ Sylefiæ finibus excluditur, ex communibus facultatibus erigi fecerunt. Contigit autem id anno Domini 1473. Sed eorum successores in hæresim lapsi, quod illi pie præstiterant, impiè fati, atq; contra omne fas, demoliti sunt, & in cineres redegerunt.

De conuentu S. Nicolai Bithi.

Conu. XIII.

E

EANDEM penitus fortunam expertus fuit Minoriticus conuentus Bithi, quæ Sylefiæ ciuitas est, in honorem S. Nicolai erectus: cum à Catholicis Bithensibus anno Domini 1453. eleganter fati, communibusq; sumptibus erectus, ab eorum successoribus, hæresi tamen infectis, postmodum ad terram deiectus sit.

De conuentu S. Mariæ Roželij.

Conu. XIV.

NEQVE hic conuentus Roželij in honorem S. Mariæ virginis, anno à partu Virgineo 1453. constructus impias hæreticorum manus euasit: cum eorum opera postmodum ad terram deiectus, fratribusq; priuatus fuerit.

De conuentu

A

De conuentu S. Aegidij Clupficzij. Conu. XV.

CLUPSIZIVM Syleriae oppidum est, intra cuius ambitum cum Minoriticus quidam conuentus diuo Aegidio Abbati, anno à mundi redemptione 1453. ex publicis facultatibus à pijs Catholicisq; oppidanis erectus fuisset, à quibusdam alijs alterius farinae Clupfiziensibus, impijs omnino atque hæreticis, post elapsos aliquot annos, destructus, demolitusq; extitit.

De conuentu sanctorum Viti & Modesti Gemniczj.

Conu. XVI.

B

INTER præcipuos huius Prouinciæ conuentus sedem aliquando obtinuit hoc monasterium, à fundamentis ad apicem vsq; ex publicis Gemnicziensium facultatibus Gemniczj, anno humanæ reparationis 1455. in honorem sanctorum Viti & Modesti, erectum, cum duplex prouinciale Capitulum sustinuerit: alterum quidem anno Domini 1471. in quo eximia religionis pater frater Iacobus Glogoniensis in Prouincialem huius Prouinciæ Vicarium electus fuit: alterum verò anno Domini 1496. in quo, consimilis præcedenti, omnino pater frater Ambrosius Lembergetius ad eandem dignitatem, atq; ad eundem prorsus honorem, ne potius dicam onus, promotus extitit. Hic deniq; pater Ambrosius rediens ex generali Capitulo, Mediolani celebrato, Vincentiæ Minoritico in conuentu, anno Domini 1498. diem clausit extremum.

C

De conuentu sanctarum Mariæ Magdalena atq; Elisabethæ

Taccouia. Conu. XVII.

NON ita vulgares Deo opt. max. grates reddendæ veniunt, quòd præsens conuentus, SS. Mariæ Magdalena atq; Elisabethæ sacratus, & Taccouianæ ciuitatis, quæ Boëmiæ finibus excluditur, muris circumscriptus, integer adhuc perseueret, sanguinariasq; hæreticorum manus euaserit, cum non paucæ sibi insidiæ ab illis structæ fuerint. Fuit autem ex publicis Taccouensium facultatibus à fundamentis ad verticem vsque constructus, idq; anno Dominicæ incarnationis 1466. atq; impræsentiarum à 15. fratribus commodè satis & pro voto inhabitatur.

D

De conuentu sanctorum 14. Auxiliatorum Cadani.

Conu. XVIII.

HOC sacrum monasterium 14. sanctis Auxiliatoribus Cadani erectus, atq; à 15. fratribus per Dei bonitatem impræsentiarum vsq; inhabitatus, ex publicis Cadanensium facultatibus, anno restitutæ salutis 1473. constructus perfectusq; extitit: idq; ex facta sibi ab illustrissimo Marco tituli sancti Marci presbytero Cardinali, nec non & pro Sixto I V. Pont. max. apud Boëmos à latere Legato, facultate.

De conuentu omnium Sanctorum Gruppiæ. Conu. XIX.

E

CONSISTIT quoq; (laus superis) idq; piorum ciuium opera atq; solitudine, & hic conuentus, omnibus Sanctis dicatus, atq; Gruppiæ ex publicis Gruppianorum facultatibus, ab anno Dominicæ incarnationis 1474. constructus, nec non & à 15. fratribus inhabitatus. Qui quidem ex auctoritate reuerendissimo Rodulpho, Vratislaviensium Episcopo, atq; apostolico Legato à summo Pont. Sixto I V. commissa, huic Prouinciæ accessit. Nec facile quis referre posset, quos labores huius Prouinciæ fratres subeant, quantumq; eo in opere desudent, vt Gruppianos, alioquin sibi beneficos, in officio atq; in fide Catholica contineant.

De conuentu S. Georgij Glocsi. Conu. XX.

A

SATISFACTVRVS venerabilis ac religiosissimus pater frater Paulus à Moravia pijs Glocsiensium votis, hūc conuentum, diuo Georgio martyri sacrum, ex eorundem facultatibus Glocsi, quod Boëmorum oppidum est, anno à mundi redemptione 1475. ædificandum curauit, ad eumq; fratres numero 15. qui tum verbo, tum quoq; exemplo fideles in omni pietate atq; religione instruerent, cum primū transmissit. Hæresi tamen istis in partibus mirum in modum grassante, sanguinariū hæreticorum rabiei, atq; furori præfatus hic conuentus cessit: Quo deniq; factum est, vt fratribus impræsentiarum destituatur.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis Testhenij. Conu. XXI.

B

AEDIFICATVS fuit hic conuentus, sanctissimæ Trinitati dicatus, intra Testhenium Sylesie oppidum, anno à partu Virgineo 1476. idq; ex publicis Testheniensium facultatibus atq; opera venerabilis, præstantissimiq; patris fratris Iacobi Gruppiani. Sed cum per aliquot annos 18. huius Prouinciæ fratribus pro voto deservisset, ab impijs tandem hæreticis in nihilum reductus est.

De conuentu S. Catharinæ Nouæ domus. Conu. XXII.

NEC latum vnguē vsq; impræfens per Dei gratiam Nouæ domus, quod Boëmorum oppidum est, habitatores à pijs parentibus degenerarūt, cum præsentem conuentum sub beatæ Virginis & martyris Catharinæ tutela ab illis, anno Dominicæ Incarnationis 1475. erectum illæsum, omnisq; hæreticorum iniuriæ expertum, in hanc vsq; diem conferuent, atq; 12. fratres eius incolas summo affectu, summa beneuolentia, ac summis deniq; beneficijs prosequantur.

De conuentu B. Mariæ atq; S. Andrea Iauorij. Conu. XXIII.

LONGE aliter profectò huius nostri temporis Iauorensibus, quàm Nouæ domus accolis contigit: cum isti traditam à parentibus fidem impræfens vsq; mordicus teneant, & Minoriticum conuentum ab illis (vt præfati sumus) ab antiquo ædificatum conseruare, atq; ab omni iniuria tutari adnitantur: isti verò & monasterium gloriøse Virgini Mariæ, atq; diuo Andrea Apostolo Iauorij, quæ Sylesie ciuitas est, à suis prædecessoribus, anno Domini 1489. non minus piè, quàm religiosè erectum, omnino profanauerint atq; ad terram deiecerint, nec non & Catholicam fidem, sibi ab ipsa dem summopere commendatam, deferentes impię hæresi, ex quadam animi inconstantia, adhæserint.

De conuentu Assumptionis B. Mariæ Bechina. Conu. XXIV.

PRÆSAGIRE sanè videbantur patres Bechinensium leuitatem atq; inconstantiam, cum conuentum ab illis in Assumptionis B. Virginis honorem Bechinę, quæ Boëmorum ciuitas est, communibus sumptibus ædificandū eo in provinciali Capitulo, quod Zinoimę, anno Dominicę Incarnationis 1490. celebrarunt, pro viribus acceptare renuerent: Nam præfatus conuentus, qui & anno Domini 1491. perfectus, & à 15. fratribus inhabitatus extitit, ab ipsdē Bechinensibus hæresi infectis, pulsus interrim religiosus, non ita post multum temporis ad terram deiectus fuit.

De conuentu S. Mariæ de deserto Recsedorfii. Conu. XXV.

EO in ipso anno, quo eximię sanctitates pater frater Christophorus à Varisio, B. patris Ioannis Capistrani olim socius, atq; vnus ex fundamentalibus huius Prouincię lapidibus Mediolani in conuentu S. Angeli viam vniuersę carnis ingressus est, nempe anno à partu Virgineo 1491. præfens conuentus, gloriosissimę Virgini Marię de Deserto sacratus, à Recsedorfianis longiusculus à Recsedorfio Sylesie oppido ex communibus

A nibus facultatibus ædificatus, atq; à venerabili patre fratre Alexandro Iouarenfi, ex patris Vicarij Prouincialis commissione, admissus, nec non & à 18. huius Prouinciæ fratribus inhabitatus fuit. Sed (proh dolor) post elapsos aliquot annos, à nouatoribus quibusdam hæreticis pro maiori parte dirutus extitit. Qua tandem de causa pauperuli fratres fuga sibi consulentes ad alia huius Prouinciæ loca declinarunt.

De conuentu S. Vencislai Rattiboria. Conu. XXVI.

P RÆSENS conuentus, sancto Vencislao inclito Boëmorum Duci, cui tanquam eius patrono hanc Prouinciam statuere voluimus, Rattiboriæ, quod Sylefiæ oppidum est, ex communibus Rattiboriensium, Catholicorum tamen, facultatibus, anno **B** restitutæ salutis 1491. à fundamentis ad apicem vsq; ædificatus, atq; ab huius Prouinciæ patribus in Capitulo Raedichij eodem anno celebrato admissus, religiosusq; instructus à quibusdam alijs Rattiboriensibus hæresi intinctis, non ita post multum temporis ab eius constructione, ad terram deiectus, profanatusq; extitit.

De conuentu B. Mariae Raedichij. Conu. XXVII.

Q VOD olim, nempe anno Domini 1491. reuerendissimus Ioannes Olmucensium Episcopus, qui & relicta episcopali dignitate in Franciscanam (vt supra meminimus) transijt Religionem, alijq; quàmplures Raedichiani, non minus liberaliter quàm piè, præstiterant, id impij quidam eiusdem nationis, sed non eiusdem farinæ hæretici tyrannicè abstulère. **C** Ædificarant siquidem illi Raedichij, quæ Moraviæ ciuitas est, conuentum, (de quo impræsentiarum) Deiparæ Virgini sacrum, eumq; fratribus instruendum curarunt: atqui isti & fratres opprobrijs prius saturatos inde expulerunt, & ipsum conuentum profanis vsibus manciparunt.

De conuentu S. Michaelis Horaesdionicijs. Conu. XXVIII.

N EQVE hic conuentus, Archangelo Michaëli dicatus, atq; Horaesdionicijs, quod Boëmorum oppidum est elegantissimè olim constructus, impias hæreticorum manus euasit: cum ex catholicorum præfati oppidi incolarum elemosynis atq; liberalitate, anno Dominicæ natiuitatis 1492. à primo ad vltimum vsq; lapidem ædificatus, à sacrilegis quibusdam eiusdem oppidi hæreticis, post vnam vel alteram annorum decadam, destructus, atq; ad terram deiectus fuerit. **D**

De conuentu S. Annæ Camecsij. Conu. XXIX.

N EC tantillum à proposito Camecsiani destitère. Cum enim ipsis inuitis, ac maxime contradicentibus, (gustarant siquidem poculum sibi ab hæreticis propinatum) Vladislaus Boëmorum Rex pijs Reuerendissimi Ioannis Olomucensium olim Episcopi, ac tunc temporis Franciscani, suasionibus atq; votis acquiescens, Minoriticum conuentum Camecsij, quod Sylefiæ oppidum est, anno Domini 1492. ædificandum decreuisset, curassetq;: vt primum hæreticorum res istis in partibus prosperari ceperunt, illi & 20. fratres eius accolas, omni dictorio, scommate, atq; conuicio prosequuti sunt, indeq; eiecerunt, & ipsam conuentum pro maiori parte dirutum in proprium vsum conuerterunt. **E**

PROVINCIA

PROVINCIA POLONIAE.

463

A **B**EATVS Ioannes Capistranus cū apud Boëmos & Austriacos ex suis feruentissimis concionibus vberimos fructus reportasset, multaq; præclarissimè egisset, Cracouiam Polonici Regni ciuitatem, aliarumq; principem, atq; regiam, anno Domini 1453. accitus ab Illustrissimo Sbigneo, Cracouiensi Episcopo, ac S.R.E. Cardinali, se contulit: Cui ante ciuitatis ingressum à serenissimo Casimiro, Polonorum Rege, eiusq; matre Regina Sophia, à Cardinali præfato, à clero, ab aulicis, ac ab vniuerso denique Cracouiensi populo, cum maxima pompa obuiam itum est; atq; sic honorificentissimè introducto, ac in foro, & hyberno tempore in sacra æde S. Virginis Mariæ suggestu erecto, quotidie per interpretem ad populum conciones habebat. Talis igitur tantusq; fructus ex pio huiusmodi exercitio Dei Ecclesiæ obuenit, vt nobiles, ceteriq; Cracouienses, antiquis moribus reformatis, taxillos, aleas, globulos, & alia id genus multa, quibus ludere, tempusq; inaniter conterere assueuerant, in publico foro ingenti erecta, accensaq; pyra, vulcano tradiderint. Et quid mirum: cū beatus is pater plures infirmos à diuersis languoribus signo crucis coram illis curauerit? pluribusq; cæcis visum, surdisq; auditum restituerit? ac plurimos dæmoniacos, eodem prorsus antidoto vsus, ab immundis spiritibus liberauerit? Vnde meritò quàm plurimæ literæ à Rege, alijsq; Polonorum proceribus, post eius obitum, tum ad summum Pontificem, tum quoq; ad Cæsaream maiestatem de eius vita, atq; miraculis datæ sunt: Quibus illos rogatos volebant, vt tantus pater sanctorum catalogo ascriberetur. Asseruantur præfatæ literæ in sacello, quod sibi in Minoritico sancti Francisci conuentu, prope Capistranum, Brutiorum oppidum, erectum est. Id quoq; boni ex doctissimis beati eiusdem patris prædicationibus, sanctissimisq; adhortationibus accessit, vt centum Poloni infra id tempus Franciscanum habitum induerint: Vtq; præfatus Cardinalis Sbigneus Minoriticum locum sibi suisq; fratribus Cracouiæ erigendū curauerit. Quo facto plurimorum nobilium animos ad id ipsum alijs in locis præstandum excitauit: huicq; Prouinciæ Poloniæ, ex 26. fratrum conuentibus modò constanti, initium dedit. Cuius sigillum maius gloriosam Virginem Mariam stantem, dexterâq; puerulum Iesum sustinentem, atq; solaribus omnino radijs amictam, cum his literis: SIGILLVM. MINISTRI. PROVIN-
C CIE. POLONIE. circulariter imprimit. Si quis autem scire desiderat, quare nos sanctum Stanislauum huic Prouinciæ præferendum curauerimus, id referat responsum: quia is sanctus in peculiarem patronum, aduocatumq; à Polonis electus, singulari quodam honore ab ijsdem colitur. Quoniam verò (vt pium lectorem præmonuimus) nobis has regiones lustrare minimè licuit, atq; is pater, cui describendæ huius Prouinciæ munus demandatum fuerat, nescio qua ratione ductus, quàm plurima notatu dignissima prætermittere voluit, hæc pauca à nobis non absq; labore selecta, atq; hic annotata, quisquis ille sit, vt gratanti animo excipiat, boniq; consulat obsecramus.

De conuentu S. Bernardini Cracouiæ. Conu. I.

PROSEQUEBATUR illustrissimus Cardinalis Sbigneus beatum patrem Iohannem Capistranum, eiusq; fratres maxima humanitate, maximaq; beneuolentia: insuper & locum aliquem illis Cracouiæ erectum cupiebat: idq; suis tantum impensis. Quamobrem obtenta, anno à Christo nato 1454. ab eius fratre germano, illustrissimo scilicet Ioanne de Oleszaieza, Palatino Sandomiriensē, intra Cracouiensis præfatæ ciuitatis moenia, sufficienti area, ligneam ecclesiam ex tempore, opere satis tumultuario, (timebat siquidem pientissimus præsul ne tanta occasio ē proprijs manibus,

bus, id ipsum plurimis alijs præstare affectantibus, elaberetur) ibidem ædificandam, ac
 iacto statim fundamento, chorum ex coctili latere perficiendum curauit. Cui, tamen re-
 liqui operis absolutionem meditati, immatura mors obstitit. Quapropter deuotus lo-
 ci procurator, nomine Martenbelsius ecclesiam suis sumptibus, & fratres conuentum,
 ex eleemosynis, summa liberalitate sibi à Cracouiensibus collatis, construxere. Nam
 Duglossius cui à moriente Cardinali ex testamento iniunctum fuerat, vt ex relicta hæ-
 reditate quicquid desiderabatur perficeret: nihil minus ab eius vltima voluntate (quan-
 tum ad hoc saltim) exequenda curauit: Satis interim sibi fore existimans, si alias eccle-
 sias, piaq; loca erigeret: prout & fecit: Antiquior tamen lignea ecclesia à præfato Car-
 dinale, antequam è viuis excederet, in honorem beati patris Bernardini consecrata ex-
 titit. Susceperat statim ab ingressu Cracouiensi beatus pater Capistranus ad Ordinem
 duos fratres germanos, patria Cracouienses, atq; sanguine illustres: quorum alteri
 Albertus, alteri verò Cluniacus nomen fuit: Cumq; eorum communis, naturalisq; pa-
 ter Albertum lacrymis, atq; blanditijs à Religione euocatum, Cluniaco interim in pro-
 posito perseverante, seduxisset: prophetico beatus pater Capistranus spiritu Alberto
 plurimas misérias, atq; calamitates imminentes, & patri miseram, violentamq; mor-
 tem breui sequuturam, sed Cluniaco perseverantiam, maximamq; animi quietem ob-
 factum prædixit. Quod & rei euentus comprobauit: Nam Cluniacus per triginta an-
 nos & vltra, ad vltimum vsq; vitæ finem, sanctissimè nostris fratribus conuixit: & pa-
 ter miserè in Prussia, ante elapsum annum, interemptus, & Albertus summa ægestate,
 summisq; infortunijs, quoad vixit, agitatus fuit. Ipsdem quoque temporibus beatus
 idem Capistranus Casimiro Polonorum Regi consuluerat, vt si rebus suis prospectum
 cuperet, Iudæos, quibus maximè fauebat, longius ablegaret, suiq; Regni finibus ex-
 cluderet: Quem tamen tanti patris sana consilia paruipendentem plura incommoda,
 intra breuissimi temporis spatium, sequuta sunt: Nam Prutenis fortissimis eius mili-
 tibus ab hoste iuxta Choijniczam superatis, fereq; deletis, tum ipse Rex, tum quo-
 que reliquus exercitus dispersus, atque fugatus, dissolutis interim omnibus ordini-
 bus, fuga sibi consulere coacti fuere. Et circa Vratislauiam consimilem ferè cladem
 illorum vterq; expertus est. Eodem quoque tempore, anno scilicet Domini 1454.
 cum maxima lis, atq; contentio inter præfatum Sbigneum Cardinalem, atq; reueren-
 tissimum Ioannem Sirotossium, Gneznensem Archiepiscopum, ob sacramenti ad-
 ministrationem (erat enim Casimirus Rex ducturus in uxorem coram vniuerso Cra-
 couiensi populo serenissimam Reginam Elisabetham, contendebatq; præfatorum An-
 situm vterq; ad se huiusmodi sacramenti administrationem pertinere) exorta esset de
 Regis, & vtriusq; Præsulis, ac reliquorum procerum consensu huiusmodi functio bea-
 to patri Ioanni Capistrano, tanquam apostolica Sedis Legato, demandata extitit.
 Cumq; illæ Polonicę linguæ ignarus id exequi non posset, suas vices illustrissimo Car-
 dinali commisit: Qui, vt tanti patris interpres, Regem Reginæ sacramentaliter con-
 iunxit, & Gneznensis Archiepiscopus id æquo animo ferens, Missam de spiritu sancto
 coram sponis, reliquoq; coetu, solemniissimè celebrauit. Quo & vniuersa digladiatio
 euauit, & circumstantibus satisfactum extitit. Sepulti iacent hoc in loco deuotissimi
 patres Leonardus, vir utiq; sanctissimus, apprimèq; doctus, ac omni virtutum gene-
 re ornatus, qui Guardianus hoc ipso in conuentu existens Tertiariam sororem Fran-
 ciscanam ob oculi cœcitate, suis ad Deum precibus, liberauit, & minimum quadran-
 tem in hac lacrymarum valle exoluisse piè creditur: Et pater Simon à Lipnicza, pu-
 dicissimus, humillimus, abstinentissimus, atq; dulcissimi nominis Iesu admirabilis
 cultor, & prædicator: cuius gratia, vti alter beatus pater Bernardinus de Senis, cauil-
 lationes, & imposturas perpeti meruit. His venerabilis pater Hierosolymam peregrina-
 tionis causa petiturus, Franciscanam Regulam, cuius zelantissimus fuit, memori-
 ter didicit, vt si fortè manu scriptam, quam secum semper habebat, sæpiusq; lectitabat,
 sibi à Saracenis auferri contingeret, altera in memoria sculpta superesset, ad quam,
 tanquam ad lydium lapidem suas actiones probaret. Mortuus tandem miraculis coru-
 scare coepit: Nam iuuenem sibi ex voto oblatum, è mortis amaræ faucibus erutum,
 sanitati restituit: & puellam à nolente patre casu occisam, atq; eius sepulchro exposi-
 tam, ad

A tam, ad vitam reuocauit: plura alia beneficia, quæ omnia libello manu scripto commendata sunt, Cracouiensibus præstitit. Quibus eius sepulchrum, ante summum huius sacræ ædis altare situm, commendatissimum est: Et frater Alexius laicus: cuius tanta fuit abstinencia, vt semel tantum in hebdomada cibum admiserit: tantaq; in oratione perseuerantia, vt quicquid sibi ab incumbente munere supererit, id totum in ea insumperit. Commorantur hoc in conuentu frequentius 100. fratres.

De conuentu S. Annæ Vuarssauia. Conu. II.

I NVITAT Casimirus Rex ad eius nuptias illustrissimam, atq; deuotissimam Annam, Massouia Ducissam, quæ sacris beati patris Ioannis Capistrani assueta concionibus maximam de Franciscana Religione deuotionem concepit. Quamobrem Regi Casimiro, eiusq; sponsæ Elisabethæ, atq; matri Sophiæ (de qua paulo superius) Vuarssauiam repetitura vale prius dicto, 6. fratres à præfato beato patre Ioanne, qui erigendo à se conuentui inuigilarent, Vuarssauensiq; populo Dei verbum proponerent, impetrauit: quos & itineris comites habere voluit. Ad destinatum igitur locum appulsa, & æram, Vuarssauiensibus muris cinctam, ad futurum opus contulit, & conuentum simul atq; ecclesiam ex lateribus, magnificè satis pro illius temporis exigentia, suis sumptibus, eodem anno Domini 1454. superædificauit, eiusq; ecclesiam in sepulturam elegit. Cumq; vniuersum ædificium, post 60. annos elapsos, fortè fortuna flammæ, igniq; cum maiori ciuitatis parte cessisset, à præfatæ Ducissæ Annæ nepotibus, chorus verò à reuerendissimo Ioanne Lubraskio Posnaniensi Episcopo, sed quod reliquum fuit conuentus, & officinarum à fratribus ipsis ex pijs Vuarssauensium elemosynis, reædificata fuere. Inter reliquos præstantissimos patres, qui pro cælo terrena hoc in loco commutarunt, longè emicuere venerabilis pater, ac omni sanctitate conspicuus, pater inquam Ludouicus de Varka, disertissimus prædicator: Qui in suæ inculpata vitæ testimonium, statim à decessu pellificem quendam miserum, qui proprium guttur desperationis baratro immersus, veru, vt animam Satanæ traderet, transfixerat, atq; ad cor reuersus se ex intimo animi affectu tanti patris precibus commendarat, iam animam agentem, atq; ad eius sepulchrum allatum, ex tempore curauit & è mortis manibus eripuit: Et honestam matronam grauissima pedum infirmitate correptam, cum primum illa visitando eius sepulchro votum emisisset, à tanta afflictione liberauit. Plura quoq; miracula edidit beatus hic pater, quorum insignia eius tumulum aliquando exornarunt: Et beatus pater Ladislaus à Gelnono, natione Pannonius; vir etiam sanctissimus, atq; insignis concionator: Qui Scytis ferocissimis (quos vt compatriotas habebat, cum ex illis Pannonij originem ducant) catholicam fidem prædicaturus, non timuit vsq; ad Moschouia regiam penetrare, eoq; in itinere, in quo & mortuum asellum, deferendis sarcinulis deputatum, ad vitam suis precibus reuocauit, plura opprobria, plurimasq; molestias ferre: Ab eo tamen proposito exequendo per magnum Moschouitarum Ducem Schismaticum, cui Scytæ parent, prohibitus est. Plura præterea alia miracula, quorum tabellæ, in circuitu sepulturæ ipsius appensæ, adhuc conspiciuntur, & plura opuscula, eaq; deuotionem excitantia, atq; pietatem, tum Latino, tum quoque Polonico sermone: nec non & sequentes rithmos.

*Anno Christi milleno quadrim: sexin: secundo,
Ad vincula sancti Petri accepi vincula claustri,
Me Petrus genuit in Gelnono, Petrus & almus
Claustro me clausit, vinclaq; mea tulit,
Grates Deo reddo, cantando cum Citharista:
Dirupisti mea vincula, alme Deus,
Gratia sit misero, vt persoluam vota mea,
Vt bene persoluam, gratia sit misero.*

E propriam conuersionem, propriamq; vitam concernentes edidit: Et beatus frater Nicolaus à Costikio, professione quidem laicus, sed moribus, ac sanctitate illustris: Qui ob profundissimam eius humilitatem, atq; simplicitatem passer ab omnibus passim appellabatur: Quiq; post mortem fratrem quendam ab epileptico morbo, quo grauissimè torquebatur,

torquebatur, liberauit: & alium fratrem Aegidium nouitium de professione, ob grauem pedum infirmitatem omnino, contradicentibus fratribus, desperantem, etiam à tanta afflictione exemit: & alia quàm plurima miracula fecit. Manent hoc in loco commode satis 50. fratres, quorum bona pars ad nouitios spectat.

De conuentu S. Francisci Posnania. Conu. III.

CRESCENTE indies populi ad fratres nostros deuotione, venerabilis pater frater Gabriel Veronensis, qui beato patri Capistrano ex Italia in Poloniam usque congressus fuerat, tria sibi oblata à diuersis senatibus, anno Domini 1457. loca infra vnam tantum hebdomadam acceptauit: Alterum quidem Posnania, (de quo impraesentiarum), alium verò Costenij, & alium Fraustatij, de quibus paulò inferius. Sed qui Posnania furrigit plures sui authores habuit: Nam fundum cui superædificatus existit, deuotus Posnaniensis ciuis Matthias Czarnius summa liberalitate contulit: ecclesiam verò reuerendissimus Andreas, Posnaniensis Episcopus, construendam curauit. Atque qui claustrum, & quod ædificij reliquum est, eiusdem ciuitatis Posnania ciues, primò quidem ex asseribus, sed postmodum ex cocto, firmoque latere erigi fecerunt. Cum autem esset hic locus omnium malorum sentina, innumeras imposturas, plurimaque improperia pauperculi fratres à ciuibus, Satana id procurante, passi sunt, patientissimeque sustinere. Quibus nihilominus inuidens inimicus ipse homo, sæpè sapius quibusdam lotricibus, iuxta hunc locum, in fratris forma pleno die apparuit, atque eas ad illicitum concubitum, post plura obscena verba, verendorumque nuditatem, tum pollicitationibus, tum quoque persuasionibus sollicitauit, ut vel sic fratres redderet exosos: Cumque illè deuoto cuidam Andree Reijo, huius loci Guardiano, hominis impudicitiam retulisset, iussit is omnes sibi subditos fratres ad se venire, ut tanti facinoris perpetrator, per earum insinuationem deprehensus, iustas commissi sceleris poenas daret. Sed cum is nullo pacto comparuisset (quonam modo Belial inter Angelos lucis comparere ausus esset?) consuluit Guardianus mulierculis, ut si iteratò ille adesset, taliaque perpetraret, apprehensum ad se deducerent, ut iuxta condignum plecteretur. Apparet denuò, eademque nefanda repetit: utque primò lotrices extensa manu eum tenere volunt, in asinum conuersus cum maximo cachinno, atque foetore, stupentibus illis, proximæ aquæ insiliit, statimque disparuit. Quo euentu non modica laus fratribus, aliàs eapropter malè audientibus, accessit. Diem clauserunt extremum hoc in loco, à 60. fratribus ut plurimum inhabitato, venerabilis pater frater Nicolaus à Coslicio, disertissimus predicator, atque sincerissimus vir, miraculisque post mortem clarus: qui sepulturam in horto, iuxta antiquiorem beatæ Annæ ædiculam, cum adeptus esset, eius ossa ad ecclesiam translata, atque honestissimo loco recondita sunt: Et frater Michaël Cantor qui ob vitæ integritatem, candidissimosque mores, vltimum sui exitus diem multò ante nosse meruit, confratribusque prædixit.

De conuentu Assumptionis B. Mariae Costenij. Conu. IV.

COSTENIENSIS senatus, ut primùm fratrum nostrorum famam audiuit, ne fortè ab alijs præuentus, earum præsentia carere cogeretur, à præfato patre fratre Gabriele Veronensi summis precibus obtinuit, ut Minoriticum conuentum sibi, suisque fratribus à se Costenij, quæ Polonorum ciuitas est, ædificandum acceperet. Quo denique annuente, emptam aream in iustum monasterium, in quo 20. fratres conuiuunt, ex publicis facultatibus, promouendam, fratribusque, quibus necessaria summa liberalitate ministrat, instruendam curauit. In cuius ecclesia venerabilis pater Bernardinus, vir utique castissimus, ac summè religiosus, nec non & Dæmonibus, ob eius sanctimoniam, omnino formidabilis requiescit.

De Minoritico conuentu Fraustatij. Conu. V.

COSTENIENSIVM pietatem sectantes Fraustatiani, quibus summa beneuolentia, summusque affectus ad nouellum Ordinem Franciscanum, sed Obseruantem, erat, hoc monasterium, quod 20. fratribus commodum præbebat hospitium, eius alumnis

Alumnis Faustatij, quæ Poloniæ ciuitas est, ex præfati patris Gabrielis Veronensis voto, ædificandum curarunt. Quod tamen in fauillam, ex inopinato quodam casu, reductum, habitatoribus modò caret. Affulget tamen eius reedificandi aliqualis spes, ciuium interim animis in nostros fratres propensis.

De Minoritico conuentu Cobilini.

Conu. VI.

CVPIEBAT summoperè pater ac frater Gabriel Veronensis, (cuius supra meminimus) probris quibusdam ciuibus Cobilinsibus id maximè sollicitantibus, locum suis fratribus Cobilini erectum. Cui tamen ne votum assequeretur, tum reuerendissimus Ioannes Szironesius, Gnesnensis Archiepiscopus, cui Cobilinum in spiritualibus parebat, tum quoq; reliquum canonicorum collegium obsistebant. Cum autem venerabilis pater frater Climacus, cum sibi vterino fratre Alberto, qui Minoriticum habitum iam exuerat, patriq; interempto, iuxta beati patris Ioannis Capistrani vaticinium, in hereditate successerat, ac communi matre adhuc superstiti, pro patre Gabriele, quatenus voti compos efficeretur, intercederent, præfati Archiepiscopus, atq; canonici, mutata priori sententia, & assensum ad huiusmodi ædificandum conuentum præbuerunt, & situm non procul à matrice Cobilinsensi ecclesiâ, non minus liberaliter quàm piè elargiti sunt. Contigit autem id circa annum Dominicæ natiuitatis 1478. Impetratis igitur pro desiderio & consensu, atq; etiam situ, post redditas de ciuili more gratiarum actiones, præfatus pater Gabriel Veronensis, Minoriticum hoc monasterium, ab 18. fratribus inhabitatum, ex diuersis tum publicis, tum quoq; priuatis Cobilinsensium elemosynis, honestè satis construendum curauit. Quam tandem constructionem Sixtus IV. Pont. max. diplomate, quod à fratribus costoditur, ratam, firmamq; habuit. Hoc in loco Cobilinsensi, honesto tumulo eius ossa excipiente, requiescit summæ simplicitatis, ac profundissimæ humilitatis pater frater Iustinus: Cui Christus dominus paulò ante mortem apparens bono animo esse præcepit: quandoquidem se in exantlatorum laborum præmium habiturus esset.

De conuentu S. Mariæ ad Nines Tarnouia.

Conu. VII.

CVM enim aliquot patres nostri Ordinis Obseruantes, ex superiori Germania oriundi, à Casimiro Poloniæ Rege ædificandorum sibi conuentuum in Prussia facultatem petiissent, idq; minus inpetrassent, in exorbitantia quædam verba proruperunt. Quamobrem ex mandato regio toto Poloniæ regno quotquot erant Teuthones fratres eiecti, atq; propria remeare coacti sunt. Quo & factum est, vt plures deuoti Poloni suis contrerraneis, quibus nulla intercedit cum Germanis necessitudo, conuentus apud se erigerent. Inter hos autem fuere pientissimi Ioannes Amor à Tarnouia, ac vterinus eius frater Raphaël à Tarnouia Cracouiensis ecclesiæ canonicus: qui Tarnouia, quæ Poloniæ ciuitas est, hoc Minoriticum monasterium, circa annum à partu Virgineo 1480. ex domesticis, communibusq; facultatibus erigi, perficiq; fecerunt: fratribusq; eius accolis, qui frequentius sunt 22. numero necessaria, quoad eis vita comes fuit, summa liberalitate, summoq; affectu ministrarunt. Huic mortali vitæ vltimum hoc in loco vale dixit maximæ expectationis iuuenis, ac frater Victorinus, diaconiò tantùm initiatus: Qui cùm esset ditissimus, nobilissimus, atq; vnus ex primoribus Regni Polonici proceribus, his omnibus spretis, Minoriticum habitum pro Christi amore induit, in eoq; quamdiu vixit, adeò profecit, vt omnes suos confratres coetaneos longè superarit, ac tandem vita functus, cum sanctis (vt piè creditur) lucidas sedes petierit, acceperitq;.

De conuentu S. Bernardini Lublini.

Conu. VIII.

PRÆFATO venerabili patri fratri Gabrieli Veronensi, huius tunc exorientis Prouinciæ Vicario, fundus ad vnius Minoritici conuentus ædificationem, à perdetuoto

uoto quodam Doctore liberalissime collatus cum fuisset, præmemoratus Poloniae Rex **A** Casimirus opimam eleemosynam ad operis promotionem, eadem prorsus liberalitate, contulit. Ex qua tandem, atq; ex plurimis alijs à Lublinensibus elargitis Minoriticum præsens monasterium, primò quidem ligneum, circa annū humanæ reparationis 1480. deinde verò ecclesia ex cocto latere anno 1496. actum demum vniuersus Conuentus, currente anno 1519. ad continuas Tartarorum incurfiones ex polito lapide Lublini, quæ Polonorum vrbs est, constructa fuere. Commorantur hoc in loco viginti fratres.

De conuentu S. Andrea Leopoli. Conu. I X.

Q V A N T A fuerit magnifici Andreae Odrouassij, Podolicæ regionis pro Casimiro Rege Gubernatoris, atq; Leopolenfis Capitanei, ad Franciscanos Obseruantes deuotio, & beneuolentia hinc liquidò constat. Resistebat fratribus is Archiepiscopus, **B** qui tunc Leopolenfi ecclesiæ præerat, resistebant quoq; & eius canonici, nulloq; pacto assentiri volebant, vt Minoriticus conuentus Leopoli, quæ Russiæ Ciuitas est, ab ijs erigeretur. Quos tamen ille precibus, miroq; artificio deuictos, sententiam mutare, atq; assensum ad futuri conuentus ædificationem præstare coëgit. Præterea empta sufficienti area, & ecclesiam, atq; vniuersum conuentum suis tantum sumptibus construxit, venerabiliq; patri Gabrieli Veronensi contulit. Cumq; claustrum, atq; maior cæterarum officinarū pars, immisso à schismaticis Ruthenis, ex mera malitia & in fratres odio, igne, conflagrassent, ab eodem Andrea Odrouassio, id tantum à fratribus expectente, vt se Altissimo in suis orationibus commendarent, eadem liberalitate reædificata fuere. Mortem obiit hoc in ipso loco, in quo 40. fratres conuiuunt, beatus pater Ioannes de Ducla: qui viuus omni virtutum genere claruit, & mortuus miracula edidit: **C** Nam honestam matronam, sibi peccata confiteri assuetam, ab oculorum cœcitate, qua per decennium laborauerat, suis meritis liberauit: & plurimos infirmos sanitati restituit. Quamobrem eius ossa, post plurimos annos, ex huius Prouinciæ Ministri mandato, exhumata, honesto loco, inter duos parietes, recondita sunt.

De conuentu S. Barbara Pizeuorscuj. Conu. X.

M I N O R I T I C I huius loci Pizeuorscij, quæ Russiæ Ciuitas est, erecti templum, sacrarium, maioremq; dormitorij partem, ac refectionem suis sumptibus strenuus heros Iarosslaus Pizeuorscius, Polonici totius Regni Marescallus, circa annum à salutifera mundi redemptione 1489. ædificanda curauit. Quod verò superest ædificij, id fratres ex ciuium eleemosynis liberalissimè collatis absoluerunt. Subiacet hæc Russiæ **D** regio continuis Turcarum, Tartarorumq; excursionibus, incendijs, atq; rapinis: Quamobrem pij Pizeuorscenses fratribus, atq; sacris vasis, reliquæq; suppellectili maximè timentes, præsens monasterium, à 25. fratribus incultum, vallo, aggeribus, atq; profundissimis foueis communierunt. Quibus huiusmodi prædonum insultus sæpius propulsati, atq; anteuersi sunt.

De conuentu S. Anna Calisi. Conu. X I.

T A N T A fuit reuerendissimi Ioannis Gnosczinslij, Gnesnensis Archiepiscopi, ad primæuos illos nostræ Religionis patres deuotio, vt illis sæpius dicere soleret: Vos profectò rationem pro me reddetis, si ego peccator vestris orationibus, in quibus maximè confido, minimè saluer. Et præsentem conuentum, muris Calisiæ ciuitatis cinctum, & à 20. fratribus occupatum, ex familiaribus facultatibus, circa annum humanæ reparationis 1486. à fundamentis ad apicem vsq; , iisdem erigendum, perficiendumq; curarit. **E**

De conuentu Diuisionis Apostolorum Coli. Conu. X I I.

A E D I F I C A S S E T haud dubiè & templum, ac etiam vniuersum hunc conuentum pientissimus heros Ioannes Hinczius à Rogono, Sendomiriensis Castellanus, atq; ciuitatis Colensis Capitaneus, nisi fratres obstitissent. Qui nescio quo zelo ducti, eum vltra progredi prohibuerunt: mallentes id ex diuersorū eleemosynis, summo labore

Amo labore acquisitis, quàm ex vnus liberalitate perfici. Non secus ac si fatius istud, quàm illud esset. Nam deuotissimus is procer, & fundum intra Colensis vrbismœnia emerat, & ecclesiam, optimamq; domus partem, iacto firmissimo fundamento, maiori ex parte, ex secto lapide, atq; cocto latere promouerat. Nihilominus quod ille intra breuissimi temporis spatium præstare decreuerat, nec valuit id fratres infra viginti annos, non absq; maximo labore (& meritò in tantæ ingratitude poenam) præstiterunt. Vnde conuentus hic omnibus suis numeris absolutus euasit, & ab octodecim fratribus, die noctuq; Deo opt. max. inseruiantibus, occupatur.

De conuentu Natiuitatis B. Maria Vartha. Conu. XIII.

CVM, circa annum Dominicæ incarnationis 1480. pius quidam Polonus nomine Darmopichius fundum, construendo conuentui destinatum, Varthæ, quod **B** Poloniæ oppidum est, propria pecunia emisset, ac patri fratri Mariano, tunc huius Prouinciæ Vicario, contulisset: illustris heros Gerardus Brudzenius canonicus hoc sacrum monasterium, maiori ex parte ligneum, simul atq; ecclesiam suis sumptibus ibidem superædificauit, fratribusq; in perpetuam habitationem contulit. Cumq; infra decennium bis omne simul ædificium conflagrasset, agereturq; à patribus in quodam prouinciali Capitulo de omnimoda eius desertione, deuotus frater Paulus de Vartha, suis compatriotis ex charitate compatiens, ab ijsdem flexis genibus petijt, vt illud sibi lapideum, vel saltem lateritium denuò construere liceret. Qua deniq; sibi facta facultate, infra triennium quod pollicitus fuerat, solertissimè, atq; maxima sollicitudine præstitit. Ab eo igitur tempore, nempe ab anno Domini 1490. fratres, qui numero sunt 16. multò commodius, multoq; ab incendio tutius hoc in loco commorantur. In quo pauperatis sanctissimæ cultor, ac suæ Regulæ zelantissimus pater frater Melchisedech, beato patri Ioanni Capistrano contemporaneus, ac strenuus collaborator secundi aduentus Dominici diem sub humili pauimento præstolatur. Hic diem sui obitus à Deo opt. max. quem summa veneratione, summoq; timore coluerat, rescire meruit: maximumq; desiderium omnibus tum fratribus, tum quoq; sæcularibus moriens reliquit.

De conuentu S. Francisci Vilnæ. Conu. XIV.

AEDIFICASSET sanè Casimirus Poloniæ Rex (cuius supra aliquoties meminimus) in singulis ciuitatibus, oppidis, atq; etiam pagis sibi subditis fratribus nostris conuentus, si tamen opportunitas adfuisset. Tanta fuit eius Principis ad illos deuotio, tantaq; animi propensio. Is enim ab alijs monasterijs, quæ erigenda curauit, **D** hoc quoq; præfens Vilnæ, quæ magnæ Lithuanie ciuitas est, primò quidem ligneum, vt, quo se fratres recipere possent, ad manus haberent, ac tum demum lateritium construere fecit. Sed malitia, atq; peruersitate tum cœmentariorum, tum quoq; latomorum factum est, vt intra breuissimum tempus aliqua ex parte corruerit. Quapropter fratres, ne aliquando à falso imbecilliq; ædificio collabente incautè opprimerentur, ipsum ad fundamenta vsq; demoliri, iterumq; ex firmissimo lapide, cocto latere, ac cœmento, suppeditantibus interim Vilnensibus, quæ necessaria erant, reædificari fecerunt: Ab eoq; temporis firmissimè perseuerat. Tumulatus iacet hoc in loco, in quo sexaginta fratres manent, religiosissimus pater Stanislaus Huijmacensis: qui à beato patre Ioanne Capistrano Minoritico habitu indutus, in omni virtute, ac perfectione ad vltimum vsq; vitæ suæ terminum profecit, tantumq; patrem, sui status authorem, pro **E** viribus imitari studuit: Quapropter cum beatis beari piè creditur.

De conuentu S. Bartholomæi Louitij. Conu. XV.

AEDIFICAVIT præfatus reuerendissimus Ioannes Gnesnensis Archiepiscopus post locum nostrum Calisensem, & hunc Minoriticum conuentum Louitij, quæ Polonorum ciuitas est, ex lignis tantum, hoc fine, vt se eò fratres ad tempus continere possent: donec scilicet vniuersum ædificium, amotis asseribus, ex lapidibus, atq; lateribus construendum curaret. Quod cum immatura morte præuentus præstare minimè potuisset, id fratres ex diuersis eleemosynis, licet infra prolixioris temporis spa-

tium quàm ille in mente præfixerat, contulerunt. Vix profectò tanti præsulis in no-
strum Ordinem humanitas, atq; affectus explicari possent: Quippe qui nihil aduersi, ni-
hilq; sinistri siue de ipso, siue etiam de eius alumnis audire poterat: quiq; eorum præ-
cibus se maximè commendatum cupiebat. Mortem obiit hoc in loco, in quo 20. fratres
morantur, deuotissimus pater frater Ioannes Smolha: qui suis orationibus amif-
sum à decennio visum cuidam patri, Dominicanorum Priori, restituit, Deoq; opt.
max. gratissimus extitit.

De conuentu S. Catharina Radomia. Conu. XVI.

HOC quoq; Minoriticum monasterium liberalitate, ac munificentia serenissimi
Casimiri, Poloniae Regis, circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. Rado-
miæ, maiori ex parte, constructum fuit. Cumq; superiori ædificij pars lignea esset, ne
superuenientes Turcæ, Tartari, aut Vallachij, qui bis ad minus per annum vniuer-
sam Russiam, Poloniam, Lithuaniam, atq; Lubliniam rapinis, depopulationibus,
atq; incendijs infestabant, vel immisso igne fratrum locum comburerent, vel leui in-
sultu caperent, Radomienfis senatus eam ex fortissimo lapide construendam, atq; ag-
gere, vallo, & propugnaculis communiendam curauit. Quo quidem pauperculis fra-
tribus, immo & sæcularibus sæpius causa salutis fuit, atq; libertatis. Manent hoc in
loco vigintitres fratres.

De conuentu B. Mariæ Virginis Cauna. Conu. XVII.

MINORITICVS hic conuentus, Caunæ quæ Lithuanie ciuitas est, intra mœ-
nia nec procul à munitissimo Castro erectus, plures sui authores habuit. Nam
illustri Strachonifius, Palatinus Trocensis, ex Regis Casimiri consensu fundum, siue
eius situm contulit: & quidam mercator egregiam pecuniarum summam ad ecclesiæ
ædificationem elargitus est: Caunenfis verò senatus quod reliquum est ædificij ex pu-
blicis facultatibus absoluit. Cumq; primò ex lignis, asseribusq; constructus, postmo-
dum ex latere ædificari cœpisset, contradicentibus Lithuanis, quòd castro sibi pro-
pinquo negotium faceßere videretur, quodq; ipsa Caunenfis ciuitas lignea quoq; esset,
maxima inter illos, atq; fratres, eorumq; fautores altercatio exorta fuit. Quæ tamen
postea, ædificatis quoq; ex firmo lapide ciuitatis mœnibus, opera serenissimi Alexandri
Lithuanie magni Ducis, ac postmodum Poloniae Regis, dirempta, sedataq; est, &
locus, qui à 25. fratribus occupatur, pro maiori parte, ex lateribus constabilitus extitit.

De Minoritico conuentu Opatony. Conu. XVIII.

CVM circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. ecclesia quædam parrochia-
lis, translato prius baptisterio ad matricem ecclesiam Opatoniensem, Opatonij,
quæ Polonorum ciuitas est, fratribus à pientissimo Præsule Ioanne Chresforoscio, atq;
ab utroq; canonicorum Collegio, penes quod id iuris erat, Cracouiensi, scilicet atq;
Opatonienti, instantibus maximè pijs viris, ac de nostra Religione optimè meri-
tis Ioanne Tarlo, plurimis dignitatibus ecclesiasticis, sanguine, ac Casimiri Regis fa-
miliaritate & consuetudine illustri, ac Michoroscio Opatoniensis ecclesiæ Præposito,
in perpetuum vsum collata esset, insurrexerunt, post pacificam aliquorum mensium
habitationem, quidam Canoroschius, atq; aliquot alij sacerdotes sæculares, quorum
liberior viuendi modus fratrum de suggestu correctiones, ac optimam eorum apud sæ-
culares famam ferre non poterat: qui omnibus velis, (vt aiunt) atq; remis illos loco
eijcere, ac deturbare, miris sibi calumnijs atq; mendacijs impostis, conati sunt. Quam-
obrem pauperculi ij religiosi per nouem continuos annos supra modum afflicti, diue-
xatiq; fuere. Donec tandem re diligentissimè per reuerendissimum Cracouiensem Epi-
scopum examinata, pacifica eiusdem parrochialis ecclesiæ professio ijsdem fratribus,
virtute cuiusdam diffinitivæ sententiæ pro tribunali adiudicata fuit: & miser ille Ca-
noroschius, contrariæ factionis Princeps à quibusdam sibi inimicis trucidatus, ac mem-
bratim ferè disceptus extitit. Sedatis igitur huiusmodi turbinibus, ac tempestatibus,
Minoriticus conuentus, præfatæ parrochiali ecclesiæ annexus, ex diuersis fidelium, præ-
cipue

A cipuè verò Anastasij Badſinæ, atq; Ioannis Schiorchij Opatonenſium ciuium eleemoſynis ædificatus fuit: Præfatus verò Ioannes Tarlus, ſpretis huius ſæculi pompis, atq; honoribus, quibus (vt præfati ſumus) maximè fulgebat, ſumptoq; noſtræ Religio-
nis habitu, atq; emiſſo ſolemni voto, Hieroſolymam petijt, ac tandem in monte Sion poſt deuotiſſimam illorum locorum viſitationem, meritis opimus diem clauſit extre-
mum. Morantur hoc in loco 26. fratres.

De conuentu S. Catharina Samborij. Conu. XIX.

PROCESSERANT ferè in diebus ſuis illuſtres, ſimul atq; piſſimi Ioannes Odrouaſſius, cuiusq; legitima vxor, nullosq; liberos, quos diuitiarum hæredes inſti-
tuerent, poſt longam cohabitationem ex ſe mutuò ſuſceperant. Quamobrem Mino-
Riticum hoc monaſterium, Samborij, quæ Poloniae ciuitas eſt, ex communibus diuitijs, quibus maximè abundabant, affabrè ſatis, atq; ex ſtabili lapide conſtruendum cura-
runt. Dumq; minus de prole cogitarent, meritis beatiffimi patris Franciſci, atq; aſſi-
duis eius alumnorum orationibus apud Altiſſimum intercedentibus, illa in vltima æta-
te duos filios, atq; filiam ex viro concepit, peperitq;. Quamobrem & huius loci biblio-
thecam libris, & officinas omnibus neceſſarijs inſtruendas, & fratribus, qui vt pluri-
mum ſunt 30. numero, quoad vita comes fuit victum, atq; amictum, in tanti beneficij gratiam, atq; memoriam, liberaliſſimè ſubminiſtrandum curarunt.

De conuentu S. Catharina in Eremo. Conu. XX.

POSTQVAM fortiffimus miles nomine Ioaglauechius ſtrenuè ſatis ſub Polo-
C norum Rege Iagellone, per multos annos, in Podolio militaſſet, ibidemq; eiuf-
dem Regis Præfectum ſumma cum laude egiſſet, huiusmodi honorum tædio affe-
ctus, eremiticam vitam meditari cœpit. Quamobrem Regi vale dicto, atq; ædícula
quadam in ſolitudine ſita à Cracouienſi Epifcopo, cuius id munus erat, impetrata,
eò ſecum quibuſdā ſæcularibus de Caluo monte ſacerdotibus, quibus vſq; ad exitū ſan-
ctiſſimè conuixit, in poſterum, ſub eremitico pauperrimoq; habitu, moraturus contu-
lit. Præfatam verò ædiculam, ex diuerſis eleemoſynis, atq; à ex proprijs bonis, am-
pliandam, turriq; communiendam, atq; à reuerendiſſimo Cracouienſi Epifcopo, in
honorem ſanctæ Catharinæ de Eremo conſecrandam, curauit. Quam & quibuſdā eiuf-
dem glorioſæ virginis oſſibus, atq; oleo ex eius ſepulchro in monte Sinai emanante
exornauit. Cui deniq; vita functo, cum quidam Paulus Lanchus anachorita ſacerdoti-
D bus, Caluum montem repetentibus, ſucceſſiſſet, inibiq; per quadraginta continuos an-
nos commoratus eſſet, is præfatum locum, ſumpta aliquali mercede à reuerendiſſimo
Ioanne Chreſſocofchio, Cracouienſi Epifcopo, huius Prouinciæ fratribus, anno à par-
tu Virgineo 1520. ex animo conceſſit, tradiditq;. Quam idem piſſimus Præſul Ioan-
nes Chreſſocofchius ſuis ſumptibus in iuſtum monaſterium promouendum ſumma di-
ligentia curauit. Manent hoc in loco 16. fratres.

De conuentu Duodecim Apoſtolorum Tyjoczini. Conu. XXI.

EX maxima in Deum pietate, atq; in Franciſcanum Ordinem beneuolentia pius
ac ſupramodum illuſtris heros Martinus Gaſtolchius, Palatinus Trocenſis, nul-
lum ad huius Minoritici conuentus, qui Tyjoczini, quod Poloniae oppidum eſt, affa-
E brè ſurrigit, ædificationem admittere voluit cooperatorem. Sed ſolus, anno Domi-
ni 1419. fundum, domum, cæteraq; ædificia ex domeſtico patrimonio præſtitit: om-
niaq; ad commodam fratrum habitationem, atq; ad cultum diuinum neceſſaria libe-
raliſſimè contulit. Cuius etiam tantus fuit in fratres affectus, vt illis nunquam, ſiue
in menſa, ſiue etiam in domo, quoad vixit carere voluerit: Et Chiorum, Præfecti il-
lius patriæ officio ex Caſimiri Polonorum Regis mandato functurus, petens, fratres ſe-
cum deduxerit. Quibus tum ipſe, tum quoq; piſſima eius ſoror Alexandra, quæ poſt
modum Tertium beati patris Franciſci Ordinem profeſſa eſt, benefici perpetuò fuere.
Commorantur frequentius hoc in loco 15. fratres.

De Minoritico conuentu Bidgostia.

Conu. XXII.

CV M non longè à Castro, quod Bidgostia Polonæ ciuitati imminet, plura inter uepres, atq; arbuta, ibidē sua sponte nascētia, perpetrarēt facinora, atq; piacula, deuotus quidā sutor cognomine Mislo, quibusdā crucibus ibidē erectis, spirituq; prefa- go frequētius dicebat: Tempus veniet, in quo hoc in eodem loco Christus dominus reli- giosissimè colatur, huiusmodiq; mala hinc procul eliminentur. Qui ea propter vt deli- rus & amens ab omnibus habebatur. Post plurimos verò annos, eo scilicet, qui à par- tu Virgineo erat. 1480. serenissimus Casimirus Poloniæ Rex reuerendissimo Sbigneo, Voladislacoiensi Episcopo commisit, vt Bidgostia fratribus nostris locum, pro ædifi- cando conuentu simul atq; ecclesia, designaret. Cumq; ab eo patribus optio data esset, ij, licet inuito Castri Capitaneo, locum à Mislo suture prædictum elegerunt, ac in iu- stum monasterium, ex diuersis fidelium eleemosynis, atq; ex regia Casimiri liberalita- te, euexerunt. In quo peste correptus mortem obiit, anno Domini 1497. simplicissimus, atq; deuotissimus frater Blasius Lithuanus, professione laicus: qui proprijs manibus maiorem huius loci partem construxit.

De Minoritico conuentu Potocensi.

Conu. XXIII.

POTOCIA, magnæ Lithuanie ciuitas est, cuius inquilini, sicut & reliquæ illius regionis, maiori ex parte schismatici, & etiam pagani, idolatræq; sunt. Quibus conuertendis, atq; ad catholicæ fidei agnitionem reducendis, serenissimus pariter ac pijsimus Alexander, magnus Lithuanie Dux, qui & Poloniæ Rex postmodum ex- titit, maximè incubuit, insudauitq;. Cum igitur Franciscana Regularis Obseruantia, per beatum patrem Ioannem Capistranum in Poloniam introducta, fecundissimis ra- dicibus per florentissimum illud regnum mirum in modum serperet, curauit vigilan- tissimus ipse Princeps, vt euocatis, anno Domini 1498. in Lithuaniam aliquibus fra- tribus, Potocia Minoriticis hic conuentus, ex propria liberalitate, atq; munificentia construeretur. Quo deniq; constructo (impetrata prius à Sede apostolica ea ipsa aucto- ritate, qua Terræ sanctæ Guardianus, ac Bosnæ tum Croatia, tum quoq; Argentinæ Prouinciarum fratres, in matrimonij materia funguntur) incredibile est quot Ruthen- os, quot Potocianos, quotq; Lithuanos, fauentibus sibi maximis eiusdem magni Du- cis Alexandri priuilegijs & literis, ij à schismate reuocauerint, apostolicæq; Sedis obe- dientia submiserint: quotq; infideles paganos sacro baptismo intinxerint: & quot à vitijs adductos virtutibus mancipauerint: Nam secularium sacerdotum nullus est his in partibus vsus. Qua propter ipsi fratres parrochorum officio funguntur. Cumq; hic locus quartò à superueniente Moschouita, ante plurimos annos, combustus fuerit, quartò quoq; à Potocianis reædificatus extitit. Sæpius tamen inter huius Prouinciæ patres ventilatum est: num hic conuentus, ob imminetia sibi à Moschouitis, Tartari- usq; pericula, deferendus omnino veniret: Sed semper, ob Potociorum in religiosos beneuolentiam, atq; obedientia promptitudinem, ac ob fructum catholicæ Ecclesiæ inde ex schismaticorum, paganorumq; conuersione obuientem, negatiua pars ab iisdem conclusa est. Ab anno verò Domini 1563. quo ipsa ciuitas Potocia, Polocense Castrum, atq; etiam conuentus à Tartaris, Moschouitisq;, qui sub magno Moscho- uie Duce stipendia merebantur, combusta, & quinque fratres, cæteris fuga sibi consu- lentibus, crudeliter necati, trucidatiq; fuere, penitus habitatore caret, nec aliqua ex parte reædificari coepit. Quare crediderim sic destructum perpetuò remansurum.

De Minoritico conuentu Schapensi.

Conu. XXIV.

REVERENDISSIMO Plocēse Episcopo, eiusq; canonicis licet submurmura- ntibus, ægreq; ferentibus, Minoriticis hic conuentus, anno Dominicæ natiui- tatis 1498. apostolica sibi auctoritate fauente, Schapenij, quod Plocensis Episcopatus oppidum est, à reuerendissimo Nicolao, Chelmenfi Episcopo, bis ædificatus extitit. Primò quidem opere satis tumultuario ligneus, secundo verò omnino lapideus, atq; lateribus.

PROVINCIA POLONIAE.

473

A lateribus. Qui quidem deuotissimus Præsul nullum penitus adiutorem, ad tanti operis promotionem, admittere voluit, sed vniuersum ædificium, vniuersamq; suppellectilem, tum diuino cultui destinandam, tum quoq; fratrum vsibus mancipandam, ipse solus ex familiaribus bonis abundantissimè præstitit. Insuper & suorum progenitorum cineres, atq; ossa, ex licentia Plocensis eiusdem Episcopi, cui id ex munere incumberebat, ex parochiali huius Schapensis oppidi ecclesia, in qua tumulata asservabantur, ad hoc, à se constructum, monasterium transferri curauit. Hic locus (vt certissima traditione, atq; scripto testimonio habetur) à gloriosissima Virgine Maria, multò antequam construeretur, in Minoriticum conuentum selectus fuit. Præstitit siquidem magnus quidam lapis intus, foris, atq; per vniuersas venulas crucibus insignitus, ita vt in quolibet eius fragmentulo crux impressa appareret: cumq; aliquis iuxta ipsum pertransiens aliquid turpe vel proferret, vel ageret, vel ebrietate teneretur, statim ex temporaneo morbo correptus, vel sinistro casu subiacens, suæ temeritatis poenas dabat. Quod tamen vnde veniret ignorabatur. Anno deniq; Domini 1497. quo grauissima pestis vniuersam Poloniam peruasit, miserrimeq; afflixit, apparuit eodem in loco simplici cuidam, ac pauperculo homini beata Virgo Maria, sibiq; dixit ædificandam fore ibidem sacram domum, ac à quibusdam pauperculis religiosis inhabitandam, in qua eius filius diligentissimè atq; grante coleretur. Cui tamen homini talia reuelanti fides adhibita extitit, atq; Crucifixi imago, simul & sacellum ibidem erecta fuere. Vbi & plurima contigerunt miracula. Plurimi tamen huiusmodi reuelationem, atq; miracula deridentes, eaq; casui potius quàm diuinæ dispensationi tribuentes, suæ temeritatis poenas dederunt: Donec tandem superuenientibus nostris fratribus, quod ab illo simplici homine prædictum fuerat successit. Lapis verò ille crucibus signatus, quod fratribus diuino intentis officio, contententibus peregrinis, vt particulas secum asportarent, impedimento esset, ab iisdem fundamento ecclesiæ suppositus extitit.

De Minoritico conuentu Casimiria.

Conu. XXV.

MINORITICVS hic conuentus, qui Casimiria Poloniæ oppidi conspicitur, à reuerendissimo Ioanne Lubranschio, Posnaniensi Episcopo, seraphicaq; nostræ Religionis amicissimo, atq; addictissimo, maiori ex parte, circa annum à partu Virgineo 1580. ædificatus, necessarijsq; instructus fuit: immo & si vita illi comes fuisset, vltimam artificis manum sub eodem expertus esset: tanta erat hominis ad nostros fratres beneuolentia, tantaq; liberalitas: Quæ & illis viuens eleemosynas ad victum, & amictum sufficientes ministravit. Ne tamen opus imperfectum remaneret, pia matrona Biechoroschia effecit: Quæ optimam auri summam, tum pro complenda structura, tum quoque pro libris choralibus, sacrisq; parametis atq; vasis comparandis, summa liberalitate, contulit: Cuius etiam pietatem sequuti quàm plurimi Casimirenses, occurrentes fratrum necessitatibus, illas suis eleemosynis subleuant.

De Minoritico conuentu Lubauæ.

Conu. XXVI.

HABITARANT olim aliquot nostri fratres Lubauæ, quæ Prussiæ ciuitas est, in quodam conuentu, honesto satis, licet modico, quem tamen legitimis de causis deseruerunt. Cum autem reuerendissimus Culmenfis Episcopus, atq; Lubauenfes maximo iterum habendorum fratrum desiderio tenerentur, idq; vt sibi concederemus reuerendissimus idem Episcopus, apostolici etiã apud Polonos Legati intercessione vsus, à nobis petisset, non potuimus non pijs eius votis assentiri. Quamobrem datis in officij nostri principio ad reuerendum patrem Nicolaum Buschium, tunc huius Prouinciæ Ministrum literis, curauimus, vt aliquot ex nostris fratribus præfatum conuentum, ibidem in posterum habitaturi, repeterent. Quos præfatus Culmenfis Præsul, reparato etiam, prout necessitas exigebat, ædificio, omni beneuolentia, omniq; beneficiorum genere prosequitur. Tenet siquidem pientissimus is dominus non infimum inter nostræ Religionis amicos & fautores locum.

PROVINCIA

P R O V I N C I A C O R S I C A E.

475

A **S**I antiquissimæ simul atq; receptissimæ seniorū traditioni aurem accommodare velimus, hæc Corsicæ Prouincia nullum alium sui authorem à beatissimo patre Francisco agnoscit: Nam eius sigillum litera Thau, cui à dextro latere huiuscemodi characteres I E S V S, à sinistro verò sequentes C H R I S T V S; atqui à capite literæ M. à basi C. à dextris paulò tamen superius S. sed à sinistris in eadem linea P. sunt, sibi ab eodem patre, per venerabilem patrem ac fratrem Ioannem Parentem, qui & eius fundamenta felicissimè iecit, transmissa, insignitur. Occupat autem præfata Thau litera, decem stellulis, à præfatis literis circumscripta, medietullium sigilli: cuius ambitum sequentes quoque **† SIGILLVM. † PROVINCIAE. CORSICÆ † ORDINIS. MINORVM. RE. OB.** exornant. Hæc igitur Prouincia (quæ sicut à nulla alia nobis prodijt, ita quoq; nullam penitus ex se produxit) latius olim patuit: cùm in Sardinia, Libici maris insula, montis Rasi locum olim obtinuerit: Modò verò suis se pellibus continet: cùm Corsicæ insulæ finibus circumscribatur. Absoluitur præterea vniuersa Prouincia ex 30. fratrum (nam monialium nullus ibi est vsus) conuentibus: quorum 24. adhuc subsistunt, reliqui verò sex ruinæ, vel à Turcis, vel à Gallis excitatæ, cesserunt. Quandoquidem insulæ Corsicæ mentio incidit, non puto abs re futurum, si eam breui stylo depinxerimus. Est igitur Corsica, Ligustici maris insula, longa passum 150. M. lata autem 50. sexaginta circiter stadijs à præfata insula Sardinia distans. Tota malignè colitur: quòd aspera sit, & multis in locis inaccessibilis: peroptimi tamen vini ferax est. Quam & à quadam Bubulci ancilla, cui Corsæ nomen erat, appellatam volunt. Cuius incolæ Corsi nuncupantur: qui omnes, sicut & eorum patria, potentissimæ Genuensium Republicæ parent. Sanctæ Iuliæ imaginem ea propter huic Prouinciæ præferendam curauit, quòd eam Corsi, tanquam vniuersæ insulæ patronam, prosequantur.

C *De conuentu S. Francisci Syracusani Portus. Conu. I.*

AD mille passus à Syracusano Portu (vulgò Bonifacio) fortissima totius insulæ Corsicæ ciuitate, constructus olim permansit Minoriticus quidam conuentus, diuo Iuliano sacratus, ac non longè à nostri Ordinis exordio erectus. Cuius tamen author, atq; certum fundationis tempus ignorantur. Existimatur tamè, beatissimo patre Francisco adhuc superstitè, quòd cæteris huius Prouinciæ locis antiquior fuerit, ædificatus. Quo tamen, ante aliquot annorum centurias, ab immanissimis Turcis exusto, soloq; æquato, hic præfens, cuius etiam origo, atq; certus fundator inuestigari minimè potuerunt, licèt eius antiquitas, ex quodam lapide, veteri cisternæ adaptato, ab anno Dominicæ incarnationis 1304. ad minus deduci possit, intra castri moenia ex communibus (vtri creditur) facultatibus constructus extitit. Qui tandem, Genuensibus munitioni, cuius muris cingitur, maximè timentibus, habitatoribus, ab anno Domini 1569. vacat. Nam fratribus aliò commigrantibus murium habitatio effectus est.

De conuentu S. Francisci Calicula. Conu. II.

PRÆCEDENTEM conuentum antiquitatis iure sequebatur is, qui non longè à Calicula (vulgò Calui) Corsica ciuitate, sub titulo sanctissimi patris Francisci, surrigebat: Cuius etiam certum erectionis tempus, sicut & certus eius fundator, ignorantur. Ex hac ciuitate originem duxit R. P. F. Ioannes Caluus, totius nostri instituti olim Generalis Minister, qui, ob summam eruditionē, qua polluit, Legatione apud Franciæ, Portugaliæq; Reges, ex Pauli III. Pont. mandato functus Tridenti obiit.

De conuentu

De conuentu S. Francisci in Sylua.

Conu. III.

A

AD quartum lapidem ab eo maritimo portu, cui Gerulatus nomen est, in densa quadam sylua conspiciere licuit olim deuotissimam domum, B. P. Francisco dicatam, educandisq; nouitijs, atq; sanctissimis viris producendis, omnino accommodam: Cuius tamen, (proh dolor) vniuersa circumqua; regione à truculentis Turcis atq; militibus Gallis ferro olim ignibusq; vastata, vix vllæ modò reliquæ supersunt. Excepit olim hic locus, diuq; honorificè seruauit venerabile corpus beati patris Francisci de Maleficijs, genere Florentini, atq; natalibus illustris, sed sanctitate illustrissimi: cuius Conformitatum author Confor. 2. meminit.

De conuentu seu hospitio Biblia.

Conu. IV.

B

BIBLIÆ, quæ ad Arcis (vulgò della Roccha) Comitatum attinet, conuentum sibi fratres sub nomine Hospitij olim construxerant: qui tamen post diuinam habitationem, vniuersa circumqua; regione ferro ignibusq; ab extraneo milite vastata, ab iisdem derelictus, ruinam maiori ex parte perpeffus est. In cuius tamen ecclesia beati cuiusdam patris Martini ossa tumulata iacent: Is siquidem beatus pater fidelibus, à malignis spiritibus diuexatis, præcipuè verò ab anno Domini 1568. opportunè adest: Nam & Ioannem quendam Capaccinum patria Corsum, & Cortincam Ioannis Baiucij vxorem, & Raphaëlem Bradum equidem à Dæmonibus miserrimè afflictos, atq; ad eius sepulchrum adductos, spiritibus huiusmodi nequissimis procul profligatis, suasq; tartareas sedes repetere compulsis, liberauit. Quapropter Corsi quotquot habent dæmoniacos hunc locum petere compellunt.

C

De conuentu Montis Rasi Sardinia.

Conu. V.

IS conuentus qui in insula Sardinia erectus, Franciscanis patribus Conuentualibus modò paret, ab Obseruantibus huius Prouinciæ patribus olim 5. loco constructus, occupatusq; fuit. Quando verò ab istis ad illos tranfierit, non satis constat.

De conuentu S. Francisci apud S. Florentium.

Conu. VI.

MINORITICVS sancti Francisci conuentus, cui antiquitatis prærogatiua, 6. hac in Prouincia locus debebatur, non longè à Corsica sancti Florentij ciuitate, atq; Nebiensis Episcopatus metropoli, olim erectus, Genuensi exercitu, in ipsa præfata ciuitatis obsidione, demolitus, soloq; æquatus extitit. His igitur 6. locis orbata Corsica Prouincia 24. tantum coenobia modò continet.

D

De conuentu S. Francisci Nuntia.

Conu. VII.

ABSVMPTIS præ vetustate scripturis, nullo pacto inuestigari potuit quo certo tempore, vel à quibus Minoriticus hic conuentus, B. Patri Francisco sacratu, ac in ipso litore maris, non procul à castro Nuntia situs, quem 7. fratres inhabitant, edificatus fuerit. Facile tamen crediderim ipsum ex diuersis fidelium eleemosynis constructum fuisse. Ex hoc monasterio ad astra migravit B. F. Marianus Brandius laicus: in cuius sanctitatis testimonium, & eius corpus post elapsum à morte biennium, ex antiquo sepulchro exhumatum, incorruptum omnino apparuit, & Deus opt. max. plura mortalibus, præcipuè verò dæmoniacis, beneficia præstare dignatus est.

E

De conuentu S. Francisci Bigulia.

Conu. VIII.

VICENTELLO ab Istria insulæ Corsicæ tyranno adhuc superstitè, ac anno à partu Virgineo 1432. hoc monasterium, Seraphico patri Francisco, non longè ab oppido Bigulia, erectum fuisse ex quodam lapide ecclesiæ foribus imminente liquidò constat: Sed cuius opera id contigerit, nullis extantibus scripturis, penitus ignoratur. Est tamen hic locus, in quo 7. commorantur fratres, circumuicinis populis commendatissimus, ob V. P. F. Pauli à Bigulia, eximij olim concionatoris, funus: ad cuius sepulchrum paupercola mulier à Dæmone vexata, varijsq; languoribus detenta, atq; ad generationem

Anerationem inepta, omnino eius meritis desiderabili prole fecundata, pristinaeq; fan-
tati restituta, atq; ab immundo spiritu liberata fuit. Quod in causa extitit vt à Corsis,
vt sanctus, Deoq; charus in posterum coleretur.

De conuentu S. Francisci Casinchia. Conu. IX.

NVLLVM prorsus testimonium, quo de huius conuentus, B. P. Francisco sa-
crati, ac prope Venzolascam Corsicum oppidum siti, fundatore, siue foundationis
tempore certiores reddamur, extat. Nihilq; aliud de eius prerogatiuis dicere possumus,
nisi quod ab 8. fratribus inhabitetur, & corporibus beatorum fratrum Vincentij, à Ve-
naco laici, atq; Francisci à Venzolasca itidem laici mirum in modum exornetur: Quæ
vnum atq; idem sepulchrum associata continet. Horum beatorum fratrum prior, licet
B in vita pauperrimus, vilis, atq; despectissimus haberetur, in morte tamen ditissimus,
atq; gloriosus apparuit: Nam statim post felicem illum transitum fulgentissima quæ-
dam stella, cuius radijs, atq; splendore vniuersus locus collustrabatur, in eius cubicu-
li fenestella ab omnibus ferè Venzolascanis visa fuit. Qua visione territi, ad fratrum
monasterium protinus concurrerunt, euentusq; causam diligentius inuestigantes, præ-
fati beati fratris animam coelos, in micantis stellæ modum, petiuisse inuenerunt. Poste-
rior verò, B. F. Franciscus à Venzolasca, ex maxima quadam humilitate infimis officijs
perpetuò intendere voluit: Qua propter à Deo opt. max. omnium bonorum largitore,
tum in vita, tum quoq; in morte exaltari meruit. Mundauit siquidem adhuc viuens cru-
cis signo foeminam quandam, nomine Mariam Franciscam, legitimam Ambrosij de
Episcopatu filiam, atq; Grifij Venzolascani vxorem, à grauissima lepra, qua infecta
C erat: Et cuiusdam Pauli Venzolascani filiam à Dæmone, eodem pharmaco vsus, libe-
rauit. Mortuus verò ipsa die 20. Iulij, anno Domini 1570. cuidam Matthiæ, de Tertio
Seraphici patris Francisci Ordine, omnino cœcutienti, perfectum oculorum visum resti-
tuit: Et plurimos è Dæmonum potestate, à quibus mortaliter contorquebantur, eripuit.

De conuentu S. Francisci Alexiani. Conu. X.

DISSIDENTIBVS inter se Petricagianis, mutuasq; cedes, rapinas, aliaq;
huiusmodi flagitia exercentibus, hic conuentus, qui primò sub titulo sancti Fran-
cisci ad secundum lapidem à Petricagio, Corsico oppido, in humili quodam, insaluber-
rimoq; loco substitit, ac ea propter ad alium eminentiorem, salubriorem, præfatoq;
oppido viciniorem, cui nomen Alexianum, translatus extitit, vix 6. fratres continere
D poterat: tanta erat horum populorum indeuotio: Cùm autem intempesta quadam no-
cte, duæ voces in aëre auditæ fuissent: quarum altera fortiter clamitabat, claudite, dele,
atq; dissipate: altera verò fortius respondebat, non possum, duobus fraterculis dis-
cissimis validissimè mihi resistētibus, (vacabant fortè tunc temporis duo fratres laici orationi,
miseramq; Petricagionorum conditionem dolentes, eorum conuersionem Altissimo
summis affectibus commendabant) adeò illius populi ad hunc locum deuotio creuit,
vt si plurium habitatorum capax esset, illos commodissimè, Petricagianis necessaria si-
bi abundè ministrantibus, alere posset. Hoc autem ex fidelissima quadam traditione
ita certum est, vt grande piaculum sit, vel tantillum in eo hæsitare. Vigente, anno
Domini 1354. à quo huius monasterij antiquitas expiscari valet, in hac insula Iuuenali
pestifera hæresi, quidam frater Minor, cuius nomen penitus ignoratur, ab eius secta-
E toribus, ob catholicæ fidei causam martyrio coronatus, hocq; in loco sepultus fuit. In
quo & corpus B. F. Stephani à Renoso laici, viriq; sanctissimi, atq; miraculis illustris
requiescit: & pulcherrima quædā Virginis Mariæ imago, sæcularibus, ob innumera be-
neficia, quæ ad deuotam eius inuocationē recipiūt, commendatissima, erecta consistit.

De conuentu S. Francisci Ornani. Conu. XI.

QVOTIES oppidi sanctæ Mariæ de Ornano habitatores vel infirmitate, vel ali-
qua alia tribulatione præmuntur, Minoritici huius loci, qui non procul ab eo, sub
inuocatione S. Francisci, surrigit, fratrum sarcophagum deuotè petunt, sæpiusq; opta-
ta referunt. Quod proculdubio patentissimum alicuius beati patris, siue fratris ibidem
sepulti.

sepulti indicium est. Existimatur præterea hic conuentus, quem frequentius 10. fratres A
inhabitant, ante aliquot annorum centurias, à præfati oppidi senatu ex publicis faculta-
tibus constructus: Idq; eius structura indicare videtur. Sed quo certo anno id euene-
rit, nec scripto nec verbo tradito constat.

De conuentu S. Francisci Nebiensis. Conn. XII.

ALIA M profectò, ab ea quam modò obtinet, sedem Minoriticæ huic sacræ ædi
constituerant ante 200. annos Olettani, eamq; multò deterioris conditionis. Quã
tamen, diuina dispensatione sibi contradicente, deferere coacti sunt: Nam quicquid
ædificij ibidem per diem promouebatur, id sequenti nocte corruerat, & quicquid etiã
siue coementi, siue laterum aut lapidum, siue alterius materiei ibi asportandum cura-
batur, id totum sequenti luce ad præsentem situm, qui vnico tantum milliari ab oppi-
do Oletta distat, translatus inueniebant. Quapropter diuinæ voluntati morem geren-
tes, sententiam mutare, atq; conuentum, vbi modò est, ædificare constituerunt. Cuius B
tamẽ certa antiquitas, deficientibus scripturis, nos latet. Habetur nihilominus ante 200.
annos (vt præfati sumus) constructus: Idq; ex depicta summi altaris imagine, quæ an-
no Domini 1392. ibidem posita fuit. Commorantur hoc in loco vt plurimum 9. fratres.

De conuentu S. Francisci Mariana. Conn. XIII.

QVONIAM quicquid scripturarum in præcedentium, atq; præsentis locorum
archiuis continebatur id, vel fratrum incuria periit, vel ab importuno milite,
vigente olim hac in insula bello, discerptum, dissipatumq; extitit, nihil certi de ipsorum,
siue fundatoribus, siue foundationum temporibus tradere potuimus, neq; possumus: C
Quas ob res, vel ad traditiones, si quæ sint, vel ad indicia recurrere cogimur. Quibus
deniq; intenti, inuenimus hanc sacram ædem, B. P. Francisco dicatam, atq; in duorum
oppidorũ, Burgi videlicet atq; Luciani confinibus, ex publicis amborum facultatibus
ædificatam, circa annum Dominicæ natiuitatis 1477. exordium sumpsisse. Hoc itaq;
in loco, quem 7. fratres incolunt, diem clausit extremum F. Marianus à Muro laicus;
vir utiq; sanctissimus, ac omni virtute præditus: qui ob miranda, quæ olim patrauit,
opera, coelicolis ab omnibus præfati vtriusq; oppidi habitatoribus annumeratur.

De conuentu S. Francisci Aregnani. Conn. XIV.

ANNO à Christo nato 1456. primus huius sacræ domus lapis à præfato F. Maria-
no à Muro, atq; à P. F. Matthæo de Ochiatana positus, atq; ex communibus oppi- D
di Corbariæ de Balana facultatibus, quicquid superædificatum est, præstitum extitit.
Distat autem hæc sacra domus, in qua 8. fratres commorantur, à præfato oppido non
ita multum, & B. Francisco de Aregno, à situ quem occupat, dicata extitit. In qua huic
lacrymarum valli vltimum vale dixit B. F. Ambrosius à Corbaria laicus; cuius humi-
litas, patientia, oratio, ac deniq; sanctitas incredibiles fuere. Hic cum anno Domi-
ni 1565. gregarium militem, qui cum suo Duce siue Capitaneo, confessionis facien-
dæ gratia, in hebdomada sancta hunc conuentum petierat, olera ex horto pro libito le-
gentem corripuisset, ab eodem irato, ac penè amente opprobrijs primò ac dictarijs la-
cessitus, percussus, atq; per caputium, vt ad terram deijceretur, arreptus est. Sed ve-
nerandæ canitici senex, licet nonagenarius ac omnino decrepitus, immotus omnino E
permanxit: immo tot crutiatu, totq; dolores miserum militem, in tantæ temeritatis
poenam, ex tempore inuaserunt, vt per terram miserè volutatus, nusquam requiem in-
uenire, nec à suo Capitaneo, siue ab alijs nouendecim commilitonibus, qui sibi quoq;
aderant, contineri posset. Quo tanto spectaculo, ac iusta Dei omnipotentis punitione
territi, quotquot aderant, præfatum fratrem Ambrosium, qui se statim in cubiculum
receperat, accersendum, vt pro delinquente, sibiq; iniurio homine oraret, curarunt.
Qui vt primùm accessit, facto super afflictum signo crucis, eum ab huiusmodi poena li-
berauit, sibiq; violentam mortem, ante quindenam imminuentem, prædixit. Quæ & sub-
sequuta est: Nam dum miser cum alio sibi commilitone in taberna verba haberet, ab
eo occisus extitit. Alium quoq; iuuenem, 12. annos natum, à grauissima infirmitate, eo-
dem signo

PROVINCIA CORSICAE. 479

A dem signo crucis liberauit. Ex hoc quoq; oppido à Corbaria originem duxit B. F. Thomas à sancto Antonio Corsus, qui in vita, atq; etiam in morte miraculis clarus, Romq; in Aracclitano conuentu in Domino obdormiuit, ibidemq; sepultus est.

De conuentu S. Francisci Curtis. Conu. XV.

CVRTIENSES omnia commoda, omnesq; facultates, quibus & hoc sacrum monasterium, Seraphico patri Francisco dicatum, ac prope Curtim Corsicum oppidum erectum, ædificarent, eiusq; facta tecta tueri possent, in his vectigalibus constituerunt, quæ operibus eiusdem oppidi publicis debentur: Nam ea est eorum ad nostrum Ordinem deuotio, vt nihil magis ab eo curare videantur. Licuit olim ex concessione Eugenij IV. Pont. max. V. P. F. Matthæo à Venzolana, tunc huius Prouinciæ Ministro, viuæ vocis oraculo facta, cuius tenor eiusdem patris manu scriptus in loci archiuo asseruatur, omnibus huiusce Prouinciæ fratribus, quocunq; excommunicationis vinculo innodatis, dummodo ea excommunicationis sententia ab ipsomet summo Pontifice nominatim lata non fuerit, tum in diuinis, tum quoq; extra eadē communicare. Quæ quidē concessio anno Dñi 1445. die verò mensis Maij 6. data fuit. Commorantur deniq; hoc in loco 8. fratres, quæ altera ex S. Guliermi costis commendatissimū reddit.

De conuentu S. Francisci Brandi. Conu. XVI.

DE illustrium Brandorum studio erga Seraphicam Religionem nostram cognosci potest ex hac sacra æde, quam illi ex domesticis tantum facultatibus, ij. cal. Februarij, anno verò Domini 1474. à fundamentis, in honorem S. Francisci, ac prope Brandum oppidum, eorum ditioni subactum, erigendam, successuq; temporis omnibus suis numeris absoluendā, necessarijsq; instruendā curarūt: quamq; 7. fratres inhabitāt.

De conuentu S. Francisci Uici. Conu. XVII.

SIXTI IV. Pont. max. sedente, assensumq; iij. cal. Iulij, anno Domini 1481. Pontificatus verò sui vij. præbente, V. P. F. Guliermo à Speluncato, sacre Theologiæ Iurisq; canonici Doctore, huius Prouinciæ sub titulo Prouincialis Vicarij moderatore, hæc ædes B. Francisco sacra, ex peculiaribus illustriss. Ioannis Pauli à Legha, tunc vniuersæ Corsicæ Comititis, atq; Principis facultatibus, prope Vicum oppidum, ædificari cœpit: atq; eo immatura morte sublato eiusdem Leghanæ familiæ sumptibus absoluta est. Audiuit optimè ob vitæ integritatem, atq; profundissimam scientiam apud Corsos, aliasq; nationes, præcipuè verò apud Sixtum I V. summum Pontificem, is V. P. Guliermus à Speluncato: eaq; de causa ab eodem summo pastore Sagonensis Episcopus, ac ecclesiæ S. Mariæ Maioris de vrbe Vicarius extitit institutus: insuper & plenariam indulgentiam in fauorem sacre ædis S. Mariæ de Laureto oppidi Casinchæ impetrauit. Quam & coram 115. millibus insulariū Corsorum publicauit. Hic deniq; tantus, quod factioni præfati Comititis Ioannis Pauli à Legha adhæreret, insimulatus Corsica exulare coactus fuit. Tædio igitur sæcularium rerum, atque tantæ mutabilitatis effectus, Romam petijt, præfatisq; honoribus, de Pont. max. consensu renuntians, Minoriticam vitam, atq; quietem repetijt. In qua spiritu prophetico, miraculisq;, quorum hîc vnum subiiciam, clarus, Romæ, anno Domini 1490. in Domino obdormiuit. Agebat fortè Saffaris, quæ insulæ Sardinie ciuitas est, Ecclesiastem præfatus P. Guliermus, dum nobilis matrona, alba tamen, ex coniuge quoq; albo, nigrum, Æthiopi; similem, filium pareret, sibiq; commissum cum seruo Æthiope adulterium falso imponeretur. Quapropter de rei veritate certior effectus (conceperat siquidem præfata matrona ex proprio, legitimoq; viro, sed inter concipiendum intentos mentis oculos in quendam Æthiopem, domesticumq; seruum habuerat, & ex vehementi illa imaginatione nigrum concepit) vtrumq; coniugem, infantulum, ac Æthiopem in media totius Saffarensis populi corona stare iussit. Tuncq; de suggestu infantulo in nomine Iesu Christi præcepit, vt se ipso absq; alicuius adiutorio proprium patrem peteret. Vixq; verba compleuerat, quando puerulus, aliàs ad ambulandum ineptus, (vix enim mentem compleuerat) relicto Æthiope ad matronæ maritum cum maximo omnium stu-

pore

pore perrexit. Quo facto viri suspitio euauit, mulierq; à tanto crimine immunis euasit, & viro Dei maxima laus accessit. Commorantur hoc in conuentu 10. fratres. A

De conuentu S. Francisci Orezza. Conu. XVIII.

IN meditullio eius regionis, quæ Corsica lingua (Orezza) nuncupatur, ac iuxta oppidum, cui Pefrucis nomen est, hoc monasterium, quod 7. fratres aut 9. inhabitant, in B.P. Francisci honorem, iij. idus Aprilis, anno verò Domini 1485. sumptibus Orezzaeorum ædificari coepit: ac paucissimos intra annos absolutus exitit. Ad cuius fratrum commune sepulchrum plures infirmi à languoribus suis curantur.

De conuentu S. Francisci Pini. Conu. XIX.

EX impetrata ab Innocentio VII. Pont. max. facultate hic conuentus, B.P. Francisco dicatus, atq; à 7. religiosis inhabitatus, anno Domini 1486. non procul à Pino, ædificari coepit, & absolutus est. Diem clausit extremum, anno Domini 1566. hoc in loco B.F. Bernardinus à Prauoli Balania laicus, cuius corpus cum, tertio ab eius transitu anno, incorruptum inuentum esset, peculiari quadam veneratione coli coepit: Nec immerito sanè; cum viuens adhuc (vt ex fidedignis testibus habetur) iuuenem podagra grauissimè laborantem, ad manuum contactum, à tanta afflictione liberauerit. B

De conuentu S. Francisci Tuuani. Conu. XX.

EO in loco, qui (Tuuani) vulgò dicitur, hic conuentus, Seraphico patri Francisco sacratu, atq; à 7. fratribus incultus, erectus conspicitur: Sed quomodo, quando, vel à quo constructus fuerit inuestigari non potuit. Ad fratrum tamen huius loci commune sepulchrum plures infirmi, pluresq; dæmoniacy optata referunt.

De conuentu S. Francisci Cannaris. Conu. XXI. C

CANNARENSI piæ communitati sacra hæc Franciscana domus, in honorem B. P. Francisci, non procul ab oppido Cannari erecta, ascribenda venit: Cum eam, ex facta sibi à Iulio II. Pont. max. facultate, à fundamentis ad apicem vsq; , anno 1506. erigendam, perficiendamq; curauerit. Commorantur hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Francisci Talla. Conu. XXII

NVLLO etsi graui impedimento, nulloq; negotio à proposito quod de ædificando quodam conuentu conceperat pijssimus Renucius, eius oppidi, quod vulgò (Rocca) dicitur, temporalis Dominus, abduci potuit. Quinimo quo maiores se illi difficultates offerebant, eo promptior ad aggrediendum, perficiendumq; præmeditatum opus reddebatur. Is itaq; , nacta primùm opportunitate, hanc ædem, B. Francisco sacram, ac 10. capiendis fratribus commodissimā, ex re familiari à fundamētis ad verticem vsq; construendam curauit. In qua in Dño requiescit corpus B. P. Iuliani à Bonifacio sacerdotis: cuius meritis Deus opt. max. ipso die natiuitatis Virg. Mariæ foeminā, nomine Syrenam, cuiusdam Orlanducci Corsi vxorem, à maligno spiritu liberauit, & aliā mulierē nomine Thomasinā à paralyfi, qua grauissimè laborabat, curauit. Quāobrem præfati P. Iuliani corpus, quod post octiennium ab eius morte adhuc integrū perseuerabat, ex communi fratrum sarcophago exhumatū, peculiari quodā loco reconditū est. D

De conuentu S. Francisci Campilauri. Conu. XXIII.

CV M Campilaureana communitas Minoribus conuentum Obseruantibus apud se ædificatum cuperet, atq; inter sese, imò inter se quoq; ac fratres de commodiori eligendo loco controuerteretur, ij patres, qui tunc fortè aderant, communem supplicationem vniuerso populo, pro loco iuxta Dei placitum eligendo, indixerunt. Cumq; omnes simul statuta die processionaliter procederent, obuius quidam bos, nihil minus ab ipsis timens, immotus, licet tota procedente caterua, permanfit. Quod animaduertens P. F. Augustinus à Renoso Tauania, paulisperq; subsistens, tertio coram tota multitudine præfati boui in nomine Trinitatis, beatæ Mariæ, atq; B. Francisci imperauit, vt ex tempore surgens locū ædificando conuentui illis indicaret. Qui quidem bos è vestigio exiliens, ac aliquantulū lento gradu procedēs, eo in ipso loco, in quo modò conuentus hic, B. Francisco sacratu, constructus cernitur, substitit: nec inde quoquo modo dimoueri potuit. Quod omnes diuinæ dispositioni tribuentes, libenti animo cum E

A mo cum situm ædificando monasterio elegerunt. Præsto quoq; fuit huiusce constructioni assensus S. D. Iulij II. Pont. max. Commorantur hoc in loco octo fratres.

De conuentu S. Francisci Alciprati. Conu. XXIII.

P I Æ oppidorum Alciprati, ac Montis maioris communitates conuentum, in loco vtriq; commodo, iuxta factam sibi à Iulio II. Pont. max. facultatem, ædificaturæ, situm, cui Alcipratum nomen est, in amborum oppidorum confinibus constitutum, ac ad mille passus ab vtroq; distantem, elegerunt, inibiq; hanc sacram ædem, ab 8. fratribus inhabitatam, anno Domini 1509. communibus sumptibus, ex æquo in mediū collatis, construendam curarunt. Ad quam, id maximè sollicitante P. F. Sancto à Corbaria, tunc Guardiano, cineres B. P. Francisci de Maleficijs ex conuentu S. Francisci Syluæ cum maxima sæcularium, fratrumq; frequentia translati fuere.

B *De conuentu S. Francisci Mediana. Conu. XXV.*

C V I V S Pont. max. indulto, quouè tempore, aut cuius sumptibus hic conuentus, B. P. Francisco, ad mille passus ab oppido Sarla, erectus, in lucem prodierit, nullo pacto haberi potuit. Existimatur tamen ex communibus Sarlensium facultatibus ædificatus: quorum quoq; pijs eleemosynis 9. fratres eius inquilini sustentantur.

De conuentu S. Francisci Bastita. Conu. XXVI.

B A S T I T E N S I V M studium fratribus nostris minime defuit, cum & ex communibus eorum facultatibus, pontificia interim sibi facultate fauente, hic conuentus, quem vt plurimum 16. fratres occupant, anno à Christo nato 1510. in honorem S. Francisci, non longè ab eorum oppido Bastita erectus, constructusq; fuerit.

C *De conuentu S. Francisci Caccia. Conu. XXVII.*

E O D E M prorsus anno, quo præcedens conuentus in lucem prodijt, nempe 1510. constructus fuit & iste: Sed diuersis expensis, atq; alio in loco, sumptibus scilicet eorum populorum, qui patriam (vulgò) Caccia nuncupatam incolunt, atq; in meditullio eiusdem regionis. Nomen tamen & isti, atq; illi commune est: Cum vterq; beatissimo patri Francisco sacratu euaserit. Numerus verò fratrum sexenarius est.

De conuentu S. Francisci Aroliani. Conu. XXVIII.

E A fuit Arolianensium, atq; temporalis eorum Domini ad Religionem nostram deuotio, vt communibus sumptibus hanc sacram ædem, quam 8. fratres frequentius occupant, prope Arolianum oppidum, erigi curarint. Quam P. F. Thomas Orezanus, tunc huius Prouinciæ Minister, acceptans, reliquorū locorū catalogo ascripsit.

De conuentu sanctissimæ Trinitatis Basteria. Conu. XXIX.

F V I T olim in hac insula deuotissima quædam foemina, nomine Florocula Tertiaria, quæ impetrata, anno Domini 1473. à Sixto III. Pont. max. facultate, 5. Tertiariarum sororum monasteria, in diuersis eiusdem insulæ partibus, construere instituerat: Cumq; hoc Basteriæ promouisset, immatura morte sublata est. Quapropter Basterienses, ne huiusmodi labor debito fine careret, à summo Pont. Paulo III. anno 1535. impetrarunt, vt coeptum à Florocula opus, eorum sumptibus absolutū, Franciscanis fratribus in vsum traderetur. Vt igitur primū conuentus vltimam artificis manū fuisset expertus, cæteris Prouinciæ locis annumeratus extitit: quem & 9. fratres inhabitant.

E *De conuentu S. Francisci Sarra. Conu. XXX.*

C O L O P H O N E M addit huic Prouinciæ hic conuentus, Seraphico P. Francisco sacratu, ac vnico tantū milliari à Tiuaño, Corforum oppido, erectus: quem Tiuanensis pia communitas, ex impetrata, v. cal. Augusti, anno verò Domini 1547. à Paulo III. summo Pont. facultate, communibus sumptibus, à fundamētis ad verticem vsq; erigendum curauit. Cum igitur sex primi huius Prouinciæ conuentus habitatoribus destituantur, nec aliqua eorum reædificandorum spes affulgeat: eam potius 24. quàm 30. locis absolui dicemus. De monialibus autem hic nulla est quæstio, cum nec vnum quidem monasterium Prouincia ipsa contineat.

PROVINCIA

PROVINCIA

RAGUSII.

483

A **R**AGUSII Prouincia, à Ragusio nobiliori illius patriæ ciuitate, quæ ex Epidauri Limyræ ruinis fabricata sibi successit, sic dicta, Illyrico mari à fronte alluitur, à tergo verò Dalmatiæ, ac Bosnæ Argentinæ Prouincijs cingitur. Hæc cum ex apostolica Nicolai V. summi Pontificis auctoritate, facta anno Domini 1447. die verò Mensis Aprilis 21. cuius diploma adhuc superest, à Bosnæ Prouincia, simul cum Dalmatiæ Custodia, cuius pars fuerat, descuiisset, ac in peculiarem Prouinciam, simul cum illa, sub Dalmatiæ titulo euasisset: post plurimos annos ab ista quoq; nempè à Dalmatiæ Prouincia, sequenti de causa, recessit, ac in Prouinciam quoq; sub Ragusij nomine, emerfit. Præferebantur ferè semper, tum propter doctrinam, tum quoq; propter generis nobilitatem, in Ministeriatus officio, cæterisq; Religionis munijs Dalmatinis religiosi Ragusini patres: cumq; id illi molestè ferrent, curarunt, ne quis Ragusinus pater Dalmatino conuentui præfici posset. Quod cum Ragusini rescuiissent, tanquam sibi vices repèdentes, dederunt operam, ne aliquis frater Dalmata ad Guardianatus officiũ apud se in posterum promouendus veniret. Id autem sub doctissimo, & V.P.F. Seraphino Zamagno, tunc Prouinciæ Ministro, contigit. Cum autem nec Ragusini Prouincialem Ministrum natione Dalmatam, nec Dalmatæ Ragusinum huiusmodi munere insignitum ferre vellent, ac sic dissecta, diuisaq; Prouincia pessum iret, quotquot erant in Ragusina ditione conuentus à reliqua Prouincia deficientes, peculiarem sibi Ministrum elegerunt: Idq; ex apostolica (vt creditur) auctoritate: Nam quo certo tempore, vel ex cuius facultate id factum sit, minimè constat. Perficitur itaq; vniuersa hæc Ragusij Prouincia ex 9. fratrum, monialium verò 2. locis: quorum Prouincialis Minister sequenti sigillo vtitur: Imagine scilicet Seruatoris Christi nuda, stante, manibusq; complicatis, lymphis ad foemora vsque immersa, cuius capiti spiritus sanctus in columbæ specie superstat, pedibus verò genuflexus P. Franciscus, ac iunctis ad pectus manibus substat; sed ab utroq; latere vnicus Angelus astat: Quam tandem sequentes litere. SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCIAE. RAGVSII. orbiculatim ornant. Nec mihi succenserebit (existimo) pius Lector, quòd huic Prouinciæ diui Blasij imaginem præponendam curaue- rim: cum is ciuitatis Ragusij Archiepiscopus aliquando fuerit, modoq; à Ragusinis, vt peculiaris patronus, colatur, summa obseruantia, ac maxima veneratione.

De conuentu S. Francisci Ragusii. Conu. I.

EREXERANT, post aliquot annos ab exordio nostræ Religionis, Ragusini conuentum aliquantulum ab eorum ciuitate Ragusio: quem & descendente Orosio, Seruicæ Rege, vt eos debellaret, ne ab hoste captus ipsis negotium facefferet, ad terram deiecere. Cum autem is, re infecta, atq; obsidione soluta, in propria remeasset, alter conuentus ex Ioannis XXII. summi Pontificis auctoritate, anno Domini 1317. intra eiusdem Ragusinae ciuitatis mœnia, in honorem S.P. Francisci ab ipsodem ædificatus est. Id autem ita esse, ex publico quodam instrumento, in huius loci archiuo curiosius asseruato, liquidò constat. Deseruiuit præterea hoc monasterium, quod 30. fratres frequentius inhabitant, patribus Franciscanis Conuentualibus atq; Obseruantibus simul, deindeq; recedentibus istis, antum illis: ac tum demum, anno à partu Virgineo 1480. præfatis Ragusinis id maximè procurantibus, illis aliò migrare iussis, ad istos, nempè ad Obseruantes redijt: Quibus & vsq; in præsentem diem paret. Viget hoc in loco philosophicum studium, atq; in altero eius claustris facello venerabilis, pariterq; nobilissimi pa-

tris fratris Euangelistæ Balionij ossa tumulata iacent: Cuius quanta fuerit virtus, religio, zelus atq; eruditio, ex sequenti epitaphio ipsis adiacente, manifestissimè constat. A

Balionum soboles, Perusinaq; quem penè omnis

Regula lustrandæ Religionis erat.

Qui docuit populos Euangelista beatus,

Ragusinam moriens consecrat hospes humum.

Cumq; pijs precibus passim miracula præstet,

Dat quoq; reliquias vberiora suas.

In sacrario autem aliquot sanctorum Laurentij martyris, Catharinæ, atq; Margareta virg. & mart. reliquiæ asseruantur. Sed coram summo altari erectus perseverat ligneus, magnusq; Crucifixus, cuius vtriq; lateri singulus astat Angelus, ex eadem materia fabricatus, manuq; turibulum tenens, quæ duo turibula in solemnioribus festiuitatibus, atq; in notabilis alicuius euentus proximè instantis signum, vt certissima experientia comprobatum est, se ipsis, nulloq; penitus impellente, non secus ac si à duobus acolythis illi de religioso more turificaretur, mouentur: Dicunturq; à B. P. Iacobo Picente apposita: Qui etiā hæc verba dixisse fertur: Aliquando hi Angeli miracula faciēt. B

De conuentu S. Nicolai Stamni. Conu. II.

STAMNVM ciuitas est, distatq; à Ragusio 30. milliarijs, & ad prærupti cuiusdam, editiq; montis radices Septentrionem versus sita, insalubri, pessimaq; infestatur aura. Hæc igitur ciuitas, atq; adiacens regio, cum ante 250. annos schismaticis, Patrenisq; scateret hæreticis, Bosnensium quorundam patrum opera, à tanta lue liberata extitit. Ii enim zelantissimi patres, ædificato sibi, anno Domini 1349. hoc conuentu in honorem S. Nicolai, nulli neq; labori, neq; periculo pepercerunt, quoadusq; huiusmodi malis longè profligatis, Stamnensem, atq; vicinum populum ad sanam mentem reuocarint, ac S. R. E. obedientiæ subdiderint. Idq; in causa fuit, vt hic locus, quem vt plurimum 8. fratres incolunt, Prouinciæ Bosnæ Argentinae, plurimis annis, subfuerit: atq; ab aliquibus summis Pontificibus eius fratribus ministrandorum fidelibus sacramentorū facultas concessa sit. Diem clauferunt extremū B. P. Andreas à Sardinia, atq; B. P. Ioannes ab Anglia, quorum vterq; cum Illyrici idiomatis ignarus esset, Illyricè tamen, spiritu sancto dictante, concionabatur, & miracula edidisse fertur. Nam quidā nobilis, effectus ex quadam infirmitate cæcus, admotis ex eorum sepulchro ad oculos pulueribus, visum recepit. Asseruantur deniq; hoc in monasterio altera manus S. Georgij martyris, & altera S. Ladislai itidem martyris, ac Vngariæ Regis, vnus ex digitis S. Theodori martyris, & fragmentulum eius columnæ ad quā Christus flagellatus extitit. C

De conuentu S. Sabine Dasse. Conu. III.

QVANTI Sabinus Betaldus nobilis Ragusinus Ordinem nostrum fecerit, testis est hic conuentus, S. Sabino dicatus, atq; in cliuo amœni collis Dasse, ad 3. milliare à Ragusio situs: quem is circa annum Dñi 1370. summa pietate, ex proprijs facultatibus, construendū curauit: & moriens vniuersorum bonorum hæredē instituit: In cuius ecclesiæ meditullio erecta extitit pulcherrima quædam Crucifixi imago, Ragusinis, ob miracula, quæ ibi contingunt, omnino venerabilis. Præfati verò collis Dasse orbem 10. facella siue oratoria, à diuersis Ragusinis ciuibus erecta, elegantissimè cingunt: quæ & ipsum locum celebriorem reddunt: Quam & adauget 12. fratrum huius loci accolarū sollicitudo: qui, semel ad minus per hebdomadam, in illorū altero sacris operatur. Vtuntur præterea hi fratres ad diuersos morbos, malignosq; spiritus ex fidelium corporibus pellēdos, vel habitu beati patris Bernardini de Senis, vel altero habitu beati patris Francisci de Paula, Ordinis Minimorum institutoris: quos penes se diligentissimè custodiūt. E

De conuentu S. Francisci Ombula. Conu. IV.

VACATVRI fratres plenioribus affectibus diuinorum mysteriorum contemplationibus, hanc ædem, in honorem B. Francisci, ad 4. lapidem à Ragusio, in ipso litore maris, atq; ad cuiusdam montis radices Septentrionē versus, circa annum à partu Vir-

PROVINCIA RAGVSI. 2485

A tu Virgineo 1393. ædificari curarunt. Quæ quidem domus, ob sui tranquillitatem, contemplationi, atq; spiritui maximè fauet. Sed cùm longiusculus (vt præfati sumus) à ciuitate distet, angustijq; arctetur, à quinque fratribus tantùm inhabitatur.

De conuentu S. Hieronymi Slani. Conu. V.

SEXENNIO à præcedentis loci erectione, nempe anno Domini 1399. hic conuentus, diuo Hieronymo sacer, atq; in eodem litore maris situs, à fundamentis ad apicem usq; constructus fuit. Cuius situs Slanum Illyrica lingua nuncupatur, atq; 9. fratrum eius accolarum saluti maximè consulit. Hinc non multum distat Christiani quidam, Popouani appellati, atq; tyrannico Turcarum Imperio subacti, quibus duo huius loci patres prædicatores, ex plurium summorū Pont. indulto, sacramenta ministrāt, verbum Dei proponunt, atq; in his, quæ animæ salutem concernunt, opportunè adsunt.

De conuentu S. Blasii Canaliū. Conu. VI.

NIHIL minus quàm Turcicam rabiem pertimescentes huius Prouinciæ patres, hanc ædem, S. Blasio sacram, ex diuersis elemosynis, in amœna quadam valle, circa annum Domini 1427. construendam curarunt. Quæ tamen, Turcarum imperio per huius plagæ terras diffuso, quod 6. tantùm milliari à mari, & 18. à Ragusio distet, plura incommoda ab ijs catholicæ fidei hostibus perpetitur: Ea nihilominus constantissimo animo, ob Christi amorem, 6. fratres huius loci accolæ superant.

De conuentu S. Mariæ prope Corsolas. Conu. VII.

CVM deuotissima quædam B. Mariæ imago in cuiusdam amœni collis supercilio non longè à mari fortè fortuna inuenta esset, illaq; miraculis coruscate cœpisset, Corzulani (sic enim viciniore populi appellantur) hanc domum, eidem B. Virgini dicandam, eo ipso in loco, in quo præfata imago apparuerat, anno Domini 1470. ædificandam, perficiendam, atq; 5. huius Prouinciæ fratribus tradendam curarunt.

De conuentu S. Mariæ Insula Mediæ. Conu. VIII.

ASITV Mediæ nomen deduxit ea insula, in qua hic conuentus, B. Mariæ sacer, ædificatus subsistit. Cùm enim inter alias duas insulas, & hæc tertia è mari satis compè emergat, alteramq; ab altera distinguat, Mediæ nomen obtinuit. In ea igitur 700. fidelium domos, & hanc ædem, quam 7. fratres occupant, apprimè constructas conspiciere licet. Quis verò huius sacri monasterij author fuerit non satis constat.

De conuentu S. Mariæ ad Nives Epidauri. Conu. IX.

AD sextum lapidem à Ragusio, ac prope Epidauri, antiquissimæ ciuitatis, ruinas, conuentus hic, virgini Mariæ ad Nives sacratus, ex Innocentij VIII. Pont. max. facultate, facta anno Domini 1590. à pijsimo Francisco Boccio Ragusino ædificatus, atq; huic Prouinciæ, vt à 5. huius fratribus incoleretur, adiectus fuit. Ad quem tum Ragusini, tum conuicini populi, sed præcipuè nautæ maxima deuotione feruntur.

EO quod patria hæc Ragusina sit vtcumq; sterilis, triticoq; minimè abundet, huius Prouinciæ patribus à potentissimo catholicoq; Hispaniarum Rege Philippo, huiusce nominis II. summa pietate, summaq; liberalitate concessum est, vt ex Apulia 15. currus frumento onustos (soluto tamen iusto pretio) per singulos annos educere, atq; Ragusium aduehere queant, vt tandem facta distributione debira, inde ad singula eorum loca transmitti valeant. Regium huiusce concessionis diploma, datum Madriti, apud Hispanos, 9. Iulij, anno verò Domini 1561. in Minoritico conuentu huius Prouinciæ Ragusino diligentius asseruatur.

Sequuntur monasteria monialium.

CONTINET quoq; hæc Prouincia duo Clarissarum monasteria, ex pijs Ragusinorum sumptibus Ragusij erecta, quorum vnum, beatæ Claræ dicatum, a 64. monialibus occupatur: Alterum verò, diuo Petro sacrum, à 20. virginibus inhabitatur.

PROVINCIA

PROVINCIA

BRIXIAE.

487

A **B**RIXIAE Prouincia Mediolanensi olim vnita fuit, à qua tamen, Veneta id Republica, suis rebus maximè consultura, in cuius ditione ex 33. fratrum conuentibus, quibus omnino absoluitur, 27. obtinet, procurante (verebatur enim ne eius ciuitates, & oppida, Mediolanensibus opposita, ab aliquo alienigena siue fratre, siue sæculari, specie tamen fratris, Mediolanensibus proderentur) dum bellum inter eam atque eorundem Mediolanensium Ducem sæuiret, Sixto IV. Pont. max. sedente, & à Christi natiuitate, ex eiusdem tamen summi Pont. facultate, anno 1471. diuisa est. Hæc ab Oriente S. Antonij, ab Occidente Mediolanensi, atq; à Meridie Bononiensi Prouincijs contermina est. A Septentrione verò nullam prorsus Prouinciam, sed editissimos montes, quibus ex Italia in superiorem Germaniam itur, tantummodo respicit. Eius latitudo, quæ à Pischeria Veronensi oppido, vsq; Endennam Bergomatum oppidum summenda venit, 67. milliaria: longitudo verò, cuius fines sunt Casale maius, Cremonense oppidum, atq; ad Padi fluminis famosi ripam situm, & Burnum Brixienfe oppidum, 90. milliaria continent. Complectitur præterea hæc Prouincia 3. ciuitates, Brixiam scilicet, Bergomum, atq; Cremam: & 4. lacus piscium feracissimos, nempe Benacum, Ischium, Endennium siue Spinonium, atq; Idrium: & 5. flumina, Clisim videlicet, Mellam, Serrim, Oleum, atq; Bremum. Vtebatur olim huius Prouinciæ Minister quodam sigillo, cui diui Apollonij Episcopi, & SS. martyrum Faustini & Iouitæ imagines, cum eorundem nominibus, nulla interim Prouinciæ ipsius facta mentione, incisæ existerant. Sed cum ea prorsus de causa aliarum Prouinciarum patribus contemptui esset, is qui superioribus hisce diebus ad eiusdem Prouinciæ clauum sedebat, sigillum multò elegantius, ex patrum consensu, efformandum curauit. Cuius insignia sunt, Christus dominus cruci affixus, & gloriosa eius Mater, & B. Euangelista Ioannes omnino stantes: quorum iste crucis leuam, illa verò dexteram tenet. Eiusdem autem crucis titulum sol, & luna, sed quod reliquum est eius plures stellæ exornant. Sub cuius etiam basi genuflexus Patriarcha Franciscus, inter duas arbores, ac brachijs in crucis modum extensis, tanquam admiratione perfusus orat. Eius deniq; sigilli oram sequentes literæ, de nostro more, ambiunt: videlicet. SIGILLVM. † PROVINCIAE. † BRIXIAE. † ORDINIS † FRATRVM † MINORVM † OBS. Sunt enim Brixiae ciuitatis, à qua, tanquam à digniori, Prouincia etiam ipsa sibi nomen asciuit, patroni beati martyres Faustinus & Iouita, eaq; de causa illos sibi graphicè depictos præferre volui. Continet præterea hæc Prouincia decem monialium monasteria.

De conuentu S. Iosephi Brixia. Conu. I.

D I NTER reliquas Venetæ Reipub. subactas ciuitates Brixia, Transpadana vrbs, atq; à Coenomanibus condita, non infimum locum tenet: Est siquidem opulentissima, ferriq; mineralibus abundat, & ad 100. milliaria eius territorium protenditur. Cuius pinguißima arua (tanta est eius planities) fontium fluminumq; aquis, quibus maximè scatent, dum opus est, irrigantur. Cum igitur hæc ciuitas bello, circa annum Dominicæ Incarnationis 1517. quateretur, duæq; ecclesiæ, diuis Apollonio atq; Roccho sacrae, quod extra mœnia sitæ, peropportuno hostibus latibulum ministrarent, negotiumq; aliquando ciuibz facessere possent, ex senatus decreto, annuente tamen Leone X. Pont. max. euerfæ penitus fuissent, hic conuentus, ijsdem sanctis atq; B. Iosepho sacrandus, ex earum materia, iuxta præfati Leonis X. præscriptum, intra eius-

tra eiusdem Brixianæ ciuitatis muros, eleganter satis, satisq; augustè constructus extitit. Nam & longitudine, & latitudine, atq; etiam pulchritudine cæteras antecellit ecclesias: eaq; de causâ etiam ipsa cathedrali ecclesia Brixianis frequentior est: Cuius chorus, simulatq; reliquæ domus refectorium, atq; etiam dormitorium ita à paucis diebus refecta, restaurataq; sunt, vt omnibus huius Prouinciæ locis palmam facillè præripiat. Incolitur præterea hic locus à 40. fratribus, & aliquando à 50. interdum verò à 60. pro vt sese occasio offert: Quapropter primum sibi locum assignare voluimus. Templum verò die 4. Octobris, anno tamen Domini 1519. à R. Matthia Vgono ex Brixia oriundo, atq; Episcopo Famagustano, vtroq; Brixienfi senatu, Ecclesiastico scilicet atq; laico astante, in honorem SS. Apollonij, Rocchi, atq; Iosephi dedicatum fuit. Qui quidem pientissimus Episcopus crucem, SS. reliquijs refertam, eius sacrario moriens, ex testamento, anno Domini 1536. die verò mensis Iunij 27. legauit: & apud fratres in ecclesia à se consecrata humari voluit: insuper & bibliothecam doctissimo libello à se edito, sed manu scripto, cui vitiorum liber titulus est, locupletauit.

In huius loci archiuo inuenire licet apostolicum Sixti IV. breue, quo Franciscanis fratribus successio ab intestato interdicitur: Et aliud Alexandri Papæ VI. breue, quo Minorum Ministris, ac Guardianis aliquorum sibi casuum reservatio, à quibus nullus inferior ab eis absoluere possit, conceditur: & Franciscanis è Religione egressis hæreditaria successio prohibetur: & fratribus nostris, Illyricū habitantibus, facultas datur, vt nauigantibus Poenitentia, atq; Eucharistiæ sacramenta, ex apostolica auctoritate, ministrare possint: Et aliud eiusdem Alexandri Papæ VI. breue, quo huius nostri Instituti Generali, ac etiâ Prouincialibus Ministris fratres incorrigibiles, dummodo maior Capituli pars consenserit, habitu spoliare, ac ab Ordine expellere licet: Et Leonis Papæ X. bullam, qua huius monasterij fratribus hortus extra mœnia cum edificandi ibidem sacelli facultate conceditur: Et apostolicarum eiusdem Leonis X. literarum transumptum, quo interdictum Minoriticas comprehendens ecclesias diffusè præscribitur: Et aliud quoq; eiusdem Leonis X. transumptum, quo præcipitur, vt fratres nostri cum in processionibus, alijsq; publicis actibus locum habeant, quem & Conuentuales Franciscani patres, ante separationem ab Obseruantibus, obtinebant: Et aliud eiusdem Leonis X. indultum, quo præfatas SS. Apollonij, atq; Rocchi ecclesias demoliri, hancq; sancti Iosephi Brixianis construere liberum fuit. Ac tandem quoddam Clementis VII. summi Pontif. transumptum, quo fratrum nostrorum Ministris Prouincialibus, simul atq; Guardianis semel redigendi ad certam pecuniarum summam legata sibi ex testamentis relicta, ex conuentione cum testatorum hæredibus facta, dummodo id per Procuratores fiat, & necessitas exposculet, facultas conceditur. Sub septimo huius sacræ ædis altare, portam ingressis ad leuam occurrente, quod Apostolo Andreæ sacrum existit, SS. Siluini, XII. Brixienfis Episcopi, atq; Rustitiani, XXII. eiusdem Brixianæ ciuitatis Episcopi corpora recondita sunt: quibus duæ tabellæ propria nomina exprimentia adiacent. Hæc sacra pignora, cum in ecclesia diui Apollonij humata essent, ne ea demolita prophænationi exponerentur, ad hunc locum, ex Leonis X. summi Pontificis mandato, translata fuere. Sub ara verò, diuo Roccho erecta, corpus S. Vrsicini, Brixienfis quoq; Episcopi, iacet. Atqui beatus pater Franciscus ab Aragonia parietem primi sacelli, quod iuxta claustrum ostium ad dexteram occurrit, pro sepultura adeptus est.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Bergomi. Conu. I I.

BERGOMVM Transpadana ciuitas, ob ciuium peregrinationem, quos eius sterilitas aliò transmigrare cogit, omnibus notissima est: Qui licet rerum inopes, in Christi tamen pauperes, præsertim verò in religiosos, liberalissimi sunt, prout hic conuentus, ex eorum sumptibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1422. sed extra antiqua ipsius vrbs mœnia, ædificatus facillimè indicat: Cuius situm deuotus quidam Bergomas, Petrus ab Alsano nomine, B. P. Bernardino contulit. Authenticum præfatæ collationis instrumentum, actum Bergomi 27. Iunij, anno Domini 1422. imò & apostolicum Sixti IV. Pont. max. breue, sub datum Romæ 12. cal. Martij, anno Do-

mini

A mini 1471. Pontificatus verò fui primo, cuius virtute hæc Prouincia à Mediolanenſi ſe-
 iuncta eſt, in huius ſacræ ædis archiuo aſſeruantur. In cuius etiam ſacrario altera ex
 ſpinis Dominicæ coronæ, fragmentulum Dominici etiam præſepis, aliquantulum ex
 thure puero Ieſu à Magis oblato, & aliquot SS. Andreæ Apoſtoli, Cyriaci, Urbani, Ro-
 mani; martyrum, Benediçti Abbatis, ſanctæ Agathæ virginis & martyris, atq; vnde-
 cim millium virginum oſſa, ſumma veneratione, cuſtodiuntur. Huius deniq; monaſte-
 rij tanta eſt capacitas, vt 35. fratres frequētius contineat, plures etiam ſi adeſſent com-
 modè contentura. Diem hoc in loco clauſit extremum, anno Domini 1460. B. P. Da-
 niel à Nimbro, miraculis illuſtris; quemadmodum & libellus quidam, cui titulus Ber-
 gomēſis vinea, & chirographum, inſuper & ſigillum cuiuſdam apud Bergomates In-
 quiſitoris, ibidem appoſita, liquidò conteſtantur. A parte huius ſancti templi poſterio-
 re inuiſere licet Chriſti Domini ſeruatoris noſtri, crucem baiulantis, imaginem, quæ ſu-
B perioribus annis, quadageſimali tamen tempore, miraculis coruſcare cœpit, adeò vt
 vndique fideles ad eam confluèrent. Ex quorum etiam oblationibus, ara, ſacellumq;,
 ad Miſſas celebrandas, ibidem ſatis eleganter conſtructa ſunt. Cuius quidem deuotio-
 nis, atq; miraculorum hæc fuit origo: Dum caſu die quadam fortius plueret, ac quidā
 adoleſcens, qui adhuc ſupereſt, celeriori gradu pluuiæ vitandæ cauſa illac pertranſiret,
 oculorum aciem fortè fortuna in huiuſmodi Chriſti imaginem direxit, ſanguinemq;
 ex ſacro eius capite profluentem conſpexit: quapropter ſui oblitus, ac genuflexus cla-
 mitare cœpit, miraculum, miſericordia, & his ſimilia. Quod cum conuicini audiſſent,
 atq; ad eundem locum tenderent, vniuerſa ciuitas commota fuit. Re tamen ad illuſtriſ-
 ſimum Borromeum, Mediolanenſium Archiepiſcopum, atq; S. R. E. Cardinalem, nec
 non tunc dioceſis Bergomatis apoſtolicum Viſitatorē, delata, Bergomum is accedens,
C atq; ſuperſtitionem, ſub ſpecie pietatis latentem, prudenter pertimeſcens, iubet ſacel-
 lum de nouo erectū deſtrui. Cūq; Bergomas ſenatus eius imperio reſiſteret, aſſereretq;
 vniuerſam ciuitatem commouendam, atq; facilè in ſeditionem prorupturā, quod ma-
 xima in huiuſmodi locum deuotione, ac religione ferretur, ſubiecit grandæuus qui-
 dam, ac pius Bergomatis eccleſiæ canonicus, maturiori conſilio eo in negotio proce-
 dendum fore: inſuper & recentiſſimum huiuſmodi miraculum in medium adduxit:
 Pauperculam ſcilicet mulierem, à quindecim annis claudam, viribusq; omnino ex-
 hauſtam, quæ & pro optata ſalute aſſequēda, quicquid bonorum obtinebat, conſumpſerat,
 ac depauperata omnino ad commune ciuitatis xenodochium ſe contulerat, poſt Miſ-
 ſæ eo in ſacello auditionem, ac voti à ſe emiſſi ſolutionem, integram ſoſpitem ex tem-
 pore, toto circumſpectante populo, aſſequutam fuiſſe. Quapropter præfatus Cardina-
D lis Borromeus, diligenti de huiuſmodi miraculo examine habito, eiſq; veritate com-
 perta, à propoſito deſtitit, ſuaq; etiam vota præfatæ imagini humillimè obtulit.

De conuentu S. Mariæ Coronatæ Martinengi. Conu. III.

Q VANTA fuerit illuſtriſſimi, ſimulatq; pientiffimi Bartholomæi Caleonis,
 Venetorum Ducis, ad Chriſti ſeruos, deuotio, ex tribus monaſterijs, à ſe conſtru-
 ctis, liquidò patet. Quorum alterum, ſub nomine Baſella, euntibus ab hoc oppido Mar-
 tinengo Bergomum, medio in itinere, occurrit, Dominicanisq; patribus deſeruit: al-
 terum verò intra huiuſmet oppidi ſepta, ſub inuocatione S. Claræ, ſurrigit, & à Cla-
 riſſis ſororibus inhabitatur: ſed tertium iſdem muris cinctum, & S. Mariæ Coronatæ
 ſacrum, à 12. fratribus incolitur. Ædificauit quoq; piſſimus idem Bartholomæus Ber-
E gomi xenodochium famoſiſſimum, quod & nomine Miſericordiæ inſigniendū, ac plu-
 rimis opibus, redditibusq; dotandum curauit. Multa etiam & alia his ſimilia beneficia
 præſtitit, quæ tamen, quod non ſint præſentis ſpeculationis, prætermittenda cenſui.
 Hoc tamen vnum ſilentio non præteribo, quod videlicet huius loci ſacriſtiam pretio-
 ſiſſimis ornamentis, aureisq; calicibus, & argenteis, inſuper & alijs iocalibus, atq; cæ-
 teras conuentus officinas omnibus neceſſarijs abundè inſtruxerit. Cui deniq; ad pium
 huiuſmodi opus præſtandum, Sixti IIII. Pont. max. auctoritas, cuius apoſtolicum bre-
 ue, ſub datum apud ſanctum Petrum Romæ 18. Septembris, anno Domini 1475. Pon-
 tificatus verò fui v. in huius loci archiuo aſſeruat, affectu paterno fauit.

ENDENN A oppidum 12. millibus passuum à Bergamo distat, situmq; est in media steriliq; valle Brembana, eaq; de causa, quotquot ibi commorantur, pauperie præmuntur. Olim quidem, plurimis mercatoribus ibi degentibus, melius illis fratribusq; nostris erat: quibus tamen vel mortuis, vel aliò profectis, & isti atq; etiam illi, quoad victum, cæteraq; vitæ necessaria dant pœnas: Nam ea vallis nec vini, nec tritici, nec etiam fructuum ferax est, nec, à quibusdam pascuis, boni aliud quidquam habet. Prope hoc igitur oppidum præfati mercatores hanc sacram ædem, ex Innocentij IV. summi Pont. auctoritate, in honorem Deiparæ virginis Mariæ, circa annum à partu Virgineo 1488. à fundamētis ad apicem vsq; extruendam curarunt: quam 5. tantum fratres, superioribus de causis, miserrimè inhabitant.

De conuentu S. Mariae de Pace Alfan. Conu. V.

B

ALSANVM mediocre oppidum est, Bergamoq; ad 14. passuum distat, cuius etiam iurisdictioni subiacet. Cumq; opibus non abundet, Minoriticum tamen conuentum, sub titulo B. Mariæ de Pace, apud se habet, ac 8. fratres eius habitatores omni beneuolentia, omniq; liberalitate prosequitur. Cuius situm ab Alfanensibus collatum olim fuisse nouimus. Sed quis erecti ibidem ædificij, quod nondum vltimam artificis manum expertum est, author fuerit, non satis constat. Crediderim tamen illud ex Alfanensium, aliorumq; eleemosynis, fratrum diligentia conquisitis, promotum. Huius patriæ aer salubris omnino, temperatusq; est, ac hominum saluti summo opere confert, eiusq; incolæ prudentes sunt, ac religiosorum obseruantissimi.

De conuentu beatæ Mariæ Gandini. conu. VI.

C

GANDINVM Transpadanum oppidum est, distatq; à Bergamo eius metropoli 15. millibus passuum, cuius accolæ plus cæteris lanifico incumbunt. Vix enim vnus inter eos inuenitur, qui huiusmodi opificio non studeat. Alius siquidem lanam lauat, alius mundat, ille vngit, iste fila ex colo deducit: hic eadem fila contorquet, net, orditur, textit, componit, atq; adaptat. Qui verò ditiores sunt, diuersi coloris pannum ad nundinas, totiusq; Italiæ, imò & Germaniæ superioris emporia, deferendum curant. Quo fit vt ipsorum oppidum cæteris Bergomatibus diuitiarum palmam facillè præripiat. Sunt etiam Gandinenses religiosi addictissimi, summeq; benefici: prout argumento esse possunt hoc sacrum monasterium, B. virgini Mariæ dicatum, communibusq; eorum sumptibus ædificatum, atq; 18. fratres eius inquilini: qui eos in omni euentu, atq; in omni necessitate sibi promptissimos experiuntur. Constructum fuit hoc monasterium auctoritate Sixti IIII. Pont. max. anno Dñi 1481.

De conuentu S. Maurity prope Ischium. Conu. VII.

D

DELICIOSVS re vera, atq; saluberrimus est hic conuentus, diuo Mauritio sacratus, & à 12. fratribus incultus: Cum in iugulo cuiusdam scopuli, ad marginem Ischij lacus, situs, optima aura, pulcherrimoq; prospectu gaudeat. Hinc enim Camonicæ vallis planitiem, Oleo flumine allutam istinc, verò Ischium lacum piscibus abundantissimum, perpetuoq; nauigabilem: atqui illinc editissimos montes niuibus, tum in æstate, tum quoq; in hyeme albescentes, amoenissimè prospicit. Præterea tanta est hoc in loco aeris tenuitas, vt cuiusvis generis catarrum longius ab hominum capitibus propellat, humanasq; ætates absq; morbo longius deducat. Quapropter insulæ tantum Gardæ in tota hac Prouincia siue de amœnitate siue de salubritate, siue etiam de rerum copia agamus, cedit. Huius igitur amœnissimi conuentus authores fuere Lucenses, qui eum, ex facta sibi facultate, vt ex publico quodam instrumento, aëto 21. Aprilis, anno Domini 1448. atq; in eius tabellario asseruato, liquido constat, à fundamentis erigendum, omnibusq; suis numeris, summa liberalitate, absoluendum curarunt: qua & eius fratres, vsq; in hodiernum diem, prosequuntur. Distat hic locus tum à Bergamo, tum quoq; à Brixia triginta millibus passuum.

E

A *De conuentu S. Mariae Lucris. Conu. VIII.*

DISTAT præcedens S. Mauritij conuentus à Lucris, Transpadano oppido, mille passibus ad minus: sed præsens, S. Mariæ sacratuſ, moenibus eiufdem oppidi cingitur. Vtriuſq; tamen vnus & idem author fuit, nempe pia Lucrenſis communitas. Sed hic multò maior, multòq; auguſtior illo eſt, facileq; conuentui S. Iosephi comparari poſſet, licet, Lucrenſibus ſumma omnium rerum penuria laborantibus, vixq; neceſſaria Religioſis ſubminiſtrantibus, 14. tantum fratres modò contineat. Eadem ſiquidem eſt Lucrenſium, atq; Endenſium (quorum ſupra meminimus) conditio: nam ſicut plurimi olim, ijq; diſtiſſimi mercatores iſtis conuixerunt, ſucceſſuq; temporis ad alia loca dilapſi ſunt, ita quoq; & illis: qui tandem ab eis diſcedentes, omnes ſecum diuitias aſportarunt. Ablato enim à Lucrenſibus mercimonio, vt fame præmantur neceſſe eſt: Nam ipſa patria, ſicut & Endenſis, ſterilis omnino, atq; infructuoſa eſt. Hinc fit vt ſummo labore, ſummaq; difficultate, tum iſtius tum quoq; illius, ſancti ſcilicet Mauritij conuentus, fratribus neceſſaria ſuppeditent, & vtriq; inopia laborent.

De conuentu S. Bernardini Crema. Conu. IX.

CREMA Transpadana, nouaq; vrbs eſt, muro, vallo, atq; ſcaturienſibus aquis munitiſſima: inſuper & ciuium generoſitate, atq; in ſapientes propenſione, & liberalitate clariſſima. Quam & à Cremando, quòd Cremeniſis quidam ligneum Crucifixum aliquando combuſſerit, Cremæ nomen ſortitam volunt aliqui. Quod tamen mihi minime probatur: ſed magis arridet, id quod in Brixienſibus chronicis continetur: Quoſdam ſcilicet catholicos Patraſſianos, eorum ciuitate Patraſſo, quæ in Mediolanenſi territorio aliquando ſubſtitit, ob hæreticam prauitatem ibi ſæuientem, funditus euerſa, ne illi aſſentiri viderentur, patrijs laribus, proprijsq; Penatibus relictis, ad hunc locum ſe contuliſſe, atq; huic ciuitati Cremæ initium dediſſe. Si tamen aliqui Cremam à cremando dictam velint: quòd eius ciues charitate in Deum, & proximum, pietate in pauperes, fidelitate in proprium Principem, atq; in noſtros fratres affectu cremenentur, ab his minime diſſentio. Nam id eorum deuotio, liberalitas, atq; in noſtrum Ordinem munificentia facillimè indicant. Cùm enim quendam conuentum, ſub inuocatione S. Bernardini, circa annũ Domini 1455. ex conceſſione Eugenij III. ſummi Pontificis, aliquantulum à moenibus erigere cœpiſſent, atq; eum, ſæuiente inter Venetos & Mediolanenſes bello, ne hoſtium inſidijs paterent, funditus euertifſent, hunc, atq; alterum (de quo paulò inferius) eius ſucceſſores, ex facta ſibi, anno Domini 1515. à Leone X. Pont. max. facultate, intra eiufdem ciuitatis muros, ſub eadem ſancti Bernardini inuocatione, conſtruendos curarunt. Apoſtolicum præfatæ conceſſionis breue penes oetodecim fratres huius loci accolæ maxima cura aſſeruatur.

De conuentu S. Mariae Planengi. Conu. X.

PLANENGVM pagus eſt, diſtatq; à Crema ad duo millia paſſuum: cuius tanta eſt pauperies, vt nec proprium curatum, qui ſibi ſacramenta miniſtret, alere poſſit. Ei deniq; conſulturus, ac propriæ deuotioni ſatiſfacturus pius Cremeniſis ſenatus, hanc ſacram ædem, ex facta ſibi à Martino V. Pont. max. facultate, in B. Mariæ, anno ſui Pontificatus primo, à fundamentis ad verticem uſq; extruendam curauit. Non quidem ex Planengeniſium, ſed ex proprijs facultatibus. Octo fratres eius inquilini, qui & pijs Cremeniſium largitionibus aluntur, Cremeniſis Episcopi facultate, à quo & annuâ elemoſynâ eapropter recipiunt, Parochi officio viciffim Planengi funguntur: eiufq; paganis ſacramenta miniſtrant, & Dei verbũ de ſuggeſtu proponunt.

De conuentu S. Franciſci de Pace Vrcea. Conu. XI.

VRCEVM Brixienſis diœceſis oppidum eſt, Brixia quidẽ 20. millibus paſſuum diſtans, & inſuperabili fouea, aquisq; perennibus, ac firmiſſimo aggere, propugnaculiſq; munitiſſimum. In quo ex impetrata, anno Domini 1486. à ſummo tunc Pontifice ſedente, atq; à Ludouico XI. Francorum Rege, eodem tempore Mdiolanenſibus

sibus imperante, facultate, Vrceana communitas hanc sacram ædem, sub inuocatione A
B.P. Francisci de Pace, communibus sumptibus, atq; eleganter satis construi fecit. Af-
fluit hæc patria peroptimo subtilissimoq; lino: quapropter fratres huius loci accolæ,
qui numero sunt 18. hyemali tempore, à mulierculis huiusmodi linum adaptatibus mi-
rum in modum diuexantur, inquietanturq;: Eo in pariete, qui facellum immaculatæ
Conceptionis Virginis gloriosæ à sacello vndecim millium virginum distinguit, frustū
eius columnæ, ad quam Christus dominus pro nobis alligari voluit, asseruatur. Ad le-
uam verò summi altaris, in quadam fabrefacta fenestella, pars sanctissimæ crucis eius-
dē Seruatoris Christi custoditur. Atqui in sacrario sacrosancta aliquot SS. Pauli Aposto-
li, Marij martyris, Maximi itidē marty. ossa, atq; particula crucis boni Latronis habent.

De conuentu S. Mariæ de Aguzano. Conu. XII.

B
DISTAT à superiore loco hic conuentus, B. Mariæ de Aguzano sacratu, bis mil-
le passibus: qui, iuxta seniorum traditionem, à B.P. Bernardino de Senis primò
occupatus fuit. Idq; & aliquot eius imagines, anno Domini 1438. depictæ, & ipsius
dispositio loci, qui solitarius, ab hominum frequentia semotus, & densissimis quercu-
bus confitus est, satis indicant. Amabat siquidem beatus ipse pater Bernardinus, sicut
& alij eius temporis religiosi, syluatica huiusmodi loca. Continet nihilominus hæc sa-
cra ædes 12. fratres, illisq; necessaria, licet satis frugaliter, ministrat: quam scaturien-
tes vndique aquæ amœniorem, aduentantibusq; populis commendatiorem reddunt.

De conuentu S. Bernardini Clararum. Conu. XIII.

C
QVAMVIS Clarenfis communitas diuitijs minimè affluat, imò potius ægesta-
te, vniuersa eius ditione lapidibus penè obruta, qua etiā de causa plus milij, quàm
tritici subministrat, opprimatur: hunc nihilominus conuentum, B. P. Bernardino de
Senis sacrum, ex facta sibi, anno Domini 1457. à Nicolao V. Pont. max. facultate, vni-
co tantum milliari à communi eius oppido Claris, quod Brixienfi iurisdictioni subiaceret,
communibus sumptibus extruendum, V.P.F. Bonauenturæ à Plantanidis, tunc Medio-
lanensis Prouinciæ Vicario, vt cæterorum catàlogo ascriberetur, conferendum curauit.
Cuius capacitas tãta est, vt commodè 14. fratres continere valeat. Aquis tantum abun-
dat adiacens huic domui patria, quibus prata facillimè irrigari, ad aquariq; possunt.

De conuentu S. Bernardini Herbusci. Conu. XIII.

D
ROGATVS B.P. Amadeus à deuotis quibusdam Brixiensibus hunc conuentum,
B.P. Bernardino sacrum, ac eorundem sumptibus, maiori ex parte, prope Herbu-
scum Brixienfis diocesis pagum, extructum, & 14. milliarijs Brixia distantem, ex sum-
mi Pontificis auctoritate, anno à partu Virgineo 1465. accepit, promouitq;. Idq; ita es-
se ex libro, cui titulus vita B.P. Amadei est, facillimè constat. Profectò si hæc patria adeò
tritici, quemadmodum & vini ferax esset, pinguior 14. fratribus huius loci accolis ar-
rideret fortuna, quàm impræsentiarum arridet: Cum panem ex frumento, ordeo, le-
guminibusq; subactum, cumq; non absq; maximo labore emendicatum, comedere co-
gantur: Qui interim sacras quasdam S. Pantaleonis martyris reliquias, nec non & frag-
mentum eius columnæ, ad quam Christus Dominus alligatus fuit, insuper & particu-
lam Dominici sepulchri, maxima veneratione & obseruantia, custodiunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Burni. Conu. XV.

HIC quoq; conuentus, Annunciationi virginis Mariæ sacer, ac in valle Camo-
nica, longiusculus ab oppido Burno, constructus, à B. P. Amadeo, ex aposto-
lica facta facultate, acceptus fuit. Qui post ipsius mortem, Paulo II. Pont. max. an-
nuente, cuius literæ in forma breuis datæ apud S. Petrum cal. Augusti, Pontificatus
verò sui anno v. in huius loci tabellario asseruantur, à fratribus Petro, ac Ioanne Ber-
nardo, de Tertio Seraphici patris Francisci Ordine, maiori ex parte, atq; ex diuersis
eleemosynis, maximo labore partis, promotus, inhabitatusq; fuit. Sed ijs vita functis,
in huius Prouinciæ ius, Burnensibus id maximè sollicitantibus, cessit. Est enim hic lo-

A **E**us 12. fratribus eius accolis difficillimus; cum eis, quocumq; pergere velint, ascendendum sit: eaq; de causa illis conceditur, vt triticum, tempore messis, per areas, emendicatum, in horreum inferre possint, vt inde suis necessitatibus satisfacere queant.

De conuentu S. Mariae de Brixianore Castruoli. Conu. XVI.

C **A**STRVLEVM oppidum ad Cremonensem diocesim spectat, distatq; à Cremona, antiquissima Galliae Cisalpinæ vrbe, 18. milliarijs, & à Placentia, Galliae Togatae ciuitate, totidem, sed à Brixia 6. tantum. Longiusculus igitur ab hoc oppido excellentissima Blandimaria, Mediolanensium Ducissa, ob summam in Deum pietatem ac in Franciscanos beneuolentiam, hunc, conuentum, B. Mariæ de Brixianore, quem 18. fratres frequentius inhabitant, sacrum, ex Pij II. summi Pont. facultate, circa annum Domini 1461. erigendum, perficiendumq; curauit. Huius loci accola aliquando fuit B. P. Amadeus, hicq; duplicem Eliæ spiritum imbibit: prout eius oratorium, atq; eremiticæ quædam cellulae, quæ adhuc supersunt, facile indicant: Beatorum patrum Francisci, atq; Laurentij corpora hac in ecclesia requiescunt, quorum sanctitas conuicinis populis in propatulo est. Nec huius loci habitatio, in cuius archiuo apostolicum Pij II. breue, eius foundationem concernens, asseruatur, fratribus præcedente facilius est: cum panem ad vitæ sustentationem necessarium, per viciniora loca, vijs interrim niuibis, luto, atq; aquis obsessis, quotidie hostiatim emendicare cogantur.

De conuentu S. Mariae de Angelis Pratalbuini. Conu. XVII.

C **I**CET Pratalbuinum, Transpadanum oppidum, à Brixia 20. & à Cremona 14. tantum milliarijs distat, Brixienfi tamen iurisdictioni subest. Ad secundum igitur lapidem ab hoc oppido constructus perseverat hic conuentus, virgini Mariæ de Angelis sacrat: cuius author inuestigari minimè potuit. Sunt tamen, qui asserant, eum communibus præfati oppidi sumptibus ædificatum fuisse. Quod an ita sit ex scripturis, quas illustri familia Gambara penes se habet, facillimè expiscari posset. Inhabita- tur interim sacra hæc domus à 22. fratribus: quibus vitæ necessaria abundè satis ministrat. Nec mirum sanè, cum adiacens patria fertilis sit omnino, & eius inquilini nostræ Religioni, plusquam dici possit, afficiantur, fratresq; ingenti amore prosequantur.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Quintiani. Conu. XVIII.

C **V**M oppidi Quintiani, quod 20. millibus passuum à Brixia distat, attinetq; ad eius diocesim, habitatores B. P. Amadei, eiusq; sociorum sanctitatem, & vitam accepissent, vnus apud se erigendi conuentus facultatem, per quendam Theodorum, eorum Archipresbyterum, à Paulo II. Pont. max. obtinuerunt. Qua deniq; apostolicarum duplicium literarum, quarum aliæ vij. cal. Maij, anno verò Domini 1468. sed Pontificatus sui v. aliæ autem iij. nonas Nouembris eiusdem anni, expeditæ fuerunt virtute, obtenta, hanc sacram ædem, in honorem S. Mariæ de Gratijs, prope præfatum commune oppidum Quintianum, ex publicis facultatibus, è vestigio omnino ædificandam curarunt. Quam & 16. fratres inhabitant: & sequentes sanctorum reliquiarum celebriorem reddunt: Nempe SS. Philippi, atq; Iacobi Apostolorum, S. Io. Evangelistæ, SS. Dionysij martyris, Ioannis Papæ & martyris, Mauritij martyris, Tranquillini martyris, atq; S. Alberti itidem martyris: & SS. Rosæ, Sophiæ, atq; Agathæ virginum & martyrum: & particulæ quædam Dominici præsepis, Dominici itidem sepulchri, domus Lauretanæ, Zonæ sancti Ioannis Baptistæ, pallioli, atq; habitus sancti Bonaventuræ Cardinalis, & pallioli etiam, ac cilicij beati patris Amadei.

De conuentu S. Mariae de Curtemilia Rebecci. Conu. XIX.

E **T** si minimum omnium huius Prouinciæ monasteriorum sit id, quod prope Rebeccum oppidum, in honorem S. Mariæ de Curtemilia, à Rebeccanis constructum extitit: cum 5. ad summum fratres, interdum verò 4. & frequentius 2. ob ædificij imperfectionem, tantum contineat. Minimè tamen ea propter aspernandum contemnendumq; venit. Subministrat siquidem honestè satis eius habitatoribus omnia

ad victum, atq; amictum necessaria. Distat præfatum oppidum Rebecum ab vrbe Bri-
xia 21. milliarijs, sed à Cremona, cuius iurisdictioni subest, nouem tantum. Sunt ta-
men aliqui, qui sub dubio constituunt huius loci ædificationem: An videlicet à Rebec-
canis, vel potius ex peculiaribus alicuius eleemosynis erectus constructusq; sit.

De conuentu S. Bernardini Insula Douarensum. Conu. XX.

P A R V I T olim hæc insula illustri Douarensum familia, à qua & nomen vsurpa-
uit. Ab ea tamen, post aliquot annos, ad illustrissimam Gonzagarum prosapiam
deflexit. Causa autem quare id acciderit, cum non sit præsentis speculationis, in me-
dium afferre nolui. Cum autem hæc insula, quæ 18. milliarijs à Cremona, Gallia Ci-
salpinæ ciuitate, distat, præfatæ Douarensum familia subesset, tantum ab ea publici be-
neficij causa retulit fundi, quantum huic conuentui, elegantissime construendo, collu-
strandoq; sat esset: Nam à solo tum ecclesiæ, tum quoq; monasterio, ac cæteris officii-
nis necessario, tantum terræ residuum fuit, quantum peramoeno prato, nemori, atq;
capacissimis hortis suffecerit. Vnde quanta fuerit illustrium illorum fundatorum atq;
heroum ad nostrum Ordinem deuotio, quantaq; animi perpenso, facillimè colligi po-
test. Huius quoq; loci ecclesia, quæ & elegantissima est, contiguumq; habet claustrum
omnino sumptuosum, ab ijsdem Douarensum eleganter satis, satisq; magnificè, pro
oppidanorum conditione, constructa fuit. Idq; & eorum insignia, atq; gentilitia nomi-
na, antiquo cuidam sepulchro impressa, facillimè indicat: imò & liquido commonstrat
eorum & ad Deum pietatem, atq; ad Franciscanam Religionem, tum singularem beneuo-
lentiam, tum quoque intimum affectum. Paret verò modò præfata Douarensum in-
sula illustrissimo Ferdinando Gonzagæ, S. Imperij Marchioni & Principi, ac germa-
no fratri meo, cuius ad Deum pietatem, ac pro exaltanda fide catholica zelum, nec nò
& in religiosos, maximè verò nostri Ordinis, procliuatatem, & sanguis in Belgio aduer-
sus hæreticos votifragosq; effusus, & acta ipsa probent, cæteri; extranei narrent, ne
interim sanguini atq; carni plus æquo indulgere videar. Commorantur deniq; hoc in
conuentu, qui amoenissimus est, 18. fratres, qui tum ab oppidanis, tum quoq; ab eo-
rum Principe satis liberaliter aluntur, sustentanturq; & omnibus necessarijs instruuntur.

De conuentu S. Mariæ de Populo Riparoli. Conu. XXI.

P A R E T Riparolum in spiritualibus quidem Cremonensi Episcopo, sed in tempo-
ralibus strenuo heroi ac Duci Vespasiano Gonzagæ: cuius matrix ecclesia, cum lon-
gius à fidelium domibus distaret, alia primùm in eius meditullio ædificata venerabili
patri ac fratri Euangelistæ à Casali, ad illustrissimi tamen Federici Gonzagæ, Man-
tuanorum Marchionis, instantiam, annò Dominicæ incarnationis 1516. à deuoto Tho-
ma Rosello Riparolensi Archipresbytero collata fuit. Cui etiam collationi Bessus Dua-
rensis, reuerendissimi Hieronymi Tarvisini, Cremonensis tunc Episcopi, generalis Vi-
carius subscripsit. Accedente demum Adriani VI. ac Clementis VII. summorum Pon-
tificum auctoritate, quorum apostolica breuia in huius loci archiuis asseruantur, præ-
fata matrix ecclesia, tum ex eiusdem illustrissimi Federici Marchionis, tum ex Ripa-
rolensium eleemosynis, opera tamen fratrum, in iustum conuentum promota est:
quam & octo fratres commodè satis (est enim patria hæc omnium frugum, præsertim
verò frumenti & vini feracissima) inhabitant, Deoq; deuotissime famulantur.

De conuentu S. Mariæ de Piscibuslisis Caluatoni. Conu. XXII.

S V B S T I T E R A T olim ad mille passus ab oppido Caluatono, Cremonensis dioc-
cesis, atq; ad iactum lapidis ab Oleo flumine, ædicula quædam sanctissimæ Mariæ
de Piscibuslisis sacra, atq; conuicinis populis, ob eiusdem gloriosæ Virginis imaginem,
ibidem erectam, miraculisq; insignem, celeberrima, sed Caluatonianæ Præposituræ
annexa. Hanc Caluatonianæ communitas, vt illustriorem redderet, perpetuisq; mini-
stris, qui sollicitam eius curam gererent, instrueret, Innocentio VIII. summo Pontifi-
ci supplicauit, vt sibi concedere dignaretur, quatenus, ex apostolica ipsius auctoritate,
eam sibi in Minoritanum conuentum promouere liceret. Quo deniq; pijs eius votis an-
nuente,

Anuente, præfata communitas, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemosynis, & ædiculam, sub antiquiori titulo, ampliauit, & annexum sibi conuentum, octo continēdis fratribus commodissimum, construxit, & Præposito, cui id debebatur, abundè satisfecit, atq; integrum conuentum, sic omnino constructum, huic Prouinciæ adijciendum curauit. Apostolicum Innocentij VIII. breue, sub datum 20. Iulij, anno Domini 1490. sed Pontificatus ipsius vj. in huius loci archiuo custoditur. Nec tēdebit me vnum ex plurimis miraculis à præfata imagine editis, in tantæ Virginis gloriam, hīc referre. Cum, superioribus diebus, quædam materfamilias bulliēs lixiuium super filiolæ sibi adhærentis caput incautè fudisset, desperaretq; de puellæ vita, eam protinus huic imagini deuouit. Mirabile dictu. Vix votum anxia mater emiserat, quando virgunculam incolumem omnino, atq; illēsam recepit. Hocq; verum esse appensa imagini tabella commonstrat.

B *De conuentu S. Francisci Asula. Conu. XXIII.*

AS V L A nobilissimum ac ditissimum oppidum est, substatq; Brixienſi diœcesi: à cuius matrice 27. millibus passuum distat. Huius incolæ, licet maximè inter se dissideant, seseq; mutuò occidant, miserrimeq; trucidant, vel Iuri ciuili, vel canonico, vel Chirurgiæ, vel arti Medicię, vel Philosophicis literis, vel mercimonio, vel artibus mechanicis incumbunt, ita vt vix vnus inter tot reperiri possit, qui ocio tepeſcat. Vnde meritò ciuitatis honorem sibi vsurpare posset. Nec Asulanis in Franciscanos deuotio deest: Nam illis, anno Domini 1451. sub B.P. Ioanne Capistrano, tunc vniuersæ Obseruantis familiæ Vicario Generali, pulcherrimum conuentum, non longè à moenibus, ex Nicolai V. Pont. max. facultate, erigendum curarunt. Quem tamen, sexennio ab eius fundatione, quod oppido tempore belli, ob eius vicinitatem, notabile damnum inferre quiret, is Dux, qui tunc Venetis præerat, funditus euertendum, soloq; æquandum voluit. Nilominus legitima eius communitatis proles, ac pia imitatrix, hunc secundum, sub inuocatione B.P. Francisci, anno salutis humanæ 1543. ex communibus facultatibus, ac intra eiussdē oppidi moenia, quem & 16. fratres occupant, construi, perficiq; fecit. In cuius sacrario sequentes sanctorum reliquiæ, debita cum reuerentia, asseruantur: videlicet particulæ, maxillæ S. Ioannis Baptiste, vnus costæ S. Pauli Apostoli, capitis S. Andree Apostoli, crucis sancti Petri itidem Apostoli, & costæ etiam S. Lucæ Euangelistæ: quidā dens S. Mariæ Magdalene, alter dens S. Catharinæ virginis & martyris: aliquot ossa sanctorum Laurentij, atq; Sebastiani martyrum, & sanctorum Vrsulæ, atq; Iustinae virginum ac martyrum: aliquot crines, & partes tunicæ, atq; cilicij beatæ Claræ.

D *De conuentu S. Francisci Ischi. Conu. XXIII.*

CONVENTVS hic, beatissimo patri Francisco sacratus, ac longiusculus ab Ischio, Brixienſis diœcesis oppido, in margine tamen Ischij lacus situs, antiquissimus profectò est: cum in libro Conformitatum eius mentio fiat: & à beatissimo eodem patre Francisco certò certius acceptus feratur. In salubri nihilominus aura gaudet: eaq; de causa aliquoties derelictus extitit, & vix inueniuntur fratres, quorum numerus vt plurimum septenarius est, qui inibi commorari velint. Creditur tamen communibus Ischianorum sumptibus constructus. Hunc locum sibi, suisq; fratribus à reuerendissimo patre fratre Francisco à Ruuere Sauonenſi, totius Minoritici Instituti Generali Ministro, ac postmodum Pont. max. obtinuit beatus pater Amadeus, inibiq; cum illis aliquandiu habitauit. Sed postmodum ab ijs ad huius Prouincię patres deuolutus est. Aliam quoque ecclesiam, gloriosissimæ virgini Mariæ dicatam, ac Ischianis muris cinctam, occupant huius sacræ ædis fratres, in qua singulis diebus, ex conuentione cum Iacobo de Vldefredis Ischienſi, atque Mediolanensium Ducis Capitaneo facta, vnam ad minus Missam celebrare tenentur: Qua etiam de causa annuam quandam eleemosynam à præfato fundatore, ex apostolica auctoritate, relictam recipiunt, prout ex publico quodam instrumento, acto 7. Iulij, anno Domini 1360. atq; in huius loci cartophilacio asseruato, liquet: Cui adhærent duo apostolica breuia, diuersis temporibus, & à diuersis summis Pontificibus data: Alterum

quidem ab Innocentio VIII. quo huius conuentus possessio stabilitur : sed alterum à A Clemente VII. sub datum mensis Martij 22. anno verò Domini 1528. quo huiusmodi conuētio approbatur, confirmaturq; . Præfatā ecclesiam pius ipse fundator construen- dam curauit, eò quòd Ischiani sacellum ad rem diuinam audiendam non haberent .

De conuentu S. Pauli insula Ischi. Conu. XXV.

DIFFICILLIMA fanè est huius conuentus S. Pauli habitatio fratribus, cū ab ipso nihil penitus siue ædificij, siue etiam humanæ conuersationis in insula Ischia, in cuius meditullio furrigit, inueniatur : coganturq; ij, qui vt plurimum sunt 6. numero, nauigio atq; remis omnia sibi necessaria quærere : Nam hæc insula, aquis Ischiani lacus vndiq; cincta, longius à continente distat : Vnde meritò huius Prouinciae Ministri dicere possunt, hoc opus, hic labor est, renitentibus pro viribus subditis, ne ad hūc locū destinētur, quoties eius familia statuēda venit. Et quid mirum cum à pi- B scibus, qui tamen sunt sapidissimi, nihil aliud hæc insula ministret? & panis, qui per sin- gulos dies mēdicandus venit, eius habitatoribus, tumescētibus aquis, sæpius ad mandu- candū desit? A quo tamen, vel quādo hoc monasteriū cōstructū fuerit, minimè constat.

De conuentu S. Mariae de Iesu Insula Gardæ. Conu. XXVI.

ANTIQUISSIMVS profectò est hic cōuentus, B. Mariæ de Iesu dicatus, ac in insula Gardæ, quæ ex medijs vndis lacus Benacensis furrigit, situs : cū à bea- tissimo P. Francisco, prout ex quibusdam literis seraphici Doctoris, ac beati patris Bo- nauenturæ, quarum transumpta, & in huius loci, atq; etiam in Brixienſis monasterij archiuis asseruantur, satis patet, occupatus fuerit. Ex præfatis literis, à quatuor etiam C sibi succedentibus nostri Ordinis Generalis Ministris confirmatis, possunt huius mona- sterij fratres, & Mozambani, & per singula oppida, atq; pagos Veronenſis diœcesis, ad Benacensis tamen lacus ripas sitos, necessaria emendicare. Substitit olim in hac in- sula Gardæ, prout dirutæ ecclesiæ, præaltæ turres, ac antiquissimorum sepulchrorum vestigia commonstrant, pulcherrimum oppidum, quod tamen ob pyriticam artem, quam eius incolæ in transeuntes, ac conuicinos populos exercebant, funditus fuit euer- sum. Existimarim faciliè hanc ædem, quem 20. fratres inhabitant, ex eius ruinis, ac- cedentibus tamen pijs conuicinorum, tum pagorum, tum quoq; oppidorum eleemo- synis, constructam, qua nihil aliud habitationis in hac insula inuenire licet : sed ea to- ta, quæ mille passus in orbem continet, fratribus paret. Facillimè tamen eam cam- D pis Elysijs comparauerim : Nam ibi, aëris temperie, atq; salubritate illis maximè fa- uente, nunquam homines senescunt, raroq; infirmitatibus grauantur, imò potius vegeta semper ætate fruuntur. Hæc proceris ficuum, atq; oliuarum arboribus deco- ratur : Hæcq; malis Punicis, malisq; Medicis, atq; citris maximè abundat. In eminē- tiori verò eius parte ædícula quædam, S. Margaretę dicata, erecta adhuc perseuerat, quæ tribus Episcopis, Tridentino scilicet, Brixienſi, atq; Veronenſi subest. Cui tantæ profunditatis aqua adhæret, vt nesciat demissus cum plumbo funis eius inuenire fi- nem. Ex altera verò eius parte horridam cauernam conspici licet, quam, contempla- tionis vacādę gratia, diuus Bernardinus frequentare assueuerat. Ad hanc etiam insulā, tanta est eius amœnitas, animi oblectandi, vel amiſſę salutis recuperandę gratia, plu- res heroës, æstiuali præsertim tempore, se conferunt. Ac tandem hoc in ipso conuentu, qui, ante S. Bernardini tempora, eremitorium beati Francisci de Gargano nuncupa- E batur, reuerendissimus pariterq; doctissimus P. F. Franciscus Lichettus, totius Mino- ritici Instituti Generalis Minister, 30. discipulorum, eoq; amplius, gymnasium tenuit : quibus Metaphisicam, sacramq; Theologiam, ex Scoto Doctore subtili, felicissimè per- legit. Quorum singuli vel lectores peritissimi, vel prædicatores disertissimi euaserunt.

De conuentu S. Bernardini Salodi. Conu. XXVII.

VNIVERSÆ Salodianę Riparię Salodiū, oppidū Brixianę iurisdicōi subactū, atq; in ripa Benacēſis lacus sitū, caputq; existit: cū sibi plures pagi pareant, inibi- uersæ illius regionis iudiciaria sedes constituta sit. Cuius inquilini opibus, q̃ mercimo- nio va-

Anio vacent, abundant: atq; maxima in Deum pietate, & in pauperes, præcipue verò Franciscanos, liberalitate feruntur. Qui verò optimates habentur Iuri ciuili vacant, bonasq; literas profitentur. Vniuersi tamen amicos summa prosequuntur beneuolentia, inimicis verò, nisi prius bili satisfecerint, minimè parcere nouerunt: licet quouis tempore lecti, familiares, affabilesq; sint supramodum. Hi ergo Salodiani hoc monasterium, diuo Bernardino sacrum, atq; ab 18. fratribus inhabitatum, Salodij, ab huius Prouinciæ patribus, ex proprijs eleemosynis summa liberalitate collatis, circa annum Dominicæ natiuitatis 1476. erigendum, construendumq; curauerunt.

De conuentu S. Mariæ Gauardi. Conu. XXVIII.

SERAPHICI patris Francisci Regulam adamussim seruare cupientibus Minoriticus hic locus, S. Mariæ sacratu, ac Gauardi, quod Brixienfis diocesis oppidum est, distatq; Brixia 15. millibus passuum, erectus, aptissimus est: cum tota in gyro patria, lapidibus pene obruta, frumenti præterea, oleiq; atq; aliarum rerum penuria quibus laborat, paupertatis seruandæ atq; merèdi ansam præbeant. Abundat nihilominus vino. Sed miraculo tribuendum venit, si quicquid vel vites produxerint, vel terra germinauerit, aëris malitia, vel exorta ex tempore tempestas non abstulerint. Præterea aëris salubritate gaudet: eiusq; inquilini Deum timent, nulliq; malum pro malo reddunt, sed sua forte, licet non adeò prospera, contenti, quicquid habent Christi pauperibus, maxima liberalitate, erogant. Qua & hunc locum, ab 8. fratribus incultum, sub Iulio II. Pont. max. atq; ex eius facultate, prout ipsius apostolicum breue, in eius archiuo asseruatū, ostendit, à fundamentis ad apicem vsq; erigendum curarunt.

De conuentu S. Mariæ Fraxino Piscerie. Conu. XXXIX.

IN extrema Benacensis lacus parte, vnde Mincius fluuius exordium sumit, Pisceria, à piscando (quod incredibilis piscium copia ibi capiatur) sic dicta, atq; munitissimum oppidum surrigit. Cuius tamen aër, ob scaturientes largissimè aquas, insaluberrimus est. Id croceus tum virorum, tum quoq; mulierum color satis indicat. Cum igitur, anno Domini 1511. deuotissima Dei genitricis Mariæ imago, ad mille passus ab hoc oppido, inter cuiusdam fraxini arboris ramos, ex insperato apparuisset, statimq; miraculis coruscare cœpisset, Piscerienfi communitati ab illustrissimo Marco Cornelio S.R.E. ac tituli sanctæ Mariæ in Porticu Cardinali, idq; anno Domini 1514. concessum est, vt eodem in loco, tum ex proprijs, tum quoq; ex oblatiis ab alijs Christi fidelibus eleemosynis, ædiculam, eidem gloriose Virgini sacrandā, iuxta votum, dummodo sacerdoti, qui eius curam gereret, certam mercedem constitueret, erigere posset. Expedita deniq; huiusmodi ecclesia, Pisceriensibusq; eam in sententiam euntibus, vt Minoriticus conuentus ibidem construeretur, Leo X. Pont. max. sibi omnino annuendum censuit. Cuius apostolicum breue, quod & in præsens vsq; perseuerat, cum primum 14. mensis Ianuarij, anno Dñi 1518. in lucem prodijisset, præfato Cardinali illustrissimo maximè instāte, hic conuentus præmemorata ecclesiæ, sub inuocatione B. Mariæ de Fraxino, omnino absolutæ, adiunctus, annexusq; est: quæ & 10. fratres inhabitat.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Lonati. Conu. XXX.

LONATVM oppidum Mantuanorū Principi olim paruit, modò verò dictis Venetæ Reipublicæ audit: Ita tamen vt Brixienfi senatui in temporalibus, sed Veronenfi Episcopo, licet 15. tantum milliaribus Brixia distet, in spiritualibus subdit. Eius habitatores laboriosi sunt, atq; agriculturæ, cum feracissimis campis gaudeant, perpetuò vacant: antiquamq; fidem, atq; beneuolentiam in Mantuanorum Ducem adhuc seruant. Qua etiam de causa ab omni exactione cæteris imposita, dum Mantuā ingrediuntur, immunes, ex Principis liberalitate, redduntur: ac quibusdam alijs priuilegijs fruuntur. Hi deniq; cum Venzagum oppidum propria pecunia emissent, eiusq; domos, simul atq; ecclesias euertissent, ac mandatum à summo Pontifice, tunc sedente, de Minoritico conuentu, apud se erigendo, & 12. fratribus proprijs sumptibus ibidem sustentandis, in tantæ temeritatis poenam, acceperunt: hanc sacram domum, in honorem latæbundæ Annunciationis beatæ semperq; virginis Mariæ, octodecim fratribus continendis omnino accommodam, ex proprijs facultatibus, construendam curarunt.

*De conuentu S. Mariæ à Laureto Castilioni.**Conu. XXXI.*

A

CV M illustrissimus, pariterq; pientissimus Ludouicus Gonzaga Castilionensium, Castrogufredorum, ac Solfrinensium Marchio, Castilioni, quod Brixienfis diocesis oppidum est, distatq; Brixia 18. milliarijs, ecclesiam in honorem B. Mariæ à Laureto, ac contigui sibi conuentus partem, ex proprijs facultatibus, construenda curasset, illisq; pratum, atq; hortum adiunxisset: ea sibi vltro oblata, huius Prouinciæ patres, anno Domini 1534. ex facta sibi à R. Matthia Hugone, Famagustano Episcopo, ac illustrissimi Francisci Cornelij Brixienfis itidem Episcopi, ac S. R. E. Cardinalis Vicario facultate, acceperunt, reliquorumq; locorum catalogo ascribenda, atq; ex eiusdem fundatoris, suorumq; successorum, atq; aliorum fidelium liberalitate, absoluenda curarunt. Quæ & octo fratres commodissimè incolunt, Deoq; ibidè inferuiunt.

B

*De conuentu B. Mariæ Gaidi.**Conu. XXXII.*

EXISTIMATVR hic conuentus, S. Mariæ sacratu, à Gaidensibus erectus: Sed certum eius erectionis tempus ignoratur. Est hic locus, quem frequentius 14. fratres occupant, eius habitatoribus, ob aëris insalubritatem, ingratisissimus: Nec abs re profectò, cum superiori bus annis 4. Guardiani, ab alijs fratribus, intra breuissimi temporis spatium in immatura morte sublati sint. Abundat nihilominus Gaidum, Brixienfis diocesis oppidum, optimo vino, ceterisq; ad victum & voluptatem necessarijs,

*De conuentu S. Mariæ de Angelis Gardoni.**Conu. XXXIII.*

C

GARDONVM Brixienfis diocesis oppidum est, & ferri fodinis abundat, cuius Inquilini ferri ministerio vacant: Nam illud alij fodiunt, alij submisso igne in fornace colant, alij purgant, distendunt, ferreisq; malleis die noctuq; contundunt. Vnde non minimus excitatur strepitus. Ij ergo ferrei homines, quod semel à Lutheranis imbibierunt, hæreticæ prauitatis virus tenacissimè retinent, qua etiam de causa fidei Inquisitorū carceres Brixia constituti nunquam Gardonensi habitatore carent. Apud quos etiam homines conuentus hic, S. Mariæ de Angelis sacratu, honestè satis surrigit, & 7. fratres continet: qui adiacentium pagorum eleemosynis sustentantur alunturq; Sequuntur monasteria monialium.

*De monasterio S. Clare noua Brixia.**Mon. I.*

CONSTAT quoq; hæc Brixia Prouincia ex 10. monialium monasterijs: quorum maior pars ad Clarissas, minor verò ad Tertiariarias sorores spectat. Eorum verò quæ Clarissis deseruiūt, duo intra Brixia muros, sed reliqua alijs in locis surrigūt. Sed ex his, quæ Brixia subsistunt, alterum diuo Christophoro siue diuæ Clare nouæ sacrum est, & à 75. virginibus, de prima B. virginis Clare Regula, inhabitatur, alterum verò, de quo statim, alij diuo dicatur, & à minori sororum numero incolitur.

D

*De monasterio S. Marthæ ibidem.**Mon. II.*

MODERNIOR præcedente est locus iste, & à minori sororū, licet eiusdè generis, numero occupatur. Subest quidem 44. Clarissis, de prima Regula B. virg. Clare, & per aliquot annos post ipsum, sub inuocatione S. Marthæ constructus extitit.

E

*De monasterio S. Mariæ de Rosis Bergomi.**Mon. III.*

IN eminentiori Bergomatis ciuitatis parte 60. pauperum Clarissarum, de prima B. virginis Clare Regula, monasteriū, sub titulo S. Mariæ de Rosis, surrigit: quod quā miraculosè constructum sit paucis enarrabo: Cum duo mercatores, ex ea Gallia portione, quæ Normannia nuncupatur, oriundi, intempesta quadam, atra, ac tenebricosa nocte, longiusculus à Bergamo, per syluas errarent, pellicq; suæ, ne à feris dilaniarentur, maxime timerent, se, ex communi voto, ad vnius ecclesiæ constructionem, si id periculi euaderent, atq; Bergomum incolumes appellerent, obligarunt. Qui statim, post emissum votum, semitam quandam albescentem, ac luce collustratam, ex insperato, in media

A media sylua conspicientes, eamq; sequuti, post breuissimi temporis spatium Bergomū applicuerunt. Ingressiq; turrim semiconstructam, vt quod reliquum erat noctis ibi sub tecto transigerent, (non enim erat illis diuersorij opportunitas) dum simul de explendo quantocitius voto, ne ingratitudinis arguerentur, agerent, gloriosam Virginē, proprijs vlnis puerum Iesum gestantem, roseoq; circo innixam videre, meruerunt. Quibus omnibus Brixienſi Episcopo per ordinem relatis, ac per ipsum Martino V. summo Pontifici renūciatis, ab eodē summo Pastore decretū est, vt eo ipso in loco, in quo beata Virgo sese conspiciendam obtulerat, promissa à præfatis mercatoribus ecclesia, sub titulo S. Mariæ de Rosiſ, construeretur. Quod & ab ipsis fidelissimè præstitum fuit. Cūmq; post aliquot annos vir, atq; vxor Bergomates, genere clari, atq; opibus affluentes, plus æquo carni, sanguiniq; indulgerent, vanaq; mulier sollicitius discriminandis crinibus, exornandoq; capiti intenderet, 4. Dæmones, tum capiti, tum quoq; humeri, insidentes, per oppositum sibi speculum, conspexit. Quo horribili spectaculo territa, in faciem corruit, remq; totam superuenienti viro aperuit. Territi ergo ambo ex huiusmodi rei euentu, vitam in melius commutare student, duas cellulas in præfata S. Mariæ de Rosiſ ecclesia construendas curāt, inibiq; in perpetua paupertate, atq; oratione, vsq; ad vltimum vitæ halitum, sanctissimè perseuerant: ac tandem vita functi, cū iunctis manibus, genibusq; flexis inuenti fuissent, eadem in ecclesia honorificè tumulati sunt; quorum successu permotæ aliquot sanctæ mulieres, idē prorsus viuendi genus ibidem sequutæ fuere. Quæ tandem anno Domini 1434. à superueniente beato P. Bernardino Clarissarum habitu indui voluerunt: in quo, & sub prima beatæ Virginis Claræ Regula, post emissum solemne vorum, sanctissimè conuixere.

C *De monasterio S. Clara Martinengi. Mon. IIII.*

INTRA oppidi Martinengi moenia erectum conspicere licet, in honorem S. Claræ, hoc 4. Clarissarum monasterium: quod & nobilium quarundam foeminarum, ac sibi inuicem succedentium monialium sumptibus paulatim constructum, & ab illustrissimo Bartholomæo Coleone, Venetorū Duce (cuius supra meminimus) ex parte, etiam ædificatum, ac sufficientibus redditibus dotatum fuit: & à 30. sororibus inhabitatur. Hunc locum Bergomas præcedens conuentus nobis peperit.

De monasterio S. Clara Lucris. Mon. V.

NVLLI penitus huius Prouinciæ loco, si de sanctitate, de religione, ac de inuiolata paupertate agamus, cedit hoc sacrum Clarissarum monasterium, quod Lucris, **D** sub inuocatione S. virginis Claræ, surrigit, & à 30. pauperibus sororibus incolitur.

De monasterio S. Clara Crema. Mon. VI.

SPECTAT quoq; ad hanc Prouinciā id Clarissarum de secūda Regula monasterium, quod Cremēſis ciuitatis ambitu circūscribitur, & 53. sororibus inhabitatur.

De monasterio S. Clara Urcea. Mon. VII.

PRÆCEDENTEM locum, antiquitatis iure, sequitur is, qui Vrceæ, sub titulo S. Clara, constructus est, & à 26. Clarissis, de prima tamen Regula, sanctè incolitur.

De monasterio S. Clara Casalſ maioris. Mon. VIII.

CA SALE maius, Galliæ Cifalpine oppidum, illustrissimorum Piscariæ Marchionum imperio subest, atq; in Padi margine situm est. Intra cuius septa hoc monasterium, **B.** Claræ sacrum, atq; à 30. sororibus Vrbaniſtis inhabitatum surrigit. Quarum in Deū pietas, atq; impropriā professionē zelus, & obseruantia incredibiles omnino sunt.

De monasterio S. Clara Asula. Mon. IX.

NONVM locū inter reliqua monialiū monasteria obtinet hæc domus, quæ Afulæ, sub inuocatione S. Clara ædificata conspicitur, & à 26. virginibus inhabitatur.

De monasterio S. Mariæ ad Elisabetham Clusoni. Mon. X.

GANDINO ad 10. millia passuum Clusonum pagus distat, qui cupri fodinis abundat, editisq; montibus circumscribitur, atq; Bergomati iurisdictioni subia cer: insuper & hoc monasterium à 28. sororibus Tertiarijs inhabitatum continet.

PROVINCIA

BASILICATAE.

A **N**ON ita contemnendum facessabant negotium 8. vel ad summum 10. conuentus, apud Lucanos, Italiae populos è Samnitibus, infestissimis olim Romanorum hostibus, oriundos, & à Picentinis Silaro, à Brutijs verò Lao fluminibus diremptos, erecti, Vicarijs Prouinciarum Terræ laboris, ac S. Nicolai, quibus suberant, Prouincialibus, imò vtriusq; Ministeriatum, ob viarum difficultates, atq; ab alijs locis distantiam, difficillimum omnino reddebant. Quapropter ij patres, de communi consensu, atq; sententia, B. P. Angelo à Clauasio, tunc vniuersæ Obseruantis familiæ Cismontanæ Vicario Generali, per literas, vt huiusmodi conuentus in peculiarem Prouinciam promouere, illisq; proprium Vicariū Prouincialem, qui foelicius eorum curam gereret, præficere vellet, quàm humillimè supplicarunt. Quorum iustissimis votis annuens tantus pater, consulto tamen prius summo Pontifice Innocentio V I I I. qui tunc ad militantis Ecclesiæ clauum sedebat, probatos quosdam patres Bononienses, anno Domini 1484. eò transmisit, qui & huiusmodi 10. loca in Prouinciam, sub Basilicata titulo, erigerent, & ea ciuilibus, sanctissimisq; moribus imbuerent. Qui dicto audientes, omnia ad eius nutum exequuti fuere. Prodiit igitur nobis hæc Basilicata Prouincia ex S. Nicolai, atq; Terræ laboris Prouincijs: idq; anno Domini 1484. Quæ in tantum excreuit, vt modo 25. fratrum, & vnum sanctimonialium monasteria contineat. Vtitur etiam proprio sigillo, cui gloriosa virgo Maria in sede reclinatoria sedens, puerumq; Iesum dextro brachio sustinens, ac genuflexus, supplexq; ad dextrum quoq; eius latus, pater Franciscus, sequentesq; literæ, **SIGILLVM PROVINCIAE BASILICATAE** incisæ sunt. Eiusdem quoq; gloriosæ virginis Mariæ de Vrsuleo imaginem (cuius inferius 12. loco meminerimus) sibi præponendā volui: quòd sit in ea vniuersa, ob frequentia miracula quibus coruscat, celeberrima, atq; omnibus tum fratribus, tum quoq; sæcularibus commendatissima.

C *De conuentu S. Antonij de Padua Tricarici. Conu. I.*

AD plura, eaq; singularia beneficia, quæ huius Prouinciæ patres ab illustriss. Hieronymo, Berettæ (vulgò Bisignano) Principe, ac Tricariensium Comite, acceperunt, accessit & præsentis conuentus constructio. Cum enim pientissimus is heros nostrum Ordinem, suosq; Tricaricenses ex æquo, idq; summè diligeret, atq; tum istis, tum quoq; illi consultum cuperet, hanc sacram domum, aliquantulum à ciuitatis Tricarici moenibus, ex facta sibi à Sixto I I I I. Pont. max. facultate, anno Domini 1479. in honorem S. Antonij de Padua, construendam curauit: ac 20. fratres eius accolæ, quandiu sibi comes vita fuit, omni beneuolentia liberalitateq; prosequutus extit.

De conuentu S. Mariæ de sepulchro Potentia. Conu. II.

D **I**NDIGNVM omnino reputans illustrissimus is Comes, qui Potentianis, anno Domini 1488. principabatur, quòd ædicula B. Mariæ sacra, ac prope Potentiam ciuitatem erecta, miraculis illustris, vnus vel alterius anachoritæ, curæ committeretur, eam, euocatis ad se aliquibus ex nostris fratribus, qui operi intenderent, ex proprijs facultatibus, in iustum perfectumq; monasterium, ac 20. continendis religiosis commodissimum, præfato anno 1488. sub inuocatione sanctæ Mariæ de sepulchro, promouendum curauit. Prælegitur hoc in loco, quòd necessarijs abundet, tum Philosophia, tum quoque sacra Theologia: habeturq; quoddam os sancti Patritij, quod dæmoniacis, ac à serpentibus ictis, atq; rabie laborantibus, si aqua, cui immersum fuerit, ab ijs epota sit, maximè confert, ac intra breue temporis spatium eos curat.

De conuentu

De conuentu S. Francisci Buxenti. Conu. III.

A

EO quòd Buxentum (vulgò Policastro) Lucanorum ciuitas, simul atq; præfens conuentus in honorem B. Francisci, ante 100. annos, ab illustrissimo quodam Buxentinorum Comite, non procul ab ipsius ciuitatis vallo ædificatus, ac ab 8. fratribus incultus, Turcicam rabiem, simul atq; incendium, ab ijs fidei catholicæ hostibus excitatum, sæpius experti sint, nihil penitus scripturarum inueniri potuit, quo de certo ipsius foundationis tempore, vel de certo fundatoris nomine, instrueremur: Quamobrem his superfedere, & his paucis de spectantibus ad ipsum contenti esse cogimur.

De conuentu S. Francisci Milionici. Conu. I III.

MINORITICVS hic locus, qui communibus oppidi Milionici sumptibus, B intra eius septa, anno Domini 1439. constructus extitit, vnus est eorum, qui Prouinciæ S. Nicolai olim subfuerunt. Idq; ex quadam bulla Eugenij III. Pont. max. data x. cal. Iunij Pontificatus verò sui anno ix. quæ in huius loci archiuo asseruatur, liquidò patet. Adiacent præfatæ bullæ aliquot alia summorum itidem Pontificum diplomata, nempe Clementis VII. Pauli III. atq; Gregorij XIII. sed ad diuersa negotia data. Diplomate siquidem Clementis VII. cauetur, vt ad tot expensas vitandas, Citramontani fratres nostri ratum habere teneantur id totum, quod in generalibus Capitulis Ultramontanis decretum fuerit: & è conuerso, vt scilicet Ultramontani, id quod à Citramontanis in comitijs generalibus stabilitum sit, amplecti teneantur. Apostolicis verò Pauli III. literis priuilegia Tertiarijs nostræ Religionis fratribus à Sixto III. alijsq; summis Pontificibus cōcessa confirmantur. Sed diplomate Gregorij XIII. huius loci fratribus, qui numero sunt 18. immaculatæ Conceptionis Deiparæ Virginis Confraternitatem apud se erigere: insuper & vt aliquod vnum altare, in quo fidelium animæ, per Missarum solemnias, ex Purgatorij poenis liberentur, eligere possint, ex apostolica auctoritate, conceditur. Quarto milliari ab hoc oppido Milionico, quod ad Acherontinam dioccesim spectat, in oppido Pomarico beatissimus pater Franciscus puellam vita functam, toto circumspectante populo, ad vitam reuocauit.

De conuentu S. Mariæ de Iesu Vigiani. Conu. V.

QVÆ Vigianensium voluntas, humanitas, atq; beneuolentia erga fratres nostros ante 100. annos fuerit, satis profectò superq; indicat hic conuentus, sanctissimæ Mariæ de Iesu sacratus, ac communibus eorū sumptibus, anno Domini 1478. D ex concessione tamen Sixti III. summi Pontificis, non procul à Vagiano oppido, ædificatus, quem 18. fratres, pro voto, tanta est eius capacitas, inhabitant. Hi ex pijs Vigianensium eleemosynis, maiori ex parte, aluntur, & abundè satis sustentantur.

De conuentu S. Francisci Tursi. Conu. VI.

SEXTVS hic locus siue conuentus, qui prope Tursium, Anglonensis diocesis ciuitatem, surrigit, ab illustrissimo quodam Tursiensium Comite, cuius in Franciscanos humanitas, atq; beneuolentia incredibiles fuere, circa annum humanæ salutis 1441. ex facta tamen sibi ab Eugenio III. Pont. max. potestate, constructus, sanctiq; Nicolai Prouinciæ adiectus fuit. A qua tandem (vt proloquuti sumus) ad hanc deflexit. Commorantur frequentius hoc in monasterio 18. fratres. Deoq; famulantur. E

De conuentu S. Mariæ de Iesu Oppidi. Conu. VII.

HIC, quoq; conuentus non longè ab Oppido, (sic enim proprio vocatur nomine) Acherontinæ diocesis oppido, ex communibus Oppidensium facultatibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1482. constructus, ac sanctissimæ semperq; virginis Mariæ de Iesu sacratus, quem & 15. fratres, vt plurimum, incolunt, ex sancti Nicolai Prouinciæ huic præsentī, inter reliquos, accessit, inter illosq; annumeratus fuit.

De conuentu S. Francisci apud S. Martinum. Conu. VIII.

QVAMVIS pagus S. Martini, qui ad Anglonensem dioccesim spectat, non adeò diuitijs affluat, non tamen ideo timuit hoc monasterium à se communibus sumptibus,

Asumptibus, circa annum humanæ redemptionis 1512. non longè à domibus, in honorem B. Francisci, ædificatum, ac fortuito casu collapsum, post aliquot annos, ex communibus quoq; facultatibus, reædificare, firmiori; lapide communire, ac 12. fratribus continendis aptare. Immo potius hoc secundum multò operosius, multoq; augustius, posthabito quocunq; sumptu, construendum absolendumq; curauit.

De conuentu S. Mariæ ad niues Laurentiani. Conu. IX.

QVANTVM Laurentinianorum studium extiterit seraphicę nostrę Religionis fouendæ, vel etiam augendæ, vel hoc vno saltem argumento patet: Licet enim paupertate potius, quàm diuitijs affluerent, nihilominus tamen hoc sacrum monasterium, in honorem S. Mariæ ad niues, prope commune oppidum Laurentianum, circa annum Dominicę natiuitatis 1512. ex facta sibi tamen à summo Pontifice facultate, **B** ex publicis, priuatisq; sumptibus erigendum perficiendumq; curarunt. Quibus etiam 15. fratres eius accolæ, summa liberalitate, sustentant. Mortem obiit hoc in conuentu B. F. Ægidius Laurentinianus, professione laicus: vir sanè sanctissimus, atq; omni virtutum genere præditus. Qui plurimis, suis precibus, integram, optatamq; sospitatem impetrauit: plurimisq; certissimè sequuturę mortis diem, atq; alia futura prædixit. Cuius corpus, cum sexennio, aqua perfusum, sub humidissima humo latuisset, imputre omnino, atq; illæsum se fratribus, dum casu aliud cuiusdā defuncti fratris sibi adiungere vellent, conspiciendū præbuit. Quamobrem ab ijs inde exhumatū, honestiori loco reconditum est. A qua etiam die in maximo à Laurentinianis honore habetur.

De conuentu S. Francisci Petræpretiata. Conu. X.

CV primū Sixtus III. Pont. max. edito apostolico breui, sub datum Romæ anno sui Pontificatus iij. consensum præbuit, deuota oppidi Petræpretiatae communitas hanc ædem, in honorem B. Francisci, ex communibus facultatibus, non longè ab ipso oppido, à fundamentis ad verticem vsq; construendam curauit. Contigit autem id anno à Christi natiuitate 1474. A quo etiam tempore 14. fratres hoc in loco commorantur: qui & sanctissimæ crucis Christi particulam, aliquantulum ex cingulo gloriosissimæ virg. Marię, aliquot guttas sanguinis diui Pauli Apostoli, alterū ex digitis diui Iacobi itidē Apostoli, atq; vnum ex dētib; S. Siluestri Papæ in sacrario custodiunt.

De conuentu S. Antony de Padua Hostiliani. Conu. XI.

HIC verò conuentus, qui prope Hostilianum oppidum, sub inuocatione B. Antonij de Padua, erectus cernitur, anno sequenti, nempe anno Domini 1475. ex eiusdem Sixti III. summi Pont. facultate, ab illustrissimo Eligio, Hostilianensium Principe ac Alianensium Comite, ex summa in Deum pietate, ac in nostrum Ordinem deuotione constructus fuit. In quo 18. fratres commorantur, & quædam gloriosissimæ virginis Mariæ de succursu imago miraculis coruscat, vt ex tabellis appensis elicitur.

De conuentu S. Mariæ de Vrsuleo. Conu. XII.

QVVM in oppido Carbonio Fraticellorum hæresis vigere coepisset, plurimiq; ex Carbonianis sibi adhærent, deuotissima quædam gloriosæ Virginis imago, quę in eorum matrice ecclesia plurimis annis constiterat, ijs, in tanti facinoris poenam, relictis, ad confines oppidorum S. Archangeli, atq; Arcis nouæ, (vulgò Rocca noua) vbi fortè fortuna duo peregrini, natione Galli, quorum alteri Vrsus, alteri verò Leo nomen erat, poenitentię agendæ gratia, paucos ante dies pedem fixerant, se contulit. Cūq; inuenta ab ijsdem Carbonianis, eam sollicite querētibus, ad ecclesiam à se desertam reducta esset, præfatos confines sequenti nocte repetijt. Vbi verò id Carbonianis iteratò innotuisset, non sunt ausi eam loco mouere, sed factum propriæ culpæ tribuentes, ædiculam ibi construendam, curarunt. Cuius etiam cura præfatis Vrsō atq; Leoni anachoritis commiserunt. A quibus & cognomen traxit. Nam ab ijs S. Maria de Vrsuleo à conuicinis postea populis dicta euasit. Coepit præterea præfata gloriosæ Virginis imago plurimis, ijsq; notabilibus, miraculis coruscare: quamobrem populorum ad huiusmodi ædiculam deuotio indies magis, magisq; adaugebatur, ita vt de extruendo ibi vno aliquo fratrum conuentu cogitare inciperent. Cupiens igitur piensissimus Eligius, Hostilianensium Princeps atq; Alfanensium Comes, tanti meriti pal-

manu

nam illis præreptam, ut primùm prædicti eremitæ Vrsus, atq; Leo diem clausere extremum, Sixto IIII. Pontifici max. supplicauit, ut huiusmodi ædiculam in iustum Franciscanorum conuentum, ex apostolica auctoritate, sibi promouere liceret. Quo tandem pijs eius votis, edito apostolico breui, annuente, is heros præsentem conuentum, sub titulo S. Mariæ de Vrsuleo, 23. fratribus continendis accomodum, ex proprijs tantum facultatibus, erigi curauit. Distat autem hic locus, qui & syluaticus, nemorosusq; est, à præfato oppido Carbonio 12. millibus passuum, plurimiq; ab adiacentibus populis, ob miracula, quæ ibi contingunt, fit: Exornatur præterea hic locus particula quadam Dñicæ crucis, & altera ex spinis Dominicæ itidē coronæ. Possunt deniq; huius monasterij fratres, ex Leonis X. Pont. max. indulto, dummodo sacerdotum copia non adsit, vnico sacro pluribus, licet præfixam eleemosynam elargientibus, satisfacere.

De conuentu S. Antonij de Padua Tit. Conu. XIII.

S V M M A beneuolentia, perpetuumq; Titiensum de huius Prouinciæ patrum singulari virtute iudicium fecit, ut ij, impetrata prius à Leone X. Pont. max. auctoritate, hanc ædem, quam & frequentius 16. fratres inhabitant, in honorem S. Antonij de Padua, ex publicis facultatibus, anno à partu Virgineo 1514. extruendam, & P. F. Ioanni Francisco à Potentia, ut cæteris adiungeretur, conferendam curarent. Peculiarem huius domus curam gerit B. P. Antonius: cum plura, eaq; singularia, beneficia eam accedentibus, seq; coram eius imagine interpellantibus indies præstet, conferatq;

De conuentu S. Francisci Pistitiy. Conu. XIII.

O B incredibilem deuotionem, qua in Franciscanam ferebatur familiā Antonius Trifstanus, Pistitianus Tabellio, hanc sacram domum, B. Francisco dicatā, ex concessione Alexandri VI. erigi, perficiq; fecit. Nullum præterea coadiutorem pius ipse fundator admittere voluit; sed quicquid impensarum insumptum est, id totum ex peculiaribus eius bonis liberalissimè prodijt. Ex quibus etiam & officinas, atq; cellulas, duodecim continendis fratribus idoneas, omnibus rebus necessarijs instruxit.

De conuentu S. Bernardini Laureæ. Conu. XV.

S V M M O officio, imò potius pietate erga nostrū Ordinem, Laureana communitas hoc monasterium, B. P. Bernardino sacrum, ex facta sibi à Iulio II. Pont. max. facultate, prope Lauream, Policastrensis diœcesis oppidum, anno humanæ salutis 1507. à fundamentis erigendū curauit. Conuentus verò sexdecim fratres commodissimè continet.

De conuentu S. Antonij de Padua Riuellij. Conu. XVI.

A N N O Domini 1515. atq; Leone X. Pont. max. sedente, insuper & ex eius concessione, prout bulla data Romæ 30. mensis Ianuarij, Pontificatus verò eiusdem anno 2. facillimè indicat, conuentus hic, B. P. Antonio sacratu, à pientissima Riuelliana communitate, è regione eius oppidi Riuellij, atq; ex communibus publicisq; prouentibus, constructus fuit. Quem & 14. fratres commodissimè inhabitant.

De conuentu S. Francisci Salandria. Conu. XVII.

T A M E T S I pia Salandriensis communitas coadiutorem ab huius conuētus erectione explosum cuperet, non potuit tamē non admittere illustriss. Franciscum de Riuerteris, temporalem eius Dominum. Quamobrem, quod illa se sola præstare affectabat, id communibus vtriusq; sumptibus effectum est. Anno itaq; Domini 1542. annuente Paulo III. Pont. max. hæc sacra domus, quam ut plurimum 25. fratres incolunt, ex mixtis tum illustrissimi Francisci de Reuerteris, tum quoq; Salandriensis senatus facultatibus, non procul à Salandria, Tricaricensis diœcesis oppido, in honorem B. Francisci erecta est. Prælegitur hoc in loco, tum Philosophia, tum quoq; sacra Theologia.

De conuentu S. Francisci Aietæ. Conu. XVIII.

P I A Aietensis communitas, ne seraphicæ Religionis nostræ negligentia nomine suspecta redderetur, primùm à Leone X. Pont. max. facultatē obtinuit, hoc sacrum monasteriū in honore B. Francisci, prope Aietā eius oppidū, atq; Cassanēsi iurisdictioni, in spiritualibus, subiectū, ex cōmuni ærario, anno Dñi 1520. à fundamentis extruendū, & V. P. F. Nicolao Auriēsi, cōferendū curauit. In quo diuini intēti laudibus 10. fratres cōmorantur.

A *De conuentu Annunciationis B. Virginis. Carbonij. Conu. XIX.*

CARBONIENSIS communitas, ne seraphico Ordini nostro, cui aliquando, ob Fraticellorum, cui adhæferat, hæresim, iniuria fuerat, adhuc irata videretur, atq; in suæ purgationis testimonium, cum primùm, anno Domini 1547. sedente, verò Paulo III. Pont. max sibi à generali Vicario Anglonensi facultas facta est, hunc conuentum, Annunciationi Dei genitricis Mariæ sacrum, ex communibus facultatibus, prope Carbonium eius oppidum, erigi fecit, & à 12. fratribus occupari curauit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Burgentij. Conu. XX.

B EX huius saltem Prouinciæ dispositione liquidò constat, quàm parui locorum antiquitatem faciamus. Cuius quidem rei causa est, quòd non omnium fundatio, atq; foundationis tempus nobis innotescat; quòdq; potius feriem à patribus sibi præfixam, quàm ex vetustate debitam attendamus. Hæc dixerimus, quòd hic conuentus Annunciationi virginis Mariæ sacratus, atq; prope Burgentium, (vulgò Brienza) Mariscanæ diocesis oppidum, anno à partu Virgineo 1525. ex concessione tamen Clementis VII. Pont. max. ædificatus, vetustior sit præcedente. Conuiuiunt hoc in loco 13. fratres.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Arcis Imperialis. Conu. XXI.

QVEMADMODVM ex bulla quadã Pij IIII. Pont. max. quæ penes 10. fratres huius loci inquilinos existit, facillimè edocemur, præfens conuētus, S. Mariæ de Gratijs sacratus, ac prope oppidū, cui Arx Imperialis (vulgò vero Rocca Imperiale) nomē, metropolis verò Anglonensiu est, erectus, à deuotissima eiusdem oppidi communitate, publicorum prouentuum adminiculo, circa annum Dñi 1560. extructus extitit.

C *De conuentu S. Mariæ de Consolatione Marathea. Conu. XXII.*

CVM honestissima communitas Maratheana religioso P. F. Ruffino à Milionico summè afficeretur, hanc sacram ædem, S. Mariæ de Consolatione dicatam, circa annum Domini 1574. ex publicis facultatibus, non procul à Marathea, Cassanenſis diocesis oppido, in eius gratiam, ædificandam curauit: Quam & 10. fratres ab eo temporis inhabitant. Aduit huiusmodi ædificationi summi Pontificis Gregorij XIII. auctoritas: cuius bulla, data Romæ Pont. verò sui anno 2. in huius loci cartophilacio asseruatur.

De conuentu Natiuitatis B. Mariæ Castellutij. Conu. XXIII.

D RELIGIOSA oppidi Castellutij communitas Maratheanae communitatis pietatem, simili pietate, præuentura, hoc monasterium, Natiuitati gloriosissimæ virginis Mariæ dicatum, ex facta sibi à Gregorio XIII. facultate, prope præfatum oppidum, circa annum Dominicæ Incarnationis 1573. à fundamentis construendum, absoluendumq; curauit. Sustinet autem commodissimè hic conuentus decem fratres.

De conuentu B. Mariæ de Marsici Veteris. Conu. XXIII.

MARSICVM duplex est, alterum quidem vetus, alterū verò nouū, sed istud ciuitatis dignitate nobilitatur, Episcopalisque sedes existit: illud verò oppidum tantummodo est, atq; isti in spiritualibus subiectum. Cuius nihilominus communitas ex beneplacito Pij V. Pont. max. atq; anno 1566. præsentem conuentum, beatissimæ virgini Mariæ de Constantinopoli sacrum, non procul à communis oppidi muris, erigendum, perficiendumq; curauit. In quo decem fratres conuiuiunt.

E *De conuentu Annunciationis B. Mariæ Castelli Turturini. Conu. XXV.*

OMNIVM locorum huius Prouinciæ numerum claudit is qui prope Castrum Turturinum, à deuota eius communitate, ex Gregorij XIII. Pont. max. facultate, anno à mundi redemptione 1578. in honorem Annunciationis B. virginis Mariæ constructus, perfectusq; est. Cuius incolæ fratres denarium numerum non excedunt.

De monasterio monialium S. Lucæ Potentia.

HOC sacrum monialium monasterium, quod intra Potentianæ ciuitatis moenia, in honorem S. Lucæ Euangelistæ erectum cernitur, & à vigintiquinque Clarissis sororibus inhabitatur, ex indulto Pauli III. Pont. max. atq; communibus Potentianorum sumptibus maiori ex parte à fundamentis extructum absolutumq; extitit.

PROVINCIA

507

P R O V I N C I A

VNGARIAE SALVATORIS.

A **N**E nobis succenseat, nec ægrè ferat (obsecramus) pius lector, quòd tam leui pede per præsentem, ac per duas subsequentes Prouincias transcurramus: Nam, ijs vel sub Turcarum potentissimorum Christiani nominis hostium potestate redactis, vel ab hæreticis iniuste possessis, nullo pacto (& si quacumq; adhibita sollicitudine, ac diligentia) nobis licuit, vel aliquem fratrem eò transmittere, qui conuentuum nostrorum memorabilia feliciori Minerua describeret, vel inde euocare, qui vel saltem verbotenus nos de eis felicius certiores redderet: Imò potius est quòd nobis de his, (licet paucis, gratanti tamen animo oblati) aliquales gratias agat: Cùm ea, non absq; immenso labore, assequi potuerimus. His igitur in nostri defensionem vtrumq; præmissis, quæ de hac Prouincia acceperimus paucis enarremus. Antiquior sanè est hæc Prouincia, quàm credi possit. Constat enim fratres nostros in Vngariam à serenissimo pariterq; pientissimo, Vngarorum Rege, Bela, huius nominis IIII. circa annum à lætabunda Christi Seruatoris nostri natiuitate 1240. introductos fuisse, eumq; illis, ingenti beneuolentia ac voluntate, plures conuentus erexisse, de quorum numero fuit Strigonienfis, quem, instaurata Strigonio, Pannoniæ nobilissima ciuitate, ac reliquarum totius illius regni principe, quæ à Cadan Tartarorum potentissimo Rege vastata fuerat, magnificè satis, ac vt regiam decebat dignitatem, à fundamentis ad verticem vsq; construxit, omnibusq; numeris absolutum, ac beatissimæ semperq; virgini Dei genitrici Mariæ dedicatum, fratribus nostris, vt ab illis incoheretur, liberalissimè contulit: in cuius ecclesia sepulchrum ex marmore rubro ædificari fecit, in quo serenissimæ Mariæ eius coniugis, ac Imperatoris Græcorum filię, atq; etiam Belæ eius filij primogeniti corpora honorificè satis satisq; sepulta fuere: & ipse quoq; anno incarnationis Dominicæ 1275. ex hac luce in Budensi insula migrans, præcepit, vt Strigonium, post obitam mortem, corpus suum afferretur, & in præfato sepulchro sepeliretur. Cuius corpus exhumatum reuerendissimus quidam Philippus Strigonienfis Archiepiscopus, suauissima illius memoria percitus (fuerat namq; probus Princeps, pius atq; religiosus, etsi bello infortunatus) ex hac sacra æde, vsurpata facultate, in matricem ecclesiam transtulit, vt regiam regio corpore eodem honestaret. Id cùm iniquissimo animo Franciscani tulissent, ad Romanum Pontificem, tamquam ad supremum Iudicem, appellarunt, & agitata diu in Romana curia causa, tandem definitum fuit, vt ereptum corpus Regis Belæ in præfatam ædem fratrum Minorum prænominatus reuerendissimus Archiepiscopus referret, & sepulchro, e quo sublatum fuerat, restitueret. Huius præstantissimi Regis, ac etiam serenissimorum Stephani huius nominis V. eius filij, & Ladislai huius nominis IIII. eius nepotis, & aliorum Vngarię pientissimorum Regum, auspitijs, tantopere hæc Prouincia creuit, vt ex 72. fratrum monasterijs aliquando constiterit. Quorum tamen, (proh dolor) nostris id peccatis maximè exigentibus, alijs interim vel ab hæreticis, quibus ea patria scatet, vel à Turcis aut exustis, aut dirutis, soloq; equatis, aut in proprios vsus conuersis, vix quatuor (de quibus paulò inferius) supersunt. Quando autem Prouinciæ sibi nomen, dignitatemq; asciuerit, vel quis primus eius fundator fuerit, nullo modo inuestigari valuit. Existimarim nihilominus eam ab aliquibus patribus natione Italis, quorum tunc sanctitas, atq; religio incredibiles fuere, primò fundatam, quemadmodum & reformatam, ac ad Obseruantiam Regularem per Franciscanorum Obseruantum decus splendidissimum, beatum scilicet Ioannem Capistranum, eiusq; religiosissimos socios, circa annum Dominicę natiuitatis 1455. redactam certò scimus. Curaui præterea Saluatoris nostri Christi imaginem huic Prouincię præponendam, eò quòd Deus

opt. max. anno eiusdem natiuitatis Dominicę 1456. mensis verò Augusti die octaua, A
 quę gloriosę Transfigurationi eius Seruatoris nostri Christi sacra est, paucissimis milli-
 bus Christianorū, sub beato patre Ioanne Capistrano, eorum vexillifero, ac strenuo Du-
 ce, ad Albam Gręcam siue Thaurinum, vulgò Belgrado, aduersus centum quinquaginta millia Turcarum, tum equitum, tum quoque peditum, ad inuocationem sanctissimi nominis Iesu, quod & Saluator interpretatur, gloriosam victoriam miraculose concesserit; quę vt clarius nobis innotescat, ex Antonio Bonfinio, rerum Vngaricarum diligentissimo scriptore libro viij. Decadis iij. annotare non pigebit: Mahumetem, ex Othomanni genere septimum Turcarum Regem, Constantinopoli, non sine maximo Christianę reipublicę luctu, anno à partu Virgineo 1453. expugnata, hoc Gręcorum imperio nimis elatum, spes multò maiores concepisse, & in Europam, vt eam suo subiugaret imperio, se cum ingenti exercitu transtulisse. Quod vt Nicolaus V. catholica Ecclesię pientissimus Pastor rescivit, cū Pannonijs admodum, Mysijsq; timeret, quibus amissis, iam de Christiana republica actum esse arbitrabatur, sacrosanctę militię saluberrimum promulgauit edictum: quo quidem, omnes qui sanctissimę crucis tesseram in Turcas vltro fumerent, gratuitaq; stipendia facerent, integra delictorum omnium impunitate donauit; quin & beatum Ioannem Capistranum, virum sanctissimum, & ad excitandos ad id populos, dicendi copia, & vitę probitate, nimis idoneum, in Germanos, Vngaros, Polonosq; misit, vt ad salutarem expeditionem, sacris declamationibus, homines hortaretur; qui sacra peregrinatione suscepta, cū Padum traicere vellet, & à portitore pertinacissimè repelleretur, eò quod interdicta è Franciscano dogmate pecunia careret, quam pro naulo largiri posset, in diffusum super vndas mantelum cum socijs confedit, & veluti quadam naufragij tabula, in ripam alteram, non sine auari stupore portitoris, diuina ope tuto translatus est. Cū in Austriam & Germaniam venisset, Minoritanam Obseruantiam mirificè propagauit, multaq; in Noricis, Germanis, Sarmatis, & Pannonibus monasteria construxit, languentemq; iam Dei timorem, cultumq; diuinum instaurauit, & non mediocrem exercitum Crucesignatorum ex his regionibus ad hanc expeditionem conflauit. Sed cū illusterrimus Ioannes Coruinus, Bisitriciensis Comes, Vngarię pater, vindexq; Christiani nominis, ad exhibendum Regi Vngarorum Ladislao, huius nominis V. Viennam profectus, beati patris Ioanni Capistrani sanctitatem pręgustasset, & ad inferendum Turcis bellum ab eo, veluti à diuino interprete, inflammaretur, compositis ibi rebus, illum in Vngariam secum duxit, vt alter humanis, alter verò diuinis rebus niteretur. Rumor mox affertur Mahumetem, iam superato Hemo, per Triballos & Istrum, centum & quinquaginta hominum millia ad obsidendam Albam Gręcam ducere. Illusterrimus verò Ioannes Coruinus & beatus Ioannes Capistranus, forti animo, cum suo vterq; exercitu properant. Obsidetur Alba, & barbarus Imperator oppugnationem adoritur, quatit die noctuq; moenia, nihil ciuibus ocij iam concedit. Beatus verò pater Capistranus ex aduerso Crucifixum amplexus, ac supplex ad salutare pręlium suos hortatur, diuinamq; opem illis promittit. Pientissimus verò Coruinus etiam cum suis accerrimè pręliabatur; pugna, adueniente nocte, interrumpitur, & summo manè reintegratur, post vltimum tandem conflictum, qui quatuor & viginti horis sine intermissione vlla durauit, pręfatus Mahumetes Imperator quadraginta militum millia, paucissimis interim Christianis trucidatis, desiderauit, omnia tormenti bella amisit, & vsq; adeò ingemuit, vt venenum prę vitę molestia propinari sibi iussit: quod cū amici recusarent, timidus, demissus atq; pectore saucius sub papilla, incensis castris, turpem fugam arripuit, neq; tam elatus animo venerat, quàm consternatus abiit; & qui se terrorem orbis edixerat appellari, à parua manu fusus fugatusq; fuit. Hęc quidem percelebris victoria virtuti diuinę, absq; vllò dubio, ascribenda venit: cū ea die multa mortuorum corpora sine vulnere comperta fuerint, quę diuina potius quàm humana vi cecidisse omnes arbitrati sunt: ex qua quidem & maxima Vngaris ad Saluatoris imaginem, & ad tremendum nomen Iesu accessit deuotio. Vtitur etiam huius Prouincię Minister ad iniuncti sibi muneris exequutionem maiori sigillo, cui huiusmodi Dominicę passionis insignia impressa sunt, nempe Crux clauo ad vtrumq;

PROVINCIA VNGARIAE SALVA. 509

A vtrumq; brachium confixa, spineaq; corona in suprema parte redimita: cuius etiam vertici titulus, scilicet. I. N. R. I. appensus est: Et columna, ad quam idem Dominus & Redemptor noster Iesus Christus alligari, atq; flagellum quo pro nobis flagellari voluit. Quæ tamen ita disposita sunt, vt istud præfatæ Crucis leuam, illa vero dexteram teneat. Ad basim deniq; eiusdem Crucis genuflexus Patriarcha Franciscus, iunctis ad pectus manibus, orat. Totius deniq; sigilli oram ambiunt huiusmodi literæ. SIGIL. PROVINCIÆ. VNGA. SALVATO. OR. MI. RE. OBSEB.

De conuentu Giungiensis. Conu. I.

B I N oppido Giungio, quod decem millibus passuum à Curta, (vulgò Buda) Vngariæ olim regia distat, Turcarumq; tyrannide modò præmitur, Minoriticus hic conuentus adhuc perseverat: in quo 6. fratres sacerdotes, vnus iuuenis, atq; quinque laici commorantur. Qui quidem Sacerdotes, proprijs Curatis deficientibus, ex apostolica auctoritate, Parochorum munere, apud catholicos, non absq; fructu, atq; præsentissimo vitæ discrimine, funguntur. A quibus vicissim vitæ necessaria, summa liberalitate subministrata, recipiunt. Fuerat hic locus in ea contra Turcas expeditione, deplorandoq; conflictu, in quo Ludouicus, Vngarorum Rex, atq; Caroli V. Germanorum Imperatoris, Hispaniæq; Regis sororius, fuso, fugatoq; eius exercitu, infœlicissimè, sed tamen strenuè perijt, à Turcis omnino exustus: sed postea à catholicis eleganter satis, pro eorum substantijs atq; conditione, reedificatus extitit.

De conuentu Zedsedenfis. Conu. II.

C Z E D S E D I V M Vngariæ ciuitas est, atq; à plurimis catholicis inhabitata, sed Turcæ imperio miserrimè subiecta: in qua Minoriticum hoc monasteriū, à quatuor tantum fratribus incultum, adhuc, per Dei gratiam, subsistit. Quod eandem prorsus calamitatem: atque combustionem eodem prorsus tempore à Turcis exercitas, quas & præcedens perpeßum est. Et sicut illud, ita quoq; & istud, non tamen omnino, à fidelibus ibidem permanentibus, temporis successu, restauratum fuit. Imbuunt quoq; & huius loci fratres catholicos fidei mysterijs, sibiq; Parochorum more, sacramenta ministrant: quorum etiam eleemosynis sustentantur.

De conuentu Zacholensis. Conu. III.

D E X T A T & tertium monasterium Zacholsæ, quæ vltima superioris Vngariæ ciuitas est, subestq; Christianorum imperio, erectum, atq; à quinq; fratribus inhabitatum: quod cum omnimodam combustionem, atq; ruinam, circa annum Dominicæ incarnationis 1530. subiisset, per triginta, eoq; amplius, annos, habitatore caruit. Sed postmodum, circa annum Domini 1560. à fidelibus reparatum, refarcitumq; eodem (vt præfati sumus) dignari meruit, ab illisq; præfati fratres aluntur sustentanturq;.

De conuentu Csichiensis. Conu. II II.

E V L T I M V M deniq; huius desolatæ Prouinciæ monasterium, ea in regione, quæ Csichiensis dicitur, Daciæq; (vulgò Transilvania) contermina est, moderatè surgit: quod iam secundo, ob grassantia bella, à fratribus derelictum, totiesq; reassumptum extitit. Istius loci, quem duo tantum religiosi impræsentiarum inhabitant, sicut & aliorum, nullæ penitus suppetunt scripturæ, quæ nos de eorum fundatoribus, aut erectionum temporibus certiores reddere possint. Cum eæ omnes, vel simul cum conuentibus exustæ, vel ab hæreticis, aut à Turcis discerptæ, laceratæq; sint. Quamobrem pium lectorem rogatum cupimus, vt his paucis contentus sit: nostrumq; qualemcunq; laborem boni consulat, gratantiq; animo, quo & sibi à nobis proponitur, offerturq; accipret.

P R O V I N C I A

BOSNAE ARGENTIAE.

511

A **P**OST QVAM R. P. F. Gerardus Odonis, totius Minoritici Ordinis Generalis Minister, (vt in proœmio Prouinciæ Bosnæ Croatiae leui stylo tegimus) iacto prius Iaderæ eiusdem Ordinis fundamento, plurimisq; Dalmatis ad fidem à Patarenorum erroribus reuocatis, Italiam, circa annum Domini 1342. repetijt, aliquot patres, tum eiusdem fidei, tum quoq; suæ Religionis propagandæ zelo ducti, Bosnam se contulerunt, indeq; per Rasciam, Basaratham, atq; Bulgariam, non absq; maximo animarum fructu, & vitæ discrimine, transeuntes, ad vltimos vsq; Vngariæ fines penetrarunt. Quorum licet plurimi in tanta Prouincia, tum à Patarenis hæreticis, quibus illa patria tunc scatebat, tum quoq; à Turcis illustri martyrio coronati essent, non tamē ideò alij, siue ab Euangelica prædicatione, siue à sacri baptismatis collatione destiterunt: imò potius tamquam generosi leones ignem spirantes, factiq; Diabolo, ac membris eius terribiles, diuino interim numine, ac serenissimi Ludouici Vngariæ Regis fauore sibi assistentibus, ad 90. Valachiorum, siue Mysniensium, Seruianorum, Illyricorum, aliorumq; hominum, siue schismaticorū, siue hæreticorum millia baptismali aqua abluerunt: pluresq; Minoriticos conuentus apud eosdem erexerunt. His igitur auspicijs hæc Bosnæ Argentinae Prouincia in tantū, eo tempore, creuit, vt septem custodias: scilicet Croatiae, quæ in Prouinciā euasit, Alphonatæ, Basileæ, Bauariæ, Laci, Sueuiæ, atq; Reni: & 60. loca: insuper & plures Religiosorum centurias complexata sit: atq; ab Adriatico mari vsq; ad portam Bulgariæ ferream suos terminos produxerit. Sed (proh dolor) impræsentiarum tota ea patria vel à Turcis subiecta, vel ab hæreticis occupata, adeò perstringitur, vt vix iustam custodiam perficiat, cum ex 14. tantū conuentibus constet, & 80. tantū fratres contineat. Et cogantur ipsi fratres, (nisi de ipsa Prouincia actum omnino cupiant) 8. aut 9. annorū paruulos, quos Grammaticalibus rudimentis, humanioribusq; literis imbuāt, recipere, illosq; ex emendicatis eleemosynis plurimis annis sustentare: Nam Latinæ linguæ nullus penitus (Turcis id solerter, atq; cautè prohibentibus) apud sæculares, nisi tantum apud fratres vsus est: benè quidem Turcicæ, quam illi, erectis gymnasijs, maxima cura edocent. Neq; huic miseriæ per exteriorum fratrum transmissionem subueniri potest: Nam Turcica natio, cum insolens, suspiciosa, atq; indomita sit, si aliquos apud se extraneos Religiosos deprehenderet, statim eos exploratores diceret, eaq; de causa, vt se Christianis traducerent, aduentasse asseueraret. Quod & in causâ esset, vt tum indigenis, tum quoq; alienigenis fratribus malè succederet. Sed necessarium est omnino, vt quicumq; fratrum hanc Prouinciā petere cupiat, is Illyricā linguā optimè calleat. Præterea nullum penitus aliud, à nostris monasterijs, templum hac in patria erectum cernitur: paucissimiq; à fratribus inueniuntur sacerdotes. Quamobrem coguntur ij Parochorum munere fungi. Quibus, ex plurium summorum Pontificum facultate, licet coram fidelibus in priuatis domibus, & in campis, præsertim nundinarum tempore sacra facere, eisq; baptismi, poenitentiae, Eucharistiæ, matrimonij, atq; etiam extremæ vnctionis sacramenta ministrare. His ergo omnibus de causis necessum est, vt fratres Illyricū idioma, quod istius regionis genti commune est, optimè norint. Difficillimum sanè esset, si omnes calamitates, omnesq; iniurias fratribus istius Prouinciæ à Turcis illatas impræsentiarum referre vellemus. Quamobrem hæc tantū dixisse sufficiat, quod in perpetuo vitæ discrimine versentur: ac sæpè, sæpissimè ab ijs (præsertim dū vino immerguntur) percutiātur, vt sibi cereas candelas, azimosq; quibus sacrificāt, panes porrigāt. Qui licet se rarò domi contineant, continuoq; per pagos, & oppida Curatorum munere functuri discurrāt, officio tamen iniuncto, tanta est fidelium multitudo,

multitudo, tantaq; sacerdotum penuria, satisfacere minimè possunt. Quapropter co-
 guntur sæpius pii parentes, qui suos paruulos ab originali labe liberos cupiunt, eos per
 40. milliaria, vt regenerationis lauacro à fratribus abluantur, deferre. Hæc igitur Pro-
 uincia cum ex diffinitiuâ sententiâ V. P. F. Bernardini de Chaimis, cui id muneris à R. P.
 F. Francisco Sanfone, totius Ordinis Generali Ministro commissum erat, anno Domi-
 ni 1496. à Croatia custodia seiuncta esset, tum ex R. P. F. Christophori à Forliuio, tum
 quoq; ex aliorum, quorum intererat, patrum, generalis Capituli Aquilani decreto,
 habito anno Domini 1514. cui & Leo X. Pont. max. subscripsit, anno Domini 1517.
 in Prouinciâ, sub titulo Bosnæ Argentinae, euasit. Licet enim huius patriæ fideles
 à Turcis in omnibus alijs, quæ Religionem concernunt, diffideant, cum eis tamen in
 hoc vno, videlicet in Eliæ Prophetæ, cuius natalitius dies, tum istis, tum quoq; illis ce-
 leberrimus est, veneratione conueniunt. Qua etiam de causa eius imaginem, tamquam
 huius Patroni, sibi præferendam volui. Huius deniq; Prouinciæ maius sigillum Chri-
 stum crucifixum, cuius sacro capiti eius titulus, nempe I. N. R. I. crucis vertici af-
 fixus, sol, luna, atq; 6. stellulæ imminet: tergo verò ciuitas Hierosolymorum cum
 his literis I E R V S A L E M. hæret: atq; Angelum eiusdem Crucis basim amplexan-
 tem, cum his characteribus: SIGILLVM. PROVINCIAE. ARGENTI-
 NÆ. BOSNÆ. in orbem imprimit. Libet, antequam ad singulos huius Prouin-
 ciæ conuētus descēdamus, omnia priuilegia sibi à summo Pont. Ioanne XXII. anno Do-
 minicæ incarnationis 1392. concessa, atq; à Martino V. Eugenio IIII. alijsq; summis
 itidem Pontificibus confirmata, hîc paucis referre. Quorum 1. est, vt fratres Bosnenses
 apud Saracenos, Paganos, Gattanzanos, Gothos, Ruthhenos, Alanos, Græcos, Bulgaros, Curmanos,
 Hiberos, Iacobitas, aliasq; infidelium nationes, tum Orientis, tum Aquilonis, tum quoq; alterius
 cuiusvis regionis, ex apostolica auctoritate, prædicare possint. 2. Vt præfati fratres possint
 cum quibuscumq; excommunicatis, in verbo, diuino officio, cibo, salutatione, atq; alijs neces-
 sarijs, præterquam in crimine, communicare. 3. Vt possint in supradictis regionibus idola-
 tras, ceterosq; infideles ad fidem conuerti cupientes, in forma, ab Ecclesia Romana præfixa, ba-
 ptizare. 4. Vt possint hæreticos, atq; schismaticos catholice fidei restituere, eosq; absolvere,
 & reconciliare. 5. Vt possint eisdem in regionibus (extra quas nulla est eis auctoritas) con-
 ferre confirmationis sacramentum: dummodo catholici Episcopi copia non adsit. 6. Vt possint
 uti antiquis chrismate, atq; oleo sacro in confirmationis, siue extremæ unctionis collatione,
 ubi nouum haberi non valeat. 7. Vt possint etiam minoribus quatuor ordinibus initiare.
 9. Vt possint ad fidei unitatem redeuntes à quocunq; excommunicationis vinculo absolvere.
 10. Vt possint dispensare in irregularitate, siue per receptionem sacrorum ordinum sub excom-
 municatione, siue per Missæ, aut diuini officij celebrationem coram excommunicatis, contracta.
 11. Vt possint dispensare etiam in irregularitatibus per collationem, vel receptionem sacro-
 rum ordinum extra tempora, vel per receptionem eorundem ante legitimam ætatem, vel absq;
 licentia proprij Ordinarij, vel per saltum, contractis. 12. Vt possint dispensare cum ijs, qui
 in sacris constituti matrimonium contraxerunt, quatenus eorundem ordinum exequutione uti
 valeant. 13. Vt possint dispensare cum his, qui contraxerunt matrimonium in quocumque
 gradu prohibito à lege positua, secus si à lege diuina. 14. Vt possint dispensare cum hæreticis,
 schismaticis, atq; ijs, qui fidem negarunt, (reuersis tamen ad fidei catholicæ unitatem) quate-
 nus possint suis consanguineis, licet infidelibus, cohabitare. 15. Vt possint etiam dispensa-
 re cum clericis, ad Sedis apostolicæ obedientiam redeuntibus, quatenus clericali priuilegio gau-
 deant. 16. Vt possint fratres quorumcumq; fidelium, præfatis in regionibus existentium, sa-
 cramentales excipere confessiones, eisq;, post impertitam absolutionem, salutarem iniungere
 pœnitentiam. 17. Vt possint excommunicatos quoslibet, siue à iure, siue à iudice, dummodo
 iniuriam, illatumq; parti damnum resarciant, absolvere. 18. Vt possint dispensare super ir-
 regularitatibus, ijs in casibus, in quibus possunt apostolica Sedis Legati dispensare. 19. Vt
 possint dispensare cum clericis natalium defectum patientibus, dummodo ex adulterino, ince-
 stuoso, vel sacrilego concubitu procreati non sint, (nisi fortè Religionem ingredi velint) vel
 genitalibus non careant. 20. Vt possint dispensare cum apostatis, siue à fide, siue à Religio-
 ne, eosq;, vel sanctæ matri Ecclesiæ, vel proprio Ordini reconciliare. 21. Vt possint absolue-
 re ab homicidio, siue clerici, siue religiosi, siue alterius cuiusvis personæ inferioris ab his,

PROVINCIA BOS. ARGENTINAE. 513

- A** 22. Vt possint ecclesias de nouo erigere, ac prophanatas, siue violatas reconciliare. 23. Vt possint præfatis ecclesiis pastores, Rectoresq; præficere: illisq; redditus constituere. 24. Vt possint dispensare cum nouiter conuersis à Paganismo, vel à schismate ad fidei catholicæ unitatem, quatenus cum proprijs vxoribus, licet eadem labe infectis, habitare valeant, præterquam in casibus à lege diuina vetitis. 25. Vt possint in casibus matrimonialibus ius dicere. 26. Vt possint discordes, per Ecclesiasticas censuras, compellere, quatenus in communem pacem consentiant. 27. Vt possint cæmeteria benedicere. 28. Vt possint indulgentias (prudenter tamen) conferre. 29. Vt possint quoduis votum commutare. 30. Vt possint, ubi Episcopi copia non suppetit, sacerdotales vestes, altarium pallas, corporalia, portatilia altaria, imò & immobilia, atq; calices benedicere. 31. Vt possint absoluerè eos, qui prohibita à sacris canonibus infidelibus contulere. 32. Vt possint proprias domos relinquere, commutare, aut alienare, aliasq; de nouo erigere, atq; acceptare, prout eis, iuxta fidei utilitatem, melius expedire videbitur: non obstantibus quibuscumq; prohibitionibus, licet contrarijs. 33. Vt possint deniq; fratres (quod de sacerdotibus tantum intelligendum volo) ea quæcumque facere, quæ ad diuini cultus, atq; orthodoxæ fidei augmentum sibi conducere videbuntur. Quæ quidem priuilegia, ex plumbea quadam bulla præfati Ioannis XXII. data Avinioni x. cal. Nouembris, anno verò Domini 1350. sed Pontificatus sui vi. atq; in loco Osorensi olim asseruata, satis constant.

De conuentu S. Mariæ Argentina. Conu. I.

HIC conuētus, B. Mariæ sacratus, atq; antiquitus à pientissimo quodā Bosnæ Rege, Argentine, constructus, primus olim ceterorū fuit, atq; huic Prouinciæ nomē dedit: impræsentiarū verò Argentinensibus Christianis, ob Turcarum insolentiam, aliò profectis, nouissimis annumerari potest: Cū tres tantum fratres contineat: vixq; eos, **C** argenti fodinis, quibus hæc patria abundat, in Turcarum atq; Seruiatorum potestatem redactis, alere valeat. Huic quoq; malo accedit, vt cū præfatus Bosnæ Rex huius loci templum magnificè satis, pro regia maiestate, construxisset, sibiq; monasteriolum, tanto ædificio indignum, coædificasset: fratres ipsi in primo Turcarum ingressu id ex diuersis eleemosynis à fidelibus summa liberalitate oblatis, atq; ex præfatis argenti fodinis acquisitis, in iustum conuentum, pro tantæ ecclesiæ exigentia, promoverent. Quapropter plures molestias ab ipso Turcarum Imperatore perpeffi sunt. Quas vt redimerent, 600. aureorum coronatorum summam pendere debuerunt.

De conuentu S. Ioannis Baptiste Curia Banni. Conu. II.

PROPE pagum Sutisfchen, in quo plures Christiani Turcis conuiuunt, nec longè à Curia Banni, quæ olim totius Bosnæ regia fuit, modò verò Turcarum immanitate ruinis cædit, conuentus hic, S. Ioāni Baptiste sacratus, in ipso huius Prouinciæ exordio, à fidelibus constructus: ac temporis successu, à serenissimo Thoma, Bosnensium Rege, ampliatus fuit. Postquam verò florentissimum hoc Bosnæ Regnum in Turcarum potestatem concessit, ex mera tantum malitia, anno Domini 1524. simul cum tribus alijs ab iisdem funditus euersus extitit: ita vt nec lapis supra lapidem remanserit. In qua quidem euersione tanta tribulatio pauperculos fratres sequuta est, vt plures eorum cæsi, alijq; vulnerati fuerint: alij verò fuga sibi cosuluerint: Ea tamen cessante, solutis primò 900. coronatis aureis Turcarum præfectis conuentus, eodem in loco, atq; ex antiquioris demoliti materia, sub eadem prorsus S. Ioan. inuocatione, à fratribus reædificatus est: quem 9. eorum occupant. Erecta conspicitur hoc in loco lignea quædam, atq; prægrandis Crux, à B. P. Bernardino olim (vt fertur) fabrefacta: quæ æreas tempestates miraculosè depellit, Dæmonibusq; omnino formidabilis est. **E**

De conuentu S. Spiritus Foinizæ. Conu. III.

CVM Turcica persecutio in Bosnenses Christianos, præcipuè verò in religiosos, magis, magisq; sæuaret: ijq; nouis exactionibus indies grauarentur: pauperculi fratres conuentum multis retrò annis, prope oppidum Foinizam, (vulgò Huoniza) in honorem S. Spiritus ædificatum, quod plurimis Turcarum iniurijs expositus esset, deferendum, atq; aliud, sub eadem prorsus S. Spiritus inuocatione, ex altera eiusdem oppidi parte, in quodam tutiori loco, construendum curarunt. Quibus Foinizenfes Christiani, præsertim verò illi, qui argenti fodinis superintendebant, Turcisq; cohabitabant,

bitabant, (occupatur siquidem oppidum Foiniza mixtim à Turcis, atq; à Christianis) A
adfuerunt. Inter cætera, quæ hanc sacram domum fidelibus commendatissimam
reddunt, sunt corpus beati cuiusdam patris Angeli, sanctissimi utiq; viri; qui ut Chri-
stianos, in primæua illa Turcarum persecutione, in fide catholica contineret, nulli
periculo pepercit. Quod cum, post plurimos annos ab eius tumulatione, integrum om-
nino, ac incorruptum inuentum esset, à fratribus inde exhumatū, honestiori, loco recon-
ditū est. Vbi & Deus plura Foinizanis beneficia meritis eiusdem B. P. conferre dignatur.

De conuentu S. Mariae Plumbi. Conu. IIII.

I N suburbio eius oppidi, quod Plumbum dicitur, & à Turcis simul atq; fidelibus
inhabatur, erecta fuit olim ecclesia in honorem S. Mariæ: cui fratres paruum con-
uentum annectendum curarunt. Distat ab hoc loco edicula quædam, eidem Virgini sa-
cra, cuius etiam fratres, qui numero sunt 7. sicut & proprii monasterij sollicitam cu- B
ram gerunt. Ad hanc siquidem infideles quoque, Bulgari, Seruij, Rassij, Albani,
atq; etiam Turcæ, singulis annis, in festo Assumptionis Virginis, ob stupenda opera,
quæ ad inuocationem cuiusdam imaginis eiusdē Virginis ibidē contingunt, confluūt.

De conuentu S. Nicolai Visochij. Conu. V.

D EVOTISSIMVS quidā Michaël Ostoides, qui & Pauper, ob summā, qua in
Christi pauperes ferebatur, deuotionem, passim appellabatur, hoc monasterium,
S. Nicolao dicatum, ex proprijs facultatibus, anno 1450. prope ciuitatem Visochij, con-
struendum curauit. Cuius templum cum fratres, quod angustius esset, dilataissent, Tur-
cæ, ipsum funditus euerterunt. Post aliquantulū verò temporis, soluta prius Turcis pe-
cuniarum summa, ab iisdem fratribus, qui ut plurimum sunt 5. numero reedificatum
extitit: Apparent quoq; non longè à Visochio Franciscani alterius monasterij ruinæ, C
quod à Patarenis hereticis, trucidatis primò ibidē Minoritis, solo equatū est. A quo etiā
tempore sæpius noctu à fidelibus in ipsis ruinis quædā candelæ accensæ conspiciuntur.

De conuentu S. Catharinæ Cresceui. Conu. VI.

E GRESSIONIBVS suburbij eius oppidi, qd̄ Illyrica lingua (Cresceuo) nuncupa-
tur, quoddā monasteriū, diuæ Catharinæ sacrū, in quo 6. fratres sustentantur, occur-
rit: quod quidā Bosnæ Rex, à fundamētis ad verticē vsq; extrui fecit. Quo tamē tēpore,
vel sub quo Rege, id acciderit, nō satis cōstat. Id tñ cū à Turcis ad terrā deiectū esset,
à fratribus reedificatum extitit. Consequuntur, ex apostolica auctoritate, quotquot
fideles hanc sacrā ædem, à primis vesp̄is diei festi S. Catharinæ vsq; ad occasum solis
sequentis diei, ritē dispositi, ingrediuntur, plenariam omnium peccatorū indulgentiam. D

De conuentu S. Mariæ Salinarum Superiorum. Conu. VII.

C VM nostri fratres, in primo Turcarū ingressu, de proprio conuentu, quem prope
ciuitatem (Suich) Illyrica lingua nuncupatam, nec longè à Salinis superioribus
obtinebant, ab iisdem deturbati essent, illustris Comes Paulus Sijchius à Sultano Soly-
manno Othomanno, Turcarum Imperatore impetrauit, ut præfati fratres, alium lo-
cum, in quo victitarent, erigere possent. Præterea & hoc monasterium, S. Mariæ dica-
tum, quodam in loco deserto, qui materna eius patriæ lingua (Gradouarh) nuncu-
patur, illis qui ut plurimum sunt 7. anno Domini 1541. ex proprijs facultatibus, con-
strui fecit. Eo ipso tempore, quo fratres ex priori conuentu deturbati fuere, Turcarum
pueri corpus B. P. Petri Sloiutri omnino integrum, tum bacillis, tum quoq; cultris per-
cussere, dilaceraruntq;: quapropter præfatus Comes ipsum inde noctu raptū, proprioq; E
equo impositum, per medios Turcas, somno oppressos, ad propriam domum, indeq;
cum luminaribus, ac solemni fidelium processione, ad præsentem hunc conuentum
transtulit. Vbi & ab iisdem fidelibus summa veneratione colitur, miraculisq; coru-
scat. Hinc non longè distat ciuitas (Suonich) ab Illyricis nuncupata, in qua celebre
Franciscanorum monasterium olim substitit: quod tamen, pulsus fratribus, in Turca-
rum ius, atq; delubrum transijt. Quo expulsiōis die, cum Turca quidam gloriosæ
Virginis imaginem lancea percussisset, ex ea continuo, admirantibus stupentibusq;
cæteris Turcis, sanguis profluit: ipseq; percussor amens effectus, in propinquum flu-
uium

PROVINCIA BOS. ARGENTINAE. 515

Auium se præcipitem dedit: statimq; tū ipse, tū quoq; , cui insidebat, equus in marmoreā statuam conuersi sunt, quæ & aliquando, secedentibus aquis, se conspiciendam præbet.

De conuentu S. Mariæ siue S. Petri Salinarum inferiorum. Conu. VIII.

EST apud Salinas inferiores capacissimus quidam pagus, in quo paucissimi Christiani quàm plurimis cohabitant Turcis, & incredibiles ab ijs perpetiuntur molestias. Iuxta hunc igitur pagum prægrandis quædam ecclesia, in honorem B. Mariæ, siue (vt alijs placet) sancti Petri erecta, adiunctusq; sibi conuentus olim substitere. Quæ tamē fratres, plurimas Turcarū insolentias declinaturi, deferendum, atq; alium, prope Modrizam, extruendum censuerunt. Cumq; id, vnico tantum fratre, qui paucorum illorum Christi fidelium curam gereret, ibidem relicto, exequutioni mandassent, præfata ecclesia, simul atq; conuentus, immisso anno 1580. à Turcicis pueris igne, conflagrantiamq; , per Dei gratiam, reædificata sunt, & à sex fratribus inhabitantur. Aluebatur olim vniuersum id ædificium fluminis Bosnæ lymphis, quapropter & ab his incredibilia damna sustinere cogebatur. Quæ cum summo Pontifici à fratribus relata essent, præcepit is fluuium in virtute obedientiæ, vt ab huiusmodi damnis omnino abstinere. Mirabile dictu! Statim fluuius, relictis antiquioris decursus vestigijs, ad mille passus & vltra retrocedens, iter suum per aliam viam, sinuoso volumine, direxit.

De conuentu S. Eliæ Modrizæ. Conu. IX.

CVM S. Eliæ ecclesia, adiunctusq; sibi conuentus à Turcis exusta essent, fratres eius habitatores, qui numero erant 6. ex Turcarum Imperatoris voluntate, nouā domū absq; tamen ecclesia (nam illis templū de nouo edificare, vbi prius non præfuerit, minime permittitur) prope Modrizam, à plurimis deuotis Christianis inhabitatam, anno Dñi 1579. erigendā curarunt. Quam & post quadriennium, ex summa Gregorij XIII. liberalitate, absoluerunt. Cuius nihilominus habitatio ipsis fratribus incommoda est: cum celebrationis gratia præfata S. Eliæ ecclesiā longius distantem petere teneantur.

De conuentu S. Pauli Visonachij. Conu. X.

TERTIO milliari ab antiquissima Christianorū vrbe Scardona, modò verò exigua, & 10. à Sibenico, Venetorum ciuitate, in media fluminis Carchæ insula, Visonachium appellata, hic conuentus, S. Apostolo Paulo sacer, atq; ab 8. fratribus inhabitatus surrigit. Quem Augustiniani patres ante plurimos annos à fundamentis extruendū curarunt. Quibus tñ, Turcarū opera, pulsas, ad nostros deuolutus est: Certissima traditione habetur, quod nullus vmquā mortaliū, licet præsentissimū periculū subierit, in deo præfati fluminis spatio, quā sacra hæc domus respicit, insanis obrutus aquis perierit.

De conuentu S. Mariæ Macharschæ. Conu. XI.

AD litus maris, nec longè à Pharia, Venetorū insula, sed 8. milliari à quodā Turcarum castro, prope Macharscham, hic conuentus virgini Mariæ sacratus, anno Domini 1518. à fratribus constructus fuit. Quem tamen Veneti, quod sibi tempore belli negociū faceßere posset, destruxerūt, & post ipsos Turcæ, immisso igne, oīno combusserūt. Sed, pace inter eosdē cōstituta, ab huius Prouinciæ patribus, ex bonis tamē Martini Glubicichij Plumbensis, reædificatus est. Comorantur vt plurimū hoc in loco 7. fratres.

De conuentu S. Mariæ Sastrugi. Conu. XII.

MILLIARI II 18. à præfato oppido Macharascha, atq; in eiusdem maris litore, longiusculus tamen à Christianorum oppidis, eo in loco, qui Illyrica lingua (Sastrug) nuncupatur, hoc monasterium, in quo sex fratres commorantur, constructū est.

De conuentu S. Petri Ramæ. Conu. XIII.

HIC conuentus, Apostolo Petro Ramæ sacratus, iuxta quandā vetustissimam ecclesiam, deserto in loco, ab huius Prouinciæ patribus, anno à Christo Seruatore nato 1500. constructus fuit. Quapropter fratres eius incolæ, qui frequentius sunt 6. numero, plurimis exponuntur periculis: prout aliquando experti sunt. Nam semel, quotquot ibi commorabantur, ab efferatis Turcis illustre martyrium subiēre.

De conuentu S. Christophori prope Velicam. Conu. XIII.

MILLIARI quarto à Possegeni Illyricorum ciuitate prope Velicam hic conuentus constructus est, & à quinque fratribus nostris inhabitatur.

P R O V I N C I A

VNGARIAE S. MARIAE.

517

ODEM prorsus tempore, quo & Prouincia Vngariæ Saluatoris, nempe anno Domini 1240. præfens Vngariæ S. Mariæ Prouincia oxordium sumpsit. Cum sibi prius vnita, & ab ea postmodum, tum fratrum tum quoq; conuentuum numero mirum in modum crescente, ex patrum decreto, diuisa sit. Tanta enim eius fœcunditas, Vngarorum regno eo temporis florente, fuit, vt ex octo custodijs, nēpe Iaueriensi, Zagrabiensi, Zirimiensi, Quinqueecclesiensi, Strigoniensi, Agriensi, Transylvanica, atq; Albiensi constiterit, necessumq; fuerit (si tamen sibi consultum cuperent) eam in duas (vt præfati sumus) Prouincias diuidere. Sed quo id tempore, vel sub quo Generali totius nostri Ordinis Ministro contingerit minimè constat. Sunt tamen qui asserant, idq; ex vno vel altero ipsius conuentu, à B. (vt vulgaris fert traditio) P. Francisco, vel eius iussu, constructo, hanc Prouinciam, eodem B. P. adhuc superstitē, initiū habuisse. Quod tamen mihi minimè probatur: Cum certò certius cōstet fratres nostros sub Bela huius nominis IIII. Vngarorū Rege, (vt in proœmio Prouinciæ Vngariæ Saluatoris cursim tetigimus) à quo humanissimè excepti fuēre, primū in Vngariā descendisse. Idq; antiquorū conuentuū structura, ab eodem Rege Bela erecta, facillimè indicat. Asserunt præterea ijdem B. P. Franciscum hanc Vngariæ plagam in propria persona lustrasse, quod tamen falsum omnino (nisi diligentes vitæ, atq; gestorum ipsius scriptores, quod tamen nec cogitare velim, nos fallunt) existimarim. Hæc itaq; Prouincia multò latius olim, quàm impræsentiarum, patuit. Complexa siquidem fuit Nazienghensem, Nagiolazianum, Zemlensem, Rednechianū, Francauillensem, atq; Demetrianum conuentus, ad Zirimiensem custodiam iam diu pertinentes: atq; finibus Episcopatus sancti Hirenei circumscriptos. Quos tamen Turcica rabies, in Constantinopolitanæ ciuitatis expugnatione, funditus euerit, demolitaq; est. Retinet nihilominus adhuc quinquaginta & tria religiosorum, atq; religiosarum itidem vnum loca, (de quibus paulo inferius) licet eorum plura ab vno, aut altero tantum, idq; ad tempus, fratre occupata, potius deserta, quàm inhabitata videantur; diciq; merito possint. Non est autem quod diligens lector à nobis vel fratrum cuiusq; loci numerum, vel proprium eius nomen, siue titulum, vel aliquid aliud à breuissima quadam, nimisq; compendiosa descriptione exigat: Cum aliquem fratrem, qui eius memorabilia feliciori stilo describeret, eò, absq; præsentissimo vitæ ipsius discrimine, itineribus interim à Turcis, atq; ab hæreticis omnino obsessis, transmittere non licuerit: nec aliud penitus (licet per diligentiam non steterit) ab his, quæ sequuntur, ad manus habere valuerimus. Huius deniq; Prouinciæ sigillum gloriosissimæ virginis Mariæ; dilectissimiq; eius filij, sinistro eiusdem fœmori insidentis, imagines, non quidem stantes, sed sub concamerato tabernaculo sedentes, aliasq; duas regio cultu ornatas, genuflexas, ac præcedentium pedibus, sub distincto tamen circulo, suppositas: quarum alteri, ei videlicet, quæ dexteram tenet, huiusmodi literæ (R E X) à tergo sunt: ei verò, quæ sinistram occupat, sequentes, (D V X) eodem prorsus modo, quo præcedentes, dispositæ adhærent: & qui sequuntur, characteres, S. F R A T R V M. M I N O R. M I N I S T R A C I O N I S. P R O V I N C I Æ. V N G A R I Æ. S. M. orbiculatim, pro aliorum sigillorum more, imprimit. Licet plures alij sancti mihi occurrerint, quos optimo iure huic Prouinciæ præponere potuissem: nihilominus tamen ijs sanctam Elisabetham, graphicè depictam, quod Andreæ Vngariæ Regis filia: quodq; Tertiariarum nostri Ordinis sororum Primipila fuerit: quodq; eam fuorum compatriotarum, præsertim verò Franciscanorum, apud Altissimum, patrocinium sumptissime minimè dubitem, præferre volui.

X x

Sequuntur

Sequuntur huius Prouinciæ conuentus.

- 1 **BVDENSIS** conuētus, S. Ioanni Euangelistę sacer, à serenissimo Bela, huius nominis IIII. Vngarorum Rege, anno Domini 1270. regio ædificiō constructus fuit: in cuius ecclesiæ loco quodam eminentiori sepulti iacent V.P.F. Petrus, istius aliquando Prouinciæ Minister, qui post mortem, in suæ inculpata vitæ testimonium, cœcum illuminauit: & V.P.F. Ioannes, istiusmet Prouinciæ Minister etiam, qui præfatum patrem Petrum, graui morbo laborantem, sibiq; deuotum, sanitati ex tempore restituit.
- 2 **INSVLÆ** Leporum, quæ prope Budam, Vngarię metropolim, existit, conuentus ab eodem Rege Bela, & à Stephano eius filio, circa eundem annū Domini, erectus fuit.
- 3 **STRIGONIENSIS** conu. per eundem quoq; pientissimum Belam, qui ibidē cum Regina atq; liberis sepeliri voluit, anno à partu Virgineo 1275. fundatus extitit.
- 4 **ALBENSIS** conu. ædificatus fuit, anno 1280. per Ladislāu IIII. Vngarię Regē.
- 5 **POSONIENSIS** conu. per eundem Ladislāum, cū eodem anno Incarnationis Christi 1580. ab Othocari Boēmorum Regis cæde reuerteretur, constructus extitit.
- 6 **SEGVSDIENSIS** conu. ex diuersis fidelium eleemosynis, circa annum Dominicæ resurrectionis 1795. sub Andrea huius nominis III. Vngarorū Rege, fundatus est.
- 7 **ETORBONACHENSIS** conu. per præfatū Andrē Regē, an. 1294. erigitur.
- 8 **SICAMBRIENSIS** conu. ædicula olim extitit, quę tamen ex diuersis accolarum eleemosynis in Minoritanum monasterium euasit, anno à partu Virgineo 1301.
- 9 **QVINQVEECCLESIENSIS** conu. per illustrem Cherodorium familiam fundatus, ac per fratres nostros, anno Domini 1301. primò inhabitatus fertur.
- 10 **BACHIENSIS** conu. Templariorum domus olim fuisse fertur, quem fratres nostri, ex eorum, quorum intererat, facultate, anno Domini 1301. primò occuparunt.
- 11 **BANENSIS** conu. à Cruciferis patribus, ad nostros eodē an. 1301. deuolutus est.
- 12 **ZEGEDIENSIS** conu. à fratribus, ex diuersis eleemosynis, circa annū Domini 1305. humiliter fundatus, per sereniss. Elisabethā Vngarorū Reginā decoratus extitit.
- 13 **VARADIENSIS** conu. eodē anno 1301. à fratribus nostris inhabitari cœpit.
- 14 **NITRIENSIS** conu. eodē prorsus anno 1301. fratribus nostris collatus extitit.
- 15 **TRINCIENSIS** licet à plurimis annis fundatus, an. tñ 1301. fratribus cōcessus fuit.
- 16 **FAVRIENSIS** conu. ab antiquo etiam fundatus, eodem prorsus anno 1301. à fratribus nostris occupatus, ac postmodum à V. P. F. Ioanne Senensi reformatus fuit.
- 17 **LIPPENSIS** conu. à sereniss. Elisabetha, Vngarię Regina, in honorē S. Ludouici Tholosani Episcopi, ac eius consanguinei, anno à partu Virgineo 1327. ædificatus est.
- 18 **BISTRICIENSIS** conu. parochialis olim ecclesia fuit, sed senatus & Episcopi opera in monasterij formā redacta, fratribus nostris, anno 1336. ab iisdem collata fuit.
- 19 **ROBRECIMINICVS** conu. ecclesia soluta olim fuit, vt ex eius structura facile perpenditur, per illustrem tamen Iacobum strenuum militem in quam modò induit formam redactus, sub Carolo Vngarorū Rege, anno 1312. huic Prouinciæ adiectus est.
- 20 **SOPRONIENSIS** conu. licet nō ante annū 1340. à fratribus acceptus, vnus tñ ex antiquioribus huius Prouincię est; in quo & Prouincialia eius comitia celebrabātur.
- 21 **ZEMENICHIVS** conu. p nobilē quandā matronā, anno 1351. constructus fuit: quę cū ex vltima mariti voluntate palatiū construere teneretur, quod in prophano huiusmodi ædificio cōsumptura erat, id totū, ex facta sibi à Sede apostolica facultate, ī p̄sentis sacri conuētus promotione piē erogandū censuit, idq; opere liberalissimè adimpleuit.
- 22 **BERECHSASIENSIS** conu. per serenissimam Elisabetham Vngarię Reginam, ac præcedentis posteram, anno Dñicæ Incarnationis 1370. ædificatus extitit.
- 23 **VARASDIENSIS** conu. qui & patrum Cruciferorū aliquando fuit, à tempore Seraphici patris Francisci habitus dicitur. Quod an ita sit aliorum esto iudicium.
- 24 **NECHSENIVS** conu. ex diuersis fidelium eleemosynis circa annū Dñi 1373. fundatus, ac tandem post aliquot annos à V. P. F. Gregorio Dobfanio reformatus est.
- 25 **LVBREGANVS** conu. proximè præcedenti contemporaneus est, cū eodem prorsus anno Domini 1373. à deuotissimo quodam Ioanne Guz constructus fuerit.
- 26 **CHESTELIANVS** sumptibus illustriss. Stephani Vayuode, an. 1386. erigitur.

PROVINCIA VNGARIAE S. MARIAE. 519

- 27 CHANISINVS conu. per deuotum Ioannem Canisium, ex maxima qua nostrum Ordinem prosequabatur beneuolentia, anno Domini 1428. fundatus extitit.
- 28 FORISICVLOR VM, Transiluanie oppidi, conu. sub V. P. F. Paulo à Zeocfio, huius Prouinciæ Ministro, anno Domini 1446. ex diuersis eleemosynis ædificatus est.
- 29 POTHOC SIENSIS conu. eodem anno 1446. ac sub eodem patre fratre Paulo Zeocfio Ministro, ex Phothocfensium diuersis eleemosynis erectus, perfectusq; est.
- 30 ZECHENIVS conu. per deuorum quendam Franconem, dum adhuc doctus P. F. Fabianus de Igal huius Prouinciæ sceptrū teneret, anno 1452. fundatus est.
- 31 ZAGRABIENSIS conu. à tempore B. P. Francisci fundatus dicitur; quem & idem pater (vt aliqui volunt) in propria persona visitauit: & postea vndiq; ruinam minitantem restaurarunt ex diuersis eleemosynis patres Gregorius Custos, atq; Ortolfus.
- 32 ZVDLACHIVS conu. ex diuersis fidelium eleemosynis, opera tamen cuiusdam fratris Petri Racsiy partis, circa anno Domini 1488. ædificatus, absolutusq; est.
- 33 ZINCHIVS conu. à quodam patre fratre Bartholomæo, ex Zinchiensium eleemosynis, maxima liberalitate oblatis, pro maiori parte erectus, perfectusq; fuit.
- 34 POCHAFALVIVS conu. eremitis S. Pauli olim subiacuit, à quibus tamen cum derelictus, desertusq; fuisset, in huius infelicissime Prouinciæ ius cessit.
- 35 CHAPRONSCHIVS conu. per Banum Herium, Vngarorum Regem, fundatus asseritur, quem tamen Elisabetha eorundem Regina refarciuit, restaurauitq;.
- 36 POSEGANVS conu. Poseganorum sumptibus ab antiquo ædificatus est.
- 37 CASTANIENSIS conu. ab antiquo etiam fundatus, ac præcedenti (nisi nos plura indicia fallunt) coæuus, in fratrum nostrorum ius à pluribus annis transijt.
- 38 VEROCSIANVS alterius Ordinis fuisse fertur, ad nostrū tamē deuolutus est.
- 39 ARACHIENSIS conu. monachorū olim abbatia fuit: huic tamē Prouinciæ, vt literę ibidē existentes enodāt, per Reginā Elisabethā, summa liberalitate, reformatus est.
- 40 ZASVARENSIS in Zafuara, Transiluanie ciuitate, erectus olim à præfata Elisabetha, illæsus omnino, & à 4. fratribus, Turcis id permittentibus, inhabitatus est.
- 41 CIBINIENSIS parochialis ecclesia fuisse creditur, & fratribus nostris concessa est.
- 42 TELEGDIENSIS Tēplariorum fuit, ac per quēdā Archiepiscopū nobis restauratus.
- 43 ZACHMARICVS conu. per Reginam Elisabetham fundatus extitit.
- 44 CASSOVIENSIS fundatus esse creditur per illustres heroës de genere Prinij.
- 45 VARANENSIS conu. à magnifico domino Riolt, ob destructionem conu. Canisiensis, tempore serenissimi Matthiæ Regis Vngarorum fundatus extitit.
- 46 LEVCHOVIENSIS ab antiquo fundat' est cū apparatu cōdecēti: sed à quo ignorat'.
- 47 AGRIENSIS conu. per Cletū Episcopū circa tēpora B. Francisci fundatus est.
- 48 LYRNAVIENSIS abbatia fuit quem Ludouicus Rex huic Prouinciæ restaurauit.
- 49 LIPICHIANVS conu. per illustriss. Comitē Donchium, sub Carolo Vngarorū Rege fundatur, vt literę ipsius Comitris, in huius loci archiuo asseruatæ, testantur.
- 50 LEPOCHENSIS conu. per R. quendam Ioannem Archiepiscopum, qui ex illustri Canisiensium familia originem traxit, constructus, omninoq; perfectus extitit.
- 51 FERRIENSIS conu. monachorū abbatia prius fuit, quę cū ruine, ab his derelicta, proxima esset, per illustrem Canisiensium familiam huic Prouinciæ restauratur.
- 52 SABARIENSIS excipiendis curandisq; pauperibus infirmis olim deferuiuit, sed R. Colomani Episcopi tempore, atq; ex eiusdem facultate, annuente tamen Sabariensi senatu, per V. P. F. Ioannem Senensem in conuentus formam redigitur.
- 53 VILACHENSIS per illustriss. Vgimum Ducem fundatus est: qui maledictionem orbitatis filiorum posteris suis imprecatus fuisse dicitur, si à nostris fratribus, eorum opera, auferretur. Quod & in Laurentio Duce manifestius adimpletum esse conspicitur. Nunc autem insolentissimi Turcæ (proh dolor) hunc locum possident.

De monasterio Clarissarum in Sicambria.

CONVENTVS sororum sanctæ Claræ, & earum ecclesia, Apostolorum principi Petro dicata, per deuotissimam, simul & religiosissimam Elisabetham, Vngariæ Reginam, quæ obiit, anno Dominicæ incarnationis 1380. in Sicambria, (cuius supra meminimus) augustè satis, parum ante eius mortem, fundata sunt.

PROVINCIA

TERRAE LABORIS.

A PROVINCIA Terræ laboris, quæ & Neapolitana vulgò appellatur, antiquissima sanè est, & statim à nostræ Religionis exordio, per ipsummet beatissimum patrē Franciscum ex parte erecta, si primæquam eius institutionem, & illam, vt Prouinciæ Principatus (de qua superius) permixtam, attendas, sumpsit initium. Erexit namq; præfatus P. plures in ea conuentus, quorum aliqui (vt inferius patebit) sub patris eius Ministri cura adhuc perseuerant, alij verò vel prædictæ Principatus Prouinciæ subsunt, vel Conuentualibus Franciscanis patribus parent; pluraq; ibidem miracula edidit, ac diutius habitauit: Hacq; de causa huius Prouinciæ sigillum Seraphici eiusdem P. Francisci, sinistra quidem librum, sed dextera crucem tenentis, ac stellulis omnino circumdati, iconem, in sui meditullio: sed in gyro huiusmodi literas. **† SIGILLVM. MAGNVM. PROVINCIÆ. TERRÆ. LABORIS.** continet. Quòd autem hunc locum inter reliquas teneat, in causa est eius à Principatus Prouincia diuisio, ab eiusdem patribus iteratò petita, atq; obrenta: Semel quidem sub R. P. F. Andrea Insulano, totius nostri Ordinis Generali Ministro, anno à partu Virgineo 1544. Secundò verò sub R. P. F. Christophoro à Capitefontium, eiusdem quoq; Ordinis Generali Ministro, anno Domini 1576. Hæc itaq; Prouincia, antequam in duas, in præsentem videlicet, ac in Principatus Prouinciæ diuideretur, amplissima extitit: & ante totius nostri Ordinis diuisionem, R. P. F. Leonardum de Giffonibus, Generalem eius Ministrum, plurimosq; sacre Theologiæ Magistros nobis peperit. Quorum celeberrimus fuit pater ac frater Landolphus Neapolitanus, sacre Theosophiæ magister, ac postmodum Amalphetanus Archiepiscopus institutus: qui Doctoris Ioannis Duns Scoti subtilissimam doctrinam sequutus, copiosè quidem, ac satis eleganter in 4. libros Sententiarum scripsit. Modò verò strictius patet: cum ex 31. fratrum, & 9. sororum conuentibus (de quibus suo ordine inferius) tantum constet. Quorum tamen maior pars in ciuitatibus, celeberrimisq; oppidis sita est. Cum autem celeberrimus totius huius Prouinciæ conuentus, is nempe qui sub inuocatione sanctæ Mariæ Nouæ Neapolis surrigit, venerabile corpus beati Iacobi Picentis siue de Marchia, cum admirabili totius ciuitatis deuotione ac reuerentia, contineat, ipsum beatum Iacobum, graphicè depictum, sibi præferendum curauit.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Neapolis. Conu. I.

VT primùm Carolus, primus Andegauenfiū Comes, anno Domini 1265. Neapolitani Regni scepro, atq; diademate ab Urbano III. summo Pont. inuestitus esset, omnesq; eius ciuitates suo subiugasset imperio, habitationis Castri Capuani, quòd ingrata, minusq; tuta esset, pertæsus, aliud fortius, atq; amœnius fortalitium sibi ædificandum censuit. Cumq; Minoriticus conuentus, à B. P. Francisco in honorem S. Mariæ, in ipso litore maris, nec longè à portu Neapolitano, erectus, sibi, tamquam omnium locorum commodissimus, atq; amœnissimus, esset oblatus, eum aliò transferendum, inibiq; regium, ex omni parte communitum, ædificandum decreuit. Vrgente itaq; regio mandato, præfatus conuentus dirutus est: insuper & ex eius materia præfens, intra Neapolitanæ ciuitatis moenia, multò tamen augustior, multoq; pro tanti Regis maiestate, elegantior altero, anno à partu Virgineo 1268. quinquagesimo videlicet anno à transitu B. P. Francisci, constructus est. Ad quem omnia prioris ornamenta, omniaq; ad fratres spectantia, præterea & ibidem sepulcorum ossa, præsertim verò B. P. Augustini Assisinas, primi huius Prouinciæ Ministri, (licet Conformitatum author aliud sentire videatur) translata sunt. Voluit præterea præfatus Rex Carolus, vt hic locus gloriosissimæ virgini Mariæ Nouæ dicaretur, & munitio à se extructa Castrum nouum

appellaretur. Fuit hæc sacra domus Neapolitanis, à prima sui erectione, celeberrima, **A** plurimosq; sui promotores habuit. Quibus tamen illustrissimus simul atq; strenuus, Catholicorum Hispaniæ Regum, Ferdinandi videlicet atq; Elisabethæ Præfectus, Gundifaluus Fernández à Corduba palmam præripuit. Hic siquidem per amplum facellum, plurimis facellulis collustratum, ex quadrato atq; polito lapide, in ea ædificandum curauit: in quo & corpus B. P. Iacobi à Marchia recondi, & Lauthrecum, Gallicarum copiarum olim Ducem, sumptuoso sibi sepulchro erecto, humari voluit. Posset optimo iure hoc facellum secunda ecclesia dici, cum plures alias & capacitate, & religione, & elegantia, & etiam sacris ornamentis superet. In ea enim s. ad minus facella erecta conspiciuntur. Quorum maiori siue principi corpus B. P. Iacobi à Marchia, cristallina reconditum area, superstat: & sacristia sacris vestibus, sacrisq; referta vasis adiacet. Ad quod etiam Neapolitanus populus, ob tanti patris reliquias, incredibili deuotione fertur. Et quid mirum: cum is & sanctitate, atq; religione in vita floruerit. **B** & plusquam ter mille miraculis, prout libellus manuscriptus, atq; in præfata sacristia asseruatus, facillimè testatur, in morte coruscauerit? Hic siquidem B. P. nihil minus à terrenis honoribus fecit: quemadmodum & facto ostendit, quando oblatam Mediolanensis Archiepiscopatus dignitatem declinaturus, fugam arripuit. Præterea tanta paupertate, atq; charitate, tantaq; in Deū atq; homines pietate præditus fuit, vt nec facile exprimi, nec facilius credi possit. Tum demum apostolica, pro summis Pontificibus Nicolao V. Calixto III. atq; Pio II. legatione, in Vngaria, Macedonia, alijsq; infidelium Prouincijs functus, plurimos ad Christi fidem conuertit. Habet hic conuentus prægrande quoddam, pulcherrimum, atq; augustissimum valetudinarium, in quo istius Prouinciæ, imò & adiacentium Prouinciæ infirmi fratres summa charitate curantur; cui adiuncta est opulens, omniq; ex parte capacissima pharmacorum officina, in qua quicquid ab infirmis desiderari potest, ad manū inuenitur. Hac plures Neapolitani familiarissimè, insuper & vtilissimè, quod pharmachia recentissima, nulloq; pacto deprauata sint, vtuntur, quorum gratitudine atq; liberalitate, quicquid opus est, facillimè exquiritur. De cætero verò huius præsentis conuentus ædificio id solum dicam, quod regium omnino, ac plusquam Franciscanam deceat paupertatem, magnificum, sumptuosumq; sit: quodq; centum quinquaginta fratres commodissimè capiat, frequentiusq; contineat. Horum non aspernanda pars sub triplici eruditissimo lectore, vel sacre Theologiæ, vel Philosophiæ, vel Grammaticæ arti felicissimè incumbit. In comuni verò fratrum sacrario altera ex spinis Dominicæ coronæ, altera quoq; ex costis diui Bonauenturæ, & pes, manusq; cuiusdam incogniti sancti, **C** summa religione asseruatur. Gaudet tum demum communis ecclesia altare quodam priuilegiato, in quo, per Missæ sacrificium, fidelium animæ, ex apostolica Gregorij XIII. summi Pontificis largitione, ex Purgatorij poenis eruantur, liberanturq;.

De conuentu S. Crucis ibidem. Conu. II.

SERENISSIMA simul atq; religiosissima Sanchia Aragonia, vtriusq; Sicilia Regina, cuius pietas, atq; zelus superius in descriptione conuentuum sanctarum Claræ, Mariæ Magdalænæ, atq; Mariæ Ægyptiacæ, istiusmet Neapolitanæ ciuitatis fatis, superq; constant, vt primū à matrimonialibus legibus, per Roberti eius legitimi viri, ac Neapolitanorum Regis, mortem, soluta fuisset, quicquid diuitiarum, aut vitæ sibi residuum fuit, id totum circa pauperes, piaq; loca, atq; misericordiæ opera infumendum curauit: Nam & præfata sanctarum Mariæ Magdalænæ, ac Mariæ Ægyptiacæ loca, & hoc monasterium, sanctæ Cruci dicatum, muris quidem ciuitatis tunc exclusum, sed modò circumscriptum, regio ædificio construxit, & sufficientissimis redditibus locupletauit. Cumq; hunc locum à Clarissis monialibus inhabitandum curasset, sumpto prius, anno Domini 1344. de manibus R. P. F. Fortanerii Vassallij, Ordinis tunc Generalis Ministri, earundem fororum habitu, ipsum cum honestis alijs matronis ingressa est: In quo, & vsq; ad vltimum vitæ halitum, sanctissimè vixit, & moriens, iuxta summum altare, sepeliri voluit. Habitarunt hoc in loco huiusmodi moniales plurimis annis. Quæ tamen vigentibus hac in patria bellis, quòd extra ciui-

PROVINCIA TERRAE LABORIS. 523

A tra ciuitatis moenia (vt præfati sumus) situm esset , ne militum iniuriæ exponerentur , opera serenissimæ Ioannæ , huius nominis secundæ , atq; Neapolitanorum Reginæ , ad famosum S. Claræ monasterium istiusmet ciuitatis translata fuerunt . Quapropter hic locus per aliquot annos habitatore vacauit . Anno tamen Domini 1443. nè tantum ædificium sic derelictum aliquando collaberetur , plurimis prius priuilegijs donatum , fratribus nostris à serenissimo Alphonso Aragonio , huius nominis primo , ac vtriusq; Sicilia Rege , collatum fuit . Voluit enim pietissimus is Rex , vt regium sacellum esset , eiusq; fratres habitatores regionum sacellanorum munere fungerentur : insuper & vt ex regio arario alerentur , induerenturq; . Quòd , licet à Nicolao V. Pont. max. sibi concessum , & à Federico Neapolitanorum Rege , præfati Regis Alphonso successore , confirmatum esset : nihilominus tamen nullo pacto ab istorum posteris seruetur : sed coguntur 25. fratres eius habitatores , sollicita cura , sollicitaq; emendicatione sibi , tū ad victū , tū quoq; ad amictū necessaria querere . Est interim regio Senatui Neapolitano cura de eius sartatectis , si tamē per fratres sollicitetur , ne potius dicam precibus compellatur .

De conuentu SS. Trinitatis ibidem. Conu. III.

HIC conuentus , sanctissimæ Trinitati sacratus , atq; à 20. fratribus incultus , præcedenti ferè contiguus est : cū ab eo intermedio tantū horto distinguatur : fuitq; olim hospitium eorum fratrum , qui præfatis monialibus Clarissis monasterij sanctæ Crucis , tum in Missis decantandis , tum in sacris confessionibus excipiendis , tum quoq; in sacramentis ministrandis , inseruiebant . In suæ erectionis exordio hic locus nequaquam ab illo seiunctus extitit : sed erat tamquam quid sibi accessorium , atq; ad vnā , eandemq; familiam , atq; oconomiam , ad quam & ille , pertinens . Post verò prædictarū fororum recessum , facta est huiusmodi locorum distinctio , habetq; tum iste , tum quoq; ille peculiarem familiam , propriūq; Guardianum . Hic B. P. Iacobus de Marchia diu habitauit , propriūq; cubiculum , quod adhuc à nullo penitus occupatū perseverat , obtinuit . Hicq; existens deuotissimam illā , atq; illustrem nobilium Neapolitanorū Confraternitatem , quæ , albis vestimentis vsa , extremo supplicio , ob commissa delicta , ex Iudicis sententia , puniendos comitatur , hortatur , atq; eorum cineres & ossa in die Parasceues cuiuslibet anni colligit , debitoq; cum honore in sacello huic muneri deputato , sepelienda curat , religiose erexit . Cū itaq; præfatus hic locus in sui primordio humilis omnino esset , ruinamq; minaretur , à perdeuoto , illustriq; Neapolitano ciue Anello Bozabruto , anno Domini 1546. ampliatus , in altū erectus , atq; restauratus fuit .

D Cui tamē timendū est ne , detectis , ob publicæ viæ apertionē eius fundamentis , aëris atq; pluuiarū iniuriæ expositis , nisi opportunē tāto discrimini occurratur , ruinam patiatur .

De conuentu S. Mariæ de monte Caluario ibidem. Conu. IIII.

CONVENTVS hic virgini Mariæ de monte Caluario sacratus , ac in edito Neapolitanæ ciuitatis loco situs , pulcherrimus profectò est , optimaq; aura gaudet . Nec alicui ex præcedentibus , dempto primo loco , cedere vellet : licet ipsis multò recentior , multoq; iunior sit : cū primū anno Domini 1560. ex diuersis fidelium elemosynis , ædificari cœperit . Vltimam tamen artificis manū expertus est , commodissimeq; continet 30. fratres : quorū bona pars ad nouitios attinet . Cū autem neophitus sit , nihil aliud memorabile posteris transmittendū nobis ministrat ab illustri Conceptionis virginis Mariæ Confraternitate , ibidem erecta : cui centum millia hominum ascripti sunt . Horum septingenti ad minus titulares , idest Marchionatus , Ducatus , Comitatus , Principatus , aut Baronatus , titulo insigniti sunt : Tanta est Neapolitanis , præcipuè verò nobilibus , ad immaculatam virginis Mariæ Conceptionem deuotio . Est propterea sacra hæc ædes secularibus celeberrima , atq; omnino commendatissima .

De conuentu S. Mariæ de Angelis ibidem. Conu. V.

CVM anno à partu Virgineo 1581. agerem Neapoli , non potui non assentire plurimum nobilium , ac de nostra Religione optimè meritorum , votis , qui hunc conuentum , superbenedictæ virginis Mariæ de Angelis sacrum , extra portā sancti Ianuarij eiusdem

dem Neapolitanæ ciuitatis erectum cupiebant. Quibus licet tunc temporis id, si bono A modo facere potuissem, ex animo, quod opus quam difficile, ob cæteros conuentus ibidem constructos, mihi videretur, denegassem, nunc tamen gratias ago: cum maxima, ob loci amoenitatem, aëris salubritatem, ac conuicinorum nobilium ad eum deuotionem, eius perfectionis breui futuræ spes affulgeat. Inhabatur interim à septem fratribus: qui promouendo huiusmodi operi (est siquidem adhuc sacra hæc ædes sub artificum manibus) diligenter satis inuigilant, intenduntq;.

De conuentu S. Francisci Fundorum. Conu. VI.

A D centum passus à Fundis, Campaniæ ciuitate inter Terracinam, atq; Caietam sita, hic conuentus, B. P. Francisco sacratu, ab illustrissimo Honorato Caietano, huius nominis primo, ac Fundorum Comite, circa annum humanæ salutis 1400. constructus, patribusq; Franciscanis Conuentualibus traditus fuit. Sed anno 1477. ab illustrissimo quoq; Honorato Caietano, eius nominis secundo, ac etiam Fundorum Comite, ex facta sibi à Sixto IIII. Pont. max. facultate, cuius bulla in huius loci tabulario asseruatur, ad Regularem Obseruantiam translatus est. Cui & impræsentiarum vsq; deferuit. Inhabatur tamen à 10. istius Prouinciæ fratribus tantum, licet multo plures alere posset: cum Fundanus ager tritico, optimoq; vino abundet: & eius populus nostro Ordini maximè afficiantur: Sed à maiori fratrum numero ea propter non habitatur, quod in ipso itinere, qua Roma Neapolim itur, situs continuo hospite grauetur.

De conuentu S. Francisci Caietæ. Conu. VII.

CAIETA antiquissima ciuitas, atq; ob adiacentem portum famosa, si Virgilio Maroni fides adhibenda veniat, ab Ænea Troiano, in memoriam propriæ nutriticis Caietæ ibidem defunctæ, simul atq; sepultæ condita est. Hanc ciuitatem B. P. Franciscus in propria persona visitauit, suisq; concionibus dignam fecit, atq; conuentu, anno Domini 1240. locupletauit. In cuius erectione illud memorabile accidit: Accesserat B. ipse P. ciuitatem (distat siquidem hic locus licet mœnibus minimè excludatur, à sæcularium domibus aliquantulum) mendicaturus, vt operarijs satisfaceret: interimq; faber quidam lignarius, dum incautius sub ipsa contignatione versaretur, à ruente trabe opprimitur, extinguiturq; atq; ad propriam domum exanimis omnino defertur. Quod cum B. P. didicisset, eius domum petens sibi, iam feretro imposito, coram funebri multitudine, facto super illum signo crucis, in Christi nomine imperat, vt incolumis statim surgat, secumq; laboraturus pergat. Vixq; sermonem expleuerat, quando, qui ad sepulturam deferendus erat, tamquam à somno excitatus, surrexit, omnibusq; admirantibus, B. P. congressus intermissum opus repetijt. Quod & in causa fuit, vt Caietani ciues magis, magisq; B. P. afficerentur, sibiq; adessent, vt felicius coeptam à se domum ad finem perduceret. Hanc quæ & temporis successu eidem sacrata euasit, B. ipse P. quod paupertatis limites minimè excederet, quodq; in cliuo iuxta amœnum nemus sita, atq; ab hominum frequentia semota, orandi spatia præberet, summè dilexit. Gaudet præsens conuentus duplici ecclesia, maiori scilicet, & minori. Sed istam, quæ modo Hispano militi præfidiario pro sacello deferuit, beatus pater Franciscus construxit: illam verò serenissimus Carolus, huius nominis II. ac vtriusq; Siciliæ Rex, sanctiq; patris Ludouici vterinus frater, regio ædificio, anno Domini 1294. ædificandam curauit. In qua & illud contigit: Caietanus quidam foenerator cum, nulla penitus facta bonorum restitutione, diem clausisset extremum, atq; in huius ecclesia sacello, B. P. Antonio dicato, humari voluisset: circa medium subsequenti noctis horribiles duo homines ad fratris Sacristæ ostium pulsantes sibi imperarunt, vt sumptis calice & stola, se statim sequeretur. Quo tandem sequente omnes simul miseri illius hominis sepulchrū accedunt, atq; ex tempore cadauer exanime exhumantes, eius occiput illorum alter pugno percutit, sacramq; Eucharistiam in calicem, ad fetidum os per Sacristam admotum exilire compulit: ad statim ambo simul Tartarei homines illi miserabile corpus, patefacta sibi ex tempore in pariete fenestra, quæ adhuc conspicitur, ad Tartara perpetuis ignibus puniendum, per aëra detulerunt. Hoc enim Caietanis ira certum est, vt nihil

PROVINCIA TERRAE LABORIS. 525

- A** nihil certius esse possit. Aliud quoq; mirabile duobus laicis fratribus hoc in ipso loco euenit: Præparauerant se isti, pro modulo, ad sacram communionem cum cæteris fratribus, de religioso more, in die cœnæ Domini faciendam: cumq; nihil minus cogitarent, à loci Guardiano (vrgebat siquidem necessitas) panem mendicaturi, in ciuitatem mittuntur. Qui tandem domum tardius reuersi, cum & diuinum officium persolutum, & reliquos fratres mensæ assidentes inuenissent, facellum, vbi venerabile Christi Seruatoris corpus de more asseruabatur, contempta refectione, petunt, ibiq; suas vices, quod sacra communione in tanta solemnitate priuarentur, miserrimè dolentes, gemitibus, ac singultibus anxius vacabant. Dumq; nihil minus cogitarent, ex ipsa arcula, qua sacrosancta Eucharistia recondabatur, grauissimus quidam pulcherrimus, ac compositus iuuenis prosiliit, qui asserens se Christum Dominum esse, eorum vtriq;
- B** sacram communionem porrexit, statimq; locum, vnde prodierat, repetijt. Extant adhuc vestigia pedum ipsius pauimento eius facelli, in quo hoc contigit, impressa; atq; ferreis craticulis contecta: Insuper & historia ipsa parieti depicta adhuc inuisitur. Ipsi verò laici fratres meritis opimi hoc in eodem loco obierunt, sepultiq; sunt. Inter cæteras sacre huius ædis prærogatiuas hæ sunt præcipuè: Caput videlicet vnus ex vndecim millibus virginum dumus in quo beatissimus pater Franciscus carnis petulantiam, dum acrius stimuletur, refrenaturus se volutaui: à quo etiam tempore mollis omnino, ac lenis, & absq; pungentibus spinis se contrectandum cæteris præbuit, pulcherrimusq; adhuc perseuerat: Et malus Medica, quā beatissimus idē pater Franciscus proprijs manibus plantauerat. Hæc tamē, quod sæculares, deuotionis gratia se ab ea decoranda non temperarent, cortice omnino denudata perijt, exsiccataq; est. Commorantur deniq; hoc in conuentu, qui ad Conuentuales Franciscanos patres aliquando pertinuit: & ab ijs, anno Domini 1456. instante tamen Alphonso Aragonio, Neapolitanorum Rege, ad nostros translatus est, 20. fratres tantum, licet multò plures capere posset, quod maritima, pauperimaq; ciuitas vix illis necessaria subministrare possit.

De conuentu S. Agathæ prope Caietam. Conu. VIII.

- H**IC conuentus, diuæ Agathæ sacratus, ac ad tertium lapidem à ciuitate Caieta, supra editum montem, situs, à quibusdam anachoretis Tertiarijs, ex facultatibus tamen Caietani cuiusdam Episcopi, qui & eius ecclesiam, post decennium ab erectione, nempe anno à partu Virgineo 1337. consecrauit, circa annum Domini 1327. ædificatus fuit. Quibus tamen, ex mandato Bonifacij IX. summi Pont. ad instantiam serenissimæ Margaretæ, Caroli Dyrrachiani Neapolitanorum Regis olim vxoris, quæ se cum duabus liberis, maioris securitatis causa, belli tempore Caietam contulerat, dato, inde pulsus, ad Conuentuales Franciscanos patres, anno humanæ salutis 1395. delatus est. A quibus etiam, eodem tempore, quo & præcedens, atq; præfato Rege Alphonso sollicitante, ad nostros fratres transijt. Hoc in ipso loco, in quo 5. tantum fratres sub proprio Guardiano degunt, moram traxit olim B. P. Bernardinus, plurimaq; miracula Deus opt. max. ob merita beatæ Agathæ edit, & aliquot ossa SS. Iacobi intercisi, Christophori, atq; Crispi martyrum, atq; S. Helenæ: insuper & aliquot crines S. Dorotheæ virg. & mart. nec non & aliquantulū ex sanguine SS. Lucie, & Christinæ asseruantur.

De conuentu S. Francisci Minturnarum. Conu. IX.

- E** ILLVSTRIS. Rodericus Caietanus, Fundorum atq; Minturnarum (vulgò Traietto) Comes, hunc conuentum, B. P. Francisco sacrum, ob eius in Franciscanos deuotionem, anno à partu Virgineo 1363. prope Minturnas, Campaniæ oppidum, ædificandum, atq; eisdem fratribus, ex apostolica auctoritate, tradendum curauit. Quem tamen eius successor, ac præfatorum oppidorum Comes, illustriss. Honoratus Caietanus plurimis ædificijs, ex domesticis facultatibus, nobilitatum, anno 1479. ex eadē apostolica auctoritate sibi facta, ab his patribus ad Franciscanæ regularis Obseruantia fratres transtulit. Fuit hic locus simul cum oppido olim ab immaniſſimis Turcis direptus, atq; maiori ex parte exustus, ideoq; impræsentiarum 9. tantum fratres continet.

De conuentu

ILLVSTRISSIMVS Antonius Carrafa, Stuenorum (vulgò Stilliano) Princeps, ac oppidi Mondragonij Dux, Franciscanis, quibus addictissimus erat, conuētum edificaturus, ædiculam, Annunciationi beatissimæ virginis Mariæ sacratam, atq; præfati oppidi Mondragonij muris cinctam, ab eius senatu, cuius eę partes erant, impetrauit, atq; anno Dominicæ Incarnationis 1480. ex proprijs facultatibus, in iustum conuentum, sub inuocatione B. P. Francisci, promouit: quem & octo fratres commodè satis inhabitant: Et aliquot ossa sancti Lucæ Euangelistæ, sanctorumq; martyrum Stephani, Sebastiani, Bonifacii Saturnini, Maximi, atq; Vrsulę, commendatissimum reddunt. Accidit vt homo quidam, ex Mondragonio oppido oriundus, inter rixandum ab inimicis occideretur; quem tamen fratres, quod absq; confessione, atq; eo in statu decessisset, extra ecclesiam sepeliendum curarunt. Hunc cum eius cognati noctu inde exhumatum in sepulchrum nouum, vno tantum, vel altero fratre conscio intulissent, tantus ab eo temporis, tum in fratrum dormitorio, tum quoq; in ceteris locis, præsertim verò nocturno tempore, tumultus, tantusq; strepitus à Dæmonibus exortus fuit, vt pauperculi religiosi non auderent, nisi bini, aut trini ecclesiam, vel alia sibi necessaria loca accedere. Quod cum R. Bernardino, Capraniensi Episcopo, relatum esset, voluit is quadam nocte eius rei periculum facere. Cumq; per experientiam, quæ sibi retulerant, didicisset, solemne sacrum, pontificalibus vestimentis indutus, in medio dormitorio fecit: ibidemq; prægrandem crucem erigēs, totum dormitoriū exorcizauit, lustraliq; aqua, de religioso more, aspersit: insuper & præfati defuncti ossa extra ecclesię septa in loco prophano humari præcepit. Quo facto tantus fragor, tantusq; strepitus cessauit: maligniq; illi spiritus à diuexandis, terrendisq; fratribus in posterum seipsos abstinerunt.

De conuentu S. Francisci Carinola siue Caleni. Conu. XI.

QVATVOR millibus passuum ab oppido Mondragonio subsistit ciuitas Carinola siue Calenum: in qua B. P. Franciscus diu habitauit, pluraq; miracula edidit: ac præsentem conuentum, B. Ioanni Baptistæ sacrum, erexit. Qui tamen post ipsius mortem à Carinolanis, ob eorum in eum beneuolentiam, eidem B. P. dicatus est: Vnde & conuentus sancti Francisci passim appellatur: In quo eiusdem beati patris cellula; malusq; Medica arbor, quæ, tripartito stipite è terra exurgens, pulcherrimum sui ipsius prospectum præbet, ab eodem plantata, perseverant. Præfata arbor hunc à sui exordio ordinem perpetuò seruauit, vt alternis annis quisq; stipes, alijs duobus interim quiescentibus, fructum ferat. Cuius etiam fructus ad plurimos morbos pellendos confert: præsertim si eius cortex aquæ admixtus epotetur. Hic etiam conspiciere licet Iuniperum arborem à B. P. Iunipero plantatam, quæ in eius inobedientię penam, nec latum vnguem, à die quo terræ infixæ est, creuit. Dum enim præfatus B. F. Iuniperus ei plantandæ intenderet, vocatusq; à Seraphico patre quousq; cœptum perfecisset opus, parere detrectasset, maledixit B. Franciscus arbori, quod eius causa salutaris obedientia detrimentum passa esset, eiq; præcepit, ne in posterum cresceret, sed vt in ea prorsus quantitate, vt salutare alijs esset exemplum, perpetuò maneret, prout & factum est. Hoc deniq; in conuētū, quē, ob aëris insalubritatē, 12. tantū fratres inhabitare soliti sunt, doctiss. P. Occhā, subtiliss. Doctoris Scori olim discipulus, mortē obiit, sepultusq; est. Deseruit impresentiarū pfatus hic locus inchoatę cuidā huius Prouincię fratrum reformationi.

De conuentu S. Francisci Arunca. Conu. XII.

CVM B. P. Bernardinus conuentum sibi, suisq; fratribus Arunca (vulgò Sessa) ab illustriss. Antonio Marzano, Aruncanorum Duce, ædificatum, paupertatis terminos excedere intellexisset, sibi supplicauit, ne eum, quod suo statui repugnaret, acceptare cogeretur. Cui pietissimus heros, ex animo annuens, alium, sub inuocatione S. Francisci, 200. passibus à præfata ciuitate Arunca, humiliori structura construi, anno Dominicæ natiuitatis 1433. curauit. Quem & beatus idem pater Bernardinus libentissimè admisit. Commorantur frequentius hoc in loco, in quo & eius fundator sub humili

PROVINCIA TERRAE LABORIS. 527

A humili pauimento (superbo quouis mausolæo longè posthabito) moriens tumulari voluit, & immaculatæ Conceptionis gloriosæ virginis Mariæ Confraternitas erecta est, 10. fratres: quibus tamen & situs amœnitas, & ciuium beneuolentia maximè fauet.

De conuentu S. Mariæ de fontibus Arcis Monfinicæ. Conu. XIII.

C V M deuotissima quædam Virginis imago aliquandiu prope fontem, inter densas quercus, latuisset, seseq; deuoto pastori, eum fontem accedere solito, prodidisset: tanta vtriq; oppidi Arcis Monfinicæ senatui, sæculari videlicet, atq; Ecclesiastico ad eam deuotio incessit, vt ædiculam sibi, sub eiusdem Virginis inuocatione, ex communibus facultatibus, ædificandam curarit. Cumq; indies miraculis coruscaret, ac fidelium deuotio magis, magisq; excreceret, vt perenni cultu coleretur, præfata ædícula, **R.** quodam Theanensium Episcopo id maximè sollicitante, ex eisdem facultatibus, atq; ex Eugenij IIII. Pont. max. concessione, anno tamen Domini 1448. in iustum monasterium euecta, huiusq; Prouinciæ patribus collata extitit. Quorū 22. ibidem adhuc perseverant. Extat huiusmodi concessionis bulla in huius loci archiuo. Quæ etiam cauetur, ne Theanensis Episcopus, in tantæ imaginis honorem, baptizatos sacro chrismate alibi consignare possit, quàm hoc in loco. Idipsum præcepit Paulus III. Pont. quoq; max. Honeatur præterea sacra hæc domus sacrosanctis quibusdam sanctorum Sixti Papæ & martyris, Bernardi Abbatis, atq; Seueri reliquijs.

De conuentu S. Francisci Castellî Pratenfis. Conu. XIII.

C V A N T O P E R E illustriſſ. Carolus Pandonius seraphicæ Religioni nostræ affectus fuerit, vel ex hoc saltem intelligi potest: prosequutus enim is fuerat à teneris vnguiculis eius alumnos omni beneuolentia, nihilominus tamen ad prouectiorem ætatem peruentus, nihil interim eius consuetudinis prætermittens, hanc sacram ædem in honorem S. Francisci, prope Pratenſe Castellum, Campaniæ pagum, ipsdem, anno salutis 1460. edificari curauit. Cuius templum, anno Domini 1480. à R. quodam Episcopo Borano consecratum fuit. Commorantur vt plurimum hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Antonij Theani. Conu. XV.

C V M perdeuotus, ac nobilis Ludouicus Gallucius, Theanensis ciuis, quemadmodum ex plumbea quadam Martini V. Pont. max. bulla data, anno sui Pontificatus x. constat, sufficientem fundum ad vnius conuentus constructionem, non minus liberaliter, quàm piè, ad mille passus à Theano, Campaniæ ciuitate, contulisset: illustriſſ. Ioannes Antonius Marzanius, Theanensium, Aruncanorumq; Dux, atq; pius Theanensis senatus hanc sacram ædem, in honorem S. Antonij de Padua, à fundamentis, anno 1428. ex communibus facultatibus extruendam, & S. Bernardino conferendâ curarūt. Quā & 12. fratres inhabitant. Duplici de causa hic locus Theanensibus commēdatissimus redditur: Primò quidē ob innumera miracula, quæ Deus opt. max. meritis, B. Antonij Paduani, in eo edere dignatur: Secundò verò ob deuotissimam immaculatæ Conceptionis sanctissimæ Dei genitricis Mariæ Confraternitatē ibidem erectam.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Caiatj. Conu. XVI.

E H I C conuentus S. Mariæ de Gratijs sacratuſ, ac mille passibus à Caiatio, Campaniæ ciuitate distans, antequàm monasterij dignitate insigniretur, plures sui habitatores habuit. Primò quidem venerabilem Hieronymum Fortunatum Capuanum, regularem canonicum Ordinis diui patris Augustini: à quo & sub simplici sacelli forma, anno Domini 1492. extructus fuit. Deinde verò duos anachoretas Tertiarios. His tamē postremis vita functis, ibidēq; sepultis, ab illustriſſ. Diana Rēta, Caiatiensiu Comitissa, ac reliquo eius ciuitatis senatu, penes quos huiusmodi sacelli ius patronatus remanserat, annuente interim Alexādro VI. summo Pont. cuius bulla, sub datū Romę anno Domini 1496. Pontificatus verò sui anno ij. in huius loci cartophilacio asseruatur, in conuentū euecta, atq; huic Prouinciæ adiecta est. Cuius 8. fratres ibidē cōmorantur.

De conuentu

De conuentu S. Catharina Capua. Conu. XVII.

A

OCCVPARANT, ante 100. annos, huius Prouinciæ patres locum quendam, diuo Eligio dicatum, ac in medio ciuitatis Capuanæ, Campaniæ olim vrbis præstantissimæ, ac à camporum latitudine sic dictæ, quam & Vulturnus amnis præterfluit, foro situm. Quem tamen, quod ciuium familiaritatibus plus æquo pateret, ex Leonis X. Pont. max. facultate, deferentes, hunc præsentem, in eiusdem ciuitatis egressu, sub inuocatione S. Catharinæ, ex pijs Capuanorum eleemosynis, à fundamentis ad verticem vsq; extruendum curarunt. Neq; id pietissimus ipse senatus egrè tulit, imò quicquid ad huiusmodi operis promotionem necessum fuit, summa liberalitate, ministravit. Qua & impræsentiarū dormitorij, atq; claustrij partē, quæ ruinæ approximabat, restaurat. Est enim Capuanus populus Franciscanæ Religioni addictissimus. Commorantur deniq; B hoc in monasterio, in quo pia Conceptionis B. Virginis Confraternitas est, 18. fratres.

De conuentu S. Mariæ Magdalenes Attelle. Conu. XVIII.

AEDIFICARAT olim quidam Neapolitanorum Rex Attellæ, (vulgò Auerfa) quæ Campaniæ ciuitas est, mediumq; iter inter Neapolim & Capuam occupat, xenodochium curandis infirmis, contagioso morbo laborantibus, destinatum, ea tamen posita lege, vt quot quot ad ipsum diuerterent, Attellanorum sumptibus curarentur. Cumq; Attellanus senatus, ob confluentium egrotorum numerum, supra modum grauaretur, maximoq; habendorum fratrum Minorum desiderio teneretur, à præfato Rege, instante interim, atq; annuente eiusdem vrbis Episcopo, obtinuit, quatenus huiusmodi xenodochium in Minoritanū conuentum sibi transferre liceret. Comparatis itaq; C ad huiusmodi operis exequutionem necessarijs, præfatus senatus hunc conuentum, in honorem beatæ Mariæ Magdalenes, circa annum 1420. extruendum, huicq; Prouinciæ annumerandū curauit. Quem tamen R. P. F. Angelus Auerfanus, Cismontanæ familiæ generalis Commissarius, postmodumq; totius Ordinis, ob promotionem R. P. F. Clementis à Monelia Generalis Ministri ad Cardinalatum, Generalis Vicarius, ac tandem Tranensis Archiepiscopus mirum in modum restaurauit, ampliauit, elegantiq; edificio illustrauit, ac suo funere nobilitauit. Comorantur hoc in cœnobio 20. fratres.

De conuentu S. Ioannis Baptista Puteolis. Conu. XIX.

HVNC conuentum, diuo Ioanni Baptiste sacrum, ac 300. passibus à Puteolis, Cāpaniæ oppido, Romanorumq; edificijs olim illustri, distantem, quem & 10. fratres inhabitant, illustrissimus Ioannes Thomas Carrafa, Mattalonensium Comes, primus omnium, circa annum Domini 1472. à fundamentis extruendum curauit. Sed cum ob continuos terremotus, quibus ea patria subiacer, (est enim vndiq; cauer- D nosa, aërisq; copiam intra eius viscera excipit, qui tamen vehementius, vel ab alio, vel à sulphureis exhalationibus impulsus, cum obfistensibus diuersis anfractibus, ex tempore, cedere non valeat, terram quatit, commouetq;) ad ruinam tenderet, ab illustrissimo Petro à Toletto, pro C. C. Caroli V. Imperatoris, ac Hispaniæ Regis maiestate, apud Neapolitanos vicesgerente, anno Domini 1500. refarcitus, ac à ruinis vindicatus fuit. Quem alter ex digitis Dominci præcursoris, & immaculatæ Conceptionis Confraternitas ibidem erecta commendatissimum, dignumq; veneratione reddunt.

De conuentu S. Francisci Surrenti. Conu. XX.

E

CVM beatus pater Antonius, Ordinis diui patris Benedicti alumnus, ac monachorum eiusdem Instituti aliquando Abbas, quoddam specu, prope maritimum litus, ac longiusculus à Surrento, Cāpaniæ oppido, penitentiæ agendæ gratia, sibi in habitationem delegisset: contiguam vineam, simul atq; facellum, S. Martino sacrum, tum recreationis, tum quoq; celebrationis causa, anno Domini 600. plantari, ædificariq; studuit. Quo tamen vita functo, Surrentinus senatus, ne huiusmodi opus, vel prophanaretur, vel ab Ordine alienaretur, pulcherrimum Benedictinarum monialium monasterium, in præfata vineæ meditullio, ex communi arario, construendum, ipsumq; facellum in com-

PROVINCIA TERRAE LABORIS. 529

A in commodam patris earum Confessarij habitationem promouendum curauit. Cumq; is locus, quod oppidi vallo exclusus esset, maximis periculis, præcipuè verò Turcarū incurſibus pateret, præfatę moniales ad alium sibi intra mœnia, ex præfati senatus mandato, paratum translatae sunt: ipseq; fratribus Franciscanis, antequam Obseruantes à Conuentualibus seiungerentur, collatus extitit. Facta verò huiusmodi diuisione penes Conuentuales remāuit. Quibus deniq; ad Surrentinorū instantiā, aliò secedentibus, Obseruantibus traditus est. Huius loci accola aliquñ fuit B. P. Iacobus Picens, hîc q; aliqua miracula edidit. Cuius fratres, q; vt plurimū sūt 10. regijs cisternis, ex facultate sibi à Ferdinādo Aragonio, Neapolitanorū Rege, facta, anno Dñi 1469. liberrimè vti possunt.

De conuentu Turris Graci. Conu. XXI.

B **C**ONVENTVS hic, qui sub inuocatione S. Francisci, prope Turrim Graci, Campaniæ oppidum, communibus oppidanorum sumptibus, erigitur, neophytus omnino est: cum ex facultate R. P. F. à Capite fontium, prima mensis Maij, anno verò Dñi 1578. à fundamentis extrui cœperit. Absoluetur tñ Deo auspice, quàm breuissimè. De quo etiam, ob eius salubritatem, amœnumq; situm, plura sibi huius Prouinciæ patres, præcipuè verò conualescētibus infirmis, pollicētur. Inhabatur interim à 6. fratribus.

De conuentu S. Mariæ de Puteo Sufuuij. Conu. XXII.

C V M. fortè sus sacellum, beatæ Luciæ sacrum, longiusculusq; à Sufuuiio, (vulgò Somma) Campaniæ, optimiq; vini feracissima ciuitate, distans, referatis foribus fuisset ingressus, rictuq; lapideam quandam laminam confregisset, apparuerunt ex tēpore subterranea duo sacella, imaginibus virginis Mariæ vndequa; exornata. Quod **C** cum admirantibus interim atq; stupentibus Sufuuiianis, serenissima Ioanna, Siciliæ Regina, ac ex morte Ferdinandi Aragonij Regis, legitimi eius viri vidua relicta, quę tunc Sufuuij agebat, rescuiſſet, præfatum sacellum, à Nolano Episcopo, cuius iurisdictioni subiacebat, reddito sibi interim æquiualehti pretio, impetrauit, illudq; ex apostolica auctoritate sibi à Iulio II. facta, in conuentum Sanctæ Mariæ, cui illa deuotissima erat, promouit, fratribusq; Franciscanis Obseruantibus contulit. Quem & eorum viginti, quorum maior pars Philosophiæ dat operam, pro voto inhabitant. Eius Ecclesia à Reuerend. P. F. Aurelio Giano, Minoritici Ordinis alumno, atque Episcopo, decimoquinto mensis Martij, anno Domini 1575. consecrata extitit.

De conuentu S. Viti Marilianj. Conu. XXIII.

D H V N C conuentum, diuo Vito martyri sacrum, illustriss. Albericus Carrafa, Marilianensium Comes, prope Marilianum, Campaniæ oppidum, eo fine construendum curauerat, vt Franciscanis Conuentualibus perpetuò deferuaret. Cuius tamen consilium superuenientes aliquot causæ frugerunt: Quamobrem Alexandro VI. summo Pontifici supplicauit, vt ijs alio primū transmissis, sibi Obseruantes huius Prouinciæ, fratres subrogare liceret. Quo deniq; vt eius bulla data Romæ 15. Iunij, anno Domini 1499. facillimè indicat, annuente, eodem anno ipsum ab ijs patribus ad nostros fratres tranſtulit. Est hic locus, quem 15. fratres inhabitant, tum Marilianensibus, tum quoq; conuicinis populis, ob miracula quæ à Deo opt. max. meritis B. Viti ibidē patrantur, commendatissimus: Nam quisquis rabie affectus eum petit, statim liberatur. Accedit quoq; ad hanc deuotionem augendā pars S. crucis Christi in eius sacrario custodita.

E *De conuentu S. Angeli Nola. Conu. XXIIII.*

P RÆSENTIS conuentus erectio, diuina potius quàm humana dici potest: cum enim illustriss. Raymundus Vrsinus, Salernitanorum Princeps, & Nolanorum Comes, antiquissimam, ac penè collabentem diui Laurentij ædiculam, quæ longiusculus à Nola, mediterranea Campaniæ ciuitate, distabat, eius alumnis in conuentum erigere affectaret: atq; huiusmodi operi se strenuè accinxisset: quicquid ædificij per diem ab operarijs promouebatur, id totum sequenti nocte corruebat. Quamobrem pientissimus Princeps, stupentibus interim, ob tantæ rei nouitatem, Nolanis, se ad orationem, intermisso ad tempus opere, conuertens, Deum præcabatur, vt sibi locum huiusmodi con-

Y y uentus

uentus conſtruendo à ſe acceptum offendere dignaretur : Et ecce dum latomi prægran- A
dem lapidem ex lapidina excindere conantur , pulcherrimum Angelū ex ære fuſum ,
prætiolumq; anulum altera manu tenentem , inter duos ſibi inuicem confibulatos lapi-
des , inueniunt : Quem cum deuotiſſimo Principi Raymundo præſentaſſent , ſibiq; rei
euentum eā , qua acciderat , ſerie narraſſent , intellexit eum locum præmeditato edificio
à Deo opt. max. delectum eſſe. Quapropter , nulla interiecta mora , & terram effodere , &
altiſſima fundamenta iacere , & hoc deniq; monaſterium , B. Michaëli Archangelo ſiue
(vt vulgò placet) S. Angelo , in præfati Angeli à lapicidis inuenti memoriā , dicatū ,
anno Dñi , 1445. extrui , ac omnibus neceſſarijs inſtrui curauit. Cuius quidē monaſterij
quanta ſit ſalubritas , ac quanta deniq; elegantia , vix verbis exprimi poteſt . Accedit &
funus eius fundatoris , præfati ſcilicet Principis Raymundi , qui , pro ſua humilitate ,
quocunq; ſumptuoſo ſepulchro ſpreto , ſub humili pauimento ſepeliri voluit . Accedit B
& ipſe æneus Angelus inuentus , (de quo ſupra) qui in eius ſacriſtia diligenter aſſerua-
tur . Accedit & corpus B. F. Regynaldi laici , qui miraculis tum in vita , tum quoq; in
morte , claruit . Quod cum per aliquot annos , communem cum alijs fratribus defun-
ctis ſepulturam naſtum eſſet , à V. P. F. Ioanne Thomacello , huius tunc Prouinciæ
Vicario , ad instantiam tamen vtriuſq; ſenatus Nolani , ſecularis ſcilicet , atq; Eccleſia-
ſtici , inde , anno Domini 1486. exhumatum , honeſtiſſimo loco reconditum eſt . Acce-
dunt denique plures indulgentiæ ab illuſtriſſimo pariterq; reuerendiſſ. Latino Vriſino
S. R. E. Cardinali , atq; Pij II. Pont. max. Legato , huic loco conceſſæ . Quæ om-
nia præſentem conuentum , à 20. fratribus inhabitatum , commendatiſſimum reddunt .

De conuentu S. Ioannis de Parco Lauri. Conu. XXV.

V R B A N O VI. Pont. max. ſedente : imò & ex eius voluntate , cōuentus hic diuo
Ioanni de Parco ſacer , quem & 15. fratres , vt plurimum , inhabitant , ab illuſtriſſ.
Nicolao Vriſino , Nolanorum Comite , circa annum à partu Virgineo 1383. prope Lau-
rum Campaniæ oppidum , quod ſibi in temporalibus parebat , extructus fuit . Parebat hic
locus , antequam Franciſcani conuentuales ab Obſeruantibus , ſub Leone X. ſeiunge-
rentur , patribus Conuentualibus : ſed poſt ipſam diuiſionem , quod huius Prouinciæ
patribus conduceret , ac vitam à ſæcularibus abſtractam ducere cupientibus , ob ſui
amoenitatem , atq; diſpoſitionem maximè faueret , in Obſeruantum ius ceſſit . In quo
& plures religioſi ſepulci ſunt . Horum anteſignanus fuit B. P. Petrus ab Aierola :
qui cum , poſt functum Vicariatus huius Prouinciæ officium , ob eius grauiffimos mo-
res , in nouitiorum præſentis loci magiſtrum electus eſſet , ſequens edidit miraculum : D
Præmebatur vehentiſſima ſiti , inter itinerandum , nouitius frater ſibi cōgrediens , quod
cum is P. reſciuiſſet , ab obuio caupone aliquantulum vini ex charitate petijt : quo tan-
dem denegante , proximumq; puteum , vt ſiti abundè ſatisfacere poſſent , oſtendente ,
ambo puteum acceſſere , hauſtamq; aquam cum pater ſigno crucis benedixiſſet , in vi-
num conuertit . Quod tantum miraculum cum auarus caupo (qui præſens aderat)
animaduertiſſet , ſpondit ſe Franciſcanis fratribus , ad ſe declinantibus , nihil in poſte-
rum denegaturum . Idq; , quandiu vixit , liberaliſſimè exequutus eſt . Imò & moriens ,
idipſum ſuis poſteris , ex teſtamento , præcepit . Hunc ſequutus fuit maximæ ſanctita-
tis vir , P. F. Nicolaus (vulgò verò Cola) Thomacellus : Qui cum eſſet nobiliſſimus ,
atq; Alphonſo Aragonio , Neapolitanorum Regi , gratiſſimus , ſpretis mundi honori-
bus , ac regijs fauoribus , cum vterino ſibi fratre , P. Ioanne Thomacello , Franciſcanum E
habitum induit , in eoq; ſanctè vixit . Huic nouitiorum magiſtrum ſemel agenti diuini-
tus reuelatum fuit , quod vnus ex eius diſcipulis , genere nobilis , quod humilia Ordiniſ
miniſteria execraretur , nulloq; pacto animum ad vtensilia abluenda appellere poſ-
ſet , Religionis habitum exuere vellet . Quamobrem anxius pater obuiam ſibi factus , ho-
minem precatur , vt propria peccata ſacerdoti confiteri velit : cui tamen detrectanti pro-
prij cordis ſecretum aperit : charitatiuèq; ſuadet , hortaturq; , vt ſacram confeſſionem
accedat , propoſitumq; mutet , ac rem totam Deo opt. max. commendet . Quapropter
terrītus nouitius , quod huiusmodi negotium ſibi ſoli apertum exiſtimaret , imperata ſibi
à patre facit , huiusmodiq; tentationem depellit , ac in poſterum humillimus euafiſit .

A *De conuentu Annunciationis B. Mariae Auellae. Conu. XXVI.*

CONVENTVS hic, Annunciationi gloriosissimæ virginis Mariæ sacratus, ac prope Auellam, Campanorum oppidum, situs, communibus tum illustriss. Caroli Spinelli, Seminarientium Ducis, tum communitatis Auellanae sumptibus, ex concessione tamen R. Nolanorum Episcopi, cuius eæ partes erant, anno humanæ redemptionis 1564. primùm à fundamentis extrui cœpit. Qui tamen, quòd nondum ultimam artificis manum expertus sit, 8. tantùm fratres impræsentiarum continet.

De conuentu S. Mariae in Iugo prope Arpaiam. Conu. XXVII.

B **C**ONVENTVS, S. Mariæ in Iugo sacratus, ac prope Arpaiam, Campanorum pagum, erectus, illustrem Alphontum à Gueuara, præfati pagi Dominum, sui fundatorem agnoscit: cùm ex solis eius facultatibus extructus sit. Habitarur ab 8. fratribus.

De conuentu S. Mariae de Gratijs montis Sarchij. Conu. XXVIII.

HOC sacrum monasterium in honorem beatissimæ semperq; Virginis Mariæ de gratijs, prope montem Sarchium, ab illustriss. Carolo Carrafa, eiusdem oppidi Marchione, anno à Christo seruatore nato 1480. extructum est, de seruitq; 12. fratribus.

De conuentu Annunciationis B. Mariae Vitulani. Conu. XIX.

CVM B. P. Bernardinus Vitulani, quod Campaniæ oppidum est, per aliquot dies, concionatus fuisset, recessumq; aliò pararet, ab eius oppidi habitatoribus, vt locum conuentui à se erigendo deligeret, obnixè rogatus est. Quo deniq; pijs eorum votis annuente, hoc monasterium, Annunciationi B. Mariæ dicatum, ex communi ærario, in designato à se loco extrui cœpit. Commorantur hoc in loco decem fratres, quem commendatissimum reddit imago sancti Antonij Paduani miraculis celeberrima.

De conuentu S. Laurentij Beneuenti. Conu. XXX.

CVM adiacens patria bellorū turbine quateretur, ne Benedictinæ moniales, vallo ciuitatis exclusæ, militum ludibrio exponerentur, Beneuentani ijs monasterium, intra moenia, construendum curarunt. Quod illæ petentes, antiquum sibi à R. quodam Henrico, Beneuentanorum Episcopo, extra eadē, anno Dominicæ incarnationis 1157. sub titulo sancti Laurentij ædificatum, absq; habitatore reliquerunt, quo & per multos annos caruit. Cùmq; anno Domini 1450. ad ruinam tenderet, ex publicis Beneuentanæ ciuitatis, quæ Hirpinorum Colonia fuit, & à Diomedea condita fertur, facultatibus restauratum, nec non & Minoritis collatum fuit, in quo decem morantur.

De conuentu S. Francisci Ariani. Conu. XXXI.

HIC conuentus, sancto Francisco sacer, ab antiquo ad patres Conuentuales pertinuit, sed à Pio II. illustriss. Henrico atque Cobella eius vxore id maximè procurantibus, ad nostros, anno 1463. translatus est: quorum decem ibidem commorantur.

De monasterio S. Mariae de Iesu Neapolis. Mon. I.

EVM duæ sorores Tertiariæ, ob sæuientem Neapolis pestem, proprium S. Hieronymi monasterium, cum cæteris egressæ fuissent, eaq; cessante in strictiorem vitam inhiarent, hoc cænobium, S. Mariæ de Iesu sacrum, ac Neapolitanæ ciuitatis vallo cinctum, humiliter satis ædificarunt: inibiq; sub habitu primaq; S. Claræ Regula, antiquiori viuendi modo relicto, cum quibusdam alijs sororibus sibi adherentibus ad finem vsque perseuerarunt. Quibus cùm Ioanna II. Neapolitanorum Regina, ob eximiam sanctitatem, summo opere afficeretur, earum monasterium ampliavit. Nec ea propter vel illæ, vel earum sequaces larum vnguem à primo illo rigore, primaq; sanctimonia, aut regulari disciplina discesserunt. Quapropter apud Neapolitanos optimè audiunt. Sunt autem numero 60. penesq; se habent caput sancti Bonifacij martyris, partem brachij S. Honoræ, & dentem S. Apolloniæ virginum simulatq; martyrum.

De monasterio S. Hieronymi Auerſæ. Mon. II.

HOC etiam monasterium, Auerſæ, sub inuocatione S. Hieronymi, erectum, duas ſorores Tertiarias, Iuliam ſcilicet, atq; Philippellâ, patria Auerſanas, ſui fundatrices, circa annum Domini 1498. habuit. Hæ ſiquidem perfectiorem vitam anhelantes, ipſum tum ex proprijs facultatibus, tum quoq; ex diuerſis eleemoſynis, conſtrui curarunt: inibiq; ſumptis habitu, ac prima S. Claræ Regula, ad vltimum vſq; vitæ halitum conuixerunt: Quarum feliciffimis auſpicijs adeo & ſorum numero, & ſanctitate, atq; etiam nobilitate creuit, vt earum 40. commodè contineat: & cœteris religioſè viuendi norma factum ſit: & nulli in his, quæ ingenuitatem concernunt, cedere velit. Hinc tandem, tamquam ex equo Troiano, plures ſacræ virgines prodire, quæ neophytis alijs conuentibus leges dederunt, cuiusq; tyrunculas virgines optimis moribus inſtruxerunt.

De monasterio S. Antonij Neapolis. Mon. III.

PRÆSENS monasterium, S. Antonio Paduano ſacrum, ac muris Neapolitanæ ciuitatis circumſcriptum, nobis ex conuentu S. Marię de Ieſu prodijt. Ex quo cùm ſoror quędam Paula ſanctitate inſignis, ex facta ſibi facultate, anno Domini 1556. egreſſa eſſet, ipſum ex diuerſis fidelium eleemoſynis à fundamentis extrui curauit. Quibus tamen ab eius morte deficientibus, nondum vltimam artificis manum expertum eſt. Qua etiam de cauſa 40. Clariffæ ſorores eius habitatrices, quæ etiam ſumma paupertate, nihil aliud præfato loco à pane, atq; lignis in communi ſibi miniſtrante, præmuntur, plura patiuntur incommoda. Pendūt interim, quotquot earum ingrediuntur, integrâ, pro cæterorum conuentuum more, dotem: quæ erigendo ædificio penitus adiudicatur.

De monasterio S. Franciſci ibidem. Mon. IIII.

INCLYTUS Neapolitanorum Rex Robertus, poſtquam S. Claræ monasterium Neapolis erexiſſet, adiecit, vt domum ſibi vicinam, vnica tantum via intermedia, in qua Clariffæ aliquot moniales morarentur, quæ diſtribuendis in pauperum vſum regijs eleemoſynis tantum intenderent, anno 1320. è regione conſtrueret. Quo tamen vita functo, præfatisq; eleemoſynis ceſſantibus, præfata domus oneri potius, quàm adiumento monialibus eſſe cœpit. Accidit præterea vt, anno Domini 1325. Franciſcana quędam Tertiaria ſoror Aſſiſio Neapolim veniret, & S. Franciſci vitâ telæ depictam ſecum deferret, Neapolitanisq; tum matronis, tum quoq; viris oſtenderet. Ex cuius conuitu tot vtriſq; ad huiusmodi ſororis Ordinem deuotio acceſſit, vt ſibi, ſuoq; inſtituto conuentum apud ſe erectum cuperent. Emptam igitur ex diuerſis eleemoſynis præfatam domum à Clariffis monialibus, aliquot ex nobilioribus Neapolitanis in capaciſſimum monasterium promouerunt; ſibiq; pulcherrimam eccleſiam, ſub titulo S. Franciſci, coædificandam, atq; prædictæ ſorori Tertiariæ, plurimiſq; alijs ſibi adhærentibus tradendam curarunt. Habitant impræſentiarum hoc in loco 60. ſorores religioſiffimæ, pariterq; nobiliſſimæ, Tertiariæ: quæ penes ſe habent corpus beatæ ſororis Magdalene à Conſtantio, nobiliſſimæ vtiq; ſœminæ, atq; miraculis tum in vita, tum quoq; in morte illuſtris: quæ cùm Neapolis orta eſſet, atq; in præmemorato S. Claræ monasterio monaſticum habitum induiſſet, vna inter alias à Rege Roberto, vt eleemoſynis diſtribuendis inuigilaret, ſelecta, diem hoc in ipſo conuentu clauſit extremum: atq; in inferiori eius choro ſepulta eſt. Extat eius mauſolæum omnino lapideū, atq; à terra vtrumq; eleuatum. Habent præterea prædictæ ſorores in ſacrario aliquot oſſa SS. Vincentij atq; Anaſtaſij, Clementis Papæ & mart. Blaſij Episcopi atq; mart. Zenonis Episcopi.

De monasterio S. Hieronymi ibidem. Mon. V.

EST præcedenti ſimillimum monasterium etiam Neapolis, ſub inuocatione diui Hieronymi erectum, quod 60. ſorores, genere nobiles, atq; religione illuſtres, ſub tertio B. P. Frâciſci Ordine, inhabitât: atq; pientiffimus Io. Dominicus Mancus, Neapolitanę matricis eccleſię canonicus, ex illuſtriſſ. Ioânis S. R. E. Cardinalis, atq; Sedis apoſtolicę Legati, cuius breue à præfatis monialibus aſſeruatur, facultate, à fundamētis erexit.

De monasterio S. Spiritus Nola. Mon. VI.

PIA communitas Nolana illuſtriſſ. Raymundi Vrfini eius Comititis, ac Salernitanorum Principis pietatem imitata videtur: Nam ſicut ille primo, ita quoq; & iſta tertio Ord-

PROVINCIA TERRAE LABORIS. 533

A tio Ordini à B. Francisco instituto consuluit. Extruxit siquidem hoc monasterium, sanctissimo Spiritui dicatum, intra communis oppidi Nolæ videlicet moenia, à fundamentis ad culmen usque, ex facultate sibi à Clemente VII. Pont. max. anno Domini 1529. facta. Quod & 30. Franciscanæ sorores Tertiariæ commodissime inhabitant.

De monasterio S. Annæ Arunca. Mon. VII.

S A C R A hæc ædes, Arunca, sub invocatione S. Annæ surrigit, & à 22. Franciscanis sororibus Tertiarijs incolitur, ab illustriss. quodam Aruncanorum Duce, sub simplicis tantum sacelli forma, primitus ædificata extitit. Sed postmodum, anno scilicet à partu Virgineo 1471. accedente tamen Sixti IIII. Pont. max. facultate, prout apostolicum eius breue à præfatis sororibus custoditum facillimè indicat, ab eodem iniustum conuentum promota est. Quem & alter ex digitis beatæ Annæ, & particula crucis Christi religiosissime exornant, commendatissimamque Aruncanis reddunt.

De monasterio S. Montani Caietæ. Mon. VIII.

S P E C T A T quoque ad hanc Prouinciā id monasterium, quod in editiore ferè totius Caietanæ ciuitatis parte, sub titulo S. Montani, erectum cernitur, atque à 30. sororibus Tertiarijs inhabitatur. Quarum in Deum pietas, in propriam Regulam obseruantia, atque prompta erga prælatos obedientia, incredibilis omnino est. Afferuatur in huius loci sacrario alterum ex brachijs S. Montani: à quo & nomen sibi obuennisse existimo. Fuit hic Montanus ille centurio, qui præsens Christi Seruatoris passioni, visis ijs mirabilibus, quæ eius causa contingebant, dixit, verè filius Dei erat iste.

De monasterio Conceptionis gloriosæ Virgini Neapolis. Mon. IX.

C V M illustrissimus Petrus à Toletō Villa francæ Marchio, atque Regni Siciliæ ciuitra pharum (hoc Neapolitanum Regnum vulgò vocant) Prorex, ex regio arario atque de summi Pont. Clementis VII. licentia, insignem ecclesiam sub titulo S. Iacobi, atque contiguum sibi hospitale pro curandis infirmis Hispanis Neapolis ædificanda, atque sufficientibus redditibus locupletanda curasset: illustrissimus Petrus Gironius Ossunæ Dux, atque eiusdem Regni Prorex, nec non & cæteri præfatorum hospitalis & ecclesiæ administratores à summo Pontifice Gregorio XIII. idque idibus Martij, anno verò Domini 1583. impetrarunt, ut adiunctus præfatis hospitali & ecclesiæ immaculatæ Virginis Conceptionis conuentus, atque ex eorundem prouentibus, iuxta facultatem eidem Petro à Toletō à Clemente VII. factam, constructus à sacris virginibus, sub Conceptionistico habitu, mantelo videlicet ceruleo, habitu & scapulari albis, velo nigro atque virginis imagine scutulo inclusa ad pectus, in posterum inhabitaretur: utque totius Ordinis Generali Ministro, & in eius absentia Prouinciali Obseruantum Franciscanorum Prouinciæ Terræ laboris Ministro, immediatè subderetur. Sanctissimus postmodum Sixtus V. Pont. max. quæ ab eius prædecessore Gregorio XIII. concessa fuerant, edito apostolico breui confirmans, præcepit atque voluit, ut tum præfatus conuentus, qui & plurimis gratijs, atque priuilegijs sibi ab utroque summo Pontifice concessis gaudet, tum diui Iacobi ecclesia, tum quoque hospitale sibi cõigua apostolico Nuncio Neapolis, pro tempore existenti, in his, quæ ad episcopalis muneris exequutionem, circa ipsa, ex sacri œcumenici Tridentini Concilij decreto spectant, omnino subiacerent. Idque ea propter, ne Neapolitanorum Archiepiscopo quoquo modo subsint: neue is aliquid iuris in ea exercere, aut habere possit, præsumatque. Ut igitur primum ex Hispania reuersus Neapolim, anno Domini 1584. accessi, aliquot virgines, præfato Conceptionistico habitu prius publicè in ecclesia diui Iacobi à me indutas, in præmemoratū Conceptionis conuentum ex Gregorij XIII. Pont. max. mandato, ipso die purificationis Virginis intuli, atque immaculatæ Conceptionis Regulam, qua eiusdem Ordinis sorores in Hispania vtuntur, seruandam tradidi. Qui primam harum monialium institutionem, atque progressus nosse voluerit, tertiam huius operis partem consulat, atque ex his, quæ in Prouinciæ Castellæ descriptione fusiùs dicta sunt, sibi factum satis intelliget. Ab his autem Conceptionistis monialibus nullæ penitus aliæ in Italia inueniuntur. Commorantur interim hoc in conuentu 20. sorores, quæ temporis successu, Deo tamen fauente, plures tum secum, tum quoque alibi habebunt socias.

PROVINCIA

TYROLENSIS.

A PROVINCIA hæc neophyta, quæ à Comitatu Tyrolis (in medijs Alpibus, qua Tridento itur in Germaniam) mineris auri, argenti, argenti viui, ferri, plumbi, salisq; concoctione (vt Vuolfgangus Lazius, genealogiæ Austriacæ diligentissimus scriptor, testatur) quàm fœcundissimo, ac serenissimis Archiducibus Austriæ subactò, etiam Tyrolensis nuncupatur, cepit anno à lætabunda Reparatoris nostri Christi natiuitate 1580. mensis Maij die 12. hac occasione: Videbat serenissimus pariter ac pientissimus Ferdinandus, Ferdinandi, Imperatoris inuictissimi filius, Austriæ Archidux, ac Tyrolis Comes, conuentus seraphici Ordinis nostri in Germania, Vngaria, Boëmia, Croatia, Dalmatia, Austria, Brabantia, Lutzenburgo, Carinthia, Morauia, Lusatia, Habsburgo, Flandria, Goritia ac in alijs illius regionis locis constructi, indies magis, ac magis negligi, iusto frum numero destitui, & collabi vniuersa: quamobrem ob summum amorem, quo fratres nostros prosequeretur (nam serenissimi Principes Austriaci semper fuere seraphico Ordini Franciscano deuotissimi, addictissimiq;) obtinuit à summo Pontifice Gregorio XII. insuper & à nobis, vt ex monasterijs suæ ditionis, instituti tamen de Obseruantia Regulari, vtriusq; sexus noua Prouincia institueretur, erigereturq;. Dato igitur super hac re breui apostolico venerabili ac docto patri fratri Henrico Sedulio Cliuiensi, id temporis ex Prouincia inferioris Germaniæ, propter infestissimos illos tumultus bellicos, illic exortos, exulanti, is religiosus pater monasteria infra scripta, anno eodẽ in vnâ prouinciâ redegit, erexitq;. Porro instrumẽta vnionis cuiusq; monasterij, data sub sigillis, ascriptisq; nominibus singulorũ locorũ, asseruantur in archiuis conuentus S. Crucis ciuitatis Oeniponte, quæ vulgò Insprug nuncupatur. Cæterũ huius Prouinciæ Tyrolensis sigillũ maius, crucẽ imprimit satis magnã, cuius vtriq; brachio & pedi tres sũt clauis affixi, sed transuersa ad ipsius caput tabella sequentibus collustratur literis. I. N. R. I. Ad præfatẽ autẽ crucis pedẽ genuflexus, manibusq; iunctis, sed extẽsis, pauperũ Patriarcha Franciscus. Sigilli tandem oram, quæ perpulchra est, sequentes literæ ambiunt SIGILLVM MINISTRI PROVINCIAE TYROLENSIS. FRATRVM MINORVM DE OBSER. Hæc igitur Tyrolensis Prouincia ex 4. tantum fratrum conuentibus, & ex duobus Clarissarum de secũda Regula monasterijs, atq; ex vno Tertiariorum fratrum loco constat. Habet etiam 16. fororum congregationes de Tertia Regula diui patris Francisci in Sueuia, sub cura & regimine huius Prouinciæ patrum degentium, quas tamen, quia parum ad rem conducunt, silentio præteribimus. Præterea quia sereniss. pariter ac pientissima domus Austriaca S. Leopoldum, qui licet diuitijs afflueret, Marchionatusq; titulo fulgeret, nihil minus à caducis honoribus, fallacibusq; bonis fecit, & despiciens mundum, terrenaq; triumphans ad veras celi diuitias aspirauit, nobis felicissimẽ peperit, eum huic nouellæ Prouinciæ, quæ ferè tota eius capiti, sereniss. Archiduci videlicet Austriæ, paret, præponere volui.

De conuentu S. Crucis Oeniponte. Conu. I.

CONVENTVS sanctæ Crucis Oeniponte, quod à præter labente flumine Oëno, & ponte superstructo, Germanicè dicitur Insprug, primum locum, in gratiam præfati serenissimi ac pientissimi Ferdinandi Archiducis, Prouinciæ authoris, à nobis obtinuit, dum essemus Oeniponte, anno Dominicę Incarnationis 1582. mense Februario: tamen tempore postremus sit omnium: Nam ædificatum fuit circa annum Dominicę natiuitatis sexagesimum supra millesimum quingentesimum, ab Augustæ memorię Ferdinando, Romanorum imperatore, fratre illius inuictissimi ac omni laude dignissimi

gniffimi Caroli huius nominis V. nepote Maximiliani huius nominis primi, & prone- A
pote Federici huius nominis III. etiam Romanorum Imperatorum, & filio Philippi
huius nominis primi, Hispaniarum Regis. Aiunt enim præstantiffimum Imperatorem
Maximilianum primum, Austriaci nominis propagatorem eximium, atq; Austriacæ di-
tionis dignitatisq; propugnatorem accerrimum, post quàm plurima bella, quæ aduersus
fereniffimos pariter ac potentiffimos Galliæ Reges Carolum, Ludouicum & Franci-
scum, Venetos, Palatinos ac Heluetios gessit, quibus semper, vt author est præfatus
Vuolfgangus Lazius, propria persona interfuit, ac manu non semel gnauiter pugna-
uit, atq; etiam post varia discrimina, quorum bellorum gratia perpeffus est, decreuiff-
se, vt collegium canonicorum, aut monasterium aliquod extrueretur. Ipsum sanè A
Dauidem imitabatur, qui post multam sanguinis effusionem, multas victorias de hoste
relatas, Deum placaturus, eiq; acturus gratias, templum ædificare statuerat. Cete- B
rum id opus dilatum fuit ad vsq; Ferdinandum Cæsarem augustiffimum feliciffimumq;
supradictum. Paulò post, & sub mortem Ferdinandi, duce quodam Episcopo ad con-
uentum hunc adducti sunt quidam religiosiffimi patres Itali, tanto cum gaudio pien-
tiffimi Imperatoris, vt non dubitarit tunc libentius mori, quòd fratres nostros (quos
complectebatur, appellabatq; ceu medullam totius Christianitatis) diù desideratos,
habere potuerit. Porro auctoritate reuerendiffimi patris fratris Francisci Zamoræ, ea
tempeffate totius Ordinis Franciscani Generalis Ministri, monasterium vnitum fuit al-
mæ Prouinciæ sancti Antonij. Patres Itali manserunt circa decennium. Deinde nescio
qua factione fratrum Germanorum is locus seiungebatur à Prouinciâ sancti Antonij,
vt vniretur Prouinciæ Argentinæ superioris Germaniæ. Deniq; anno Dominicæ incar- C
nationis 1580. vt ab initio diximus, ad petitionem præfati sereniffimi Archiducis Ferdi-
nandi diremptus à Prouincia Argentina, primum locum tenet in noua Prouincia Ty-
rolensi & à 25. fratribus inhabitatur: videtur in oratorio monasterij mausolèu Maximi-
liani huius nois primi, Germanorū Imperatoris, toto orbe multo celeberrimū, & artifi-
ciosiffimū: quo ex Neapoli Austriæ eiusdē cineres opportuno tēpore transferri debent.

De conuentu S. Martini Friburgi Brisgoia. Conu. I I.

F R I B U R G V M vrbs duplex est, vna in Brisgoia, altera in Vcthlandia, in illa
verò verò quæ in Brisgoia sita est, hic conuentus, sancto Martino Episcopo Turo-
nensi dedicatus, constructus reperitur, qui meritò inter monasteria huius Prouinciæ
secundum locum obtinere debet: nam quoad fuerat in Prouincia Argentinensi ibidem
semper primum locum obtinuit. Est enim conuentus antiquiffimus: Nam facellum D
sancti Martini, cum adiuncto palatio, quod nunc fratribus in habitationem deseruit,
videtur, ferè ipsis temporibus Seraphici patris nostri Francisci, Ordini esse oblatum, à
Comitibus Friburgensibus. Vix credi potest, quàm multi heroës, & nobiles viri, Or-
dinem ibi acceperint: quorum sepulchra, & memorias etiā nunc videre licet. Fuit au-
tem locus olim ditiffimus, oppulentiffimusq;, quando videlicet à Conuentualibus pa-
tribus Franciscanis inhabitabatur. Sed opera sanctæ memoriæ Leonis Papæ X. Pontifi-
cis maximi, & Maximiliani I. Imperatoris reformatus fuit, reuerendo patre fratre Ga-
sparo Schatgeijer, Prouinciali Ministro Argentinensi superioris Germaniæ, anno Do-
mini 1515. bona conuentus tradebantur Magistratui, qui vicissim iustum fratrum nu-
merum, qui denarius est, sustentare paratus est, quando mendicitate necessaria ac-
quirere non possent. In archiuo conuentus asseruantur plurima diplomata, & scriptu- E
ræ, quæ pro bona parte ex conuentu Basileensi apportata sunt, quando fratres à Lu-
theranis expellebantur. Præterea in ea ciuitate est celebris Academia adeò, vt si fratres
rectè omnia instituerent, ibidē multò commodiffimè studium Prouinciæ haberi queat.
Quod igitur in tabula illa Prouinciæ facta à nobis Oeniponte, conuentus Friburgen-
sis in ordine vltimum locum acceperit, emendandum venit. Nam in initio non potue-
runt res Prouinciæ statim cognosci, nec ritè, vt decebat, disponi, ac ordinari,

De monasterio Bulzani. Mon. III.

M O N A S T E R I V M Bulzani, quod Germani Potze vocant, & à duodecim fra-
tribus incolitur. Olim fuit Prouinciæ Austriæ: est autem antiquum. Aiunt san-
ctum

Actum Franciscum eò aliquoties venisse, dum adhuc mercaturam exerceret : Nam Bulzanum celeberrimum est emporium, frequentatum ab Italis, & Germanis : Olim monasterium hoc alij religiosi inhabitauerunt, postea patres Conuentuales Franciscani : reformatum tandem fuit à reuerendissimo patre fratre Licheto totius Minoritani instituti Generali Ministro. Commodissime posset hic locus vniri Prouinciæ sancti Antonij, nam à ciuitate Tridentina distat circiter triginta milliaria tantum.

De conuentu Zuuatzy. Conu. IIII.

ZVVATZII, (qui est pagus elegantissimus, & populosissimus plus minus interuallo quinque Leucarum ab Oeniponte seiunctus) est conuentus, paruus quidem, sed tam commodus, & pulcher, vt vix alter similis reperiri possit. Fuit autem constructus circa annum Domini 1517. ab ipsis fossoribus mineralium. Est enim ibi argenti fodina copiosissima. Isti metallarij deuotissimi sunt diui Francisci, & fratres nostros, qui vt plurimum sunt duodecim, pro bona parte, sustentant, illisq; omnia necessaria, maxima liberalitate ingentiq; animi affectu, subministrant. In initio pertinuit ad Prouinciã Austriæ locus iste Zuuatzensis, nunc autem ad Tyrolensem spectat.

De monasterio Clarissarum Brixina. Mon. I.

MONASTERIUM sanctæ Claræ Brixinæ vetustissimum est, ædificatum in honorem S. Elisabeth, paulò post tempora sanctæ Claræ : de quo illud memoratu dignum hic ascribendum est. Quando Dux Sigismundus, propter certa negotia, fuerat excommunicatus : ne Principi ab Ecclesia resecto communicarent, pij & religiosi quiq; , relicta Tyroli, se conferebant aliò. Sorores verò nostræ concesserunt ad ciuitatem Sueuiæ Vlmam. Ibi adeò profecerunt sanctis moribus : vt iuxta oppidum sibi ædificaretur eiusdem Ordinis monasterium, quod etiam nunc manet : tametsi gubernetur à Lutherano Magistratu Vlmensi : Sefflinga illi nomen est. Porro reconciliato Duce prædicto Ecclesiæ, sorores Brixinenses domum suam redierunt. At Prouincia Argentinensis tunc sorores in suam curam suscepit : nam antea erant sub Prouincia Austriæ.

De monasterio Clarissarum Friburgi. Mon. II.

DE monasterio sanctæ Claræ Friburgenfi dicitur, quòd fratrum fuerit Carmelitæ. Aliquoties locus conflagrauit, & multa monimenta desiderantur : fuitq; olim Prouinciæ Argentinensis, nunc ad hanc Tyrolensem Prouinciã pertinet.

D*De conuentu fratrum Tertiariorum Berustayn.*

NIHIL notatu dignum continet locus hic fratrum de tertia Regula beati patris Francisci, nihilq; penitus, quod ad posteros transmitti possit : quamobrem ad breuem quandam relationem sororum Tertiariarum transibimus.

Vel ex solis istis Congregationibus Tertiariarum videre est, quanta olim fuerit pietas, & religio in Germania : Vix inuenitur aliquis pagus egregius, in quo non sit domus sororum de tertia Regula. Horum institutum tale est : Propter fratrum nostrorum absentiam, pro confessoribus habent pastores villarum parochialium : Habitant ferè iuxta ecclesias, quas etiam inuisè intrare possunt : ibi etiam peculiarem locum possident. Rarissimæ sunt velatæ, & quæ clausuram obseruant : Nam cùm sint pauperes, ægros colere debent, manu & arte, potissimum textrina, victum quærunt. Quamobrem egregiam laudē sibi parant, vt mirum sit, quòd inter medios hæreticos habitantes, rarissime occasionem alicuius scandali præbeant. Sunt autē istæ Congregationes in illis Sueuiæ partibus, quæ subsunt Archiduci Austriæ. Erantq; primitus sub visitatione Ministri Argentinensis. Et hæc de origine & auspicijs Prouinciæ Tyrolensis dixisse suffecerit : quæ si paulo felicius processissent, humano iudicio fuisset spes Germaniæ Prouincias rectius potuisse institui, loca nostra derelicta recuperari, alia nonnulla reformari, quo aliquibus dominis nihil poterat gratius contingere. Sed hæc iudicio diuino relinquenda sunt. Est verò periculum, omnia monasteria Germaniæ mox collapsura, aut relicta iri, nisi aduigiletur diligentius, accuratiusq; ab his quorum interest.

PROVINCIA

CALABRIÆ.

A **ALABRIA** extrema Italiæ regio est, peninsulæ formam referens, cuius Isthmus est vnus diei via, quæ à Tarento Brundusium ducit. Alijs nominibus Messapia, & Salentina, & Peucetia dicta est. Oppida eius præcipua sunt Brundusium, & Hydruntum totius Italiæ extremum. Licet hæc finibus Prouinciæ sancti Nicolai circumscribantur. Nam alia est ratio Prouinciarum apud sæculares, & alia apud nos: Quippe qui commodum gubernandi modum, potius quam vel linguarum varietatem, vel regionum diuisionem (licet hæc, dummodo bono modo fieri possit, minimè prætermittantur) attendamus. In hac igitur extrema Italiæ regione duas obtinet noster Ordo Prouincias: alteram Septem martyribus Franciscanis, Danieli scilicet, eiusq; socijs sacram: alteram verò Calabriæ nomine insignitam. Vtraq; tamen antiquissima est, atq; B. Francisco contemporanea: cum eum sui autorem habuerit: non quidem vt ab inuicem diuisa, sed vt simul iuncta: Nam vt ex procemio præfatæ Prouinciæ Septem martyrum constat, legitimis quibusdam causis id maximè exposcentibus, anno a partu Virgineo 1580. in Capitulo prouinciali Nicastri celebrato, primum à me, sub præmemoratis nominibus, distincta extitit. Constat itaq; præsens Prouincia, quæ inferiorem Calabriæ portionem sortita est, ex 22. fratribus, & vno monialium conuentibus: huiusmodiq; insignijs, integra scilicet columna flagello cincta, cui à latere dextro N. à sinistro verò R. literæ astant, in sigillo vtitur. Sigilli verò orbem sequentes etiam literæ ✠ HOC. EST. SIGILLVM. PROVINCIE. CALABRIÆ. ambiunt, Cum enim Prouinciæ Septem martyrum præfatos martyres Daniele, qui primus Calabriæ Minister extitit, eiusq; socios præposuerim, huic præsentem beatum patrem Franciscum de Paula, Ordinis Minimorum institutorem, quod nouitius in Ordine nostro aliquando extiterit, quodq; ex Calabria oriundus fuerit, quæ Calabri maxima veneratione prosequitur, præferre mihi visum est.

C *De conuentu Annunciationis B. Mariæ apud S. Nocitum. Conu. I.*

I NTER cæteros huius Prouinciæ conuentus principem obtinet locum is, qui in honorem Annunciationis B. Mariæ, prope oppidum sancti Nociti, ab illustrissimo quadam Cotroniensium Marchionissa, anno 1300. ædificatus fuit, & adhuc subsistit. Quia verò modicus est, & à 5. tantum fratribus inhabitatur, vltimis ascribitur. Diem tamen clausit extremum hoc in loco P. F. Matthæus Citrarius sacerdos: qui cum adhuc bene valeret, præfago (vt creditur) spiritu, patri Guardiano humiliter supplicauit, vt sibi post sacrosanctæ Eucharistiæ sumptionem, extremæ Vnctionis sacramentum ministrare vellet. Quo tamen, quod bene omnino valeret, denegante, subiecit, vt ex charitate acceleraret: quandoquidem post primum campanæ pulsus, quo fideles ad salutandam, vespertino tempore, virginem gloriosam monentur, sibi ex hac vita ad suum Creatorem emigrandum foret. Idq; certissimus rei euentus comprobauit. Cum enim post peracta circa eum omnia, quæ ad tantum iter necessaria sunt, primus campanæ pulsus, post solis occasum, auditus fuit, religiosissimus is pater viatico, extremaq; Vnctione præmunitus, ac meritis optimus, animam exhalauit, & ad patres appositus est.

De conuentu S. Francisci apud S. Marcum. Conu. II.

N ON futuri sumptus, nec subeundus labor pium ciuitatis S. Marci senatum deteruere: quo minus conuentum apud se erigeret: imò quò magis pauperie grauabatur, tantò alacrius se operi accinxit. Comparatis itaq; ex communi ærario omnibus necessarijs, apostolicæq; facultate obtenta, hoc monasterium, B. Francisco dicatum, circa

circa annum à partu Virgineo 1320. à fundamentis extruendum, ac Conuentualibus A patribus tradendum curauit, anno Dñi 1517. quibus aliò translatis patres eiusdem Ordinis Obseruantes suffecti sunt. A quo etiam tempore hic locus à 10. eius Instituti fratribus inhabitatur: qui corpus beati patris Francisci à S. Marco, honesta arca in sacratio reconditum, quàm diligentissime custodiunt, illumq; veneratione prosequuntur.

De conuentu S. Francisci Beretra. Conu. III.

HIC quoq; conuentus, B. Francisco sacer, atq; prope Beretram, (vulgò Bisignano) Calabriae oppidum, à Beretranis, circa annum 1380. edificatus, ad Conuentuales patres pertinuit: quibus & per 60. annos subfuit. Sed tandem ab ijs, Beretranis id à Sede apostolica obnixè exposcentibus, ad nostros Obseruantes, anno à partu Virgineo 1441. translatus est. Quorum 13. in præsentem vsq; diem ibidem perseuerant. B

De conuentu S. Francisci prope Agellum. Conu. IIII.

PROPRIAM in Deum pietatem, ac in Franciscanos Obseruantes beneuolentiam commendaturus illustriss. Franciscus Sicarra, Agellanorum Comes, hoc sacrum ipsis monasterium, in honorem B. P. Francisci, anno Domini 1450. non longè ab Agello, erigi fecit. In cuius quidem monasterij gratiam Sixtus III. Pont. max. edito diplomate, quod penes 7. fratres huiusmet loci habitatores manet, 5. annorum ac totidem quadragenarum indulgentiam impertitus est omnibus ijs, qui eius templum ritè dispositi, in solemnitatibus vel Natalis, vel Resurrectionis, vel Ascensionis Christi Seruatoris nostri, vel Penthecostes, vel itidem Natiuitatis, vel Assumptionis gloriosæ Virginis eius matris, vel sanctorum patrum Francisci, atq; Bernardini de Senis, vel etiam propriæ dedicationis visitauerint. Viam vniuersæ carnis ingressus, sepulturam C hoc in loco adeprus est humillimus, ac deuotissimus, nec non (vt pie creditur) beatus frater Martinus Beretranus laicus, qui plurimos ad signum crucis, atq; ad aquæ benedictæ asperfusionem à spiritibus immundis, ac à diuersis languoribus liberauit: & primogeniti Comitum Agellanorū mortem, licet longius euentam, in spiritu vidit. Pertransibat siquidem fortè deuotus frater Agellanū forum: cumq; præfatos Comites lætos omnino, ac tripudijs vacantes, ob præfatum primogenitum Neapolim ad Regem trāsmisum, quod inde sibi benè futurum sperarent, conspiceret, dixit: Miserrimi, si quid vobis hac ipsa hora acciderit resciretis, alia proculdubio mente præditi essetis. Vos quidem nunc ridetis, sed non ita post multum temporis, quem viuum existimatis, mortuum, quemadmodū & eius famuli hoc temporis momento Neapolis faciunt, amarè flebitis. D Idq; rei euentus cōprobauit: Nam & filius eodē prorsus die Neapolis vita functus fuit, & eius parentes de tanto infortunio certiores redditi, gaudium verterunt in luctum.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Mesuraca. Conu. V.

HIC conuentus, S. Mariæ de Gratijs sacer, & à 7. fratribus inhabitatus, auctoritate Martini V. anno 1429. constructus fuit à Mesuracano senatu: in cuius sacratio brachium S. Zenonis mart. asseruatur; & in ecclesia corpus B. F. Perri à Belcastro laici, quod post multos annos ab eius trāsitu incorruptum inuentum est, & ob hanc causam in honestiori loco collocatū fuit. Plura quoq; hoc in ipso loco miracula edidit beatus pater Matthæus Mesuracanus, cuius inferius meminerimus. Cū enim, anno Domini 1525. ecclesia populi multitudinem non capiente, pro eius foribus sub arbore E concionaretur: nec cicadæ, quibus arbor scatebat, ab ingrato cantu cessarent, illis coram toto coetu, in Spiritus sancti virtute præcepit, vt statim obmutescerent: nec ante absolutam concionem huiusmodi concentum repeterent. Mirabilis res: Vix pater præceptum dederat, & iam illæ à concinendo cessarant, nec ante præfixum sibi tempus auditæ sunt. Præterea accensam fornacem, ipsam refeaturus, ingredi non timuit: vnde etiam illæsus omnino exiuit. Insuper & duriores, informioresq; lapides signo crucis molliores sæpius reddidit, atq; dolauit, ita vt vllō alio absq; adminiculo operi admoueri, adaptariq; potuerint. Quapropter à deuotis Mesuracanis maxima in veneratione habetur, illisq; in suis necessitatibus succurrit, parrocinaturq;.

De conuentu S. Mariae de gratijs Buxenti. Conu. VI.

BVXENTINVS senatus, ne in Deum pietatis, atque in Franciscanos beneuolentiæ palmā Mesuracanis concedere videretur, vt primū ab Eugenio IIII. summo Pont. anno à partu Virgineo 1431. facultatem obtinere potuit, hoc Minoriticum monasterium, eidem beatissimæ virgini Mariæ de gratijs sacrum, non longè ab eius ciuitate Buxento, (vulgò Policastro) ex communibus bonis ædificandum, perficiendumq; curauit. Quod & 12. fratres, hoc præsentī tempore, occupant. In huius loci sacrario inuenire licet apostolicum præfati Eugenij IIII. breue, sub datum 27. Augusti, anno Domini 1431. sed Pontificatus ipsius primo, quod eius constructionem concernit; & alteram ex spinis Dominicæ coronæ, à serenissima quadam Franciæ Regina venerabili patri Dionysio Sacco Buxentino, qui sibi à sacris confessionibus fuit, dono datam: prout testimoniales literæ sibi hæretes facile indicant, ad cuius contactum plures dæmoniacy à spiritibus immundis liberati, pluresq; infirmi à diuersis languoribus curati sunt, ob quā causam ab inquilinis maxima in veneratione habetur.

De conuentu S. Francisci Consentia. Conu. VII.

TAMETSI nihil Consentino senatui fuit optatius, quā vt Conuentuales Franciscanos patres penes se haberet, qua etiam de causa hunc illis conuentum, seraphico patri Francisco sacrum, non ita post multum temporis ab Ordinis exordio, ex cōmuni ærario, Consentia, erigi fecit, eius tamen posteri (nescio quibus de causis adducti) illos, ex apostolica auctoritate, anno Domini 1434. inde aliō transferendos, atq; locum, quem ab eo temporis quadraginta fratres occupant, Obseruantibus eiusdem Instituti religiosi tradendum curarunt. In cuius ecclesia sepulti iacent religiosissimi, atq; omni commendatione dignissimi, fratres, professione quidem laici, sed sanctitate conspicui, Antonius Citrarius, Angelus Consentinus, ac Zachæus quoq; Consentinus. Dum enim frater Zachæus in sepulchro fratris Angeli sepeliendus veniret, præfati fratris Angeli corpus, quod ab aliquibus annis tumulatum fuerat, cunctis fratribus circumspiciantibus, summèq; admirantibus, retrocedens, corpori fratris Zachæi, cui in vita amicissimus fuerat, locum dedit. In sacrario verò corpus beati fratris Iohannis à Castrovillari Diaconi, atq; sanctissimi viri, summa veneratione custoditur. Atqui in cartophilacio sequētia priuilegia, sequentesq; apostolicæ literæ, à diuersis tamen Pontificibus summis datæ, inueniuntur: Videlicet quædam bulla Gregorij IX. Pont. max. data 13. Decembris, anno sui Pontificatus 14. ne quis Franciscanorum habitum deferre præsumat: quod si quis secus fecerit, ne propterea Minorita existimetur: vtq; Episcopi, à fratribus requisiti, huiusmodi habitum deferentes ad eius depositionem compellant. Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. expedita 23. Iulij, anno sui Pontificatus 15. vt Minoritæ in excommunicatorum oppidis hospitari, & ab iisdem eleemosynas petere queant: Et alia bulla eiusdem Gregorij IX. acta 19. Iulij, sexto sui Pontificatus anno, qua beatum patrem Antonium de Padua sanctorum catalogo ascribit: & eius sepulchrum in die natalis ipsius, vel per subsequētem octauam visitantibus, dummodo per sacram confessionem peccata absterferint, vnum annum de iniunctis poenitentijs remittit. Et alia bulla Innocētij Papæ IIII. data 23. mensis Maij, Pontificatus verò sui anno 2. ne aliquis Minorita ad Episcopatum, vel ad quamcumq; aliam sæcularem vel Ecclesiasticam dignitatem, absq; proprii Generalis Ministri, vel saltem Prouincialis facultate assumi possit. Et aliud breue eiusdem Innocētij IIII. datum 14. Ianuarij, tertio sui Pontificatus anno, vt Minoritæ suis in ecclesijs, ianuis tamen clausis, & absq; campanæ pulsu, Missas, diuinumq; officiū tempore interdicti celebrare possint. Et aliud breue eiusdem Innocētij IIII. datum 17. Septembris, tertio quoq; sui Pontificatus anno, quo Franciscani ab omni Ordinariorum grauamine, atq; subiectione tum temporali, tum quoq; spiritali eximuntur: iisdemq; cōceditur, vt sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum suis in ecclesijs conseruare, ibidemq; sæculares defunctos sepelire queant: Et aliud breue eiusdem quoq; Innocētij IIII. datum 21. Iunij, anno sui Pontificatus 4.

quo Minoribus religiosis interdicatur, ne ad Cistercienses transire possint. Et aliud breue **A** Alexandri III. summi Pontificis, datum 5. Augusti, Pontificatus sui anno 2. ne Franciscani ab apostolicis Legatis compelli possint, vt Ordinariorum Iudicum officio fungantur. Et aliud breue eiusdem Alexandri III. datum 22. Octobris, eodem Pontificatus sui anno 2. quo Prouinciales Minorum Ministri fratres sibi subditos à quacunque irregularitate, atque excommunicatione absolueri possunt, dummodo tamen excessus, ob cuius causam huiusmodi poena incurritur, adeo enormis non fuerit, vt ad Sedem apostolicam sit recurrendum: Et aliud breue eiusdem Alexandri I V. datum 17. Februarij, anno sui Pontificatus 3. quo Prouinciales Franciscanorum Ministri, ascitis sibi patribus Diffinitoribus, fratres sibi subiectos examinare, approbare, ac diuini verbi præcones instituere possunt. Et aliud breue eiusdem Alexandri I V. vt Minoritæ à quocunque Episcopo ad sacros Ordines promoueri valeant. Et aliud breue Clemētis Papæ IV. **B** datum 11. Octobris, anno tamen sui Pontificatus primo, quo omnibus summum huius ecclesiæ altare in die dedicationis ipsius, atque in omnibus solemnitatibus gloriosissimæ virginis Mariæ, & omnium sanctorum, atque B. Antonij de Padua, & S. Claræ visitantibus, dummodo absolutionis beneficium à sacerdote obtinuerint, centum anni de iniunctis poenitentijs relaxantur. Et alia bulla eiusdem Clementis I V. data 13. Iulij, eodem sui Pontificatus anno primo, qua poena maioris excommunicationis feriuntur quotquot fratrum Minorum conuentus, ecclesias, siue cœmeteria, in toto vel in parte, demoliti fuerint: siue ipsidem violentiam aliquam intulerint. Quibus etiam absolutionis beneficium ab huiusmodi excommunicatione à nemine prorsus, præterquam in articulo mortis, nisi à Sede apostolica impetiri quit. Et aliud priuilegium ab eodem Clemente I V. in forma breuis, datum 21. Decembris, Pontificatus verò sui eodem prorsus **C** anno primo, quo, ex apostolica auctoritate, prohibetur, ne aliquod monasteriū, cuiuscunque sit Ordinis, intra 300. vlnas à Minoritarum conuentibus ædificari possit. Quod etiam priuilegium Clemens VII. Pontif. quoque max. edito apostolico breui, sub datum 12. Aprilis, anno verò Domini 1532. ratum habuit, confirmauitque. Et aliud breue Martini V. Pont. max. datum 15. Februarij, anno sui Pontificatus 2. quo fratrum Minorum Ministri atque Custodes Procuratores siue Syndicos constituere possunt. Et alia bulla Eugenij Papæ III. expedita 7. Decembris, anno verò Dominicæ incarnationis 1437. qua poena excommunicationis maioris plectuntur quotquot Clarissarum monasteria, absque apostolicæ Sedis auctoritate, ingrediuntur, nec ab ea, nisi ab eadem Sede apostolica, dummodo in articulo mortis constituti non sint, absolui possunt. Et alia bulla Pauli I I. Pont. max. data 21. Decembris, anno Domini 1465. quo omnes **D** gratiæ, omniaque priuilegia fratribus Minoribus à summis Pontificibus antea concessa confirmantur. Et alia bulla eiusdem Pauli I I. data vltima Martij, anno Domini 1466. ne quis Franciscanus Obseruans, sub excommunicationis poena, ipso facto incurrenda, ad patres eiusdem Ordinis Conuentuales transire præsumat: Neue aliquis subditus Franciscanus, absque Generalis Ministri, vel saltem Prouincialis facultate nouum conuentum erigat, vel acceptet. Et aliud breue Sixti III. summi Pontificis, datum 5. Ianuarij, anno Domini 1471. quo fratres, ac sorores de Tertio Seraphici patris Francisci ordine patrum Minorum curæ atque correctioni subduntur, committunturque. Et alia bulla eiusdem Iulij I I. Pont. max. data 9. Iulij, anno Domini 1510. ne fratres Minores ad Minimos, absque speciali Sedis apostolicæ licentia, transire possint. Et alia bulla Pauli Papæ I I I I. data prima Iulij, anno Domini 1555, qua is omnia priuilegia, tum Obseruantibus Franciscanis, tum eiusdem Instituti Tertiarijs, tum quoque Clarissis à quocunque Pontif. max. concessa confirmat. Idipsum quoque Pius I I I I. Pont. itidem max. edito diplomate, quod in huius etiam loci tabellario habetur, sub datum 27. Aprilis, anno Domini 1561. summa liberalitate præstitit, largitusque fuit.

De conuentu S. Bernardini Mantæ. Conu. VIII.

PRODIIT nobis hic conuentus, B. P. Bernardino de Senis sacratu, ac longiusculus à Mantæ, Calabriæ oppido, situs, circa annum à partu Virgineo 1436. ex facultate Eugenij III. summi Pontificis, cuius diploma, datum 24. Septembris, anno Domini

A Domini 1435. in eius sacrario asseruatur : atq; ex liberalitate Manteani senatus. Quem tamen pater ac frater Antonius à Valentia, huius tunc Prouinciæ Vicarius Prouincialis acceptans, cæteris locis addidit, nouemq; fratres vt plurimum occupant, ac corpus beati Antonij Scozetti Manteani, miraculisq; tum in vita, tum quoq; in morte clarissimi, elegantissimè exornat. Qui miranda opera, ab hoc beato viro patrata, scire desiderat, vitam beati patris Francisci de Paula consulat, sibiq; abundè satisfaciet.

De conuentu S. Francisci Cariati. Conu. IX.

ILLVSTRIS herois Bonacursij Capisacci studia erga nostrum ordinem, atq; officia, ex præsentis saltem conuentu, seraphico patri Francisco sacro, atque Cariati, quod Calabriæ oppidum est, erecto, quem is, ex facta sibi ab Eugenio IIII. Pont. max. facultate, circa annum Dominicæ incarnationis 1440. commodè satis ad 4. fratrum habitationem, à fundamentis extruendum curauit, omnibus in propatulo esse possunt. Quamobrem ijs referendis non immorabor. Hoc tamen in loco, licèt angusto, beatus frater Thomas Rendanus professione laicus iacet : cuius humilitas, sinceritas, sanctissimiq; mores ad eò omnipotenti Deo grata extitere, vt per ipsum, adhuc in viuis agentem, plura miracula, quorum Rendani testes sunt, edere voluerit. Præterea religiosissimus hic frater instantem sibi mortem, licèt optimè valeret, præago spiritu præno-scens, extremæ Vnctionis sacramentū sibi à patre loci Guardiano conferri ex tempore voluit. Cūq; Dominicam passionem, se audiente, perlegi exposulasset, vt primum ad eū locum (& inclinato capite emisit spiritū) esset deuentum, animā suo Creatori, cunctis fratribus id summè admirantibus, reddidit. Eugenia facultas (de qua supra) in forma bullæ, sub datū 10. Ianuarij, anno Dñi 1441. facta à fundatoris heredibus asseruatur.

De conuentu S. Bernardini Rossani. Conu. X.

MINORITICVS hic conuentus, diuo patri Bernardino sacratus, Rossaniq; quæ Calabriæ ciuitas est, situs, reuerendissimum patrem, ac Rossanensem Episcopum, fratrem Matthæum Rhegynum, eiusdem beati patris Bernardini socium aliquando gratissimum, circa annum à partu Virgineo 1452. sui fundatorem habuit. In cuius erectione id mirabile contigit. Occupabatur Rossanum eo tempore à Græcis, ibidemq; diuinum officium, ac Missæ sacrificium ab eiusdem generis sacerdotibus, Græco idiomate perficiebatur. Quod cū tantus Antistes ægrè ferret, cuperetq; ea omnia Latina lingua, ac iuxta S. R. E. ritum, præstari, Græcos sacerdotes à matrice ecclesia pepulit, atq; ad peculiarem quandam ecclesiam compulit, iisdemq; Latinos sacrificulos, qui rem diuinam, de Latino more, coram populo facerent, diuinumq; officium persoluerent, suffecit. Quapropter exasperati Græci nihil penitus ad huius monasterij, quod tunc præfati Præsulis opera erigebatur, ædificationem conferre volebant : imò potius quicquid ædificij à pijs Latinis per diem promouebatur, id totum ab illis noctu demoliebatur. Vlturus igitur Deus opt. max. tantum scelus, huiusmodi sacrilegos hac poena multauit, vt quotquot fetus ex earum foeminis in lucem prodirent, aliqua monstruositate, quod nunquam illis antea acciderat, notarentur. Quibus malis meliores effecti, atq; ad sanio rem reuersi mentem Græci, tanti facinoris commissi veniam à pientissimo eorum Episcopo suppliciter exposularunt, seseq; ad huius conuentus, beato patri Bernardino sacrandi, omnimodam constructionem ex communi solemnique voto astrinxerunt. A quo etiam tempore huiusmodi flagellum, atq; monstruositas ab eis recessit. In cuius recepti beneficij gratiarum actionem, illi, quod pie sponponderant, religiosius reddentes, omnibus primogenitis Bernardini nomen imponendum curarunt. Mortem obiit, anno Domini 1540. hoc in loco venerabilis, ac probatissimæ vitæ, pater frater Petrus de Padulis, qui illustrissimæ Beretranorum Principissæ, cui à sacris confessionibus erat, instantem proprii obitus diem, cū adhuc bene valeret, certissimè prædixit. Quo deniq; superueniente, eius anima, in præfulgidæ cuiusdam stellæ forma, coelos, Rossanensem Gubernatorem alijsq; grauissimis viris id contuentibus, petijt. Eius deniq; corpus, post plurimos ab obitu dies, multò tractabilius, multò pulchrius, à fratribus, qui vt plurimum sunt octo numero, inuentum est.

De conuentu S. Bernardini Morani.

Conu. XI.

A

CVM illustrissimus Antonius Sanseuerinus, Marcanensium Dux, huius Prouinciae patribus fratribusq; , propter excellentes virtutes, praesertim verò extremam paupertatem deditissimus esset, hunc illis conuentum, beato patri Bernardino sacrum, ex facta sibi à Nicolao V. summo Pont. facultate, cuius apostolicum diploma, sub datum 31. Maij, anno verò Domini 1452. in huiusmet loci archiuis asseruatur, atq; ex domesticis bonis, prope Moranum, Calabriae sibi subiectum oppidum, circa praefata tempora, à fundamentis erigi, omninoq; perfici curauit. Quē & 12. fratres inhabitāt.

De conuentu S. Mariae de Gratijs Citrarij.

Conu. XII.

SVMMO amore erga seraphicam Religionem nostram impulsus Citrariensis senatus, praesentem conuentum, in honorem sanctissimae virginis Mariae de Gratijs, ex obtenta à Sede apostolica auctoritate, atq; ex communibus prouentibus, prope Citranum, Calabriae oppidum, circa annum à laetabunda Christi natiuitate 1454. constructui, perficiq; fecit: in quo 7. fratres commodè conuiuiunt, Deoq; opt. max. famulātur.

De conuentu Annunciationis B. Mariae Cassoboni.

Conu. XIII.

CASSOBONICA communitas sancta consuetudine, singulariq; doctrina beati patris Matthaei à Messuraca summo opere delectata, vt primùm à summo Pontifice Leone X. facultatem obtinuit, hunc conuentum, felicissimae Annunciationi beatissimae virginis Mariae sacrum, sibi suisq; fratribus, non longè à Cassobono, Calabro comuniq; pago, ex publicis prouentibus edificari, omnibusq; necessarijs instrui curauit. Contigit autem hoc anno à praefata Annunciatione 1519. quo etiam tempore praemorata Leonis X. facultas, quae, sub apostolici breuis forma, in huius loci sacrario custoditur, expedita fuit. Conuiuiunt frequentius hoc in monasterio septem fratres.

De conuentu Observantiae Cotronij.

Conu. XIII.

TANTA fuit beneuolentia, tantusq; affectus nobilis ac magnifici Nardi Luciferi Cotroniensis cuius in Franciscanam familiam, vt ex proprijs ac peculiaribus facultatibus, hunc sibi conuentum, sub titulo Observantiae, Cotronij, quae Calabrorum ciuitas est, circa incarnationis Dominicae annum 1520. erigi, perficiq; fecerit. Quam deniq; beatus pater Matthaeus à Messuraca admisit, ceterisq; huius Prouinciae locis adiunxit: ac septem fratres pro votis occupant, Altissimoq; ibidem inseruiunt.

De conuentu Observantiae Tabernae.

Conu. XV.

DE Lauernianorū beneuolentia erga seraphicum Ordinem, & si ex quotidianis beneficijis facile cognosci possit, facilius tamen ex hac sacra aede, Observantiae dicata, atq; ab eorum praedecessoribus, prope Lauernium, Calabrorum oppidum, circa annū Dominicae Incarnationis 1521. constructa, penditur. Est enim satis elegans: atq; omni ex parte perfecta, & inter praecipuas totius Prouinciae domos computata venit. Continet praeterea 13. fratres: quod vix vni, aut alteri reliquarum contingit. Eius etiam ecclesia, eorundem Lauernianorum opera, hoc priuilegio à summo Pontifice Gregorio XIII. donata extitit, vt in altari, Archangelo Michaeli dicato, per Missae sacrificium fidelium animae ex Purgatorij poenis liberentur. Fuit autem concessum huiusmodi priuilegium, prout ex apostolico breui, quod in sacrario asseruatur, liquidò constat, vltima Octobris, anno verò Domini 1579. Eadem in ecclesia sepultus iacet beatus pater Matthaeus à Messuraca: cuius pietas, abstinentia, humilitas, paupertas, atq; prompta obedientia incredibiles fuere. Quapropter tum in vita, tum quoq; in morte miraculis clarere meruit. Nam & Faustinae quandam Dodonicam, patria Lauernianam, à grauissima, qua laborabat, paralysi statim ab obitu liberauit: ac plurimis alijs infirmis: eius sepulchrum deuotè accedentibus amissam sospitatem restituit.

De con-

A *De conuentu Obseruantia Cropanij. Conu. XVI.*

NEC commendatione caret Cropaniensium pietas, in Franciscanam familiam cum & ipsi quoq; hoc sacrum monasterium, eidem Obseruantia dictum, ex facta sibi à Clemente VII. summo Pont. potestate, communibus sumptibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1532. prope Cropanium, Calabriae oppidum, inchoari, perficiq; curarint: quem & sex fratres commodissimè incolunt. Habetur huiusmodi Clementinæ potestatis breue, sub datum Romæ 26. mensis Aprilis, anno verò Domini 1531. in huius loci sacrario.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Renda. Conu. XVII.

RENDANA communitas hunc conuentum, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs sacrum, atq; à 7. fratribus inhabitatum, circa annū Dominicæ natiuitatis 1533. non longè à Renda, Calabrorum oppido, sedente Clemente VII. Pont. max. cepit, perfecitq; Hoc autē ita esse apostolicū eiusdē Clemētis VII. breue, datū 14. mēsis Maij, an. Dñi 1532. atq; in huiusmet loci tabellario asseruatū patentissimè cōmonstrat.

De conuentu S. Francisci Sturnorum. Conu. XVIII.

AD alia quàm plurima beneficia à pio Sturnensi Senatu seraphicæ Religioni nostræ collata accedit & conuētus hic, beatissimo patri Francisco sacer, & ab 8. fratribus incultus, quem is, ex mera tantum deuotione, circa annum Dominicæ incarnationis 1478. Sixto IIII. Pont. max. in totius Ecclesiæ militantis specula posito, prope Sturnos, Calabriae ciuitatem, à fundamentis extruendum, perficiendumq; curauit. Animam cœlo reddidit hoc in ipso loco, 6. mensis Augusti, anno verò Domini 1534. probatissimus, simul atq; religiosissimus pater Hieronymus à Mesuraca, cui Christus Dominus horam sui transitus reuelare dignatus est. Cum enim adhuc benè valeret, nihilq; à se longius ipsa morte existimaretur, patrem Guardianum rogauit, vt, ascitis sibi omnibus fratribus, proprium cubiculum peteret, seseq; ibidem prestolaretur. Quo facto genuflexus, ac fune ad collum religato, ab omnibus circumstantibus, quod sibi breuissimè aliò emigrandum foret, mali cuiusuis præstiti exempli, aut offensionis illatae suppliciter veniam exorauit. Cumq; præfatus Guardianus huiusmodi transmigrationis causam à se, ex imposita obedientia, exquisisset, subiecit: propriam sibi mortem, ante Missarum sacrificij finem, eodem die futuram, à Christo Domino, coram Virgine gloriosa eius matre, ac Seraphico patre Francisco, reuelatam fuisse. Idq; rei euentus comprobauit. Nam paulò antequàm vltimum sacrum absolueretur, in proprio cubiculo, extra lectulum genuflexus, exanimis tamen, vultibusq; ad sydera eleuatis, à fratribus inuentus est. Accidit quoq; hoc in eodem loco, anno Domini 1488. vt deuotissimo patre, ac celeberrimo concionatore, fratre Bernardino Rendantò de sacro Euangelio coram populo edifferente, maxima exoriretur tempestas. Cumq; astans cœtus propriè pelli, quod templum adhuc sub artificibus esset, timens, propria, relicta interim concione, remeare contenderet: eum optimus pater bono animo esse, pedemq; figere, ac secum salutationem angelicam, atq; Dominicam orationem alta voce semel persolvere iussit. Qua tandem persoluta, tanta oborta tempestas ex tempore euauit, dissolutaq; est: ac ipse pater subiecit. Nunc nunc faber ille lignarius, Magister Ottolinus, ille inquam, qui pro viribus sacræ huius domus erectionem retardare, ac impedire conabatur, è viuis, eorum, quæ vel benè, vel male in hac vita egit, rationem, coram iustissimo Iudice redditurus, excessit. Statimq; eius funeris signum à campana datum ab omnibus, licet ad mille passus distaret, auditum fuit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Cassani. Conu. XIX.

ILLVSTRISSIMORVM Beretræ (vulgò Bisignano) Principum erga seraphicam Religionem nostram studia, atq; officia in plurimis operis istius locis elucescunt: præsertim verò in hoc præsentī conuentu, sanctissimæ virgini Mariæ de Gratijs sacratio. Quem pientissimus, simul atq; illustrissimus Petrus Antonius Sanseuerinus, Beretra-

Beretranorum quoque Princeps, ex facta sibi à Iulio III. Pont. max. facultate; circa annum Dominicæ natiuitatis 1551. summa pietate, summaq; liberalitate, à fundamentis ad apicem vsq; prope Cassanum, Calabrorum sibiq; subditum oppidum, extruendum curauit. Continet hæc sacra domus, idq; satis commodè, 10. fratres, in quorum tabellario præfati summi Pont. Iulij III. bullam loci erectionem concernentem inuenire licebit. Huius oppidi accolæ Franciscanos amore prosequuntur.

De conuentu S. Mariae de Angelis Ruliani. Conu. XX.

MINORITICVM monasterium, sanctissimæ virginis Mariæ de Angelis sacrum, nec procul à Ruliano, Calabrorum oppido, erectum, pia Rulianensis communitas, ex maxima in Deum pietate, ac in Minoritas propensione, circa annum Domini 1569. incoepit, perfecitq;: quod & octo fratres pro votis inhabitant, incoluntq;. B

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Dipiniani. Conu. XXI.

AQVO vel quando, vel ex cuius summi Pontificis concessione, conuentus hic, felicissimæ Annunciationi gloriosæ virginis Mariæ sacratu, ac prope Dipinianum, Calabrorum oppidum, situs, fuerit constructus, non satis, ob sui vetustatem, constat. Æstimatur tamen communibus Dipinianensium sumptibus ab antiquo ædificatus: occupatur interim à decem huius Prouinciæ fratribus, Deo opt. max. famulâtib.

De conuentu S. Francisci Fluuij frigidi. Conu. XXII.

IDEM quoq; esto iudicium de præfenti Minoritico conuentu, in honorem Seraphici patris Francisci, prope Calabriae oppidum, cui Fluuius frigidus nomen adiacet, erecto, ac de præcedenti: cum de eius origine, ac fundatore, ob eius quoq; antiquitatem, nihil inuestigari potuerit, eum scilicet à pia eiusdem oppidi communitate antiquitus constructum fuisse. Quorum etiam pijs eleemosynis decem eius incolæ fratres, pro nostræ paupertatis ratione, sustentantur, commodissimèq; aluntur. C

De monasterio S. Catharinæ Tabernæ.

SATISFACTVRVS pro sua humanitate summus Pontif. Gregorius XIII. pijs Tabernensium votis, edito apostolico breui, cauit, vt duæ moniales de prima beatæ virginis Claræ Regula, nempe soror Lauinia, atq; soror Tiberia, ex conuentu Medamensi educerentur: quæ monasterium sanctæ Catharinæ virginis, à Tabernensi senatu olim, intra moenia propriæ ciuitatis Tabernæ, constructum, & à Tertiarijs beati patris Francisci sororibus inhabitatum, reformarent, suoq; Ordini subigerent. Quarum quidem Tertiariarum alię, sumpto Clarissarum habitu, ibidem manserunt, alię verò propria remearunt. Contigit autem hoc primo anno Pontificatus Gregorij XIII. Numerus monialium hunc locum incolentium vicenarius est. Qui proculdubio præfatis fundatricibus ascribendus venit: cum earum auspicijs, atq; suauissimis, religiosissimisq; moribus tales tantosq; progressus fecerit. His igitur viginti quatuor conuentibus vniuersa hæc Calabriae Prouincia, quæ vltimum inter reliquas Citramontanas obtinet locum, omnino absoluitur. D

CVSTODIA ALBANIAE.

ALBANIA Græciæ regio, quæ primò Molossia, & Epirus, in qua olim Pyrrhus regnavit, & à Chaone Heleni fratre Chaonia dicta est: ab Occidente Ionio mari, ab Oriente Achaia, & à Septentrione Macedonia terminatur. Macedonia verò metropolis est ciuitas Eribea (vulgò Chroia) strenuissimi illius Ducis Georgij Castrioti olim sedes: qui per quadraginta continuos annos contra Sultanum Selimum, potentissimum Turcarum Imperatorem, bellum accerrimè, atq; prospera fortuna gessit: Quiq; Turcis adeò formidabilis extitit, vt ab illis per antonomasiam, Turcica lingua, Scandembergh, idest Georgius Rex diceretur. Quo tamen vita functo, quicquid apud Macedones eius parebat imperio; prævalentibus, ob tanti Ducis absentiam, Turcis, id totum ditioni præfati Imperatoris Selimi accessit. Quod & in causa fuit, vt plures Franciscani conuentus, per Macedonia antiquitus ædificati, solo æquarentur, omnimodamq; paterentur ruinam, ac Minoritica Macedonia Prouincia tanta dignitatè, tantoq; honore excidens, in Custodiam redigeretur. Subest nihilominus, (vt præfati sumus) in præteritæ dignitatis memoriam, immediatè Ministro totius Ordinis Generali, nullumq; alium ab eo (licet ex quinq; tantum conuentibus constet) superiorem in Ordine agnoscit: peculiariq; gaudet sigillo. Quod quidem gloriosæ semperq; virginis Mariæ imaginem, cancellatis brachijs sedentem, sanctumq; spiritum, ab alto in columbæ speciei demissum, suscipientem: cuius sacratio capiti literæ A. G. P. superstant: pedibus verò sanctus quidam Episcopus in pontificalibus ad fœmora vsq; è sigilli orbe procedens, literasq; S. B. à lateribus, à dextro quidem latere literam S. à sinistro verò literam B. habens, substat: atqui è regione libellus pulpiti innixus astat: nec non sequentes literas, eius orbem circumscribentes. SIGILLVM. COMMISSARII. PROVINCIÆ. MACEDONIAE. ORD. MINOR. REGVLAR. OBSER. imprimit. Quia verò, huius Custodiæ alumnis ad nos trajcere, nobisq; ad eos, absq; præsentissimo vitæ discrimine, penetrare non valentibus, vix, post adhibitam omnem diligentiam, quæ sequuntur ad manus habere potuimus, pium lectorem rogatum cupimus, & vt breuissima infra scriptorum conuentuum descriptione contentus sit. Certus interim, quòd si aliquid aliud, eorum dignitatem concernens, impetrare potuissemus, id sibi libentissimo animo, atque ingenti animi affectu obtulissemus, in mediumq; proposuissemus.

De conuentu S. Mariæ Sebastæ. Conu. I.

APVD Sebastam, nunc quidem oppidum, olim verò ciuitatem, constructa adhuc perseuerat sacra hæc Minoritica ædes in honorem gloriosissimæ iemperq; virginis Mariæ: in qua inter infideles fidelem vitam ducunt decem Obseruantes Franciscani fratres, atq; fideles eius oppidi accolæ in fide confirmant: à quibus, maxima liberalitate, ad vitæ sustentationem necessaria recipiunt. Qua etiam liberalitate illimet ipsum monasterium construxisse, & omnibus rebus necessarijs instruxisse creduntur.

De conuentu S. Mariæ Aleßiæ. Conu. II.

ALESSIA eius Græciæ regionis, quæ mons Niger appellatur, metropolitana ciuitas est, Drinòq; fluuiò alluitur. Cuius habitatores, sacro initiati baptismo, hoc sacrum monasterium, sanctissimæ Dei genitrici Mariæ dicatum, ex communibus facultatibus, antequàm Turcis subessent, intra ciuitatis mœnia ædificarunt. Quod & impræsentiarum octo fratres inhabitant, ipsiq; fideles sacro interfuturi, atq; Dei verbum audituri frequentant, ex quo ingentes fructus spirituales reportant.

De con-

De conuentu S. Saluatoris Rubici. Conu. III.

TVRCICA M rabiem (laus superis) vsq; impræsentiarum euasit hæc Francisca-
na domus, Rubicensium sumptibus, ante multos annos, in honorem Saluatoris
mundi Domini nostri Iesu Christi, ac intra Rubicum, commune eorum oppidum,
ædificata. Quam septem fratres commodè satis inhabitant, quos maxima veneratione,
atq; beneuolentia prosequuntur hi Christiani, qui Turcis admixti, Rubicum atq; ad-
iacentes pagos incolunt, quibus fratres Franciscani sacramenta ministrant.

De conuentu S. Petri Memellij. Conu. IIII.

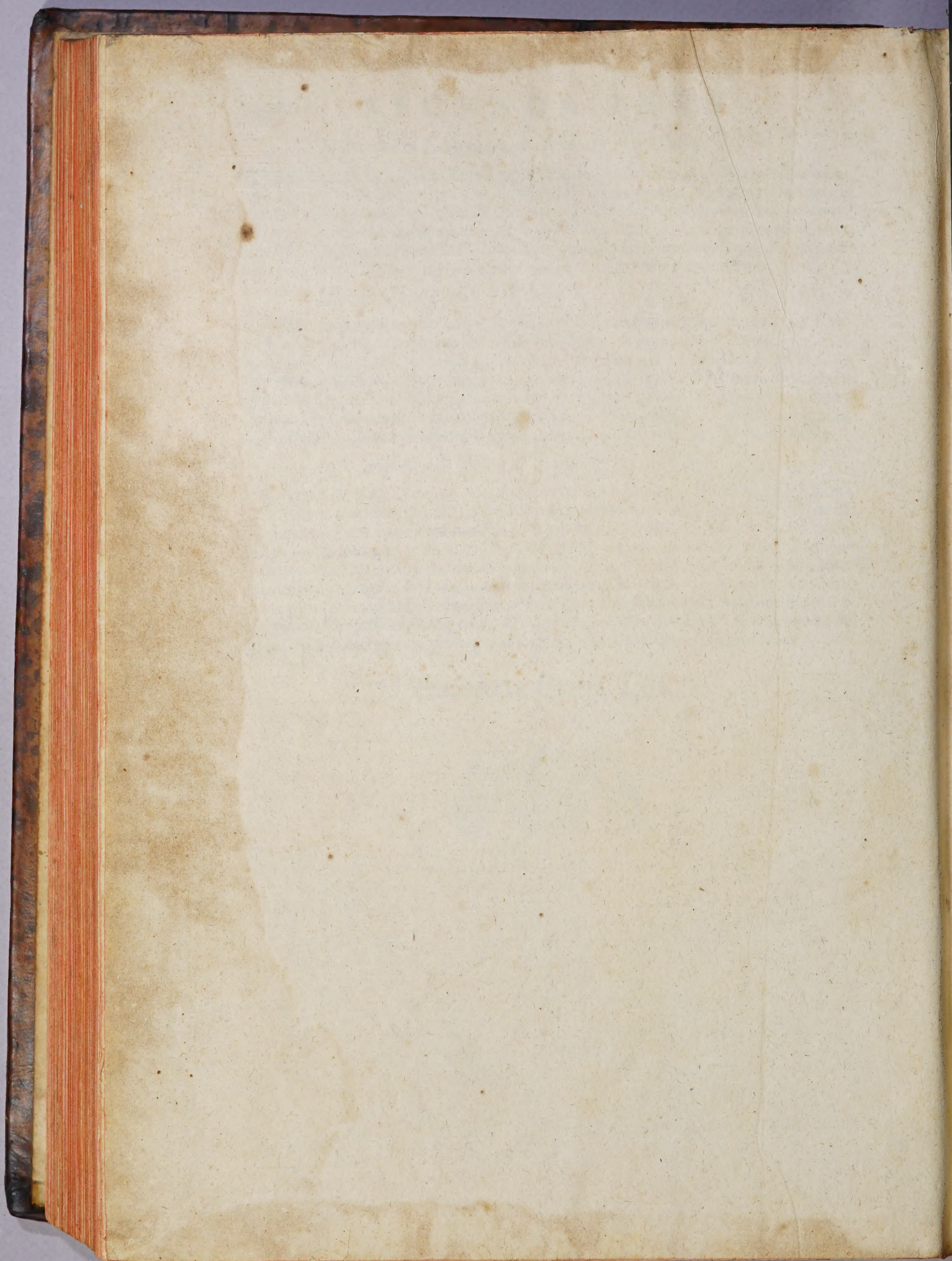
NON ita paruo solatio sunt Memellianis septem Franciscani fratres, qui hunc
conuentum, in honorem Principis Apostolorum Petri, retroactis temporibus, **B**
intra Memellium, Macedonicum oppidum, erectum inhabitant. Cum illis spiritualia
pro temporalibus ministrent: atq; rectam viuendi normam, iuxta quam, impolluta
fide catholica, tuto incedere possint, tum verbo, tum quoq; exemplo præscribant.
Quibus tamen illi minimè sunt ingrati: cum pro substantiæ modulo, omnia necessaria,
satis liberaliter, illis ministrent, eosq; maximo amore & obseruantia prosequantur.

De conuentu S. Maria Rhodonij. Conu. V.

QVANTVM spiritualis emolumenti Rhodonienfes ex oëto Obseruantũ Fran-
ciscanorum fratrum cohabitatione referant, non facillè explicari potest: Cum isti
nec laboribus, nec imminentibus sibi à Turcis, truculentissimis catholicæ fidei hosti-
bus, periculis parcant, vt illos, tum sacris publicisq; concionibus, tum priuatis adhor-
tationibus, tum quoq; optimo viuendi genere in orthodoxa, atq; auita fide contineant. **C**
Nec tamen ea propter adiacentium populorum fidelium salutem contemnunt: cum
altera pars eorum perpetuè domi, quæ intra Rhodonium, Macedonum oppidum, sub
inuocatione sanctissimæ Dei genitricis Mariæ surrigit, vt illis adsit, se contineat, &
altera, vt istis opituletur, per pagos discurrat, vt illis sacramenta administret.

Secundæ partis finis.

HA 587

G642 d

C.V. 1

cop. 1

